Opus Johannis Lattebury ordinis minorum super Trenorum Jeremie pphe.

I

In nomine patris et filii et spiritus sancti Amen

Mathei vltimo.

Juxta moꝝ modernoꝝ necnõ patrũ antiquoꝝ. Ad commendationẽ pmi pncipij ꝛ sacre scripture ac libri legendi pelegãtur et pfigant pro themate nostri exordij hec verba stupenda ipsius pmi pncipij suple dñi nostri ihũ xpi. Que sunt hec. In noie pris ꝛ filij ꝛ spũs sancti.

Sic enĩ scribit btũs aug9. in ista epistola fructuosa ad Julianũ comitẽ. In omnibꝫ inquit actibꝫ ꝛ cogitacõnibꝫ tuis soli deo placere studeas et opus tuũ diiudica si fm deũ est qd inchoas ꝛ semper in pncipio deũ cogita ꝛ nomẽ eius inuoca ꝛ mox qd petis papis ꝛ qd queris inuenis rapisqꝫ qd appetis ꝛ possides qd concupiscis. Hec ille. Quãobrem nũc ꝛ semp sit peticio nostri principij sit forma finis sit modus medij. In noie patris ꝛ filij ꝛ spũs sancti. Cũ sit pulchre psuadet petrus de aluerna in plogo commentarij sup libꝝ metheoroꝝ. Modicus error in pncipijs causat maximũ errorẽ in pncipiatis. Idcirco ne iã venenũ apptrm9 aliaci9 heretici ne vel pcassũ degustemus aliaci9 scismatici. sed ne erronee pticipemus cũ aliquo infideli sit nobis nũc ꝛ semp catholica informatio nostri studij sit firmissima expectatio nostri exilij sit continua consolatio nostri collegij. In noie patris ꝛ filij et spũs sancti. Hoc enĩ noie celestia consistunt ordine ppetuo hoc terrestria transeũt impetu continuo hoc nomine debiles ꝛ discedentes confirmantur in mortis confinio hoc docentes ꝛ sapiẽtes animãtur in opis pncipio Hoc noie contra psequẽtes ꝛ seuiẽtes muniũtur timidi hoc p parentes morientes sic benedicũtur filij. In noie patris et filij et spũs sancti. O nomẽ sine noie circa qd fantastica famulant philosophi a ppter qd sine statu iubilantes admirãtur angeli sub quo cuilibꝫ nature militat pconiũ vniũsale in quo omis creature deficit studiũ naturale. Hoc enĩ noie infideles in baptismo reformãtur et confederantur. Hoc etiã fideles in piculo consignãtur ꝛ liberãtur Hoc nomine penitẽtes absoluunt a criminibꝫ. Hoc etiã demones adiurati deiciũtur ab hominib9. Hoc noie oleo scõ inungũtur puuli. pbitri ꝛ decrepiti Hoc miro misterio di

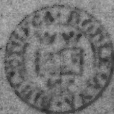
ſponūtur oia irracionabilia ac ſpi-
ritus angelici·ſ· In noie p̄ris ⁊ fi
lij ⁊ ſp̄us ſancti· Et ſic licet mul
ti in mūdo ſe iā magnificēt ſub no
mine alieni dominij·recūptamē to
talis titulus hūani p̄conij eſt· In
noie p̄ris ⁊ filij ⁊ ſp̄us ſancti Et
hoc eſt q̄ clamat ille ſcūs iheremi
as ca·xiiij·Tu aūt in nobis es do
mine et nomē ſcm̄ tuū inuocatum
eſt ſup nos ne derelinquas nos·
Vñ q̈ſi expoſitorie hic locū hz
illud flacciani de viſionibz ſibille li
bro·iij·pte p̄ma ca·iij· Vidi in-
quit ſibilla· Et ecce poſt ſeptē ho
ras ſilencij ymago q̄dā vitrea in
valle pugilū poſita grandis ⁊ de-
cora nimis· In cuius pectore hec
ſcripta Agyos ou; lr̄is aureis ru
tilabat·Et ecce mox ad ꝯtuitum
hui⁹ ymaginis ꝯmota ſunt vniu̇ſ-
ſa ⁊ voces ꝯtra ymaginē vn̄qz re
ſonabāt· Queritur eīm a dextris
eius quis es tu et vn̄ glorialeris
Querit̄ a ſiniſtris eius vn̄ es tu
et q̄diu hic moraberis·Queritur
poſteri⁹ qua cautela hinc recedes·
Querit̄ anterius qua ſemita huc
accedes· Querit̄ inferi⁹ de terra
quo iure exitū adnotas· Querit̄
de centro ſupius quo titulo introi
tū vendicas· Hec ille Hec ni
fallar ymago ꝯgrue dici p̄t homo
miſerabilis d̄nte ꝓphā in pſalmo
q̄ in ymagine p̄traſit homo· Hec
igit̄ ymago amabilis eſt in appn
cia ſed fragilis in exiſtā·Vñ et ꝓ
optime ſub ymagine vitrea figura

tur hec eadē ymago poſt vij· horas
ſilencij in valle pugilū poſita Iſte
ſeptē hore michi mēſurāt ſtatū in
nocēcie ⁊ originalis iuſticie ac mo
rā i loco voluptatis q̄ꝫ ꝑ venerabil̄ i
lē anſ· i ſuo elucidario li·ij·c·vij
Prim⁹ parēs ꝑ vij·hōs fuit i pa
diſo· Iſtis ſeptē horis ſaltē quo-
uſqz adā peccauerat fuit ſilenciū
generale cū nō diſcordia ſz ꝯcors
erat amicicia ſine rebellione inter
deū ⁊ hominē inter angelū et homi
nē inter animā ⁊ carnē inter volū
tatē et rationē ymo breuiter inter
ip̄m hominē ⁊ oia alia extra homi
nē erat ꝯcordia pfecta pollina pa
cifica ⁊ pacis vinculū naturale Et
ſic p̄ tūc fuit q̈ſi ſilenciū vniu̇ſale
Sed poſtq̄ homo peccauat et dei
iugū abiecerat etiā ⁊ ip̄e eiect⁹ et
deiectus in valle pugilū poſitus ē
Hec valis pugilū eſt iſte mū
dus in quo ꝯtinue ꝯcertāt pugi-
les q̄ꝫ recipꝫ ꝯfligūt hoies et de-
mōes· Vñ et ꝯtra hāc ymaginē cō
mota dicitur vniu̇ſa ⁊ merito iux
ta vulgare ꝓūbiū Frāgēti fidē fi-
des frāgat̄ eidē· Soluto eīm fede
re inter deū ⁊ hoiem ⁊ obuia viola-
ta creature ad creatorē neceſſario
fiet ita q̄ creature ad creatorē ſub
iectio vertetur in rebellionē ⁊ dile
ctio in pſecutionē amor voluetur i
odiū ⁊ d̄nīū in opꝓbrium· Et hoc
ē q̄d ſcribit̄ Sap̄·v· pugnabit ꝯ
eo orbis terraꝝ ꝯtra īſenſatos· in
ſenſati eīm ſunt hoies cū peccāt ſꝫ
īſenſati cū i p̄ctis pſeuerāt In o

·signū extermiatū p sex loca ɔ̄cās hec
ymago variis modꝰ agitatur primo
eīm ɔclamāt vite ꝓsperitas a dextris
et vite longeuitas a sinistris. Iuxta
illud qđ scribit ꝓū·iij· longitudo die
rū in dextera eius et in sinistra illius
diuicie ꝛ gloria. Si igit clamore va
lido·pma vox quesierit Quis es tu ꝛ
vnde gloriaberis·Ecce rūdet ꝑ te pi
ctura i pectore ymaginis. Scribitur
eīm agyos oux Hic in ꝓposito opꝫ
sugere mel de petra ꝛ oleū de saxo du
rissimo. Scio eīm ꝙ agyos scūs inter
p̄tatur: sed oux nescio quid significat
nec flaccianus hoc exponit. Derūpta
mē q̄tum ꝑ nūc capio in tribus lr̄is
huiꝰ vocabuli repn̄tatur materia ma
xima misterij qꝫ pr̄is ꝛ filij ꝛ spiri-
tus sancti. Nā o est figura pr̄is inge
niti v filij vnigeniti x sp̄us sancti. O
eīm lr̄a circulus est ꝛ caret omni ter
mino. et notat patrē omnipotentē cu
ius vox hec est Apoc·vlti· Ego sum
alpha ꝛ o quasi dicat ex me dependēt
oīa tanq̄ ex primo p̄ncipio. Et hoc
est qđ dicit glosa iohānis p̄mo sup il
lud In principio erat verbū Pa
ter inquit est p̄ncipiū sine principio a
quo sunt oīa. et filius est principiū
de principio ꝛ in principio p quē exi-
stūt oīa. V vero est xix·lr̄a in al-
phabeto latinoꝝ ꝛ ɔponitur ex duas
bꝫ lineis rectis inferiꝰ copulatis·vn-
de ꝛ p illū nām filius optime signa-
tur que est sapiencia pr̄is que vt ru
inā repararet nouē ordinū angeloꝝ: ꝑ-
no inter filios hominū sublimabat le
gis decalogū In illo igitur due natu
re quasi due linee diuinitas scꝫ ꝛ hu
manitas inferius ɔcurrerūt. Vñ sem

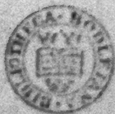
Ieronimꝰ in ꝓlogo biblie. Hoc magnū
fidei misteriū doctꝰ plato nesciuit hoc
demostenes eloquens ignorauit. Et
certe hoc minime vidit grecus Aristo
tiles qui negat primū mobile posse in
corporari. nec hoc ꝑcipit ille euclides
qui duas eque distantes rectilineas
negat posse copulari. linea eīm rectissi
ma erat diuinitas ꝛ linea rectissima
erat assumpta hūanitas ꝛ tn̄ in mūdo
hic inferius admodū v copulātur cū
in ventre virgineo in vnitate persone
verissime ɔnodantur. Igitur hec lr̄a
v si describat ita ꝓprissime significat fi
liū qui est veritas ꝛ vita. Tercia lr̄a
scꝫ x que est in ordine xx. et notat x.
in ordine nūi est plana figura spiri-
tus sancti. Duo eīm deces ducta red
dūt xx. in signū ꝙ sicut xx·hꝫ duo ꝓ
p̄ncipijs sic sp̄us scūs ꝓcedit simul a
patre et filio. Patet ergo ꝙ ex hijs
tribꝰ lr̄is qđ erat primū rn̄sum hu
ius ymaginis figuratur pr̄ ꝛ filius
et sp̄us scūs. Si eīm vite ꝓsperitas p̄-
mo sic querat a dextris. Quis es tu
ꝛ vñ gloriaberis rūdet homo ex tribꝫ
lr̄is picture sui pectoris scꝫ ex tribus
aie sue potencijs dicat. Ego sum yma
go trinitatis. et ideo nō vane glorio-
sus sub alis alterius dñi: sed solū in
noīe pr̄is ꝛ filij ꝛ sp̄us sancti Se
cūdo si vite lōgeuitas secunda vox ter
ritiua a sinistris sic querat ab homie
Vñ es tu ꝛ q̄diu hic moraberis Rn̄
det homo. Ego sum de regno mortali
tatis et ideo hic morabor. vt patet ec
clesiastes. xij· donec reuertatur pul-
uis in terram suam vnde erat ꝛ spi
ritus redeat ad dominū qui dedit illū
Et hoc opꝫ fieri in noīe pr̄is et filij

et spūs sancti Tercio si victoꝝ vo
luptas tercia voce valida sic querat
posterius ab hoīe. Qua cautela hinc
recedes. i. a nobis in quibꝫ ꝑmanes.
Respondeo qꝛ ꝑ culpe desertionē ex liber
tate arbitrij. In noie pr̄is & filij et
spūs sancti Quarto si virtutū no
bilitas quarta voce valida anteriꝰ sic
querat ab homine. Qua semita huc
accedes. i. nos finaliter apprehendes
Respondeo qꝛ ex grē acquisitione celestis
adiutorij In noie pr̄is & filij & spūs
sancti. Quinto si caterua demonū
quinta voce horrenda sic querat infe
rius ab homīe. Quo iure exitū aduo
cas. i. cur ad tartara nō descendis vt
solebas. Respondeo qꝛ virtute ecclesie ex
veritate baptismi. In noie pr̄is et fi
lij & spūs sancti Sexto si agmina
angeloꝝ sexta voce timenda supꝛiꝰ
sic querant ab hoīe quo titulo introi
tū vēdicas. i. vnde hoc tibi o peccator
qꝛ sedes celoꝝ postulas Respondeo qꝛ vir
tute iusticie ex merito xp̄i. In noie
pr̄is et filij & spūs sancti Sic igi
tur scribitur. iij. Regū. viij. Discāt
vniuersi populi timere nomē dn̄i. Di
citur eñ malachie. vi. Erit salus timē
tibꝫ nomen meū. vnde & de hmōdi me
moria noīs pulchre ꝓloquit Petrꝰ
Rauen̄. s. cxxvij. vbi incipit ille s̄mo
Verbū caro factū ē O inquit ver
bū verbi o qꝫ appꝛciabile quo doctriāt
hic nobis nomē dn̄i & ꝑscrutabile oc
cultatū a seculis & incognitū phis.
In nomie pr̄is & filij & spūs sancti.
Hoc nomē est cui oia famulantur cu
ius virtutē si cognosceres illud tam
voce qꝫ voto frequētiꝰ tractares. Hoc
eñ noie noiato demones ꝑ aera fugā
tur et diffugiūt ꝑterriti & amore qsī
coacti immūi accedūt angeli necnō et
saluātur hoies & ꝯfirmātur miseri.
Hoc nomē qui nō diligūt deū videre
nō pn̄t. Qui vero timent et diligunt
oino ꝑire nō pn̄t. Huiꝰ nois ignorā
cia mors est. & huiꝰ pia memoria vi
ta est. Hec ille Hoc ergo est no
mē de quo sic decretū est a deo Exo.
xx. In omi loco in quo fuerit memo
ria nois mei veniā ad te & benedicam
tibi ꝓpter que et ꝯsimilia dt exptus
psalmista. Sit nomē eius benedictū
in secula. Hoc est ergo nomē de quo
primitus dixi In noie pr̄is & filij &
spūs sancti In quibꝫ verbis sic in
troductis primū ꝓncipiū declaratur
& sacra scriptura ꝑ conizatur Descri
bitur eñ ꝑma cā vt vna essencialiter
et trina ꝑsonaliter. Nō eñ dr in no
minibꝫ sed singulariter in noie i quo
notatur vnitas. Nec & dr In noie
dei ter pr̄is tm̄. sed in noie pr̄is & fi
lij & spūs sancti. In quo planissime
ptꝫ trinitas. Nā sicut dt ille Auer
royes sup xij. ca. iiij. li. metha. nulla
rū verū poterit esse nomē vnū nisi ali
qualiter in diffinitione ꝯuenienciū.
Cū ergo quelibet ꝑsona est verus de
us et omes simul sunt vnus deus er
go summū secretū ꝑmi principij sub
tiliter sic simul signat et soluit. In
noie p. & fi. & sꝑ. In quibꝫ v̄bis eā
describit sacra scriptura ꝑmo vt au
ctētice deriuata & potēter fulminata qꝛ
in noie pr̄is. secūdo vt sciētice excogi
tata et sapiēter coordinata qꝛ in noie
filij. tercio vt beatifice copiata et cle
mēter doctrinata: qꝛ in noie spūs sci.
Igitur ad ꝑconiū scripture sacre

primi ꝑncipij dicat in noĩe pr̃is et fi
lij & spũs sancti Iã circa collatiõis
fundamentũ audiamꝰ cũ abrahã pa-
triarcha q̇ tres vidit & vnũ adorauit
Primꝰ scꝫ pr̃ nr̃e fidei vt intelliga
mꝰ quid sibi ab angelo dcm̃ est. In
noĩe pr̃is et filij & spũs sancti. Scri-
bitur eñi geñ. xiij. Leua inquit i cir
cuitu oculos tuos et vide ad orientẽ
& occidentẽ ad meridiẽ et aquilonem.
Et ꝯsimile clamat ysa. c. lx. Leua i
quit in circuitu oculos tuos et vide.
Verũ. Igitur iuxta quatuor mag-
nas mansiones humani generis leua
primo oculos tuos ad orientẽ et ibi
videbis palaciũ nature in quo sunt q̈
tuor solia a quibꝫ quatuor noua con
creata egrediũtur & peregrinãtur Se
cũdo leua oculos tuos ad meridiẽ et
ibi videbis libellum scripture in quo
sunt quatuor folia in quibꝫ quatuor
enigmata describũtur & declarantur.
Tercio leua oculos tuos ad occidentẽ
et ibi videbis fontẽ grẽ cũ quatuor ri
uulis a quibꝫ quatuor minima mino
rantur Quarto leua oculos tuos ad
aquilonẽ et ibi videbis solẽ glorie cũ
quatuor radijs a quibꝫ quatuor ma
xima maiorãtur. Et si queratur in
qua virtute ꝯtingũt talia vel que cã
tanti misterij ꝯtĩdet ꝑ singula qꝫ in
noĩe pr̃is et filij et spũs sancti. Unde
ex quatuor visis in oriẽte ꝯcluditur
hoc nomẽ esse mirabile qꝛ ineffabile
Ex quatuor visis in plaga australi
ꝯcludit hoc nomẽ esse famosum quia
virtuosum. Ex quatuor visis in occi
dente ꝯcluditur hoc nomẽ esse lauda-
bile qꝛ exorabile. Ex quatuor visis
in septẽtrionali ꝯcludit hoc nomẽ eẽ

amorosum q̃ꝛ vnqꝫ ũtuosum et glori
osum. Merito igit & ex ꝯdigno ad ꝑ
conũ primi ꝑncipij siue statu sic re-
plicetur. In noĩe pr̃is & filij & spũs
sci Et qꝛ mãsit homo sub lege na
ture sub lege scripture & sub lege g̃-
cie et postea erit sub lege glorie. Io
ꝑmo ar̃ ꝑmũ standũ ẽ. Sic igit ꝓbãt
Aug. d creacõe ꝑim hoĩs & reñ. ans. i
monologuio c. lxix. & augꝰ. de ag̃cõe
vere vite in ꝑncipio iõ hõ ad ymaginẽ
trinitatis factꝰ est vt deũ intelligeret
& intelligẽdo cognosceret & cognoscẽ-
do adhereret & adherẽdo frueret & fru
endo beatificaret. In cuiꝰ signũ con
cludit sic rabymoyses de duce dubio-
rũ. c. clxxxv. Finis hoĩs & ꝑfectio la
bor studiũ et vera sapiẽcia & appꝛhen-
sio creatoris cũ adhesiõe amoris quã
oĩes appetimꝰ & speramꝰ & expecta
mꝰ in messia Ut igit ad hãc ꝑfec-
ctionẽ deueniamꝰ leuemꝰ ꝑmo ocu-
los ad orientẽ & inueniemꝰ palacium
nature in quo nomẽ depingit ineffa-
bile et mirabile. Hoc palaciũ ꝯgrue
diceretur totũ vniũsum ꝯcreatũ iuxͣ
ymaginationẽ mgr̃i hystoriaꝝ in ꝓlo
go vbi dicit sic. Imꝑatorie maiesta-
tis ẽ tres hr̃e in palacio mansiones.
Cõsistoriũ quo iure decernat. Cena
culũ in quo cibaria diuidat et thala-
mũ in quo quiescãt. Hꝫ inquit ille
imꝑator qui imꝑat vẽtis & mari mũ
dũ ꝓ ꝯsistorio aĩam iusti ꝓ thalamo
& sacrã scripturã ꝓ cenaculo. Verũ
ꝑtũ lõge subtiliꝰ hoc palaciũ ꝓ nunc
dr̃ ip̃e deꝰ in quo ẽ quicquid ẽ. Nam
qꝫ in eo hꝫ eẽ nullo mõ hꝫ eẽ & iõ scri
bit act. xvij. in ip̃o viuimꝰ mouemur
& sumꝰ Uñ venerabilis ans. ꝓso. xix H

Nichil te dñe ɔtinet sed tu conti
nes oia. tu imples tu ɔplecteris oia
tu es vltra & añ omia. Et in hoc se
cũ ɔcurrit btũs Greg. xxvij. mora.
sup illud Job xxxvij. Subter omes
celos ipe ɔsiderat & lumē ipius sup
omes terminos terre. Ille inquit q
in se omia claudit sic summa regit ꝙ
ima nō deserit qui vbiqȝ equalis vbi
qȝ pñs est etiā in dissimilibȝ sibimet
dissimilis nō est & qui omia respiciēs
omia disponēs et in omi tempe et in
omi loco pñs est nec localiter extēdi
tur nec varia creando variatur Hec
ille Tota igitur pfectio vera hui9
impialis & ineffabilis palacij nō est
nisi virtus indiuisa pris & filij et spi
ritus sancti Hoc igitur ni fallar est
palaciũ cui9 figurā pfigebat ille vir
gilius. Nā sicut tradit fulgenci9 de
secretis virgilij & etiā sicut ꝓ pte tā
git auctor de ꝓprietatib9 elementoꝝ etiā
et sicut tangit in illo libro qui intitu
latur de xij. cesaribus virgilius arte
mirāda ex aere ɔdēsato & congelato
palaciũ ɔstruxit speculare in tm̄ ꝙ ci
uitates & homines campi et nemora
volucres et pisces herem et flumina
imo queqȝ res in mūdo fuerant earꝝ
ymago in palacio appebat. Hec ille
Istud palaciũ speculare rerum sic
repñsentatiuũ est primũ principiũ om
niũ ɔclusiuum. De quo dicit Greg.
iiij. dyalo. ca. Quid est qd nō vi
des qui videntē omia vides. Est enī
candor lucis eterne & speculũ sine ma
cula Sap. vij. Ab isto ergo palacio
egreditur omis creatura & natura p
creationē et simul in eo manet p ɔti
nuā gubernationē. Et hoc est qd dt
btũs Bern. li. v. de ɔsideratione ad
eugeniũ papā. O inquit rerũ princi i
piũ siue principiũ sine principio cui
secula nec accesserũt nec decesserunt
nec tñ tibi sunt coeterna ex quo sunt
omia creabiliter nō seminaliter p quē
omia ɔsumātur & gubernantur et in
quo sunt omia nō localiter sed virtu
aliter. Vñ hoc admirās seneca de q̄
stionibȝ naturalibȝ li. pmo dicit sic.
O inquit immēsa dei magnitudo qua
nichil maius vel melius pt excogita
ri eo ꝙ in te sunt omia & tu in omni
bȝ pmanes infinitus Et hoc quasi de
clarando ɔfirmat btũs Ambro. li. ij
sup lucā ca. i. O inquit q̄ꝫ late diffū
ditur dei ũtus o q̄ꝫ late celestis ma
gnitudo substācie porrigit nichil pre
scriptũ nihil circũscriptũ nihil emer
sum ni hil dimersum hȝ beata trini
tas nō enī loco clauditur nec opinio
ne ɔphenditur nō ɔcluditur estima
tione nec describitur aliqua ymagina
tione. Hec ille Ex hijs igitur col k
ligitur ꝙ ipe met deus in se quasi in
quodā palacio nō localiter sed ineffa
biliter māsit ab eterno Et hoc est qd
cũ querit sic seneca vbi supra. O in
quit impiale palaciũ in quo sunt idē
rex et lex dom9 & dñs idem. Idē pri
ceps & palaciũ cuncta ɔtinēs et dispo
nēs In isto palacio beatifico qua
tuor sunt solia & iuxta ymaginationē
Ysid. de mūdo li. pmo vnũ soliũ est cō
mune & tria sunt ꝓpria Dicit enī sic
vt fidē iquit habeā hominũ & linguis
loquētur angeloꝝ. Sedet pr̄ in solio po
tēcie sedet fili9 in solio sapiēcie sedet
spũs sanct9 in solio clemēcie. Et hij
tres simul sedent p oia coequales in

solio essencie. Hoc est inquit soliū de
quo sic pmo egredit ad moysen Exo.
iij. Ego sum qui sum hoc nomē mi-
chi est ineternū et hoc memoriale in
generatione & generationē. Hec ille
Si tū vlterius queras curiose vt al
ter Jacob Geñ. xxxij. Dic michi do
mine qd nomē tibi est et quo ꝓprio
appellaris noie. Audit ibidē sic Cur
nomē meū queris qd est mirabile q̈
si diceret. Mirabiles elationes ma-
ris mirabilis in altis dñs q2 cū flux
us maris siue refluxus scire cām sit
summe difficile licet possibile ita pmā
cām que cā caret ꝯphendere est sim-
pliciter impossibile. Apphendi eñi pt
sed minime ꝯphendi. Vnde Aug9.
de cognitione vere vite. Deus inquit
est essencia oīm creature incōprehen-
sibilis omem cām ad instar pūcti in
se ꝯtinens. Cū igitur testantib3 q̄tu
or p̄tactis solijs omia conclamant q̄
summū bonū sit oino inexcogitabile.
Cur ergo queris sic nomē meū qd ē
sic mirabile qd est ineffabile. Qd
tū nomē quesitū reuelatū iā est in fi
ne seculi qū a verbo ipo incarnato hoc
verbū ꝓpressit. In noie pr̄is et filij et
A spūs sancti Ab istis ergo quatu-
or p̄fatis solijs egrediuntur quatuor
noua ꝯcreata noua q2 nūq̄ prius extis-
terūt ꝯcreata q2 simul esse inceperūt
Et certe iuxta ysid. de mūo c. iiij. hec
quatuor sunt maria pma angelus ce
lū & tēpus que sunt quatuor supplu-
minaria quatuor vero subluminaria
sunt ignis aqua aer et terra. Hec
eñi oia tā celestia q̄ terrestria egres
sa sunt de pmo solio cū pr̄ ea creauit
ex nichilo. Similiter egressa sunt de

secundo solio cū filius collocauit om-
nia in pondere & nūo et mēsura. Si-
militer de tercio solio p bonitatē sicut
scribitur Geñ. pmo. Vidit deus cū
cta que fecerat et erāt valde bona Si
militer de quarto solio p eternitatem
testāte salomone ecclesiastes iij. Di-
dici inquit q̄ omia opa que fecit de9
pmanēt ineternū Per istā ergo q̄
druplicitā rerū ꝓductionem planissime
soluitur illud enigmaticū Aristotis-
les ad alexandrū li. de mūdo ca. ix.
Altissim9 inquit in se manēs quasi
in cuiusdā palacij pinnaculo omia si
mul eiecit de suo gremio quasi sperā
et chilmosū quasi bonū & exiliū vt si
quis pariter alias & volatile et gressibi
le & aquatile in gremio tenens expa
nat enigma. Hec ille Istud pro
pe exponitur p predicta et de resi-
duo. Jam supsedeo vsq3 alias causa
moralitatis in futuro. Solum eñi in
isto ꝓposito hoc clamat enigma et cō
cludit q̄ omnis creatura vniuersalis
ter immediate habet esse In nomine
patris et filij et spūs sancti. Hoc ni
fallar est nomē de quo dicit lex impe
rialis Leuitici xxi. Qui nomē patris
sui violauerit flammis exurietur. et
ibidem xxiiij. Qui nomē dei sui blas
phemauerit morte morietur. Et q̄n M
tum ad hec duo verba scripta sunt et
directa ad duo genera hominum id ē
ad xpristianos et ad paganos ad fi-
deles et etiam ad infideles quasi vtri
q3 diceretur. Nonne ipse est pater
tuus qui possedit te et fecit et crea-
uit te pater qui te possedit scilicet ꝓ
ducens ex nichilo. Filius qui te
fecit gubernans scilicet in hoc exilio

et spūs sanctus qui te recreauit i ba
ptismi fluuio ille xpian9 hoc nomē pa
tris sui violat qui hoc nomē fide ↄfi
tetur sed malis opibꝫ denegat corde
eīm credit ⁊ ope discredit. Ille vero
vt pagan9 ho mo nomen blasphemat
qui vel oīno non credit vel p heresim
discredit vel despat vel p̄sumit. Et
hoc est qđ subtili ymaginatiōe tangit
rabymoyses de duce dubioꝝ c.clxxxij
p modū opologie. Sedet inquit qui-
dem rex in suo palacio ⁊ quidā seruo
rū suoꝝ sunt infra muros quidā ve
ro extra. Illoꝝ qui sunt infra mu-
ros ciuitatis quidā portā petūt pala
cij ⁊ intrant quidā petāt et nō itrāt
qꝛ nō pn̄t. Alij discurrūt sed nō in-
trare ↄcupiscūt. Alij intrāt sed tm̄
p atriū ambulāt. Alij autē aule ho-
stiū intrāt sed ibi regē nō vident nec
inueniūt. Alij ūo secretarij regis ca
merā introeūt et eū in gloria inueni-
unt ⁊ eius secreta secretoꝝ ↄspiciūt
Iste rex in suo palacio est de9 om
nipotēs in seipo. Hij qui extra ciui-
tatē nō intrāt sed discurrūt sunt qui
deū nō credūt cuiusmodi sunt pthi in
oriente et ethiopes in meridie qui ni
chil hoīs hn̄t nisi figurā corpalē ⁊ co
gnitionē tm̄ naturalē q̄si simee. Qui
ūo a muro recedūt sunt pditorer he-
retici qui a fide apostitātes discredūt
Qui vero dorsum hn̄t ad palaciū sūt
qui deū sciūt sꝫ erroribꝫ ⁊ despāacōe
abducti q̄nto plus procedunt tanto lon
gius recedunt a rege ⁊ a lege. Qui
autem aulam regis intrant et regem
non vident sunt laici qui precepta cu
stodiūt nec aliquid de deo sciūt. Qui
vero ad interiora intrant ⁊ ↄtemplā

tur regem sunt fideles litterati qua
si dei domestici. Tales deum sciunt
et tenent disputant et docent pscru-
tantur et permanent. Hec ille Ta
les Iuxta ymaginationem Bern̄. de
consideratione li.v. vident p fidem q̄
re primum principium in se quasi p̄-
descripto palacio sedet vt eternitas
dominatur vt maiestas amat vt ca-
ritas. nouit vt veritas tuetur vt sa-
lus operatur vt virtus assistit vt pi
etas viuit vt potestas continet om-
nia vt palacium et omnia regit vt p̄
mum principium. Ex istis igitur p̄-
ludijs concluditur per viam phicam
q deus qui est summū bonum et pri
mū principium est causa prima q̄tū
ↄfessi sunt omnes philosophi. Dicit
enim auctor de causis et eciā philoso-
phus de sompno et vigilia. q quartu
plex est causa scꝫ efficiens ⁊ formalis
materialis et finalis. Vn̄ rabymoy-
ses vbi prius ca.lxvij. Philosophi i
quit vocant creatorem causam primā
eo q in ipso est status omniū causa-
rum. Est inquit forma sine forma
principiū sine principio finis sine fi-
ne. Ex quo patet q de9 noster se ha
bet ad omnia vt causa efficiens quia
oīa creauit vt causa materialis qꝛ
volūtate ↄ materia creauit vitā for-
malis qꝛ in formē materiam ornauit
forma corporeitatis vt cā finalis quia
oīni homine qui nō interponit obice-
re se sibi ordinauit p felicitatē ↄ fine
vt sic ab eo emanauit p creationē sic
eciā ad ipm remeabit p glorificatio
nē. Nā vt ūbis vtar ve. Hu. i sua me
ditacōe. Sic naturale ē tre ad sui cē
tꝝ descēdē ⁊ igit ad sui spaꝫ ascēdē

Hic ad deū quasi ad centrū et locū im
suū naturalē naturale est hūane aie
p ɔtēplationes opa ɔscēdere. Et hoc
est qd hugo de arra aie. O altissime
inquit dñe de⁹ turbatū est cor meū
anxiata est aia mea donec quiescat i
te qꝛ ideo creasti me vt ineternū per
fruere te. Et iō dicit btūs aug⁹. pri
mo ɔfessi. ca. i. Dñe inquit fecasti
nos ad te ideo inquietatū est cor no-
strū donec requiescat in te. In hoc
ergo palacio āmirabili in hoc pncipio
ineffabili in hoc centro amoroso in li
bro solio glorioso viuam⁹ semp et va
leam⁹ dormiam⁹ et requiescam⁹ in
pace. Hec est pax eterni palacij quā
oīs qui querit inuenit in noie pris
et filij et spūs sancti. Secūdo uxta
secūdā hūani generis māsionē quasi
alter Abrahā pdestinauit ad vitam
Leua oculos tuos ad meridiem et ibi
videbis librū scripture hñtē quatuor
folia in quibz quatuor enigmata de-
scribūtur et declarantur. Ex quibus
eciā ɔcludit hoc nomen dei famosum
qꝛ virtuosum. Sic igitur deuote de-
ducit ille btūs Bern. de quatuor cor
poribus cruciis in pncipio homo in pote
ciā peccati exulauit ɔdempnatus pp
ter inobediēciā oberrauit infatuat⁹
ppter insipienciā ex pene ardore exa-
ruit nō hñs potestatē se liberandi et
oīni iure caruit ad regnū vite repa-
triand. Quia put ptz. ff. ti. de re. iu
ris. gͥ in inicio. Circa illud qd in
inicio viciosum est nō pt tractu tēpis
de se ɔualescere. Et corrñdēter con
tra hec quatuor infortunia in funda-
mento collacionis tangūtur quatuor
remedia. Nā ɔtra exiliū lacrimosum

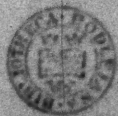
inuenim⁹ in oriēte palaciū solaciosū
in quo sunt quatuor solia in quibus
possum⁹ salubriter requiescere. Se-
cūdo ɔtra errorē piculosū inuenim⁹
in plaga australi librū preciosum in
quo sunt quatuor folia in quibz pote
rim⁹ vtiliter addiscere. Tercio ɔtra
ardorē pene inuenim⁹ in occidente fō
tē graciosum ad humectandū. hz eñi
quatuor riuulos calida refrigerātes
Quarto ɔtra rigorē late sentēcie in
uenim⁹ in septētrionali solē glorio-
sum ad liberanda. hz eñi quatuor ra
dios oīa attrahentes. Prima igit
māsio hūani generis fit in palacio na
ture in oriente ꝑ tanto eñi principiū
creationis et rex origo orienti ɔpat.
qꝛ sicut a capite oriētis vsqz ad cap-
tū octaue spe ɔsurgūt et oriūtur or-
bes oēs et sidera sic pi mō a deo. i.
a pmo pncipio et palacio nature ad i
periū ipius pme cause egrediūtur et
oriūtur exeūt et ꝑcedūt oīa. Man
fit igitur hūanū gen⁹ sub legibz na-
ture vsqz ad tps moysi p quē pmo da
ta est lex mūdo miserabili et hui⁹ mo
ra māsiōis ꝯm cronicas Joachim et be
ati iheronimi durauit pampli⁹ qͥ per
tria milia ānorꝝ et p septingētos octo
aginta nouē ānos. Secūda māsio hu
mani generis fit in austro scripture
vñ datio legis p moysen optime au-
stro figurat. Nā sicut corpali sole
eminēte i meridionali linea oīa sic il
luminātur vt eciā aspectib⁹ mutuis
patent insimul et ɔparent sic a ɔsimi
li spūaliter sole veritatis in linea lega
li apparēte quasi sub nube legis lrali
corda errancium inflāmantur et infor-
mātur et sic lūine veritatis illustrāt

vt creatorē & creaturas cognoscerēt
et inter fugibilia et eligibilia verissi-
me discernerent. Et hoc est qd dicit
Paulus ad roma. vij. peccatū inquit
nō cognovi nisi p legē. Concupiscenciā
eīm nesciebam supple esse peccatū nisi
lex diceret nō concupisces. In hac igi
tur mansione puocavit hūanū gen9
vsqz ad auororā grē. s. vsqz ad xpi te-
pora poptata. Quia sicut scribitur i
euāgelio iohannis. c. i. Lex p moysen
data est. grā & veritas autē p ihesum
xp̄m facta est. Vnde fm orosiū de or
mesta mūdi hui9 mora māsionis du
ravit p ānos mille nōgētos et decem
fm vero eusebiū et frecculsum pte p̄-
ma li. vij. c. vlti. duravit p ānos mil-
le septingētos et lx. fm vero ioachim
vbi sup̄ duravit hec māsio p ānos mil
le dc. & lxi. Ad hāc igitur mansionē
in meridie leva oculos tuos et vide-
bis librū ad tui doctrinā tibi porrectū
hn̄tem quatuor folia & quatuor enig
mata in quibz nō latet aliqua virt9
aliaui9 misterij nisi quadratura scrip
ture ad consulendū homini In noie pa
tris & filij & spūs sancti Hec est
eīm liber ille mirabilis de quo scribit
Ezech. ij. Aperi inquit spūs dnī ad
pphetā os tuū & comede qdcūqz do ti
bi et vidi inquit & ecce manus missa
ad me in qua erat involutus liber et
expandit illū corā me qui erat scrip
tus intus et foris & scripture erant
in eo carmen lamētationis & ve Iste
liber est sacra scriptura ad homines
missa p man9 moysi & scriptus est in
tus & foris intellcū dissimili qz int9
p sēsum moralē foris p sēsum lr̄alem
Et hoc ē qd dt rabymoyses. de dua

dubiorum. Omnis inquit scriptura du
as hz facies. Facies forinseca argen-
tea. Facies vero intrinseca aurea est
Malum eīm aureū cuiusmodi fecerat
rex salomon in templo in quo erant
celature et picture argenti subtiles si
sit visum a remotis & incognitū mor
sordi nūciat oculus mendax qd ē ar
genteū. Sed diligenti intuitu cū p-
pe conspicitur scitur qz intus latet au
rū esse nō argentū. Si igitur inquit
tu quasi vir desideriorum sciēda vis sci
re accende candelā vni9 denarij. i. ex-
erce laborē tpis exigui et gēmā scien
cie & veritatis reperies preciosam quā in
primo pnte pdidisti. In omi inquit
tam gēmā nature esse scio sed nō in-
uenio. In omī scriptura gēmā scien
cie esse scio sed nō invenio qz locū su
um nescio sine labore & studio. Hec
ille In hoc igitur libro tam intus
qz foris conscribunt tria scripta ad tria
regna qz carmen lamentationis & ve
Carmen leticie beatis in celo deo iu-
bilātibz lamentationes miseris in mū
do p peccatis vlulantibz & ve damp-
natis in inferno pro pena de venia de
spantibz. Et hāc ymaginationē expo
sitoriā confirmat btūs Greg. li. pmo
omelia. ix. post mediū Liber iquit
sacre scripture scriptus est foris per
hystoriā intus p allegoriā. Intus p
intellcm̄ spūalem foris p intellcm̄ lit
teralem. Intus qz invisibilia pmit-
tit foris qz visibilia pceptorum rectitu
dine disponit. In illo iquit libro scri
pta sunt carmina beatorum lamentatio
nes peccatorum & ve suspendū dāpna-
torum Hāc eandē questionē sic ven
tilat btūs Ieron. epla lxvi. pclamatōs

illud Eze. vbi ſuꝰ comede q̄ciq̄ʒ
do tibi. Liber inquit quē deo iubente
ꝓphā deuorat oīs eſt ſeries ſcrip-
turaꝝ in quibꝫ iuſtꝰ canit Ecce car-
mē de beatis. penitēs plangitur Ec-
ce lamentationes ꝓ peccatis ⁊ deſpe-
rāti maledꝫ Ecce ve vehemēs incorpo-
ratū dāpnatis Et ſic ex oīni pte p ꝓ
phetā ⁊ doctores triangulat intencio
huiꝰ libri. In noīe pr̄is et filij ⁊ ſpi-
ritus ſci Hic igit ni fallar ē liber
de quo miſtice ſcribit in ꝓlogo libri
ypocratis de ſecretis nature ibi enim
tradit ꝙ medicoꝝ maximꝰ ⁊ piciſſi-
mꝰ ypocras qū ſe ſenſum moriturū
mādauit amicis ſuis ⁊ adiurauit vt
ſecū in ſepulcro ſuo capſula quedam
eburnea quā ipe ſolꝰ ſignauerat ſub
capite ſuo ſecrecius poneret ⁊ factū ē
ita. Et ecce quadā die ꝓlixo tpe lap-
ſo ceſar auguſtꝰ p monumētū trāſijt
in quo quondā fuerat ypocras tumu-
latus Qui cū diligēter ꝑquireret cu-
ius fuerat monumentū et cū rñſum
accepiſſet ꝙ magni medici ypocratis
ſtatim iuſſit ſepulchrū apiri ſperās i
eo aliquid ſecretū eſſe recōditū iuxta
morē ſapientū Inuenit igitur capſu-
lā eburneā in qua repoſitus fuit ana-
logius in quo ſubtilia ſciēcie ſue ⁊ ſe-
creta nature fuerāt copulata in quo
erant quatuor folia ⁊ in pmo erant
ſcripta ſecreta mortis in ſcđo ſecre-
ta vite ⁊ in tercio ſecreta experimento-
rū et i quarto ſecreta ſeculoꝝ. Hec
ille Iſte ypocras medicoꝝ maxi-
mus ⁊ famoſe magnificatus eſt dei fi-
lius oīpotēs mirifice ⁊ magnifice
ꝓ nobis miſeris incarnatus crucifix-
us ⁊ tumulatꝰ qui ſolus ſciuit ⁊ po-
tuit vulnus humani generis curare
penitus et ſanare. Ipſe eīn medicus
et medela qui omnia ſanat ſola loque-
la In cuius tumulo ſub capite eius
liber ſcripture ſacre quadruplicitus in
folijs recōditus eſt quādo ipo teſtan-
te in cruce quicquid ꝓphete ꝑdixerūt
quicquid figure ſignauerūt quicquid
ante xp̄i mortē vij. ſignaculis ſigillat
reſurrectione reluſcente inuictus ſolu-
tus et ꝑlectus eſt qnādo eccleſia cre-
dente fidem filius infidelis in ſcola
xp̄i fidelis effcūs eſt Hic ergo li-
ber ꝯtinet ſubtilia ſecreta ſecretoꝝ.
qꝫ pteritoꝝ pn̄cū et futuroꝝ beato-
rū mūdanoꝝ ⁊ dampnatoꝝ celeſtiū
terreſtriū corporoꝝ et incorporoꝝ Di-
cit eīn Greḡ. xiij. moꝛa. ca. xvi. ꝙ li-
ber ſacre ſcripture oīa occulta elu-
cidat oīa ſecreta denudat omnium
cauſas in ſe claudit ⁊ cūctoꝝ queſtio-
nibus ſatiſfacit. Habet eīn hic liber
quatuor folia ſacra namqꝫ ſcriptura
quadrupliciter diuiditur et quadru-
pliciter concluditur. Dicit enim Za-
charias tripolitanꝰ ꝙ liber ſacre ſcri-
pture diuiditur in libros hyſtoria-
les et libros morales in libros lega-
les et libros prophetales. Unde cor-
reſpondenter ad vetus teſtamētum
in lege xpriſtri. Habemus inquit
pro libris hyſtorialibus actus apoſto-
loꝝ pro libris moralibꝫ epiſtolas eo-
rum pro libris legalibꝫ euangelium
meſſye et pro libris prophetalibꝫ apo-
calipſim iohānis euāgeliſte ⁊ ſic iſte
liber quadratus digito dei ſcriptus et
viui lr̄is vite et mortis inſcribitur ⁊
deſcribitur. In nomine patris et fi-
lij et ſpiritus ſancti.

Hic liber igitur sub p̄su mistico
optime dicit ille liber virgilij d quo
tradit fulgencius de secretis virgilij
q virgilius librum reppit in tēplo ap-
pollinis hūtem quatuor folia et quo-
ciensc̄uq legebat ipse virgilius in p̄-
mo folio impator orientis spūs. s. ma
lus orienti p̄sidens virgilio appebat
et quociens in secūdo folio rex austrie
sibi ptinus appebat. Quociens quoq
in tercio folio deus occidentis sibi pti
nus appebat et quociens in quarto fo
lio legebat mgr aquilonis sibi appe
bat et penitus obediebat Iste li-
ber est sacra scriptura nō inuenta in
tēplo appollinis sed in templo dei de
quo clamat helchias pontifex quarto
Regū. xxij. ad saphan scribā. Librū
inquit legis reppi in domo dn̄i. Cui
libet igitur qui sub legibus scripture
ordinate viuit quasi virgilius in tē-
plo appollinis et quasi helchias in tē-
plo dn̄i hūc librū inuenit. Cuius qua
tuor folia sunt quatuor p̄dictorum ge-
nera librorum. in quibus legendo quasi
quatuor spūs colligis et congregas p
rūsis inquirēdis dū istis quatuor ge
neribus librorum in quibus tota scriptu-
ra includitur instanter innitēris pro
necessarijs sciendis. Dicit enim zacha.
vbi s. q scripture pticula aut p̄cipit
bona que sunt eterne necessitatis aut
phibz mala q̄ sunt eterne calamita-
tis aut psuadet vtilia aut dissuadz pe
ricula. Vnde Pe. rauen. s. xx. Scri
ptura inquit diuine trinitatis dicta-
ta consilio sit supno dispensatur archa
no vt et peritis scienciā cōferat altiorē
et simplicibus scienciā intelligencie se-
cularis et graciā largiatur. Omnez di

gne se legentē rapit a terrenis et ad
celestia puocat. btūs inquit qui hūc
librū legerit maledictus auditor qui i
telligere negligit. Racionē enim illu-
minat et voluntatē ad bonū inclinat et
ordinat spūm fortificat et carnē infir-
mat. Et certe hāc cōclusionē confir
mat btūs Ieron. eplā lxix. Ama in
quit scienciā scripturarum et carnis vi
cia nō amabis. Hic igitur descripta
sunt quatuor folia huius libri amabi
lis. In noīe pr̄is et filij et spūs san-
cti. Et iō sic scribitur Deutro. xxxi.
Tollite librū istū et ponite in latere
arche federis dn̄i. Hec archa dei tri
camerata est aīa iusta tribz potēcijs
p̄conzata. Habet enim in intellectū pro
virga aaron florigera fidem firmissi
mā sine errore Habz in memoria p
māna in vrna aurea spem vite certis
simā sine simili timore Habet enim in
voluntate p decalogo in tabula mar-
morea caritatem sine rancore ergo in
hoc volumine pendet tota lex et pphe
te qr plenitudo legis est dilectio er-
go librū istū diligēter tollite et i cor
de quasi in latere arche ppetuo reponi
te. Nā sicut scribitur Baruch. iiij.
Hic est liber mādatorum dei et lex in-
eternū ad vitā oībz qui tenēt eā qui
vero dereliquerit ad mortē. Et hoc est
in quo consenciūt Bern. sup canti.
omelia et hugo de sancto victore in in
troductione sacre scripture ca. xiij.
Multi inquit sacre scripture librum
pscrutantur vt et noua cognoscāt et hec
curiositas est. Alij vt sciātur et hec
vanitas est. Alij vt vendāt et hec sy
monia est. Alij vt doceāt et hec pie
tas ē. Alij vt edificēt et hec vtilitas

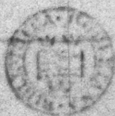
est. Alij vt edificetur et hec caritas
est. Tres igitur inquit ꝑm in legē
do desiciaūt. Et tres v'timi ꝑpetuo ꝑ
ficiaūt. Hec igitur. Totus ille perfe
ctus hui⁹ libri est in noīe pr̄is et fi
lij ꝛ spūs sancti. Hec eñ pꝫ ꝑ basi-
liū in suo examine omolia iij. in prin
cipio. Sacre inquit scripture gracia
istis tm̄ cordibꝫ volente trino rerum
principio virtutē suā inspirat qui su
ꝑflue ꝑsuasioni veritatē anteponūt vñ
qui legūt bñdicti sunt qui vō intelli
gūt beati sunt. Hec ille. Sed ꝓchdo
lor iā locū hꝫ in me illud ꝓphetiam
Ysa. xxix. Dabit liber nescienti lr̄as
et dicetur ei lege ꝛ rñdebit nescio si
gnat⁹ est eñ liber. Dicebat eñ mi
chi lege qñ in meritū obediencie iniū
gebat michi legere ꝛ ideo liber sacre
scripture seu potius ꝑ nūc liber tre
noꝝ ihieremie ꝓphete michi dat⁹ est
nescienti lr̄as. illū eñ librū deo docen
te p̄cedo legere. Quia sicut p̄decessor
meus reuerend⁹ legit canti. cantico.
Sic ꝑ oppositū ego legā lamentatio-
nes lamentationū vt verificetur scri-
ptura q꞉ risus dolore miscebit ꝛ ex-
trema gaudij luctus occupat q꞉ ꝑm
phm̄ opposita iuxͣ se posita magis elu
cescūt ꝛ potius placēt ac sensibꝫ attē
dencīū virtutē forci⁹ repn̄sentant. Ad
lr̄am ergo hui⁹ ꝓphecie liber iste tre
noꝝ sub metro mirabili hebreoꝝ sub
tiliter dꝫ ꝑ om̄es lr̄as alphabeti eoꝝ.
Et quō quis has legere poterit lr̄as
cū nō videat. Certe null⁹. Ergo di
scurrendo ꝑ om̄es hui⁹ libri ꝑticulas
datus est michi nūc liber nesciēti lit
teras ꝛ tñ dcm̄ est michi lege Sꝫ re
spondere cū ꝓphā potero qd̄ vellē sed

nescio qm̄ in eo inuenio scripta qua-
tuor mira enigmata quatuor scꝫ figu
ras mirandi misterij que insimul fig
nātur ꝛ soluūtur in noīe pr̄is ꝛ filij
et spūs sancti. Vt igitur breui⁹ ꝑ
nūc transeā iam locū hꝫ in ꝓposito il
lud enigmaticū regis hyram ad salo-
monē de quo scribit ille Menandrus
de figuris regū hyrā et salomonis li.
primo ca. iij. pte iiij. Si legis lege rex
eñ sine regno speculū si conspiciatur
ymago ymaginis apparebit. Rex sine
regno mellis fandū ꝑ alto si ꝑfodiat
facies mellis relucebit. Rex sine reg-
no desertū si inhabitauerit lugens le
tetur ꝛ viuēs morietur. Rex sine re
gno circulū lacteū si intrauerit perpe
tuo viuet et plura q̄ꝫ petit inueniet.
Hec ille. karissimi illa quatuor enig
mata describūt michi ꝑ nūc q̄tū ca-
pio illa quatuor eximia que reuelant
in scriptura virtutes et vicia penas ꝛ
p̄mia De quibus etiā xp̄ianissimus ille
btūs franciscus mencionē facit in sua
regula ꝗ fratres in p̄dicationibꝫ su-
is debent ānūciare populo virtutes ꝛ
vicia penā et gloriā cū breuitate ser-
monis. Dicit eñ primo sic. Si legis
lege. q. d. Si legis expone vel si le-
gis intellige ꝑm qd̄ scribitur apoca.
ij. Qui hꝫ aures audiendi audiat. et
Mathei xxiiij. qui legit itelligat Si
igitur legis lege. q. d. Si legis corde
lege et corde. Rex inquit sine regno
speculū si cōspiciat ymago ymaginis
apparebit. Iste rex qui sine regno pro
clamat est ni fallar om̄is homo qui i
mūdo misero commoratur. Nā olim q̄
si rex libere et licite dñabatur super
om̄em creaturā que sub sole versabat

Sicut scribitur gen̄·p̄mo Faciam⁹ hominē ad ymaginē & similitudinem nostrā vt p̄sit piscibꝫ maris & vola tilibꝫ celi et bestijs terre vniuerseqꝫ creature omīqꝫ reptili qđ mouētur i terra sed paulo post demeritis exigē tibꝫ rex suo regno priuabat In cui⁹ signū a bestijs maximis et minimis puta a draconibꝫ & leonibꝫ a culiab⁹ & puliabꝫ in suū opprobriū īfestatur De isto igitur rege dꝫ ꝙ rex sine re gno speculū si ↄspiciat ymago ymagi nis relucebit. Hoc speculū ē scri ptura sacra que pi mō sicut speculū ymo clarius cūctas maculas manife stat cūctis ↄsiderantibꝫ. Et hoc ē qđ implicite dicit aplūs ad Gal·iij. Cō clusit scriptura omīa sub peccato Vn̄ & nodus insolubilis hui⁹ flebilis vin culi solūmodo solutus est in noie pa tris & fi·et ss·De hoc spclō tractat be atus Greg·ad ꝓpositū et est iij·mo raliū in principio· Sacra inquit scri ptura mētis oculis quasi qđdā specu lū opponitur vt interna nostra facies in ipa videatur ibi etem̄ feda ibi pul chra nostra cognoscim⁹ ibi sentim⁹ q̄ⱦtū ꝓficim⁹ & ibi pꝫ a ꝓuectu quā tū longe distam⁹·Narrat em̄ gesta varia viroꝝ & ad imitationē corda ꝓ uocat infirmoꝝ vt dū eoꝝ victricia ↄmemorat ↄtra agmina vicioꝝ p̄lia nostra debilia ↄfirmat. Fit em̄ per ver bū scripture vt eo min⁹ mens inter certamina trepidet quo an̄ se positos tot viroꝝ fortiū triūphos videt Non nūꝙ̄ inquit scriptura sacra nō solum nobis p̄m fortiū viroꝝ virtutes asse rit sed etiā casus innotescit vt & i vi ctoria fortiū qđ ymitando arripe & cur sum videam⁹ in lapsibꝫ quid' timere debeam⁹ vt & maioꝝ virtus spem no strā foueat & maioꝝ casus ad caute lā humilitatis attingat quaten⁹ illa gaudentes subleuant ista metuentes p̄miant· Et sicut audientis anim⁹ il linc spei fiducia huic vero humilitate timoris eruditus nec temeritate sup biat qꝛ formidine p̄mitur nec p̄ssus timore desperet qꝛ ad spei fiduciā vir tutis exemplo roboratur· Hec ille· Vn̄ & carn̄·in suo policraticon in ꝓlo go· Ocī sine lr̄atura mors ē et viui hominis sepultura· Hoc ergo specu lū si tu rex sine regno diligēter ↄspe xeris statim tibi ymago ymaginis ap parebit· Clamat em̄ scriptura ꝙ ho mo ex pte anime est ymago dei sꝫ cer te sicut pꝫ ex deductione gregorij im mediate p̄cedente ymago hui⁹ anime scꝫ racionalis est antiquoꝝ p̄m vita virtuosa· Vnde et hic in ꝓposito allu di poterit colorate illud qđ tradit ful gencius de secretis virgilij· Virgili⁹ inquit arte stupenda vij·ↄposuit dif formia specula effectuū oīno diuerso rū sed mirandoꝝ ↄcausatiua Quorū vnū ab effectu suo dictū est speculum voluptatis intantū em̄ intuentis volu ptatē oculis ministrauit ꝙ quicquid corde optauit ↄspicere mox oculo spe culū rep̄sentauit· Hec ille· Tale ni fallar speculū est scriptura sacra in qua quācūqꝫ rei ymaginē videre desi deras ꝓtin⁹ poteris inuenire vt me rito ex suis effectibꝫ delicatis nomine tur speculū mentalis voluptatis· In tantū em̄ intuentis voluptatē oculis ministrauit ꝙ ↄtra inuidiā docet amo rem & caritatē ↄtra accidiā labore et

8.

strennuitatē ꝯtra luxuriā opponit cō
tinenciā & castitatē et ꝯtra duplicem
gulā ꝓponit abstinenciā & paritatē con
tra iracundiā ꝑapit pacis tranquilli
tatē et ꝯtra supbiā humilitatē & obe
dienciā nec nō & ꝯtra auariciā elemo
sinā & liberalitatē ꝯtra spūs ꝑsump-
tionē ośndit plurima picula & ꝯtra de
speratiōnē ꝓmittit veniā & ꝑmia con
tra tristiciā offert gaudiū & ꝯtra mū
di leticiā ośndit hoc exiliū ꝯtra iniu-
sticiā nos certificat de iusti iudicij se
ueritate & ꝯtra nequiciā de supplicij
calamitate ꝯtra ignoranciā docet vti
litatē sciencie exquisite & ꝯtra mor-
tis instanciā ꝓmittit felicitatē vite i
finite. Si igitur iustus es nō deficias
in merito sed nec diffidas de pre-
mio Si vero iniustus es time iudiciū
et fuge suppliciū. Et hoc aptū est ꝓ
certo qꝫ nō est in speculo res quā spe
cula:nur in illo. Si eñ hoc speculum
scripture ꝯspexeris ecce quales yma
gines videre ibi poteris videbis eñ i
abrahā fidē firmā sine errore videbis
in helia zelū dei cū feruore. Credidit
aa eñ abrahā deo et reputatū est ei ad
iusticiā roma. iiij. & iij. Regū xix Rñ
dit sic helias deo zelo zelatus sum do
mino deo exercituū. Videbis in Job
ꝯstanciā et si inquit occidat me spera
bo in eū Job xiij. videbis in ihercmia
ꝑseuerāciā qꝫ ꝓut pꝫ ihercmie xxxvij
& xxxviij. In carcere in cippo in
lacu missus & in ceno verba dei equa
fronte oīnibꝫ nūciauit. Videbis i da
uid pietatē et in ioseph castitatē. Da
uid eñ ꝑscidit orā clamidis saul in
speluncā solitudinis & noluit trucī-
dare inimicū ꝑmo Regū xxiiij. Jo-
seph vero reliquit pallium in mani-
bꝫ dñe delicate & fugēs abhorruit ad
ulteriū ꝑpetrare Geñ. xxxix. Vide
bis in moyse ꝯpassionē & in noe ꝑfe-
ctionē. Ait eñ moyses ꝓ populo aut
dimitte populo noxā hanc aut si non
feceris dele me de libro quē scripsisti
Exo. xxxij. Noe vero erat vir iustꝰ
et ꝑfectus. Geñ. vi. Videbis in Tho
bia pacienciā & in ezechia ꝯfidenciā et
ideo angelus thobie visum restituit &
miro mō eius filiū associauit thobie
xi. Ezechie vero deus ꝓlē cōtulit et
vitā qndecim ānis ꝓlongauit. iiij. re
gū ij. Videbis in stephano caritatis
magnitudinē et i petro penitēcie ama
ritudinē. Orauit eñ stephanus ꝓ se
occidentibꝫ Act. vij. Et respiciēte ihe
su petrꝫ postqꝫ eū negauerat egressus
petrus foras fleuit amare. Math. xx
vi. Videbis in Johāne euangeli-
sta clemenciā & mansuetudinem & in
paulo obediencīā et rectitudinē Johā
nes eñ solus discipulorū dolorosam
sub cruce virginē matrē in morte fi-
lij sui mgr̄i & dñi sociauit. Jo. Pau
lus vero ꝓstratus clamat Dñe quid
me vis facere Act. ix. & ꝑme cor. iiij
ipē met dt. Nichil michi ꝯsciꝰ sum
Videbis in iohāne baptista victus ab
stinenciā & vite austeritatē. Et in fi
deli francisco temporaliū indigenciā & vl-
timatā paupertatem. Videbis in maria
triū virtutū ꝓfunditatē & in xpristo
messia triū bonorꝫ infinitatem. Et sic
tot tibi in hoc speculo occurrūt yma-
gines quot in sacra scriptura inuenis
virtutes et tot allectiua obiecta tibi
repñsentantur quot in scriptura bona
opa ꝯnumerātur. Et sic de virtutibꝫ

nō q alij

veriſſimū eſt enigma primū ſcƺ ꝙ rex
ſine regno ſpeculū ſi ꝯſpiciat ymago
ymaginis appellit. Et ſic tota ūtus
huꝰ politi ſpeculi viſibilibꝰ refulget
radijs In noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpiritꝰ
bb ſancti Secūdū enigma i ſecūdo fo
lio libri ſcriptū de vicijs videtur veri
ficari. Rex inquit ſine regno mellis
fundū pro cibo ſi ꝑfodiat fauos mellis
relucebit. Iſtud mel ⁊ iſte cibus eſt
ſcriptura ſacra ſm̄ ꝙ tradit ille hu-
go de ſancto victore in introductōe ſa
cre ſcripture ca. pmo. Gentiliū inqt
ſcriptura veritatē adulterat ꝯtexens
ꝯtraria veritati que quaſi ꝑies deal-
batus venuſtate pollet eloquij. Sa-
cra vero ſcriptura quaſi fauꝰ mellis
eſt ꝑ verboꝝ ſimplicitatē exterius. in
terius vero oīmi dulcedine plena repit
Hec ille. Signū etiā ꝙ ſcriptura
eſt cibus aīe viatoris dīt ſic Greg. i.
mora. ca. xix. ſup illō Job pmo. Mit
tentes vocabāt tres ſorores ſuas vt
comederent ⁊ biberent cū eis. Sacra
inquit ſcriptura aliqñ nobis cibꝫ eſt
et aliqñ potus. Cibꝫ eſt in locis ob-
ſcurioribꝫ qꝛ quaſi exponēdo frangit
⁊ mādendo deglutitur. Potus uo eſt
in locis apertioribꝫ qꝛ ibi ita ſorbet ſi-
cut inuenitur. Hec ille Et hoc ni
fallar eſt illud mel de quo ſcribitur
xxv. ꝓu. Mel inueniſti. Comede qd
ſufficiat tibi ne forte ſaciatus euomas
illud Quā auctoritatē ptractat ad ꝓ
poſitū Rabymoyſes de duce dubioꝝ
ca. xxix. O inquit cece renatoꝛ o ex-
cetate ꝑſcrutatoꝛ ſic conaris appꝛehen-
dere quod nō poteris intelligere tibi.
Cur talibꝫ niteris adherere que non
poterunt probari aut talibꝫ ꝯtradice

re que nequeūt negari. Si inquit
mel ſcripture inueniſti et degustaſti
comede qd̄ ſatis eſt. Dulce ē enī mel
⁊ vtile cū ꝯmeſtū faſtidiū generat ⁊
vomitū. Sic inquit in appꝛehenſione
creatoris oīmis homo naturaliter ſci-
re deſiderat ſed caueat ne cū mēs ſci
re appetit finitū ſub infinito corruat
Hec ille Huiꝰ etiā ꝯſilij ē aplūs
paulꝰ Roma. xij. qui celi ſecreta ſcru
tatus eſt nō plus inquit ſape ꝙ̄ opꝫ
ſape ſed ſape ad ſobrietatē. Sūt enī
nōnulli qui modicū huiꝰ mellis man
ducauerūt. i. qui aliquid licet parum
de ſcriptura ab alijs didicerūt ⁊ ex
tales in tm̄ temere ꝑſumūt ꝙ etiam
de talibꝫ que ſimpliciter hoībꝫ incog-
nita ſunt diſputare nō deſiſtūt ſed ꝗſ
ſi diffinire talia volūt ſicut de dei infi-
nitate ⁊ rerum creatione ⁊ ꝑſonarum
trinitate ⁊ de creaturaꝝ ꝑdeſtinatio
ne. Quos ſic alloquit Rabymoyſes
vbi ſup̄ ca. xxxij. O inquit fatui infa
tuati Cur fruſtra queritis qd̄ inue-
nire nō poteritis. Cū enī nichil oīno
⁊ nobis ⁊ deo ꝯmune eſt in aliqua ſi
militudine eo ꝙ finiti ad infinitum
nulla eſt ꝯparatio. Nullo modo liceat i
perfectis de legis ſecretis diſputare.
Quia nec fatuus labores conſiderat
nec cecus de coloribus iudicat. Si er
go mel ſcripture inueniſti comede qd̄
ſatis eſt et ſufficiat ⁊ proficiat. Hec
ille Caueat igitur quilibet noſtrꝫ
ab omni ſtudio talis periculi ne for-
te in penam peccati periclitetur er-
rans circa ſacramentum patris et fi
lij et ſpiritus ſancti. Similiter il cc
lud mel ſcḋm ille cibus modo dicit ſcri
ptura ſacra eo ꝙ ſicut mel colligitur

ex diuersis floribus sic ꝫ scriptura ex
diuersis auctoritatibꝫ sed eaꝫ dicitur
vita viciosa q̄ꝛ sicut mel summe dele-
ctat degustatione sic et peccatū ī se ip̄se
delectat mala opatione qui nūc cū de
lectatione peccat quasi cibū cū appeti
tu auido peccator deuorat. Et hoc est
qđ dicit Aug9. ſmone xij. volumie
ſmo pascue inquit humane aīme elo
quia dei sunt dulcia sup mel et fauū.
Pascua peccatoris est delectatio cri-
minosa cui9 dulcis digestio est mor-
tis amaritudo. Hec ille. Si igit
rex sine regno p alṗ mellis fundū p
fodiat. i. si finē vite criminose intime
discuciat vere fauꝰ mellis deluebit.
Qualis enī finis extitit de pulchritu
dine absolonis vel de fortitudine sam
psonis. Nonne vtrobiqꝫ extitit hor-
renda occasio. vterqꝫ enī in vita se vi
olauit vicio. Nōne mel voluptatis co
egit salomonē impie ydolatrare. Nō-
ne mel vanitatis compulit adam de
padyso ad inferos exulare Nōne pec
catū de angelo fecit dyabolū. Igit
talis dulcedo mellea nō est nisi ama-
ritudo fellea. Deutro. xxxij. Fel dra
conū vinū eoꝝ et botrus amarissim9
Igitur in scđo folio rex sine regno
si legat intelligat ꝙ talis dulcedo gu
stantē mortificat. Et certe nūꝗ mor-
tificatur hec misera mors cuiuscunqꝫ
vicij nisi in noie patris et filij ꝫ spi-
dd ritus sancti Terciū enigma in ter
cio folio scripture de regno deleri ꝑ ex
ꝑtari. Rex inquit sine regno desertū
si inhabitauerit lugens ledetur et vi
uens morietur. Per desertum in
proposito intelligitur infernus quia
a deo et omni bono desertus est ꝫ de

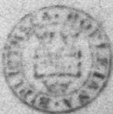
relictus. In inferno namqꝫ ad mo-
dum heremi sunt vermes venenosi et
ardores dolorosi. Et hoc est qđ scribi
tur Ysa. lxvi. Vermis eoꝝ nō mori
etur et ignis eorum nō extinguetur
sed erūt vsqꝫ ad saturitatem visionis
omni carni. In hoc igitur deserto
rex sine regno si inhabitauerit lugēs
ledetur et viuēs morietur. Semper
enim lugebit ꝫ semp tormenta pena
rum in inferno quasi morsus ferarū
in heremo sustinebit. Nam sicut pa
tet Apoc. ix. Querent mortem ꝫ nō
inuenient desiderabunt mori ꝫ fugiet
mors ab ipsis et sic semper lugebunt
et ledentur semper manebūt et semp
morientur morte scꝫ nō ānullationis
sed eterne dampnationis nō tempora
lis aduersitatis sed finalis calamita-
tis nō anime a corpore separationis:
sed vtriusqꝫ simul perpetue punitio-
nis. Et hanc expositionem auctenti-
cat beatus Aug9. sermone lix. volu-
ſmo. Omni inquit tempore et omni
loco ab omni homine et ab omni san-
cto illa supplicia sunt recogitāda vbi
ignis infernalis semper ardebit vbi
vermis consciencie semper corrodet ꝫ
mordebit vbi est mors secunda que
vitam ignorat vbi est malum multi-
plex quod finem denegat vbi mortu
us semper viuit ꝫ pena immutari ne
quit vbi nec tormenta corpori nec de
sunt membra tortori. Hec ille. Rex
igitur sine regno desertum si inhabi-
tauerit lugens ledetur et viuens mo
rietur Sed ab infortunio huius hor-
rendi heremi eruimus omnino liberati
In nomine patris ꝫ filij et spiritus
sancti Quartū enigma in quarto ce

folio libri scripture δ pmijs ppetuis habet interptari. Rex inquit sine re-gno circulū lacteū si intrauerit perpe tuo viuet et plura q̄m petet inueniet circulus lacteus ꝯm ꝙ tractat macro bius de scō. Cy. i. pmo est circul9 ce li in quo tantus est nūs et tanta vici nitas stellaꝝ vt quasi alterius altra nō sua vnaqueqꝫ stellaꝝ ꝯsplendeat relucencia et ideo dicitur circulus la-cteus ex nimio candore ꝛ splēdore stel laꝝ Jste ergo circulus in quo tan ta relucet claritas astroꝝ nichil ali-ud nichi ꝯnotat nisi cetū angeloꝝ. Angeli eñi in suis ordinibꝫ sunt q̄si stelle in suis orbibꝫ pmo sicut astra i circulo lacteo. Sic eciam ipsi ex gau dio recipro co collucent in gloria Jstū igitur circulū rex sine regno si intra uerit ppetue viuet et plura q̄ petet i ueniet co ꝙ illius loci diuicie sunt in audite et diuicie infinite. Sic ergo q̄-tuor hec enigmata que scripta sunt i quatuor folijs hui9 libri declarāt mi chi virtutes et vicia penas simul ꝛ p̄ mia. Jn noīe patris et filij et spūs sancti Jgitur isti9 libri ꝯtenta ꝛ legere et audire dicit hugo vbi prius ca. xij. ꝙ multi appetunt nō quia sa-lutaria sed quia mirabilia sunt quoꝝ desideriū est multa scire ꝛ pauca fac re et ideo tales despiciūt. Vnde et se-sequitur ca. xiij. Si inquit scriptu-ras scire volueris tria tecum circum porta vota. Primū est vt a nullo ad discere erubescas. Scribitur enim in centilogio socratis. Jnfelix qui pau-ca sapit certatqꝫ videri. Jnsan9 qui pauca sapit spernitqꝫ doceri. Secun-dū est ut diligēter intelligas ea que

addiscis et que scis alios diligenter et liberaliter doceas. Nam sepe roga re rogata tenere retēta docere. Hec tria discipulum faciunt superare ma gistrum. Tercuī est vt nichil in scri pturis reprehendes nichil dictis di-ctis detrahas. verumptamen ꝓpter vituperationes vel ꝯmendaciones ne qꝫ magis neqꝫ minus curandum est Sed hoc puerbiū a legente considerā dū est. Criminor amplector tibi sunt ꝯmunia lector. De talibus tū dt hu go vbi supra ca. vij. Heu inquit im-pinguati pulli sanguinarij latera ma tris abrumpūt et lacerant et ꝓpter sanlitatem verborum Jn lectores na sum corrugant. Irrident calamū spi ritus sancti et digitum stili dei viui Tales sunt pagani vel philosophi ꝛ superbi xpristiani credentes se scire multa tū nichil sciunt dicēte xpristo in euāgelio. Confiteor tibi pater qꝛ abscondisti hec a sapientibus et pru-dentibus et reuelasti ea paruulis Et hoc est quod correspondenter dixit do minus ad moysen Exo. vi. Magnū nomen meum adonay nō indicaui eis Jgitur quasi puulus cum psal. Con fitebor domino ꝯm iusticiam eius et psallam nomini domini altissimi Hoc est nomen magnum nomen altū no-men virtuosum et nomen famosum a quo trahunt originem ꝛ in quo figūt finem omnia vocabula cuiusliber libri catholica. Jn nomine patris et filij ꝛ spiritus sancti Tercio iuxta terrā humanam generis mansionem quasi al ter abraham p̄electus ad vitam: le-ua oculos tuos ad occidentem Et ibi videbis fontem gracie cum quatuor

riuulis. In quib9 quatuor minima minorantur. Ex quibz colligitur nomen dei laudabile q2 exorabile. Pro tanto nāqz tempe gr̄e ocidenti ↄpat q2 ↄmensurando totū humani generis incolatū temp9. pmo appuit aurora gr̄e qn̄ in hui9 vite vespa humanū genus cep it ad occasum tendere. Hec ymaginatio ↄfirmatur p aplm̄ paulū Roma.x. Nos inquit sum9 in quos fines seculoꝝ deuenerunt. Et iterum ad gal.iiij. Quādo venit plenitudo temporis misit deus filiū suū natū ex muliere factum sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret vt adoptionē filioꝝ dei reciperemus. Igitur in occasu humani generis inuenies fontē gracie cū quatuor riuulis Hic em̄ est fons ille desideratus. De quo sic scribit ille flact. de visionibz sibillinis. et est li. tercio pte prima ca. iiij. Vidi inquit. Et ecce postq̄ tantus calor faciem orbis terre tam grauiter afflixerat gemebant pariter & merebāt oīa que spiritū vite in terris habebāt humorē n̄ hn̄tes. Et ecce in fine diei sitis magne fons erumpens de medio montis orientalis cū riuis q̄tuor cū impetu defluebat. Et ecce in oīni plaga terre tam homines q̄ volucres gressibilia et cūcta quadrupedia vt sitim extinguerent vnqz ↄfluebant et bibentes de flumine se inebriauerunt seqz balneabant p gaudio & luctū in leticiam ↄmutauerūt. Hec illi Ista sitis visicerosa erat languor humani generis quo sancti patres xp̄i incarnationē anxie suspirabant. Nomine em̄ antiqui patres dei filiū quasi vite poculū intime desiderabant cū ex desiderij ardore sic continue ↄclamabant Psa.lxiiij. Vtinam dirumperes celos dn̄e et descenderes q̄si dicerent illud Danielis.ix. et.iiij. Regū xix. Inclina dn̄e aurem tuam et audi aperi oculos tuos & vide sup quomō iam defecit humor gracie humectans guttur anime nostre et quō in penam culpe perpetrate afflicti sumus ardore pene multipharie quasi recolentes illud pe. Rauen. sermone vi. Erat miserabilis homo peccati seruus et mortis mancipiū pctoꝝ famulus et captiuus demonū Criminū nexibus obligatus et pene ppetue ↄdempnatus. Vt merito inquit sic prumpet in planctū susanne Heu michi q2 angustie michi sunt vnqz. Sz calamitas hui9 tam miseri infortunij transformatur modo mirabili In nomine patris et filij & spūs sancti Nam ecce in fine diei sitis magne.i. in fortitudine tanti desiderij et hoc in fine seculi fons erumpens de medio montis orientalis p quatuor riuos defluebat Iste mons magnus orientalis est illa magna maria stupor vniuersalis cuius pond9 immense materie omnē studentem opprimit volentē illam plene describere iuxta illō deuotū metricū illius pisicn̄. in sua meditatione. Si inquit tot scribenaum essent familie quot stelle radiant in celi facie quod sunt orbiculi vel stille pluuie oēs opprimeret pond9 materie. Est ergo meo maria mons mirabilis scilicz mons atlās et mons cisīās mons scilicet sina et mons moria. Ex descriptione igitur fictionis philosophoꝝ & poetaꝝ. Mos atlās

supportat celū siderū & mōs athlans qui est olimphus transcendit mediū aereū. Ex descriptione vero sacrarū scripturaꝝ ad montē syna. Descendit deus et facie ad faciem locut⁹ est homini & in monte moria salomō rex singularis in ꝓpiciationē populi construxit templū dn̄i. Pari mō maria dicitur mons athlās q2 ruinam angelicam p homines restaurat dicit eciā mons athlans q2 nō solū mediū aereū transcendit sed eciam sup omnes arculos celoꝝ et sup oēs ordines angeloꝝ a dextris dei collocatur quasi dilecta dn̄a vniversoꝝ. Dicitur insup mons syna. Ad illam em̄ & in illā descendit maiestas increata vbi non solum vt nup moysi secreta scripture doctrinavit sed velut invictus heraules in thalamo virgineo post novem mēses secreta nostre nature intim⁹ adamavit Dicitur tandē mōs moria q2 sicut in monte moria salomon ɔstruxit templū singulare in quo offerebātur summe deo victime sacrificioꝝ sic eciā correspondenter in maria filius dei sibi ɔstruxit templū carnale in quo deo patri se obtulit quasi hostiam p salute peccatoꝝ. Et sic satis claret in ꝓposito q̄ maria est mons magnifice patens & filius dei ē fons in ea variflue latens. Et bene dicit maria mons orientalis q2 ab eo ad modū fontis ortus est dei filius naturalis. Qui quasi alter fons paradysi ex superhabūdancia discurrens et decurrens humoris sue gracia terram irrigat vniversam. Et hoc est qd̄ dicit Rabimoyses de duce dubiorum ca. xcij. Pater inquit cā ad sui pfectionē oia attrahit more adamantis & ad instar fontis effluentis virtutem sue bonitatis oibꝫ ɔmunicat et diffundit Hec ille Ebullivit em̄ et effluxit iste fons p quattuor rivos p̄ciosos q̄n a seipso in monte calvarie adhuc vivo crucifixo quattuor rivos sanguinis emisit dolorosos Et hoc devote sic memorat pecham in suo carmine curioso Fundūt rivos sanguinis bene salvatoris Concurrāt ɔveniāt ad fontem redemptoris mirandū potiū existent cū iustis peccatores Nam fons fluit et refluit amores et dolores Hic em̄ q̄ tū capio ē fons vite et fortune fons doloris & amoris fons mūdialis poculi. De quo diversimode resollāt singuli ab eodē fonte variū remediū haurientes. In noie patris & filij et spūs sancti Ad hui⁹ igitur fōtis flumina ɔcurrāt iusti et peccatores ɔtemplatiui & activi senes simul & puuli mulieres et masculi paupes et potētes sapientes & insipientes et bibant omnes ac se inebrient nā de ei⁹ ꝓdiga plenitudine pticipāt vniversi In isto enim felici fonte angeli quasi celi volucres bibunt sue ruine restaurationem et viri iusti qui vere dicuntur homines bibunt redemptionem. Penitentes quasi reptilia venia bibunt et proficientes quasi quadrupedia bibunt disciplinam Ab hoc fonte doctores catholici hauriunt sapienciam et discretionem peccatores vero contriti bibunt penitenciam et remissionem. Et certe inde oritur hec vox p̄sciente bibent ex eo oēs peccatores terre. Sic em̄ clamat ille fōs vite. Si quis sitit veniat ad me & bi

bat ꝫ de ventre eius fluent aque vive ioh. vij. Unde et de hoc fonte bibunt aliq̄n seculares et activi mundi contemptum ꝫ eius abnegacōnem bibūt eciam die ac nocte regulares et contemplativi amorem ꝫ devotiōem intantū ꝙ in signū ꝙ ꝓfunde bibunt et avide frequēter erumpūt ab oculis eorum vive lacrime. In hoc igitur fonte q̄si naaman syrus in iordane cotidie lavamini sepcies ꝫ vere a lepra peccati quasi pueri puuli mūdabimini ꝫ cotidie haurite aquas de fontibus salvatoris ꝫ videte ꝙ̄ suavis est dn̄s ꝫ de te hoc vino vite letificamini beati eīn qui se in hoc flumine balneant quoniam ab omni sorde criminis tales se mūdificāt Beati insup qui in noctis medio in secreto silencio vnū haustū furtive de hoc fonte hauriūt q2 teste scripta ꝓū. ix. aq̄ furtive dulciores sunt. Beati tādem vniversi qui amoris divini dulcedinem de fonte cruentati pectoris copiosius degustarūt q2 tales in fonte sui capitis vite venā invenerunt. Hoc ergo vite poculo nos inebriet dulcissimus ihesus de cuius latere lanceato fons cruoris calidi cū impetu scaturivit. Et licet iste felix fluvius immediate emanavit de corde filij tamen eo ꝙ opera trinitatis indivisa sunt ad extra sequitur ꝙ iste fons de celo fluebat et in terra defluebat In nomine patris et filij et spiritus sancti In huius igitur fontis quatuor rivulis quatuor minima minorantur. Sunt enim hec quatuor minima instans in tempe et punctus in corpore centrum in circulo et vnitas in numero. Hec enim inter omnia sunt maxime minima q2 simpliciter indivisibilia Per instans igitur in tempore designatur hostilis infestacio quia nec est tempus nec instans nec mora nec morula in quibz hostis nobis non opponit prelia Per punctum vero in corpore intelligitur fomitis intoxicatio. Nam post peccatum primi parentis non fuit pūctus in humano corpore quin scd̄m maius vel minus infectus erat infelici fomite ꝑut iuxta anſ. de concepti virginali parentes nostri cepti sunt et ꝓlez sentit cotidie Insuper per circulū in centro intelligo penam infernalē. Nam inter omnia penalia in universo circulo gravissima probatur pena illa que quasi in centro ꝑpetuatur i inferno Tandem per vnitatem in numero intelligo culpam mortalem nā notum est de malo tam pene ꝙ̄ culpe tam in pena sensus ꝙ̄ in pena dampni tam in culpa mortali ꝙ̄ veniali ꝙ semper de numero omniū malorum peccatum mortale est pessimū eorum

Sed hostilis infestatio minorat in primo rivulo per fidei constanciam et fomitis intoxicatio minoratur in secundo rivulo per nutrimenti abstinenciam Pena vero infernalis minoratur in tercio rivulo per veram penitenciam Et culpa mortalis minoratur in quarto rivulo per caritatis vehemenciam. Et hec omnia se consequūtur virtute fluvij prefij. In nomine patris et filij et spiritus sancti

Hoc enim nomen magnificatur in dei filio prout patet Apocalipsis decimonono. Vidit inquit Johannes celum apertum Et ecce equus alb9

et qui sedebat super eum vocabatur fidelis. Oculi eius vt flamma ignis et pugnauit. Et in capite eius dyademata multa in quibus habebat nomē scriptum quod nemo nouit nisi ipse. Et vestitus erat veste respersa sanguine et vocabatur nomen eius verbum dei et habuit in vestimento eius scriptum rex regum & dominus dominancium Exponatur hystoria sic Vide celum apertum in filij dei incarnacione et ecce equus albus humanitas filij sup assumpta sine macula ex parte matris Qui sedebat super eum vocabatur fidelis diuinitas scz filij dei ex pte patris qui de se dt. Ego sum via veritas et vita Oculi eius vt flāma ignis in signum infallibilis sapiēcie. et in capite eius dyademata multa in signū multiformis victorie. Nā et pugnauit scz cum dyabolo affixus in cruce vbi et vestitus dicitur veste sanguine aspersa. Sed in signum victorie habuit in vestimento sue humanitatis sic scriptum rex regum et dominus dominanciū. Dicit enī aplūs ad phili. ij. q humiliauit semetipm deo patri factus obediens vsqz ad mortem mortem autem crucis pptter qd et deus exaltauit illū & dedit illi nomen qd est super omne nomen vt in nomine ihesu omne genu flectatur celestium terrestrium & infernorum & omnis lingua confiteatur qz dominus noster ihesus xpus in gloria ē dei patris. Tanto scz melior angelis effectus quāto differencius nomen p illis hereditauit ad hebre. i. Vocatur enī nomen eius verbum dei. Certe hoc nomen nemo nouit nisi ipse. i. nullus nisi ille fidelis cui ipse per fidem reuelauerit Et hoc nomen infiniti misterij est inscriptum omni xpristiano. In nomine patris et filij & spiritus sancti O igitur domine dominus nr q admirabile est nomen tuū i vniuersa terra vere multum michi mirabile quia idem est nomen et verbum sm Johēm. Nomen tū sumpsit ex natura humanitatis et verbum erat in pncipio a natura diuinitatis. Hoc igit vt estimo est nomen populo sub pena ineffabile et soli summo sacerdoti nominabile quod est tetragramathon. De quo Exo. xviij. q quidem nomen toto tempore legis moysaice erat sapientibus et sanctis obnubilatum et iam in crucis patibulo ostenditur omni peccatori patenus declaratum. Nam sicut hoc nomen tetragramathon insculptū in quadam lamina aurea pendebat in fronte pontificis quando deum p sacrificia p populo pacificauit iuxta morem hebreorum. Pari modo in lege nostra quādo noster pontifex xpus in ara crucis se patri p peccatoribz immolauit tūc tetragramathon in titulo crucis expositum fuit qā hebraice grece & latine penna pilatica sic scriptum fuit Jhesus nazarenus rex iudeorum. Et io de hoc nomine sic exposito dicit apostolus prima corinthios quarto. Si quis ignorat ignorabitur quasi diceret qui nomen ihesu confessus nō fuerit vel negauerit vel blasphemauerit omnino dampnabitur. Si ergo iudeus adhuc ignorans et admirans tetragramathon a summo suo pontifice querat Judicū xiij. quasi alter manue

Domine si inueni graciam in oculis
tuis dic michi quo appellaris nomi-
ne et respondebitur sic sibi ibidem.
Cur queris nomen meum quod est
mirabile quasi diceret est illud euan
gelicum. Ego veni in nomine patris
mei et non accepistis me. Scrutami
ni scripturas in quibus putatis vos
vitam habere et ille sunt qui testimo
nium perhibent de me Johannis. v.
Ego enim sum vir ille cui nomē est
oriens Zacharie vi. Ego eciam sum
deus ille cui nomen omnipotēs exo.
xxv. Ego sum sabaoth et elion. Ego
sum adonai et tetragramathon. Ego
sum alpha et o. Ego sum qui sum.
Ego sum emanuel. Ego sum quem
sic paruuli vestri confitebantur. O
sanna filio dauid benedictus qui ve-
nit in nomine domini rex israhel Jo.
xij. Igitur sicut scribitur Exo. xx.
Non assumes nomen dei tui inuanū
quasi diceret Ex quo iam cessauerūt
legalia. ammodo non vocabis nomē dei
tetragramathon sed sicut luce pmo te
docet euangelium vocabis nomē ei⁹
ihesum. Hoc karissimi est nomen
quod predixi laudabile quia exorabi
le eo qꝫ omnis qui petit accipit ⁊ qui
querit inuenit ⁊ pulsanti aperitur.
quia sicut scribitur Johānis x. Om
nis qui credit in illum non confunde
tur sed omnis qui inuocauerit nomē
domini saluus erit. Nos igitur cri
stiani contra iudeos prophetam iude
um allegemus ⁊ dicam⁹. Hij i cur
ribus et hij in equis. i. iudei sperant
in libris legalibꝫ et ꝓphetalibꝫ. Nos
autem in nomine dei nostri inuocabi-

mus Ipsi obligati sunt ymmo excecā
ti sunt. et ideo de errore in errorem
ceciderunt. Nos autem qui pagani
fuimus in fide surreximus et erecti
sumus quoniam sicut scribitur Act.
iiij. non est nomen aliud datū homi-
nibꝫ sub celo in quo oporteat nos sal
uos fieri. Ex p̄fatis igitur sequitꝛ
qꝫ hoc nomen factum est fidelibꝫ ama
ritudo in psecucione scdm qd scribitur
Joh. xij. Eritis odio omnibus homi
nibus ꝓpter nomen meum. Factum
est eciam fidelibus dulcedo p delecta-
tionem. Et hec patet per Bern. su-
per canti. omelia xv. Si inquit scri-
bas non placet michi nisi legam ibi
ihesum. Si disputes aut conferas
non sapit michi nisi sonuerit ibi ihe-
sus. Ihesus enim in ore mel in aure
melos in corde iubilus est. In cui⁹
signum demonstratiuum adhuc mul-
ti deuoti audito nomine dilecti ihesu
in tantum transformantur et pascuā
tur rapiuntur et patiuntur alteran-
tur et ex amore inebriantur qꝫ quo-
ciens nomen ihesu nominari audiunt
vel in libris legunt tociens ex qua-
dam complacencia sua labia lingunt
Quamobrem hoc nomen mirabile in
talibus operatur mirabilia scdm illud
Marci decimosexto. In nomine meo
demonia eicient linguis loquētur no
uis serpentes tollent et si mortiferū
quid biberint non nocebit eis. Su-
per egros manus imponent et bene
habebunt vnde in virtute huius no-
minis ad imperium petri et iohannis
in porta ihersalem speciosa claudus
gressum recuperauit Actuū quarto.

petrus etiam virtute huius nominis quidam paralitico lidde nomine enee gressum cicius restauravit. Et etiam mulierem in ioppe thabitam nomine a mortuis resuscitavit. Actuum. ix. nec non et paulus de puella per phitonem de phis dimonis spiritum penitus effugavit Actuum xvi. Igitur propter hec et consimilia in vitis sanctorum innumero facta sunt mirabilia sic igitur nomen domini benedictum ex hoc nunc et usque in seculum Hoc est enim nomen subtilius prophetatum nomen utilius peroptatum nomen proprium in scipso nomen cõmune iudeo gentili et greco nomẽ numerale et appellativum cuilibet peccatori nomen singulare possessivũ nostro redemptori nomẽ collectivũ animarum et nomen substantivum omnium creaturarum. Hoc est nomen ihesu xpristi sub intellectum ut prius dixi. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Quarto iuxta quartam humani generis mansionẽ quasi alter abraham preordinatus ad vitam Leua oculos tuos ad aquilonem et ibi vide bis solem glorie cum quatuor radiis in quibus quatuor maxima maiorantur Ex quibus concluditur hoc nomen prenominatum intime amorosum quia undique gloriosum. Quantum enim ad solis descriptionem dicit xxix. phũs quod sol ẽ oculus mundi et speculum universi amorosum in affectu luminosum in aspectu et vicariosum in effectu Dicit enĩ albunasar in introductorio suo maiori libro quarto et auctor de proprietatibus elementorum li. i. proprietate xliii. quod sol dat vitam et formam operationem et perfectionem motum et incrementum omnibus sublunaribus In quorum signum dicit albunasar libro primo et tercio quod quãdiu durauerit sol ad medium ascendens celum fit motus animalium in augmentatione et fortitudine virtutis et infirmati confortantur. Cum vero declinavit a medio celo debilitatur omniũ motus et imminuitur eorum virtus usque ad occasum solis Cum vero sol occiderit et noctis infirmitas mundum invaserit naturaliter requiescunt corpora et quasi absente sole suo rectore ad summum laxantur et languidorum corpora debilitantur. Etiam sicut dicit Avicenna xi. phie sue. et tangit philosophus libro de vegeta. et Rabi moyses de duce dubiorum ca. lxx. Sol est fons vite sic se habens ad universum sicut cor ad suum corpus In cuius iudicium dicit auctor de proprietatibus elementorum libro ii. proprietate iiii. quod solis accessus et recessus omnia transformant et reformant. Accedente inquit sole renovantur et pornantur omnia vestiuntur enim simul terra et ligna. Terra herbis et fructibus ligna floribus et foliis In hyeme vero quasi hiis omnibus spoliantur depauperantur et denudantur nec aliquid habent quo tegantur Hec ille. Iste ergo sol est singularis ipse deus testante deo patre de deo filio Malachie tercio. Orietur timentibus nomen meum sol iusticie Et hanc ymaginationem moralem auctores phi contestant. Dicit enĩ Apuleius in libro de deo socratis. Et

macrobius de sompno Cy. ⁊ sene. de tusculanis questionibus Richardus de trinitate hugo sup angelicam ierar chiam et beatus Augꝰ. in li. solilo quiorum ꝙ nullū creatū irracionale tā tū sicut sol in suis effectibus condito rem ꝑfigurat et eandem conclusionem confirmat Zacharias tripolitanus su per vnum ex iiij. Et glosa tangit ec clesiastes pmo. et beatus Augꝰ. de trinitate ꝑ multos libros et capitula ⁊ auctor de ꝓprietatibus elementorum li. ij. ꝓprietate. iiij vbi subtilius cete ris bimembrem reddit rationē. Sol inquit inter oīa in tribus effectibꝫ sui operis et in tribus elementis sui nominis suū conditorem et forcius ꝓ clamat ⁊ patencius repsentat vt ex tri ptito elemento huiꝰ vocabuli mōstre tur misteriū patris ⁊ filij ⁊ spiritꝰ sancti Tres eīm nature sunt viuē tes supma infima ⁊ media quarum prima a fonte vite qui est sol mēdi cat vitam intellectiuā que pꝫ in ange lis et hominibꝫ. Secūda mendicat vi tam vegetatiuā que latet in herbis et arboribꝫ Tercia mendicat vitam sen sitiuam que regnat in leonibꝫ et cete ris animalibus. Sed bene inquit sol visibilis tam nobiles sumpsit in fluencias Nempe a sole inuisibili suo conditore ad instar cuiꝰ dicit ipe tres sunt elegantes influencie solis quas figuratiue representant tria elemen ta nominis solis. Clamat enim s ꝙ naturam rationalem sol sapientificat Secundo clamat o ꝙ naturam sensi tiuam sol fortificat. Tercio clamat l ꝙ naturam vegetabilē sol opulentat Hec inquit lrā s eo ꝙ ꝓfert tenue

qꝫ facit sibulum et notat filij sapien ciam. Sibulus vero est quidem spiri tus tenuis qui optime conuenit sapi encie eo ꝙ sapiencia non clamore va lido nec voce tonitruo sed cum leui sibulo quasi sub silencio se frequen cius manifestat. Et hoc est qđ scri bitur Ysaie viij. Aque siloe vadunt cum silencio Job quarto. Vocem q̄si aure leuis audiui ⁊ tercio Regum de cimonono. Ecce dominus fortis tran sijt et spiritus fortis et grandis sub uertens montes et conterens petras ante dominum. Sed non in spiritu dominus. Et post spiritum commo cio sed non in commotione dominus. et post commotionem ignis: sed non in igne dominus. Et post ignem si bulus aure tenuis et ibi dominus. Secundo hec littera o ratione sue ro tunditatis notat patris vigorem et potenciam. Rotunditas namqꝫ vigo rem parat et valenciam contra nocu menta. in huius argumentum docet victronius de architectura ꝙ turres fa ciende sunt rotunde eo ꝙ turres qua dratas machine celerius dissipant et angulos tondendo frangunt. Dicit enim verso in afforismis afforismo q̄ dragesimotercio ꝙ sperica difficilius paciuntur. Tercio littera l ratione sui numeri notat spiritus sancti cle mentem opulenciam representat eīm quinquaginta. Et hoc est quod scri bitur Leuitici vicesimoquinto Quin quagesimo anno redierunt omnes ad possessores suas et sic iudeos depau peratos primo ditabat opulente an nus iubileus. Cum ergo s ex sui sono sapienciam. et o ex suo crculo

potenciā et l ex sui nūo opulenciā pro
clamauerint quid inquit aliud q̄ tri
nitatē psonarꝫ in hac trinitate lrarū
pprendimus. Quid est em̄ s o l nisi
sol. Et quid est pater et filius ꝛ spi
ritus sanctus nisi deus. Est ergo de
us sol qui trium solis ymaginē tā ope
q̄ noīe publice repn̄tat. Hec ille.
Iste ergo sol ex tribꝫ suis pmis effe
ctibus ꝛ ex tribꝫ lrīs suis nichil intē
dit cōcludere misero homini nisi glori
am solius solis glorie. In noīe pa
tris et filij et spūs sancti. Et hoc vt
videtur ɔfirmat beat9 de tri. et reci
tat auic. de pͥe li. i. de ꝓpetate pma
Si inquit dicam sol sol sol Nō tres
soles effecerim sed de vno totiens p̄
dicauerim. Sic si de pr̄e ꝛ filio ꝛ spi
ritu sancto iij. p̄dicatur deus nō iō tri
na p̄dicatio nūm ponit deorum In
isto ergo sole celico inuenio radiū tri
plicem et radiū quadruplicē ꝛ vtro
biqꝫ est sufficiencia seu cādencia Scri
qq bitur em̄ sic ecclesiastici. xliij. Sol
tripliciter exurens montes radios su
os exsufflans et refulgens radijs su
is obcecat oculos. Quā auctoritatē i
sua sermo ptractans ille Carnoteñ.
in li. suo de corde qui dicitur musica
amoris Et auctor de ꝓprietatibꝫ ele
mentorꝫ li. ij. ꝓprietate xxxiij. in ea
dem ɔueniūt ymaginatione. Verba
tñ Carnoteñ. sunt ista. O celū celo
rum ꝛ regnū regnorꝫ O terra ꝓmis
sa ꝛ terra possessa. O pr̄ia pr̄ibꝫ pdi
ta sed iam filijs in fidei federe refor
mata in qua sanctorꝫ mentes quasi
montes eminētes ter trino radio so
lis amoris omniū sup̄. cōditoris conti
nue ɔburūtur quo ardore nō corrum
pūtur sed pficiūtur. In trono enim
trinitatis irradiat sol diuinitatis cu
ius radio ter trino sanctorꝫ mentes
ɔburūtur. Ardent em̄ in eius amo
rem toto corde tota aīa et tota mē
te sua. Accendūtur em̄ in voluntate
potēcia patris sine rebellione. In in
tellectu sapiencia filij sine errore In
memoria clemencia spūs sancti sine
rancore. Et ideo ibi pfecte implet
primū p̄ceptum in primo principio.
eo q̄ figitur amor in deo reflectitur
ad seipsos ꝛ flagrat in proximo. O in
quit montes magni sic magnificati
sub sole solempni sic situati cui9 spi
culo purissi sicut aurum in igne sic cō
burūtur. Nō corrumpūtur sed igne
diuino ɔbusti in viuos carbones con
uertūtur ꝓm q̄ scribitur ignis a fa
cie eius exarsit carbones succēsi sunt
ab eo. Radios em̄ amoris igneos ex
se exsufflat quibꝫ oīem volentem in
flammas transfirmat. Hec ille. Vnde
ꝛ se. in auctoritate sua q̄ suis radijs
obcecat oculos. Sed qualiter hoc in
telligi debeat subtiliter vt estimo ex
planat venerabilis ans. pso. xvi. Ve
re inquit dn̄e deus lucem inhabitas
inaccessibilem quā nō video quoniam
nimia michi est et tñ quicquid video
p illam video sicut oculus infirmus
quicquid videt per solis lucem videt
quā in ipso sole nequit aspicere nec
potest intellectus meus ad illam ꝓp
ter nimiū splendorem eius. Non ca
pit illam nec suffert oculus anime
mee diu intendere in illam. reuerbe
ratur em̄ fulgore vincitur amplitu
dine obruitur immēsitate ꝛ ɔfundit
capacitate O sūma o btā inaccessibilis rr

lux quid longe es a me qui tam ppe tibi sum vbiqz es tota pn̄s et nō te video in te moueor et in te sum et ad te accedere non possum intra me et circa me es et te non sencio. Hec ille. De istis igitur montibz et isto sole et solis radijs iā locum hz illud enigmaticū regis hyram ad salomonē sm̄ q scribit ille venardus de figuris regis hyrā et salomonis li. pmo pte iiij. ca. iij. Si legis inquit lege. montes q̄nto plus ardenti solis radio accenduntur tanto humescūt et ymbribz habūdant. Et q̄to plus comburūtur tanto plus florescunt et fructificant. Hoc enigma sicut sonat includit contradictionem. Supposito ergo vt prius deductum est q iste sol sit solus deus et q p montes intelligātur sanctorum mentes tam in via q̄ in patria tunc planissimū et verissimum est enigma Nam q̄to plus deuote mentes amoris radio accendunt tanto plus humescunt in deuotione et habundant ymbribus lacrimarum. Et quanto plus igne diuino per desideria anxia comburuntur tanto plus florescunt in contemplatione et fructificant per incrementa graciarum ymmo tanto plus florescūt in verbo et fama et eciam fructificant in facto et vita et hoc virtute preuati ter trini amorosi radij. In nomine patris et filij et spiritus sancti Inuenio eciam in isto sole beatifico vt patet p scripturam et doctores radium triplicem et eciam radium quadruplicem. Et hoc mi sallar est quod scribit ille flact. in glo. sup quartū librum visionum sibilli. Centum inquit senatores vrbis rome eadem nocte idem sompnū sompniauerunt. Singuli enim in spiritu conspexerunt solem nouemplicem. i. nouem soles in firmamento ordinari Quorum quilibet in colore et figura ab alio differebat vnde iam ad propositum assumo michi solem vnicū. quartus inquit sol erat sanguine rutilantis et ex eo quatuor radij pcedebāt quorum quilibet vt meridies clarissime rutilabat et infra li. iij. pte pma ca. iiij. illa sancta pphetissa de consimili sole sic commemorat. Vidi inquit et ecce postq̄ tenebre triduane orbem vniuersum occupauerant et tanti tedij horrore omnes filij adam intimus ingemuerant subito quasi quartus sol de quo romam sompniabant in pūcto extitit aquilonis qui sub modula minima transiens ad orientem in terrā descendebat et paulo post versus punctum austri celi faciem crescendo obtenebratus et eclipsatus in meridie occidebat guttasqz maris in ipso occasu innuas attrahebat et ecce subito et ex inopinato ad locum venerat et reuertitur ad aquilonem. Hec est hystoria visionis. Iste tenebre triduane mensurant michi tempus peccati originalis. Tres enim dies sunt ab adam vsqz ad messiam prout tangit beatus Bern̄. de quatuor cenibus crucis. Prima inquit dies est ab adam vsqz ad diluuium. secunda a noe vsqz ad moysen et tercia a moyse vsqz ad messiam scilicet xpristum. Istud triduum erat nimis tenebrosum et dolorosum in tantū vt omnes terram inhabitātes merebāt giter et lugebant nā tenebre peccati

originalis totam terrā tenuerant cu ius figura vt estimio plane patet Ex odi. x. vbi scribitur ꝙ facte sunt tene bre tm̄ horribiles sup totam terram egipti. i. hui⁹ mūdi ꝙ trib3 diebus et trib3 noctib3 nemo vidit fratrem suū nec mouit se quisquā de loco i quo fu erat. Sed benedicta sit dei gloria qr tenebre hui⁹ triptiti tridij transfor- mātur In noie prīs et filij ꝫ spiri- tus sancti Sed dū tenebre peccatoꝝ cū terribiles p hoc triduum lacrimo sum totū mundū occuparent et totū genus humanū in penā peccati excecatū ꝫ flagellatū anxius lugeret ꝫ vlu laret. Ecce subito sol apparuit in a- quilone Iste sol vt sup̄ patet popti me d3 ip̄e deus qui om̄em hominē ve nientē in hūc mundū illuminat nec ē q̄ a calore suo se aliquo mō abscōdat Et bn̄ dicitur in aquilone sublimari qr sicut pūctus septētrionalis ꝫ pol⁹ articus numq̄ꝫ occidit nec inclinatur sic nec ip̄a deitas aliquo modo immu tatur. Iste igitur sol sublimat⁹ in aquilone quasi momentanee descē debat in pūcto orientali qn̄ instātanee verbū caro factū est in vtero virgina li. Hic est em̄ vir cui nomē est oriens Zach. vi. Inde vero iste sol ab oriente ad punctū austri transcēdebat qn̄ natus de virgine de die in diem crescens quasi ꝯtinue et vniformiter in circulo etatis humane ascēdebat do nec ad plenitudinē sue etatis et tem poris a patre p̄finiti. i. ad xxxiij. an- nos in carne mortali dei filius perue- niebat. Et tunc ad litteram ip̄e sol iusticie totaliter eclipsatus in suo p prio sanguine p tenebra culpe tollē- da ab humano genere cū lacrimis et suspirijs occidit in meridie. Et tunc innuūas maris guttas attrahebat ad se qn̄ moriens p miseris innūas hu mani generis animas ad se alliciebat fm ꝙ Ioh. xij. p̄dixerat ip̄e p verbū viuū. Si inquit exaltat⁹ fuero a ter ra om̄ia traham ad meipsum. Verū ptamen iste ꝯtractus sub modo me- dij totalis ꝯtactus finis et principij ꝯglutinatur ꝫ ꝯtinuatur. In nomi- ne patris et filij ꝫ sp̄us sancti. Tūc em̄ vt scriptura locū haberet vniuer saliter vulneratus ꝫ cruentatus in- ter celum ꝫ terrā pendebat in patibu lo qn̄ sol ꝯtra naturam vniūsaliter eclipsatus est in mensis plenilunio. Scribitur em̄ amos viij. In die il- la sol occidet i meridie ꝫ tenebrosam faciet trā in die lūinis. Istā pphetiā impleri ad litteram finaliter est im possibile et fm sensum moralem im- possibile est ꝙ verius moralizetur q̄ꝫ sicut iā de xp̄o dictū est de quo etiam quasi ad litteram pphetatū est. Vn- de et hanc scripturam pphetiam per modum ꝯmentarij postillant simulꝫ ptractant duo deuoti metrica quoꝝ p̄ m⁹ sic ptransit. Solis veri dū pal let facies. Ecce nox est mūdi meridi es. Eclipsant mortis angustia passo soli ꝯpassa singula. Secūd⁹ vero con scribit sic. Terra tota tēdit ad tene bras luna luit cetrales semitas. To tus tect⁹ sol nouo nubilo eclipsatus cruore xp̄o Iste igit sol sanguine⁹ ē ꝫ rubicūd⁹ tā ex carne quā assūpsit de mr̄e ūgine q̄ꝫ etiā ex pena passiōis quando moriebatur quasi nauigans ꝫ submersus in suo calido sanguine.

vv Sed iterum iste sol ad aquilonē vn
de venerat remeabat dū anima de in
ferno & corpus de sepulchro reunita
conuenerant & ipse verus deus & verus
homo de mūdo ad celū reascēdebat ſm
q̄ scribitur ecclesiastes pmo. Orit
sol & occidit et ad locū suū reuertit.
Et hoc est qd quasi hāc lrām expo
nēdo dicit ipse xp̄us Jo. xvi. Exiui a
patre & veni in mūdū et iterū relin
quo mundū & vado ad patrem. Iste
enī est ille sol de quo scribitur Ysaie
xxxviij. q̄ in signū salutis ezechie re
gis iuda reuersus est sol decē lineis
p gradus p quos descenderat ezechi
as enī interp̄tatur me confortauit do
min9 & typpū gerit cuiuslibet hominis
eo q̄ omnem volentē confortari confor
tabit dn̄s. In cui9 signū iam a genere
humano p nouē ordines angeloꝝ q̄si
p decē gradus p quos prius descende
rat iste sol iusticie finaliter reascen
dit. Ab isto ergo sole benedictio sit i
throno sublimato quatuor erumpunt
radij summe candidi & preclari quos
sic describit pe. Rauen. ſmōe cxxvij.
Et incipit sermo iste sic. Noua lux
oriri visa est &c. & q̄tum capio acci
pit verba ista ab Aug. xi. de ciui. dei
O inquit lux ineffabilis o sol inesti
mabilis qui sanct(is) in celo nūq̄ occi
dit a quo quasi quatuor radij beatifi
ci erumpūt ad beatos claritas cogno
scendi et infinitas gaudendi eterni
tas pmanendi et felicitas requiescen
di. O inquit beati et supbeati qui in
istis radijs requiescūt. Hec ille.
Sub istis ergo radijs regnāt simul
et requiescūt omnes nouem ordines
angelorum nec non et om̄es homines

qui in libro vite asscripti sunt tota lo
go sanctorum quoꝝ studiū beat ficā
figitur et feliciatatur in centro diuini
circuli in medio illius trianguli qui
sic signatur cū sicut scribitur in no
mine patris et filij et sp̄us sancti
In istis ergo quatuor radijs solis xx
glorie quatuor maxima maiorantur
sicut in membro primo in quatuor ri
uulis fontis gracie quatuor minima
minorantur. Sūt enī quatuor maxi
ma et sunt quatuor que faciūt om̄ia
magna Scd̄m q̄ ymaginat aplūs ad
ephe. iij. que sunt longitudo latitudo
sublimitas & pfundū quatuor igitur
maxima que inuenio sunt tempus et
motus corpus et locus. Temp9 enī
de sui natura nescit terminari q2 ſm
ph̄m tempus est mēsura motus ſm
prius et posterius cui9 aliqua pes fu
it aliqua est et semp aliqua futura ē
Motus vero de sui natura nescit qui
etari q2 ſm ph̄m si aliquid mouetur
mouebitur et mouebatur. Corpus
vero celi de sui natura vltra omnem
locum se extendit & locus vltim9 qui
est celum de sui natura in se om̄ia cō
prehendit. Ista quatuor maxima cō
notant michi quatuor illa que maxi
me appetit mens humana. Homo
enim ex sui condicione generosa qua
tuor appetit correspondenter ad pre
dicta. Nam q̄tum ad tempus appe
tit homo semp esse. Quantū ad cor
pus appetit feliciter esse. Quantum
ad motum appetit homo deliciose oc
cupari. Et quantum ad locum appe
tit homo solaciose associari. Vnde di
cit philosophus q̄ homo est animal ci
uile et politicum id est naturaliter

appetit societatē sibi similiū. Et ter-
te hoc ꝯtraxit ex ꝓprietate primi pn
cipꝫ. De quo ille deuot9 peccham di
cit In maiestatis solio tres sedent i
triclinio Nā non est ꝯsolatio ꝯpleta
solitario Igitur in quarto radio ma
ioratur solaciosa associatio in latitudi
ne caritatis In tercio radio maiorat̄
diliciosa occupatio in sublimitate infi
nitatis. In secūdo radio maiorat̄ feli
citer esse in ꝓfunditate felicitatis Et
in primo radio maioratur semꝑ esse
in longitudine eternitatis Ista ergo
quatuor sunt solis glorie quasi qua
tuor radij in quibꝫ quatuor maxima
maiorātur. In nomine patris ⁊ filij
et spūs sancti Nam hūdo respectū
ad quatuor ꝑtacta in terrā viuenciū
verū est illud ad lrām p̄mo Mathei
xiiij. Nominatū est nomē glorie ei9
vsqꝫ ad extremū terre. In cui9 sig-
nū ad peculiare ꝑconiū trinitatis sine
fine ꝯfitētes hoc nomē col'audemus
cū illis tribꝫ pueris qui sicut patet
Danielis. iij. in camino ignis arden
tis sic huic noi ꝯcinerūt benedcūs est
deus prm nroꝝ. Et laudabilis et su
perexaltatus in secula Et benedictum
nomen glorie tue scm̄ ⁊ laudabile et
superexaltatū in om̄ibꝫ seculis. Et hoc
est qd docet Rabymoyses de duce du
bioꝝ ca. lv. Laudetur inquit crea
tor ab om̄i creatura i cui9 laude ois
sapiencia infatuatur et om̄is verboꝝ
elegancia fatuitas ꝯprobatur. Om-
nis inquisitio scienciaꝝ terminat̄ et
tn̄ om̄is ignorancia ad laudē hui9 no
minis subtilius informatur. Hec il-
le. Hec ille. Hoc est em̄ nomen in
finite amorosum qꝛ infinite glorio-
sum a quo p̄mitus sic incepi. In no
mine patris et filij et spūs sancti.

De hoc em̄ nomine sic mecum sa-
pit ⁊ sentit ille venerabilis ans. ꝓso.
xxv. Heu inquit cur sic ꝑ multa va
garis O miser homūcio querendo bo-
na anime tue et corpi tuo Ama vnū
bonū in quo sunt om̄ia bona ⁊ sufficit
Ibi em̄ est ibi est quicquid amatis
quicquid desideratis. Quicquid em̄
btūs volet erit et quicquid nolet non
erit et ideo sic ꝯcludit librū scꝫ sicut
ego incipio opus meū. Oro inquit
oro Amē te vt gaudeā de te. Medi-
tetur interna mens mea loquatur in
de lingua mea. Amet illud cor meū.
Esuriat illud anima mea sitiat caro
mea desideret tota substācia mea do-
nec intrem in gaudiū domini dei mei
patris et filij et spiritus sancti trini
et vni9 benedicti. Cui sit honor laus
et gloria ꝑ cūcta et immortalia secu-
loꝝ secula Amen

Explicit ꝓlogus Sequitur li-
ber moraliū suꝑ trenis Iheremie ꝓ
phete ⁊c.

Incipit liber moraliū sup trenis iheremie ꝓphete Ca· pͥmū

Aleph quō sedet sola ciuitas plēa populo

Sub ista forma sic īcipit liber trenoꝝ·i· lamentationū iheremie ꝓphete ·qꝛ ſm paſcaſiū poretanū antiſiodoreñ· Nicholaū de lyra in ꝯmētarijs et yſid·eth·li·i·ca·xxvi·et li·vi·ca·ij Trenō grece dꝛ lamētatio latine Hic ergo incipit liber lamentationū iheremie ꝓphete Aleph Quomō sedet sola ciuitas plena populo Postq̄ eni populus iſrahel·i·decē tribuū p aſſirios et populus iuda·i·duaꝝ tribuū p babilonios in captiuitatē ductus eſt ꝫ ciuitas iheruſalē tēplo et lege populo et rege orbata deſerta et deſtituta eſt Sedit iheremias ꝓpheta flens et lugens in iheruſalē in hac lacrimabili lamentatione amaro animo ſuſpirās et eiulans voce lugubri et merēte ſpiritu ſic plangebat· Aleph Quomodo sedet sola ciuitas plena populo In primis ergo prius q̄ lr̄am exponamus notanda ſunt p̄cedencia quatuor vt planius et plenius intelligantur ſubſequēcia viz quis et qualis ſit auctor hui9 libri Que ꝫ qualis ſit materia hui9 libri Que et qualis forma hui9 libri et quis ſit finis et intencio hui9 libri· Quia ſm auctorē de fide et legibꝫ iſta quatuor in omni lege et in omni volumine ſunt p̄notanda· Et ꝑut in ꝯmentarijs ſuis ſup iſtū libꝝ ꝯſenciūt paſcaſius poretanus gilbertus autiſiodoreñ· Nicholaus de lyra ꝫ hugo de ſancto victore in introductorio ſacre ſcripture ca·xvij et ſic plāe diſtinguūt Rabi ſalomō·libro de lege legenda et Rabymoyſes de duce dubioꝝ· Iſta lamentatio ꝓphetica eſt liber oīno p ſe diſtinct9 ꝓ tanto tñ annexus inſcriptus et incorporatus in ꝓphetico libro p̄mo iheremie· Quia q̄ in illo libro ꝓphetauerat eſſe futuꝝ: in iſto deplorat eē cōpletū Quantū ergo ad primū notandū eſt q̄ auctor hui9 libri fuit iheremias ꝓpheta auctor et ſacerdos virgo et martir ꝓ veritate verbi dei· Dicit eni Ihero· in ꝯmentario et eciā tāgit in ꝓlogo ſup libꝝ Regū q̄ iheremias erat anatotites·i·ex anatoth viculo qui eſt in terra beniamin trib9 tñ milibꝫ diſtat ab iheroſolimis Et erat filius elchie ſacerdos ex ſacerdotibꝫ i vtero matris ſanctificatus qui virginitate ſua euangelicū virū xp̄i eccleſie dedicans vaticinari exorſus ē puer et captiuitatē iheruſalē et iudee nō ſolū ſpū ſed ꝫ oculis carnis ꝑut ꝓphetauerat intuitus eſt· Hec ille· Dicit eciā ꝓ eadem ꝯcluſione andreas in ꝯmentario ſuo ſup iheremiā in principio q̄ tam iheremias q̄ pr̄ ei9 Elchias ſacerdos erat et ꝓpheta· Dicit eni ſic Iheremias ꝓpheta ſtupendus inter ꝓphetas nō ſenſu ſed verbotenus quibuſdā ꝓphetis inferior fuit vt ozee et Yſaia qui ornatiꝰ p̄loquūtur Sed omnibꝫ ꝓphetis par eſt

A (left margin, beside the line beginning "mie ꝓphete Aleph Quomō")

B (right margin, beside the line beginning "tandū eſt q̄ auctor")

in sentenciis. In trenis vero metro
mirando omnes prophetas superexcessit
Omnibus prophetis in tribus erat supe-
rior. in genere in sanctificatione et in
prophecie mirabili dispositione. In ge-
nere quia sacerdos et propheta. In sancti
ficatione quia in materno utero a labe
culpe originalis preuilegio peculiari
mūdatus est vñ et semp virgo prophe
tauit ab utero Et hoc testatur orige
nes in comentario suo sup ihieremiā li
bro pmo. Ihieremias inquit nullum
omnino peccatū origiale vel actuale
legimus habuisse. Item in prophecie mi
rabili dispositione. Quia adhuc etate
puerulus corpore puulus sed vnctiōe
spūs sci magnificatus prophetizat tm de
duobus tribubus captiuādis quia iā decē p
añ diu fuerant captiuitate quas assi
rii in regnū medoꝝ transtulerūt Et
qd prophetauit seriose in spū puidendo
oculis corporis ɔspiciens deplangit eē
ɔpletū. Hec ille Prophetauit er
go ihieremias propheta sub tribus regibus
teste Ihero. li. i. sup ihere. xl. annis
et anno alio vno pter tēpus quo cū p
fugis iudee mansit in egipto Et hoc
pz ex calculatione Ihero. Quia sub
rege iosia prophetauit ānis decē et nouē
Sub eius filio ioachim prophetauit an-
nis xi. Et sub sedechia rege sub quo
ciuitas est vastata iteꝝ ānis xi. Ptz
ergo quod ihieremias propheta fuit singu-
laris sacerdos et virgo semper fuit.

De martirio vero ihieremie patet
multipliciter. Nā sicut tradit Jose-
phus antiquitatū li. x. ca. xiiii. et eaā
colligit Ihere. xxxvii. et xxxviii. Ihe
remias propheta postq populū miserū
omnia pdocuerat: et de futuris malis
prophetauerat videns illos obstinatos
voluit ire in anatoth vicculo suo et ca
ptus est cū ire cepat et reductus est
in iherusalē vbi ipm omni penaꝝ gene
re anxiauerūt. Clausus est enim i car
cere in penis cruciādus et post multa
tormenta propter verbi dei veritatem
quā populo misero prophetando nūcia-
uerat in lacu tenebroso et in ceno fe-
tido vsqz ad guttur missus est vt nō
aqua mergeretur sed vili luto suffo-
caretur vbi sine omni cibo et potu cru-
deli fame fatigatus diebus multis i hor-
rendo tormento propheta sanctissimus
et in ceno execrādo degebat virgo mū
dissimus et erat sibi hoc tormentum
omni morte amarius. Hec ille. Di-
cit tamen fulgencius in libello scz de
tribus serpentibus qui populū in here-
mo pemerūt quod Ihieremias i isto tor
mento horribili erat tantum per tri-
duum. Et in hoc inquit xpistum in
lacu mortis triduane figurauit. De
quo scribitur infixus sum in limo p
fundi et non est substancia. Hec ille

Si igitur causa simul et pena fa-
ciūt martirem et cum Johānes euan
gelista licet miraculose a morte libe-
ratus martirii precolleat puilegio.
eo quod mortiferum ebibit poculumque in
feruentis olei illesus mansit dolio.
Quomodo ihieremiam nō dicem9 glo
riosum martirem qui immobilis per
mansit testis veritatis in tam execra
bili tormento. Insuper de actuali et
corporali ac reali eius martirio con-
testantur fulgencius vbi supra et ma
gister hystoriarum sup hystoriā tho-
bie rubrica de descensu reliquiarum
jude in egiptum et obitu Ihere mie

q̄ postq̄ iudea cum iherusalē p calde-
os captiuata fuerit et ysmael godoliā
substitutū p babilonios ad regnū re
liquiarum in masphat dolose occide-
rat disponebant simplices relicte i iu
dea fugere in egiptum timētes ne oc
ciderentur a caldeis propter mortem
godolie. Venerunt ergo vnanimes a
mini no vsq3 ad maximū ad ↄsulen-
dū deum p iheremiam Qui respondit
q̄ nullo modo descenderent in egiptū
sed manerent in iudea ⁊ nō timerent
regem babilonis quia ↄseruaret eos
deus eo q̄ placatus est de malo quod
intulit eis et si in egiptum descende-
rent gladi9 babilonis quem timebāt
illos occideret in egipto Illi vero au
dito hoc qui prius rogauerunt ihere-
miam p illis exorare et in oībz iux
ta responsum suum se facturos pmi-
serant mox exprobrabant et dixerāt
Iheremia mentiris. Non est sicut
iste locutus est dicens. Descenderūt
oēs cū mulieribz ⁊ puulis et omni
substancia sua in egiptū et duxerunt
secum iheremiā ⁊ baruth notariū ei9
Porro tam mares q̄ mulieres sacri
ficabāt ydolis in egipto et lune ⁊ stel
lis offerebant placentas ⁊ libamina
F Cūq3 iheremias mulieres argueret
et viros durius increparet pphetans
do eis verbū dn̄i q̄ hij oēs perirent
gladio i egipto eo q̄ sic dn̄m relique
rūt mox surrexit oīs populus ⁊ ihe
remiā lapidabant. Egipcij vero pro
phetam honorificabant sepelientes eū
iuxta sepulchra regum. memores be
neficiorum que pstiterat egipto. Ora
tione eñ sua fugauerat aspides et co
codrillos quibz egiptus infestabatur

Et adhuc de puluere illius loci aspi
dum passura sanatur ⁊ fugantur co
codrilli et sicut ait epiphani9 et Al
lexander macedo veniēs ad sepulchr
pphete et loci illius cognoscēs miste
rium transtulit illum in allexandriā
et ibi eum sepeliuit gloriose. Et ex
tunc a terra illa penitus phibiti sūt
aspides ⁊ cocodrilli Hec magister
Vlterius ad questionē hāc scribitur G
in libro de testimonijs gentiliū de fi
de xp̄iana ca. vi. et tangit magister hy
storiarum vbi prius q̄ iheremias pphe
ta descēdens in egiptū ex naturali cō
passione ad reliquias iudeorum qui fu-
gerant de iudea informāsq3 eos ⁊ cō
solans mansit cum eis donec p verita
te qua eos increpans corripuerat il-
lū lapidarent. Deditq3 iheremias re
gibz egipti hoc signū certū q̄ cū vir-
go peret filiū et partū postaret in e-
giptū ipso intrante omnia ydola egi-
pti corruerent nec vltra vt solebant
futura pdicerent nec responsa darent
Vnde et summ9 pontifex qui est sa-
cerdos eliopoleos in secreto templi
loco ymaginē virginis cū filio in bra
chijs aurā statuentes oēi die sepi
es adorauerunt. Cum ergo ptolome
us rex egipti sacerdotes interrogaret
quare hoc agerent. responderunt pa
terne traditionis hoc esse misterium
quod a sancto propheta iheremia an-
tiqui patres acceperunt et ita reali-
ter fore futurum firmiter crediderūt
Vnde ad confirmationem predicto-
rum ponit hoc eciam allexander hales
i minori mariali ca. xxiiij. q̄ sicut po
pulo israhelitico de egipto recedente
non erat domus in egipto in quo pro

imperante non iaceret mortuum pri
mogenitum sic nec dei filio in egip-
tum fugiente non erat templū in to-
ta terra in quo tūc nō corruerat ydo
H lū. Vlterius ergo de p̄conijs Ihe
remie dicit magister hysto. q̄ ihere mi
as templū euertēdū p̄noscens archā
testamenti cū hijs que in ea erant se
cum de templo asportauit & illam in
petra rupis fecit suis p̄ab; includi et
sorberi & petram digito quasi sigillo
consignans nomen dei sup impressit et fa
ctum est sigillū in similitudinē sculp
ture que ferro cauatur ab artifice ac
ipm dei nomē tam mirabili opertimē-
to celatum est q̄ ex tunc nec locū ar
che quis queat recognoscere nec ipm
nomē insculptū vsq; ad hunc diē nec
vsq; in finē poterit legere. Cum ta-
men ibi sepe nubes de die et ignis in
nocturno tempe apparet attentibus
eo q̄ gloria dm̄ sicut nec nūq ita nec
nūc discedit a lege moysi Est autem
petra illa in heremo in valle inter du
os montes in quibus sepulti requie
scūt moyses et aaron Et dixit tunc
iheremias hijs qui sequebātur ipm.
Dn̄s iam recessit ad celos inde rur-
sus in veritate reuersurus. Et cum
vniuerse gentes adorauerunt lignum
hoc erit signū p̄sencie eius q̄ sit re-
uersurus nec prius aliquis sacerdoci
um aut pphetarum hāc archam inueni
et nec illā poterit apire Sed in p̄ma
resurrectōe resurget hec archa et erū
pet de petra & ponetur in monte syna
Et tūc om̄es sancti congregabūtur ad
eam regressum dm̄ sustinētes et expe
ctantes illum aduersarium qui eos q̄
rere persequi voluit fugientes pre do

lore Hec ibidem Ex predictis igi
tur patet primū notabile scz de aucto
re huius libri quis et qualis fuerit
suple q̄ ppheta simul et sacerdos vir
go et martir sit. Ipse vero est ihere-
mias cuius sic incipit lamentatio.
Aleph Quomodo sedet sola ciuitas
plena populo Secundo notandum I
que et qualis est materia hui9 libri
qr triplex est et ideo scdm triplicem in
tellectū exponam textū Materia hu-
ius libri est triplex scz ruina flebilis
scz realis. ruina terrestris ciuitatis
iherusalem iam de facto lacrimose cō-
pleta per babilonios sed lōge magis
dolorose futura p romanos Quia ve
nerunt romani post mortē xp̄i et scdm
q̄ iudei ipsi de se prius pphetauerāt
tulerunt romani locum et gentē nec
reliquerunt lapidem sup lapidem scdm
q̄ xp̄s p̄dixerat totū enim populū iuda
icū romani vniuersaliter vel captiua-
uerunt vel occiderunt & vrbis menia
subuerterūt. Assumpsit eciā ppheta
p hui9 libri lugubri materia ruinam
tam ecclesie romane q̄ anime xp̄iane
Et hāc ymaginationē confirmat Gil
bertus in commentario suo Materia in
quit libri trenorum triplex est. Hy
storialis et illa est euersio realis fa-
cta primo per caldeos et postea vehe-
mencius per romanos. Secunda est
allegorica et illa est euersio romane
ecclesie facta per hereticos multipli-
ces. Tercia est moralis et illa est e-
uersio anime xpristiane facta per pec
cata et hostes inuisibiles. Et hac de
causa legam lamentationem lamenta
tionum sicut predecessor legit cantica
canticorum. Quia sicut canticū cāticorum

ↄuenit patrie benedicte sic lamenta-
cio lamentationū ↄuenit vie hui9 vi-
te maledicte. Et hoc est qđ dicit pa-
scasius in glosa prima lamentacōnis
Liber inquit salomonis canticū canti
coꝝ treni iheremie lamentatio lamē
tationū. Et bene inquit cantica ꝑce-
dūt in quibꝫ sponsus et sponsa .i. i pa
tria deus ꝫ creatura dulcib9 ꝑfruun
tur amplexibus ꝫ ita bene inquit se
quūtur lamentationes in quibus ab
sencia sponsi a sponsa multimodis fle
tibus deploratur. In illis inquit cā
ticis inducūtur diuerse ꝑsone ad nu-
pcialia gaudia. In hijs vero lamen-
tationibus diuerse ꝑsone abducte de-
plangūtur. Cantica inquit decent in
patria lamentacōnes in hui9 vite mi
seria vt vere sic incipiat ꝓphetica la-
mentacio. Quomodo sedet sola ciui-
h tas plena populo Tercio notandū
que et qualis sit forma huius libri
Sicut eīm tradit iheronim9 in ꝓlo-
go pmo sacre scripture et in ꝓlogo li
bri iheremie et plamus scribit idem
Iheronim9 in illa epistola ad mar-
cellū cuius est titulus de hebreicis ele
mentis et nō in illa de x. nominibus
dei lamentationes Iheremie p quatu
or alphabeti distinguūtur ex quibus
duo prima quasi safico metro scripta
sunt eo ꝙ tres versiculos qui sibi cō
nexi sunt et ab vna tm̄ lrā incipiunt
I hebraicū coma ↄcludit tercium alpha
betū trimetrū scriptū est ꝫ eisdē ter
nis lrīs terni versus incipiūt. quar-
tū vero alphabetū simile est primo ꝫ
scđo qꝛ tethametro iambico suppu
tatur. Hec ille. Idem p oia dicit
Ysid. eth. li. vi. ca. ij. ergo sicut decꝫ

lizerius in cothꝰꝗ. sꝛa et Ysid. eth. li
bro .i. ca. xij. Coma est qn̄ in metro
post duos pedes quoscumqꝫ remanet
vna sillaba ꝫ ut semp est i medio ver
sus sicut est illud vulgare ex pede da
ctulo duplicato Omibꝫ oīa nō mea
sompnia dicere possum. Silr̄ ex pede
spondeo duplicato est illud poeticum
virtus victus supra tibi sit dilectō vi
ta Similiter ex pede dactulo simul ꝫ
spondeo est illud in allexādreide Mor
tis ab ictus mauult ꝙ̄ cedere victus
Similiter ꝓm ysid. vbi prius li. i. ca.
xxvi. Metrū est quicquid certis pe-
dibꝫ currit sicut exametrū pētheme
trū trimetrū ꝫ tetrametrū. i. versus
sex pedū et. v. nā vbi nos versus ꝑda
rias ex nūo pedū vocamus hos greci
qꝛ gemini fuerint trimetros appel-
lant. Carmen vero ꝓm eūdem est
quicquid pedibꝫ ↄtinetur et carmen
eroicū est tale metrū qđ viroꝝ for-
ciū gesta describit. tales eīm viri dicū
tur eroes. i. aerei. i. celo digni prop-
ter facta famosa et virtutes elegen-
tes vt hercules propter fortitudinē.
Absalon propter pulchritudinem.
Plures propter prudenciam. et Sa
lomon propter sapienciam. Adam ꝓ
pter status solempnitatem et traia-
nos propter morum nobilitatem. et
sic hoc metrū ex dactulo simul ꝫ spon
deo omnibus metris est nobilius Et
tali metro metrificauit moyses can-
ticum deutronomij longe ante ꝙ̄ ome
rus poetatroianum excidium sub gre
co prelio describebat. Eodem eciā li-
bro Job et treni Iheremie versibus
exametris dactulo simul et spondeo
dulcius decurrūt ꝫ vtriusqꝫ mixtura

sit metrum plus ceteris temperatum. Hec ysi͞d·oia ponit p̄ter exe͞pla·Et ꝯsimile ponit Stimulus de institutis li·i·ca·i·vbi dicit ꝙ om͞is scriptura aut metris hebraicis aut simplici oratione describitur·Unde Job et psalmi ecclesiasten et treni metris multipharijs mensuratur Ad primū igitur ꝓpositū nō est plus ad intellectū planiorem nisi ꝙ treni Jheremie de ruina tam lugubri sub amorosiori subtiliori et famosiori colore metrificandi tūc inter poetas vsitato in lingua hebraica describūtur vn̄ dr̄ ꝙ metro saphico pornantur·i· tali metro quale adiuenit saffa mulier ꝙ·s· metrum in versibus exametris·i·sex pedū simul in se claudit colorem leoninū et caudā rithimū cantatum leoninū ·i· cuius metri om͞es linee p̄me caude siue secūde tres siue quatuor sunt ab eadem lr̄a semp incipiunt et pi colore om͞es linee secūde caude ab eadē lr̄a oriuntur et tale carmen est illud metricū de beato Edwardo editum excepto ꝙ nō sic incipit ab eisdē litteris vt treni Jherem e nec ex tribꝫ lineis sequitur cauda sed tm̄ ex duabus·Exemplū rex prius angloꝝ titulatus culmine moꝝ· Prepollēs regnat sine crimine regna gubernat Cō seruat regis pia mens munimina legis·Quo iure cernat moderamia pessima sternat·Ecce rithimū caudatū sub colore leonino isto mō legēdi apparet color leonin⁹ sed legat in metro exametro et erunt versus sex pedū sub colore leonino Exemplū rex

M prius angloꝝ ꝛc̄·vt supra· Sub tali ergo metro mirabili subtili simul et amabili treni ꝯmensurantur cū hoc tamen superaddito ꝙ tres linee ad qualibet caudam ꝯcurrentes ab vna et eadem lr̄a penitus inceperūt·Unde et hoc ꝯfirmat doctor de lyra Gilbertus ꝛ pascasius Ponunt enim ꝙ liber iste ꝯtinet quatuor lamentationes s̄m quatuor capitula· Quarum quelibet continet xxij·clausulas iuxta numerum lr̄arum alphabeti hebreorum et quelibet clasula continet tres versus ita ꝙ semp tres versus cuiuslibet prime clausule cuiuslibet alphabeti incipiunt a prima littera que est Aleph·Sic ꝙ isti tres versiculi prime clausule primi alphabeti Quomodo sedet sola ciuitas plena populo·f· ē·q·v·d·g· Prin·p·f·ē sub tributo incipiūt omnes ab Aleph prima littera hebreorum et tres versus secunde clausule cuiuslibet alphabeti incipiunt a beth secunda littera hebreorū Et sic de ceteris alphabetis versibus et clausulis·Unde primus versus prime clausule p̄mi alphabeti incipit per Quomodo sedet sola ciuitas plena populo et secundus versus per ff· Facta est quasi vidua ꝛc̄· et tercius per p vt princeps prouinciarum. In hebreo vero omnes hij tres incipiunt ab Aleph sicut si per A inciperent in latino et hoc factum dicunt misticum et in signum elegancie metrica carminis·Uerumptamen translatione non potest hec curiositas obseruari vt sicut ab Aleph in hebreo sic ab Alpha in greco et ab A in latino tres versus cuiuslibet clausule ab eadem certa littera incipient·Unde in primo secundo et quarto alpha-

becto sigulis clausulis nō singulis ver
sibus in titulos tantū p̄ponūtur et p̄
nominātur singule lr̄e hebreoꝝ quas
si diceret translatur a singulis lr̄is
alphabeti hebraici incipiūt singuli ver
ni versus singularum clausulaꝝ q̄r
tis alphabeti· ꝙ qꝛ in translatione lin
gue hebraice in latinam linguam cū
sentēcia apud eos et apud nos tali re
thorica nō potest obseruari Idcirco se
cimus sicut potuimus habendo respe
ctū ad ꝑphetantē veritatem sentencia
rum nō ad repugnantē curiositatē lit
teraꝝ Exēplū de correspōdēcia littera
rum et clausularum A A solis or
tus cardine ꝛc̄ B Beatus auctor secu
li ꝛc̄· C Caste parentis viscera ꝛc̄· D
Domus pudici pectoris ꝛc̄· E Enit
a est puerpera ꝛc̄· F Feno iacere p
tulit ꝛc̄· G Gaudet chorus celestiū
ꝛc̄· Quare aūt in primo secūdo et q̄r
to alphabeto singule lr̄e singulis clau
sulis nō singulis versibꝫ ita a transla
toribꝫ p̄ponantur et tamen in tercio
alphabeto tam singulis ꝙ singulis v̄
sibꝫ singule hebraice lr̄e p̄ponantur a
translatoribus p ordinem et applicē
tur dicunt doctoꝛ de lyra Gilbertus
et pascasius ꝙ summe est difficile a
liquā reddere rationem nisi iuxta mo
rem poetarum vanam curiositatem ꝛ
subtilitatem in metrificando· Verum
ptamen causam lr̄alem non asserendo
sed aliquibus patribus assenciendo re
citat fulgencius in libro suo de trib9
serpentibus· iuxta eiū opinionem ali
quorum patrum ihrremias quasi sub
tilis rethor in tercio trenorum alpha
beto sub cuiuslibet clausule singuloꝝ
versuum principio suam lr̄am in he
breo quasi inquit sic dicens quis lā
guens in amore A Amor ꝙ immē
abilis es· A Amor q̄m delectabilis
es A Amor ꝙ mirabilis es· sic inci
pit Aleph in tercio trenoꝝ alphabe
to in prima clausula geminatur· i he
breo in cuiuslibet versus exordio Sic
eciam beth in cuiuslibet versus exor
dio secunde clausule· sic Gimel in in
principio cuiuslibet versus tercie clau
sule Et sic deinceps p singulas clau
sulas sigule lr̄e in capitibus versuum
p̄ponūtur tercio· s· alphabeto gemināa
tur Et ideo vt placet translatorib9
in tercio alphabeto iuxta nūm versuū
ad singulas clausulas singule lr̄e tri
plicantur· Similiter cur semp in cu
iuslibet alphabeti qualibꝫ clasula ter
ni versus incipiunt ab eadem lr̄a sal
uo iudicio meliori iuxta ymaginatio
nem quā ego de libro concipio potest
reddi talis causa moralis quia quot
capita tot sensus qꝛ scꝫ scūs ꝑpheta
plangens populi infortunia semp tri
nitati psonaꝝ ꝯfidenter ꝯqueritur ꝛ
vnitatem essencie insimul ꝯfitetur qꝛ
iudicio meo nec lr̄a nec numerus nec
aliquid hic signatum vacat a miste
rio vbi nec vnus apex nec vnū iota in
scribitur sine stilo ꝑphetico· Et per
hoc nichil aliud intelligo nisi p trini
tatem versuum singularum clausula
rum appet michi figurari trinitatem
psonarum ex vnitate annexe et p̄sire
vnius lr̄e euidenter eliciatur vnitas di
uine essencie· Et ideo solum propter
hanc ymaginationem huiusmodi mi
sterij assumpsi tale thema introducti
uum huius libri· In nomine patris
et filij et spiritus sancti Amē· Sed

tur ihieremias plangat alphabeto pa se quadruplici & nō triplici seu quintuplici. Respōdet pascasius in glosa prima hui⁹ libri. Quadruplici inquit plangit Iheremias et luget alphabeto qr omnia quadrans sublunaria quasi flebiliter collocat in quadro solido. Quatuor em̄ elemētis cōsistim⁹ igne aere aqua et terra. quatuor eciā virtutibus egregijs moraliter perficimur scz prudencia tempancia iusticia pseuerancia. p quatuor eciā tempa discurrim⁹ puta veris & estatis autūpni & hyemis. p quatuor eciā etates vitā ducim⁹. scz anni mēsis septimane et diei Et qr in istis quatuor quaternarijs supdictis dilectatione cōsensu ope & cōsuetudie delinquim⁹ quadrupliciter. Ideo ihieremias sub quadrato celi cardine inter quas viuim⁹ p̄sentis seculi delecta quadruplici lugz alphabeto vt oēs ad lamenta puocet et inuitet. s. vt nos oēs qui quatuor elementis cōpositi corpaliter aggrauamur et qui quatuor aie passionibz spūaliter agitamur. Et sic qui tam interius q̄ exteri⁹ delinquimus quadrupliciter eciā ꝯm q̄ iustū ē cū pphēta p̄nosticante quatuor plangamus alphabetis vt sic singula alphabeta corrūdeant ad genera culparum in quibz delectabiliter decipimur oculis nostre mētis intellectū singula opponātur elementa lrāꝝ vt delecta intim⁹ lamentemur in cuius signū sic in tremis plangit pphēta quasi ymago doloris in stupendo speculo Aleph Quō sedet sola ciuitas plena populo

P Quarto notandū est quis sit finis et que intencio hui⁹ libri qr est duplex pnīa pnīa et pte peccōris & clemencia ex pte creatoris. Et ꝯm ista duo diuiditur iste liber in duo scz in lamentationes & orationes. In lamētatione peccatū et pene cōdigna intristallariter describūtur vt p culpe simul & pene vehemencia intimi⁹ et intensi⁹ puocetur peccator ad penitēciā Dicit em̄ pascasius in glosa prima. Oēs inquit pñtis vite causas & ruinas cernēs pphēta gemit & plangit et singula deplorat vt discāt vniuersi ppria deplangere cū sic scūs pphēta defleᶜ. cōia et aliena delicta. In oracōne vero copulat & cōnectit dei oīpotenciā & hōis rei indigenciā vt ipe deus in clemēcia cōsolatoria et ipe in cōfidencia meritoria firm⁹ perseueret. Et hec ymaginatio cōfirmatur p gilbertū anthisiodoreñ. in suo cōmētario Interio inquit Iheremie est peccatores exortare vt legi & preceptis dei obediant ne a dyabolo liberi captiuēt & vt captiui cōsidenter exorēt vt liberentur reducātur et in gloria corōnētur Hāc eciā ymaginationē cōfirmat fulgenci⁹ vbi sup̄. Si inquit fueris iustus vel iniustus si pfectus vel impfectus si peccator vel penitēs si obstinatus vel innocens disce quadruplex alphabetū et disce diligēter lamenta vbi cōfidencia ex pnīa puocat in peccatore vbi clemencia ex oīpotencia vendicatur in creatore vbi sine subtili codite cōscribūtur exponuntur carmen lamentationes & ve ve qui negligit legere. beatus qui legit et intelligit qm̄ in illo speculo prophetico omnis creatura rationalis se cernet depictam miseram vel beatā. Nā ibi

peccatū & pena 9nectitur ibi exilium et patria disiūgūtur ibi mors et vita sub amore et dolore mistice deplangūtur et ibi miseria simul et gloria prophetice describūtur. Hec est ergo illa lacrimosa et lugubris lamentatio. Aleph Quomō sedet sola ciuitas plena populo

Capitulū secundū

A Leph Quomō sedet sola ciuitas plēa populo Descripto heri libro legēdo incipit hodie lr̄a sic Aleph Quomodo sedet rc. Et hec pma libri lr̄a sufficit p lectione hodierna scz Aleph. Igitur circa istam lr̄am Aleph in hebreo seu Alpha in greco vel a in latino que sunt idem in re et naturali pnūciatione licet inter se distinguātur noie caractere & vsuali pnūciatione. Notandū est in primis q Aleph in sex locis hui9 libri lacrimose recitatur Aleph eciā sex de causis ab hoibz viscerose pnunciatur seu vociferatur Aleph ex sui naturali 9ditione sex p̄uilegijs p̄conizatur Aleph ex sui morali interp̄tatiōe sex necessarijs auctēticatur Aleph ex cōformi multiplicitate eiusdē principij p sex lapides figuratur et Aleph ex 9cordi deformitate vnius misterij p sex ymagines pclamatur et sic p ista series sex preconia prima lr̄a que est Aleph sufficienter describitur maxime cū in quolibet illoꝝ sufficiencia senaria patenter reperitur. Describātur ergo primo ista sex senaria & explanētur ac cui9pcē applicētur et multipliciter 9prebūt color et causa cur sic cū suspirijs in suo carmine tragedico pphēta plangere sic incipiat aleph Quō sedet sola ciuitas plena populo Dictū est ergo primitus q Aleph i sex libri locis lacrimose recitat semel in p̄mo semel in secūdo semel in q̄rto & ter in tercio ca. lacrimose recitatur vt pz in lr̄a

B Secūdo dictū est q Aleph Alpha vel A sex de causis inter hoies viscerose recitat. Clamant enim latini A ex stupore excessiuo A ex timore excessiuo A ex dolore excessiuo A ex amore excessiuo A ex odio excessiuo. aut sic clamant a ex gaudio excessiuo Et sicut hijs de causis nos clamam9 a a pi mō vt estimo hebrei clamāt Aleph & greci Alpha quia sicut 9scnaūt phūs de moribus et pceptis de secretis nature. natura in hijs que sua sunt vniformiter agit ap. oēs. Tercio dictū est q aleph alpha vel a ex sui naturali 9ditione sex preuilegijs p̄conizatur. Est eīm a lr̄a triangularis figure in modo scribendi latinorum. Est et prima vox naturalis tempe nascēdi cunctorum seculoꝝ. Est prima lr̄a in triplici alphabeto hebraico greco et latino primo omniū linguarum et nationū singulaꝝ et cuiuslibet gentis. Est preterea prima lr̄a primi nominis adā instituti id est primi hominis seu primi parentis. Est eciam vox solius hominis et est vltima vox hominis vt infra hec omnia patebūt in serie sua Et hec sunt sex singularia preconia hui9 lr̄e aleph alpha vel a que de nulla quacunq3 alia littera verificant.

Quarto dictum est q Aleph ex sui morali interp̄tatione sex necessarijs auctenticatur. Nam iuxta Iheronimũ ad marcellam de hebraicis elementis Et ſm Remigiũ de interp̄tationibus hebraicoꝝ nominũꝫ pro ut ponit glosa interlinearis Aleph iterp̄tatur doctrina. Et iuxta Ysid. de nũo ca.vi.ad doctrinam debitã ista sex concurrũt sapiencia cognitiua et penitẽcia sanatiua iusticia distributiua et paciencia caritatiua tempancia regulatiua et pseuerancia pfectiua vnde et phũs de moribꝫ dicit q in scala pfectionis duo ligna collateralia sunt scꝫ facere bonũ et fugere malũ et sex ligna inter scalaria sunt sex precoma regularia que sunt cognitio contritio equitas et amor mensura et feruorꝫ iudicio meo conuertũtur cũ p̄dictis alijs sex vt patebit Quinto dictũ est q Aleph Alpha vel A ex conformi multiplicitate eiusdem principij p sex lapides figuratur. Dicit eñ auctor de pprietatibꝫ elemẽtoꝝ li.v. pprietate xviij. et tangit Albertus de nũalibꝫ li.ij trct.ij.ca.i.q sex sũt mirabiles lapides ab eadẽ lr̃a inchoãtes et hominẽ in lege sue legitime et mystice informantes qui sunt vt tractat Adamas amãdin9 allectori9 adoramẽta ametistus et albeston. Et iste sex gẽme p sex dispoſicões sue nature figurant michi sex condicões vere doctrine vt infra patebit Sexto et vltimo dictũ est q Aleph alpha vel A ex concordi deformitate misterij vnius p sex ymagines pclamatur. Et hec vltima pticula in descriptione Aleph subtilius q̄ scio intelligere declaratur p illam sanctã sibillam ſm qd tractat flaccũ. de visionibꝫ sibille ꝫ est libro iiij.pticula pma ca. iij. Et vidi inquit et ecce statuã illã immobilem et alie sex ymagines per sex loca dr̃as quẽadmodũ sex priores ymagines die secunda circũdederunt Iam anteq̄ vlterius pcedam qr hec visio mirabilis diuiditur in sex pticlas quaꝝ quelibet dependet ab alia. Ideo vt planius subintelligatur hec secũda pticula in pcessu hodierne lectionis tractabo primã pticulã ex qua dependet quã iuxta materiã tũc subiectam exposui vt potui in introductione collationis que fuit ista. Vidi inquit et ecce post septẽ horas silencij ꝫc. Nota supius in principio collationis ꝫ iuxta modũ quem describit hic sic p om̃ia ſm circulũ septẽ dieꝝ septies sex ymagines cũ suis clamorib9 varijs describit et distinguit et hec ẽ qd superius cõr accepi. Et vidi inquit et ecce alie sex ymagines illam ymaginem immobilẽ p sex loci dr̃as quemadmodũ sex priores die secũda circumdederũt Miserat eñ celũ ymaginem stelleam et infernus ymaginẽ ferream Miserat oriens ymaginem igneam et occidens ymaginem aereã Auster ymaginem aquaticam et aquilo miserat ymaginem terream. Et hee sex ymagines vt prius leuauerunt voces suas et contra imaginem mediam vociferando dixit prima ymago Alpha ausculta Dixit secũda ymago Alpha accusa dixit tercia Alpha applica dixit q̃rta Alpha ama dixit.v.alpha alleuia dixit.vi.alpha ãbula. ꝫ hec ẽ.ij.visionis pticula

Sed prius q̄ hec oīa iā dcā ad ꝓ-
positū p̄me lr̄e hui⁹ libri applicaue
ro que est Aleph. Notandū est p̄mo
de auctoritate et ꝓphecia et pfectione
hui⁹ sibille. Dicit igit Aug. li. xviij
de ci. dei ca. xxiij. Hic tp̄e quo insimul
regnauerūt Romul⁹ in roma Eze-
chias in iuda et ozee sub quo decē tri
bꝫ captiuātur regnāte in samaria eos-
dē tp̄e Sibillā erithreā vaticinatā fe
F rūt Sibillas aūt nō vnā tm̄ sed plu
res fuisse varro ꝓdit Hec sane sibil
la erithrea quedam de xp̄o manifesta
ɔscripsit Nā vbi prudēs flaccus qui
eciā ꝓ ɔsul fuit homo maxie facundie
et scīcie eloquēcie doctrineqꝫ mul-
tū cū de xp̄o colloqueret grecum no
bis codicē ꝓtulit dicēs quedā eē car
mina sibille erithree vbi oñdit quo-
dā loco in capitibꝫ versuū ordinē lra-
rū in se hñtem vt hec verba grece in
eo legerētur Jesuis creystes teyyes
sotixer. Qđ sonat in latino ista qnqꝫ
verba Jhūs xp̄s dei filius saluator.
De istis versibꝫ sibillinis facit eccle-
sia mencionē in illa sequēcia natiuita
tis dn̄i Letabūdus In qua iudeū et
gentilē et oēm in xp̄o discredentē suo
rū testimonio carminū redarguit ab
errātē ꝗ malignātē Et postq̄ Aug.
ibi posuit xxvij. versus sibille ɔñr in
ꝓsa eiusdē ca. dicit sic vlteri⁹ ad ꝓpo
situ. Hec inquit sibilla erithrea non
hꝫ in toto suo carmine qđ ad deorum
falsoꝝ cultū ptineat qnymmo sic con
tra eos et eoꝝ cultores loquit vt in
eoꝝ nūo deputanda videatur qui pti
nēt ad ciuitatē dei et sequit ibidē In
serit inquit Aug⁹. lactācius quedā
de xp̄o oꝑi suo sibille vaticinia q̄uis

n exprimat cuiusmodi sunt in ma-
nus infideliū. Veniet suple ihūs ꝗ da
būt inquit deo alaphas manibꝫ ince-
stis et insurcato ore exspuēt in eū spu
ta venenata dabit vero ad verbera si-
militer scm̄ dorsum et collaphos acci
piēs tacebit ne quis cognoscat q̄ ver
bū sit vel vnde venit vt inferis loqua
tur ꝗ corona spinea coronetur ad ci-
bū inquit fel et ad sitim acetum dede
rūt. i. dabūt ponit eīn p̄teritū ꝓ futu
ro in signū certitudinis sicut mos ē
ꝓphetaꝝ in hospitalitate inquit hanc
monstrabit mēsam Ipa eīn insipiēs
gens deū tuū nō intellexisti ludentem
mortalē necessitatibꝫ sed spinis coro-
nasti et horridū fel miscuisti Templi
tn̄ velum scindetur et medio die nox
erit nimis tenebrosa ꝑ tres horas et
morietur morte. Suscepto sompno
tribꝫ diebꝫ et tunc ab inferis regres-
sus ad lucē veniet. Hec oīa Aug.
vbi sup̄. Ad eādem ɔclusionē de scrip
tiuā hui⁹ mirabilis mulieris dicit ibi
dem lactanci⁹ in ꝓlogo et si ꝑ quatu
or libros visionū sibille. Sibille inqt G
generaliter dicūt oēs femine ꝓphe
tantes que diuiā voluntatē hoibꝫ inter
p̄tātes futura p̄nūciare solebāt Tra
dūt inquit doctores greci barbari he-
brei et latini decē fuisse sibillas quaꝝ
prima fuit ꝑsica secunda libica tercia
delfica que ante bella troiana vatici-
nata est quarta timera in ytalia qui
ta erithrea ab insula in qua nata est
vbi carmina sua fuit iregra sexta sa
na a samino isula. vij. cumea viij. ele
sp̄osca. ix. frigia. x. tiburtina Sibilla
ūo erithrea multa ꝑsu mistico mirāda
ꝓphāuit d̄ xp̄o sub duplici seclō p̄nti

et futuro. Hec sibilla filia fuit pria
midis regis ex hecuba regina ꝓcrea
ta greca natione mirabilis ꝑfectione
fuit. Hec eñ diuersas orbis partes
circuiens predicauit asiam macedoni
am eristoniam agaguldiam ceciliam
pamphiliam et galaciam. Atq; cum
hanc mundi partem suis imbuissꝫ va
ticinijs. Inde venit egiptum ethiopi
am babiloniam affricam libiam pen-
tapolim. Has eñ omnes prouincias
predicauit ꝙ spiritu ꝓphetie repleta
bona bonis et mala malis ꝓphetauit
Scimus enim ex preteritis ꝙ verissi
ma nūciauit. Quamobrem dign⁹ ac
acceptanda sunt que in nouissimis tem
poribus ventura prenūciauit. Audi
entes igitur eius famam romam sta
tim nūciauerunt in ꝯsilio traiani im-
peratoris qui mittens ad eam lega-
tos coegit eam cum magno honore
ad romanam ꝑduci ciuitatem. Hec
omnia lactancius vbi supra. Quid igi
tur fecit rome et de ꝓphecijs suis di-
cam postea in ꝓcessu ꝗtum michi ex
pedict sed ꝓ nūc hec sufficiant ad au-
ctenticandum dicta sua ꝑ Aug̃. ꝙ la-
ctanciū Et cū illis ꝯcordat tullius
de diuinatione li. i. ca. ix. Carmina i
quit sibille erithree sic sunt vtiliter
mirabilia ꝙ omnibꝫ sunt habenda Iā
vero oĩa ꝑdicta reducendo ad ꝓposi
tū sic primo declarat ꝓpheta ex dolo-
roso animo. Aleph Quomō sedet so
la ciuitas plena populo Cū igitur
h ſm phm̃ primo posterioꝝ ca. i. et vi.
eth. ca. iiij. oĩs doctrina et discipli-
na fit ex ꝑexistenti cognitione. Ideo
eo prima vox ꝓphete lamentabiliter
incipit ab Aleph. i. doctrina quasi di

ceret O ciues misere ciuitatis O re
ges ꝙ prelati et rectores cuiuscumq;
ꝯmunitatis qui in ꝓsperis prius ab
iecistis doctrinā iam etiam nūc in ad
uersis attendite ruinam. Totalis et
eñ causa cur rex et regnum sic singu
lariter talem ac tantam passi sunt ru
inam est ista quia excecati ꝯsilio inso
lencium noluerunt accipe disciplinā
ꝙ quia noluerunt corrigi sub regula
ri doctrina. necesse est vt corruāt sub
ꝯfusibili ruina. Vnde et carnoteñ. in
suo policrati. li. vi. adeo romanis di-
sciplina prefuit vt orbem vniuersum
sue ꝑ omnia subicerent dictioni que
cessante romanum imperiū ruine sub
iacebat Et licet hec fantasia satis cla
ret versus finē libri Iheremie et iiij.
Regū vltimo de rege sedechia verum
ꝑtamen ꝯfirmatur et hec ymaginacō
ꝑ beatum Iheronimū in ꝯmentario.
Tota inquit origo miserie tam mul-
tiplicis fuit ex hoc ꝙ sedechias dict⁹
fuerat regulatus ꝑ pseudo prophetas
et ministros adulantes per insipien-
tes et insolentes quorum consiliū cū
sit insanum et merito suspectum ne-
cesse est inquit Iheronimus vt finē
habeat ꝯfusibilem et in famem ſcd̃m
ꝙ scribitur baruc iij. quia nō habue I
runt sapienciam ꝓpterea pierunt ꝓp
ter suam insipienciam. Hec Iheroni
m⁹. vñ sicut pꝫ xxiij. q. v. Quasi vos
Sūmū sacrificium ꝙ meritū maximū
est malos per disciplinam compesce-
re et refrenare et certe vt estimo cau
sa h⁹ sacrificij ꝓ pte ponit. xxiij. q.
iij. Quid āt ipi⁹ vbi docet canō ꝙ no
lētes discere i dubijs fiunt mgr̃i er
roꝝ eo ꝙ discipuli veritatis existere

noluerūt ergo cū fm apostolū ad Ro
manos xv. Quecūqz scripta sunt
ad nostram doctrinā scripta sunt. igi
tur sicut scribitur ꝓū. viij. disciplinā
accipite et doctrinā magis q̄ aurū eli
gite. Melior est eñ sciencia cunctis
opibus p̄ciosis et oīe desiderabile ei
nō poterit ꝯpari. Unde ꝯ ꝯsimilē sen
tenciā ponit tullius de diuinatione li
bro ij. c. i. Cogitanti michi q̄ pluri
mū quid plus vel omni oībz vel pub-
lice ꝓdesse possit nichil occurrit tam
vtile q̄ doctrina moꝝ et artiū que ci-
ues p oīa efficit pfectos. Quāobrē
sicut pz ꝓū. xviij. Cor prudens appe
tit scienciā et auris sapienciū pquirit
doctrinā. Igitur si Aleph primā lit
terā hui9 libri discere velim9 ꝯ lege
re si doctrinā ad p̄cauendā ruinā veli-
mus intelligere. Audiam9 quid vo-
lūt quid ꝯsulūt et quid clamant iste
sex ymagines. Nos eñ vt alias de-
ductū est sum9 illa ymago vitrea in
valle pugilū situata: q̄ in hac valle
lacrimaꝝ in qua ꝯtinue ꝯcertant et
ꝯfligūt homines ꝯ demones nr̄a natu
ra est exilio agitata et desolata ꝯ ideo
huic ymagini immobili. i. homini in
corrigibili clamat sic ymago prima
Alpha ausculta p alpha in greco ni
chil aliud ꝓ nūc intelligo nisi a in la
tino et Aleph in hebreo. vñ hec yma
go p̄ma que stellea est et de celo mit
titur est sup̄na dei vocatio que est in
terna inspiratio. Spūs eñ scūs quū
vult et q̄ntū vult et quomodo vult et
vbi vult spirat ꝯ inspirat. Et bene
hec ymago dei stellea dr̄. q̄ sicut stel
la fixa ī octaua spera sup macula cla
ra est et luminosa sic aīa doctrina di-
uina inspirata et illustrata amabilis
est q̄ virtuosa et ideo vt talis efficia k
ris clamat tibi sic ymago ausculta q̄
si diceret q̄ fides est ex auditu: ideo
audi primā ꝯdicionē dīc doctrine que
est sapiencia cognitiua que bñ figura
tur p lapidem primū qui adamas nū
cupatur. De quo tangit Aug9. in li
bro de ci. dei. xxi. c. iiij. Et ꝓut pla-
nius ponit euax in lapidario Ada-
mas in tm̄ rapit et attrahit ferrū vt
ferrū ferro p modū cathene faciat ad
herere. Et sicut docet dyascorides tā
adamas q̄z magnes pandit adulteri
um et isto modo. Si inquit lapis ca-
piti vxoris dormientis secretius fue-
rit suppositus mox si casta fuerit vi
rum dormiens amplexabitur. Si ve-
ro adultera fuerit de lecto subito q̄si
excitata et effugata ꝓsiliet dormiendo
Certe hoc plane tradit euax de mag
nete Et tamen iste dicat hoc esse veꝝ
de vtroqz lapide q̄ sicut vtrūqz tra-
hit ferrū vterqz pandit adulteriū p̄i l
modo in ꝓposito sapiencia cognitiua q̄
est prima ꝯditio doctrine debite ispi-
rat spiritum de corpore quasi mari
tum de vxore si casta vel adultera sit
Caro enim ꝯ spiritus in hac vita co
pulantur quasi mulier ꝯ maritus vt
prolem bonorum operum ad laudem
dei procreent et producant. Si ig-
tur diligenter discucias quid fuisti
de preterito quid es de presenti et q̄
lis eris in futuro tunc lapidem istū
capiti vxoris supposuisti. Et si ca-
ro in tali consideratione spiritui adhe
serit per omnia bene castam tibi co-
pulasti. Si vero de lecto recte racio-
nis et de quiete ꝯsciēcie aliq̄liter ꝓ

scilicet vere iam adulteram copulasti et inuenisti. De hac igitur sapientia experimentali et hac doctrina cognitiua scribit macrobius pmo de sompno scipionis q orantī cuidā & quereti i tēplo appollinis delfici quō cuius & securius ad beatitudinē perueniret mox eadē in templo facta est vox celica scz gnothos elithos .i. de greco mutato in latinū cognosce teipm vñ fm cōmētatorē in fronte oraculi delfici sic scribebat. Si teipm cognoueris felix esse poteris ergo dilecte mi fr si felix esse appetis si penā fugere et fugare velis si vis virtutes tibi imperare si extirpare vicia nothos elithos .i. nosce teipm. Cognosce inquit saluator locaciauoꝝ in te .i. peccatoꝝ cicatrices et vestigia vicioꝝ. Cognosce inquit ad mūdū ingressum tuū dolorosum & dapnabilē tuū pgressum p mūdū criminosum et culpabilē et tuū egressum de mūdo lacrimosum & lamentabilem Et sic si ad peruenendā ruinā velis hāc pmā lrām Aleph addiscere que connotat doctrinā. Nosce teipm & qui te cicerit pemtrat qui uo stat videat bñ ne cadat. Si eni pprias passiones fugeris et plātis subiectus fueris. Si etiā teipm in teipso fugaueris et tuū pncipiū et finē flebilē cū medio misero copulaueris si in arca aie tue teipsum diiudicaueris et in iugi memorie quasi in carcere quodam te punicōdū religaueris p doloris funiculos vere tūc recte hāc lrām Aleph et hāc picturā didicisti que est nothis elithos tūc pmo vxorē castā inuenisti tūc vocem pme ymaginis pfecte intellexisti hec est eni sapiencia cognitiua que simpliciter more adamantis et magnetis de causa ad causam discurrit et noticiam noticie quasi ferrum ferro p modū cathene cōiūgit donec ad noticiā creatoris puenerit. Quia sicut probant Aug9 volumine iij. sup lxxiiij Et verso in afforiciamis affo. pmo oia omibz clamant ad inuicē se deū habere cōditorem cui pere et quē extollere est ordo tocius vniuersi. Ad illum ergo mentaliter cū peruenens demonstratiue inuenis primā lrām seu conditionem. Prime lre scz q Aleph Alpha vel A est lra triangularis & hoc est quod Apoca. vlti. fatetur conditor de seipso. Ego sum inquit Alpha et o quasi diceret A ex suo triangulo arguit trinitatē psonaꝝ et o ex suo circulo ostendit essencie vnitatem Cū igitur ex glosa int'clinari super Aleph pfectio huius doctrine sit deū et teipsum cognoscere ergo si sic deū trinum et vnū oīpotentē et te triplicater miserum cognoueris. Tunc post in signū veritatis ex stupore vtrobiqz egressio sic poteris triplicare A cū pphēta Jheremia Jhere. i. A a a dñe de9. q. d. pmo de ipo deo. A potēcia pris q ieffabilis ē. a sapiēcia filij q inscrutabilis ē. A clemēcia spūs sci q amabilis ē. A a a dñe deus vt sic cū pphā ter a ex stupore replices i cōfōnē trinitatis sz semel dñe de9 adiungas i cōfōnem vnitatis eēncie substancie et maiestatis. Secundo quasi diceres de teipso. Si principium in considerando A q abhominabile est. Si terminum vite reuoluero A q lamentabile est. Si medium horum recogitauero A quam

dampnabile vt sic ex causa gemina
rere sic triplices cū Ieremia a a a
O dn̄e deus Hec igitur ni fallar est
illa sapiencia bipartita de qua sic loquī
tur Aug9 .lviij. volumine p̄mo et pe
trus Rauen̄. Illud idem et placenci
us ponit s̄mone cxcv. ꝫ vtriusqꝫ decū
currit sup̄ isto verbo. Apprehendite di
sciplinā neqn̄ irascatur dn̄s ꝫ peatis
de via iusta. Probātur inquiūt non
viuere sub lege qui deū et seip̄os nō
recolligūt et recognoscūt ꝯtinue In
telligat em̄ vnusquisqꝫ par sibi ꝓdes
se gradus aut status ordinis nomi-
nis famā nisi de ꝯceptu sui et affectu
dei habuerit disciplinā. Tanta inqui
unt est virtus doctrine debite ꝙ natu
ra inspiciens om̄ia ꝯfunderet nisi mū
dū p ordinē discipline racō regularet
nō em̄ orbiū motus aut marium flu
ctus eciā p minimū momentū extra
discipline regulas quoquomō ꝑsistūt
Vnde et Rabymoyses de duce dubio
rū ca. clxxxv. Per facta inquit sapiē
cie doctrina est deū et seip̄m cognosce
re ꝫ s̄m deū viuere et indoctos in le-
ge diuina subtiliter instruere. Sed
hic notandū est quibꝫ et qualia sint
doctrināda qꝛ nō omībꝫ om̄ia sunt re
citanda. Et hui9 sentēcie est beatus
Greḡ. li. iij. moraliū ca. xxix. vbi do-
cet ꝙ secreta celestia infirmis audi-
toribꝫ nō sunt ꝯmunicanda Et cer-
te multū subtiliter et pulchre secum
sic scribit Rabymoyses vbi supra ca.
xxxij. Legis inquit secreta p̄pue de
ꝯditore nō nisi sapientibꝫ expedit de-
nudare ne si reuelātur infirmi in fide
scandalizentur. Dicam9 inquit cum
vulgo deū longū latū corpeū cū tn̄ in
corpeū vt de9 est ꝑitis dicā nō tn̄ ip̄e
ritis. Et ad hoc ponit exemplū egre
giū ca. xxx. Sapientes inquit sapien
ter simplicibꝫ locuti sunt in parabolis
vt nec subtilia simplicibꝫ nec simpli-
cia subtilibꝫ ꝓferētur. Si em̄ infanti
cibū solidū dederis nō ꝑficis eū sed cō
fundis nō fortificas sed mortificas.
Si autē giganti in esum dederis pue
rilia nō eū fortificas sed debilitas nō
ꝯfirmas sed infirmas. Dētur igit
lactea infantibꝫ et dentur ossa carnea
gigātibꝫ ad rodendū ꝫ ruminandū vn̄
sicut docet auctor de ꝓprietatibꝫ ele-
mentoꝝ li. i. ca. xlviij. Debita doctri
na ꝯsistit in sex angulis scꝫ in p̄am-
bula meditatione in digesta ꝯlatione
in ꝯlatoꝝ discreta explanacōe i mo
doꝝ subtili variacōe in suaui ꝓnūcia-
tione et in vtiliū informatione qꝛ pro
ut pꝫ ex Aug̃. de doctrina xp̄iana li.
iiij. ca. vi. Ad hoc niti decꝫ doctor vt
simul doceat ꝫ dilectet et flectat Sed
pensatis p̄dictis cū beato Aug̃. num
quid in doctrina catholica assumenda
sint dicta poetica et ph̄ica. Et certe
ad hoc rn̄det Greḡ. mora. ix. ca. v.
Sapientes inquit dei a mūdi sapien
tibus sapiūt et doctrinā assumūt mul
tiplicandam Sed longe plani9 btūs
rn̄det Aug̃. de doct. xp̄iana li. ij. c. viij
i ꝑnapio vbi exp̄sse poit ꝫ ꝓlixe ꝙ sub
tilitates tales et talia dcā poetaꝝ et
ph̄oꝝ ab ip̄is tāq̄ iniustis possessoribꝫ
i vsū nr̄m sūt vēdicāda. ꝫ ponit exē-
plū ad hoc de scriptura hebāt iqt egip
cij ydola detestāda hēbāt et vasa ꝫ or
namēta p̄ciosa hebreoꝝ vsui deo volen
te rapiēdaꝫ appriāda. sic vtiqꝫ ꝫ nos
inquit gencū dicta ex vnca de mus

P

dimittere & ↄ̄tempnere Que vero vti litatis moꝝ et veritatis et subtilis si mul & sane doctrine fuerint debemus ab eis quasi nostra rape ad vsum in stū euangelij p̄dicandi. Habem9 er go qualiter Aleph primā lr̄am hu-ius libri que interp̄tatur doctrina de bemus addiscere et legere ex prima sua ↄditione naturali ex p̄ma sua cō-ditiōe morali ex p̄ma causa clamoris ex prima causa doctoris ex prima con formi multiplicitate eiusdē principij ex prima ↄcordi difformitate vnius misterij ꝓpter quoꝝ carenciā facta ē hec lamentatio. Aleph Quomō sedet sola ciuitas plena populo Ca. iij.

A Leph Quo mō sedȝ sola ci uitas plena popu lo.

Circa descriptionē plenariā lr̄e p̄me hui9 libri ꝓphetici que est Aleph in hebreo Alpha in greco et A in lati-no eo q realiter idem sunt licet solo nomine & caractere distinguātur Po sita enī fuerant sex senaria in quoꝝ quolibet sufficiencia ex quib9 poteri-m9 addiscere et colligere qualiter p̄ mā lr̄am hui9 libri debem9 legere & intelligere. Predictum enim fuit q Aleph ex sui morali interpretatione sex necessarijs auctenticatur et ex sui naturali ↄditione sex p̄uilegijs p̄comi zatur q eciā ex ↄformi multiplicitate eiusdem principij p sex lapides ab A lr̄a inchoantes figuratur et ex ↄcor-di deformitate vnius misterij per sex ymagines miserātes ꝓclamatur. q eciam sex de causis ab hominib9 visce rose miseratur et q ideo in figuram istoꝝ in sex locis hui9 libri lacrimo se replicatur. Dicit enī prius patu-it p beatos Ieronimū et Remigiū Aleph interp̄tatur doctrina Et ideo vt supra oñsum est ꝓpheta ab hac lit tera signāter incipit lamentari. Nā rex et grex regnū et sacerdociū ad tā tam deuenerūt ruinā ꝓpter hoc q no luerunt recipe debitam doctrinā vnde que et qualis sit doctrina salutaris et disciplina debita patuit prius p auc-ctores q ↄsistit in sex angulis scȝ in sapiencia cognitiua in penitencia sana tiua et in iusticia distributiua in paci encia excitatiua in tempancia regulati ua in pseuerancia pfectiua. Sed de p̄ ma istaꝝ ↄditionū vna est cū omib9 p̄mis pūctis alioꝝ senarioꝝ ad inui cem applicatis die vltimo me expedi ui et ideo iam de reliquis est dicendū Si ergo hāc primā lr̄am hui9 libri que ē Aleph Alpha vel A velimus intelligere Occurrit secūda conditio debite doctrine que est penitencia sa-natiua. Sic igitur patet de penitēcia di. iij. ca. i. et ponitur a mgr̄o iiij. sen tenciaꝝ ca. i. Penitencia est p̄terita B mala plangere et plangenda vlteri9 nō ↄmittere vnde et hec ↄditio doctri ne p secundū lapidem figuratur qui est amandinus de quo scribit alber-tus in mineralibȝ tractatu ij. ca. i. q iste lapis est varij coloris in aspectu & oīne venenū supat in effectu. Pari modo penitēcia colorē causat varium. Nunc enī penitentes cogit rubescere ex pudore nūc nigrescere ex dolore nūc inalescere ex lacrimis nūc pallescere

ex ieiuniis nũc lugere ex merore sce lerie· nũc gaudere de dolore sui crimi nis· Quia sicut de pma di·i·colligit ex multis ptinctis vere penitẽs semp debet dolere et ex dolore gaudere· In sup pma more pdicti lapidis oẽe ve nenũ peccati supat et venenatũ pecca torẽ sanat· Vnde sicut tradit xxxiij· q·i·ꝙ nemo peccator dicat postꝙ pe nitet de peccato Qñ eñ penitenciã p peccato inchoam⁹ dyabolũ acerbissi me vulneram⁹ ẜm ꝙ pulchre docet beatus Aug⁹·ẜmone xviij·volumi ne ij· Comes inquit indiuiduus ẽ pe nitẽcie dolor Testes vero infallibiles doloris sunt lacrime defluentes dolo res eñ acerbiores dyabolo nũ infli gim⁹ ꝙ cũ plagas peccatorꝝ peniten do p lacrimas lauam⁹ ꝗ sanam⁹ Et hui⁹ sententie est btũs Greg·in re media· conuersorꝝ li·ij·ca·iij· Beatus inquit qui patitur a dño qm ipe vul nerat et medetur· Turpes eñ aias passione varia tangit vt ad peniten ciã excitet· Quatenus qui statũ sue rectitudinis securius perdit· afflict⁹ cõ sideret vbi corruit· Argumentũ eñ maximũ et indiciũ certissimũ est va ria vis doloris vnde ꝗ dñs quem dili git castigat ꝗ omem filiũ quẽ recipit flagellat· Dedit eñ dñs locũ penitẽ cie oĩbꝫ· Sed multi eo abutũtur in supbia Quãobrem oĩpotẽs deus su os vulnerat quos ad salutẽ reducere curat· Aliquñ eñ carnẽ patitur et mẽ tis duricẽ suo pauore tabefacit· vul nerando eñ ad salutẽ reuocat cũ ele ctos affligit exterius vt interius vi uãt· Et hoc est qd dicit ipe per moy sen· Ego occidã et ego viuere faciam ego patiã et ego sanabo· Occidit eñ vt viuificet patitur vt sanet· Aliquã do eñ menti interi⁹ vulnera infligit cũ p suũ amorẽ nos puocat ad diligẽ dũ vel cũ p mẽtis variũ dolorẽ nos ex citat ad penitendũ· Et sic nos circũ scripsit diuina puidencia ꝗ sic circũ ueniet excusationẽ nostrã· ꝙ vndiqꝫ conclusus est aditus tergiuersationis humane· Hec ille vizꝫ btũs Grego gloriosus· Istã igitur doctrine cõdicõ nẽ qꝛ iudei nõ susceperũt ideo multi plici miserie vt miseri subiecerũt In cui⁹ signũ pphcia ppnit Aleph·q· d· Totalis causa cur talẽ sustinẽt ru inã est ꝙ renuerũt suscipe disciplinã et doctrinã Igitur si hãc primã litte rã Aleph alpha vel a volumus intel ligere p intellectu hui⁹ pphetie car minis p̄us intelligam⁹ clamorẽ se cũde ymaginis que talis est Alpha accusa Hec ymago que ferrea est dr̄ venisse de inferno sicut pma que ste lea est dr̄ venisse de celo et sicut pma figurat internã inspirationẽ que est supra ratio· Ita et hec prenosticat eternã dampnationẽ que est interna cõminatio Clamat eñ sic alpha accu sa·q·d·accusa te p penitenciã ꝗ deus excusabit te p clemenciã· Quia qui me cõfessus fuerit corã hoĩbꝫ cõfi tebor ꝗ ego eũ corã patre meo Ma thei·x· Quã auctoritatẽ tractat Pe trus rauen·ẜmone cxix·dicit sic·si peccati reus es·tu prius accusa te·ꝑ uenias spm malũ te accusantẽ et iu sticiã dei te cõdempnantẽ· Et si vis euadere iudiciũ si vis euadere suppli ciũ accusa te·nõ eñ iuxta morem mũ dialem si te accusas accusatio: sed

C

excūsaris sed si te excuses· accusa=
ris vnde si hij tres testes te deo accu
sauerint scz intima ↄtricio debita con
fessio et plena satisffactio iā ↄtra oīs
alias causas te accusantes ipē de⁹ iu
dex et ps excusabit te· Et ideo si vis
excusari excusa te· Hec ille· Igitur
Alpha accusa·i· p disciplinā doctri=
ne debite te accuses·Et si hanc pmā
lrām hui⁹ libri que est Aleph recte
addisces et bene leges et p secūdā cō
ditionē lr̄e Aledh Alpha vel A per
fecte scies qꝫ ipsa est prima vox in
D sexu masculino Dicit eīm phūs in hy
storia naturali et pprocius de secretis
nature qꝫ oīs homo cū nascitur suū
dolorē qui sequitur quasi voce pphe=
tica pnūciet dū clamat A·Et sic di
cit ysid·ethi·li·i·ca·iiij· ꝯ Innocen·
de miserie humane ↄditionis ca·v·
Oīes nascimur eiulentes vt nate
miseriā exprimam⁹ Mascul⁹ inq̄t re
cēter natus clamat A Femina cla=
mat E·dicētes E vel A quotquot
nascātur ab eua Et quid inquit est
eua nisi heu et ha vtrūqꝫ doloris exp
mit magnitudinē· Hec ille Vnde
qui hāc primā lrām alphabeti hebrai
ci hm̄odi carminis hebraici pfecte intel
ligerit a ex timore nimio sic itez pas
terit triplicare cū ppheta Iheremia
A a a dn̄e deus A q̄ꝫ terribile ꝯ tre
mendū est tenebris inuolui pccato=
rū· A q̄ꝫ terribile ꝯ tremendū est cō
sorcio priuari angeloꝝ· A q̄ꝫ horribi
le et metuendū est tormētis tradi de
monioꝝ·Nā qꝛ iudei hāc lrām sic in
telligere neglexerūt nec hāc doctrine
ↄditionē reuerēter didicerūt quin
ymmo adulatorib⁹ ↄsiliarijs excecati
fuerūt· Ideo sub tāta miseria misere
dormierūt vt eoꝝ defectū doctrine de=
bite merito sic deploret pphetica la=
mētatio· Aleph Quō sedet sola ciui=
tas plena populo Tercio si velim⁹ C
hāc primā libri lrām plen⁹ adiscere
et si ad ruinā pcauendā debitā doctri=
nā velim⁹ intelligere audiam⁹ et in
telligamus clamorē tercie ymaginis
que est ymago ignea et fertur venire
ab oriente· Hec igitur ni fallar yma
go est naturalis ↄsciētia cui a prima
anime infusione quasi ab oriente ori=
ginis veritas rationis infusa est ꝯ in
corpata·Et bene veritas dicit yma=
go ignea qꝛ sicut ignis in passo dispo
sito naturaliter opatur·Sic eciā aia
quadriformis p flammā veritatis pfi
citur semp et melioratur vnde et vox
hui⁹ ignite ymaginis talis ē Alpha
applica eciā q̄ꝫtū capio plane exponit
iste clamor p terciā doctrine debite cō
ditionē que est iusticia distributiua·
Reddit eīm vnicuiqꝫ qꝫ suū est· Cla
mat igitur Alpha applica·q·d·Ap
plica te deo p iugē obediēciā·Appli
ca te dyabolo p iugē resistenciā·Ap=
plica te proximo p iugē clemenciam·et
applica te tibiipi p iugē penitenciam
Applica te diuicijs mūdialibz p libe
ralem largitionem indigentibz·et ap
plica te sciencijs liberalibus per mo
ralem informationem insipientibus
fm qꝫ scribitur secūda ad thymothe
um iiij·ca· Testificor coram deo
et xpristo ihesu id ē ꝑ glosam adiuro
te coram deo et xpristo ihesu qui iu=
dicaturus est viuos et mortuos ꝯ ad
uentū ipīus et regnum eius predica
verbū Et insta oportune ꝯ iportune

·i·ſm glo·insta oportune audire vo-
lentibzqz Hoc ſibi eſt oportunū qd
iudicat eſſe importunū·et ideo argue
obſecra increpa in omī paciēcia et do-
F ctrina·Erit em̄ tēpus cū multi ſanā
doctrinā nō ſuſtinebūt ſed ſm ſua de
ſideria coacervabūt ſibi victores pruriē
tes auribus et a veritate quidem au-
ditū avertent ad fabulas aūt convertē
tur·i·ad cōſilia placēcia que conudito
res deapiūt et cōfundūt ſicut ſupͣ di-
cit Ihero· de rege ſedechia ſub quo
iherusalem eſt vaſtata·Et ideo iuxta
cōſiliū apli·i·cor·ix·applicate inſo-
lentibz p moralē informationē et indi
gentibz p literalē ſubuencionē Et ſic
tercium lapidē deſcribentē Aleph ſcz
allectoriū invenies·Dicit em̄ deſcri
būt Evax in lapidario et a bert⁹ vbi
ſupͣ qȝ nūqͣ aliquis paſſione ſitis gra
uabitur dūmō allectoriū ſup ſe porta
uerit Et ſecure appet michi qȝ pari
modo dū iuſticiā p̄dicto modo diſtri-
butiuā ſuis actibz applicaverit Paſſio
avaricie que nūqͣ dicit ſufficit nec in
ſcienciis nec in diviciis aliquē grava
bit Vnde et hec cōditio doctrine debitē
ꝑnapibz p̄cipue ȝ p̄latis convenit incor
pari ſm qȝ decretū eſt exodi xviii·po
nes in rationali iudicii doctrinā ȝ ve
ritatē que erūt in pectore aaron omī
tpe qū ingredietur corā dn̄o· Et ſi-
cut pz ibidem ex textu et ex Joſe pho
libro antiquitatū hoc veſtimentū pon
tificale qd dicebat rationale erat qd
dā quadrangulū duplicatū Igit hoc
veſtimētū appropriatū pontifici deſi-
gnat michi omem prelatū qui ponti
fex debet eē·i·ſe pontē facere inter
deū ȝ populū·Dicit em̄ pontifex qua

ſi pontē ſe faciēs ꝑ populo Deb; t em̄
correſpōdenter omis p̄latus ȝ duplicari
et quadrari·Duplicari debet p iuſtici
am et miſericordiā Et quadrari de-
bet p actionē quadripticā vt ſcz doctri
nā diſcipline teneat i verbo ȝ vite ve
ritatē oſtendat in facto vt correptio-
nē ſalutarē diſtribuat diſcolis ȝ inſo
lentibz et vt affectionē paternalē in-
ſinuat pfectis ȝ ꝑficientibz ſm qȝ deuo
te tradit petrus Rauen̄·ſmone cxxix
ptractās illud ꝑpheticū ezechiel·iii·
ſanguinē eius de manu tua requirā
dicit ſic· Caue inquit paſtor gregis
dn̄ici ne lupus diſcenſionis gregē tu
am diſpergāt ne ovis p peccatū mor
bida in tuo ovili pmaneat ne agrico
le lactis ſiti peāt ne arietes fame pa
ſture moriātur qȝ ſanguis ipſoꝝ de
manu tua requiretur·Exſoluēs em̄
cōputum de minimo reddes rationem
villicationis tue in duro cōſiſtorio· et
ſuſtinebis luens in penis quicquid i
ordinatum pmiſeris ſubditis Caue
igitur qui quaſi ſpeculū poſit⁹ es ne
ſiat vita tua apparens ȝ non exiſtēs
ne ſiat doctrina tua verbalis tantum
ſed realis·ne ſiat correctio inſolenti-
bus et diſcolis ſupficialis ſed actua-
lis·ne ſiat affectio tua pfectis et ꝑfi
cientibz doloſa ſed viſceroſa ne ſic for
te alias ex debito doleas qd modo in
officio deordinas· Si igitur velimus
nobis precavere a tanto infortunio in
telligamus primam huius carminis
litteram Aleph· In ſignum igitur H
qȝ hec conditio doctrine iuſticie ſcz di-
ſtributiua que notatur per Aleph
apud omnes et vbiqz in omnib⁹ acti
bus debet figi; ꝑ fundamento· Ideo

Aleph Alpha vel A in om̄i gēte ſecta ꝫ lingua populo natione ꝫ ꝓuincia in ſerie lr̄aꝝ ſui alphabeti primū locum occupat et optinet principatū ſm̄ ꝙ tradit Joachim de ſeminibus lr̄arum. Unde etiā et yſid. ethi. li. i. ca. iiij. A inquit om̄ibꝫ gentibꝫ. ideo omniū lr̄arum prior eſt ꝓ eo ꝙ a voce prior appeat naſcentibus ſicut aleph in hebreo et alpha in greco ꝫ a in latino. Pro prima lr̄a ꝯclamatur in ſignū ꝙ ſicut iuſticia originalis infunditur i baptiſmo ſic etiā iuſticia actualis deberet ꝑ om̄ia principari ne forte interdū locū habeat illud auctoris de ꝓprietatibꝫ elemētoꝝ proprietate xxij. O inquit ꝙ̄ dolēda ꝫ ꝙ̄ horrēda eſt illa policia in quā regnāt inſolentes in qua ſuccūbūt qui boni ſunt in qua principes ꝫ prelati honoris titulo quaſi azino auro ſunt coronati Vn̄ iuxta ymaginationē iſtā occurrit cuilibet ꝯzelāti ꝓ domo dn̄i cū helia ex triplici cauſa doloris terno triplicare A cū ꝓpheta Jheremia A a a dn̄e deꝰ q. d. A ꝙ̄ dolendū eſt ꝙ impij dn̄antur. A ꝙ̄ dolendū eſt ꝙ iuſti ſuppeditātur A ꝙ̄ dolendū eſt ꝙ leges ſic tranſſormātur A dn̄e deus Jdcirco ꝯtra iſta tria ꝯcurrēdenter. illos qui culpabiles ſūt tres doctores alloquūtur Sic eīm dicit btūs Augꝰ. ſ. vi. volumine. i. Ne inquit ordo ꝑ te puꝛtatur vniuerſi ſemꝑ porta peccatorē nō vt ames peccatū in illo ſed vt ꝑſequaris peccatū ꝓpter illū. Si enim corripis fratrem tuū diligis illum. Si nō corripis eius peccatū ipm̄ nō diligis. qm̄ ſi diligis egꝝ febrem ꝑſequeris. Et ſi morbo parcis egꝝ non diligis. Apta igit̄ veritate dic inſtāter ꝙ verū eſt donec illum ſanaueris quē vicioſum repis. Hec ille Huiꝰ ſentēcie ꝑ om̄ia eſt btūs Jhero. eplā lxix. Si inquit me vis corrigi delinquētem vt iuſticiā teneas ꝑficientem apte increpa vbiqꝫ argue et ſemper me curare cura. Quia ꝓut determinat beatus Bern̄. eplā. clxiij peccās ꝫ peccare ꝑmittēs equaliter mali cēſendi ſunt in diuino inquit iudicio faꝛcientes et ꝯſenciētes peccantes et ꝑmittētes errantes et nō corrigentes equali iudicio ꝫ ꝑi pena punientur Jbi inquit fures et ſocij furū equales accipient ſentēcias ibi par ſubibūt iudiciū et ad idem ibūt ſuppliciū et qui lactant et qui lactātur peccatores et qui acceptant ꝫ qui decipiūt adulatores perierūt inquit in prelio duo filij heli quia mali extiterunt Perijt etiā coꝝ pater ſummꝰ ſacerdos ip̄e met heli cum filios non corripuit ſed iuſticiā dei crudeli pietate deſeruit. merito cum filijs inſolencie q̄ ſi auctor culpe eorum ꝫ ruine ip̄e paſtor impiꝰ corruit. Sic inquit eciam Pſa. ſcip̄m redarguit nō q̄ immundꝰ fuerit. ſed q̄ ſocius immūdoꝝ extitit. nō q̄ cū malis habitauerit. Sꝫ q̄ coꝝ mala opa etiā iudex nō redarguit. Ve inquit michi q̄ tacui quia cū mala corripe potui et ſilui in illis malis indicat ſe deliquiſſe et ideo ꝓpheta redarguit ſe n̄ redarguiſſe Hec ille. Et ſi hoc originale horribile non videat̄ inſipiēti ꝫ incorrigibili ſufficere ecce p̄dicta ꝯcluſio multipliciter determinat̄ in canone xi. q. iij. Qui cōſentit ꝫ. i. q. i. Quicquid inuiſibilis

gre et xxiiij. q. iij. Qui errorem et xxij q. ij. Et primum est capitale. In omnibus hijs locis doctrinatur quod qui consentit male agenti pari pena puniatur. Sed ne fiat dubium de equiuocacione prius ecce canones contestantur di. lxxxiij preterea totum et lxxxvi. facientis et xx. q. vij. negligere In omnibus locis determinatur quod posse obuiare malis et non resistere est consentire. Sed sicut recitat halis in commentario super centilogium ptholomei. omnis iudex viciorum innotescit et excecatur propter timorem vel propter amorem sed tales negligunt decretum apostoli ad Ro. i. quod qui talia agunt digni sunt morte et non solum qui faciunt sed qui consenciunt facientibus super quo dicit glosa. quod consentire est tacere cum possis arguere vel errorem adulando fouere. Si igitur iuxta sentenciam doctorum primam literam huius libri que est aleph designans doctrinam volueris perfecte addiscere modo prefato applica te omnibus eciam conscientia coactus vt verus sis discipulus Iheremie et imitator ihesu xpi qui fuit omnibus omnia factus Hanc enim primam literam Aleph quia iudei in suo alphabeto prefato modo non didicerunt pro doctrinam fructuosam nec eciam intellexerunt per vitam virtuosam. ideo deuenerunt ad ruinam tam dolorosam. In cuius signum sic incipit prophetica lamentatio Aleph Quomodo sedet sola ciuitas plena populo Iuxta processum huiusmodi carminis circa hanc literam Aleph supius coordinatum Si hanc primam literam debite volumus addiscere quartum lapidem inchoantem ab a oportet diligenter inquirere qui dicitur adamamenta Sicut enim tradit albertus in de mineralibus li. ij. tract. ij. ca. i. et auctor de proprietatibus elementorum li. v. proprietate xij. Adamamentum est quidam lapis omnino quadrus vt tessera durus vt adamas clarus vt argentum ymaginem reddens vt speculum et suum portatorem numquam sinit irasci sed omnia pati cogit. Cum igitur Aleph interpretatur doctrina appetit quod iiij. condicio doctrine debitur que est paciencia caritatiua per istum lapidem optime figuratur. Quia sicut docet btus Aug. sermone xlix. volumine. i. Paciencia est comes sapiencie non famula concupiscencie. Paciencia est amica bone consciencie non inimica innocencie. et quando causa paciendi amore muneris vel timore paciencia non polluitur tunc inquit affinitate paciencia distringitur. Vnde non dabit inquit deus finem sempiterne felicitati qui offert pacienciam temporalem voluntati. quia vtrumque munus datum est donante caritati et ideo secundum quod decretum est ecclesiastici xxxij ca. Qui timet deum excipiet doctrinam eius et qui vigilauerint ad illam accipient benedictionem. Sed qualiter benedictionem paciencie multi in mundo promererent exemplificat beatus Greg. xi. li. morum. super illud Job. vi. Inuolute sunt semite et cetera. Nempe inquit esse humiles volunt sed sine despectu contenti propter hoc sed sine necessitate esse casti. sed sine corporis maceracione esse pacientes sed sine contumeliarum tollerancione. Omnes adipisci virtutes querunt: sed labores virtutum fugiunt Sed hij tales sunt qui triumphos in vrbibus de bello concupiscunt et tamen prelij certamina experiri nolunt Tales secundum bedam super Josue vt murilegi piscem pacienciam petunt et tantum pedem pro pisce aquis imprimere nolunt. Vnde et circa pacienciam pauci piscantur cum tamen pasturam pi-

scis app̄ⁱ cātur. Nec mirū q̄ s̄m bea tū Greg. mora. v. sup illud Job iiij Timor eius ⁊ fortitudo ex paciencia generatur euidenter pfectio oim vir tutū ⁊ s̄m q̄ deducit mora. vij. c. vij Extrema mētis pfectio in via est ad pacienciā caritatiuā puenire. Sed hec paciencia nō reperitur in fronte sed in mēte nō in facie sed in corde nō i vul tu sed in affectu nō in doctrina sed in vita. Sicut pulchre tradit btūs gre gori⁹ sup euāgelia omelia xxxv. pos sessio aie in virtute paciēce ponitur q̄ radix ⁊ custos oim virtutū ē pia paciēcia. Paciēcia est aliena mala eq̄ nimiter peti. ɔtra cū qui mala irro gat nullo dolore mordeki. Nā qui sic pximi mala portat vt tū tacitus nen ɔdoleat sed tp̄s digne retributiōis q̄ rit ille paciēciā nō exhibet sed oñdit q̄d nō h̄z. Si igit malū toleras ma lū diligas virtus em̄ corā hoīb; ē ad uersarios tollerare. virtus em̄ corā deo est inimicū amere Duo quippe sunt genera martirij vnū in actiōe ⁊ aliud in cogitatione. Esse igit marti res possum⁹ ⁊ si nullo ferro truade mur. Occadi em̄ a psequēte martiriū in apto ope est. Cōtumelias ūo fer re et inimicos diligere martiriū ē in occulto. Hec ille. Sed quis sit vere paciēs oñdit idē Greg. xi. mor. iiij. c. sup illud Job xiij. Quare lacero carnes meas dentib; meis et si occide rit me in ip̄o sperabo. Nunq̄ inquit greg⁹ est paciēce virtus in xsperis. Ille vero est vere paciēs qui aduer sis atteritur ⁊ tū a spei sue rectitu dine nō curuat. vn̄ sicut in p̄fato la pide appet ymago inspectoris sic i ve ro paciēte appet ymago redemptoris quēadmodū in aqua clara videt ymago inspicientis In vero turbida ⁊ cō mota ymago minime repit. Sic eciā pi modo in vero paciēte ymago xpi sti paciētis appebit. In in paciēte ve ro ymago oino nō repitur. Aia em̄ talis est quasi aqua ɔmota turbida ⁊ rarefacta. Et ideo si ymaginē xp̄i ha beat erit velut argentū clara sine ma cula more adamātis dura et durabi lis ad ictus paciētis et p̄pue corre ctionis ferendos ⁊ sustinēdos. Quia sicut scribitur p̄u. xxvij. meliora sūt vulnera diligētis q̄ fraudulēta oscu la odiētis Et hec curiose ɔtestat. be da in exortationib; li. iij. c. ix. Si in quit ymaginē virtutis in te descripse ris in te virtutē subscribe. Si em̄ bo nus vis dici. cur cū malus sis nō vis corrigi. si vis fieri bonus cur cū fue ris viciosus nō vis corrigi Si em̄ fr̄ tu⁹ corripiat te ⁊ correctus es ip̄e fe lix est ⁊ tu bon⁹ es. Si vero te corri piat nec correctus es ipse felix est ⁊ tu malus es. Si igitur cū morbid⁹ sis sanus eē volueris cur cū in te vul nus odis medicinam nō pateris me dicinam vulneris tui doctrina est. vi ta est lingua fratris tui. Si ergo cū desinas corrigi volueris homo es. Si vero nolueris: nō homo sed monstrū mirabile. nō aial ratiōale sed bestia frenetica comprobaris. Hec ille De bet eciam verus paciens more lapi dis supradicti esse omnino quadrus vt tessera que sex habet latera nec sic aspectu proteruiat. ne gustu discernā at. ne verbo remurmeret. ne facto re calatret: sed vt persecutionem ⁊ cor

rectionē gratanter accipiat. et regule
recte racionis in omībȝ se ꝯformet.
P Et hec est paciencia caritatiua de qua
satis clarescit vox quarte ymaginis q̄
talis est Alpha ama. q. d. Plenitu
do legis est dilectio i qua tota lex pē
det ꝗ ꝓphete. vnde ꝗ aplūs p̄cipit vt
habeatur caritas. Orat aplūs vt ha
buād t caritas. et corripit aplūs qꝛ nō
habetur caritas qꝛ vbi caritas est ibi
deus ꝗ diligentibȝ deū omīa coopant
in bonū. Vnde Augꝰ. de laude carita
tis Docet inquit mgr̄ magnꝰ lectio
nē leuē ꝫ subtilē vtilem ꝗ pfectā dū
docet diligere Si igitur nō vacat om
nes scripture paginas pscrutari. oia
volumina euoluere. omīa secreta scri
pturaꝝ penetrare tene caritatē i qua
dependent omīa ibi est qd̄ didicisti et
qd̄ nō didicisti et ille tenet qd̄ latȝ et
patet in diuinis sermonibȝ que carita
tē tenet in moribȝ. Hec ille Ali
qn̄ igitur clamat ymago alpha cara
ex quo in amore quiescūt omīa. Vn̄
et hec ymago que aerea est fertur ve
O nisse ab occidente. Sicut igitur pȝ p
phm̄ iiȷ. methe. et p auctorē de ꝓprie
tatibȝ elementoꝝ li. iiȷ. Aer est rece
ptiuꝰ diuersaꝝ imp̄ssionū. Et sic re
uera paciencia caritatiua pscrutionum
est receptiua. vnde ad huiꝰ ymaginis
clamorē tam subtiliter q̄ȝ vtiliter nos
inuitat venerabilis beda in exhortatio
nibȝ li. iȷ. c. clxxxviȷ. vbi ptractās il
lā auctoritatē pacienciā habe in me et
omīa reddam tibi ꝫ credit sic. O via
tor vallis mortis cur aerem espicias
et aerem nō ꝯsideras. cur miraris im
p̄ssiones in aere ꝗ nō inuitaris ad pas
siones xp̄i in corpe. Leua oculos tu
os et vide qualiter deus virginis fili
us et homo dei filius inter celū et ter
ram pendet in aere in quo quasi i spe
culo paciencie omēs aeris imp̄ssiones
ꝯcurrūt limpidissime ibi enī nubes:
ibi nebula ibi assub ibi virga ibi ful
gur ibi pluuia ibi nix ibi grādo ibi co
meta ibi draco ibi yris ibi halo ibi nu
bilū ibi tonitruum. Sed talis tibi sit
fragor huiꝰ tonitrui pacienciā habe i
me ꝛc. Flecte oculos mētis et ꝯside
ra ꝗ lege in codice crucis pacienciā de
pictā in ymaginem mortis. Ecce in
effabile pendet in patibulo cū rex celi
ꝗ terre gygas nature ꝯtrarie trans
foratur in medio. ecce ibi vt nubes
eleuatur natura terrea ecce nubecula
est caro virginea ecce nix nr̄a est cu
tis xp̄i candida Ecce imber serotinꝰ
est sudor sanguineus et fletus ad exi
tū spiritus Ibi gutte roris sunt gut
te cruoris Ecce celi cathare̅cte sunt
in numere plage patentes ꝗ ecce stil
le pluuie sunt riui sanguinis de venis
erumpentes. A domine deus omnipo
tens iam catharacte celi apte sunt iā
omēs fontes abyssi magni rupti sunt
et factum est tibi de tuo sanguine di
luuiū dolorosum. Heu iam assub ig
neū est corpus xpristi sanguineū Ec
ce virge solis p quatuor latera sunt
claui flagella arundo et lancea. Ecce
stella est xpristi facies flebiliter cru
entata cuius coma ex suo colore pre
nosticat ꝙ magno regi mors approxi
mat Ecce halo corona spinea et hic ē
draco cū crista lignea. Heu lapides
grandinis ꝯgelati sunt gutte cruoris
ac moles sanguinis coagulati et felix
fulgur discurrens p aera est spiritus

transiens ad regna tartarea Ecce ar
cus celi in mortis nubibꝫ quem pccā
toꝝ in cruce tetendit cū clauis et fu
nibus En hic est pris mixtus colori
bꝫ dei filius plenꝰ doloribꝫ. Cādescit
eñi ex matre virgine. Rubescit vero
ex suo sanguine pallescit ex pena di
ra in mortis ꝯfinio ⁊ vite termino.
sed frigescit ex sputo iudaico et suo
sanguine frigido Ecce ꝓ nubilo sunt
triū horaꝝ tenebre et ꝓ tonitruo sūt
septē clamores ac ūba memorie. Sic
eñi clamat misero homini. Paciencīā
habe in me ⁊c. Hec ille. Sed qꝫ di
cit Greg. moꝝ. xxviij. sup illud bea
ti Job Frater fui draconū ⁊c In tri
tura aree xp̄i electa grana sub paleis
premūtur ⁊ rose redolentes inter spi
nas crescūt dū boni pacientes a ma
lis ꝯtempnūtur qui iustos quasi flo
res lacerant et pūgūt. Nūquid igit
vt tales simꝰ debemꝰ om̄es om̄ia to
P lerare. Ad hec ꝓ pte in canone. xxiij
q. xlij. scꝫ. dn̄ie. ⁊ xxiiij. q. iij. Jllud
sane ꝙ paciencia p̄latoꝝ ꝯtra subdi
tos pniciosos est multipliciter pnicio
sa. Decrumptū xxiij. q. iiij. ꝙ xp̄s di
cit ꝙ mali sunt tolerandi. Jdcirco ꝓ
vtraqꝫ lr̄a pte copulanda ⁊ soluenda
ac sentēcia veritatis ꝓ via media teti
nenda est doctrina beati Jhero. sup il
lud tren̄. ij. occidisti nec pepasti vis
inquit sup secularis qui habitas i re
gione vmbre mortis vis sup regula
ris qui habitas sub vmbra ligni vite
vis scire cui ⁊ qn̄ opꝫ pcere cū nō li
cet tibi quēq̄ occidere. Si psone pro
prie iniuria illata fuerit hoc hominis
est ibi sede ibi sile ibi patere ibi par
ce exemplo xp̄i morientis. Si vero

quis offenderit legem vel mores ex
cesserit hoc dei est. ibi clama ibi pug
na ibi argue ibi loq̄re ibi obsecra ibi i
crepa ibi nō pce sed ibi morere. Xp̄s
eñi de templo eciā cum flagello eiecit
emētes ⁊ vendentes qꝫ legē offende
runt. Jn causa hois piū ac meritoriū
ymmo est p̄ceptū delictū dimittere.
Jn causa ūo que dei est debitā dei di
mittere si p̄sumas et legē vindicte si
negligas. vniuersum deordinas et ab
ordine creaturaꝝ apostatas. factꝰ fi
lius pditionis. Caue igitur si caput
sis ꝙ nō furore vindicte sed sicut al
ter helyas zelo iusticie nō populū sed
pccm̄. nō subditū sed eius viciū psequ
ris. Sciens illud nūi xxv. ꝙ cum phi
nees in feruore legis principē peccan
tē pcusserat et in scorto occiderat pla
cata est ira dei et eius vindicta sedata
ta est in populo. Ergo si in ouili gre
gis tu pontifex pastoralis. Si in cor
pore collegij tuus sit pes manꝰ aut
oculꝰ scandalizās Abscide erue ⁊ pi
ce membrū mortuū abs te ne totum
corpus deueniat morbidū ⁊ infectum
Hec ille. Nā hec ymago est angeli Q
ca diligencia que ne p impacienciā oc
cidamus semp succurrit ad supportan
dū et bene dicitur venisse ab occidente
⁊ nō ire ad occidentē in signū ꝙ talis
paciencia semp oritur et nūq̄ occidit
Unde et iuxta vulgare pūerbiū. Ca
ritatē pacientes nūq̄ vincūtur sꝫ sem
p vincūt. Nā sm̄ Aug. pronosticon
circa mediū. Hij sunt qui in centro
legis requiescūt. Caritas eñi illoꝝ
paciēs est benigna est qꝫ nō emulat
nō agit pperam. qꝫ nō inflatur. nec q̄
rit que sua sunt nō irritatur nec cogi

tat malū nō gaudet sup iniquitate cō
gaudet autē veritati. Omnia suffert
omnia credit omnia sperat oīa sustinet
In cuius signū sic tradit carnoteñ.
in suo policra. li. iij. et auctor de ppri
etatib elemētorꝫ li. i. ppritate xxix
Iter antitates referenti cuidā sibi. qꝫ
quidā emulus sibi maledixerat rñdit
sic. Nō inquit michi maledixit: sed
suo vicio qd est in se qꝫ suū culpat di
ctū recognoscit. Si maledixit et ma
ledicere curet de paciēcia xpi ego cu
ro nō curareq; auditus lingua debet
esse robustior In cuius inquit signū
singulis hominibꝫ sunt lingue singule
sed aures bine. In hoc tñ multū cu
ro qꝫ eo ipō qꝫ michi detrahit me se
ipō meliorē arguit qm nūqꝫ ad infe
riorē inuidia currit sed ad meliorem
Hec ille. Hic relucet paciēcia carita
tiua que omia sustinet omnia suffert
et in hac paciencia possidebitis aias ve
stras ſm qꝫ deuote docet Aug9. ser
mone. ij. volumine iij. Expalmat in
quit qui ē vera palma victorie. Spi
nis coronat qui spinas peccatorꝫ ve
nit cōstringere ligatur qui soluit cōpe
ditos suspenditur in ligno qui erigit
elisos. aceto potatur fons vite oppro
brijs saturatur rex glorie disciplina
ceditur vita occidit salus vulnerat ꝫ
medela mortis mortificatur. Euigila
igitur anima misera ꝫ si in te sit hec
caritas diffusa ymitare eius vestigia
Ipse enī pꝑter te a celestibꝫ descen
dit ad terrena. Tu igitur pꝑter eum
terrena fuge ꝫ appete celestia et sur
ge ꝫ ambula. Si enī dulcis est mun
dus dulcior est xp̄s. Si vero amar9
est mūdus amarissimū mortē pꝫ te su

stinuit xp̄c. Hec igitur caritas q̄ so
la saluat creaturas est in omnibꝫ fi
gurata vnde in signū sic figuratiuum
Aleph Alpha vel a in noie pmi pa
rentis est pma lrā que cū sit lrā triā
gularis designat caritatē triangula
rem respcū dei respcū sui respcū pꝛ
imi. vt ex amore inordinato pfectus
sit. Iterū triplicet a cū pphēta Ihe
remia A a a dñe deus. q. d. A amor
qꝫ affabilis es in primo. A amor qꝫ
amabilis es in subō pprio. A amor
qꝫ delectabilis es in summo bono. A
dñe deus. Et hanc sentenciā innuit
pe. rauen. s. cxcviij. Amor inquit
tria tibꝫ dꝫ debita. dꝫ enī deo volitiuā
et feruētē obediaꝫ dꝫ subō suo pꝑo al
lectiuā ꝫ p vniūsale adherēciā dꝫ enā
pꝑio caritatiuā ꝫ clemētē paciēciā Hec
ille Igit h9 doctrina codcōe iudei carue
rūt nec aleph p pphāꝫ sic doctrinatā
didicerūt. ideo ab hostibꝫ captiuati sic
misere corruerūt. Et hinc est qꝫ sic
incipit leremie lamentatio Aleph quō
sedet sola ciuitas plena populo. Quō
languet et luget ꝫ meroris. Clamor
quinte ymaginis modulo. Quin
to si primā litteram huius libri que
est Aleph volumus vtiliter addisce
re quinte ymaginis vocem opꝫ nos at
tendere que talis est Alpha alleuia
Per hunc clamorem declaratur qn
ta condicio doctrine debite que est tē
perācia regulatiua De qua dicit Ihe
ronim9 in cōmentario sup ca. ix. epi
stole beati pauli ad thimo. qd doctria
tempancie est vite ornamentū ꝫ im
pletio talis doctrine est vite firmamē
tū. Vñ hec est illa quinta gēma pcio
sa Amedistus incipiens ab Aleph

Alpha vel a Cui9 virtu's nō sūt sui
portatorē aliquo liquore destitui ſm
q plane tradit· Euax in lapidario &
Albertus vbi sup̄· Pari mō tpanna
ſm q pulchre docet seneca eplā xxvi·
volnptatibꝫ impat veritatē seruat In
geniū acuit denariū contempnit tm̄ ne
cessaria querit diuicias respuit vitam
plongat mortē abdicat sanitatē conser
uat societatē gubernat rectores regu
lat et oneratos exonerat· Hec ille·
Est eīm ni fallar omīs homo viator
in semetip̄o quasi nauis in maris me
dio virtutibꝫ vel vicijs se onerans et
versus portū patrie pdite nauigendo
festināis Quia ſm Aug̃·xiij· de tri·
ca·iij· Hoc omēs appetant in quo be
ate quiescūt Sed qꝛ hec nauicula pō
dere peccatoꝝ onerata et inter fluct9
vicioꝝ agitata vt plurimū piclitatur
Idcirco ab austro opulencie piculis
multiplicibus quasi ymago aquea sic
clamat continue Alpha allevia·q·d·
nō te decipiāt diuicie et dilicie nā con
clament tibi labores et dolores timo
res et horrores carceres et vincula
passiones et vulnera· Hec vita decep
toria & mors ip̄a pemptoria· miseria
dāpnandoꝝ & gloria saluandoꝝ cocla
mant tibi sic Alpha allevia·i· disce
& te allevia· Sed qꝛ vt pꝫ pu̇·i· Sa
pienciam atqꝫ doctrinā stulti despiciūt
ideo sub pondere diuiciaꝝ in voragine
diliciaꝝ plurimi submergūtur Quā
obrem tales in suo pianctu pdicionis
iterum ex odio sic poterūt tuplicare
A cū pphta Ieremia· A a a dn̄e
deus·q·d· A maledicte sint dignita
tes et excellēcie que nos excecauerūt
A maledicte diuicie que nos opp̄sse
rūt A maledicte dilicie que nos vo
rantes submerserūt A dn̄e deus Sꝫ
iuxta modū p̄scriptū legendo hāc lit
terā Aleph inuenicm9 tpanciā qua
si regulā auream q̄ iuxta ymaginacō
nē auctoris de pprietatibꝫ elemētoꝝ
pprietate xliiij·li·ij· ille celicus geo
meter summus artifex omniū in ani
ma descripsit rationali ne quis arto
tramite i via vite deuiaret sꝫ pocius vt
per linee temprancie rectitudinem per
longitudinem ad vite brauiū remea
ret· In cui9 signū pbatur q tempe
rancia regulatiua soli homini q̄si sub
iecto racōnali signāter appropriatur
Aleph Alpha vel a vox est solius ho
minis nec illam formare poterit ali
qua alia bestia put plane dicit Orfo
in affo·affo·cij· & ioachim in libro si
ue lr̄is ca·i· & sicut consonaūt Ambro
sius in suo exameron & ppocres de se
cretis nature & Lincolñ in illa visita
tione· Cui inquit coniungere valebis
micantes stellas pliades &c̄· in signū
tempāncie regulatiue soli homini datū
est os paruū cum magno corpore· in
cuius argumentū vlterius idem lin
colñ in illa visitatione cōiter dicit q
omnis homo nascit̄ ore aperto et sta
tim oris aperturā manu claudit dex
tera Iudei igitur qui naturas inue
stigauerūt & qui scripturas doctrina
uerūt nec hāc doctrie cōdicōe ſuauerēt
nec aleph p̄dcō mō docuerēt· & iō sine
mia tēpante hostes ad illos q̄si i p̄dā
irruerēt sic diffuse hec pphecia deplo
rat lamētatio Aleph Quō sedet &c̄·
Sexto & vltimo si hāc pmā h9 libri
lr̄am aleph volum9 plenarie discere
& pfecte legere iux̄ sui interp̄tationē

Si debitā doctrinā ad p̄cauēdā ruinā
volu n9 recipe opʒ sexte ymaginis cla
morē intelligere que talis est alpha
ambula. Hec ymago que terrea est
& venisse fertur a septētrione et ē no
stri p̄mij infinitas. Hoc p̄miū nō in
terra tradit morienciū sed quasi mar
gerita p̄ciosa ꝓ qua totus mūdus est
ꝯtempnendꝰ in regno celoꝝ repitur
q̄d est terra viuēciū vn̄ bene hec ima
go d̄r septētrionalis. Quia sicut po-
lus septētrionalis .i. articus vel aqui
lonaris semꝑ immobilis sublimatur
nec vnq̄ꝫ oritur aut occidit ꝑi modo
p̄mij p̄ciositas nūq̄ꝫ decrescit aut desi
cit et ideo clamat ymago terrea Al-
pha ambula quasi dicat tu qui sedes
in trono vane dignitatis tu qui iaces
in fouea voluptatis tu qui genufle-
ctis ydolo auaricie et tu qui dormis i
secreto loco malicie talis est doctrina
Surge et ambula scʒ de vicijs ad v̄
tutes de penis ad p̄mia qꝛ sicut tra-
dit Augꝰ. de libero arbitrio li. iij. c.
xliij. Tanta est in celo plenitudo et
pulchritudo iusticie tāta est iocundi-
tas lucis eterne vt eaā si non liceret
in ea amplius manere nisi vnꝰ diei
mora ꝓpter hoc solū innumerabiles
anni huiꝰ vite pleni dilicijs quibuscū
qꝫ mūdialibʒ merito ꝯtempnerentur
Sed qualiter igit illuc sit ambulan
dum docet lapis vltimꝰ incipiens ab
aleph alpha vel a hic lapis Allecton
d̄r cuiꝰ virtus talis esse describitur
ꝑ ewax & docet albertus vbi sup̄ et ꝑ
Aug̃. xxi. de ci. dei c. v. q̄ꝫ si semel hic
lapis igne accēsus fuerit nūq̄ꝫ postea
extingui poterit sed ꝑpetua flāma i cō
sumptib lis ardebit. Iste igitur allo

ston in prima facie typū gerit vltime
ꝯdicōis doctrine debite ɋ̃ est ꝑseuerā
cia ꝑfectiua Hāc enī virtutē solū nō
nititur infringere dyabolꝰ qꝛ hāc so-
lā coronat altissimꝰ Sicut scribitur
Apoc. ij. Esto fidelis vsqꝫ ad mortē T
et dabo tibi coronā vite vn̄ et venera- perseverantia perfectiua
bilis beda in suis exhortationibʒ li. iij
ca. v. Ille coronā quadruplicē mere
tur floridā ferreā argentiā et aureā
qui inuictꝰ ꝯtra demonē & carnē con
tra mūdū & mortē ꝯtra quatuor ho
stes in quatuor climatibʒ mūdi maio
ris p̄paratos et sub quatuor elemen
tis mūdi minoris occultatos quasi al
ter hercules intrepidꝰ penitus ꝑseue
rat Hec ille Hanc aptationē auctē-
ticat Greg̃. in remediario ꝯuersoꝝ
li. iij. ca. xiiij. In cūctis inquit vigi-
lantibʒ dꝫ mens circūspicere se atʒ in
ip̄a circūspectionis prudencia ꝑseuera
re In cassum enī bonū agitur si ante
vite terminū deseratur qꝛ frustra in
quit velociter currit qui priꝰ q̄ꝫ ad
methā veniat deficit et desistit vnde &
Bern̄. eplā liiij. ꝑseuerancia inquit
est vigor virium ꝯsummatio virtu-
tum nutrix operum via ad meritum
mediatrix ad premium soror sapien
cie filia constancie pacis amica nodꝰ
amiciciarum vinculum caritatis pro
pugnaculū sanctitatis tolle inquit ꝑ
seuerantiam et nec obsequium mer-
cedem habet nec beneficium graciam
nec premium gratitudo nec laudē ha
bet fortitudo Deniqꝫ non qui ceperit D
sed qui perseuerauerit hic saluꝰ erit
Hec ille. Vn̄ sicut docet Ihero. eplā
lxxxi In xp̄ianis q̄ritur pociꝰ finis
bonus q̄ꝫ p̄ncipiū bonum. Inde enī

laudātur exordia sed finis pdicōe dā pnat· In paulo vero inicīū fuit culpabile sed pfectissime terminauit ad quē iquit terminū oīs racionalis creatura fuit odita & creata· In huius ergo dicti signū summe figuratiuum Aleph alpha vel a est vltima vox hominis sicut expsse declarat auctor de ppricatib; elemētoꝝ ppricitate vltima li·v·et idē ponit ypocras de secretis nature & illud idē vt videt sic innuit socrates de plāctu nate Quis inquit est humiliū vel sublimiū qui nō eadem lege lugubri eadē noticia lamētabili eodē cantico oi in terrā matrē omniū ingredietur sicut ab vtero mris terreo pmitus est egressus Ea dē em̄ est oībz porta mortis et porta vita que mortē nescit Hec ille Per hāc igit ōclusionē satis clare declaratur illō enigmaticū regis hyrā ad salomonē qd ponit menāder de figuris Sie· hyrā & salomonis li·i·ca·iij·Si inquit hyrā ad salomonē si legis lege quō a quatuor mūdi climatib9 vna semp omniū mane simul & vespe pma vox ascēdit & vltima descendit· Ista quatuor climata sunt oriens et occidens auster et aquilo· Et istū modū loquēdi hūt beda de ymagine mūdi libro·i·& vsō in affo· ouidius de vetula li·iij·Albumasar in introductorio suo ma· Itero· de hebraicis questionibz sup gen̄·& ysid·ethi·li·iij·ca·xliiij et li·xiij·ca·i·Exponit igit sic enigma Si legis lege id ē si legis expone vel intellige quō vna vox omniū scz a est pma vox hois & eadē vltima p quatuor climata·i·in om̄i terrā vnde caiam de mane natiuitatis ascendit hec vox incipiens et in vespera vite que ē mors descendit hec vox desināes· Hec em̄ vox scz a in ortu hois est flebilis sed acuta In obitu vero hois fit debilis et diffuta Si igitur Aleph Alpha vel a studio pseuerāce predictis sex modis vlegissent nequaq̄ corā hostibz tā misere corruissz sed potius ex desiderio gaudij sexto sic triplicassent a cū pphta Ieremia A a a dn̄e deus quasi diceret A q̄ ipoptabilis est eterne vite felicitas A q̄ ineffabilis est ibi letitie iocūditas et a q̄z inestimabilis est illius glorie infinitas A dn̄e deus Et hanc ymaginationē omnibus habendam innuit venerabilis ancelmus in primo cur deus homo ca·xx·Tantus inquit i hac vita mortali debet esse amor desiderij perueniendi ad illud ad quod factus es hijs que tibi auxilium vel spem conferūt suple perueniendi ad gloriam sempiternam· Quā nobis concedat qui cū patre et spiritu sancto viuit et regnat Amen Declaratio textus

Leph Quō sedet sola ciuitas plēa populo X

Descripto supius hoc libro lugubri et introducta lr̄a pma huius libri q̄ ē aleph· Iā sequit text9 trenoꝝ sic Quō sedet ꝛc· Sic igit sup̄ tactū est diuidit iste liber i duo pncipl̄r scz in lamētacōz & orōz·& pma ps diuidit pncipl̄r i q̄tuor p q̄tuor alphabeta p·iiij·c·& qdlz alphabetū subdiuidit pncipl̄r i 22· ptes p 22 clausulas

iuxta nūm et ordinē lr̃aꝝ alphabeti hebraici ꝫ tandē quelibet clausula diuiditur principaliter in tres versus vū et prim⁹ versus prime clausule ꝓ in alphabeti incipit sic. Aleph Quō sedet sola ciuitas plena populo. In primis notandū est iuxta traditionē cōmētatoris ꝙ iste libellus legēd⁹ est sub intellectu triplici ꝫ eius causa colligitur ex colore septēplici. Prim⁹ igitur color accipitur ex hui⁹ libri titulo qꝛ ꝫm pascasiū dicitur treni a trenō grece qd̄ est lamentacio latine vel ꝫm gilbertū treni dicitur a ternis v̄sibꝫ in qualibet clausula copulatis. Secūdus color accipitur ex materia eius triplici qꝛ ꝫm pascasiū gilbertū ꝫ Jhero. ꝓpheta simul deplorat ciuitatē triplicē scꝫ materialē misticam ꝫ rationalē. Ciuitas materialis est illa ciuitas iherusalē montana. Ciuitas mistica est ecclesia romana. Ciuitas vero racionalis est aia humana.

2 Tercius color triplicis exposicionis accipitur ex hoc ꝙ iherusalē tribꝫ vicibꝫ capta fuit ꝑ nabuguodonosor regē babilonis. Quia sicut pꝫ ꝑ magistrū hystoriaꝝ sub tribꝫ rubricis scꝫ de ioachim iechonia et sedechia. Et eciam ꝓut ↄfirmatur ex glosa Jhere. vlti. sup illud. Iste est populus quē transtulit nabuguodonosor. Nabuguodonosor ascendens iherusalē cepit ioachim filiū iosie ꝫ vinctū cathenis duxit secū in babilonē et nobiles tres iudee cū eo. Verumptamē post pauca imposuit sibi tributū ꝫ remisit eū in iherusalē. Obsides tn̄ traxit secū pueros de sanguine regio in babilonē danielē scꝫ et tres alios pueros. Quia igit ioachi post tres ānos ꝗ̄ post ꝙ tributū soluerat rebellauit nec tributa soluere voluit. Jō nabuguodonosor rediȷ̇t i iherusalē ꝫ sub for̄ federis intrās ciuitatē fidē nō seruauit sꝫ ioachim ac fortes huies ꝫ nobiles occidit in ore gladiȷ et ↄstituit regē ꝓ eo filiū ei⁹ ioachi vel iechoniā. Qui tm̄ tribꝫ mensibꝫ ꝫ decē diebꝫ regnauit in ihr̄lm̄. nā cū nabuguodonosor recessisset de ihr̄lm̄ timuit ne iechonias memor necis patris fieret. Et iō rediȷ̇t ꝫ obsedit ihr̄lm̄. Cui ad ↄsiliū ihere. iechonias reddidit cū mr̄e ꝫ ciuitate ꝫ oī domo sua. Et trāstulit eos nabuguodonosor i babiloniā cū oībꝫ nobilibꝫ ac vniūsis vasis suis ꝫ thesauris templi ac domus regie. ꝫ ↄstituit ꝓ eo regē in ihr̄lm̄ patrē iechonie. i. fratrē ioachi patris sui noie mathaniā seu sedechiā. Quo pessime viuēte ꝫ iteꝝ ↄtra nabuguodonosor rebellāte rediȷ̇t nabuguodonosor. Et sic iuxta ꝓphetiā ihere. tercio capta est ihr̄lm̄ et pplūs vniūsaliter trāslatus ē in babilonē. vniūsamqꝫ ciuitatē flāma vehemēs incremauit. Et hoc ē qd̄ sic deplāgit ihere. hoc carmine tragedico. Aleph Quō sedet ꝛc̄.

Quartus color hui⁹ triplicis exposicionis accipit̄ ex tp̄e triplici. Dicit eni pascasi⁹ in glo. li. i. ꝙ tā trene ciuitatis ꝙ̄ eccl̄ie dāpna ꝫ aie discrimina ꝫm tria tp̄a ꝓphā insimul lamentat̄. In tota eñ hac lamētacōe lugubri ꝓpositū Jhere. triāgulat̄ sub tp̄e tp̄lici vt sic triāgul⁹ ter triāgulet̄ qd̄ i aie potēciȷs quid ex pte tp̄is ꝫ criminis ꝫ hec oia ↄfusa in circulo eterne pene sunt ↄclusa. Deplorat eñ p̄teritā ppli culpā p̄n̄tē ppli penā ꝫ eciam 3

sulturā vestimenti⁹ que postea deuore
bāt in xp̄i passione & ocasione & in eo
rū destructōe p romanos· quītus color
accipit ex tribꝫ pncipalibꝫ & generali
bꝫ vicijs q̄ sunt ɔcupiscēcia carnis &
oculoꝝ & suꝑbia vite· Sextus color
accipit ex tribꝫ aīe potēcijs scꝫ intel
ligēcia memoria volūtate que p tria
ɔ̄fata vicia captiuātur & vincalātur·
Septim⁹ color accipit ex sensuū scri
pture sufficiēcia· licꝫ eīm diuer a docto
ribꝫ sēsus scripture in quatuor distin
guit·i·in lr̄alē & moralē et allegori
cā & analogicā tn̄ cōpletā sufficiēcia sen
suū scripture ɔsistit in tribꝫ pmo eo
qꝫ quartus sēsus ɔcludit in tertio vt
ps in suo toto· Et hoc plane ponit et
docet hugo de scō victore in introdu
ctione sacre scripture ca·v·p totum·
Modus inquit legēdi scripturā sa
crā est sm triplicē modū intelligēdi
eā sm scꝫ hystoriā allegoriā et tropo
logiā q̄ sunt tres ptes ɔstitute dom⁹
dei in scriptura· Hystoria eīm funda
mentū ponit Allegoria pietes erigit
tropologia tectū supponit· Sēsus hy
storialis est Cū ad lr̄az plane descri
bit qualiter res gesta sit· Tropolo
gicus est moralis vbi de moribꝫ ordi
nādis agit & vicijs extirpādis vt cū
quid factū legit p illud quid nobis a
gendū sit demonstratur· Et dr̄ a tro
pos qd̄ est ɔuersio & logos sermo q̄
si sermo ɔūsus ad mores· Sēsus allego
ricus est qñ p illud qd̄ gestum dr̄ de
xp̄o & ecclesia intelligit· vñ cū duplex
sit ecclesia scꝫ militans & triūphans
Jdeo hui⁹ sēsus altera ps quasi alī
pes est sensus anagogicus qui est in
tellect⁹ spūalis qui de celo et celesti

bꝫ legētē instruit & informat· Et sic
oīms scripture sensus est lr̄alis seu
hystoricus allegoricus seu figuralis
tropologicus seu moralis Hysto
ria de tribꝫ dei operibꝫ sm tria tēpa
differit scꝫ creatione recreacōne & cō
firmatione Capitulū quartū

ALlegoria etiā de tribus
factis triū temporum agit quia eoꝝ
que ante legem sub lege et sub gra
cia contigerunt Tropologia etiam in
tribus mores informat quia in decli
natione vitandorum et in execucione
faciendorum et in finali permansione
vtrorumqꝫ et hanc scripture varieta
tem iuxta sufficientem scripture sen
sum triplicem insinuat salomon cum
dicit Fili inclina aurem tuam percipe
doctrinam Prouē·xxij· Ecce eīm des
cripsi eam tibi tripliciter Hec Hu
go· Hec eadem ɔclusio de intellectu
triplici scripture ponitur in glo· sup
illud Math·ij· Apertis thesauris su
is optulerūt ei &c· tres inquit magi
est populus a tribus filijs noe ɔcre
atus qui stella veritatis ductrice ad
templū ecclesie xp̄isti in fide pueni
ens apertis thesauris obtulit xp̄isto
munera·i·lr̄am declaratā pīcia et sci
enciam mudata duricia obtulerūt hy
storiā allegoriā et tropologiā·i·intel
lectū scripture triplicē qui scē trini
tatis figurāt fidem Agit iuxta iā di
cta notabilia sic incipit treniꝫ excla
macio Aleph Quō &c· vbi pmo i sen
su hystoriali iux̄ ista singula sex voca
bula corrīdēter tāguīt & supponunt
dīna misteria· pmo ei i hoc tercio tē
gedijs supponit dissōs mōstruosa cūctā

et templi. Quō inquit. Secūdo deie
ctio dolorosa ex pte vniuersitatis po-
puli Quō inquit sedet. i. i deiectione
pmanet. Tercio titulus singulis exp
bat iō dt sola. quarto locus impialis
cacūmat & iō dt ciuitas. quinto opu
lencia copiosa depaupat & iō dñr pro
nūc dt plena. sexto potēcia vigorosa i
firmat et iō languet p populo. Quō
inquit sedet sola ciuitas plena popu-
B lo. Primo nāqz ponit dispositio mon
struosa ex pte ciui t... ende. In cuius
signū exclamatiuū exclamat pphā Quō
Notādū ergo q hoc vocabulū quō tm̄
quater inscribitur huic libro quasi in
signū figuratiuū q pphēta ulu admi-
rantis & voce deplorātis gemitu ↄdo-
lentis & gestu ↄqrētis clamat Quō
sedet &c. quasi p̄terita pn̄tibz copulā
do et fortunā cū infortunio ↄsiderādo
diceret sic heu ciuitas ihrlm̄ nup tam
nobilis quō nūc deiecta es tā ignobi-
lis quō nup electa nūc iacet obruta &
despecta quō nup tā noiata nūc deue-
nit tā desolata quō nup ineffabiliter
p̄conizata nūc plangit & plorat opp-
brijs saturata Quō igit sedet nō se-
det cū sublimato salomone in throno
dignitatis sed sedet cū excecato samp
sone in carcere dedecoris et deformita
tis. nō sedet in meridie in solio rega
lis ocij sed sedet cū appollo in pulue-
re seruilis opprobrij nō sedet cū tanta
lo i cathedra studij pfamosi sz sedz cū
ouidio in terra aliena exilij lacrimo-
si. nō sedet cū sardonapallo in camera
virginis delicata languens ex amore
sed sedet cum appollinio in prouincia
mortis elongata lugens ex dolore Se
det cū in tristicia domina gencium et

non est qui consolebitur eam. Querit
ergo propheta quomodo tam inoppi-
nate oritur dispositio tam monstruo-
sa ex parte ciuitatis et templi. & qua
mō subortitur deiectio tā dolorosa ex
parte vniuersitatis et populi. Quo-
modo inquit sedet. Hoc enim verbū
sessionis ostendit vehemenciā diutinā
dolorose deiectiōis quia ſm Josephū
antiquitatum libro x. ca. ij. et ſm ra
bymoysen de duce dubiorum ca. ix. se
dere ponitur pro mora diutina et hic
arguit impotenciā et vehemenciā dep̄s
sionis in cuius signū Jheremias non
modo plangēs menia ciuitatis sed po-
cius populū captiuatū dicit sic Quo-
modo sedet supple populus captiuatus
p penam et miserias translatus ad la-
bores et lacrimas impotens debilis
ad sustinendū. infirmatus ad se libe-
randum et infortunatus ad repatri-
andum Verumptamen modo ad tem
p9 exulat in babilone sed in vastatio
ne per romanos exulabit ineternum
super faciem orbis terre quando di-
spersus erit populus per omnem re-
gionem et annullatus erit locus ita
q non remanebit lapis super lapi-
dem. Querit igitur Jheremias nūc
pro tunc. Quomodo sedet sola ciui-
tas ecce titulus singularis quia sola
Ecce locus imperialis quia ciuitas.
Quia sicut ponit Fulgencius de or-
natu ciuitatis et idem habetur quin- C
to ethi. ca. quarto. Ciuitas dicitur
quasi ciuium vnitas nec solebat vo-
ri ciuitas que non habebat simul re-
gem ad imperandum & pontificem ad
informandum vt sic vtrobiqz esset
vnus quasi esset vnus ciuium. Et

sicut tradit phūs de re publica et tan
git fulgencius de ornatu ciuitatis. et
aristotiles ac egidius de regimine prin
cipū septē sunt cōditiones ad ciuitatē
requisite que ciuitatē pornāt et pficiunt.
Requirūtur eīn edificia homies
ad hospitandū et intra ad cōseruandū
Per istā cōditionē excluditur ira a ci
uitate que oīa distruit et disperdit
Secūdo requirūtur homines ad iha
bitandū et cōmorandū qr homo est ani
mal ciuile politicū et sociale et p hanc
cōditionē excluditur inuidia a ciuita-
te que homines corrodit exulat et di
spergit. Tercio requiritur rex ad di
iudicandū et p hanc cōditionē excludi
tur insolencia a ciuitate qr mus deba
chatur vbi cattus nō dn̄atur. Quar
to requiritur lex ad regulandū. Et
p hanc cōditionē excluditur cōcupiscē
cia deordinata. Dicit eīn aplūs ad ro
manos vij. Peccatū nō cognoui ni-
si p legem Concupiscenciā nesciebā
esse peccatū nisi lex diceret nō concupi
sces. Quinto requirūtur diuicie ad
inuicē cōmunicandū Et p cōditionem
hanc excluditur auaricia que oia ap-
petit et coptat oīa recolligit nec cō
municat. Sexto requiritur potencia
ad se et sua defendendū. Et hic ex-
cluditur accidia. Dicit eīn seneca de
moribz qp ociū est oīs mali inicium
Septimo requiritur sapiencia ad om
nia coordinandū. Hec igitur oīa i
ciuitate iherusalē singulariter florue-
D rūt. Habuit eīn edificia ad hospitan
dū et cōseruandū. Quia sm̄ Rabysa-
lomonem sup xxxix. ca. libri Ihere-
mie Ciuitas iherusalē triplici muro
circulāta fuit et quasi mons i medio

monciū situata. Habuit eciā homies
ad inhabitandū. Quia sm̄ Aug. in
cōmento noui et veteris testamenti po
pulus iudeoꝝ vltra omnes nationes
vniuerse terre mirabiliter multipli-
cabat et plena erat ciuitas populis et
linguis alienigenis vnde sicut habet
act. ij. tpe missionis spūs sancti erant
viri habitantes in iherusalem ex oīni
natione que sub celo est. Habuit eci
am et reges ad diiudicandū. Vnde iij
Regū x. scribitur. Magnificatus est
rex salomon super oēs reges terre
igitur in hoc iherusalē ciuitas sola. et
dicit Josephꝰ antiquitatū. et beatus E
Ihero. in cōmentario qp a tēpe moysi
vsqz ad xp̄m messiam nūq̄ defuit eis
ducatus regis pontificis vel iudicis.
vn̄ iuxta calculationē magistri hysto-
riaꝝ Rubrica de incendio templi et
orbis In sedechia terminatū est reg
nū iudeoꝝ qd durauit sm̄ Josephū
annis. x. xiiij. mensibz scz et decē di-
ebus et fuerūt reges eiꝰ a dauid vs
qz sedechiam xxiiij. Fuerūt aūt in tē
plo p successionē xv. summi pontifi-
ces a primo sadoch quē instituit rex
salomon vsqz ad saraiam patrē iose-
dech quē cū sedechia occidit rex babi
lonios iosedech reseruato. Ab edifi-
catione vero templi vsqz ad p̄sentem
eius destructionē p caldeos fluxerunt
anni CCCC. ac menses sex et decē
dies Ab egressu aūt populi ab egip
to vsqz ad hanc vastationē fluxerunt
anni M. lxij. nec non et menses sex
et decem dies Hec ille. Habuit
eciam hec ciuitas leges ad regulandū
Sola eīn hec ciuitas pphetis p̄muniebat
et sacerdotibz salubriter isordbat

angelis visitabatur et signis et pdi-
gijs de celis certificabatur Sola erat
singulari tēplo p̄conizata sacerdocio p
ornata sacrificio nobilitata. eo q̄ omēs
alienatiōes erraverūt ab vtero & hec
sola gens electa deū cognouit et colu
it. Quinto habuit ihrusalē diuicias
ad ditandū. Quia sicut pz iij. Regū
x. nō erat argentū aliqui9 p̄cij in di
ebz salomonis ymmo sicut q̄ tāta eēt
habūdancia argenti in ihrusalē q̄nta
et lapidū. Sexto habuit potēciā ad se
et sua defendendum vt vnus fugaret
mille & duo decē milia qz dū deū ha-
buit nichil ei resistere potuit. Vñ et
sampson vinctus vij. nouis funibz et
adiectus coram hostibz vincula disru
pit sicut filum rumpitur ad flammā
ignis & i mādibula azine mille viros
ocadit Septimo habuit ciuitas ihru
F salē sapienciā ad omīa concedimādum
Quia sicut pz iij. Regū. x. Vniuersa
terra desiderabat vultū salomonis vt
audiret sapienciā quā deus dederat in
corde ipsius Et sicut scribit iij. Re-
gū iiij. Deus dedit salomoni pruden-
ciam multā nimis in latitudine cor-
dis q̄si arenā i littore maris & p̄celle
bat sapiencia salomonis sapienciā om
niū orientaliū & egipcioꝝ et sapien-
cior erat cūctis hominibz. Et sic ex
istis .s. ptē oditionibz ad lrām certifi-
catur q̄ ihrusalē edificatur vt ciui-
tas cuius participatio eius in idipsum:
Quia nō indiguit alienis diuicijs di
licijs regibz aut legibz populo edificiō
potencia aut sapiencia quia participacio
eius in idipm. Sola insituatione in
nationū collectione regibz legibus sa
crificijs diuicijs potēcia sapiencia Et

libro scribitur iiij. esdre. ix. de ciuitate
ihrusalē. Dñator dñe elegisti tibi vi
neam vnā ex omnibz arboribus terre
liliū vnū ex omībz floribz terre foueā
vnā ex omī terra riuū vnū ex oī aqua
ex omnibz ciuitatibz sanctificasti tibi
syon ex omnibz volatilib9 nominasti
tibi colūbā vnam. ex omnibz plasma
tis pecoribz puidisti tibi ouem vnā.
ex omnibz populis multiplicasti popu
lū vnū et ab omībz approbatā ordi
nasti legem vnā et cultū vnū. Sed G
heu iuxta ymaginationē pphete ppo-
sitū mutatur in oppositū et optatū in
ɔtrariū qz titulus singularis exppro-
bratur et locus regalis transformat
Et hec est quod testatur hec trage-
dica lamentatio. Aleph Quō sedz so
la ciuitas plena populo. Quō nūc se
det in captiuitate ciuitas ihrusalē so-
la nup in festiuitate nūc sola in infortu
nio. Sola nup in virtute nūc sola in
vicio. Sola nup in leticia nūc sola in
tristicia. Sola nup in delicijs nūc so-
la i angustijs. Sola nup in fama nūc
sola in fame Sola nuper in diuicijs
nūc sola in paupertate. Sola nup in
excellencijs nunc sola in calamitate.
Sola nup sine laboribz nūc sola in an
garia Sola nup in honoribz nūc sola
in ignominia. Sola nup regibz nomi
nata nūc sola regibz destituta et orba
ta. Sola nup legibz regulata nūc so-
la sacerdotibz desolata. Sola regulari
templo dei nup p̄dita nūc sola sedz tē
plo pphanata vesiegz aureis spolia-
ta. Sola nup in p̄conijs nūc sola i la
crimis & suspirijs fm gilbertū i glo-
Iro ihrusalem capta de sedere sola
quia nec in ciuitate ihrusalem nec in

iudea vn⁹ incola relinquit eo ꝙ pau peres relicti fugerant in egiptū. Cū vero populus israhel captiuaretur ab assyriis tūc paupes terre incultores in samaria remāserūt Quibꝫ eā ali enigene p salmanasar ꝯuicti fuerunt sed in iherusalē nec aliquis incola re linquebatur nec alienigena morabat. Et ꝓpter istas causas sola sedet ci uitas Et sequit plena populo Quia nup plena erat potēcia nūc plena ipo tencia. Pri⁹ plena diuina sapiencia: nūc plena humana insipiēcia. Plena prius gentibꝫ tribubꝫ populis ⁊ lin guis nūc plena tribulis vetitas et spi ne. Prius plena edificiis nobilibus et tēplo medio nūc plena cineribꝫ ex i cendio. Ignis eīn hostilis quicquid fuerat ꝯbustibile inciuerauit. Et iō prius plena erat populo nūc aūt ple na vacuo. Plena pri⁹ pfectione nūc aūt plena derisione Plena pri⁹ omni gloria plena nūc omi miseria. Quā obrem ꝓpter predicta ⁊ ꝯsimilia sic plangit ad lrām ⁊ plorat ꝓpheta et nō dubitando sed admirando nō illudē do sed plangendo nō querēdo sed conq rendo nō irridendo sed clamat misew populo ꝯdolēdo tāto isfortunio Aleph Quō sedet sola ciuitas plena populo

Capitulū quintū

Aleph Quo mō sedet sola ciuitas plēa po pulo Exposita pri⁹ hac lam tabili lrā historialiter de ciuitate materiali secūdo iam allego rice ab eisdē ūbis ciuitate mistica ꝓ pheta lamētatur. Hec igitur ciuitas mistica est ecclesia romana ꝑ ꝙ diffi nit Aug. i li. de ꝯcordia euāgelistaꝝ li. ii. Ciuitas inquit ē hoim multitu do vni⁹ legis societate ꝯiūcta Cū igi tur popul⁹ fideliū in fide diuine le gis firm⁹ colligat videt ꝙ ecclia ro mana ciuitas merito nūcupat. ⁊ ꝯfir mat hec ymaginatio p btm̄ Greg. x. moꝝ. c. xix. Scā inquit ecclia q̄si ci uitas ꝯcors ⁊ fidelis ꝯsistit in vnita te fideliū sic corp⁹ ē vnū ꝯpagie mē broꝝ. Hec igit ciuitas hꝫ papā p re ge ⁊ decalogū p lege in qua ē potēcia in qua ꝯcinātur impatores in qua ē sciēcia ⁊ sapiēcia q̄ piscatores sunt ꝓdicatores. Ciues h⁹ ciuitatis sunt ꝑriarche ꝓphete aplī ⁊ martires cō fessores ⁊ ūgines. Hec ciuitas habꝫ xp̄m in patibulo sublimatū q̄si tēpliū cū ꝓpiciatorio in medio ꝯsecratum. Hec ciuitas muro triplici cingitur ⁊ circūdat qꝛ fide spe ⁊ caritate munit et firmat. Hec ciuitas xp̄m hꝫ p fū datore put pꝫ xv. de ci. dei ⁊ eā xxii c. vi. Roma inquit romulū suū fun datorē tāq̄ deū erronie coluit. In tē plo ūo ihelm̄ q̄ ē ecclia xp̄m suū fūda torē vere posuit in fidei fundamento Hec ille Illū amādo deū eē credidit Ista istū deū eē xp̄m credēdo amauit qꝛ ꝑ Aug. de ci. dei xxii. c. vi. sic dꝫ ciuitas ꝯstrui vt sit sempiīna Ideo ne ciuitas ecclie deficeret xp̄c eā de lapidibꝫ viuis ⁊ variis edificauit ⁊ iō eidē sunt lapides eā ꝯstituētes ⁊ ꝯpli catores defēdētes sci sup ⁊ iusti i fide firmi⁹ pmanētes. Et hec ꝯclusio cō firmat p btm̄ Aug. vbi s. Ligabat

et includenbātur diuidebātur ⁊ iūge
bātur cedebātur ⁊ verberabātur tor
quebātur ⁊ lamabātur trucidabātur
sed multiplicabātur sci scꝫ lapides vi
ui domū dei ꝯstruētes et defendentes
Cū eñ in iij·li·ciceronis de re publi
ca disputatur nullū bellū deberi susci
pi a ciuitate nisi ꝓ fide aut ꝓ salute·
ergo nō erat scis ꝓ salute pugnare:
nisa salutē ꝓ saluatore ꝯtempnere vo
B luissent· Hec Aug⁹· Hec igit̃ ciui
tas q̄si alter ihrlm̄ turbabat̃ per titū
et vaspasianū ditos ꝑncipes romano
rum mittēdos a nerone· Cū igit̃ ro
mani interp̄tātur alta tonātes et al
ta tonitrua igitur ꝑ istū imꝑatorē ne
ronē intelligo anxp̄m· certus duo prin
cipes iuxta ꝓphetiā metodij martiris
erūt gog ⁊ magog adhuc inclusi inter
montes caspios· Hij eñ ꝯtra hāc ci
uitatē scām alta tonabūt ⁊ quasi to
nitrua voces dabūt qꝫ tantā exerce
būt ꝑsecutionē qualis iuxta ꝓphetiā
metodij et textū euāgelij nūq̄ prius
fuit ex quo gentes esse ceperūt· eo q̄
tam varia erit ⁊ vehemēs q̄ vix ele
cti stabūt· Sed hec ciuitas iterꝫ tur
batur et debellatur ꝑ babilonios Cū
eñ babilonij interp̄tētur ꝯfundētes
igitur isti babilonij ciuitatē ecclesie
ꝯfundentes sunt pagani publice infe
stātes ⁊ iudei occulte insidiātes sunt
phi oberrantes ⁊ sunt heretici apposti
tantes sunt scismatici discredentes et
sunt mali xp̄iani xp̄m in ecclesia qua
si sedechiam in iherusalē ꝑ peccatū ꝑse
quētes· Ab hijs igitur babilonijs
hec ciuitas sancta obruitur et pollui
tur captiuatur ⁊ ꝓphanat̃ vt merito
C semꝑ locū habeat ꝓphetica lamentacō

Quō sedet sola ciuitas plena populo
q·d·heu quō ciuitas·i·xp̄i ecclesia mi
litans sedet sola inter laicos ⁊ tēpla
ꝑlatoꝝ et sola inter synagogas So
la nuꝑ in amoris feruore·sola nūc in
desidie torpore·nūc sola sine amatore
sola sine adiutore sola sine defensore
nūc sola sine visitatore sola sine zela
tore·nūc sola sine habitatore nūc sola
sedet ecclesia· Sedet eñ sola et tñ po
pulo plena· Qꝛ in xp̄i horreo multa
est palea sed pauca sunt ḡna·Multi
eñ sunt ecclesie ꝓfessores: sed pauci
sunt eius imitatores· In cui⁹ signū
figuratiuū ꝯstituto xp̄o ihesu et p̄sso
in populi medio vnica mulier sangui
ne fluens eius fimbriā sola inter oēs
tetigit Nūc aūt ad modū corre circū
stante vulgo xp̄m et ecclesiā pauci tā
gūt et ꝯsiderāt pauciores intrāt sed
paucissimi inhabitāt· Et hoc est qd
sic plangit̃ carmine tragedico Quō
sedet sola ciuitas plena populo· Ple
na eñ erat nuꝑ ecclesia ꝓphetis ⁊ pa
triarchis nūc plena est scismaticis et
hereticis· Plena nuꝑ sectatoribꝫ apo
stoloꝝ nūc plena mercatoribꝫ mūda
noꝝ plena prius martiribꝫ moriētibꝫ
nūc vero plena ꝑlatis fugiētibus·ple
na nuꝑ ꝯfessoribꝫ nūc aūt plena pec
catoribꝫ Plena nuꝑ virginibꝫ nūc āt
plena meretricibꝫ Virgines eñ ei⁹
squalide·Et sic ipa ecclesia oppressa
est amaritudie vt merito replicetur
hec lugubris lamētatio·Quō sedꝫ et D
q̄i diceretur· Quō nūc orat iā et plo
rat agitata et anxiata in ꝑiculoꝝ ꝑ
lego Itē tercio sub eodem textu ꝓ
pheta deplangit ciuitatē rationalem·
Sicut iam prius deplorauit misticā

et moralē. igiť sub istis verbis prius deploravit ppheta hystorice ciuitatē regalē terrestrē que est ciuitas montana et postea sub eodem textu deplāgebat allegorice ciuitatē pontificalem misticā scz ihrlm̄ que est ecclesia romana. Hic etiā iā tercio sub eadē lrā lamētatur tropologice ciuitatē rationalē ihrlm̄ scz spūalē que est aīa humana. Hic dicendo. Quō sedet sola ciuitas plēa populo scz aīe ciuitas. Hec igiť ciuitas est aīa humana put cōfirmať p auctorē de pprietatibz elementoꝝ li. v. pprietate. i. O inquit fidelis aīa tu ciuitas impialis tu colam⁹ virginalis cruore xp̄i purpurata Et sicut sub forma yridis forma solis describitur in nube clara & concaua sic eē in te sub forma sedecis ymago depingitur summi boni. O miranda aīma Hec igitur ni fallar est ciuitas de q̄ sic conuenienter scribitur ij. Regū. v. Hec est ciuitas dauid. Cū igiť dauid interptatur manufortis et vultu desiderabilis Nōne ergo iste dauid ē dei filius candidus ex carne virginea et rubicūdus ex cruce sanguinea. cuius fortitudo inferni pugilē pstrauit et eius predā diripiēs limbū spoliauit Cui⁹ etiā vultus est sic desiderabilis & pamabilis q etiā angeli eterno radio et ignitis oculis cōtuentes semp plus et plus appetitu infinito concupiscūt cōspicere nec mirū qz cum sit obiectū infinite bonū ē ifinite amabile. Hui⁹ igitur dilecti dauid ē anima ciuitas & castrum amoris fm q pulchre psuadet illescriptor i suo tractatu de corde qui dicitur musica amoris. O inquit aīa mea nōne tu es castrū amoris cubile summi dei et ciuitas regis magni In porta eīn cordis mei tres lr̄as deformes & dissimiles lego et intelligo. Ex quibz quidē cuius es colligo addisco et inuenio. video eīn depingi c lr̄am semicircularē et o lr̄am oīno circularē & t lr̄am triangularē. Et ex hijs tribz lr̄is amorose lectis nichil aliud concludo nisi q tu es ciuitas oīpotētis regis. Hec ille. In hac igiť ciuitate consūlas est rex. ratio est lex. potēcia est libertas arbitrij. et sapiencia est cognitio dei & sui Dicit eīn Rabymoyses de duce dubioꝝ. ca. clxxxij. q sapiēcie pfectio et viaꝝ dei est deū cognoscere & se p radiū reflexū recognoscere. In hac ciuitate ciues sunt cogitationes & diuine sunt meritorie execute opacōes Hec ciuitas muro triplici est circulata. qz tribz suis potēcijs est aīa roborata et templo dei q̄si altera ihrlm̄ in medio p̄conizaťq̄ p innocenciā originalem dn̄o consecratur. In hui⁹ tēplo ciuitatis est archa dei hn̄s manna in vrna aurea et tabulas legis cū virga florigera. Hec archa cū hijs tribz cōtētis est dilectio triptita dei scz sui et proximi. Nam dilectio dei est quasi mirabile manna eo q amor est cibz angelorum & sic a simili dicitur q panem angelorum manducauit homo. Dilectio vero proximi est perfecta legis impletio que est cibus viatorum. Dilectio autem sui quasi virga aaron amigdalina frondet floret et fructificat fm proportiones meritorum. Sz hec ciuitas nobilis per babilonios et romanos id est per demonia et p peccata impugnať infestať & inquietať

angustiatur aggrauatur et agitatur in tm̄ q̄ trina vice velut ihrlm̄ p nabugudonosor capitur ꝗ captiuatur dū ɔsensu opeꝗ ɔsuetudine vel saltim dū delectacōe ɔsensu ꝗ ope vincitur et a vicio ꝗ a dyabolo subiugatur. Et hoc subtiliter et deuote describit Pe. sta uen̄. s. cxcvij. Et incipit s̄mo ille sic Heu michi q: incolatus me⁹ plōgatus est Heu inquit dn̄e de⁹ omnipotēs ciuitas tua aia mea p cautelas demonioꝝ et caternas pctoꝝ p turmas tēptamētoꝝ ꝗ p turbas subiectoꝝ capta est et captiuata. Heu in quinqꝫ ptibꝫ castri tui. i. in qnqꝫ sensibꝫ corpis mei Jacet multitudo miserabilis occisoꝝ vulneratoꝝ et languidoꝝ opeꝝ. Heu tres gygātes p̄potētes mūdus caro dyabol⁹ me pru dencia⁹ ꝗ potēcius inuaserūt ꝗ ciuitatē aie mee igne ɔcupiscēcie inflāmauerūt. Volūtas mea quā in me q̄si regē statuisti tā excecata excoculata ac vinculata est ac muri potētes anime mee rupti sunt ac dirupti speculatores ꝗ ianitores aie mee sunt seducti et opa mea q̄si popul⁹ flebilis abducta sunt ꝗ ɔfusaꝗ sic angustie michi restant vn̄qꝫ ꝗ p oīa peo Sed dn̄e deus adonay licet mea demerita talia ɔtra me a te extorquēt iudicia vt me ad eterna supplicia ɔdempnet oīs creatura Verūptn̄ ex quo tibi ꝓpriū est semp misereri ꝗ pce peccatis anime mee quā sanguine p̄cioso redemisti ꝗ q̄ longe intim⁹ q̄ celū vel angeloꝝ aliquē tibiipsi vt ciuitatē peculiarē appꝛasti et dedicasti Hec ille Hec ergo miseria nostre ciuitatis exponit michi illud enigmaticū Regis hyrā ad salomonē q̄ ponit menander de figuris regū ꝗ salomonis ꝗ ē in li. i. ca. iij. pti. iiij. Fiet inquit hyrā sū sine regno ciuitate terre si intrauerit expietur q̄ caput transit in caudā et finis in p̄ncipiū q̄ mors trāsit in vitā ꝗ fortuna in infortuniū. Quantū capio in hoc enigmate tangūt quatuor quibꝫ totus mūd⁹ innuit q̄ sunt p̄sidēcia obēdiēcia penitēcia ꝗ ɔcupiscēcia. Per caput eīn ꝗ p̄ncipiū intelligo supiores. ecce p̄sidencia Per caudā vero ꝗ finē intelligēdo inferiores. ecce obia. saltē debita licet nō habita Per mortē intelligo penitēcīā iuxta ymaginationē Aug. i. de vera ꝗ falsa penitēcia q: s aplīn si s̄m carnē vixeritis moriemini. si uo s̄m spm̄ vixeritis viuetis. vita uo spūs est mortificatio carnis p fortunā intelligo ɔcupiscenciā q: ɔiter ꝓspitas ɔcupiscēciā administrat. Igitur iste rex sūm sine regno d: oīs homo q: rex fuit p creationē sed regnū pdidit p priuaricationē et iā ciuitatē terrenā. i. seipm si introierit sup. p cognitionē ꝗ ɔsiderationē expimēto fiet q̄ caput trāsit in caudā ꝗ finis in p̄ncipiū. i. q̄ superiores in ecclesia descendūt ad impfectionē inferioꝝ et inferiores ascēdūt ad pfectionē supioꝝ. Juxta illō euāgelij erūt p̄mi nouissimi ꝗ nouissimi primi. Quia multi sunt vocati pauci uo sunt electi. Inueniet eciā q̄ mors penitencie transit in vitam gracie et glorie et q̄ fortuna mundi transit in infortunium. Quia hoc semp locum rerum vendicat q̄ extrema gaudij luctus occupat. Et hanc eandem ɔclusionē ꝗ p eadē q̄si p imaginationē ci

F

G

Pe. Flaneñ. ꝯfirmat ysa. ꝓpheta ca.
.xxiiij. Ecce inquit dñe de⁹ respice ad
nos nā populus tuus omēs nos ciui-
tas tua. i. aia scā est deserta et desola
ta do n⁹ sanctificationis nr̄e et glorie
nr̄e vbi te laudauerūt pr̄es nostri fa
cta est in exustionē ignis. i. misera cō
sciencia ꝯfūditur ꝯcupiscēcia. Et iō
sequit᷑. Et oīa inquit desiderabilia
nr̄a versa sunt in ruinā Cui eciā cor
rn̄dēter hec ꝯsiderās ihere mias ꝓphe
ta ꝯtristatur sub hoc carmine trage-
dico Quō iquit sedet sola ciuitas ple
na populo. q. d. Heu quō aīa ciuitas
dei nup in padyso diliciaꝝ posita nūc
sedet ingēs in exilio Quō nup in oīni
bꝫ p̄conijs ꝯposita ꝓ summi regis pa
lacio Nūc tā lacrimose vlulat in mi
serie mortis medio Quō nup p diligē
ciā trinitatis virtuose disposita nunc
tam viciose suspirat i inferni gremio
Quō igitur nūc sedꝫ sola ciuitas ple
na populo. Sola scꝫ p̄mitus ad yma-
ginē dei creata. Sed nūc sola in dya
boli ymaginē trāsformata. Et iō sola
nūc sedet sine angeloꝝ auxilio sola si
ne meritoꝝ populo. sola sine summi
boni p̄sidio. sola nup erat sanguine v̄-
gineo redempta ꝫ restituta sed nūc ē
sanguine venereo pempta et polluta.
Sola inter creaturas recepit singu-
lare beneficiū. et iō sola p ꝯē iudiciū
subibit singulare suppliciū. Et qꝛ so
la inter creaturas sublimiores ad be
atitudinē fuerat sublimāda iō sola in
ter illas est pena ꝑpetua ꝯdempnan
da. Quō igit sedet sola ciuitas plena
populo. Plena pri⁹ amore nūc plena
odio Plena p̄us feruore nūc aūt ple
na odio. Plena p̄us pietate nūc autē
plena impietate Plena p̄us mūdicia
nūc aūt plena malicia. Plena prius
meritis nūc aūt plena demeritis Ple
na prius virtutibꝫ nūc aūt plena sce
leribꝫ Plena pri⁹ ꝑfectiōe gr̄aꝝ nūc
aūt plena supplena ꝯfusione culpaꝝ
Plena p̄us ꝯcordia inter ipā ꝫ sum
mū bonū nūc aūt plena discordia in-
ter ipam ꝫ vniūsum. qꝛ plena prius
sanctitate nūc aūt plena iniquitate.
Hec est eīm ciuitas quā sic accusat
p̄s. Vidi iquit iniquitatē ꝫ ꝯtradictō
nē in ciuitate munita. q. d. Jā nobi-
lis erat aīa creata et tot p̄conijs insi
gnita ꝙ ex immēsitate sue igratitudi
nis iuxta ꝓportionē culpa eius fuit i
finita. Et hoc est qd̄ tam amorose ꝙ̄
dolorose connotat vel innuit hec lugu
bris lamētatio. Quō sedꝫ sola ciuitas
plena populo. Capitulū sextū

Acta ē quasi uidua domina gentiū princeps prouinciarū

facta est sub tributo Sicut in p̄cedenti lr̄a ꝓpheta
describit gentē iherusalem ꝓ tempe
captiuitatis quasi ad minimū minora
tā ibi Quō sedet ꝛc. ꝫ quasi olim ad
maximū multiplicatā ibi plena popu
lo. Sic nūc in p̄senti lr̄a describit eā
vt nūc sine remedio luctuosam qꝛ fa-
cta est quasi vidua ꝫ olim sine tedio
ḡsi glosam qꝛ dña gēciū nup vt im-
perantē ꝫ sublimatā qꝛ p̄nceps ꝓuīcia
rū sed iam vt famulantē ꝫ subiugatā

qꝛ facta est sub tributo· In ista igit
lra hystorialiter ꝓcedēdo Jheremias
deplāgit populū sub methaphora vi-
duitatis sicut ꝑus defleuerat sub tipo
flebilis ciuitatis. Dicit eñ doctoꝛ de
lyra in ꝯmēto. ꝙ mod⁹ est lamētaciū
sub alijs et alijs verbis sub alijs me
thaphoris multipharijs desolatū de-
lictū deplorare ꞇ illā rē repetere quā
vult deplangere. Et ponit exemplū.
Sicut inquit sponsa lamētans mari
tū mortuū vel mr̄ lamētans mortuū
vnigenitū quē nūc sub noie ꝓprio vel
sub noie alieno noiat ꞇ innouat repli
cat ꞇ repūtat in tm̄ ꝙ nūc eū cordi
suo ꝯpat nūc vo eū aie sue assimilat.
Vnꝫ sic ꝓphā misero ꝯpass⁹ populo
eodē mō ꝓcedit in ꝓposito cū dt. Fa
B ca est q̄si vidua ꞇc̄ Erat eñ ihe-
rusalē dña terraꝝ iure poli ꞇ iure so
li. Qꝛ ꝟm Bern. de dispensatione et
p̄ceptis nō sunt plura iura nisi lex ob
ligatiua que ē dei ꞇ lex positiua que ē
hois. Ideo iure poli dñiū terraꝝ da
tū est ihꝛlm̄ eo ꝙ imediate a deo qui
est dñatoꝛ oim data sunt iudeis vij.
regna vij. nationū quas expulsit de⁹
a facie eoꝝ ꝓpter pctā ꞇ errores eo
rū ꝟ ꝙ declarat Rabimoyses de duce
dubioꝝ. Lege eciā et iure soli dñiū
terraꝝ iudei sunt sortiti. eo ꝙ in ore
gladij terrā subiugauerūt. Vn̄ ꞇ ci
uis regnū iuda p̄cipue dauid ꞇ salo-
monis ezechie ꞇ iosie ihꝛlm̄ dña gen
ciū facta est eo ꝙ ex philisteis ꞇ filijs
amon filij moab et filijs edom donata
est. Sed nūc facta est quasi vidua do
mina genciū. eo ꝙ popul⁹ ad modū vi
due marito ꝑuatur dū rege ꞇ sacerdo
te ꝑncipe et pontifice spoliat et more

vidue laboribꝫ fatigatur Qꝛ vt ista
sequit lectio nō dabitur requies cciā
dolore mortificat. Et hoc est qd̄ infe
rius scribit. O vos oēs qui trāsi-
tis p viā attēdite ꞇ videte si est doloꝛ
similis sicut doloꝛ me⁹ Silr̄ more vi
due sub vestimēto lugubri popul⁹ al-
teratur dū capita sua ꝯspsit cinere et
cilicijs induebat. Silr̄ illi populo q̄si
vidue totalis summa bonorum extitit
subtraplata. Qꝛ ꝟm btm̄ Aug. tria
sunt p̄ncipalia bona hui⁹ mūdi scꝫ foꝛ
tuna virtus et vita. Solā terciā ptē
que est vita popul⁹ captiu⁹ in caldea
possidebat cū dolore Et sic facta ē q̄si
vidua dña genciū Et hic notandū
est ꝙ nō dt ꝓphā. Facta ē vidua. sꝫ
facta est q̄si vidua. In signū ꝙ nō ꝓ
iat de⁹ in eternū nec ꝯtinet i ira mi
sericordias suas. Vn̄ Jhero. hic i cō
mētario Simul de⁹ punit iusticia iu-
sticia et insimul pat ꞇ ꝯpatitur co-
actus mia. In cui⁹ signū vt scribit
Joseph⁹ antiquitatū li. xi. ca. i. de ca
ptiuitate caldeoꝝ Redierūt sub ciro
ꞇ dario in ihꝛlm̄ post ānos lxxij. xlij.
CCCC. lx. cū ihū magno sacer-
dote. Et hoc p̄uidēs ꝓphā nō dt Fcā
est vidua. sed facta ē q̄si vidua qꝛ tm̄ C
ad tēpus repudiata et viduata. Et
p̄nceps ꝓuinciaꝝ facta est sub tribu
to. Hic notandū ꝟm Josephū ꝙ tri
bus iuda duplici ratione meruit prin
cipatū scꝫ ex circūstācia fidelis credu
litatis ꞇ ex circumstācia iugis humili
tatis. Primo ratione credulitatis qꝛ
ꝟm saluatorem omnia possibilia sunt
credenti Marci ix. Vnde cū principa
tus tribuum ruben quasi primogeni
to deberetur et nō tam tribus ruben

sed tribus iuda ex firma fide credulitatis ꝓmeruit ꝑuilegiū ꝑncipatus q̄ teste Josepho antiquitatū et Jhero. de hebraicis q̄stionibz.vi. et mgr̄o hystoriaꝝ. Rubrica de trāsitu maris rubri. Cū dn̄o iubente ūga sua aquā marinā moyses ꝑcussisset iuxta nūm tribuū in xij. sectiones mare se diuisisset mox moyses populū hortabat vt iuxta ordinē sue natiuitatis maris itinera ingrederētur. Cū igit tres trib9 ꝑme ꝗ seniores scꝫ ruben symeon et leui hoc agere nolebāt eo q̄ diffidētes nō audebāt mox tribꝫ iuda ꝑma tribuū oim audacter aggressa est ꝗ iter maris tā tstupēdū ꝗ inusitatū et sic meruit in eternū ex firma fide possidere ꝑncipatū. Siliꝛ hoc idē ꝓmeruit titulo hūilitatis vn̄ nō obstante q̄ rex Dauid qui erat de tribu iuda multa enorma pctā ꝯmiserat deū tn̄ semꝑ vicit ex hūilitate. Et hoc plane ponit Rabysalomon in ꝯmentario sup illo passu.ij. Regū xi. de adulterio barsabee ꝗ morte vrie Saul inquit cū eēt hūilis in regē est elect9 de omi populo Cū aūt supbiret in eternū deiect9 est de regno suo solio. Et hec est q̄si sententia euāgelica. Q: qui se hūiliat exaltabitur ꝗ qui se exaltat hūiliabitur In cui9 signū sic tradit Bern̄. sup Missus est. Maria ex ūginitate deo placuit. Sed ex hūilitate dei filiū ꝯcepit ꝗ sic ipa ex hūilitate i terris regina glorie facta est in celis. Dicit em̄ Rabysalomon sic ꝯūter vbi pri9 Dauid rexo regi ꝓpter mirā suā pietatē ꝗ ingētē suā hūilitatē regnū sibi ꝗ suis ꝓmissum fuit ꝗ datū in eternū ꝯfirmatū ꝗ ꝯseruatū. Cū igitur ex causa dupliā tribꝫ iuda sic ꝓmeruit ꝑncipatū.ij.mach.i. Jō ihr̄lm more potētis ꝑncipis ꝓpinq̄s ꝓuincias nationū ꝑ ꝗrū subicat ꝗ subiugauit Sed iā demeritis exigētibꝫ iuxta gloriā suā multiplicata est ei ignominia q: iā gloria terminat in opꝓbrio et fortuna in infortunio. Eo q̄ ꝑnceps ꝓuinciaꝝ facta est sub tributo. Et hāc mutationē mirabilē ꝓdiu ante ꝓphetauit ysa. Scribit em̄ ysa.xlvij. Sede ꝗ tace inter tenebras ꝯfusa et spoliata q: nō uocaberis vltra dn̄a regnoꝝ. Judei em̄ captiuati dabāt se ꝗ sua babilonijs ꝗ caldeis hostibꝫ ꝗ inimicis in tributū q: se dederūt laboribꝫ et sua exactoribꝫ. Et sic facta ē q̄si vidua dn̄a gentiū ꝗ ꝑnceps ꝓuinciaꝝ facta est sub tributo Quale sit hoc tributū dt auctor de ꝓprietatibꝫ elemētoꝝ li.v. ꝓprietate xix. Fert inquit hebreos in babilone exulātes oēe elemētū dedisse i tributū. Et iō Jhero. tāgit in ꝯmētario Refertur hebreos tributū dedisse babilonijs in oibꝫ que habebāt vt ipi vix terciā ꝑtē reliquā tn̄ haberēt ad victitādū Et qd̄ ē iaudītū ꝑus ꝗ postea fuerat a seruitate barbarica elemēta oia q̄ ad vsum natura ꝯcessit eē oia in opꝓbriū seruitutis cogūtur tributare. Nā hij qui de regū ꝗ sacerdotū sanguine clariores fuerant statutis festis caldeoꝝ terrā aquā aerē ꝗ ignē portabāt i tributū. Jeꝛ eodē spū ꝗ sub eodē textu ecclīaꝫ romanā lamētat. Fuit em̄ ecclīa ro mana dn̄a gētiū in q̄tuor scꝫ in creatoris cognitōe ꝗ i ꝯuictiōe in pctōꝝ ꝯfessiōe ꝗ ꝓtectōe In ūe fidei articulis doctrinādis ꝗ i salutis ecne D

sacramētis mīstrādis. Nā oīa orato
ria gencū ex̄ ecclesiam aut sunt synago
ge iudeoꝝ q̄si ancille timore ꝑuile co
mane ecc̄ie famulantes aut sunt tēpla
ydoloꝝ q̄si meretrices ad oīa degenerātes. Et certe spōsus taliū est ipse
dyabol⁹ spōsus ūo ecc̄ie ē ipe dei filius. Et hāc ymaginationē ꝯfirīt btūs
E bern̄. sup canti. ō. xxij. Oia inquit tē
pla gencū cū dyabolo adulterātur. sꝫ
fili⁹ dei cui nomē ē ihūs sponsus est
ecc̄ie ꝓ c⁹ amore mortē amauit submersus in ꝓprio sanguine Cū igitur
hic spōsus sit de⁹ oīm igitur hec sponsa ē dn̄a gēcū ꝫ cū hic spōsus sit imꝑator maris ꝫ uenti ꝫ toci⁹ orbis terraꝝ ergo hec spōsa sibi ꝯiūcta est pn
ceps ꝓuinciaꝝ. Multe igitur sunt i
mūdo ecc̄ie ꝑticulares q̄si filie maritate sꝫ vna ē oīm vniūsalis scā mr̄ ecclesia q̄ reges vocauit ꝫ pncipes a q̄
bꝫ recepit ꝓ tributo subiectōēꝫ filialē corpis ꝫ aīe quos iā sibi vendicat
et illis semꝑ subuenit in vita pariter ꝫ
in morte. Hec igitur est illa dilecta
dn̄a regina hester singularis quā in
ꝯspcū assueri due ancille amabiles cō
tinue comitabātur Quaꝝ altera deli
cate inixa ē. altera ūo vestimēta regie
i terrā defluētia sollicite supportabat
Hec eni vt dixi dn̄a ē scā mr̄ ecclesia
grosa ꝫ glosa c⁹ due ancille sunt due
sciēcie sꝫ theologia ꝫ phia Innititur
ergo dn̄a scā ecc̄ia theologie q̄si āncille
magis dilcē. Et nō innititur q₂ indigꝫ
sꝫ q₂ placꝫ. Sola ei fides sine discursu rōnis vel doctrina scripturaꝝ suffi
cit ad salutē Isti⁹ igitur dn̄e vestimēta aurea in terrā ne defluāt. alia ācil
la q̄ phia ē sollicite supportat qū sub
tilis mod⁹ exponēdi qui phicus ē secreta legis apit ꝫ exponit reseruat ꝫ denudat ne forte si ad illos defluāt qui
tm̄ terrā sapiūt vilescāt ꝫ vilepēdātur. Vn̄ ꝫ hec ni fallar ē illa dn̄a mi
rabilis quā fingit sibi apparuisse Boeci⁹ de ꝯsolatiōe phie ꝫ ē li. i. ꝓsa. i. ꝫ
metro ꝑmo cui⁹ statura dn̄e celū at
tingebat cui⁹ decor q̄si pictura oculos alliciebat cui⁹ vox flebilis oēs ad
lacrimas ꝓuocabat ꝫ h⁹ vestis incōsutilis has duas tm̄ lr̄as sibi in terras ꝑmōstrabat sꝫ s ꝫ t. Nā pi mō
scā mr̄ ecc̄ia celos attingit ꝑ affinitatē q₂ deo ꝑ fidē ꝯiūgitur. Alias alli
cit ꝑ felicitatē q̄ tm̄ familie ecc̄ie ꝯcc
ditur. Cuius vox doctrine salutaris
oēs excitat ad penitenciā. Cui⁹ vestis icōsutilis que pma fides dicitur
per duas tantum litteras figurat in
effabilem essenciam puta per s ꝫ per
t. Per s enim intelligo essencie dei F
simplicitatem. Per t vero intelligo
ꝑsonarum trinitatem. Hec igitur ē
dn̄a gencium ꝫ princeps ꝓuinciarum
que sic secretum summi dei ꝯmunicat ꝫ copiat eterne memorie omnīū
creaturarum. Sed prochdolor quia
caritas iam frigescit ideo nunc ecclesia facta est quasi vidua et quia cupi
ditas ꝯtinue crescit ido facta est nūc
ecclesia sub tributo. Cum tamen
econtra scribit primo machabeorum
decimo ꝙ sub figura iherusalem sim
ple ecclesia sit scā ꝫ libera ꝫ tributa
et decime ipi⁹ sint sicut ptꝫ Abacuc
ꝑmo iā lacerata ē lex. nā iā regibꝫ et
pncipibꝫ q̄ nup ecc̄iaꝫ vt spōsaꝫ p̄ dilectā dotauerūt ꝫ ditauerūt ac eciā filijs
ac famulis qui olim ei vt mēbra ad

deseruūt & seruierūt oib; nūc et singu lis facta est q̄si vidua eo q̄ ip̄a; iam reliquerunt et eaā facta est illis sub tributo eo q̄ iā om̄es eā spoliāt & sub iugāt sicut pri⁹ honorauerūt in tm̄ vt vix q̄si altera vidua terciā p̄te bo noꝝ summo labore sectiatur. ꝓm em̄ carnoteū. in suo policratico. Deē mri ecclesie tria d; om̄is hō scz amorē ho norē & valorē. i. oblationē. Sed iam amor debitus vertit in psecutionē ho nor in despectionē. Et sic ecclesia q̄si misera vidua vix terciā p̄te bonoꝝ. i. decimaꝝ & oblationū vix gaudet & glo riat. Et quid queso est in cā si libe at q̄ri vere hic r̄ndet ad pūctū ip̄e spō sus ecclesie p ꝓp̄hetā Malach. ca. ij. Ad vos inquit ꝓp̄heta mandatū hoc O sacerdotes labia sacerdotis custo diūt scienciā & legē exquirent de ore eius populi q; angel⁹ dn̄i est vos āt recessistis a via & scādalizatis pluri mos in lege et irritū fecistis pactum leui. ꝓpterea dedi vos ꝯtēptibiles et humiliatos in oculis oim̄ populorum Propter peccata igitur p̄latorum & subditoꝝ p̄sbiteroꝝ ecclesia q̄si mise ra vidua semp est in angustia semp est in tiore & nūq̄ est in tuto. Et sic que p̄fuit dn̄a genciū facta est q̄si vi dua et p̄nceps ꝓuinciaꝝ facta est sub tributo Itē tercio moraliter eodē sp̄ū & eodē gem tu ꝓp̄heta eodē textu aiam lamētatur Cū em̄ ꝓm Aug. de verbis dn̄i ꝓ. xxxiij. Cū vere dn̄ari sit ꝓpria potestate pacifice gaudere & nulla re nisi deo indigere. Et cū eaā ꝓm Aug. Primo re trac. nichil est tm̄ in potestate sicut ip̄a met volūtas appet ex hijs q̄ volūtas tā libera fu it vera dn̄a. Et ita ē q̄ncūq; manet i grā. Hec igit reuera est ita mirabi lis & graciosa ita amabilis & speciosa dn̄a quā dicit alan⁹ de planctu natu re sibi subito aduenisse et est ꝓsa pri ma & secūda cū metris suis. Aduē nit inquit michi languenti ex carita te virgo quedam ineffabilis excellen cie cui⁹ magnitudo media fuit. cuius pulchritudo maxima fuit. In cui⁹ co rona ois gēma p̄ciosa & ois scia studi osa describebatur. In cui⁹ stola coc cinea ois creature ymago depigebat. Hec virgo in curru vitreo vecta fu it et dn̄a nature ꝓclamata fuit Hec ille. Ista virgo tā mirabilis est aīa deo amabilis. Cui⁹ magnitudo me dia est. i. ei⁹ pfectio inter statū ange licū & aialiū media est. In cui⁹ sig nū dt Aug. de ordine reꝝ li. ij. Ho mo semp in medio inter celū & infer nū inter bonos & dāpnatos inter stel las et bestias inter supiora & inferio ra positus ē. Ei⁹ pulchritudo maxia fuit cū ad illi⁹ ymaginē q̄ ē pulchri tudinis infinite creatus fuit. In cu ius corona ois gēma p̄ciosa et ois sci encia studiosa describebat cū i sui cre atiōe ūtutū plenitudie pfecte pfunde bat In cui⁹ clamide coccinea ois cre ature effegies forbat cū oi creature corruptibili dn̄abat & ois creatura i corruptibilis sibi ad solaciū famulabat. Et iō bene dn̄a nature q̄si altera dea dicebat. sz heu i curru vitreo ducebat dū flagilis licz amabilis sūmū bonū defuit. ec i capiez a creaturaꝝ cū i petu ciraūferebat. Hec igit p tanto dici poterat illa dolorosa dn̄a illa fcia infatuata vxor putipharis sacerdotis

H elio᷑poleos que teste scriptura Geñ.
xxxix. ⁊ Josepho ij. antiquitatū ca.
iij. oculos iniecit in ioseph ⁊ ipm in
tm̄ concupiuit vt sibi inuerecunda dīcet
dormi mecū Iste sacerdos elioꝑleos
.i. ciuitatis solus est ipe dei filius qui
in signū veri sacerdotis nō alio nisi ꝓ
prio cruore in ara crucis inunctus est.
In qua missam celebrauit ⁊ dūmina
uit cū se ꝓ nobis offerēs i fine ꝓ ite
missa est clamauit Consumatū est.
H ius igitur sacerdotis sponsa ⁊ ami
ca erat humana aīa At ipa ex more
mulierꝝ velut falsa et fragilis fatua
et instabilis cō xp̄o dei filio oculos i
iecit in Joseph. Cū eīm iste Joseph
tm̄ erat amorosus et speciosus ꝙ sic
pꝫ geñ. xlix. ⁊ p Josephū vbi s̄. ⁊ in
testimento xij. ꝑriarcharꝝ q̄n̄ transi
uit p plateas mulieres p muros ⁊ fe
nestras ⁊ p cācellos ⁊ semitas discur
rētes se opposuerūt vt eius faciē cō
plarētur. Ideo ꝓ tāto p Joseph itel
ligo oīne obiectū intellectiuū qd icli
nat ad pc̄tm̄. Quociēs igit aīa lasci
uiēs circa aliqd tale discurrit et qua
si adultera concupiscit torcēs oculos in
Joseph iactat figit et libidinose cō
I pit dolorē et parit iniquitatē. vn̄ meri
to a sponso xp̄o sepatur ⁊ abscinditur
et sic ex tūc q̈si vidua doloribꝫ agita
tur qꝛ sub tributo lacrimoso angusti
atur Et hoc visceróse ꝑsuadet Pe.
Rauen̄. s̄. cxxxix. Et incipit s̄mo sic
Quō cantabimus canticū dm̄ in terra
aliena. Nō est inquit ludendi mate
ria sed lugēdi in huius mūdi exilio in
quo principiū vite est causa mortis. i
quo vita est viciū fortuna infortuniū
Heu aīa mea. v. iam sores tui in qn

qꝫ sensibꝫ q̈si i q̇nqꝫ portis castri cīre
nei te ambiētis p se et ex se velut vi
ri aīosi p obiecta infestācia excitātur
et erigūtur et deīm q̈si nimis gloriosi
alliciūtur circūdātur ⁊ inuadūtur vt
capiātur. Et extūc q̈si debiles diffi
cultant et insup q̈si instabiles capti
uātur ⁊ tandē velut flebiles impossi
bilitātur. Et sic aīa q̈si ciuitas plēa
olim celesti populo nunc facta est q̈si
vidua dn̄a genciū. Heu inquit prin
ceps prius ꝓuinciarꝝ ꝓpter pctā xp̄a
facta est sub tributo. Heu inquit ci
uitas veri solis opidum magni regis
thalamus trinitatis. Quō sedet in ci
nere Quō in igne concupiscēcie reda
cta es in puluerē. Hec ille. Sic xp̄o
igit cōiūcta erat dn̄a genciū vicioꝝ ⁊
pctōꝝ ⁊ p̄nceps ꝓuinciaꝝ. i. quinqꝫ
sensuū ⁊ quorūcūqꝫ actuū quibꝫ im
pare debuerūt. sic econtra a xp̄o disiū
cta facta ē q̈si vidua plorās ⁊ plāgēs
sub tributo cōcupiscēciaꝝ et culpaꝝ
Et hoc est qd d̄t auctor de ꝓprietati
bus elemētoꝝ li. v. ꝓprietate. ix. O
inquit aīa misera cū xp̄m sponsum de
seris deuenis tributaria. Nā penis i
fernalibꝫ te debes ꝓ tributo ⁊ malig
nis spiritibꝫ opa tua oīa debes ꝓ tri
buto corpus tue ⁊ ūimbꝫ debes ꝓ tri
buto oculos eternis fletibꝫ ꝓ tributo
debes. ⁊ imo te totā oībꝫ debes ꝓ tri
buto. Heu igit misera q̄ꝫ ꝑue iugū ele
gisti. heu q̄ꝫ ꝑue debitū itroisti O mi
sera maledcā redi ergo nūc redi p a
marā pn̄iaꝫ quo recessisti tā effrēate
p iordiatā cōpiaꝫ. qꝛ n̄ iā vidua sꝫ q̈i
vidua ꝓphā testāte diceris si ad xp̄m
spōsū te expectātē redire velis. hec ille
aīa sic mise dispcita velut q̄dā vidua k

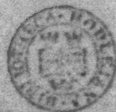
misera veste lugubri deformat̄ et ter
cia tm̄ pte bonoꝝ omniū ex lege dota
tur· qꝛ sicut pꝫ p Ambro· de tribus
maximis accū̄stāciꝭs· Aia tria bona
p̄cipue recipit a creatore p̄ter suā eēn
ciā Que sunt tps penitēdi· grā ꝓme
rendi ⁊ gloria secū ꝯgaudendi· Hec
ille· Sed aia veste viduali difforma
tur cū p peccatū transformat̄ ⁊ bono
tm̄ sub triplo p̄uilegiat̄ cū gloriā si
mul pdit ⁊ grām et solū tēpus peni
tēdi sibi clemēter ꝯmensurat̄· Sed
vn̄ oritur tanta instabilitas q̄ anima
nūc peccat nūc penitet nūc tristatur
nūc ꝯgaudet nūc ē felix nunc infelix
nūc amabilis nūc horribilis· Mō sta
bilis mō labilis mō ꝯstans mō incō
stās· Et sic ppetua mutabilitate va
riatur sub ordine tā dissuto Rn̄det p
pheta p lrām lectā q̄ post pctm̄ ꝓmi
pntis ex pctō ꝓprio facta est q̄si vi
dua dn̄a gencū ⁊ iō ipsa princeps p
uinciaꝝ facta est sub tā diro ⁊ tā de
fiali ⁊ tā crudeli et sub tam horribili
tributo

Qomodo se dz sola ciuitas plena populo

Facta est quasi vi· do· gēcū pn̄· ꝓui·
facta est ⁊c· Accedat nūc anima
deuota aia ꝯpassiua cū ꝓpheta ihere
mia ⁊ legat hoc lamentū de xp̄o mes
sia ⁊ eius mr̄e v̄gine maria· Et qui
legit intelligat· et qui hꝫ aures audi
A endi audiat· Nā oīa insensibilia li
gua doloris signo stupētis gēitū amo
ris sic tenere ꝯqueritur ⁊ ꝯclamāt
in ꝯmuni ꝯsistorio· Quō sedet sola ci
uitas plena populo· Hec igitur ci
uitas flebilis ē maria sub crucis bra
chijs Sicut quidā deuotus p̄magina
tur Hec inquit mr̄ mestissima sub cru
ce ꝓstrata est ciuitas ihrl̄m summe
desolata q̄ꝫ gemitu tremissico· mortis do
lor angit aut q̄ꝫ spū ꝓphetico deplan
git ꝓpheta· Unde em̄ respectū ad fi
lij dei ꝯceptionē et virginis ptuitio
nē ad peccatoꝝ pditionē et angeloꝝ
impfectionē maria ꝑmirabilis ꝑ ꝯrū
denter ꝯpatur quatuor ciuitatibus·
Est em̄ ciuitas lumis copiosi qd fu
gat vmbrā meridionalē· Est ciuitas
fluminis virtuosi qd morbū tollit ca
pitalē· Est ciuitas terrestris refugij
qꝛ fugitiuoꝝ est receptiua· Et est ci
uitas celestis solacij qꝛ angeloꝝ res
tauratiua vt merito de cuiuslibet ci
uitatis infortunio talis fiat dolenda
deploratio Quō sedet sola ciuitas ple
na populo· Primo igitur maria ꝯpa
tur ciuitati luminis copiosi· et hoc in
filij sui ꝯceptione· Sicut em̄ testat̄
macrobius de somp̄· scipi· li· ij· et Cri
soladens· in hystoria naturali li· i· ca·
xliij· Infra zonā torridā p lxxx· sta
dia ciuitas merore situatur in q̄ nul
la res vmbrā causat sole exn̄te i linea
meridionali· eo q̄ sup centrū ciuitatis
ꝑpendiculariter solis radij tūc descē
dūt· Ista zona ꝑusta est iste mūdus
ꝑustus igne ꝯcupiscētie de quo scribi
tur in psal· Ignis accēsus ē in furo
re meo ⁊ ardebit vsq3 ad infernū no
uissimū Hec ciuitas merore ē maria quā
sol illustrat exn̄s i meridie· qꝛ iste sol
ē fili9 dei de9 de deo lum̄ de lūine sic
testat̄ de9 pr̄ Malach· iiij· Timētibꝫ

nom̄ meū orieꝛ sol iusticie Iste sol si
tua tus ē in meridionali linea qn̄ ver
bū caro factū est in vtero virginali.
Sicut eni sol exn̄s in meridie maxi-
mū mūdo causat feruorē sic sol iusticie
incarnatus i virgine maximā ad mū
dū ministrauit amorē Cū igiꝛ pleni
tudo diuini tatis se virgini s visceribꝫ
decreuit infundere. tūc cepit sol quas-
si sup centꝝ h9 ciuitatis radios dif
fundere et sic exn̄te et disparente vm
bra culpe cuiuscūqꝫ repleta est hec ci
uitas copiose lumine. Et hoc est qd
exponiꝛ ysa. xix. Ciuitas solis voca-
bitur vna Secūdo maria cōparatur
ciuitati fluminis virtuosi et hoc in fi-
lij sui parturitionē ꝙ etiā in passione si-
cut tradit beda de ymagine mūdi li.
iiij. ca. xl. In oriente inter occeanum
et bragmanos ꝙ cōualle duoꝝ mon-
ciū est ciuitas quedā situata de cui9
medio erūpit fluui9 an̄ meridiē splē-
dens coloris aurei post vero meridiē
rubens coloris sanguinei. In quo si
qs lotus fuerit ꝙ morbū caducū pas
sus fuerit subito redditur sospitati.
Ista vallis est iste mūdus iuxͣ yma
ginationē Aug. in prenostico Mū-
dus est vallis media inter celū et in
fernū. quasi inter montē vite ꝙ mōtē
mortis Et hec ciuitas est maria cui9
fluui9 est eius filius sicut eccl. xxiiij
fatetur sapiēcia increata. Ego quasi
fluui9 dorix ꝙ qsi aq̄duct9 exiui de pa
dyso. i. de m̄ris vtero qui padyso cō-
M patur. Et sicut iste fluui9 an̄ meri-
diē egrediꝛ cū colore splēdido ꝙ post
meridiē cū colore rubicūdo pi mō xp̄c
nascēs et moriēs difformiter coloraꝛ
Vn̄ sicut bt̄us tradiꝛ Ihero. in cōmē

tario sup illud ysa. lxiij. Qre rubꝛū sit
ctū ē vestimētū tuū sic calcātiū in tor
culari. Corp9 xp̄i nouiꝛ natū de ma
tre ūginali tm̄ cādorē ꝙ splēdorē hūiꝛ
q̄ltū nūq̄ vllus fullo vel pictor facere
potuit sup terrā Iste est fluui9 splē
dens in colore. Sed post meridiē est
fluui9 rubeus in colore qn̄ scꝫ de eius
latere lanceato cruor cordis calid9 cū
impetu scaturiuit Vn̄ ꝙ hic est flu-
uius sanguine9 de quo sic recta racō
alloquiꝛ deū patrē de deo filio eccl. xi
pro fonte sempiterni fluminis hūanū
sanguinē dedisti iniustis. In hoc igi-
tur flumine si quis balneatus fuerit
a morbo caduco. i. a peccato mortali
p qd homo cadit a grā mūdus erit ꝙ
sanat9 s'm qd scribiꝛ Zach. iij. Erit
fons patēs domui dauid in ablutio-
nē peccatoꝝ. Tercio cōpaꝛ maria
ciuitati terrestris refugij qꝫ ē fugiti-
uoꝝ receptiua. Vn̄ sic realiꝛ ciuitas
Ebron fuit metropolis oim̄ ciuitatū
refugij sic dt Ihero. de noibꝫ locoꝝ.
Sic etiā maria p̄ omībꝫ scis est refu
giū pctōꝝ imo ciciꝰ ꝙ frequēci9 eua
dim9 piculū ꝙ sentim9 re medīū inuo
cato noie marie q̄ʒ inuocato filio eius
Et hoc pulchre psuadet venerabilis
ans. de excellēcia ūgis glōse. Sepe in
quit vidim9 ꝙ audiuim9 plurimos i
suis piculis recordari nois btē marie
q̄ʒ dulcissimi filij ei9 ꝙ illico ois pec-
cati malū euasisse qd nō iō fuit qꝫ mē
filio melior ē sꝫ qꝫ fili9 ei9 iudex ē di
scernēs merita singloꝝ q̄ cū a pctō
re suo noie ē inuocat9 nec stati exaudit
illū iusto iudicio facit. inuocato ūo noie
m̄ris sue ꝙ si merita inuocātis n̄ mereꝛ
merita tn̄ m̄ris itercedūt vt audiaꝛ.

Hec est igit̄ ciuitas refugij ad quā
oīs qui fugerit saluꝰ erit in puncto
piculi Quarto maria cōpatur ciui
tati celestis solacij q̄ est restauratiō
na angeloꝝ. Sicut eīm nouē ordines
angeloꝝ p̄ supbū luciferꝝ fuerant spo
liati sic p̄ hāc ancillā humilē de huma
no genere erūt reintegrati et restau
rati. Vñ hec est ciuitas de qua Apoc.
xxi. Stans eīm Johannes ex caritate
sup montē magnū et altū vidit ciui
tatē iherusalē nouā in quadro positā
habentē xij. portas cuiꝰ murus erat
de lapide iaspide. ipa vero ciuitas tota
quasi vitrū pulcrū. Hec ciuitas vt
dixi est maria q̄ sicut vitrū cōflatur
ex cinere et fit transparens et lucidū
sic corpus marie transformat̄ de pul
uere sed arte diuina fit gloriosum.
Cuiꝰ quadratura ciuitatis erat eq̄la
tera p̄ quattuor virtutes cardinales
Cuiꝰ xij. porte patētes sunt xij. p̄
phete vel xij. apostoli p̄ suā doctrinam
humanū genꝰ ad deū marie filiū qua
si in ciuitatem ad celū introducentes
Nūc aūt cū sit solaciū angelorum vt
ruinā fratrum suoꝝ repetur p̄ ma
riā. merito ergo hāc ciuitatē p̄pheta
p̄conizat. Gloriosa inquiēs dcā sunt
de te ciuitas dei. Sed p̄ dolor leuā
do vnū oculū ad marie p̄conia et alte
rū ad marie infortunia sub crucis pa
tibulo Jheremias ex stupore et amo
re et ex dolore sic plangit et plorat.
Quō sedet sola ciuitas plena populo
q. d. Nō sedet sicut thamar in biuio
voluptatis sed sicut ysis virgo metis
sima sub legibꝫ languoris. Nō sedet
sicut pallas in radiis claritatis: sed
sicut plorans pessis in tenebris me

roris Nō sedet sicut susanna deliciata
sub vmbra iuniperi sed cruore p̄lis
cōspersa sub vmbra patibuli. Nō sedꝫ
sicut atigna lasciuiens sup montis de
cliuū sed sicut agar lamētans iux ar
borē filiū semiuiuū. Nō sedet cū ruth
ad latꝰ messoꝝ sed cū misera maria
in medio lupoꝝ. Nō sedet cū regina
vasti in cōuiuio sed cū p̄serpina i mi
sere mortis gremio. Nō sedet cū ari
on in musicoꝝ cōsorcio sed sicut inno
cens Daniel in vij. leonū medio. Nō
sedet sicut dyana stipata delicijs sed
sicut arca plena singultibꝫ et suspirijs
Nō sedet sicut barsabee iuxta regis
soliū p̄pt̄ filiū regnantē sed iuxta cru
cis patibulū p̄pter filiū in patibulo pal
pitantē. Nō sedet cū delbora sic pal
ma dñij ornata sed cū tristissimo Job
dolore nimio saturata. Non sedet cū
regina hester sub septro imperij hono
rata sed sicut adiagnes amore nimio
fortificata Quō ergo sedet ciuitas lu
mis copiosi illustrata nūc tm̄ horis ab
tenebrata Quō se. so. ciuitas fluminis
tuosi sanatiui cū mortuo filio ificcata.
Quō sedꝫ sola ciuitas refugij sine re
fugio ciuitas solacij sine solacio. Quō
sedꝫ sola. Dē ei q̄ de ore marie ysa.
xlix. Ego sum destituta et sola Erat
eīm maria multipliciter sola. Sola in
vite sctitate et iō cōiūcta cū deitate q̄
cōficit trem. sup quoꝰ ē b. i. p̄ iq̄t se
mie deꝰ obūbrat hūilitas sine exēplo
p̄ q̄ sera deo p̄cipet sublimitas sine
sorio Erat sola i p̄fūdo hūilitatis vñ
credo si aliq̄ alia preterita vel futura
mulier fuisset humilior maria nō fuis
set mater dei. Et ideo dicit Bern.
sup Missus ē. Licꝫ maria ex virginita

39

te deo placuit deū tñ ex humilitate cō
cepit. Et certe hoc plane confitetur
maria i suo cantico Qz cū plena eēt
virtutū omniū dilicijs de sola tñ hu
militate gloriatur Quia respexit in-
quit humilitatem ancille sue ecce eñi
ex hoc beatā me dicēt oēs generacō
nes Erat eciā sola in pposito virgini
tatis. Et hoc est qd canit ecclesia so
la sine exemplo placuisti virgo ihesu
xpo. Unde Bern. sup Missus ē ome
P lia iij. Maria virginitatē vouerat. et
ideo ne votū solueret modū quesiuit
p quē pareret Et hoc ponit Aug. de
bono virginali ca. i. Sola sine libidie
sola sine cupidine. p auditū ex fide cō
cepit. Et ideo sola sine timore: sola si
ne dolore felicē filiū clausa porta pepe
rit. Et hoc ponit plane Damascen9
in suis setencijs ca. ix. Filius inquit
dei conceptus virginē concipientē serua-
uit inuiolatā solus p eā transiens et
portā seruās clausam. Per auditum
eñi conceptio perficiebatur vero nō p costam
vt fabulātur fatui sed p portā habu-
it exitū consuetū Nō eñi impossibile il
li erat p portā transire et eius nō le
dere signacula sempiterna erat hec ci
uitas sola in fidei firmitate. Unde si
cut ponit in maiori mariali ca. xxxiij
discipulis et apostolis in morte xpi
sti discedentibz sola mater ihesu in fi
de stetit in sabbato quo corpus filij
iacuit in sepulchro et ideo diebz sab-
batoz eius memoria solempnis cele
bratur. Unde et de ipa allegorice ex-
ponitur illud poeticū. Stella manēs
vna stat sole cadenteqz luna. Sicut
eñi p ortū et occasum sol & luna iam
ascendūt et descendūt stella vero ma
nes qsi immobilis prope polū semp sub
limat. Sic cadente petro principe eccle
sie et alijs pfectis & impfectis maria
immobilis in fide filio crucifixo pcon-
mixo ē Erat eciā hec ciuitas sola in do
lore. Et ratio est qz erat singularis
in amore. pbat eñi ans. de excellēcia
virgis gloriose qp inter mariā & ihm
amor reciprocus tantus floruit & reto-
luit qp maior eē nō potuit. Et certe
nūqā pdit sine dolore qd possidet cum
tāto amore. Et id hoc cernens Ihere.
spū prophetico. Quō inquit sedet in do
lore & pmanet sola ciuitas plena po-
pulo Plena prius iubilo sine tedio nūc
repleta dolore sine remedio. Nup ple
na pfectiōe grāz nūc sup plēa pfusio
ne lacrimaz. nup plena plenitudine
diuinitatis nūc plena amaritudie pena
litatis. nup plena in nūis pconijs et
diuinis dilicijs nūc i summo plena sin
gultibz et suspirijs qz pi9 plena pieta
te conpassionis nūc uo plena pluralita
te passionis. Qz sic tradit Bern. de
tribz doloribz crucis. Maria tot tormē
ta in mēte quot fili9 in corpe susti-
nuit. Vn sic dt Arnulph9 de verbis
dñi In cruce fili9 suā carnē Maria
immolat mentē. Pēdet fili9 in mor-
tis confinio sedet mr̄ in mortis medio
Quō ergo sedet sola ciuitas Certe ē
qsi vidua dña gencium pn. princi. facta
R ē sub tributo. Maria scdm Remigiū i
terpretat dña. Dña dr scdm ysid. quasi
dās minas man9 vel mun9 Maria er
go dña comprobat qz beatis dat in celo p
munere filiū adfruendū. Miseris in
mūdo dat man9 ad attingēdū & demo
nibz i iferno dat minas asperas ad ter
rendū. & hoc cōfirmāt & declarant Allex.

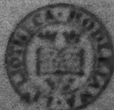
sup magnificat. et Petrus Raueñ.
smone xxxv. qui sic incipit nomē vir
ginis maria. Hec inquit est mulier
mirabilis que cōterunt caput serpētis
antiqui et infernalis qui fecit cōfusio
nem i domo nabugudonosor caput oli
fernis abscindendo. Cui⁹ nomē pro
priū simul et cōmune cū in ore eam
peccatores sonuerunt om̄es tartaree
legiones diffugiūt et discedunt. Et
idem quasi ponit Origenes sup illud
canti. vi. Terribilis vt castroꝝ aci
es ordinata. Sicut inquit hostes ab
horrent copiosa castroꝝ multitudinē
cum illam viderint animose ordinatā
Sic aereas potestates marie vocabu
lum exterret fugat et cōfundit ac ipsi
audito hoc nomine fugiūt fluūt et pe
reūt sicut cera a facie ignis vbicūqz
inuenerint hui⁹ nominis crebram re
cordationem deuotam inuocationem ꝗ
debitam imitationē Hec ille Hāc
igitur dilectam dñam vocat ille se
cretoꝝ explorator Apo. c. xij. Signū
magnū apparuit in celo qꝛ mulier a
micta sole et luna sub pedibus eiusꝗ
in capite eius corona stellarum xij.
Hec enī dñā letificat angelos qđ col
ligitur ex corona stellarum Conculcat demones qđ colligitur ex scabello
lunari. Etiam cōfortat homines qđ i
nuitur in amictu solari nam ipsa est
mollis mulier mētisꝗ qui q̄ā dea deo
effigiata. Et sic hec gloriosa dña ex
celsa super sydera dat munus minas
et manus. Sed facta est quasi vidua
sicut infra legitur treñ. i. Sedet in
tristicia dña gentiū. Nam hec dña fa
cta fuit quasi vidua plorans et plan
gens sub cruce sanguinea. cuius vox

est illa. ij. Regum xiiij. Heu muli
er vidua ego sum vir meus mortu⁹
est et vnus filius meus alterum in
agro percussit et occidit. Hec vidua
est maria cuius filius vtrumus ī ihe
sus xpristus Cuius filius adoptiu⁹
est quilibet fidelis. Sicut docet Au
gustinus de bono virginitatis ca. sexto
Sed tunc ioseph maritus eius fuit
mortuus sicut asserit magister in hy
storijs suis super euangelia Rubri
ca de mutatione aque in vinū Et tūc
vnus eius filius alterum occidit in
agro quando homo iudeus deum homi
nem affixit in patibulo. igitur sic scri
bitur prima threno. v. vere vidua et
et desolata Vnde et princeps prouin
ciarum celi et terre et tartari facta ē
sub tributo. Sicut enim tradit beda A
libro sup Geñ. sup illud geñ. ij. mul
tiplicabo erumpnas tuas. In dolore
paries filiosꝗ sub viri potestate eris
et ipse dominabitur tui. Triplex est
tributum mulieris in hoc decreto or
dinatum scꝫ languoris corporalis do
loris mentalis et timoris maritalis.
Sicut igitur quod differtur nō au
fertur. Maria pari modo persoluit
in filij sui passione quod remansit in
eius parturitione. Soluit enim i eius
as consistorio que fuerunt cesaris ce
sari et dei deo. quia timorem populo
sencienti dolorem dilecto filio morien
ti et languorem proprio corpusculo
sub cruce tormenti et sic sub lacrimo
so patibulo facta est quasi vidua do
mina gentium et princeps prouincia
rum facta est sub tributo

Capitulum septimum

A **Eth plorãs ploravit in nocte et lacrime eius in maxillis eius nõ est qui consoletur**
eam ex omnibz caris eius omnes amici eius spreuerũt eã et facti sunt ei inimici. In ista lr̃a tam ebrei interpretatio populi captiuati abducti ab ihrlm̃ propheta declarat deplangit & deplorat. Et sicut sub prima lr̃a alphabeti hebraici que est Aleph deplanxit populũ sub similitudinibz stuporis. sic iã sub ista secũda lr̃a alphabeti hebraici que est Beth populũ languidũ lamẽtatur sub amaritudinibz doloris. In cuius signũ primo deplangit populum vt viscerosius dolorosum. Ex plorãs plorauit in nocte. secũdo vt copiosius lacrimosum. Quia lacrime ei9 in maxillis eius. tercio vt totaliter desolatũ qz nõ est qui ↄsoletur eã. quarto vt vniuersaliter defraudatũ quia ex omnibz caris eius. quinto vt flebilius derelictũ qz omnes amici eius spreuerũt eã. sexto vt inimici9 afflictũ qz facti sunt ei inimici. Igitur circa hoc lamẽtũ describẽdũ fm̃ suas sententias correspondenter suppono .x. sufficientias sicut in precedenti clausula triplicis alphabeti scz hebraici greci & latini. tria prima elemẽta scz lr̃e Aleph alpha vel a ↄiũcta significant & exposita. Pariter mõ in ista secũda clausula tria secũda elemẽta que sunt Beth betha et b ↄiũgã tripliciter vt exponũtur. Cũ igitur fm̃ Remigiũ Beth interpretatur dom9 & Betha requies & B in nostra lingua que est angloꝝ ex sui sono d̃r apis. Ideo p̱ prima lr̃a huius clausule enucleãda sufficiẽt inuenio q̃tuor domos egregias q̃tuor res sine requie et quatuor genera apũ. Quãtũ ad primũ versum quatuor genera plorantiũ quatuor species noctiũ & q̃tuor genera lacrimaꝝ. Insup ex secũdo versu recolligo quatuor modos ↄsolationũ & quatuor genera carorũ. Tandẽ in tercio versu occurrũt quatuor genera amicoꝝ & quatuor genera inimicoꝝ. Et hec sufficiũt p̱ prima lr̃a.

B Primo inuenio quatuor domos egregias correspondenter ad quadruplicẽ modũ perdendi in ꝑuersu scz de synagoga ecclesia et de anima peccatrice & de ihũ & maria sua genitrice. Sicut igitur tradit magister hystoriaꝝ super p̱ li. Regũ Rubricam de domo saltus q̃tuor domos principales ↄstruxit salomon singulares scz domũ regis salomonis & domũ regine filie pharaonis domũ saltus libani & tẽplũ dei seu domũ dñi. Secũdo inuenio quatuor res semp sine requie que sunt elemẽta & aterne octaua spera et planete. Tercio inuenio quatuor genera apũ seu d̃cas qz vel sunt exterius depredãtes dulcia vel sunt interius quantes fidelia vel sunt pugiles expugnantes vel sunt vigiles excubãtes. Quarto inuenio qz sit plorantis quadruplicitẽr qz plorat homo p̱ culpa ppetrata p̱ pena illata amore alligatus & penitus p̱

uocabus. Quīnto inuenio noctē hye-
malē noctē estiualē noctē vernalē et
noctē autūpnalē. Sexto inuenio q̄
sunt lacrime hōis lacrime pecoris la
crime piscis et lacrime volucris. Se
ptimo inuenio q̄ ē ꝯsolatio oris p cō
siliū puocatiuū ꝯsolatio opis p auxi-
liū alleuiatiuū. Est ꝯsolatio p spei ex
citationē est ꝯsolatio p paciencie īfor
mationē. Octauo inuenio q̄ oēs ca
ri aut sunt pfecti in oīni genere vel
sunt ppinqui sibi in sanguine vel ꝯsi
cientes et ꝯsiciati vel sunt placētes et
placidi. Nono inuenio q̄ vltra ami-
cū verū est amicus dolosus & est ami
cus maliciosus est amicus vocalis et
est amicus mensalis Decimo inuenio
q̄ sunt inimici p verbalē verberacōnē
p corpalē pscutionē p mobiliū spolia
C tionē p inmobiliū eradicationē. Et
ppter ista decē quaternaria de popu
lo relegato in regione natura pphā
Ihere. sic lamentatur. Beth plorās
plorauit i nocte q̄i hystorialiter dice
ret sic. Heu domus iuda ꝯstructa p
patriarchalē ꝓpagationē erecta p re
galē dn̄ationē et curiose depicta p pro
phetalem p̄dicationē iā iacet obruta &
destructa ac desolata ppter bestialem
ꝯuersationē Erat eīn populus vel re
gnū iuda quasi dom⁹ regis salomōis
cui⁹ pauimentū & fundamentū fortis
simū patriarche posuerūt cui⁹ parietes
ex hominibꝫ quasi ex tot lapidibꝫ re-
ges quasi latam sublimi⁹ erexerunt
Cui⁹ opimentū sacerdotes & pontifi
ces extiterūt. Quia sicut pꝫ di. lxiij
valētiniani impiū debet subiā sacerdo
ꝯ. Cui⁹ ornamentū sancti pphē co-
ordinauerūt. Sed q2 hec dom⁹ in pe
nā peccati iam dilaceratā dissipat̄ cū
oībꝫ p̄conijs suis idcirco dt ppheta
Beth plorans plorauit in nocte & la
crime eius in maxillis eius. Vn̄ in si
gnū excessiui doloris captiuati populi
auditus est planct⁹ & eiulatus de me
dio vni⁹ tumuli Nā p hystoriali ex
positione hui⁹ clausule notāda est mi
rabilis hystoria quā tradit doctor de
lyra in ꝯmentario suo sup illud Ihe-
remie. xxxi. Vox in excelso audita ē
ploratus & vlulatus multus rachel
plorans filios suos & noluit ꝯsolari
vbi dt iste doctor Sic aiūt hebrei oēs
p̄cipue Rabysalomon & Rabyeliazar
q̄ cū populus iuda & ihrlm̄ p calde-
os in babilonē captiu⁹ duceretur p se
pulchꝝ rachel in raina audita est vox
altissima vox flebilis & lamentabilis
nimis quasi exiens de sepulchro ra-
chel que suspirans cū ingenti ploratu
et eiulatu quousqꝫ totus popul⁹ trā
siisset clamore lugubri lamētabatur.
Hec ille. Si igitur hec hystoria mi
rabilis vera ē tūc nulli dubiū q̄n aliq̄
aīa scā fuit vel saltē angel⁹ vt estimo
qui illi populo & puincie in custodiā
deputabat̄ culpā gētis iudaice ex sui i
tēcōe tenebrosam & penā populi pau
lo post dolorosam & ignominiosam p
aliquā vocē creatā ꝯdolendo lamenta
bat̄ vn̄ & hoc ē qd̄ de nocte culpe tene D
brosa & de infortunijs ei⁹ sic plangit
ppheta Beth plorās plo. in no. & la.
ei⁹ in max. ei⁹ In quibꝫ vbis pp-
pheta deplāgit populū vt viscerose do
lorosum. In cui⁹ signū vbū doloris
duplicat cū dt plorās plorauit. Et
hāc ymaginationē ꝯfirmat Hugo de
scō vic. sup ecc̄iasten li. i. Inculcatio

et geminatio verboꝝ affectū loquētis
rei magnitudinē ꝙ stuporis nouitatē
sigt qꝛ ꝑ locutionē geminatā validi-
us tangit populū et efficacius corꝰ pe-
netrat audiētis. Et hoc est qd ponit
Gilbertus in ꝯmētario huiꝰ lr̄e plo
rans. Dicit ꝓphā ꝙ dolor semꝑ ma-
nēs nō cessauit. Dicit em̄ plorauit:
qꝛ dolorē preteritū nō minorauit sed
augmentauit ꝙ titulū ploratus gemi
nauit in signū excessiui doloris q̄ mi-
seros misere euiscerauit. Et notan-
dū cur dēt plorās plorauit in nocte et
non plorans plorauit in die signāter
vt estimo noctem ex causa tangit et
nō diem. Vn̄ ꝙ ad hoc rn̄det in ꝯmē
tarijs gilbertus antisiodoreñ. et pasca
sius pascetanꝰ. Audit inquit scz he-
brei quoꝝ codices ꝯtestāt i ānalibꝰ
ꝙ nocte illa qua caldei intrauerāt in
ihr̄lm̄ et in manu fortissima ex indig
natione spūs cū aio crudeli et impetu
feroci ciuitatē inuaserant vicissim suꝑ
tēplū in aere et interdū suꝑ mediū ci
uitatis hoc ꝓdigiū illos perterruit ꝙ fe
cit desperare. vn̄ ꝙ rex sedechias nocte
illa fugā cepit cū nobilibz et populꝰ
in ciuitate planxit dolore vehemēti. A
pricipio em̄ noctis illiꝰ ad ciꝰ horam
mediā auditus est ab oīm populo plo
ratus vnꝰ suꝑ plāgentis qui quasi
ex merore spūs inaudito suspirās fre
mitus cū quodā rugitu lamentantis
deplanxit. In cuiꝰ eiulatu et vlula-
tu. hec vox ꝑ vicos audita est ve ve ve
populo ciuitati ꝙ tēplo lxx. diebz popu
lus uo ciuitatis cū inauditis dolorībꝰ
noctē illā tremebūdā ꝯtinuis fletibꝰ
E ꝓduxerūt vt vere eā ꝓpheta diceret
ꝯdolendo qꝛ plorās plorauit in nocte

Hec ille. Credendū est ꝙ vox ista do
lorosa erat vox alicuiꝰ angeli forte de
putati ad custodiā templi ciuitatis et
peccata populi et penā instātē lamen
tantis ꝙ populū q̄si ꝑ plateā publicā
ad pn̄iam ꝓuocantis. Iuxta illud qd
scribitur Ysa. xxxiij. Ecce videntes
clamabunt foris angeli pacis amare
flebūt. Nō ꝙ angeli beati potuerunt
dolere sed prauis miserijs ꝯdolere ꝙ iō
nō realiter doluerūt sed ꝯdoluerūt et
signū doloris oñderūt. Et hoc plane
ponit Iero. in ꝯmētario suo suꝑ p̄-
dicta auctoritate. Angeli inquit an-
gelis p̄sunt et regnis quidā. quidam
vrbibz ad hominū tutelā deputantur
letantes et ꝯgaudētes de bono ꝓfectu
populi ꝯdolētes uo peccatis ꝙ infortu
nijs ꝙ signū merorū nō nūq̄ oñden
tes vt q̄si violēter populꝰ ad pn̄iam
ꝓuocetur. Hec ille. Vn̄ in euidenciā
huiꝰ ꝯclusionis talis planctꝰ vicissim
suꝑ tēplū et interdū suꝑ ciuitatē inso
nuit ve ve ve lxx. diebꝰ. Estimo em̄
ꝙ hec fuit planissima ꝓphecia de capti
uitate populi ꝑ lxx. ānos in babilone
iuxta illud qd scribitur eze. iiij. Con
uerte faciem tuam ad ihr̄lm̄ et ꝓphe-
tabis aduersus eā. Ecce em̄ diem ꝓ
āno dedi tibi vt iuxta scripturā talis
sit sensus lamētationis ve ve ve lxx.
diebus. i. lxx. ānis erit ve desolatiōis
tēpli ve vastationis ciuitatis ꝙ ve de-
ploracōis populi. Sic igit vnomō po
nitur causa cur dr̄ plorans plorauit
in nocte. Sed aliam causam ponit pa
scasius ꝙ forte multo meliorem quia
multimembrem et vtiliorem. Dicit
enim sic. Cur ploratus nocturnus a
ihr̄emia signat. tum. quia tempore

illo quo solet hoīes laborū obliuisci
& dolorꝝ & angustijs diurnis finē po
nere ac nocturne quietis beneficio se
recreare. In signū ꝙ nulliꝰ quietis
dulcedine fruebatur describitur no-
ctes deplorare. tū qꝛ de nocte ex mo-
re ꝯuenerāt et sibimutuo colloquen-
tes angustias exposuerāt et deflebe-
rant. tū qꝛ de die plangere non aude
bāt ne scꝫ caldeis coacti seruire vide-
rentur & iuncti & cū oppꝓbrijs fuissent
flagellati. Et sic verborꝝ vulneribus
corpis vulnera adderentur. De die
ergo dolēs populꝰ de nocte fleuit nec
requieuit donec naturalis necessitas
somnū oculis imparabat. Et sic plo-
rās plorauit in captiuitate que nocti
merito ꝯparatur. Hec ille Cōseq̄n
F ter igit̄ iuxta ymaginationē suā capti
uitas illa facta ꝑ caldeos et etiam po-
stea ꝑ romanos nocti hyemali ꝯpat̄.
Est eīm nox hyemalis algoris indu-
ctiua et humoris nutritiua est vento-
sa et tenebrosa est laboris & vexatio-
nis et est ꝓlixionis & duracōis pi mō
in hystoriali captiuitate accipio ꝓ al-
gore penaꝝ asperitatē ꝓ humore la-
crimaꝝ copiositatē ꝓ flatibꝫ ventoꝝ
vehemētiā oppꝓbrij nūosi & ꝓ tenebris
carentiā tēpli luminosi Et erāt i hac
captiuitate labor & vexacio Qꝛ vt in-
fra sequit̄ lassis nō dabatur requies
nec nō et dolorosa duratio: qꝛ lxx. an-
nis plorās plorauit in nocte. Sed si
cut sup̄ dcm̄ est in descriptiōe huius
lr̄e quatuor in genere mouēt hoīnē
ad plorandū scꝫ culpa & pena pudor &
amor. Flebāt igitur iudei in babilo-
nica nocte ꝓ culpe enormitate qua pe
nā illā ꝓmeruerūt. Flebāt etiā ꝓ pe
ne multiplicitate qua afflicti extite-
runt. Flebāt ꝓ pudore oppꝓbrij & de
risionis quibꝫ caldei hebreos exꝓbra-
uerūt. Flebāt etiā ex amore pr̄ie ꝑdi
te scꝫ regni ciuitatis & tēpli Dicit eīm
terenciꝰ in andria ꝙ nichil homini la
crimosius ꝙ̄ semꝑ velle qd nō habꝫ et
semꝑ nō velle. qd semꝑ hꝫ & vtrobiqꝫ
est genꝰ mortis. Plorās ergo plora
uit in nocte in tm̄ ꝙ lacrime eius in
maxillis eiꝰ In quo verbo ꝓpheta de
plāgit populū vt copiose lacrimosum
Potest eīm homo intense dolere et si
nō fleuerit. Sed testes doloris sunt
lacrime i oculis erūpentes igitur ar
guūt intēsum animi dolorē lacrime ꝑ
genas & maxillas copiose defluentes
Vñ & ꝓpheta nō dicit lacrime eiꝰ in
oculis eius sed lacrime eius in max
illis eius. Vñ hoc notandū est ꝙ Ie- G
ronimꝰ in ꝯmētario dicit ꝙ iusti et
zelatores legis moysaice cū eēnt i ba
bilone sepcies in nocte iuxta septē vi
gilias eius ad laudē dei surrexerūt &
cū lamētis plorauerūt: vt sic deū ad
pietatē cicius ꝓuocarēt & ideo sicut i
ꝓsꝑitate sepcies in die laudes solue
rūt dn̄o ꝓ populo etiā sic in aduersita
te sepcies in nocte fletum optulerūt
dn̄o. Sequit̄. Nō est qui ꝯsolet̄
eā ex oīmbꝫ caris eiꝰ Hic ꝓpha plā
git populū vt vltimate desolatū. Qꝛ
nō est qui ꝯsolet̄ eā et vt inoppinate
defraudatū Qꝛ ex oīmbꝫ caris eius.
Hic igitur duo notāda sunt ꝑmo scꝫ
ꝙ sunt quatuor genera caroꝝ. scꝺm
do ꝙ quatuor sunt modi ꝯsolationū.
Est enim carus aut placens aut pla
cidus sicut adulator et formosus aut
proficiens aut proficuꝰ sicut gratus

et beneficus aut ꝓpinquꝰ in sangui-
ne sicut pr̄ mr̄ vel germanꝰ aut pfe-
ctus in om̄i genere ꝛ sic diligibilis ꝓ
pter se vt solꝰ deus Secūdo notā
dū qꝫ est ꝯsolatio oris p ꝯsiliū pfectū
ꝯsolatio opis p auxiliū alleuiatiuū cō
solatio p spei exaltationē et est ꝯsola-
tio p paciēcie informationē. Sz iā nō
est qui ꝯsolet eā ex oi ca. eiꝰ qꝫ pseu
do ꝓphete qui eos decipiebāt nescierūt
grati ꝛ ꝯsanguinei nō potuerūt. Et
certe deus ꝑ tūc uoluit exp̄sse qꝫ vt i
fra sequit̄ inimicus dñs ꝓierit eos ve-
hemēter igitur nō ē ꝯsolatio eis oris
ꝓpter ignoranciā nō opis ꝓpter impo-
tenciā nec paciēcie qꝫ om̄es flebāt in
fortunium nec eciā spei qꝫ nō ē ꝯsiliū
ꝯtra dñm. ꝓu. xxi. Et iō nō ē qui cō
soletur eā ex oibꝫ caris eiꝰ. vñ sequi
tur oēs amici eiꝰ spreuerūt eam Hic
deplāgit ꝓphā populū vt dolorosiꝰ de
relictū qꝫ oēs amici eiꝰ spreuerūt eā
et vt anxius afflictū: qꝫ facti sunt ei
inimici. Vñ beda in exortationibꝫ ca.
lxxx. Quid magis torquet hominē q̄
qꝫ de amico fiat sibi inimicus. q. d. ni

b chil. Quatuor sunt genera amicorꝫ ꝛ
quatuor sunt genera inimicorꝫ. Est
eni͂ amicus dolosus de quo abacuc ij.
ve qui potū dat amico vt inebriet eū
et aspiciat nuditatē eiꝰ Est eciā ami-
cus maliciosus de quo dr̄ in p̄s Ami
ci mei ꝛ ꝓximi mei aduūsum me ap-
ꝓpinquerūt ꝛ steterūt Est amicus mē
salis. i. muneris ꝛ hoc ē qd̄ dr̄ ecci. vi.
Est amicus socꝰ mēse ꝛ nō ꝑmanet
in die necessitatis. Et est amicus co
nalis sic scribitur ecci. xxxvij. Est ami
cus solo noie ꝛ talis ē totus in verbo
Sz qꝫ sic scribitur ecci. xij. Nō ag-

noscitur in bonis amicus nec abscōde
tur in malis inimicus. Ideo nūc dr̄
ꝓpheta Om̄es amici eiꝰ spreuerunt
eā ꝛ facti sunt ei inimici. Sic egipcij
et syrij filij amon ꝛ moab cū quibus
ꝯfederata fuerat iudea cū ihrlm̄ Nā
sic dr̄ doctor de lyra i ꝯmētario Erāt
in fronte cū caldeis in captiuitate et
vastacōe ciuitatis. Et sic eā ꝑseque
bātur p verbalē vulneracōnē p corpo
lē ꝑsecutionē p mob liū spoliationē p
inmobiliū irradiationē Et hij sunt
quatuor modi inimicorꝫ de quibꝫ cō-
qritur ꝛ plāgit ꝓphā Omnes amici
eiꝰ spreuerūt eā ꝛ facti sunt ei inimi
ci. q. d. cū ps. sub typo tociꝰ populi oli
inimicos meos dedisti michi dorsum
nūc aūt inimici nr̄i subsannauerunt
nos Ecce verbalis vulneracio nec est
alicubi verbalis saltim ꝯsolatio vñ et
Job xviij. Plāctus populi ad inimi-
cos syros ꝛ egipcios ꝛ hmōdi ꝯsola-
tores oēs onerosi vos estis. Atꝫ eēt
aia vr̄a ꝓ aia mea ꝯsolarer vtiqꝫ et
ego vos frmōibꝫ ꝛ mouerē caput meū
sup vos coronarē vos ore meo et mo-
uerē labia mea q̄si p̄cēs vobis sz iā e-
cōtra nullꝰ pcit ore sz subsannat Nul
lus pcit corpe sz vulnerat. nullꝰ pcit
rebꝫ mobilibꝫ sz spoliat. nullꝰ pcit re
bꝫ imobilibꝫ sz igne inflāmat. Et hoc
ē qd̄ sic ꝓpheta hystorialiter lamēta
tur. Om̄es amici eiꝰ spreuerūt eā ꝛ
facti sunt ei inimici Capitulū viij

Eth plorās a
plorauit in no
cte et lacrime

eius in maxillis eius

Sicut ꝓpheta hystorice ꝑus deploravit domū iude sic mō allegorice deplāgit domū ecc̄ie. Et sicut iudea fuit ꝓpria domꝰ regis salomonis sic et ecc̄ia est domꝰ regine scʒ filie pharaonis. Hec regina est dn̄a deuocō ꝯtinue ꝯtēplās deū in ꝯtēplacōis cubiculo cuiꝰ domꝰ est scā ecc̄ia. Cuius ancilla hostiaria est fides firmissima. Cuiꝰ thalamꝰ est caritas. cuiꝰ ascēsus est spei lōganimitas. cuiꝰ lectus est secretoꝝ dei cognitio. cuiꝰ sompnꝰ est quieta oratio. Et hec ymaginatio ꝓ pte ꝯfirmat̄ ꝑ beatū Greḡ. sup canti. sup illud Introduxit me rex i cubiculū suū. Ecc̄ia inquit dei quasi quedā regina cuiꝰ porta est fides fundamētū firmissimū ē xp̄c ihūs Math. vij. descēdit pluuia venerūt flumina ⁊ flauerūt venti. i. ꝑsecucōis ⁊ irruerūt in domū illā et nō cecidit fundata eīm erat sup̄ firmā petrā Petra aūt erat xp̄c. i. corinth. x. Vn̄ ⁊ fundamentū huius domus q̄si mgr̄ latamoꝝ ecc̄ie sic scribit paulꝰ. i. coꝝ. iij. Fūdamētū aliud nemo p̄t ponere preter illud qđ positū est qđ est ihūs xp̄c. Huiꝰ domꝰ muri sunt collectio fideliū cemēto caritatis ꝯiūctoꝝ. cuiꝰ xij. colūpne sunt xij. apli. Cuiꝰ quatuor ꝓpugnacula cruciferia sunt quatuor doctores p̄cipui. cuiꝰ quatuor anguli sunt q̄tuor euāgeliste. cuiꝰ fenestre vitree trāsparētes ⁊ pluade sunt ūgines mūdissime. cuiꝰ vigiles sunt ꝯfessores ⁊ religiosi excubātes cuiꝰ pugiles sunt angeli affectuosi ꝓpugnātes. cuiꝰ celaturā xij. ꝓphē subtilibʒ figuris enigmatice descripserūt. cꝰ picturā hystoriis variis martires suo sanguie subtiliauerūt. cꝰ tributarij sunt viri laici ⁊ illr̄ati. cꝰ ministri varij sunt ecc̄iarū alij lr̄ati. cuiꝰ custodes sunt p̄lati oēs ⁊ p̄sides. cuiꝰ secretarij sunt soli sacerdotes qui ꝑ ꝯsecrationē vocalem et applicationē mētalē ꝯficiūt corpꝰ dn̄i et ptractāt. Hec ē igit̄ vt estimo B
domus illa de qua sic saluator loquit̄ Math. xxi. Domꝰ mea domꝰ oracōis vocabit̄ vos aūt fecistis eā spelūcā latronū Sed qui sunt isti quos sic xp̄c arguit ptʒ xvi. q. vij. ⁊ hec diximus. Arbitror tēplū dei ex viuis lapidibʒ ꝯstructū. Ecc̄iam xp̄i eē in qua sunt multi ꝯm carnē militātes qui ip̄aʒ domū oracōnis actibʒ suis puūsis faciūt spelūcā latronū qui arbitrant̄ questū eē pietatē nec viuūt vt deberēt de euāgelio sʒ diuicias ⁊ possessiōes acquirūt ⁊ negociatores fiūt. Hij sunt qui ecc̄iam dei spelūcā faciūt latronū vt merito sic plangat xp̄c Que vtilitas in sanguine meo dū sic descēdo in corruptionē Et hij sunt mali ep̄i p̄sbiteri ⁊ p̄lati qui domū oracōnis domū faciūt negociationis Vn̄ ⁊ de ista domo scribit̄ Jere. xxiij. In domo mea inueni malū Et ozee vi. In domo israhel vidi horrendū Hoc malū est mūdi cupiditas ⁊ hoc horrendū ē carnis voluptas Et iō dī Carnoteñ. in suo policratico li. v. ca. x. Marie pulchra domus ꝑuis ē plena malignis Quid magis horrendū q̄ȝ tractare filiū ūginis i altari ⁊ in cubili ꝑui veneris agitari. Sicut vile est dr̄e viliꝰ ē facere dī Bern. Et iō scribit̄. i. pe. iiij. Tēpus est vt

iudiciū incipiat a domo dñi. Hec enī
dom⁹ eccłie igne luxurie & auaricie ꝑ
malos ministros q̄si ꝑ caldeos ꝯbusta
est & ꝑ malos p̄latos q̄si ꝑ romanos
vastata est. Istā igit domū lamētabi
lr describit carnotēn̄. li. vij. ca. xvij. si
cut de orto diliciaꝝ oriūtur q̄tuor flu
mina q̄ irrigāt & fecūdāt oīa. Sic de
medio dom⁹ dei de orto ecclīaꝝ erum
pūt oīa vicia q̄ ꝯfundūt oīa. Ibi oīa
currūt ad p̄cīū. & dom⁹ dei fornicanti
bꝫ tradita ē. video recessum a sctūa
rio & dom⁹ assimilata ē ꝓstibulo quā
sine gemitu & lacrimis nequeo deplo
rare. Dom⁹ nāqꝫ orōnis plāgēte dño
facta est dom⁹ negociatiōis et templū
angeloꝝ factū ē speluncā latronū. Hec
ē dom⁹ symōis lepꝛsi i q̄ symō disposu
it oīa. oēs recipit nec recusat aliq̄ꝫ io
frustrā excipis aliq̄ꝫ frustrā alicui op
pōes titulū idignitatis. sꝫ symō oēs asse
rit habiles ad ecclīcas dignitates & cō
currētibꝫ scōꝝ exēplis p̄mi clamore
ꝯductiuo oēs apꝓbat & excusat. Si
enī oppōnis ꝙ ignobilis est Rn̄dꝫ ꝙ
nec petrus p̄rīa⁹ fuit nec sanguine
gloriosus sꝫ piscator ingloriosus. Si
minor est Ieremiā & p̄curforē hn̄t
auctores si puer est iā mōstrat semo
res a daniele puero eē ꝯdēpnatos il
lr̄atus est nec scolas frequētasse le
gūtur apostoli Vxoratus est Et apo
stolus vni⁹ vxoris virꝝ p̄cepit eligē
dū Iniuria mr̄imonij suam reliquit
vxorē. Ecce iohānes a nupcijs ad a
postolatū tradit reuocatus. Et tūc
nota ibi Dn̄ de ista domo q̄ nūc sic in
cipit et recipit et retinet & in qua tot
ꝓmouētur insolentes exponi p̄t illud
ioh. xiiij. In domo p̄ris mei māsiōes

multe sunt. Manēt enī i ecclīa ecclīa
stica q̄si leones ꝑ supbiā. canes ꝑ gulā
dracones ꝑ auariciā. azini ꝑ accidiam
leopardi ꝑ irā. lupi ꝑ inuidiā. vulpes ꝑ
dolositates sues ꝑ voluptates. q̄si enī
sues in luto feditatis sic volutātur et
vilificātur in forea voluptatis. Cum
igitur tot sint māsiones miseroꝝ in
domo ista regia appet michi ad lr̄am
iā verificari qd̄ scribitur. ij. Regū. iij
Erat dom⁹ saul decrescens cotidie.
Cotidie enī decrescit ecclīa qꝛ cū dāp
nabilis sit vita supioꝝ nō mirꝝ si sit
culpabilis vita subditoꝝ. Et diter
p̄rem sequit sicut ꝓles Ecclīaꝫ dei di
lapidāt & de pauꝑant et de ꝯputu ex
treni iudicij nō ꝯputāt. Quos allo
quitur sic Bern̄. in floribꝫ li. iiij. ca.
iiij. O inquit terribilis de⁹ i ꝯsilijs
sup filios hominū. Frustra incipient
miseri dīc mōtibꝫ cadite sup nos et
collibꝫ operite nos Veniēt aūt tribunal
xp̄i audiet populoꝝ q̄rela grauis & du
ra accusatio quoꝝ vixere stipendijs
nec diluerūt peccata quoꝝ facti sunt
duces et doctores cera ac mediatores
fraudulēti Quid tibi o īspiciēs diuine
faciēt aut diuiac quibꝫ tibi mercaris
tā graue iudiciū tā dire te obligas ra
tioni de vniūsis quidē vsqꝫ ad q̄drati
tē nouissimū reddēs rationē. Et si di
gnū est qui altario fruit de altario vi
uat. viuat ergo de altario & nō supbe
at nec luxuriet nec ditet i clericatu
nec diues de paupe fiat nec de ignobi
li gloriosus Nō ampla faciat palacia
nō loculos ꝯgreget nec in vanitate et
supfluitate dispgat nō extollat de fa
cul tatib us ecclesie ꝯsanguineos aut
nepotes nec filios vt sic diteri nuptui

tradat. Nō licet tibi de bonis ecclesie
frena aurea ꝯpare. Sellas depictas
calcaria argentea varia griseaqꝫ pelli
cea a collo & manibꝫ ornatu purpu-
reo diuersificata. Deniqꝫ quicquid p̄
ter necessariū victū aut simplicē vesti
tū de altario retines tuū nō est rapi-
E na est sacrilegiū est. Vñ igit dicit p
pheta Beth. q. d. dispone domui tue
p inge ꝯsciētie ꝯsiliū: qꝛ nolis velis
de oīibꝫ reddes ꝯpotū. Et ideo dicit
Beth. i. dom9 boꝛroris attende iudi
ciū doloris et corrige vicium fetoris.
Hec est eīm dom9 de qua sub forma
multipharia scribit ihere. lij. et xxxix
ca. ꝙ nabuzardā p̄nceps milicie nabu
gudonosor regis babilonis capta ciui-
tate ihrlm̄ incendit domū dīn & domū
regis et omnē domū magnā ꝯbussit
exercitus caldeoꝝ tāqꝫ si suppositis ig
p̄stationibꝫ nabuzardan qui est dignū
iudicio qd̄ notat pctm̄ & cuā nabugu
donosor que est angustia que ponit pe
nā. q. d. sic allegorice. Cōcupiscētia
reꝝ mūdialiū que p̄nceps ē angustie
que est tyrān9 tartari incendit et cō
bussit domū ecclesie p ifinitas flāmas
viciorꝫ Si igitur aliquis attediatus
fumo fornitis criminalis de domo ista
exierit p pctm̄ opis q̄si p portā publi
cam & vulgarē vel si exierit p pecca-
tū oris q̄si p caminū vsualē aut siqs
exierit p pctm̄ cordis q̄i p fenestram
secretā et fugā puellarē ꝯfundat vt
corrigatur saltē verbis illius spūs in
fectiui qui dicit reūtar in domū meā
vn̄ exiui Mathei. xij. & luce. xi. q. d.
Ego qui exiui domū ecc̄ie legē p̄uari
cando reuertar p portā penitēcie pecca
ta deplorando. Hec eīm ni fallar ē il-

la dom9 quā describit illa Sibilla eri
threa cui9 verba ponit flaccus de visi F
onibꝫ sibille li. ij. pte. i. ca. iij. Vidi i
quit et ecce dom9 illa que erat plēa
plebibꝫ habebat portā meridionalem
patentē diebꝫ vij. Et ecce die sexta
p hostiū oraculi de latere dextro sep-
tē flumina effluebat. Hec dom9 mo-
raliter est ecclesia cui9 oraculū ē cor
pus dn̄icū virtute cui9 oīnis qui pe
tit accipit & qui querit inuenit & pul
santi apitur cui alludi p̄t illud iij. re
gū vi. Oraculū in medio dom9 in in
teriori pte fecerat vt poneret ibi ar-
cham federis dn̄i. In medio igit do-
mus scꝫ marie vel ecclesie corp9 dn̄i
cū quasi oraculū visum est i quo ani
ma repleta deitate velut archa fede-
ris posita est porta hui9 domus semp
patēs vij. diebꝫ est p̄nīa que vsqꝫ ad
finem seculi nulli clauditur peccatori
vij. eīm dies dici p̄nt vij. millenaria se
culi vltra que nō durabit ista vita si
cut multi doctores coniecturant in ve-
spera vero huius mūdi et huius vite
claudetur metrum hui9 domus por
ta scꝫ hostiū misericordie & salutaris
penitencie sicut sub decreto diuino de
scribitur Apoc. x. ꝙ angelus habens
vnū pedē sup mare & aliū pedem sup
terram leuauit manū ad celum & iu
rauit p viuentem i secula seculorum
ꝙ tempus nō erit amplius p̄nīe scꝫ
pietatis. Sed ecce die sexto p hostiū
oraculi a latere dextro septem flumi-
na effluebant hec dies vi. est sextum
seculi millenariū in quo aperitur ora
culum qd̄ sm̄ cronicam Fercalfi libro
vij. pte prima a principio mundi vsqꝫ
ad incarnationē xp̄i fluxerant annoꝝ

F quinqꝫ milia et xxix. hac igitur die
sexta. Sexto millenario incipiente et
etiam sexto die ad litteram apertum
est hostiū oraculi in latere dextro id
est vulneratur corpus dominicū ꝛ ef
fluxerunt septē flumina. i. septē sacra
menta ecclesie. Sicut enī dicit glosa
ioh. xix. in lateris xp̄i apitione hostiū
vite pandebatur vnde ecclesie sacramē
ta manauerūt sine quibꝫ ad vitam nō
intratur. Hoc est hostiū in latere ar
che p qd intrant animalia diluuio nō
G pitura. Hec ibi. Apparet igitur q
hec porta patens meridionalis dr̄ pe
na vel plaga xp̄i lateralis. Dicit enī
Simplicius ep̄s ierosolomitan9 in
tractatu ad milites xp̄i q corp9 xp̄i
reclinatū in sepulchro habuit pedes
versus orientē et caput versus occidē
tem vt sol materialis qui radios re
traxit nō cerneret dolorem dn̄i moriē
tis ꝛ ip̄e rutilans in suo ortu cerne
ret solis iusticie faciem floridā resur
gentis. Ex isto dicto sequit ex cōti
q si xp̄c habuit pedes ad orientem et
caput ad occidentem tūc faciem habu
it versus orientē latus dextrū versus
meridiem ꝛ sinistrū versus aquilonē
Vnde et hoc in spū fatetur ezechiel i
figura se vidisse. Cōverti inquit me
ad portam dom9 et ecce facies dom9
respiciebat ad orientē. Aque vero de
scendebant in dextrū latus templi ad
meridiē altaris Ez. xxxvij. Hec igi
tur domus est ecclesia que faciē oppo
nit orienti. Et eius porta est pietas
apta omi petenti. Oraculū est corp9
dominicū et flumina sunt sacramenta
Sed hec dom9 bene scribitur plena
plorantibꝫ vt ppositū locū habeat Se

quitur enī post Beth Plorans plo H
rauit in nocte ꝛ lacrime eius in max
illis eius. Sicut igitur docet Ihero.
hic in cōmētario nox pluries ponitur
in scriptura p omi desolatione Eccle
sie igitur in huius vite exilio Plo
rat multis de causis. Plorat enī pri
mo p culpa secūdo p pena tercio pro
pudore quarto p amore vt sic p plan
ctu multiphario filioꝝ eius verificet
q plorans plorauit in nocte ꝛ lacri
me eius in maxillis eius. Et hanc
ymaginationē cōfirmat pascasi9 rode
tanus in glosa prima hui9 libri Ali
ter inquit quater ecclesia deplangit i
filijs scelerum immanitatem. Aliter
terrores et dampna Aliter incōmo
da nature ꝛ aliter elongationē glorie
vn̄ et iste ploratus in nocte quadru
pliciter multiplicatus renouat. Tra
dit enī Beda de ymagine mūdi li. v.
et vegeci9 de re militari li. ij. q excu
bie militares in castris de nocte sunt
quatuor scꝫ in vesperum cōticiniū inte
pestū et gallicaniū Istud etiā ponitur
p magistrū de pprietatibꝫ elemētoꝝ
li. ix. ca. xxv. ꝛ luce xij. in glo. vbi vi
ta illa cōparatur nocti et quatuor eius
vigilie sunt quatuor etates principa
les. s. etas puerilis iuuenilis virilis
et senilis. Eccia igitur sp vigilās cō
tra hostes p filijs et in filijs semper
militans in quatuor hijs etatibꝫ qua
si in q̄tuor noctis vigilijs pctā deplo
rat sic pulcre exēplificat auctor de p
prietatibꝫ elemētoꝝ li. v. pp̄e. xix Plā
git iquit scā mr̄ eccia pctm̄ origina
le i ifātibꝫ pctm̄ actuale i adolescētibꝫ
pctm̄ mortale i viroꝝ effrenata malicia
q̄pct.m̄ veniale i senioꝝ sciētia nasa

Hos eni̅ quasi q̄r:atuo: filios eccia
enutriuit ⁊ exaltauit. ipi uero verita
tē deserētes ⁊ vanitatē sectantes deo
supius ꝯminātē ꝯsciencia interiꝰ re
pugnātē ⁊ eccia q̄si m̄re posteriꝰ re
clamātē frontose currūt ad infernū
et lapsi corruūt in pene ꝓfundū. volū
tarie eni̅ vulnerati in hac mortis mi
licia nec sanati pp̄ria captiui a spiriti
bꝫ malis rapiūtur ꝑpetuo exilio rele
gātur. Hec ille. Pro hac igit̄ causa
culpe eccia pro filijs plorat in filijs
Et hoc est qđ đꝛ lacrime eiꝰ in max
illis eiꝰ. Sic ꝓbat̄ p tractū Greg.
xiij. mor. ca. v. Maxille inquit eccie
sci p̄dicatores ⁊ doctores sunt de qui
bꝫ sub iudee spē p ihieremiā đꝛ plorās
plorauit in noc. ⁊ la. eiꝰ in maxillis
eiꝰ. Q̄ꝛ ex adusitate eccie illi āpliꝰ
pctā plangūt qui vitā carnaliū p̄di
cando ꝯstringūt ⁊ ipsi q̄si masticando
ecclesie mēbris cibū ministrant cū uba
vite pctōribꝫ p̄dicant. Hec greg. Et
subdit ca. vij. Eccia p fratres plāgit
qđ nō facit qđ tn̄ in mēbris debilibꝰ
q̄si ipa facit. vn̄ in signū q scī ⁊ supi
ores eccie sic suspirare dn̄t ⁊ sic ppli
pctā deplorare q etiā lacrime eorum
erunt in maxillis eoꝝ. scriptura hoc
supponit de scō Job xx. Ecce inquit
gygātes gemūt sub aquis. q. d. Ecce
p̄lati ⁊ pontifices ecce sacerdotes ⁊ se
niores Ecce doctores ⁊ oratores Ec
ce l̄rati ⁊ curati q̄si gygātes pctā po
puli portantes Ecce gemūt suspiran
do ecce plangūt lamētando sub aquis
lacrimaꝝ vt merito dicat ꝓpheta de
planctu matris ecclesie ꝓ scelere fi
lioꝝ eius. Plorās plorauit in nocte
⁊ lacrime eius i max. eiꝰ Sc̄dō
scā m̄r eccia deplāgit penā ⁊ āgustiā
filioꝝ. qꝛ sic tradit paulꝰ hebre. xi.
ca. Alij distēti sunt alij ludibria ⁊ u
bera carceres insuper et vincula passi
sunt lapidati sunt tēptati sunt secti
sunt in occasione gladij mortui sunt.
Alij circuierūt in melotis ⁊ pellibꝰ
caprinis egētes angustiati afflicti qui
bꝫ dignꝰ nō erat mūdꝰ Aliqui in so
litudibꝫ errātes in mōtibꝫ et in spelū
cis ⁊ in cauernis terre. vn̄ Petrus ra
uen. s. cxxi. Milicia est vita hōis sup
terrā ⁊c. Dic mihi inquit q̄ sit pena
q̄ p̄ma q̄ sit angustia qđ genꝰ mortis
latera martiꝝ nō trāsiuit ⁊ ipe dux
milicie xp̄s ihūs in horrendo patibulo
eleuatus oīmes iebriat sui sanguinis
poculo vt incessanter ad mortē suspi
rant ⁊ anhelant q̄si sanguinē ꝓ san
guine fundere sitiētes. Quoꝝ tn̄ ⁊ si
mors p̄ciosa ꝓtert plangit tn̄ scā m̄r
eccia infortuniū cū sic per martires
fortunari. Et iō languēs q̄si ⁊ ꝯq̄
rēs eoꝝ dura certamina offert filijs
ad legendū Hec ille Tercio eccia
deplorat pudorē ꝓlis ipudētie. Mem̄
to inquit q pulvis es ⁊ in puluerem
reuerteris. q. d. cū hugo. de scō vic.
li. i. sup ecciastes Ausculta tu o fera
frenetica ⁊ erubesce tu miser hō f̄cūs
es ad dei ymaginē vt oīa tibi s̄uirēt
⁊ tu soli deo adhereres. Ecce oīa le
ges nature ꝯseruant ⁊ tu solꝰ corruis
Terra ieternū stat imobilis. Astra
currūt ipante natura Oia tibi deserui
ūt impante amatore tuo. Leua ocu
los tuos ⁊ lege in libro vniūsi inter
creaturas q̄si inter tot l̄ras ⁊ erube
sce: qꝛ tu solus es quem testimonia
creaturaꝝ in iudicō ꝯdempnabunt.

Hec ille. Quarto ecc̃ia deplorat
ex amore Vñ Aug̃. s. xx. volumine
p̃mo Cur inquit amas argẽtũ nõne
q2 carũ est. Cur plus aurũ nõne q2
carius ẽ Ama ergo deũ q2 carissim9
est Hũc eĩm vt sponsa sponsum amat
ecc̃ia amore ei9 argentũ vilepẽdit et
aurũ diues in paupertate in qua liberi
us lãguet sup sponsum & se lacrimis
resorillatur Istis igit̃ q̃ruos de caus
sis hec dom9 secũda scz dom9 regine
que est fides cui9 aula ẽ ecc̃ia plorãs
plorauit in nocte & lacrime ei9 i ma
xillis ei9 & nõ ẽ qui ↄsolet eã ex oi
A bz caris ei9 In ista lr̃a Ihere. ec
clesiã xp̃i lamentatur vt totaliter de
solatã q2 nõ est qui ↄsolet eam & vt
vniũsaliter defraudatã q2 ex omibus
caris ei9. Dũ eĩm xp̃iani legẽ xp̃i p̃
uaricant̃ tũc nõ est qui eos vera ↄso
latione ↄsolet Hoc pz q2 tũc illis p
scripturas suas pphẽ apostoli et do
ctores vniuersi deũ iratũ annũcĩãt et
p̃dicant. Iniusti ũo si mũdiali ↄsola
tione eos ↄsolẽtur finis talis ↄsola
tionis erit desolatio ergo vtrobiqz re
rũ est q2 nõ est qui ↄsolet eã ex omi
bz caris ei9 Cũ eĩm non sit homo qui
nõ peccet nec erit homo cui ↄsolacõ de
bita est sicut pz p cesariũ in ãmonicõ
nibz suis ca. xxv. Ad professionẽ oim
xp̃ianorũ q̃ in certamine ↄtra vicia p
iclitãtur hec sunt necessaria nichil in
hac vita ↄsolacõis q̃rere nichil hono
ris nichil adulacõis p̃ncipũ rerũ solacia
fugere ad eternã remuneracõz animũ
p̃pare subiectõe & abiectõe gaude a di
licijs & diuicijs p̃cauere & in doctrina
informacõis q̃ rerũ solaciũ p̃pat exul
tare Hec ille. Sz qd dolẽdũ ẽ multi
in ecc̃ia xp̃i quibz incũbit vicia corri
pe & uirtutes doctrinare sub colore li
cito illicita exercẽt ordinãtur ad gre
gis xp̃i ↄsolationẽ fiũt ũo in desolacõ
nẽ Et hoc est qd cõtestat̃ greg̃. iiij.
mor. ca. xix. Amici bti Iob p cõsola
tione cõuenitũt sz i cõtũelias prorupũt
q2 insidiãcia vicia facie uirtutũ simũt
& hostili inuectiõe blãdo vultu nos fe
riũt nã sepe immoderata ira iusticia
vult videri & dissoluta remissio mia re
putari Sepe incautus timor hũilitas
et sepe effrenata supbia libertas appe
tit appere Hec ille Sz in signũ q ta
lis nõ ẽ cõsolatio catholica clamat de
us ad vtrãqz ptẽ ysa. xl. Cõsolamini
cõsolamini popule me9. q. d. cũ cõso
latio oris utitur in ↄtumeliã et detra
ctionẽ & cõsolatio opis ad cõtumeliã
et psecutionẽ et sic tã ex pte regẽciũ
q̃ ex pte cõmuneciũ nõ ẽ qui cõsolet
pctõres informando sz exprobrando nec
ẽ qui cõsolet scõs ad ardua ciendo &
deciendo & inquietando. Ideo cõsola
mini cõsolamini popule me9 Cõsola
mini in me p paciẽciam tpalẽ cõsola
mini in me p spẽ spũalẽ Et ido dicit
aplũs. i. tessal. iiij. Cõsolami iuicẽ in
ũbis istis Et sm Ambro. de officio
officijs li. iij. Solaciũ h9 vite ẽ vt ha
beas cui pect9 tuũ aperias cui archa
na pticipes cui secreta cordis reue
les. Explora igitur vt colloces tibi
fidelem virum qui tibi in prosperis
congratuletur in tristibus compacia
tur in psecutionibus adhortetur Hec
ille Accipiant igitur desolati corda
sua pio deo qui sic promittit ysaie
q̃nq̃gesimo. Ego ipse consolabor vos
et illi secreta pectoris et archana

deuelet pctōꝝ pemiꝶs qꝛ r.ō ē aliꝰ qui
ꝯsolet eā ex oībꝫ carꝭ eiꝰ. vn̄ ꝫ seq̄
tur Oēs amici eiꝰ spreuer̄t eā et fa
cti sunt ei inimici. Hic ꝓphā deplan
git ecc̄iaꝫ vt flebiliꝰ derelictā qꝛ oēs
amici eiꝰ spreuer̄t eā ꝫ anxiꝰ afflictā
qꝛ facti sunt ei inimici. vn̄ plato in ty
meo Qd̄ vulnꝰ letaliꝰ q̄ꝫ amicꝰ ini-
micus. q. d. nullū. Potētes ergo hꝰ
M seculi q̄ cū ecc̄iaꝫ viderint subliatā il
lā tūc q̄i amici honorāt tpaliter extol
lūt faciliter ꝫ se diligere fingūt ſꝫ cū
imp̄ssuris afflictā et i angustijs agita
tā ꝯspiciūt tūc q̄si inimici psequūtur
et spnūt Talis amicus fuit ille achito
fel q̄ in ꝓspis erat Amicꝰ dauid in
angustijs ūo ꝑapuꝰ inimicus. Et iō
iusto dei iudicio suspēdio se pemit sic
pꝫ. ij. Regū. i. De tali amicicia loqui
tur ysid. de sūmo bo. li. iij. ca. xxix. et
idē vij. moꝝ. ca. xi. Cito inquit i ad
ūsis pꝫ aicꝰ fraudulētus. Nā in ꝓs-
ꝑitate incerta ē aiācia nec scit an p-
sona an felicitas diligat. Sepe eīn p
simulacōꝫ aicicia colit vt q̄ nō poterit
apte de ꝑe decipiat fraudulēter. Sꝫ
tūc pietati ꝫ iusticie magis fit ꝯtra
riꝰ q̄n̄ decipit amicū aliq̄n̄ adūsitate
ꝑcussum. Per adūsa igitur ꝓbatur
aicus qꝛ dū adūsa ꝓcedūt aicus frau
dulētus detegitur stati qꝛ despicit sp
nit et psequitur quē se diligere simula
uit. Aicicia ūa nulla vi excluditur.
nullo tpe abolet᷑ ſꝫ tales sunt amici
veri qui vsqꝫ i finē existūt cari Hec
ille. Vn̄ i signū ad hoc manifestū dt
ꝓphā Oēs aici eiꝰ spreuer̄t eā. alit
sic Oēs hij dicūtur aici ecc̄ie q̄ eiꝰ le
gē ꝫ ꝓfessionē receperūt catholicā ſꝫ fa
cti sūt ei inimici ꝫ eiꝰ emuli deuenerūt

cū a fide apostatātes scismatici fiūt
vel heretici sic Julianꝰ apostata toꝫq̄
tus machometꝰ ꝫ ꝯsiles inuūi sic exē
plū ponit hystoria iherosolomitana c.
lxxvi. de septē sectis errātibꝫ ꝫ ab ec-
clesia xp̄i discrepātibꝫ q̄ sunt grecoꝝ
surānoꝝ nestorianoꝝ armenoꝝ ge-
orgianoꝝ iacobitaꝝ et maironitaꝝ
Hij oēs oli erāt amici ecc̄ie ſꝫ iā fa-
cti sunt ei inimici capitales de q̄bꝫ dt
ꝓpheta Oēs aici eiꝰ spreuer̄t eā ꝫ fa
cti sunt ei inimici. Vel tercio mō gn̄a
liꝰ exponitur hec lr̄a de remanētibꝫ i
ecc̄ia. Oēs eīn xp̄iani tūc sunt amici
ecc̄ie cū federa fidei nō infringūt p pec
cata. ſꝫ cū sepcies i die cadit iustꝰ lō
ge pluries ḡ cadit iniustꝰ Jō scribitur
ad Gal. iij. q̄ꝫ inclusit scriptura oīa
sub pctō. Hij tn̄ oēs hostes fiūt pe-
iores quo familiariores qꝛ ore aiciciā
ꝓfitētur ope ūo ꝯtradicūt. Fiūt igi
tur xp̄iani amici ecc̄ie dū iusti sunt.
Fiūt etc̄ inimici dū iniusti deuenerūt et
hij peiores oībꝫ alijs inimicis sunt vt
dt Greg. xix. moꝝ. ca. xxi. q̄ꝫ illi ec-
clesie fiūt hostes in q̄bꝫ plꝰ ꝯfidit de
talibꝫ aicis scribit̄ ꝓū. xi. q̄ꝫ simulator
ore decipit aicū suū Talis ei erat ille
cusi arachites q̄ ore absolōi applaude
bat ꝫ ope fcūs aicus dauid absolonē
decipiebat i cꝰ signū ḡuiori pēa puni-
tur. Scribit̄ eñi i vita bti macharij q̄ꝫ N
q̄daꝫ die repiēs caput cꝰdam defūcti
nihil carnis aut neruoꝝ aut venarum
aut cutis hñtis nisi tm̄ labia rosei
coloris admiranti igitur ꝫ q̄rēti ma-
chario cꝰ caput erat ꝫ cur tm̄ labia
sic formosa hūerat ꝫ si dāpnatꝰ vel sal
uatꝰ fuerat r̄ndit se fuisse ꝓsidē pa-
gāoꝝ ꝫ qꝛ n̄q̄ꝫ ꝯtrē ꝯsciaꝫ suā inquit nec

quicquā falsi dixerat vnq̄ᵹ in ꝑ̄petuū ꝑpetuū haberet talia labia. Et tn̄ dā ꝑnatus erat ꝓpter fidei infidelitatē. dixerat etiā se ita ꝓfunde eē in infer no q̄ntū distat terra a celo et adhuc iudei xp̄o discredentes erāt longe in feriores ⁊ ꝓfundius sine comparatione sunt falsi xp̄iani qui legē xp̄i suscepe rūt et eā nō custodierūt. sed p̄ciū san guinis xp̄i vilependentes ore tm̄ ꝯfi tebātur xp̄m ⁊ ope ꝯtradixerūt. Ta es ergo sunt om̄es xp̄iani ecc̄ie ini mici mortales ⁊ ꝓditores ⁊ tali pena digni sunt qꝛ dyabolo inimico ecc̄ie deseruiūt ꝑ peccata mortalia ⁊ quibꝫ homo ex̄ns in gr̄a amicus ecc̄ie cen sendꝰ est ⁊ cū talis quocīēs cū delibe ratione peccat venialiter inimicus ec clesie licet nō mortaliter effectus est Et hoc est qđ asserit Greḡ. ⁊ ponit in cano. di. xxv. vnū ꝙ nullū peccatū est adeo veniale qđ nō fiat criminale dū placet. Vn̄ qꝛ hec auctoritas ma terie frequēter intelligit̄ nota ꝙ di xit criminale ⁊ nō mortale Qualiter aūt auctoritas intelligi dꝫ colligi p̄t ibidē ex glo. Notandū igitur ꝙ hoc vocabulū crimen quintupliciter acci pitur. Aliquando dicit̄ ip̄a infamia criminalis peccati. Aliqn̄ ip̄m pecca tū ꝙ infamat aliqn̄ om̄e peccatū qđ fit ex deliberatione ⁊ iste modꝰ ponit̄ in textu exp̄sse. Aliqn̄ qđcūqꝫ pecca tū vn̄ ⁊ hoc ponit̄ in textu ꝙ noīe cri minis om̄e pct̄m intelligit̄. Aliqn̄ di cit̄ peccatū qđ semel ꝯmissum sufficit ad dāpnationē. Et sic accipit̄ ꝓ mor tali peccato vn̄ et istos modos tangit textus cū dt̄ ꝙ crimē est pct̄m accu satione et dāpnacōe dignū. Et hac cō

clusiōe pꝫ ꝙ nō om̄e criminale ē mor tale sed aliqđ ⁊ aliqđ nō et etiā a iq̄ peccata peccanti placēt que ex delibe ratione fiūt nec tn̄ sunt mortalia. ꝓ batur ibi exp̄sse ꝑ textū. Multa inq̄t ex deliberatione ꝓcedūt que nisi sepi us iterata et in ꝯsuetudinē ducta ꝙ̄ uis generēt pociꝰ mortē nō tn̄ eter naliter ꝑdūt qꝛ si crimina quedā ra tione appellent̄ tn̄ mortifera ⁊ capita lia n̄ sūt Hec textus Itē notandū ē ꝫ glo. ibidē ꝙ peccatū veniale placere peccanti est dupliciter qꝛ aliqn̄ tantū placet ꝙ cū studio ⁊ libidie ꝯsuetu dinaria ꝯmittit̄. Aliqn̄ sine discursu studioso ⁊ sine intēcōe libidis sed so lū fit ex simplici deliberacōe ⁊ tale pec catū nūq̄ꝫ fit mortale. Est tn̄ crimi nale p̄mo mō qꝛ manet veniale qn̄ ve ro veniale fit cū studio ⁊ deliberatiōe cū libidie intēsa tūc ꝫm glo. ibidē de uenit mortale. i. desinit eē sub sp̄ē veni ali ⁊ ascēdit ḡuitatē peccati mortalis vn̄ ⁊ glo. dt̄ sic. Sic mortale fit venia le inīūcta p̄nia vt pꝫ de pe. di. i. Sec p̄cō. ita veiale fit mortale dū placet studio ⁊ libidie. Et sic im̄ꝫacōe d̄ina pena et̄na debita ꝓ mortali ꝯmutat̄ i t̄pale ꝑ ꝯtricōē ⁊ p̄niaꝫ. ita et p̄ca t̄pa lis debita ꝓ veiali ꝯmutat̄ in eternā ex ꝯtēptu vt hic hec glo. Cū igit̄ ꝫ ꝯhere. li. ij. sup̄ ꝑsa. Om̄e pct̄m inimi cat̄ gr̄e et etiā cū nō sit iustꝰ sup̄ ter rā ꝫ cū qui bonū faciat ⁊ n̄ peccꝫ ap pet ex ꝯnti ꝙ oēs hoies xp̄iani q̄ sunt ecc̄ie amici quocīēs peccāt sunt ecc̄ie inimici. Et hoc ē ꝙ sub isto ꝫsu vniu̇ salitter euacuat ꝓpositū cū dt̄. Om̄s amici eiꝰ spreuerūt eā ⁊ facti sunt ei inimici. Capitulum nonū

Aᵃ

Eth plorās plorauit in nocte et lacrime eius in maxillis eius Exposita p⁹ hac lamēti pticula hystorice secūdo allegorice iā moraliter seu tropologice pphēta alloquitur aīā rationalem. Cū dicat Beth .i. domus. Est eīm aīa racionalis dom⁹ de qua scribitur ad hebreos iij. Omnis dom⁹ fabricatur ab aliquo qui autē oīa creauit deus est xp̄e vero in domo sua est que dom⁹ sum⁹ nos Sed sancta testatur scriptura tria expellūt hominē a domo sua scʒ fum⁹ stilliadiū ⁊ mulier litigiosa fum⁹ scʒ superbie. stilliadiū auaricie et mulier litigiosa luxurie que est voluptas corporis ppꝛij Cōiūgitur aūt caro spūi ⁊ aīa corpi copulat vt inter eos q̄si int virū et vxorē ples bonoꝝ opeꝝ ad laudē dei pcreet. Sed caro q̄si mulier litigiosa semp remurmurat ⁊ recalcitrat ⁊ virū suū nūq̄ suppeditat. Vn̄ et hec ꝯfirmās augustin⁹ sup iohannē ſ. ij. vel omelia ij. dt sic vbi caro ipat ⁊ spūs suit puersa est dom⁹ illa Quid peius est q̄ qn̄ in domo mulier habet imperiū sup virum ⁊ vir discurrit ad vxoris imperiū quid pei⁹ est domui aie q̄ cū caro dn̄etur ⁊ spiritus suppeditetur. Recte domus est regulata vbi vir impat et femina obtempat. Rect⁹ cuā est ille homo vbi caro seruit et spūs impat. Hec ille.

De hac igit domo iā verū locū de facto hʒ qd tradit ille paulus de ven̄. de mirabilibʒ orictis li. i. ca. xlvi. de ciuitate camul et cuā li. ij. ca. xxxviij. de ciuitate caynen. Qn̄cūqʒ aliquis viatoꝛ p ciuitates illas transit et ad dom⁹ aliccius illaꝝ regionū diuertat mox dn̄s dom⁹ illi⁹ ꝯuocat vxorem cū tota familia sua p̄cipiēs illis vt in oībʒ illi hospiti obediāt sicut sibi obedirent tradēs ergo hospiti suo vxorē filios et filias ancillas suos aīalia et domos p̄rfamilias domū egreditur ad pegrinandū nec vnq̄ redire aut reintrare p̄sumit q̄ diu ille hospes ibi manere voluerit vn̄ pegrin⁹ ille pilleū suū aut aliquid qd placet signū appendet in palo ante fores dom⁹ q̄diu ibi fuerit. Cūqʒ dn̄s dom⁹ redire velit putans pegrinū forsitan recessisse redit ad ciuitatē. Et si signū hospitis añ ianuā dom⁹ viderit mox verecūdatus regreditur ⁊ retrocedit ⁊ se ꝯfusum reputat q ita cito rediīt. Si nō signū nō viderit redit ad familiam et ipat vt dn̄s i domo sua. Istā ꝯsuetudinē nō vesaniā reputant sed piissimā benignitatē quā amore deoꝝ suoꝝ exercent erga pegrinos ⁊ hospites Credūt eīm q habūdanciā fructuū ⁊ bonā fortunā oīm p talia ꝯmerētur a dijs suis ad quorum honorem tantam hospitalitatem omnibus exhibent peregrinis. Ista domus est anima nostra cuius dominus est ipse deus et peregrinus est spiritus malus qui cum nichil pprium possidet in hoc mūdo vadit vagus et ꝓfugus sup faciem terre quasi peregrinus querens alicubi hospitari Qui cū in domū anime

intrãuerit recedit illis ꝫ recedit sum-
mus de⁹ a domo sua eo ꝙ nõ coutũt
iudei samaritanis. Nec redit deus in
domū aie rõnalis q̃ diu sui hostis vi-
derit ibi signū scꝫ maculã culpe mor-
talis Et sic in multis ad tēpus de⁹ a
sua domo exulatur in multis ꝑpetue
exulatur ꝫ ꝑegrinatur sicut ꝯq̄ritur
ꝑ ṗõ. Extraneus fact⁹ sum fratribꝫ
meis ꝫ ꝑegrin⁹ filijs m̄ris mee Ce-
licet imūd⁹ sꝑūs deo suꝑueniēte ali-
qñ de domo aie egreditur. Verūptñ
quociēs redit totiēs dñs de⁹ expelit
et hostilis hospes recipit. Ad domū
eñ aie venit spūs mal⁹ cū vij. vicijs
quasi ꝑegrin⁹ cū vij. socijs sicut figu
ratiue scribitur luce xi. Cū immūdus
spūs exierit ab hoie ambulat ꝑ loca i
aquosa querēs requiē et nõ inueniēs
dt reuertar ad domū meã vñ exiui ꝫ
cū venerit inuenit eã scopꝭ mūdatã et
ornatãꝫ vadit ꝫ assumit vij. spūs ne
quiores se secū et ingressi habitãt ibi
Vñ et hec in spū cernēs ꝑpheta Je-
remias domū hãc deplorat dolorosam
cū dt Beth. vñ ꝯformiter ad ymagi
nē saluatoris vij. vicia q̃si vij. spūs in
hospicio aie cohabitãtes subtiliter fi-
gurantur ꝑ vij. planetas in eodē sig-
no ꝯmorãtes Aliqñ in vno signo seu
ꝑte celi moratur saturn⁹ Aliqñ iu-
piter Aliqñ mars. Aliqñ sol aliqñ
venus aliqñ mercuri⁹ aliqñ luna ali
qñ plures planete et aliqñ omnes in
eadem domo ꝯcurrunt. Et sicut iste
vij. planete qui dicūtur stelle errati
ce regulãt totū mūdū maiorē ita vij.
vicia capitalia erronie irregulãt mi-
dū minorē qui est homo Et sicut ex-
istente planeta vna i aliquo signo fit

et cū sal in terra aliquis effect⁹ no-
bilis ꝫ exñtibꝫ pluribꝫ simul fit effe-
ctus forcior ꝫ exñtibꝫ oĩbꝫ simul fit
effectus summe mirabilis. ꝑi mõ exi
stente vno peccato mortali i domo ai
me fit ibi defectus grē scꝫ effcãs cul
pe exñtibꝫ ũo pluribꝫ simul fit effcãs
mali forcior sed exñtibꝫ omnibꝫ simul
fit ibi effect⁹ summe dãpnabilis. et
ideo dicit ꝑpheta Beth q̃si dicat qr
noluit recipe dñm ꝑ legalē doctrinam
ideo recipit hostes ad finalē ruinã sic
eñ septē planete in circulis suoꝝ or
biū ꝯtinue mouētur in celo et ꝯuer
tunt ꝯtra magnū motū ꝫ raptū fir-
mamenti. Sic ista septē vicia morãt
in aia ꝫ militant ꝯtra legē dei. Pri
mo igitur in domiciliū aie ingreditur
saturnus cū magno conamine petēs
hospiciū ex ꝑte occidie ꝭm ptholomeū
in iudicijs astroꝝ. Saturn⁹ est pla
neta a terra remotissim⁹ ꝫ tñ magis
nociuus et tardissime ꝑtransit circulū
suum quia luna in triginta diebꝫ ꝫ sa
turnus in xxx. annis eciã in dispositio
ne corporis efficit hominē grauem tri
stē pigrū et ponderosum. Sic accidia
hominem efficit grauem ad bene ope-
randum. tristem ad bñ conuersandū
pigrum ad omne bonum inchoandum
et ponderosum ad inceptum continu-
andum ꝫ a terra hoc vicium est remo
tissimum omnium viciorum quia com
muniter peccator in aliquo vel aliqui
bus vicijs occupatur: et tamen vbi
inest ocium plus omnib⁹ nocet eo ꝙ
omnia mala docet. dt seneca epistola
centesimanonagesimanona. Ociū est
omnis mali mater et ostium et eccle
siasti. xxxiij. Multum malum docuit

ociositatis·vñ p hoc ostiū ingredit dya
bolus cū saturno ad aie domiciliū Di
cit eñi Greg·xxxiij·moꝝ·ca·v·ꝙ in
domo vacua q̄ est aia ocio dedita dya
bolus quasi dñs in delicato thalamo
ꝯmoratur ꝛ quiescit·Dt igit Jhere
D mias Beth Secūdo in hospiciū dom9
aie cū dyabolo ingreditur luna gule
dña·Sicut tradit albu·li·iij· de dif
ferencijs ij·et vi·ca·et libro iiij· dr̄a
vi·Luna est dña humoꝝ eo ꝙ in oi-
bus humidis versatur opatur et dña
tur Jn cui9 signū cū luna appropin
quauerit et venerit supra mare aqua
maris assurgit lune et tūc fit fluxus
maris et gurgites insurgūt eo ꝙ lu-
na virtute sua flumen attrahit a fun
do maris Jsta luna est illa anima cu
ius actus et opa versantur in gula et
ꝯmessationibus ꝛ ebrietatibꝫ et poca
lorum dilicijs et ciborum voluptatib9
tales vt lunatici marinis fluctibus se
immergūt tales vt voragines gurgi
tes cū piscibus absorbent·De quibꝫ
seneca eplā xci·multoꝝ ꝓfunda ꝛ in
saciabilis gula maria scrutatur et pi
sces depiscatur mare eis obedit ꝛ eos
sequitur quocūqꝫ ierint·Mare se de
pauperat vt illis cibum offerat terra
se dispoliat vt guloso misero terra ꝓ
diga ministret Aer aues pluit nec
tñ homini sufficit et ideo tales ap9 la
mentatur ad philip·iij·Nūc aūt flēs
dico inimicos crucis xp̄i quoꝝ finis
interitus quoꝝ deus venter est ꝛ glo
ria in ꝯfusione·Nō ergo mirū si pro
pheta cū apostolo hāc domū dolendam
E deplorat et dicat Beth·Tercio in do
miciliū aie toto suo conamine cum
dyabolo ingreditur venus luxurie q̄

s̄m Jhero·epistola xliij· venter vino
estuans cito dispumat in libidinem·
Jgitur s̄m Albu·li·iiij·ca·iij·dr̄a
iiij·Venus hꝫ candorē in colore et le
tificatur in splendore et sola venus p̄
ter solem et lunam noctem irradiat
et iocūdat·Hec iter oīa astra gau
dencius fulget·vnde lucifer nūcupat
Et s̄m pthlomeū de iudicijs astro-
rum hec stella venus est planeta no-
cturnus et virtus veneris dispōit cor
pus ad pulchritudinē ꝓuocat ad amo
rem et excitat ad voluptates· Hec
igitur stella dici p̄t mulier libidino-
sa ornata ꝛ disposita ad capiendū ꝛ p
dendū animas cui9 aspcūs hominem
iocūdat et letificat cui9 radi9 hominē
interficit ꝛ transformat cuius colos
oculos alliciat et captiuat cuius amor
animā ꝯfundit ꝛ inflammat· Et iō
scribitur eccl·ix·Auerte faciē tuā a
muliere ꝯpta et ne circūspicias speciē
illius· Propter speciē eñi mulieris
multi pierūt·vñ si rex dauid nō fecis
set sic nō occidisset vriā· Si salomon
nō sic fecisset nō ꝯmisisset ydolatriam
Cū igitur radius hui9 stelle infecti
uus rapuit a sampsone fortitudinem
corporalem a sardanopolo regni ampli
tudinem ammirabilem a ruben pa-
trimoniū et imperium et holofernem
deicit in sue gentis impperiū et ideo
cū nec adhuc hec desistit a corruptiōe
eius patet iam verꝫ eē ad oculū illud
Job xxv· ꝙ stelle nō sunt munde in
ꝯspectu eius· Hec eñi misera stella
ꝯtemplantē excecat ne viam vite vi-
deat sed vt in mortis foueam cadat·
Dicit enim Greg·moꝝ vij·ca·xv·
Per luxuriam primo oculus mentis

extendatur et postea eā corpus destruit
in veneris voluptatē Hec enī misera
venus quasi filia luciferi p splendorē
in facie emittit radios mortis p feto
rem in mēte. Et ideo quasi hostilis
hospes deū expellit de domo anime qꝫ
sicut pꝫ xxiiij.q.vij. Non enī luxuria
inter oīa vij.vicia est maximi scele
ris qꝫ corpus qd̄ est templū dei vio
lat ꝫ deturpat Unde si recta ratio ad
miretur deū oīpotentē de domo sua
que est anima sic esse exclusum et di
cat sibi illud Geñ.xxiiij. Ingredere
benedicte dñe cur foris stas responde
re pt̄ qꝛ adhuc signū videt hostilis ho
spitis ibi esse. Scribitur enī Math.
xv. De corde exeūt cogitatiōes homi
cidia adulteria fornicatiōes ꝫ blasphe
mie quasi diceretur q̄diu isti hostes
occupant anime hospiciū nō pt̄ dñs de
us intrare anime domiciliū Quāobrē
hoc cernēs Iere. hāc domū dolendā
F deplorat cū dicit Beth Quartus
hospes est sol supbie qui toto suo co
namine anime domiciliū inhabitat ꝫ
Albu.li.iij.dr̄a ij. Sol omnia astra
celi trāscendit in splendore et virtu
te. Vn̄ in signū qꝛ omnia inferiora et
supiora regulat in medio omnū pla
netarꝫ quasi dñs collocatur. Iste sol
ē quilibꝫ mūdi gloriosus eleuatus p
supbiam qui oīibꝫ vellet dñari ꝫ nul
lum sibi adequari sicut sol seipō lucen
te nullā stellam pmittit appere sicut
etiā supbus eō regnante nullū valē
tem vellet valere. Sꝫ de isto sole scri
bitur Amos viij. qꝛ occidet sol in me
ridie. Meridies enī sūm⁹ pūct⁹ cir
culi solis. Quanto igitur plus quis
in circulo supbie eleuetur tanto pfū
dius in pctō occidit et frequēter sub
limatus in gloria subito cadit sub ig
nominia. Unde ꝫ hoc tradit Grego.
xvij.morꝫ.ca.xi. Oīs supbꝫ eoipso
i ymo iacet qui in altum se erigit vt
inde magis cūctis suppositus sit vnde
cūctis supesse appetit Et huic cor
dat subtilis sententia beati Aug⁹.ꝫ
lxxxvij volumine iij. Supbia vbi mē
tem possederit erigendo deicit inflando
euacuat discendendo dissipat et domū
destruit quā inhabitat. Unde de quo
libet tali scribitur.i.mach.lij.qꝛ pre
cepit alchimus destruere muros do
mus sancte interioris alchim⁹ qui in
terp̄tatur vanū cōsiliū est supbꝫ cui⁹
oīa opa vacua sunt et vana. hic nō
corpus qd̄ est dom⁹ exterior destru
it sed animā que est domus scā inte
rior destruit et cōfundit Sicut puer
bialiter dr̄. Si tibi copia si sapiencia
formaqꝫ detur sola superbia destruit
oīa si comitetur. Igitur qꝛ sic do
mus anime destruitur et dissipatur
p supbiam sublimatā ideo nequit in
habitari p maiestatē humiliatā. Qꝛ
sol supbie eicit solem iusticie Et ido
ppheta dicit Beth Quinto in do G
miciliū anime cautelis ꝫ conamine i
trare cōtendit iupiter inuidie: qꝛ ꝫm
intētionē Greḡ.xxxi.morꝫ.ca.xxxiij
Supbia pit inuidiā quasi simillimā
filiā ꝫ ptholomeū de iudicijs astrorꝫ
Iupiter qñ est in piscibꝫ signat ho
minē agitandū inter leticiam ꝫ tristi
ciam inter merorem et pallorē. Hec
stella iouis est inuidie varietas et pi
sces sunt homines et aqua est pspici
tas quia sicut aqua vel flumen deflu
it cum stare creditur. Hic mūdi p

sꝑitas transit cū figitur. Cū igit
Jupiter .i. inuidus cernit pisces lu-
dentes i medio fluminis .i. hoies gau
dentes in ꝓsperis et postea hamo an-
gustie captos in aduersis tūc tristat
de ꝓsperitate ⁊ letatur de aduersita-
te. tūc eciam latet meror in mēte ex
vtrinsqꝫ collisione. et tūc pꝫ in facie
pallor ex passione. vñ ⁊ inuidia est il
la stella maledicta de qua scribitur
Apoc. viij. ꝗ cecidit in terrā stella
de celo ⁊ nomē stelle dr absinthium.
Absinthiū est herba amarissima⁊ no
tat michi inuidiā dyaboli de celo ca-
dentis ⁊ hominū inuidentis sicut scri-
bitur sapiencie ij. Inuidia dyaboli
mors intrauit in orbem terraꝝ Imi
tantur aūt illū qui sunt ex pte illius
vnde de sua pulchritudine Amarissi
me loquitur pulchre Beda ᷓ. xlviij.
Inuidia de celo eicit angelū de padi
so exclusit hominē ipa germanos pri
mos nō pmisit ꝯmorari: sed terram
germano sanguine fecit ꝯtaminari Ip
sa ioseph vendidit ipsa moysen effu-
gauit ipsa ꝯtra aaron iniurias excita
uit ipsa eciā mariā sororē moysi lepꝛ
maculauit ipsa in aia pnoctāte pauet
mens visus tremit auditus abhorre
scit oculos obliquatur os difformat
aia mordetur cane ꝓprio ⁊ laceratur
iusto iudicio. Hec manꝰ misit in fi-
liū dei ⁊ ipm felle potauit amarissi-
mo Inuidia oībus malis peior est
quos captiuauerit liberari nequeunt
Quos vulnerauerit ad curā nūꝗ ve-
niūt ad salutē nō redeūt O horrendū
monstrū inuidia virus criminū vene
nū delictoꝝ mīᷓ pctoꝝ origo viciorum
Hec ille Et hec ymaginatio ꝯstrua

tur p greg. ⁊ ponitur verū in cañ. vi.
q. i. §. Vnū vbi decretū est ꝗ pessi-
mū viciū in xpiano est inuidia. Et
causam subtiliter reddit Criso. super
ioh. omelia. xxxvij. Ideo inquit inui
dia priuatur venia qꝛ nullā hꝫ excusa
tionē. Adulteriū hꝫ ꝯcupiscēciā Fur
hꝫ inopiā Homicida furorē ydolatria
hꝫ errorem. Auarus diuicias gulosꝰ
dilicias. Ociosus requiē suphꝫ corpis
spēm. Tu vero maledicte inuide nul-
lā hēs causam aliā nisi solā maliciā.
Hec ille. Vnde qꝛ infinita maligni-
tas ⁊ infinita dei benignitas in eadem
domo nequeūt ꝯmorari. Ideo iste ho
spes hostilis iupiter inuidie deū qua-
si dñm domus eicit et exclusit de cu
la aie ꝗobrem ꝓpheta clamat Beth

Hexto i domiciliū aie ꝯcurrit cū H
impetu Mars iracundie ᷓm Albu.
li. iiij. dīa iij. ⁊ ᷓm ptholomeū de iu
diciꝭ astroꝝ Mars hominē disponit
ad ꝑlia et sanguinis effusionē vnde ⁊
deus belli nūcupatur. Hec stella est
iracundia qꝛ ᷓm Aug. ꝯtra faustū
li. xxij. Ira est libido vlciscēdi iniuri
am ad plenū puniēdi Vñ ᷓm Cris.
sup Math. omelia v. Ira quasi fera
vnguibus seuissimis armatur ⁊ den-
tibus nullus leo nulla vipa sic huma
na querit viscera laniare vt hominis
iracundia vnguibus mortis vniuersa
confodiens. Cum igitur deus pacis
et dilectionis cum tali fera frenetica
in domo discordie nequit habitare.
Ideo domum anime desolatam deplo I
rat ꝓpheta cum dicat Beth Sep
timo in domum anime quid ꝑce quid
precio intrauit mercatrix auaricie et
impat. Sicut eīn tradit Albu. li. vij

dēa ix. Mercātius sig̃t collectionem
substāāe cū afflictōe infortunij ⁊ pau
citate gaudij. Iste igitur mercātius
dicit p̄t om̄is auarus qui quasi draco
aerem attrahens nūq̄ desistit diuici=
as ↄgregare sicut scribitur ecc̄iastes
v. Homo auarus nō implebitur pe=
cunia et qui amat diuicias fructū nō
capiet ex eis. Talis em̄ afflictionem
hz infortunij Sicut em̄ tradit greg̃.
xij. mor᷑. ca. xviij. In quacūqȝ mēte
arserit ardor auaricie in eadem ardet
⁊ ardebit ignis iehenne qui nūq̄ di=
cit sufficit. Et ideo sequit̄ afflictio in
fortunij qꝫ labor in principio timor i
medio et dolor in termino Et hec est
qđ testat̄ Aug̃. s. xlvij. volumine. i.
Auarus p diē vexatur laboribȝ p no
ctē agitatur timoribȝ vt sacculꝰ suꝰ
impleatur nūmis. ⁊ aliena archa im
pleatur bonis corruptibilibȝ Aīa fe=
briciat ex curis incurabilibȝ. Iste
igitur mercātius quasi mercator pes
simus vitā vendit ⁊ mortē mercatur
ꝓpria que virtutis sunt abiat ⁊ alie
na que mūdi sunt infelix curat. Cr
sicut pȝ di. xlij. G. ordinādus ⁊ lon=
ge planius di. xlvij. G. sunt qui insa
nā Om̄is auarus raptor est alieno
rū igitur qꝫ ex ↄdigno pena pctī̄ cō
sequitur. Ideo sm̄ iudiciū huiꝰ stel
le talis auarus hz paucitatem gaudij
Et ideo greg̃. dt xv. mor᷑. ca. viij. q
auaricia nō solū est auaro culpa sed
eciā pena et angustia ergo quid p vi
olenciā pene quid p vehemenciā culpe
mercātius auaricie quasi hospes hosti
lis deū excludit de domo anime. Cū
igitur ista sept̄ vicia quasi sept̄ pla
neᵹ in vno signo et quasi sept̄ spūs
mali in vno latibulo ⁊ quasi sept̄ ho
stiles hospites ↄmorantes in vno cō
tubernio deū qui est dn̄s domꝰ expu
lerunt de anime domicilio Ideo hec de
plangit ꝓpheta ⁊ dicit Beth. Hec
est domus de qua scribitur iij. Regū
vij. q salomon edificauit domū saltus
libani. Hec domꝰ sm̄ mgr̄m hysto
riaᵹ erat duplici materia ↄstructa.
Inferior em̄ ps lapidea erat et dice
batur pigmentarea in qua aromata
⁊ pigmenta imponebātur ad vsus tē
pli et domus regie vt ex beneficio ter
re et muroᵹ diu vigerent recencia.
Superior aūt ps erat lignea de lignis
libani facta. et ideo dicebatur domus
saltus libani qꝫ de lignis libani facta
et qꝫ quasi in quodā saltu situata erat
cūquaqȝ ↄsita erat arboribȝ ⁊ virida
rijs mire amenitatis iuxta densitatē
saltus libani. Et erat domus libani
inferius pigmentaria superius arma=
ria qꝫ superius arma reponebantur vt
ligni beneficio rubiginē nō sentirent.
Et erant ibi arma nō solū ad pugnā
dū sed eciam ad regij fastus ostenta=
tionē. vn̄ vt pȝ ij. paralipo. ca. ix. posuit
ibi salomon ducētas hastas aureas.
Unde dicit mgr̄ q posuit ibi salomon
scuta aurea et hastas aureas et. ccc.
peltas aureas. Ad illā igitur domū
solitus erat salomon declinare. erat
em̄ domus diliciaᵹ. Hec ille. Hec
igitur domus est anima racionalis q̈
si domus duplicata. Pars autem su=
perior lignea est aīma quia naturali
ter incorruptibilis est sicut cedrus li
bani. i. angelus dn̄i. ps vō inferior la
pidea est corpꝰ. sic em̄ ↄis domꝰ cō
stat ex terra aq̈ et lapidibȝ sic corpū

decenter dispositus cõstat ex carne sanguĩ
ne & ossibz. In hui⁹ igitur domus pte
te inferiori sunt aromata et pugmen
ta que sunt opa virtuosa. In pte ves
ro supiori sunt arma multiplicia qz q̃
dam ad bellicosam defensionẽ q̃ sunt
dictamia rationis quedã ad copiosam
thesaurizationẽ que sunt iocalia ipius
memorie quedã amorosã ad regis cõ
tationẽ que sunt opa volũtatis. Ad
hanc igitur domũ diliciaꝝ. Ille sum
mus salomon qui est rex pacificus so
lebat declinare qz delicias suas repu
tat esse cũ filijs hominũ. Sed modo a
domo illa declinat nec intrat nec inha
bitat ipso sic testante Ihere. xij. Re
liqui domũ meã dimisi hereditatẽ meã
delicatã vt merito dicat Beth Ihe
remias. Et ideo vt estimo est ex hoc
qꝫ predicti septem hostiles hospites
hanc domum diliciarum fecerunt do
mũ lacrimaꝝ eo qꝫ i ea dimiserũt se
ptẽ inductiua lacrimabiliũ miseriaꝝ
In domo nãqz anime saturnus acci
die reliquit torporẽ Jupiter inuidie
reliquit languorem Mars iracũdie
reliquit rancorem et venus luxurie
reliquit fetorem Luna gule reliquit
feditatem Mercurius auaricie reli
quit paupertatẽ et reliquit sol supbie
in oĩbz cõtrarietatẽ Vnde & merito
de hac domo dolenda repleta nũc mise
rijs septẽplicis cõfusionis que nup do
mus delicata fuerat summi salomõis
scribitur pũ. ij. qꝫ inclinata ẽ ad mor
tẽ domus illius Et ideo dicit pphet
A Beth. Hec deniqz domus septu
pliciter sic angustiata est septẽ domi
bz mortis paciens figurata. Est eñi
domus in flumine submersa. dom⁹ re
neno cõspersa. domus nũq̃ repleta do
mus nũq̃ quieta. dom⁹ sempiterni so
poris. domus eterni ardoris. dom⁹ in
terni horroris Considerandũ sic ẽ aĩa
quasi domus submersa in fluuio gule
cõspersa veneno inuidie. Nũq̃ reple
ta ppter auariciã nũq̃ quieta ppter
iram est sempiterni soporis ppter ac
cidiã est eterni ardoris ppter luxuriã
et interni horroris ppter superbiam
Hanc igitur domũ dolorosam pphe
ta merito deplorat cum dicit Beth.
Primo igitur aĩa que est domus dei
cõparatur domui submerse i fluuio Tra
dit eñi gyraldus cambrensis de mira
bilibz hybernie li. ij. ca. xxi. qꝫ in hy
bernia est fluui⁹ decurrens in mare
in quo cũ tẽpies serena fuerit testan
tibz marinarijs cũ mercatorijs naui
gantibz et etiã piscatoribz circa capta
tam remigantibz appent in fundo flu
uij castella et palacia ecclie et alie do
mus ad modũ patrie. Iste dom⁹ sub
merse sunt homines dedite gule. De
quib⁹ scribitur sub figuris Mathei
viij. Ecce motus magnus factus est
in mari ita vt nauicula operiretur flu
ctibus. Hoc mare dr humanũ corp⁹
qd fluit p naturales euacuationes et
refluit per corporales recreationes In
quo anima quasi nauicula mergitur
sub gurgitibz qñ ex insurgente pcel
la crapule corpus distẽditur et intu
mescit cibis & potibus & oĩs talis ẽ
ille symon coriari⁹ cui⁹ dom⁹ est iux
ta mare Act. x. Tales igitur assue
tos ebrietatibz q̃si pmanẽtes i mari
nis fluctibz sic salutat ille deus Sos
phoñ. ij. ve vobis qui inhabitatis funi
culũ maris gens pditoꝝ. Hec igit

ꝯsiderans Ihere. plangens & plorās
M dicit Beth. Secūdo aīa ꝯparatur do-
mui ꝯspse veneno Tradit eñī Beda
de ymagine mūdi li. iiij. ꝙ in arabia
solebat esse vna domus hospitalis trā
seūtiū cuiꝰ oīs inhabitatores fures
fuerant et latrones vbi inter cetera
vnꝰ solebat esse thalamꝰ amenus in
aspectu mortalis vero in effectu. De
picta ei erat camera historijs eximijs
sed pictura ꝯfecta erat venenis fos-
tissimis ita ꝙ in ea pnoctātes ꝗui lan
guore morerentur nec auroraā expe-
ctarent. Ad illū locū inducebāt oēs
quos spoliare disponebāt prius incras
santes & infiaētes aerē domꝰ pmran
di veneni aspsionē. cautelis callidis se
iuuabant. Domꝰ hec longis stetit tē
poribꝫ et scelera multa arte nephāda
exercebat sed tandē fulmine felici p-
cussa cāā ipsis eius menibꝰ in terrā
ꝯsumptis suos inhabitatore s mane
cauit. Hec ille. Hec domꝰ horrenda
deo & homini est cor cuiuscumqꝫ in
uidi Anima eñī hominis quasi domꝰ
exercēs hospitalitatē debet deū & om-
nē pximū recipe et inhabitare p cari-
tatē qꝛ deus caritas est & qui manet
in caritate in deo manet. Et hāc yma
ginationē ꝯfirmat saluator ioh. xiiij.
vbi loquēs de aīa informata caritate
quasi de quodā hospitāte dicit sic. Si
quis diligit me sermonem meum ser
uabit et pr̄ meus diliget eū et ad eū
ve. & ma. apud eū faciemꝰ. Iā refri-
gescente caritate multi hospitales fa-
cti sunt fures hospites suos ꝯfunden
tes testante dño Iere. vij. Nūquid
inquit speluca latronū facta est domꝰ
ista in qua inuocatū est nomē meū ꝗ
si diceret sic. In aīa eñī inuidi hoīs
voluntas puersa ē quasi latro latitans
& insidiās. Camera uō despecta & cō
spersa est aīa amara lincta & repleta
inuidia serpentina. Vñ ps. Sepulcꝝ
patēs est guttur eoꝝ linguis suis do
lose agebāt venenū aspidū sub labijs
eoꝝ et hoc est qđ ponit pe. Rauen. s.
clxxxviij. Paruulū occidit inuidia p
uulus inquit est oīs inuidus a ple
nitudine virtutū xp̄i decrescēs p pec
catū in cuiꝰ corde aspis inuidie nidi
ficat ibi basiliscus in antro latitans
oīa mortificat ibi dyabolus in solio
impans oīa ꝯdempnat ibi vita exu
lat ibi mors regnat. Ab illa caribdi
effluūt spūs procellaꝝ ab illo cardine
ꝯturbato exeūt fulgura detractionū
ibi tenebre tartaree regiōis ibi ignis
sulphurei fetoris O putrus pditiōis
O chaos ꝯfusionis cur nō te obruat
vniuersum. Hec eñī sola scꝫ inuidia
clemenciā dei oppugnat maliciā dya-
boli supat et suos possessores iustissi-
me lacerat vua eoꝝ vua fellis & bo-
trus amarissimꝰ vinū eoꝝ est vene-
nū aspidū insanabile verba eoꝝ mel-
lita exeūt sed quasi tela venenata et
ignita insiliūt. Malicia reguli in con
tactu eoꝝ venenū aspidū sub labijs
eorum Hec ille De tali igitur ab
horrendo thalamo ꝯqueritur saluator
Iob xvij. Infernus domus mea est
et in tenebris straui lectulū meū ibi
eñī est vermis inuidie qui non mori
tur ibi ignis malicie qui nō extingui
tur et ideo infernus bene scribitur et
ideo cuilibet tali alluditur & impreca
tur illud Iob iij. Maledicant ei qui
maledicūt diei qui pati sūt suscitare

leuiathan Cū igitur sic animā q̄ est
domus dei luna gule repleuit turpi-
tudine et iupiter inuidie repleuit tā
ta amaritudie nō mirū si pphēta hāc
domū deplorādo ifinicies replicet ꝫ di
P cat Beth. Tercio domus dei scꝫ
aia ꝯpatur domui que nūq̄ȝ est reple
ta. Sicut igitur tradit beda de mira
bilibꝫ Britanie. Est quedā domus
seu castellū in qua si duo homines in
trauerint plena esse videbitur venie̅t
iterū centū et mille semp plena ap-
parebit et semp eque auide omnē reci
pit ingredientē nec ibi vnq̄ȝ homini-
bꝫ ad p̄dandū latitantibꝫ aut animali
bꝫ ibi collectis sic repleri poterit; qui
plus ꝫ plus recipet sine fine. Hec il
le. Hoc credo nō debere intelligi de
ip̄a anglia sed de hybernia que est de
regno anglie. Nā illud idem ponit gy
raldus cambrēn. de mirabilibꝫ hyber
nie di. ij. ca. x. Hec domus semp aui
da paucoꝝ eque ꝫ multoꝝ receptiua
est anima auari hominis omniū opta
tiua que p dolū ꝫ fraudē est siniūius
ampliatiua. Et hoc est q̄d ponit Ihe
remie. v. Inuenti sunt i populo meo
impij insidiātes; quasi aucupes laque
os ponētes et pedicas ad capiendū vi
ros. Sicut enī decipula plena auib9
sit domus eoꝝ plene sunt do'o. Ideo
magnificati sunt ꝫ ditati incrassati et
impinguati. Sed de insaciabilitate ta
liū scribit pū. xxx. Sanguissuge due
sunt filie dicentes affer affer. Hec
sanguissuga est auida auaricia Cui9
due filie sunt copia et inopia que sic
clamant ꝯtinue affer affer. Clamat
enī iopia ad oīa corpis officia affer
affer vt indigencia terminet ꝫ vt ma
gnificencia inchoetur. Et hoc est q̄d
decretū est in centilogio socratis Ni
chil sit amabile indigenti est sicut ad
uersitatē terminare et pspitatē de-
gustare. Clamat igitur inopia affer
affer Clamat eciā copia que est al-
tera filia affer affer Clamat enī ad
oīe anime p̄cordia affer affer vt sub
stancia multiplicetur ꝫ vt glosa pre
tendit ꝫ quāto plus offertur: tanto
plus copia clamat affer affer. Vn̄
dicit glosa pū. xxx. Crescit amor nu
mi q̄tum ip̄a pecunie crescit. Et iō
dr eccl. v. Auaritas diuitis nō sinit P
ip̄m dormire vn̄ sicut dicit Ambro.
de officijs li. ij. ppter auariciam rep-
mendam lex dei hominibus data est
cum ihesus naue qui potuit solē sta
tuere ne procederet auariciam nō po-
tuit sistere ne serperet. Et sol stetit
ad vocem eius sed ad legem eius aua
ricia non stetit sole stante fecit iosue
victoriam auaricia procedēte pene a-
misit triumphū. Hec ille. Tales igi
tur qui sic auide intendūt rebus vm
bratilis alloquitur beatus Ambro.
assimilans eos lunaticis et ponitur in
cān. q. xlvij. Sicut qui p insaniā mē
te translati sunt non res ipsas sꝫ pas
sionis sue vident fantasias. ita eciam
mēs auari vinculis cupiditatis astri
cta semper aurum siue argentum vi
det semper redditus computat gra-
cius aurum q̄ȝ solem intuetur. Ipsa
eius supplicatio ad dominum aurum
acquirit sed nec sacietas vnq̄ȝ aderit
cupitati nec finis O impudens quid
tecum in hunc mundum detulisti qn̄
in hanc ingressus es lucem quando de
ventre matris existi quibus queso sa

celsitatibꝫ quibuscu͂ subsidijs stipatus ingressus es. Tu vero susceptis dei muneribꝫ et in saccu͂ tuu͂ redactus nichil te putas agere iniquu͂ si ta͂ multorꝫ vite subsidia obtineas. No͂ enim min⁹ est criminis habenti tollere q̄m cu͂ sis habu͂dans degentibꝫ denegare. Esurienciu͂ panis est que͂ tu detines nudorum indumentum est qđ tu recludis. Miserorum redemptio est ꝑ pecunia qua͂ tu in terra͂ diffodis Ta͂torum igitur te scias inuadere bona q̄ptis poteris p̄stare qđ vales. Hec in ma͂. Iheremias igit cernens mercuriu͂ auaricie domu͂ dei que est anima sic subuertente͂ nec no͂ et pena͂ ad culpam ꝯsiderans ꝯsequente͂.

¶ Hanc domu͂ deplorat et dicit Beth Quarto anima rationalis que dom⁹ dei deberet esse ꝯpatur domui que nu͂q̄ est quieta. Sicut igitur dicit fulgenci⁹ de ornatu ciuitatis ꝗ tangit suetoni⁹ de xij. cesaribꝫ In loco in quo nero natus est. erat locus a longe quasi domus subterranea de qua quasi sibi inuicem obiurganciu͂ et exprobranciu͂ et quasi inter se ꝯfligenciu͂ et inuadenciu͂ voces trementes audiebãtur ꝗ hoc ꝓdigiu͂ sine quiete media ꝯtinue mansit ab hora qua nero ceptus est i horam in qua natus est quasi prenosticans inuasorem ecclesie imo cu͂ pacis turbatorem impij filiu͂ ireꝗ hoste͂ nature iam ad mundu͂ aduenisse Hec domus ꝯtinuis in ferijs inquietata e͂ anima iracunda passionibꝫ ꝯturbata iurgijs ꝯsueta inpaciens sine pace cõtra pacificos excitãda Hoc est qđ scribitur ꝓu. vi. homo apostata vir inutilis graditur ore peruerso annuit oculis terit pede digito loquitur prauo corde machinatur malu͂ et omni tempore iurgia seminat. Talis eni͂ apostata ab ordine pacis a regula recte rationis a legibus nature a collegio gracie et a domo deuiat discipline Et ideo finaliter dissentit rationi. veritate͂ odit. pietatem nescit pacificos inquietat sicut scribitur eze. ij. Ecce mitto te ad gentem apostatricem qui recesserunt a me filij dura facie et indomabili corde sunt ꝗ domus exasperãs est. Talis fuit ille Gayus cesar de quo scribit seneca ad nouatu͂ de ira et est epistola prima ꝙ cum nimijs fulminibus terreretur mox ille ꝯuocato exercitu. Iouem exasperauit et celu͂ inuadere conabatur. Ira eni͂ excecata celum impugnare et deum precepit sagittare no͂ cernens suis sagittis reuertentib⁹ suos perimi et occidi Vnde ꝯm sentenciam senece tales nu͂q̄ debent esse principes nec iudices quia sicut dicit hali super centilogiu͂ ptholomei ꝓpositione xiij. Amor et odiu͂ peruertunt iudicium quia amor excecat et percipit ira transformat ꝗ confundit Nec mirum quia sicut declarat Seneca vbi pri⁹ in principio epistole. Iracund⁹ est ymago omnium ferarum non inquit vides quomõ omnia animalia forciora ad nocendum simul in homine insurrexerunt in toto corpore vultu et habitu suam feritatem exasperant et spumãt apres ora dentes acuuntur a tractu taurorum cornua iactantur in vacuum ꝗ in pulsu pedum spergitur arena. Leones fremu͂t et rugiunt serpentibus colla inflãtur irascentis rabidi canis aspc͂us

est tristis Mors suēqz mortalis nullū
animal tam horrendū neqz nulla tam
pniciosa que nō appeat in illo homine
quē passio ire agitat et inuadit. Hec
ille Cernens igitur saluator hāc
feram freneticam in domum anime racō
nalis subuertentem clamat Math. x
Pax huic domui. q. d. cum pax iam
fuerit reformata inter deum et homi
nem et inter angelos & hominem
et sit pax inter hominem et hominem
inter spiritū et carnē inter voluntatē
et rationē Iheremias vero ɔsiderans
φ mars iracundie deū pacis sic effu-
gauit de domo anime ideo domū hanc
deplorat cum dicat Beth Quinto
R anima rationalis que domus dei esse
deberet ɔparatur domui sempiterni so-
poris. Sicut enī ponit Beda de yma
gine mūdi li. v. virgilius mantuan9
arte miranda domū sibi ɔstructā ta-
li p̄mio dotauerat vt oīnes eam in
gredientes dormirēt sopore sempiter
no nec vmq̄ȝ euigilarent quiescētes
nisi forte fuerint p aliquos excitati.
Iste virgilius dici potest dyabol9 cu
ius camera est dotata accidia de qua
scribitur Iheremie xxxvi. sedebat rex
in domo hyemali In tempe enim hye
mali nō discurrunt delicati in campo
quasi laboriosi sed quiescunt in domo
quasi accidiosi Ratio igitur in anima
rationali quasi rex in camera hyema-
li sompno profundo accidie opprimit
quasi semper dormiens vel dormitās
Et hoc pulchre psuadet beda in exor
tationibus suis ca. x vij. vbi ptractās
illud ps. Sepulchra eorum domus il
lorum ineternum dicit sic Sepulchrū
anime torpentis est corpus vacans
ocio in quo ratio dormitat in tenebris
intellectus sompno mortis opprimi-
tur et ipsa tota anima quasi mortua
viuens sepelitur Sic ergo sepulchra
eorum domus ipsorum ineternū Sur
ge ergo qui dormis et exurge a mor
tuis quoniam clamore valido accla-
maris Acclamant enī omnes creatu
re vt te accusent Cōcurrunt cater-
uatim demones cum vlulatu horribi
li quasi latrones et hostes domū tuā
inuadentes vt te rapiant Exclamat
tibi in aure angelus deputatus vt te
excitet Acclamat tibi in corde xpris
tus ad hostium anime pulsans & por
tam anime cum cruce cruentata pcu-
ciens valide voce querelosa et mente
ɔpassiua intrare contendens vt te ad
iuuet sed neqz vox neqz sensus perci-
pit aīe periclitātis Euigila exurge o
misera anima ad tot clamores et ta-
lia tonitrua clamante xpristo terra
contremuit infernus expauit sol pal
luit mare infremuit et se plus solito
conturbauit aerem tenebre inuase-
runt et scissis monumentis mortui
surrexerunt. O insensibilis et ada-
mantiua anima poculo sirois inebria-
ta. Ecce xpristo clamante in patibu-
lo omnia obaudiūt. surdi audiūt mor
tui resurgunt et tu dormitas. O in-
quit domus doloris O lectus mortis
O sopor sempiternus. Hec ille.
Hec igitur et hijs similia Ihere
mias reuoluens in spiritu cernensqz
φ per saturnum accidie xpristus ex-
cluditur de domo anime domum illā
lamentatur cum dicat Beth Sex

to anima rationalis que domus dei de
beret esse comparatur domui eterni
ardoris. Sicut igitur dicit auctor de
proprietatibus elementorum libro v.
proprietate nona Mons ethna flam-
mis sempiternis inardescit glebasqꝫ
candentes quasi ferrum sulphurei fe-
toris emittit ex vna parte inuenitur
et sic in latere montis quasi hostium
domus apertum continet per quod ig
nis interior longe distantibus mani-
festatur per hāc portam intrauit her
cules rex gygas ille famosus et amo
re cuiusdam virginis quam adama-
uit proposito frustrato eternis flam
mis illius montis se tradidit concre
mandum. Hec domus fetida et in-
flammata est anima voluptuosa: vel
mons est voluptas carnis iam in mū
do magnificata. De hac domo dicitur
Michee capitulo sexto. Ignis est in
domo domini. Et hoc est quod deplo-
rat Petrus Rauenensis sermone xi
Heu inquit ignis luxurie succensus
est in corde et carnem circumquaqꝫ
inflammauit deuorauit terram cum
germine suo et fundamenta monci-
um combussit minores enim et maio
res omnes inflammauit et multos
inuenerunt et in fauillas fetidas re-
dacti sunt. Luxuriosi inquit deum in
uadunt ꝯ terminant naturam con-
tumeliantur auctori infamant in-
nocenciam vniuersum deordinant et
maculant. carnem accusant de anima
conqueruntur tempora dampnāt san
ctos blasphemant demonibus similes
hominibus abhominabiles astris im-
putant quicquid agunt. Nemo con-

creatis sibi vicijs obsequatur et ad-
hereat ꝯqꝫ od est fetide voluptatis nō
ascribat complexioni nature sed su-
mat formam penitencie propel'at im
petus criminum prosternat castra vi
ciorum et cum xpristo dimicante su-
mat de hoste victoriam Egrediatur
cauernam concupiscencie Extinguat
faces libidinis retrahat fomenta fedi
tatis et lugeat erubescens contagia
voluptatis quoniam ignis ille fumo-
sus ꝯ fetidus hic incipit in mente mi
sera et ardebit vsqꝫ ad inferni nouissi
ma. Hec ille. De hac fumositate
scribitur tercio Regum octauo qꝫ ne
bu'a impleuit domum domini et non
poterant sacerdotes ministrare pro-
pter nebulam: quia domus impleta
erat fumo. Hec nebula caliginosa est
cogitatio libidinosa que domum domi-
ni sic obtenebrauit qꝫ eius ministros
excecauit. Unde et hec est domus illa
dolorosa quam inhabitat venus volu- T
ptatis quam detestatur xpristus flos
virginitatis quam ideo deplorat Ihe
remias cum dicit Beth. Septi-
mo anima rationalis que domus dei
deberet esse comparatur domui infer
ni horroris. Sicut igitur scribit pli-
nius in hystoria naturali libro tric-
simosexto capitulo tercio. Est vna
domus in egipto mirabilis et horribi
lis que dr̄ laberintus. Hec dom9 la
pidea est et marmorea et tenebrosa
supra modū habens diuerticula infi-
nita in qua p oīnes angulos deoꝝ si-
mulacra regū statue ꝯ demonioꝝ yma
gines monstruose multiplic9 situāt
ac exterius existentibꝫ ꝯ auscultātibꝫ

videtur ab intrinsecō terribile toni-
truū intonare Hec ille. Hec domus
tumultuosa est anima p superbiam mō
struosa de qua eccl.i. In domo mag
na erit sonus quia sicut ptz pū.xiij.
inter superbos semp sunt iurgia con
currunt eīm a quatuor angulis eius
quatuor venti cū violentia et consti-
gūt in medio domus et causant toni-
truū terribile in tantū vt frequenter
domū concutiūt et confringūt et hij q-
tuor venti sunt quatuor anime passio
nes in anima superbi contra quatu-
or virtutes oppugnantes sicut patet
iij.mor.ca.xxvij.ventus inquit vehe
mens quatuor angulos domus concu
tit dum fortis temptatio occultis mo
tibus p quatuor anime passiones qua
tuor virtutes rapit et quasi quassa-
tis quatuor angulis dom⁹ euertitur
dum pulsatis virtutibus conscientia cō
cutitur. Hec Greg⁹. In hac domo
sunt tenebre palpabiles viciorū sunt
ymagines horribiles demoniorū prop
ter multiplicitatē et varietatē peccā-
torū cū igitur sol supbie eaā solē iu-
stitie eiciat de domo anime ideo hoc p-
pheta deplangit cū dicit Beth. Cū
igitur septem vicia in anime thala-
mo quasi septem planete concurren-
tes in vno signo et quasi septem spi-
ritus neq̄ in vno domicilio et quasi se
ptem hostiles hospites in quodam ho
spicio commorantur. Apparet iam ve-
rificari illud Exo.xij.nō erat domus
in qua nō iaceret mortuus. Et ideo
d at Ihere. Beth. Sed venit ille p
gratiam cuius nomen est omnipotens
et superbum alloquitur hospitem Lu
ce.xix.zachee festinans descende: quia
in domo tua oportet me manere. Si
tamen desperans dicas q in ea sunt
hostes respondet sic xpristus Osee ix
de domo mea eiciam eos. Eiectis igi
tur vicijs et introductis virtutibz tūc
sentit domus anime quid boni amisit
et quid mali admisit. Et ideo dt Ihe
remias q tunc plorans plorauit in
nocte et lacrime eius in maxillis ei⁹

Plorās plo rauit in nocte et lacrime eius ī maxillis eius

Exposita prius hac littera hystorice
de populo transmigrante secūdo alle-
gorice de ecclesia militante iam ter-
tio sequitur de anima penitente et la
crimosius lamentante plorans plora
uit in nocte et c. Tertio igitur in hac
lr̄a propheta frontose arguit ypo-
critas et reprehendit plorant eīm ypo
crite de die et nō de nocte in luce non
in tenebris in publico nō in latibulis
corā populo nō ī angulis nō silēter sz
cū gemitibz nō latēter sz cū singultibz vt
sci iustiq deuoti reputēt quos alloqt
saluator Marc.v.vt qd turbami et
ploratis.q.d.frustra qr veraciter mer
cedē suā eo q nō interi⁹ qrūt veritatē
sz exteri⁹ vanitatē. sic igit docz btūs
aug. sup eplāz pauli ad collo. ypocri-
te oia opa faciūt vt hoibz appeāt et eo
qui⁹ peccāt quo dolo affcāto hoies de
ludūt seipsos decipiūt et deū irritant.
Simulata ei eqtas ñ ē eqtas sz iniqtas
Simulata eaā veritas nō est veritas

sed vanitas. Ideo omīs ypocrisis cul-
pā sibi geminat et penā duplicē ꝯme
retur. Hec ille. Vn̄ et saluator Ma
thei xxiij. Ve vobis ypocrite qui mū
datis qđ de foris est intus autē pleni
estis omī immūdicia. Similes estis
sepulchris dealbatis que a foris ap-
parent hominibꝫ speciosa. intus autē
pleni sunt ossibus mortuoꝝ et omni
spurcicia. Tales igitur ꝑcce. curās
reducere ab apparencia ad existenciā
ab ostentatione ad occultationē. de va
nitate ad veritatē. de iniquitate ad e-
quitatem. verū penitentē quasi specu
lū salutis talibus opponit cū dt plo-
X rans plorauit in nocte ⁊c. Igitur ꝑ
isto versiculo vacando circa descrip-
tionē cuiuslibet hominis in misero mū
do exulantis et suū incolatū lamētan
tis primo iuxta septē dies septimane
sibi inuicem succedentes et vsualiter
discurrentes pono septē noctes diffor
mes moraliter correspondentes in quoꝝ
qualibet nocte occurrūt septem hore
ꝯsequentes. Et sic ꝑ septē septena-
ria dabitur peccatori materia deplan
gendi sua facinora. Unde ⁊ hec yma-
ginatio ꝯfiguratur ⁊ ꝯfirmat ex mē
sura tēporis ad lugēdū coordinati ab
eccl̄ia qꝫ etiā dedicatur Ieiunio a qn
quagesima vsqꝫ pasca in quo tēpore
occurrūt septimane septē sibi succe-
dentes ⁊ in qualibet septimana occur
runt septem ferie seu septem dies se
consequentes in quibus anima pecca
trix et compuncta ex lepra culpe trās
formata in lacrimarum diluuio quasi
naaman sirus i iordanis fluuio se dēt
sepcies baluere vt fiat munda ⁊ re
formata vt sic littera verum locū ha

beat qꝫ plorans plorauit in nocte. Si
cut igitur ymaginat̄ berū. sup canti.
omelia lv. sup illud. In lectulo meo
quesiui quem diligit anima mea mū
dus iste noctes habet multas. vita eci
am hominis multas habet noctes In
quibus qꝛ quod queritur nō inueni-
tur ⁊ qđ oditur inuenit. ꝯtinue plā-
gendū est et plorandū quasi in nocti-
bus desolationis. igitur sic tam ex for
ma q̄ꝫ ex materia ꝯcluditur de pecca
tore et penitēcia eius qꝫ plorās plora
uit in nocte ⁊ lacrime eius in maxil
lis eius. Prima igitur nox que
sol est seu diei dominice est nox tran
situs temporalis. Secunda nox que
est diei lune est nox defectus natura
lis. Tercia nox que est diei martis
est nox culpe mortalis. Quarta nox
que est diei mercurij est nox pene ꝑ
sonalis. Quinta nox que est diei io-
uis est nox obtenebrationis animalis
Sexta nox que est diei veneris ē nox
immutationis corporalis Septima nox
que est diei saturni seu sabbati ē nox
desolationis vniuersalis. In istis igi
tur septem noctibus peccator penitēs
planget se semp ⁊ plorabit donec de
captiuitate fuerit educt9 ⁊ ad patriā
ꝑditā fuerit rēduct9 Notādū ē hic ad
ꝓpositū qꝫ iuxt vij nocturnas vigilias
nox oīs diuidit i vij. horas. sic igit te-
stat ysid. ethio. li. v. c. iiij. et beda de
ymagie mūdi li. ij. c. ix. noctes sic di
uidūt ⁊ hore noctis sic describūt. oīs
nox breuissiā ⁊ lōgissiā diuidit i vespe
rū crepusculū ꝯticiniū i tēpesiū galli
ciniū ⁊ matutinum ⁊ diluculum.
Durat igitur omnis nox a solis occa
su vsqꝫ ad eius ortum. Est autem L

vesperum illud tēpus quod immedia
te sequitur post solis occasum. ⁊ dici
tur vesperum ab illa stella occidētali
que dꝛ vesꝑ que solē sequit̄ in occiden
tē ⁊ p̄cedit tenebras subsequētes. vn̄
Virgilius. Ante diē clauso ꝯponit
vesꝑ olimpo. Crepusculus vo est lux
dubia. i. tempus inter lucē diei et te-
nebras noctis caligiosas. Crepon em̄
grece dꝛ dubiū latine. Conticiniū dꝛ
generale silenciū. i. qn̄ omēs solēt in
ciuitate ꝯticescere. ꝯticescere em̄ sile
re est. Intēpestū vero est media nox
cū nichil solemꝰ opari et ideo dꝛ inas
ctuosa qꝛ sine actibꝫ hominū nā tēpus
ꝑ se nō intelligitur nisi ꝑ actus huma
nos. Mediū aūt noctis dꝛ intēpestū
. i. sine tēpe hoc ē sine actu et ope quo
dinoscitur tēpus. Intēpestū igitur
dꝛ tempus medie noctis qn̄ nihil agi
p̄t sed cīa in sopore ꝯquiescūt Gal
liciniū ē hora noctis illa qn̄ galli suo
cantu noctē trāsire denūciant ⁊ diem
venturū p̄nūciant matutiniū est illud
tempus inter abscessum tenebrarū et
aduentū aurore. qꝛ tūc est mane Di
luculū est hora illa qn̄ lux diei primo
aa incipit appere. Hec hora dꝛ aurora
que solē p̄cedit. i. clarescētis diei ex-
ordiū qn̄ primo splendor in aere ꝑci-
pitur et ꝯpet. Istis igitur septē ho-
ris noctis tam naturalis ꝙ moralis
erit planctus penitentis tā corporalis
ꝙ mentalis vt impleatur hoc lamētū
ꝓphete ꝙ plorans plorauit in nocte
⁊c̄. Iā hic locū in ꝓposito hꝫ illud do
lorosum vt estimo ponit flactus de vi
sionibꝫ sibille li. iij. parte ij. ca. iiij. vidi
inquit sibilla et ecce mulier quasi vi-
dua ꝯquit sup mōtē in heremo vt ani
me sue amaritudinē septē noctibꝫ de-
ploraret et ecce septē noctes aduene
rūt et facta est nox prima mora bre-
uissime ad instar puncti. nox secunda
plena erat instabili intemperie. nox
tercia obscura nimis horroribꝫqꝫ ple
na atqꝫ fantasmatibꝰ nox autē quar
ta penalis valde visa est ex ventis bo-
rialibus et grandinibus inundantibꝫ
nox vero quinta eclipsibus vij. confu
sa est nox quoqꝫ sexta humida nimis
atqꝫ ymbrifera ex resolutione mirabi
li pluuijs distillabat. nox vero septi-
ma terribilis nimis et tremenda ha-
bens fulgura voces et tonitrua. Hec
ille. Hec visio mirabilis de muliere
lamentabili de septem noctibus luctꝰ
et infortunijs eius adaptari optime
potest anime penitenti de qua prophe
tatum est ꝙ plorans plorauit in no-
cte et lacrima eius in maxillis eius.
Anima em̄ quasi mulier falsa et fa-
tua bifrons ⁊ bifida ⁊ quasi vidua ex
lege reputata est cum propter pecca
tum suum a xpristo sponso derelicta
est et repudiata nec tamen finaliter
derelicta dꝛ nec semper vidua dicta ē
sed quasi vidua dicta ē quia quādocū
qꝫ penitet ad sponsum redit et recipi
tur in visceribus caritatis. Hec igi-
tur mulier super montem sedebat in
heremo vt anime sue deploraret ama
ritudinem. Iste mons heremi est in
tensa contricio doloris animi sicut te
statur Cristinus de cordis contri-
tione seu compunctione libro secundo
Beatus inquit dauid ita erat in po bb
testate positus tamq̄m oībus ip̄e eēt
subiectꝰ ⁊ i solio regali ip̄e erat q̄i
victꝰ i merore ⁊ i purpura q̄i i alicio

iacebat cinere ↄspersus ⁊ tādē ↄpū
ctus. Aula regalis erat ei quasi here
mi vastissima solitudo. Hec aūt oīa
in eo agebat cordis ↄpūctio statuens
se sup̄ se in dolore. Hec em̄ sola est
que animā horrescere facit vestē pur
puream desiderare ciliciū amare ama
ras lacrimas ⁊ risum fugere mūdia
lem. Sola em̄ ↄpūctio que velut ig-
nis oīs aīe purit viciū et amoris
inflammat incendium. Et sicut ne-
quit stare puluis ante faciē venti ita
nichil male cogitationis in anima re
sidere poterit vbi ↄpūctio cordis affu
erit. Hec ille. Anima igitur peni
tens mūdum quasi patriā et parente
lam quasi regnū et domū deserens de
sertū doloris intrabit ⁊ montē ascen
dens ↄtritionis animi sui amaritudi
nē sub septē noctibꝫ deplorabit vt sic
de aīa vera sit vox ꝓphete ꝙ plorās
plorauit in nocte. Prima igitur
nox est nox transitus tēpalis. Oīa
em̄ habent tēpus ⁊ in tēpibꝫ suis trā
seūt vniuersa et hoc est qd̄ scribit. i.
ioh. ij. mūdus transit ⁊ ↄcupiscencia
eius transeūt vniuersa sub celo et tn̄
nichil velocius tpe. Et s̄m Bern̄. su
p̄ cant. omelia lv. Discursus vite p̄n
tis est vna nox habēs multas noctes
transeūtes ⁊ hinc ione iiij. scribitur
sub vna nocte nata ē edera ⁊ sub vna
nocte aruit sub cuius vmbra Jonas
quiescēs letatus est q̄ est gloria mū
dialis seu vita temporalis que simul
incipit et desinit simul crescit et decre
scit simul venit et vadit simul stat ⁊
transit simul appet et dispet et hinc
scribitur Sap̄. ij. vmbre transitus ē
tēpus nostrum super terram. Hec
em̄ nox presentis vite que est transi
tus temporalis habet septē horas ad
modum omnis noctis naturalis que
sunt septē millenaria annoꝝ seculi
vt̄ multi sanctorum patrum videntur
opinari ꝙ licet solus deus sciat tamē
ex multis ↄgruencijs multiplicā dies
durant ꝙ dies humani exilij sup̄ ter
ram non excedent septem millenaria
annoꝝ et hoc videtur sequi ex ꝓphe-
cia beati methodij martiris ⁊ ex Cri
sostomo in ope ipfcō b. xvi. de vinea
ex frecalfo pte prima li. vij. et ex au
gustino in questionibꝫ noui ⁊ veteris
testamenti ca. cvi. Sex inquit dieb9
facta sunt omnia et septima dies qui
etis est sic in sexto mūdi millenario
homo recreatus erit sicut die sexta
creatus fuerat et in septimo inueniet
requiem sempiternam. Oppināt̄ur
em̄ seniores nostri perfectam sancto-
rū requiem nō longe esse sed ibi sep-
timo seculi millenario erit hec gloria
sanctis eius. Hec ille. Hui9 ergo p̄
me noctis deplorande hore vij. sunt se
ptē annoꝝ millenaria et tamen vm
bre transitus est hoc totū temp9 sup̄
terram. vnde et s̄m descriptionem si
bille prima nox facta est more bre
uissime ad instar puncti habendo em̄
respectum ad esse eternum cuius exte
sio est infinita totum tempus possibi
le ad instar puncti reperitur et tota
se licitas que sigi fingitur et ↄtinuus
transitus exigitur. Dicit deuote des
durit ysid. de su. bo. li. iij. ca. lix. hec vi
ta mortifera impioꝝ oculis lōga ap
pet ⁊ amabilis i oculis aūt iustoꝝ bre
uis ⁊ amara q̄ ei vite p̄ntis amaritu
diné ex ei9 fine ↄsiderat ꝙ sit breuis ⁊

flebilis satis vtiliter pensat. vita eīm
presens quia in ipsis suis incremētis
desinit breuis est. suo eīm augmento
pit. dum id quod videtur in futuro
proficere in preterito desinit. Tela cō
sumatur filis et vita hominis exple-
tur diebus singulis. et ideo dū in hac
vita viuitur queritur vtrū decremen
tū vel incrementū rectius dicat. Sz
quo modo dici pt recta ratione augmē
tū qd p etatū decursum ad mortis de
fluit decrementum. q. d. nullo modo.
Hanc igitur noctem breuissimā cū
ee suis septē horis et vigilijs reuoluat
et recogitet deplangat et deploret ve
rus penitens in septem diebz prime
ebdomade x. que incipit a dn̄ica. l. vt
sic hec etiā nox prima sit nox solis seu
diei dn̄ice ipsius quinquagesime. Vn̄
teste ysid. de ordine creaturaꝝ ca. v.
sicut ppter pctm̄ primi hominis sol
suā sic pdidit claritatē q solūmō sep
timā ptem lucis in se retinuit sic & in
hac nocte transitus tpalis homo qui
est ymago summi solis lumen gracie
pdit cotidie. Et ideo sicut crescit et
decrescit de die in diem sic etiā suspi
rans et eiulans crescet et curret de v
tute in virtutem. Et sic sub septē ho
ris huius prime noctis intimius de-
flende septē virtutes deꝑdite sunt de-
plangende et inquirende vt sic etiam
de anima penitente vera sit vox ppħe
cie q plorans plorauit in nocte. Si
igitur sic plorauerītis donec virtutes
inueneritis tūc tristicia vestra verte-
tur in gaudiū tūc pena vestra vertet
in premiū. tūc tediū vestrū vertur in
remediū. tūc seruitus inueniet verū
dominiū Et hec plane ɔcludunt ysa.
iij. Plorans inquit nequaq̄ plora-
bis qz miserans miserebit tui suple
ille cui ppriū est misereri & parcere
et ad vocē clamoris tui stati vt audi
et respondebit et non faciet vltra a te
anhelare decorem tuum sed erunt ocu
li tui videntes receptorem tuum et
aures tue audient sibilum post ter-
gum mouentis. Hec est via ambula
te in ea neqz ad dexteram neqz ad si-
nistram declinetis. Et hoc confirma
tur quasi per bedam in exortationi-
bus suis ca. cxxv. Si quis velit leta
ri in die leticie prius in hac vita tri-
stetur cum xpristo in nocte mesticie
ploret hic ne ploret in perpetuum.
condoleat hic ne doleat ineternum. si
nolet plorare ploret. si nolet dolere do
leat. si velit saluari suspiret. si velit
delectari ingemiscat et plangat de do
lore ad dolorem de pena ad penam de
miseria ad miseriam quidam cū pha
raone transeunt de gaudio uo ad gau-
dium de gloria ad gloriam de dilicijs
ad dilicias de leticia ad leticiam nul-
lum transisse memini nec estimo trā
siturum. Hec ille. Si igitur que
rat quis cum saule primo Regū xi.
quid habet populus q sic plorat. Re
spondeo q plorans plorauit in nocte
huius mundi propter culpam prop-
ter penam propter pudorem et prop
ter amorem. Plorare enim habet ho
mo propter culpam originalem et p
pter culpam actualem. Sm q deuo-
te docet Petrus Rauen. sermone du
centesimosecundo. Vox in rama audi
ta est &c. Rachel inquit est aīa deo
dilecta in se inferens ymaginē dei. et
ideo sponsa hec mōte defti desolatoriū

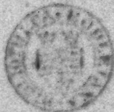
limpidissime ↄtritionis conscendens
plangit plorat eiulat & vlulat super
dolore operum suorum que quasi filie
morte culpe corruerunt Surge ergo
anima mea & plange casum originalē
Sed pocius obserua om̄s vigilias no
ctis vite veteris et plora p singulas
casum tuū actualem. In adam enim
corruisti sed in te. te occidisti igitur
in te deplora te. qꝛ cūcta extra te pe-
iorata ꝓpter te incessanter accusant
te. Hec ille. Si igitur aīa penitens
sic dolens fleuerit feliciter et ↄtinue
tūc habet ꝓpositū ꝓphē. q plorans
plorauit in nocte. Secūdo plorare de
bet homo quasi deo ↄquerendo ꝓpter
penā interiorē et exteriorē. De interi
ori enī afflictione testat Greg. xxiij.
moꝝ. ca. xiij. Quatuor inquit sunt
qualitates quibꝫ anima iusti viri in
ↄpūctione ↄtritionis vehemēter affici
tur. Cū actuū maloꝝ suoꝝ reminis
scitur ↄsiderās secūdo vbi fuit aut in
diciorꝝ dei metuēs sententiā & secum
querens cogitans vbi erit. aut cū ma
la vite p̄ntis sollerter attendens me
rens ↄsiderat vbi est. aut cū bona su
pne patrie ↄtēplatur que qꝛ nec dū
adipiscitur lugens ↄspiat vbi nō est
Hec ille De exteriori vero afflicti
one peccatoris penitētis sic viscerose
miserat btūs Aug. sup illō ps. Si
cut miseretur pr̄ filioꝝ misertus est
dn̄s timentibꝫ se. Tantū inquit seui
at deus q̄ntū vult pr̄ est. Si flagella
uerit nos si ↄtriuerit nos pr̄ est. quē
diligit castigat. om̄ez enī quē in filiū
recipit flagellat vt diligat ergo fili si
ploras sub patre plora nō cū indig-
natione pene sed cū ↄtritione culpe.

Medicina enī est nō pena. castigatio
nō dampnatio. Noli repellere flagel
lū sed si nō vis repelli ab hereditate
noli attendere durū baculū si non vis
excludi a felicitate si doleas sub feri-
ente gladio respicias promissum qd
tibi legatum est in testamento et con
spicias attende thronum tibi preparā
tum in regno. Hec ille Sub isto igi
tur piissimo patre plora vt videat re
rum in te esse verbum ꝓphete q plo-
rans plorauit in nocte Tercio ha- gg
bet plorare peccator homo pro pudore
nature et pro pudore facture de pudē
da infectione naturali iam locum ha
bet dictum illius dea ssimi bernardi
i speculo p̄nie pte tercia O generacō
flebilis o infelix Cui9 pater sollici-
tudo horrenda cuius mater turpitu-
do pudenda cuius soror et sona vilis
in mūdicia cuius nutrix & ductrix fal
sa & facta cuius vxor & sponsa volup
tuosa culpa cuius heres et fil a pena
per amara. Hec ille. Quis ergo si-
ne pudore penali vere considerabit de
quo factus est homo quid faciet homo
quid facturus est homo. Sane forma
tus de terra conceptus in culpa na-
tus in pena agit praua que nō licēt
turpia que non decent vana que non
expediunt Fiet vero cibus ignis esca
vermis massa putredinis vite pudor
dolorosus Formatus est enī homo de
luto de puluere de cinere. ymmo qd
vilius est conceptus ex prurito car-
nis ex feruore libidinis in fetore lux
urie quod quocumqꝫ etiam deterius
est in labe peccati natus est ad laborē
timorem et dolorem. Agit p̄ua quibꝫ
offendit deum proximū & seip̄m. Agit

turpia quibꝫ polluit famā ꝑsonā et cō
sciencā Agit vanā quibus negligit
bona vtilia et necessaria. Fit ab⁹ ig
nis qui semꝑ ardet inextinguibilis.
Fit esca vermis qui semꝑ rodit im
mortalis Massa putredinis que sem
ꝑ fetet et sordet horribilis ergo testā
te mercenario metrico Si quis sentiret
quid esset et vnde veniret nūꝗ gaude
ret sed in om̄i tempe fleret. Ergo ꝓ
pudore facture tue erubesce et plora:
qꝛ ſm beatū Jheron. in cōmētario suo
suꝑ eze. li. v. suꝑ illud. Tu porta cōfu
sionē tuā secūda tabula post naufra-
giū est cū peccaueris erubescere ⁊ ex
pudore detestari atqꝫ ex abhominatio
ne ꝑdilecta pctā deplorare ac plange
re. Dicat igitur peccator penitēs cū
ꝓpheta. Quis dabit oculis meis fon
tē lacrimaꝝ vt sꝫ ꝑpetue plorē mee
cōditionis ingressum miserabilē. mee
operationis ꝓgressum culpabilē. ⁊ mee
dissolutionis egressum lamentabilē. vt
sic ex ꝑte penitentis pudore peccato-
ris verissima sit vox ꝓphete ꝗ plorās
hh plorauit in nocte. Quarto peccator
homo plorare habet ex amore xp̄i in
cruce cruentati et regni celoꝝ sic ꝓlō
gati. Exemplū de primo ponit carno
tēn. in suo policraticon li. viij. ca. xi.
Erat inquit apud ephesum sponsa q̄
dam speciosa et virtuosa cui⁹ vir cū
mortuus fuerat ad tumulandūqꝫ de-
portatus illa nō more mulieꝝ cōsueta
vulgari flebiliter fun⁹ ꝓsequitur sꝫ
crinibꝫ sparsis pectore denudato nul-
lo modo in cōspectu freqn̄cie plange-
bat sed in cōditoriū ꝑscauta est defun
ctū vbi cadauer custodiens totis die
bus et noctibꝫ ꝑmanebat plangens ⁊
plorans nec sic affectā abducere pote
rant parētes nec ꝓpinqui Cūqꝫ sic q̄n
qꝫ dies sine alimento deplorasset. vix
necessaria nature aliquociēs sumpsit
sine lacrimis dolorosis. Hec sponsa ē
om̄is anima deuota grata et cōpuncta
cuius vir est filius dei mortuus ⁊ se
pultus iuxta legem carnis mortalis
cuius mortē ex federe fidelis amoris
instanter et incessanter deplangit et
deplorat anima amorosa immo tales
lacrimas ex amore intenso anima cō
putat esse dilicias sicut testatur aug.
cōfessionū li. v. Ecce inquit dn̄e ihesu
Ecce es in corde cōfitēciū te et ꝓpiciā
ciū se in te ⁊ plorāciū in sinu tuo post
vias suas difficiles. sed tu facile ter-
gis lacrimas eoꝝ in te vt ip̄i magis
plorent et gaudeant in fletib⁹ ꝓpter
te. Hec ille. O igitur dulcissime ih̄u
si dulce est de te flere in mūdo ꝗ dul
ce est in te gaudere in celo. Et ido si
cut deuote plorandū est ꝓ xp̄o in cru
ce cruentato sic et plorandū est ꝓ re-
gno celoꝝ a filijs gracie ꝓlongato.
Et hec ē ꝑmagiatio venerabilis ans.
ꝑmo cur deus homo ca. xxvi. Tātus
inquit debet esse in hac vita mortali
amor et desideriū ꝑueniendi ad illud
ad quod factus es et tantus erit do
lor ꝗ ibi non dum es et tantus erit
timor ne illic non ꝑuenias vt nul-
lam leticiam sentire debeas nisi i hijs
que tibi auxiliū ⁊ spem dāt illuc per
ueniendi. Et hoc est qd breuiter cō-
cludit ps̄. Heu michi qꝛ incolatus
meus ꝓlongatus est. Et bene discu
ciendo septē horas seu septē vigilias
hui⁹ noctis prime anima peccatrix in
mensam materiam habebit maximě

tristicie vt loquit habacuk ꝓphetia ꝓphe
te ꝙ anima penitens plorans plora-
ii uit in nocte Secūdo secūda nox no
ctiū cū suis septē horis deploranda i
secūda ebdomada quadragesime cum
suis septē diebȝ est nox defect⁹ natu
ralis. natura nāqȝ nostra in sui crea-
tione in statu innocencie fuit sine om
ni vestigio macule sed per peccatū ꝑ
didit septē nobilitatis ꝑconia ⁊ indu
it septē contagia calamitatis. Et sic se
ptē vigilias vite in septē horas mor-
tis peccatū commutauit. Dicit enī ysid
de nūo ca. vij. ꝙ vij. sunt mirabilia q̄
i hoc seculo ꝑdita nō repiūtur scȝ iu
uentus sine senectute regnū sine com
mutatione voluptas sine iniuria pax
sine discordia. lux sine tenebris gau-
diū sine tristicia et vita sine morte.
Hijs septē mirabilibȝ anima olim do
tata fuit sed illa per peccatū ꝑdidit
et alia septē induit que sunt error et
horror terror et timor liuor labor et
languor et hee septē hore hui⁹ noctis
deplorande sunt. de qua scribitur iob
iij. noctem illā tenebrosus turbo pos
sideat nec computetur in dieb⁹ anni
nec numeretur in mensibȝ sit nox illa so
litaria nec laude digna. maledicant ei
qui maledicūt diei obtenebrent stel
le caligine eius. i. obtenebrentur ꝓp
ter peccatū hominis. Vn̄ hec nox diei
lune dici p̄t Dicit enī Allexāder nec
ham de natura li. i. ca. xxvi. ⁊ ysid. de
ordine creaturaꝝ ca. v. ꝙ ꝓpter pec
catū Ade fulgor omniū planetaꝝ et
stellaꝝ dispendiū et diminutionē sus
stinuit claritatis. Luna vero q̄ ter-
ris ꝓpinquior et hominibȝ vicinior ē
ceteris omībȝ ac q̄ humanis aspecti-
bus frequētius ac familiarius occur
rit Ideo sola maculā notabilē in se re
tinuit vt humanū peccatū hūane me
morie frequēci⁹ semꝑ repūtet Erāt
enī primi parentes demonibȝ decepti ec-
ce error. Erant peccatis infecti. ecce
horror. Erant exilio relegati ecce ter
ror. Erant in mortis ergastulo con-
dempnati ecce timor Erant ei hostes
dānati. ecce liuor. Terrā i sudore sunt
operati ecce labor Miserijs multiplica-
rijs sunt anxie agitati ecce languor.
Et hee sunt septē hore lacrimabilis
noctis quā genus humanū vniūsum
deplangit et deplorat sicut scribitur
Sapiencie vij. Primā vocē similē oi
bus emisi plorans. Vnde in signū ve-
ritatis hui⁹ dicit ypocras de secretis
nature et lincolū. in illa p̄ma visitacō hic
ne Cui nūꝙ͂ coniūgere valebit stellas
micātes pliades ⁊c. ꝙ fetus in ma-
tris vtero quasi in quodā connaturali
loco calido vsqȝ ad ꝑtū semꝑ dormit
Cū vero vterū exiens natus in mun
dū fuerit et aerem frigidiorē ⁊ aspe-
riorē senserit tūc ꝓpter penā inflictā
primā vocē emittit eiulatus et plora
tus. Ex clamore enī doloroso paruulus
recenter natus ꝓbatur sibi de futuro
penā ꝓpriā ꝓphetare et ex mō eiulā-
di ꝓbatur de p̄terito. De primis pa-
rentibȝ ꝓphetasse. Hec illi. Et ideo
dicit Innocencius de miseria huma-
ne conditionis. parte prima ca. v. ꝙ oēs
nascimur eiulantes vt nature miseri
am exprimamus. Masculus enī recē
ter natus clamat A. Femina clamat
E dicentes E vel A quotquot na-
scuntur ab eua. Hec ille. Sic enī per
peccatū vulneratur ⁊ infirmat nata

vt eciā defectus miserie quasi ɔnatu
rales nobis incorporantur. Et ideo in
signū imitatiuū φ tota vita est plora
bilis dr φ primā vocē similē omibus
emisi plorans. Formit eīn deꝰ plane
tas & stellas de igne flatus et ventos
ex aere. volucres et pisces ex aqua &
homines et iumenta de terra creauit
Considerans igitur homo aquatica se
vilē inuenit. ɔsiderās aerea viliorem
se cognoscet. ɔsiderans vero ignea vi
lissimū se reputabit. Vnus eīn est ho
minū & iumentoꝝ interitus eq̄ vtri
usqz ɔditio cū de terra ortū hn̄t et in
terrā pariter reuertūtur Cū igitur ne
quit homo se parificare celestibz nec se
ꝓferre poterit terrestribz. nec solū ra
cōnē hz cū āgelis sz rōnē & spūs afflic
tionē nec laborē solūmodo habet cū be
stijs sed laborē et dolorē ideo vita ho
minis nocti ɔparatur inter vesperā et
aurorā quasi inter mortē et vitā in
ter celū et infernū inter gloriā & mi
seriā vnqz agitata. Vnde et hec ē nox
secunda quā vidit sibilla instabili in
tēperie occupari. Sed quō ostendit ve
nerabilis beda in exortationibz c. xix
Memento inquit homo quis es et q̄
lis vbi es tu & vbi nō es tu. Es ima
go vniūse vanitatis a natura nō crea
ta sed deformata qz vniuersa vanitas
est oīs homo viuens te verā mortis
ymaginē coloribz ɔfusionis depinxit
peccatum. Et ymagines peccatorum
ac penarum defectuū et miseriaꝝ tu i
teipso ptraxisti. Statue igitur te an
te et ɔsidera te in ymagine tua et te
videbis miserabilem monstrum in na
tura. cuius figura nō habet similē in
creaturis. cuius picturā si cernerent
vniuersa ɔtenalā abhorrerent Semp
curris in circulo mortis. modo maior
modo minor et nūq̄ in eodem statu
permanes. quantum eīn corpus cre
scit tantum vita decrescēs desinit Ex
plora igitur te diligenter et instāter
et incessanter te deplora. quia nichil ē
in vniuerso quod ad dolorem et plora
tum nō ꝓuocasti. Hec ille. Sic igi
tur si plorauerit anima penitens. ve
ra iterum erit vox ꝓphete φ plorans
plorauit i nocte Tercio tercia nox
quam anima peccatrix & penitens ha
bet deplorare est nox culpe mortalis.
Cuius septē hore lamentabiles sunt
septem peccata capitalia que sunt su
perbia auaricia inuidia ira luxuria gu
la et accidia. Has horas noctis qui
dam plangunt et diem inueniūt et ta
les sunt qui vitam veterem abhorrēt
et continue penitent. De quibus ve
rum est illud Job xvij. Noctem ver
terunt in diem noctem scilicet culpe
in diem gracie. Quidam vero has ho
ras plangunt et diem nūq̄ inueni
unt quia lucem non habent solarem:
sed solummodo lunarem. Et tales
sunt qui alternis vicibus penitent et
peccant. Ad tempus eīn credunt &
in tempore temptationis recedūt De
quibus verum est illud Luce v. p to
tam noctem laborantes nihil cepimꝰ
Laborant eīn valde et frequenter in
dolore ɔtritionis. Sed eo φ recidi
uant nec piscem penitencie capiunt i
flumine laccimarum et momentanee
compūctionis. Et ideo tales per to
tam noctem culpe mortalis piscātur
et tamen nichil capiunt. querunt sem
per et optant sed nūq̄ inueniūt Et

causam reddit bertrand9 in collacibz suis collatione xxiij. Nox est inquit humoris gelatiua. erroris inductiua. horroris incussiua. et corpis impssiua Pari mō dicit ipse status culpe mortalis efficit affectū anime frigidū ad vitalem dilectionē. aspectū stupidum ad moralem electionē. cōiunctū horridū ad sonalem cōuersationē et conatū morbidum ad virtualem opationē et sic p peccatū spoliatur intellectus cognitione veritatis. affectus spoliatur pfectione sanctitatis. sensus spoliatur obseruatione castitatis et gestus spoliatur cōpositione honestatis. Et ideo peccatores p totā noctē vite culpe laborantes nichil capiūt. Hec ille. Debet ergo peccator sedulo facere cū se ipso semp pcutiendo et nūq̄ recidiuando vt vere dicat illud ꝓ Roma. xiij. Nox pcessit dies autē appropinquabit q̄si diceret vitā culpe terminaui viā g̃cie ichoaui. qz sicut dicit Greg. xxv mor. ca. xviij. Homo quasi dies in g̃cia claruit ex hac cōditione qz hūc auctor ingente innocentie splendore vite respersit sed in peccati tenebris lapsus qz vite veritatis lucē deseruit ib in nocte erroris quasi latenter se abscondit. Hanc igitur noctem describit sibilla superius esse obscuram nimis plenamqz horroribus et fantasmatibus quia sicut tales peccatores obscurantur in oculis g̃ quasi excecātur ymmo sic percussi sunt acrisia qz sicut Elizeus seruos regis sirie duxit in samariam sic et dyabolus seruos peccati ducit in perditionem. Est autem acrisia talis incantatio quādo homines oculos habent apertos g̃ tamē veritatem rei minime vident. Sic etiam dyabolus quasi callidissimus incalatorum peccatores incantauit: quia iuxta ps. Aures habent et non audient oculos habent et nō videbūt Plena etiam est hec nox culpe horroribus et fantasmatibus Et hoc est qd declarat beda in exhortationibus ca. xix. O inquit quot sunt amfractus intricati ymaginationū. O quot et quales inundationes fantasmatum in cogitationibus horrendis animi peccatoris Ibi inquit militant et principāt legiones demoniorum inter cateruas peccatorum atqz primus ille mortis magister quid ille mortalis milicie ductor illum exercitum exercitum p deuia mortis in yma tenebrarū abducit et equis pallidis culparum ad horrendum carcerem flebilium penarum Hec ille Bene igitur vita culpe seu culpa mortalis nocti compatur quia sm magistrum hystoriarum Rubrica de opere primo prime diei c. ij. g̃ sm Bedam de ymagine mundi li. ij. nox dicitur a nocendo eo q nocet oculis p̄cipue. Et in omnibus etiam vitā habentibus est nox malorum nutritiua est condensationis atqz imperfectiōis aeris causatiua est mūdanorum obūbratiua et validorum debilitatiua et p omnem modum sic est de culpa correspondenter. Est primo nox naturalis malorum nutritiua quia tunc fures et latrones insidiant occidūt spoliant et furantur tunc etiam fere seuiunt et depredantur. Tunc etiā pncipes tenebrarum precipue dn̄antur igitur nox est malorum nutritiua. Secundo ē cōdensationis g̃ imperfectiōis

aeris causatiua Dicit eñ albu. li. iij. dr̄a ij. q densitatē noctis oculi non pe netrant nisi lucētibȝ stellis ymmo tā ta foret ↄdensatio aeris in absenciā so lis de nocte q omne corpus animatū exspiraret et destrueretur ex noctis densitate ⁊ crassitudine nisi ūtus stel laꝝ illā noctis densitatē subtiliaret. Pari modo in nocte spūali que ē cul pa mortalis in absencia solis iusticie tanta esset ↄglobacio ⁊ coadunatio at qȝ inuasio ↄdensata malignoꝝ spiritu um q nisi esset ↄpassio et custodia an geloꝝ lucis principes tenebraꝝ pec catorē in momento extinguerent. Et hoc ↄfirmatur p ihero. in omelia de ā gelis. Est inquit circa homines fir ma angeloꝝ custodia quoꝝ auxilijs vnusquisqȝ ab inimicoꝝ insidijs libe ratur nec eñ posset tuta esse humana infirmitas inter tot et tātas hostiles insidias nisi sanctoꝝ angeloꝝ muni remur auxilio. Tercio nox est mūda noꝝ obscuratiua qꝛ testante basilio i suo examine omelia ij. Nox est ter re obumbratio que sole recedente in a ere generatur. Pari modo culpa est minoris mūdi. i. hominis obscuratiua quādo recedente sole grē vmbra mor tis in anima hospitatur. Quarto nox est forciū et validoꝝ infirmatiua ⁊ de bilitiua. quia dicit albu. li. ij. dr̄a. ij. ca. ij. q omnia corpa tam sublunaria q̄ maris natancia q̄ aeris volancia ⁊ tam terre nascencia q̄ crescencia oīa qȝ qd̄ aliqua vita regitur de nocte de bilitatur et quāto plus sol recedit tā to plus debiliora deueniūt q̄nto plus accedit tanto plus forciora deueniunt Pari modo culpa mortalis pre cun

ctis ymaginationibus plus animā de bilitat et infirmat nec mirum qꝛ hec est nox diei martis ſm haly. de iudi cijs astroꝝ Mars virtutē sui semo ris semper figit in malo excitat enim ad effusionē sanguinis et prelia mor tis. Pari modo culpa mortalis cōtra virtutem prelia p̄parat et ad effusio nem gracie i qua spiritus vite requi escit deordinat et disponit. Gracia enim plus q̄ sanguis est anime na ture ⁊ in gracie quasi in sanguine sa lus existit corporis et anime. Hanc igitur noctem miserabilem tantoꝝ ⁊ tot malorum inductiuam anima vere penitens deplangat et deploret p om nes septem horas suas Quia sic cla mat apostolus ad Romanos xiij. Ho ra est iam nos de sompno surgere Di cat ergo anima contrita peccatrix et compuncta illud Iheremie xiij. Plo rans plorabo et deducet oculus meus lacrimas. vt sic iterum iij. de anima contrita verificetur hec vox prophete Plorans plorauit in nocte. Quarto quarta nox a viatore quolibet lamēta bilis est nox ipsa mundialis cuius se ptem hore sunt septem genera pena rum que ponit fulgencius de numero ca. vij. que sunt dampnum vincula ig nominia verbera seruitus exilium et patibulum. Hec enim vij. filius dei passus est in exemplū infirmoꝝ He septem hore describuntur figuratiue per septem pliades in fronte tauri. Dicit eñ Beda de ymagine mūdi li bro primo q pliades sunt septē stel le in fronte tauri et effectus earꝫ est semp plurimas ↄducere pluuias Pa ri mō iste taurus potest dici dyabolus

pp̄ter singularē in substantiā et forti tudinem capitalem et pp̄ter audaciā vniuersalem de quibꝫ scribitur Job xli. Nō est potestas super terrā que compeť ei qui factus est vt nullū timeret. Omne sublime videt et ipse est rex super om̄s filios superbie. cornua huius tauri sunt tortores et tyranni huius mūdi qui habentes septem stellas. i. septem p̄dictas penas in frontali firmitate sue fortitudinis sanctos iustos ꝫ innocentes videt vim callāt ꝫ occidūt vnde de hac nocte scribitur Ruth primo. In hac nocte booz aream ordei ventilauit. Booz interpretatur in quo est fortitudo ꝫ ipse est deus dn̄s fortis et potens cui⁹ area est ecclesia ordeum est populus vētus est temporalis aduersitas qua deus temptat et probat quos corona re statuit et disposuit sicut in vento em̄ grana solida descendunt et palee cum vento discedunt ꝫ disperguntur et circumferuntur sic in tribulatione tempali iusti et sancti purgantur et solidantur super petram xp̄m et mūdi atqꝫ pfecti in granario angelorum reponūtur. Et hoc est qd̄ dicit Luce xvij. In nocte illa erunt duo in lecto vno vn⁹ assumetur et alius relinquetur Due molientes in mola vna assumetur ꝫ alia relinquetur duo in agro vnus assumetur et alter relinquetur. Supposito em̄ ꝙ p lectum intelligatur suauitas religionis p molam auiditas auariciarum p agrū sollicitudo et angustia fideliū mūdanorum tūc est sensus euangelicus ꝙ in omnibus istis gradibus sic vario mō flagellat deus ꝙ semp vnus assumitur et alius relinquitur. Quia s̄m Gregoriū xxvi. mor. c. xv. Omnes qui hic non flagellantur expectant eterna supplicia. Et tamen qꝛ multi sub flagello dei nō emendantur hic et in eternum flagellantur. Hanc igitur noctem sibilla bene describit superius penalem valde ex ventis borialibus ꝫ grādinibus inundantibus. Cū enim venti ab inferius ꝫ grandines a superius concurrunt. i. tribulatio simul a celo et mundo inuadit miserum existētem in medio tunc est hec nox sibi penalis valde teste beato Job qui passus erat a deo et derisus ab hominibꝫ et sic in sterquilinio sedit in concursu grandinis supernalis et venti mūdialis Omnes qui pie volunt viuere in xp̄isto ihesu psecutionem paciē tur secunda thimo. iij. Hic est ventus borialis vndeqꝫ nociuus et penalis qui omnib⁹ electis contrariatur Et hoc est quod de apostolis in mari remigantibus quasi quibuscumqꝫ electis in mundo versus portum celi nauigātibus dicitur Mathei vi. ꝙ erāt discipuli laborando in remigando erat enim ventus contrari⁹ illis Hec igitur est nox diei mercurij. Mercurius s̄m haly de iudicijs astrorum disponit hominem ad inuestigationem diuinorum et ad subtiliationem digitorum et ideo boni mechanici dicūtur mercuriari. Pari modo in nocte naturali correspondenter reperio ꝙ est lucidorum astrorum manifestatiua ꝫ est colorum dubiorum occultatiua. Sic eciam pena temporalis in sui aduersitate ostendit que sunt in firmamento sidei firmi mundi sci solidi secundi

luc' di quasi stellaris claritatis· Sed
est coloꝝ occultatiua qꜫ cū malis bo-
ni et boni cū malis pmixti flagellant
Ideo cuius coloris sunt an albedinis
en nigredine·i· an sint filij regni an
pditionis occultū est mūdo nō mani-
festū· Scribitur eccia̅stes ix· Nescit
homo vtꝝ amore vel odio dignus sit
sed oīa in futurꝝ reseruātur incer-
ta eo ꝙ vniuersa eque veniāt iusto et
iniusto bono et malo pio et impio mū
do et immūdo immolant victimas ꝯ sa
crificia ꝯtempnenti ergo si vis eē cer
tus hanc noctem plange et deplora te
incertū qꜫ verba interdum fallūt sed
lacrime minime fallūt Et hoc est qđ
ponit venerabilis beda in exhortacōni
bus ca·cxix· Si penā sentis querelā
deo referas qꜫ medicus est si medelā
appetis quare nō ploras· Signa eīm
dolori c frustrati pnt. lacrime fluētes
quicquid petūt acapiūt· Hec ille·
Si igitur acceptam deo vis tuam eē
querelam igitur tuā publice sibi de-
plora penā vt tibi in testimoniū sit il
la vox ꝯplete ꝙ plorans plorauit in
pp nocte Quinto quinta nox aie pec-
catricis deploranda est nox obscuratio-
nis animalis sicut pꝫ in floribꝫ bern-
di li·ij·ca·iiij· Oportet ymaginē illi
dei in oībꝫ ꝯuenire cuius est yma-
go cū igitur deus sit summū bonū et
anima ad ymaginē dei facta fuerat oꝫ
animā omniū bonoꝝ in se ferre yma
ginē In cuius signū anctoꝛ de ꝓprie
tatibꝫ elementoꝝ li·i·ꝓprietate v·so
lē deo assimilat et animā lune compa
rat Sol inquit fons est vite terreno
rū ymaginē monstrat summi solis q̄
est vita vniuersorum· Luna vero soli

ꝯiuncta et nouiter illustrata est ani-
ma ymago dei·lumine gracie ir radia
ta· Luna ꝯmunicationē habet cū ter-
ra et anima cū corpe terreno· Luna
triformis est figure qꜫ quasi archus
in nouilunio semicirculus solidus in
medio et circulus pfectus in plenilu-
nio Anima vero tripcita est in poten
cijs p intellectū eīm quasi archus con
cauus recipit· p memoriā autē quasi
p semicirculū spe solide cognoscit per
voluntatē vero rectā quasi per circulū
perfectionis se perficit. Sicut eciam
luna plena est solari lumine· sic ani-
ma in sui creatione repleta quasi ima
go dei fuit splendore gracie· Hec ille
Vnde et consequenter anima ade in-
fusa multipliciter describitur egregie
ecclesiastici·l·stella matutina in me-
dio nebule et quasi luna plena et qua
si sol refulgēs sic refulsit in tēplo dei
Vnde prima coꝛ·vi· Nescitis quoni
am mēbra vestra templū sunt spiri-
tus sancti quasi archus refulgens in
ter nebulas glorie·i· angelorum ꝯ q̄
si flos rosarum in diebus veris ꝯ qua
si lilia in transitu aque ꝯ quasi thus
redolens in diebus estatis et quasi ig
nis effulgens et quasi ardens in igne
quasi vas auri solidum ornatum om
ni lapide precioso quasi oliua pullu-
lans ꝯ quasi cipressus in altitudine se
extollens accepit stolam gracie et ve
stimentum eius consummatio virtu
tis ē· Hec igitur stella matutina q̄
est anima rationalis in corpore quasi
in medio carnalis nebule in statu in
nocencie emisit septem radios virtu
de excellencie quia sm fulgencium in
suo numerario ca·vij·anima in statu

hinnotendāe septē radijs vniuersum de
corabat qui sunt humilitas veritas e
quitas caritas stabilitas sanctitas vir
tuosa societas et pacis concordia. Et si
cut tangit wilhelmus de montib9 in
suo mīali ca. xxvi. Anima p peccatū
correspondenter ad istos radios septēpli
citer tenebratur vnde et hanc noctem
sibilla superius bene descripsit vij. ec
clipsibꝫ esse confusam. Anima enī que
lune plene similis erat iam ſm wil
helmū vbi supra istis septē eclipsat
que sunt supbia mendaciū homicidiū
inuidia iniqua stabilitas dolosa dupli
citas et legis discordia. Et hoc pbat
p scripturā hoc innuentē prū. vi. Sex
sunt que odit deus et septimū vero ab
hominatur anima eius oculos subli
mes. Ecce hic humilitas exulat et su
pbia inhabitat linguā mendacē Ec
ce hic veritas exulat et mendaciū in
habitat Manus effundentes sangui
nem innocentē. Ecce hic equitas exu
lat et homicidiū inhabitat Cor ma
chinans cogitationes pessimas. Ec
ce caritas hic exulat et inuidia inha
bitat Pedes veloces ad currendū in
malū Ecce hic stabilis sanctitas exu
lat et stabilis iniquitas inhitat Pro
ferentē mendacia testem fallacem Ec
ce hic virtuosa societas exulat et dolo
sa duplicitas inhabitat Et eos qui se
mināt inter fratres discordiam. Ec
ce hic concordia exulat pacis et discor
Q dia legis inhabitat. Ista igitur vij.
lamentabilia sunt septē eclipses que
septem radios supdictos obtenebrāt
Hee sunt septem hore huius noctis
tenebrose que ad planctū et ploratū
plurimos prouocauerunt. Hij sunt se
ptē boues de nili fluuio ascendentes
fedi ac macilenti supra modū qui sep
tem alios boues p̄ascēdentes pulcros
et crassos et obesis carnibus quorum
mira fuit species in momento deuora
uerunt Gen. xli. Hec igitur nox de
solatoria cum suis septem horis de
ploranda est dominica quinta quadra
gesime sub suis septem diebus et est
nox diei iouis. Jupiter vero ſm ha
ly de iudicijs astrorum Est planeta
humidus et hominē disponit vt terrā
communiter respiciat. Ex ista descrip
tione duo mihi colligo quia tenebras
et lacrimas. Cum enī terra sit cor
pus opacum. Igitur cum terram re
spicias habes obiectū tenebrosum. Cū
igitur ex dolore totus factus fueris
humidus tunc habes aspectum lacri
mosum. Respice igitur terram .i. p
priam animā tuam in terrenis conuer
santem et illam repies quasi lunā te
nebrosam. Et hoc est quod scribitur
Apoc. viij. percussa est tercia ps lune
ita vt nō luceret ps tercia noctis sup
posito q̄ anima figuretur p lunam et
nox nostram conotet vitam tūc expo
nitur sic voluntas que est tercia ps a
nime sic percussa est tenebris peccatorū
q̄ nō lucet tercia ps vite nostre sub
radijs virtutum et bonorum operum
Respice igitur terram et totus eris
ex lacrimis madefactus. Et hoc est
quod enigmatice scribitur ecclesiasti
ci xxij. Super mortuum plora defecit
enim lux eius id est vita. super fatuū
plora defecit enim sensus eius. quasi
diceretur sic. Super teipsum plora
insensatum per errorem super teip
sum plora quasi mortificatum pecca

torem̄. Et sic iterum de te terrissima
erit vox prophete q̄ plorans plorauit
in nocte Sexto sexta nox aīme pec
catrici deploranda est nox immutatio
nis corpalis Sicut igitur tradit ysi.
de nūo ca. vij. corpus humanū ex sui
prima conditione habuit fortitudinē
et pulchritudinem sanitatem et age
litatem longanimitatem ꝗ libertatem
et iocunditatem Hijs inquit septem
dotatum fuit et ditatum. Sed sicut
scribitur primo Regū xxxi. philistei
postq̄ in montibus gelboe pcusserant
saul spoliauerunt cadauer ei⁹ armis
suis et corpus saul suspenderunt sup
murum bethsan. Supposito q̄ philis
stei p interpretationes significant ca
dentes et montem gelboe aceruū plus
uiarum ac saul abutentem et bethsan
domū disposite gracie Exponatur tūc
sic hec figura in pposito doloroso post
q̄ philistei. i. spūs dampnati qui de
celsitudine celesti ceciderunt in padys
so vbi est aceruus diliciarum pcusse
rant saul. i. humanū genus per pri
mos parentes suis preconijs abuten
tes in naturalibus vulnerauerūt tūc
cadauera saul et filiorum suorum ar
mis suis. i. donis gratuitis spoliaue
runt et super muros bethsan. i. super
angustiam huius mundi que est do
mus deposite gracie suspenderunt in
opprobrium et sic correndenter sm p
orem gloriam multiplicatur nobis ig
nominia corpalis Et hoc est qd scri
bit venerabilis ans. de similitudinibz
ca. v. Corp⁹ inquit hominis post pec
xx catum induit deformitatem debilita
tem infirmitatem ponderositatem vi
te breuitatem et seruitutem et corru

ptam cordis anxietatem. Iste sunt sep
tem hore istius sexte noctis deploran
de per septem dies sexte ebdomade q̄
dragesime Nam de ioachim quasi de
adam sub quo humanum genus pijt
scribitur Ihere. xxxvi. Cadauer ei⁹
proiicietur ad estum per diem et ad
gelu per noctem. i. ad omnes misera
biles passiones que sub huius diei ac
culo concluduntur. vnde et hanc noctē
sextam sibilla superius descripsit to
taliter resolutam in pluuias ex sui
nimia tempestate. quot enī passiones
corporales mortalis homo patitur in
tot quasi guttas pluuiales corpus re
soluitur. Transit enī corpus pmo ad
decrepitatem. scdo ad infirmitatē.
tercio ad mortē. quarto in putredinē
quinto in fetorem. sexto in horrorem
septimo in vermem. octauo in pulue
rem. Et sic homo flos creaturarum i
nichilum redactus in sepulchro posi
tus nō apet. Et hoc est qd quasi spe
culum opponit btūs Bern. cuilibet
homini in speculo peccatoris. Memo
rare inquit nouissima tua et ineter
nū non peccabis. Nam post hominē
vermis post vermem fetor et horror
sic in nō hominem vertitur omnis ho
mo Ecce hec est pluuie inundatio la
crimosa scz corporis resolutio tam do
lorosa. Hec est igitur nox diei vene
ris. quia sm Albu. in introductorio
suo maiori in astrologiā li. iiij. dūa
vi. ven⁹ in signis humidis nocturnis
et femininis pnosticat bonū. in signis
vero diurnis ꝗ masculis transfert for
tunam in infortunium in tantum vt
aliquando si in talibus fuerit de die si
gnat mortem et destructionem. Sup

ponis statū innocētie in ꝑadyso quē-
dam diem amenissimū sine tenebris
culpe. Sed aduenit venus in signum
masculinum ꝫ ideo dies illa cito ꝑue-
nit ad vesperam quasi eñ signum ce-
li femininū erat eua et quasi signum
celi masculinum erat adam. Et iux-
ta sententiam doctoꝝ dicitur ꝙ eua pec-
casset et nō adam sed temptationi pre-
ualuisset solū tunc eua dampnata fu-
isset. et totum humanum genus futu-
rum in adam fuisset saluatum et con-
firmatū. Sed mox in illa die vt ve-
nus in signū intrauerat masculinum
.i. postq̄ voluptas voluntatis surrex-
it in adam statim fortuna in infortu-
niū vita in mortem et gloria in oppro-
brium immutatur. Jn quorum eui-
denciam sicut ponit venerabilis ans.
in suo elucidario li. i. ca. vi. primi pa-
rentes post peccatum gule ꝑ concupi-
scenciam corporalem in semuicem ex-
arserunt. Et sic regnante venere ipsi
inuicem erubuerunt. Hec est igitur
nox tristicie finis diei leticie habens
septem horas horrendas corruptionis
corporalis quam sic deplorat beatus
Bern. super cantica omelia xxi. Jn-
felix ego homo quis me liberabit de
corpore mortis huius. Jn hoc eñ cor-
ruptibili et lamentabili corpore aīma
generosa angustiatur quasi in quodā
horrendo carcere ibi violenter vincu-
latur ne libere sequatur sponsum cri-
stum quocumqꝫ ierit. Et eiusdē sen-
tencie est venerabilis beda in exhorta-
tionibus ca. centesimoꝑmo. Heu in-
quit anima mea corpus qđ tibi addi-
tum est ꝓ thalamo iam tibi datū est
ad iudicatum pro carcere et ergastu-
lo inibi ligatis et angustiatis deterio-
ratis ꝫ trāsformatis ac tota die mor-
tificatis. Plange igitur et plora tuū
exilium et tuū laqueū quia desolatio
circa mortem ꝑiit spe. Hec ille
Jgitur ꝭm ↄsiliū ꝓph. venite adore-
mus et procidamus ante deū ploremꝰ
coram dño qui fecit nos: qꝛ ipse est
dominus deus noster. q. d. venite cū
humili cognitione nostre mortalitatis
et ploremus tunc nostras iniquita-
tes cum flebili contritione quia ipse
est infinite clemencie et pietatis. Vn-
scribitur Joh. vi. Venit hora et nūc
est ꝫc. scꝫ plangendi sic et plorandi.
vt sic iterum sexta die anima peniten-
te verū sit testimoniū ꝓphete ꝙ plo-
rans plorauit in nocte. Septimo
septima nox et vltima anima peccatri-
ci lamentanda et deploranda est nox
vniuersalis desolationis nox scꝫ singu-
laris ↄfusionis nox ꝑpetue dampna-
tionis nox continue calamitatis nox
multipharie tempestatis de qua scri-
bitur Job xvij. Diues cum dormie-
rit nichil secum auferet aperiet oculos
suos et nichil inueniet Apprehendet
eum quasi aqua inopia. i. omnis boni
et opprimet eum tempestas tollet eū
ventus vrens et auferet et velut tur-
bo rapiet eum et rapiet. Jstum ra-
ptum ab hac vita deplangit Augusti-
nus de ci. dei li. xxi. ca. ij. Heu inquit
sempiterna mors tunc erit q̄ndo nec
viuere poterit anima deum nō haben-
do nec de doloribus corporis carere
moriendo. Prima igitur mors ani-
mam nolentem pellit a corpore. Se-
cunda vero mors animam nolentem
tenet in corpore. Hanc igitur

noctem septimā cum suis septē horis dolorosis dolorose descripsit deplorat et deplangit venerabilis beda in exortationibꝫ ca. penultimo Ferūt inquit nōnulli sanctoꝝ patꝝ paulū in visione sui raptus secreta vidisse vite et mortis ac xliiij. genera penaꝝ gaudiorūqꝫ in innūa mentis oculis distinxisse ꝓpter quoꝝ dolorem simul ꝗ dulcorem ineffabilem sup quibus aures rationis obstupescerent ipm scripsisse arbitrantur ꝙ audiuit archana uerba que nō licet homini loqui Sanctꝰ quoqꝫ mellitus Johānis euāgeliste discipulꝰ scribit se a tanto doctore didicisse dampnatū hominē septē tormētis esse tradendū vt sicut totū hominē ex quatuor elementis et tribꝫ potencijs naturalibus ꝯstat esse ꝯditū Sic eciam in hijs septem quibus abusus est credimus puniendum nichil enī intellectum nisi cognitio vespertina cū desperatione nichil memoriā nisi corrosio ꝯsciencie cū detestatione nichil vero voluntatē nisi velle nolle et nolle velle cū infinita desolatione occupabit Doluent mihi que ꝓmiserāt ignis ardorem aqua algorē aer tenebras palpabiles ꝗ terra in se plagas lamentabiles recipe nō cessabit Intelliget namqꝫ ratio glorie ineffabilitatē quā esse se receptrurum desperabit Intelliget eciam miserie immensitatem quam esse se euasurum desperabit Iste cordabitur memoria omniū preteritorum et se iuste puniri nec in tormentis finiri consciencia ꝯclamabit Voluntas vero nichil quod optat habebit sed quicquid odit habebit atqꝫ ꝑmanebit. Ignis suū ardorē ministrabit inflammantē et exterminantē nec tū manerantem cuius sintilla minima mundi machinam deuoraret. Aqua vero suum algorem afferet inauditū vt ibi eciam noster ignis gelidus diceretur. Aer insuper sic se crassum densum et tenebrosum representabit vt aspirare flammantem flatum difficile erit ꝗ vt vix in flammis ignium infinitis se cernerent horribiles. Et hec ad penam maximam interne recognitionis et recipꝛoce exprobratonis. Terra tandem plagas prestabit importabiles in fremitu ꝗ gemitu vlulantibus pre dolore horrende resonabit. Hec igitur fratres mei mēte vigili reuoluamus. Et anteꝗ venerit illa nox calamitatis vitam istam vilipendentes ad alas xpisti adhuc extēsas securius fugiamus. Hec ille.

Ista igitur septem tormēta quasi septem horarum misera momenta discuciamus et ꝯnumeramus iuxta qd consulit beatus Augustinꝰ in suo libello de rudibus cathezizandis. Fuge inquit frater mi illa tormēta vbi nec tortores deficiūt nec torti miseri moriūtur quibus sine fine mors est nec posse in cruciatibus mori ꝗ ibi volūt semper non esse quibus semper erit misere esse. Hec est nox illa septima quam sibilla superius descripsit terribilem nimis atqꝫ tremendam habentem fulgura voces et tonitrua qꝛ ibi in tenebroso tartaro tonitrua ꝑstrepencia incuaent terrorem fulgura in flammancia inferent horrorem Et ideo voces vlulantes exprimant dolorem. Sed quales voces erunt ibi scribitur Sapiencie v. Erraujmus

a via veritatis ꝛ lumen ɔtinue nō lu
xit nobis et sol intellligencie nō ē or
tus nobis Lassati sumus in via iniq̄
tatis et ꝑditionis ambulauim⁹ vias
difficiles viam autē dn̄i ignorauimus
Heu quid nobis supbia aut diuicia
rum iactancia quid profuit nobis.
Transierūt oīa quasi vmbra ꝛ qua
si nūcius ꝑcurrens ꝛ quasi nauis que
transit aquam fluctuantē cuius cum
ꝑteriit nō est vestigiū eius inuenire i
fluctibus Aut sicut auis que trans
uolat in aere cuius nullū inuenit in
aere argumentū itineris aut quasi sa
gitte inmisse in locū destinatū. Di
uisus enī aer ɔtinue in se reclusus ē
vt ignoretur transitus illius Sic et
nos nati ɔtinuo desiuimus esse et vir
tutis nullū signū ostendimus In ma
lignitate autē nostra ɔsumpti sumus
Talia dixerunt i inferno hii qui pec
cauerunt. Hec ibi. Per istā igit la
mentationē probatur hec nox septima
nox esse saturni seu diei sabbati. Sic
enī tradit haly de iudiciis astrorum
Saturnus est planeta frigidus
et mortificans ꝛ dn̄atur sup odiū irā
et insaniā sup exiliū inopiam et an
gustiam sup luctū penam passionē su
p metū carcerem et dampnationē su
p errorem laborem et dolorē. Hec il
17 le. Dicit eciā venerabilis beda de ima
gine mūdi li. i. ca. xix. q saturn⁹ pla
neta remotissimus xxx. annis percurrit
zodiacū In exortu vero saturni post
oēs xxx. annos si quis ymaginē ho
minis de ere fuderit illā loqui ɔproba
bit. Hec ille. Iste saturnus in suo
circulo est dyabolus in inferno q in
circuitu impii ambulant. Cui⁹ ciues
quasi stelle cadentes sunt exules et i
fames et in penis odientes quos pri
us in peccatis diligebant. Et hoc con
firmatur p Greḡ. ix. mor. ca. xxxv.
vbi ꝑtractās illud Mathei. xiii. Col
ligite fasciculos ad ɔburēdū dicit sic
Fasciculos ad ɔburendū ligare est
eos qui eterno igni tradendi sunt pa
res ꝑibus sociare vt quos similis cul
pa coinquinauit par eciam pena con
stringat vt pes cruciet flamma sup
plicii quos in igne luxurie par succē
dit flamma peccati ibi potētes poten
ter tormenta pacienter et forcioribus
forcior instabit cruciatus. Sed quali
ter poterit hoc fieri in eodem igne et
vniformi ostendit ibidem Greg⁹. et
planius ponit p exemplū in iiii. dya
logor. Vnus inquit est iehenne ig
nis sed nō oēs vno modo cruciat pec
catores. Vnusquisqz enī qnātum exi
git culpa tantū ibi suscipiet de pena.
Nam sicut in hoc mundo sub vno so
lis ardore multi ɔsistūt. Sed nec ta
mē eiusdem solis ardorem equaliter
sēciūt. quia alius plus alius minus
estuat ita illuc de vno igne nō ē vn⁹
modus incendii quia sicut enī hic di
uersitas corpor ita illic agit disparitas
peccatorum ꝛ vt ignem nō dissimilem
habeat et eosdem singulos dissimili
ter exurat. Hec ille. Tales igitur
sunt veri saturni dampnati in carcere
et mortificati de quib⁹ concludit idem
Gregorius ix. moralium capitulo tri
cesimosexto. Ibi inquit dolor dila
tat ibi pauor angustiat. Fit enim
miseris mors sine morte defectus si
ne defectu. et infelix finis sine fine.
Quia ibi mors perimit ꝛ nō extinguit

dolor cruciat sed pauorem non fugat.
Flamma comburit & tenebras nō di
scutit. Quia q̄uis ad ꝯsolationē ibi
ignis nō lucet tamen vt magis torq̄
at ad aliquid lucet. nam sequaces su
os reprobi in tormento visuri sunt
quoꝝ amore deliquerunt vt ipsorum
eos interitus in augmento dampna-
tionis affligat qui inordinate se ama
uerunt. Hec ille. In illo igne feto-
ris est ille siccus saturnus et frigi-
dus in amore dyabolꝰ scꝫ a deo remo
tissimus omniū creaturaꝝ sicut a no
bis est remotissimus saturnus omniū
planetaꝝ. Si enī centrum in circulo
summe distat a circumferencia circu
li. eadem ratione dampnati in infer-
no summe elongantur a summitate ce-
li. Dicūt enī oīes philosophi ꝙ ter
ra est centrum vniuersi Et sicut con
senciūt ysid. ethi. li. xiiij. et venerabi
lis beda de ymagine mūdi li. i. ca. xi.
Infernus in medio terre situatur et
ibi in tenebris collocati faciem dei bea
tificantē minime vident. Et hoc est
illis oīmi tormēto grauiꝰ. Sicut hoc
plane ponit Criso. de reparatione lapsi
et eciā in dyalogo sup matheū omelia
xij. in imꝑfecto. Qui inquit vritur in
iehenna. regnū celoꝝ prorsus ꝑdidit
que certe pena maior est q̄ᵭ vllus pe
narum cruciatus Ego superne glorie
amissionem multo amarius q̄ᵭ ipsius
iehenne dico esse suppliciū. supplicium
horribile et pena ineffabilis est Jehē
na tamē si mille penas iehenne ptule
ris. nichil es tale dicturus suppliciū.
quale est ab illius glorie felicitate ꝓ
pelli exosū a xp̄o & audire ab illo ore
 beatifico nō noui vos. Hec ille. Hij
igitur r dāpnati in inferno quasi yma
gines saturni ex ere bulliente fusi in
incendio loqui pn̄t vt heremias lamētaci
lacrimose illud qđ sequit̄ Treñ. iiij.
Defecit gaudiū cordis nostri versus
est in luctū corꝰ noster cecidit corona
capitis nostri ve nobis q2 peccauimꝰ
Et certe bene đr ve. q2 ſm beatū au
gustinū de ci. dei li. vi. ca. xij. Nulla
peior excogitari poterit mors q̄ᵭ vbi
nūq̄ᵭ moritur mors. Sed hic p̄t ali-
quis deū blasphemando cogitare ꝙ ꝓ
peccato momentaneo ꝑpetuo puniri i
iustū est. eo ꝙ penas peccatis et sup-
plicia delectis iusticia iubet ꝓporcio-
nare. Ad hoc rn̄det beatus Grego.
iiij. dyalo. Iniqui inquit ideo cū fine
deliquerūt q2 cū fine vixerūt. Nam
voluissēt sine fine viuere vt potuissēt
sine fine peccare. ostendūt enī ꝙ i pec
cato semꝑ viuere cupiūt q2 nūq̄ꝫ dese
rūt peccare dū viuūt Ad magnā igi
tur iusticiā iudicantis ꝑtinet vt num
q̄ᵭ careant supplicio qui numq̄ꝫ i hac
vita voluerunt carere peccato Anima
igitur ibi erit immortalis quia eē na
ture nō amittit Erit eciā & mortalis
q2 bn̄ē viuē ꝑdidit Et sic eē ꝑdit & eē
nō ꝑdit ex quibꝫ iuste pati cogit̄ mor
tem sine morte defectum sine defectu
et finem sine fine quatenus in aīma
semꝑ maneat mors immortalis defe-
ctus indeficiens et finis infinitus.
Hec ille. Sed hic titubat racio qua
liter corpus carnale ꝑpetue ꝑmanet
in incendio. Sed ad hoc respondet ꝑ
exempla btūs Augustinus de ci. dei
libro. xxi. ca. iij. et deinceps. Quis
inquit nisi conditor omnium dedit
carnibus pauonis ne putrescerent,

Quis eciā nisi ipse dedit salamādre
vt in ignibus nutriretur et viueret.
Montes eciam sicilie notissimi ppetu
is flammis aduruntur nec ↄsumun-
tur. Ista sunt testimonia ydonea ꝙ
nō omne quod ardet potest absumi.
Eciam nobis anima in se indicat ꝙ
nō omne quod dolet poterit mori qui
bus exemplis satis instruitur vt dā-
pnatorum corpora sempiterno sup-
plicio sine consumptione ardeant et si
ne interitu doleant et tamen animas
nō amittant. Hec ille. Illi eciam in
ppetuum septem dona spūs sancti pdi
derunt. Et ideo infinite desolate sep
tem p̄dictas horas infinite deflebunt
vt hucusqʒ doluerunt Quia sicut ptz
Apoc. xvi. septem filias plenas ira
dei in terrā scʒ mortuorum septē an-
geli effuderunt vnde ꝯ sup hoc testat
sic Beda vbi prius. Ebibe inquit ca
licē penitēcie ne cum mortuis deputa
tus degustes phialam ire dei. Si igi
tur inualescas febrib9 voluptatis pa
culū penitencie haurias salutaris vt
saltem Jam de septima hora hui9 no
ctis in te verificetur illud Joh. iiij.
ꝙ heri hora septima reliquit eum fe-
bris. Istud poculum vt estimo ē flu
uius lacrimarum qui fugat febres in
felices omnium culparum. In cuius
signum iuxta ymaginationem prophe
te descripsi ploratum septem noctiū
ꝯ suarum sepcies septem horarum vt
sic de anima penitente sepcies septem
vicibus verificetur quod sumpsi de p
mere primo ꝙ plorans plorauit i no
cte

Capitulum decimū

L Acrime eius i maxillis eius

Postꝙ̄ Jheremias propheta in isto
textu primo plorans plorauit in no-
cte sub septem noctibus et earum sep
cies septem horis correspondentibꝫ de
scripserat animam rationalem visce-
rosius dolorosam iam sub isto textu ꝯ
lacrime eius in maxillis eius ↄtīter
deplāgit eam vt copiosius lacrimo-
sam In cuius euidenciam non modo
dicit fleuit plorauit vel lacrimas fu-
dit sed lacrime eius in maxillis eius
quia non solum exterius sed eciam ho
mo interius habet crimina continue
deplorare. Sicut scribitur in p̄s. la-
uabo lectum meū lacrimis meis stra
tum meum rigabo. Duo autem ocu-
li anime qui effundunt lacrimas in-
cessanter sunt intellectus et memo-
ria. Memorando scilicet quid boni
omisisti et quid mali commisisti ꝯ cō
sequenter intelligendo quantum gau
dium perdidisti et quantum suppli
um meruisti Et de istis loquitur ihe
remias ca. ix. Deducant oculi vestri
lacrimas et palpebre vestre defluant
aquis quia vox lamentationis audita
est Maxilla igitur ad quam defluerit
lacrime anime contrite est clara con
sciencia in capite fidei confirmata.
Quia sicut maxilla cibos comminuit
masticat et molit. sic eciam consciē-
cia conceptiōes et suggestiones discu
tit et dirigit. Et sicut pulcritudo vel
turpitudo faciei ostēditur in maxilla
Pari modo pulchritudo vel turpitu-
do anime ostendit in ↄsciēcia Et hec
ē de intellcū apli ij. cor. i. Glā nrā
hec est testimoniū ↄsciencie nre. i. de

dolo ꝯsūmmato. Igitur p̄ vocōe per ꝯtrariū Ignominia nr̄a hec est testimoniū ꝯsciencie nr̄e de malo ꝑpetrato Cū em̄ due maxille ꝯsciencie sunt amor iusti et amor ꝯmodi igitur consciencias que nouit secreta aie q̄tum scʒ minus q̄ oportuit aīma habuit de amore iusti et q̄tum plus q̄ debuit habuit de amore ꝯmodi sic animā debet ad ploratū ꝓuocare q̄ eciā poterit ꝑpetue vtramqʒ sui maxillam lacrimis iugiter rigare. Et talis vt estimo est intencio ꝓphete de anima & ꝯsciencia eius cū dicat lacrime ei9 in maxillis eius. Preter igitur lacrimas vituperabiles que sunt fictōnis in malo et dampnationis in inferno lego lacrimas ꝯmēdabiles in septuplici dr̄a. Sūt em̄ prime lacrime timoris que fletis declarāt innocētiā et excusationē scd̄o sunt lacrime doloris que mētis alleuiāt angustiā in cōtristacōe tercio sunt lacrime ꝯpassionis que ꝓximū adiuuāt in desolacōe quarto sunt lacrime deuotionis q̄ deū delectāt in ꝯtemplatione quinto sunt lacrime ꝓprie cognitionis que dyabolū fugant in temptatione sexto sunt lacrime interne ꝯtricōnis que delictū lauāt in ꝯfessione septimo sunt lacrime feruide dilectōis que petitū impetrāt in oracōe Et ista sunt genera lacrimarū que effluent de fluuio cordis humani in quibʒ aia leprosa p̄ peccatū quasi naaman sirus sepcies se lauabit et mūdabitur. Et hoc est quod scribit ysa. xi. Leuabit dn̄s manū suam super fluuium egipti in fortitudine spiritus sui et paciet fluuiū in septem riuis Et sic sicut aia hʒ deplorare p̄ septem noctes sibiinuicē succedentes sic eciā se hʒ irrigare per istos septē riuos inuicē ꝯcurrentes q̄ sunt vite veritas spei firmitas viscerosa pietas ordinata caritas et radicata humilitas pfecta penitēcia & inuicta ꝑseuerancia. vt de hoc fluuio aie et riuis eius verificetur illud ꝓphete Lacrime eius in maxillis eius Primo de riuo veritatis vite emanabūt lacrime diuini timoris que flentis declarabūt innocenciā in excusacōnē impōnis criminosi. Et tales lacrime accentiuntur Dan. xiij. de susanna. fleuerāt em̄ sui & om̄es qui nouerant eā que eciam flens suspexit ad celum dicens Deus eterne qui absconditorum es cognitor tu scis q2 falsum in me tulerunt testimoniū Et ecce morior cum nichil horum fecerim que isti maliciose ꝯposuerunt aduersum me. Exaudiuit enim dominus vocem eius. Secundo de riuo firmitatis fidei et securitatis spei emanabunt lacrime doloris que mentis alleuiant angustiam in contristatione persecutionis venenose. Et hoc profitetur propheta in ps. Fuerunt michi lacrime mee panes die ac nocte cum dicitur michi cotidie vbi est deus tuus. Homo em̄ si summe doluerit & in ploratum prorumpat tunc fletus oculi alleuiat naturaliter angustiam animi. Et causam huius fletus reddit Augustin9 de mirabilibus sacre scripture libro primo capitulo duodecimo vbi dicit. q̄ quando fel turbatur in homine tūc erumpunt salse et amare lacrime. Pari modo fel amaritudinis anime tunc turbatur quādo in exploratione

fideliū deus ab infidelibus sine vindi-
cta blasphematur. Hinc igitur mul-
ti sancti ad tempus latuerunt. multi
vero cū lacrimis publicis ad dn̄m cla
mauerunt. Tercio de riuo viscerose
pietatis emanabūt lacrime ꝯpassio-
nis que ꝓximū adiuuāt in desolacōne
Sic eñ xp̄us lacrimatus est sup la-
zarum ꝗ eū a morte misera suscitauit
Joh. xi. Ecce inquit popul9 quomō
amabat eū. Ad hmōdi igitur lacri-
mas ꝯpassionis nō mō p creatorē sed
eciā p creaturas corda hominū lapi-
dea ꝯminātur ꝗ alliciūtur Dicit eñ
Beda in exhortationibꝫ suis ca. xviij
ꝙ canes et equi sic dolent et ꝯpaciun
tur mgr̄is mortuis ꝙ tenerrime la-
crimātur Et ꝯsimile scribitur in hy
storia iherosolomitana ca. lxxxv. et le
git ꝙ in ꝓuincia capidocie sunt equi
qui nullū nisi ꝓpriū dn̄m recipiūt ꝓ
sessore quibꝫ mortuis sic dolent et la
crimātur et renuūt manducare ꝙ eci
am fame moriūtur. Cū igitur bestie
irrationales alterius speciei animali
sic ꝯdolent quāto magis homo ratio-
nalis animali sue speciei deberet com
pati et ꝯdolere. Cū igitur s̄m phm̄
Omē aīal naturaliter diligit sibi si-
mile. igitur ꝯtra naturā est ꝙ vnus
homo odit aliū. A bestijs igitur ir-
rationabilibꝫ discat bestia rationalis
sibi simili ꝯdolere et xp̄o ihesu quasi
mgr̄o moriēti sic discat ꝯpati et ip̄m
deplangere sic et deflere vt nūq̄ aliū
sessorē mūdū carnē vel dyabolū susci-
piat ineternū. Et sic ꝯstanciā testis
erit doloris eius et qd̄ lacrime ei9 in
maxillis eius Quarto de riuo or-
dinate caritatis emanabūt lacrime de
uotionis que deū delectāt in ꝯplacē-
ne. Et hoc est qd̄ scribit Aug. iiij. ꝯ
fessionū. Probaui inquit aīam meā
ꝯscienciā et impacientē portari a meꝗ
vbi eā ponerē nō inueniebā nō i ame
nis nemoribꝫ nō in ludis atqꝫ canti-
cis nō in locis suaue olētibꝫ nō in ꝯui
uijs appatis et cibis delicatis nō in vo
luptate cubilis et lecti lenis neqꝫ in
libris atqꝫ carminibꝫ quiescebat. hor
rebat oīa eciā ip̄am lucē et quicq̄d
nō erat qd̄ ip̄e erat. i. deus im pbū et
odiosum erat preter gemitū et lacri
mas in quibꝫ solis aliqualis erat re-
quies quasi in balneo salutari Hinc
igitur scribit in p̄s. sub methiaphora
agricole Qui semināt in lacrimis in
exultatione metēt Quia btūs vir cu-
ius est auxiliū abs te dn̄e ascensiones
disposuit i valle lacrimaꝝ Quin
to de riuo radicate humilitatis ema-
nabūt lacrime ꝓprie cognitionis que
dyabolū fugāt in tēptatione. Et hoc
est ꝙ figuratiue scribit Judith xiij.
Stetit iudith an̄ lectū orans cū lacri
mis et motu labioꝝ in silencio dicēs.
Confirma me deus oīpotēsꝗ respi
ce me in hac hora et apphensa coma ā
putauit caput holofernis et ꝯfusus ē
totus exercitus assirioꝝ atqꝫ fugat9
Hec mulier iudith est anima fragi-
lis in picculo tēptationis exposita. Et
ideo cognita ꝓpria fragilitate oran-
dum est humiliter ꝓ diuino auxilio
quo postulato et impetrato caput ho-
lofernis. i. hostis humani generis q̄
est dyabol9 amputat qn̄ ei9 tēptatio
nē supat ꝗ sic exercitū eius ꝯsequētē
exterret et effugat. Et hoc ꝯfirmat
per cassiodorū. super illud psalmi vi-

Laboraui in gemitu meo. Illa lacri
ma lugentes ꝯfortat et ꝯsolatur. pe
nitētes emēdat. dyabolū exterret ꝗ fu
gat et xp̄o reconciliat felicis lacrime
afflictio salutaris. Quāobrem has v̄
tutes videns Iheremias in lacrima
clamat sic Treñ. ij. Deduc quasi tor
rentē lacrimas p diē et noctē. nō des
requiē tibi. Ne taceat pupilla oculi
tui. q. d. Anima infelix et infatuata
recognosce loca clauoꝝ vestigia vide
licet viuoꝝ cicatrices crim nū et pu
tredinē peccatoꝝ et deduc quasi tor
rentē lacrimas p diem ac noctē vt si
cut ꝯtinue peccas ꝯtinue p lotionem
lacrimaꝝ a sordibz emūderis. nō des
requiem tibi ne a dyabolo superis ne
qz taceat pupilla oculi tui vt deo of
fenso reconcilieris. Et sic tres tria
dabūt testimonia de anima penitente
E et de dolore ei9 Sexto de riuo pfe
cte penitencie emanabūt lacrime in
terne ꝯtritionis que delictū lauāt in
ꝯfessione. Et hoc est qd̄ docet ysid. de
sūo. ca. ij. O inquit magna est v̄tus
lacrimaꝝ que sine voce et verboꝝ so
nitu impetrant veniā peccatoꝝ quo
rū vindictā iusticia postulat. Pecca
uit eñ petrus primas apostoloꝝ sed
egressus foras fleuit amare lacrimas
ꝯfudit sed nichil voce postulauit In
uenio ꝙ fleuerit nō inuenio quid dix
erit lacrimas eius lego satiffactionē
nō lego. lacrime eñ lauāt delictū qd̄
pudor est ore ꝯfiteri. lacrime vereciun
die ꝯsulūt flendo sed solute nō erube
scūt impetrando et impetrant qd̄ ro
gatione postulant in rogando lacrime ta
cite p̄cedunt veniā postulāt et merent
tur causam nō dicūt et misericordiā

ꝯsequūtur. Lacrime vtiliores sunt
p̄ces ꝙ sermones qꝛ sermo in p̄dicā
do fortassis fallit. lacrima aūt nō fal
lit sermo interdum nō ꝓfert totū ne
gociū lacrime aūt semp ꝓdūt totum
affcm̄ O lacrime ꝙ dulces ꝙ suaues
ꝙ p̄ciose vos estis in vberibz mr̄is pe
nitēcie Sicut eñ pia mater de pecto
re ministrat lac infanti sic pia penitē
cia de cordis ꝯpūctione lacrimas por
rigit penitenti Mater lactat infantē
vt crescat. penitēcia lacrimat peniten
tem vt reuiuiscat. Hec ille. Ta
les igitur effectus lacrimaꝝ conside
rans venerabilis beda in exhortationi
bus suis ca. penultimo dicit sic. O in
quit lacrima vite. O stella virtutis
te admiror te obstupesco nā qualita
tes ꝯtrarias in te repio. Tu es dul
cis et amara et ideo sapis ꝗ sanas Tu
es recens et salsa et ideo pūgis et sal
uas. Tu es calida et liquida et ideo
lenis et lauas. Tu es libera et violē
ta et ideo vincis et vincis Lacri
me eñ naturaliter calide sunt et ideo
algorem vincūt. Moraliter gelicidiū
culpe resoluūt sunt naturaliter humi
de et ideo cancrorem diluūt et virtu
aliter peccati duriciā frangūt. Sunt
naturaliter salse ꝗ ideo fetorē abiciūt
ac spūaliter vermes ꝯsciencie pimūt
Humescūt eñ vt cor sordidū abluāt
calescūt vt cor frigidū accendāt salse
scūt vt cor putridū condiāt. Amare
scūt vt mūdū delicatū ꝯtēpnāt. et tā
dem dulcescūt vt extrema doloris in
gaudiū mutēt. Et sic quadā mira v̄
tute oculos rigant animam mūdant
deū simul interpellāt et in eodem mo
mento ignē infernalem extinguūt et

frigidant qđ nō poſſet aqua tota ſecu
loꝝ infinitoꝝ. Hec ille. Tales igi-
tur lacrimas ꝯquiras et ꝯcupiſcas
vt eciam ex languore dicas illud iher-
remie ix. Quis dabit capiti meo aq̄z
et oculis meis fontē lacrimaꝝ ꝫ plo
rabo die ac nocte vt ſic de anima pec-
catriceꝫ de penitēcia eius vera ſit vox
prophete ꝙ lacrime eius in maxillis
eius. Talibꝫ igitur lacrimis illa mi
randa maria magdalena pedes iheſu
lauit et animā ſimul purgauit quia
ſm Criſo. ſup Math. ope imp. ome
lia vi. Sicut aer clareſcit deſcenden
te pluuia ſic anima pulcreſcit deflué-
te lacrima. Ad iſtas igit lacrimas
vna crudelis beſtia planiſſime noſtrā
ꝯteruia ꝓuocat et informat. Sicut
eīm tradit venerabilis beda in exhor-
tationibꝫ ſuis ca. lxix. Cocodrillus cū
ſit beſtia ſeuiſſima hominē obuiantē i
terficit. Cū vero ꝯſiderauerit ꝙ ho-
minem occiderit tanto dolore intrinſe
cus tangitur ꝙ diebus ſeptem nō ceſ
ſat lacrimari. Iſte cocodrillus ꝯmu
niter terra inuolutus eſt anima racō
nalis terrena tunica ſepinduta que i
terdum intūi ſeuit. ꝙ ipſum totū ho
minem perimit. igitur ſaltem ſicut co
codrillus ſeipſum homo ꝯſideret occi-
ſum a ſeipſo per peccatū et ſeptē die
bus. i. toto tem pe vite ſue nō ceſſꝫ la
crimari qꝛ ſm ſentenciā Grego. per
circulū ſeptē dieꝝ intelligitur tēpus
vniuerſum. Nam ſm illū merentem
metricū Nūc locꝰ ē flēdi locus ē pec
cata lugendi. Qui modo nō flebit flen-
di dū tempus habebit eterno luctu lu
gebit ſed tūc ſine fructu. Lugeat igi
tur ſic aīma peccatrix ꝙ lacrime eiꝰ

ſint in maxillis eius qꝛ ſm Augu-
ſtinū ſmone xviij. volumine ij. Co-
mes penitencie dolor eſt. et teſtes do-
loris ſunt lacrime defluentes. et ſm
eūdem ſmone. li. volumine primo De
functis corporibꝫ integra ſeruāt cri-
mina niſi prius apud deū lacrimarū
fuerint intercesſione purgata. Hec
ſentencia grauis eſt cōtra tales qui
ſe dicunt ſumme dolere nec tamē poſ
ſe flere. Et iō ꝯgruēter Aug. con
cordat ſeneca de clemacōmbꝫ li. iiij.
nulla inquit flēdi maior cā ē ꝙ̄ flere
nō poſſe. Sciamus tū ꝙ donū lacrima
rum eſt donū dei peculiare. Et ideo
beatus qui hoc donū vero modo ꝑtici-
pat. Quia ſunt nōnulli qui interdū
penitent interdū plorant. Et illi in
nullo ꝓficiūt qꝛ recidiuāt. Hec ꝯclu
ſio plane ꝯfirmatur ꝑ yſid. de ſummo
bono li. ij. ca. xvij. Irriſor eſt inquit
et nō penitens qui adhuc agit qđ pe
niteat nec videtur deū poſcere ſubdi-
tus ſed ſubſannare ſuperbꝫ. Canis
rediens ad vomitū eſt penitens reu-
tens ad peccatū. Multi eīm indeſinen
ter lacrimas fundūt et tū peccare nō
deſinūt. Hij lacrimas habent penitē
cie ſed effectū nō hūt pnīe. qꝛ ad illđ
qđ deflent redeūt et recurrūt Yſa. di
cit peccatoribꝫ Lauamini ꝫ mūdi eſto
te. Lauatur et mūdus eſt qui ꝑterita
ta plangit et plangenda iterū nō cō-
mittit. Lauatur ſemꝑ ꝫ nūq̄ eſt mū
dus qui plangit qđ geſſit nec deſerit
ſed poſt lacrimas ea que fleuerat re-
petit. Unde talem animā redarguit
deus ꝑ ꝓphetam ꝙ̄ vilis facta es ni-
mis iterans vias tuas Quiſquis igi
tur culpas digne plorat. hunc mente

teneat modū vt sic ↄmissa defleat ne iterū deflenda ↄmittat. Hec ille Ad tales igitur ↄdignas lacrimas alludi potest illa subtilis et enigmatica doctrina Aristotelis de qua testat Autors de pū. Aristo. Inter que ponit enigmata cētū et nouē quoꝝ pmū et vltimū iam sufficiūt ad ꝓpositū. Primū enigma Aristotelis sm ipm Autors est hec. Occulta videas et stateram ne transsilias Vltimū vero ē hec Letiaā luge ꝙ planctū deplora. in hoc vltimo enigmate phūs duo ponit qua si specula anime penitenti. quia gloriam inexcogitabilem ibi letiaā luge et miseriā ineffabilem ibi planctū deplora. q. d. Infelix homo cū sis collocatus inter celum et infernū quasi inter vitam et mortē inter felicitatē et calamitatem ac inter summū bonū et summū malū. Considera primo superius gloriā inexcogitabilē et eam luge eo ꝙ eam pdidisti. Hec est eīm leticia de qua ysa. xxxv. scribitur. Gaudīu et letiaā obtinebit et fugiet oīns dolor et gemitus. Secundo ↄsidera inferius miseriā ineffabilem vbi fletus ꝑpetuat et ex dolore planctus stridorem dētiū ↄcausat et ibi planctū deplora eo ꝙ illū demeruisti. Hic est eīm ille planctus qui ꝑ oīnes sensus totū hominē occupabit sicut scribitur amos v. In oībꝫ plateis erit planctus et in cūctis que foris sunt dicetur ve. hec quasi diceretur. Ve dicēt dāpnati ꝓpter dolorē anime et ve ꝓpter horrorē in corpe. vel ve dicēt ꝓpter gloriā qua priuantur ꝙ ve ꝓpter miseriā q̄ cruciātur. Igit tu infelix hō collocatus in medio inter hec extrema stu

penda letiaā sic luge et planctū sic deplora Nā hec duo ꝓ pūti vita abscondita sunt ab oculis nostris Et iō dt phūs in alio enigmate. Occulta videas sed staterā ne transileas Hec statera est liberū arbitriū quo homo q̄si in libra iusticie opa sua quasi ꝓ merito et vitā ac mortē q̄si ꝓ p̄mio semp debet ponderare. In hac statera creatus fuit adam et collocatus quasi in equilibra naturalis equitatis. vt si vellet ad vitā ascendere et si vellet ad mortē descendere Posset Hec igitur duo sunt que videre semp debeas sed caue ne vnq̄ꝫ staterā equitatis transileas scꝫ ne declines ad dexteram de misericordie dulcore p̄sumendo neqꝫ declines ad sinistrā de rigore iusticie desperando sed hec duo semp occulta videas et staterā nūq̄ꝫ transileas. atqꝫ sic letiaā luge planctū sic deplora vt sic pfecte anime peccatricis pnīe ac cōstancie eius fidelissimi testes sint lacrime eius in maxillis. Septimo de riuo inuicte pseuerancie emanabūt lacrime feruide dilectionis que petitū impetrant in oratione In cui⁹ signū ꝓ vt pꝫ primo Regū pmo. Dū eēt anna amaro animo eo ꝙ sterilis esset. Orauit dnm flens largiter. Porro anna loquebatur in corde suo tm̄ ꝙ labia eius mouebātur sed vox illius penitus nō audiebatur. Sup quo loco dt btūs Ihero. in ↄmētario ꝙ anna cū naturaliter esset sterilis in meritū lacrimaꝝ suaꝝ nō solū petitum optinuit vt ↄciperet: sed samuelē ꝓphetam eximiū ↄcepit et peperit qui deū p̄cipue coluit populū rexit et legē excoluit. Hec ille. Hec igit anna in

templo orans et plorans ꝙ aīa natu-
raliter sterilis sed p grām fecūda. ni
chil em̄ boni fructus a nobis habem9
ꝑm no ꝭm aplm̄ ij. cor. iij. Non su-
mus sufficiētes cogitare aliquid a no
bis. q. ex nobis sed sufficiencia nr̄a ex
deo est. Si igitur aīa in tēplo corpis
emūdati ꝙ sanctificati ꝯtēplans et ex
orans si suā suspirās sterilitatē in
ꝑtione scē sobilis fuerit plangēs et
plorans. nō dubito quin pīet samuelē
Samuel em̄ interp̄tatur noiatus et
exauditus a dn̄o. p quē intelligit vir
tus sanctitatis que semp a dn̄o exau
ditur. Orauit em̄ sanctitas helye et
portas celi clausit ānis tribz ꝙ mensi
b bz sex. Jterū orauit ꝙ mare misit nu
becullā ac virtus verbi eius illam di-
gessit in pluuiā et sic celi apuit catha
ractas. Similiter iosue orauit et vir
tus verbi eius tam solē ꝙ͂ lunā xxiiij
horis immobili tangit. igitur hec vir
tus sanctitatis que semp a dn̄o exau
ditur est fructus aīe lacrimose. Vn-
de ꝙ hoc ꝯfirmat p auctorē de ꝓprie-
tatibz elemētoꝝ ꝓprietate xl. li. ꝑmo
et ꝓ pte ponit in glo. sup thobiā ꝙ pla
nius ac pleni9 in illo tractatu de cor
de qui dr̄ musica amoris vbi scribitur
sic. Jntuere inquit orantē ꝙ lacrimā
tē et videbis mirabilia. lacrima enim
erūpens ab oculo quasi fons effluens
de mōte padysi totū irrigat vniūsum
Jnfernū em̄ submergit eiusqz flam
mā extinguit. Corpus vero ꝓpriū la
uat et animā inebriat. O caput lan-
guidū o mons libani. ad cui9 radices
duo oculi quasi ior ꝙ dan felices fon-
tes iordanis fluuiū efficiūt in quo flu
mio balneatur filius dei. Jn hoc flu-
mio refocillātur sancti angeli ei9 dul
corē sencientes Jn hoc flumio rubri ma
ris ille pharo infernalis cū suo com
tatu vniūso malignoꝝ spirituū sub-
mergitur ꝙ ꝯfunditur. Hec est la-
crima amorosa que vnico momēto p
maxillā descēdit ꝙ in celū ascēdit Ad
cui9 aduētū obstupescūt et hilarescūt
virtutes angelice quasi in aspcū spon
se agni virtuose. Transit em̄ hec mu
lier fortis hec virgo venusta inter ex
cubias angeloꝝ cui9 aspcūs amabi-
lis et adamabillis sic omnes rapit in
stuporē. vt nec vnus quidē virtutem
cordis habeat vt querat a ꝯciue suo q̄
est ista que sic ascendit. Transit igi
tur amoris Amica ad summū gradū
gracie ad ip̄m tronū trinitatis vbi ip
sum deū suo odore sic dilectat et suo
dulcore sic inebriat ꝙ͂ etiā mīa quodā
mō ꝙ iusticia ꝯicant in ip̄o throni cō
sistorio. Ad nutū igitur hui9 mirā
de mediatricis tota celestis curia et
etiā oīes creature pn̄e auctēticant pi
etatis. atqz ip̄a dei sponsa virgo pru-
dens et hūilis sic deū lenit ꝙ circum-
uenit sic vincat ꝙ cogit. ꝙ͂ iusticie sue
silencium imperat ne vindicet. et sic
ipsa lacrima omnia vincēs quicquid
petit possidet. Sic em̄ nichil deū com
motū pro peccato placat nichil ꝯtra
rigorem iusticie punientis sic trium-
phat nichil ad votū supplicantis ne-
gocium sic expedit ꝙ fortunat sicut la
crima De qua sic dicit scriptura ec-
clesiastici xxxv. Lacrime vidue ad ma
xillam descendunt et exclamatio eius
super deducētem eas. A maxilla em̄
ascendunt vsqz ad celos et dn̄s exau-
ditor est. Oratio em̄ humilitatis se

penetrat nubes et nō descendit donec
altissim⁹ aspiciat Ecce hec virtus mi
ra describitur in scriptura. Hec ille
Igitur oīs anima peccatrix si ali-
quid petat prius peniteat. si velit ora
re incipiat plorare vt eā corā deo et
angelis eius ɔtestētur sibi oīs cre
ature ꝙ lacrime eius in maxillis ei⁹
Sequitur in textu. Non est qui
ɔsoletur eā ex oibꝫ caris eius. Cari
eñ anime exñtis in grā sunt angeli
atqꝫ homines sancti ꝛ iusti Cari ve-
ro anime exñtis in culpa sunt appen
ter criminose cogitationes voluptuo-
se delectationes et libidinose affectio-
nes. Sed cū auerterit se iustus a in
sticia sua. nō est qui ɔsoletur eam ex
oībꝫ caris eius. Nā irato deo nulla
placatur creatura Vñ et ꝓuerbialis
ter dr. Si caput infrenū: nec habes
pedem tibi firmū. Cui⁹ caput infir-
mū cetera mēbra dolent. Cū vero in
iustus se ɔuerterit ab iniusticia sua
Similiter tūc nō est qui ɔsolet eū ex
oībꝫ caris eius. qr tūc illa que ꝑus
placuerūt displicēt que sibi pri⁹ dul
cia fuerunt tūc amarescūt Et hoc est
qd̄ sequit. Oēs amici eius spreue
rūt eū et facti sunt ei inimici. Amici
eñ anime penitentis sunt creatoꝛ et
oēs creature que oēs anime pec-
canti sūt inimici ꝑut pateñter scribit
Sap. v. Armabit scꝫ deus creaturā
ad vltionē inimicoꝝ et pugnabit cū
illo orbis terraꝝ ɔtra insensatos.
Amici vero anime peccatricis appnt
caro mūdus et dyabolus sed cū se con
uerterit ad patriam penitēcie tunc fi
unt ei inimici qm̄ ad vitam tm̄ pn̄ti
dirigūtur et ambulantibꝫ in via dei-
ɔtradicunt. vnde et in signum ꝙ non
est peioꝛ pestis ꝙ̄ familiaris inimi-
cus. Ideo anima vtrobiqꝫ a fictis a-
micis ɔtumeliam patitur et desolatio
nem. Nam mūdus acquiescenti pro
mittit diuicias et reddit paupertatē
caro ꝓmittit dilicias et reddit anxie-
tatem. Et hoc est quod metrice cani
tur a mūdanis. Quid tibi dilicie faci
ent quid amoꝛ mulieꝝ Nil nisi tri-
sticie dant ostium fine dierum. Dya-
bolus autem ꝓmittit glorie varieta-
tem et reddit miserie calamitatem.
Isti igitur sunt quasi amici tres ip-
sius iob quia quasi amici se nobis of
ferunt ad solaciū sed subito facti ini-
mici nobis fiunt in oppꝛobriū quod ele
ganter ɔfirmatur p illū venerabilē
bedam i exhoꝛtationibus suis. c. c. i.
vbi pertractans textum plectū dicit.
Heu inquit doleo sup te frater mi ꝙ
sic apertis oculis excecaris ꝙ sic in me
dio rationis infatuaris leua in circui
tu oculos tuos et vide tres contato-
res callidissimos qui te illuserunt. ꝓ
mittit enim callidus serpens oīa re
gna mundi et omnis glorie felicitatē
sed nec minus minimo reddit. Quia
vnde retribuet gloriam qui nichil ha
bet nisi miseriam. Mundus autem se
totum tibi offert vt te totum rapiat
ad tempus enim manibus tuis secu
rius se domesticat vt te securius me-
ternum decipiat et deludat. Solus fi
ge pedes in rota volubili Omnes eñ
quos rapuit subiecit infortunio flebi
li. Caro vero inseparabilis insidiatrix
et amorosa inimica semper suadet di
licias et semper intermiscit tristicias
Semper consulit delectabilia ꝛ semp

subinferet instabilia sp̄ inducit amo-
rosa et semp̄ concludit dolorosa. Hij
sunt inquit tres amici anime pecca-
tricis quos sub amicicia inimicos p̄-
pheta in trenis lamentatur. Omnes
inquit amici eius spreuerūt eā et fa-
cti sunt ei inimici Capitulū xi.

A

Beth plorās plorauit in nocte

Sicut hec l̄ra beth cū trib9
suis versiculis primo exponi
tur hystorice de domo gentis iudaice
secūdo allegorice de domo romane ec-
clesie. et tercio moraliter de domo hu
mane anime. Sic iā quarto signan-
ter exponitur de domo messie que est
maria Beth interp̄tatur dom9 dei.
Hec igitur dom9 dei et hominis de-
scribit figurate p̄ xij. domos celestes
et p̄ xij. domos terrestres qz ſm Al
bu. li. v. dr̄a. ij. domus orbiū sup̄ cele
stiū p̄ quos septē planete transeunt
sunt xij. Et ſm eūdem Albertū. li.
vi. dr̄a ij. vel xxvi. dom9 humane for
tune sunt xij. Igit̄ p̄ quatuor alpha
beta hui9 libri cōquadrentur iste due
duodene domoꝝ et in quolibz alphabe
to sint sex domus marie appropriate
Duodecē igitur domus celi ſm diuisi
onē astronomoꝝ sunt iste. aries tau
rus gemini cancer leo ūgo libra scor-
pio sagitarius capricornus aquarius
piscis. Per ista xij. signa ceteri tran
seūt planete cursum p̄petuo et mora
difformi in illis cōmorantur. Primo
igitur in ariete quasi in primo signo
seu p̄te celi seu domo zodiaci p̄ma sol
visibilis hospitatur Aries igitur ſm
hali de iudicijs astroꝝ est orientalis
biformis bicolor ꝫ hz faciem hominis
et ſm albu. li. vi. dr̄a prima. in p̄ma
facie arietis ascendit sup̄ior medietas
mulieris hñs pectus virgineū nec hz
femora feminaꝝ. Hec dom9 celi p̄ma in
sectione zodiaci planissime p̄ p̄dicta fi
gurat mariā domū scz omnipotētis dei
In ea em̄ quasi in ariete sol ipse iu-
sticie ducentis septuaginta sex dieb9
hospitatus est. Est igitur maria pri
mo orientalis qz sicut in mūdi crea-
tione sol materialis in oriēte in p̄mo
gradu arietis erat situatus sic etiā in
mūdi recreatione sol iusticie primo i
corde virginis gloriose beate marie p̄
fidē erat incarnatus Et in hoc maria
dr̄ orientalis Concepit em̄ illū sicut
describitur Zacha. vi. Ecce vir oriēs
nomē eius. Erat em̄ maria bicolor si

B

cut dr̄ Cantic. sup̄ canti. Sicut xp̄c can
didus erat et rubicūdus nō solū i cru
ce sed etiā in sp̄ē corpali sicꝫ candidā
credim9 mariā desup̄ i maxillis rubo
re virgineo delicate cōspsam nullā em̄
corpis qualitatē habuit dei fili9 quā
nō extraxit a matre maria. Dicit em̄
bene maria biformis eo q̄ illū cōcepit
gygantē qui est gemine substancie ꝫ
nature xp̄m scz in se claudentē diuini
tatē et humanitatē in vnitate p̄sone.
Et hoc est qd̄ bñ dr̄ hz faciē hois qz
diuinitas in xp̄o latuit ꝫ humanitas
tm̄ exteri9 appuit. Hec est dom9 ce-
li p̄ma de qua dr̄ albu. q̄ in illa ascen
dit sup̄ior medietas mulieris habens
pectus virgineū nec habet femora fe
minaꝝ. In quibz verbis marie vir-
ginitas figurat̄ Hūit em̄ maria sexū
mulieris sed nō pctm̄ sic hūit formā

sed nõ culpã. habuit naturã sed non
maculã habuit p̃miũ sed nõ vitupe
riũ habuit benedictionem sed minime
maledictionẽ habuit fecũditatẽ sz nõ
pdidit virginitatẽ. Et ideo habuit pe
ctus virgineũ habuit fructũ femina
rũ in concipiendo sed nõ habuit luctũ in
pariendo et ideo dr nõ habere femora fe
minarũ. Igitur hec pprie de maria
verificatur q in ariete astendit supe
C rior ps mulieris hñs pect9 virgineũ
nec hñs femora feminarũ. Per hoc
igitur signũ arietis maria dr vell9 ge
deonis. Scribitur eñi iudicũ vi. q in
signũ salutis populi ad votũ gedeonis
fecit deus prima nocte totã terrã sic
cã & i vellere gedeonis expsso cõcha ro
re cõpleuit. secũda nocte p cõtrariũ totã
terrã madidã fecit et in solo vellere
siccitas cõpebat. Pari modo in signũ
salutis humani generis maria singu
lari gracia sancti spũs quasi rore celi
fecũdatur et impgnatur & qr iste ros
increatus dei scz filius humanat9 sin
gularis in vnica virgine cõcipitur. iõ
bene tota terra sicca & solũmodo vel
lus humidũ & irroratũ describit. Si
militer natura insecta legẽ dedit & re
gulãvt omẽs mr̃es ex decursum semi
nis cõcipent & sic ex cõsti florẽ virgi
nitatis pderent. Et qr maria in sue
ples conceptu de semine michil sensit
nec de libidine. et sic ex cõsti in partu
nec pdidit pudorẽ nec sensit dolorem
Idcirco optime dr posterius q hũor
in omi terra distillauit et siccitas in
solo vellere remanebat. Et hoc ẽ qd
clamat Berñ. sup Missus est Est
inquit qd mireris i maria scz cũ vir
ginitate fecũditas. A seculo eñi non
est auditũ vt aliqua simul mr̃ esset &
virgo. Virgo itaqz sancta. virgo so
bria. virgo pulchra. virgo deuota ma
ria ex regibz orta de semine abrahe ex
stirpe dauid generosa diuinitus cõces
sa cælitus repmissa misticis. pfigura
ta miraculi & pphetiis p̃nũciata ora
culis virginũ primicia sine corruptio
ne fecũda. sine grauamine grauida &
sine dolore puerpera Sola inter muli
eres a maledictione libera nec primã
similẽ visa est nec habere sequẽtem.
Hec ille. Hoc est igitur illud vell9
virgineũ de quo cõscribũt plinius in
hystoria naturali li. xxxiij. ca. iij. et
freculfus in cronica hystoriali pte. i.
li. ij. ca. xxvi. q inter colcos erat ter
ra vna que dicta erat virgo in q̃ erat
vellus aureũ speciosum & p̃ciosum su
pra modũ. Ad illã igitur terrã pel
leus maxim9 rex grecorũ iasonẽ filiũ
suũ transmisit p illo vellere rapiendo
Istud vellus aureũ vellus scz virgi
neũ est vt p̃ dicitur virgo maria specõ
sa in aspectu p̃ciosa in effectu. Pro
hoc igitur vellere rapiendo in regnũ
suũ sum9 rex regũ misit ad mundum
istũ vnigenitũ filiũ suũ qui i fide ma
rie quasi in terra virginea extitit ho
spitatus et corpore virgineo quasi in
vellere aureo erat vestitus & velatus
Quãobrẽ cernẽs hoc ppheta quasi so
lem in nube. quasi rorẽ in vellere q̃si
florẽ in viridario et quasi sponsum in
thalamo admirãdo dicit Beth Se D
cũda celi domus in qua sol eciã hospi
tatur dicitur taurus. fm igit hali de
iudicijs astrorũ. Taurus est meridia
nus et hz pedem auis et pedem homi
nis. Maria est domus hec meridiana

que solē in virtute sua suscepit i me
ridie. Dicit em̄ bern̄. de trib3 cornib3
crucis q̄ eodem momēto filius dei cō
ceptus est in virgine quo eciā posit⁹
est in cruce. Habuit eciā maria amo
rē in deo ɔtēplatiuū ꝫ amorē ad hōiez
ɔpassiuū quasi pedē cuius in summo a
scendentis ꝫ pedē hominis in ymo d̄s
cendentis Et hec est qđ scribit Bern̄.
de laude marie ca. v. Quicquid petis
quicquid postulas quicquid offerre
pas marie ɔmendare memēto si non
vis sustinere repulsam. Hec tota ra
tio spei mee hec mea fiducia maxima
Siquidem nec facultas iuuandi nos
illi deesse poterit. nec voluntas q̄m̄ re
gina celi est ꝫ misericordie mr̄. Hec
est igit domus celi secūda de qua dt
albu. vbi sup̄ q̄ in prima facie tauri a
scendit mulier cū facie splendida sol
licita circa filiū suū. Hec mulier est
maria cui⁹ facies sp̄ualis. i. apparētia
sanctitatis hui⁹ mūdi tenebras illu
minabat. Cui⁹ eciā facies corpalis q̄
si quedā stella comata visibiliter ra
diabat. Et hoc pz p venerabilē bedā
in exhortationib3 ca. xxiiij. Tradit san
ctus meliton Johānis euāgeliste di
scipulus faciē virginis gloriose venu
sto splendore coruscare. Si em̄ facies
moysi ex ɔsorcio dn̄i vel potius angeli
in corpe aereo obnubilato i synai mō
te sic splendida facta est ꝫ radiosa vt
nō poterāt filij israhel intēdere in ei⁹
faciē gloriosam. Quātominus mirādū
et magis dignū erat vt illa cella sa
crosancta immēso et increato ac infi
nito repleta numine. vbi plenitudo di
uinitatis et maiestatis immēse in la
terna carnea ineffabiliter se immisit
splēdida facta fuerat vt altera venus
iocunda et radiosa In corpe em̄ vir
ginis quasi in nube corusca corpaliter
et totaliter lux diuina inhabitat. nec
poterat esse quin p oculos virgineos
sol obūbratus i carne virtutis sue ra
dios singulariter emitteret. Factū ē
em̄ virginis corpusculū q̄si clibanus
ignit⁹ igne ineffabili interi⁹ accensus
et radiosa flamma amorosoq3 fulgore
exterius refulgens. vt verissim⁹ mōs
synai fieret in quo legem daret deus
atq3 vt totus splendidus sic feliciter
fumigaret. vt virtus casti corpusculi
casto p̄fusi lumine ardorē intuenciū
extingueret et longe cicius q̄ basili
scus ad mortē p instinctus immissos
ad virtutes alteraret et ad vitā exci
taret. Hec ille. Hui⁹ eciam sentēcie
ɔtrarium ad faciem radiosam est glosa
ordinaria sup̄ illud Math. i. Joseph
nō cognouit eam Joseph mariā facie
ad faciem videre nō poterat quā a cō
ceptione filij dei sp̄us sanctus replene
rat. Et ideo facie ad faciem puellam
nō cognoscebat quā desponsauerat do
nec eius vterus euacuaretu. Hec ē G
igitur mulier cuius facies ꝓm albu.
splendida describitur et eciā sollicita
circa filiū. Sollicita ad educandū solli
cita ad illū fideliter intuendū. Solli
cita vt cū ipso in egiptū fugeret Sol
licita vt illū ibi pasceret. Dicunt em̄
theophilus super canti. et eciam Al
lexander de hales in minore mariali
ca. xxvi. Maria vt in scipsa disceret
qualiter alijs misereri debuisset ꝫ vt
alijs daret sollicitudinis excolende et
longanimitatis paciencie quoq3 et la
boris Exēplū ipsa sollicite p septeniū

in egipto acci et colo acquirebat vnde se et filiū suū saluatorē mūdi aluit et pascebat. Hec est igitur mulier sollicita circa filiū sollicita in eius pdica tione et auida ad audiendū. sollicita i eius passione et animosa ad cōpatien dū. In hac igitur domo benedicta sa lutē hominis ordinori incomprehensibi lem hospitari ac informē transforma ri cernens pphcta clamat Beth.

F Tercio tercia celi domus gemini nūcupatur. Dicit igitur hali de iu dicijs astroꝝ ꝙ gemini est signū occi dentalem et ꝭm albu. vbi sup. In pri ma facie geminoꝝ ascēdit virgo pul chra nimis et religiosa et hꝫ speculū lucidissimū ad cōtemplandū. Hec vir go amabilis est maria pulchra vt lu na electa vt sol. religiosa similiter et omniū virtutū fons et exemplar at qꝫ ymago. cuius speculū lucidissimum est facies filij felicissimi plena infini te delicia ꝝ. Et hec est qd scribit the ophil9 sup canti. O virgo felicissima quo cogitatu tunc tenebaris cū spe culū illud politū refulgens radijs fe licibꝫ faciem formosam filij dei et filij tui nūc cōtemplares vt sponsum nūc adorares vt dñm. nūc amplexabaris vt puulū. nūc osculabaris vt filiū vti qꝫ fons fellee amaritudinis pectus ē illud ꝫ amoris ignaꝝ qd illa oscula ignorat esse dulcissima que recipere p buerūt mater dulcedinis et fili9 dul cedo. Nempe vtrobiqꝫ vox resonās ē illud scripture facies tua plena gra ciarum Hec ille. Considerans igitur pphcta natura deū simplicissimū gygā temqꝫ nature gemine iā effectū ac in domo virginali sapienciā increatam e ducari et informari atqꝫ in brachijs virginis primū immobile volui ꝫ re volui omipotentēqꝫ femine subia et fascia ligari mirando clamat Beth.

Quarto quarta domus celi dicit Cancer ꝭm hali vbi sup. Cancer est septētrionalis et significat psonā rec ctā et fructuosam. Hec dom9 est ma ria mater dei. et ideo dr summe fru ctuosa. Cui bene dr benedicta tu in mulieribꝫ et benedictus fructus ven tris tui. Vnde et septētrionalis p tā to dici poterit qr cum mundus iste q totus in maligno positus est septrio dicitur. eo ꝙ ab aquilone pandet om ne malū nec in aliquo bono pconiza tur maria quasi stella septemtrionis radijs gracie et pconijs vite mūdum istum quasi medium mortis transfor mauit. Vnde et bene dicit erecta i ce lum pmmo pocius singulariter subli mata. Hec est igitur de qua scribit albu. vbi sup. ꝙ in tercia facie cancri semp mulier ascendit iens ꝫ rediens Hec ē illa maria mellistua semp iens cum ascendit in creatorem per cōtem plationem et semper rediens cum de scendit ad peccatores per compassio nem semper intenta circa felicitatem diuini nūminis semper attendens in firmitatem humani generis Hec est igitur mulier de qua scribitur eccle siastici xxxvi. vbi non est sepes diripi etur possessio et vbi non est mulier in gemiscit egenus. Hanc igitur domū considerans prophcta felici fructu et vite viatico trinam mundi machinā pascere et cibare quia infernū vt ha beant ibi minus misere esse ꝙ indue runt et celum vt ibi habeant esse glo

rie plus ꝙ meruerunt admirando cla
G mat Beth. Quinto quinta celi
domus dicitur leo ꝓm igitur hali de
iudicijs astroꝝ leo est domus solis ꝗ
est igneus et significat angustiā ma
gnam. Hec domus soli appropriata
est maria dei filio ab eterno ordinata
Sicut scribitur ꝓu. viij. Ab eterno
ordinata sum et ab antiquis prius ꝙ
terra fieret. Hec est domus quā al
loquit piꝰ. super Salue regina. Im
periosa prolis nostre miseratio molis
Virgo parens prolis salue domus in
clita solis. Sidus sincerum decor or
bis honor mulierum. Felix flos rerū
sine labe lucerna dierum. Tu casa cle
mentis casa regis cuncta regentis.
Tu casa candoris casa floris conchaqꝫ
roris. Tu casa pulchra foris domꝰ in
tus amica decoris. Hec est de q̄ scri
bit albu. vbi supra ꝙ in prima facie
leonis ascendit virgo mundissima et
habens septem stellas erraticas i ma
nu sua. Hec domus virginea est ma
ria de qua sic Arguit Augꝰ. contra
quinqꝫ hereses. Si inquit solis radi
us cloacarum sordes purgare nouitꝫ
eis non poterit inquinari multoma
gis splendor lucis eterne mundare po
test quodcumqꝫ irradiauerit et ipse
pollui non potuit. Unde igitur esti
mat hereticus sordes in virgine ma
tre vbi nunquā fuit concubitus cū ho
mine. Hec ille. Hec igitur virgo
septem stellas erraticas. i. septē pla
netas mūdum regentes retinet dum
plenitudinem omnis boni et omnium
bonorum regnum qnātum placuerit
possidet. Sicut deuote scribit Petrꝰ
Rauē. sermone cxv. O inquit muli
er mirabilis maria. Quomodo omni
potens facta es in omnipotente quic
quid habuit in thesauro felicitatis in
finite quicquid potestatis quicquid
virtutis aut bonitatis tibi infudit et
tibi donauit ac stillam mortalis san
guinis ac stolam carnis qua se vesti
uit et gloriatur ineternum de te ma
tre mendicauit In ditione igitur tua
cuncta sunt posita cum se tuis comi
serit manibus et quasi se examinauit
impotentem cum te efficit in se poten
tem sibi et omnibus imperantemqꝫ in
se omnia vt placuerit regulantem.
Unde sicut tu in stola gaudes sue dei
tatis sic et ipse omnipotens dominat
et gloriatur in stola tue humanitatis
Hec ille. Considerans igitur hec ꝓ
pheta veruensqꝫ in camera carnis im
mensam bonitatem et maiestatem in
finitā hospitari Ju aula vero vmuer
si ad verbum virginis omnia regula
ri mirando et mariam adorando cla
mat Beth. Sexto sexta celi do H
mus dicitur virgo. ideo ꝓm hali vbi
prius Virgo est signum terreum bi
pertitum coniungens metalla trifor
me formosam formans faciem cū ocu
lis amorosis. Hec domus est maria
virgo que terrea est naturaliter ex
corpore. Bipertita vero ex coniunctio
ne corporis et anime. triformis autē
in dominio in celo terra et tartaro.
Hec sola miranda coniungit metalla
Dicit enim phūs iiij. methaurorꝝ ꝙ
potissimum ad coagulandum metalla
est lac virginis. Est enī aqua que
dam ex dulci aqua et salsa artificiose
confecta. et lac virgineum ex sui pu
ritate et effectu nūcupatur. Erant

enim diuinitas et humanitas q̄si duo metalla vltima Aurum scʒ ⁊ plūbū que tamen lac marie virginis ꝯfectū ex amaritudine humane nature ⁊ dulcedine diuine gracie in corpe ihesu benedicto ꝯmiscuit et coagulauit Unde ad hoc de hac virgine celi domo sexta mirabile magnū ponit albu· vbi sup̄· In secūda facie virginis ascēdit virgo nuda puella pulchra formosa facie decora corpore vultu venusta habitu modesta crine ꝓlixo coloris crocei et copioso duas spicas gerens in manibus et nomē ei erat hebrea ipsa sedet sup solium stratū nutriens puerū masculū dans ei lac ad comedendum et apud quasdā nationes nomē pueri ē ihesus· Hec ille Hic notandū est ꝙ in li· lincolū· cronic scribitur sic in glosa huiꝰ apparitionis· Sciant hic ⁊ intelligāt oēs catholici ꝙ hic nō fingūt nec menciūtur astronomi sed sic se habet veritas in facie firmēti· Hoc magnū mirabile de xp̄o ⁊ maria satis planū est ad lr̄am nec indiget expositione nisi ꝙ virgo in manibus hʒ duas spicas et sedet sup solium stratum· Iste igitur due spice sunt due nature ꝯcurrentes in xp̄o quē virgo mater genuit fouit lactauit ⁊ i brachijs circūportauit. Et hoc figuratur ꝑ secundā lr̄am grecoꝝ que est betha correspondentem secūde lr̄e hebreoꝝ que est beth. Sicut eīm tradit canon di· lxxiij· vbi describitur alphabetū grecoꝝ Betha significat duo in signum ꝙ maria que ꝑ beth domus dei describitur simul in vna ꝑsona est domꝰ dei et hominis· Et hoc est qd̄ tradit gregorius xviij· moꝝ· ca· xxxij· Nunciante inquit angelo superueniente spū sancto ac ꝯsenciēte corpore virgineo mox verbū caro factū est inter viscera virginea· Et q̄uis ipse est aliud ex patre aliud ex matre nō tn̄ est alius ex patre alius ex virgine sʒ vtriusqʒ idē filius ex virgine eternus ex patre tēporalis ex matre ipse qui fecit est ipse qui factus est ipse est auctor opis et est opus auctoris. manens igitur vnus in vtraqʒ et ex vtraqʒ natura nō in naturaꝝ est copulatione confusus nec naturaꝝ distinctione geminatus· Hec ille· In hac igitur domo celi virginea ꝯsiderans ꝓpheta ꝯtraria copulari ⁊ infinitū finitari summum humiliari ⁊ infimū sublimari immortalem mori ex pena lamētabili ⁊ mortalem cernens viuere in gloria ineffabili stupet pauet ⁊ admirans domū illā clamat Beth Capitulū xij

Lorās plorauit in nocte et lacrime eius ī maxillis eius

Descripta prius dilecta domo messie que fuit persona peramabilis virginis marie Et hoc per sex primas celi domus seriose succedentes et etiam per sex celicas virgines in illis sex domibus ascendentes· Iam in hac littera· Plorans plorauit in nocte et lacrime eius ⁊c· lamētum virginis nō gloriose sed dolorose Iheremias i spū cū gemitu sic deplangit. Plorās plorauit i nocte ⁊ lacrime eiꝰ i maxillis

eius. Hec est nox hora mortis xpristi sub passione lacrimosa de qua scribitur Zach. i. Vidi per noctem et ecce vir ascendens sup equū rufum Iste equus rufus est crux xp̄i cruentata et iste vir est filius dei cui9 clipeus est carnis corporis candida in p̄lio mortis lacerata Et ideo clipe9 humescit ex vulnere militis et sic equ9 rubescit ex sanguine equitis. Ascendit igitur vir p nocte sup equū. Sic tradit beatus Aug. xi. de ci. dei ca. xiij. Tenebre nichil aliud sunt nisi aer carens luce. et s̄m ph̄m nox nō est alid nisi tenebre et absencia solaris luminis. eo q̄ dies sit latio solis sup terrā. Cū igitur in hora mortis xp̄i nō erat latio solis sup terrā sed obtenebratio et aerē inuaserat obscuritas caligmosa. tūc aduenit dies illa de qua amos v. scribitur querite dn̄m dic in noctē mutantē. Et iterū ca. viij. In illa die occidet sol in meridie et tenebrescere faciā terrā in die luminis. Ista pphecia ad lr̄am h̄et veritatem in xp̄i passionē qn̄ sol retraxit radios et tenebre terrā occupabāt tribus horis. De hac nocte triū horaꝝ tenebrosa dn̄t palefatus flegon et frecalfus berosus lactantius beda et btūs aug. eandē sentenciā p om̄ia. Om̄es em̄ i hac ↄcordant ↄclusiōe q̄ in hora mortis xp̄i tā dense erāt tenebre q̄ stelle celi planissime videbātur Primo em̄ sub istis verbis hoc ponit frecalfus pte ij. li. i. ca. vi. regnāte rome tiberio cesare filius dei extra ihl'm passus ē quo tpe vt in hincoꝝ ↄmentariis et ī multis multoꝝ regnoꝝ ānalibꝫ diffuse repiunus defectio solis vniūsaliter facta est. et terremotus immēsus qualē nūq̄ quis expertus est sup terrā quo eciā motu vrbes in bitinia plurime corruerūt. stelleq̄ꝫ fixe noctem illā illustrabāt. Hec ille. Ad hoc eciam ille exími9 flegon qui olimpiadarū egregius erat supputator li. xiij. scribit sic Anno quarto ducentesime terciae olimpiadis magna et mirabilis om̄iaq̄ꝫ p̄cellens que an̄ eā acciderāt defectio solis vniuersaliter facta ē hora solis sexta. Quo eciā tpe sol in tantū est obscuratus q̄ tetra nox terris subito subducta est et stelle tunc diurnis horis i illa nocte horrenda p totū celū limpide relucebāt. Tamq̄ꝫ terribilis erat tūc celi ↄturbatio et omniū sublunariū q̄ vates timuerūt eternam cape noctē. Hec ille. Ille vero palefactus xix. incredibilium ca. xxxi. conscribit sic. Non inquit quasi credibile aut incredibile refero: sed hoc scitum a toto orbe et vniuersis cognitum. scilicet vniuersum commotum esse et turbatum et solem in virtute sua virtutem suam perdidisse. Lunam quoq̄ꝫ in plenilunio e regione solis fixam situm suum subito deseruisse ipsamq̄ꝫ soli incidere et quasi nitentem solem de celo expugnare sol succubuit et radios perdidit. stelle vero noctem illius diei vt diē illustrabant. Hec prodigia regnante tiberio cesare contigerunt que et sapientes conturbabant. Ad hoc etiam berosus hystoricus atheneñ. libro tercio capitulo primo scriblt sic. Vnum grande cuius simile nō euenit. sapienciā atheneñ. ↄturbauit. q̄ solē i celi medio lūa plena sic obtenebraret. vt nox obscura

C fieret & vere stelle apperent. Luna vero inoppinate venerat et post tres horas remeauit. Ad hec eciā put reci tat Aug. de ci. dei. li. xviij. ca. xxiij. la ctancius sibi assumit ꝓphetiā sibille q̄ inter multa dt sic. O gens insipiens deū tuū nō intellexisti sed spinis coro nasti & horrendū fel miscuisti Tēpli velū scindetur & medio die erit nox te nebrosa nimis p tres horas et morte morietur & suscepto sompno tribus diebꝫ resurget Hec ille. Ille vero ve nerabilis beda in exortationibus suis c. xcvij. scribit sic bene sole materiali eclipsante luna radios suos suspende bat qn̄ verus sol iustiue cruore calido calefactus sub carne mortali eclipsim mortis patit in patibulo Nichilqꝫ in illa nocte dolorosa resplēduit nisi stel le celi et luna plena q2 fides clara ve ri solis tūc nullibi inuenta est nisi in angelis supcelestibꝫ qui nesciūt occa sum glorie & in luna que est maria i qua tūc lumē ꝓstetit fidei sub corpe semiviuo. Hec ille. In ꝯfirmationē vero omniū p̄dictorum sequit tractatus Aug. sub ista forma & est de mirabi libꝫ sacre scripture li. iij. ca. xiiij. So lis inquit defectio nō vt solet iux cru cē qn̄ luna accendit facta erat: sed in plenilunio scꝫ xv. die mēsis euenerat ne casu putaret ꝯtigisse & in tm̄ solis lucē die media tenebre obscurauerūt q̄ p tres illas horas defectōis stelle in celo vise clarius effulserūt. Hec

D ille. In auctenticā tn̄ ꝓbationē istoꝝ p̄dictoꝝ ꝯmēdāt tres euangeliste scꝫ Lucas Marcus & Matheus. q̄ tene bre facte sunt sup vniūsam terrā ab hora sexta ad horā nonā. Cū ergo in ore duoꝝ vel triū stet omē verbū Igi tur a multo forciori ex ore iiij. vel. x. testiū hec nox legittime hꝫ testimoni um. Hec nox ꝯpatur nocti vernali ꝓpter virginei floris amenitatē & sui corpis denudacōnē ꝯpatur estiuali ꝓ pter nimiā siccitatē ex sanguinis effu sione. ꝯpatur nocti autūpnali ꝓpter fructus ligni vite maturitatē & quar to ꝯpatur hec nox nocti hyemali ꝓp ter multiphariā passionis tempestatē De hac igitur nocte dolorosa & defle bilibus horis eius ꝓphetat Iere. de maria q̄ plorans plorauit in nocte et lacrime eius in maxillis eius In quibꝫ verbis deplāgit eā vt viscerosius dolo rosam in cuius signū verbū doloris sic geminauit q̄ plorans plorauit in no cte. Iterum eciā illam vt copiosius la crimosam in cuius signū nō dicit fle uit de p̄terito nec q̄ lacrime eius in oculis eius sed in demonstrationē ha būdantie lacrime eius i maxillis eius Audiui a quodam fide digno cui di cto tm̄ adhereo q̄ tn̄ quacuo q̄ sciuit se vidisse illā ymaginē dolorosam quā beatus lucas depinxit ad effigiē ma rie lamentātis sub patibulo de qua i ter alia dixit q̄ hꝫ cutē claram et faci em formosam & riuos lacrimarum vs qꝫ ad mentum decurrentes per decli uos maxillarum vt quasi verissime pi cture correspondeat ꝓphetica scriptu ra q̄ lacrime eius in maxillis eius q̄ si diceret cū tanto impetu & feruore lacrime expuluerūt lacrimas quēad modū torrētis fluerēt p maxillas Et hoc ē q̄ ymaginat quidā deuotus sub istis v̄bis v̄go v̄a cū cute cādida v̄go v̄a ex crie crocea v̄go v̄a cū vultu ign[illegible]

virgo vera cū visu videns plangit plo rat amoris federa languet luget dolo ris vulnera Ihesu tu sanguine:n fun dis purpureū et mater gurgitē ꝓfun dit aqueū. miscentur ergo flumē pur pureū fletus scz et flumen roseū. O ɋ̃ta sanguinis hic habūdancia. o ɋ̃ta fletuū hic effluencia heu salsi gurgitis est tanta copia quasi p oculos mana rent maria. Quis nō flebit dū fluit lacrime. p cutem claram maxille ma dide. cū luget languens regina glorie cū plāgēs plorat sola formosa facie. Cū eīm ſm venerabilē bedā de yma

E gine mūdi li. iiij. ca. vij. Cū caladri9 sup infirmū hominē lacrimat et ele phas sup cruentatū hominē mortuū lacrimatur. et cū delphin9 sup homi nē submersum ex dolore lacrimatur. Quāto magis virginea maternitas sup filium ꝓpriū lacrimatur. Amor eīm mris ad ꝓlē ꝓpriā infinite exce dit amorem auis amorē bestie amorē qz piscis ad speciē aliā. Igitur ſm ve nerabilē anſ. de excellencia virginis gloriose. cū tantus amor inter hanc matrem et filiū reciproce redoluit quo maior inter creaturas esse nō potuit et ꝓporcio doloris sequit naturaliter ꝓportionē amoris. Igitur tantus do lor inter illos cōdolentes recipce exti tit quo maior esse nō potuit. Vn̄ dicit venerabilis anſ. vbi prius superabat om̄es omniū creaturaꝝ amores atqz dulcedines magnitudo amoris inter deū filiū et matrem virginē. Tanta eīm immēsitas amoris eos cōiūrit vt vtriusqz in vtrumqz aīa liquefieret. Si igit talis ɋ̃ tātus erat amor. O qualis ɋ̃tusqz fuerat dolor. ppendat

inquit qui poterit quibz doloribz qui bz gemitibz quibz suspirijs pacebat et cruciabatur pectus virgineū et cor maternū qn̄ ipm a se crudeliū mani bz auelli viderat trahi fustibz et fla gellis cedi. nudari. ligari. spinis coro nari. cōdēpnari crucifigi cruentari et blasphemari cōspexerat. O ɋ̃tus do lor tūc illā tenuerat Estimo ꝙ tunc hec ꝓphecia stetit in pūcto Magna ve lut maris cōtritio tua Tren̄. ij. Tūc F

eīm cū calladrio vidit fortissimū filiū infirmari mortaliter. tūc etiā cū ele phante infinitis vulneribz vidit vni cū cruentari. tūc eciā ɋ̈si delphin9 in mari lacrimaꝝ fluctuās vidit dilectū in cruore calido ɋ̈si in mari rubro sub mersum periclitari. tūc maria magna velut maris cōtritio tua. Tūc ni fal lar dolores mortis i manibz eius tūc plorans plorauit in nocte ɋ̃ lacrime eius in maxillis eius. Per hmōi igi tur tūc merorē virginis exponit illd mirabile qd ponit venerabilis Beda de ymagine mūdi li. iij. ca. ix. In au stro inquit occeani est montana salis ymago mulieris in medio maris que nūɋ̃ fluctibz cedit exterius ɋ̃ tamen lacrimas trahens ab intrinsecus non cessat quasi riuulos per oculos ebulli re. Hoc mare magnum mundum cin gens est maria. Maria mater filiū circuiens in cruce Maria interpreta tur amarum mare. Hec igitur yma go salis in medio maris que cōtinue lacrimatur est dei filius in patibulo quasi in doloris circulo et mortis qua drangulo quē mater cōtinue lamētat Ipsa vero quasi amarum mare et di luuiū doloris. sup hāc ymaginē tūc p

fluctus fletuū et gurgites lacrimarū insolito inundauit Et ipse uo vt esti mo quasi ymago salis ex amaritudie infiniti doloris tūc et fūdere lacrimas nō cessauit. Cū eīm xp̄c puulus in p̄sepio defleuit humane culpe miseriā vagit infans inter arta conditus p̄sepia. Etiā in resuscitando lazarū defleuit humane vite miseriā. Et cū videret ciuitatē ihrlm̄ defleuit tūc futurā populi afflictionem. Quō videns dilectissimā matrē exanimē sub patibulo nō fleret illius infinitā p se contritionē Cū eīm amor vtriusq; in vtrumq; finē nō habuit in cohabitationē psonali. Pari ratiōe dolor vtriusq; in vtrūq; finē nō habuit in eorū sepatione psonali. Et hui9 figura dolorosa ponit primo Regū xx. vbi dicitur q anteq̄ dauid et ionathan abinuicē recederet osculantes se alterutrū fleuerūt pariter. Cū eīm dauid vultu desiderabilis et ionathas colūba interp̄tat. Quid est amor fletus et dolor inter dauid et ionathan reciproce nisi inter xp̄m et mariā. Vn̄ appet michi q tam de xp̄e que est ymago q̄ de matre eius vera pte veniret hec prophecia q plorans plorauit in nocte et lacrime ei9 in maxillis ei9 Et hoc vt videt argu it et asserit venerabilis beda in exortationibus suis ca. lxxxix. Rubrica de cōpassione. Cū eīm fons dulcoris dei patris flos odoris virginis xpist9 ihūs omib; p oīa cōpassus est miseris vt etiā flens cū flentib; patientib; cōpateretur et dolentib; condoleret. Quis aridi pectoris insani capitis et ferei cordis illū dubitabit eandem legem pietatis cūdem fructuū cōpassionis virgini sub patibulo denegare lamentanti. si ipsa fons ipse riuulus si mater mare et filius fluuius si fluat mare montana gurgitum nō poterit fluuius desiccari Si fluat mater flu enta fletuū Vnde poterit filius nō lacrimari Est vtriq; vorago viua amoris pariter et doloris. Hec ille Vn̄ concordenter ad hanc auctoritatem suppono p nūc illud Joh. xi. Jhesus cum vidisset mariam plorantem infremuit spiritu. vnde sequitur et lacrimatus est ihesus. Hec eadem conclusio pulchre figuratur in epistola allexādri ad Aristotilem de mirabilib; que vidit in india vbi dicitur q in eclipsi solis et lune arbores solis et lune que responsa dabant allexandro vberrimis lacrimis irrigantur. Cū igitur s̄m ph̄m et Innocenciū de miseria cōditionis humane pte prima ca. vij. homo est arbor euersa quid aliud ē ihesus in crucis medio et maria sub patibulo nisi arbor euersa per dolorem se minina et ipse verus sol. In riuis sanguinis Ipsa vera luna in riuis aqueis eclipsatur vterq; tenerrimus suspirijs lamentatur et vterq; vt estimo vberrimis lacrimis irrigatur. Et sic de vtroq; verum est q plorās plorauit in nocte et lacrime eius in maxillis eius. Qd enim xpistus fleuerit in patibulo patenter ponit apostolus ad hebreos quinto. De matre vero eius verissimum est illud Thobie. x. Fleuit mater eius irremediabilibus lacrimis et etiā ecclesiastici xxxv. Lacrime vidue descendunt in maxillā eius. Sic sup̄ patuit maria fuit vidua in morte filij: q si ioseph

tunc vixisset nequaquam transisset in
custodiam discipuli. Cū igitur pens
sub cruce pendente mestissima mulierū
audiret iudeos exprobrantes et mal-
leos in cruce sonantes filiū ex lāguo-
re suspirare et ex dolore expirare cū
clamore mulieres lamentantes & an
gelos pacis vlulantes iuxta illd psa.
xxxiij. Angeli pacis amare flebunt.
Cū ceā videret solē tenebrescere & lu
nā pallescere terrā tremere et mor-
tuos resurgere. velū tēpli diuidi & pe
tras viuas scindi. crucē cruentari et
aerē obscurari. ventos insolescere et
astra lucescere et sic cū cerneret om-
nia conturbari et ex dolore quodāmodo
transformari tūc plorans plorauit in
nocte. Unde et ille deuotus metricus
vbi prius veri solis dū pallet facies
fit nox noua mūdi meridies. dū fene
stratur latus in lancea. fons rubrica
tur in cute candida. Terra tremuit
pauēt demonia. celū lucet et languēt
oīa. Tūc fluctus virgineus ad celū
tollitur. tūc amor igneus dolore mer
gitur. tūc fletus fluctibꝫ terra concutit
cū fere machina mūdana soluit. Et
ideo parēs cruce allo quitur. Jhū piissi
me qui potes p̄mere marinos. verti-
ces fluctusqꝫ frangere Qui potes ho
stia maris concludere. Coge virgineū
fletū refluere. Serena dñe maxillam
nubidā et pinge dextera rubore palli-
dā marie faciē olim p̄fulgidā et mare
fletuū vertas in aridam quia plorās
plorauit in nocte et lacrime eius in
maxillis eius. Cernens igitur pia
proles tanta matris mestitiam in se
tunc quasi verus ioseph verificauit il
lud Geñ. xliij. Non se poterat vltra
cohibere Joseph multis corā astan
tibus erumpebant lacrime nec pote-
rat se continere eleuauitqꝫ vocem cū
fletu quā audierant egipcij omnisqꝫ
domus pharaonis. Et hoc correspon-
denter ad scripturam deuote descri-
bit sub vno mirabili ille cribel li. v.
sup p̄mū Infra septa templi iuxta
oraculū hamonis erat arbor delicata
cuius flores rose erant. in cuius quo
libet folio colores iridis cernebātur
Et hec arbor hamoni consecrata con
tinuas lacrimas distillauit que gu-
stantem inebriebant. Hec ille. Hoc
templum hamonis dici potest mūdus
vel ecclesia quasi domus dei omnipo-
tentis. Et hec arbor mirabilis ē ma
ria vel ihesus. verumptamen p nunc
hoc dei templum est maria in corpo-
re cuius oraculum est sanctitas ani-
me iuxta hoc templum materni cor-
pusculi stetit arbor alta ligni crucis
onusta fructu ventris sui. Cuius flo
res rosarum redolencium erant cica-
trices plagarum patencium. Cuius
gutte distillantes erant gutte lacri-
marum defluentes. Cuius amena fo
lia coloribus yridis preconizata erāt
membra xpisti singula doloribꝫ mor
tis transformata. Habuit eñ xpi-
stus in cruce primo in corpore cando-
rem ex matre mūdissima quo seipso
induit in virginis vestibulo. Secun-
do habuit in corpore ruborem ex cru-
ce tristissima i qua ruptis venis qua
si mersus fuit in sui sanguinis dilu-
uio. Tercio habuit in corpore palli-
dum vigorem ex mortis confinio et
ex tormento multiplicato. Quarto
habuit in corpore nigredinis horrorē

ex spūs iudaico et ex timore infrigidato. Ecce quatuor colores iridis in cuius folijs ecce arbor hamonie cuius fructus gustatē viuificat. cuius succus potātem sic inebriat vt sicut verū apparet lamentū pphetiaū de maria q̄ filio eius sic verum erit de anima deuota huius arboris liquore inebriata que plorans plorauit in nocte et lacrime eius in maxillis eius Sequitur in textu nō est qui ɔsoletur eā ex omnibus caris eius. Quātū ad hoc scribitur de maria Thobie x. Mater eius nullo modo potuit ɔsolari. Quantū ad hoc etiā de xp̄o scribitur in psalmis. Quesiui qui ɔsolaret et nō inueni Cari enim ei debebant fuisse iudei ppter sanguinis vnionē et ppter beneficiorum largitionem. Cari etiā debuissēt ei extitisse apostoli ppter eorum electionē et ppter fidei pfessionē. Sz de vtroq; scribitur cari mei recessicēt a me Nam discipuli dispersi fugierēt et iudei inimici extiterūt. De apostolis enim xp̄c tē tēpore mortis sic alloquitur. Elongasti a me amicū et proximū. De iudeis vero patri sic ɔqueritur. Amici mei et proximi mei aduersum me appropinquauerūt et steterūt. Et sic paraliter de matre maria totaliter de humanitate xpristi assumpta verum est quod dicat ppheta quia nō est qui ɔsoletur eam ex omnibus caris eius ymmo Omnes amici eius spreuerunt eam et facti sunt ei inimici. Capitulū decimūterciū

G ymel migrauit iuda propter afflictionez et multitudinē

seruitutis. Habitauit inter gentes nec inuenit requiem. Omnes persecutores eius apphenderūt eā inter angustias Sicut dicit frater sabysalomon in li. de lege legēda hec lr̄a gymel que ē tercia lr̄a in alphabeto hebraico nūq̄ in carminib; ponitur p titulo nisi in signū tristicie vel leticie excessiue. Cū ergo in hoc lamento nulla sit mencio gaudij sub forma leticie sequit q hec lr̄a gymel inscribitur hic p titulo excessiue tristicie. In cuius signū pphēta dicit gymel Migrauit iuda ppter afflictionē et multitudinē seruitutis. Gymel enim fm remigiū interptatur multitudo siue plenitudo Sub hac igitur tercia lr̄a hebraica et suis tribus subiectis versiculis Ihere. propheta vnica fronte quatuor simul lamentatur. Cōquadrat enim planctū de tribu iuda de romana ecclesia de anima in peccato pmanente et de xp̄o in patibulo moriente Migrauit inquit iuda ppter afflictionē et multitudinē seruitutis Primo igitur hystorice quare ppnit hanc lr̄am Gymel que significat multitudinē causam et colorē supponit in lr̄a subiecta in qua multitudinem ɔiungit glorie pcedentis et miserie ɔsequentis. Describit enim et deplangit tribū iuda regnū habuisse vigorosum et nomē famosum et triūphū victoriosum et impiū gloriosum mansionem peculiarem et religionem singularē. Erat enim tribus territiua terrarū dñatiua delicarum. Sed iā in

eadem lr̄a p sex ɔtraria deplorat sex
p̄fata esse depdita. Nam ɔtra regnū
vigorosum et ɔtra nomen famosum
deplāgit populū suū esse localiter trās
latū. Migrauit inquit iuda. Cōtra
triūphum victoriosum et p̄comiū glo-
riosum deplorat populū multipliciter
angustiatū. Cū dicit ꝓpter afflictio-
nem et multitudinē seruitutis. Ter
cio ɔtra mansionem peculiarem et re
ligionem singularem dicit habitauit
inter gentes. Quarto ɔtra ꝓmissio-
nem paternalē ꝫ requiē legis regula
rem describit populū vniuersaliter in
quietatū. Et ideo nō inuenit requiē
Quinto ɔtra terrorem ꝓuinciaꝝ de
plangit populū lacrimose afflictū Qz
oīes psecutores eius apphenderunt
eam. Vltimo ɔtra dulcorē deliciarū
populū deplangit dolorose delictū: c z
inter angustias Propter istā igitur
multitudinē glorie p̄cedentis et igno
minie subsequētis Iheremias plan-
gens clamat gymel q. d. p̄ue fuit tri
bus iuda plena gracia et fortuna sed
modo plena est culpa ꝫ pena. Et iō
in signū ꝑmutatiuū sequitur sic tex-
tus Migrauit iuda ꝓpter afflictionē
S Scdm igitur pascasiū pocretanū mi
grauit iste populus de egipto in ter-
ram repromissionis ꝓpter meritū pa
trū et de terra repromissionis in ter-
ram babilonis ꝓpter peccatū ꝓpriū
Migrauit igitur iuda. Hic mouet
dubiū lr̄ale antisiodorēn̄. Quare po-
pulus transmigrauit de babilone ma
xime cū habebāt duos ꝓphetas eze-
chilem et danielem qui eis ꝓpheta-
E bant reuersionem in ihrlm post sep-
tuaginta annos. Et hoc idem p̄dixit

eis Iheremias in iudea sicut ponit
Aug. de ci. dei li. xviij. ca. xxvi. et de-
inceps rn̄det hic ipsemet q̄ nō adhuc
cepant daniel et ezechiel ꝓphetare de
reuersione Sed causam longe mira-
biliorem ponit Rabysalomon de lege
legenda ꝫ hoc tangit petrus alfonsus
ɔtra iudeos vbi dicit q̄ quoddā iti-
dū delusit eos. Dicit em̄ sic. Omnes
sacerdotes iudeoꝝ vna et eadem no-
cte in babilone in visione nocturna p
sompnū sunt decepti tamen qz dolore
pene doluerunt tn̄ qz deū ad vindictā
ꝓuocauerūt tū qz caldeoꝝ ꝑdolis ad-
heserūt nec faciē dn̄i dolore debito q̄si
erūt. viderūt em̄ moysen cornutū ra
diis luminosis eis aduenire et eos ar
guerat de legis sue transgressiōe qui
et postea fugā eis indixit dicēs Erit
salus fugientibz a ɔfusione babilonis
sed ve ve ve remanentibz. Sed ille q
salutem delusit in samuele eorū captiū
populū ɔfudit in moyse credens em̄ i
credulus populus in nationes se disp
se. ūt. Hec ille. Sed aliam causam
assignat hic Ihere. huiꝰ transmigra
tionis scz afflictionem ꝫ multitudinē
seruitutis. Et hoc ɔfirmat Iheroni D
mus in ɔmentario. Nulla inq̄t erat
s̄uitus siue legalis siue tirannica vsu
alis seu criminalis quā iudei a calde
is in babilone nō sunt ꝑpessi. Corpa
em̄ subiecerūt laboribz ꝫ vxores et fi
lias ad libidinem tradiderūt possessio
nes in p̄dam hostiū ꝫ quicquid habe
re poterant quasi alienū captoribus
reddiderūt vt qui deū ignorabant in
ꝓsperis punientem cognoscerēt in ad
uersis et qui clementem spernebant
ꝑ ꝓphetas monentem deū nō effugerēt

affligentē. Hec ille. Migrauit igit iuda ꝓpter afflictionē et multitudinē seruitutis. Sequitur. Habitauit inter gentes nec inuenit requiē. Dicit doctor de lyra et btūs Jhero. in cōmētarijs ꝙ iudei p caldeos in babilonico regno vnq̄ꝫ afflicti fugitiui ad alias gentes nationes et regna furtiue migrauerūt. Fugierūt eñ ad egiptios et ad assirios ad arabes et indos ꝗ ꝑsas. Habitauit igitur ꝗc. qꝛ manus dñi eos vbiqꝫ agitauit Vñ Jhero. in cōmentario. Quare fugit Jonas a facie dñi ꝑsequēte dño. quare migrauit populus ad nationes exteras sciente dño Irato eñ deo nichil succurrit homini placato vero deo nihil nocere poterit Quis valet deo recedente quiescere. q. d. nullus. Habitauit iudas inter gentes nec inuenit requiem. qꝛ flagellū dei homini peccanti est omnis creatura eaā sibi insipsa cū erat anima aduersatur. Discat igitur humana ꝓteruia inter cōuēs pacifice cōuersari quiete cōmorati in caritate viuere et in iustitia ꝑmanere quietis eterne ne iusto dei iudicio vagus et ꝓfugus ꝓscribatur sup faciē orbis terre vt fiat frater draconū et socius struthionū vt discat a labore requiē ab angustia pacem et ab aduersarijs cōcordiam in collegio discat retinere Hec ille. Et ideo sequitur in textu. Omnes ꝑsecutores eius apphenderūt eā inter angustias. Nā sicut scribit. i. Macha. v. Congregate sunt gentes cōtra iudeos vt delerent eos de terra vt idem sit planctus fugientiū et plorantis susanne scꝫ angustie michi sūt vnq̄ꝫ. Quā auctoritatē pulchre ad ꝓpositū ꝑtractat venerabilis beda i exhortationibꝫ m. xcviij. ꝗ illd idem ꝓ parte tangit beda de ymagine mundi li. iiij. m. v. Preuaricatores legis state paulisꝑ et cōsiderate ꝑceptū attendite peccatū et videte periculū. Nā angustie vobis restāt vnq̄ꝫ. Armauit eñ deus omnē creaturā ad vltionē inimicorꝫ. Nulla est eñ creatura que pro homine facta est que nō errantē hominē redarguit et ꝓsequitur in quatuor mūdi ꝑtibꝫ que sunt arathole disꝑ orchos ꝗ mesembrion que de greco in latinū sunt oriens ocadens aquilo et meridies nomē primi ade mistice colligitur i signū vt si staret totus mūdus et quicquid in ipse esset homini quasi dño ministrasset. Si vero caderet quicquid ꝓ homine factū erat q̄si creatura creatorē et famulus suū dominū vbibꝫ vindicaret nichil eñ homini nocere potuisset nisi ipse prius sibiipsi nocuisset transisset eñ flumina sine nauicula ventis ꝗ mari imperasset bestijs terre astris ꝗ igni ꝑcepissꝫ sic hoc et fecisset. Si eñ homo ab ordine innocētie nō apostitasset et deū n̄ irritasset nequaq̄ aliqua creatura corruptibilis neqꝫ celi cū luminaribꝫ que soli terre ministrant obedire tardassent aut nocere potuissent. Huiꝰ rei et sitatio auctrix sit multa tñ experimenta cōtestantur videmus eñ in ordine nature lepusculū leonem nō ꝑsequi sed timere videmus in omni corpe mēbra cordi quasi dño nō resistere sed obedire sic omnia hominem timuissent et illi quasi dño obedissent si ipse obediuisset et suū timuisset conditorem qꝛ eñ leo est in bestijs hoc homo fuisset

in creaturis et qd lcs in corpe hoc ho
mo in creaturaꝝ ordine. Omia em̄ sub
iecit sub pedibꝫ eius quem sibi subiici
voluit omnipotens. Quid est ergo qd
helyas in curru igneo p ignē et aerē
transit Quō helizeus fluuiū cū pal
leo et moyses mare rubeū cū baculo
diuiserūt. Habuisses itaqꝫ verbū pro
palleo et verbū p baculo Quō ad p̄
ceptū Josue sol et luna cū mari sta
bāt in firmamento. Qualiter ad nu
tū ezechie retrocessit sol in suo circu
lo. Nōne lingua helye clausit et aper
uit celū ānis tribꝫ. Quis docuit le
prā transformari iezei nisi lingua he
lizei. Quis imperauit vrsis vt de saltu
venirent et pueros inuaderēt nisi lin
gua helizei. Quis docuit ferrū nata
re in flumine. Quis coruū doctrina
uit vt pane et carnibꝫ pphetā pasce
ret in heremo latitantem Quō aqua
maris petri pedibꝫ solidat vt corpus
eius leuigatur vt ambularet versus
dn̄m. Quis ignē de celo coegit descē
dere vt quinquagenariū principem de
uoraret et quis eius ardorē suspēdit
et qua virtute vt abraham i igne sta
ret et disputaret et pueri tres in fer
uenti fornace clara voce creatorē col
laudarent Quis fauces leonū in fa
me refecit diebꝫ septē et eoꝝ ferocita
tē danieli innocenti domesticauit nisi
deo volente obediēcia debita creature
ad creatorē Atqꝫ si nō peccassꝫ homo
hec et maiora hoꝝ fecisset quasi homo
omnipotēs in omnipotente deo creatore
suo Sed pchdolor peccatū in parente
vbiqꝫ pdidit dominiū et ideo pena in
ple vbiqꝫ inuenit aduersariū. Crea
tor enim qui in omni creatura est per
omnē creaturā quasi p famulū et in
strumentū punit hominē p̄uaricantē
et in ipso errante homine p ipm eun
dem hominē vindicat se de hoie Quis
em̄ docet ignē hominē incinerare aerē
subuertere et ventilare aquā submer
gere et suffocare terrā corrūpe et an
nullare nisi peccatū. Quis bestias cō
tra hominē ferocitauit quid celi faciē
immutauit. Quid omnia sublunaria
transformauit nisi infelicis hois infe
lix inobediencia. Preterea in omnibus
deū inuenit pctores qz in omibꝫ ip
sum contempsit conditorē. Hec ille. Vn̄
in signū veritatis ꝙ in euidenciā hui9
conclusionis experimentū ponit Jeremi
as de gente peccatrice dicēs ꝙ habita
uit inter gētes nec inuenit requiē im
mo pscatores apphenderūt eā inter
angustias Capitulū xiiij.

Lterius sub eo
dē ter
tu eccliaꝝ xpi ppha lamētat Gymel i
qḋ gꝫ gymel ītptat multitudo seu plei
tudo et iudas interptatur cōfitēs. Ju
das igitur .i. tribꝫ iuda que morali
ter ex vni9 dei confessione describit eē
sancta mr̄ ecclesia olim fuit plena apo
stolis et discipulis virtutes et pdigia
p fide facientibꝫ plena martiribꝫ ex i
mensitate amoris ex spe morientibus
plena confessoribꝫ penitētibꝫ plena vir
ginibꝫ continentibꝫ plena platis exēpla
vite p̄bentibꝫ plena subditis obedienti
bꝫ plena heremitis in vastitate conti
nue contēplantibꝫ ꝙ plena olim erat ec
clesia anachoritis in austeritate se cru
ciātibꝫ ꝙ ppt hāc multitudinē ꝙ pleni
tudinē talis titul9 p̄ponit qui ē Gy
mel Sed qz iā caritas trāsit i inimi

ctias et austeritās in dilicias qꝛ ꝑlaci-
cia transit in elationē Obediencia in
rebellionē qꝛ iā ↄtinencia transit ad
voluptatē et pĩma in carnalitatē et iā
sanguis mr̄m clamat i vacuū ꝫ ũtus
apostolica euanuit in nichilū. Jō sic
ↄiungit pphēta Gymel migrauit iu-
da ppter afflictionē et multitudinē ſ
B uitutis. Hec est ſuitus de qua subti
liter ↄsenauīt Pe. rauen̄. ſ. cxcvi.
et venerabilis beda in exhortationibꝫ
suis c. xix. Et quasi eadē sunt ũba
vtriusqꝫ Dicit eñi Pe. sic O inquit
seruitus libera ꝫ libertas btā q̄ hoies
in terra pificant angelis in celo Ser
uiūt eñi do sancti in mūdo militanciū
titulo. Seruiūt eciā eidē dño angeli
in celo titulo triūphanciū Oia tibi ſ
uiūt dñe deus sed dispi misterio Be
ati sunt ſui illi qui tibi nō coacti sed
sponte se tuo tradūt obsequio qꝛ ſui
re tibi est regnare. Nā qui tibi ser-
uiūt nulli tributū soluūt. a nullo co-
gi pñt et tui heredes fiūt graciores ā
gelis ꝫ acceptabiliores tibi sunt. Qđ
eñi angeli ex momētanea milicia ꝫ vi
ctoria i natura nobili hoc agūt hoies
i ↄtinua milicia in carne ignobili Nā
ideo angeli in celo tuis in terra ſuis
seruiūt qui ꝫ dignitatē clariorē ange
lis a tua facie accepturi sunt. Hec il
le. Ad hāc igit̄ ſuitutē xij. ↄdicō
nes requirūtur sic pulchre ponit au-
ctor de ꝓprietatibꝫ elemētoꝝ li. i. ꝓꝑ
etate xxxiij. Si inquit in curia xp̄i q̄
est eccia in qua seruiūt xp̄iani titulū
serui vendicas oꝫ vt xij. insignia dñi
tui sup te habeas q̄ sunt hūilitas ꝫ ve-
ri tacdiuini būplaciti diligēs ꝑscru-
tatio et leta mandatorum execucio ti
morata subiectio lenitas animi ꝫ dul
cedo verbi tractabilis benignitas do-
ctrine suauitas ac paciēcie firmitas la
boꝛ actionis et feruoꝛ ↄtemplationis.
Hec ille. Prima igit̄ ↄditio ad dei ℭ
ſuiciū necessaria ē hūilitas sicut scri-
bitur ꝑma pe. ij. Nō sum⁹ quasi vela
men hñtes malicie libertatē sed qua
si ſui dei Glosa ibi Seruitus dei hu
militatē requirit qꝛ q̄to quis hūili-
oꝛ tāto xp̄o similioꝛ ꝫ q̄to dño seru⁹
similioꝛ tāto sibi noscit̄ placencioꝛ qꝛ
naturaliter oīe aial diligit sibi simi
le. Secūda ↄditio est veritas nō solū
oris sed etiā opis Dicit eñi phūs ꝙ i
eo ꝙ res est vel nō est. est orō ũa vel
falsa. Eodē mō de opibus nr̄is multa
sunt opa de genere bonoꝝ que tñ nō
sunt vera opa vt ea que fiūt ex ypocri
si. Sicut eñi circul⁹ expositus ad sig
nādū venale vinū signū est mendax si
nullū fuerit vinū in cellario sic omne
opus extrinsecū quasi signū mendax
est vbi nō subest dilectio. Et ideo
dꝛ Thobie vltimo. Seruite dño i ve
ritate. Tercia ↄditio est diuini bene
placiti diligēs ꝑscrutatio Dicit eñi in
centilogio socratis ꝓpositiōe xxx. Ser
uus bon⁹ similis erit ꝑdolo venti. sem
ꝑ eñi vertit faciē aduentū sic eciā ser
uus bonus semꝑ attēdet ad dñm. Et
ideo ephe. v. Nolite fieri imprudētes
sed intelligētes que sit volūtas dei. et
Thobie xiiij. Seruite dño et inquiri
te que beneplacita sunt ei. Quar
ta ↄditio est leta mandatoꝝ execucio
Vnde in ps. Seruite dño in leticia.
glosa nō murmurantes sicut iudei in
heremo murmurauerūt ꝫ ibi morien
tes labo2ē ꝑdiderūt. Vñ seneca eplā

D xlij. Nō qui iussus aliquid facit mi- ser ē. sed qui uolūtarius facit Vn̄ aug9 ad inquisicōes ianuarij Cū hylaritate in laboribꝫ operemur. Hoc em̄ pꝫ ex ēplificacōe ex trāuso crucis ligno i quo man9 figūtur p q̄s opa intelligimus p latitudinē uo crucis hylaritatē note m9 opantis qꝛ tristicia angustat hy- laritas dilatat. Hec Aug. Quinta cōditio est timorata subiectio. Dicit em̄ phūs viij. ethi. qꝫ naturaliter ser uus timet dn̄m Vn̄ Malach. i. Si dn̄s ego sū vbi ē timor me9. Et aug. li. de timore dei. Discat timere qui n̄ vult timere. Et qui timet deū nichil timet nec cuiq̄ ꝑuit Timor mūdi dis simile facit. timor uo dei efficit venera bilē. Hec ille. Dicit in decijs impiali bꝫ descisiōe iij. qꝫ a creatore ad vlti- mā creaturā est timor ordinatiue cre ature ad creatorē q̄si cathena nature cōiūgens p̄dā cū p̄dente. cū igit homo sit p̄da dei igit ꝑuite dn̄o in timore. Sexta cōditio est lenitas animi i cor- rigēdo vt sit correctio delictoꝝ non ex furore sed ex amore. Vn̄ Gala. vi. Si p̄occupatus fuerit hō i aliquo de licto vos qui sp̄uales estis instruite hm̄odi in sp̄ū lenitatis Aliq̄n tn̄ hn̄t sancti aspitatē in uBo sic Jhūs Mat. iij. Genimina vipaꝝ quis vos docu- it effugere a ventura ira ꝫ stephan9 act. vij. Duri ceruice ꝫ i circūcisi cor de vos sꝫ sp̄ui scō restitistis. Semp em̄ tenēt lenitatē animi cū aspitate verbi Dicit em̄ greg. xxiiij. moꝝ. Ju sti cū seuere corrigūt interne dulce- dinis grām nō amittūt. Mali uo et subdoli q̄n lenitatē hn̄t in ore. vene- nosam aspitatē retinēt in corde. Mol liti e n̄ sunt sermones eoꝝ sup oleū et ipsi sunt iacula molles ꝑmōes hn̄t palpones qui regū frequētant limi- na et ideo mollitie verboꝝ acquirunt mollicīe vestimentoꝝ. Vn̄ Math. xi. qui mollibꝫ vestiūtur in domibꝫ regū sunt. Et hoc ē q̄d metrice dr̄. In sac co sordet qui regū crimina mordet.

E Palpo qui rostro n̄ parcit vtitr ostro Septima cōditio est dulcedo verbi in colloquēdo que est affabilitas. Ecci. vi. verbū dulce multiplicat amicos ꝫc Hāc em̄ dulcedinē verbalē cōmēdat sponsus in sponsa Canti. iiij. Fauus distillās labia tua mel et lac sub lin gua tua. In q̄bꝫ uBis duplex dulcedo notatur scꝫ caritatis et affabilitatis. secūda em̄ sine p̄ma sophistica et dece ptoria est quā hn̄t palpones et iō me rito deo odibiles ꝫ homini despicabi- les. Scribit em̄ ecci. xxxvij. Qui lo quit sophistice odibilis est. Dulcedo aūt ꝫ affabilitas nostri ꝑmonis pdire dꝫ ex mellifluo fonte dilectionis. et iō signāter dr̄ et lac sub lingua tua non in lingua tua. i. nō tm̄modo in ore a- dulando sed ꝫ in corde amādo. Vn̄ de hn̄tibꝫ ꝑmonē melleū ꝫ cor felleū dr̄ metrice p poetā. Cor p̄ui celat sub u̇ bi palpo colore Mēs aloe celat sꝫ nec tar stillat ab ore. Tradit lribel sup plinū de hystoria naturali qꝫ aloes ē quedā herba cui9 succus dulcissimus gustantē cogit dormire et dormiētem mori. Hec herba est adulatos calli- dus cuius succus est verbum dulce sꝫ gustantem perimit in sompno delecta tionis. Et hoc est quod seneca ait epi stola clxviij. Palpo tibi ppinat mel sed fel mortis inuenies. Octaua cōdi F

tio ē tractabilis benignitas Co'lo·iij Induite vos vt electi dei māsuetudinē et benignitatē scʒ vt tractari possitio sine molestia amaritudinis repugnātie· Nona additio est doctrine suauitas vt nō fiat doctrina vultu serpētino nec verbo vulpino nō ore sʒ ope· Quia sicut concordat Crisō·in imp·et Bern·in quodā sermone vtilius docent opa q̄ verba et vtili⁹ doctrinant exēpla q̄ dicta· Hāc em̄ doctrinā quilibet laicus hr̄e pt ꝫ tenet· i· exēplū opis virtuosi· Decima additio est paciencie firmitas Hebre·x· Paciencia vobis necessaria est Vn̄ Crisō·in ip·omelia lij· Illius discipulus es qui maledictis non maledixit qui percussus nō percussit qui crucifixus ꝓ suis ꝑsecutoribꝫ exorauit· Si igit repcusseris iā te negasti illius esse discipulū· Si vero nō repcusseris victus appes homini sed dyabolū vicisti Hec ille· De hac paciencie firmitate dt Aug· sup ps· lxxxiij· Accedens quisqꝫ ad suitutē dei ad torcularia tribulationū se venire cognoscat contribulabit̄ conteret̄ comprimet̄ nō vt in hoc seculo peat·sed vt in apothecā dei defluat· Hec ille· G Vndecima additio est strennuitas laboriose actionis T̄himo·ij· Labora sicut bonus miles xp̄i· Dicit vegesius de re militari li·ij· Incōgruū videtur impatoris militē qui stola ꝫ annona publica pascitur vtilitatibꝫ vacare ꝓuatis nō publicis sibi gloriā ascribere nō dn̄o suo· Laboret igitur miles xp̄i nō vt sibi soli thezaurizet sed dei publice vt vnde viuit aliquid refundat· laboret certet militet p̄dicet ad gloriam dei·ad questū nō ꝓpter festū non ꝓpter laudem transitoriā et tempalē nec ꝓpter amiciciā carnalē et mūdialē· Clamat aplūs ꝓma cor·ix· Ego sic curro nō quasi in incertū sic pugno nō quasi aerem verberās sed castigo corpus meū et in seruitutē redigo ne forte cū alijs p̄dicauerim ipse reprobus efficiar· Dicit em̄ Ihero·epistola ad nepocianū· Delicatus mgr̄ ē qui pleno ventre de ieiunijs disputat qui vbo nō facto de pn̄ia p̄dicat Duodecima additio est feruēs requies contemplationis H Ihere·xxxi·vadet ad requiem suā israhel·i·cōtēplationis· Dicit em̄ btūs Aug· sup ps· pte ij·sup beati immaculati· Quociēs pascha celebram⁹ meminisse debem⁹ veteris suitutis et noue libertatis·quid fuimus et quid accepim⁹·vn̄ fuim⁹ ꝫ a quo sumus· Non enim potest quis intelligere ꝑfecte quid accepit nisi pri⁹ meminerit quid fuerit·nec requiē inuenit nisi qui contemplationē gustauerit Hec ille. Iste igitur xij· additiones ad dei seruitutē necessario figurātur et auctenticantur p xij· gemmas quas aaron summ⁹ pontifex super se portauit i ministerio tēpli exo·xxviij et p xij·fruct⁹ ligni celica Apoc·xij p xij·stellas in corona sponse Apoc· xij·p xij·panes in medio mense leuiti·xxiij Sed filijs mortis videt̄ hec xp̄i seruitus duodenaria grauis ꝫ afflictiua· Ideo quēlibet talē xp̄ianū qui manū misit ad aratꝝ xp̄i et ꝓpter laborē retro respexit et recessit ꝓpheta sic lamētatur Migrauit iuda ꝓpter afflictionē et multitudinē seruitutis· Talis ei erat iudas scarioth qui fur erat et loculos habens fm mgr̄m in

hystorijs Cui tantā ɔtulit xp̄c fami
iaritatē. vt p̄dicarꝫ sanaret virtutes
singulariter faceret ꝛ corp⁹ suū sibi
sicut ceteris apostolis in cena trade-
retꝫ ori suo imponeret manibꝫ sacris
sic pꝫ p Aug. sup iohānē. et in glosa
ps. x. Hec etiā habet ex canone. i. q.
. i. xp̄s quod nobisꝫ ex̄ de offi. ordi. c.
Si sacerdos. Et hoc etiā plane ponit
p Criso. in illo li. ꝙ nemo ledit nisi
a seipō et est bn̄ post mediū libri te-
da in exhortationib⁹ ca. xxxix. Mira
xp̄i dispensatio que inde pditori mor-
tuos ɔcessit suscitare ꝙ alijs aposto
lis an̄ mortē suā nō ɔcessit qd legi-
mus. Sed cām tradit ille Zacharias
tripolitan⁹ sup vnū ex quatuor mul-
ta singularis amoris indicia ostendit
saluator pditori vt saltē p beneficium
ip̄m alliceret ad salutē. Nō obstātibꝫ
tn̄ talibꝫ amorosis indicijs iugū xp̄i
suaue ḡue sibi videbatur. Et ideo mi
grauit iudas pp̄ter afflictionem ꝛc.
Migrant igitur a seruitute xp̄i et
ecclesie. oīes heretici ꝛ scismatici p̄su
mētes et desperantes. oīes a fide apo-
statantes q̄lis erat ille Julian⁹ apo
stata magnus impator. De quo trac-
tāt Martin⁹ in cronicas pte impiali
ꝛ Carnoteñ. in suo policraticon libro
viij. ca. xxi. Julian⁹ inquit vilis ec-
clesie apostata et sordid⁹ impator. ac
lo peius ꝙ viribꝫ xp̄m pseqūtus est
qui dū aduersus persas ꝛ archos expedi
tionē ageret ꝛ ꝑdolis i reditu suo mor
tē xp̄ianoꝝ omniū in ɔtēptū ihū gali
lei ꝑ sacrificio deuouisset deus iniustis
pbꝫ populi mercuriū martirē desti-
nauit qui tirannū illū in castris suis
ad p̄ceptū beate marie ṽginis cū lan

cea pforauit et qui psequebat ihesum
a galilea viuēs coegit cū mercurius
morientē ɔfiteri xp̄m sui esse victorē
et galileū quē psequutus est de se triū
phasse. Vn̄ et paulo an̄ exitū misera-
bilis spūs altissima voce sic clamauit
vicisti galilee vicisti. Hec ille auctor
Hijs igit dictis migrauit iste miser
quasi alter iudas pp̄ter afflictionē pe
naꝝ ad multitudinē ꝓuitutis infero-
rū et pp̄ter seruitutē culpaꝝ ad af-
flictiōꝫ terribiliū tormētoꝝ Ca. xv

Abitabit inter Gentes nec inuenit requiē . C

Hec l̄ra allegorice verificat de eccle-
sia tam de malis ad malos ab ecclesia
recedētibus ꝙ de bonis inter malos in
ecclesia remanētibꝫ. De malis vero q̄
ecclesiā xp̄i reliquerūt et ad infideles
transierūt requiē nō inuenerūt habitāt
enī inter gētes. Ut sic pꝫ xxix. morꝝ.
ca. xviij. sicut bestie in heremo ita gē
tiles manēt in mūdo. eo ꝙ fidē dei et
notitiā nō hn̄t cultū diuinitatis nō te
nēt opus legale nō exercent sed illis
priores ipsi sunt qui fidē sine operi-
bꝫ mortuā hn̄t et deū p ɔtēptū blas-
phemantes peiores vel priores demonibꝫ
deuenerūt. Cū igit sicut pbat beatus
Aug⁹. iij. de trini. ca. iij. Oīs crea
ture beatitudinē cupiūt. ergo tales q̄
inter gētes gētiliter viuūt quos ꝑ a-
postatis ecclesiasticis ɔtinue remordꝫ
ɔsciencia requiē eternā ɔtinue appe-
tūt sed peccatis eos excecātibꝫ requiē
nunq̄ inueniūt. Igit de quolibꝫ tali

verū est ꝙ habitauit inter gētes nec
inuenit requiē. Aliter exponi pt̄ de
bonis in ecc̄ia cōuersantibꝫ inter malos
Inuident eni͂ bonis mali in om̄i gene
re virtutis et vicij sic̄ pꝫ iij.q.i. Nul
li dubiū Dicit eni͂ Ierō. in ꝓlo. que
stionū hebraicaꝝ sup Geñ. ꝙ omnis
virtus hꝫ inuidiā ecā inter eos q̄ bo
na dant ⁊ bona recipiunt. Dico in-
quit quis vnq̄ ꝓfunda aut cōmunia
donauit qui nō est passus inuidiā ne-
D qꝫ derisionē. Si eni͂ indoctus discipu
lus ꝓfunda audierit aut ficta credit
et falsa qꝛ indoctus est ⁊ cecus nec ta
lē hꝫ vsum aut inuidus glorie ingra-
lis a quo gloriā colligit materiā mu-
tat formā trāsformat vel falsa veris
et erronea scitis intermiscet. Hic igi
tur est inimicus hō in grano doctrine
furtiue supseminās zizania hic ē qui
fermēta phariseoꝝ cōscripsit i massa
euāgelicā. Hic est ille polip⁹ detest
bilis qui cū insti⁹ agnosceret̄ oia di-
iudicauit ardua oia cōtēpnauit subti
lia noua negauit et abhorruit sibi iau
dita vetera derisit nesciuit oia Nōne
ecōtra vides doctorē cōtra gloriā valē
tis discipuli inuidie flatibꝫ agitari.
Hec regina mortis inuidia vbiqꝫ re
gnat vbiqꝫ impat nisi vbi fortis ar-
matus castꝝ defendit sine requie.
Hec Ierō. Si igit̄ hec traditio vā
est tunc plane locū hēt illō ezech. ij.
Filij dura facie ⁊ indomabili corde
sunt ad quos ego mitto te Tu igit̄ fi
li hoīs ne timeas eos neqꝫ ſmōes eo
rū metuas qm̄ increduli ⁊ subūsores
sunt tecū ⁊ cū scorpionibꝫ hitas vba
aūt coꝝ ne timeas et vultus coꝝ ne
formides sꝫ vba mea que do tibi loque

re ad eos qm̄ dom⁹ exasꝑans ē. Ex
hijs igit̄ p̄fatis cōcluditur de quolibet
bono inter malos cōmorāte ꝙ hitauit
inter gētes nec inuenit requiē. Et
hoc cōfirmat et cām reddit amorosam
Greḡ. xxiij. moꝝ. ca. xvi. Secreto i
quit dei cōsilio agit̄ vt h⁹ ꝑegrinacōis
tp̄e electoꝝ via turbetur. via quippe
est vita p̄n̄s qua ad patriā ꝑgim⁹ et
idcirco occulto dei iudicio frequēti cō
turbatiōe cōterimur ne viā ꝓpriam
diligam⁹ Solēt eni͂ nōnulli viatores
cū amena fortasse in itinere p̄ta cōspi
ciūt ꝑgendi moras ꝓlongare ⁊ ab in
cepti itineris rectitudine declinare eo
rūqꝫ gressus cōiter tardat pulchritu
do itineris cū delectat Electis igitur
suis ꝑgentibꝫ dn̄s hui⁹ mūdi iter a-
sperū facit ne dū quisqꝫ vite p̄ntis re
quie quasi vie amenitate pascit̄ ma-
gis eū diu ꝑgere q̄ citi⁹ ꝑuenire dele-
ctet ne dū oblectat̄ in via obliuiscat̄
qō desiderat in patria. Hec Grego.
Et sequit̄ in textu. Oīs ꝑsecu C
tores eius appħenderūt eā inter āgu
stias. Dicit auctor de ꝓprietatibꝫ ele
mentoꝝ li. iiij. ꝓprietate xxxv. Ois
ꝑsecutio alicui elemētoꝝ assignatur.
Aut eni͂ est mētalis et hec est ignis
in spera cordis que nūq̄ dīt sufficit.
Cuiusmodi est odiū et ois inaffectio
aut est vocalis et ista est ventus quē
angelus esdre p̄cepit mēsurare cuius
modi ē oīe mendaciū ⁊ detractio aut
est manualis hec ē aqua q̄ q̄st diluuiū
inundauit sup terrā cuiusmodi ē om
niū rex latrnaciū spoliatio. aut ē istru
mentalis ⁊ hec est terra q̄ sanguinem
generat ⁊ effūdit sanguinē deuorat ⁊
cōsumit cuiusmodi ē varia corpoꝝ at

D ... lediatio. Hec ille. In ista quadruplici persecutione ecclesia in ecclesiasticis et xpus in xpianis apprehenduntur et affliguntur quia sicut patet xxx. mor. in principio et etiam iij. q. i. Nulli dubium xpm persequitur qui eius membra persequitur. Primo igitur in ecclesia regnat persecutio mentalis cuiusmodi est odium et omnis inaffectio. Dicit enim Ihero. in commentario super danielem. i. ignis in fornace est persecutio in corde. In ferventi fornace persecutionis quasi tres pueri ponuntur omnes xpiani iuniores seniores et medij vel igitur statuam adora auream vel ignis fornace flammam. Congelata est enim caritas. proscripta est sciencia dei ab homine et invalescit et devorabit mentalis malicia usque ad diem seculi novissimum quo per ignem vindicte ignis culpe cremetur. Hec Ihero. Ex hac auctoritate elicitur conclusio quod usque ad extremum iudicium plus et plus continue crescit peccatum. Secundo in ecclesia inter xpianos regnat persecutio verbalis

C cuiusmodi est omne mendacium omne convicium omnis exprobratio et omnis detractio Cuiusmodi passi sunt omnes sancti dei Dicit enim Aug. super ps. lxix. Duo sunt genera persecutorum vituperancium et adulancium. Adulantes lingua mellita imprudentes et glorie avidos persequuntur et puniunt. vituperantes lingua serpentina filios dei cotidie pugnant. Plus enim persequitur lingua detractoris quam gladius interfectoris quia venenum aspidum sub labijs eorum. Tercio regnat persecutio ma-

E nualis que est rerum ablatio. De hac persecutione tangit Aug. li. de persecutione xpianorum. Estote inquit fortes in fide. perditis mundum acquiritis celum perditis escam acquiritis sapienciam. perditis vestem acquiritis virtutem perditis delectationem acquiritis perfectionem. perditis mobilia et corruptibilia invisibilia et ineffabilia acquiritis. perditis aream acquiritis patriam. perditis domum acquiritis regnum. perditis thesaurum acquiritis centuplum. perditis patrimonium acquiritis xpm qui est summum bonum. mundus te in omnibus mundanis persequitur et spoliat et que sua sunt querit igitur tu xpm sequere et quere que sua sunt. Hec ille. Quarto agitat xpianos persecutio instrumentalis que est corporis vulneratio et tormentorum aggravatio. Dicit Aug. in sermone de invencione sancti stephani. Pax erat sanctis seculi divicias contempnere quia penas minas et tormenta omnia vicerunt pro xpo. Contempnere quod delectat valde magnum est. sed minus est contempnere quod delectat quam vim terrerique quod molestat. Et qui xpm qui est summum bonum querit. faciliter mundum qui est minimum bonum dimittit. Hec ille. Ad eandem conclusionem facit beatus Ambro. libello de virginibus. Si vis inquit tenere xpm quere iugiter. Si vis querere xpm cetera relique nec penam metuas nec laneas persecutionum timeas quia inter supplicia corporis inter manus persecutorum xpus melius invenitur. Hec ille Istis igitur quatuor generibus persecucionum ecclesia

F xpi in xpristianis affligitur et agitatur ut sic allegorice locum habeat littera Omnes persecutores eius apprehenderunt eam inter angustias. De istis persecucionibus ecclesie tractat venerabilis Beda de ymagine mundi. libro. ij. ca. xli. et eciam illud idem ponit in exhortacionibus. ca. ci. sub verbis magis ad propositum. Dicit

igitur ibidē sic Tot magnas ꝙ gene
rales ꝑsecutiōes passa est scā mr̄ ec-
clesia quot plagis egiptus flagellat
sub pharaone et tot erāt ecclesie ma-
gni ꝙ fortissimi ꝑsecutores a p̄mo ec-
clesie ꝑsecutore nerone vsqꝫ ad tēpa
Cōstātini cui⁹ tēpe eccīe pax reddi-
ta est. sꝫ piculosior eaā se ꝙ detestabi
lior corā deo est cotidiana ꝑsecutio ec-
clesie a filijs ꝙ̄ ꝑsecutio ab infideli-
bꝫ vel quibuscūqꝫ alijs exteris. Pl⁹
eīm offendit iude⁹ qui legē hꝫ ꝙ̄ gēti-
lis qui legē nescit et pl⁹ odibilis deo
xp̄ian⁹ est qui manet in morte q̈ꝫ iu
deus qui xp̄m nō recepit. Nescio igi
tur qui in stagno sulphuris in lacu
mortis simliores in culpa ꝓpiores i
pena erūt demonibꝫ q̈ꝫ falsi xp̄iani q
xp̄m in xp̄ianis ꝯtinue persequitur.
Clamat tn̄ tibi o felix frater qui ca-
put submittis serueti paciēcā habe in
me et oia reddā tibi cernit te ꝙ ꝯside
rat xp̄c militantē et exēplū tibi prebꝫ
paciēcie vt te videat triūphantē Hec
ille De hoc igit xp̄i exēplo clamat cū
beda beatus Aug. sup p̄s. lxviij. De
us tu scis impꝑiū meū ꝛc. Quid in
quit tā simile iprudēcie q̈ꝫ cū hr̄et in
ꝑtāte vna voce suos ꝑsecutores pro
sternere pateretur se teneri flagella-
ri ꝯspui ꝙ collaphizari ligno ꝯfigi et
spinis coronari hec maxie iprudēcie ē
simile et stultū. Sed stultū hoc oēs
supat sapiētes. Discāt ergo xp̄iani a
xp̄o mgr̄o milicie q̈liter ꝑsecucōnē pa
ti debeāt i cāpo militātis eccīe sibi q̈si
cui navicule in immēso mari h⁹ mū
di requies denegatur Hec ille. Ex
istis igitur origialibꝫ plāe ꝯcluditur
de eccīa hec lr̄a ꝓphetica ꝙ hitauit in

ter gētes nec invenit ꝛc. Ca. xvi

ymel migra G

uit iudas ꝓpter afflictionē ꝙ multi-
tudinē seruitutis. Exposita p̄us hac
lr̄a hystorice de tribu iuda et secundo
allegorice de eccīa iā tercio tropologi
ce verificatur de misera aīa. Cū eīm
iudas interp̄tatur ꝯfitēs ex hoc pla-
ne tipū tenet aīe rōnalis Hō eīm deū
suū ꝑfecte ꝯfitetur ꝙ exp̄sse in suscre
ꝑtiōe baptismatis. cū dt credo secūdo i
ꝯfessiōe sui criminis. cum dt Cōfiteor
deo oīpotēti. tercio in necessitate orō
nis vbi suā simul indigēciā ꝙ dīnā cō
fitetur potēciā. q̈rto in vtilitate ꝯio-
nis vbi sperans de p̄rie p̄mio corp⁹ xp̄i
recipit ꝓ viatico Iste igitur iudas ē
aīa rōnalis De q̈ sic loquitur Ihere.
Gymel migrauit iudas ꝛc. Gymel in
terp̄tatur plenitudo et hec lr̄a gymel
sub hoc lamento ꝓphetico in ꝑsu tropolo
gico sigt aīe rōnalis deforme plenitu
dinē Dicit eīm ihero. in ꝯmētario sup
illd̄ geū. i. Faciam⁹ hoīez ad imagiēz
ꝙ ad similitudinē nostrā. ꝙ iō p̄mus
pens adā deū ḡuissime offēdit. q̈r ha-
buit vñ stare potuit Ex sui eīm ꝯdi-
tione creacōis hūit in intellcū pleitu
dinē sapiēcie supnalis vt cognosceret
Hūit in mēoria plenitudinē sciencie
vniūsalis vt discerneret. Hūit i volū
tate pleītudinē potēcie singularis vt
resisteret. Ecce ꝙ tres aīe potēcie q̄
sunt intellcūs mēoria ꝙ volūtas suis
p̄conijs replebātur. ꝙ iō dt ihere. gy-
mel Ex p̄fatis eīm v̄bis bti ihero. col
ligitur ꝙ itellcūs aīe i statu inocēcie
hūit ꝑspicacitatē intelligēdi sine erro
re incidente quod potuit non decipi et

memoria habuit lenalitatē retinēdi si
ne labore ↄsequēte q: potuit nō obli-
uisci ac volūtas habuit libertatē colli
gendi sine rigore cogente ꝙ potuit nō
ↄsiundi. Sed q: ꝑ peccatū originale
prius et ꝑ pctm̄ actuale posterius cor
rūdenter ꝑ ↄtrariū aīe intellectū re-
pleuerūt labor in studendo error i cō
cludendo ꝛ memoriā repleuerūt solli-
citudo repetēdi et obliuio retinendi ac
eciā voluntatē repleuerūt rebellio sub
iecti corꝑis ꝛ ↄtraditio īfecti opis. idō
ꝑpter hāc anime deformē plenitudi-
nē ꝑpheta cū p̄ponit Gymel subiun
git Migrauit iuda ꝑpter afflictionē
ꝛ multitudinē seruitutis. Hec igitur
lrā dupliciter exponit. Exponitur eñ
de aīa lamētante in stagno infernaliū
tormentoꝝ sub calamitate finali. et
eciā de anima ↄuersante in claustro
corꝑaliū pctōꝝ sub vanitate mūdiali
Primo igitur aīa penis ꝑpetuis con
dempnata multiplici subicitur ꝟuituti
et multiplici affligitur afflictione. Di
cit eñ wilhelmꝰ de ↄches sup̄ boeciū
de ↄsolatiōe phīe li. iij. metro vi. tria
esse genera ꝟuitutis Est eñ ꝟuus iu
re p̄lij cuiusmodi est captiuꝰ in bello
qui vincitur et abducitur. Est eciam
seruus iure p̄cij Cuiusmodi est filiꝰ
qui a patre venditur et subicit. Est
eciā seruus iure vicij cuiusmodi est i
domabilis famulꝰ qui tyrāno tradit
et tormento affligitur. Pari mō dāp
natus in inferno subicitur vt seruus
iure p̄lij q: a dyabolo vincebatur in
p̄lio pctōꝝ. Subicit eciā ꝟuꝰ iure p̄
cij q: seipm̄ delectacōe vendidit com
mutauit ꝛ obligauit dño doloꝝ et laboꝝ
ac tercio subicit vt ꝟuꝰ iure vicij q:
ꝑ finali fruitiōe vicioꝝ tradit q̄si in-
corrigibilis tyrāno tormētoꝝ ꝛ sic sub
multiplici ꝟuitute multiplici et mise-
rabili afficitur afflictiōe ꝟm ꝙ testat
btūs Aug9. ꝟ. lv. vel. nine p̄mo Dā
pnati inquit cruciabūtur in gehēna do
loris nūꝗ̄ lucē visuri nūꝗ̄ refrigeriū
adepturi sed ꝑ milia miliū ānoꝝ cru
ciandi nec tn̄ in secula liberandi vbi
nec qui torqꝫ fatigat nec qui torque
tur aliqñ liberat nūꝗ̄ morietur ꝛ tamē
sic cruciabit vt ex dolore sp̄ mori vide
atur Semp eñ sic ignis ↄsumit vt
semp resurget ꝛ sic tormēta agūtur vt
semp renouētur vt quasi pena semp
cresceret ꝛ paciēs semp in dolore defi
ceret Hec ille. Ibi igit ꝑpter affli-
ctionē et multitudinē ꝟuitutis quasi
semp migrauit iudas vt aīa que deū
reliquit nec nouit in ꝓspis saltē dolo
re coacta ↄsiteat in adūsis. Vnde et
sequit in textu Habitauit inter gen
tes nec inuenit requiē Iste gentes
sunt demones de quibꝫ scribitur Iu-
dicū iij. Iste sunt gētes q̄s reliquit
dñs. Inter has igitur gētes nō ē re
quies Cū sic scribitur Job x. Illa
est terra tenebrosa ꝛ opta mortis ca-
ligine. terra miserie ꝛ tenebraꝝ vbi
vmbra mortis ꝛ nullus ordo sꝫ sempi
ternꝰ horror inhabitat. igitur anima
que illā inhabitat regionē nūꝗ̄ inue
nit requiē. Vñ ꝛ sequitur cū Oēs
eñ ꝑsecutores eiꝰ appͤhenderūt eā in
ter angustias. i. ꝑ angustias. Nulla
enim ꝑticula corporis ibi vacabit a
pena nulla potēcia aīe vacabit ab āgu
stia. q: sic scribit Sap. v. erūt sibiip
sis maledicētes ꝛ p̄ angustia spūs ge
mētes. sic igit exponit lrā d aīa misa

D

in inferni sauciibz doloribz agitata. Aliter exponit̃ de aīa misera descrente g̃ciam et culpe subiugata. Dicit auctor de ꝓprietatibz elemētoꝝ li. v. ꝓprietate ix. q̄ ſuitus dei stat in libertate nec seruū hz coactū aliquē. Aut em̄ sponte xij. credit articulos et decē p̄ceptis obedit. ꝯsilijs euāgelicis acquiescit atqꝫ istoꝝ opibz adheret et sponte pimplet. aut seru9 dei nō est. Vn̄ sicut traditur in canone xv. q. i. Nō est. Xp̄s nullū hz militē nisi volūtarium nec ecīā dyabolus. sequit̃ igit̃ vbi prius ſu9 dei in ſuitute salubri n̄ inuitus aut coactus ieiunijs militat et vigilijs lacrimis ꝫ suspirijs pīma obediēcia castitate et paupertate. Hec ille Sed qꝛ talis ſuitus ↄ̄solatoria videtur et afflictiua iō ꝓpter hāc afflictionē et multitudinē ſuitutis xp̄istiani multi migrāt ad seruitutē vanitatis humane. Et hoc est qd dicit ꝓpheta Migrauit iuda ꝓpter afflictionē q. d. Migrāt em̄ multi de virtute in viciū de grā in culpā de securitate i piculū de gloria in miseriā de veritate in vanitatē de libertate in captiuitatē de dominio in subiectionē de p̄conio in ↄ̄fusionē de potēcia in seruitutē. Hec ē em̄ seruitus peccatoꝝ de qua Bern̄. de ↄ̄sideratione li. i. ca. iij. Coactus seruitus est miserabilior sed affectata ē miserior et seneca eplā xlvij. Nulla ē ſuitus vilior q̄ volūtaria ſuitus viciorꝝ quorꝝ Jugo mortifero se submittit miser homo Dicit em̄ Ambro. li. de noe nichil est qd tam misere ſuitutī hominē subiciat sicut lib do ac hui9 vita mortis q̄ Jugo quodā criminū g̃ uissimo depmūt in serā ↄ̄scienciam vt

nequeāt attollere qd innocēcie ꝑdiderit libertate Et ideo ne iugū vite abiciatur et hoc iugū mortis recipiat scribitur eccī. ij. Fili accedens ad seruitutē dei sta in timore et iusticia ꝫ p̄para animā tuā ad tēptationē. Nā sicut docet Ambro. ad hereneū epistola vij. qui ſu9 est dei militat ↄ̄tra vicia armatur virtutibz. Seru9 uo dyaboli seruit proprijs passionibz seruit ꝓprijs peccatis actionibus et vicijs. quorum dominatū nec nocte nec die fugere p̄t. qꝛ intra se dominos habet et intra se seruiciū patitur intollerabile. Vnde et secū ↄ̄cordat Aug9. de ci. dei li. iiij. c. iij Homo recedēs a seruitute dei factus est seruus tot dominoꝝ quot peccatoꝝ. Et ideo sicut dicit Tullius in philippitate li. ij. ſuitus peccatorum postremū est omniū malorum que nō modo bello repellenda sed eciam morte exrcienda Istā igitur seruitutem dampnabilem describit esse fugiendam Bern̄. in floribus suis li. ix. ca. xvij. Quatuor sunt inquit quorum in hac vita obsequijs deseruim9 deus dyabolus caro mundus. Deo em̄ militam9 pietatis operibus humiliter insistendo peccatorꝫ agminibz viriliter resistendo et potestates aereas subtiliter oppugnando Carni autem militamus corpori acidie acquiescendo. gule dilicijs insistendo luxurie fetori seruiendo. Mundo eciam militamus auaricie estibus anhelando. honoris altitudinem affectando et fame latitudinem seminando. Dyabolo militamus bonorum prouectibus inuidendo. contra deum et prelatos supbie spū intumescendo ꝑ

locari ꝑsumendo ac dirigi ꝯtẽpnẽdo
Habẽt eñi singuli isti ꝑncipes ꝓ ser
uis suis ꝓpria donatiua Dat eñi de⁹
seruis suis iterminabilẽ felicitatẽ ꝓ
co momentaneã voluptatẽ. Mũd⁹ ve
ro suis seruitoribꝫ dat mũdialẽ ꝓspe
ritatẽ ac tẽpalẽ ac trãsitoriã sublimi
tatẽ. Et dyabolus suis largit seruis
miserabilẽ captiuitatẽ et interminabi
lẽ calamitatẽ. Hec ille. In hac igit
multiplicitate ꝯuitutis nichil inuenit
anima misera nisi infinitatẽ afflictio-
nis sic scribit ecclesiastes ꝑmo vidi
cũcta que fiũt sub sole et ecce vniuer
sa vanitas ⁊ afflictio spũs. Quã au-
ctoritatẽ pulchre ꝑtractãs venerabi-
lis beda in exhortationibꝫ ca. cxv. Di
cit sic O captiua filia syon que in car
cere peccatoꝝ ꝯuersaris et vinculis
vicioꝝ colligaris. Quid inuenisti in
mortis viridario nisi mortẽ. Quid in
uenisti in rosa supbie nisi vanitatem.
Quid in absinthio inuidie nisi amari
tudinẽ Quid in lilio luxurie nisi feto
rẽ et ꝯtritionẽ. Quid in vrtica auari
cie nisi dolorẽ et afflictionẽ. Vide eñi
cũcta sub sole oblectamẽta ⁊ ecce vni
uersa vanitas ⁊ afflictio spũs Hec il
le. In ꝯuitute igitur pctõꝝ transit
aĩa infatuata de vicio in viciũ de pecca
to in pctm̃ de piculo in piculũ et de in
fortunio in infortuniũ qꝫ de tẽptatiõe
in delectationẽ de delectatione in volũ
tatẽ de volũtate in ꝯsensum de ꝯsensu
in opationẽ de facto in ꝯsuetudinẽ de
ꝯsuetudine in desperationẽ de despacõ
ne in dãpnationẽ et sic migt misera-
biliter misera aĩa de ꝯuitute xp̃i ama
bili ad ꝯuitutẽ dyaboli lamẽtabilem.
Et hoc est qd figuratiue describitur

Ezech. xij. Per diẽ trãsmigrabis de
loco ad locũ alterũ et vespe egredie-
ris facie velata. quasi dicetur sic ad ho
minẽ peccatorẽ Per diẽ. i. ꝑ vite tue
curriculũ et h⁹ mũdi transitũ trãsmi
grabis de loco ad locũ alterũ. i. de pec
cato corrues in pctm̃ ⁊ vespe egredie
ris facie velata qꝫ in morte que est vi
te vespa exibit spũs et migrabit aĩa
de corpe quasi cecata desperatione et
velata dãpnatione ⁊ sic ad chaos mor
tis de regno salutis migrat iudas ꝓp
ter afflictionẽ ⁊ multitudinem serui-
tutis Capitulum xviij.

Abitauit inter gentes nec inuenit requiẽ

Postq̃ vt ꝑdictũ e aĩa peccatrix mi
grat a deoꝝ cathalogo scõꝝ ꝯiir capti
ua circũuoluit in circulo vicioꝝ Ha-
bitauit eñi inter gẽtes nec iuenit req
em. Iste gentes sunt passiões deside
rioꝝ quo ad intra et delectatiões opa
tionũ quo ad extra Vñ scribit eccĩ. l.
Duas gẽtes odiuit aĩa mea q̃ sunt
passio mẽtis in desiderãdo et impletio
criminis i opando. Int igitur istas du
as gẽtes ois q̃ tẽtoriũ figit. q̃ taber-
naculum ponit numq̃ quietem sentit
numq̃ requiem inuenit. Dicit enim
Greg. viij. moꝝ. c. xxi. sup illd Job
Factus sum michimetipi grauis Vñ iste
lix hõ a dõ recedit a crene molestias
a mẽte ãgarias patit ac q̃stiões tole
rat ⁊ grue põd⁹ portat seipm̃ qꝫ vñqꝫ
ꝑmit ãxietatibꝫ vñqꝫ vrget ifirmitatibꝫ
vñqꝫ pellit passiõibꝫ pctõꝝ vt q̃ elicito

deo se sibi ad requiē sufficere credidit nil in se nisi tumultū turbationū inueniat inuentūqȝ se fugere querat sȝ auctore ↄtēpto quo se fugiat nō hȝ. Hec ille. Ex hac auctoritate sequitꝫ φ anima in peccatis nūq̄ requiē inuenit nec vnq̄ laborē tedij tollit. Et hoc est qđ ↄfirmat Aug⁹. vi. ↄfessionū li. De inquit ve aīe audaci q̄ sperauit si a te recessisset se aliquid meli⁹ habiturā. versa em̄ et reuersa in ventrē tergū et latera inuenit ⁊ sentit φ dura sint oīa et tu solus dn̄e de⁹ requies es ⁊ aīe ad te reuertēti ades. Hec ille. Quare aūt mens humana in peccatis nūq̄ requiē inuenit duplex est ratio. Prima est ex pte culpe qꝛ sicut pbat seneca eplā xxx. naturaliter peccatū peccatorē aut pauore aut pudore inquietat ⁊ iō cōcordāter dt scriptura φ extrema gaudij luct⁹ occupat. Secūda racō est ex pte anime qꝛ aīa sic est creata φ solo deo ↄdito re frueret. Et ideo nichil fictū aut finitum est qđ sufficiat ei⁹ adimplere amorē et appetitū. Et hoc est qđ tradit Aug⁹. ↄfessionū li. i. Dn̄e fecisti nos ad te iō inquietū est cor nostrū donec requiescat in te et postea libro xiij. dicit sic Nulli creature rationali aliquo mō suffiat ad beatā requiē quicquid deo min⁹ est. In te igitur dn̄e de⁹ requiescim⁹ te in te fruimur et appetim⁹. tu requies nostra tu locus noster amor illuc tollit nos ⁊ spiritus tu⁹ exaltat nos de portis mortis ponderibȝ suis ferūtur et loca sua petut oīa. pond⁹ em̄ nō solū ad ima sȝ ad loca ē. sursum em̄ tēdit ignis ⁊ deorsum lapis oleū infra aquā fusum sup aquā attollitur ⁊ aqua sup oleū fusa infra oleū submergit. Igit loca sua sic appetūt oia vt ad quietē naturalē pondera rapiāt vniūsa. Omia inordinata inquieta sint et q̄nto pl⁹ ordinātur tāto pl⁹ quiescūt. pondus meū amor me⁹ eo feror quocūqȝ feror. Hec ille Sed quō hoc pond⁹ ferri debeat oñdit aug⁹. ↄfessionū li. iiij Redite inquit p̄uaricatores ad cor et inherete illi q̄ fecit oīa. qui vos creauit ⁊ recreauit qui vos solus sanat et solus saluat solus ↄfirmat ⁊ beati ficat. state in eo et secure stabitis requiescite in eo et quieti eritis. Hec ille. Ex istis igit origialibȝ ↄcludit φ requies aīe rationalis in solo deo reperitur et φ afflictionē spūs in omni re alia aīa misera expit. et φ ad istā requiē redit solūmō p pn̄iam ois aīa q̄ recessit p ordinatā ↄcupiscētiā. Et hec est ↄclusio beati aug. sup iohannē omelia xx. Cū inquit attēdis deū p⁹ bona opa quieuisse nūq̄ tibi speres requiē nisi cū bona fueris operatus nūqȝ tibi requiē spes nisi cū p pn̄iam redieris in illā similitudinē in q̄ fact⁹ es q̄ȝ peccando pdidisti. Hec ille. Bn̄ igit de aīa peccatrice quo ad ei⁹ ultatē ⁊ fuitutē quo ad ei⁹ aiūonē ⁊ afflictionē pphā predixit cum sic subdit. Habitauit int gētes ⁊c. Sequit in textu Oēs psecutores ei⁹ apphēderūt eā inter āgustias. Aīa em̄ q̄ deū relinquit duplicē patit psecucōꝫ qꝛ intrīsecā ⁊ extrīsecā Intrīsecā āt psecutio aīe ē remors⁹ ↄsciē ⁊ hoc q̄d duplicat pmo itellāū eō sp reputat qꝛ n̄ fecit qđ debuit sȝ fecit qđ nō debuit qꝛ sic pȝ xxvij. mo. c. xviij. ex lege natē q̄ ē

ↄsciencia vniusquisqȝ scit opus suū re
ctū esse vel prauū. Secūdo qꝛ racō
voluntatē reprehendit. Dicit eī Jhero.
lxxxiiij. lex ↄsciencie oīni facto dōme
stica sic est iusta ꝙ nullo precio ige
mo nullo precio colore argumentoꝝ
decipit vel decipitur. sed ipsis nos co
gitationibȝ quasi testibȝ fidelissimis i
oīnibȝ nos arguit aut defendit repro
bat aut apꝓbat excusat vel ↄdemp
nat. Hec ille. Tercio qꝛ rō semꝑ
D insultat et exꝓbat memorie. Dicit
eī Grego. xxvij. moꝝ. ca. xviij. ꝙ
semꝑ ↄsciencia testimoniū phibet cō
tra factū malū et Petrus Rauēn. s.
cxxiij. Consciencia inquit quasi exe
cutrix iusticie et vindicatrix iniurie
dei memorie anime quociens errat i
sultat et accusat et in extremo iudi
cio peccator plus erubescet de ↄsciēcia
ꝓpria ꝙ̄ de deo et gehenna ꝙ̄ de pecca
to et culpa ꝙ̄ de dyabolo et alia crea
tura ꝓpriā eī animā sine fine de pec
cato publice accusabit. Hec ille.

Quarto qꝛ totam naturā simul
corpis et anime toti vniuerso accusan
do ↄqueritur. Dicit eī venerabilis
beda in exhortationibȝ ca. xxx. Cū in
quit conditor vniuersi mūdū maiorē
renouabit ꝫ mundū minorē iudicabit
tūc oīnibȝ creaturis que sibi seruie
bant ↄtestantibȝ ↄsciencia implacabi
lis totū hominē incessanter accusabit
Conquesta eī de anima appellabit
ꝙ corpus sibi ↄmissum nō rexit sed
pemit nō regulauit sed irregulauit
nō versus vitā deduxit sed in vita se
duxit. Cōquesta vero de corpe ap pel
labit ꝙ caro spūi nō obediuit ꝙ disci
plinā nō subijt ꝙ penitenciā nō rece
pit. nō est sensus aut membrū in cor
pe. nō est potēcia vel actus vel virtus
aie quē ↄsciēcia eterno clamore nō ac
cusabit. Hec ille. Pensatis igit̄ hijs
dictis pmijs dt Aug⁹. i. ↄfessionum
Jussisti dñe ꝫ ita est vt pena sua sibi
sit oīnis inordinatus anim⁹. Prima
igitur et intrinseca aie psecutio ē re
morsus quadruplex ↄsciēcie. Secun
da ꝫ extrinseca psecutio aie in pecca
tis ↄuersantis est quadruplex. patit̄
eī psecutionē ab eccia a carne ꝓpria
ab hominibȝ malis ꝫ a demonibȝ Ec
clesia eī illā psequit̄ frequēter per
excōmunicationē. Cū eī vt pȝ xi. q. E
iij. Canonica excommunicatio nō sit in
si sepatio a ↄmuniōe fideliū ergo quo
ciēs aia mortaliter labit̄ totiēs ab ec
clesia triūphāte excōmunicat̄ qꝛ a do
ꝫ oībȝ scis p pctm̄ sepat. Et talis ex
cōmunicatio lōge grauior est ꝫ terribi
lior ꝙ̄ aliqua alia psecutio excōmuni
cacōis ecclesie militātis que solū se
pat a cōmunione fideliū in terris nō
in celis. Secūdo animā miserā p
sequit̄ caro ꝓpria p cōtinuā cōtradi
ctionē Dicit eī plini⁹ in hystoria na
turali ꝙ duo sunt genera sꝑentū. q̄
cū se inuicē viderint ꝑpetua pugna
excitant̄ nec vnꝙ̄ desistūt aut sepan
tur donec alter sꝑens vel vterqȝ fue
rit mortificatus Jsti duo sꝑētes qui
ꝑpetua pugna sibi inuicē aduersantur
sunt caro ꝫ aia q̄ ꝙdiu cōiuncta fuerit
rebellāt cōcertant ꝫ sese mutuo pse
quūt. sic dt aplus ad gala. v. Caro
cōcupiscit aduersus spm̄ ꝫ spūs aduer
sus carnē. Hec eī sibinuicē aduersan
tur vt nō quecūqȝ vultis ea faciatis glo
sa ibi. Videte q̄le bellū qualē rixam

in'ter nos sentim⁹. nullū em̄ est viciū cui virtus aliqua nō contrariatur quia spūs concupiscit aduersus carnem nec aliqua est virtus cui viciū aliqd non contrariatur quia caro concupiscit adūsus spiritum & illū cōtinue psequitur Unde aplūs ad roma. vij. Video aūt aliam legem in membris meis repugnantem legi mētis mee. Glosa hee due leges sunt fomes carnis et ratio spūs in vno homine coniuncte que sem p sibimuicē repugnāt. fomes em̄ car nis que regnat in oculo ad concupiscē dum in manu ad tangendum in pede ad ambulandū in aure ad audiēdum recte dicitur lex quia legittime factū est vt qui nō obedit suo superiori ei nō seruiat suū inferius. i. caro. Sup te est dñs tuus infra te est caro tua Serui igitur meliori et superiori vt tibi seruiat inferior cōtēpsisti superiorem torqueris ab inferiori et psecutionem pacieris. Hec glosa. Tercio miseram animā psequūtur homines mali p opationes verba et exempla que inficiūt. Dicit em̄ Greg. iij. mor. ca. xij. Quiancz nos ad mala operibus vel exemplis alliciūt pfecto psecutores sunt nostri a quibz temptationū certamina sumim⁹ et ideo cō tra malos cōplices dicit pphta Ysa. iij. popule meus qui te laudant et beatū dicūt ipsi te decipiūt vt dicit Jheronim⁹ in cōmentario letalius ferit et periculosius pautit lingua adulatoris q̄ manus interfectoris Quarto miseram animā psequūtur demones p temptiones et peccata que alliciūt. Dicit em̄ Jhero. epistola xxxij. vbi ptractat illud aduersarius vester tanq̄z leo rugiens circuit querēs quē deuoret princeps psecutionis circuit et tu pacem putas sedet in insidijs et tu securus transis. Inde te psequit luxuria inde auaricia conatur erumpere Inde venter meus vult michi de⁹ eē primo. Compellit me libido vt inhabitantem in me spm̄ scm̄ fugē & tem plū eius violem psequitur me horribilis hostis cui nomina mille. mille nocendi ar tes sunt et cautele et ego infelix me victorem putabo dū sic cōtinue capior. Hec ille. Ad eandem cō clusionem est Criso. sup Math. in imperfecto omelia xix. super illud potestis bibere calicē &c. Incipe resistere adūsarijs tuis et sic primo intelliges q̄ sa pies q̄ fortes sunt spūs desideriorum maloꝝ qui te psequūtur. Hec enim est pugna periculosa & iō victoria ei⁹ est gloriosa que potuerit odire quod amat et amare qd' odit Hec ille. Cū igitur infelix anima recesserit a principe pacis a deo scz qui est centrū qui etis ad locū vere requiei et inter tot hostes ventilatur tunc habitat inter gentes nec vnq̄ inuenit requiem et cū quadruplicem psecutionis angustiam sentit interius et quadruplicē eam exterius tūc de se misera pbabit Jheremiā vere sic pphetasse. Omēs psecutores eius apphenderūt eam in ter angustias. Capitulū xviij.

Emel migrauit iuda propter afflictionez

et multitudinē seruitutis. Exposi

prius hac lra tercia hebraica que est
Gymel cũ suis tribz subiectis versi-
culis hystorice de tribu iuda allegori
ce de sancta ecclesia ac tercio de mise
ra aia iã nũc sequit̃ de filio dei mes-
sia qui ex titulo p̃cedente ꝙ ex textu
ꝯñte describit lamẽtabilis a ꝓpheta
Ihere. Gymel inquit migrauit iu-
das ꝙc. Gymel igitur vt pz p ꝑemi
giũ est nota plenitudinis ꝙ tm̃ valet
Gymel in hebreo q̃tũ gãma i greco
ꝙ G in latino. Gamma igitur vt
pz in canone di. lxxiij. sig̃t tria. Con
siderando igitur dei filiũ in patibulo
corrũdẽter ad gãma sig̃t triplicẽ ple
nitudinẽ tũc ꝯcurrentẽ in xp̃o. Dicit
em̃ Ihero. li. de pfecto homine ca. vij.
ꝙ filius dei in cruce repletus erat tri
plici plenitudine scz glorie gracie et
pene. Xp̃c inquit dei et virginis fili-
us pfectus insimul deus et homo simil
in vnũ ditissimus ꝙ pauperim9 omni-
no nudatus et depaupatus in patibu
lo nichil tũc hñs nisi animã cũ corpe
que simul assumpsit in matre virgie
plenus erat ꝙ supplen9 trina pleni
tudine plenus quia verus deus om-
ni magnificencia ꝙ gloria plenus in
anima. quia homo et deus omni gra-
cia et misericordia plenus in corpore
quia verus homo omni pena et angu-
stia. Iheremias igitur in spũ hãc se
nariã p̃uidens plenitudinem ex causa
summe colorata Clamat Gymel.
Sed v. p̃mas plenitudines cũ vi. co
pulando quasi filiũ dei crucifixũ in sex-
ta plenitudine deplorando ꝯsequẽda
sic subiũgit Gymel migrauit iudas
ꝓpter afflictionẽ ꝙ multitudinẽ s̃uitu
B tis Iste est em̃ iudas machabeus

fortis viribz. i. Macha. ij. qui contra
appollomũ. i. ꝯtra dyabolũ obuiã exi
uit in campo. i. Macha. iij. sicut em̃
ille appollomi9 ꝙ multi alij psecuto-
res se exercerũt ꝯtra iudã sic ille dya
bolus ꝯtra animã ymmo innumerabi
les demonioꝝ turme a mũdi princi-
pio ꝯtinue se exercerũt Vñ si quera-
tur illud Iudicũ. i. Quis ascẽdet an̄
nos et erit dux belli rñdet deus pr̃ de
deo filio iudas ascendet ante vos cẽm
em̃ terrã tradidi i man9 eius vbi dt
virtus Orige. in ꝯmentario sic pone
xp̃m in mente et signum crucis recipe
vexillũ in fronte ꝙ transibis securus
inter legiones demonioꝝ. Xp̃c em̃ q̃
si verissimus iudas potestates aereas
debellauit. Vnde sicut victi arma vi-
ctoris sic demones crucẽ quasi vexillũ
redemptoris expauẽt et abhorrent.
Hec ille. Vnde de isto iuda ascenden
te patibulũ quasi mortis dextrariũ et
dispergente infernalẽ exercitũ scribi
tur. i. Macha. iiij. Apparuit iudas
in campo ꝙ aggrauatũ est bellũ inter
iudam et gorgiam et ꝯtritus est gor-
gias et fortitudo gencium dissipata est
Vnde et de prelio iude narrabãt om-
nes gentes scz angeli homines et de-
mones. Hic est igitur verus iudas
qui in benedictione patriarchali pre
omnibz fratribz recepit p̃comiũ. Scri
bitur em̃ Geñ. xlix. Catulus leonis
iuda. Iuda te laudabũt fratres tui
q̃tũ ad homines et adorabunt te filij
patris tui q̃tũ ad ãgelos Pulchrio-
res sunt oculi eius vino ꝙ dentes ei9
lacte candidiores lauabit in vino sto-
lam suam et in sanguine vue palliũ
suũ. Btũs Ihero. hic in commẽtario

et lōge planiꝰ in libello de bn̄dictioni bꝫ ꝗ maledictionibꝫ ca·xix·Tradit ia cob moriētē in spū p̄uidisse messiā et hec oīa ꝗ hijs similia figuratiue de tribu iuda et de iuda machabeo scꝫ de incarnato dei filio q̄tū spūs inspira- uit verissime pphetasse·Catulus em̄ leonis iudas est inquit filius regis omniū·Cuiꝰ stola et palleū ē assum pta humanitas qua se vestiuit ipā dei tas· ipe uō verissimꝰ iudas humane nature armis accinctus in vino lauit stolā suā q̄n xp̄i ihū infantile corpu- sculū oīni lacte candidiꝰ in lacte vir- gineo qd̄ erat oīni vino vinatiꝰ lege puuloꝝ ex more mēnali lotū fuit et fotū·Et sic iudas quasi catulus leo- nis de tribu iuda in sanguine vue la uit palleū suū·q̄n suo sanguine sacro sancto quē de virginis rapuit sacrario totus irrigatus irriguit in patibulo oīni rosa rubicūdioꝛ ꝗ oīni flore redo lentioꝛ Vitis etem̄ est genꝰ humanū et botrus est electus populꝰ iudeoꝝ: sed vua vitis est vnica virgo mr̄ ma ria quasi stilla dulcedinis distillata omniū creaturaꝝ·Hec btūs Iero·

Ex p̄fatis igit̄ sequit̄ ꝙ xp̄c ihūs est verus iudas de tribu iuda quē eci am Ieremias sic in spū deplāgit et deplorat·Migrauit iudas pp̄ter af- flictionē ꝗ multitudinē s̄uitutis Hic est em̄ cuiꝰ figurā gessit ipe Iere- mias de quo scribit̄ Iere·xl·Tran sit Ieremias vinctꝰ cathenis in me dio omniū qui migrabāt de ihr̄lm̄ in babilonē·Hec tribꝫ iuda de qua dici tur nūc·ij·iudas cētoriū figet ad oriē tē ꝯnotat mihi ꝗ desigt totū genꝰ hūa nū qd̄ in p̄mo pn̄te centoriū fixit in oriēte·q̄n in padyso diliciaꝝ hō fue- rat collocatus· In hoc em̄ ꝯcordant beda Iero·Aug·Ambro· ꝗ Raba nꝰ·ꝙ padysus est locus amenissimꝰ in ptibꝫ vltimis oriētis ab oīni habita bili regione longissimo tractu terre ꝗ maris sigregatus ꝗ tante altitudis ꝙ nubes oēs transcendat ꝗ globū lunarē attingere videat̄·Sicut enim tribꝫ iuda de mōtanis iudee ꝗ ihr̄lm̄ migrauit captiua ad regnū babilonis pi mō genus hūanū multis miserijs vinculatū migrauit od valle lacrima rū viꝫ de padyse ad mūdū q̄si ad reg- nū ꝯfusionis Tot em̄ vinculis ꝗ cathe nis genus hūanū ꝯstringit̄ quot pe- nis ꝗ passionibꝫ tā corpe q̄ aīa subi- cit̄·Et iō in s̄uitute huiꝰ exilij qua- si tribꝫ iuda in captiuitate regni babi lonia genꝰ hūanū innūis miserijs af fligit̄· Ihūs igit̄ q̄si verꝰ Iere· sic suo ecīā migrāti populo ꝯpassus ꝯdo- luit ꝙ nō mō vinculis carnis quibus eū mr̄ q̄si dalida sampsonē ligauerat sed ecīā oībꝫ miserijs ex hūana na- tura ꝯītibꝫ p̄ter impotenciā culpā et arroganciā ꝯstringi cathenari voluit et ligari vt ecīā de xp̄o pphetet Iere- remias in pposito ꝙ migrauit ꝗ·p· affli·ꝗ m·s̄·Et hec ꝙ ꝯclusio sic figu rata ē in Iere·ꝗ in populo pꝫ multi pliciter tradita doctoꝝ testimonio·dt Bern̄·in s̄·de past·vigilōte aio ꝗc̄. Primꝰ hō nec in carne peccati nec i similitudine carnis peccati creatus ē xp̄c uō in vniūsali hoīm miseria p̄ssus pfūdiꝰ se imersit·ne subtilis ille op artifici operꝰ passiōis et pietatis deplen deret sacrm̄·Hec ille Secūdo ad hoc ē glo·Marci·xv· vt hō loquit̄ vt hō

flet. vt hō turbat vt hō crucifigit. ter
cio glo. Math. xxvi. sup illo. Tristis
est aīa mea ₗc. Qui corpus humanū
suscepit om̄ia debuit subire que corpo
ris sunt. q̄rto glo. interlinialis Mar
ci xiiij. sup illud Spūs quidē promp
tus ē ₗc. Hoc contra nouatianos qui
dicūt in xp̄o tantū vnā voluntatem ₗ
vnicā operationem. Infirmitas em̄ car
nis recusat passionē sed volūtas promp
ta est diuinā pficere dispensationem.
quinto leo papa s̄. iij. de passione xp̄i
Suscepit deus totū hominē et ita se
illi atq3 illū sibi mie pietatis ratione
conseruit. vt vtraq3 altri natura inesset
et neutra in altrā a sui proprietate trā
siret. ₗ ideo qui verū totū hominē as
sumpsit verissimos etiā corporis sensus
et aīe suscepit effectus: nec qr in eo
om̄ia plena erāt sacramētis ₗ mira
culis iō aut falsis lacrimis fleuit aut
mēdaci esurie sumpsit cibū aut simula
to sopore dormiuit aut ficta lassitudie
fatigat. In nostra em̄ hūilitate cōtē
ptus in nostra mestitudine contrista
tus in nostro dolore erat realiter cru
cifixus. Hec ille. Sexto Criso. s̄. de
palitico xp̄c venit suscipe īfirmitates
nostras ₗ suas nobis conferre v̄tutes
hūana q̄rere p̄stare diuina accipe in
iurias reddere dignitates ferre tedia
referre sanitates qr medicus qui nō
fert infirmitates nescit curare ₗ qui
nō fuerit conformatus infirmo. non p̄t
conferre firmitatem igit xp̄c si in suis
mā sisset v̄tutibz cū cū hoibz nichil ha
beret et nisi implesset carnis ordinē.
carnis in illo eēt ociosa susceptio. Su
scepit igit nr̄as infirmitates vt ve
rus homo hūanis necessitatibz cōpareret

Hec ille. Septimo Ambro. sup lu
cā li. ix. ca. ix. sup illud pr̄ si possibile
est ₗc. Minus michi contulerat xp̄c ni
si meū suscepisset affectū. igit doluit
vt p me doluit. qr p se nichil habuit
qd doleret. ₗ sequestrata delectatione
diuinitatis eterne tedio mee infirmi
tatis afficit. suscepit em̄ tristiciā meā
vt michi suā leticiā largiret ₗ nostris
vestigijs descēdit ad mortis erūpnam
vt nos suis vestigijs reuocaret ad vi
tā. Cōfidenter igit tristiciā in xp̄o no
mino qr crucē p̄dico. Hec ille. Octa
uo Ambro. de trinitate li. ij. ca. iij.
Xp̄c vt hō dubitat vt hō turbat nō
turbat eius diuinitas sed turbatur
eius aīa. Turbat s̄m hūane fragili
tatis assumptionē. Nā qr suscepit aī
mā suscepit et aīe passiones. ₗ iō qr
verus hō plorat xp̄c turbat ₗ cruci
figitur. Hec ille. Itē Aug. sup ioh.
omelia lxiij. Qui mortuus est p nobis
ip̄e prius turbatus ē. Perrāt igitur
argumēta phōꝝ qui negāt in sapiēte
cadere perturbacōes aīoꝝ. Hec ille.

Ex hijs igitur dictis scōꝝ clare
lucet conclusio illa qꝫ xp̄c om̄es miseri
as ₗ infirmitates que consequūtur ad
nostrā naturā p̄ter impotenciā culpā
et ignoranciā in se suscepit verissime
vt vere concludat Ihere. qꝫ migrauit
iste iudas in patibulo propter afflictioꝫ
ₗ multitudinē s̄uitutis Sed q̄re xp̄c
doluit ₗ q̄re contristabat ₗ hmōdi rn̄
dent et docēt doctores. Primo venera
bilis beda in exhortatiōibz ca. cxij. qꝫ
em̄ xp̄c sit verus hō testant ille passi
ones corporis ₗ aīe. Testes em̄ tristi
cie et timoris sunt propria xp̄i confessio
et cruoris nō qꝫ s̄uiliter timebat q̄si

stractus moreret quā sponte ad mortē de regno vite venerat. sed mortem quā diuinitas preordinauerat & anima preoptauerat hūane nature veritas et mortalis carnis fragilitas expauit tollerare & horruit experiri. quēadmodū si infirmus & expertus medicus se cū suis infirmatis curare disposuerat licz sponte & volēte ñ coacta aīa ad sui cōmodū et alioꝝ exēplū amarū poculū letāter ebibit & absorbet. Caro tū cū naturaliter penā horret sapore penalē amaritudinis poculi quodāmodo abhorret Sic & xp̄c medicus magnꝰ volenter semp mori voluit sed calicē passionis vera caro mortalis territa timuit. Hec ille. Itē Ambro. de tri. li. ij. ca. iij. Suscepit plene xp̄us tristiciā meā et ideo vt homo locutus est cū ait Nō sicut ego volo sed sicut tu vis igitur in me & p me doluit q p se vñ doleret nichil habuit. Doles ergo in aīa volēte nō tua vulnera sed mea crimina nō tuā mortē sed meam infirmitatē. Hec ille. Itē Ambro. sup lucā. li. ix. ca. ix. Infirmatus es dn̄e ihū sed ppter peccata nr̄a cū nichil feceras p quo doleres sed vt firmitas diuinitatis michi pficeret īfirmitatē doloris i noīe assumpsisti Hec ille. Itē Marci xiiij. in glo. Nō est tristis ppter mortē quasi eū formido mortis offendat sed qr eū cōditio corporalis effectꝰ offendit. Nā qui corpꝰ verū suscepit oīa debuit subire que sunt corpis vt vere sitiret & esuriret augeret & ꝯtristaret. Diuinitas autē p tales effectus nescit mutari. Et alia glosa ibidē timet xp̄c nō timet petrus ymmo dicit animā meā p te ponā. & xp̄c dicit aīa mea ꝯturbata ē. & tristis est anima mea vsqz ad mortē. sz petrus quasi purus hō vim mortis ignorat xp̄c quasi deus in corpe ꝯstitutus carnis fragilitatē exponit vt verus homo appeat Quia igit suscepit infirmitatē et volūtatē hoīs. iō sermo ta delectatione eterne diuinitatis afficitur odio humane infirmitatis. vñ ait. Nō veni facere volūtatē meā scz quā tempaliter sumpsi ex virgine: sz volūtatē eius qui misit me quā scz eternꝰ habui cū prē. Orat igitur trāsire calicē: qr homo est. Sed reminiscēs ad qd missus est pficiat dispensationē cū dicit Nō sicut ego volo sz qd tu vis fiat volūtas tua Hec ibi. Ex hijs igitur dictis doctoꝝ plane patet q iste nr̄ iudas vere timuit & doluit et qualiter ac q̄re timuit & doluit In quoꝝ signū figuratiuū Ihere. in eo ꝯsiderans acerbitatē passionis. Dicit Migrauit iudas ppter afflictionē &c. Scribī eñ in figura Job x. Nō leuabo caput saturatus afflictione & miseria et ij. paralipo. xxi. Ex omni parte angustie me p̄munt. Migrauit igit iudas ppter afflictionē & multitudinē fuitutis De hac migracōe lamētabiliter dicit quidē deuotus metricus Ecce migrat qui primo mobili dat moueri motu meabili. Ecce migrat nature gemine gygas gemēs torrēte turbine. Ecce migrat quē forti gladio verus amor premit in prelio machabeo in mortis climate stella cadēs fulmē in fulmine Migrat iudas sub lege lugubri penas passus p̄mentis populi plangūt astra deplorant angeli. cū transmigrat ad regnum tarta

De planctu eñi angeloꝝ dt Ihero.
sup ysa. in ↄmētario sup illud ysa.
lxvi. vox populi de ciuitate vox de celo
ḡc. xp̄o in cruce migrāte et ruina ci-
uitatis imminēte angeli custodes po-
puli ꝗ p̄sides templi voce ↄsona flebi
liter ↄclamabāt trāseam⁹ ab hijs se
dibꝫ Itē mgr̄ hystoriaꝝ rubri. d mor
te xp̄i allegās euāgeliū nazareoꝝ dt
ꝙ xp̄o in cruce moriente audite sunt
voces in aere que clamabāt transea-
mus ab hijs sedib⁹. Itē glosa Luce
xxiij. Josephus ait. virtutes angeli-
cas p̄sides templi quondam in morte
xp̄i sic pariter ↄclamasse fugiamus ex
hijs sedibꝫ. Itē iterū iiij. sicut etiam
xi. li. hoc planissime ponit Ihero. in
ↄmentario sup ezech. li. xiiij. Cruci-
fixo moriente in aditis templi in san
cta sanctoꝝ audita est hec vox celesti-
um virtutū sic lamentantium. Heu
transeamus ab hijs sedibꝫ. Hec ille
Sequit igitur in illo deuoto metrico
Ecce migrat sicut spa spinea sol sub
limis limatus lancea. Ecce migrat
hinc sub latere vox amoris cratū vo-
mere. Ecce migrat melos migrantiū
fons amoris plausus plorantiū Ecce
migrat ex pena vulneris nou⁹ adam
p culpa veteris. Astat mr̄ migranti
filio symeonis ↄfossa gladio. Dū su-
spirat sup. filius vi mortis anxie ma
ter migrat telo tristitie. Nec mirum
quia migrauit iudas filius suue pp-
ter afflictionē ꝗ multitudinē ſuitutis

Sequitur in textu. Habitauit i
ter gentes nec inuenit requiē. Scri-
bitur eñi Ihere. xlix. auditū audiui
a dño et legatus ad gentes missus ē.
Iste legatus est dei. filius incarna-
tus missus a regno vite ad regnum
mortis vt filios mortis ad regnū vite
mutaret. Scribitur eñi baruth iij. ꝓ
sup terrā visus est ꝗ cū hominibꝫ co-
uersatus est et Math. xx. Filius ho
minis tradetur principib⁹ sacerdotū
et scribis et ↄdempnabūt eū morte ꝗ
tradent eū gentibꝫ ad illudendū et fla
gellandū et crucifigendū. Habitauit
igitur inter gētes nec inuenit requi-
em Dicit eñi Aug. li. de rudibꝫ cathe
zizandis. Esuriuit xp̄c in terra qui
oēs pascit famelicos sitiuit qui om
nes refocillat sitientes. In via fati-
gatus est qui se nobis vitam fecit in
celū. Obmutuit et obsurduit coram
ↄuiciantibꝫ p quē locutus est mutus
et surdus audiuit. vinct⁹ est qui om
nes soluit. ꝗ flagellatus est qui om-
nes fouet. crucifixus qui cruciatus no
stros finiuit. pmmo sicut dicit Aug.
de vera religione. creator incarnatus
p amore peccatoris oīe genus ↄtu-
meliaꝝ sustinuit vt saltē nō terrore
sed amore miserū reuocaret. Hec il
le Ad eādē ↄclusionē ↄcludit Bern.
de scala Jacob. A primo inquit in-
stanti natiuitatis vsqꝫ ad vltimū in-
stans passionis filius dei aduersitati-
bus et p̄secutionibꝫ repletus est. qui
in paupertate natus in humilitate cō
uersatus in persecutione fatigatus in
morte ignominiosa consummatus p-
fundius submersus est in fluctibꝫ ad
uersitatis. Habitauit inter gentes
nec inuenit requiem et causa sequi-
tur. Quia Omnes p̄secutores eius
apprehenderunt eam inter angustias

Capitulum xix.

A

Delech uie syon lugēteo qđ non sūt qui ueniūt ad solempnitatē

Sēsus hystoric⁹ breuis ē & leuis Sub hac em̄ iiij. lr̄a hebraica que est delech ꝓpheta cōtīt planctū in tēpli destructionē. Delech em̄ interp̄tatur dom⁹ tabulaꝝ sicut pz iij. Regū vi. Salomon edificauit sup̄ pitē tēpli tabulata p̄ cyprū in pietibꝫ domus p̄ circuitū tēpli et oraculi. Et sicut tradūt Gilbertus antisiodoreñ. et btūs Ihero. in cōmētarijs erant iste tabule imputribiles q͛ de cedro et talib⁹ tabulatis om̄es muri tēpli opiebātur et haꝝ iūcture tabulaꝝ laminis aureis desup̄ tegebātur nec vn⁹ lapis i toto tēplo videbatur & mira mixtura auri et cedri muros vn̄qꝫ decorabat. Sꝫ q͛ tabulas cedrinas incineauerīt et tabulas aureas caldei spoliauerūt et soli lapides ex flāmis denigratis in muris ruptis pmāserūt iđ hoc plāgit ꝓpheta cū đt Delech vie syon lugent &c. sicut pz in hystoria iherosolomitana ca. l. Iherusalē habuit montē syon a meridie infra muros in quo rex dauid in arce syon eiectis zebuseis habitauit et eam ciuitatē appellauit tāq̄

B ex p̄te principaliori. Dicat igit̄ ꝓphā vie syon. i. ihr̄lm̄ lugēt. i. nō tritę p̄d herbose remanēt q͛ nō est qui ueniat ad solempnitatē. i. ad solempnitates Ponit̄ em̄ singulare p̄ plurali Scribitur em̄ Exo. xxiij. tribꝫ vicibꝫ per singulos ānos michi festa celebrabitis &c. In āno appebit om̄e masculū corā dn̄o deo tuo scꝫ i paschate pēth. et in festo tabernaculoꝝ sicͥ scribitur Deutro. xvi. tribꝫ vicibꝫ p̄ ānū appebit om̄e masculinū in cōspectu dn̄i in loco quē elegerit in solempnitate azimoꝝ in solempnitate ebdomadaꝝ in solempnitate tabernaculoꝝ. Et ideo correñdenter ad p̄ceptū dei sicut pz ij. paralipo. viij. Salomon cōstruxit tēplū et altare iuxta legē moysi vt in eo offerretur in sabbatis & kalendis & in festis diebꝫ ter p̄ ānū. i. in solempnitate azimoꝝ eddomadaꝝ et tabernaculoꝝ sed ciuitate destructa et tēplo incinerato ac populo captiuato vie syon lugēt. i. deserte et lugubres manēt eo q̄ nō sit qui ueniat ad solempnitatē Vn̄ Ihere. xiiij. Luxit iuda & omnes porte eius corruerunt et clamor ihr̄lm̄ ascendit. Vn̄ et sequit̄.

C Om̄s porte eius destructe sacerdotes ei⁹ gemētes virgines eius squalide et ipsa oppr̄ssa amaritudine Porte tēpli erāt tres sicut tradit Rabysalomon de lege legēda et porte ciuitatis erant xij. sed p̄ flāmā vehementē Om̄s hee porte destructe sūt ꝓm qđ p̄dixit Ihere. li. Porte eius excelse om̄es igne cōburentur et labores populoꝝ in nichilū disp̄ibūt. vn̄ et sacerdotes eius gementes. nam sacerdotes in gladio ceciderunt et sic qui in solempnitatibꝫ in tēplo solebāt repleri leticia. iam in exilio gemūt p̄ tristicia & ꝓpter sua horrenda vicia perdiderunt sacrificia & receperūt supplicia. Igitur sacerdotes eius gementes virgines ei⁹ squalide

Sed'm Raby salomonē i li· de lege le
genda· Omēs virgines generose et
qui deo dedicate fuerant vsq3 ad tem
pus & ānos pubertatis solebāt in tē-
plo moysi educari· et sicut tangit va-
lerius li. viij· Talis erat ↄsuetudo
dome in templo dee vasti. Unde sm
Iero· eplā ad heliodorū de natiuita-
te virginis gloriose solebāt omēs vir
gines templi liminibz adherere et ob
late a pntibz postq̄ fuerant ablactate
vsq3 ad ānū xiiij. in templo ↄuersabā
tur & tūc vt maritos suscipent domū
D reuertebantur. Dicit autem Ypo-
cras de secretis nature q' color virgi
neus est candor nitid9 remisso rubore
ḡfusus & destructo tēplo & abducto po
pulo virgines iuda a babilonia ex do-
lore et labore ex solis ardore & flatibz
aeris ex lacrimis et miserijs deuene-
rūt squalide et desormes que p9 erāt
delicate· Et hoc est qd sequit Treñ.
ij· Conspserūt cinere capita sua virgi
nes ihrlm· acancte sunt alicijs· abie
cerūt in terra capita sua virgines iu
da et sic a vijs ad templū ducentibus
et solempnitatibz dispentibz ex portis
cadentibz & sacerdotibz gemētibz & ex
virginibz squalentibz ↄcludit pphta
q' tribz iuda oppressa est amaritudie
sm ↄminationē Deutro· xxviij· In
angustia et vastitate opprimet te ho-
stis tuus si vo̅ce dn̄i nō audieris· In
cuius signum sub lr̄a lecta Ihere. de
plangit vias ciuitatis & templi tritas
olim et amenas populosas et frequen
tatas nūc vt desertas & desormes her
bosas et inusitatas q' nō est qui veni
at solempnitatē· Secūdo fortalitia nu
p firma et numerosa iam lamētatur

ānulliata quia omnes porte eius de-
structe· Tercio sacrificia leta et copio
sa iam deplorat terminata et iō sacer
dotes eius gementes· Quarto virgi
nes olim delicatas in aspectu iam de-
plorat eas mēte mutatas & facie trās
formatas quia virgies eius squalide
Ulti no iudeā nup amenā in dilicijs
lamentatur sup plenā tristicijs quia
oppressa est amaritudine. Itē sub ea
dem lr̄a secūdo allegorice ecclesiam in i
tantē pphta lamentatur Delech eīn
interp̄tatur domus tabulaꝝ· Hec do
mus est ecclesia cuius tabule ipsam
integrantes sunt septem sacramenta
Hec est domus illa marina dom9 ta
bularis nauicula illa euāgelica que i
mari huius mūdi fluctibus agitatur
Math· xviij· Et hoc ↄfirmat Ihero·
li· de naufragio humani generis· In
felix inquit hō nup mūdi dn̄s et om-
niū mūdanoꝝ exulans a paradyso abdu
ctus a celo pieclitans in doloris dilu-
uio· arcam noe que est ecclesia cuius
tabule vniuerse sunt septē sacramēta
cuius remiges sunt omnes sancti ne
periret subintrauit. Hec est domus
dei in iherusalem in qua lex diuina vi
guit circumcisio preualuit et salus in
uenta est· Cuius tria tabulata erant
per apostolum fides spes & caritas ge
stis sanctorum curiose depicta. Hec
ille· Sed quia iam i ecclesia hec tria
tabulata triplex flamma consumpsit
que est concupiscencia carnis concu-
piscencia oculorum et superbia vite·
in tantum q' fidem ordinatam in fide-
litas discredencium et errancium in
flammauit q' etiam spem cypressinā
diuersitas presumencium & desperanciū

mãnermuit et in tẽp ꝙ auitatẽ aureã
appetitus mūdanoꝝ in ppꝛietatẽ la
F pidum transfoꝛmauit. Jdeo in spū ꝓ
phetico Jhere. deplorat cū dicit vie
syon lugent Syon interp̄tatur in
ciū p qd intelligo eccāz qꝛ nemo veit
ad gaugia ecclesie triūphantis nisi p
principia ecclesie militātis. Vie syon
sunt exēpla scōrum quibz ad xp̄m in
scā syon pueniur. Vn̄ scribitur ihe-
re. vi. State sup vias ⁊ videte et in
terrogate de semitis antiquis q̄ sit via
bona ⁊ ambulate i ea et inuenietis re
fugiū aiabz vris. Dicit em̄ August.
sup psalmū. xxxvi. Via xp̄i dura est
sz secura ⁊ ducit ad dilitias p quā oēs
sancti transierunt et se nobis fecerūt
vias Via seculi deliciosa est sed pici
losa. plena ē latronibz ⁊ ducit ad tri-
sticias p quā etiā multi miseri transi
erunt et se nobis fecerunt vias Hec
ille. Ex hoc originali eliciatur
ꝙ repꝛobi sūt nobis vie moꝛtis ⁊ ꝙ
sci sunt nobis vie vite de quibz pꝛou.
iij. Vie eius vie pulcre et oēs semite
eius pacifice Sed sicut pz ysa. xxxiij.
Derelicte sunt vie cessauit transiens
p semitas. iō pꝛoiecit dn̄s ciuitates et
non reputauit homines ⁊ ppterea ter
ra luxit et elanguit. Jste igit sunt
vie de quibz dicitur. Vie syon lugēt.
G eo ꝙ non sit qui veiat ad solēpnitatē
Ad solēptatē em̄ ecclesie tā militan
tis q̄ꝫ triūphantis pauci veniunt et tn̄
quidā recedunt et hoc est qd sancti in
cessanter deploꝛant. Dicit em̄ venera
bilis beda in exhoꝛtationibz ca. cci. et
tangit Jhero. eplā xxi. monachus nō
doctoris sed plangentis hz officiū. Sci
em̄ peccatores deploꝛant cotidie. De
quibz ait sanctus iob. Ecce gigantes
gemunt sub aquis. gigantes sunt san
cti foꝛtes in fide gementes in carne ꝓ
peccatoribz sub gurgite lacrimarum.
quoꝝ ploꝛatus ciues celestis patrie
⁊ angelos comites huius vie ad planc
tum puocant cōpassionis. Sicut cla-
mat Jhere. quarto. lugebit terra et
merebunt celi desuper. Hec ille. vie
igitur syon lugent eo ꝙ nō sit qui ve
niat ad solempnitatē Sequitur in
textu Oēs poꝛte eius destructe ⁊c.
Poꝛte ecce sunt doctoꝛes et pꝛelati.
Doctoꝛes igitur d̄structi sunt cum ꝓ
questu terrenoꝝ aut varie curiosita-
tis studio aut aura inanis gloꝛie pre
dicant et doctrinant. Ponunt em̄ i ce
lum os suū et lingua eoꝝ transiuit i
terra. Pꝛelati vero destructi sunt am
bitione ⁊ auaricia De quibus beatus
bernhardus sup canticis omelia decā.
Quāti iquit hodie de hijs dico qui ai
mas regere ceperunt ꝙ sn̄ miserabili
gemitu dicendū nō est xp̄i oppꝛobria
sputa clauos ⁊ flagella crucē ⁊ lance
am ⁊ moꝛtē in foꝛnace auaricie igne
feruentis appetitus inflant et confli
gunt. hoc solo a iuda differētes ꝙ ille
se hoꝝ emolimētū denarioꝝ numero
cōpensauit isti voraciori igluuie lucro
rum infinitas exigūt pecunias. Pe-
cunias appetunt non aias. denarios
diligunt nō pximos. ꝓ hijs illos o ven
dunt et gaudentes pemūt animas ne
dolentes pdant pecunias. Hij sunt
poꝛte pditionis populi poꝛte moꝛtis.
Janue cōsumpte a flāma infernalis
incendij: Hij nec intrant in tēplū dei
nec aliquos introducūt sed eos quos
introducere volunt excludunt ⁊ inter

dicunt nescientes tamen bea͂ sunt ꝙ mi
nima gutta sanguinis perditi ab illis
H ce requiretur. Hec ille. Sequitur
in tercia Sacerdotes. eius gementes
Scribitur enim primo machabeorum
quinto. In illa die ceciderunt sacerdo
tes in prelio. Sed consequenter ostē
dit beda de sinodo. Considerate frēs
prelium periculosum. Dyabolus in mun
do circundat te. dyabolus in te vulnerat
te et quanto letalius vulneraris tanto
suauius placaris. Sacerdotes nostri
qui duces in bello prefigurantur in ca
pite xpristianorum aut fugiunt et se
quentes exterrent vel sponte suc⸗
cumbunt. nec vulnera senant in morte
delectantur et sic se sequētes ad mor
tem trahunt et allitiunt. sed cum sa
nari ceperint et vulnerum languorē sen
tiunt. tunc plangunt. tunc gemunt.
et minores forciores fiunt. vix vnus
est qui non vulneratur. et vix vnus
est qui sanatur. hec ille. Sequitur i
textu. Virgines eius squalide Extic
ta enim lampade virginitatis menta⸗
lis squalescit corpus coram deo. Vn
de Augustinus super psalmum xxix.
Quid prodest caro integra mēte cor
rupta. Melius est humile cōiugium
ꝙ̄ superba mentis vel integra corporis
talis virginitas Et ad hoc est Ihero
nimus contra ebridiū eplā. xxv. Nic
hil prodē carnem habere virginē si mē
te mechatus fueris. ergo tales virgi
nes squalide. Hic consentiunt antisio
doreñ. et doctor de lira ꝙ vbi regnat sa
cerdociū pollere debet virginitatis pre
conium eo ꝙ virginis filio copulatur
quasi in matrimonio Omnes igitur
ecclesiasticos qui sacerdotio preuiligi

antur hic aliqualiter deplorat pphe
ta recessisse a virginitate catholice fi
dei Scribitur primo machabeorum pri
mo. Iuuenes et virgines infirma⸗
te sunt et speciositas mulierum imu
tata est Iste virgines sunt aie xpri⸗
stiane xpristo quasi sponso in baptis⸗
mo copulate quotiens feruorem fidei
remittunt et sanctitatem abiciunt to
ciens dyabulo copulate virginitatem
perdunt: Cum igitur non sit homo
qui viuat et non peccet igitur omnes
virgines eius squalide et cum eccle⸗
sia claudicat exasperatur infirmatur et
infestatur in qualibet secta filiorum
in omni gradu et in omni genere ideo
ppheta deplorat ipsam oppressā ama
ritudine. Exprobratur enim sancta
mater ecclesia in filijs et pro filijs a
fidelibus et in fidelibus eo ꝙ vita fi
liorum abhominabilis est deo in om⸗
ni gente et natione et omni gradu et
statu quia tā regulares ꝙ̄ seculares tā
clerici ꝙ̄ laici corrupti sunt vt merito
cōqueratur de omni hominum gene⸗
re sanctam matrem ecclesiam oppres
sam amaritudine:

Capitulū xx

Item tercio exponitur tro⸗
pologice ꝙ sub hac littera ai
mam peccatricem ppheta
lamentatur Delech Delech interpre
tatur domus tabularum: Hec igitur
domus tabularum dici potest omnis
viator huius mundi sub cuius typo
scribit moyses Deutrono. nono. De
dit mihi dominus duas tabulas lapi
deas scriptas digito dei. Iste
enim due tabule date moysi sunt.

corpus & aia da'a homini. Vn̄ in confirmatione hui9 ymaginationis de tabulis carnalibȝ scribī ij. cor. iij. ep. xp̄i vos estis scripta nō atramēto sed spū dei viui. non in tabulis lapideis sed in tabulis cordis carnalib9. De talibȝ vero tabulis mentalibȝ scribit̄ pū. vij. Liga legem in digitis tuis. et scribe illā i tabulis cordis tui Iste due tabule corporis & aie auctore ip̄o moyse sunt lapidee et sunt scripte. lapidee debēt esse nō p similitudinē immobilis obstinacōnis sed p ꝓprietatē durabilis pfectionis sunt eciā scripte Sed qua scriptura pȝ Exo. xxxiij. Scripsit in tabulis decē v̄ba federis. Hec decē verba sunt decē p̄cepta dei quoꝝ q̄dā scripta sūt i corpe Sicē nō piurabis nō mechaberis nō furtū facies nō falsū testi[m] dices q̄dā in mēte sicut diligere dēū & p̄ximū tuū sicut teip̄m. hōra pntes fabbata sanctifices et hmōdi Sed qr ille magister hui9 mūdi ille sophista i fermi hec decē verba federis et amoris de tabulis deleuit & decē v̄ba mortis & doloris ꝯtraria inscripsit Idarco has tabulas sic transformatas deplorat ꝓpheta cū dīt

B Delech. Delech igit̄ vie syon lugent eo q̄ nō sit qui veniat ad solempnitatē. Syon interp̄tatur seminatio & cōnotat animā rationalē in qua de9 grana virtutū q̄si semina vite seminauit Vie igit̄ hui9 syon sunt v̄tutes morales cardinales et theologice per q̄s ꝯscendit creatura i noticiā creatoris Sed sic pȝ Sap. xi. Immutate sunt vie eius Qr sicut docet expimētū do loco sivn iustitia trāsit in odiū et caritas in odiū castitas in luxuriā humilitas in sapbiam liberalitas in auariciā tempancia in gulā obsequiū in inuidiā et ꝯtemplatio in acadiā qr igit̄ trāsitus hāꝝ viaꝝ sic trāsformatur ideo cū peccator ad deū redit et ad se ip̄m tūc vie syon lugent. Tūc eīn caritas luget sup inuidiā castitas super luxuriā et sic de singulis virtutib9 et vicijs oppositis Tūc penitēs verificat illud Michee. i. Faciā planctū quasi draconū et luctū quasi strutionū q̄ndo eīn vniformiter luget corpus & aima p̄terita scelera tūc fit planct9 duoꝝ draconū et q̄n ꝯsiderant p̄dita merita tūc fit luctus strutionum. tunc vie syon lugent eo q̄ nō sit qui veniat ad solempnitatē. Hec solempnitas est tota9 vite sanctitas sicut scribitur Exo. xi. Hanc diem solempnē celebrabitis dño. vitā eīn nostrā quasi diem equinoctialem cui9 xij. hore sunt xij. transitus seculi et cuius solempnitas est vite sanctitas ymaginatur Criso. in ij. editione sup Math. omelia x. Hec igitur dies vite nr̄e solempniter in sanctitate celebraur dño. Et hec est quod tradit moyses Exodi x. Ibimus ad immolandum cum vxoribus et paruulis id est cum cogitationibus et operibus. est enim solempnitas domino deo nostro. C Ad contemplationem vite contemplatiue multi accedunt sed recedunt multi pauci permanent & ideo vie syon lugent. Nec mirum quia teste propheta omnes porte eius destructe Porte anime sunt quinqȝ sensus gustus et olfactus auditus visus tactus: sed sic scribitur primo Macha. v. obstruxerunt portas lapidibȝ. q. d. Filij adā

aggeribz criminū obstruxerūt portas
quinqz sensuū. Obstruit eni͞m visus p
colores gustus p sapores olfact9 p odo
res tactus p delicias & auditus p blā
dicias vel sonos. Om͞es igitur porte
eius destructe. Hic ymaginationē cō
firmat venerabilis beda in exhortatio
nibz ca. xxxviij. Quid inquit infelix
fatuatus vitā queris & mortē nō di-
mittis. graciā petis & culpā amplecte
ris Quid celū optas et dyabolū pla-
cas Quid celi petis palaciū et xp̄o cor
dis denegas thalamū Obstruxisti la
pidibz q̄drıs peccatorꝝ portas sensuū
corpis tui. xp̄m pdidisti et dyabolum
recepisti & celū speras. vitā abdicasti &
mortē hospitasti & celū spas. Aperi
oculos et suscipe xp̄m cruciatū. Ape
ri guttē & suscipe xp̄z felle potatū. ape
ri nares et suscipe xp̄m in fetido calua
rie loco suffocatū. Aperi aures et su
scipe xp̄m dolorose clamātē. Api oēs
poros corpis tui et suscipe xp̄m ple-
nū vulneribz in dolore morientē. Api
intima medullata cordis tui et susci-
pe xp̄m intrare conantē. In omnib9
eni͞m portis castri tui vocem illam vali
dam extollit. clamoremqz illū lacri-
mosum qui simul in patibulo sonuit:
et tēplo auribus tuis representat et
crucis baculo q̄si gygas vite victor
de baratro portas tuas percutit & pul
sat. tuum totum inquietat angustijs
castrum vt illum totum suscipias in
D tuum thalamum. Hec ille. Se-
quitur in textu Sacerdotes eius ge
mentes. Sacerdotes anime sunt pre
ces feruide contemplationis que se
deo continue sacrificant. que per con-
tritionem se deo in ara cordis immo-
lant. et quasi mediatrices inter pec-
cantem et penitentem se semper rep̄
sentant. Dicit enim Origen̄. in com
mentario super illud Thobie xij. Dū
orabas cū lacrimis ego obtuli oratio-
nem tuam domino. Sūmus sacerdos
sanguine suo dominus ihesus nos om
nes redemptos vnxit in sacerdotes.
quociens oras tociens missam cele-
bras. Quociens vero preces fundis
flebiles et gemitus lugubres. tociens
te pro peccato immolas tociensqz te
veram victimam deo sacrificas. qr sa-
crificium deo est spiritus contribula-
tus. Hic est spiritus qui odore sue
suauitatis angelos allicit attrahit et
exhilarat. deum lenit et placat. demo
nes vincit et fugat. portas infringit
et reserat et quicquid optauerit simul
petit et impetrat. Hec ille. De
istis sacerdotibus scribitur Joelis p̄
mo. Accingite vos cilicijs et vlulate
vos ministri altaris ingredimini ora
culum cubate sacco quoniam interijt
de domo dei sacrificium et libacio scili
cet hostia contritionis et lacrima de-
uotionis. Sint igitur sacerdotes ei9
gementes quia virgines eius squali
de Juxta ymaginationem Grego
rij in communi omilia virginū Iste
virgines squalide possunt dici. v. vir-
gines fatue scilicet. v. sensus anime.
qui sanctitatis et mundicie oleum p-
diderunt. Dicit enim Augustin9 de
diffinitione dogmatū ecclesiasticorum
ca. xxxij. Vera virginitas naturam
vincit et pugnā naturā corpis inte-
gritate pugnā vero pace castimonie &
spūs potestate. Fatua virginitas in
pugna captiuatur sed solum p sensus

adulterat cū carnē seruat castā sȝ mē tem celat pollutam quasi monstrans lampadem sine lumine ⁊ lumina sine lustramine. Hec ille Virgines igiť eius squalide. Aliter ꝑm ymaginacō nē Origeñ. sup illud Joh. viij. Adduxerūt mulierē dep̄hensam in adulterio exponiť hec ꝑticula de tribꝫ potē ciјs aie. Hec inquit mulier aia est dei sponsa sed virgo fatua q̄ suas tres potēcias in stupro mentis quasi tres virgines corrūpendas ꝯstituit dyabolo Intellcūs em̄ quasi sponsa summi patris adulteratť cū suggestione alliciente. Memoria vero quasi sponsa filij dei adulteratur cū ꝯsensu rapiēte volūtas āt quasi sponsa sp̄us sancti adulteratur cū peccato opprimēte. Et sic ꝑm carmina ꝓp̄hetaꝝ hec mulier immūda meretrix facta est ⁊ virgies eius squalide. Cū igitur vie aie sint lugentes et sacerdotes eius gemētes cū porte eius sint destructe cū virgines eius fiant squalide. iō eā deplangit ꝓp̄heta oppressam amaritudine

Capitulum xxi.

Elech uie syon lugēteo q̄d non sūt qui ueniūt ad solem pnitatē

In hoc textu tradicio ꝓp̄hā facit mencionē de crucis patibulo Deleth em̄ interp̄tatť tabule ⁊ sig̃t crucē xp̄i que q̄tuor lignis ꝯstructa fuit Dicit em̄ auctor de ꝓprietatibꝫ elemētoꝝ li. v. q̄ crux in qua pepēdit saluator mūdi ex quatuor lignis extitit fabricata qꝫ de cedro ⁊ cypresso de palma ⁊ oliua. Pes em̄ crucis ꝓ stipite defixa in rupe erat de cedro. crucis longitudo erecta erat de cypresso. crucis latitudo que fuit lignū transuersum erat de palma. et crucis titulus scȝ tabula in crucis cacumine defixa in qua nomen ih̄u nazareni hebraice grece ⁊ latine descriptū erat fuit de oliua. Stipes cyp̄ssi cedrꝰ q̄d tēdit in altū Palma qꝫ transuersa titulū portauit oliue. Hec ille. De istis tabulis exponitur illud paliꝑo. iij. Domū maiorē texit lignis abietū. Abies est arbor odorifera et mire altitudinis vñ ⁊ d̄r abies qꝫ lōge in altū abeat. Hec igitur arbor ē lignū crucis cuiꝰ odor angelos letificat hoīes viuificat ⁊ demones mortificat. igitur sic summꝰ artifex domū vniuersitatis talibꝫ tabulis ꝯtexit cū mūdū totū obūbrat. celū attingit et infernū penetrat. Iste igiť tabule nauē ecc̄ie ꝯstruūt q̄s cū quis app̄hēderit in naufragio tutus erit a mūdani maris ꝑiculo. Dicit enim Aug. sup ps. Eripe me. Si potes a submersione cur plūbū āplecteris q̄ naufragiū fugis. Si nō vis mergi sub gurgitibꝫ app̄hēde tabulas crucis et crux te portabit ad portū salutis. Hec ad l̄ram de virtute sancte crucis d̄ca sunt. Verūptñ qꝫ crux sig̃t penitēciā ccā de ꝑfectione ꝑnīe nō minꝰ d̄ca sunt. dt em̄ Jhero. sup ysa. li. ij. ij tabula post naufragiū ē ꝑnīa ꝯsolacō miseroꝝ sola pꝰ baptismū spes tuta nauigāciū Hec ē ei q̄ aiaȝ adulti sīc animā puuli facit sicut tabulam rasam.

Dicit em̄ philosophus q̄ anima pueri
est sicut tabula rasa ad omnē colorem
disposita a peccatrice em̄ anima peni-
tencia radit superflua et ymaginem cru
cis cū crucifixo describit et depingit i
tabulis cordis penitētis Ca. xxij.

A

Elech igi-
tur uie syon lu-
gēt

&c. Syon interp̄tatur speculū s̄m re
migiū et significat dei filiū incarna-
tū crucifixū & assumptū De quo scri
bitur Sap. vij. Candor lucis eterne
et speculū sine macula dei maiestatis
Scribit Albu. in introductorio suo
maiori tractatu primo dr̄a ij. ca. iiij.
si distilletur lac mulieris sup specu-
lū ferreū ponaturq̄z in sole et nō mo
ueatur p spaciū vni⁹ hore tunc si lac
collectū redactūq̄z fuerit in speciam
admodū grani margarite signum est
certissimū q̄ mulier p̄gnans pict ma
sculū si uero nō coaguletur certissimū
est indiciū q̄ fetus erit feminne⁹ Hec
ille. Scd̄m Origen̄. sup exo. p ma-
sculos quos pi[illegible] fecerat & precepit
pharao. Exo. ij. intelligūtur opa bo-
na et p feminas quas p̄cepit cōserua
ri intelligūtur opa mala que nutrit &
fouet ille pharo infern[illegible]is ad sui ab-
usū et suo[rum]. Vt ig[illegible] scias an opa
tua sint masculina [illegible]el feminina. Ec
ce p experimento xp̄[illegible]ibi ponit p spe-
culo ip̄e est speculū vt dictū est s3 fer
reū est. i. carneū. Scribitur em̄ Job
xxviij. Ferrū de terra colligitur. i. de
us homo oīa donans de virgine matre
nascitur. Sed hoc speculū mulierib⁹
speciosum flagellis varijs & clauis ac

malleis ferreis in cruce extitit fabre-
factū politum in ligno expositum: et
quasi speculum ardens contra celum
expositum. Cuius radij innumerabi-
les sunt riui sanguinis lamentabiles.
Cuius pollicies est candor castis vir-
ginalis cuius punctus combustionis
est plaga vulneris lateralis. Istud igi
tur speculum ponamus in sole feruen
tis amoris. et super funde guttam la
cteam amaram sc3 lacrimam. Lac
enim anime xp̄istiane ē lacrima mē
tis et carnis humane sicut adaptari
poterit per tria eius elementa. L em̄
dicit lac a anime c xp̄istiane. Si igi
tur istud lac super speculum crucis
coaguletur id est si lacrima ex fletus
feruore cū maria quasi altera marga
rita sic incēdatur q̄ amor ille firme-
tur et terminetur tunc signum ē cer
tissimum q̄ fetus noster erit mascu
lus primogenitus et per consequens
deo ex lege consecratus. De hoc igi-
tur speculo planctum propheta resu
mit. cum dicit Vie syon lugent. Sy
on interpretatur speculum. vie autē
syon lugent. eo q̄ non sit qui veniat
ad solempnitatem Hec solempni

S

tas est celestis glorie infinitas fece-
runt enim solempnitatem azimorum
septem diebus in leticia primo esdre
viij. et Ezechielis xlv. Erit vobis
solempnitas septem diebus in gloria
Vbi Iheronimus per numerum sep
tem dierum omne tempus intelligitur
ante mortem xp̄isti ad quam: quia
nullus ante mortem xp̄isti intraue-
rat. Ideo vie syon lugent. Iste
vie sunt opa xp̄isti nobis exēplaria
& specularia in quibz u̇sus regnū dei

qui in vijs necessarijs nos oꝫ ābulare
Vn̄ xp̄c ego via veritas ⁊ vita Joh.
xiiij. et Job xli. Ipse est princeps
viaꝝ dei. cuiꝰ vita quasi via regalis ī
natiuitate in ꝯuersacōe et in passione
lugubris semꝑ erat plena planctu et
luctu labore ⁊ dolore ꝓ peccatoribꝫ re
dimēdis. Et sic pꝫ exp̄sse. i. car deꝰ
hō ca. x. impossibile erat mūdū aliter
saluari q̄ꝫ morte xp̄i Et sicut deducit
Origen̄. de morte magni regis et fra
ter Bern̄. de scala iacob A p̄mo in
stanti scꝫ natiuitatis xp̄i vsqꝫ ad vlti
mū instās passionis eius ip̄e varijs
languoribꝫ laboribꝰ et doloribꝫ anxie
extitit agitatus. Et hoc est qd̄ scribit̄
a nos v. In om̄ibꝫ plateis erit plan
ctus et ij. Regū. xiij. Luxit dauid. i.
xp̄c manu fortis ⁊ vultu desiderabilis
amon filiū suū. i. hūanū genus longo
tp̄e Luxit eī̄ xxxiij. āmis quibꝫ vixit
sup terrā. Vn̄ teste btō methodio de
p̄ma ade. Cū adam morti appropin
quās infirmaret et seth filiū suū ꝓ
oleo misericordie ꝓmisso ad padysum
mitteret filio de via inquirētī sic rn̄
dit. In capite vallis versus oriētem
inuenies viam viridē que ducit vsqꝫ
padysum in qua pāpies passus mcā
dos que sunt vestigia mea et matris
tue qn̄ expulsi de padyso p eā incede
remꝰ et in hāc eandē vallē in q̄ plas
matus fuerā deuenirēmꝰ sicut igitur
lugēt vie p̄mi adā de padyso exulan
tis sic vt p̄satū est vie lugent scd̄i
adā in carne mortali ꝯūsantis. Vie
igitur syon lugent eo q̄ nō sit qui ve
nit ad solēpnitatē. Dicit eī̄ causam
luctus esse triplicē in xp̄o Aug. li. de
nouo cantico Xp̄c inquit qui via vi

te est tria genera hominū deplāgit et
odit scꝫ remanentē retro redeūtē ⁊ ob
errantē. Qui eī̄ nō ꝓficit remanet
in via. Qui a bono declinat retro re
uertitur quia in via dei nō ꝓgredi ē
retrogredi. Qui fidem desijt a via de
uiat Vie igitur ⁊c. vel aliter vie iste
lugentes dici poterunt plage in xp̄i
sto patētes p quas ad regnū dei cur
rūt peccatores. Scribitur eī̄ Job
xiiij. Caro eius sup̄. xp̄i dū viuit do
lebit et aīa eius in scipso lugebit vie
igitur syon lugent eo q̄ ⁊c. Omnes
porte eius destructe sunt. i. qnqꝫ sen
sus corporis organici depredati sunt ex
nimia pena xp̄o moriente. Scribitur
eī̄ ysa. iij. Merebūt atꝫ lugebūt por
te eius. Lugebat eī̄ oculus plorans
in patibulo. lugebat auris dū clamo
rose exp̄brat a toto populo lugebat
olfactꝰ ex caluarie loco īmūdo et ex ha
nelitu hostili et aere infecto. Dicit
eī̄ ypocras de secretis nature q̄ ha
nelitus hominis sevientis inficit ae
rem ad innocentē et spūs emissus ex
furore infigitur in vulnere morientis
et hoc declarat Vrso in afforis. xxvi.
vbi probat multipliciter q̄ simile at
trahit sibi simile. Hinc est inquit q̄
vulnus occisi corporis infectum spiri
tu occidentis aerē rursum eodem spi
ritu infectum transeunte iterum in
terfectore per consimilem spiritum
intra vulnus inclusum se aperit ⁊ ae
rem infectum sibi similem attrahit ⁊
sic aperto vulnere emanat sanguis q̄
si abhorrens spiritum interfectoris
Hec ille. Lugebat tactus in toto
corpore ex vulnerum multitudine.
Lugebat et gustꝰ in fetido felle ī vini

et alteri cōmixtione. Augebāt igit' pre
E te ei⁹. Sacerdotes ei⁹ gemētes. i. a-
postoli ex terrore fugiētes sic scribit
Joelis. i. luxerūt sacerdotes ministri
dn̄i virgines eius squalide. i. tres ma
rie et alie multe mulieres que seque
bātur ex cōpassiōe Quibꝫ ꝛ ipse dixit
Filie ihr̄lm̄ nolite flere sup me ꝛc.
Dicit Aug. sup Joh. omelia xiij. ꝙ
vera ūginitas mētis ē fides integra.
spes solida caritas sincera ꝛ insepabi
lis ꝛ ipsa oppssa amaritudine q̄si di-
ceret dolētes erāt apostoli fugientes
dolētes erāt mulieres flētes ꝛ gemē
tes. Sed ipa maria mr̄ ipius creato
ris oppssa erat amaritudine doloris.
Scribit Job xvij. In amaritudine
moratur ocul⁹ me⁹ vel veritatē habꝫ
hec lr̄a in hūanitate xp̄i assumpta tā
de corpe q̄ꝫ de aia. Scribit iiij. Regū
iiij. Aia ei⁹ in amaritudīe ē. ꝛ ruth
ij. Amaritudine repleuit me omipo-
tens qꝛ diuinitas in xp̄o hūanitatē p
misit et ab eterno p̄ordinauit repleri
passionibus humane penalitatis.

Capitulum. xxiij.

A **Ee facti sūt**
hostes eius in capite et inimici eius
locupletati sunt. quia dominus locu-
tus est super eam propter multitudi
nem iniquitatum eius paruli eius du
cti sunt in captiuitatem ante faciē tri
bulantis. In isto textu lamentatur
Jheremias tribū iuda. et p̄mo suppo
nit illā nup vigorose triumphantem.
et iam frontose infestatam. quia fa-
cti sunt hostes eius in capite. secūdo
supponit ipsam olim fuisse copiose ha
būdantē sed iā lacrimose spoliatā: qꝛ
inimici ei⁹ locupletati sunt. tertio ost
dit eā iusto dei iudicio sic inquietatā
qꝛ dn̄s locutus ē sup eā. quarto tra-
dit eā p suo vicio sic anxiatā qꝛ ppt
multitudinē iniquitatū eius. quinto
subdit angustiā puerilē qꝛ paruli eius
ducti in captiuitatē. et sexto cōcludit
seuiciā hostiū ibi. Ante faciē tribulan
tis. Scdm vero Jhero. ad marcellā
de hebraicis clemētis. Hee interptat
Ista. Et tūc est v̄sus p̄m antisiodo-
reū. En ista sunt iudicia que olim p
moysen dn̄s loquebat' que scꝫ scripta
sunt in Deutro. ca. xxviij. Si audire
nolueris vocē dn̄i dei tui. oīnes male-
dictiones iste appħendent te. Male-
dictus eris in ciuitate maledictus in
agro maledictū horreū tuū et maledi
cte reliquie tue. maledict⁹ fruct⁹ ven
tris tui. fructus terre tue. armēta boū
tuoꝝ ꝛ greges ouiū tuaꝝ maledc̄us
eris ingrediens ꝛ maledc̄us eris egre
diēs et tradet te dn̄s corruentem an
te hostes tuos. Filij tui et filie tue
tradentur alteri populo captiui. cau-
da vertetur in cap̄. caput in caudā q̄i
diceret. Erunt tibi in caput qui tibi
fugiendo dorsum et caudam prebe-
bant et eris inferior qui olim eras
superior Ecce igitur omnia ista sunt
predicta iudicia. Hee igitur facti
sunt hostes eius in capite. Dicit eīn
Rabysalomon de lege legenda et con
sentit pro parte Jheronimus hic in
commentario ꝙ hebrei in serijs op-
pressi in babilone ad laterales regio-
nes vndiqꝫ fugiebant et vbiqꝫ hostes
seuientes inuenerunt et ꝙ quando-
cumqꝫ fugiebant in signum ire dei
elementa eos persequebantur. Erat

eīn ventus validus semp eis ɔtrari⸗
us. Vbi dicit eadā antisiodoreñ. q̄ ad
maiorem augustiam captiuoꝝ sicut
Jacob diuisit possessionem suā i tres
turmas ante faciē esau ita caldei tri⸗
bū iuda ante faciem suam cū eos q̄si
greges duxerūt in babilonē. Omes
eñ paruuli in prima turma p̄cedebant
femine in secunda turma succedebāt
et omes mares in tercia turma seq̄⸗
bantur vt quelibet turma alteri eēt
dolor in oculis nec aliquo modo quere
las ɔsolatorias abnuncē recapet Hec
ille. Si hec eadem lr̄a intelligat
allegorice eadē plan⁹ erit intellectus.
Hec facti sunt ꝛc̄. quasi dicat. Ecce
ista que ɔtingūt adūsus ecclesiā acci
dūt iusto dei iudicio sicut ɔminatum
est malachie. ij. verbū dn̄i ad vos O
sacerdotes vos recessistis a via ꝛ scā⸗
dalizastis plurimos in lege ꝓpterea
dedi vos ɔtemptibiles oculis omniū
populoꝝ Et hec est quod dicitur Fa
cti sunt hostes ꝛc̄. Capita ecc̄ie sunt
p̄lati et omnes curati qui sicut caput
membra ita illi sua regere debent col
legia. Sed in penam peccati hostes
eius in capite eius scʒ ad deridendum
ad p̄sequendū ad spoliandū ad subiu
gandū capitales ecclesie. vnde et ini⸗
mici eius locupletati sunt quia sicut
xvi. q. vij. maiores nostri merito tol
lit fiscus qd̄ nō capit xp̄us Quia igi
tur capita eius varijs vicijs infirmā
tur. i. lr̄ati et p̄lati ideo paruuli. i. laici
paruuli in sciencia legis ducti sunt in
captiuitatē ante faciē hostis antiqui
tribulantis p culpā mundātē et p pe⸗
nā corrīgentem. Si vero intelli⸗
gatur hec lr̄a tropologice de aīa pecca

trice verissima pʒ lamentatio qꝛ in ca
pite rationis facte sunt lamentabiles
tēptacōes et suggestiones q̄si hostes
vigiles ꝛ isti locupletati sunt aufe⸗
rendo merita et p̄mia et sic paruuli ei⁹
. i. minora bona ꝛ primi motus ducti
sunt in captiuitatē. Si eñ caput isti⸗
mū nec hēs pedem tibi firmū sic si ra
tionalis volūtas peccatoꝝ sumbʒ vin
culetur tūc cogitationes opa ꝛ primi
motus quasi paruuli captiui intellectes
ɔducūtur in babilonem infernalis cō
fusionis vbi cantica syon ieiunū erūt
ve ve ve. Quia ibi in perpetuum ho⸗
stes eius erūt in capite Ca. xxiij

Ee facti sūt hostes eius in capite eius

Xp̄c est caput hu
mani generis. Dicit eñ Aug̃. in ser
mone deluctatione Jacob p̄mone vi.
Ecce caput et creator omniū fugit
vagit nutritur crescit tollit etatem
occultat maiestatē tenetur ɔtempni
tur flagellatur illuditur ɔspuit col⸗
laphizatur spinis pūgitur et corona⸗
tur ligno suspenditur et lancea p̄fora
tur. Ecce caput omniū angelorum et
miseroꝝ. Hec ille. Hoc caput ē
in incarnatione inclinatū et infirma⸗
tū et in ɔuersatione agitatū ꝛ vexatū
in passione velatū sedatū et vulnera⸗
tū. Hic est igitur de quo scribit om̄e
cor merens et om̄e caput languidū a
planta pedis vsqʒ ad verticē capitis.
Facti sunt igitur hostes. i. hūani ge⸗
neris in capite eius qd̄ est xp̄c. qꝛ p
p̄sid. de nūo Jlle idē p̄nceps demonioꝝ

lucifer qui adam vicit in padyso cum
omnibz legionibz demonū xp̄o insidiaba
tur et plane in heremo in monte ꝯ in
templi pinnaculo pmmo sicut dicit be
da in glosa sup thobiā. etiā aderat in
patibulo si forte aliquid criminis in
uenirei in homine xp̄o. vel aliter. Fa
cti sunt hostes eius in capite eius in
telligitur de multitudine iudeoꝝ qui
ꝯspirabāt ꝯtra xp̄z et ceperūt et occi
derūt vnde de pluralitate hostiū dicit
doctor beleth de misterijs ecclesie ca.
clxxxiij. Ideo ille ps. bñdictus tempe
triduano passionis cū valido clamore
et sono terribili cantatur significat tu
multū cohortis quā cū gladijs et fu
stibz iudas adduxit qñ eum tradidit
cohors eīm est centū militū. Et ideo
tot milites ꝯsilio iude cū iuda mitte
bantur ad capiendū ihesum. Tū qz
timebant iudei ne populus qui xp̄m
auide audiebat illū rapet de manibus
eoꝝ. Tū qz eū credebant fortissimū
eo ꝙ cū flagello de funiculis potēter
potētes de templo eiecit et expulit ne
gociatores et mensas auri et argenti
subuertit et effudit nūmos. viderunt
eīm tūc fulgorem quedā et quasi quos
dā radios igneos terribiles de ei9 fa
cie exire. Hec ille Inimici eius locu
pletati sunt peccatores eīm qui cum
erant inimici dei et filij ire valorem
omniū habuerūt in dei filiū qui se fe
cit p̄ciū p̄ciosum ꝓ salute peccatorum
qz ꝓpter multitudinē iniquitatū ei9
.i. nature nō ꝑsone dñs locutus ē su
ꝑ eā. i. ꝑsonā nō naturā extra hanc ꝑ
sonā incarnatam qz ab eterno ordina
uit deus pater ꝙ filius moreretur. ꝑ
uuli eius. i. apostoli et alij discipuli

ducti sunt in captiuitatē timoris fuge
ꝯ meroris ante faciem mortis scz tri
bulantis Qz ꝑm phm̄ mors est vlti
mū omniū terribiliū et sic facti sunt
hostes eius ꝯc. Capitulū xxv.

Au et egres sa ē a filia syō ōis decor eius A

Facti sunt principes eius velut arie
tes nō inuenientes pascua. Abierunt
absqz fortitudine ante faciem subseqn
tis Hec lr̄a vi. alphabeti hebraici q̄ ē
vau. ꝑm beatum Ihero. et remigiū in
terp̄tatur ꝯ. Vñ ꝑ antisiodorēn. vau
in serie hui9 lamenti est titulus co
pulationis et multiplicationis infor
tunij vt sit talis sensus vau quasi di
cat sicut captiuātur iudei ꝓ p̄senti ꝑ
caldeos ita et de futuro captiuabūt ꝯ
ꝑ romanos ꝯ sicut iudicia dei incepta
sunt de p̄terito in punitionē peccatoꝝ
ita et ꝯpleta erunt de futuro sup̄ iu
deos in vastatione romanoꝝ. In cu
ius signū quasi vtramqꝫ tribulacionē
simul describens sub nota copulacōis
sic lamentatur ꝓpheta dicit vau. Et
egressus est a filia syon ꝯc. In hac
igitur tripertita lr̄a ꝓpheta plangit B
tria ꝑdita. Ex pte eīm ciuitatis ꝯ tē
pli deplorat pulchritudinē excellencie
esse ꝑditam Et ideo dicit Et egres
sus est a filia syon omnis decor eius.
Ex pte autem nobilitatis regni de
plorat rectitudinē sapiencie esse deꝑ
ditam Et ideo dicit. Facti sunt prin
cipes eius velut arietes nō inuenien
tes pascua. Ex pte vero vniūsitatis

populi deplorat fortitudinē potētie ēē deperditam. Et ideo sic concludit Abi erūt absq3 fortitudine ante faciē subsequentis Pro pte prima notandum est q ciuitas ihrusalem est filia syon Et sicut cōsentiunt ihero. sup ysa. et rabi salomon de lege legenda & etiam magister de pprietatibus li. xiiij. ca. xxxvi. Ciuitas ihrusalem dicebatur filia syon in pplexis q3 quasi super verticē montis syon erat turris & palatiū regis dauid ad decorem & defensionē ciuitatis In latere vero aquilonari montis syon sup collē qui dicebatur mons moria erat templū salomonis dño dedicatū sicut p3 per magistrū vbi prius ca. xxiiij. & etiam p glosam Ihero sup illud ysa. xiiij. Sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis Inferius vero quasi iuxta pedem montis versus aquilonē erat ciuitas vulgi et ciuitatis populi ita q tēplum erat mediū inter castrum regis et ciuitatē quasi in quodā pendulo & decliuo montis syon etiā fortissimis turribus muratū & munitum.

Hec igitur tria a vertice montis syō ad montis pedem. s. castellū tēplum & opidum p montis decliuū continuata & cōiuncta dicebātur ciuitas iherusalē verūtū solum templū seu potius inferius opidū vbi popul9 & vulgus habitabat p tanto dicitur filia syon. q3 sicut filia subditur matri et pregitur a matre & instruitur & regitur sic pimō ciuitas inferior subiecta erat tēplo et tēplum castro altissimo vt tēplum ab arce & ciuitas etiā ab arce simul & tēplo defenderetur. Vnde fm phm̄ virtus oīs corpis consistit i medio. sic salus ciuitatis viguit in templo. De hoc scribit ysa. de syon exibit lex & verbū dñi de iherusalem. s. ad inferiorē pte ciuitatis quasi munita matris ad filiā & vlterius ad totum regnum iudeoꝝ quasi ad familiā domus dei. Sup hanc igitur filiā syon que ē iherusalem luget ihere. et languet cū dicit vau et egressus est a filia syon oīs decor eius Sicut igitur tradidit ille senator romanus. s. fulgentius d ornatu ciuitatis Decor & nobilitas ciuitatis consistit in viij. cōdicionibus. Primo in fortalicijs sublimatis. vnde & iherusalē vt supra tactū ē tripli ci muro circūdabatur. xij. portis sublimibus distinguebatur. xij. turribz inter medijs muniebatur. Altissima arce ex pte montis pcomzabatur & tēplo securius turrito in medio sui fortificabatur Habuit igitur iherusalē primā cōditionez decoris ciuitatis que est in fortalitijs sublimatis Scdo in edificijs coordinatis. vnde ciuitatez edificij supponens xp̄s predicendo ruinā ciuitatis ait. Non relinquetur lapis sup lapidē. et alibi domus supra domū cadet. In psalmo em̄ scribitur iherusalē edificatur vt ciuitas Tercio in multiplicibus milicijs sicut p3 tpe belli de multis milibus in qualibet tribu ad plia pmptissimis eē tpe pacis sicut tradunt magister histori arū rubrica de domo saltus iij. Reg. x. et iosephus viguit militia in iherusalē vnde i domo saltus arma reponebantur sicut in arce dauid non solum ad pugnandū sed ad decorē et ostentationē regij fast9. vn̄ salomō fecerat scuta aurea in quoꝝ quolib3 erant sextū

ᵭcti· Et sicut pꝫ ij·palipo.ca·ix·fecit
ducētaꝫ hastas aureas et ꝭm mgr̄m
vbi pri⁹· fecit etiam trecētas peltas
aureas quaꝝ quedā rotūde erāt que
dā semicirculares quibꝫ vtebātur cu
stodes regis ad hostiū excubātes Et
qn̄ rex egrediebatur p̄cedebāt eū eq
tantes et hm̄ōdi arma ferentes Iu
uenes flaui vsqꝫ in equoꝝ sessionem
fundētes cesariē et comis suis adiacē
tes auri tincturā vt eoꝝ capita sole p
cussa radiarent· Et erat hec multa
D mini decoris ad ꝯtemplandū. Quar
to in ꝯibꝫ diuicijs vt in metallis au
ri et argenti eris ꝫ hm̄ōdi ac etiā in
dieta ciboꝝ et moneta denarioꝝ· vt
pꝫ iij·Re.x·Nō erat argentū alicu
ius p̄cij in ihr̄lm̄ in diebꝫ salomonis·
ymmo fecit vt tanta eēt hūdancia au
ri in ihr̄lm̄ q̄nta et lapidū sed nota qꝫ
hic yꝑbole est·Quinto in iudicibꝫ le
galibꝫ· Apud veteres iudicia fiebant
in portis ciuitatis vt sicut diuites sic
et paupes cās libere ꝓponerēt ꝫ que
relas·vn̄ et in ihr̄lm̄ vt pꝫ Nee·iij·
vna porta dicebat porta iudicis seu iu
diciaria et ꝭm descriptionem ciuitatis
erat hec porta versus aquilonē respi
ciens montē caluarie ꝓpe golgata vbi
dāpnati decollabātur et crucifigebant
et forte in illa porta filius dei dāpna
tus est q̄si in ꝯi consistorio et ꝓpe in
mōte caluarie ꝓductus ꝫ crucifix⁹ est
vt etiā ꝭm aplm̄ extra portā passus ē
Ihero·de noibꝫ locoꝝ et mgr̄ de ꝓpe
tatibꝫ li·x iij·ca·xxviij· Golgata est
in turca mōtis syon· Sexto in sacrifi
cijs sacerdotalibꝫ· vn̄ ex p̄cepto legis
semp mane ꝫ vespe sacerdotes dn̄o ho
stias immolabāt·Etiā vt pꝫ iij·Re·
viij·et ij·palipo·vij·vna vice xxij·ho
stiaꝝ immolabātur tpe salomonis·
Septimo in elegācia populoꝝ· Nā
ꝭm Ihero·sup illud Gen·xvi·Mul
tiplicabo semē tuū sicut stellas celi et
sicut arenā maris. Gens iudeoꝝ ꝫ p̄
cipue tribꝫ iuda mirabiliter creuit su
p oīes nationes orbis terre·Et hoc
appruit in suo ocasoꝝ i destrucōe ciui
tatis p titū et vespasianū· Octauo in
pollicia vel ꝯmunicacōe artificiosa Di
cit eīm Rabysalomon de lege legenda
qꝫ nulla erat sciencia lr̄alis nec v!la
erat ars subtilis artificiū cui⁹ docto
res nō successerūt sibi in sancta ciuita
te ihr̄lm̄. Igit oīs ꝯditio ad decorē
ciuitatis requisita floruit in ihr̄lm̄ Sꝫ
iā fortuna ꝯūsa est i infortuniū sicut
deplangit hoc lamētū tragediciū vau·
Egressus est a filia syon oīs decor
eius·q.d· Iā fortalicia ꝯfringūt Iā
edificia ꝯbruūtur·iā milicie deuincūt
iā diuicie rapiūtur.iā p̄ncipes captiui
abducūtur·iā sacerdotes vincti conse
quūtur·iā vniuͤsus popul⁹ captiuatur
Et sic ꝑijt pollicia ꝫ ciuitas deuasta
tur. Igit discurrēdo p singula deco
ris p̄conia ꝫ eoꝝ opposita infortunia
semp sequit redoēdo singula singulis
qꝫ egressus est a filia syon oīs decor
eius·Nā castro supius opido inferi⁹
et tēplo in medio capto et incinerato
regnoqꝫ cū sacerdocio ablato ac poplō
subiecto vl' captiuato egressus ē a fi
lia syō oīs decor eius· Nā in mōte sy
on floruit tā regnū q̄m sacerdociū sꝫ iā
de vtroqꝫ ablato sequit· Facti sunt
p̄ncipes ei⁹ sup·rex ꝫ sacerdotes duꝫ
ces quos añ se abigebat Nabugudo
nosor velut arietes non inuenientes

pascua .s. debilitati insensati et pau[i]do corde dissolutis viribus sine quiete et spe ꝓspitatis et salutis vnde et sequitur. Abierunt absq3 fortitudine ante faciē subsequētis .s. Nabuguodonosor regis babilonis et Nabuzardon principis eius q: vt supius primo oñsum est captiui precedebant et victores sequebantur. Ca.xxvi.

a Et egressus est a filia syō oīs decor eius

Sub ista littera triptita ecclesiam romanam ꝓpheta tripliciter lamentat. Syon interpretatur initium p ꝙ intelligenda est prima causa que scdm philosophos dicitur mobile primum ⁊ principium oīm. sicut ptz in apoca. Ego sum alpha et o principium et finis. Huius filia dicipt sancta xpristi eccā que ab eo per graciam sumpsit inicium ⁊ sup fundata sup xpristū firmissimā petram quasi templū sup montem syon mirabile recepit incrementū. Hanc igitur domū dei viuam sub figura infelicis filie deplangit ꝓpheta Iheremias. et primo quo ad suū principium grōsum cum dicit. Egressus est ⁊c. scdo quo ad suū medium piculosum Cū dicit Facti sunt principes eius velut arietes ⁊c. Et ideo quo ad sui finē dolorosum cū dicit Abierunt absq3 fortitudine ⁊c. Supponit enī in hoc lamento ꝙ hec domus dei hoc tēplū reꝫ veri syon qd est ecclesia erat in principio speciosa p picturam In cuius signum huius p̄conij sic nūc deplorat oppositū. Egressus ē a filia syon ⁊c. Scdo supponit ꝙ hec viua domus erat copiosa p pasturam In cuius signū sic huius preconij nc deplorat oppositū. Facti sunt principes eius velut arietes non inuenientes pascua Tercio supponit ꝙ erat vigorosa cōtra p̄ssuram In cuius signū huius p̄conij ꝓpheta iā deplangit oppositū Abierunt absq3 fortitudine ante faciē subsequentis Erat primo eccā sicut in hoc textu supponit ꝓpheta speciosa p picturam Decor enī est venustas in colore Sicut igitur tradit plinius in hystoria naturali libro xxxv. Quatuor sunt colores principales quibus in figura opa viroꝝ illustriū pictores solebant describere .s. pallor aureus. rubor sanguineus. viror vernicus et cādor niue⁹ Isti quatuor colores quibus in domo dei que est eccā describuntur gesta nobilium i quadruplici genere hominū sūt paupertas voluntaria. caritas ignea. sanctitas sp viuida. et castitas sine macula

b Quasi enī quatuor pictores ymaginor apostolos et martires confessores et virgines qui suis ꝓprijs coloribz depingentes domum dei que est vera filia syon. hystorijs effecuis varie per ornāt Apli nanq3 quasi primi pictores i domo dī cū colore splēdoris aurei depinxerunt voluntariā paupertatē Sicut enī aurum cuius color glauc⁹ cōmixtus est ex candido et rubicundo inter omnia mundi metella est preciosioris pi mō virtus apostolica que consurgit ex voluntaria paupertate et ꝓfunda humilitate inter oēs virtutes ⁊ sectas inter oēs grad⁹ ⁊ stat⁹

c

est p̄ miȷ̄ pfectioris. vñ sente. ni xpi. et eciã de paupꝑtate. Nullũ donũ deo dicã us bona voluntate. Hu cui⁹ signũ viris apostolicis qui oia reliquerunt libera voluntate ppter illud donũ paupertatis deo tñ ditissimũ datũ ẽ illis cũ xpo iudicaũ nõ solũ simpliciũ sed ꝛ diuitũ et nobiliũ. Scribit Math. xix. Amẽ di co vobis qꝛ vos qui reliquistis omnia et secuti estis me in regeneracõne cũ sederit filius hois in sede maiestatis sue sedebitis ꝛ vos sup sedes xij. iudicãtes xij. tribꝫ israhel. Glosa p sedes xij. vniuersitas iudicantiũ et p tribꝫ xij vniuersitas intelligit iudicandoꝝ. Qui cũqꝫ relinquẽtes oia sequũt dñm hij cũ eo iudices erũt qui licita hñtes eis recte vsi sunt hij iudicabũt quibꝫ de Venite benedicti pris mei. Esuriui eñ ꝛc. Duo eñ ibi erũt ordines beatoꝝ iudicãtes paupes ꝛ iudicandi diuites. Secundo martires q̈si otrarij pictores in domo dei nõ solũ cũ colore sanguineo sed poti⁹ cũ ruboze pprio igneã caritatẽ depinxerũt ac p ymagines alectiuas gesta amoris et certamina feruoris ex caritate pt traxerunt. Tercio ofessores q̈si pictores curiosi cũ colore viridi seu verneo vigore viuidã sanctitatẽ multipliciter depinxerũt. Sic eñ in herbis ꝛ arbustis viriditas q̄ ostat ex calido et hũido ẽ signũ vite vegetatiue pi mõ viroz ꝛ pallor p̄me q̄ stat inter hũorẽ deuotionis ꝛ colorẽ otẽplacõis ẽ signũ vite pfectiue. Quarto ũgines tã viri q̈ mulieres q̈si pictores amorosi cum colore candido ꝛ cãdore niueo i domo dei ymagines pudicicie ꝛ caracteres mũdicie ptra hentes corporis et aie clarius depixerunt integrã virginitatẽ. Et sic quatuor genera pictoꝝ cum quatuor generibꝫ coloꝝ ecclãm xpi quasi templũ dñi ꝛ filiã spon decore vario ornauerunt vt vere dicat summus sacerdos de suo oratorio seu primas pontificũ de suo sanctuario illud Eze. xvi. vnxi te olio ꝛ vestiui te discoloribꝫ ornaui te ornamento et vestita es i multis coloribus ꝛ decora fcã es vehemẽter nimis Et egressũ est nomẽ tuum in gentibꝫ ppter spẽm tuã. qꝛ pfcã eras in decore meo Sed hanc decoris pfectionẽ pleta in pposito deplãgit totaliter esse deꝑditã. Egressus ẽ inquit a filia spon ois decor eius. q. d. iã Egressa ẽ paupꝑtas in cupiditatem virginitas in voluptatẽ. humilitas i elacionẽ. ꝛ deuocio in dissolucionẽ caritas in odium. ꝛ cõtẽplacio in ociũ. vite austeritas in carnalitatẽ. ꝛ solida sanctitas in ipietatẽ. Et sic discorrendo p oia deꝑdita p̄ omia ꝛ coꝝ indicta opposita reddendo singula singulis vniuersaliter ocluditur q egressus ẽ a filia spon ois decor eius Et ideo eccẽ non quasi filie filia sed quasi i uerecunde meretrix dicitur ezech. xvi. ve ve tibi qꝛ in cũctis plateis ꝛ ad oẽ caput vie arũ eleuasti signũ pstitucionis tue ꝛ abhoiabilem fecisti decorẽ tuũ. vñ apꝑet q in hoc lamẽto lugubri ecclesia optime cõpatur filie quasi instabili ꝛ fragili atqꝫ suspecto sexui Scribitur eñ in glo. sup illud eccle. ij. fecit mihi cãtatores ꝛ cantatrices. vbiqꝫ feia iuenitur. sexus fragilitas cõnotatur. solas eñ feias vult pharao. i. dyabolus viue q̄ voluptati sunt vicine. Sic nullꝰ scõꝝ nisi raro feminas legitur

generasse Solus salphat qui in pecō mortuus ē in deserto oēs filias genu it. Jacob vero inter xij. patriarchas tm̄ vnice filie pr̄ extitit qui etiā ppt̄ ipsam ipse cū filijs piclitatur. Hec etiā Jhero. de hebraicis .q. sup gen̄. Vn̄. igitur eccā militans ppter ista bilitatē filioꝝ et filiarum qui quasi stelle apparentes et non exn̄tes ca dunt de celo sanctitatis filie ifelici cō pantur sicut tradit tulli9 de diuina cione libro.i.ca.xv. Lacedemonij ap̄ delphos in tēplo apollis.delphici sta tuā dee sue quasi reginā xij stellis or natā statuerunt sed paulo añq̄ in lē ctra pugna in victoria lizand ante ex ercitū atheniēsiū conaderunt hoc pro digiū p̄nosticans p̄uenit q̄ oēs stelle i corona d̄ lacedemoiens aput delphos in terrā cadentes dispuerunt nec vm q̄ postea vise sunt. Hec regina deā dea lacedeōnioꝝ ē sancta mater eccle sia cuius sponsus est dei filius mater et dn̄a xp̄ianoꝝ cuius corona xij.stel lis aureis ornata est fides xp̄ianorū xij.fidei articulis inteḡta et. p̄dicata a xij.apostolis . vel possunt xij.stelle vnitas sanctoꝝ viatoꝝ noiari quibus mater ecclesia in signū glorie corona tur. sicut scribitur glā patris et etiā matris est filius sapiens. Sed iam sicut scribitur apoc.viij. Stelle cea derunt de celo supra terrā glo. viri celestes ppter pcc̄m de uenerunt ter restres et ceciderunt de sublīitate vite celice cuius conuersatio in celis ē ad terrā tenebrosam ignobilis conuersa cionis In cuius signū indicatiuū sic sp̄ pph̄a lamentatur Egressus est a filia syon ois decoꝛ eius q̄ disturrē do per singulos fidei articulos et per errores illis oppositos quasi per tot stellas in corona ecclesie ɔsertas sp̄ vnū ineniet q̄ errores stellas eclip sauerunt . Etiā iā sancti quasi stelle ceciderunt doctores et rectores erra uerunt et ideo iusti nullibi inuēti nus q̄ ɔparuerunt sed penitus dispuerūt vt verissima sit hec hystoria de dn̄a ec clesia et de filijs eius q̄ egressus est a filia syon ois decoꝛ eius.

Capitulum xxvij.

Facti sunt

principes eius velut arietes non inue nientes pascua Isti principes eccle sie sunt rectores et doctores oēs cura ti et oēs p̄lati qui non h̄ntes cornua fidei et operacionis nec genē caritatis . nec sciē vtriusq3 testam̄ti iō non exp̄o nunt cornua p defensione eccē cōtra infideles et hereticos contra insolen tes et distolos contra psecuciones de monū et hominū q̄obrem appent et non sunt arietes Vnde signanter di cit ppheta Facti sunt velut arietes. Aries s̄m ysid. li.xij.ca.i.tenet du catū et principatū in ouili et ideo de dit ei natura fortitudinē et audaciam cūctis ouibus p̄stāciorem.ergo modo p̄ lati in grege domino regim̄ recipiūt et ducatū.vn̄ et sanguis cuiuslz ouis p dite de coꝝ maibus requiretur in cō poto iudiciali Scdo h3 vocem singula rem sic p̄latus habet vocem singula rem i p̄dicando. sicut scribitur luc. vij. Ego hō sub potestate constitut9 h̄ns sub me milites et dico huic vade et vadit et alij veni et venit et seruo meo fac hoc et facit Tercio timet stra

pitū tonitrui sic p̄latus timet mūdi
cōminaciones et ipūgnaciones nec gre-
gē defendit sed quasi mercenari⁹ fu
git de quibus scribitur Jere· vi·
Oēs principes declinātes argentum
reprobū vocate eos Dicit em̄ Aui·li
bro viij· q̄ arietes sicut cetere oues
abhorrent tonitrua Oues ei naturalit
timent tonitrua fulgurancia q̄ si im-
pregnate fuerint abortiūt p̄ timore.
Sic multi in mundo p̄lati licet i cor-
de legē dei et instinctū spūs sancti qua
si fetū conceperint · corruptū vel fauore
mūdiali fulgurante vel terrore tonitru
te timorem dei et amorem abiciūt et
sic legē iusticie ꝛ veritatis p̄conceptā
B quasi fetū abortiūt Quarto hꝫ lingu
ā experimentalem Dicit em̄ plini⁹ li
bro viij· ca. xlvij· q̄ quales venas ari
es in lingua gestat tales fetus i vel-
lere gñerat vt si nigre vel albe vel va
rie fuerint vene· mg̃ corporaliter vel al
bus vel varius fetus apparebit in velle
re·pi mō si in vita p̄latoꝝ in mundo
apparuerint exēpla viciosa argumētū
est q̄ vita vulgi et conuersacio pochia
noꝝ quos quasi agnos p̄lati in eccle-
sia generant correspondenter et cōñt
virtuose deueniet vel viciosa q2 qua-
lis mater talis et filia et qualis dñs
talis ꝛ familia·vñ et orig̃· sup Ma-
the·omelia xiij·Sup illud principes
gencium dñantur eoꝝ Ecclīaꝝ princi
pes principū mundialium qui vt pluri
mi peccatis seruiūt similes eē non de
bent sed xp̄m imitentur virginē de
virgine natū qui pctā populi purga-
uit non excitauit melius em̄ fuisset ti
bi non nasci q̄ tue arte dissum p ex
emplū peruersum populū i toxicare· et
eiusdē cōclusionis ē lra. grego· i pa
sto· et ponitur in cau·xi·q·iij·p̄ capue
Scire inquit debent p̄lati q̄ si puer
sa vmq̄ ppetrent tot mortibus digni
sunt q̄ pdicionis exēpla ad subditos
transmittūt Glo·aurea ibidem et p
tot mortibus alioꝝ est illis pena impo
nenda Quinto hꝫ vermē in capite·
C fm q̄ tradunt ysid·et bartholō· sup
plinū de naturis . Cuius vermis
pruritu aries excitatus caput fortissi
me concutit· et quicquid sibi obuiat
fortissime ꝛ durissime ferit ꝛ partit·
Sic p̄lati puersi dignitatē hñtes pro
capite elacionē ꝛ indignacionē portāt
p verme cuius pruritu excitati gregē
suū inquietant ꝛ infestāt cōtra quos
scribitur eccle·xxxij· Rectorē te po-
sui noli extolli· Sed esto in illis
sicut vnus ex ipsis· vñ orig̃·sup Ma
the·vbi supra Ecclesiaꝝ p̄lati mun-
di principes non sequātur ·sed xpri-
stū humilē et concordē imitent qui
effabilis erat ꝛ accessibilis pctōribus
loquēs ꝛ pueris manus iponēs disci
pulis pedes lauans ꝛ flexis genibus
tergens exēplū pādens oibus eccē pri
cipantibus vt ipsi eē sic se suis exhibe-
D ant Sexto duriciā hꝫ in vertice Di
cit em̄ Ari^t·libro de aialibus ꝛ aui
cenna li·viij· q̄ aries ceruicē hꝫ du-
rissimā corneā et ossiā sed timpora ha-
bet debilia Et iō ad munimē timporū
natura circa tipa coordinauit cornua
ad modū scuti rotūdi reuoluta Pari
mō rectores malā vitā hñt et virtutē
debilē et mētē i malo obstinatā Scri
bitur deut·o·xxxij· Scio contencionē
tuā et ceruicē tuam durissimā. De
indurata talium ceruice et mentem

incorrigibili p̄uſo⁊ p̄latoꝝ ſcribit ſic
Criſo. ſup Math. omelia xxxiij. Ni
chil inquit impoſſibiliꝰ q̄ȝ illū corri-
gere qui ſcit oia ⁊ tn̄ ↄtēpnens bonū
diligit malū ꝓpterea p̄latus ⁊ cleri
cus qui ſemp ſcripturas meditatur.
aut oino eas eſt ſemp obſeruaturus ⁊
ſic erit pfectus aut ſi cepit eas ſemel
ↄtēpnere nūq̄ȝ excitatur vt timeat.
Quis aliq̄n vidit clericū cito vt lai-
cū penitere. Et ſi dep̄hēſus hūilia-
uit ſe nō ideo q2 peccauit ſed q2 glo-
riā pdidit Et ideo talibȝ dicit dn̄s. ꝙ
peccatores publicani ⁊ meretrices p̄
cedent vos in regnū dei. Hec ille Vn̄
igitur d̄ talibȝ eccleſie principibȝ qui
hn̄t vermiculatas frontes ⁊ indura-
tos vertices ꝓpheta dicit ꝙ facti ſunt
velut arietes. Et velut arietes certe
nō inueniētes paſcua ſcȝ ſciētie ⁊ ſa-
pientie ſcripturaꝝ quibꝰ ſe paſcant
et gregē ſibi ↄmiſſum Et cauſam cur
tales p̄lati paſcua nō inueniūt ponit
Bern̄. ad henri. ſenon̄. epm et ponit
in floribȝ bern̄. li. vi. c. i. Cur inquit
in clero ab om̄i etate et ordine ad cu-
ras eccleſiaſticas tāq̄ȝ ſuis curis a do
ctis pariter et indoctis quaſi iā quiſqȝ
victurꝰ ſit cū ad curas puenerit ſub
ſarcis nō gemūt ſed hucres ſub one-
re ſupponūt appetūt qȝ plꝰ honorari
nō terrētur piculis cupiditate cecati.
O infinita ſemp ambitio. o inſaciabi-
lis ſemp auaricia. Cū p̄mos hominū
gradus meruerūt in eccleſia vite me
rito vel precio vel etiā carnis et ſan
guinis que regnū dei nō poſſidebunt.
Nō ideo corda quieſcūt duplici eſtuā
cia deſiderio vt ſcȝ dilatētur in plura
et ad celſiora ſublimētur verbi grā.

cū quis factus fuerit in quacūqȝ ec
cleſia decanꝰ p̄poſitus aut archidya-
conꝰ nō vno ↄtētus aut pluribꝰ erit
niſi epatus habuerit dignitatē. ſic nū
q̄ȝ ſaciabit̄ ſic factus epus archiepus
eſſe deſiderat. ymmo tunc neſcio quid
altiꝰ ſompniās laborioſis itineribȝ et
ſumptuoſis familiaribȝ romanū ſta-
tuet frequētare palaciū. Sȝ quo vlte
rius aſcēdet. Hec ille. Tales igitur ⁊
inſaciabiles ſemp querūt ſemp eſuri
ūt ſemp ſiciūt. q2 nūq̄ȝ paſcua plene
placētia inueniūt. Quibȝ alludit illd̄
bede de ymagine mūdi li. iiij. ca. iiij.
In arabia ſunt arietes hn̄tes cornua
duo vnū ſcȝ dextrū albū qd̄ nūq̄ȝ illis
accreſcit plus q̄ȝ ſemipedalis longi-
tudinis aliud coloris varij qd̄ aliud
excedit in longitudine ita vt ter tm̄
habeat in longū q̄ntū ad vtrūqȝ cor-
nu excēditur ſed dextrū erigit̄ et ſini
ſtrū dep̄mitur. Et ideo difficillime
paſcūtur in herbis carpendis. Hec
ille. Iſti arietes ſunt inordinati et
mōſtruoſi p̄lati et p̄ncipes quoꝝ duo
cornua difformia ſunt duo appetitus
genera. q2 ſm̄ anſ. eſt appetitus iu-
ſticie et appetitus ↄmodi. appetunt
eīm naturaliter bene et beate eē in ce
lo qȝ felicitari. Sed q2 hic appetitus
in caritate et in mente nō creſcit niſi
forte in iuuentute ad qualēcūqȝ quā-
titatē iō ad cornu dextrū qd̄ eſt alteri
ſubtriplū optime ↄpatur. Sicut eīm
hoc cornu candidū eſt ſic etiā appeti-
tus iuſticie ſine mundanoꝝ macula ē
Cornu vero ſiniſtrū p̄t dici appetitꝰ
commodi qui in triplo plus creſcit ⁊
extenditur q̄ȝ appetitus iuſticie quia
toto corde et tota anima tota mente

fistis inherent mundanis toto cogita-
tu toto affectu toto corporis conatu
nitantur transitorijs. Et ideo bene
dicitur hoc cornu versus terram re-
flexum et multis coloribus consper-
sum. qz appetitus comodi in cupidita
te et voluptate. et in vanitate laborat
Et tantūmō in veritate caritatis ap
petitus iusti certat scē pie et munde
sine admixtione mundanorum Depri
mitur igitur desiderium commodi ad
mundum et non erigit versus celum
Pasci querit in transitorijs saciari
appentibus non existentibus non per
manentibus sed dispentibus non attē
dentes illud pastoris summi. que sur
sum sunt sapite non q̄ē. Et qz iste
appetitus nimis crescit Ideo tales q̄
runt semper qd nūqā inueniunt. qz
semper auide pascuntur & nunquā sa
ciantur semper errone abducuntur
et minime pinguantur. Hec ille.
Tales igitur arietes appent et non
sunt et ideo facti sunt velut arietes &
si arietes dicti sunt. verūptū pascua
non inueniunt gregem non pascunt
sed fame pimunt debilitant et infir-
mant. Quāobrem abierunt absqz
fortitudine ante faciem subsequentis
scilicet demois suggerentis; carnis; al
licientis & mundi arridentis. Quocū
qz enim errore heretico vel supsticōne
vulgari vel mocione criminali ppel-
luntur. Mox absqz fortitudine resi-
stendi vel fugiendi ad mortem mise-
rā obducuntur Sicut pulchre dedu
cit venerabilis beda in exhortacionibz
cā. cxlix. o inquit princeps p̄postere
O loripes p̄latus quid agit in gre-
ge dominico Nempe mactat vt lupus
et manducat pascua non querit gregi
bus qz loripes est. et si scripturas in
uenerit et docuerit vite tamen vene-
no pasturam inficit Erunt pedes pre
lati vita et sciā nec non iusticia & cle
mencia Sed prelatus prescise p pe-
de naturali vtitur pede accidentali. vt
pute ferreo ligneo vel huiusmodi.
Loco vero iusticie. supportat rigor
crudelitatis quasi pes ferreus terri-
bilis et durus Talis omnis est vera
statua nabugudonosor Cuius pedum
ps ferrea est perseueritatis concussi-
onis quedam vero pars fictilis p mi
sericordie remissionem. Qz igitur lo
ripedes oino claudi plurimi inuenti
sunt Ideo nec gregem precedunt nec
muniunt nec pascunt. qz pascua in
quirere nequeunt sed vere lupi rapa
ces ex ipso grege se pascunt loco ve-
ro clemencie supportat vanitas irre-
ligiositatis quasi pes ligneus fragi-
lis et corruptus Hec ille Hoc origi
nale fortificatur. Ezechielis. Vi-
cesimosecundo. Coniuracio
prophetarum in medio terre. Sicut
leo rugiens et predam capiens] preci
um acceperunt et animam inopis de-
uorauerunt. legem contempserunt.
et sanctuaria polluerunt. Inter scm̄
et prophanum distanciam non habue
runt. Et inter pollutum et mundū
non intellexerunt. Principes quasi
lupi predam rapiētes sanguinem ef
fundunt et animas perdunt.
Lucra sectando prophete eius linie-
bant eos absqz temperamento vana
videntes et mendacium diuinantes.
Dicentes. Hec dicit dn̄s. cum dn̄s
nō sit locutus & q̄sumi de eis vir qui

iter;ponerect se sepē; starē opposit⁹ cōtra me pro terra ne dissiparem eaȝ et nō inuem et ideo effudi indignatio nem meā sup eos et in igne ire mee consūpsi eos et ysa·i·principes tui infideles socij fur; oēs diligunt mu nera sequūtur retribuciones Unde i signū consūmpcionis tā gregis quā p sidētis sic lamentatur iħere·ꝙ abie runt absqȝ fortitudine ante faciē sub sequētis Notandū ꝙ quadruplex for titudo ē decens p̄latis et principibus eccē vtilis ꝛ necessaria scȝ fortitudo fi dei feruentis ·fortitudo spei pseuerā tie·fortitudo paciē psonalis·et fortitu do penitētie exēplaris Primo ē neces saria fortitudo fidei feruentis Qr sic ut scribitur prima petri v· Sobri estote ꝛ vigilate qr ad·vr dyabol⁹ tā quā leo rugiens cir·q·ꝙ deuoret·cui re·for·in fide Exemplū em̄ ad hoc ha bemus in duobȝ dei militibus de iuda scȝ machabeo et iħū naue·De quoruȝ scribitur·i.machabeoȝ·ij·Judas·i. ꝯfidēs i feruore machabeus fortis vi ribus a iuuentute sua sit vobis prin ceps milicie Et iste iudas tā ex noi nis interp̄tacione ꝙ ex legis et gre gis defensione typū tenet filij dei De scdo milite scribitur eccle·xlvi· For tis in bello iħū naue· et sequitur de fide eius nōne ad preceptū eius ipe ditus ē sol ꝛ vna dies facta est quasi duo Inuocauit altissimū in oppūgnā do vn̄qȝ inimicos et exaudiuit eū dn̄s de⁹ Et iste miles tā ex suo noie quā ex suo certamine typū tenet filij dei Hec ē igitur prima fortitudo nobis necessaria de qua scribit August· de correpcōne ꝛ grā· Cū inquit roga uit xpistus ne fides petri deficeret quid aliud rogauit nisi vt in fide ha beret liberrimā ꝛ fortissimā inuictissi mā ꝛ pseuerātissimā voluntatē firam in feruore Scdo necessaria est forti tudo spei pseuerantis in amore et ere plū ad hoc ꝯstantissimū scribitur ij. machabeoȝ vi·de illo illustrissimo se ne eleazaro qui artatus tormentis · vt carnes contra legis p̄ceptū porci nas ꝯmederet paciencer mortē susti nuit ꝑpter zelum legis ꝛ ꝑpter vite amorē Dicens adolescentibus·exēplū forte relinquā cū p sanctis legibȝ ho nesta morte pfungar.unde ꝛ hāc con stanciā fortitudinis auctenticat Gre go·vij·mora·c·vij·sup illud Que ē fortitudo vestra Justorum inquit for titudo est carneȝ vincere proprijs vo luptatibus contrarie·delectacionē vi te p̄ntis extinguere.mundi huius as pa pro eternis premijs appetere pro speritatis blandumenta contēpnere ꝛ aduersitatis metum in corde supare · Hec ille Reprobotum vero fortitudo est transitoria sine cessacione diligere contra flagella conditoris insensibili ter pdurare·ab amore rerum tempa lium nec ex aduersitate quiescere ad inanem gloriam eciam cum vite detri mento peruenire·malicie augmenta exquirere·bonorum vitam non solum verbis ac moribus sed eciam gladijs impugnare·In semetipsis spem po nere ꝛ iniquitatem continue sine vl lo desiderij iusticie medio perpetrare Hec ibidem· Tercio nobis neces saria est fortitudo paciencie persona lis· Scribitur enim puer·xvj·Me lior est vir paciens viro forti·s. et

non paciencie · vnde ysi. libro ij. solilo. O quam magna est virtus paciē Si nō ledis a quo lesionem sustines O quam magna est fortitudo si graviter lesus vulnera remittas. Sed o quam magna gloria est si cui nocere potuisti nō vindices sed parcas Hec ille. Hic est ille fortis de quo scribitur iudic. xiiij. de forti egressa est dulcedo. scz pacis et dilcōnis concordie et coadunacionis. et ideo figuratiue de tali forti scribitur. geñ. xxxix. ysachar azinus fortis vidit requiem scz mentis quod esset bona. et terra viuenciū quod esset optima supposuit humeros suos. s. ad portandū ysecuciones et opprobria Quarto ē nobis necessaria fortitudo peiientie salutaris. qz scribitur luce. xiij. Nisi penitenciā habueritis oēs simul pibitis. Quaobrem sicut tradit Jheremias capitulo xxxxvi. Fortis impegit in fortem et ambo pariter conciderunt. q. d. Ne sancti viatores celestem gloriam perdant fortis impegit in fortē idest spiritus in carnem et hō i deōnē et ecōtra vtrobiqz et ambo pit oaderūt qz caro concidit a via delectabili. et spiritus concidit a via tristabili. vel qz homo peccator concidit vulneratus per contricionem. et eciam temptatos concidit prostratus p confessionem. Dicit enim Gregorius. super ezech. omelia iiij. Omnis iustus per racionem fit homo exēplaris. per mortificacionem carnis. sue fit vitulus. per fortitudinem victorie fit leo securitatis. et per contemplacionem glorie fit aquila feliciatudine Hec ille Sed qz principes ecclesie in fortitudine fidei vespitant. in fortitudine spei exulant in fortitudine paciencie deficiunt et claudicant. et fortitudinem penitencie nesciunt et ignorant Ideo de captiuitate eorum et crudelitate demonis inuadentis propheta sic deplangit in proposito quod abierunt absqz fortitudine ante faciem subsequentis Ca. xxviij.

Et egressus ē a filia syon oīs decor

Cum sm remigium syon interpretatur mandatū Igitur per syon intelligitur deus ipans et per filiam anima obtēpans Stat em̄ creatura racionalis semper in conspectu altissimi. quasi filia ante faciem patris sui Et hoc confirmat venerabilis Aug. primo cur deus homo ca. xxi. Fateri inquit me necesse est. qz pro seruanda tota creatura meh il debere3 facere cōtra voluntatem dei nec eciam aspcm̄ minimum qm̄ semper sumus in conspectu eius. et semp ipse precipit nobis ne peccemus Ecce deus quasi pater impans et nos omnes quasi filia obtēpans Et ideo scribitur prouerbiorum xix. ca. Qui custodit mandatū custodit animam suam. qui autē negligit mortificabitur. De transforācione igitur et mortali mortificacione anime preuaricantis quasi cuiusdā filie infeliciter lasciuientis dolet propheta et deplangit iam in hoc lamēto traiedico. Egressus est inquit ja filia syon omnis decor eius et c. Sunt em̄ xij. odicōnes p quibz aīa rōnalis filie opat et p quibz pphā i ppōito

quasi filiam īfelicem ipsam animam lamentatur. Filia enim vt communiter diligencius et delicacius enutritur a parentibus. Filia enim dicitur a fouendo eo ꝙ ipsaʒ foueat mater cura diuina ꝗ ei materiā fouendi filios dedit. et filij ad extra mittūtur. Filie vero domi delicate nutriuntur. Sic etiā aīa a deo et angelis diligenter educatur sub diuinis legibus. Et hoc est ꝙ scribitur oze. xi. ego quasi nutricius effraym portabā eos i brachijs meis et nescierūt ꝙ curarē eos. in funiculis adā trahā eos in vinculis caritatis ait dñs deus. Secdo filia speciosius et p̄ciosius vestitur vestimēta vero aie erant in p̄ria creacione immunitas mentis a culpa et glorificacio tunc futura. Sicut deuote deducit venerabilis beda i exhor. ca. ciij. Vbi ptractans illud ysa. lij. Consurge cōsurge induere fortitudine tua syon dicit sic. Consurge inquit consurge aīa misera de caūna criminis. de mortis fouea que magni dei diceris tam filius ꝙ̄ filia. Filius ex fortitudine filia ex pulcritudine. quid em̄ in vniuerso circulo te volentem coarctasset. Nempe nihil tua voluntas libera oipotentis dei erat ymago sed peccatuʒ te infirmauit ꝓpria ꝓstratum ignauia. Consurge igitur miles vecordie qui volens victus ab hoste victorie. Induere potenter tua fortitudine te em̄ expectat princeps milicie. stat nā qʒ xp̄s in campo certaminis. residet armatus in crucis dextrario. habens lanceam in latere et corpus pro clipeo. Clipius funditur lateratus ex horrore certaminis. Equus rubescit humectatus ex cruore principis Consurge igitur consurge anima misera considera causam et vide vulnera considerate fili sub pena patrimonij et p̄iudicaturo i puncto periculi. Audi etem̄ tu fili a et vide ꝗ inclina aurem tuam qz concupiuit deus speciē tuam Consorge igitur de lecto luteo. de fouea fetoris. de valle voluptatis. de cauerna concupiscencie. Et laua te septies lacrimis in altro balneo baptismatis. qui estfons effluens vere penitēcie. ꝗ si macula immundicie. si vestigiū culpe inueteratum fuerit vel induratum vt etiā non sufficere videatur aqua tepida lacrimarum ad mundandum. ecce riui cruoris calidi defluunt. Ecce catharacte celi aperte sunt. Ecce caribdes occeam in xp̄o vndeqʒ vulnerato dirupti sunt. Consurge igitur et emundatis vestibus loto qz corpore induere vestimentis glorie tue. Mentalem enim rectitudinem quasi stolam estiualem et carnem corruptibilem quasi stolam hyemalem accepisti Sed hec stola tabefacta annis colos temporalis vite tempestatibus emercat. arte celestis fullonis tincturam recipiet sole septies clariorem in die resurrectionis. Hec ille.

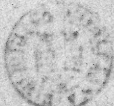
Tercio filia viscerose amatur sic eciam animam racionalem deus intime appreciatur. Scribitur in Jheremia tricesimoprimo. In caritate perpetua dilexi te. Ideo attraxi te miserans. Quarto filia caucius conseruatur. Sic anima a deo diligēter conseruatur. Dicit em̄ plato in fedrone de imortalitate aie ꝙ singuli singlos hn̄t spūs bonos et malos ꝗ

quos allecti sunt homines ad virtutes et ad vitia et post mortem conducunt eos ad debita habitacula ¶ Ad eandem etiā cōclusionē est orig. sup lucā vni-cuiqz inquit duo assistūt angeli ¶ Alt vite et iusticie alter mortis et iniqui tatis. vnde si mala fuerint i corde no stro cogitata haud dubiū quin in nobis angelus dyaboli Si vero mūde et san cte cogitationes in aia nostra pullula uerint tunc nos alloquitur angelus dñi qui infirmātibus aiabus condolz cōpatitur et succurrit sup lassos lag uet luget et erubescit . de pfectis vero viatoribus penitentibus et cōfitienti-bus gaudz iubilant et gloriantur dor-mientes saluāt ac vigili custodia cō-seruant. vigilantes vero informāt. vi gilanti qz cura ad bonū finem excitāt et a malo gubernant. Hec ille. ¶ Ad hoc etiā cū orig. est Criso. sup math. omelia xviij. ope impi vbi plane tra-dit q ois iustus ab angelis custodit

D ¶ Quinto filia difficilius castigatur. sp em serᵘ ille ad malū declinabilis est Vnde crisoᵘ. sup Math. omelia xxiiij i ope ipi. Quid est mulier nisi amici cie inimica. ineffabilis pena. necessari um malū. naturalis tēptatio. deside rabilis calamitas. domesticū piculū. dele-ctabile detrimentū. natura mali boni colore depicta. illā dimittere peccm. ē illā tenere tormentū est Hec ille pi mō aia difficilius castigatur. vnde de eius ptuis et instabilitate sic cōque runtur singuli Curauimᵘ babilonē et nonest sanata Iere. li. q. d. Feci mus quicquid potuimus et sp tn̄ reci diuat et recurrit ad pctā. Sexto fi-lia durius flagellatur sic etiā pecca-

trix aia a deo asperius arguitur in cor-pe p mentales perturbaciones et corpa les afflictiones. vnde apoca. iij. Ego quos amo arguo et castigo et hebre. xij. Filioli nolite negligere discipli-nā dñi. quē em diligit dñs castigat. et flagellat oēm filium quē recipit. Glo. Si exceptus es a passione fla-gelle exceptus es a numero filiorum vnicus em dei filius de substancia pa tris natus equalis pri in forma dei non habebat vnde flagellaretur. ¶ Ad hoc aūt carne indutus est vt sine fla-gello non esset. Qui igitur flagel-lat vnicū sine pctō relinquit filiū ad optatū qui est cū pctō Septimo filia obsequiose obedit sic etiā aia in domo dei obsequiosa erit p opa virtuosa vt sic alter alterius onera portet. Octa uo filia religiose incedit sic etiam ois filiᵘ adoptiuᵘ gestū habeat exēplarē Scribitur em prima thimo. iij. oportet sanctos testimoniū habere bonum ab hijs qui sunt foris. et Math. v. Luceat lux vestra coram hoibus vt videant bona opa vestra et glorificēt patrem vestrum qui in celis est.

Nono filia matri cōmuniter assimila tur et si non facie tn̄ ope. et si nō cor pe tamen mente. Vnde terencius in andria. Matris maliciam quis dicit filiam nisi naturale venenuz quo ois filia matris sequitur vestigia tūc ma trez enim sequitur sua proles pi mō omnis anima viatrix ecclesie vel xp̄o quasi matri incōpabili similis et con-formis esse deberet in moribus et in operibus in legibus et sermonibus. Decimo filia solēpniter maritat sic aia i filij dei incarnacōe et in baptismū

regeneracōne dei filio quasi solempni
matrimonio velut dilecta sponsa cari-
us copulatur In cuius signū ipē spō
sus cū sit heres vniuersoꝝ ꝑ quē pa
ter fecit ꝛ secula. non solū non mag-
na petit cū sponsa. eo ꝙ sola volūtas
sufficit. sed velut vehemens amator il
lā emit in vxorē ꝑ victoriam demoni
orum quasi alter dauid. amorē micol
cētū ꝑpucijs philistinoꝝ. prioꝛ regū
xviiij. etiā illā dotauit regnum celoꝝ
Vndecimo filia fratri succedit i fra
ternā hereditatem. Scribitur enim
numeri xxvii. Hō cum mortuus fu-
erit absqꝫ filio ad filiā eius transi-
bit hereditas. Hꝫ aūt deus pater an
gelū et aīam quasi filiū et filiam.
Mortuus est filius ꝑ culpam et ideo
filia succedit ꝑ iusticiā Mortuus ē
āgelus quo ad gloriā ꝛ ideo sibi suc-
cedit aīa ꝑ grām. Duodecimo filia
sponsum alliciat ad amoris voluptatē
sic etiā aīa virtuosa dei filium alliciat
et attrahit ad amorē Scribitur eñ
Canti. iiij. Vulnerasti cor meum so
ror mea sponsa vulnerasti cor meum
in vno oculoꝝ tuoꝝ et in vno crīne col
li tui. Dicit Allexand. sup illud ec-
cle. Non satiatur oculus visu. ꝙ duo
oculi aīe sunt intellcūs quasi sinister
ꝛ amor quasi dext. Amor igitur cū
deū ꝑ ꝯgnitionem itelligit ꝛ cōsequē
ter ꝑ dilcōnem ardenti radio conspi-
cit deum quodammodo vulnerat in-
flāmat et captiuat sicut deuote dedu-
xit petrus Ffrancen. s. cccxix. fortis est
vt mors dilectio. O inquit dilcō que
maxime distancia deū vnis et hominē
sic oīpotētē captiuaesti vt tuo amore vul
neratus impassibilis fieret passibilis.
et ex passionis pressione moreret vt
etiā verius tibi diceret vnigenitꝰ dei
filius Auerte oculos tuos a me. qꝛ
ipsi me auolare fecerunt Canti. vi.
Amoris eñ adamante attractū ē fer
rum qd̄ domat oīa. Allectus est deus
qui regit oīa. ita vt e celo ex patris
sinu amor filiū ēt violencia raperet ꝛ
quasi bouē ductū ad victimā quocūqꝫ
voluerit ꝛ oportuit circūduceret auo-
lauit igitur filius a patre ad amoro
se virginis sinū secretissimū auolauit
ad stabulū auolauit ad tēplum ꝛ cruē
tatur. auolauit ad patibulū et morti-
ficatur. auolauit ad infernū ꝛ amo-
ris lancea crudelem mortis princpem
aggreditur et ꝯfodit. Auolauit amo
ris amator pēnis amoris velatus in
vēto amoris agitatus. cui erat amor
omnia in oībus et reuolauit ad pris
dextrā. qui quasi amore insaciabili in
amore aīe peccatricis intuē delectatur
vt etiā in celo residens aīam in terris
alloquit. et dicit Auerte oculos tu
os ꝛc. Hec ille. Hec igitur aīa est
illa spiritualis filia. Cuius decorē
esse deperditū sic deplorat pphēta. egres
sus est a filia spon oīs decor eius.
Scdm orig. de morte regis magni.
vbi ꝑtractat illud Canti. primo Quo
abiit dilectus tuus pulcherrima mu
lierum decor inportat pulchritudinē
et non econtra. Pulchritudo enim se
cundum ipsum et secundum beatum
Augustinum xxij. de ciuitate dei est
debita membrorum proporcio. cum
quadam coloris suauitate.
Decor vero secundum origenem vbi
prius est pulchritudo cum coloris
intensione ornatu subducto.

G Igitur per eum colligitur decor
mulieris ex capitis ornamētorum ex cor
poris indumento ex gestus compone et ex
mēbrorum coordinacōne ex p̄conio capi
tali et ex p̄conio pectorali Preconiū
capitale ē in amore oculorum in forma
faciei et in colore capillorum Hec igitur
filia imperialis aīa .s. rationalis primo
rationē hz p capite. qr sicut caput re
gere dz mēbra oīa i corpe sic rō regere
debet quicquid regēdū ē in aīa et cor
pe Scdo conscientiā hz p pectore qr
principiū vite describitur in corde.
Tertio p gestus compōne hz dei et sui
sanctitatē memoratiuā. Quarto pro
facie hz cognitionē itellectualē Quito
p oculis duplicatis hz caritatē geiaz
creatoris et creature. Sexto p capil
lis hz cogitaciones qr sicut capilli na
scūtur de corpe sic et cogitaciones exe
unt a corde de quibz Math. x. omnes
capilli capitis vri numerati sunt .i.
oēs cogitaciones cordis vri tā male
q̄ bone in futurum iudiciū reseruate
sunt. qr sicut tradit in glosa sup il
lud eccle. vltimo. Cūcta que fiūt ad
ducet deus i iudiciū p omni errato
iudicabit deus secreta cordiū et de quo
libet verbo ocōso et ignoranter plato
Septimo hz p coordinacione mēbro
rum debita rectā concordiā et reapro
cam cōsonanciā triū potēciarum anime.
et quatuor elemētorum corpis. Scdm
eī august. de creacione primi homis
talis aī pcc̄m erat inter corpus et aī
mā concordia vt itellectus sine erro
re cognosceret volūtas sine rebellione
acquiesceret: Memoria sine oblivio
ne oia recordet. etiā ex pte corporis tā
debita eēt elemētorum compositio vt sine

predominio vnius sup aliud corrūpen
te hō viueret ineternū. Octauo habu H
it p quadruplia vestimētorum mutato
rio festiuali quatuor virtutes cardiā
les. Primo vt fieret temperancia p
vestimēto vernali. qr i vere illiciti mo
tus plus pullulant et tēperancia ecō
uerso dominium habet in motibus co
ercendis. Secundo vt fieret aīme
prudencia p vestimento estiuali. qr
in estate quando tempestates non fu
erint latent latrones in insidijs et
prudencia modo dominium habet in in
sidijs precauendis. Tercio vt fie
ret anime iusticia pro vestimento au
tūpnali. qr in autūpno solet collectō
et retribucio fieri. et iusticia est in re
bus singulis distribuendis. Quarto
pseuerancia data erat anime pro ve
stimento hyemali qr in hyeme occur
runt moleste temptationes et corres
pondenter fortitudo seu perseuerancia
est in molestijs perferendis. No
no pro preconio pectorali data erat
anime fides cum xij. articulis quasi
quoddam monile cum. xij. gemmis
preciosis. Decimo pro preconio capi
tali data erat ei inocencia originalis
quasi quedā corona gloriosa cū septē
virtutibus moralibus habentibus cō
trarium effectū vij. vicijs capitalibz
quasi septem margaritis insignita.
Istis igitur preconijs in filia dei
que est anima racionalis hinc inde
consideratis merito sibi alludit illud
canti. vij. Quam pulcra es et q̄ deco
ra karīma in dilicijs. q̄ pulcri sunt gres
sus tui in calciamētis filia principis
Cum enim per pedes intelliguntur
anime affectiones igitur duo pedes

anime sunt effectus iusticie et effect9 comodi quorum calciamēta ipsos pedes celantia sunt creator et creatura. Quā pulcri igitur sunt gress9 tui in istis calciamentis filia principis de huius filie pulcritudine et decore naturali Dicit criso9. de reparatione lapsi bū post medium Quantum celum inquit terra est pulcrius tantū anime pulcritudo omnem decorem corporum supat Et licet ipām corpe nudatam nullus viderit alium tamen decorem habet ex virtutibus. Ad eandem cclusionē ē ber. in exhor. capitulo iiij. O inquit dignissima creaturarū aīa super mirabilis naturalibus decora. gratuitis pulcerrima. virtutibz velata et ornata et dei ymago sponsa. filia patris ingeniti. sponsa filij unigeniti et soror spūs paracliti. Cuius decor originalis ad solem et sydera sicut splendor solis ad tenebras. Tu sola creatura es ad dextrā creatoris collocaris que locum celsiorē gradū digniorem statū pfectiorem angelis omnibz acepisti In eternū cū tuo sponso dei filio p quē qui minim9 omniū in regno dei maior est maximo angelorum i gloria singulari. Hec ille. Hec est igit filia summi regis sine macula creata. cuius decorem esse perditum in proposito sic deplangit ppheta. Egress9 est inquit a filia zc Nam egreditur ab anima iusticia in odiū prudencia i ignoranciā tēperancia in excessum et impotenciā caritas in iracūdiā et liberalitas in rapinā. humilitas in elationē et pietas in pscutionē castitas in feditatē et fidelitas in infidelitatē imo de anima exeūte in culpa mortali omnis virtus egressa est in viciū et omnis fortuna in infortumū Igitur de hac filia infelici et de infortuniis ei9 Vniūsaliter verū est quod egressus est a filia syon omnis decor eius. Quāobrē vt ptz ysa. i. Derelicta est filia syon vt vmbraculū in vinea et sicut tugurium et cucumerio et sicut civitas que vastatur. Cū eñ a deo anima derelinquitur necessario demonibz invadentibz exponitur. vt locū habeat illd Math. xv. Filia mea male a demonio vexatur. Hāc eñ civitatem sanctam vij. spūs neq̄ ingressi quicquid vivū inveniūt pimūt et mortificant. quicquid pulchrum inveniūt p peccatū publicū maneant et ānullant. Vñ Ia. pmo. Flos eius decidit et decor vultus eius deperijt. Dicit eñ Aug. epistola ad Julianū comitē quod anima in peccato perseverans nigrior est omni corvo. Egressus est igitur a filia syon omnis decor ei9

Capitulū. xxx

Acti sunt principes eius velut arietes nō invenientes pascua. Principes aīme peccatricis sunt quinqz sensus geminati quibz civitas anime rationalis quasi dña suis principibz regi deberet et muniri. Sed facti sunt velut arietes aberrantes et balantes lacerati et infatuati Arietes eñ cibū masticant mōstruose. Dicit eñ Avicēna li. viij. quod arietes semꝑ dormiendo semꝑ vigilando cibū masticant Iste sompnus peccatorum dicitur pt delectatio in sui culpa. Dicit enim phūs xix. de animalibz ca. ij. quod sompnus est quasi mediū inter vitam et mortem. Pari modo nec peccator plene vivit vere

vita que est gracie nec plene mortu9
est vera morte que est gehēne Habz
eīn vitā corpis et mortē culpe. Et
sic oīnis peccator sompno mortis op-
pssus recte sicut dormiēs statū tenet
mediū inter vitā et mortē et ideo cla
mat aplūs ad ephe. v. Surge qui dor
mis et exurge a mortuis & illumina
bit te xpc. Sōpno igitur culpe pecca
tor ꝑgrauat9 cibū masticat velut ari
es dū oim rerū tempaliū solationis i
pij abutūtur. Sicut eīn dormitare di
citur peccare. sic bene viuere dr vigi-
lare. et sicut naturale & vsitatū est / ci
bū sumere vigilādo & mōstruosum est
dormiendo. pi modo licitū est in gracia
exītibz vti rebz tēpalibz. illicitū vero
et iniustū est in culpa ꝯmorantibus.
vñ nec ipi rebz vtūtur sed abutūtur
Dicit eīn Jhero. li. de pfecto homine

B vbi ptractat illud luce xvi. redde racō
nē villicationis tue ꝙ in extremo exa
mine reddet hō rationē nō solū de cogi
tationibz verbis et opibz sed eciam de
minimo pilo in pallio et de minima
mica in cophino de minima gutta i do
lio ymmo de oīnibz rebz creatis quibz
abusus i culpa fuerit ꝑsoluet rationē
et vsqz ad nouissimū quadrātē rerum
restitutio in pena ppetua ab ipis exi
getur Secūdo arietes sompno coordi
nāt ingeniose. Dicit eīn Auic. li. viij
ꝙ a vere vsqz ad autūpnū dormiūt a-
rietes in latere dextro. & ab autūpno
vsqz ad ver cubāt sup latus sinistrū.
et semp nisi cū infirmati fuerint ere-
cto capite dormiūt. Pari mō peccato
res ppter peccatū infirmati nō ere-
cto aio ad celestia sed dimisso ad ter-
rena delectabiliter dormiūt sed annū

diuidūt. Tota eīn duratio hoīs ānō
optiē ꝯpatur. Vñ vita bonoꝝ hic in
adūsis est quasi ꝑs hyeālis: sed futu
ra eoꝝ vita in ꝓspis ē quasi vita ver
nalis et estiualis. Ecōtra vita malo
rū in pñti ꝓspitate est quasi secūda ā
ni medietas vernalis & estiualis quo
rū aūt vita futura in calamitate erit
quasi āni medietas autūpnalis & hy
emalis. Et sic facti sunt peccatores
velut arietes. Cura eīn diligenti pro
spera et delcābilia sibi ꝯcurrāt & coo-
dinīāt et toto studio ad talia aspirant
et anhelāt. Vñ luce xvi. Filij seculi
hu9 prudēciores sunt filijs lucis i ge

C neratione sua Tercio arietes ꝑ nemo
ra in inuio periculose deuiāt et errant.
Dicit eīn plini9 & eciā Auic. vbi pri
us ꝙ cū errare ceperint nūꝗ redeūt
in eternū nisi a pastore reuocentur. et
id a lupis canibz et coruis faciliter la
cerātur. pi mō peccator a lege dei de-
uians et ꝑ abrupta peccatoꝝ errans
demonibz exponitur lacerandus. Vñ
in ps. Erraui sicut ouis que perijt et
alibi. Fiant vie eoꝝ tenebre et lu-
bricū et angelus dñi. i. dyabolus ꝑse-
quēs eos. Vnde sicut ratio ꝯtestatur
et sicut clamant oīnes doctores. homo
ꝑ peccatum errās nō habet in sua po
testate vt ad veritatem redeat sed so
la clemēcia pastoris magni reduca-
tur et reuocatur. Vnde propheta. mi
sericordia domini magna est ꝙ nō su
mus consumpti. Quarto aries ag-
nos impugnat cautelose. Dicit enim
plinius libro viij. ca. xlvij. ꝙ natura
le est arieti agnos fastidire et odire.
et oues senectas consociare et confor-
tari vt fortius agnos & alia impetat

[illegible]nibz et impingat. Cautelose retro cedit et subito redit & valenter ferit cū īpetu resistentē. Pari mō mundi sapientes prudentes: et sapientes sunt. vt faciant mala bene autem facere nescierunt iheremie. iiij. Agnos enī. i. iustos & sanctos simplices odiūt et impugnant et inquietant Iuuenes [illegible] vero dierū malorū fouent dili gunt et acceptant. qr ſm bedā super gen̄. similia similibz applaudunt. Et sicut scribitur eccle. xiij. Omne aial diligit sibi simile In cuius signū ſm bedā vbi supra et ſm Rabimoñ. de du ce dubiorū In forma serpentis haben tis caput virgineū et vultū. eue cum esset virgo dyabolus apparuit in paradiso Odiu nt igitur peccatores qui dissi miles sunt eis & eos cautelis īuoluūt et confundunt. Malos vero qui sibi similes et conformes sunt laudent[illegible] cant et magnificant. Tales sunt de quibus scribitur ihere. v. Inuenti sunt in populo meo impij insidiantes quasi aucupes laqueos exponentes et pedicas ad capiendū viros Sicut de cipula plena auibus sic domus eorum plena dolo iō magnificati sunt et dita ti incrassati & impinguati Quinto ari etes ab aiositate ī timiditatē experimen taliter transformantur Dicit enī pli nius libro viij. q ferocitas ab ariete tollit et summe timidus inuenitur si cornu eius iuxta auriculā pforetur Per cornu vero ferocissime ventilans & ipugnans intelligo oēm mundi dig nitatē et potenciā que cū stimulo mor tis. pfossa fuerit tunc timebit aries & pauebit Sicut scribitur Irruet sup eos timor nimius primo Parali. xx.

timor scz culpe accusantis csciencie con testantis et dyaboli infestantis & dei condēpnantis Sexto arietes in esta te p tēpestatē mortaliter infatuentur Dicunt enī vbi supra Plinius & aui cen. q arietes in pluuijs nūquā fugi unt sed gradū figunt infatuati donec moriantur. Pari mō peccatores cū tēpestatem mortis et iudicij senserint conturbantē quasi pluuiā penarum in undantē tunc fugere nequeūt tūc se iuuare nesciunt qr vt pz sapi. ij. Ex cecauit eos malicia ipsorū Glo. ibidem. in commētario Deus dyabolū pmittit incātacione criminū hoiem inmorigi bilem excecare et hoc cfirmatur ro ma. i. ppterea tradidit illos deus in sensum reprobū repletos omi iniqui tate Glo. ambro. Ecce qr non resi piscunt p eadem culpa in alia pctā ca dunt et penam pctō Ap. assimulat qr sicut peccauerūt in sensum dei ar bitrantes deū sua pctā nescire sic con digne sunt puniti in pprio sensu & in fatuati Orig. vero exponit sic ppterea tradidit illos deus in sensum repro bū vt nichil intelligant nisi qđ a pro bitate remotū est et salute quos sue [illegible]citas malicie a veritatis lumine fun ditus excludit Unde igitur in propo sito pphēta peccatores cpat od arie tes Facti sunt inquit principes eius velut arietes Et certe velut ari. non inue. pascua. Semper enim peccato res in penā peccati velut arietes errā tes et infatuati in pctis cāpis et pascu is rerum mundialium incessanter di scurrunt Et tamen pascua debita nū quam inueniunt. vt merito quilibet talis peccator qui aries describitur.

97

tentione sibiipsi opponat et respondeat dum pasturam petat in mundiali pascua quemadmodum ille appollinius magnus sibi opponit et respondet in cedulo pentagona. Cuius verba in quinqz questionibus et quinqz responsionibus sunt ista Quero Quid queris. Quod appeto. Quid appetis. qd credo. Quid credis Quod scio Quid scis Quod non inuenio. Quid nō inuenis. Quod quero. Hoc igitur solum quero quod inuenio. Hec ille. Tales per omnia vt estimo sunt omnes qui viuunt in culpa. et ideo bene dicit Jheremias ꝙ facti sunt velut arietes non inuenientes pascua. Notandum ꝙ est pascua quadruplex necessaria anime in mundo militanti scilicet pascua interne contritionis. pascua condigne satisffactōnis. pascua superne contemplationis. et pascua perfecte delectacōnis. Dicit enim auctor de proprietatibꝰ elementorum libro. v. proprietate nona. Ideo inquit inter animalia erectus incedit solus homo vt celestia contempletur et vt non in terrestribus sed in celesti pascua delectetur. Pascua enim hominis exulantis est contricio et satisfactio contemplatio et delectatio diuine dulcedinis & celestis curie iubilantis Sed quia nulla istorum anima peccatrix pascitur. ideo dicit Jheremias ꝙ anime peccatrices facte sunt velut arietes non inuenientes pascua. Primo anima caret pascua interne contritionis. dicit enim Jheronimus in commentario super illud ps. In loco pascue etc. Et pro parte idem dicit Gregorius. v. moralium. c. vij. Dum inquit anima suam maliciam contrita memoratur ad pascua aquis vite irrigata diuina gratia applicatur. Luctu enim suo anima pascitur dum ad superna gaudia flendo subleuatur. Secundo peccatrix anima caret pascua condigne satisfactionis. Dicit enim Gregorius xviij. mor. c. xxij. ꝙ quisquis ab huius vite voluptatibus adhuc pascitur ab interne sapiencie intellectu sepetur Nam si sapit expulsus ab intimis gaudijs de eo in exilij sui cecitate lugeret. Et quanto plus homo ceperit intelligere quid perdiderit tanto plus lugere incipit sue corruptionis sentenciam quam inuenit et emendam cumulare. Inueniri enim sapiencia in eorum terra qui suauiter viuūt non potest qz tanto veriꝰ stulti sunt quanto meiora perdendo in minimis delectantur. Tercio peccatrix anima caret pascua superne contemplationis qua anima deuota reficitur delicate. Dicit enim Gregorius. v. mora. c. vij. super illud Job Antequā comedam suspiro. comedere inquit est animam supernis contemplationibus pasci. Suspirat igitur anima antequā comedat quia prius gemitu tribulationis afficitur et postmodum contemplationis refectionis saciatur. Quarto caret peccatrix anima pascua perfecte delectationis que solummodo in deo qui est summum bonum inuenitur. Dicit enim Beda in exhortationibus c. iiij. O semper anime aride que semper sitiatis et esuritis. Intuite in pascua contemplationis gustate et videte quā suauis est dominus Gustauerunt enim apostoli & propter

eius dulcedinē oīa reliquerunt Gu
stauerunt et martires et ꝓpter eius
dulcedinē mortis amaritudinē dulcis
simā duxerunt Gustauerunt virgīēs
et ꝓpter eius dulcedinē carnis dilici
as abhorruerunt· Gustauerunt om-
nes sancti ꝗ sancte dei ꝗ ꝓpter eius
nimiā dulcedinē se et sua reliquerūt·
Hec ille. Qꝛ igitur aīe peccatrices
hec quattuoꝛ non gustant sed ignorāt
pascua ideo facti sunt velut ari. non
inueni ·pascua· Et causam discessā
ꝑ discursum expimenti posuit appolo9
stri9 cū typū tenens errantis aīe, di-
cit sic· Quero aīa enim de sui natura
nullo nisi deo poterit saciari et iō sem
per querit vel vere vel erronie· Dicit
enim hugo de sancto victo· sup ecclesi ·
Aīa summā deserēs veritatē in sum-
mā ruit vanitatē Nam qꝛ summū bo
nū contemplari desinit in penā pecca-
ti veritatē in veritate querere concu-
piscit Incipit aīa lāguens et misera
ab aliis sp ad alia appetenda. quasi
quodā fastidio discurrere ꝗ priora ab
iciens quasi inania vlteriora semper
querit in quibus sperat felicitatē ꝗ
ꝑdidit recuꝑare Vadit aūt aīa super
faciem orbis terre vaga et ꝑ inordina
tā concupiscenciā ꝓfugā sup colles
oīm reꝝ ꝑ peccatricē consciencīā sed
nullibi inuenit quo spauit Vnde mox
more desperanciū se totā ꝓicit in vora
ginem voluptatū in quibus nichil re
pit nisi languorem et dolorē et spiri-
tus afflictionē O inquit aīa misera
vbi es vbi manes et in quo studes et
quid agis cur sic discurris Hec ille
rn̄dere ꝑt anima peccatrix Sic que-
ro et verū est qꝛ si qđ vellet haberet

nequaquā querere ꝗ si summū bonum
haberet tunc haberet ꝗ vellet. eo ꝗ
oīs creatura racionalis appetit felici-
tari Si aūt queratur quid querit re
spondet qđ appetit Quid est hoc cer-
te qđ spat et qđ credit Si enim inue-
nire non crederet nequaquā quereret
Sed erronee credit inuenire qđ ap-
petit scilicet inuenire summum bonū
in caducis et transitoriis vel alibi ex
tra summum bonum Qualis enim pro
porcio est puncti ad imensitatem aut
instantis ad eternitatem. Talis est
proporcio creature ad creatorez· quis
igitur querit dyametrum in centro·
aut terminū in circulo. aut errorem
in armoia aut merorem in melodia·
Certe nullus nisi fatuus Credit igi G
tur anima erronia se scire ꝗ in crea-
turis inuenire poterit ꝗ vltimate ap
petit sed hoc nūquā inuenit et ideo sp
querit Dicit enim hugo· super eccle·
ij. mutabilia amantes ꝗ mutabilia se
ctantes semper querunt sed nūquam
ad statum perueniunt Semp transe
unt et nūquā subsistunt· semp finiun
tur et tamen nūquam finem inueniūt
in testimoniū contra illos qui in reꝝ
vniuerso semper querunt ꝗ nūquam
inuenire poterunt Hec ille· Ex hoc
originali sequitur ꝗ anima semp sit
querēs experimentaliter sic ꝗ nūꝗ
qđ vellet inueniet. Sed quid est qđ
inuenire vellet qđ tamen nequaquaz
inuenit Certe illud ꝗ credit qđ ap-
petit qđ spat qđ querit igitur hoc so
lum inuenit qđ nichil qđ vellet inue-
nit ꝯrelinquitur igitur anime erran
ti et devianti hec vnica conclusio hoc
solum inuenio qđ non inuenio Et iō

lore dicit hugo vbi prius Cum ani-
ma nullicubi requiez cepit tunc plan
gens gemens et vlulans coacta re-
dit vnde recessit Hec ille Igitur vi
sensus anime · quasi principes facti
sunt velut arietes pascua querentes
sed non inuenientes Vt teste ps. fa
cta est contencio super principes Et
ideo errare fecit eos deus in inuio et nõ
in via Contendit enim et concertat
visus ani nam distrahere per formas
et colores · gustus per sapores · Olfa
ctus per odores · auditus per verborũ
suauitatem · et tactus per placentem
corporis lenitatem Et vt pz numeri
xxv. Iussum est moysi ·t· omni homi-
ni tollere principes et suspendere eos
contra solem in patibulis idest quin-
q3 sensus retrahere ab illicitis et i pa
tibulis penitentie ante faciez solis iu
stitie eos punire pro culpa Vt in pe
nam peccati facti sunt velut arietes :
non inue · pascua · Ca · xxx.

Abierũt absq3 fortitudine ante facie sub

sequentis Est enim quadruplex for
titudo anime necessaria Fortitudo na
ture ad procedendum Fortitudo gra-
tie ad vincendum Fortitudo stabilita
tis ad resistendum · et fortitudo agi-
litatis ad fugiendum Et sic habitis
istis procedet anima ad virtutes et
vitam et vincet peccata et vicia ac etiã
resistet contra demones et concupis-
centiam Et sic fugiet eterna suppli-
cia · Prima fortitudo necessaria est
fortitudo nature De qua in psalmo
Fortitudinem meam ad te custodiã
domine Sed abierunt principes abs-
q3 fortitudine · Dicit scribitur ysa ·
xxxix · In vanum laboraui et vane
fortitudinem meam consumpsi ·
Secunda fortitudo necessaria est for-
titudo gratie De qua cant · viij · For
tis vt mors dilectio informata gratia
nec morte vincitur nec remittitur
sed crescit et intenditur · Tercia
fortitudo necessaria est fortitudo stabi
litatis Dicit enim August · de singu-
laritate clericorum Ita nobis spiritu
alis fortitudo collata est vt prouidos
non vt precipites tueatur vt illos mu
niat qui renũciãt opportunitatibus de
lectorum non eos qui se ipsos nimis de
bitis immergunt Hec ille · Quar-
ta fortitudo est fortitudo agilitatis ·
vt fugiat homo occões turpe et pre-
cueat mutelis mortis · Quia sicut
scribit Ieronimus in commentario su
per amos libro ij. Fortitudo corporis
est anime imbecillitas · et fortitudo ani
me est corporis debilitas · et precipua cau
sa vincendi corpus est fuga corporalis
voluptatis Hec ille · Sed abierunt
omes principes anime absq3 hac qua
druplici fortitudine ante faciem demo
nis persequentis · et conscientie subse-
quentis · Unde August · super ps ·
Credis latere teipsum insequentem
dorsum tuum Ponit conscientia tua
ante faciem tuam vt feditatem tuam
videas nõ vt solũmodo corrigas sed vt
semper erubescas et paueas incessan-
ter · Scribitur enim ysa · primo · Eri
tis sicut quercus defluentibus folijs
et velut ortus absq3 aqua · et erit for

situdo vr̄a velut fauille stupe et opus vestrum quasi scintilla et succendetur vtrumqȝ simul scȝ in inferno et non erit qui extinguat igitur ibi Abie- runt anime peccatrices velut arietes errantes absqȝ fortitudine ante faciē subsequentis Sequitur em̄ sic in textu sub lr̄a sequente Recordata est ihrlm̄ dierꝝ afflictionis sue ꝗ ꝑuaricationis omniū desiderabiliū suorꝝ que habuerat a diebȝ antiquis cū caderet et potens in manu hostili et nō erat auxiliator viderūt eam hostes eius et deriserūt sabbata eius. Cū igitur ꝑm Remigiū vno mō ierusalē interptatꝰ ꝑfecte timens. bene p ierusalē anima ppetuis penis dampnata dicitur. De cuius timore doloroso scribit Deut. xxviij. Timebis nocte et die et cre- des vite mane dices ex dolore. Quis michi det vesperū et vespe quis mihi det mane ppter cordis tui formidiē qua terreberis et ligaberis. Circa hūc textū notanda sunt tria. Primū ꝙ populus anime diuidit in tres turmas scȝ in cogitationes locutiones et opationes. quibȝ corpaliter ꝑsunt correspondenter tres principes que sunt potencie anime intellectus memoria et voluntas. Cum igitur caderet iste populus vniūsaliter in manu hostili. i. cū anima peccatrix cum suis potēcijs et actibus vniuersis de ierusalem ecclesie in babilonē iehenne traducta fuerit et captiuata et infiniti doloris terrore fuerit anxiata. tunc in die afflictionis recordabitur ierusalem preuaricationis sue et omniū desiderabilium suorꝝ. i. gracie quā olim habuit in spe vel recordabitur omniū desiderabilium suorꝝ. i. viciorꝝ que prius sibi dulcia apparebant sicut scribitur Sap. ij. Talia dixerunt in inferno hij qui peccauerunt. Quid nobis ꝓfuit superbia aut diuiciarꝝ opulencia quid contulit nobis. Transierūt om̄ia desiderabilia quasi vmbra. etiā relicta sine infelix anima in amaritudine morifera quia non est auxiliator Secundo igitur notandum est ꝙ hac pticula ꝙ quatuor generibȝ hominū communiter confertur auxilium et tamen in inferno inuenti sunt nec tamen auxiliū inuenerūt naturaliter em̄ succurrit homo et compatitur impietatem detestanti et penalitatem toleranti. debilitatem allegandi et pietatem postulanti. Primū auxilium confertur peccata confitenti et ipsam culpam detestāti vt patet in foro consciencie de contritione et confessione. Vnde leo papa in quodam sermone de apitione domini. Nichil arduum humilibȝ nichil asperū mitibus sed facile om̄ia recepta veniūt in effectū quando consciencia perdit peccatū gracia confert auxiliumꝗ obediencia mollit imperiū. Sed in inferno erit ppetua culpe detestatio ꝑm illud treñ. iiij. Ve nobis qꝛ peccauimus qꝛ cū non amore iusticie sed timore penitēcie id non erit illi auxiliator. Secdo auxilium confert penalitatem toleranti. vnde orig. sup ezechielem omelia ix. Dauid tēptatus est et nudatus auxilio vt videret quid hūana posset infirmitas Cum autem ceciderat et pondere peccati oppressus fuerat. mox omnipotentis auxilium clementer aduenerat. Hec ille. Sed in inferno pondere pene opprimentur

et erit paſſio ſine ↄpatione. nam quia
imnicī dei nominabantur ideo null9
erit auxiliator. Tercio ↄfertur auxi-
liū debilitatem alleganti. Dicit enim
caſſianus de inſtitutis monachoꝝ li.
vi. de ſpiritu fornicationis. Tam diu
ſpū fornicationis neceſſe eſt animam
impugnari. donec ſe bellum gerere ſu
per vires ſuas peccator agnoſcat. nec
labore nec ſtudio ꝓprio victoriam op
tinere ſe poſſe niſi dn̄i fuerit auxilio ꝫ
ꝓtectione ſuffultus. Sed in inferno
q2 culpam nō ex humilitate ſed ex pe
ne acerbitate recognoſcūt. ideo nō eſt
ibidem auxiliator. Quarto ↄfertur
auxiliū pietatem poſtulanti. Dicit
eī tullius de pactoris anſcratione mi
ſeris ꝫ ↄpaſſionem patientibus natu
ra coordinauit. Qui vero hāc legem
ſoluerit exuit humanitatē et induit fe
rinā ſeuitatē. Unde talis ſcḋm beatū
ber. ad euge. li. i. finē ferocē inueniet
Nemo eī duri cordis ſalutem vnq̄
adeptus eſt niſi forte cui ſublato diui
nitus corde lapideo a deo cor carneū
datū eſt. Hec ille. Sed in inferno
q2 miſericordiā in mūdo oblatam re-
nuerūt ideo ſolūmodo iuſticiā inueni-
unt quā ↄtempſerunt Dicit eī Ihe
ronim9 ſup Ihere. li. i. Fatua et in
utilis poſtulatio eſt tempe neceſſita-
tis et anguſtie ab eo petere auxilium
quē in pacis ꝓſperitate contempſiſti
Viderunt igitur animā dampnatam
hoſtes eius et deriſerunt ſabbata ei9
ſcꝫ demones inimici eius Hic igitur
tercio notandū eſt ꝙ ſabbatū eſt com
mendabile ꝫ ꝙ eſt deriſibile et damp
nabile. De primo eī dicit yſid. ſuper
vetus teſtamentū ꝫ eſt ſup li. iiii c.

lxix. clamant angeli diem feſtum ſu
ꝑ hijs hominibus qui refugientes cō
ſorcia demonū per exercicia virtutum
angelicas feſtinant ſociari conſorcijs
Si igitur deſinas ab omnibus operi-
bus ſecularibus et nichil mūdanū ge
ras ſed ſpiritualibus tantū vaces ad
eccleſiam venias diuinis ſermonibus
aurem tribuas. de celeſtibus cogites
de vita futura ſollicitudinem ↄtines
venturum iudicium pre oculis habe-
as et nō ad preſencia viſibilia: ſed ad
futura inuiſibilia reſpicias. tunc ſab-
batū ſanctum ad mentem legis obſer
uaſti. Hec ille Illud quaſi idem ſcri
bit Aug9. de muſica libro ſexto.

De ſecundo vero ſabbato ſcꝫ deriſi
bili. dicit ſicut beatus Gregorius v.
moralium. ſuper illud Job. Quando
ſolet ſopor occupare homines. Sub
iudee inquit ſpecie aima torpens ocio
per prophetam deploratur. viderunt
inquit eam hoſtes eius et deriſerunt
ſabbata eius. Sancto enim legis pre
cepto ab exteriori opere i ſabbato ceſ
ſatur. Hoſtes igitur ſabbata noſtra
videntes deriſerunt. cum maligni ſpi
ritus ipſa vacationis ocio ad cogita-
tiones illicitas pertrahūt vt vnaque-
qꝫ anima que remota ab externis a-
ctionibus deo ſeruire creditur. eo ma
gis eorum tyrannidi illicita cogitan-
do famuletur. Hec ille. Talem igi-
tur viderunt animam demones ho-
ſtes et ideo deriſerunt ſabbata eius

Capitulum xxxi.

A

Gressus ē a
filia syon omnis decor eius. Exposita
prius hec pticula. primo hystorice de
tribu iuda. secundo allegorice de ro-
mana ecclesia. tercio tropologice de ai
ma peccatrice. iam sequitur quarto
traiedice de beata maria dei genitrice
Habendo em̄ respectum ad eius dolo
rem sub patibulo et ad eius decorem
ex singulari preconio verissimū locum
habet hoc lamentū pphetiacū q egres
sus est a filia syon omnis decor eius
Hec enim est illa de qua ad lr̄am ve
rum est illud dictum. Judith x. Fi-
lia sum hebreo⁊ in qua vt ibi patet.
deus in illa pulchritudinem amplia-
uit vt incompabili decore omniū ocu
lis appareret. De huius hebraice fi-
lie pulchritudine multi doctores pte-
stantur. Dicit em̄ Allexāder sup can
tica li. v. q triplex pulchritudo erat
in maria corpalis spūalis et essencia-
lis que est ipse deus qui marie nō si
cut alijs sanctis p ptes ꝑm maius et
minus se copiauit sed se totam ma-
rie infudit et immensitas maiestatis
Ad hoc eciam quasi recipere se expo-
nerent. scribit Orig̃. de morte regis
magni vbi ptractans illud canticum.
Quo abijt dilectus tuus o pulcherri
ma mulierum. q virgo pulcherrima
maria dei genitrix triplici decore ful-
gebat scz coram seipsa corā primo &
corā deo. Et erat primū in cogitatio
ne. secundū in conuersatione. terciū in
intencione. Primus decor stat in ex-
cellencia spūalis pulchritudinis. secū

dus in excellencia corpalis pulchritu
dinis. tercius in excellencia diuine dul
cedinis incarnate in ea. Dicit enim
Orig̃. vbi supra q pulchritudo muli
ebris in corpe consistit in tribz & eciā
pulchritudo eius et decor in in mente
cōsistit in tribz. Mentalis inquit pul
chritudo floret in mente in virtutibꝰ
moralibus virtutibz theologicis et v̄-
tutibz cardinalibz. Corpalis vero pul
chritudo redolet in debita coordinatio
ne membro⁊ in debita cōmixtione co-
lo⁊ et in debita cōpositione oculo⁊ vt
ex pte membro⁊ sint supfluitate di-
minutione et errore sit proporcionata
pilitas. Ex pte coloris sit pspicui cā
doris rubore suptincti venusta viuaci-
tas. Et ex pte oculo⁊ sit splendoris
radyosi & aspectus amorosi matura io
cunditas Hec ille. Dilectus filiꝰ dei
in maria protraxit et ipsam vt decu-
it tam corpore q̄ mente om̄i mulieri
singularem duplici decore electam do
tauit. Hec idem Primo igitur de
eius decore corpali dicit Orig̃. vbi s̄
O inquit omnes virgines et cetere
sancte ac in mundo mulieres conuenire
vos volo a sinistris et mariam matrē
dn̄i mei virginem hebreā ad dextris
meis constituo. Omnes vos maculā
habetis originalis culpe desuper con-
spersam per totum sed non maria.
Multe vestrū ex semine regum sicut
et maria virtuose vixistis. non vt ma
ria speciose redoluistis. non vt maria
corpore vnguentis artificiosis et vesti
bus p̄ciosis auro contextis redoluistis
et refulsistis. Marie pauperrimū co

pusculum non modo per oculos colū-
binos. sed tota corporis cute quadam
vivacitate coloris candoris et ruboris
perspicue permixti quasi quibusdam
indicialibus radijs semper refulge-
bat. singularius tamen fulgido colore
et luculenter radioso in suo ortu: et
divinitatis conceptu possessione & par
tu extitit preconizata. nec ena n illi9
expars erat decoris cum debitū mor
talitatis astantibus apostolis persol-
veret: ut velut quedam fragrancia
omnibus rebus redolentibus dissimi-
lis in expertaqz appotecarijs impera
toru n. Sic quidam odor olfactum re
ficiens ab ea corporaliter emanans ae
rem dulcoravit Eius vox auditorem
licet rarum alteravit Eius aspectus
tam activus ꝙ passivus concupiscen
ciam in fetido corpore et corde ne vn-
ꝙ concupisceretur effugavit. Nulla
filiarum generis ade sicut mater pri
ma eva sine macula corpore et anima
sed nec eva ad mariam. Quia et si
hec facta fuit sine macula. ista tum
inaudita sortita est preconia existens
insuper sine omni macula Quicquid
enim pulchritudinis est ei aderat. et
quicquid turpitudinis est ei aberat
omnium virtutum merat perfectio &
nullius vicij infectio videbatur ꝙ et
odor vestimentorum eius super om-
nia aromata testabatur. Hec est ve-
ra rosa odorifera crescens in munda-
no iherico que tam carne q̄m mente
odore suavissimo iocundissime redole-
bat. Depromebat virtutes in cogita
tione et affectu cordis ineffabilem ar

moniam quam ipsa eius creatrix et
inhabitatrix summa et divina sapien
tia delectabatur audire. Coruscabat
foris superficie sermonis et opere in
effabili angelice mentis. O maria.
maria ꝙ mirabilis ad cogitandū. ꝙ
amabilis ad contemplandum et ꝙ de
lectabilis es ad amandum. O ihesu
dulcissime sicut rosa inter spinas sic
amica tua inter filias. Sicut fenix
inter volucres et cedres inter arbus-
las sic mater tua sponsa tua inter fi
lias virgines et feminas. Sed si que
ratur ꝙ pulchra est. Nescio: sed scio
ꝙ pulcherrima est. Sicut scribitur
Sapiencie septimo. Non est speciosi-
or sub celo per omnem stellarum di-
spositionem prior invenitur. Querere
re igitur a nobis ꝙ pulchra est. est
querere a vespertilione. q̄m pulchra
est sol quem non sustinet. Quid igi-
tur sol est suo visui. hoc maria meo
intellectui. Solus deus ipsa sublimi-
or et quicquid non est deus ea infe-
rius invenimur. Quis sapiens et po
tens. Unde formam sibi corporalem
sumeret et animalem sibi faceret ma
trem habentem in mente maculā vel
fronte vel naso vel oculis vel mem-
bris ceteris tocius corporis nempe
nulla parens prolem nec proles ul-
la parentem plasmaret permixtam
macula. Cur igitur sapiencia increa
ata sapiencie sue create id est ymagi
ni erit difformis maxime cum virgi
nis proles opifex sit matris condux
it primas ephesiorum subtilem arti-
ficem ut enim statuam dyane faceret

pulcherrimam. Artifex quo cunctas pulcras mulieres corā se petit adduci vt copia cunctarum vnam colligeret ymaginem. Sciebat enim quamlibet aliquid decoris habere sed nullam tamen esse sine macula. Et ideo qd decoris in vna deficeret ex alia colligeret. et sic non vnius sed omnium illa tum haberet ymago omnem pulchritudinem. Cum igitur de sola materia sanctus salomon propheter sic in cantico canticorum iiij. Tota pulchra es amica mea & macula non est in te liquido fi tota pulchra ergo omnium pulcherrima. Hec ille. Item fulgencius de vita virginis gloriose Maria omnium corpore mulierum vt rosa omnium florum pulcherrima et etiam xpristum mente omnium pulcherrima creaturarum Erat sui filij tam diuinitatis q humanitatis simillima ymago decoris. non enī erat ei corp9 carne tumidum aut inflatum ventre sed candidissimum clarissimū sibtile pspicuum ita vt corpus anime sue videretur simulacrum. et vt ipsa omni oculo hominis atqz dei inclusi in vtero similitudo videretur exemplar et ymago. Hec ille. Item Aug. de

C trinitate li. ij. ca. xix. O benedicta q deum nobis protulisti et faciem dei sine velamine videre meruisti ad tuam speciem facie contemplandam suspirat omnis qui affectat diligere. Tua species rapit omnem animā rationalem tui desiderio tanto ardenciorem quato mūdiorem et tanto mūdiorem quāto ad spiritualia resurgentē et tanto ad spiritualia resurgentem. quāto a carnalibus morientem Item Orig.

vbi supra q nisi fides filij magnū retraxit dyonisium ne ex mirabili decore et amabili stupore concurrentibus in marie facie formosa ipsam deū esse crederet et nullum alium. Item clemens super euangelia sup illud Mathei primo Joseph nō cognoscebat eā donec peperit filium suū primogenitū Beatus dyonisius mrīs dei admirās virgineam venustatem. Nisi inquit deum de te crederem esse natum non alium pter te crederem esse deum. Item glosa Mathei. i. Joseph mariā facie ad faciem videre nō poterat quā a conceptione spiritus sanctus penitus repleuerat. Et ideo Joseph non cognoscebat facie ad faciem mariam virginem quam desponsauerat donec eius vterus euacuaretur. Hec ibi.

Item beatus Jheronimus ad cromacium et eleodorum episcopos de natiuitate virginis gloriose et de exilio saluatoris libro primo. Erat aūt maria in admirationem multorum. Nā cum trium esset annorum ita maturo gressu ambulabat quasi triginta fuisset annorum perfecte loquēs ita orationibus insistebat. Cuius facies ita splendebat vt vix possent sore sue virgines in templo in faciem eius attendere nec etiam aliquis alius licet ab alijs rarissime videretur. Item Alexander super canti. libro tercio capi- D tulo quarto asserit a tempore conceptionis filij dei corpus virginis benedictum habuisse incorruptionis priuilegium nec inueterationi aliquando extitit obnoxium Et etiam primo libro capitulo sexto. Dixit q filius matri communicauit illud prophetie

cum non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Et ideo corpus virginis in sacra scriptura comparatur cedro et ciam cypresso que sunt natura imputribiles secundum Remigium super illud canti. Tigna domorum cedrina laquearia cypressina. Item hill. super Math. i. Si moysi cum domino loquentis glorificata est facies ita ut non poterant in eum intendere filij israhel Quanto magis agnosci vel intueri non poterat Maria que dominum habebat in utero incarnatum. Item petrus in aurora. Emittunt geminos oculorum lumina soles ad quorum cedunt astra minora iubar. Item Allex. super canti. libro x. ca. ix. Ex quo maria virgo concepit solem iusticie quidam fulgor solaris in facie virginea radiabat veri solis attestans presentiam. Item Allex. super canti. libro iiij. ca. iiij. super illud Que est ista que ascendit sicut virgula fumi ex aromatibus mirre et thuris et universi pulveris pigmentarij Dicant inquid in unam collectam universe species aromatice terre finibus accomodate ita quod operacione nature ex earum specierum pingui fumositate ascendat nebulosa crescens virgula solida sed hec marie comparata nullius erit fragrantie Item Ihero. epistola cxxiij. Maria multis erat repleta virtutum et graciarum odoribus. Manans enim ex ea fragrabat odor suauissimus etiam spiritibus angelicis aspirandus Item Allex. super canti. libro quarto ca. xix. Ex quo talamum uteri virginalis corporaliter dominus inhabitauit. fragrantissimum suauitatis odorem efragrasse fateor illud corpus virginale Sicut enim faciem virginis post conceptum solis iusticie illustrauit. quidem fulgor diuini luminis in demonstracionem veri solis. ita etiam corpus virginalis spirauit odorum delicias suauissimum postquam ipsa facta fuit domus aromatica illius salomonis. Item allex. super Canti. libro tercio capitulo tercio super illud Pulchre sunt gene tue sicut turturis. O quam pulchre erant gene vere virginis ex qua a sole iusticie interius in virgine plenissime radiante processerunt radij quidam faciem virgineam decenter illustrantes Sequitur ibidem radiosus fulgor ab oculis virginis dulciter conuoluentibus egrediens corporalem viri solis attestabatur presenciam. Pulchre igitur erant gene virginis que lacte nitidiores niue candidiores. ac ebore antiquo et vino electo extiterant rubicondiores Item Bern. epistola xcix. O quam decenti rubore genas suffudit virgineas ingeniti gemma et xpristus pudoris nec inferioris decoris disciplina prefertur in maria que ceruicem submittit ponit supercilia componit vultum ligat oculos castigos prohibet vocem moderatur. verba regulat gulam frenat iram sedat incessum format. Talibus enim margaritis decet vestem distingui pudicicie virginalis. Item Allexander super canti. libro tercio ca. tercio Pulchritudinem genarum marie venustant purpurea rosei pudoris et blandimentum munci candoris. dum enim cum proporcione sic assonantur lilia rosis ut rose candere et lilia vernare videantur. Item Allex. ibidem. O quam rosei

pudicis gresso nitore purpurate gene virginis radiabant cum angelum in oculavi in virili specie conspexerat vnde angelus virgini dicere potuit. O virgo in conspectu dei graciosa pulcre sunt gene tue sicut turturis.

F Item stephanus Cātuar. sup canti. Pulcre sunt gene virginis. sicut pelles salomonis Dicunt inquit hebrei et Glo. testatur cāt. primo. quod de pellibus rubricatis fecerat sibi tabernaculū rex salomon in quo nimiū delectabatur. Quod autem est hoc nisi quod verus salomon dei filius in virgine decora adolcās ix. mensibus morabatur. Item idem ibidem capitulo scdo Oculus virginis intuentibus eam extinxit concupiscenciam aliūde excitatā Immittebat enim radios sanctos in omnes aspectum suum suspicientes. Item Petrus de capella super illud astitit regina a dextris tuis Iuxta hebreorum et sanctorum testimoniū quamuis virgo gloriosa ieffabiliter decora fuerit de corde recedebat eciam et nunc in corda amācium eam eadem virtus talia tollit. Item Allex. super Canti. libro secundo capitulo octauo Lac vberū marie vini et balsami aromatizantis. admitte electe odoris suauitatē sua odorifera commicit fragrantia Sicut ēm postq̄ sol in sole suo posuerat tabernaculum suū Facies beate marie resplēduisse noscitur fulgoris iubare radio so Ita vbera virginea credenda sunt omni dulcedine fragrasse suauissimi odoris vt vera sit pphetia salomonis. in canticis Dulciora sunt vbera tua. vino fragrancia vnguentis optimis.

Item n Petoni⁹ nus de benedictionibus legis et maledictionibus Lac virginis marie erat omni melle dulcius et omni spē fragrantius et omni vis viuatius. Item beda in exhortacionibus capitulo xlix. et nota superius folio vi. xl. v. huius quaterni.

Item beda in exhortacionibus c. xcv. Si maria plena fuit gracia ergo nichil virtutis aut decoris defuit ei ī corpore et anima. Nempe iuxta testimonium angeli salutantis et sanctorum patrum reuelationes Omnes sensus organici eius corporis plei virtutibus graciarum. languentes enim tangit et virtus morbum mortificat et auris audit. gracia loquentem viuificat. respirant nares et aer dulcorator. lingua loquitur et auditoribus virtus inspiratur. pes calcat terram et arua fiunt fructifera. contuētur oculi quasi gemmētur venus seu lucifer iocundissimis et preclarissimis radijs et vincūt in corde conceptam concupiscenciam. Cum enim optuitus lupi raucificat hominem et contuitus caladrij viuificat languentē nec non salamandra Flammas ignis extinguit ac Basiliscus omnia viua visu perimit. Cum eciam hiena canes inspectos obmutescere cogit. Et omne animal quod ter circulauerit gradum et gressum figere compellit cum aspectus helene omnes ad libidinem excitauerat. Et cum oculus omnis mulieris menstruate speculum. putum inficit. Nonne vt virtus virginis in visu viuido confundat. Concupiscenciam in corpore humano. Maior matri dei.

virt⁹ debebat dari que virtute et mali ciam sc̄ excellit bestiarum Nēpe data est virgini tāta virtus qua nulla maior dari potuit preter deū ymmo virtus illa infinita se totā in utero virginis coartauit

Item patet marie in mensa sp̄ec̄ositas per aliquas euidencias Dicit em̄ Eusebius in hysto· eccle· libro· i· c· xvi· q̄ cū post ascensionem xp̄i tade⁹ xp̄i discipulus missus fuerat ad abagarum toparcham regem edissene ciuitatis . vt iuxta promissum p̄miū saluatoris curaret eum ab infirmitate sua· Mox cum ingrederetur ance regalem frequētiā in tadei apli facie visum ē quoddam iubar diuini splendoris radiosum Si igitur tanti decoris p̄uilegiū datum erat discipulo Cur mri dei negaretur cui data est omnis gracia p preconio · Item ars inquantum potest naturam ymitatur· Si creature artificiales decore pulchre et ornate summe desiderantur · Igitur multo plus domus naturales naturalis decoris eligerentur si aliqui domos i quibus fierent aut manerent eligere potuisset Ille igitur qui semper fuerit locum elc̄ur⁹ in quo fieret locum pulcherrimum sibi eligere construere et ornare deberet non lutulento · nec inualido Sed forti nobili et decoro· sed sapiencia dei ante omnia secula sic sibi habitaculum qd̄ specialiter inhabitaret construxit· Item sicut patet p· xi· originalia doctorum facies xpristi et oculi xpristi radijs splendoris coruscabant in ortu in vita et in morte sua Igitur hoc preconium qd̄ eciam discipulō copiauit sue matri nō negauit · Item de equalibus equaliter bonis magis pulcrum est magis eligendum Sed cum summe sapiens in natura qui par est omnibus electurus vnam particulam quam per decisionem assumeret ex omnibus in natura pibus elegit Illam igitur preelegit q̄ in sp̄ē tam corporis q̄ anime precellere vidit Talis igit erat maria de qua secundum corpus decisa ē caro xpristi digna diuinitate Item Alex· libro quinto capitulo v. Pictor suiipsius ymaginem ita artificiose sicut sciret depingeret Sed maria in mente erat diuinitatis in corpore vero humanitatis filij erat simillima ymago· ergo illam sine omnis macule formauit vicō· et omnis gracie formauit et decorauit preconio .

Item naturalis racio concludit · Mariam corpore esse pulcherrimam qr cum teste scriptura xpristus erat speciōsus forma pre filijs hominum · Pari racione maria speciosa forma pre filijs hominum igitur qr sicū filius eius patrem carnalem non haberet· Igitur omnem formam qualitatem et similitudinem quā habuit in corpore traxit ex vnica virgine matre Igitur si ipse erat speciōsus p̄ cūctis hominibus tam maribus q̄ eciā mulieribus· eadem racione ymmo a multo maiori et fortiori cum effectus presupponat suam causam · Sequitur Mariam omni homine tam mare q̄ muliere fuisse corpore pulcriorem ·

Vltimo igitur concludendo corporalem Marie pulcritudinem quam habebat in huius vite exilio · Asserit ille Beatus Meliton . cuius laus est in hystoria Ecclesiastica ·

libro quarto ca·xv·qui erat etiam beati Johannis euangeliste discipulus postea vero ecclesie sardinensis epūs Ille igitur in illa ecclesia quam de assumptione virginis gloriose fratribus ecclesie laodiensis·scripserat prout a beato Johanne magistro suo ꝓprijs auribus audierat dicit sic·egressa inquit sancte marie anima sanctissima de corpore eius sanctissimo tres virgines que ibi aderant ex more mulierum et consuetudine hebreorum corpus marie susceperunt vt more funeo lauaretur· Cumqȝ illud spoliare cepissent·subito sanctū corpus tanta claritate resplenduit vt si tangi quidem posset pro obsequio videri tamen nō potuit pre nimio splendore choruscante·Et ideo illud corpus sanctissimū et mūdissimum nulla sordis humane labe infectum nō videbatur sed tantūmodo sentiebatur ꝑ contactum dum lauaretur·Cumqȝ corpus illud sanctissimū induissent vestimētis mortalibus subito lux ipsa que vissa fuerat abstracta recessit et erat facies beate marie similis flori lilij candidissimi ac odor fragrancie suauitatis immense ex ipsa vndeqȝ egrediebatur· Hec ille Hec xxxiij.motiua sufficiāt ꝑ corꝑali decore. Ca·xxxij

a gressus est a filia syō omnis decor eius

De huius filie benedicte marie decore spirituali que stat in virtutibȝ cardinalibus theologicis et moralibȝ que ꝑficiunt sanctitatē ſm ꝙ bona ex parte carnis ꝑficiunt decoris corporalis formositatem. Dicit Orig. de morte magni regis. Sicut ad ad pulchritudinem corporalem hec duo requirunt scilicet cuiuslibet deformitatis carencia et viuacis coloris iocunda refectio ita ad decorem spiritualem hec duo correspondenter requirūtur scȝ cuiuslibet peccati et vicij absencia et cuiuslibet virtutis ꝑfectio· Quoꝝ vtrumqȝ in maria quasi in verissima ymagine possibili conditoris limpide relucebat.. Item Bern.eplā xxiij. Firmiter credo ꝙ copiosior sanctificationis benedictio in mariā descendit que ipsius nō solum sanctificaret ortū sed et vitam deinceps ab omni peccato custodiret immunē· Item Orig.vbi s̄ Cum anime ꝑfectio virtutibȝ gloriatur decorantibȝ illam creaturam ratio concludit esse pulcherrimam que omniū virtutum summam ꝑfectionē attingit ſm pure creature possibilitatem non solum dei genitrix ceteras ꝑcellit ꝙ gaudium matris habet cum virginitatis pudore sed ceteras virtutes cōmunes singulariter singulares in maria reperies que nichil habet in occulto quod remordeat. nichil in publico ꝙ proximum offendat·nichilqȝ B tenuis cogitationis seu primi etiam motus quod ei qui humano cordi illabitur displiceat. Item Ancelmus in orationibus oratione·Eodem igitur ineffabili ꝛc·,O maria singulariter formosa et virtuosa electa es vt sis salus omnibus exemplar humilitatis.forma pudicicie scola virtutum : magistra religionis· et etiam

consummatio perfectionis. data est ti bi iuxta verbum ysaye gloria libani. et decor carmeli. Dum sine lesione puerpera summi dei ancilla et amica facta est soror et sponsa mater et filia in facie radijs coruscans in mēte vir tutibus vernans Item august. cōtra v. hereses. Sicut filius dei solus na tus est inter mortuos liber sic istius ex qua natus est matris solus pudor est integer Item ihero. de pfcō hoie. Angeli eā continue custodiebant nec eam in leuissimo saltē peccato contami nari pmittebant Item Orig. vbi sup. Hec est illa pulcra vt luna electa vt sol. cui nichil deerat de vitio nec ali quid defuit de virtute. nichil aderat turpitudinis. nichil aberat pulcritu dinis. Itē ihero. de pfcō hoie Mari am mirabilē si diligentius aspicias. nichil virtutis est. nichil candoris. nichil decoris nichil grē nichil glorie qȝ in ea non resplendeat vltiāte. Itē beda in exp. ca. xcv. Quid est qȝ ca nit eccā de quolȝ sanctoꝝ. non est in uentus similis illi. nisi qȝ in aliqua virtute aut pprietate vel motu virtu tis vel merito grē quilȝ sanctus quē libet aliū scm̄ quasi suo sr̄ excellit p̄ conio Neque nullus scōꝝ in via plene pfectus est nisi scūs scōꝝ dei filius i carnatus et sua genitrix ineffabiliter sponsa quā inferius est oē qđ non ē de us et solus maior est ipse deus. Hec enī sola tota pulcra est sine macula. Hec angelo testāte est plena grā in corpe et aia ergo non est inuenta si milis illi q̄ habuit quicquid defuit C isti et illi Item aug. in orōne. Hec est ciuitas scāida ꝛc. Hec est cella aromatū ꝗ paradysus diliciaꝝ. in cui pectore vigent virtutū corragiēs. in facie vero effluūt cathatacte grārum nā sicut inter oia corpis mēbra sol9 oculus est pceptibilis luis. sic int vni uersas creaturas hec sola fuit suscep tibilis diuini numinis Vn̄ igit ma ria stella maris interptatur cuius fa cies fulgenti radio coruscabat. ꝗ mēs virtutibus vniuersis radiabat Item orig. vbi supra et tangit august. i li solilo. Vita res ad meditandū Nūq̄ sublimi arte tā grē corpalis q̄ grane mentalis cōteplor mariā positā nichil marie poterit adequari. nā solus de9 sibi sup ē nichil ad eam attingit sed omnino subest. Item Aug. orōne Sancta et inter sanctos ꝛc. O tu il la pie potens et potenter pie maria de qua fons prupit pietatis ad tue dulcorem pietatis ingemisco ad tue fulgorem sanctitatis contremisco. Maior est in ea infinita misericordia q̄ cor excogitet nec minor ē in te mi sericordia q̄ te deceat. Item dam. libro tercio capitulo secundo. Post consensum sancte virginis spiritus sanctus descendit in eam purgans eā Ex purissimis qȝ eius guttis sang uineis formauit corpus deificatum Item Anselmus in meditacionibus O maria tu illa maxima feminarum sola domina creaturarum. ad te īsu spirat et respirat simul omnis natu ra. Item Iheronimus epistula D Centesima vicesimatercia. Vterus virginis quamuis mundissimus ꝗ ab omni contagione alienus et sanctus tamen ad huc vilitati humanitatis induitur ac si lana alba candidissima

suo colore dealbatā ad quā sane cū ac
cesserat spūs scūs quasi ipsa eadem la
na cum inficitur sanguine conchilij vel
emiricis vertitur in purpurā sic ipsa
in matrem summi boni sine coitu est
cōuersa. Itē Ancelm⁹ in oracione de
bñ gē. Celū et sydera fontes et flumi
na nox et dies et queq3 hūane serui
tuti sunt obnoxia p te virgo decora g
tulātur iā quodāmodo esse resuscitata
et nouo quodā ineffabili dono gracie
sunt reformata hominibz enī ante te
quasi pdolis seruiebāt & sic oīa fue
rāt q̄si mortua quibz amissis cogeni
ta dignitate hostes dei peccatores ab
utebātur. Item Orig. vbi sup. O
maria virgo pura et sancta culpa ca
rens originali decoraq3 sanctior carēs
peccato actuali pulcherrimaq3 sanctis
sima carens quocūq3 veniali. Item
Ans. in medita. O felix femina sin
gulariter mirabilis et mirabiliter sin
gularis eclipsans solē tuo splendore.
p quā elemēta renouātur inferna re
mediātur. demones cōculcātur homi
nes saluātur et angeli reintegrātur
O puellaꝝ pulcherrima supplena g
cia mirabilis ad cōsiderandū amabilis
ad intuendū delectabilis ad amandū
Tua fortuna dispsa recrescit tota na
tura tua clemencia respsa reuirescit
oīs creatura Itē Allex. sup canti.
li. ij. ca. viij. exponēs illud osculet me
osculo oris sui dicit sic. Contēpletur
anima pulchra pulchrū spectaculum.
Intueatur puulū deū nūc brachia be
nedicta ad matris collū extēdere nūc
vbera deposcere nūc oscula dulcedinis
dulcissime matri porrigere O igitur
q̄ dulcia oscula q̄uis lactens dulater

impssa. Itē Bern. sup Missus ē Ip
sa est stella ex iacob orta cuius radi
us vniuersum orbem illuminat Cu
ius splendor supiores celos illustrat
inferos pētrat terrā inflāmat calefa
cit mentes et corda fouet virtutes et
decoquit vicia Item Aug. de excellē
cia virginis gloriose Immensitatem
tue glorie considerare cupiditati sen
sus deficit lingua fatiscit. Nam om
nia que sub celo sunt per te dūa deco
rantur. Item criso⁹. sup Math.
ope ip. omelia. i. O inestābilis laus
marie magis credebat ioseph castita
ti eius q̄ vtero eius et plus grē quā
nature Concepcionem manifeste vi
debat et fornicacionem suspicari non
poterat Possibilius credebat mulierē
sine viro concipe quā mariā tam scā3
posse peccare. Item ambro. de virgi
nitate Erat maria corde humilis. E
verbis grauis. aio prudens. sermone
rara. verbo verecundior legendi studi
osior. spem ponens in prece pauperū.
Nūquā vultu parentes lesit. a ppin
quis non discessit. non fastidiuit hu
milem. non derisit debilem. non dimi
sit inopem. eos solum solita fuit cet⁹
virorum inuisere quos mia non eru
besceret verecundia non p̄teriret nic
hil toruū in oculis eius nichil in ac
tu verecundum. Non erat ei gestus
fractior non incessus lasciuior nō vox
petulancior sed filia fuit probitatis
sponsa speciositatis & mater ois san
ctitatis. vt eciam ipsa exterior spēs F
corpis esset simillimum simulacrum
mentis Item Aug. de concepcione
virginis gloriose Palatium impato
ris delicatis vsibus construendū vitat

fundamentum luculentum et invali
dum sed forti nobili et firmo funda-
mento totum supermittitur regale edi
ficium sed sapiencia dei ante omnia se
cula mariam preposuit sibi in habitacu
lum construere. Si igitur aliq̃ alicu
ius peccati macula eius conceptio cor
rupta fuit tunc fundamentum hab ta
culi dei structure superstructe nec con
gruebat nec sufficiebat nec coherebat
sed distrahebat. Item idem ibidẽ
G Videor michi videre q̃ siquid origina
lis peccati in propagatione matris
dei extitit propagancium parentũ nõ
propagate prolis fuit. Cum enim de
us castanee nuci confert vt infra te
stam spinosam et hispidam ac densissi
mis aculeis circumseptam castanea in-
terius ad modum lactis concipitur &
nutritur formatur et maturatur et
salubris egreditur. Nonne dare po-
tuit humano corpori q̃ ipse sibi tem-
plum in quo corporaliter inhabitaret
et de quo in vnitate persone sue per-
fectus homo fieret vt licet inter spi-
nas peccatorum conciperetur ab ipsis
tamen spinarum aculeis excors peni
tus redderetur potuit plane si igitur
voluit fecit. & si decuit voluit. Voluit
enĩ hanc virginem matrem suam fie
ri et ideo factum est. Quod vtiqz om
nium dignissimum est que extra per
sonam dei facta sunt igitur quod hu-
ic digno operi decenter antecederet vo
H luit quod decuit Item ibidem. O
decora dña q̃cquid intellexerimꝰ quic
quid mente conceperimus quicquid
ore protulerimus minus est a laude
tua. Item Orig. vbi prius. O
modice fidei quare dubitas respice ad
decorem vniuersitatis ad polum pleta
tis. ad vexillum vigoris et terroris.
sicut enim timent hostes victi victo-
rem inuadentem et lupi pastorem in
sequentem fures lucem et dampnati
iudicem predam rapientem et iner-
mis potentem expauent et abhorrent
sic tartaree legiones formidant mari
am exterriti atqz eius nomine reso-
nante contremiscunt et diffugiunt.
Item Ans. in oratione. Si linguis
loquar angelorum et omnia mea mẽ
bra lingue essent marie genitricis dei
preconia nõ sufficerem enarrare. Itẽ
Orig. vbi supra. Si vnica auis om-
nium auium pennarum colore decora
retur pulcherrimam estimarem eam
Maria vero omnium virtutum mo-
rum et graciarum decore venustatur
In ea enim floret zelus apostolorum
sobrietas confessorum. paciencia mar
tirum fecũditas mr̃m integritas vir-
ginum perfectio angelorum Nõ eras
dignus vt tibi daretur dei filius. da-
tus est marie. vt per eam acciperes
quicquid boni indigeres. Quicquid
igitur deo presentare preordinas ma
rie manibus commendare memento
vt eodem alueo ad largitorem gracia
rum gracia redeat quo prius influxe
rat et eodem redeat quo intrauerat
medio. Itẽ ans. in oratione Obse
cro te &c. Sicut omnis a te auersus
necesse est vt pereat. sic omnis ad te
conuersus impossibile est vt pereat.
Item pis. in sua meditatione Si tot
perpetue clamarent angeli quod vn-
de cumili quot solis radij quot maris
monti pisces lapilluli scilerent milia
sui preconij. Item petrus in aurora

I ūsu3 Tā'o ɔpluit hāc diues natura
de co2 Nō mi a'ta fuit nil superesse
sibi Nō habuit simi'em nec est habi
tatura sequētem Terra parens semꝫ
hec fuit a'sqz pare Vnam nec macu
lā natura reliquit in ista · Ad caput
a planta trāsuolat iste decor. Colla
supalia coma frōs oculi gena nasus
Os dens labia manus pes sine labe
nitent Absqz pilis candor colli in col
le discit· Nec niueū fuscat vmbra
pilosa decus · Blāda supalia via la
ctea diuidit eius · Lucidus est crinis
capitis decor anulus auri· Frontis al
bicies albedine certat olori. Emittūt
geminos oculorum lumina soles Ad
quorum cedunt astra minora iubar·
Alla rubens gemino palla decora colo
re maritat· In se purpureis alba li
gustra rosis· Candori socio rubor in
trofusus ibidem· Militat a roseo flo
re tributa petens Victores ebore dē
tes intellige nullum· Tanti decoris
india gignit ebur· Est vas electi mi
tet argento rubet auro. Dum parit
hec vnum qui deus est et homo. Hu
manam speciem transcēdit forma pu
elle. Transit in effigiem centrū sub
virgine stelle. Item Jeronim9
k de benedictionibus legis et malectio
nibus Maria celestis roris in men
te et terrestris piguedinis in corpore
vniuersalem benedictionem in tantū
adepta est· vt nec minimam guttam
speciositatis nec minimam stillā san
ctitatis habet natura seu gracia que
non redolet in huius virginis virida
rio vnde nec plene describi nec digne
poterit commendari. Item Pe
trus commestor de laude virginis sic
concludit versus. Si fieri posset ꝙ ar
rene puluis et vnde· Vndarum gut
te rosa gemma lilia flamme· Etherea
celicole nix grando sexus vterqz· Vē
torum flatus volucrum pecudum ge
nus omne· Siluarum rami frondes
auium quoqz penne· Flos gramē stel
le pisces angues et ariste· Et lapi
des montes conualles terra dracones
Et lingue cuncta forent minime de p
mere posset· Que sis vel quanta vir
go miranda maria· Que tua sit pie
tas nec littera nec dabit etas· Pre
dicta igitur trigintatria motiua ori
ginalia ex parte decoris corporalis et
per hec iam dicta correspondenter tri
gintatria motiua originalia ex parte
decoris spiritualis concluditur ꝙ tri
butum et preconium decoris valoris
et honoris debent et soluūt marie om
nes alie creature vt merito sibi allu
datur ex parte creaturarum illud iu
dith. x. Considerabant omnes faciem
eius et erat in oculis eorum stupor quo
niam pulchritudinem eius mirabā
tur nimis vniuersi. Vnde et cantico
rum sexto. vox creatoris de maria et
tercie creature in vniuerso sexagin
ta sunt regine et octoaginta concubi
ne et adulescentularum non est nu
merus. sed vna est columba me per
fecta mea et canticorum septimo. ꝙ
pulchra es et ꝙ decora karissima in
delicijs. Sed hec est quam in morte
filij sub patibulo propheta sic deplan
git in proposito. Egressus est inquit
a filia syon omnis decor eius scilicet l
non spiritualis sed corporalis· Cum
enim fm Origenem de morte magni
regis vbi pertractat illud quo abijt

105

delectus tuus o pulcherrima mulierum cum decor corporalis floret in debita coordinatione membrorum et in debita commixtione colorum et in debita compositione oculorum. Ecce qualiter egressus e a filia syo omnis decor eius Dolor enim decorem membrorum effugauit languor vero decorem colorum commutauit sed decorem oculorum fluctus fletuum transformauit. Dicit enim Allexander li. ij. ca. xviij sup cantica. quod quanto maria felicior fuerat in filij conceptione. tanto fuit tanto deuenit infelicior in eius crucifixione. Et hoc deuote deducit Orig. vbi supra. Parens proli condolens morienti crucem complectitur sed capit examinis animam preciosam et si pro dilecto non posuit quantum tamen et potuit exposuit. Hec est illa rosa cuius odore et decore totus mundus prius refloruit et redoluit sed cum filium suum florem campi in cruce conspexit. tunc viscera gemitus cumulant tunc oculi fluctus effluctuant tunc cadit candor lilij in liuorem et rubor rose in pallorem. tunc rosa colorem perdidit emercuit et cecidit. quando pre nimia doloris acerbitate oibus corporis viribus subito deficiebat. vt iam omne putaret experimentum vix vite scintillam in matre virgine remansisse. Hec ille. De decore igitur marie et de dolore eius verissimu locum habet hoc lamentum. Egressus est a filia syon omnis decor eius Ca. xxxiij.

A

Et recordata est iherusalem dieru afflictionis et preuaricatiois sue et omnium desiderabiliu suorum que habuerat a diebus antiquis. Cum caderet populus eius in manu hostili et no esset auxiliator. Viderunt eam hostes eius et deriserunt sabbata eius.

In hac lra intellectus hystoricus leuissimus e et breuissimus. s. quod cu populus captiuatus et afflictus in exilio semper penas pateretur et nullu haberet auxiliatore tunc tria reducit ad memoriam scz psperitatem peccatum et penam suple psperitatem de preterito peccatum de psenti et preterito pena de psenti et futuro. Zay eni interptetur hec Zay igitur. Et recordata est iherusalem etc. q. d. Hec predicta patens et plura sequencia pacieris afflictiua pp preuaricacione legis diuine quod scz dolebis in aduersitate de omnibus bonis que habuisti et p peccatum pdidisti de malis qui incurristi de peccatis que comisisti et de legis opprobrio in qua offendisti Recordata est ergo ciuitas iherusalem. Cr sicut pphete predixerunt tot et talia infortuna in pena peccatorum acciderunt. pmmo et recordata e qualia preconia et beneficia miranda receperat a deo a diebus antiquis scilicet sub manu moysi et aliorum prophetarum sub manu dauid et salomonis ac aliorum regum sub quibus habebat victoriam i prelio et vanam gloriam in regno pprio Et ideo vnum oppositorum nos

biualiter aliud cōtrarium inducit ad memoriam quia contraria iuxta se posita magis apparent ideo ex hac recordatione dolor aggrauatur. Viderunt eā eam hostes scz captam et deriserūt sabbato eius. Tunc enim ritus eorum sabbata et cerimonias deriserunt infideles et nunc eciam cotidie talia quasi erronea derident iam fideles

B Ap recordata est iherusalē dierum afflictionis sue ꝛc. Circa istam pticulam huius lamenti eruciandam. Notandum est ꝓ primo versu ꝙ ecclesia i filijs malis ꝑ quadruplicem afflictionem tempale m mairerit desolationem. et in filijs bonis per quadruplicem promissionem quadruplicem finaliter recipit consolationē. Quantum vero ad secundum versiculum et tercium notandum est ꝙ ecclesia militans in manu hostili vij. cadit ꝛ captiuatur. et ideo vij. deridetur ꝛ exprobratur. Primo igitur ecclesia in filijs malis sub peccati pōdere preguatis ꝛ in regno mortis precipitatis ꝛ captiuatis iiij. affligitur. sicut docet bern. in collōnibus suis collōne xxij. Affliguntur enim in peccato mortali infelices filij ecclesie ꝑ famē nutrientis influencie. ꝑ famem impellentis concupiscencie. ꝑ vermē consciencie mordentis et corrodentis. et per fixionem contumacie vincētis De hac enim multiplici afflictione penitentes ꝛ proficientes ꝓpheta asserit esse liberos Saluasti inquit nos. de affligentibus nos ꝛ odientes nos confudisti. Scdo ecclesie in filijs sanctis quatuor desiderabilia promittuntur ex quibus eccā quadruplicem recipit consolationem sicut supra i filijs malis afflicta iiij. maererit desolationem Dicit enim Iheronimus. libro de benedictionibus ꝛ maledictionibus ꝙ quatuor nobis promittunt in regno dei persoluenda scilicet felicissima fruicio in mense maiestatis iocundissima contemplō gloriose societatis beatissimi premij infinitas in possessione ꝛ ꝓprij preconij eternitas in duracione De hoc igitur regno dictū est puer. viij. ꝙ omne desiderabile ei non poterit cōpari Quāobrem ꝓpter tantā incolatus prolongacionem ꝛ ꝯ regni retardacionem Scribitur ysa. xxxii. Plangite sup regione desiderabili qđ est celum empyrium ꝛ super vinea sterili .·. que scilicet est ipsi deo ꝯ obim beatificum. Tercio ecclesia q est vera iherusalem mater nostra vij. cadit in prelio per filios sceleratos. Dicit enim carnoteñ. in suo policratico libro octauo capitulo decimo ꝙ homo per vi. loci drās ꝛ in sui cordis. medio demonum legionibus et criminum aciebus cōtraie circumuallatur et pt sic ymaginacio sua explanari Superius rex superbie hominem obsidet ad perdendum Inferius rex luxurie hominem obsidet a perdendum Anterius rex gule obsidet ad perdendum. Posterius rex accidie ꝛc. A dextris rex auaricie obsidet ad perdendum A sinistris rex iracundie obsidet ad perdendum et vij. in medio pectoris crudelis rex inuidie cor quasi castrū subintrauit ꝛ pugnat ad perdendum.

C Correspondenter colleri pt ad hec ex verbis vigecij de re militari ꝙ homo vij cadit in prelio Aliquando lancea

aliquãdo gladio aliquando claua ali
quando baculo aliquando sagitta ali-
quando telo aliquando corpore pondo-
roso desuper conculcante aut liquore
calefacto arma penetrante et subin-
trante. sicut communiter accidit inua-
dentibus muros ciuitatum. q ingen-
tes lapides super eos dimittuntur.
aut oleum calefactum aut plumbum
bulliens super eos diffunditur quem
admodum testo Josepho li. iij. de bel
lo iudaico. Ista cautela a iudeis ihe-
rusalem defendentibus frequenter cõ
fusi sunt milites romani in illa obsi-
dione magna titi et vespasiani. Mora
liter istis septem cautelis mortis po
pulum xpristianum septem reges p̄-
dicti confundunt et ruinant. Spi-
ritus enim superbie infestat et nos i
vadit cum lancea prementis indigna
tionis. Spiritus luxurie nos inuadit
cum oleo feruentis delectationis. Ter
tio spiritus gule nos infestat et inua
dit cum claua mortalitatis. Quarto
spiritus accidie nos deprimit cum ba
culo ponderositatis. Quinto spiritus
auaricie nos penetrat cum gladio de
uorante. Vnde gladius meus deuora
bit carnes. Sexto spiritus inuidie
nos infestat et inuadit cum sagitta
vulnerante. Septimo spiritus inui-
die nos infestat et inuadit cum telo
penetrante et mortificante. et sic pro
hac ruina septẽplici deplorat prophe-
ta et dicit q populus cadit in manu
hostili. Scribitur enim primo Ma-
cha. iij. Ceciderunt prelio vulnerati
multi. De quorum quolibet testatur
ille medic9 spiritualis amos pphta
ca. v. Cecidit nirquit & non adiacet vt
resurgat. q. d. Nullus qui in hoc pre
lio vulneratur sine gratia supernali
curatur sanatur nec viuificatur.
Quarto in filijs ecclesiasticis eccle- D
sia septupliciter deridetur et expro-
beatur. Vnde sicut scribit Orig. de
morte magnis regis et pro parte il-
lud idem ponit auctor de vniuerso cor
porali et spirituali. vna nocte in quo-
dam monasterio grecie stabat vnus
sanctus monachus in officio matutina
li et vidit in altari magno septem de
mones alternis vicibus scribentes ca
chinantes et deridentes. Et hoc mira
bile solus vidit inter omnes. Acce-
dens igitur ad altare in virtute mor
tis xpristi illos adiurauit quaten9 au
dibili voce sibi dicerent cur sic scribe-
bant et ridebant. Facto autem silen-
cio dyabol9 prim9 sic rñdit Nos sum9
septem demones isti collegio assigna
ti. Vnde quando aliquem in officio cõ
cipio sincopantem. tunc hoc scribo et
in derisionem prorumpo. secundus re
spondit. cum aliquem percipio garrulã
tem tunc hoc scribo. Interrogatus
tercius respondit cum aliquem video
festinantem. tunc scribo Interroga-
tus quartus respondit cum aliquem
video distractum tunc hoc scribo In-
terrogatus quintus ipse respondit.
cum aliquem video dissolutum tunc
hoc scribo. Interrogatus sextus rñ-
dit. cum aliquẽ video dormientẽ tũc
hoc scribo. Interrogatus septim9 re
spondit cum aliquid video recedẽtem
tunc hoc scribo et in derisionem prum
po. Ecce ex hac hystoria mirabili de
ecclesia et ministris eius verissimum
est lamentum propheticũ q viderunt

eam̄ hostes et deriserunt sabbata ei9 vt eam dicit sancta mater ecclesia recolens de numero demonum septenario. Heu facta sum in derisum omni populo Treñ·iij· Intellectus igitur lr̄e talis est· Recordata est iherusalem sancta mater ecclesia quadruplicem afflictionem quam incurrit q̄ duplicis promissionis quam ꝓpter preuaricationem perdidit quam a diebus antiquis habuit in spe quia ab eterno disposita fuit et ordinata· Et ideo ecclesia in manu hostili deo conqueritur cernens filios coram hostibus septupliciter cadere et non ē auxiliator quia qui creauit te sine te nō iustificabit te sine te et ideo nolentem resurgere nullus iuuare poterit. Viderunt igitur ecclesiam hostes eius scʒ infideles et pagani heretici et mali xpristiani seu praui demones et deriserunt sabbata eius cum scʒ ecclesiasticos in debito modo festinantes per spexerunt celebrare. Ca.xxxiiij.

¶ Eth peccatū peccauit iherusalem propterea ĩstabilis facta est. Pro hac lr̄a f in latino ponitur caph in greco et heth in hebreo quod interpretatur vita in latino. vnde et ꝓpheta sub hac lr̄a heth deplorat eorum vitam dampnabilem qui sicut patet Act·vij·per moysen acceperunt legem in dispositionem angelorum et deum ·cognoscentes coluerunt sed paulo post huiusqʒ legem abiecerunt per adhesionem ydolorum et dm̄ cognoscentes dereliquerūt et ideo ꝓpter eorum innumera scelera comprehenderunt eos tot infortunia Vnde ꝯ huic lr̄e heth lamentum sequitur sic Peccatū peccauit iherusalem propterea instabilis facta est· Omnes qui glorificabant eam spreuerunt eam viderunt ignominiã eius Ipsa igit gemens conuersa est retrorsum In hijs tribus versiculis tria per ordinē intendit Iheremias·Primo eñ excludit periculosam erroris estimationem·Peccatū peccauit iherusalem ꝓpterea instabilis facta est Prius eñ dicebat Iheremias ꝙ caldei deriserunt sabbata hebreorum·i·cultum solempnitates festa et sacrificia et oblationes in quibus confidebant exprobrabant et deū eorum eos nō potuisse saluare de manibus suis estimabant. Hic error piculosus erat et blasphematorius·Vnde et in penam peccati destructa est babilonia ineternū·Sicut scribitur ysa·xiij. Erit babilon illa gloriosa subuersa sicut subuertit dominus sodomam et gomorram non habitabitur vsqʒ in finem nec fundabitur in generationem nec ponent ibi tentoria arabes nec ibi pastores requiescent·sed replebitur feris et draconibus et habitabunt ibi strutiones et saltabunt pilosi et respondebunt vlule in edibus suis et syrene in delubris voluptatis·Ecce error predictus est periculosus et illum remouet Iheremias cum dicat peccatum peccauit iherusalem quasi diceret·O caldei o babiloniij non ꝓpter potenciam vestram

net propter impotentiam dei nostri re-
gem iherusalem cum regno toto calde
vastis Sed quia peccatum peccauit ihe
rusalem propterea instabilis facta est.
ad resistendum in necessitate et ad fu
D giendum de captiuitate. Secundo po
nit propheta dolorosam amoris confedera
tionem ibi. Omnes qui glorificauerunt
eam spreuerunt eam quia viderunt igno
miniam eius. Viciane namque nationes
que contra regem babilonis cum iheru
salem se confederabant ad resistendum
et ad rebellandum que glorificauerunt ihe
rusalem tempore prosperitatis ipse se a pro
posito retraxerunt fidem infregerunt fede
ris et eam spreuerunt tempore aduersi-
tatis. Scribitur enim eccle. xij. Non co
gnoscetur in bonis amicus nec abscon
detur in malis inimicus Vel sic Om
nes qui glorificabant eam scilicet scribe
et pharisei qui tam lucem veritatis sub
traxerunt et in adulationibus populum
subuertuntur et deceperunt. sicut scribi
tur Ysa. iij. popule meus qui te bea
tum dicunt ipsi te deceperunt. Hij in exe
cutionem adulationis spreuerunt eam
cum viderunt ignominiam populi. Vul-
gus contempserunt imponentes pecca
tis eorum et imputantes quod in tantum
infortunium corruerunt. Unde sequitur
E Ipsa autem gemens conuersa est retror
sum Ubi tercio viscerosam concludit
doloris attritionem quia populus culpa
bilis non habens attritionis responsionem
nec excusationem contra dampnabiles
etiam legis preceptos sine consolatio
ne conuersus est retrorsum .i. in conti-
nuitudinem desolationis. vel sic Ipsa
autem gemens conuersa est retrorsum.
quia cum iherusalem et regnum iuda ad ba

bilonium per caldeos captiui abducerent
tur tunc flentes et gementes retro re
spexerunt ad ciuitatem incineratam. ad pa
triam delicatam. ad templum olim gra
tiosum et gloriosum. ad regnum imper
famosum ad prouinciam singularem et
ad terram naturalem. Probat enim
Urso in afforismis cuius .x. quod omis crea
tura sublunaris partes sibi natiuas seu
nutritiuas precipue naturaliter pre ce
teris appetit et optat. Ipsa igitur
tribus iuda ab iherusalem abducta su
spirans et gemens conuersa est retror-
sum gemens etiam sub dolore impor-
tabili conuersa est retrorsum. i. in confu
sionem et miseriam a statu honorabili
Peccatum peccauit iherusalem propte-
rea instabilis facta est Notandum D
est hic vt supra dictum est Plorans
plorauit in nocte quia secundum hugonem
super ecclesiasten. Inculcatio et ge-
minatio verborum significat affectum lo-
quentis et materie magnitudinem in
tensum gradum crudelitatis excessum et mul
titudinem. In signum igitur horrende
culpe iudeorum dicit propheta. Pecca-
tum peccauit iherusalem scilicet primo ydo
latrando et ideo a facie caldeorum in-
stabilis facta est. Secundo deum in pati
bulo exprobrando et ideo a facie imperato
rum romanorum facta est instabilis
In cuius signum iam vbique gens iu
deorum in prouinciis alienis et fuga pe
regrinatur. De peccato iudeorum ab
hominabili propter quod condigne pri
mo captiuantur per caldeos et postea di
sperguntur et destruuntur per romanos
non obstante quod in canone scripture
vbique quasi exemplificatur. Uerum
pertamen planius et plenius per doctores

spetificabatur. Dicit Iheronimus in
commentario super Ezech. octauo. vi
di et ecce quasi vigintiquinqz dorsa
habentes contra templum domini.
et facies ad orientem et adorabāt ad
ortum solis. Tūc vidi legem puari
cantes more gentilium ad ortū solis
solem adorabant. qui deo relicto habē
tes solem in deum nō creatorem sed
creaturam quibus cum pceptū erat
ad occidentem etiam vbicūqz terrarum
fuerant siue in oriente siue in occiden
te siue in meridie siue in septētrione
adorare tenebātur contra templum i
iherusalem vbi infra sancta sanctorū
deum creditur habitasse. Quēadmo-
dum fecit daniel apertis fenestris ce
naculi cum adhuc essem in babilone.
E Item Ihero. ad vitalem psbiterum
epistola lix. Achaz et salomon reges
vterqz de stirpe dauid. vterqz a dño
recessit quos iniusticia et voluptas ac
cusant. Nam alter scz salomon dcc.
vxores et ccc. concubinas et adolescen-
tularum scorta tenuit sine nūo p qui
bus mandite ydolatrauit deum scz de
relinquens. Alter vero scz achas in
omnibus vrbibus iuda ydola damasti
coluit. et ad cremandū thus aras in
templum erexit vt direptis et confra-
ctis vasis dei clauserit ianuas tem-
pli dei et altaria ydolis fecit in vniuer
sis angulis iherusalem. Item Cris.
p parte sup Math. omelia prima et
Ihero. plane de heretico quasi super
parabola. q. cxij. Manesses ysaiam ser
ra lignea secadit et plateas iherusalē
sanguine sanctorum pphetarum et sacer
dotum purpurauit et sanguine sancto
rum impleuit iherusalem vsqz ad os

Insuper adorauit manasses omnem
celi miliciam vij. celi planetas scz sa
turnū iouem martem solem venerem
mercuriū et lunam. et coluit xij. sig-
na zodiaci. arietem taurum gemi. can-
crum leonem virginem libram scor-
pion sagittarium capricornum aqua-
rium pisces. Edificauitqz altaria cū
cta exercitui celi singulis inscribens
nomina stellarum in valle quoqz fi
liorum emnon demonijs filios immo
lauit Item doctor de lyra in comen F
tario super iheremiam ca. xliiij. Rex
manasses in omnibus ciuitatibus iu-
da et in omnibus angulis iherusalem
et cuiuslibet platee eius ydolis erexit
altaria et soli ac lune omnibus stellis
hostias immolauit. Item Iose-
phus antiquitatum libro. ix. ca. xvij.
Rex achis pprium filium suum sup
altare in iherusalem immolauit. Vn
de non obstante actuali obsidione cal
deorum in diebz suis adhuc ydola tūc
coluit et oblato suo sanguine se ma-
dens demones inuocauit. Item
Iheronimus super Iheremiam in cō
mentario libro tercio super illud Ihe
remie tercio quare venerunt mihi hec
propter iniquitatis tue multitudinē
tunc miserunt iudei babiloniam pro
ydolis deferendis in iherusalem et cū
illis fedus inierunt. et ideo per illos
merito puniuntur post factam amici-
ciam facti veri inimici. Item Ihero-
nimus in commentario super Ihere.
libro quinto super illud Ihere. vicesi
moquinto A tercio anno Iosie filij
Amon regis iuda vsqz in diem hanc
Iste est tercius et vicesimus annus
locutus sum ad vos de nocte consur-

gens et loquens, et non audistis. Dicit et probat Jheronimus q Jheremias propheta viginitribus annis non cessauit die nec nocte quin p maiori parte vel saltem per septem horas naturales iudeos ydolatras ammonuit prophetando et comminando et ideo quanto admonitio crebrior tanto contemptus maior. Item quarto Regum xvij. Edificauerunt filij israhel excelsa in cunctis vrbibus suis ad turre custodum vsq3 ad ciuitatē munitam feceruntq3 sibi statuas et lucos in omni colle sublimi et subter omne lignum frondosum et more gencium quas oderat deus incensum super aras adolebant. et odorabant vniuersam miliciā celi seruieruntq3 baal et consecrabant filios suos ꝛ filias per ignem ꝛ diuinationibz ꝛ auguriis seruierunt et dominum deum irritauerunt. G Item Augustinus de mirabilibus sacre scripture libro. ij. c. v. populus dei ono patris resolucis terre chanaan et terrarum omnium per circuitum nationum circa cultum ydolorum semper laborans inhiabat. Item doctor de lyra super Jheremiā in commētario super illud Jheremie xliij. Ex eo tempe quo sacrificare cessauimus regine celi ꝛc. Solem regē celi et lunam reginam ydolatre mulieres iudeorum nominabāt. quibz placentas. i. paruos panes omnino rotundos quadrimembrem lune effigiem impressam p suas ymitaciones sacrificabant. Et consequenter super illa lr̄a. Numquid non sacrificauim quod sacrificauimus ꝛc. cum eodem doctore cō

sentit rabi salomon de lege legenda q manasses et populus israhel et iuda xxiiij. deos coluit principales iuxta numerum horarum diei naturalis ꝛ tot vlterius ex ritu gencium credidit esse deos principales quot sunt rerum species ymmo quot sunt specierum indiuidua et quot cuiuslibet indiuidui sunt membra more amorreorum tot paruos deos crediderunt iudei. Item Jheremie quinto. Circuite vias et conspicite et considerate an inuenietis virum scilicet verum querentem iudicium et facientem fidem Item Psa. vicesimoquarto Sicut populus sic ꝛ sacerdos. Item iheremie vicesimo tercio. Sacerdotes et prophete polluti sunt. facti sunt michi sicut zodoma et habitatores ciuitatum sicut gomorra. Item Ezech. vicesimosecundo Sacerdotes legem contempserunt: et sanctuarium meum polluerunt.

Item Michee tercio Sacerdotes eius in mercede docebant. Principes eius in muneribus iudicabant. ꝛ prophete eius in pecunia diuinabant. H

Item Jheronimus super ysayam libro decimooctauo super illud Psa. decimoquinto. Habitauit in sepulchris ꝛ in delubris ydolorum dormiuit. Nichil erat superstitionis aut odij aut sortilegij quod iudei permittebant. Unde non solum in ortis et subtus ligna inmolabant: sed super lateres thus succendebant et eciam in delubris et templis ydolorum super stratas pelles aialium mortuorꝫ q ibi sacrificabāt dormiebāt vt sompnijs dulabz futura prognoscerent qd

in fano esculapij ꝯstitue faciūt et hinc
Item iij. Regum xi. Rex salomon
adamabat mulieres alienigenas mul
tas moabitidas et amonitidas et ydu
meas et sydoneas ac etheas. Filiam
quoqȝ pharaonis sup quibus p̄cepit
dn̄s filijs israhel nō egredimini ad il
las nec egrediātur illi ad vos. hijs ta
men copulatus est salomon ardentissi
mo amore Erantqȝ ei vijc. regine et
ꝯcubine ccc. Et coluit salomō astar
ten deam sydonioꝝ et molot deum seu
ydolum āmonitarum et camos deum
moabitarum in monte oliueti e regio
ne templi contra iherusalem Atqȝ i
hūc modū fecit vniuersis vxoribȝ alie
g nigenis que thura adolebant et dijs
suis sacrificabant et immolabant Itē
Ihero. in ꝯmentario sup Ihere. li.
iij. sup illud Ihere. vij. Peccatū iu
da scriptū est stilo ferreo vngue ada
mantino et in cornibȝ araꝝ suaꝝ ꝛc.
In cuiuslibet are cornibȝ erant lapi
des adamantini in quibȝ scribebatur
cuiusmodi cultū deberent iudei exhibe
re. Hoc etiā dicit doctor de lyra et ea
am rabysalomon de lege legenda dicit
ꝙ in omni cornu cuiuslibet are alicui
ydolo dedicate erant insculpta nomina
ydoloꝝ. Itē ecclesiastici xlix. Preter
dauid et ezechiam et iosiā. reges om
nes ꝯmiserūt peccatum. scȝ ydolatrie
Item carnotēn̄. in suo policraticon li
bro viij. ca. xx. Israhel sub tyrannis
semp laborauit et iuda preter dauid
ezechiam et iosiam reges omēs repro
bos habuisse monstratur. Itē doctor
de lyra sup Ihere. xi. ca. vbi describit
ydolatriam iudeoꝝ ꝙ ydolū baal quod
colebant principaliter. dicit sic Erat

ymago baal magna valde et ꝯcaua de
ere fabrefacte. Et qn̄ pueri a paren
tibus sibi debebant offerri. sacerdotes
simulacrū interius igne inflammabāt
et eo tempe sacerdotes puulos de pa
rentū manibȝ assumpserūt et nudos i
brachijs ymaginis oblatos collocabāt
qn̄ calor simulacri nō inardescens nec
ꝯburens sed temporatus et amenus
erat ꝯtactui puulorum. Quo facto sa
cerdotes ꝙ p̄ntes ac totus populus sta
tim tubis nimijs ꝯclangebant in ta
li sacrificio ydolū adorantes Sed trās
actio modico spatio tempis inflamma
tū est illud ydolū ꝯcauū. cepitqȝ puu
lus eiulare et clamare p̄ dolore. nec
tamen p̄ tubis sonantibȝ audiebatur
sed adustus moriebatur. Et sic filii
os suos et filias baal offerentes per
ignem traiciebant Item quomodo h
autem traiciebant filios per ignem
iudei ydolatrantes tāgit magister hy
storiarum super actus apostoloꝝ Ru
brica de sermone beati stephani Sed
longe planius hoc declarat Rabymoy
ses de duce dubiorum ca. clxix. vbi de
scribit abhominabiles errores gentis
zaciorum quorum vestigia per omnia
iudei sequebantur. Item Ihero. ad
Paulinum presbiterum epistola tri
cesimaquinta Ab Adriani tempori
bus vsqȝ ad tempora constantini per
annos circiter clxxx. scilicet in princi
piam ecclesia posuerunt impij iudei et
ceteri infideles in tribus sanctis locis
tria ydola abhominabilia ne loca a cri
stianis adorarentur. et sic vt fides
euanesceret xpristianorum. Posue
runt igitur in loco resurrectionis si
mulachrum iouis. In rupe calua

tie. vbi cruci insita fuerat posuerunt statuam veneris marmoream. In specu vero bethleem lucus adhonis .i. adonidis. vbi quondam xpistus paruulus vagijt amasius veneris plangebatur Hec illa Propter hec igitur abhominabilia & innumera consimilia principum populi & sacerdotum decisissimum locum habet hoc lamentum propheticum quod peccatum peccauit iherusalem & ideo merito instabilis facta est

Hec etiam littera breuiter & leuiter exponitur de ecclesia alle. Ecclesia enim in filijs multipliciter peccatum peccauit tam in publico quam in occultu. Quamobrem merito instabilis facta est in sanctitate & fidei firmitate que olim fundata erat super firmam petram nunc autem mercenarij impij ambulant tribulacionibus & temptacionibus circumquaque agitati. vnde & iam videntur vite ignominiam misteriorum eius spreuerunt eam in penam peccati eos qui nuper glorificabant eam. Ipsa autem gemens conuersa est retrorsum quia cum petro per suspiria penitencie conuersa est & reuersa ad scrutandum et deplorandum contagia consciencie

Peccatum peccauit iherusalem propterea instabilis facta est Iherusalem que interpretatur visio pacis intelligi potest esse anima racionalis que vt semper frueretur visione dei pacifica & beatifica. de nichilo erat condita Hec igitur iherusalem peccatum peccauit tam committendo quam obmittendo tam mortaliter quam venialiter propterea instabilis facta est scilicet ad resistendum peccatis & demonibus ad remanendum in virtutibus ad proficiendum per merita ad reparandum in gracia. peccatum ergo peccauit iherusalem. propterea instabilis facta est. Anima enim peccatrix ex xij. condicionibus peccati deuenit labilis & miserabilis & ideo correspondenter in duodecim fidei articulis reperitur instabilis & dampnabilis Est enim peccatum fouea periculosa & hoc propter facilem ingressum Math. vij. Lata et spaciosa est via que ducit ad perdicionem & multi vadunt per eam et Ihere. xviij foderunt idest demones foueam anime mee Prouer. xvi. Qui fodit foueam incidit in eam. Secundo propter difficilem egressum Gen. xiiij. Vallis siluestris multos habebat puteos bituminis Mundus iste per delectaciones bituminatur per peccata est retentiuus Sicut canitur. Hij sunt quos retinens mundus inhesit.

Tercio propter profunditatem infimam Prouer. xviij. Impius cum in profundum peccatorum peruenerit contempnit. Quarto propter gracie obscuritatem. ps. Comprehenderunt me iniquitates mee & non potui vt viderem. Secundo peccatum est pugna laboriosa Dicit enim petrus rauen. sermone ix. Peccata contra nos semper parant prelia ne virtutes in effectum veniant laborat enim impietas ne sit pietas pugnat cupiditas ne viuat elemosina et ne sanctitas regnat. sola confligit properis.

Tercio est virus infectiuum Dicit Iheronimus epistula tercia. Virtus inspirat vnguenta. et peccatum est putridi horroris Et Augustinus sermone xxviij. volumine secundo.

Peccata etiam lenia nobilis nature
puritatem inficiūt et diuinā ymaginē
obfuscant et obscurant. Quarto est
C pondus depressiuū sub hoc enim pon=
dere pressi corruerunt angeli de celo
scz lucifer et primus parens de para=
dyso. Et ideo Ambro. de lapsu vir=
ginis Conscientia cōmissi sceleris fa=
ciem mentis quasi plumbū declinat et
deprimit. Ideo seneca epistola xxix.
Nichil de periculo ponderis peccati nec
de alleuiatione eius cogitant qui ma=
la sua ūtutuz loco numerant Quinto
est aqua submersiua. Dicit Aug9.
sermone ij. volumine ij. quid interest
vtrum te plumbum premat aut are=
na plumbum vna massa est et arena
multa grana sunt et se copiositate p̄=
munt Minuta sunt peccata nō vides
de guttis minutis flumina impleri et
fundos trahi minuta sunt etiam le=
uia peccata sed etiam multa sunt et
ad pondus vnum deprimūt. Simili=
ter Aug9. sermone viij. volumine .ij.
Cotidiana peccata quāuis singula non
letali vulnere ferire sentiantur tamē
oīa simul congregata velut scabie
nostrum decus exterminant aut a ca=
stis xpisti amplexibus separant nisi
cotidiane penitencie medicamento de=
siccentur ideo scribitur eccle. xix.
Qui spernit modica paulatim deci=
P dit ad maiora et ecclesiastici. v. Non
adicies peccatum sup peccatum. Di=
cit enī Aug9. sermone primo volumi=
ne primo. Non negligamus peccata
nostra quia multa sunt et si parua sunt
fluctus vnus validus irruens obruit
nauem minaturqz naufragiū humor
autem per rimas influens et sentinā sub
intrando veniens non minus pauli=
sper confundit cautius primo inuadit Et
ideo scribitur ecclesiastici. xxi. Quasi C
a facie colubri fuge peccata Sexto est
cathena retentiua scribitur prouer. v. Im=
pius funibus peccatorum constringi
tur et in multitudine stulticie sue con
fundetur. Dicit enī Grego. xxv. mo
raliū. et idem ponit sup Ezech. ome
lia xi. Omne peccatum quod citius
penitencia nō tergitur aut peccatum
est aut causa peccati aut peccatū est
et pena peccati peccatum namqz quod
per penitenciam nō deletur eius pondere suo
pondere mox ad aliud trahit vnde fit
vt non solum sit peccatū sed etiā pec=
catū et causa peccati quia iusto dei iu
dicio omnipotens cor peccantis obnu
bilat vt precedentis peccati merito et
iam in aliud cadat. Quem enī libera=
re noluit etiam iuste deseruit. Igi=
tur dispositione superius ordinata et infe=
rius iniquitate confusa agitur vt et p̄=
cedens culpa sit causa peccati subse=
quentis et rursum culpa subsequens
sit pena precedentis. Hec ille. Hoc
etiam confirmat Criso. p exemplum
omelia xxx. in imperfecto. Dicunt mul
ti peccato resistere nō possumus vt re=
rum dicunt quia non possunt sed p hoc
non excusantur sed accusantur Om
nes enim antequam peccamus liberum
habemus arbitrium vt in dominum
habeamus deum aut dyabolum. Cui
cum semel nos subiugauerimus etc.
Nota Crisostomum. Qualiter enī
hec cathena fiat ostendit Ysidorus de
numero capitulo secundo. Ex sug= R
gestione prorumpit maria cogitatio et
ex parua parua cogitacō parit delectacōnez delectacā

consensum consensu actionem actio consuetudinem consuetudo necessitatẽ necessitas malam mortez mala mors desperationem De hoc nota bene ysid. de summo bono libro ij. ca. xxv. Augustinus vero viij. libro confes. ante medium dicit sic Ex voluntate corrupta facta est libido & dum servitur libidini facta est consuetudo. consuetudo autẽ cui non resistitur devenit necessitas quibus quasi quibusdam ansulis sernict connexis instar cathene tenebat me servitus dolosa Ad hoc pulcrũ exemplum ponit Anconiteñ. in suo similitudinario similitudine neget ubi pertractans illud Solue vincula colli cui captiua filia syon dicit sic Peccator in collo cathena criminis vincu latus a demonibus circũducitur quo non vult Faber enim gehennalis habet pro folle inflacionem superbie p igne ardorem concupiscencie p marte pertinaciam malicie. pro ferro consciencian peccatorum. pro malleo pondus mortui amoris Et sic peccatuz peccato quasi circulus circulo ad cathene fabricã concathenatur cũ precedenti culpe culpa consequens connodatur Hac cathena miser peccator circumductus ad bonum ipossibilitat donec quasi coacta simeo saltauerit ad infernum Hec ille. Septimo est laqueus deceptiuus. Scribitur eñ in ps. Cadent in reciaculo eius idest dyaboli peccatores Dicit criso9. omelia v. in inperfecto super illud ductus est ihesus indesertum a spiritu &c. Dyabolus quasi auceps tria genera temptacionum quasi tria recia extendit super universum mundum scilicet vo-

luptatem avariciam et inanem glorĩãe que adhuc nullus hominum perfecte evasit Dicit enim Aug9. sermone xiij. volumine primo Via peccati est umbra mortis in qua pirata dyabol9 recte gradientibus recia deceptionis expandit Et idem sermone xx. volumine primo dicit sic Nemo ipsuz peccatum amat sed male amando ipsum qd amat illaqueatur peccato Escam enim in rethi piscis appetitz nesciẽs rethe ypocrisdus capitur Hec ille.

Octavo est carcer afflictiuus unde in hoc carcere sampson ille fortissimus includitur & conservatur ligat excecatur et penis plurimis agitatur De hoc carcere dicit beda in exhorta. capitulo cexix. Infelix peccator i carcere peccati traditur quatuor quaternionibus militum scilicet iniusticie. imprudencie intemperancie inconstancie Dormit autem inter duos scilicet amorem dei et contemptum mundi. Vincitur vero duobus cathenis scz inveterata consuetudine et cotidiana repeticõe. metus et desperatio custodiũ hostium carceris Triplex vero hostij custodia est triplex mundi concupiscencia quaz unam si evadit peccator in aliam cadit deprehensus. Hec ille. Nono est feliciatas doloris inductiua. Scribitur eñ Deutro. xxv. p mensura peccata erit plagaz modus Dicit eñ Aug9. eplã. v. Nichil est infelicius felicitate peccancium qua pena nutritur impunita voluntas mala quasi hostis interior nutritur et dolor et sequitur vastatio infernalis. Hec ille. Unde correspondenter clamat ps. Multa flagella peccatoris

confirmat aut iustos dñs et pña cor xi·xv· Stimulus mortis peccatũ est. Et in ps· peccatũ meũ contra me est semp Dicit eñ glosa sup illud hebre· x·Qui conculcauerunt dei filiũ ꝫ xpm conculcat·qui libere peccat absqꝫ timore ꝫ penitẽcia et qui eũ indigne pticipat et qui ad eum mundatus ad vomitum redit et penitere negligit Et beda in exhor· ca· ccxix· Ipsi dei filiũ crucifigunt et condempnant horrenda morte qui legem verbi eius non custodiunt·peccatum delectabilem felicitatem estimant·ꝫ culpam pro qua xpistus est mortuus diligunt et sequũtur gaudium non habentes nisi i conscientie feditate Sed sciat peccator ꝫ intelligat ꝙ extrema huius gaudij luctus occupat Hec ille·

9 Decimo est securitatis timoris incessiua· Dicit seneca eplã xcix·Vita scelerosa nunqñ potest esse tuta qꝛ maxima pena peccancium est peccasse Nec vllum scelus licet ipsum fortuna exornet licet muneribus tueatur impunitum est·qm̃ sceleris in scelere supplicium est Deinde eiꝰ mentẽ malam hec pene premunt ac sequũtur timere sẽper et expauescere securitate diffidere ꝫ erubescere · ꝫ sic malo suo fauliori consciencia flagellatur· ꝫ plurimum illi tormentum est ꝙ perpetua illam sollicitudo vrget verberat ꝫ postea cõdempnat Et hec ẽ cõclusio beati aug· libro primo confes· Iussisti domine ꝫ ita est vt pena sua sibi sit omnis animus inordinatus · Nam hoc probat seneca eplã xcix·ꝙ natura voluntatẽ redarguit ꝫ flagellat· argumentum est inquit nos naturaliter scelera abhorrere qꝛ omnibus etiam inter tutos timor est Multos sceleratos fortuna liberat·pena a metu neminez saluat qꝛ infixa est nobis cuiuslibet odibilis auersio ꝙ natura dampnauit Nã ꝙ igitur fides secura est latendi etiam latentibus malis qꝛ sua eos coarguit consciencia ꝫ ipsos sibi ostendit dãpnabiles ex inordinata concupiscencia Hec ille·

Vndecimo est morbus esuriens Dicit enim beda in exhorta. capitulo ci·Et etiam tangit petrus. rauẽ·sermone scdo de filio prodigo O inquit demonum maledicta insaciata crudelitas Contenta non est homines criminosus fieri nisi eos duces viciorum ꝫ magistros criminum efficiat · nec eos sinit ex ipso peccorum pastu saturari · sed vt semper viciosi vicia esuriant et plus incessanter de sue fame omnis voluptas ꝫ libido peccati sẽper sine fine cruciatur · Hoc igitur confert peccatum peccanti iusto dei iudicio vt incipiens errare peccatis adherendo·quãto plus a deo recedit ꝫ perdicionis puteo accedit tanto voluptuosius ad omnes passiones laxat habenas et tanto forcius festinet ad interitum et tanto validius a vita declinet·Quẽadmodum in graue corpus descendens quanto appropinquauerit suo centro tanto naturaliter velociori mouetur cursu ꝫ perpeti impetu ac ardenciori fertur appetitu· Hec ille· Hanc eandem cõclusionem confirmãt venerabilis Ans· de conceptu virginali capitulo quinto . Vbi supponens rationem anime creature quasi cathenam et gubernaculum et voluntatem esse quasi feram indomitam

et quasi nauem versus portum salutis remigantem dicit sic. Quemadmodum indomita fera ruptis vinculis seviens discurrit. et quasi nauis fracto gubernaculo flatibz ventorum et motibz maris circumquaqz inuehitur & qualibet parte in periculo perditionis periclitatur sic prisa voluntas cui omnes motus totius prisi hominis subiciuntur. rupta re gloria rationis ad omnia perditionis pericula possibilia se exponit et sic diuersis appetitibz impulsa leuis et infrenata se et omnia sibi subdita sine rectore precipitat Et sic nisi cathena rumpatur et nisi gubernaculum frangeretur nec fera seuiret nec nauis periret. Hec ille.

l Duodecimo est sed⁹ seruituti subiciens. Scribit enim ioh. viij. Omnis qui facit peccatum seru⁹ est peccati. Et hoc pulchre deducit ille subtilis seneca ad nouatum epla. i. de ira. Facilius est inquit excludere perniciosa quam recepta regere et non admittere quam admissa moderari. Nam cum in passione se posuerit potentiora sunt suo rectore. nec se reddi nec minui patiuntur. Ipsa enim que frenum tenens tandiu potens est quamdiu deducta est ab affectibz Si enim miscuit se cum illis et inquinauerit non potest continere tunc quos summopere potuisset. Mens enim semel commota & excussa illi seruit quo impellitur. Initia enim rerum in nostra potestate sunt. sed vlteriora nos sua vi rapiunt nec regressum relinquunt. vt nullum sit ibi arbitrium nullum sit consilium nulla sit potestas penitendi. Hec ille Qualiter autem homo sit seru⁹ peccati nolens volens peccato seruiens. Ostendit crisostomus super Math. omelia xvi. ope imperfecto. Multi inquit dicunt quod peccato resistere non possunt et verum dicunt. tamen per hoc non excusantur. Nam omnes antequam peccamus liberum arbitrium habemus vt in dominum elegam⁹ deum vel dyabolum cui cum semel nos subiugauerim⁹ nostra virtute euadere non poterimus et sicut fracto gubernaculo ibi nauis ducitur quo tempestas voluerit. sic perdita gratia facit homo quod nollet facere sed quod dyabolus vult. Sub cui⁹ typo dicit apostolus Roma. vij. Non quod volo bonum hoc ago sed quod nolo malum hoc facio. Talem nisi dei misericordia a peccato soluerit et a sui erroris impetu reduxerit. ipse vsqz ad mortem in peccatis permanebit. Dicit enim antequam regem populus elegerit liber est populus vt eum sibi dominum constituat et vt eius iugum suscipiat eo quod potest eum libere eligere vel non eligere. Sed cum in regno fuerit confirmatus sic habet potestatem quod non potest populus eius iugum abicere et tunc libertas transit in necessitatem Sic est de nobis & de deo ac de dyabolo qui cum electus sit a nobis in dominum. non possunt serui eius vt fatentur illi domino non obedire. Hij verum dicunt: sed in hoc non excusabiles sed dampnabiles deueniunt. quia a libera electione processit hec impossibilitas Hec ille. De hac seruitute sic inducta testatur Petrus rauenn. sermone xlvij Homo inquit ante peccatum omnium dominus. per peccatum in omnium deiectus est libertatem. et tunc timet omnia qui in statu innocentie ab omnibus timebatur. et vix arte preualet qui nuper potestate regnabat. Dicit enim Hugo

de sancto victore in ꝓlogo super eccle siasten φ homo ex pena peccati hoc ha bet vt conditioni rerum transeūcium subiaceat qui prius in creatiōe sua su ꝑ omniū visibiliū ↄditionē stare acce perat. Condicio enim reꝝ transeun cium est vt oīa orta occidant et aucta senescant. Accepit vero homo ortum vt nō occideret et augmentū vt nō se nesceret ꝫ hoc perdidit per peccatum Hec ille. Ex istis igitur ↄditionibꝫ peccati ↄcluditur verū esse illud ꝓu. xv. Justicia eleuat gentē et miſos populos facit peccatū. Hec ille. Jdeo dicit seneca ꝫ ponit in glosa aurea xv q. i. Merito querit. Si scirē homines ignoraturos et deos eē ignosituros tū peccare detestarer. Quia igit pec catū peccauit ihr̄lm̄ ꝓpterea merito i stabilis facta est qꝛ merito de vno cu it in aliud. Oēs eī qui glorifica bant eā spreuerūt eā. quia viderūt ig nominiā eius. i. spūs angelici ꝓpter enormitatē sui vicij a suo ↄsortio se ꝑātur vt se cognoscat in miserijs q̄ dni ↄtēpsit in ꝓspis. Jpsa igitur ge mens ↄuersa est retrorsum. Anima eī respiciens mala que ↄmiserat et miserias attendens in quibus merito corruerat gemens sub amaris lacri mis ad deū se ↄuertit quē prius reli querat. Jpsa igit gemēs ↄuersa est retrorsum. Per peccatū igit pecca uit ihr̄lm̄ tota scꝫ hūana natura in ꝑ mo pente adā ꝓpterea facta est insta bilis eā in ipso xp̄o vt iā sitiret esu riret algeret paueret et hꝰmodi. om nes qui glorificabant eā scꝫ xp̄i hūā nitatē in die palmaꝝ in solempni su sceptione spreuerūt eā in pasceue vi dentes ignominiā pene eius in horri da positione. Jpsa igit gemēs maria scꝫ absorta suspirijs ↄuersa ē retror sum quasi mestissima mulierum sub cruce semiuiua corruit exanimis tūc eī ↄtēplans filiūꝫ patibilū cū fletu et gemitu ↄūsa est retrorsum ꝛc.

Capitulum xxx.

Tech sordes

eiusꝫ in pedibus eius nec recordata ē finis sui deposita est vehementer non habens consolatorem. Vide domine afflictionem meam qm̄ erectus est in imicus. Nota φ ꝓ h in latino poni tur Techm hebreo ꝫ kapa in greco. Cum igitur Tech significat bonum ideo sub hac lr̄a Tech Jheremias tri plex bonū deplāgit esse deperditum scꝫ bonū vtile bonū honestum et bonū dele ctabile. Et sic ex hoc triplici bono dep dito gaudet bonū recognitionis crea toris et erroris esse acquisitum sicut scribitur bonū michi quia humiliasti me vt discam iustificationes tuas. Et ideo dicit Tech Sequitur. Sor des eius in pedibus eius In hijs tri bus versiculis Jheremias populū su um tripliciter deplangit Primo eam describit peccatis excecatam et obsti natam ibi. Sordes eius in pedibꝫ eiꝰ nec recordata est finis sui. Secundo describit eam vt afflictam et derelictā ibi. Deposita est vehementer non ha bens consolatorem. Tercio describit eam vt ↄfitentem et conquerentem ibi. Vide domine afflictionem meam quoniam erectus est inimicus. Sor des eius id est peccata in pedibꝫ eius id est in doctoribus principalibus et

sacerdotib9 qui populū sicut pedes corpus debebāt salubriter supportasse et regulasse. Sed a senioribꝫ egressa ē iniquitas Dañ. iij. Nec recordata est finis sui scꝫ captiuitatis p̄dicte ꝑ prophetas ideo deposita est vehementer a solio regni simul et sacerdocij nō hñs consolatorem ducem scꝫ et principem qui eos de captiuitate potuit liberare Vel nō habens ꝯsolatorem scꝫ ꝓphetas qui solebāt populū ꝯsolari Unde et ꝓpheta vice oppressi populi et plorat effectū summi subsidij. Vide inquit dñe afflictionē ⁊c. q. d. vide dñe oculo maternali ad miserendū miseris oculo mātali ad succurrendū oppressis oculo caladrino ad releuandū de pena et oculo columbino ad confirmādū in patria. Sequitur in textu

Capitulum xxxvi.

Joth manū suam misit hostis ad omnia desiderabilia eius Quia vidit gētes ingressas sanctuariū suū de quib9 p̄ceperas nec intrarent ecclesiā tuam

Cum enī̄ hec lr̄a Joth que in hebreo equipollet J in latino et iotha in greco significat principiū. Ideo sub hac lr̄a Joth p̄dicit ꝓpheta ꝙ hec horrenda captiuitas p̄sens sub caldeis nō est nisi p̄ncipiū respectu calamitatis quā sustinebūt de futuro sub romanis Jn cuius signū signāter dicit. Manū suā misit ⁊c Primo igitur ꝓpheta ponit regnū spoliari. Cū dicit Manū ⁊c.
Secūdo deplangit sacerdociū ꝯturbari qꝛ vidit gentes ingressas ⁊c. Tercio deplorat templū ꝯtaminari sibi de quibus p̄ceperas ⁊c. Manū igitur suā nō supportantē sed dep̄dantē nō ꝓtegentē sed ꝯterentē misit hostis caldeus ad oīa desiderabilia scꝫ vasa templi rapienda. Et conturbatus est iudeus qꝛ cū nō liceat aliari hñti maculam corpalem templū intrare Vidit tamen gentes que quasi canes reputabantur in lege ingressas sanctuariū de quibus scribitur. Deus venerunt gentes i hereditatem tuā polluerunt templum sanctum tuum ⁊c. Sequitur in textu Capitulū xxxvij

Caph omis pplūs gemens et querens panem. Dederunt queqꝫ ꝓ cibo ad refocillandam animā. Vide domine et considera qꝛ facta sum vilis.

Cum igit Caph in hebreo que correspōdet c in latino et cima in greco significat man9 igitur sub hac lr̄a Caph Jheremias ostendit impossibile peccatorē manus dei punientis euadere. Quia scribitur Jhere. xlix. Si habitaueris in cauernis petre et app̄henderis altitudinem collis. Si exaltaueris q̄si aquila nidum tuum Jnde detrahā te dicit dominus Caph igitur Sub hac lr̄a p̄mo ꝓpheta ponit vniuersalem plebis lamentationem qꝛ oīs popul9 gemēs et querēs panē. secūdo subiūgit violētam corpis afflictionē. Qꝛ dederūt ⁊c et tercio ꝯcludit viscerosam mentis orationē. Vide inquit dñe ⁊ ꝯsidera qꝛ facta sum vilis. Qꝛ vt scribit̄ ifra Treñ. ij. pereūtes pre famis angustia

comederēt pͥuulos suos ad mēsā̄ pal
me.

B Allegorice exponuntur p̄habite
tres clausule sic. Sordes eius
in pedibȝ eius. Pedes ecclesie sunt
p̄lati et doctores quibȝ populus quasi
pedibȝ incedit in lege dei Quibȝ ideo
dicit xp̄us. Excutite puluerē de pedi
bȝ vestris Vel sordes ecclesie in pedi-
bȝ eius Vn̄ et peccante populo princi
pes et doctores iussi sunt suspendi in
patibulo. Quia nūc xxo· nō recordan
tur finis sui scȝ cōputi reddendi in die
supplicij. Tūc eīm deponet vehemen-
ter nō hn̄s cōsolatorē. Itē cū mali ec
clesie principes manum mittūt quasi
hostes et omnia desiderabilia ecclesie
rapiūt et diripiūt Sicut testatur be
atus Bern̄· in s̄mone de cōūsione san
cti pauli. Merito ꝛc̄ Nota ꝙ deest p
secutio xp̄ianoꝝ sed qd̄ grauiꝰ est ip
sum xp̄m nūc p̄sequūtur ipsi qui ab
ip̄o xp̄iani dicūtur. Amici tui deꝰ et
pximi tui a minimo vsqȝ ad maximū
adūsum te appropinquauerūt et ste-
terūt cōiurasse videtur cōtra te populi
xp̄iani vniuersitas. Egressa ē iniqui-
tas a senioribȝ iudicibȝ vicarijs tuis
qui nō rexerūt sed dicebāt regere po
pulū tuū Nō est iam dicere vt popu
lus sic sacerdos qȝ nō sic malus popu
lus sicut est sacerdos. Heu dn̄e deus
hij sunt in p̄secutione tua primi qui
videntur in ecclesia primatū diligere
et regere principatū. Arcē sp̄on occu
pauerūt app̄hēnderūt municiones et
vniūsam deinceps libere tradūt incen
dio ciuitatē cū misera eoꝝ cōuersatio
tue plebis est subuersio. Hec ille.
Tales igitur lamentat̄ Iheremias
ecclesiam xpristi spoliare cōturbare ꝛ
cōtaminare et ecclesiā ip̄am fideliū ad
eoꝝ ingressum trepidare. Vel inquit
vidit gentes. i. tales gentiliter et be-
stialiter viuētes ingressas sanctuariū
dei de quibȝ precepit dn̄s ne intrarēt
ecclesiam suam. Omnis populus scȝ
iustoꝝ est gemens sub talibus scȝ ty
rannis querens panē verbi dei sicut
infra sequitur puuli pecierūt panem
et nō erat qui frangeret eis Vide igi
tur dn̄e et considera clamet cōfusa ma
ter ecclesia. Quia facta sum vilis.
Vide et cōsidera dn̄e cōuersationē ab-
hominabilē et dampnabilem superio-
rū p̄cedenciū et subditoꝝ eoꝝ exem-
pla subsequenciū. Quia p vitam be-
stialem vtrobiqȝ facta sum vilis.
Tropologice sic exponitur. Sordes C
eius in pedibȝ eius. Pedes aīe sunt
affectiones iusti et cōmodi sed sordes
vitiorum ꝛ peccatorum anime in amo
ribus eius qȝ de corde exeunt ea que
animā coinquināt. Nec recordata ē
finis sui scȝ xp̄i vel gaudij sup̄ni vel
supplicij eterni quoꝝ primū finē dēt
pmitari. secundū deberet amplecti ꝛ
terciū deberet detestari. Sed nullius
istorum peccatrix anima recordatur
et ideo per culpam inuadentē et oppri
mentem deposita est vehementer. Qȝ
de peccato in peccatum labitur in p-
fundum inferni nō habens consolato
rem aut informatorem graciam scȝ
spiritus sancti quia in penam peccati
desperabit dampnata de alleuiatione
inflicti supplicij. Manum enim suam
misit dyabolus ad oīa desiderabilia
eius rapiendo et mortificando p pecca
tū virtutes ꝛ merita et dona gratuita

eius videbit igitur quantum anima dampnata feroria supplicia se in vade te sine misericordia. & demones sibi insultare per omnem modum confusionis quasi gentes cum indignacione ingressas nunc in templum salomonis tunc igitur ois populus idest quinque sensus corporis et tres potencie aie gemens erit ex pena perpetue passionis & querens panem momentanie misericordionis et non inuenient quia pro cibo temporalis delectacionis in culpa qua appetitus non saciatur sed solummodo secundum quid resocillatur dederunt peccatores diabolo virtutes et merita et quicquid desiderabile vel preciosum habebant in via vel fuisset habituri in patria metha. grã Tunc igitur merito dicturi sunt nolentes volentes dei iusticiam confitendo Vide dñe et considera quoniam iuste iniusta cum iniustis & vilis cum vilibus et demoniaca cum demonibus sunt contempnata.

Lamech D

uos omes qui trasitis per uiam attendite

et videte si est dolor sicut dolor meus quoniam vindemiauit me dñs vt locutus est in die furoris sui. Nota quod pro hac littera lamech in hebreo ponitur l. in latino et lalida in greco Unde sub hac littera lamech que sonat adiutorium innuit Jhere. nullum esse adiutorium contra sui populi infortunium quia non est potestas non est consilium contra dñm dicit aug. de vita xpiana hoc fratres nosse conuenit tam diu vnumquemque dei paciencia expectare quam diu non dum peccatorum terminum finem que compleuerit. quo consummato deus eum illico percutit vt illi iam nulla venia reseruetur Ecce autem terminum aut finem peccatorum & quod vnusquisque celerius vel tardius finem habuerit pro vt peccatorum suorum modum expleuerit. per ipsum met dñm patet de sodomis. cum dicit clamor sodomorum venit ad me de terra et constat tunc eorum ciuitates cum ipsis esse crematas de alijs enim dicit Gen. xv. non dum sunt completa peccata amorreorum vsque ad huc per que patet manifeste singulos secundum peccatorum suorum plenitudinem consummari et tam diu vt conuertantur sustineri quam diu terminum suorum non habuerint peccatorum Hec ille Ex hoc originali colligitur planissime quod omnis dampnatus pessima hora vite sue moritur eo. quod in mensa dei eum continue expectat quousque summum gradum peccatorum suorum compleuerit & tunc eum illico percutit nec eum vltra manere permittit. In signum igitur huius conclusionis. signanter dicit Jhere. Videte si est dolor sicut dolor meus quoniam vide. me dolor sicut lo est in die ire fu. sui. De talibus igitur dampnatis vna eciam & de iudeis captiuatis Scribitur Ysa. l. De manu mea factum est hoc vobis dicit dñs et ecce in doloribus dormietis Ubi dicit Jhero. in commenta. quia iudei nec beneficijs nec tormentis. dei filium suscipere voluerunt. nec mali xpiani ipsum susceptum diligere. nec illi finaliter adherere voluerunt.

ideo illi in doloribus dormierunt ppe-
tue dispsionis et captiuatis . isti vero
in doloribus dormient eterne dampna
tionis et infernalis captiuitatis . Et
cū sic neutrobiqʒ sit adiutoriū cū per
ipm deum datū sic iudiciū et ordina-
tum suppliciū ideo hoc lamentat. Ihe
re. cū dicat Lamech . O vos oēs qui
transitis p viam atten. et vi. si ꝛc.

B In quibʒ ūbis vt estiō iere. inuitat oē
regnum ad duplex spectaculuʒ ad spe
ctaculum stuporis sub quo iudei exce
cati extiterunt O inquit vos oēs qui
transitis p viam attendite ꝛc. scilicʒ
signa stuporis. Secundo ad specta-
culum doloris . sub quo iudei oppressi
fuerunt et videte inquit infortunia do
loris si est dolor sicut dolor meus .
Primo igitur quantū ad signa stupo
ris quibus iudei quasi p prodigia do
lorem pnosciencia pnumerabantur nec
tm̄ corrigebantur concordi stilo ꝯscri
bunt iosephus de bello iudaico . l. vij.
et fregultis pte scda li. i. ꝛ petrus al
fonsus contra iudeos titulo scdo ꝛ Eu
sebius in hystoria eccāstica. li. iij. ca.
viij. ꝛ Josephus antiquitatū li. vi.
ꝛ Rabimoys. de. legenda legenda illa
signa tangit ꝛ alia et ponit Carnōt.

C ꝛ alia b. Iherō. Notandū est ergo
in primis q̄ iheremias in pposito re
spectū ad captiuitatē hʒ factum sub ti
to et vespasiano nec iste textus verifi
cari pt de vastacione iudeorum sub cal
deis sed solum de dispsione et vltima-
ta eoꝝ confusioē sub romanis cui nō
erat afflictō illis aut dolor similis nec
vnq̄ pcedēs nec hucusqʒ subsequens
Ante illam igitur finalem deuastaci
onem hec prodigia contigerunt Car

notēn. in suo polic. li. ij. ca. ij. Immi
nente ierosolioꝝ exadio eclips. lune
per xij. noctes continuas eā in remo
tissimis locis ptracta est Secdm Ihe
ro. sup ysa. in ꝯmenta. li. xviij. sup il
lud ysa. lxvi. Vox de ciuitate vox d tē
plo ꝛc. Destructione ciuitatis instan
te angeli presides tēpli consona voce i
tēplo clamabant Trascamus ab hijs
sedibus . Tercio iosephus antiqui-
tatū libro vi. et de bello iudeoꝝ libro
vij. Ante inquit lacrimabilem ip̄ius
iherusalem desolacionē p romanorum
principes titū et vespasianum consū-
matam. pctō populus sic erat excecu-
tus vt nec quidē monstra eos terrue
runt p annū enī integrum ante roma
noꝝ obsidionē directe sup ciuitatē ad
modum comate in aere stetit sidus si
mile gladio ibidē per annū imobile p
seuerans. Quartū eodem anno cum
populus ad diem festum azimoꝝ con
flueret et octauus tunc esset dies mē
sis aprilis hora nona noctis circa tem
plum et circa arā tm̄ lumen effulsit .
vt clarissi9 dies putaretur ꝛ hoc dimi-
die hore spacio pmāsit Itē quinto Toto
illo anno cometes flammis exicialibʒ
supra ciuitatem ardere visus est Item
sextum eodem die vetula cū coram al
tari duceretur inter ipsas manus mi
nistrorum enixa est agnum . Item D
septimo ianua domus interioris q̄ ad
orientem respiciebat cum enea esset
ꝛ grauissimum ponderis et post meridiē
vix viginti hōibus clauderetur et seris
ferreis atqʒ vectibus obseraretur .
ac pessulos altissimos in saxeū limen
vno perpetuo lapide fabricatum hrēt
dimissos . sic multis clausuris tenere[t]

obstructa repēte hora noctis sexta spō
te appuit patefacta. Itē Octauo xxi
die mēsis may visa est quedā laruā
lis ymago sidē magnitudine supans
discurrēs p aera supra domicilia Lar
ua est mōstruosa ymago demōis cui9
modi pictores i spectaculis fingūt ad
terrendū puulos. Itē nono frequen
ter paulo ante solis occasum publice
circūferri visi sunt currꝰ ignei ꝗ qua
drige flāmee p aera discurrere et ar
matorꝝ cohortes et armate acies trā
scurrētes p nubila et iudee ciuitatib9
circūfuse oēsqz vrbes circūdari agmi
nibz imp̃uisis. Itē decimo in nocte fe
sti penthe. sacerdotes tēplū nocte me
dia ex more igressi vt diuina celebra
rēt motū quedā mirabilē strepitūqz
terribilē horribili altercacōe senserunt
deīn vocē multorꝝ āgelorꝝ i sublimibz
tēpli ꝗ infra scā scōrꝝ ꝯsonā etiam ꝗ
lamētabiliter vllu'antē audierūt cla
radictione ter dicētē migramus hinc
migram9 hinc migram9 hinc. Hec
oīa Josephus ṗter vltimū qd Eu
E sebius ponit. Vndecimū ponit petrus
alsonsus ꝯtra iudeos titulo ij. ꝙ la
na rubra que, eorꝝ corpibz ꝯnecti so
let nequaꝙ̄ p lxxx. ānos more soli o
albescebat. Idem duodecimū ponit ꝙ
lucerna que in candelabro facto qd oc
cidentes respiciebat versus scā scōrꝝ
añ tēpus ꝯ,suetū vltimo extinguebat
Itē xiij. ponit idē petrus ꝙ oīes va
lus tēpli inquieto noctis tpe nullo tā
gente cū magno strepitu sponte rese
rabātur. Itē xiiij. ponit rabysalomō
de lege legenda ꝙ in oīni festo phase
.i. pasce p. x. ānos añ destructionē au
dita est ab omni populo die media in

sub'imibz tēpli clarissima vox lamēta
biliter sic resonās ve ve ve tēplo ciui
tati et populo. Itē xv. ṗdigiū ponūt
simul Joseph9 Eusebius Frecul9 F
et petrus alsonsus ꝗ ihūs fili9 ana
nye plebeiij et rusticus. Per quatu
or annos añ bellū cū adhuc ciuitas sū
ma pace ꝗ hūdancia frueret die festo
tabernaculorꝝ repente sic cepit i tēplo
clamare vox ab oriente vox ab occiden
te vox a quatuor ventis vox sup ihem
salē et sup tēplū vox sup senes ꝗ iuue
nes vox sup totū populū Et sic p om
nes vicos ꝗ ciuitates die noctuqz cir
cuiens p oēs plateas et angulos in
desinēter vllulās donec eū quidā vt i
sanū quidā vt odioso ṗdigio populū
maliciose terrētē ūbis ac ūberibz cor
ripiebāt ac ille nec se excusans nec a
lios depcans nec secreto sibi nec alijs
quicꝙ̄ locutus est sed pi obstinatiōe
ꝗ eadē voce nenia clamoris eadē ꝗqz
prius conserās psonabat tūc ingra
tus illū ṗducūt ad iudicē romanum
apud quē cū plagis et flagris vsqz ad
ossa laniaretur laceratus neqz preces
neqz lacrimas fudit sed cū quodā vl
lulatu p singulos ict9 voce flebili sic
respondit ve ve ve iherosolimis inter
rogatus vero ab omnibus cur sic sibi
esset nichil aliud r̄ndit nisi ve sp cla
mando. Dimissus est igitur quasi fu
riosus ille igit vsqz ad tempus belli
nec quēꝙ̄ ciuiū adiuuit nec respondē
do nec ꝯsulendo sed velut canis rabi
dus cotidie circuibat continue clamā
do ve ve ve templo ciuitati populo nec
ab aliquo victū pecijt nec cibū sibi of
ferentis benedixit. sed vnica eius re
sponsio omnibz ꝗ per oīa erat ve ve ve

templo ciuitati et populo· Cūqȝ p an-
nos vij· & menses quiqȝ illud ɔtinue
ageret nec voce quidē raucus nec fes-
sus cessabat donec tpe obsidionis ihe-
rusalē p plateas & circa muros circu-
iens cotidie qȝ clamans ve ve ve tē-
plo ciuitati & populo & donec tandem
ad extremū voce magna addidisset ve
eciā michi misero tunc grande lapide
tormento trāmisso ab extra misso p-
cussus est et mortuus aiam qȝ dolen-
tē a corpe doleroso rapuit in tpe lac-
G moso· Item xvi· sequitur ꝙ fuit
cā delusionis iudeoꝝ Quondā in am
biguū iridū in sacris libris inuentū ē
ꝙ eodē tpe quidā esset ex eoꝝ finibz
pcessurus qui esset orbis terre habi-
turus impiū Hic est inquit iosephꝰ
ille vespasianus qui apud iudeā crea
tus est ipator Rabisalōn· dicit idem
iridū esse diuinū oraculū in sacris lit
teris infra sancta sctōꝝ fuisse reptuȝ
Eusebius dicit hoc nō esse verū de ve
spasiano sicut dicit iosephus sed po-
us esse verū de xp̄o tū qꝛ vespasianus
non erat de eoꝝ finibus tū ·qꝛ solis
illis gentibus que romanis subdebā
tur dn̄atus est Et sic istud pdictum
refertur ad xp̄m dn̄atorem ciui et i
patorem cui datū est nomen qd̕ est
sup omne nomen Dicit igitur Euse
bius ꝙ prius xl· annis post mortem
xp̄i ptracta differtur pena ipioꝝ ōn-
dens eis ire sue pdigia & signa vin-
dicte venture mōstrans qȝ per suam
pacienciā se illoꝝ appetere penitēciam
qꝛ non vult deus mortē peccatoris sȝ
vt magis ɔuertatur et viuat · Dicit
petrus alfonsus vbi supra ꝙ primo
anno post mortē xp̄i ceperunt hec sig

na apparere Hec igitur mirabilia ihe
re· pvidit in spū Quāobrem dicit O
vos om̄es qui trāsitis p viam attē·
&c· scȝ hec signa stuporis quibus iu-
dei p̄muniebantur nec corrigebantur
Et ideo videte ·s· signa doloris quibȝ
incorrigibiles turbābantur si ·s· est dolor
sicut dolor meus qm̄ vindemiauit &c·
In signū eīn ꝙ ihere· ɔpat iherusalē H
vinee cuius clausura est dissipata vi-
tis ɔculcata et fructus asportatus qꝛ
fortuna eius stat iā ānullata oīa desi
derabilia sunt ablata & populus sequi
tur captiuatus ·Et hoc est ꝙ subdit
ihere· tren̄ ·i· Audite obsecro vniuer
si populi et videte dolorem meū dolo-
rem ·s· huius vltiē vastacionis· quasi
vniuoce describunt quātū saltē ad ei-
us famē miserabilem Freculfus pte
scda libro primo Josephus antiquita
tum libro quinto Eusebius in hysto
ria eccle· libro tercio ca· vi. et solus io
sephus de bello iudaico libro septimo
describit eoꝝ infortunia que illis con
tigerunt p gladiū et sagittas et alia
bellica instrā · Et sicut dicit petrus
Alfonsus vbi supra titulo ix· Iheru
salem a romanis vij· annis est obses-
sa et titulo ij· dicit in captione ciuita-
tis · xxx · iudeos vno argenteo fuis-
se venditos sicut & xp̄m ꝫo. argente-
is ɔpabant De illa igitur fame col-
ligitur hr̄· sic Obsidentibus tito et ve
spasiano ciuitatem iherusalem tanta
inibi fames preualuit vt non solū de
ficeret iuge dei sacrificiuȝ sed nec ma
teria inueniebatur nullus mensaȝ ex
pcābat. sed predonibus vbiqȝ irruen
tibȝ semiusta igni rapientes propria
velut furtiua rapiebant & deuorabāt

Erat quoqz spectaculū lamentabile
vbi fortes pabulū vite rapientes nic-
hil nisi lamentū in ceallibus relique-
runt ac illi eciā a ceteris se infiriori
bus vlterius rapuerunt vel fame ipi
pierunt vel vt cito deficerent raptori-
bus resistentes despati in vulnera cor
ruerunt. proch dolor vxores de cibo noꝝ
sponsoꝝ delicatoꝝ manibus & filij de
parentū manibus et ecōtra rapuerunt
alimenta Nichil enī sicut fames sub
uertit verecūdiam. vnde et mrēs de p
uuloꝝ manibus cibos cōsumpserunt
oibus itaqz p̄ fame tabescentibus sin
guli singulis Primo inter extraneos
postea inter ppinquos cibos de fauci-
bus extrahebant versabantur senes &
debiles si sua vendicarent. misere quo
qz matres puuloꝝ pabulum occulta
re nitentes ipsis crinibz trahebant
nullam senibus reuerenciā nullā puu
lis misericordiā fecit fames . sed qd
horribile dictu est i exiguo panis frag
mento puulos ad hu neꝝ pendentes .
abhorrendo ex ipso cui inheserant sus
pensi eludebant in terra et raptores
raptoribus sunt venientes fortius ne
cantes rapuerunt et vt omnia faterē
tur et traderent nouū suppliciū exco-
gitant obturantes degestionū meat9
naturales alijs cinceres pacitas per
eadem verenda ponentes . Pulsant
igitur fame cogente parentes puuli vt
ppter terribile nomen dn̄i dei illis in
nominandū nominatū tamen frequē
cius et replicatū aliquid eoꝝ pio mor
tis piculo rapuerunt eis cum puni
perent sed fame auces parentū cōtra
naturam obturante filij parentes p-
strauerunt & ab eoꝝ guttere ab ore
qz stomachi crudeliter abstraxerunt.
O miseria miseranda feicrudus cibz
semidigestus violenter a parentibus
cōtra naturam cōtra legē de secretis
nature inmūdus vt mundus erept9
est Judeis igitur qz despatus ad ro-
manos erat aditus & exitus eo q̄ vl
timū terribiliū est mors secura i pe-
netrabilibus strata puuloꝝ & mulie
rum latitabant cadauera per plateas
senū infelicia corpa fame forcius quā
etate corruerunt . Juuenes vero et
virgines & ois etas robusta velut si-
mulacra i vijs aberrabant vbiqz cor
ruentes vbi gressum submisissent me-
dia sepilire alioꝝ cadauera nec mul-
titudo viro*r*um nec virīū debilitas p-
mittebat sed eciam interdum vt plu
rimi quidem ad sepulchra alios tra-
hentes in sepiliendo eciam ipsi defice-
runt alij vero in via. alij vero postq̄
ad sepulcra peruenerūt viui cū mor
tuis mortui ceciderunt super mortu-
os in sepulcra neutrum neutro sepi-
liente sed nec planctus nec luctus ex
more exhibebatur eo q̄ mirandum ē
aviditas famis humorem consumpse
rat lacrimarum proch dolor necabant se
se fortiores gladio proprio. et hoc vt
facerent debilibus subrogati occiden-
tes se alios occidere denegabant . qd
eciam in medele pietatem sibiipsis in
ferebant O cadauerū fetor O famis
ardor O debilium dolor volenciū occi
di nec se valencium occidere Vnde si-
cut consequenter continuando huius
infortunij hysto. testatur Josephus
libro sexto Velut canes rabidi huc il
lucqz vagabantur et vbi sciebant nil
repire fames tū pmaginem pmagina

nis & spē lucri fabricauit & redire ite
rū et iterū compulit ad intrandū ac
in momento temporis in eandem domū
cula in iterum et iterum ac sepius ir
ruebant. Edebant enim que nulla e-
derent animalia festuce enim et quis
quilie radices et cortices erant cibus
mellifluus. Hec horrenda sunt dictu
et auditu sed si vere cuncta publicarē
nullus tradendus fidem commodaret
quia ratio et natura nō sapiunt: que
tamen necessitas publica efficit et di-
lecta Mulier igitur marie nomine
que in partibus transiordanem comane
bat eleasari filia de vico bethsob spē ge
nere et facultatibꝫ famosissima et no-
bilissima ad diem festum conuenerat
q̄ in tantum fames inuaserat succes-
siua q̄ ei cuncta defecerant. Et igit
ei filius paruulus sub vberibꝫ cui infe
lix dn̄a et mater infelicior infelicissi-
ma infanti fame deficienti. sic ait heu di
lectissime fili cui te reseruabo gladio
hostili an fame inuadenti bestie preda
li an predoni deuoranti. veni igit mi
misere nate & esto misere matri mor
tale solaciū nutrici ab9 et delicate cru
dele omniū predonibus furor seculis
fabula in mūdo quia misero horribile
spectaculum. Tunc mater vnicum fi
lium iugulat igniqꝫ suppositum tor-
ret. medium consumit assatum. me-
dium conseruat obtectum & ecce mox
innumerabilis turma assate carnis o
dore attracta saliens conturrit morte
minantur si carnes aliquādiu occul-
tentur. Sed respondit sic misera ma
ter Medium vite. michi est medium
mortis et ecce vobis reseruaui quod
concepi et genui quod dedi mūdo mor
ti reuocaui et continuo membra reli-
cta detraxit infantis. Hic est inquiēs
filius michi vnigenitus hic est par-
tus primogenitus hic est cibus abun
tis mestitia matrū et monstrum mu
lierum. Edite ergo quoniam ego pri
or comedi nec sitis iuuencula mollio
res nec matre religiosiores. Ipsi ter-
ro confusi et territi trementes et ab-
horrentes discesserunt qui hoc ponite
matri solum ex omnibus reliquerāt
et commestibilibus dimiserunt Hec
igitur et consimilia informa cernens
futura ipse preco pietatis videns ciui
tatem fleuit super eam dicens quia si
cognouisses et tu vtiqꝫ amarissime fle
res et tenuissime doleres. Hec ille.
Tradente igitur Josepho de bello iu
daico libro septimo numerus iudeorū
et sanctorum tunc pascha praudenti-
um in iherusalem erat correspondenter ad hostes applicatus vndecies cē
tena & septuaginta milia quantus re
ro numerus leprosorum mēstruatarum
vicatur sanguine fluēt cum nulla cō
cipit computatio

Capitulum xxxix.

Amech D
uos omēs qui
trāsitis per ui
am attendite et vi
dete si est dolor sicut dolor meus quo
niam vindemiauit me dominus vt lo
cutus est in die ire furoris sui. Cum
hec littera lamech interpretatur do
ctrina et disciplina ideo signanter ibi

remias sub hac littera ostendit tota-
lem causam ruine esse contemptum
disciplme. Ideo dicit O vos omnes
qui transitis per viam attendi te et vi
dete si est dolor sicut dolor meus quo
niam vindemiauit me dominus vt lo
cutus est in die ire furoris sui. volēs
per hec verba peccatorem reducere ab
errore. Unde et formam induens do-
lentis tipum tenet vere penitentis vt
per dolorem quo aliena deplorat intel
ligat quilibet in ecclesia et discat q-
liter propria lugeat et deplangat Et
idcirco sic legat hoc lamentum. O
vos omnes qui transitis per viam at
tendite et videte si est dolor sicut do-
lor meus. In veteri testamento plu
res reperiuntur lamentationes Fle-
uerunt enim iacob duodecim filij cū
generationibus suis et etiam egipcij
cum familijs suis Fleuit samuel sau
lem omnibus diebus vite sue. sed et
dauid super Jonathan et saul flebi-
lia carmina composuit amoris pari-
ter et doloris fleuit inconsolabiliter.
Dauid super interitu absolonis. Fle
uit Joseph super singulos fratres
suos. Fleuit ezechias morte sibi nū-
ciata sed nulla lamentatio nullus plā
ctus nullus luctus est huic compabi-
lis quoniam cetere erant particulares
sed hec est omnino vniuersalis lamen
tatur enim hystorice non solum p cal
deos populum suum captiuari sed po
cius per romanos finaliter deuastari
lamentatur allegorice ecclesiam tam
dampnabilem concupiscencie q̄ etiā
prius lacrimabilis penitencie aculeis
anxiatam Lamētatur tropologice pec
catricem animā penis perpetuis dā-
pnatam lamentatur etiam Jeremias
xpristum in patibulo morientē et ma
trem sub cruce corruentem. Sicut
igitur prius dolorem descripserat sui
populi flentis sub hostibus et gemen
tis ex vulneribus sic et iam mortem
et modū in se assumit animē vere pe-
nitentis pro commissis criminibꝫ La
mech inquit. O vos omnes qui etc.
q dolor anime penitentis est reb9 ca
rere mutabilibus quibus anima frue
batur. Dicit Aug. de vera religione
et seneca epistola xci. Tunc incipit
vite medicina proficere vbi in corpore
alienato tactus dolorem exprimit. et
vbi in animo contribulato mens me-
rorem exercet. Unde in signū salutis
thau consignatur in frontibus viro-
rum gementium et dolencium Eze. ix
Dicit Aug9. s. xviij. volumine pmo
membrꝫ quod non dolet p sano habē
dum est sed pro mortuo computandū
Et ideo clamat anima contrita Job
x. Dimitte me domine vt plangam
paululum dolorem meum. Dicit enī
Aug9. sermone cxlviij. volumine. iij
q cor humanum melius cum dolꝫ sa
natur q̄ gaudendo et non dolendo. et
sic etiam cor inhumanum sola sane-
tur penitencia q letaliter vulneratur
illicita concupiscentia. Scribitur enī
Exodi. iij. Sciens dolorem eius descē
di vt liberarem eum de vinculis de-
monis captiuantis. Ideo dicit beatus
Bern̄. ad Eugenium li. i. Si doles
condoleo si nō doles causam doleo ma
xime sciens mēbrꝫ longe a salute iā
longe existere qd obstupuit et egrꝫ se
se nō sencientē periculosius laborare
Quia igit penitēs et q̄si arca p duplici

irriguus suspirans. scꝫ pro gaudio qđ
ꝑdidit ⁊ pro tormẽto qđ meruit dol°
re multiplici agitat. Dicit enĩ ysido°
C de summo bono li. ij. ca. xij. quatuorꝛ
esse quibus mens ꝯpũcta salubriter
vulneratur. s. memoria p̄teritoꝝ. faci
noꝝ. penaꝝ futuraꝝ. recordacio lon-
ginqua huius exilij peregrinacio et de
siderij supne patrie inflãmacio. ꝓpter
hec igitur clamat aĩa penitẽs quasi i
quadrãgulo dolorosa. illud ij. esdre. ca
pi. viij. Sedi dolens in mesticia. co-
ctidie enĩ experimentaliter ꝓbat illud ꝓ
uer. xiiij. ꝗ risus dolore miscebitur. et
extrema gaudij luctus occupat Quã
obrẽ sibi alludit illud ihere. viij. Do-
lor meus sup dolorẽ ⁊ cor meũ merẽs
in me Dicit enĩ crisos9. sup capi. ij.
eplẽ pauli ad hebre. omelia xxxi. mor
tali de pñia Nichil sic curat aĩam a
criminis vulnere nichil sic eã mederi
a venenoso vlcere celerius sicut ꝯtinua
peccatoꝝ amara memoria. vñ ad hãc
medelam vite aĩaꝫ peccantis ifirmatꝫ
inuitat Ysid. in dyalogo hõis deflẽtis
et racionis admonẽtis li. i. ca. xxvi.
Heu inquit rõ ꝗ diu et quousqꝫ te
ad quẽ finẽ te trahit effrenata pecca-
ti delectacio Et rñdens plangens hõ
ca. xli. Heu michi infelix aĩa in tãtis
criminibus in tãtis malis in tantis i
iquitatibus quid primo plorem quid
primo plangam quas lacrimas fũdã
O lacrime quo fugistis O lamenta
quo cessistis Heu insensata fcã est
aĩa mea. redite obsecro redite lacri-
me inouamini fontes lacrimaꝝ Asp
gite me floribus fluite sup faciẽ meã.
Maxillas meas humectate. ꝑgẽs me
as irrigate. date michi planctũ ama-
rũ qꝛ amarissimũ merui Et sequit
ca. xlvij. Flete me celũ et terra. luge
te me oẽs creature. et me plorate oĩa
elemẽta ingemisce sup me genus vni
uersum ⁊ quo potestis planctu. Oĩa
sup me lamẽta fundite. peccaui enĩ cru
deliter. lapsus sũ grauiter. cecidi mi
rabiliter. et corrui miserabiliter. nul
lus enĩ est morbus vicioꝝ a quo non
trari ꝯtagiũ. nulla est sordiũ sentiã
q̄ in me non ꝯfluxũ uiscꝫ Impudici
ciã enĩ feditatis inumerabiliter fre-
quentaui ⁊ postꝗ penitẽs bñ viuere
ꝓmiserã heu vilior ꝗ prius iterꝝ cecĩ
dimo quasi sus i volutabro me i vicĩ
is volutaui Hec ille Ate igitur tali
ter penitẽti alludit ihere. lamentũ in
ꝓposito O vos inquit oẽs viri viato-
res qui ciuitatẽ hic non manentẽ hẽ- D
tis sed futuraꝝ inquiritis qui trãsitis
ꝑ viã xp̄m ⁊ semitas virtutũ discurrẽ
tis attẽdite ꝯpaciendo. et videte vos
ꝯfirmãdo. si est dolor aliquis sicut do
lor meus quantũ ad materiã ꝯtricio
nis ex pte culpabilis ꝯsciẽ ⁊ quantũ
ad graciã diuine clemencie satisfactio-
nis Nã ne nimi9 dolor ꝓ peccatis ai
mã moueat in despacionẽ ꝯiũgi debet
nrã miseria et dei misericordia in ꝯti
nua memoria Dicit enim bernhard9
super canti. Omelia vndecima. Do-
lor pro peccatis necessarius est Sed
ne fiat nimi9 sane interpelletur leõri
recordacio benignitatis diuine miseri
cordie et pietatis infinite ne forte p̄
tristicia animi cor in desperationem
corruat. More igitur medicorum
misceamus absinthio mel. Vt sic in
mixta tpata dulcore salutẽ donet sa-
lubris amaritudo. Hec ille. Sic

igitur aia si doleat penitēs salubriter videiatur ab oibus vicijs et rebz tpalibus quibus fruebatur. Dicit enim greg. mora. vi. ca. xvi. q̄ dolor tpalis liberat a ppetuo Et sicut idez tradit Mor̄. i. ca. xxi. Quanto quis inferiora deserit tanto plus de delectacione. priē pdite dolet ꝫ gemit Et ꝯsequēter ꝯcludit grego. xxij. Mora. ca. ij. ꝙ qui dolet de absencia eternoꝝ nūꝗ gaudet de pñtia mundanoꝝ Dicit eciā ans. in illa meditacione de scō Johāne baptista scē iohēs ꝛc. Preueit me dñe grā tua iō subsequat me mia tua da per piñe lamentū qd dedisti per baptismi sacramentū Da penitēti qd dedisti renascenti reforma faciem quā fedaui restaura innocenciā quam violaui qui abstulisti pctā q̄ attraxi nascendo. tolle pctā que ꝯtraxi viuēdo ꝛ vt tuū incipiā sape amorē et dulcorē da michi p pctis ꝯtinuū horrorē et dolorē vt. s. sic aie vere penitēti proprie ascribatur hoc lamentū ꝓpheticū O vos omēs qui transitis ꝛc. Dicit eñi Aug9. de vera et fls̄ penitencia. Tamdiu sp[...]mus de venia ꝙ diu sustentatur a pnā Semp eñi penitēs se peccasse doleat. ꝛ sic dolere secure gaudeat ꝛ non sit satis ꝙ doleat sed incessanter doleat ꝛ se non sp doluisse sp doleat Aia igitur penitēs ꝯforie dicatis Aug9. dicat O vos oñes ꝛc.

Lamech O

uos omēs qui trāsitis per uiam attendite ꝛc. Hec est vox non

solū aie penitētis ꝛ p pctis lamentātis sed eciā aie dāpnate in penis ppetuis desꝑantis ꝛ de mūdo quē dilexit cū dolore exulantis Dicit eñi Aug. s. lv. ca. i. Spūs reprobus repente in morte rapietur e corpe cū metu ineffabili ꝛ doloribus infinitis ꝛ ante tribunal summe iudicis cū innumeris malis cogitacionibus reputandus tūc aia meōrans opa mala que gessit contremiscens querit ea fugere inducias petere vnius hore mundialis. Sed rūdebūt sibi opa sic Opa tua sumus ꝛ tu nos egisti. ꝛ iō tecū ibimus ad iudiciū appellando ꝯtra te suppliciū. Aia igitur peccatrix cū ingēti ꝯfusione e corpe abducitur ad tormenta ꝑpetua. Aia vero iusti leta secura et gaudens cū angelis intrepita ad suū festināt saluatorē Hec ille Si igitur tūc querat aia illud ihere. xv. ve michi misero qm̄ addidit de9 dolorē dolori meo qꝛ ad dolorē corpis addetur dolor aie ꝛ ad dolorē sensus addet̄ dolor pene dāpni Dicit eñi Criso9 sup Math. omelia. xxiij. Opis ꝑfecti. oīs qui venit in iehenna regnū celoꝝ ꝓpter hoc amittit q̄ certe pena maior ē ꝙ oīs cruciatus flāmaꝝ Nō nulli ꝑhorrescunt solā iehenne flāmā ego vero supne glorie amissionē multo amari9 ꝙ ipam iehennā dico esse supplicium Hec ille. Tūc igit misera clamabit aia Circūdederūt me gemitus mortis qꝛ scribit iob xvi. si locut9 fuero non quiescet dolor me9 ꝛ si tacuero nō recedet a me lāguor me9 Bñ igit aie dāpnate ꝯuenit hoc lamētū lugubre. Lamech. O vos oēs qui ꝛc. Lamech interpretatur percussus et designat per

hec animā cū demonibꝫ deputatā per
oia passa penis ⁊ doloribꝫ sicut scribi
tur Job xx. Estuabit ⁊ ois dolor ir-
ruet sup eū Dixit em seneca eplā lxxx
Sūmi doloris intēcio cito inuenit finē
Nemo em valde dolet ⁊ diu Sed cō-
trariū inuenitur in inferno qr ibi sū
me dolent ⁊ semp sicut scribitur ec-
cle. ij. Cuncti dies eius doloribꝫ ple-
ni sunt ⁊ erūpnis Illius igitur dolo
ris miseriā sic ad mentē miseram re-
uocat Ans. in illa meditatione. Ter
ret me vita mea O inquit lignū ari
dū et inutile eternis ignibus dignū.
Quid rndebis in illa die cū exigetur
a te vsqꝫ ad ictū oculi oē tēpus vi
uendi tibi impensum. qualiter fuerit
a te expensum tūc cōdēpnabit quicqd
fuerit in te inuētū opis vel ocij smo
nis vel silencij ad minimā cogitatio-
nē Certe si dixero quicquid excogita
re potero nōdū ad veritatem supplicij
poterit cōpari. Heu me heu me cur
peccaui cur oipotētē puocaui. O ā
gustie o miserie michi sunt vndiqꝫ.
Hinc erūt pctā accusancia Inde ter
rēs iusticia subtus patēs horridū cha
os inferni desup iratus iudex foris mū
dus ardens intus cōsciā vrēs Justus
vix saluabit pctōr igit sic dephensus
in quā ptē se pmet Latere erit impos
sibile appere intolerabile. Hec ibi
Itē idē in illa meditatiōe Johannis
baptiste Scē Johānes. O nimis ⁊ ni-
mis angustia. Si me nō ispicio nescio
meipm Si me bñ cōsidero terret me
facies mea. Si me nō cōsidero fallit
me dāpnatio mea. Si me video hor-
ror est intolerabilis. Si me nō vide-
ro mors ē ineuitabilis. malū hic peiꝰ
inde Sꝫ nimis malū hinc nimis peiꝰ
inde Intelligite intelligite qͦ amar
sit deū reliquisse. Aut em cōtinui do-
lores torqbūt penitētē vitā meā aut
eterni cruciatus vexabūt puniēdā ani
mā meā vtiqꝫ malū et amarū malum
vtrūqꝫ. Hec ille. Ergo sic pbat gre
go. xv. mor. ca. x. sup illud Job xx.
fulgurās in amaritudie. Ois mūdi
leticia trāsit in merorē et oē mūdi
gaudiū deducit in dolorē In regno nā
qꝫ tartarorū ⁊ dāpnatorū nulla mem
bra a pena vacabūt sꝫ oēs psūs tā cor
pis qͦ aie dolores occupabūt Erunt
illis in auditu horrisici clamores ysa.
xv. Clāores cōtricōis leuabūt. Erūt
in olfactu sulphurei fetores. ignis et
sulphur ⁊ spūs pcellarū ps calicis eo
rū Erūt tercio in visu terrifica horro
res ysa. xxi. De terra horribili visio
dura nūciata ē michi. Erūt qrto in
gustu mortiferi sapores Job vi. pt a
liqs gustare qd gustatū affert mortē
eternā Quinto i tactu nimij ardores
et niuei algores Job xxiiij. Trāsibūt
de aqs niuiū ad calorē ignū. Hēbūt
eciā dāpnati i pupillis feruidos liquo
res ⁊ i dētibꝫ tremulos stridores Ma
thei. viij. ibi erit fletus et stridor den
ciū hēbūt i exeratibꝫ cōtinuos labores
ps. labor in medio eiꝰ ⁊ iniusticia. In
affectionibꝫ vipereos amores Quibꝫ
e.ñ. ad aliū efficiet more catulorū vi
pe qui viscera materna dilaniat et
corrodūt ibi em habūdabit iniquitas
et refrigescet caritas. In conceptioni D
bꝰ pauidos timores Judith xiiij. In
tolerabilis timor et tremor cecidit
sup eos In passionibus validos lan
guores iij. Regū xvij. Egrotauit fi-

liis mulieris et erat languor fortissimus In mansionibz tenebrosas squalores Math. xxv. Proicite seruū inutilem in tenebras exteriores In separacionibz acerbes dolores Math. xiij Exibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum et mittent eos in caminū ignis In societatibus truculētos tortores Job xxx. frat fui draconū et socius strucionū et in omnibus cruciatibus per nos terrores ps. Terror et tremor venerunt sup me et cōtexerunt me tenebre Unde sicut ptz pver. ij. Omnes qui ingredientur ad eam non reuertantur nec apprehendent semitas vite. Est locus indignis vbi non extinguitur ignis nec qui torquetur nec qui torqz morietur. Si igitur mundi principes gloriosi. Si sapēt si intelligerent et hec nouissima puiderēt mundū quē applectunt oia contempnerent Sm illud metricū. Si quis sentiret quo tendit et vnde veniret. nūquā gauderet sed in omni tempe fleret Quaobrē cōprehendo insimul penas corpis et aie in inferno Omnes mundanos ille pminens districtus iudex sic simat ysa. lxv. Pre dolore cordis clamabitis et pre afflictione spūs vlulabitis Patet igitur ex predictis tam de aia contrita p suis sceleribus. quā de aia punita penis infernalibus q vtriqz vtrobiqz verissime alludit. hoc lamentū lugubre O vos omnes qui transitis p viam atte. et vi. &c.

Capitulum xli.

Amech O vos oēs qui transitis p viā atte. &c. Hoc lamentū lugubre expositū erat

primo hysto. de iudea gemēte pp̄ter finalē deuastacionē iudeorum p romanos Scdo allegorice de eccā militāte cōtra inuasionē demoniorum seu magis de aia penitēte et suspirante pp̄ter oppressionē pctōrum. tercio tropo. de aia peccatrice i inferno cōdempnata et sub tormento depante Quarto sequit iā traiecte de maria dei genitrice sub ligno crucis cruciata & de suo vnigenito in patibulo palpitāte lrām ipam exponere Ad oēs igitur ordines et spēs creaturarum dicat tā mater quā filius O vos oēs qui transitis p viā &c. Primo igitur dei filius p istū modū omni creature suū deploret infortunium Sit p ymaginacōe oēs angeli i oriēte et oēs demones in occidente Oēs hoies in plaga australi & alie creature oēs irronales i pte septētrionali p tanto eēm angeli in oriente pp̄ter suppōnūt q2 sic sp cōteplantur ortū solis iusticie q nūquā cernēt occasum eadē hoīnes p tanto in austro cōstituunt. q2 sicut sol materialis in summo sui circuli exns in linea meridionali maxiē in mūdo cāt splendorē et calorē. pari mō sic sol iusticie hospitatus in maria quasi in pūcto meridionali maximū ad mūdū mōstrauit amorē. similiter demones in occidēte p tanto collocant. q2 sicut corruerūt p occasum obstinacōis i misero esse q nūquā rehabebūt ortū bn vel bte esse vltiō eadē pprie omēs creature alie i aquilone cōgregāt q2 sic sūt remote a pticipacōe solis sapiē q lz sint viuūt & senciūt nō tn intelligūt nec discernūt Igit iter celū & terrā cētrum vniusi pēdet i patibulo lamētās & lacrimās i mūdi i mes

dio ꝫ quasi ꝑplexus inter amorem ꝫ
dolorem sic ꝯquerit oī angelo O vos
omnes qui transitis ꝫc Et primo se
voluens ad aquilonem de hoīe sic con
queritur O insensate et irronabiles
creature ꝯgregamini ꝫ videte vtrum si vm
ꝗ̄ tam crudele factū factū est ab aliq̄
fera irracionali quale nunc ꝑpetratū
est ab hoīe racionali Concurrunt igi
tur primo fenix ꝫ sycomie prmdines
ꝫ aquile que per aeris incognita con
uersantur Scđo ꝯcurrūt tygrides et
leones strutiones ꝫ dracones qui ꝑ
terre abrupta ꝯmorantur Tercio
ꝯcurrunt syrenes ꝫ cete grandia del-
phines ꝫ marine belue que maris ꝓ-
fūda ꝑscrutantur. Concurrunt hec
omnia ꝫ compareant ac dicant quid
senciant si vnq̄ tantū scelus fuerit
attēptatū Scribitur enī Job xij. In
terroga iumenta ꝫ volatilia celi loque
re terre et rn̄debit tibi ꝫ narrabūt pi
sces maris Sed quid certe oēs hij
ꝯclamant Jo. ix. s. ꝙ non est auditū
a seculo ꝙ. s. filius dei ponatur in pa
C tibulo Jcē igitur cū lacrimis se ūtit
ad occidētē ꝫ dicit sic demonibus de hoīe
ꝯq̄rendo mal edicti spūs immici veri
tatis iselices ꝫ mēdaces eciā vos nūc
adiuro et appello vt iudicetis si vnq̄
in vrā pessima pollicia tā horrendū ne
phas factū est Heu oēs rn̄dent illud
Judic. xx. ꝙ nūq̄ tantū nephas ꝫ tā
grande piaculū Item igitur cū ge-
mitibus se vertit ad meridiē. ꝫ dixit sic
hoībus homini exprobrando O ingra
tissimi ꝫ degeneres filij adaz cū oīe
aial diligit sibi similē ꝫ eciā canis dili
gentē se qua decā me sic odistis ꝙ in
patibulo suspendistis Sed qr ipsi me

ibi ꝯuicti ꝫ ꝯfusi vt muti ꝫ misericors ef
ficiuntur Ideirco tandē cū suspirijs
se vertit ad orientē ꝫ sic ꝯquerit an-
gelis hoīem accusando O ciues celes
stes ꝑ nouē ordines angeloꝝ. venite
filij audite me voluite ꝫ reuoluite oīa
volumina sapiē increate ꝫ diligenter
discutite si aliqua pena passibilis tāte
malicie sufficiāt aut si tale monstrum
miserabile ab eterno hucusqꝫ accidisse
alijs intelligat sicut ꝙ deus in forma
carnea se exinanivit ꝓ salute humane
generis ꝫ ipsi ecōuerso deū ꝫ hominē
suspenderunt in triangelo mortifero
crucis Omnes igitur vniuoce clamāt
ysa. vltimo A dn̄e deus oipotēs quis
vnq̄ audiuit talem aut quis vnquā
vidit huic similem quasi dicat nꝰ Ja
mech igitur clamat xp̄c. O vos oēs
qui transitis ꝑ viam attendite ꝫc.
Jamech enī interpretatur oppressus
vel sine adiutorio ꝫ ideo sub hac litte-
ra hebreoꝝ xij. Jeremias ꝓpheta il
lum deplorat desolatum ꝫ oppressum
qui non solum a xij. apostolis non so
lum a xij tribubus israhel sed ab oibꝫ
vniuersaliter sic se plangebat derelis
ctum Deus meus deus meꝰ vt quid
dereliquisti me Dicit enī Jeronimꝰ
in ꝯnēta. ꝙ xp̄c i cruce paulo anquā
spm̄ traderet sic r̄alit adipleuerat ita
eē vocalit hec eadē verba lamti ꝓphe-
tica recitauit dicēs lamech O vos oēs
ꝫc. Tria igit sunt in gn̄e q̄ penā xp̄i D
vehementē arguūt ꝫ ꝯcludūt ceteris
dissimilē i dolore. s. magnitudo durati
onis ꝗ̄ plane ꝓbat diuturnitas angu
stiaꝝ ꝫ multitudo passionis ꝗ̄ plane
ꝓbat pluralitas circūstanciarum dat
eciā amaritudo afflictionis quam pla

ne pbat acerbitas omniū penaꝝ Nā
oīs passio penalis ſm hec tria attē
dit ſcȝ ſi ſit plixa in pmanendo ſi ſit
varia in affligendo et ſi ſit amara i ſu
ſtinendo. Primo igit dolor xp̄i cete-
riꝫ diſſimilis eē pbat ex magnitudie
durationiꝫ p diuturnitatē anguſtiaꝝ
Sua nāqȝ paſſio xx. horis ɔpletis ad
min9 durauit in tormentis qꝛ a tē-
pe ſue captionis ad horam nonā qua
mortuus eſt in craſtino fluxerūt xx.
hore ſicut pbat ſeduli9 omelia. v. Et
iſtis xx. horis ſine intermiſſione illu-
debatur et patiebat. Itē p crucifixios
nē te9 nō cito ɔſummabat ſed mors
ſibi ptrahebatur. vn̄ ⁊ pylatus mira
bat ꝙ tā cito obierat. violēcia igitur
pene xp̄i in patibulo p ſeptē horas p-
E duravit. Dicit em̄ aug̃. in ſuo elucida
rio li. i. ca. vij. ꝙ primi parentes vij. ho
ris fuerunt in padyſo ⁊ ꝙ hora tercia
adā creatus eſt ⁊ hora ſexta erat eua
formata que ɔtinuo ad lignū vetidū
ſe ɔuertit ac hora nona ſimul p ange
lū ſunt eiecti. Correſpondenter ad ppoſi
tū dt Orig̃. de morte magni regis ꝙ
tādiu xp̄us innocens viu9 pependit i
crucis patibulo q̄ndiu adā peccator mā
ſit in padyſo et eodē tēpis momento
migrabat xp̄c in patibulo et adā e pa
dyſo xp̄c ſexta hora crucē menſurauit
et occidēte ſole in equinoctio de cruce
deponit. Adā vero hora tercia in pa-
D dyſo ponit ⁊ hora nona ad hoc mortis
mediū exulauit. Et ſequitur idē ho-
ra tercia xp̄c lignis crucifigitur hora
ſexta in ligno ſuſpenditur hora nona
moritur et paulo poſtq̄ ſol occiderat
de cruce deponitur. Adam vero hora
tercia creatus ⁊ in padiſo collocatus

hora ſextā de ligno vetito mortis eſū
ſumpſit et hora nona de dilicijs exu-
labat Conuenienter igit xp̄c eodē mo-
mēto aſcēdebat in patibulū quo pua-
ricator adā manū miſit ad lignū veti
dū et eodē caā mortu9 eſt in medio
penaꝝ quo adā eiect9 eſt de orto dili
ciaꝝ Tribȝ igit horis viu9 et tribus
horis mortu9 redēptor māſit in pati
bulo vij horā diuidēs in fine et inicium
eā ſcȝ in cruce clauis ɔfigebat et cū
de ligno ſoluebat. Hec ille. Et hoc
originale teſtimonium capit ex gloſa
Marci xix. Stacionis inquit ordo po-
ſcebat vt eodem tempis articulo quo
adā peccanti hoſtiū vite obclauſerat.
latroni penitēti padyſi ianuā reſeraret
in qua hora pri n9 adā peccando mor-
tē mūdo intulit eadē hora ſecūd9 adā
p mortē in cruce mortē deſtruxerat.
Ex iſtis igit tribȝ originalibȝ colligi
tur p̄mū adā vij. horiꝫ māſiſſe in pa-
dyſo et ſecundū adā vij. horis pepen-
diſſe in patibulo. Et ſic ſequit ꝙ di
ra ſua paſſio ptracta fuit et prelata. F
Itē ſedulli9 omelia. v. Tradit iquit
beatiſſi n9 ignaci9 xp̄m an̄ paſſionem
terrore future paſſiōis xv. noctes ɔti
nue duxiſſe in ſompnes. Itē in xp̄o i
cepit ſua paſſio qn̄ ipē p̄mo apparuit i
mūdo. Dicit em̄ Alex. ſup canti. li. i.
xp̄c a p̄ncipio ſue incarnacōis crucem
pe̅ne hūaneqȝ rēdēpcōis portauit i cor
de ⁊ tādē materialit portauit i corpe
Ad hoc occurrit ſup illō idē de flori
bȝ terrā li. vij. c. vij. Memēto hō te de
nichilo factū nō tn̄ de nichilo redēptū
Sex enim diebus deus omnia condi
dit et te inter omnia ſtatuit Sȝ p to
tos. xxx. ānos ſalutē tuā i terra medio

est opa9tus. In quibus ostendit quā
tū xp̄us laborauit sustinēs carnis ne
cessitatem hostisqz temptationes sibi
crucis aggregauit ignominiā et mor-
tis horrorem vltimo cumulauit Hec
ille. Item ad eandem ɔclusionē Ihe
ro· sup illud Ihere·xv.in glosa et in
ɔmētario·Ve michi mr̄ mea cur me
genuisti virum rixe viꝝ discordie in
vniuersa terra Hoc totū de xp̄o dictū
est qui nūq̄ in mūdo vnū diē habuit
letū. Itē Bern̄·de scala iacob A p̄-
mo instanti natiuitatis vsqz ad vltimū
instans passionis filius dei aduersi-
tatibz ꝛ pscutiombz repletus est qui
in paupertate natus in humilitate cō
uersatus et in pseautionē fatigatus ꝛ
pena mortis ɔsummatus ꝓfundi9 im
mēsus est in fluctibz aduersitatis Et
hec ɔtestaꝛ ipse xp̄c de seip̄o p p̄s·di
cens· Fui flagellatus tota die et ca-
stigatio mea in matutinis. Et alibi
paup ego sum et in laboribz a iuuētu
G te mea· Patet igiꝛ primū q̄ xp̄i pas
sio ꝓlixa fuit ꝛ ꝓlōgata ꝛ p ɔn̄s alijs
passiombz dissimilis erat in duracōne
vt p hoc vere lamēteꝛ sic xp̄c Lamech
O vos oīēs qui transitis ꝛc̄. Secū
do dolor xp̄i oībz martiribz ꝓbaꝛ eē
dissimilis ex amaritudine afflictionis
ꝓpter acerbitatē omniū penaꝝ. Ca-
ro eīn eius erat tenerrima et ideo pe
na erat ei dissimilis Scribitur eīn·ij
Regū penulti. q̄ ip̄e quasi tenerrim9
ligni vermiculus·qd ꝓtractās beda i
suis similitudinibz d̄t sic vermiculo li
gni nichil durius infodendo ꝛ rodendo
nichil mollius in tangendo et sustinē-
do. Hic est vere vermis dei fili9 mor
dens infernū et sustinens patibulum

Itē Orig̃·de morte magni regis Si
cut pupilla in oculo et ocul9 in corpe
sic virginis fili9 tenerrim9 in toto hu
mano genere Hic est ille tenerrim9
ligni vermiculus cuius caput mille
pūcturis pfossa est. Itē corp9 suū ꝓ
q̄ ꝓbat beda in exho·ca·penul. Sine
oīi excessu vel defectu pfecta erat ar
monia ꝓporcionatū in elemētis. et iō
difficilius vita erat a corpe sepabilis
Hec ille Igitur xp̄o verissime i hijs
verbis alludit mortis amaritudo iux-
ta illud p̄s. cū dicit defecit i dolore vi
ta mea vt ex amaritudine nimia sic
lamentareꝛ xp̄c. O vos oīēs qui tran
sitis ꝛc̄. Tercio dolor xp̄i alioꝝ dolo-
ribz ꝓbatur eē dissimilis ex multitu-
dine passionis ꝓpter pluralitatē cir-
cūstāciaꝝ· Ex pte eīn aie tres erāt
pene p̄cipue vbi languor amoris hor-
ror timoris et liuor doloris. Primo
igiꝛ patiꝛ xp̄c dissimilē penā ex amo-
re immēso. Dicit eīn ypocras de se- h
cretis nature q̄ multi sic amore imē
so vexātur q̄ moriūtur· Et sicut tra
dit Criso·de reparatione lapsi Null9
vnq̄ eaā sic amore fatuo dilexit ali-
quā vel aliquē·quin xp̄c sine ɔpacōe
omniū pl9 dilexit penitēcē animā igi
tur vt videꝛ ex sola amoris passione
mortē incurrisset· Itē hugo de sacra
mētis li·i·pte xix·ca.vij·ne pl9 ab ho
mine amareꝛ redēptor q̄ꝫ creator vo
luit creator eē redēptor In cui9 sig
ni amoris d̄t Pe·Rauen̄·in suis me
ditationibz· Nūq̄ q̄diu vixero imme
mor ero amoris doloris et languoris
quos ip̄e dei fili9 sponte ꝓ me ptulit
qui patrē q̄si deserēs celū angelis re
linquēs scō spūi locū tribuens celos

et elemēta diuidēs in virginis ventri
culo me quesiuit sed ibi me nō inuen
to celo mūdo ↄquiritur pñi ↄmēdās
spūm corp9 relinquēs in sepulchro ad
infimū inferi qz descēdens explorās
in inferioribz terre et ergastulo carce
ris me repiens de cripta mortis me
rapuit in limbi latibulo quē quesiuit
I Hec ille. Arnulph9 de vlbis dñi in
cruce. Xp̄us amore inebriatus scisso
dorso verberibz genis velatis facie spu
tis fedata. puncto capite veprībz. pal
mis terebratis pedibz ↄfossis & latere
lanceato quasi agn9 iugulatori nō re
luctās sed nudū omnino tenerū suum
corp9 quasi incudē malleatorꝝ ictib9
paciēter supposuit amore victus qui
vincit oia pre ceteris. Hec ille. Itē ca
nit ecclesia Que te vincit clemēcia &c.
Certe summa pietas & passio amoris
Vñ sequit. Ipa te cogat pietas &c.
h Itē quidā deuotus et putat eē btūs
Bern. Ihū dulcis cur tāta pate
ris cū peccati nil ↄmiseris. Tu flos
innocēcie. Ego reus. Tu cruce morie
ris Ego latro. Tu pena plecteris no
stre nequitie Pro te vili cur tm̄ pati
Quid lucraris p hic supplicium Diues
in gloria an te fecit amor sic ebriū. qꝫ
nō putas crucis opprobrium amoris grā
Et eiusdē sīle est. Eldre9 de vita i
clusorꝝ O amoris amator sic ↄpate
ris misero homini postq̄ hō factus es
vt vitraris quodāmō nescire qd de9
es In facie ꝓstratus coruis et tāta
erat agonia qꝫ sanguis tu9 fact9 est
sudor tu9 nō solū poros exiens sed et
impetu in terrā defluēs. Hec ille.
Ex vltimo verbo hui9 originalis pro
bat dissimilē aliis timorē in xp̄o fuis
se qz ex quo ex timore nō nulli moriū
tur tn̄ null9 eorꝝ ex vehemēcia doris
desudasse guttas sanguinis repit. ap
paret itaqz qꝫ timor in xp̄o dissimilis
vt eū occideret suffecisset. Itē in aīa k
dissimiliter pati xp̄c ex circumstācia
mētalis doloris. Primo eīm doluit p
paucitate saluādorꝝ quorꝝ salutē side
bat et p multitudine dāpnādorꝝ quo
rū pditionē deplāgebat vt quasi veris
sim9 dauid diceret illud ij. Regū. i. Do
leo sup te frater mi Jonatha decora
nimis et amabilis sup amorē mulie
rū Sed eciā ex amore recipro quili
bet deuotus hoc cotidie dicat xp̄o. Se
cūdo doluit p ingratitudine iudeorꝝ &
eciā falsorꝝ xp̄ianorꝝ & cū minima pe
na quā sustinuit & minima gutta san
guinis quā fudit suffecisset p infinitis
mūdis aliis redimēdis tn̄ respectiue
vt p̄uidit effectus minim9 sequebat
Vñ sicut tradit beda vbi pri9 in ex
hor. ꝓpter cām illā in cruce sic doluit
qꝫ fleuit in tm̄ qꝫ in oibz mēbris xp̄s
fleuisse videt Hec ille. Tercio doluit
p sua hūilitate ↄtēpta et sua innocen
cia ↄdēpnata. Dicit eīm Cassiodorus
de aīa ca. xvij. qꝫ tāta in scā passione
fuit hūilitas quāta in diuinitate in ↄp
hensibilis est maiestas ergo infinita
oi modo & bñ de eo scribit Tren. iij. Fa
ct9 sum in derisum oio populo & cer
te ē miso prior derisio q̄ dolor ei9 Di
cit ergo xp̄c derisus sup dolorē vulne
rū meorꝝ addiderūt scꝫ derisionē pcā
corporis grauiorē. Siliꝫ inaudita bñficia
ↄtulit iudeis At ipi maliciose eū ac
cusauerūt & dāpnauerūt Luce. xxiij.
Stabāt pncipes sacerdotū ↄstāter ac
cusantes eū. Quarto doluit pro sua l

matre vltra modū anxiata Dicit em̄
Ihero. eplā. lxxxvi. Dei filiꝰ nūq̄
añ crucē matrē dimiserat qn̄ ipsam
discipulo ꝯmisit moriturus Dic igi
tur dam̄. li. iiij. c. vi. ꝙ dolores quos
effugit malicia piens hos ex mēnali
ꝯpassione sustinuit in morte filij vbi
oia viscera virgis dolore lacerata sunt
In ꝓlogo em̄ sentēciaꝝ Damasceni
tradit ꝙ maria filiū ꝯsequēs ad pa-
tibulū ex dolore nimio crines ꝑfulgē-
tes penitus laceravit. Itē Orig. de
morte magni regis. Maria cū suspē-
sum filiū in cruce nequibat attinge-
re lignū crucis amplexata est que nū
q̄ ab eo prius dimissa est. Nō longe
vt fabulātur fatui steterūt iohānes ꝫ
maria Dicit em̄ Ihero. eplā cxviij.
de vita marcelle ꝙ iohānes ꝓpter ge
neris nobilitatē notus erat pontifici
in tm̄ vt petrū audacter in atriū in-
troduceret ꝫ solꝰ aplōꝝ iuxta crucē
M cū maria assistebat dño crucifixo Itē
ans. de excellēcia virginis gloriose ma
ria et iohānes semꝑ crucifixo iuxͣ cru
cē assistebāt. Itē ans. ibidē. Quicqd
crudelitatis inflictum fuerit corꝑibus
mrm̄ leue fuit et nichil in ꝯpatione i
mēsi doloris qui animā mr̄is in filio
transfixerat vn̄ puto ꝙ nullo mō po-
tuit virgo tāti cruciatus tormēta su
stinuisse nisi illā spūs vite mō insoli-
to roborasset qꝛ tot mr̄ in mēte ꝙ fi
lius in corꝑe vulnera sustinuit. Hec
Orig. vbi sup̄ Bern̄. in s̄. de lateris
lanceacōe. Aia filij nō ibi erat sꝫ aia
mr̄is ibi erat. Itē Arnulphus de v̄-
bis dn̄i in cruce xp̄c carnē mr̄ immo
lat mētē. Itē Augꝰ. in quodā s̄. de
pascate et ponitur in minori mariali
ca. xxxiij. Mr̄ dm̄ imani dolore vulne
rata pectora delicata ꝯtūdens ita ipsa
oia viscera fatigauerat vt iā incessu
deficeret. Itē in ꝓlogo sentēciarum
Dam̄. Maria cū filiū cerneret iudi-
catū et ad patibulū duceret capillos
et pectꝰ dilamās vix hec v̄ba ꝓfere-
bat capite lugubriꝗ voce lamentabili
Heu me fili dilectissime cur añ mor
tē tuā nō sum mortua cur sic dimisso
capite ꝑtrāsis nec vnū quidē verbum
mr̄i qui te peꝑit loq̄ris O fili mi re
spice in me et ne derelinq̄s me. Hec
illi. Tūc igit locū hūit in maria illd
iob xiiij. verba mea dolore sunt plena
Qn̄ eciā sub crucis brachijs amare sꝑ
lacrimās voceqꝫ rauca vlulās trāsfor
mata cernitur qn̄ gemens suspirijs
fluentibꝫ rubris lacrimis clauos extre
re nititur qn̄ ꝯplosis manibꝫ ꝯplexis
sub ea genubꝫ sub cruce misero corru
ens ad terrā ꝯcutit qn̄ facta exsāis vi
uis fletus ꝫ sanguinis tota ꝯspigit
tūc vox virginis silet cū feminina ia
cuit cruore filij rubricata. Tūc igit
potuit talis eē verissimꝰ virginis plā
ctus. Lamech O vos omes ꝫc.. Di
cit em̄ quidā deuotus metricꝰ Saxa
nō sustinēt dolorē virginis Sol flen-
tē adiuuat iactura luminis Terra cō
cutit more plorantis ferre nō susti-
nēs dolorē federis Trāsformat ma-
ter amoris oculū cū trāsformatū cō-
spexit filiū Cernēs caput sub spinis
reia. Os amoris sputuris infia. Cū
pupille splendor obuoluit ꝫ ex pena
corꝑꝰ dissoluitur cū pallere labia cō
siderat cucē findi q̄ mors dilaniat la
tus pūgi crudeli lancea caput tingi co
rona spinea. Corpus vngi liquore

lateris pectus pingi cruoris litteris.
ferrū fixū mellitis manibus et cōfixū
politis pedibus Cū cernit mori p̄ su-
sum fletibus tunc mater multis ma-
ctatur mortibus Doloris stimulꝰ cor
piū lacerat Cordis cōtraria cruentās
vulnerat vacillat gressibus et tremit
corpe virgo doloribus exhausto co-
lore. Cū igitur multi dolore mo-
riuntur ideo vt xp̄m occideret iste q̄-
dratus dolor sufficisset. qꝛ nullus sic
doluit sicut xp̄c vt verū dicat O vos
O omēs ꝛc. Item ex pte corpis om-
nibus mēbris dolentibus dolor xpri-
sti martiribus erat dissimilis Marti
res em̄ hōies p̄ deo moriuntur. Sed
hic deus p̄ hoīe Martires inquā pro
deo diligente et p̄miāte se. deus p̄ ho-
mine odiente et exprobrante se morit.
sine culpa sine causa. pena mortis in
uenta studiose et plena cōfusione Di-
cit em̄ Augꝰ. de verbis dn̄i omelia.
xviij. q̄ patibulū est ignominiosiꝰ ge
nus mortis tunc a tortoribus excogi
tatū et hoc est q̄ scribitur sapiē. ij.
Morte turpissima cōdempneꝰ eum.
Patitur a natione ꝓpria et inimico
rum ꝛ inimicorꝝ pn̄a Et non solum
patitur Sed etiā illuditur vt patet
Math. xxvij. ꝛ luce. xxij. qꝛ alapas i
genis colaphos. in collo. palmas et
sputū in facie sustinuit Et quasi fa-
tuū et insanū sp̄uit illum herodes illu
sum et indutū veste alba ac etiā in do
mo pilati vestibus suis eum exuerūt
ꝛ clamidem coccineā inueteratam eum
circūdederunt ꝛ coronā spineam capi
ti eius supponebant dantes ei arūdi-
nem in dextera et genuflexo dixerunt
Aue rex iudeorꝝ Solus latronū pa-
tasse legit patibulū in quo suspenderē
tur vt quasi puer virgā portaret qua
flagellabitur plus ex hoc torqueret.
Et vt patet i s̄mone de philosophis
et in ꝓlogo dam̄. xp̄c cū versus locū
caluarie ducebatur in collo et manibꝫ
funibus ligatur ꝛ sic eum quasi exim-
ium malefactorē p̄ ciuitatē cōduxerūt
ad golgatha ibi qꝫ eū patibulo cōfixe
runt et barbā suam euellentes eū cri-
nibus capitis ꝓtraxerunt Dicit enim P
Ieroni. in glosa et in cōmenta. sup il-
lud ysa. l. Corpus meū dedi percutien
tibus ꝛ genas meas vellentibus Fa-
ciem meā non auerti ab increpantibꝫ
ꝛ conspuentibus in me Hec oīa in
quit cōpleta sunt in xpristi passione.
q̄n capillos de barba eius eradicātes
euulserunt Similiter sedulius ome
lia v. In oculis xp̄i siderijs. ꝛ labijs
roseis insanientes cōspuerunt ꝛ vt sā
guis sequeretur de barba pilos euulse-
runt alternatis alapis in medijs max
illis Similiter petrus s̄ian. ccxcix.
Fortis est vt mors dilectio ꝛc. vela-
ta facie cuius obtuitū in appetitu aui
do angeli desiderant caput lugubri lu
dibrio percuciunt ꝛ nouo execrabiliqꝫ
ac horrendo tormento sic barbā bene-
dictā depilabant q̄ geās geminas cru
entant. Similiter beda in expōsita. ca
pi: p̄ multiō Stat agnus mitissimus co
ram lupis se rodentibus īmmo bar-
bam magnā euellentibus. donec cute
tenerrima lacerata vellus genarum sā
guineo rore rubesceret Heu cur pri
ceps pacis retro ligatis maibꝫ ac col
lo fune constricto more furis pertra-
hitur ad patibulum Hec ille. Item
Orig. de morte m. xp̄. O insaciabilis

iudeoꝝ insania Nō ꝑus symeoni cru cē tradūt sed solū suū portat patibu lū donec ipse mitissim⁹ agn⁹ qui tol lit peccata mūdi saturatus opprobrijs angustijs attenuatus ac debilitatus sub patibuli pondere ꝑssus corruerat et defecerat atqȝ cū nazareus eēt nū ꝙ caput eius ascenderat ferrū Unde ꝑfulgidā et ꝑlixā ceruleāqȝ cesariem apprehendentes lapsum erexerūt ne pa tibulū subsistentes eū vt festinauerat crucifigere tradarentur. Hec ille.

Pendet igitur in loco alto vt ab om nibȝ videatur in loco fetido vt ex capi tibȝ spsis paciatur patitur in maria solēpnitate vt a diuersis populis exp braret et eadē in meridie vt clari⁹ ab omibȝ videret. Dicit em̄ beda sup il lud gen̄. Cū audisset adā vocē dn̄i de ambulātis i padyso ad aurā post me ridiē. xp̄c aptissime crucem ascēdit in meridie et hora nona spm̄ tradidit vt eadē hora qua prius adā lignū ꝑuari cationis tetigerat scādus adā lignū redemptionis ascenderet et qua hora diei ꝑuaricatores de padyso expulerat eadē hora latronē ɔfessorē in padysū induceret. Hec ille. Et Bern̄. Cir cuire possum celū et terrā mare ꝛ ari dā et nūꝙ te inuenio nisi in cruce dn̄e ibi dormis ibi pascis ibi cubas in me ridie Et glosa Marci xv. Sole recesso a centro mūdi crucifixus est dn̄s et diluculo oriente sole resurrexit ibi. Sequitur nō poterat sol videre mor tē xp̄i sed collaborabat laborāti ne im pij sua luce fruerentur blasphemātes dn̄m. Vn̄ quidā deuotus. Sol ne cer nat dolentem dn̄m sue lucis extinguit candiū. Erubescit mūdū ɔspicere per quē celū vestit sydere. Vita luget vi ta morit sol suspirat et syd⁹ scindit medicina morbȝ opprimit et amoris merore ɔsumitur Silr̄ pendet nud⁹ ad sui pudorē. Dicit em̄ Ans. in illa eplā de diuīsitate celebrancū xp̄c mo riēs nō habuit vn̄ nuditatē naturalē tegeret nec mortu⁹ vn̄ inuolueretur si cut nec viu⁹ locū habuit in quo ca put reclinaret nec domū in qua nasce retur sed oio paup oio nudus mortu us est vt natus est. Silr̄ glosa mar. xv. Adē noe inebriatus et nudat⁹ ce lo et terra tenebroso pallio tect⁹ ꝛ ab hoibȝ irrisus est Silr̄ Ambro. Silr̄ Luc. li. x. ca. vi. xp̄c oio nud⁹ in crucē ascēdit ɔtra mūdi pncipē seuientē et talis currū suū xp̄c ascendit qles deo auctore nos natura formauit Hec il le. Hijs nō indecēter applicat illd ꝙ mellifiu⁹ ille Bern̄. lamētatur in il lo tā amoroso ꝙ doloroso carmine de ascensionibȝ ad crucifixū. Salue inqt dnēs rex celoꝝ Spes totiua pecca toꝝ In hoc ligno tāꝙ re⁹ pendēs hō reus de⁹ Caduas micās genibȝ O ꝙ paup et ꝙ nudus Qualis es i cru ce lud⁹ derisoꝝ iocus factus. Sponte tū nō coactus Attritis mēbris oib⁹ Sāguis tu⁹ hūdāter fusus fluit in cessanter Totus lotus in cruore stās immotus in dolore ꝑūct⁹ vili tegmi ne O maiestas infinita. O egestas inaudita. Quis ꝑ tanta caritate te ꝙ reret in viitate. Dās sanguinē ꝑ san guine. Hec btūs bern̄. vbi sup. Itē ibi patit vbi pmā recepit hoiez Quid em̄ ē ꝙ ꝑfessionē voluit hr̄e qui ren tutā nouat passionē nisi forte vt amā cior fieret ei⁹ passio quā ꝑfessat ꝑ

ressio. O quã dissimiles sunt rami vicẽtes & spine pũgẽtes flores & crure cõmista aliena ei sternere & eũ pro priis eruere ibi erat glã et honor hic ñ erat spẽs neqz decor ysa.liij. Ibi gau diũ hominũ & gloria regis hic oppro briũ hominũ & obiectio plebis. Ibi osanna sibi acclamat hic reus mortis subsanna t ibi cũ palmis ei occurrit hic cũ palmis in facie cedit ibi suble uatur p̃conijs hic laceratur opprobrijs ibi vt rex saluator suscipit in ihrlm hic vt seductor & peccator eicit de ihe rusalẽ ibi stipatus obsequijs sedet in asina hic hostibz et penis vallatus pẽ det in patibulo. Dicit iã Augꝰ .i sua meditatione Pẽdet nudatũ pectus cru bus cruentatũ latus tẽsa arẽt visce ra decora lãguẽt lumina Ora pallẽt regia. procera rigẽt brachia crura pen dent marmorea rigat vñqz p terebra tos pedes sacri sanguinis vnda. Pati tur igitur in oĩibz ptibz in oĩbz sen sibz nichilqz liberũ nisi cor et linguã habuit qua matrẽ discipulo cõmẽda ret & p nobis oraret. Dicit enĩ beleth de misterijs ecclesie ca.clxxiiij. xp̃c cũ in cruce pateret t x.ps. decantauit In capitis a deus deus meus respice vsqz dũ perueniret ad illũ locũ x.ps In manꝰ tuas cõmẽdo &c. Hec ille. Saturat in auditu opprobrijs iniurijs in odoratu fetore sputorũ in gusta felle & aceto in tactu oĩni tormẽto i visu lacrimis excecatur mr̃e cruciatur spinis et fla gris vulneratur. Dicit enĩ Cris: su p x.morali lxxxiiij. qꝫ xp̃c in pupil la plagas sustinuit. Cui concordat Orig. de morte magni regis A plã ta inquit pedũ quo ferrũ cõfixerat ad

verticẽ capitis per mille pũcturis coro na densis aculeis que p̃grãdis et in epta capiti frequẽtius applicata pfo derat. nulla erat in eo sanitas nec au res nasus frõs aut oculi vacabant a vulneribz vt recte iuxta pphetã qua si leprosus et nouissimꝰ omniũ viro rũ trãsformaretur speciosus p̃ filijs hominũ Hec ille. Silr̃ dicit sedulius omelia v. qꝫ lãguẽti scõ policarpo i me rere sup xp̃i vulnera mirãtiqz atqz de siderãti scire plagarũ nũm appuit si bi angelus dicẽs Corpe nõgẽta vul nera nonaginta qz mille Quinquies et penta tot vulnera ptulit ille Pa titur etiã xp̃c p oia elemẽta qr vt pz xxv. in glosa oia elemẽta sibi cõpatie bãtur Defecerũt igitur sibi ignis in ter tenebras aqua in siti. Terra con tremuit et aer cũ eius facies valere tur et cũ circa crucẽ crassaretur. dicit enĩ Ihero. in glosa mat. xv. sup illõ erat hora sexta et crucifixerũt eũ & te nebresi c suffuderũt terrã vt ñ possz qs mouere caput suũ. Moritur igitur paup et dolẽs qr dedit quicquid ha buerat sicut deuote tradit Orig. vbi supra O inquit leo liberalissime oim bestiarũ nichil habuisti i thesauris ce li qꝫ nobis in p̃dã nõ obtulisti et te ipm totũ nobis cõdonasti. Scrutare enĩ hõ et reuolue tres naturas psone sue diuinitatẽ animã ad carnẽ & tres cellas in corde suo i quibz tres testes viguerũt spũs aqua et sanguis Et ec ce hij tres testimoniũ resonãt qꝫ quic quid habuit nobis cõtulit in salutẽ. Corpꝰ enĩ in cruce nobis dereliquit aĩaz p̃ribz in limbo trãsmisit et q̃si no uus pellicanus singulariter pdigus

sanguinē centralē cū aqua intima ex-
citati militis reseravit vt et ille corto-
rū vltim⁹ miraculose traheret ad cre
dendū et prius eius fieret testis pub
licus ꝫ postea mortē ꝑ morte reddi-
ret mr̄ miles egregius Dicit eñ ma
gister hystoriaꝝ ꝙ miles qui latus
xp̄i lanceavit cū fere caligasset eius
oculi et casu oculos suos sanguis teti
gisset clare visum recuperavit. Ad hec
dicit ysid. de nūo c. ij. Nullus de di
pietate desp̄et sed veniat corde querat
et recipiat Recepit david et p̄s canta
vit Manasses ꝫ regnū recepit petr⁹
zacheus et magdalena ac latro vnico
verbo padysum recuperavit Longa lō
gius latus xp̄i apuit et nō solū venā
sed eṗatus honorē et coronā martirij
est adeptus. Hec ille. Dolorē igitur
xp̄i p̄cipue ꝓbat ille clamor mirabi-
lis quo terrētur angeli et oīa trās
mutātur Dicit eñ Orig. vbi supra
ꝑtractās illud p̄im macha. iij. Silis
factus est leoni in opibꝫ suis. Hic in
quit ad cui⁹ vocē cūcte ꝯtremiscunt
creature ē leo de tribu iuda Leo mō
tē ascendit et dū in p̄dā rugiēs ꝯtue
tur cūcta in valle aīalia gradū figūt
nec recedūt Leo semꝑ in dolore mori
tur ꝫ moriēs lacrimatur cui⁹ cor mo
riētis sanguinē fundit ex dolore passi
onis. Hic revera leo legalis rex om
T niū creaturaꝝ nō solū nascens et col
locatus in p̄sepio et vivens in mundo
sed moriens in patibulo nostrā mise
riā cū lacrimis lamentat moritur in
dolore qui oīes ꝯsolat ꝫ sanguinem
eiat fontalē a quo oīs vita vegetat
Hic est ille leo de quo amos sic pro
phetat leo rugiet q̇s nō timebit Ascē
dit eñ in montē golgatha et p̄dā p̄s-
trū in valle mortis miseroꝝ ꝯtinens
vij. emisit rugitus quibꝫ mūdus con
tremuit vniversus Celū tūc horrent
et stupent sydera. Sol totus pallet ꝫ
pavent oīa Sed cū clamore valido ru
gitus leonis ad templū ih'lm infra
sancta sanctoꝝ clarius terribilius et
lamentabilius ꝑsonuisset eloy ter vni
versa demonia tūc ꝯtremuerūt tunc
elementa suas virtutes ꝑdiderūt tūc
vtrumqꝫ velū templi scindit tūc tam
altare ꝙ̄ supluminare tēpli ꝯfractū
rumpitur tūc surrexerūt mortui tūc
angeli p̄sides tēpli diffugientes lugu
bri voce inter sancta sanctoꝝ vnivoce
ꝯclamabāt ingrem⁹ ab hoc loco horri
bili tūc petre scisse sunt ter terra cō
tremuit tota tunc omne qđ vivit in
mūdo p̄ter hominē obstinatū alteratio
nem nature in se senserat peioratē. N
Hec ille. Ad idem est beda in exhor
tationibꝫ ca. penulti. Cū vox illa toni
trualis morientis in patibulo ꝓlata
vsqꝫ ad sancta sanctoꝝ āgelos sic ter
ruerat vt reclamarēt quid faciet vir
tute iudicantis in maiestatis potenti
solio. Nempe sicut eo moriēte dolor
erat vniversalis. sic eo in iudicio ap-
parente erit omnibꝫ importabilis ter
ror generalis. Idem ibidem. Cum fi
lius ille prodigus cum humano ge-
nere meretricante quicquid habuerat
expendiderat vt etiam sanguis in cir-
cutaneus in flagellatione et sanguis
venalis in crucifixione plenissime effu
xerat vñ igitur tāta et tam impetuo
sa cruoris copia vt latere lanceato cō
tinuo exiret sanguis ꝫ aqua. Nempe
ex corde etiam in qua vigent ip̄a duo

123

que infernus erupunt vnde etiã et p̃m9
spũs vite cũ mira voce tonitruali ad
ad inferos demigrabat. Jtẽ Jhero.
de obstinatione iudeoꝝ. Cũ oia i mor
te conditoris mouerentur et turbarẽ-
tur solus homo immobilis mansit et
miser multa eñi signa apparuerũt in
animatis et insensibilibz in celo i ter
ra et in mari et tñ cũ vox illa doloro-
sa qua se xp̃e derelictũ deplorauit etiã
ad templũ vsqz audiret et angelos i
fra sancta sanctoꝝ pterruissz nec tũc
hijs signis visi iudei increduli credi-
derũt sed potius exprobrabãt. tũc eum
eũ eleuatis manibz crucifixũ deriserũt
ac verbis signisqz delusoriis blasphe-
mabãt cuius corpus añ crucis igno-
miniã p totũ a pede in verticẽ sine re
uerẽdia insanientes sine pietate nodosis
scorpionibz more fere frenetice dila-
niantes lacerabant ꝙ sup dorsum illd
quo portãtur oĩa cũ flagris fabricã
tes in flagellatione et crucis distẽtiõe
oĩa eius ossa dolore gemino et tormẽ
to dimiabant. Hec est tristata auis
illa fenix vnica que penitus depluma
ta nudatur et in vero rogo crucis as-
sanda conclauatur vt homini salubris
cibus pparetur qui morbo caduco vex
abatur. Hec ille. De hoc eodem xp̃i
clamore mirabili conscribũt mgr̃ hysto
riaꝝ et Jhero. in comẽtario sup ysa.
li. xviij. sup illud ysa. lxvi: Vox de ci-
uitate vox de templo ꝛc̃. et idem in cõ
mẽtario sup eze. li. xiiij. sup illd eze.
xlvij. Cũqz me conuertissem ecce in ri
pa torrentis. Tũc angeli voce consona
conclamabãt migremus ab hijs sedibz
Jtẽ in euãgelio nichodemi visus ẽ an
gelus cũ cũphora ignea velũ templi in

duas ptes a summo vsqz deorsum p
mediũ diuisisse qui etiã sic clamabat
testis ego sum passionis. Cũ igitur
s̃m mgr̃m de pprietatibz reꝝ li. iiij.
et ca. xviij. ꝛ. xxiiij. et xxvij. et s̃ Jhe
ro. de nominibz locoꝝ et in hystoria
ihierosolomitana ca. l. et beda de yma-
gine mũdi ca. xxxvij. Ciuitas iherusa
lem p pte situata in mõte syon et in
eius decliuo qd d̃r mons morea erat
templum salomonis habuit aũt ciui-
tas iherusalẽ a meridie montẽ syon ab
oriente montẽ oliueti ab occidente mu
nitionẽ ex lapidibz quadris et cemẽto
et plũbo fusili. Ab aquilone montem
caluarie s̃m Jhero. de nominibz loco-
rũ et sup illud ysa. xiiij. In laterib9
aquilonis in glosa etiã s̃m Dam̃. in
sentẽcijs ca. lxxxviij. ꝛ Cris. s̃mone
vij. de passione oia traham ad meipm
ꝛc̃. xp̃c in cruce faciem habuit ad occi
dentẽ Et s̃m bedã de ymagine mũdi
li. iiij. ca. xxviij. iherusalem habuit in
longitudine passus dccccxxxvij. hic ẽ
vnũ miliare excepta meditate stadij
qz vij. stadia cũ dimidio et in latitu-
dine muri in murũ habuit passus tre
centos xij. i. stadia duo cũ dimidio.
Cũ igitur s̃m Albu. li. iiij. dr̃a pri
ma stadia octo faciũt vnũ miliare et
s̃m ysid. ethi. li. xv. ca. xv. stadium h̃z
bet passus cxxv. igitur ex vera calcu-
latione sequitur ex predictis origina
libus ꝙ clamor xp̃i auditus erat in
cruce plene p stadia duo cum dimidio
quia a golgatha quod est ad locum
ciuitatis extra portas ad templũ qd
in oriente pro muro ꝛ munitione erat
in ciuitate Cum igitur a muro in mu
rũ erant duo stadia cũ dimidio ꝛ gol

golgatha erat extra portas ciuitatis igi-
tur erat distancius q̄ duobus stadijs
cum semis q̄ audiebatur Sic igitur
moriens clamauit et post mortē cruo-
rem cordis effudit Dicit Aug⁹. sup
io. omelia iiij. oportebat q̄ xp̄c corp-
neretur q̄ aliter nō crucifigeretur ꝫ
nisi crucifigeretur non effunderet sāg
uinē cuius p̄cio nos redemit vt hoc p̄
ciū psolueret crucifixus corp̄tus et lā
ceatus est Item Aug⁹. ɔtra. v. here-
ses Fusus est sanguis purissim⁹ mag
ni medici et factū est medicamentum
infelicis frenetici. Consideratis igit
oībus ꝫ singulis p̄dictis reuissime sic
lamentatur cruentatus ihūs Lamech
o vos oēs ꝛc. Ca. xlij.

En de excelso misit ig-
nem in ossibus meis et erudiuit me.
ꝛc. Men est xiij. lrā in alphabeto he-
braico cui corrn̄det my in greco ꝫ M
in latino Men igitur hebraice ſm re-
migiū interp̄tatur viscera latine Na
ihere. sub hoc elemēto hebraico et i hoc
lamento traiedico reges ꝫ principes
ac pontifices populi Demores ac ma-
iores deplorat ꝫ deplāgit cū dicit mē
Sic eīm se hn̄t viscera ad cetera cor-
pis mēbra sic ad regnū et populū se
habebant principes ꝫ pontifices p sua
officia Primo eīm viscera secretius in
corpe collocantur q̄ in ventre inuisi-
biliter occultantur. pi mō ad secreta
secretoꝝ dei audienda in monte syna
seniores populi cū moyse conuocantur.
Scdo viuati⁹ p̄comizantur q̄ sāguis
in epate et spūs in corde naturaliter
hospitātur In cui⁹ signū sicut dicit
ysocrates de secretis nature virtus vi-
talis cū hō moritur prius deficit i ex-
terioribus q̄ in interioribus pi mō vi-
ta vulgi iudaici virtutē corpalē pacē
ꝫ victoriā ɔtra hostilia regna trarit
a principibus regni nec nō ꝫ virtutē
spūalem ac doctrinā ɔtra capitalia vi-
cia eciā trarit a pontificibus templi.
Tercio citi⁹ viscera ledūtur pi modo
maiores q̄ minores citius moriuntur
Vnde eccle. x. Oīs potētatus breuis
vite q̄ scz p curā ꝫ solicitudinē co-
dur corpis attenuatur et ānulat. vel
q̄ p insidias vel infortuniū vita eoꝝ
anxiatur ꝫ abbreuiatur. Quarto
piculosius patiūtur q̄ cicius corrūpū-
tur ꝫ q̄ principia vite describūtur pi
mō mundi principes gloriosi sunt cō-
muniter rumosi vn̄ in puerbijs plato-
nis vix est electus qui nō est infect⁹
In cuius signū scribitur de rege Io-
rā. ij. palip. xxi. pcussit eū dn̄s lāgu-
re insanabili ita q̄ duoꝝ annoꝝ ɔple-
to circulo sic longa tabe ɔstipatus ē.
ita vt egereret viscera. Quinto dif-
ficilius curantur q̄ difficili⁹ illa me-
dici pscrutantur pi mō cū peccant pri-
cipes nolūt corripi. recusant redar-
gui. corrigi dedignantur ꝫ iō vix sa-
nantur quin vt plurimum in pecca-
tis piclitantur Et hoc patet p ambro-
si. de dauid li. i. Peccauit dauid qd̄
solent reges ꝫ principes sed ingemu-
it ꝫ penituit qd̄ non solent reges. re-
hauit dauid ꝫ corruit sicut solent re-
ges sed corripi redargui ꝫ corrigi vo-
luit qd̄ non solent reges Adulterat
dauid ꝫ vrie iniuriatur. sicut solent
reges sed doluit ꝫ ɔdoluit ꝫ culpam
plorans ɔfitetur qd̄ minime solēt re-
ges Hec ille. Sexto delicacius re-

creantur q2 nec pedibus nec manibz nec oculis nec auribus nec tibijs nec labijs nec brachijs nec palpebris sed solūmō visceribus pocōnes delicate ꝛ spēs sophisticate diligencius exquirūtur Pari mō paupes et simplices ex illi dieta et cibi simplici ꝑ victu vtuntur Principes vero et pōtifices delicijs ꝛ dulcibus voluptuose ꝑfruūtur ꝛ hoc subtiliter sub quadā appollonia ꝑsuadet carnot. in suo pollicratico li. vi. ca. xxiij. vbi tractat qualiter in nature ꝯsistorio oīa corporis mēbra conquerūtur de stomacho. Septimo interna nutrimēta recipiūt vt ceteris corporis ꝑtibus fortitudo ministretur pari mō principes ꝛ pontifices p̄lati et curati dignitates ꝛ ꝓmociones status ꝛ gradus recipiūt vt ꝑ doctrinā certimonialem ꝛ ꝑ vitā exemplarē subditos instruant ꝛ informent vn̄ et cōmunit populus sequitur p̄rincipē suū. sicut hoc subtiliter ponit sene. in floribz naturaliū accōnū Qualis inquit doctor talis discipulus qualis faber talis famulus quale flumē talis riuulus quale lumē talis radius artificē auctētitat sua moles ꝛ prēm sequitur sua ꝓles. Octauo sup̄flua eiciūt ne corporis corruptio generetur pari mō principes prelati ꝛ p̄sides dn̄t a collegio viciā extirpare ꝛ inutilia abdicare ꝛ ecc̄ crimina resecare ne grex xp̄i mortificetur Propter istas viij. ꝯdicōnes principes plebis pontifices legis. et oēs ministri vtriusqꝫ gregis ad viscera merito ꝯparantur Verūptn̄ q2 ihere. in pollicia moysaica expertus est ad oculū q2 tota ruina populi ꝛ ciuitatis et tēpli ex hoc euenit q2 ingrātus et

vulgum. scribe. et sacerdotes. qui debebant populū informasse et regulasse quasi mēbra extrinseca in corpe ꝯmunitatis populū illū creare fecerūt ꝑ doctrinā erroneā ꝛ vitā dāpnabilez Igitur sub methaphora viscerꝝ deplāgit pctā principū cū dicit Mem quasi dicat ihere. Heu tota captiuitas regni totū infortuniū populi radicalit et cāliter ortū hūit et originē ex errore p̄latoꝝ ꝛ principū ꝑ quos ꝯfusum ē regnū iudaicū quasi qdā corpus ex corruptione viscerꝝ. Quāobrē mēbra ꝯmunitatis mosayce exteriora viscera deplorant interiora Sez simplices deplorant principes ꝛ inferiores superiores. cum sic subiungitur hi lamento Mem de excelso misit ꝛc. Dicit enim proprie hic in titulo primo deplorantur regulares principes sub tipo viscerū eo q2 ipsi in templo quasi viscera in corpe suo putrefacta latitabant Consimili colore in textu subiecto deplorantur principes seculares sub methaphora ossium qui quondam boni ꝛ postea mali corpus populi sub portabant Sicut igitur colligitur ex D
phō libro ij. ꝯ̄l. viij. et xij. de aialibz et ex constantiō pāregni libro secūdo. capitulo decimo. Ossa sunt totius corporis fundamenta sunt frigida. dura sicca ꝛ insensibilia. Pari modo principes iudeorum quos hic deplorat Iheremias erant fundamenta populi scilicet in gubernando et erāt frigidi male exemplificando. Hij enim sunt d quibz saluator ait Math. xxiij Dicūt et nō faciūt erāt eñi duri ad cōmādū q2 ꝑcliui ad regulādū sic̄ scribit Ezech. ij. Dura ceruicis et indomabili

corde sunt ad quos ego mitto te. Et
ideo erāt insensibiles ad credendū Ju
dei eñ semp signa quesierūt et tamē
nec pdigiis pphetarꝫ nec etiā ipi xpo
signifero crediderūt ꝗ sic ꝯñr deuene
rūt sicca sine ꝯtritione peccatorꝫ ꝗ cō
passione proximorꝫ et ideo tales taliter
omipotēs p pphetā alloquit sicut pꝫ
Ezech. xxxvii. Ossa arida audite ver
E bū dñi. Nā sicut pꝫ ezech. xxxvii. Os
sa hec arida vniūsa dom⁹ israhel est.
Hec igitur ossa lamētatur Jhere. i
hoc carmine de excelso misit ꝛc. Tūc
erudiuit dñs populū istū iudaicum a
diebꝫ antiquis p pdigia omniū elemē
torꝫ primo eñi illos p terrā erudiuit
ad sui cognitionē et dilectionē qꝫ sic
tradit Rabyomyses de duce dubiorꝫ.
ca. clxxxi. Desertū illud in quo filii
israhel xl. ānis ꝯuersabātur erat lo-
cus incultus incognitus nimis inha-
bitabilis p̄ calore nec aptus seminibꝫ
herbis aut arboribꝫ sed siccus steri-
lis inaquosus et periculosus sed plen⁹
scorpionibꝫ ꝗ s̄pentibꝫ qui ardenti an
helatu aerē inflāmabāt ꝗ tñ inter tot
mortifera tñi populū p tot ānorꝫ cur
ricula amenissime gubernauit vt se
experimento palpabili deū oñderet omi
potentē Hec ille. Iterū illos p aquā
qñ mare rubrꝫ in xii. ptes diuisum ē
vt etiā sicut docet Aug⁹. de mirabili
bus sacre scripture li. i. ca. xxvi. xii.
tribubꝫ p xii. sectiones maris intran
tibꝫ stetit aqua in transitu cuiuslibet
tribꝫ congelata quasi altissimi muri a
dextris et a sinistris de glacie vel cri
stallo. Tercio illos erudiuit p aerem
Nā sicut docet Aug⁹. de mirabilibꝫ
sacre scripture li. i. ca. xxiii. illud mi

rabile māna quod xl. ānis populo pl-
uit p aiu celicu ex rore de dulcedine
nubiū collectū erat et in medio inter
stitio aeris ꝯgelatū et sic mire diges
stum dimittebantur mensum. Quar-
to illos p ignem erudiuit qm sicut
docet Aug⁹. vbi supra vnus angel⁹
xl. annis semp mansit sup populū in
columpna ignis vt scꝫ ꝯtra tenebras
ꝯferret splendorē et ꝯtra algores hy
emales ꝯferret calorē. In hiis igit
quatuor elementis quasi quatuor fo
liis libri mūdialis de⁹ iudeos erudi-
uit ad sui cognitionē et dilectionē vt
merito replicet Jhere. de doctore omi
potēte ꝙ de excelso misit ignē ꝛc. et
quasi discurrens p campū scripture
pbaret sic suam ꝯclusionem De ex-
celso misit ignem infernalem sub for
ma pluuie zodomitas extinguentis.
Quia s̄m Jhero. de obstinatione iu-
deorꝫ Iste ignis erat sulphure⁹ sum
me fetidus et summe calid⁹ vt pena
vindicte corrūderet peccato luxurie.
Secundo misit ignem supnalem sub
forma nubis populū in heremo diri-
gentis qꝫ vt dictum est nō erat ver⁹
et putat ignis sed angelus sub quali
tatibꝫ ignis. Tercio misit ignē larua
lem in vindictā plebis que pecciit sce
cula carnis qꝫ sicut docet Jhero. vbi
pri⁹ cū adhuc esce eorꝫ erāt in ore ip
sorꝫ ymagines laruales ignis corpa-
lis populū inuaserūt ꝗ q̄si imagies deo
nū in ignea aue ꝯglobate i castra isra
hel irruerūt. q̄rto misit ignē fulgureū
in monte syna ꝗ hoc in legis latione
sub manu moysayca Quinto misit ig
nem tartareum ad incinerandū chore
Dathan et Abyron qui per inuidiā

D ↄspirauerāt ↄtra moysen et aaron.
Dicit eīm Jhero. vbi sup̄ q̄ iste ignis
liuid⁹ tenebrosus et teterrimus erat
qualis nūq̄ añ visus fuerat sup ter-
rā et hic in detestationē dāpnabilis i
uidie Hoc etiā p omnia dt Rabysalo-
mon de lege legēda. ca. xxxi. Sexto
misit ignē sanguineū p filijs homici-
dij ad deuorandū principē quinquage
nariū iiij. Regū ij. ꝭm eīm Jhero. vbi
supra erat iste ignis sanguineus seu
coloris sanguinei in detestationē homi
cidij qd exercebāt. Septimo misit ig
nē ethereū in mōte carmeli ad repro
bandū cultū baal nephariū. Ex isto
igitur vij. igne ↄcluditur illud Ysa.
viij. q̄ in manu forti erudiuit me vt
rete semp dicat Jhere. q̄ de excelso
misit ignem ⁊c̄. q. d. p primū ignem
erudiuit me ad sinceritatē castitatis ⁊
ↄtinēcie ↄtra luxuriā. p secūdū erudi
uit me ad necessitatē pietatis et cle-
mencie ↄtra iracundiā. p terciū erudi
uit me ad sanctitatē paratis ⁊ tēpan
cie ↄtra gulā. p quartū erudiuit me
ad regulā recte rationis ↄtra acediā
p quintū erudiuit me ad vnitatē di-
lectionis ↄtra inuidiā. p se[xt]ū erudi-
uit me ad verā vite humilitatē ↄtra
supbiam. p septimū erudiuit me ad fi
dei firmitatē ↄtra auariciā que ꝭ apo
stolū ē ydolo⁊. seruitus igitur ex du
plici septenario ↄcluditur ꝓpositum
Jhere. q̄ de excelso misit ignē ⁊c̄ Si
cut scribit Jhere. xxxij. reges eo⁊ et
pncipes sacerdotes et pphete viri iu-
da et habitatores ihrlm̄ verterūt ad
me terga et nō facies cū erudirē eos
et noluerūt accipe disciplinā vnq̄ cor-
ridentes in penā peccati sic ꝓsequit i

lamēto Expādit rethe pedibꝫ meis ⁊
ↄūtit me retrorsum ꝭm Jhero. in cō
mentario istud rethe fuit om̄e genus
vinculo⁊ ⁊ cathena⁊ quibꝫ iudei con
stricti et cathenati abducti fuerāt cap
tiuati sicut scribit Ozee. vij. Expan-
dā sup eos rethe meū ⁊ quasi auē ce
li detrahā eos rethe eīm ꝭm ysid. eth.
li. xix. ca. vi. dr a retinēdo q2 ipi iudei
lxx. ānis retēti erāt in captiuitate ba
bilonica sicut dt doctor de lyra sup ihe
re. De hoc ergo locū hꝫ ad lr̄am illd
eze. xij. Extendā rethe meū sup illū
et capietur in sagena mea ⁊ ducā illū
in babilonē in terra caldeo⁊ ⁊ ibi mo
riet q2 ꝭm Jhero. p̄res in babilone
mortui sunt ⁊ filij eo⁊ redierūt re-
the eīm dni sup iudeos erat expansum
a babilonia in romā et a regno medo
rū vsq3 ad regnū assirio⁊. Expādit
igit rethe pedibꝫ eo⁊ q2 in ↄpedib⁹
cathenati ducebātur ↄcaptiui nunc ad
assirios nūc ad caldeos nūc ad medos
nūc vero ad romanos ꝭ ꝓphetiā eze.
xix. Conuenerūt aduersus eū gentes vn̄
q3 de ꝓuincijs multis et expanderūt
rethe suū sup eū In vulneribꝫ capt⁹
est in caueā in cathenis adductus est
et missus in carcere duro Expandit H
ergo rethe suple oipotēs ⁊ ↄūtit me
retrorsum scꝫ de fortuna ad infortu-
niū de gloria ad opꝓbriū De diuicijs
ad paupertates et penurias de dilicijs
ad calamitates et angustias. Vn̄ et
sequit. Posuit me desolatā tota die
merore ↄfectā. Scribit eīm eze. xxxiij
Dabo terram eo⁊ in solitudinē ⁊ de
sertū ꝓpter abhominacōnes suas quas
opati sunt ⁊ deficiet supbia eo⁊ ⁊ for
titudo vniūsa in q̄ frustra ↄfidebant.

Hec sententia frontose cecidit contra omnes quocūqz de se psumentes quos pulchre alloquitur informādo seneca in li. de hercule furēte qn excelsus psisti nūqz pauere desiste qn felicitas dnatur tūc fortuna trāsformatur. et hic est qd scribit Thobie ij. Dies leticie festi nostri puertetur in luctū et lamentū. In cui9 signū sic plāgit ppheta sub tipo gētis iudaice posuit me desolatā. q. d. sic de fortuna fallibili olim me fecit gloriosam sz iā reliquit lacrimosam olim me ordinauit honoratā sz iā me posuit captiuatā nuper me fecit fieri famosam sed iā me tradidit ignominiosam nup me visitauit p pphetas confortatā sed iā sine omni solatio me posuit desolatā et nō tantū mō desolatā sed tota die merore confectā qr nup singulariter electā sz nūc localiter de regno abiectā nup contra omes puincias perfectā nūc vero ab oibz despectā nup sīn fortitudine erectā nūc in seruitute subiectā nup diūsarz diliciarz dulcore refectā nūc vero multarz miseriarz merore confectā Et hec ymaginatio confirmatur p Rabysalomonē de lege legēda ca. iij. Heu inquit dñe de9 vbi sunt pmissiōes tue quas pepigisti cū abrahā ysaac et iacob et semine eorz in sempiternū. pmisisti eñi nobis regnū et ecce exiliū pmisisti ceptrū et ecce captiuitas pmisisti dñiū sed vbi est libertas Nempe pmisisti nobis et nos pmisim9 tibi. Defecasti nobis qr defecamus tibi ideo in quatuor elemētis cruciamur in quatuor ventis dispgimur et quatuor tormētis subiciamur Nā foris labores intus timores foris liuores. intus dolores foris lāguores intus merores Hec ille. Cū ergo dz posuit me desolatā etc. Qr sicut tradit tullius in q. tuscij li. iiij. Merorē amara memoria mētis cū flebili infirmitate corpis in quorz signū bipitum scribit pphetice de hac miserabili gēte Jere. viij. Dolor meus sup dolorē qr in me cor meū merēs q. dicat sic erit populo meo duplex dolor Sed dolor mētis erit maior. Posuit igitur me desolatam tota die merore cōfectam etc. Capitulū xliij.

En de excelso misit ignē et erudiuit me. Heu vox est cuiuslibet menbri ecclesie militantis sanctos patres antiquos virtuose magnificantis. Et prelatos hui9 temporis viciose lamentantis Men inquit de excelso misit ignem in ossibz meis Primo eñi sancta mater ecclesia platos pteritos compat ad ossa robustissima que corpus ecclesie pmitiue forti9 firmauerūt Deinde platos pñtis tpis cōpat ad viscera infirmissima q̄ corpus romane ecclesie iam intimi9 corrūpūt Et consequēter appliando priores ad posteriores illos commendat istos reprobat illos auctenticat istos condempnat illos arridet istos deridet illos intimius memoratur istos vilius detestatur illos carius amplexatur istos amarius lamentatur Cum dicit Men de excelso misit ignem et erudiuit me. Primo igitur prelatos primitiue ecclesie compat ad ossa sicut enim colligitur ex philosopho ij. iij. et xij. de animalibus et de cōstantino pantegni libro ij. capitulo ij. ossa

sunt vestita carne et cute Vn̄ Iob .x
D scribitur Pelle et carnibꝫ vestisti me
ꝑi mō ꝑores patres induti sunt carni
bꝫ virginalis castitatis et cute exem
plaris honestatis. Sed iā ossa nostra
vestita sunt carne voluptatis q̄si sto
la hyemali et desup cute curiositatis
quasi stola estiuali. Secūdo sunt irri
gata medullis et venis humoribꝫ. ꝑi
mō ꝑores p̄res om̄s repleti sunt spū
sancto sed moderni repleti sunt spiri
tu alio qr medulla corꝫ erat vite vi
uacitas cui9 humor erat virtus semp
cōuerās cuius calor erat gracia sem
p viuificans. Medulla vero istoꝝ ē
aie mortalitas cui9 humor est vorac
tas cui9 calor est voluptas. Et hec
ymaginatio ɔfirmat p Petꝝ Rau.
ſmone cxxvi. Seruite dn̄o deo exer
cituū. O mōstruosum corp9 ecclesie
caput eius viuit in celis et ip̄m mor
tuum viuit in terris p̄res nr̄i repleti
vīj. spū scō nos uo r̄pleti vīj. spū neq̄
Ipi plem spū sapiēcie linguis loquūt
omniū nos īsensati et illrati dictam9
euāgeliū Ipsi volumina repleuerunt
nr̄i nec sciūt nec discūt nec doctores
ꝑmittūt nec alios libros q̄ libros in
lucris legūt prebendas petūt nō aias
honores nō labores. ipi ardenti igne
spūs pacliti inebriabātur. isti arescūt
sine om̄i hūore gracie et contritionis
peccatoꝝ et ɔpassionis proximorum.
Heu videor michi videre campū pro
pheticū ecclesiā xp̄i eē plenā ossibꝫ ari
dis siccisqꝫ vehemēter et ecce creue
rūt in eis carnes voluptatis et pellē
vanitatis desup induerūt sed spm̄ nō
habebāt quos sic plāgit ecclesia. ossa
mea sicut cremiū aruerūt. Hic est
spūs vite qui venit a quatuor ventis
quatuor virtutū et sic primā ecclesiā
viuificauit vt fieret quasi oleū in os
sibus eius Hec ille. Tercio sunt an C
nexa et coordinata nā maiora minoribꝫ
et ecōtra miro nature artificio armoi
co ordine applicantur et se suppor
tant inuicē et mutuo fortificant Pa
ri mō antiqui patres neruis natura
lis amoris ɔiūcti more gruū volantiū
et ceruoꝝ natantiū alter alterius one
ra portabant et quasi in corpe digito
dei ɔpacto oēs ossibus correspōdentes qi
mēbra mēbris mutuo ministrabant
vt sic pbaretur illud ppheticum eze.
xxxvij. accesserunt ossa ad ossa vnūqđ
qꝫ ad iūcturam suā. Sed iā ɔpages
eccē dissolute sunt et dissipata sunt os
sa nr̄a secaus inferniū ita vt preti9 pa
trant extra om̄em ordmē ɔiugationū
sicut declarat beda hāc ɔclusionē i ex
hortacio. cxxxi. O horribilis ordo sine
ordine et nr̄a irregularis eccē xp̄i. si
dici liceat. nusq̄ in qua patria vel prela
tia p sanguinē aut p corpe indign9 p
digno i cathedrat et sic ymago infera
lis cesaris et pdolū desolacōis ac mon
strū miserabile in tēplo scō inthroni
zatur Ve mihi regi p̄sidenti ve gregi
seruienti et ve termino legi subter fu
gienti Hec ille. Quarto sunt fir
miter fixa et radicata Pari modo pri
ores patres super petram xp̄m fūda
ti sunt et ideo ipsi in ecclesia quasi dē
tes molares et i maxilla imobiles p
stiterunt Et confirmatur hec yma
ginacio per paulum Ad Roma. viij.
Quis nos inquit sepabit a caritate
xp̄i Tribulacio an angustia fames an
nuditas pseruio picalū an gladius.

Certus sum qd neqȝ mors neqȝ vi-
ta neqȝ angelus neqȝ principatus ne
qȝ virtutes neqȝ potestates neqȝ in-
stancia neqȝ fortitudo neqȝ altitudo.
neqȝ ꝓfundū neqȝ alia aliqua creatu
ra poterit nos separe a caritate xpi-
sti que est in xp̄o ihū. Sed iā nostri
moderni p̄res et p̄lati non sup petrā
sed sup pecuniā fūdati sūt feruētibȝ
febribus auaricie agitati piclitantes
ꝯtremiscunt sicut scribitur Ihere.
xxiij. Contremuerunt oia ossa mea ꝛ
contritū est cor meū in medio mei.
Sic igitur non modo in gente iudeo-
rum sed pocius in lege xp̄ianoꝝ Ihe
re. ꝓpter p̄dicta p̄conia p̄cedētes p̄la
tos et curatos ꝯmēdando ꝯpat ad os
sa et considerans correspondenter moder-
nos ꝓpter eoꝝ ꝯtagia lamentando cō
pat eos ad viscera. Men inquit de ex
celso ꝛc. quasi plamoribus verbis di-
ceret ꝙ nostri moderni quasi viscera
verba vite ꝛ exēpla ceteris mēbris ec
clesie deberent ministrare Scdo in
domo deuocionis quasi viscera in vero
ventre se deberent occultare. qȝ sicut
recitat Carn. de musica amoris Mi-
lites patēter in p̄lijs. sacerdotes late
ter in oratorijs. vulgū in foro. clerū
in choro nature ordinauerūt leges.
Tercio nostri quasi viscera necessa-
ria nutrimenta gregꝛ doctrine deberēt
sibi incorpare qȝ sicut scribitur in p
uerbijs platonis princeps sine vita ꝛ
sciā est quasi caput sine ore ꝛ sol si-
ne splendore sicut codex sine caractere
et sicut speculū sine ymagine. Quar
to deberent velut viscera inutilia eicere
et supflua abdicare infectiua euomere
ꝛ corrupta expurgare cū tn̄ iam locū
hȝ inter xp̄ianos ꝙ obicit Ieroni9.
ꝯtra iudeos li. de obstinacōe iudeorū.
O inquit sanctissimacio sacerdocij ma-
ledicta populū dei ꝯtra deū excitasti.
scelera nutriuisti. errorea docuisti.
enormia ꝯmisisti. legē corrupisti tē-
plū polluisti. et populū cōfudisti Hec
ille Ex isto originali pȝ quatuor p̄e
dictas cōdicōes viscerꝝ deficere ex p-
te p̄latoꝝ ꝛ pontificū vt planctus p-
pheticus verius replicetur cū dicitur
Men de excelso ꝛc. Multi eni ecclesi E
astici in quatuor ꝯdicionibȝ apparent
q̄si viscera tocius populi qȝ scȝ citius
leduntur qȝ in ꝓsperitate corrūpūtur
piculosius etiā leduntur qȝ subditi cō
formiter ad crimina alliciuntur. qȝ si
tibi caput infirmū est nō habes pedē
tibi firmū. Quarto difficilius curā
tur qȝ in malicia excecantur. Vt si-
cut expresse dicit criso9. sup Math.
Opis ipfecti omelia xx. Inter oia ge
nera peccatoꝝ eccl̄astici ꝛ clerici tardi
us ꝛ difficilius cū errauerint corrigū
tur Alij cū errauerint corriguntur.
Ihere. igitur ꝯsiderans synagogā de-
ficientē ꝛ xp̄i eccl̄am ꝯtē ac vtrobi
qȝ ammirans industriā p̄cedēciū igna
uiā seu vesaniā subsequenciū priores
posterioribus p̄ponit quasi specula.
ꝛ sic p̄cedētes auctētizando ꝛ moder-
nos plene lamentādo sic languēs lu-
gȝ sub suo traiedico carmine cū dicit
mē de excelso ꝛc. iste igit ē sp̄us sc̄us F
q̄ miss9 de throno trinitatis pectora pe
netrauit viscera purgauit ꝛ ossa inflā-
mauit ꝛ vij. miss9 vij. erudiuit ꝛ iforā
uit miss9 ē ec sp̄us sc̄us sub vij. forā
ignea ꝛ correspondēt vij. p vij. scias nos
erudiuit ꝯtra vij. viciaꝛ iudi. errorea

Missus est namq3 de celo ad terram
spūs sanctus primo sub ignea effegie
triāguli lunaris Scribit beda de ima
gine mūdi li. iiij. ca. ix. q sicut tradit
btūs melliton discipul9 beati ioh. euā
geliste cui9 memoria digne ponitur
in ecclesiastica hystoria li. iiij. ca. xxv.
Nocte natiuitatis dñice i hora noctis
media qua scz xp̄c nascebat vn9 triā
gulus equilaterus ad modū clipei eq
lateri igneus et splendidissim9 sic in
corpore lunari apparebat q quilibet
angulus istius trianguli circūferenci
am lune tangebat ita scz q ille clipe
us igneus cū suis trib3 cornibus cū
circulo lune concurrebat. Secūdo miss
sus est spūs sanct9 sub ignea effegie
circuli solaris. Dicit em̄ beda cōñter
sic In meridie vero illius diei natiui
tatis ip̄ius filij dei hora scz qua sol au
strū attingit sol ip̄e materialis circu
lo gemino cingebat coloreq3 gemino
aureo igneoq3 verius venustabatur.
Hec ille In signū igitur q sub vtro
q3 pdigio appuit spūs sanctus sic se
quitur apud bedā cōñter. Et quic
quid est hic pdigiū geminū qd noctē
et diē p lunā et solem mistice mirifi
cauit nisi ip̄e spūs sanctus artifex mi
rabiliū qui multipharie hominib9 se
rep̄sentat. Ille em̄ spūs sanctus cu
ius stupendo artificio filij dei in vir
gine pfecta est incarnatio ꝫ vt illā to
ta trinitas sit opata p̄nosticat in triā
gulo Atq3 sicut dei filius ad hominē
saluandū verissime venit per carnem
ita etiam spm̄ sanctū cum patre secū
duxit ad mentem hominis sicut scri
bitur Ad eum veniemus et mā. apd
eū faciemus ꝛc. Ideo igitur spūs san
ctus lunare corpus triangulat quod
mundū minorem ex se figurat ad ost
dendum nobis totam trinitatē tūc ho
mini aduenisse que cōtra tria tela ho
stilia carnis mūdi ꝫ demonis eaā fie
ret homini clipeus salutaris. Et qd
michi monstratur in meridie qñ colo
ris varij gemino circulo sol cingitur
nisi q sol iusticie nube velatus virgi
nali latitat psonaliter in carne mun
dissima quasi sol correspondenter sub
nube nobilissima sicut scribitur Eze.
xxxij. solem tegam nube. virgo em̄ re
gia mente mūda et corpore sancta q̄si
circulus aureus in se tegit solem iu
sticie et spūs sanctus simul p̄lē cum
pente ineffabili amore quasi circulus
igneus cingit vtrumq3 Hec ille.
Tercio missus est spūs sanct9 sub ig
nea effegie columbe residentis. sicut
em̄ diffuse declarat Aug9. de mirabi
lib3 sacre scripture li. iij. ca. v. qñ io
hanes dei filiū in iordane baptizabat
nulla auis materialis nec aliqs ange
l9 delegat9 s3 sol9 spūs scūs in colū
be spē descēdit sup xp̄m et māsit sup
eū. Et sicut recitat beda in exhor. ca.
cxxix. spēs illius columbe erat ignea
splēdens q̄si electrū et hāc cōclusionē
videtur pbare et ad ip̄am pbādā va
lere illd qd ponit mgr̄ hystoriaꝝ sup
euāgelia Rubrica de spū sancto ꝫ inc
pris scz q inestimabilis splēdor factus
est circa xp̄m baptizatū ac si celo ae
reo ac sydereo reseratis celū empireū
terris infūderetur ꝫ spūs scūs corpa
lis specie columbe venit et stetit su
per caput ihesu. et ita diu duraui
splēdor donec species columbe euanuit
et vox patris plena sic in tonu

erat hic est filius meus in quo michi
ꝯplacuit. Hec mgr̄. De hac colūbe
materia dicit Aug⁹. vbi sup̄ ꝙ fuit
aerea Sed dicit beda vbi sup̄ ꝙ fuit
ignea et certe vt estimo nulla est in-
ter eos discordia. verisimile est ꝙ fu-
it materia aerea ignita. Dicūt enim
Rabymoyses de duce dubioꝝ et Ra-
bysalomon de lege legē. ꝗ Ihero. de
ministerio angeloꝝ ꝙ angeli sub for-
ma nobiliori elemētoꝝ appuerūt hoi-
bꝫ de supiore scꝫ pte aeris que ex ig-
nis vicinitate ignita est sibi ad tēpus
vt viderētur cū audirētur corpa assu-
h mentes. Quarto missus est spūs san-
ctus sub ignea effigie lingue loquen-
tis. Dicitur eñ Actuū ij. Appuerūt
illis. i. oibꝫ exn̄tibꝫ in oracōe cū apo-
stolis tā mulieribꝫ ꝙ̄ etiā viris dispti-
te lingue tāq̄ ignis sed. teqꝫ sup̄ singu-
los eoꝝ ꝗ repleuit spiritus scūs totā
domū. i. oēs in domo existentes. qs
etiā ꝑm mgr̄m radioli ignei ad mo-
dū linguaꝝ capitibꝫ singuloꝝ paten-
ter incidebāt et hoc linguis vt essent
ꝓflui et caritate feruidi. Quinto mis-
sus est spūs scūs in spē ignis seu sub
ignea effigie rubicule oriētis. Dicit
eñ Ihero. de ministerio angeloꝝ Ab
oriēte in aurora orientali facie firma-
menti ex p̄currentibus radijs solis de
ꝓximo assurgētis nō p̄mittitur arch-
angelus aliquis. Sed ille idem spūs
qui supuenit in virginē vt filius dei
ꝯciperetur in ventre virginis ꝯsenci-
tis etiā et ipse induit rubiculā mira-
bilem vt homini gracia nūciaretur ad
faciem crucifixi resurgētis paulo eñ
anteq̄ ascenderat de sub terra solima-
teriales rubeo sole quasi resurgente nu-
becula aboriente ꝑ celi faciē ascēdebat
ignea quasi species fulguris plurimaꝗ
mirabilis nimis que post modicū di-
spebat. Hec ille. Sexto spūs sanct⁹
missus est sub ignea effigie flāme de-
scendētis Scribūt eñ sic i hystoria ihe-
rosolomitana ca. lxvi. ꝗ lxvij. ꝙ annu-
atim nocte dn̄ice resurrectionis ad cō-
solationē fideliū et confusionem infi-
deliū ignis sacer visibiliter descendit
in ecclesia sancti sepulchri sup locum
in quo iacuit crucifixus triduo mor-
tis sue Ad hec sunt beda de ymagi-
ne mūdi vbi sup̄ et Origen̄. de mor-
te magni regis ꝗ quasi eadē sunt ver-
ba vtriusqꝫ ꝙ nocte media dn̄ice re-
surrectionis quasi columba candidior
omni niue facem ignis in ore ferens
mirabilem dicitur descendisse spirit⁹
sanctus atqꝫ de anno in annū ad eun-
dem locū sepulchri sancti. licet spēs
auicule non vlterius ꝯpareat de igne
tū sacro de sublimibꝫ tunc descendēte
nullus dubitet argumentū occultare.
Hec illi. Septimo missus est spiri-
tus sanctus sub ignea specie vel effi-
gie stelle transcurrētis. Nā illa stel-
la que appuerat nato in carne dei fi-
lio et lenio motu inferius in aere cur-
rens quousqꝫ veniret et staret supra
domum et presepium vbi erat puer
erat spiritus sanctus. Sicut tradit
Iheronimus de ministerio angeloꝝ
qui ibi dicit. ꝙ spiritus sanctus sub
ignea stella candidissima et fulgentis-
sima phōs reges inflammauit et in-
formauit vt natum deum intellige-
rent diligenter inquirerent ac arden-
ter adorarent in presepio. Item hic
per omnia multiplicater ꝓbat Aug.

de mirabilibz sacre scripture li.iij.c.
iiij.vbi post multa ↄcludit sic Sicut
sup apostolos in cenaculo syon cristo
ascendente in igne post ascendit ita ꝙ
magos ad ipm dei filiū nascentē sub
specie mirāde stelle ignee spūs scūs
adduxit Hec ille. Patē ex iā dictis pz
spm sanctū septies aduenisse in effigie
ignea vt verissime sic ꝓphetet Ihere.
de humano solatio et ꝑpue de inspi-
ratione sancte mris ecclesie De excel
so misit ignē ꝛc. Sancti em̄ et pfecti
ecclesie dicūtur quasi ossa fortia ꝙ ce
teri minus iusti qui nunc peccant et
nūc penitēt dicūtur quasi caro fluida
verūtn̄ tā hos ꝙ illos spūs sanct9 se
ptiformis grē septēpliciter erudiuit
Nam p primū sui aduentū testatur
triangulus lunaris ꝙ ↄtra iracūdiā
ad amorē dei et ꝓximi nos suauiter
erudiuit Per secūdū sui aduentū te
statur gemin9 circulus solaris ꝙ cō
tra auariciā ad elemosināꝛē liberalitatē
nos salubriter erudiuit. Per terciū
sui aduentū testatur carencia fellis
colūbini ꝙ ↄtra inuidiā ad pietatem
compassionis nos suauiter erudiuit.
Per quartū sui aduentū testatꝛ lin-
gue qualitas ꝙ ↄtra inobedienciā ad
pmitatē opationis nos salubriter eru
diuit. Per quintū sui aduentū testa
tur nubecula clara matutina ꝙ ↄtra
luxuriā ad castitatē nos suaui9 erudi
uit. Per sextū sui aduentū testatur
flamma vespina ꝙ ↄtra gule ↄsump
tionē ad tēpanciā virtuosam nos eru
diuit. Per septimū sui aduentū te-
statur stella puulina ꝑnia p ꝙ ↄtra
accidie ↄfusionē ad pseueranciā labo-
riosam nos erudiuit. Igitur sic ex du

plici septenario ↄcurrente sepacēs cō
cluditur ꝓphecia Ihere. ꝙ spūs scūs
de excelso misit ignē ꝛc. Dyonisius de
hierarchia angelica c.xij Spūs nāqz
scūs igni ꝓprie ↄpatur. Hz em̄ pri-
mo vt ignis virtutē mobiliorē Vnde
Ambro. sup illud Luc.i. Maria a-
biit in montana cū festinatione Ne-
scit inquit tarda molimina spūs san
cti gracia. Secūdo spūs sci sicut ig-
nis hz naturā occultiorē qꝛ nescit hō
vn̄ veniat aut quo vadit sic spūs quē
vult et vbi vult quibz vult et quācū
vult spirat. Tercio vt ignis oīa vi
cit et omniū est demonstratiu9 omniū
em̄ est artifex omnē hn̄s virtutē oia
ↄspiciens et in euāgelio om̄ia docebit
vos. Quarto est sine diminutione sui
ipsius omniū ↄmunicatiu9 qꝛ alij dā
tur sermo sapiēcie alij genera lingua
rū in eodē spū et sic de ceteris. Quin
to est vt ignis saporis et humoris al
ternatiu9 nā humores in corpe exco-
quit et digerit et cibos crudos ↄsumē
do in eis supflua sapidos et sanos red
dere ↄsueuit sic spūs scūs cogitatio-
nes et opa purgat pficit et viuificat.
vn̄ et orāt sic ecclesiastici Vre igne sci
spūs renes nostros ꝙ cor nostrū dn̄e
vt tibi casto corpe seruiam9 ꝙ mūdo
corde placeamus. De hoc igne celico
pulchre ꝓloquit auctor de ꝓprietati-
bz elemētoꝝ li.iiij.ꝓprietate xxxvij.
O inquit o felix flamma ardens ꝙ nō
vrens illuminās nō incinerās sic om
nes quos tangis in te transformas
amātes vt eciā merito dij viui appel
lentur calefecisti apostolos ꝙ tui amo
re oia ꝑter te reliquerūt. Calefecisti
martires et sanguinē fundere fecerūt

Calefecisti virgines & igne amoris· ignē fetoris extinxerūt · Calefecisti ↄfessores & duro carceri se mācipauerūt Ois em̄ creatura huius ignis benefi cio viget & viuit vt nō sit qui se ab scondat a calore eius vn̄ et ihere· sic uaferat ex pte oīs creature de excel so misit ignē &c· Qualis igit̄ appetit spūs scūs discipulos pz p effectū quo dotauit aplōs Dicit em̄ grego· xxviij Mora· ca·i· qz doctos discipulos & zelō succēsos & verbo eruditos intus red didit foras liguas igneas ondit quo aduenientē ↄmota sunt elem̄ta sono vehementi vt ignē & sonitū sentirent corpa igni vero inuisibili & voces soni tu docerent corda Foris igitur erat ignis qui appuit sed intus qui sciāz dedit Hec ille Item ad hoc est idem grego. omelia xxx· In ligmis igneis appuit spūs scūs qui oēs quos reple uerat ardentes pitr & loquētes fecit liguas em̄ igneas doctores hūt qz dū deū amando pdicant corda audienciū inflāmant nā ociosus est sermo docen tis si pbere non valet incēdiū amoris Hec ille Argumentū ergo spūs sā cti est si cor audientis inflāmetur ad verba docētis Scribitur em̄ psa·lxvi Ecce deus in igne veiet qd de spiritu scō in pētecoste ver9 erat ad litām & cotidie ver9 est de quolibet electo per grām vt vere quilibet talis sic posse rat De excelso misit ignem in ossibz meis· Capitulum xliiij.

A Expandit rethe pedibz meis et cōuertit me retrorsum·

Notandū q duo pedes ec clesie sunt vita sanctitatis & doctrina veritatis sicut ponit auctor de pprieta tibus elem̄to2 li·v·xpprietate lx. duo inquit sunt que quasi pedes firmissi mi scām supportant eccām vita sci im maculata & extris ac eciā doctrina soli da et salutaris vno pede mundū cal cat alio pede celū subintrat· vno pede transit piculū · alio pede ↄprehendit brauiū· vno pede transsaltat foueas cō fusionis eterne alio pede ↄscēdit i mō tana societatis supne vno pede cal cat tabernas demonū alio pede institu itur agminibus sco2 spirituū vno pe de oē malū aufugit alio pede ad oē bo nū currit Hec ille . Ad istas pedes alludi potest illud galieni i affo· libro ij· Pedes inquit cōponūtur ex ossibz & neruis et carnibz suptectis · Pari modo pedes ecclesie se habent in mora li ↄposicione sicut pedes hominis i cor porali ↄbinacione Nam doctrina re gularis quasi pes sinister hz p ossibz sciēciam p neruis diligenciam & pro carnibus eloquenciam ·vita vero salu taris quasi pes dext habet p ossibus sensum pium i ymaginādo actū iustū i opādo & sobriū victū i cogitādo Cōfir mat em̄ hec ↄclusio i floribz bern̄. li· viij· ca·lxxvij Tria inquit ·bern̄· sūt que hominem sanctum faciunt sensus pius actus iustus et victus sobrius p mum habetur veraciter · si fides vera deum sentit summe potentem sūme sa pientē summe clemētem vt p eius po tēciam nostram credam9 infirmita tem roborari p eius sapiēciaz nostraz credamus ignorāciam īformari p ei9 clemēciam nostram credam9 iniusti ciam iustificari · Et secūdum habetur veraciter si act9 nr̄ fuerit iustus p p fectā intētionē discretus p debitā ra

circũspectionẽ et fructuosius ꝑ aliquoꝝ
edificationẽ. Tãdẽ iiij. hẽ veraciter si
per cõtinentiã castitas si ꝑ societatem
caritas si per obedientiã humilitas in
timi⁹ acquirat. Hec ille. Item ad
istos pedes ↄscribendos concurrit illud
constantini in pantegni Pes inquit
est subtus carnosus in extremitatibꝫ
plan⁹ ⁊ in medio sui concauus. Pari
modo vita sancta et exemplaris quasi
pes dexter ecc̃e debet esse anteri⁹ sine
gibbositate criminis erũpentis et etiã
posterius sine gibbositate ẏpocrisis ap-
parentis Doctrina vero solida ⁊ salu
taris quasi sinister pes ecc̃e debet esse
anterius sine gibbositate erroris hosti-
lis. et etiã posterius sine gibbositate
timoris seruilis Sed ⁊ concauitas dex
tri pedis est naturalis appetitus fe-
licitatis concauitas vero sinistri pedis ẽ
naturalis appetitus felicitatis Sicut
enĩ ꝯm Aug⁹. li. xiij. de tri. ca. iij.
Omnis hõ appetit naturaliter felix
esse sic ꝯm phm̃ primo metha. Om-
nis hõ naturaliter appetit esse sapiẽs
⁊ naturaliter scire desiderat ⁊ sic eo-
ipso appetit subtilia quã ↄia De istis
igitur pedibus sic descriptis Ihere-
miã ꝓponit lamentũ. Expãdit rethe
C pedibꝫ meis. Sũt enĩ tria retia dya-
boli Cetera vanitas paganoꝝ vana cal
liditas hereticoꝝ ⁊ summa infideli-
tas xp̃ianoꝝ Primũ rethe ↄponitur
ex ydolatrijs radicatis. secũdũ rethe
ↄponit ex heresibꝫ sophisticatis et ter
tiũ rethe ↄponit ex supstitionibꝫ mul
tiplicatis quasi ex tot filis subtiliter
retortis trãsuersaliter ↄtextis ⁊ int
scalariter ↄnodatis. Hec aũt tria re
tia ꝑinceps mortis suis ↄmisit minis-

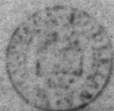
stris ad quos ꝑ modũ p̃cepti a tyran
no tartareo exijt hoc edictũ vsurpãdo
sibi illud io. xxi. Mittite in dextrã na
uigij rethe et inuenietis. q. d. expresse
sic A dextris vestris ẽ mare rubrum
fluui⁹ scꝫ fructuosus sꝫ alien⁹ qui est
xp̃i ecclesia A sinistris vestris ẽ ma-
re mortuũ fluui⁹ vester xp̃i⁹ qui est
oĩnis secta erronea. A sinistris ergo
oĩnes pisces i sagena mortis admissi
sunt et mortui reseruãtur A dextris
ũo pisces pulchri ⁊ pulcherrimi sunt
ac viuidi ↄfundãtur Mittite igitur
in dexterã nauigij rethe et inuenietis
D maximã copiã p̃de. Iste enĩ mũdus
est mare semꝑ fluctuãs et turbidũ in
quo discurrit nauigiũ malignoꝝ spi
rituũ pisces sunt hoĩes et pirate sunt
demones Naute igit ꝑscrutantur pi
rate insidiãtur classis diuiditur ⁊ ha
m⁹ dimittitur naues applicãtur et
remiges solicitãtur laxãtur varia ho
stiũ retia et capitur maxia pisciũ p̃-
da. vñ ⁊ allegorice sequit io. xxi. Mi
serũt igitur rethe in dextrã nauigij ⁊
nõ valebãt trahere p̃ multitudine pi-
sciũ. De istis retibꝫ retẽtis ↄquerit
petrus Rauen̄ ꝯmõe cxcix. Angustie
michi sunt vñqꝫ. Heu inquit dñe de
us oĩnipotẽs qꝛ ecclesia tua quasi fe-
nix vnica ꝑfectõne aplõꝝ: collo aurea.
mũdicia virginũ: cauda candida. ꝓphã
rũ p̃uisione: oculo ignea. ↄfessoꝝ ma-
ceratione: pede pallida. heremitaꝝ ab-
stinẽcia: ventre viridis. ↄtẽplatiuoꝝ
ascensu: ala sublimis. doctoꝝ eloq̃ncia:
cãtu melliflua. p̃dicatoꝝ excellẽcia: ro
stro rosea. martiꝝ certamine: pectore
purpurata. ⁊ p̃latoꝝ celsitudine: capi
te cristata. que in aquis angustie na-

tare venit in ventis violōcie a satie fal
conū mūdi auolare et sup terrā terro
ris ꝫ tristicie inter canes crudelitatis
a ꝯditore didicit intrepida volitare
iā paganoꝝ iudeoꝝ hereticoꝝ scisma
ticoꝝ nec nō ꝫ pfidoꝝ xp̄ianoꝝ retibz
illaqueat et hostibz inuadētibz vn̄qz
piclitatur vt merito sit vnica vox ei⁹
ꝫ vox susanne qm̄ angustie mihi sunt
vn̄qz. Hec ille. Dn̄ igit̄ ꝓpter tot
insidias tātoꝝ hostiū Jhere. sub tipo
ecclesie ꝯtra dyabolū quasi ductorem
et instructorē ma loꝝ hoim sic ꝯq̄rit̄
ꝑ hoc lamētū et sic luget suū infortu
niū Expādit inquit rethe pedibz me
is quasi alludēdo lamēto suo triplicē
poeticā ꝯūsationē sic diceret. Cōuīsus
sum quasi stitio effeminatus. ꝯūsus
sum quasi tiresias excecatus ꝯuersus
sum quasi stelles in vermē trāsfor-
matus. et sic correspondenter ad triplex
rethe pedibz meis expāsum ꝫ tripli-
citer intricauit me ꝫ ꝯūtit me retror-
sum Primo igitur sic scribit Ouidi
us methamor. li. iiij. stitio erat sacer
dos Jouis ꝫ iouē deseruit ꝫ berecin-
thiā deā terre coluit et ideo Jupiter
eū in feminā trāsformauit. Morali
ter notandū ꝙ poete fingūt iouē fuis
se deū deoꝝ ꝑ quē intelligo deꝝ deū
xp̄ianoꝝ. Om̄es eīm sancti dij sunt
et erūt nō natura sed gr̄a q2 q̄ntū vo
lent erunt potentes et quantum vo-
lent erūt sapiētes et ex ꝯditione bea-
titudinis erūt semꝑ summe clemētes
Vn̄ scribē in ps. Ego dixi dij estis
et filij excelsi om̄es. Hin⁹ iouis om̄s
xp̄iani sunt sacerdotes in baptismo in
uncti et ꝯsecrati sic scribē Apoc. i.
Dilexit nos et lauit nos in sanguine
suo ꝫ fecit nos regnū et sacerdotes s3
q2 multi istū iouē deseruerūt et ad be-
recinthiā deā. i. ad vitā voluptuosam
et carnalē que nūc in terra quasi di-
citur se toto conamine ꝯūterunt id
circo in fēias mutati sunt scz ad om̄e
opus meretriciū effeminati sunt sicut
scribē iij. Regū xiiij. Effeminati inuē
ti sunt in terra Olim erāt ecclesiasti
ci militaris animi ad aggrediendū ar
dua ad sustinendū vulnera ad ferren-
dū vincula ad appetendū oia tormen
toꝝ genera ad ꝯtinuādū abstinēcias
ad ꝑficiendū ꝑnias austeritate auidi
et caritate sic accensi xp̄o pncipi sic ce
lestis milicie sic ardenter adheserunt
ꝙ quasi recompensantes quid ꝓ quo
sanguinē effundere sitierūt Sz iam in
terra effeminati inuenti sunt molles
ad sustinendū fragiles ad resistendū
recordes ad incipiendū labiles ad ꝑfi
ciendū excordes ad resumendū. et sic
om̄nino muliebres ad ꝑficiendū. et sic
sexus transformatur in sexū. Et hoc
est qd plāgit Jheremias cū dicit Cō
uertit me retrorsum. Secūdo quasi
tyresyas ecclesia xp̄i excecat Fingit
eīm apud poetas sic tangit Ouidius
methamor. li. iij. et Allexā. necham
in suo methalo. li. i. ca. iiij. ꝙ tyresi-
as erat pastor Jouis habens septem
oculos et quia videns serpentem plu
tonis contra serpentem Jouis preua
lere succurrere noluit idcirco iupiter
teresiam excecauit. Moraliter intelli
gendum est ꝙ pluto fingitur deus in
ferni ꝫ iupiter vt dictum est deus ce
li. Concertāt igitur perpetuo prelio
corpus et anima quasi duo dracones
duorum deorum xp̄i scz et dyaboli sed

quia terresias .i. ecclesiasticus pastor
et p̄latus qui septē donis sp̄us sancti
quasi septē oculis p̄conizat vel teresi
as .i. ro̅ iudicialis regulatiua actionū
anime que vij. virtutibz moralibz qua-
si vij. oculis dotabat pugnā inter tēp
tationē et voluntatē perpit nec sucaur
rit. Ideo nūc in penā peccati ecclesia
quasi alter ely p̄ filijs se dāmnens cõ
fundit et conquassatur & aia quasi alt
sampson capit conuincitur & excecatur
& sic tā ecclesia q̄ aia semp vij. ocu-
lis orbatur & in se infortunat & sic
ex p̄ma trāsformatione virtutis in vo
luptatē nūc secūdo cōuītur infelix ho
mo in ignorāciē cecitatē vt merito p̄-
pter hoc infortuniū vex sit lamentū
p̄pheticū q̄ conūt me retrorsum.

t Tercio ecclesia quasi steles in vermem
trāsformat. Nā sicut fingit poeticē po
etica et sicut tangit Ouidi9 meth. li.
iiij. Steles regina erat formosissima
et q̄ secūū adamauit cōuersa est in ver
mē stellionē. Sicut aūt p3 Leu. xxx.
in glosa stellio tanta velocitate pedū
serpit et currit vt cū nō h vbrat pen-
nas subito tū altissima queq3 scandit
ad maximē. Et sicut tradit plini9 li
bro viij. ca. xxix. Stellio nomen h3 a
colore est eīm testio'a lucētibz guttis
more stellar curiose depicta de rore
celi viuit sed tū est venem fortissimi.
Moraliter hec steles regina formosa
est x̄pi ecclesia graciosa s3 q̄ terrena
et s̄milia transitoria et caduca satire
pamauit ideo iā in vermē stellionē cõ
uersa est et trāsformata Stelio eīm ti
pū tenet multor ecclesiasticor tam
veloci eīm transitu et tā celeri gressu
tāq3 p̄pati cursu oēs dignitates sta-
tuū omēs celsitudines graduū omnia
culmina p̄motionū cōscēdūt vt iā pe-
dibz sup terrā simplici9 gradiātur sā
ūo subito saltu ad astra rapiātur. De
quibz iō dē in floribz bern̄. li. iiij. ca.
h. p̄pter ambitionē qua indigni ad ho
nores aspirant inueniūtur in ecclesia
p̄lati et pontifices inscij et insolentes
Nā puer p̄motus ad senis officiū fit
senex puerulus p deiectus & vicia sed
puer centū annor maledictus erit.
h Hec ille. Silr̄ sic stelliones viri eccle
siastici de rore celi viuūt .i. de decimis
et oblationibz quas p̄ celesti ministe
rio p̄ ānona sic recipiūt vt p̄prie sic
dicatur cuilibet tali incursori sicut di
xit ysaac iacob supplātatori i rore ce
li et in pinguedinē terre erit benedictio
tua Silr̄ ecclesiastici sicut stelliones
stellis decorātur hn̄t eīm multas g̃ci-
as eminētes quasi tot stellas pluri
tes Sūt nāq3 multi eor gloriosi fa-
mosi ingeniosi & amorosi sunt diuites
fortes honesti cōpositi sunt prudentes
eloq̄ntes fortunati & lrati s3 tū nō ob
stantibz tot lucidis stellis sunt insup
sicut stelliones vilitate criminū vari
etate sceler & enormitate opū venē-
nati. Et sic ecclesie ministris nup ṽ-
tuosis nūc ūo viciosis nup deo gratis
nūc ūo sceleratis p̄prie alludit illud
ysa. xlij. Couersi sunt retrorsum. et
ideo cōfundātur cōfusione publica. Me
rito igitur p̄pter hui9 triplicis trās
formationis & cōfusionis opprobriū ec-
clesia sic prūpit in planctū et lamētū
Expādit rethe pedibz meis et cōuītit
me retrorsū. Et sic ponit me desolatā
tota die merore cōfectā Nā iā de cō-
pta ecclesie passione et persecutione

transgressione diuisione & opprobrio videtur iam impletum esse illud ysa. liiij. vt mulierem merentem derelictam & abiectam ac meretricem spiritu vocauit me dominus. Ecclesia enim filios enutriuit & educauit. Ipsi autem impinguati incrassati ditati & dilatati spreuerunt eam Et sic ecclesia abiecta a filijs et despecta exponitur desolata totaqz die merore confecta. ca. xlv

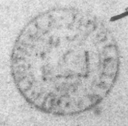
A En de excelso misit ignem in ossibus meis et erudiuit me Men vt supradictum est in hebreo interpretatur viscera in latino sub hac igitur littera Men in sensu tropologico Iheremias totum hominem deplangit aberrantem a suo principio totumqz infortunium peccatorum originem habere supponit ex sui centro medio cum dicit Men. Nouerat enim cum philosopho quod virtus concreata homini et etiam virtus theologica homini infusa nec non & virtus moralis ab homine acquisita sedem habet in anima quasi iam in quodam mundi minoris medio secundum quod meritum consistit de merito gratia peccato virtus etiam vicio et sic quasi in eodem medio certat vita cum morte et securitas cum periculo atqz omne quod quicquid hominem impedit vel confundit quicquid aggrauat vel condempnat radicem habet ex anime secretario idcirco primos motus et actus malos voluntatis et cogitatus deliberate dampnabiles qui sunt quasi vera viscera anime rationalis que dicitur homo interior ex quibus vitam vel mortem recipit eternam nec homo exterior idcirco illa anime interiora tamquam omnis mali principia deplorat cum dicit Men Dicit

B enim consenauit Albu. & suus commentator in introductorio suo maiori super astrolog. li. iij. dif. v. de fluxu maris et refluxu ac etiam auctor de proprietatibus elementorum li. v. proprietate prima. Inter omnia pericula maris singulariter est timenda procella tempestuosa que in fundo maris generatur eo quod illa sola naues subuertit et submergit. Pari modo inter omnia hominis infortunia illa tempestas est magis cauenda quasi maxime periculosa que in fundo mentis in medulo cordis causatur eo quod illa sola homines perimit & punit et illa est consensus in culpam mortalem quam propheta deplangit cum dicit Men. Vnde ad enigmaticam confirmationem ymaginationis predicte loci habetur illud mirabile quod tradit Eusebius salomonis de le. legem. Anno inquit clix. in templo per salomonem in monte moria condito. In festo phase circa noctem mediam talis vox ter terribilis exaltata omnes templi custodes exterruit. Vox enim horribilis inter sancta sanctorum sic personuit veneno veneno in capite veneno in corde veneno in ventre. Mane illo cientes pontifices et sacerdotes interiora templi perscrutantes inuenerunt infra sancta sanctorum vipam columbamqz candidam eius morsu occisam non minus ex suo prodigio dolendam quam stupendam. Hec ille. Hoc

C mirabile contingit vnico tantum anno reuoluto ante mortem christi et forte ad designandum quod dei filius incarnatus quasi columba sine felle criminis a vipera scilicet per venenatam iudeorum inuidiam occideretur Nam sicut tradit Eusebius historiographus parte. i. li. vij. Ab edificatione templi sub salomone ad christum natum in bethleem fluxerunt anni mille xxvij Et sic fuit Ihero. de obstinatione iudeorum. Et etiam sicut tradit magister hystoriarum super actus apostolorum rubrica

incidentali de sacerdotibꝫ iudeoꝝ xp̄us vixit in terris xxxiij. ānis Additis igitur xxxiij. ānis ad cxxvij. annos p̄cedentes erūt simul cvi. ān inter edificationē tēpli et mortē xp̄i igitur addendo cvi. ānos ad clix. annos pꝫ ꝙ excessus unius nūi ad aliū est solūmodo unitas igitur p verā calculationē numeralem sequitur ꝙ hec mirabile ꝓdigiū euenit ante mortē xp̄i in pascate anno uno reuoluto Hoc igitur ꝓdigiū nichil aliud ꝓ nūc moraliter ꝑnosticat nisi ꝙ ꝓpter vipam mortalis culpe que inuenta est latēs in sancta sanctoꝝ. i. anime ꝯsciencia filius dei ihesus xp̄us moriretur. Hoc est vipa namqꝫ venenosa quā plangens ꝓpheta summe obhorret cū dicit Mē quasi diceret. tota ꝯfusio hoīs procedit ex infectione mentis. Est enī voluntas anime quasi caput cor et venter i homine et ideo venenū vipe in capite in corde in ventre est peccatū in voluntate. Sicut enī a capite ꝓcedūt omnes nerui in quibꝫ ꝯsistit fortitudo corporis ita a voluntate ꝓcedūt volitiones i quibꝫ ꝯsistit valitudo maxima mētis Secūdo sicut in corde est sedes tā vite ꝙ̄ mortis corpalis ita eciam in voluntate est thron⁹ dei vel dyaboli cathedra gracie vel criminis quasi vite vel mortis spūalis. Tercio sicut in vētre digeritur oīnis cybꝫ recept⁹ ad commodū vel incōmodū ita et in volūtate oīnis motus ꝯceptus digerit ad meritū vel demeritū. Est igitur voluntas anime quasi caput quasi cor et q̄si venter in hoīe et sic peccatū in volūtate est venenosa vipa in capite corde et ventre atqꝫ sic peccatū gignit grā

in mentis thalamo sicut vipa columbā candidā in templi sanctuario unde et triplici veneno interp̄tatur triplex venenū in signū ꝙ malū culpe venialis et malū culpe mortalis et malū pene infernalis originē trahit a mente sicut testatur saluator Math. xv. De corde exeūt cogitationes male homicidia adulteria fornicationes furta falsa testimonia et hec sunt que coinquinant hoiez. Ihere. igitur videns oīne malū erūpe ab interiori incipit lamentū a secretiori cū dicit Men. q. d. illud Abacuc ij. Ecce iste coopertus est auro et argento et oīnis spūs nō est in visceribꝫ eius. Quāobrē sic suspirat D. sub tipo humani generis Cor mūdū crea in me deus et spūs rectum innoua in visceribꝫ meis. Volitiones enī anime quasi viscera in corpore hoīe mo periculosius ledūtur qꝛ illis infectis opa oīnia corrumpūtur. Secundo secretius absconduntur qꝛ soli deo cogitatus cognoscūtur. qꝛ sicut tradūt doctores dyabolus semp cogitationes nostras ignorat quousqꝫ aliud signū earum exterius appareat. Tercio s̄m Cōstantinū inter viscera sunt duo membra quorum unū semp est semiplenū et aliud semp vacuū. pari modo in anima intellectus per fidem est semiplenus in celo erit omnino plenus quia videmus nūc per speculū et in enigmate tunc autē facie ad faciem. Sed voluntas semp appetens summū bonū semp manet vacua quousqꝫ pascatur i prima visioē beatifica Quarto delicati⁹ reficiūtur qꝛ verbo dei eo qd̄ nō solo pane viuit homo sed in oīni verbo qd̄ p̄cedit de ore dei.

Quinto teleri⁹ corrūpūtur q₂ vix tē ptationibz tangūtur quin insinuātur ꝫ ledūtur. Sed qualiter aie viscera q̄ sunt cogitatus ꝫ potēcie intellcāis sc₃ memoria et volūtas q̈liter subūtūtur et corrūpūtur oñdit Jhere. ca. iiij. cū clamat ventrē meū doleo q₂ ꝓsus cor dis mei ꝯturbati sunt in me quā au ctoritatē pulchre ptractās ad ꝓpositū venerabilis beda in exhor. ca. c. xxxv. exponit sic. ventrē meū doleo q₂ q̄n to infelix bibo tanto pl⁹ haurire sitio dulcedo em̄ delectacōis dāpnabilis in cella vinaria voluptatis me invitavit ad bibendū haustū felicitatis optulit sed poculū mortis ꝓpinavit gustavi et ecce quasi mel in ore meo sed cum ebiberat spūs me⁹ ecce fel in ventre. venter me⁹ volūtas mea potus meus culpa mea. Crediderā hausisse calicē vere delectacōis et ecce fecē̄t in fundo feces ꝯfusionis. Apparuit in palato vi nū meū seu ꝯfectio fruicōis et ecce i stomacho experientie absinthiū amari tudinis et vere mors i olla remorsus em̄ insurgit passiones pullulāt. lan guores invadūt corrosiones ꝯspirant intra viscera ꝯsciēcie venena calescūt viscera tumescūt torciones sentio tor menta sustineo ac ego desperans pereo. ꝫ ideo ventrē meū doleo. vinū delectatio nis om̄is creatura appetit ꝫ ꝯfectio nē fruitionis oīs aīa ꝯcupiscit gusta re om̄e os desiderat epulare. Ois ven ter accelerat sed inter vinū ꝫ venenū ꝯsuetudo nō discutit. aviditas nō di scernit dolor em̄ culpe excecat. sapore sophisticat tēptatio immutat suggestio aiat delectatio deludit. ꝓsus mortē cō cludit visus prudencie caligat ꝫ gu stus recte rationis errōnie iudicat. Quāobrē pupillā oculi defleo linguā palati lugeo ꝫ sic ventrē meū doleo. Heu illa pincerna ꝓdiga ꝑpetue ꝑ ditionis illa maga malefica ꝫ male dicta Circes amoris inordinati et de lectationis dolose poculo peccati me in ebriavit et quodā carmine criminis i cessanter trāsformavit et ita nūq̄ in eodē statu ꝑmaneo. Nūc nāqz me ef figiat in leonem supbie nūc in aquilā invidie nūc in canē ire. nūc in asinum acadie. nūc in vulpē dolositatis. nūc i lupū rapacitatis nūc in leopardū ire ali os infestantē nūc i leenā avaricie om nia devorantē nūc i symeā curiose va nitatis nūc in viperam dolose volupta tis nūc in suē de honestatis nunc in ursum crudelitatis nūc in leporē impa tientie nūc in strutionē insipiēcie nūc in phitacū adulantē nūc in hupupam defraudantem nūc in regulū reprehensi bilis recidivationes nunc in basiliscū horribilis obstinationis. Hec ꝫ hijs similia operatur in me inordinatus ap petitus qui viget in me et irregula tus amor mentis mee habitans in ca mera voluptatis mee et discerpēs ac dilanians om̄ia viscera mentis mee. Et hic est q̄ viscera mea lugeo voli tionem luo visceribz ꝯdoleo et ventrē meum doleo. Hec ille. In huius igi tur conclusionis contestationē Jhere mias considerans totius desolationis exterioris interius in anima esse ori ginem ꝯdit luctū ad mentē misera bilem et viciū voluptatis quasi univ̄sal ꝑditionis principium deplangit et de plorat cum dicat Men gē.

a E excelso mi. &c. Hec appet
esse vox tā anime ↄfiacētis in ū
tutis culmine q̄ etiam anime penitē
tis p ppetrato crimine De exceso mi
sit ignem &c. Docet em̄ ypocras de se
cretis nature q̄ decē sunt ossa maria
in humano corpe & correspondenter mora
liter decē sunt ossa p̄ papua cuiuslibet
rōnalis anime que sunt tres potencie
naturales scz memoria volūtas et in
tellectus & tres ūtutes theologice scz
fides spes et caritas et insup quatu-
or ūtutes cardinales Justicia tēpan
cia prudencia & pseuerancia Hic autē
colligitur ex phō de aialibz li. ij. iij.
et xij. et ex ↄstantino li. ij. Ossa sunt
membra corpis forciora. Pari mō vo
lūtas aie est inclinabilis stāte sua li-
bertate. secūdo em̄ sunt occultiora Os
sa em̄ cute et carne tecta vbiqz celan
tur et tegūtur excepto q̄ in ore ossa
dencū demonstrātur. Pari mō cū ani
ma sit inuisibilis ↄn̄s est q̄ eius tres
potēcie sunt oculo carnis occultate ni
si tm̄modo p effectū actionū. Tercio
sunt ossa ligamētis neruosis & huōri
bz ūtuosis colligata. Pari mō virtu
tes aie sunt sic sibi mutuē taliter con
nexe q̄ sic tradit Grego. xxij. mor.
in principio q̄cūqz vnā virtutē violat
nullā omnino virtutē huat. Et ad
istū intellectū scribī Jaco. ij. q̄ quis-
cūqz totā legē huauerit si offendat i
vno factus est omniū reus. Quarto
sunt ossa colore candidiore decorata.
Pari mō potēcie aie sic tradit aug.
de creacōe p̄mi hominis sine omi ma-
cula fuerāt ↄcreate et pfecta virtute
caritate scz quasi nobiliori colore exti
terant decorate. Quinto sunt ossa hu
more dulciori irrigata In cui9 expi-
mentū dr̄ et verū est pverbiū q̄ qn
to ossibz ppinquiores tāto carnes sunt
dulciores & cā est q2 ossa de se sunt po
rosa atqz humor medullaꝝ in ossibus
generatus naturaliter se diffūdit per
meatus ad carniū nutrimentū. et sic
p euaporationē medulle p poros ossiū
carnes que sunt ipis ossibz vicinores
sunt ceteris carnibz dulciores. Pari
mō anime potencie naturales humo-
res gracie in via et humores glorie
in patria deberet irrigari. Et sicut
quantum plus ossa hn̄t de medulla
tanto carnes vicine sunt dulciores et
viuaciores ita eciā quāto plus anime
potēcie replētur gr̄a tāto erūt beatio
res et ceteris gloriosiores. Sexto sm̄ b
Constantinū sunt ossa in quadruplici
dr̄a sunt em̄ rotunda sunt longa sunt
ↄcaua sunt solida et p̄mō ad virtu-
tes cardinales se hz ipsa aia. est em̄
quasi os rotundū prudencia p circula
rē circūspectionē. Est etiā quasi os
longū pseuerancia ppter pugillarem
durationem. Est eciam insuper tem
perancia quasi os concauum quia in-
debitam vetat repletionem et tandem
est iusticia quasi os solidum quia illi
citam vetat inscissionem. Sicut enim
sm̄ Constantinum ex ossibus leonis
concussis ignis erumpit nec tamen os
sa confringuntur Pari modo ex mar
tiribz et hmōdi pfectis viris multipli
ci violencia ↄcussis ignis amoris ↄcu
tit nec tn̄ ipi ictibz cedūt nec dissolnū
tur sed ma9 ex iusticia ↄsolidati fer
uētiores fiūt & ↄstanciores. Ista igi
tur sunt x. aie ossa de quibz hic sic lo
quit pphā De excelso mi. ig. Decimum

em̄ ista quattuor p̄dicta esse eciā sunt quattuor ignis genera Est em̄ primo ignis pene nō demigrātis sz expurgantis qui est tēpalis tribulatio Scribit̄ em̄ eccle·ij In igne pbat argentū et aurū hoīes uo receptibiles in camino hūiliationis et ↄfirmat p Aug⁹· sup illud ps xviij·Emūdabor a delicto meo maximo Sicut ignis venit spūs scūs senū carnis ↄsumpturus aurū decocturus et purgaturus·Silr Aug· sup ps·xxi. In tribulatione pfect⁹ pbat̄ xpian⁹. In fornace tribulatiōis aurū est palea est qr ignis angustie i angustiato varie opatur nā paleā in cinerā vertit sordes auro tollit et sic in quibz habitat deus quasi aurū p ignē purgātur p tribulationes·Itē aug· ibidē sup illud ps. psalmo lx· Qm̄ ab ipo paciencia mea in fornace palea in cinerē ↄuertitur ⁊ trāsmutat aurū vero sordibz exuitur ⁊ purgatur. Fornax mūdus palea iniquus aurū iustus tribulatio socius artifex deus· Scdo est ignis doloris penitētis et plorantis de quo scribit̄·i·cor·iij· si cui⁹ op⁹ arserit detrimētū paciet ipe autē salu⁹ erit sic tm̄ quasi p ignē ↄsidicat si opus alicui⁹ arserit igne ↄcupiscēcie detrimētū paciet qr non erit saluus nisi p ignē ardētis pnīe·⁊ hoc ↄfirmat p Orig·sup Exo. xxx·si doctor legis misteria capias si secretorz archana discucias peccancē nō arguas negligentē nō corripias ignis tuus illūīnat sed nō inflāmat Si āt alios edoceas ⁊ sic moneas vt pfinias teño sacibz pnīe nō incēdas flāma doloris nō ↄburas ignis tuus illuminat sed nō inflāmat ad salutē·Hec ille·

Tercio est ignis grācie nō incinerantis sed ↄseruātis de quo Isid·de obstinatione iudeorz Ignis autē deuorat vos qr ignē gratie extinxistis· Missus est em̄ ignis in terrā vt cecos illuminaret frigidos inflāmaret vt flumē fomitis exsiccaret et mortuos viuificaret·Hec ille. De hoc igitur igne scribit̄ ysa.l. Ambulate in lumine ignis vestri·Quarto ē ignis amoris pficientis et transformantis ·De quo saluator luce xij·Ignē veni mittere in terram et quid volo nisi vt ardeatur Ardeat igitur ignis amoris in nomine xpristi et preualeat ⁊ maledictus sit qui extinguat De ardore huius ignis testatur Grego·omelia xvi·⁊ omelia xxxiiij. Sunt nōnulli qui sūpne ↄtēplacōis facibz accēsi in solo sui ↄditoris desiderio suspirāt et anhelāt·Nichil in hoc mūdo cupiunt sed solo eterni sponsi amore pascuntur terrena queqz abiciūt tēpalia queqz mēte transcendūt·amāt cū feruore ⁊ ardent in amore·atqz in flāma sui ardoris feliciter requiescūt·Tales alios sic accendūt qp quos vero tangunt ptin⁹ in amoris ardore feruere faciūt Quid igitur istos nisi seraphin dixerim quorz cor in ignē ↄuersum lucet et feruet qr et mentiū oculos ad superna illuminat et ↄpūgendo in fletibus viciorz rubiginē purgant·Hec ille· Hic igitur ignis est de quo Sapiencie xvi·Mirabile erat quia in aqua que omnia extinguit plus ignis palebat Quia in aquis lacrimarz ⁊ languoris fouetur ignis feruētis amoris Amor enim verus igni optime comparat qr ꝫ sicut colligit̄ a dyo·de āgelica

ierarchia ca·xij· ignis hz virtutē sic i
mutatiuā q: om̄em mūdi matriā in a
gendo supat i sui spēm ɔuertit & trāſ
mutat & hoc etiā verissimū est de amo
re· Dicit em̄ arnoldū· de musica amo
ris Amor absentē amanti repñsentat
Amor amatū amanti incorpat· Et
certe hoc exptū fuit in pglorioſissimo
illo btō Francisco xpi stigmatibus i
signito de quo sic dr· Sic trāsforma
tur cor amantis in id qd amat· q p
mēbra foris virtus erūpat amoris·
Scdo amor vt ignis virtutē hz leui
ficatiuā Dicit em̄ ſm hug· sup Dyo
nisiū de angelica ierarchia ignis in oi
corpe ē & tm̄ sup oia est ita amor oēs
ad oia ducit & sic oēs ad ascensum se
cū attrahit & ɔducit qr ſm pūbium
platonis & sententiā senece Amor imo
bilē mobilitat Amor oipotētē supat·
Nichil difficile zelanti nichil īpossibile
amanti Et sic apparet q amor tercio
quasi ignis hz virtutē viuaciorē & ac
tionē fortiorē Vn̄ cant· viij· scribitur for
tis vt mors dilco· q· d· Nec morti
nec amori aliquid resistit sz tā mors
q̄ȝ amor oia vincit· Amor pimit et
mors occidit Amor mortificat mors
mortificat· Iste igitur q̄drupler ig
nis inflāmat oēs angulos aie iusti·
E ihrre sic ɔtristante· Sicut de excelso
&c· Ignis em̄ ineffabilis qui de9 est
in celo missus in terrā qualiter oīa
picula euademus nos erudiuit p sep
tē mira enigmata· Sic igit scribit
ab Auerroys de pūerbijs & enigma
tibus Ar· & plato· Plato cū semel
opponeret ei arzone q̄liter oia picula
securius ptransiret Rndit sic Si sa
turnū saturno viuificaueris et solem

sole obscuraueris Si lunā luna salli
taueris si ignē igne extinxeris si ven
tū vento pacificaueris si aquam aqua
desiccaueris & si terram terra leuifi
caueris securus ab oibus ptransibis·
Hec ibi Per ista em̄ septē miranda
enigmata ignis spūs sci inuisibiliter
resideā i aia quasi doctor ois veritatis
collocatus in cathedra nos subtiliter
erudiuit & instruit ad cauendū et ex
cludendū oia picula vt verius ppositū
sic ɔcludat de septiformi enigmate·
De excelso misit ignē in ossibz meis·
& erudiuit me· Primū igit enigma ē
q saturnū saturno debemus viuifica
re· Pro cuius explanacione notandū
est q sicut dicit haly de iudicijs astro
rū· Saturnus ē planeta de terra re
motissimus & tm̄ magis nociuus eo q
quantum potest ad mortem & ad de
structionem omnia disponit in colore
palidus est et liuidus quasi plūbum
Et sicut docet ptholomeus· hō natus
& pcipue conceptus in dominio satur
ni naturaliter est fuscus corpis ma
cius grauis tristis piger raro hilla
ris & ridens glaucus liuidus· & erit
illi animus amarus Hec ille· Iste sa
turnus ē ois inuidus Est em̄ ɔiter f
hō inuidus p̄ cūctis hōibus ex passiōe
inhabitante vultus turpioris· risus
rarioris gestus grauioris visus tristi
oris subsidij pigrioris coloris palli
dioris verbi nequioris & aīmi amario
ris Est etiam inuidia a terra ɔgau
denciū i celo iter septē mortalia remo
cior sic saturn9 int' vij· planetas a no
stra tra remociū ē· distācior ē & oi
bz pctis est peior sicut saturn9 est oi
bz plaētis maliciosior· Et hoc pp̄ ē mali

cīā quā includit directe ɔtra spūs sci
clemēcīā· Dicit em̄ Orig̃· sup̄ Geñ·
et Ihero· de testamētis xij· p̄triarcha
rū sup̄ illud geñ· xxxvij· Accusabat
Joseph frēs suos ad prēm de crimi-
ne pessimo. Intelligendū est de inui-
dia et hoc de se ponitur in cañ· v· q· i·
p̄ aff· uer̄ vbi dr̄ q̄ inuidia est pessi-
mū viciū in xp̄iano vn̄ ⁊ inuid⁹ quasi
alter saturn⁹ q̄ntū p̄t mortificat oīa
viuida in quibꝫ viget virtus valor
aut grā· Dicit em̄ Aug⁹· pte iij· ser
mone xxxiij· nisi eēt claritas scōꝝ nū
q̄ surgeret inuidia iniquoꝝ Cui ɔcor
dat illd̄ platonicū Esto tersites ⁊ nul
lus tibi inuidebit· Hec igitur ē fons
ille de quo beda de ymagine mūdi li·
iij· ca· ix· Est inquit in oriente fons
canin⁹ cui⁹ aqua tante noscitur corro
sionis q̄ tam immersi corticē abscin
dat et corpis aut man⁹ immerse cu
tē euellet aut auis miecte pēnas ɔsu
G mit Hec ille· Pari mō venenosa inui
dia sup̄ioribꝫ detrahit pes corrodit fa
mosos mordet virtuosis inuidet gra-
ciosos lacerat ⁊ oīes ɔdēpnat· Se-
cūdo vitiū inuidie dr̄ pessimū ꝓpter tri
sticiā quā ꝓprio obiecto induat abdi
cando delectabilis boni influenciā· Nā
oīe peccatū aliquid delectacōis con-
fert· peccanti· p̄ter inuidiā sup̄bia eīm
delectat p̄ excellēciā Ira p̄ vindictam
accidia p̄ q̄etē luxuria p̄ libidinem aua
ritia p̄ diuicias et gula p̄ dilicias· Sꝫ
sola inuidia mordet ⁊ torquet rodit ⁊
ɔsumit ac suū pimit possessorē et hec
videt eē ɔclusio Ihero· eplā lxxxiiij·
Quid inquit delectacōis criminis de
formis criminibꝫ mundo restat inuidia
Ip̄m em̄ secretis ɔsciēcie vngulis li

uor ip̄e discerpit et alienā felicitatem
sui tormentū facit vn̄ et de hac inui-
dia satirmina cōcludit sic ad p̄dicta
ille venerabilis beda in exhor· ca· cxi·
vbi ptractās illd̄ luctuosū geñ· xxxvij·
Fera pessima deuorauit filiū meū io-
seph perdit sic Nota q̄ ioseph filius
accrescēs interp̄tatur ⁊ iō fera pessiā
inuidie deuoratur esto tinea thesauri
esto pipsima pomi esto oris̄tes ⁊ ter
sites quoꝝ alteꝝ nullū recepit deū
nisi seip̄m nullā felicitatē dixit nisi de
lectationē nullā legē voluit nullā se-
ctā apꝓbauit alter uo nullā fortunā
appeciit nullā grām hūit nullam vir
tutē acceptauit sed cū vicijs ip̄is vt
oīes excedet attēptauit ⁊ cōcertauit
Esto obiectū opꝓbrij atꝫ monumētū
mortui et null⁹ tibi inuidebit sꝫ esto
fili⁹ accrescēs re vel noie ⁊ fera pessi
ma te deuorabit· Hec est infernalis d
aquile pēna pdicionis q̄ columbaꝝ pē-
nas corrodit ⁊ cōsumit· Hec vipera
mortifera que aluū genitricis sui di-
lacit ⁊ dilacerat Hec ē basilisc⁹ scipe
dalis i cordis cauna latitans q̄ lactu
morsu visu flatu oē viuū pimit ⁊ cōsu
dit· Hec ē lup⁹ sanguinari⁹ de cui⁹
in testinis cordule musicalis i cithara
vanitatis ⁊ cōcordie a cordulis agnine
innocēcie discordat ⁊ dissonat nec nō
⁊ corda cordā corrodēs armoniā amo
ris i discordiā doloris transmutat O
mōstrū infabile cui⁹ caput ē ip̄e dy
abol⁹ cuius cor hō inuid⁹ cui⁹ oculis
turbacō c⁹ man⁹ cōmotio c⁹ pax occi
sio c⁹ pes pdicō quō ordinē creatꝛ
subintrasti ⁊ i natura nobiliori q̄lē
nidificasti q̄ nature leges infinite ex
ulāt. Tu angelos reꝓbos intoxicasti

hoies de padyso pcipitasti dei filiū cru cifixisti & otra sancti spūs clemenciā aciem dirigis & oppugnas omēz creaturā ofudisti qd huiusqz languet & i gemiscit & otra oditorē sola militas tu pessimū peccatoꝝ. Hec ille. Per iā dicta ergo ocludit tā ex ospectu q ex affectu q omis inuidus est saturn⁹ Sed opz saturnū saturno viuificare Qd videt mirabile qr omne simile augmētat sibi simile & ideo saturn⁹ saturnū mortificaret et nō viuificaret et sic de ceteris enigmatibz quoꝝ qdlibet includit vt appet otradictionē Sed sciendū q duplex est saturn⁹ celestis et terrestris Celestis vt dictū est est planeta ignobilis condicōis Terrestris vo fuit rex nobilis opationis. Sm eni Alber. in mitho. suis li. i. ca. iiij. Saturn⁹ erat primus rex latinoꝝ qui descendens in ytaliā videns incolas inciltos et nescios ex cōpassione ipos docuit terendi & arandi modū et artē et formā viuendi in vsu & arte exēplo ppio informare dignabat et sic indigenna languidos in sipiencia semmutuos et ignorācia mortuos ad humane vite industriā doctrinauit vn̄ et tpa saturni ppter opulēciā et clemenciā apud poetas dicūtur aurea regna vel secula aurea floruisse Per istū regē saturnū intelligit cōpassionis beneficiū q inter omia excogitata securi⁹ et ci⁹ solū vincat inuidiā Dicit eni auctor de pprietatibus elemētoꝝ li. v. pprietate xiij Vis inquit saluos fieri a peste inuidie vincū sos inuadente disce vinūsis opati maxime omibz bn̄facere et mox in te morietur venenū inuidie inuincibilis impē de solaciū cui morsum impmisti impmere tue mēti pietatis caracterē vbi pdolū mortalis inuidie statuisti. Erigat se in te generosa liberta et eligat in aioso certamine inuidiā vincere virtuosa volūtas et sic miro modo miles & mediās te mortuū viuificās ac volūtarie vict⁹ inuict⁹ triumphas Nec eni estimo alia quauis cautela quēpiā posse inuidiā meli⁹ securius & ci⁹ supare. Hec ille. Ex isto planissime pz qualiter saturnus saturno viuificat cū venenosa emulacio obsequiosa ōpassiōe visterose mortificatur. Secūdū enigma docet solē sole obscurare Est igit sol supbie q est peccator et est sol iusticie qui est creator Sic igit pz in theologica planetaꝝ cū sol i suo cursu puenerit ad summū sui circuli scz ad primū pūctū cancri tūc subito retrocedit in rota zodiaci Pari mō supb⁹ sp nitit sublimari & iō in circulo fortune currēs de gdu ad gdū qsi de signo scādens ad signū sp sine statu festinat fortunari. sz cū ad summū puenerit tēpalis dnij tūc qsi sol in cancro subito relabit in circulo infortunij Decidēt eni pu. xix. Supbū sequit hūilitas scz nō virtutis sz ruine Vn̄ & pu. xvi. Cōtritionē pcedit supbia & an̄ ruinā exaltabitur spūs sz vn̄ generatur & quō eclipsat splēdor vane glē i sole supbie reūa generat ex ignorācia sui & obscurat ex noticia dei. Circa hoc plane ponit bern. in floribz li. vi. ca. ij. De ignorācia tui venit i te supbia cū te meliorē qz sis decepta & deceptrix tua cogitacō te cē mētitur Hoc nēpe est initiū ois mali p demone in hoie ignorācia sui Poli

igitur o hō ↄpare te maioribꝫ equare te paribꝫ pferre te minoribꝫ ymmo nec vni qdē minimo te ↄpa ſꝫ teipm prio rem oibus cogita qꝛ talis sciā non inflat sed huiliat Cognosce te infelix aīa pctis oneratā mole mortalis corpis aggrauatā Terrenis curis intricatā carnaliū desideriorū infectā passionibus excecatā terrenis inaruatam carne infirmatā multis erroribus implicatā multis piculis expositā mille tiōribus trepidā mille difficultatibus anxiā mille suspitionibꝫ obnoxiā mille necessitatibus erūpnosam ad omne malū pnā ad oē bonū inualidā Te cognosce ꝫ rūde Hec ille Sicut aūt persuadet macrobi⁹ de sompno ap. li. i. Cognicio sui oritur ex ↄgnicōne dei ꝫ ecōuerso ex ↄgnicōne dei orit ↄtēptus sui eo ꝙ finiti ad infinitū nulla ē cōparacio vnde ad hec cōsiriter cū ensp. pso. i. concordat grego. v. mora. capi. xxviij. sup illud iob iiij. qꝛ nullus intedit ꝫc. ꝙ quāto quis intēdit ꝫ itellugit pulchritudinē cōditoris. tanto plus despiat pulchritudinē in cōditis Cognoscat igitur sol supbie ortū diē glorie ꝫ occasum sue glorie ꝫ tūc non eclipsabitur cōgnicione sui in meridie excellencie sue sed eciā obscurabitur i origine naturalis essentie. sicut scribitur ysa. xiij. Obtēbratus est sol in ortu suo. i. in tenebris culpe obnubilat⁹ ē hō in ortu suo vnde ꝫ rex generosissimus phūs prudentissimus et pugil potentissimus vasa tā aurea ꝙ argentea spreuit et lutea elegit vel lignea splēdide nō recubuit ſꝫ de terra abū sūpsit regie nō accubuit sed sub diuo clamidē strauit Erat enī illi solū ꝓ mēsa. et palliū ꝓ mappa et celū ꝓ tecto tellus ꝓ lecto. lorica ꝓ supellectile ꝫ scutū ꝓ pulumari canabum non lana ꝓ indumēto et fruct⁹ terre ꝓ esculēto. Imo nō est vsus nisi ꝓ femoralibꝫ. Neqꝫ nisi semel in die vsus vini erat ei. Et cū a multis ꝗreret cur ipse tā nobilis sup terrā semp recubuit ꝫ accubuit rñdit Nō sum ciuis celestiū sed herculeꝰ fili⁹ terre Non deū me mr̄ genuit ſꝫ terrā terra ptulit. Terre null⁹ inuidet terrā null⁹ michi capiet terra ñ deficiet terra me recipiet terram nō repudio terram nō refugio terre semp seruio ꝫ terre tributū debeo qꝛ terra sum et terra ero. Ecce inquit auctoꝛ ille qlīter sole supbie ꝫ fulgore glorie ꝓpria cognicio eclipsauit in herculē. Hec ille. Vñ ꝫ ↄformiter ad hāc ↄclusionē dicit ille seneca in libello de hercule furiente. Cū miserū queꝗ videris scias ipm eē hoiem cū vo glosū eē vidis scias ipsum nōdum eē herculē. Nunꝗ enī erit quisꝗ hō quousqꝫ fiat hercules nec vnꝗ erit hercules quousqꝫ fiat hō. q. d. Nunꝗ venit quis vt homo donec se cognoscat nec vnꝗ se cognoscꝫ donec se miserum cognoscat Dicit enī Aug⁹. libro. v. de ciui. dei ca. xvij. Tolle iactanciam superbie ꝫ omnes homines quid sunt nisi homines quasi dicat nichil Igitur ex predictis concluditur secūdū enigma ſꝫ sol sole obscuratur quādo elata hominis presumptio dei cognitione quasi splēdore nimio et sui eciam cognitione quasi corpore opaco dupliciter eclipsatur. Et sic de dei cognitione et nostra reputacione exponitur illud

tzee vij Ego redemi eos ꝫ ipsi locuti
sunt ɔtra me scz per opera p̄sumendo
et recesserūt a me scz in gloria supbiē
do ꝫ iterū ego erudiui eos miserijs
exponēdo vt ipi se ɔgnoscerent quit
sunt erūt et fuerint et confortaui bra
chia eoꝝ scz dum se sic humiliter re-
cognouerunt . Et hoc est quod te-
statur. Ihere. sic in suo carmine De
excelso misit ignē ꝫc Terciū enigma
quo ignis diuine inspiratiōis nos eru
diuit est lunam luna saturari Tra-
dit albu. libro tercio differentia qnta
q̄ cū luna ascendit ab oriente in fa-
ciē celi tunc mare oriētale sibi assur
git et ex virtuali attractu lune tota
aqua maris eleuatur a fundo ꝫ mare
intumescit ꝫ effluit ꝫ ɔn̄c secūdū q̄
luna sup cenith maris magis uel mi
nus circuitum fecerit secūdū hoc corres
pondenter fit maior vel minor maris
fluxus et ebulicio Per lunā intelli-
go gula n q̄ aeris sublimia aucupan
do ꝫ terre spacia vēculando ac maris
profunda piscando auidius pscrutat
qr sicut p lunā ɔturbatur totū mare
occeanū ita p gulā gulosus mundū p̄
datur vniuersum Hoc em̄ senciūt eē
verū auctor de pprietatibꝫ elemētorū
li. quinto. pprietate nona et seneca
epistola xci . quorū vtrusqꝫ eadem
est sentēcia sed prioris sunt ista. O
miserāda vorago auiditas gule que
nulli creature prandibili parcem con-
cedit nisi quā habet fastidio hinc ven
tos vexa uit falconibus . terrā canibus
equora retibus hinc sophistitiantur
cibaria. multiplicāt fercula hinc racō
excecat passio dn̄at volūtas debachat
voluptas infinitat . spūs tremit ꝫ cor
p9 fremit ac tēpestate cor eleuat et
excitatur ad male machinandū lin-
gua ad exprobrandū. man9 ad vulnerā
dū pedes ad ɔculcandū Hec ille De
tali igitur ɔuicta crapula scribē me
thaphorice Ioelis ij. Sol ɔūtetur i
tenebras ꝫ luna i sanguinē. q. d. lum̄
ale qd̄ ē grā ɔūtetur in tenebras no
ctis que est culpa et tota ūtute golosi
corpis vexat circa effusionē sanguinis
qr sic tradit in cañ. de ɔ. di. v. nichil
sic cotidū Ois gula lōge pl9 nocet
hoi q̄ aliq̄ fames. cz fames tm̄ occa-
dit corp9 carneū. gula ūo corp9 simul
ꝫ spiritū Et sicut luna mouēdo ma-
re oēs turbat nauigātes ita ꝫ gula
hoiez impellēdo oēs ɔturbat assonātes
Hāc ꝫ lunarez gulā oꝫ gula saturare
sicut ꝫ tradit ɔches de ymagine vniū
si li. ij. luna nō totū lumē suū depdit
simul sed crescit et decrescit ꝫ i eodē
sistere nescit. et sic xiiij. diebꝫ crescit
ꝫ totidē decrescit etate ita tot dieb9
crescit et decrescit i lūine ꝫ tm̄ semel
plēa ē ꝫ hoc solūmō qn̄ linea recta op
ponit soli. Per hāc ꝫ lunā intelligo
rectā regulā rōnis q̄ discretā abstinē
ciā ꝫ regulatā docet tpanciā vite via-
tor ūsus regnū dei sm q̄ pl9 vel mi-
n9 indigꝫ sm hoc pl9 vel min9 se dei
doni recreet ꝫ sm q̄ caro sp̄n plus
vel min9 incipit insolescere s hoc cor
rn̄denter regula tpatiua p discretam
abstinenciam corpus debet compesce-
re Dicit em̄ Ihero. de obstinatione in
deoꝝ q̄ tempancia est cibus tam cor
poris q̄ anime. et vtili9 pascitur cor
pus temperancia q̄ aliqua alia exco-
gitata medicina. Unde sicut em̄
tradit Constantinus in pantegni

li.iiij.ca.ix. Cū quereret a galieno cur sic semp comedit q3 enā insimul semp esuriret. Rñdit māducado vt vi uā nō viuā vt manducē et cū frequē cius ab eo qreret que foret pfectissi ma medicina Rñdit discreta abstinē tia. Unde sicut recitat vegeci9 libro iiij. de re militari Allex. magn9 cū i itinere esset p viā ambulans accepto pane se cibare solit9 erat ne cibis lau tis aut ferculis multis in crapulam volueretur. De hac igitur dupl ici lu na gulose deuorationis et discrete re fectionis sic nos alloquit beda in su is exhortationibus ca. xxij. Si viuere vultis vt edatis nō diu comedetis. si māducetis ut viuatis diu comedetis O seruitus omi turpitudine vilior ventris vilitatibz deseruire. Oia ma ria luna pturbat. sed omes aquas gu la depaupat. luna discrete lumē acq rit. monachus tempancā comedit et bibit Abstinebāt antiqui & diu viue bāt. inebriātur moderni et cito tumu lātur Nescio quid plus pferūt fer cula felicia diuitū quid olera olera paupū nisi q3 indubitāter plus fetet digestio diuitū q̄ fim9 paupū. Nōne abz sumitur ad pmodū comedentis. Sed hō addiscas expimētū qm̄ nul la potio nulla decoctio nulla confectio medicox nulla virtus gēmax null9 succus herbax sic hominē pseruat in columē sicut sola tempancia quā tibi frater offero p ferculo p puiuio pro viatico sempiterno. Corpus eni ro borat viscera viuificat. cerebrx clarifi cat. et stomachū pfortat. ros pfirmat ossa psolidat pedes agilitat visum a cuit ingeniū pficit pect9 purgat . cu

pelilat pigmētū. appetitū nobilitat. virtutes colligit et vicia euellit. Hec ille. Igitur ex hijs colligitur terciū enigma scz q3 luna p lunā saturatur dū p tpancā regulatiuā quasi p pastu rā salubriter refectiuā gulosus cure sus pascitur et cibat. Quartū enig ma est ignē igne extinguere. fm eū auctorē de pprietatibz elemētox li. v. pprietate xxx. Et sicut tradit Dyo nisius de angelica ierarchia ca. xij. Ignis quāto plus recipit de palea et fomēto. tāto vehemencius crescit flā ma et incendiū Iste ignis est cupidi tas collectionis cui9 appetitus quāto plus habuit tāto plus appetit Unde et hic est ignis mons Ethna qui fm bedā de yma. mū. li. iiij. ca. vij. tanto plus ardet & ei9 flāma in aere suble uat q̄to pl9 suscepit de mūdana plu uie. Pari mō cupid9 q̄to pl9 in bn̄ dictionē tpalē de rore celi suscepit tā to ampli9 in appetitu se erigit vt si p̄ss& celū rapet. Nā hic est ignis q̄ nūq̄ dicat sufficit pu. xxx. Et hoc pz p Ambro. li. ij. de officijs. Propter auariciā reprimendā lex dei hoībz da ta est sed semp viguit in palacijs pn cipū nec vnq̄ desinit i oraculis sacer dotū. Ihūs nanc potuit solē statuere ne predet sz auariciā nequibat siste re ne semp fpet Ad vocē ei9 sol ste tit sed auarica psilijt sole stāte sed Ihūs triūphū Auaricia perdēte pe ne pdidit populū Hec ille. Opz er go q3 ignis iste alio igne extinguat & saturet. Dic eni ypocras de secretis nature & illd idē ponit beda de yma. mū. li. iiij. c. xv. & auctor de pprietati bz elemētox li. v. ca. xi. q3 ē vn9 ignis

aere accensus quam ignis grecus d3 qui nulla venti violencia nulla aquarum inundacia extingui pot sz eque feruidam flammam in fundo fluminis sicut in medio aeris pretue ꝯseruat. nullaqz artis cautela noscitur extinguibilis nisi cum igne materiali vt ꝯbustibili obuiauerit et sic ignis igne extinguitur qui eciam i vndis enutritur. Pari mō ignis auaricie collectiuus nunquam melius extinguitur quam p ignem mortis ꝯsumptiuum. Scribitur enim ex. v. tercia pars pilorum igne ꝯburetur Isti pili dicuntur cupidi qr sicut pili quanto pl9 raduntur tanto forci9 crescunt. ita et auari quanto pl9 perdunt tanto pl9 crescere cupiunt Iste pil9 cum moritur in tres ptes diuiditur et quelibet pars ꝯburitur. Sunt enim caro aiaz possessio Caro ꝯburitur igne incineracōis qr transit i cinerem et puluerem et postea in vermem qr cinis est et in cinerem reuertetur Anima ṽo ꝯburitur igne eterne punicōnis sed possessio ꝯburitur igne ꝯsumpcōnis Consumetur enim a familia velut vestis a tinea. Vnde seneca de actiombz naturalibz. Omnis certam9 rape que velut oues pdem9 inuite Mundana mundo a morientibz diuiduntur & quasi incorporalia a filijs fatuis rapiuntur. Insane ꝯsidera flammam necessariam incognite ꝯsumptionis. i. mortis et cesset in te flamma fumosa frustratiue collectōis. Hec ille. Sic enim ignem igni apposuit ille socrates qui sicut tradit auctor de pprietatibz elementorum li. v. ꝓprietate xxvi. dum vellet aliquid philozophandum & mortuis pentibz multarum opum mummenta soli socrati fuarentur mach9 repr̄iauit et accepta omnium opum munimenta cum articulis et cyrographis atqz in foro publico existente populo dum ignem grandem ꝯstrueret et ignis flammam non modicam sublimaret oia inicit ꝯcremanda et subridens vultu placito subiecit sic clamore valido Ite maledicte paleε ignis ꝓpter tui facis feruentissime in terem medijs qui vos non ꝯbusserit comburetur qui non ꝯsumpserit ꝯsumetur Ego vos ꝯsumam ne ꝯsumar a vobis ego ꝯfundam ne ꝯfundar a vobis. Et ꝯuersus se ad populum ait. Heredes mortis audite. Solui mundo quod mundi est. Fuaui michi quod meum est Seruate et accipite vos quod vestrum est. Seruauit inquit auctor sibi virtutem quam non potuit immite perdere. soluit mundo mundana que non potuit retinere. Recepit quilibet pr̄imonium et exemplum. Hec ille. Occurrat igitur in corde hominis quasi in quodam ꝯbustibili ignis necessarie ꝯsumptionis et extinguat ignem grecum cum flamma inextinguibili cupide collectionis vt p hoc ignis igne extinguatur quia flamma flamma infrigidatur. Cum tum enigma est ventum vento pacificare Hic ventus est verbum volubile Nam teste platone in pūerbijs ad verbum concurrunt volucres vox et ventus est igitur ventus valid9 in ventre quasi tenuis aure sibil9 prim9 ventus est ventus iracundie ꝯ hic est ventus aquilonaris de quo Constantin9 li. v. ca. vij. ventus aquilonis corpa paruit et contrahit et ꝯstringit & ab opationibz impedit flores et fructus teneres ledit et corꝛespondenter herbas virentesqz vineas erumpentes mortificat sed et cutem vlcerat et dilaniat. Pari modo iracundia pacem impedit pacificos puenit simplices dilaniat inferiores in

festat ꝛ multos mortificat. Hic est
ventus validꝰ ꝯtrariꝰ xp̄i discipu-
lis de quo ezech.i. Ecce ventus tur-
binis veniebat ab aquilone verbū scȝ
validū ad dispgendū et subuertendū
erūpit a malencolica passione. Sȝ vt
iste ventus pacificet occurrat alius
ventus sed absit ꝙ validꝰ qꝛ tunc ge
nerabūt iurgia ꝛ litigia ex ꝯflictu ꝗ
toꝝ sicut egrediūtur fulmina ex col
lisione ventoꝝ Sed occurrat ventus
quasi quidā amenꝰ sibulus qui ē ver
bū paciẽtie scȝ ventus amoris Et hic
est ventus meridionalis qui ꝺm Cō
stantinū in pantegni li.vij. et ꝯcheo
de ymagine vniuersi li.iij. ꝛ ꝺm phm̄
ꝺ aīa xiiij.c. poros apit p calorē ꝗbꝰ
eē induat dissoluit ꝯgelata et calefa-
cit frigida. Pari mō melliflua rn̄sio
odiū induratū in antiquo tp̄e ꝯgela
tū destruit ꝛ dissoluit Scribr̄ puer.
xv. Mollis rn̄sio frangit irā Sermo
durus suscitat furorē Similiter po-
ros cordis obstinati aperit caloremqȝ
amoris inducit et algorē odij excludit
qꝛ verbū dulce multiplicat amicos et
mitigat inimicos eccle.vi. Vnde ta-
lis ꝯpatur orfeo quē poete fingūt sic
allectiue fistulasse ꝙ eciā feras dome-
sticauit serpentes ptractauit hostes i
mobilitauit ꝛ ventis simile ipauit et
teste talis est virtus verbi dulcis et
amorose loquentis sicut scribr̄ eccle.
xliij. In voluntate eius siluit ventus
quasi diceret ventus validus iracun-
di ipetuose ꝑstrepentis ꝯiter silet ad
sibulū amorose rn̄dentis. Per tales
igitur loquitur deus ꝛ erudit nos vt
ventū vento pacificemus et ad pacem
impacificatos p paciencā puocemꝰ.

Scribitur eñ iij. Regū.xix. Egrede-
re et sta in monte corā dn̄o. dn̄s eñ
transit et ecce venit spūs venti validi
grādis ꝛ fortis subuertens mōtes ꝛ
petras ꝯterens sed non in spū dn̄s.
postea venit ꝯmotio terre sed non in
ꝯmotione dn̄s Tercio venit cōmotio
ignis quasi fulguris discurrentis sed
nō in igne dn̄s vltiō venit sibulus au-
re tenuis ꝛ ibi dn̄s Nō exponēs ve-
da in exhor.ca.cxix. dicit sic In spiri
tu nota verbū ipetuose insultantis.
In terre mota nota verbū dāpnose in
sidiantis. et in igne volante nota ver-
bū nequiter infamantis et detrahētis
Sed in suauitate sibuli nota verbum
humiliter colloquentis qꝛ ibi domiꝰ
Hec ille. Igitur qn̄ seuicias ire p
verbū dulce mitigatur tūc ventus ve
hemens vento ꝑicitur pacificatur Vn̄
qꝛ talis ventus vrens ꝛ erudiens vi
guit in patribus primitiue ecclē Ideo
ꝯ cōcludit hic iheremie. De excelso mi-
sit ignē ꝛc. Sextū enigma est aquaȝ
aqua desiccare Est igitur aqua libi-
dinose voluptatis. ꝛ aqua lacrimose
mortalitatis. Prima aqua ē vita vo-
luptuosa de qua dictū est ad rubē qui
patris stratū maculauit. Effusꝰ es
sicut aqua nō crescas geñ.xlix. Hec
est aqua qꝛ quociens occurrit ei luna
tociens mouetur ꝛ sequit eā vā pari
mō quociens viro voluptuoso obiectū
allectiuū siue temptacio carnalis occur
rit tociens mouetur et passionē sequi
tur nec ipotēs resistit Vnde sene. in
floribus actionū naturaliū Ois libi
dinosus captiuus ē cathena ꝯsuetudi
nis in pulsu vicioꝝ attractu delectacio-
nis ad vilia circūducitur et quasi ꝑꝑitur

ad victimā quasi nauis p procellā qsi
mare p lunā quasi fetus p ethicham
quasi palea p gagatē et quasi ferrū
p adamantē sic talis ducit p volupta
tē impotens ad resistendū. Hec ille.
Hāc eciā aquā voluptatis sub metha
phora fluuij mirabilis describit beda
de ymagine mūdi li. iij. et tangit p p
te plini9 in hystoria naturali li. ij. c.
cviij. In archadia est stix circūdans
mōticulū flumē mirandū aspectu turs
pe et sapore dulce vt mel sed potātes
perimit pisces eius lucētis squame cā
didi sunt et morbidi edentibz & feten
tes atqz i hui9 fundo fluminis lacer
te latent quaꝝ venenū malicie reguli
cōpatur. Hec ille. Iste fluui9 quēdā
circulās inclusum monticulū ē fomes
carnis vallātis spm̄ cui9 voluptas as
pectu vilis est nō solū mūdis sed eci
am immūdis Sicut pz xiiij. de ci. dei
ca. xviij. Libidinē nō mō casti quin
ymmo & ipi turpes turpitudinē vo
cāt cuiusmodi licet sint amatores cō
tatores tn̄ eē nō audent. Hec Aug.
ibidē. Pisces natantes in isto flumi
ne sunt pctōres se volutātes in libidi
ne Tales ornatū hn̄t curiosum pro
squama fulgida hn̄t corpa fulgida ex
delicata custodia sed morbidi sunt cō
municātibz in eoꝝ cōsortio. nā nimis
in se fetidi sunt ex abhominabili vicō
Dicit em̄ beda in exhor. ca. xix. Fulti
lent in te gēme & auꝝ splēdeat bissus
cōtexat q̄tū vis in oībz lenocinijs
circideat mūdus intus tn̄ voluptuo=
sus vilis pmanes et immūd9 ornat9
es in veste candidus mūd9 in cute s3
fetid9 es in opibz et iō morbid9 i mo
ribz igitur cū scō scūs eris et cū viro
innocēte innocēs eris et cū electo ele
ctus eris et cū puerso pūteris. Tāto
em̄ vilior est ornatus voluptuosus q̄
to supbie cōiūcta libido. qz quicquid
mūdiciā hominis perimit sordidum est
quicquid decorē grane extinguit tur
pe est et quicquid honestatē subūtit
ignominiosum est et hoc totū luxuria
est. Hec ille. Ista aqua dulcissima ē
in gustu sicut mel sed mortalis in ef
fectu et amara sic fel. Dicit em̄ Am
bro. de lapsu virginis resurgētis. O
q̄ acerbus est fructus q̄ꝙ cuiꝰ lu
xurie fructus omi felle amarior et oi
gladio crudelior gustantē alliciat. potā
tē interficit graciā tollit famā ledit.
visum destruit. ingeniū pūtit. diuici
as deuorat. vitā abbreuiat āgelos cō
tristat proximos scādalizat deū puocat
dyabolos delectat. clemenciā irritat vi
dictā accelerat animā cōfundit et cor
pus corrūpit. Hec ille. In hui9 flu
minis fundo latent lacerte quaꝝ vis
veneni est quasi malicia reguli et hij
sunt abhominabiles sodomite quoꝝ vi
cia venenosa quasi trāscendūt culpam
dyaboli. Dyabolus em̄ nō cōtra natu
rā ppriē sed cōtra rationem appeciit
maiorari. Ipsi vero cōtra naturā et
cōtra rationē nō cessant in vilitatibus
cōtinuo enormiter volutari vn̄ in sig
nū summe culpe taliū scribit in cōn.
xxxiij. q. vij. §. Adulterij malū q
in gradibz malicie adulteriū vincit for
nicationē Incestus adulteriū sed om
niū illoꝝ pessimū est pctm̄ sodomiticū
ymmo peius est q̄ matrē ppriā cog=
noscere. Hāc eciā cōclusionē ponit ex
presse btūs Aug. de cōiugijs adulteri=
nis li. i. vbi eciā intēsionem criminis

meretricibꝫ ꝑ̄uit tales ꝯiugalos qui
ꝯtra modū naturalē ſemmicē abutūt
Hāc igit aquā abhominabilis volup
tatis opꝫ deſiccare aqua mortalitatis.
De hac aqua ij. Regū. xiiij. Omnes
quaſi aque dilabimur in terrā ꝙ non
reūtimur Iſtā aquā mortalis diſſolu
tionis ſubtilis deſcribit venerabilis
beda de ymagine mūdi li. v. ca. xxxix.
et ꝑ pte tangit Allex. de naturis li.
ij. In inſula Striades ē fons ſitiri cu
ius aqua amariſſima potata dormire
cogit ad primū ſolis ortū piſces ei⁹
turpes tetri et fetētes odor ei⁹ triſti
ficat infrigidat et venerē vincat in ho
mine Aqua vo ipa alteri fonti infu
ſa riuos refluere cogit et fontē illum
areſcere expitur. Hec ille. Iſte fōs
mōſtruoſus eſt pūctus mortis doloro
ſus de quo ſcribit ecclīaſtes xij. Ibit
homo in domū eternitatis ſue et circui
būt in platea plangentes añq̄ funis
rūpatur argenteus et recurrat victa
aurea et ꝯterat ydria ſup fontē et cō
fringat rota ſup ciſternā et reuītatur
puluis in terrā ſuā vñ erat ꝙ ſpūs re
deat ad illū qui dedit eū. In hac lr̄a
ſcḋm gloſam ibidem ſub multipharijs
methaphoris fit mencio de morte ho
mis qꝛ funis argēte⁹ ē mūdi curioſa
gloriatio victa aurea eſt aīe ꝙ corpis
ꝯnodatio ydria eſt corp⁹ lutrū et ci
ſterna eſt ſepulchrū ꝯcauū rota ē vi
ta nr̄a inter virtutes ꝙ vicia inter p
ſpa et adūſa circūdata et rotata q̄ ab
ymo incipit et in altum tendit ac ad
ymū redit. puluis eſt humanū corp⁹
et ſpūs eſt vltim⁹ aīe flatus ſed fons
eſt viuida mortis ebullitio qui in pa
dyſo quaſi fons mortis diuiſus in q̄
tuor capita ſicē cādā fons diſcurrit i q̄
tuor mūdi climata. Eſt em̄ fons mor
tis corpis tēpalis ꝑ paſſionē mūdialē
et naturalē et eſt mors corpis fina
lis ꝑ ꝑpetuā penā infernalē ꝙ ē mors
aīe tpalis ꝑ culpā mortalē et ē mors
aīe iudicialis ꝑ ſententiā iudicialem.
Piſces hui⁹ flebilis fontis ſunt ca
daucra fetencia et viuide ebullitiones
ſunt tormēta vehemēcia. Aqua hui⁹
fontis eſt tam amara ad guſtandum
q̄ȝ ad potandum. Scribit eccī. xli. O
mors q̄ȝ amara eſt memoria tua hoi
iniuſto et pacem hñti in ſubſtancijs
ſuis viro quieto et cuius vie directe
ſunt in omībꝫ et adhuc valenti accipe
cibū. Et tñ de hoc fonte amaro bibit
totū gen⁹ humanū et iō ꝯtinue ſicut
bibūt ita et dormiūt vſqꝫ ad ſolis or
tū quouſqꝫ ſcꝫ veniat finale iudiciū
fiat reſurrectio generalis ꝙ xp̄us ſol
iuſticie appuerit in future vite ꝑnci
pio quaſi in aurora diei eſtiualis. vñ
et ſapor hui⁹ aque guſtantē triſtifi
cat et venerē infrigidat. Et hoc ē qḋ
Auticopis inſcribit in ꝓuerbijs plato
nis Petenti inquit a platone ꝑuulo
ꝑmende qualiter virgo inter paſſio
nes ꝑmaneret rn̄dit ſibi ſic Ficor
date vltime reſolutionis et nec venus
intrabit primū gradū ūginis nec vir
go hoſpitabit primū ignitum veneris
nec ſol centrū inflāmabit nec iupiter
iuuenē letificabit nec ſaturn⁹ atha
rā ꝯtriſtabit mors mortē viuificabit
et luna ignē infrigidabit. Hec ibi.
In cuius ſignū in collationibus pa
trū ſcribit ꝙ cū quidā deuotus in he
remo meōria cui⁹ dā mulieris pulchri
tudine ꝯtinue tēptatus in aīo anxius

affligeret audita tādē illi9 mulieris morte mox accepto velamine lineo ve nit ad sepulchrū eius et occulte se pulchrū fodiēs extersit velo cruorē pu tredinis et saniem corruptionis et re diens ad cellā pannū fetidū oculis su is et naribꝫ opposuit ꝓ speculo dicēs sibiipsi. Ecce qd diligebas satia te ex illo qd summe appetebas. et sic cessa uit omis tēptatio Ecce qualiter deuo tus iste ꝑ fontē fetoris infrigidauit ardoris flammam. Et exsiccauerit fontē infectū hūoris. Vñ et ad p̄dic tā cōclusionem deuote nos informat venerabilis beda in extpo. suis ca. cxx vij. ptractans illud ps. Saluum me fac deus qm̄ intrauerūt aque vsqꝫ ad animā meā procedit sic. Ecce cōtinu9 cō flictus ꝑmanet et mari inter aquas dulces et amaras Oīa eīm flumina cōcurrūt in mare occeanum et aquis dulcibꝫ influētibꝫ salsisqꝫ marinis vn dis venientibꝫ et repellentibꝫ sit bellum maris ꝑpetuū. Hoc mare mirabile ē cor instabile in qd si aque volupta tis intrare cōtenderint resistant aque amare tue mortalitatis Oēs corporis voluptates aque dulces dici pñt que cito corrūpūtur Recedente eīm anima mox corpori fetor et horror corruptio ꝙ putredo vermis et cinis et oīa visui detestanda succedūt Corpus eīm mor tuū effūdit putredinē eructuat samē ꝙ effluit fetores. Isti sunt riui ꝑpe tui de fonte mortis erūpentes qui de gustātes infrigidāt et fomitē mortifi cant in carne ebulientē quasi fontē so lis in occeano. De isto flebili fonte si mis tui cōtinue bibe mane meridie et vespe et aque recētes dulcoris volup tatis nūꝙ̄ subintrabūt in animā tuā. sicut scribit. Memorare nouissima tua et ineternū non peccabis et si forte in cor maris mentis tue subintrauerit eructuet vorago memorie tue ad aqs amaras lacrimaꝝ et illas iste sic intrabūt ꝙ cōsumēt ꝙ mare immune red dendabit. Hec ille. Ex his igitur iā dictis cōcluditur sextū enigma in or dine ꝙ aqua ꝑ aquā desiccatur cū ꝑ corporis mortalitatē voluptas carnis ā nullatur. Septimū enigma est ter rā terra mobilitare Est eīm terra ꝑ auctorē de ꝓprietatibꝫ elemētoꝝ li. i. ꝓprietate xxiij. elemētoꝝ infimū ter ra firmaqꝫ et immobilis qꝛ immobile centrū si eīm extra locū aliqualiter moueretur tūc cōtra naturā ascenderet corpus graue. Silr̄ vt pꝫ ꝓprietate v. terra thesauꝝ hꝫ abscōditū Silr̄ ibi vt pꝫ ꝓprietate xiiij. terra ē fira ... Per istas terre tres cōditiones correspōdenter reperio terrā triplicē. Nā prima terra est semp lugenciū et lame tanciū secūda est terra semp gauden ciū et iubilanciū tertia terra est ꝓ tē pore languenciū et suspirātiū. Pri ma est terra dāpnatoꝝ De qua Job xix. Dimitte me dn̄e vt plāgā paulu lū dolorem meū anꝙ̄ vadam ad ter rā tenebrosam et opertam mortis cali gine. Secūda est terra bonoꝝ habēs thesaurū a nobis absconditū de qua in ps. Credo videre bona dn̄i in terra vi uenciū. Tercia est terra mūdanorum scꝫ ipe mūdus in medio sed pocius ipe homo in mūdo sicut scribit Gen. xviij loquar ad dn̄m meū cū sim puluis ꝙ cinis Ista igitur terra simpliciter im mobilis figurat accidiosum qui ad oia

bona est inhabilis sicut testatur Petrus Rauenn. ꝑmōn cxxiiij. Cur hic statis tota die ociosi ʒc. O inquit mōstrū omībꝫ deforme ociose te alloquor venter tibi strucōnis guttur draconis crura elephātis pedes cameli tibie azini ꝗ caput vituli. Commoueāt te et mobilitēt celū et terra vniuersaqꝫ creatura cū conditore voluuntur orbes currūt sydera insurgūt venti discurrunt flumina ignis inflammat. terra fructificat arbores pullulant. aues collaudant bestie bestias depdantur pisces ꝗ funda maris pscrutantur cuncta agūt vt condita sunt tu sol⁹ inmobilis cuius cure omia subiecta sunt ꝑcepit tibi creator vt dū tēpus habes operis imitant āgeli custodes vigiles te derident demones Surge igit piger et vade ad formicā et disce sapienciā que dū estas est autūpnalis grana colligit meliora et recōdit deinmalia in valliora repat vt infortunia hyemalia excludat. Estas est vita ista sed hyemps erit mensibꝫ tribꝫ in mortis articulo in extremo iudicio et in ꝑfū do inferno in quibꝫ omēs euenēt terribiles tēpestates. Surge igitur piger pegrine et collige grana grane et exclude p prudenciā incōmodū gehenne. Hec ille. Ex iā dictis concluditur plane vltimū enigma. scꝫ ꝙ p terram terra mobilitatur dū quid timore pene ppetue quid amore prie pdite accidiosus excitatur et ad bona opa prouocatur. Et sic soluta sunt vij. platonis enigmata. Primo saturn⁹ saturno viuificat dū emulatio p compessionē mortificat ꝗ sol sole obscurat dū splēdor inanis glorie cognitione dei et sui eclipsatur. tercio luna luna saturatur dū p temperanciā crapula trāsformatur. quarto ignis igne extinguit dū collectio cupiditatis p distributionē dispgitur. quinto ventus vento pcusiatur cū feruoris ire frenetice p dulce responsum mitigat. sexto aqua p aquā desiccat dū voluptas p mortalitatem congelatur. septimo terra p terrā mobilitatur dū accidiosus tā timore ꝙ amore vtilius occupat. Et in signū ꝙ sic exponi dūt subdit Auctor ibi supra Si inquit alienā compassionē si ppriā cognitionē si corpeā discretionē conseruaueris si totalē restitutionē si virtualē cōfusionē si simplicē resolutionē si duplicē retributionē considerabis enigmata intellexisti Vt dū omibꝫ bene feceris nulli emulaberis si teipm cognoueris nō vane gloriaberis dū ratione retinueris cibo nō ingurgitaberis. dū finē commēsurauēris mūdo nō vinculaberis. dū verbū regulaueris nūꝙ inquietaberis dū transitū intellexeris: veneno nō violaberis dū fructū ponderaueris cito mobilitaberis. Hec ille. Cū igitur ꝑm verū. in floribꝫ nulla nobis nocebit aduersitas si nulla nobis dūetur iniquitas. Igitur ignis sancti spūs p ista vij. enigmata exclu dendo vij. mortalia crimina subtilius nos erudiuit contra omia picula sicut scribit Job xxxiij. Erudiens eos instruit disciplina Et Dan. i. Erant eruditi omi sapiēcia cauti scienciaqꝫ docti disciplina vt sic ppositū suū ppheticū de anima penitente concludat Jheremias ex septiformi enigmati De excelso misit ignē in ossibꝫ meis ꝗ erudiuit me Capitulum xlvij

Expandit rethe pedibz meis et
auertit me retrorsum. Hec ē
vox aie penitētis suū errorē recogno-
scētis et de suo psecutore dyabolo oi-
potēti cōquerētis. Expādit rethe ꝛc.
Igit duo pedes aie ſm auctorē de ꝓ
prietatibz elemētoꝝ li. i. ꝓpetate xlv
sunt gēia caritas amor scꝫ dei ꝛ pri-
mi vel eciā ſm Aug. sup ioh. omelia
lvi. duo pedes aie sunt affectiones in
sti et cōmodi quibz in via dei semp de
beret hō progredi et nō regredi. Vel
tercio ſm bern. in floribz suis li. vij.
ca. xxij. Duo pedes aie sunt medita-
tio et oratio. Nemo inquit repēte fit
summꝰ. nō eīm volando sed scandendo
scale summitas apphendit. Ascēdamꝰ
igitur velut quibzdā pedibz duobus
meditacōe et oratione. Meditatio eīm
docet quid desit. oratio vō ne desit ꝓ
timet illa viā ōndit ista deducit medi
tatione deniqꝫ deū cognoscimꝰ. immi
nēcia vō nobis picula orōne euadimꝰ
B Hec ille. De istis pedibz hꝫ locū illd
cōstātini in pātegni. Pes materiā hꝫ
triptitā et formā triformē. Quantū
eīm ad pedū materiā cōformiter cū eo
dicit phūs de aīalibz li. ij. ꝙ pes cōpo-
nitur ex ossibz ꝛ neruis ꝛ modica car
ne Cōstat igit ꝙ in ossibz ē soliditas
in neruis durabilitas et in carnibus
voluptas Corrūdenter isti pedes aie
ꝑ cōstanciā habebūt ꝓ ossibz suis sta-
bilitatē ad deū. qꝛ ad oppositū multa
sunt allectiua Secūdo hēbūt ꝑ pseuerā
ciā ꝓ neruis longanimitatē ad pri-
mū qꝛ ad oppositū multa sunt retra-
ctiua. tercio hēbit ꝑ tpanciā ꝓ carni-
bz castitatē ad semetipm qꝛ ad oppo-
sitū multa sunt inductiua Scribitur
eīm ad ephe. v. ꝙ nemo vnq̄ carnem
suā hūit odio. Secūdo q̄tū ad formā
pedū. Dicit eciā cōstantinꝰ in pantegni
ꝙ pes subtus est carnosus i extre
mitatibz planꝰ in medio vero cōcauus
Cōformiter ita erit in pedibz anime
Nā meditatio quasi dexter pes aīme
plana est et anteriꝰ sine vlcere men-
talis macule. plana est et posteriꝰ si
ne vlcere et tumore inanis glorie. et
cōcaua erit in medio ex languēti amo
re celestis prie. Silr ꝛ orō quasi si-
nister pes ipiꝰ aie plana erit in pn-
cipio ꝑ fidē sine hesitacōe plana eciā
in sui tmio ꝑ caritatē sine corruptiōe
et tercio cōcaua erit in medio ꝑ spem
sine dubitatione Spera eīm in dño et
dabit tibi peticiones cordis tui. Et
bene orō et meditatio dicūt pedes aie
qꝛ sine pimo pede nūq̄ euadet hō secu
lū et sine secūdo nūq̄ intrabit celū. et
sicut ps pedū posterior longe forcior
est q̄ anterior ita et finis orōnis plꝰ
q̄ iniciū expitur eē lōge melior Scri
bit eīm ecclesiastes vij. melior est finis
orōnis q̄ principiū. Tercio q̄ntū ad
cōpletā pedū ꝑfectionē. Dicit cōstanti
nꝰ in pātegni et eciā mgr̄ de naturis
reꝝ li. v. ca. liiij. ꝙ duo pedes habent
ossa xliiij. quoꝝ duo sunt calcaneoꝝ
duaꝝ manicularꝝ pedū x. ꝛ digitoꝝ
seu articuloꝝ xxx. sunt eīm in vnoquo
qꝫ pedū articuli v. in quoꝝ quolibet
sunt tres iūcture et ꝑ cōñs in quinqꝫ
articulis dextri pedis sunt xv. ossa et
totidē in sinistro pede. Cōformiter sex
ꝑte aie hō in meditācōe cōtemplabitur
v. pūcta qꝛ ꝓ tot ossibz cōiūctis in v.
articulis et totidē in orācōe meditabit
seu meōcabitur i ꝑte alia Hꝫ eīm hō

cōtēplatiꝰ quasi i·v·digitis pedis dex
triquintupliciter suā distinguere me
ditationē. Primo enī ꝑ tribꝫ iūcturis
et tribꝫ ossibꝫ copulatis hꝫ cōtēplari
deū eē prēm et filiū et spm sctm̄. Se
cūdo vniformiter hꝫ cōtēplari tres ier
archias angelice pollicie. Tercio hꝫ
sub trifaria portione omnē aliā crea
turā i vniūso cōtēplari scꝫ supcelestia
vt orbes et astra et sublunaria vt q̄
tuor elemēta et cūcta elemētata ac eci
am ipa tartarea scꝫ demonia tormēta
Quarto hꝫ cōsiderare seipm sic docet
berñ·ad eugeniū li·ij·scꝫ qualis fuit
de p̄terito quis ꝑ pn̄ti quid in futurꝫ
Quinto hꝫ cōsiderare suos cogitatus
scꝫ q̄tū omisit de bono q̄tū cōmisit de
malo et q̄tū pene demeruit in vtriusq3 cōpoto. Et sic in meditatione qua
si pede anime dextero concurrūt xv·ne
cessaria quasi tot ossa in tot iūcturis
D copulata. Ex pte vo orōnis tot ossa
spūalia p tot iūcturas ordinatas qua
si in sinistro pede per quinq3 articulos
concurrēbūt. Sicut enī docet Carno
teñ·in musica amoris et berñ·in flori
bꝫ suis li·viij·ca·xxx. Primo opꝫ q
oratio sit discreta sine errore et p̄sum
ptione ne fiat homo sic pharizeꝰ Silr
q sit feruida plena amore et deuotio
ne quasi altera magdalena. et tercio
opꝫ q sit cōtinua sine culpabili inter
ruptione et hic est pmꝰ articulꝰ·se
cūdo orādū est cōtra tres hostes cōsciē
cie insidiātes scꝫ cōtra carnē mūdū et
demonē q̄ nos vexant triplici certa
mine tres inimici hostis antiquꝰ caro
lubrica mūdus iniquꝰ·Tercio orādū
est cōtra tria genera peccatoꝝ q̄ mun
dū inuaserūt vniūsum que sunt volu
ptas supbia et cupiditas. Dicit enim
Joh· i canonica sua pma ca·ij·Omne
qd est i mūdo aut est cōcupiscēcia car
nis aut est cōcupiscēcia oculoꝝ aut su
pbia vite. Quarto orandū est contra
tria maloꝝ genera scꝫ p̄terita ne re
deāt pn̄cia ne maneāt·futura ne eue
niāt·Vnde et in canone misse Libera
nos q̄sumꝰ dn̄e ab om̄ibꝫ malis pn̄ti
bꝫ p̄teritis et futuris et ecā in ymno
angelico pn̄cia preterita futura mala
pellite. Quinto orandū est ꝑ miseri
cordia inclināda ꝑ vindicta sedanda
et ꝑ gloria cōsequēda Et sic moralı
ter in meditatione et oratiōe quasi in
duobꝫ aie pedibꝰ in x·articulis xxx·
ossa necessaria cū suis iūcturis coordi
nātur quibꝫ copulētur quatuor virtu
tes cardinales ꝑ duabꝫ calcaneis cū
totidem manicculis quibꝫ ecā cōoden
tur ꝑ x·pedis articulis x·p̄cepta de
calogi Et sic tā in materia q̄ in for
ma ac ecā in nūo xliij·ossiū erūt pe
des aie p om̄ia pfecti. Isti sunt igit
pedes de quibꝫ sic loquit Ihere·in la
mento· Expandit rethe ꝛc·q·d·ille
venator inferni expādit rethe peccati
ꝛ irretiuit pedes meos p cōsensum at
q3 sic cōuitit me retrorsum de virtute
in viciū q̄ de grā in culpā de vita in
blasphemiā de meditatione in dissolu
tionē de oratione in cōtētionē de feruo
re in tumorē de amore i liuorē de spe
in desperationē de fide in supstitionem
de cōtritione in abusionē et de angeli
ca cōuersatione in bestialē cōtagionē. Di
cit enī Aug·sermōe xij·voluīne smo·
Dyabolꝰ recte gradiētibꝫ in via rethe
decepcōis in vmbra peccati fraulēter
expandit·Vn̄ ipe est ille nemo impas

dox mūdi inimicis natura origo vicio rūct vite subūsoꝝ de quo scribit au-ctor de ꝓprietatibꝫ elemētoꝝ li. v. ꝑ prietate xi. Et eciā hoc idē tangit ce notēn. in suo policra. li. vij. ca. ij. ꝯ li. viij. ca. xviij. et eciā frecul‍sus pte ij. li. i. ca. xvi. Dicūt igit ꝙ nero retis bꝫ tribꝫ vsus est. habuit eīn ad piscā dū recia aurea que funibꝫ purpureis trahebāt ad venandū recia cocinea q̄ palis argenteis expādebātur et habu it ad aucupandū recia linea que gem mis p̄ciosis p̄conizabātur et nodis au reis distīguebātur. Hec illi. Sicut pꝫ experimento recia expādūtur piscibꝫ in aqua oberrantibꝫ aialibꝫ i terra cō versantibꝫ et auibꝫ p aera vagātibus. Pari mō malign9 spūs expandit. Expādit eīn supioribꝫ p̄latis et p̄si-dentibꝫ quasi auibꝫ celestia ꝯtēplanti tibꝫ recia supbie et negligencie Prin cipibꝫ vero terrena rapiētibꝫ quasi ai malibꝫ p nemora discurrētibꝫ expan dit retia auaricie et iniusticie. Sim-plicibꝫ autē et inferioribꝫ solū hijs q̄ delectabiliter trāseūt attēdentib9 q̄si piscib9 sine ratione ꝯgaudētib9 expā dit retia gule luxurie ꝯ impudicie vel forte oia hec tria genera ꝯpabol9 oīm b9 applicat et expādit Vn̄ ꝯ Criso. in ope impfecto sup Math. omelia v. Tria inquit recia habet dyabolus sup mūdū extensa vt quicquid euase rit de rethibus gule incidat i recia auaricie ꝯ quicquid euaserit de reti-bus auaricie collidius capiatur reti-bus inanis glorie. De hijs tribus retib9 null9 vnquā hominū ad pfectū euasit et si forte euaserit nō tn̄ inte-ger sed ꝯtrit9 nō liber sed lesus eua

sit. Hec ille. Vn̄ et in istis retib9 ca pti sunt adā et eua sampson absolon dauid et salomon ymmo fere oēs qui vitā traxerūt ab adā seu i carne adā capti sunt quidā p pedes affectionū quidā p man9 opū quidā cum hamo p palatū gule quidā p viscera luxu-rie vn̄ ad laciorem moralitatē de reti bus multiplici9 expansis locū cōgruū iā vendicat illud factū de visionib9 si bille pte p̄ma li. iiij. ca. iij. visione. i. Vidi inquit sibilla et ecce duo p̄dato res exierūt vn9 ab aquilone et alius a meridie qui terrā p vij. vias publi cas in vij. ptes equales diuiserūt et i vnoquoqꝫ transitu recia sua extende-rūt et expanderūt Australis expan dit vij. recia vt nix alba et insup vij. alia virida recia quasi edera cuius vi ror nulli cedit tēpestati Borialsi ue ro insimul cum australi expandit se ptem recia nigra sicut pix et alia sep tem recia diuersa inter se. Erat eīn primum coloris liuidi. secundum co-loris pallidi. tercium coloris purpu-rei. quartum coloris aurei. quintum coloris sanguinei. sextum coloris qua si intensi indici. et septimum erat co loris quasi ignis sulphurei. Et cap-ti sunt omnes pisces in flumine om-nes aues in aere et oēs bestie sup faciē orbis terre. Hec ibidem. Isti duo predatores possunt dici lucifer obstinatus et dei filius incarnatus. vt sit xpistus australis Iuxta illud dominus ab austro veniet igitur ꝯ lu cifer aquilonaris Iuxta illud Ysaie decimo quarto Quomodo cecidisti lu-cifer de celo qui mane oriebaris id ē qui preconijs naturalis excellencie

p̄ tederis ornabaris qui dixisti in cor
de tuo in celū ascendā sup astra celi
exaltabo soliū meū sedebo in mōte te-
stamēti in lateribꝫ aquilonis ꝛ ero si
milis altissimo. Vel aliter Supposi-
to ꝙ mare sit iste mūdus miserabili
ter mutabilis et tūc sunt isti duo p̄-
datores angelus bonus et angelus ma-
lus quasi duo fratres p creationem
Quibus tunc alludi poterit illd̄ Math
thei iiij. Vidit ihesus duos fratres
mittentes recia in mare. Erant enī
piscatores. Piscentur enī angeli bo-
ni p informationem et mali p temp-
tationem vnde et vtriqꝫ a dn̄is suis
idem datur sic decretum sicut dr̄ lu
ce v. laxate recia vestra in capturam
Respondeat igitur angelus bonus cū
petro preceptor in nomine tuo laxabo
rethe. Laxauit igitur vij. recia candi
da sicut nix que sunt septē virtutes
morales sine omni macula peccatorū
vel viciorum et desuper laxauit sep-
tem alia recia virencia que sunt sep-
tem opa pietatis que vna cū virtuti
bus virescere debent semp et crescere
sed de istis angelis bonis ꝛ quibuscū
qꝫ sanctis doctoribus seu p̄dicatoribꝫ
scribitur ysa. xix. Merebūt omnes pi
scatores mittētes hamū super flumē
et dolebūt ac lugebūt mittētes vel ex
pandentes rethe sup faciem aquarum
quasi dicat rethia malignorum spūū
sic sollicite laxabūt ꝙ angeli boni vel
doctores nichil vel modicū p̄dabūtur.
Laxauerūt itaqꝫ p̄datores seu pisca
tores p̄dicōnis septē recia nigra sicut
pix que sunt septem vicia capitalia q̇
bus quasi totum mundum per septē
climata iam ceperunt vt eciam nunc
impleatur illud ad Galathas tercio
Conclusit scriptura omnia sub pecca
to vnde et per alia septem recia colo-
ribus inter se distantia intelligo sep-
tem seriose sibi succedencia que mali
spiritus contra nos vbiqꝫ laxauerūt
Rethe enim liuidum significat morti
feram emulationem qua dyabolus p̄- h
mum hominem inuoluit. Scribitur
enim Sapiencie secundo inuidia dya
boli mors intrauit in orbem terre et
Prouer. vij. irretiuit eum idest adā
per euam multis sermonibus. Secū
do rethe pallidum connotat generalē
humani generis depredationem Scri
bitur enim Abacuc primo Totum i
hamo subleuauit et traxit illud in sa
gena sua et congregauit in rethe suū
sed sicut patet Luce v. rumpebatur
rethe eorum scꝫ potencia demoniorum
et claustra infernorū rupta sunt xpi
sto ad tartara descendente et ideo cre
dibile est ꝙ diligēter refecerunt re-
cia sua ad nouiter inuadendum. Vn-
de et tercio rethe purpureum ex amā
bili mixtura colorum notat varieta-
tem delectabilis temptationis. Et iō
vt patet in p̄s. Cadent in reciaculo
eius peccatores. Temptat enim nūc
per prosperitatem nūc per aduersita
tem. Vnde et quarto rethe aureū no
tat mundialem prosperitatem. Scri
bitur enim Prouer. xxix. Qui blan
dis sermonibus ꝛ fictis loquitur ami
co suo Expādit rethe pedibꝫ eius Et
certe vt patet Johannis xxi. Adhuc
non est scissum rethe eorum. Quinto
rethe sanguineum connotat corpora-
lem aduersitatem. vnde et de persecu
tione sathane in sanctos. Vnde sicut

scribitur Ozee vij. Expandam sup
eos rethe meum. Et quasi volucre
I celi detraham eos. Sexto rethe
iudicii notat condẽpnationẽ ad penã vñ
Job xviij. Misit in rethe pedes suos
et in maculis suis ambulat. tenebre
plãta eius laqueo et exardescet contra
eũ sitis vñqz terrebũt contra eũ formi
dines et inuoluẽt pedes ei9 et attenu
abitur fame robur eius & inedia in-
uadet costas eius et vorabit pulchri-
tudinẽ cutis eius consumz brachia ei9
primogenita mors auellet de taber-
naculo fiducia eius et calcabit eũ de-
sup quasi rex interitus Aspget in do
mo eius sulphur et radices eius deor
sum siccabũt Memoria eius pibit de
terra et expellet de luce ad tenebras.
Hec sunt tabernacula iniqui et iste
est locus ei9 qui ignorat deũ .i. omis
talis qui in penã peccati priuat glo-
ria dei qr p phm iij. ethi. ca. iij. Om
nis malus est ignorãs .i. volẽs igno-
rat bona opa et ideo nolẽs ignorabit
pmia qr tolletur ipi9 ne videat glo
riã dei nec resurgent impij in iudicio
.s. ad gloriã. septim̃ rthe igneũ nõt pu
nitionẽ pptor culpã vñ eze. xxiij. Ex
pandã sup te rethe meũ & piciã te in
terra et sup te habitare faciã om̃ia vo
latilia celi et saturabo te bestias ter-
h re vniũse &c. Ista igitur recia multi
pliciter mortifera commemorans Pe-
trus Rauenñ. smone crax. Angustie
michi sunt vñqz &c. pcedit sic. Heu
michi dñe de9 om̃ipotẽs qr factus sum
sicut auis angustie quasi piscis pda
lis & quasi dãpnatula mortis. Cõue-
nerũt eñi contra me venatos inuidie au
cupes auaricie & piscatos peculãcie qui
suis laqueis & retibz gen9 adã vniuer-
sum captiuãt. Si igit desup aspexe
ro ecce spũs aere9 michi insidiat Si
circũquaqz conspexero ecce michi mun
dus vñqz aduũsatur si intra me recur
rero ecce caro mea mortifera in me p
sequitur me et mors illa terrifera cõ
tinue appropians insequit me et re-
cia doloris vallauerũt me Supius ẽ
enim gaudium quod appeto inferius
tormentũ quod abhorreo anteri9 dya
bolus quem odio posterius mors quã
fugio a dextris est culpa mea quã do-
leo a sinistris caro mea quã timeo ex
terius est mũdus quem non effugio
interius remorsus quem non sustineo
Aspice igitur et miserere mei domi-
ne quia angustie michi sunt vndeqz.
Hec ille. Tot igitur peditas pericu
losas tot recia languoris tot laqueos
mortis anima misera contra se consi
derans ordinari quasi doloris circulũ
sic merito in centro lamentatur con-
querendo contra dyabolum qr expandit
rethe pedibz meis et conuertit me re A
trorsum Capitulum xlviij.

Expandit rethe pedibus meis
et conuertit me retrorsum Si
cut docet bonauentura in suo simili-
tudinario similitudine cccxiiij. qua-
tuor sunt qui in retibus dyaboli ca-
ptiui capti diucius remanent difficilius
liberantur et hij sunt permontipedes
et noctipedes cespitantes et claudican
tes primi retrocedunt. secundi astra
respiciunt. tercij recia contactu como
uent. & quarti ingressi tudes sem-
per permanent. Quo ad primum di-
cit Beda de ymagine mũdi libro ter
cio capitulo septĩo. qr permontipedes

sunt heries mōstruosi qui nō rectis sȝ reflexis pedibȝ ad posteriora semp re trocedūt. Hij sunt homines maliciosi qui nō recto tramite versus celū sȝ reflexo pede semp recurrūt ad īfernū quos sic alloquitur Ihero. de obstinatione iudeoꝝ. O maledicti maliciosi quos infinita dei clemencia tm̄mō abhorret peccantes eīm ex ignorancia re duat filij sapiencia errantes ex infirmitate omīpotēcia p̄ris pie releuat. sed impie agētes ex malitia circūuenietes ex pfidia crimnātes ex inuidia sed spūs sancti clemēcia que finē nescit in tā detestabili loco nō poterit ponere fundamentū Hec ille.

Quo ad secundū dicit beda vbi supra li. iij. ca. ix. ꝙ noctipedes sunt aues q̄ de die semp solē ꝯspiciūt in quo summe delectātur de nocte ūo solē querētes semp circuiūt inter astra lunida explorantes si forte hic vel illic so

B lē pditū potuerit inuenire. Hij sunt oīnes cupidi qui semp ad solē mūdialis glorie se semp ꝯuertunt in quo mце delectātur semp studentes et laborantes vbi inter dignitates mundi emīnētes quasi inter stellas celi plucētes plenmorē ꝓspitatē poterūt inuenire. Cōtra quos sic seneca pcedit de actionibȝ naturalibȝ O insensati ꝛ delusi ac infatuati philosoꝑhum qui semp acquiritis qđ semp depditis aut semp appetitis ꝙ nūq̄ ꝯpuit aut semper requiritis qđ nūq̄ aduenit aut semp q̄ritis q đ semp fallit aut semp app̄hēditis qđ semp fugit. O quid vos sic incantauit ꝙ videntes nō videtis. qđ audientes nō auditis sencietes nō sentitis ꝛ đ experimēto ꝯtinuato vos de

cipit incessanter ꝯsidera me et cogno sce te memēto miserie mee et cauete tue glorie Hec ille. Quātū ad terciū respitātes p̄nt dici lubrici Nā sic equꝰ semp pedis declinabilis frequēter respitans in piculū equitis citius ruit et supra lapides duros labit ita eciā et lubricus mētis abhominabilis frequēter fede delectans in gr̄e detrimentū ciciꝰ sucūbit ꝛ quasi ex ꝯsuetudine ad passiōes rapit et ſ Greg. xxvi. moꝝ. ca. xi. Aliqn̄ ad senectutē seruatur virginitas et tūc senex ruit in luxuriā ꝓpter mētis immūdiciam occulte p̄habitā Hec ille Quātū ad quartū claudicātes dici poterūt cupidi ꝛ auari. Dicit eīm phūs iij. de aialibȝ li. ij. ca. iij. ꝙ lupi et vulpes habēt pedes in tibias sinistre ptis pte ꝯtraria maiores et longiores et ideo semp claudicant a dexteris alcius se a sinistris erigendo et se a dextris depri mendo. Isti auari sunt veri lupi ꝓpt rapacitatē. sunt eīm et vulpes ꝓpter dolositatem. Istoꝝ gemini pedes sunt amor iusti et amor ꝯmodi Sed qr maior est amor ad ꝯmodum q̄ᵹ ad iustum ideo tales semper claudicant in iusticia quasi in parte dextera tales sunt veri vulpes quasi volubiles per omnes mundi anfractus et angulos visitantes. Quamobrem isti cum tribus p̄cedentibus in recia ruūt perditionis nam ſm ymaginationem auctoris de proprietatibus elementorum libro quinto proprietate xi.

Dyabolus quasi aranea in fraudis foramine latet sub tela temptationis in qua omnes maliciosos capit quasi culices qui alios molestis

pūgūt. voluptuosos capit quasi mu-
scas qui cruorē et sanguinē et dulcia
queqz sugūt gloriosos uo capit quasi
scarabrones qui in volatu pōpatice tu
multuāt & odiētes pturbant. Cupi-
dos vero & auaros capit quasi apes q
p oēs flores discurrūt & mel mūdi
colligūt. Hec ille. Istis igit sic osi
deratis merito plangit sic Ihere. Ex
pandit rethe pedibz meis ita scz q cō
uertit me retrorsum Cōuertit enim
peccatrix aīa dolo dyaboli quasi arte
nigromātica in quatuor mōstra mise
rabilia Primo quasi cadm9 in draco
P nē scd'o quasi igno in bouē tercio q̈si
lycaon in lupū et quarto quasi actè-
on in ceruū vt pmo sic verissima sit cō
clusio otra dyabolū q expandit rethe
pedibz meis & oūtit me retrorsum.
Quo ad primū sicut tangit Ouidi9
li. v. methamor. Cadm9 rex cū vx
ore sua qz nolebāt ꝑimere serpentem
oūsi sunt in duos dracones Per istū
cadmū intelligo spm̄ et p suā vxorem
intelligo carnē. Spūs enī & corp9 q̈si
mulier & maritus sunt ppetuo matri
monio copulati vt ꝑlē bonoꝝ operum
ad dei laudē pcreēt et pducāt. Sed
qz hostē infernalē in forma serpētis i
padyso non otriuerūt sed potius acq̄
sieuerūt idcirco in duos dracones ppe
tue ocertantes & seinuicē lacerantes
ouersi sunt. Caro ocupiscit adūsus
spm̄ & ecōuerso ad gal. v. Quo ad
2m sicut tangit ouidius li. i. metha.
fingunt poete q igno erat virgo pul-
cherrima quā sibi iupiter desponsaue
rat q̄ qz se pmisit deuirgiāri ab alio.
illā in bouē transformauit Per iouē
qui fingitur esse deus magnus intel-

ligo deū oīpotentē cui aīa huāna quasi
igno ioui in baptismo fuerat desponsa
ta. sicut tradit ap9. ij. co xi. despōdi
vos vni viro virginem castā exhiberi
xpo. Glosa apli. Amicus veri sponsi
despondet nos anulo fidei nō multis.
sed vni soli non adultero sed xpo viro
Sed qz aīa quasi fallax scia se i hor
ribili adulterio deuirginari pmisit a
dyabolo iō in bouē. i. in vitā bestialez
ē redacta qz hō cū in hōre esset non
intellexit iō opatus est iumentis i
sipientibus & similis factus est illis.
Quo ad tercium sic tangit beda de
ymagine mundi libro quinto capitu-
lo xv. & etiam huius recordatur plini
us libro octauo ca. xxij. Est vnus
fons in quo si quis baptizatus fuerit
in lupum transformabitur & p9 sep-
tēniū ad formā ppriā reuertetur vn-
de in illo fonte se balneauit lycaon et
sic sub spē lupina pmansit p septēniū
Iste fons sic transformans ē delcāctio
in osensu q̄ primū pent9 intra hāc fō
tē se balneantē in lupum transforma
uit qz non solum vnicam animam pe
imit sed velut lupus totum ouile hu-
mani generis strangulauit & sicut lu
pus omnes filios postea secos gene-
rauit Vnde quo ad lumen gracie om
nes sumus ceci a natiuitate. Vnde et
ista cecitas naturalis per peccatū ori
ginale durabit per septēnium idest p
omne tempus vsqz ad extremum na
tum et vltimum quia secundum gre-
go. in omelia de Maria magdalēa de
q̄ ihūs eiecerat vij. demōnia gē. qi sub
vij. diebz oē tps voluit idcō p septe
nariū numeꝝ oē tp us itelligit
Quo ad q̈rtū tradit beda d yma. qui Is

di li.v.ca.xv. de idem tangit Ouidius metha.li.iij. quod anthzon erat foresta rius iouis qui eam dominam diuige suam ex posuit canibus lacerandam quo obrem in ceruum est transformatus. Iste anthzon fuit adam forestarius summi dei in paradiso paradisi in foresta felicitatis ordinatus. Sed quia homo noster exterior aiam sue carnis seu sui corporis copulam canibus temptationum demonum non resistendo sed consenciendo primo peccato omnibus motibus mente consequens scilicet in primo peccato exposuit ideo iusto dei iudicio iste homo exterior in ceruum trans formatur. Dicit enim secundum philosophum de aialibus li.viij. ceruus cum cornua annuatim abiecerit fit omnibus bestijs timidior atque ad se defendendum infirmior ita cum homo san ctitatem et libertatem quasi duo innocen cie cornua perdiderat omni bestia fiebat infirmior In cuius signum a minimis bestiolis vtputa a pulicibus et culicibus persecutionem patitur. Fit igitur ois homo cer uus cuius quatuor venatores sunt ca ro et diabolus mundus et mors Caro scilicet per copula canum voluptatem et calamita tem diabolus scilicet temptationem et dampnatio nem mundus scilicet prosperitatem et paupertatem Mors scilicet infirmitatem et penalitatem in ter istas igitur quatuor copulas ca num quasi ceruus hinc inde in heremo sic in hoc mundo misero lassatur et lacera tur totum genus humanum Unde et ihere. sic subdit in lamento. Expandit rethe pedibus meis et convertit me retro. Posuit me desolatam tota die merore confectam.q.d. peccatrix aia. Inter tot persecutores posuit me desolatam sine adiutorio et in ter tot morsus mortiferos posuit me merore confectam sine medicine refrige rio posuit me desolatam tota die. Ista dies dolorosa est ista vita lacrimosa. Dicit enim bern. i floribus li.vij.c.lviij secundum estimationem meam duo sunt dies. primus qui primi hois lapsu labitur vsque ad finem mundi. Hec est dies cui sepius iam maledixisse noscitur Ab illa enim die iucundissima in qua conditus erat adam deiectus est in hunc diem tenebrosum et i has vex detrusus miserias. In hac die dolorosa nascuntur vniuersi que non nox sed dies tenebrosa dz noiari quia lumen rationis quasi quandam scintillam vere lucis illa ineffabilis pietas deliquit Huic diei maledixere sci optantes breuem eam et cito conuerti i tenebras extremi iudicij vt dies glorie clarius oriretur. Hec il le. Huius igitur diei horas xij.pulchre describit auctor de proprietatibus elemen torum li.v.pp.xxxix.et illud idem ponit be da i extho. ca.xxxix. Duplex inquit le gimus equnoctium vernale et autumpnale Equinoctium delectabile erat in mundi principio sed equinoctium penale erit in mundi termino Sicut enim tunc stan te sole in ariete firmamenti dies no cti equabatur sic eciam tunc stante so le iustitie in libra iudicij in fine hu ius seculi nox diei equabitur. Hu ius enim vite temporalis quasi cuius dam diei hyemalis aurora rutilabat in statu innocencie sed eius vespa ter ribilis erit in prolatu vltime sentencie Huius igitur diei intermedie hore sunt duodecim. Nam sub adam inces pit dies nostri doloris et hec est ho ra prima Sub seth qui similis erat ade in cognitione creatoris transijt ho ra secunda. Tercia transijt sub Enoch qui ne mundi maliciam vi deret translatus est et positus in

padyso. Quarta sub noe qui solus cum ser saluatus est in generali diluuio. Quinta sub abrahã cui de Messia et terra viuorum prio promissiones allegorice plurime promittuntur. Sexta sub israhel cuius xij. filijs duodecim sceptra tribuum mistice diuiduntur. Septima sub moyse qui populum de egipto eduxit et per desertum perduxit cui primo deus legem ptulit et ducatum populi co ordinauit. Octaua sub iosue vel ihesu naue qui eundem populum in terram repromissionis induxit seu deuictis hostibz introduxit ac promissiones diuidens populum gubernando legaliter regulauit. Nona sub dauid qui in caput regum effectus est et quasi in radicem corporis messie vt fructus vite de stipite mortis nasceretur electus est. Decima sub roboã sub quo diuisa est et dirupta monarchia iudeorum seu hebreorum in regnum israhel et regnum iude vel potius sub sedechia sub quo recessit regnum iuda et iherusalem captiuatur et populus captiuus traslatus exulat in caldeam. Undecima sub ihesu filio iosedech qui cum zorobabel populum captiuum eduxit de babilonia. Sed xij. hora iam transit sub ihesu filio ioseph qui quasi nr̃ verus emanuel gen⁹ humanum reduxit ad regna celestia. Hee sunt xij. hore diei nostre doloris sub quibus ois creatura ingemiscit et vultum monstrat meroris. Hec ille. Ex istis igitur xij. horis huius vite lacrimose quo ad nostre mentis voluntatem viciatam et naturam nostri corporis mortaliter infectam inductiue sic concluditur lamentum prophetícum. Posuit me desolatã tota die merore confectã. Et sic sub tribz versiculis huius littere Men etiam in sensu triplici ihesre. sic tria scinat in pressu prio informacionem et beneficium ibi. De excelso mi. ig. in offi. me. et cru. me. scdo temptacionem et vicium ibi. Expandit rethe pedibz meis et couertit me retrorsum Et tercio cócludit punicõem et supplicium ibi posuit me desolatã tota die merore confectam Capitulum xlix.

Nun uigilauit iugum iniquitatum mearum in manu eius cõuolute sunt et iposite collo meo infirmata est virtus mea dedit me dñs i manu de quo non potero surgere. hec lrã Nun xiiij. in alphabeto hebrayco interpretatur sempiternum in latio. vt iste sit versus pro huius tpis eternitate vel ad diem iudicij ppetua erit captiuitas iudee ppetua erit adusitas ecclesie ppetua erit anxitas aie. Anime sc; pegrinãtis ecc̃ie militãtis et iudee exulãtis. vñ et sequit ĩfra Dedit me dñs in mãu de q̃ nõ potero surgere Duratio em̃ h⁹ müdi lz ipprie dr eternitas et sic itelligitur illõ dñs regnit ĩ eternum et vltra. i. vltra eternitatẽ h⁹ müdi vel alr hic ponit ppha titulum ppetuitatis ñ ũe sz ipabolice vt sit sensus sic plixa erũt hec icepta angaria vt q̃si videãtur eẽ ppetua Nũ q̃ vigilauit iugũ &c. Occurrit hic iugũ regalis subiectõis tpalis tribulatiõis et iudicialis punitionis Primũ iugũ hystorice vigilauit sup iudeam in manu

dñi sicut scribr̄ Jhere·xxvij· Quicū
qȝ nó curuauerit collū suum sub iugo
nabugudonosor regis babilonis i gla
dio fame et peste vigilabo sup gentē
illā donec cōsumā eos de manu eius·
Secundū iugū allegorice vigilauit i
manu dñi sup romanā ecclesiā sic pȝ
ecclesiastici xl· Graue iugū sup fili
os adam a die exitus de ventre mr̄is
eoꝝ vsqȝ in diem sepulture in terrā
B mr̄em omniū· Terciū iugū l tropologi
ce vigilauit in manu dñi sup peccatri
cē animā de quo scribr̄ Jhere·xxviij·
Jugū ferreū posui sup collū cūctarū
genciū Vigilauit igitur iugū iniqui
tatū meaꝝ in manu eius·q·d· pena
michi debita ꝑ iniquitatibus meis in
manu dñi iā punientis vigilauit· Qr
quodāmodo obdormiuit qñ culpā cōti
nuatā dñs nó puniuit. Nā sicut dicit
doctor de lyra· Jugū iniquitatū dor
mire est in nequicia torpere et quie
scere impune Sed tūc nr̄e iniquita
tes et manū domini vigilāt dum nos
ad penā iuste retribucōis accusant et
deū ad vindictā necessarie punicōnis
prouocant Vigilauit igit iugū iniqui
tatis populi in manu dñi qr dñs coti
die penā innouatā aggrauauit sup ca
ptiuitatē populi· Hec ille· Hic notā
dū est ꝙ signāter dt ꝙ iugū iniquita
tū in manu dñi vigilat qr deus anteꝙ̄
puniat hominē vt peniteat diu cius ex
pectat Dicit em̄ Jhero·li·i·sup Jhe
remiā ꝙ de9 nūꝙ̄ deserit hominē quo
usqȝ hō deſat deū. Eciā ꝑ ans·l· cur
de9 hō ca.xij· Deus nó pt̄ peccatū oi
no dimittere ipunitū qr tūc esset au
ctor culpe et sic nó eēt deus Et iō qr
oȝ ꝙ oino puniat optime dr ꝙ iugū

iniquitatū·i· pondus pctoꝝ in manu
dñi vigilet Scribitur em̄ eccle·xxvij
sicut leo insidiatur venacioni ita pecca
tū opanti illud Et ihere·i· Vigilabo
ego sup hoc verbo meo ꝫ faciā illud di
cit dñs deus Vnde ꝫ sequit cōuolute
sunt ꝫc· Hic ſm doctorē de lyra sub
methaphora furis describit peccatorē
ꝗsi diceret sicut furtū ad modū fas
celli collo latronis cōdēpnandi appli
catur ita et pctm̄ quasi infelix fascicu
lus conscieē pctōris colligatur· Dicit C
em̄ pascasius porretanus ꝙ mos he
breoꝝ erat ꝙ furtū cū eo repñsentare
tur cū quis ꝑ furto puniretur Pa
ri mō non solū in pñti ymmo eciā i fu
turo iudicio conuocate seu conuolute·
erūt iniquitates ꝫ imposite collo meo
sicut scribr̄ in ps· Jniquitates mee
sicut onus graue ꝫc· Et hoc confirmā
tur p ihero·de obstinacione iudeorum
O quis nó abhorreret illud districtū
iudiciū in quo peccator ad tribunal
cū minimis et maximis cogitacionibȝ
colligatis quasi fur adducitur vbi ni
hil oblitū nichil transibit ipunitū vbi
cūctis creaturis ac clamantibȝ cūcte
iniquitates iposite erūt collo eius vbi
nulle p̄ces intercedent nulla p̄cia quē
quā redimerent nulla pena relaxabit·
nulla cōpassio cōmiserabitur Hec ille·
Tūc igitur cōuolute erūt culpa si
mul ꝫ pena ꝫ nūc semp cōuolute sūt
Dicit em̄ Aug9·li·ij·de libero arbi
trio Si non reddis faciendo ꝙ debes
reddes paciendo ꝙ debes Nullo enim
tpis interuallo culpa ꝫ pena diuidun
tur vt quasi alio tpe non faciat qđ de
bet ꝫ alio paciatur qđ debet ne vel mi
nimo vsq̄ universalis pulcritudo ī

tarpebit vt sit in eo de decore culpe si
ne decore vindicte Sed i futuro iu
dicio fuabit ad manifestacōnē ꝫ acer
bū cumulū miserie quicquid nō nunc
oclatissime vindicatur. Sic eñ qui
nō vigilat dormit sic omīs qui nō fa
cit qđ debet sine interuallo patit qđ
debet. Nō tanta est habitudo iusticie
vt nemo ab ea nisi ad miseriā Possit
abscedere Hec ille Vel aliter Cōuo
lute sunt scz iniquitates p̄sētes ꝫ p̄te
rite. Vñ dt Rabysalomon de lege le
genda ꝙ opio hebreoꝝ est ꝙ qñcūꝗ
a deo puniūtur ꝓ aliquo nouo pecca
to etiā tūc de⁹ eos flagellat ꝓpt pec
cata omīa p̄terita. Et ad hoc est ma
gister sentenciaꝝ li. iiij. d. xxij. ca. i.
scz ꝙ ꝓpter ingratitudinē recidiuacō
nis peccata pri⁹ dimissa redeūt nō re
aliter sed reatu scz ꝙ tāta culpa eq
ualenter est illa ingratitudo q̄nta forꝫ
p̄cedenciū multitudo Nec ꝓpter hoc i
quit sequit qđ de⁹ punit bis imdip
sum nisi peccator post ꝯdignā satisfa
ctionē iterato punitr̄ Sed null⁹ dig
ne satisfaciat nisi qui in grā p̄me pseue
rauerit. Qui igitur velut canis ingre
sus redit ad vomitū et bona anteacta
mortificat et reuocat peccatū dimissū
cui⁹ exēplū habem⁹ a dño de dño suo
et ꝯseruo. Hec ille. Cōuolute igit
ꝫc. Sed cū p̄dictū est ꝙ culpa et pe
na nūꝗ diuidūtur. Queritur q̄ sit ista
pena qꝫ pauci penā senciūt Ad hoc rñ
det Ylrece. cū dt Infirmata est v̄tus
mea. q. d. nō solū hystorice virt⁹ cor
poralis potēcie iudeoꝝ infirmata est ne
resistāt babilonias nec solū allegori
ce virtus sp̄ualis prudencie viroꝝ ec
clesiasticoꝝ ē infirmata ne p̄ualerēt

demonijs. Sed etiā tropologice v̄tus
naturalis innocēcie aīe infirmata est
ne ꝓpria virtute resurgat aut quo
quo mō ꝯfirmāt. Nā peccare et cadere
p̄t homo ex seipō penitere et resurge
re nō p̄t nisi ex deo Vñ et sequit Be
dit me dñe in manu de qua nō pote
ro surgere Glosa interlinearis Infir
mata est virtus hominis p peccatum
voluntariū ita ꝙ nō poterit resistere ꝫ
ideo iusto dei iudicio datur aia in ma
nu potēti dyaboli de qua nō p̄t resur
gere Vnde ꝫ vnitate de aia ecclesia ꝫ
iudea scribit Amos v. Dom⁹ israhel
cecidit non adiciet vt resurgat vltra
scz virtute ꝓpria Sequitur in textu

Capitulum .I.

Amech ab stulit omīs ma

gnificos dñe d' medio mei vocauit ad
uersum me tēp⁹ vt ꝯtereret electos
meos torcular calcauit dūs virgini
filie iuda Samech interp̄tatur adiu
torium Vñ et sub hac lrā deplorat pro
pheta in vltima captiuitate p titūꝫ re
spasionū omē penitus adiutoriū fore
ablatū Et hoc est qđ subdit Abstu
lit dñs omes magnificos ꝫc. Glosa
iterliniaris scz irruētibꝫ rōanis reges
ꝫ p̄ncipes pontifices ꝫ sacerdotes scri
bas et ꝓphetas omes ꝯsumpsit capti
uitas vñ qꝫ in captiuitate babilonica
erant ꝓphete vt ezechiel et daniel q̄
populū ꝯfirmabāt in vastacōe ūo ro
manoꝝ omes ꝯsumpti et dispsi sunt
sup faciē orbis terre id hoc referendū
ē ad captiuitatē romanoꝝ nō caldeo
rū Abstulit inquit omīs magnificos

meos de medio mei. Magnifica magna facientes erāt reges et principes i
pliando Sacerdotes ꝗ pontifices in sa
crificando scribe et pharisei i informā
do vel dei secreta pscrutādo ꝗ denudā
do. Et ad līam sicut tradit Josephus
de bello iudaico et petrus alfonsus cō
tra iudeos li. ij. Nūq̄ fuit tātus po
pulus collect9 in ihr̄lm post tēp9 sa
lomonis sicut erat in primo pascate
qn̄ titus et vespasian9 ihr̄lm inuase
rūt et hoc innuit cū subdit Vocauit
aduūsum me tēp9 vt cōtereret electos
meos. q. d. xlij. annis post mortē me
sic me ad pn̄iaz expectauit iō penam
vindicte q̄ndiu distulit iā itēr9 cōsum
mauit nā oēs pricipes ꝗ vulg9 vnū
saliter ad celebrandū phase in ihr̄lm
cōgregauit et sic tēp9 afflictionis ple
morie pordinatū vt cōtereret electos
meos aduūsum me vocauit vt sic iple
retur illud Daā. ix. nō est in tpe hoc
princeps nec pphēta nec dux nec holo
caustū nec sacrificiū nec oblatio nec in
cēsum nec locus primiciaꝝ corā te vt
possim9 inuenire misericordiā Et hoc
est qd̄ sequit in lamēto Torcular cal
cauit dn̄s filie virgini iuda. Dicit do
ctor de lyra q̄ sicut vinū in torculari
exprimit ab vuis ex vehemēti cōpssio
ne ita romanis ihr̄lm cōculcantib3 san
guis iudeoꝝ vbiq3 effusus est ex vio
lenta inuasione Et hec ē sentēcia Ihe
ronimi in cōmētario vinea inquit est
trib3 iuda cui9 turris erat tēplū et
torcular romanoꝝ cōpssio qui nec iu
ueni nec virgini nec sacerdoti nec seni
sub gladio pepercerūt sicut scribit ysa.
v. plātauit vineā electā et edificauit
turrī in medio ei9 exstruxit q3 torcu

lar i ea et expectauit vt faceret vuas
fecit autē labruscas Auferam igitur
sepē eius et erit in direptionē diruā
materiā eius et erit in cōculcationem
et ponā eā desertā vinea ūo dn̄i exer
cituū dom9 israhel est ꝗ germē eius
viri iuda Expectaui vt faceret iudi
ciū et ecce iniquitas et ideo ponā eam
desertā et absq3 habitatore. Hec om
nia cōpleta sunt sub principib3 roma
noꝝ qui cruore iudeoꝝ plateas ꝗ pie
tes cōsperserūt et quicquid cōbustibi
le fuerat in puluerē redegerūt. Hec
ille. Unde et cōgrūdenter sequitur in
textu Capitulum li.

En idcirco e
Go plorans et
oculus meus de
ducens aquā q2 lōge factus est a me cō
solator cōūtens animā meam. Facti
sunt filij pditi qm̄ inualuit inimicus
Ayn interp̄tatur fons ꝗ bn̄ vt dicit
lyra p̄ponit huic lr̄e Jdcirco ego plo
rans ꝗ c. q2 derelicto fonte vite qui ē
de9 synagoga plāgit et in signū expres
sum doloris oculus eius deducit aquā
q2 lōge fact9 ē ab ea cōsolator. i. deus
qui p pphētaꝝ oracula cōsolari eos ꝗ
cōūtere de tristicia ad leticiā cōsueue
rat qui licet vbiq3 sit p eēnciā aliqui
bi tn̄ intim9 est p spūalē influenciā.
vn̄ ꝗ pprie de eis peculiari9 ptigit et
pspat longe tn̄ deserit et dilacerat
ꝗ hoc est qd̄ sequit frater lōge fact9
est a me cōsolator cōūtens animā me
am ideo facti sunt filij mei perditi q2
deo pmittēte p̄ualuit inimicus Unde

nō est pietatis ꝑditio sed maius sce-
cis sit natio et iustitie execucio ꝗ pa
cti ꝯpletio que inter deū ꝗ populū pri
us extiterat ordinata idō facti sunt fi-
lij mei ꝑditi ꝛc̄. Scribit̄ em̄ Deutro.
xxviij. Filij tui et filie tue tradēt̄ur
alteri populo videntibꝫ oculis tuis et
eodē die filios et filias generabisꝗ n̄
frueris eis qm̄ añ te ducētur in cap
tiuitatē. Facti sunt igit̄ filij mei ꝑdi
S ti qm̄ inualuit inimicus. Quātū ad
intellectū allegoricū de ecclesia roma
na vtrāqꝫ lr̄am Samech et Ayn cū
suis tribꝫ versiculis satis elucidat pe
trus blesen̄. i illo ſmone ad cetū car
dinaliū Facti sunt filij mei ꝑditi qm̄
inualuit inimicus. Recessit om̄e adiu-
toriū ab ecclesia et facta est a deo vi-
duata nup dn̄a gentiū deo em̄ peccato
ꝓuocante ꝑmittēte et deserente altissi
mo ecclesia hereticis laceratur paganis
infestatur vicijs deturpat̄ criminibꝰ
infirmat̄ demonibꝫ subiugat̄ prelatis
orbatur doctoribꝫ spoliat̄ a principibꝫ
depauperatur ꝗ a simplicibꝫ ꝯtempnitur
et ꝯdēpnatur vt nō sit qui se interpo
nat ꝓ domo dei Abstulit ꝑmitus pse
cutio paganoꝝ de medio ecclesie apo
stolos martires ꝯfessores et virgies
qui magna ꝓdigia faciebāt in quibꝫ
dn̄s ihūs torcular calcauit p mortis
ꝯcessionē variā vt haberēt ꝑsteri vi
nū cruentatū quo bibito ad patꝝ ve
stigia excitarētur velut elephātes ex
ꝯtritis vuis ꝗ moris succo sanguineo
aiati in omni pte orbis terre exercit
dominus torcular tribulacōis ꝗ elec
tos suos quasi vuas ꝯtriuit et ꝯcul-
cauit ꝗ saguinem sanctoꝝ vn̄qꝫ fudit
vt vn̄qꝫ auidi inuenirent quid biberēt

sed iam peccato blasphemāte ꝗ cuicla
more valido validius ꝙ sodomorū et
multiplicius ad celos ascendente et dei
aures clemētes incessanter inquietāte
iusticia clemēcie silenciū ipat ne pie-
tas nimia puersitas appeat ꝗ sic deo
permittēte spiritus ꝯrūpit de corde
terre et factus est spiritꝰ mendax in
ore omniū ꝓphetaꝝ ꝗ hic est sathan
qui egressus a facie domini scđm ·iob·
suple dolentē ecclesiā a planta pedis
vsqꝫ ad verticē capitis vlcere pessimo
percussit et quasi animositate caldeoꝝ
ꝗ ferocitate romanoꝝ oēs magnifi-
cos suos et auctores vulgos electos
eius de medio eius abstulit vt exem
plo malo maioꝝ ꝯterat aios electos
subditoꝝ simpliciū iferioꝝ ꝙobrē fa
cti sunt filij eius ꝑditi qm̄ sic inualu
it inimicus ꝙ ꝑncipes eius ꝗ magni
fici vulgo crescente inuēti sunt oēs
vca surdi et muti. Unde ꝗ ecclesia fa
cta que in deuotis simplicibꝫ videt̄ la
titare filios deplorat ꝑditos eo ꝙ i
capitolio et in senatu seniorum eccle-
sie longe factus est quinymmo nullꝰ
inuētus ē auxiliator seu ꝯsolator ec-
clesie qui aias ꝯuītat quin magis auer
tat a recto tramite fidei catholice ꝗ ab
antiquo itinere vite virtuose Hinc ē
ꝙ Ihere. lamētatur hostē ecclesie fc̄e
ꝑualere ꝙ in om̄i pollicia ciuitatis re
gni claustri et collegij ecc̄iaꝝ et mōa
sterij filij ecc̄ie sunt ꝑditi qm̄ per
om̄es status vel gradus plus et mi-
nꝰ inaluit inimicus Hec ille Ca·lij

Amech ab
stulit oēs magnificos meos ꝛc̄. Hic
Ihere. in spū ꝓphetico planctū ꝯtinet

ad te plus in inferno vnū ꝙ hoc est la
mentū aie peccatricis supplicijs ꝯdē
pnate et cū demonibꝫ deputate. Sa
mech abstulit oēs magnificos ꝛc.
Samech ꝑ terni. interptat adiutoriū
vnū sub hac lr̄a samech ītere. innuit oē
adiutoriū fore ablatū a dāpnatis et
hoc ē qđ methap. scribī ysa. xvij Ces
sabit adiutoriū ab effraym Effraym
interptatur crescēs et connotat dāp
natos in inferno quibꝫ ꝙto diuꝰ cō
sistūt in miseria tanto magis accres
cit angustia a seipo eni vel ab inferno
nō poterit adiuuari quia impotēs cō
dēpnatis traditur crudelissimis tor
quēdus tortoribꝫ. De celo nullū erit
adiutoriū qꝛ vt supͣ patuit ex pte bo
noꝝ nulla poterit esse ꝯpassio ymmo
letabit iustus cū viderit vindictā pec
catoꝝ nō scꝫ appetitu vindicte sed ap
plausu dilate iustitiae. Ex pte uo sum
mi et solius iudicis nullū erit adiuto
riū qꝛ ꝑm Ihero. sup illud Dan. iiij.
In sentētia vigilū decretū est ꝯsiliū
altissimi. Preceptū et verbū mutari
poterit. Sed sentēcia diffinitiua q̄ ab
eterno statuta est ppter opa futura
nequaq̄ poterit immutari Ex pte ve
ro alioꝝ creaturaꝝ nulla erit ꝯpas
sio qꝛ ꝑm Orig. sup illud iiij. Regū
pmo. Descēdat ignis de celo et deuo
ret te et. l. tuos Placato deo nihil no
cet homini irato deo omīs creatura se
uit et insidiat hoi hoiem iustū cuncte
B creature acceptant. hoiem impiū vni
uersa linguis ministerij sui accusant
Timentē deū et diligentē omīs crea
tura timet et ꝯgratulat ꝯtēpnente in
vero dūm omnia que seruiūt summo
deo odiūt relinquūt deserūt ꝙ detestā

tur. vnū ꝙ ꝯtra quinquagenariū ne
phariū ignis helie obediuit et contra
derisores iusti vrsi ad verbū helizei de
saltu sunt egressi. Atqꝫ dū ionas in
sentina nauis ꝯmoto deo requieuit ven
ti mare turbauerūt et gurgites ne
uē innascerūt sed et iona penitēte ꝙ se
ipm puniente in fundo maris in ven
tre ceti collaudauit triduo saluatorē
in fundo pelagi siccus manet nec mer
git in stomacho ceti illesus nō digeri
tur. Cete seruauit qđ deꝰ amauit et
ipm euomit quē creator voluit venti
accusabāt ꝙ gurgites impugnabāt re
um latitantē sed ventus subito siluit
mare ꝯuictū dissiliit et cetus ꝯdolēs
recepit eūdē lacrimantē. O lacrima
miranda que simul et semel deū pla
cas cetū pacas ventū cedas et fluctus
fugas Hec ille. Ex hoc colligitur ꝙ
deo placato nichil occurrit ad nocēdū
deo irato nichil occurrit ad obsequen
dū Ex quibꝫ ꝯcluditur hūdo respe
ctū ad dāpnatū qđ omne adiutoriū pe
nitus est ablatū. Et hoc est qđ Ihe
remias innuit cū dt. Samech. In
cuiꝰ certā signū subditur Abstulit om
nes magnificos ꝛc. Habet igit aīa
rationalis tres magnificos pncipales C
scꝫ tres potētias naturales. Nā ꝑm
bedā sup Gen. erat homini ex sui cre
atione intellectus ꝑspicax ad cogno
scendū creatorē. memoria tenax ad ad
herendū ꝑ amorē et volūtas efficax ad
ꝑficiendū ꝑ feruorē. Sed correspōdēter
ꝑ ꝯtrariū in peccatore obstinato intel
lectus infatuatur ne debite deterna
tur memoria excecatur ne debite recog
nōscat et volūtas quasi captiua vincu
latur ne resistat aut resurgat. et sic

dn̄s rē iusto iudicio in peccatore cū de
moribꝫ ɔdēpnato intellcāis nichil ꝑs
scrutatᷣ nisi ad tormentū. mēoria ni
chil recordatᷣ ad solaciū ⁊ volūtas mi
chi opatur ad ɔmodū. Scribit̄ eni᷑ ro
ma. i. Obscuratū est insipiēs cor eo
rū glosa ꝑ pctm̄ ɔsuatū. Et iō tradi
dit illos deus in ꝓsum reꝓbū glosa ꝑ
errorē obstinatū. vn̄ scribᷣ Zach. xi.
vlulat abies et cecidit cedrus et mag
nifici vastati sunt Scd̄m Rabanū de
naturis. Abies est arbor altissima.
vn̄ ⁊ dr̄ abies qꝫ longe abeat ⁊ notatᷣ
michi animā cui natura ɔtulit vt in
terra hospitata in celū ascēdat pāge
licā ɔūsationē. Cedrus ūo est arbor
imputribilis que corpus michi ɔno
tat cui eciā natura ɔtulit vt sine oī
corruptione viueret in eternū. Sꝫ iā
vlulat abies anima in scrijs ɔdēpnā
da. qꝛ cecidit cedrus caro scꝫ mancea
ta qꝛ ⁊ magnifici vastati sunt tres. s.
aie potēcie infatuātur ⁊ infortunātur
reꝓbātur ⁊ cruciātur ex vicijs trans
formātur ⁊ in miserijs et supplicijs
D deuastātur. Samech igitur abstulit
oēs magnificos meos ⁊c̄. Isti ele
cti sunt actus aie ꝑ quos aīa eligit ū
tutes et vicia penas et p̄mia. In sig
nū igitᷣ ꝙ in dāpnatio potētie aie in
ste infatuātur ⁊ act9 aie iuste reꝓbā
tur eciā dāpnatis iusticiā extremi iu
dicij innuit cū dt̄ Vocauit aduersum
me tēpus ⁊c̄. Vita eni᷑ hois sub septē
tēpib9 voluitᷣ sicut scribit̄ Dan̄. iiij.
vij. tpa mutabūtur sup te. Et ideo in
iudicio hō ꝑ vij. tēpa redarguitᷣ. Da
tur eni᷑ homini tēp9 discernēdi inge
niose. tēp9 viuēdi virtuose. tēpus pe
nitendi de peccatis. tēpus ꝓficiēdi in
meritis. tēpus naturalis resolutionis
tēpus iudicialis discussionis. et tēpus
finalis retribucōis. Per ista vij. tē
pora cuiuslibet adulti vita circuītᷣ
et idcirco Jhere. in ꝓposito ista septē
tpa intimi9 lamētatᷣ cū dt̄. Vocauit
adūsum me tēp9 vt ɔtereꝫ electos
meos. q. d. cū sederit filius hominis i
extremo examine ista vij. tpa vocabit
adūsum me. Dicit eni᷑ beda in exhor
tationibꝫ suis li. ij. ca. xi. Nō erit in
tota vita ānus. nec in āno mēsis. nec
in mense septimana nec dies in ebdo
mada nec in die hora nec hꝫ hora mi
nutū nec minutū claudit momētū
de quo nō reddes rationē. Primū igi E
tur datū est homini tēpus ingeniose
discernēdi vt intelligatᷣ creaturā cre
atorē scꝫ vt diuidat veꝝ a falso. vir
tutē a vicio. et ɔmodū ab incōmodo.
nā ⁊ hoc tēpus vocabitᷣ aduersum te
vt reueletᷣ in iudicio quid elegisti qd
repulisti quid spreuisti et cui adhe
sisti. Sed sicut Jhere. viij. Miluus
in celo cognouitᷣ tēp9 suū. turtur irū
do et ciconea custodierūt tēp9 aduen
tus sui. populus autē me9 nō cognouitᷣ
iudiciū dn̄i. Secundo datū est homini
tēpus viuēdi virtuose. Dicit eni᷑ Jhe
ro. in ɔmētario sup aggeū. sup illud.
Nūquid vobis est tēp9. Iō dr̄ homo
rex bestiaꝝ vt inter bestias nō bestia
liter viuat sed ūtualiter Iō eni᷑ sol9
viuēciū homo accepit rationē vt passio
nes tēperet et appetitus regulareꝫ vt
vicijs resisteret et virtutibꝫ adhereꝫ
Oēe eni᷑ tēp9 quo nō virtutibꝫ sꝫ vi
cijs deseruim9 ꝑit ⁊ ad nichilū quasi
nō fuerit reputabit̄. Hec ille. Einsdē
sniē est Rabymoises de duce dubiorū

hn·clx·vbi dicit ꝙ iō de⁹ iudeis leges
multiplicauit ad hoc·s·vt uirtutes eis
insereret et vicia extirparet. Hoc igi
tur tēp⁹ adūsum te eccabit in iudicio
vt calculet q̄liter et q̄tū vixisti·quo
ciēs recidisti q̄tū ꝯportasti ⁊ quociēs
errasti· Sz qꝛ vt pꝫ luce viij. multi
F ad tēpus credūt et in tpe rec· Jō tem
pꝰ datū est hoi tēp⁹ penitēdi Dicit em̄
Aug· de simbolo li·ij. ille qui stetit
an̄ oēm iudicem iudicaturus ē oīꝫ iudiez
qui nec grā p̄ueniet nec mia tūc flecti
tur nec p̄ce corrūpit nec ꝯpassiōe cō
uincitur Hic igit dū tēp⁹ ē quicquid
p̄t aia agat et plāgat defleat ⁊ penite
at nā nūc locus ē clemēcie post veniet
tēp⁹ rigide iusticie que oēm abiciet pie
tatē Hec ille Vn̄ Apoc·x·Angel⁹
qui pedē dextrū posuit sup mare et si
nistrū sup terrā leuauit manū ad ce
lū et iurauit p viuētē in secula seculo
rū ꝙ tēp⁹ nō erit ampli⁹ sup quo iste
ro· Nūc oibꝫ mia est oblata ⁊ iusticia
occultata i fine uo seculi seueritas erū
pet et ipa mia oino erit ablata· Nūc
vnica lacrima diluūtur crimina maxi
ma tūc uo nec minima pnīa maxima
lacrabūtur. Hec ille. Igitur sic p̄co
p̄nūciat pietatis ij·cor·vi· Ecce nūc
tēp⁹ acceptabile·ecce nūc dies salutis
Sed qꝛ vt scribit iob xxiiij· Dedit il
li dn̄s locū pn̄e et ille abutitur eo in
supbia idcirco hoc tēp⁹ ꝯtra te eccabi
tur et in iudicio calculabit q̄tū offen
disti ⁊ q̄tū penituisti quātū peccasti
⁊ q̄tū omisisti ⁊ q̄tū ꝯmisisti Quar
G to datū est hoi tēp⁹ ꝓficiēdi qꝛ n̄ suffi
cit hoi ꝙ post culpā peniteat sꝫ opꝫ ꝙ
ꝓficiat Iuxꝰ p̄s· Declina a malo ⁊ fac
bonū Sup quo dicit Aug· Isti sunt
duo pedes iusticie sine quibꝫ null⁹ p
uenit ad patriā vn̄ ad gala·vi·tēpore
suo metem⁹ nō deficientes igitur dū tē
pus ē operemur bonū ad oēs. Dicit
em̄ Ieron· eplā vi· Oē tēp⁹ in quo
te ꝙ pri⁹ meliorē esse nō senseris hoc
te estiā pdidisse·vn̄ seneca eplā lxxij·
Jd agam⁹ vt oē tēpus nr̄m sit qḋ
eē nō poterit nisi nos nostri eē cepeci
m⁹ ⁊ eplā lxxij· Faco inquit vt vbi
cūqꝫ sum me⁹ sim qꝛ nō rebꝫ me tra
do sed ꝯmodo ⁊ cū cogitationibꝫ meis
disputo et ꝯuerto· Et qꝛ hoc tēp⁹ cō
tra te eccabit ⁊ i iudicio calculabitur
q̄ntū ꝓfecisti ⁊ q̄ntū defecisti q̄ntū ac
quisiuisti ⁊ q̄ntū pdidisti q̄ntū me
ruisti et q̄ntū demeruisti Jō cesarius
in admonitionibꝫ suis omelia xx pul
cherrime sic nos p̄monuit ⁊ p̄muniuit
Videte inquit frēs vocationē vestrā
et intelligat ois hō sui gradus stationē
venire ad claustrū sūma ꝑfectio ē nō
ꝑfecte in heremo viuere summa dāp
natio est filij mūdi in morte manent
cū mrē misera filij dei ad heremū fu
giūt fuga salubrrima Solem⁹ annos
nr̄os et tēpoꝝ spacia quibꝫ nūc viui
m⁹ ꝯputare solem⁹ que laudis sunt
oīa opa ꝯnūare Nō te fallat frater
quicūqꝫ es op⁹ aut tēp⁹ nec nūs die
rū te delectet quos sic vmbratice con
sumpsisti illū tm̄ diē te vixisse ꝯputa
in quo voluntatē ꝓpriā abnegasti quē
sine ruga regule rōnis xp̄i candore oc
cupasti Illū diē te vixisse ꝯputa quē
nō malicia nō inuidia nō supbia cōta
minauit quē nō mēdaciū nō piurū nō
scandalū ꝯturbauit Illū diē te vixis
se cōputa in quo nullo vicio te viola
sti sꝫ nouo merito te ꝑpoliuisti Hec

ille. Vnde huius doctrine auctor erat il le moꝝ magister socrates singularis in o pere de quo testatur beda de ymagine mundi li. v. ca. i. et seneca in floribz na turaliū actionū q̄ omni sero se sibi sta tuit in iudicio opponēs et discuciens quid noviter gessit dignū laude vel vi tuperio qui eciā sic semp certabat sub vexillo virtutis ꝯtra agmina vicioꝝ q̄ vivis lacrimis omnis diei plāgebat tempus in quo nō noue pfectionis ali quid acquirebat. Hec beda. Quin ta assignatur homini tēpus naturalis resolucionis. De quo Apoc. i. ⁊ xi. Tēpus ppe est et ij. thimo. iiij. Tē pus mee resolutionis instat. Dic eciā seneca ad lucillū eplā. i. Quē michi dabis qui se cotidie mori intelligat. In hoc enim fallimur vniuersi q̄ mor tē nō ꝯspicim⁹ tanto nāq₃ magis mo rimur q̄to diuti⁹ viuim⁹ Quicquid enim ptēriit mors ꝯsumpsit quicquid tpis retro retinet eius mors mordē bit Et Cris. de reparatione lapsi. Cē tum si placet ānos demus dilicijs ⁊ ad de ānos cētū ymmo deciēs centū sup adde et quasi pūct⁹ ad eternitatē ap parebūt. Hoc est igitur tēp⁹ breuis simū sub cui⁹ tn̄ ptāculis oia pitēr cā pūtur. Scribitur enim ecclesiastes iij Oia tēpus hūt ⁊ in tēporibz suis trā seūt vniusa sub sole. Hoc igit tēp⁹ ꝯtra te vocabitur ⁊ in iudicio calcula bitur quid in morte ꝯpleuisti ⁊ quid in vita incepisti quid tunc ꝯgregasti et quid ꝯfirmasti quē dūm in deum elegisti et quē terminū statuisti.

Sexto assignatur hōi tēpus iudi cialis discussionis de quo dan. xij. De niet tēp⁹ quale nō fuit ex eo ex quo gētes eē ceperūt q₂ sic pz Ibere. vbi veniunt in tpe sue visitationis Dicit eciā Cris. sup Mathe. omelia xxxv. ope impfecto sup illud Malos male pdet ⁊c. Ita in iudicio iudicabuntur omnia vt eciā ipsi homines adūsus se iudices fiant. Sic enim ꝯuincēdi sunt in extremo iudicio vt nullū colorē ha beāt excusationis vbi an̄ oculos pecca toris omnia sua opa statuētur vbi ani mā ipē secrete cogitatiōes cordis pub lice accusabūt Excitabit ꝯsciēcia q̄si testis domestica ibi sacerdotes se sua sentēcia ꝯdēpnabūt ibi pncipes ⁊ sim plices iudiciū propriū sublimabunt. Quis igit illū defenderet qui semet ipm incessanter accusat quis innocē tē estimabit qui se reū pariter pnūci at de aie que sue ꝯsciēcie nō ꝯcordat in die iudicij. Hec ille. Hoc igit tē pus cū omnibz tēpalibz ꝯtra te vocabi tur et p omēs ptes ꝓporcionabiles tē poris et opis ꝯtra te calculabit quid egisti et qualis fuisti vbi extitisti et qn̄ recedisti Quare peccasti et quociē ens replicasti Dicit enim Cris. super Math. omelia xxxvi. opis ipfecti q̄ in die extreme discussionis p oēs cir cūstācias oēs examinabūtur ⁊ nichil erit q̄d rūdeam⁹ nā celū ⁊ astra sol et luna ignis ⁊ aqua aer et terra di es ac noctes loca et tpa ymmo totus mūdus stabit ꝯtra nos i testim. omiū pctoꝝ nroꝝ que nos anxius accusa būt et si oia taceāt eciā simul ipē no stre cogitacōes et opa cōuenient cōtra nos fortissime accusantes dicēte aplō cogitacōibz i inuicē accusantibz ac eciā de fendentibz in die cū iudicabit de⁹ oc culta hominū p ihm xpm dūm nrm.

h Hec ille Septimo erit hōi imputatū tēp⁹ finalis retribucōis de quo eccī. vlti. Operamini an̄ tēp⁹ op⁹ vr̄m ꝫ da bit vobis mercedē in tpe suo Dic eīm Jhero. de pctō iustitia ꝫ iuditio. Cō pleto iudicō districtissimo oia recipiēt ꝙ iuste meruerūt cūa irraconabilia et insensibilia pmiabūtur ꝓ labore sꝫ soli hōies diuidēt iudiciū vt habeāt fi lij dei gloriā infinitā et filij belial pe nā infinitā. Hec ille. Istis igit̄ sep tē tēporibꝫ trāsactis discussis ꝫ dam natis eterna dāpnatoꝝ meōria meri to sic vllulabit ymmo in infinitū re plicabit infelix hō reꝑbꝫ vocauit adū sum me tēp⁹ scꝫ vt cōtereret electos meos. i. opa et cogitatus occultos sic scribr̄ Jhere. xvij. duplici cōtritiōe cō tere eos dn̄e de⁹ nr̄. i. cōtere eos i aia et corpe ꝓ cogitatu ꝫ ope vel simul de mones ꝫ hōies pena ꝓsus et pena dā pni. sic scribr̄ ps. l. Cōteret scelera tos et peccatores simul qui dn̄m dere liquerūt vn̄ ꝫ sequit torcular calca uit dn̄s ūgini filie iuda. Tā eīm āge lus dāpnatus ꝙ hō dāpnatus filia iu da ꝑ cōfessionē violentā poterit appel lari. Juda eīm interꝑtatur cōfitēs et dn̄m deū celi tā hō ꝙ angel⁹ cōfitebi tur subiectus in pena qui noluit cōfi teri erect⁹ i grā vn̄ ꝫ in terribili tor culari intollerabiliū tormētoꝝ quasi virgines quo ad fructū vite steriles illos insimul ineternū dei fili⁹ calca bit. Torcular igitur calcauit dn̄s ū gini filie iuda ꝫc. Nun Ca. liij.

D Edit me do minus in manu de qua nō potero sur gere. Hec est lamētatio aie reꝓbate finaliteꝗꝫ cōdēpnate ad eternū suppli ciū que suā impotētiā cōfitetur pon dere penaꝝ oppssam ꝓm iustū dei iudici um. Dedit inquit me dn̄s ꝫc. ꝫ eco͛ tra stricte est cōquestio aie viatoris i hoc mūdo exulātis ac suū incolatū vi scerose sic deplorātis. Dedit me dn̄s ꝫc. Est eīm man⁹ exilij mūdialis de qua null⁹ viu⁹ poterit surgere ꝫ ē ma n⁹ īfernalis d̄ q̄ null⁹ mortu⁹ p̄t surge re Pria ḡ man⁹ mūdialis de qua nul lus viu⁹ p̄t surgere ꝓpria ūtute est p̄ntis pegrinationis desolatio cui⁹. v. sunt digiti scꝫ pctm̄ originale de quo Gala. iij. Cōclusit scriptura oia sub pctō ꝗꝫ natura sum⁹ filij ire ephe. ij Secūdus digitus ē tediū tpale sap. xxij. Exiguū et cū tedio est tēp⁹ vite nr̄e sup terrā Et hoc est qđ cōfirmat Cris. sup Joh. omelia iij. Om̄s idē mare nauigam⁹ in quo extra fluct⁹ angustie vel extra salsuginē amaritu dinis esse est impossibile. Terci⁹ digi tus est debitū mortalitatis Vn̄ socra tes de planctu nature Debitū dolo rosum cui ois hō obligatur est corpus terre retradere a qua ꝓ tpe mutua tur Scribr̄ em ij. Regū xiiij. Om̄s morimur et quasi aqua dilabimur in terram. Quartus est incineratio i se pulchro vn̄ Bern. in appo. de homi ne et senire. Transit terra in hōminē homo in samē sanies in putredinē pu tredo in vermē vermis in cinerē atqꝫ sic hō in nō hominē cū ꝑ multa mor tis media puluis redit in puluerem. Scribr̄ eīm Gen. iij. Puluis es et i puluerē reuerteris. Hec ille. Quint⁹ digitus est cōturbatio in iudicio Scri bitur eīm Math. xxiiij. virtutes celo

rū ꝯmouebūtur ꝫ sic sup̄ patuit per Cris. oīs creatura tūc stabit ꝯtra nos ꝫ nos metipi stabim⁹ cōtra nos Hec est igitur man⁹ de qua Iob. x. scribr̄. Nemo ē qui de manu tua pos sit eruere. Igitur vt pꝫ ex quolibet digito hui⁹ man⁹ misere verissima ē cōclusio cuiuslibet exulantis aie penā deplangentis inductā ꝓ scelere scꝫ ꝙ
B dedit eā dñs in manu de qua nō po test surgere. Est etiā secūdo manus infernalis que ē vehemētis cōculcacō nis desolatio. Cui⁹ prim⁹ digitus ē sentēcia iustissime cōdempnationis se cūdus est carēcia felicissime fruicōis Terci⁹ est erubescēcia ꝑsonalis cōfu sionis. quartus est vehemēcia mētalis attritionis. quintus est violēcia cor palis afflictionis. Hec igitur manus mortis sic retētiua ꝙ prim⁹ digitus dāpnatos sic retrahit ꝙ impossibili tate ꝙ nūꝙ̄ poterūt surgere de morte ad vite eternitatē Per secūdū digi tū sic immobilitātur ꝙ nō pn̄t surge re de carcere ad p̄rie amenitatē Per terciū digitū sic vinculātur ꝙ nō pn̄t surgere de culpa ad gr̄e libertatem. Per quartū digitū sic depellūtur ꝙ nō poterūt surgere de tristicia ad leti ne securitatē. Per quintū digitū sic retrahūtur ꝙ nō poterūt surgere de pena ad glorie felicitatē Hec est igi tur man⁹ de qua ps. lxiij. Abscon disti faciē tuā a nobis et allisisti nos in manu ini quitatis et angustie ꝫ sic ex quolibet digito hui⁹ man⁹ mortife re sequit̄ ꝓbata cōclusio cuiuslibꝫ aie dāpnate scꝫ dedit me dñs in manu de qua nō potero surgere. Sed q̄tū ad primā manū in qua datus est hō et

de qua null⁹ p̄t surgere videt̄ ꝙ ꝑ illā manū iniuste affligitur gen⁹ hūa nū q̄ʒ recōta cā remoueri dꝫ et effectus Sꝫ cā nr̄e penalitatis ꝫ mortalitatis fuit culpa originalis ergo in baptis mo restituta innocēcia et origiali iu sticia nō vltra deberet durare mortali tas aut penalitas aliqua. Silr̄ aug̃. de cathaclismo Si baptizatus es oīno mūdatus es ꝫ restitutū est corp⁹ tu um ad statū primi hoīs cū igitur pri m⁹ pens null⁹ pene añ pctm̄ erat de bitor appet a simili ꝙ null⁹ baptiza tus alicui pene erit debitor Silr̄ ꝓm ptior ē de⁹ ad saluādū ꝫ miserendū ꝙ̄ ad cōdēpnādū ꝫ puniēdūq̄ʒ sibi ꝓpriū ē misereri ꝫ parcere ꝫ passio xp̄i pl⁹ me ruit ꝙ̄ pctm̄ ade demeruit sꝫ de⁹ i vltio nē pcti ade multiplices peās nobis isti xit ergo a multo forciori ꝓpter meri tū mortis xp̄i nō tm̄ a culpa sed ꝫ ab oīm pena deberet eripe ꝙ̄ inflixit. Di cit em̄ aplūs ad roma. v. vbi habūda uit delictū sup̄habūdauit et gr̄a. Si em̄ vnius delicto multi mortui sunt multomagis gracia dei in xp̄isto in plures habūdabit Si em̄ in vn⁹ deli cto mors regnuit p vnū m̄lto magis ac cipientes iusticiā i habūdācia gr̄e p̄uale būt p vnū ihm̄ xp̄m Igit̄ sic p vnius delictum et inobediencıam in oīnes ho mines multi constituūtur peccatores in condempnationem ita p vnius ho minis obediencıam et iusticiam in om nes hoīes multi ꝯstituūt̄ iusti p sal uatorē ꝫ tn̄ cotidie i puulis baptizatis qui nullū prius pctm̄ hn̄t nec origia le nec actuale vidē⁹ multiplices peās p̄ualer̄ ōlr̄ ꝙ̄ hoc iustū ē q̄ʒ certū ē ꝙ iustū ē Ad hec subtilr̄ ꝫ vtilr̄ r̄ndꝫ bo

nauētura li·iiij·d·iiij·q·ij· ꝙ baptiſmꝰ delet oēs penas eternales ſed nō tpales qꝛ decēs fuit et cōgruū ꝙ hmōdi penalitates in nobis ſaluatoꝛ relinquerꝫ et hoc ad manifeſtādū eqtatem diuini iudicij vt illa ſentētia quam deus dictauerat de morte ade et poſterioꝝ eius imobilis pmaneret quo ad aliqd vñ ꝙ de morte tempora li neō euadit·ſcdo ad oñdēdū fructū paſſiōis xpi qd ſi deꝰ curaſſꝫ naturāꝙ ſōitem tunc filiꝰ naſceret immūs a culpa nec idigerꝫ regenerari a xpo iō vt oēs ſua paſſiōe ſe noſcāt egere ordiātū ē vt penas dimittat pſonales nō naturales Tertio ad amplificādū meritū liberi arbitrij qꝛ tales pālitates ad multa bona pmouēt vñ dabātur. Job· ad pfectōnē pauē paulo in humilitate ꝯſcie ꝛc· Ad pmū dicit ꝙ pctm̄ nō fuit cā efficiēs ꝙ ꝯſeruās ſꝫ cā iducēs nō ꝯſeruās ꝙ iō nō ſeqtur Exēplū pꝫ de ſole ꝙ lumine de gladio ꝙ vulnere Ad ſecūdū dcm̄ augꝰ·itelligit ꝙ reſtituit baptiſmꝰ i ſtatū pmi hois ſcꝫ quātū ad inocētiā non quātū ad naturā Ad terciū ſic decꝫ deū miſereri ꝙ iuiolabilis maēat ſnā veritatis Sꝫ manēte ſnā remediū debeat miſericorditer adhiberi quoꝝ vtrumqꝫ terminus ad ipletū Hec ille·

Vn Idcirco ego plorās et oculus meus deducēs aquā ꝛc· Ayn ſm̄ remigium in hebreo interptatur fons in latino. Vnde ꝙ pter pdicta infortunia Iſte· ſub hac lrā ayn ſtatū dāpnatorū ad fontē aſſimilat qꝛ ſp fluit ꝙ nūquā refluit ſp ebulit ꝙ nūqꝫ deſiat. Quā obrē clamat Ayn vñ ſic hac lrā ayn ꝯponit ex tribꝫ elemētis ſic ſtatꝰ dāpnatoꝝ ꝯſiſtit in tribꝫ lacrimoſis tormentis vñ ꝙ ſequit Idcirco ego plorāc·ſicut igit tradit pliꝰ·li·xxxi·ꝙ tāgit alexā·li·ij·in affrica ē fons zanie dictus circa quē frequēcius fiunt et ſenſibiliter audiūtur clamores ꝙ ſtridores vllulatus et gemitus lamēta et plāctus ſuſpiria ꝙ ſingultus gemitiuꝫ et dolentiū· Per iſtū fontē intelligit pena ſenſus in dāpnatis ibi erit fletus ꝙ ſtridor dēnaū Math·xxv·q·d· ibi erit fletus qſi fluctus ppetuꝰ nā ibi ſurgēt ſingultus ꝙ gemitus ex ꝯpaſſione calamitatis ibi ꝯſurgēt lamēta ꝙ ſuſpiria ex ꝯtinuatiōe mortalitatis ibi inſonabūt plāctus et vlulatus ex intēſiōe penalitatis ibi reſonabūt ſtridores et clacres ex ꝯſideracōne eternitatis Iſte igitur ē fons cuius nūquā deſiaēt aque Iſaye·lviij· Scdo ſic dicit pliꝰ·li·xxxi·in tatia ē fons ppetue effluēs qui ter guſtatꝰ potātē pimit· Iſte fons ē fomes pcti qui totū iā mūdū i nō ſolū irrigauit ſꝫ ſubmerſit qſi diluuiū doloroſū · Dulcedo em̄ huiꝰ fōtis ter guſtati hoiēꝫ extinguit dū pctm̄ corde ore· ꝙ ope guſtatū totū hoiēꝫ pimit vñꝙ huc culpe fontē ppetue indāpnatis bulliētes exhibi in pris deplorabūt·nā exitꝰ aquaꝝ deduxerūt oculi mei qꝛ nō cuſtodierūt legē tuā·Dicit em̄ Ieron·de pctō inſticia ꝙ iudicio dolent dampnati · immenſo dolore ſe peccaſſe et pctō carere nō poſſe nō qꝛ creatorem offenderunt

sed q2 luunt ppetue q̃ culpã cõmiserũt
nũc eñ sibiipis remordentes maledi-
cũt et pctñ ppetue puniendũ ppetue
plangũt ꝫ vltinatis lamẽtis gerunt
ob immẽsum dolorẽ. Nũc vo ex affli-
ctione furiẽtes et ex obstinatione blas
phemãtes fremũt contra creatorẽ et
q̃nto maior fremitus tanto validios
gemitus nec est finis doloris pene q2
nõ est finis fetoris culpe. Hec ille.
C Tercio sicut tradit beda de ymagine
mũdi li.iiij.ca.xvi.et Allexã.li.ij.ẽ
fons in archadia cui9 aqua potãtẽ ex
necat et si sup lapidẽ vicinũ aspgatur
inevitabiliter illo die eodẽ multifor-
mes cõsequũtur tẽpestates.s. pluvie
et grandis turbinis ꝫ fulguris Iste
fons est pena dãpni i dãpnatis de hoc
fonte bibũt omnes hoies et demones
cõdempnati ꝫ ideo respectu eterne glo
rie oĩes pmanẽt excecati. lapis isti
fonti oppositus est xp̄c ihũs qui iux-
ta pphecia Danielis abscisus ẽ de mõ
te mris sue sine opũ manibꝫ Si igi-
tur sup istã lapidẽ aqua fontis asper
gatur.i.si pena dampni ꝫ priuacõnis
beatifice ad xp̄i felicẽ faciẽ vehementi
meõria refertatur inevitabiliter exci-
tãtur in dãpnatis et insurgũt terribi-
les tẽpestates languorꝫ vlulancium
et ploranciũ sicut scribitur eze.xxvij.
plorabũt te ploratu amarissimo. Di-
cit eñ Aug.de penis dampnatorꝫ et
gaudijs electorꝫ q̃ tam amabilis ꝫ de
lectabilis est et tante iocũditatis ꝫ fe
licitatis est illa felicissima et formosis
sima facies dulcissimi ihũ q̃ si illã vi
deri in tormentis cernerẽt nullã peni
tus penã sentirẽt sed potius ille locus
doloris in amenissimã paradysum illis

cõuerteretur. Hec ille. Merito igi-
tur dampnati qui tã delectabilem pa
sturam pdiderũt ppetue plorabunt in
tenebris ploratu amarissimo sicut su
perius patuit in lamẽto plorãs plora
uit in nocte et lacrime eius ꝫc. tunc
eñ merito rupti erũt oẽs fontes abys
si magne. Geñ.vij.scꝫ oĩes oculi in
medio iehẽne q2 sic erũpent lacrime
q̃ fontes vertẽtur in torrẽtes scribĩ
eñ Treñ.ij. Deduc quasi torrentem
lacrimas p diem et noctẽ nec des re-
quiem tibi neqꝫ taceat pupilla oculi
tui. Dicit eñ Criso.de repacõe lapsi
Nõnulli pitorꝫ sibi satis esse putant ꝫ
optabile si iehenna tm̃modo careant
ego aũt multo grauiores q̃ iehenna est
dico esse cruciatus remoueri et abici
ab illa gloria nec puto illa esse ita a-
cerba supplicia iehenne vt sunt illa
quibus torquetur is qui arcetur a
conspectibus xpristi. Hoc enim crede
michi omnibus penis grauius est hoc
est solum quod superat iehennã. Hec
ille. Habendo igitur respectum ad fe
licissimam xpristi faciem a reprobis
auersam et elongatam et ad penarum
vehemenciam more fluuiorum et fon
cium continue renouatam tunc dicere
poterunt dampnati illud lamenti pro
phetici super flumina babilonis illic
sedimus ꝫ fleuimus dum recordare-
mur tui syon. In cuius signum in p
posito compassiue sic deplangit Ihe
remias capitulo nono Quis dabit ca
piti meo aquam et oculis meis fon-
tem lacrimarum et plorabo die ac no
cte interfectos populi mei quia dul-
cedine delectationis sunt infecti ꝫ ideo
amaritudine corrosionis sunt infecti vt D

merito quilibet dampnatus trino fon
te infernali sic infortunatus triplicet
et multiplicet. Ayn atqz subiungat.
Idcirco ego plorās ꝯ oculus me⁹ de
ducēs aquā. q. d. Idcirco ego plorās
in vno fonte ꝑpetuā culpe mee pullu
latione. Idcirco ego plorās in secūdo
fonte ꝑpetuā grē pusbnē. Idcirco ego
plorās in tercio fonte ꝑpetuā aie pu
nitionē. Idcirco ego plorās ꝯ oculus
me⁹ deducēs aquā. Hic eī̄ pz i aū.
xxij. q. v. Nec solo impudicus ocul⁹
impudice aie est nūcius Et sicut tra
dit Criso. sup Math. omelia ix. ope
imꝑfecto In qua corpis pte qs plus
peccauerit in ea plus torq̄bit vn̄ in si
gnū ꝙ cōiter p oculos culpa ꝯtrahit
et nō exterius in ope sed interi⁹ i mē
te dirigit iō signāter hic deplāgit ocu
lū ꝯ animū cū dt Idcirco ego plorās
et oculus me⁹ deducet aquā. Qm̄
longe fact⁹ est a me ꝯsolator ꝯūtens
animā meā Dicit eī̄ auctor de ꝓpri
etatibz elemētoꝝ li. v. ꝓprietate xix.
duo genera ꝯsolatoꝝ inuenio vnū sp
ꝯfundenciū aliud nūq̄ deserenciū Pri
mū genus pimit. scd̄m ꝑficit Conso
latur eī̄ nos mūd⁹ p diuicias corp⁹
p dilicias et spūs mal⁹ p sophisticas
blandicias et hij sunt tres amici san
cti Job qui appent ꝯcurrere ad con
fortandū et ꝓbatur ꝯsolari ad ꝯdēp
nandū Sed sunt alij tres quoꝝ ꝯso
latio est secura ꝯfirmatio et hij sunt
deus angel⁹ ꝯ anim⁹ ꝓprius. Quid
eī̄ est gloria nostra nisi testimonium
ꝯsciencie nr̄e. Deus eī̄ ꝯsolat nos
in om̄i tribulatione nr̄a et ab eo i mū
do nobis exulātibz mittūtur angeli ꝯ
stantūtur ad ꝯseruādū et infoꝛmādū

In purgatorio do aiabz lamētantibz
etiā trāsmittūtur angeli ad ꝯfortan
dū ꝯ ꝯfirmādū. Hec ille. Hec vlti
ma ꝯclusio de ꝯsolacōe ꝯ visitacōe aia
rū p angelos fiēr pz p Orig. in ꝯmē
tario sup illo passu. Dan. xiiij. vbi
dicitur ꝙ angel⁹ dn̄i assumpsit aba
cuc p verticē capitis ꝯ portauit eū cū
pato prādio in babilonē ad danielē in
lacu leonū desolatū. Abacuc cū pran
dio ꝑpato messoribz est spēs celestis
cōuiuij ab eterno ꝑordinata viatori
bz hūc cibū cōfortatiuū aiabz in pur
gatorio egētibz angeli incessanter de
ferūt visitantes cōfortātes et ciantes
Hec ille. Sed cū dāpnati mūdi diui
cias mūdo misero reliq̄runt et corpis
dilicias in penis penitus ꝑdiderūt ac
tēptatoris blādicias in hostiles versu
cias cōmutarūt et tortorū angustias
recepūt nec etiā a deo vel angelo nec
ꝓprie cōsciencie testimonio cōfortā
tur. sed desolātur merito sic plangūt
om̄es simul ꝯ singillatim longe fact⁹
est a me cōsolator cōuertēs aiaꝫ meā
. q. d. sic viuētibz nobis illud Luce vi
Ve vobis diuitibz qui habetis hic cō
solationē vestrā q̄m ꝑducet vos ad de
solationē vestrā Hec eī̄ est societas
ꝑditoꝝ de qua Tren. i. Deposita est
vehemēter nō hn̄s cōsolatorē qz nec vi
tu nec nūcio nec nutu nec gestu nec
ope nec corde inuenīūt cōsolatorē Vn̄
ꝯ sequit Facti sūt filij mei ꝑditi q̄m
inualuit inimicus. Dicit enim Ori
genes super Exo. ꝙ opera bona sunt
filij quos infernalis pharao nititur
submergere in culpa et pena quasi in
bifurcato fluuio. Dicit igitur dā
pnata anima. Facti sunt filij mei

pdidit per culpe inmundacionem et csue
tudinis obstinationē qm̄ invaluit ini
micus per temporalem temptationē
et finalem punitionē   Ca. lv.

A En de excelso misit ignē in ossi
bz meis et erudivit me. Expo
sita est hec lr̄a primo hystorice de tri
bu iuda. secundo allegorice de romana
ecclesia. tercio tropologice de peccatri
ce anima iam quarto sequitur tracie
dice de dei genitrice gloriosa virgine
maria. Primus igitur versicul9 ma
riam magnificat. secundus messiam
mortificat. et tercius in dolore vtrum
qz recipit. In primo versiculo Jhe
remias mariam primo pponit vt ce
litus inflammatā quia de excelso mi
sit ignem in ossibus meis. secundo eā
supponit vt verius informatam cū di
xit et erudivit me. In secundo versi
culo Jheremias messiam deplangit.
Primo vt insidijs circūuentū et dolo
se circūuallatū Expandit inquit re
te pedibus meis. secūdo vt in penis
retentū et dolorose transformatum:
quia convertit me retrorsum In ter
cio versiculo tam mariam sub crucis
patibulo suspirantem q̄ȝ eciam messiā
in crucis triangulo exspirantem Jhe
remias deplangit prolem cum paren
te primo vt singulariter derelictam:
quia posuit me desolatam. secundo vt
vniversaliter afflictam quia tota die
merore confectam Igitur Men de ex
B celso misit ignē ꝛc̄ Men interptatur
viscera vnde sub hac lr̄a Men Jhere
mias illa viscera virginea memora
tur ex quibus pcessit reparatio et redē
ptio tam eciam meritum q̄ȝ premium
angelorum et hominū. Nam habendo
respectū temporalem ad illius virginis
benedicte pncipiū mediū et terminū
planū est q̄ȝ eius viscera erant crea
turis cunctis primo originaliter dig
niora Maria enī ex tribuum cōmix
tione erat de tribu regali et sacerdota
li Nam habendo respectū ad tribū re
galē Joseph erat de linea principali
Maria vero de linea laterali scȝ ma
ria et Joseph de duobz filijs david li
nealiter descendūt. Dicit enī Dam.
in sentencia li. iiij. ca. vi. q̄ȝ mathan ꝫ
salomon erāt filij david regis iherus
salem sicut patet ij. Re. v. et in fi
gura ista que hic depingitur. Ex ca
thedra igit salomonis filij david ma
than habuit vxorem nomine Esca ex
qua genuit Jacob. Sȝ quia lex erat
vt defuncto fratre sine semine frater
vivus vxorem acciperet in matrimonio
et semen fratris mortui suscitaret ꝫ
sic ille filius pcreatus carnaliter fo
ret filius patris vivi legaliter vero
diceretur fili9 mortui Ideo mortuo
mathan melchi de cathedra quidē ma
than filius quidem levi et frater pā
theris duxit vxorem mathan matrē
Jacob ꝫ genuit ex ea heli Facti sunt
igitur fratres vnius matris Jacob
et heli Jacob quidem ex tribu Salo
monis heli autem ex tribu mathan
Defunctus est autem heli qui ex tri
bu mathan erat sine prole et frater
eius Jacob de tribu tamen salomo
nis et accepit ex lege vxorem ipsius
et suscitavit prolem fratri suo et ge
nuit Joseph. Joseph igitur natu
ra est filius Jacob ex cathedra Sa
lomonis Ex lege vero est filius He
li et ex cathedra est filius Mathan

Ex cathedra tertio Mathan filij Dauid Leui genuit Melchi & panther. Pāther genuit pāther & iste genuit ioachim Joachim uo mariā ppagauit Que ppago patet in sequenti figura

Dauid
Salomō iacob mechi
ppago .i. Mathan Leui
Esta Leui pāth.
melchi heli iacob ioseph
xpistus

ppago leui pāth. ppāth. ioachim marie Maria ūgo mater xpisti

Cū igit lex erat tribū non debere alteri tribui desponsari Joseph autē deductus ex tribu dauid et iustus fm euangelium existens virginem sanctissimā nūquā illegaliter sibi desponsasset & sic tā maria quā Joseph ex eadē tribu dauitica originē pduxerūt Habendo igitur respectū ad tribum leui seu pontificalē Maria originē traxit de linea principali. Dicit enī Orig. de speculo virginali & etiam de morte magni regis Illa virgo singularis dei genitrix talē genuit filiū cui ex pte Joseph regnū debebat ex pte uo virginis matris si serius non exclusisset pontificiū fuisset debitū Sic enī lege pmittēte in misteriū omnes erāt tribus leui et iuda vt Joachim ex vtraque deductus talē filiā pduceret que simul summū pontificem et regē gigneret Hec ille. Hāc pclusionem ponit fulbertus carnoteñ. sermone vij. de natiuitate virginis gloriose. Illa pclarissimis orta virgo natalibz ex pte pontificū ex semine regū ex patre nazareno ex matre bethleemita genita descendit vt singulariter omēs gētes iuxta pmissionem Abrahe pfectā benedictionem acciperent in virginis semine maria de regali tribu simul & sacerdotali duxit originē que summū erat pitura regem et pontificem Hec ille. Huius conclusionis est pticeps Ambrosius de incarnatione. Maria dūm vendicat ex nomine cuius filius in regem electus regnū spreuit i paupertate natus in humilitate conuersatus pontifex ex maria & ex Joseph rex natus est. Hec ille. Ad hoc eciā scribit beda in exhortationibz suis li. ij. ca. xix. Ex tribu regū et tribu pōtificiū radicē sumpsit regina virginū et tā regnū quā eciā sacerdociū ex linea iuda per Joseph et ex leui per Mariam concurrebat ad xpistū vt iuxta Daniel e vaticiniū omīs vnctio in deorum cessaret in xpisto in quo finaliter puenirent regnū et sacerdotiū qd eciā prius latuit mistice tam sub pontifice quā sub prīncipe quod nunc patet de matre virgine et eius filio deo homine. Quid enim sub gedeon principis vellere nos diuinus Salomon cum cham odimpleuit et quid sub aaron in sicco baculo pontificis fructus amigdalinus vnicam virgam repleuit nisi qp tam principum quā pontificiū omnis perfectio concurreret in virginis filium Hec ille. Sed videtur qp Maria illegaliter traxit originem cū qp non licuit tribum tribui commisceri nec sibi inuicem desponsari. Sed ad hoc respondet ipse Nabysalomon de lege legenda vbi hereditas extra familiam et cognitionem nō transijt et quando sortes tribuum nō confundebatur tribum tribui copulari.

tūā ab ipiꝰ moysi tpibꝫ pmissum erat
ꝯgruenaꝰ qꝛ sup hoc inter tribū re-
galē et sacerdotalē extitit desponsatū.
¶ Hec ille. Ex istis igit originalibus
vna cū calculacōe supdicta tres ꝯclu
siones patēter colligūtur Prima ꝙ
maria in cathena regali descēdit non
p lineā principalē sed p lineā collate
ralē Et ꝙ in cathena pontificali de-
scendit p lineā principalē ꝗ nō p line
am collateralē Secūda ꝙ ille sanctꝰ
ioseph tribū regalē terminauit i xp̄o
et hoc p lineā principalē nō collatera
lē. Tercio ꝙ ad xp̄m virginis filiū
ex pte marie mr̄is carnalis pontifici
um iudeoꝝ ꝗ ex pte Joseph pr̄is le-
galis regnū eoꝝ erat deductū p lineā
vtrobiqꝫ rectā. Ex tribꝫ p̄dictis seq
tur quarta ꝯclusio scꝫ ꝙ bt̄e marie vᷣ
ginis viscera erāt cūctis virginibus
originaliter digniora. Vn̄ et hoc for-
te rernēs Jhere. clamat Men Se
cūdo huiꝰ virginis viscera erāt vniū
saliter puriora. Vn̄ et Orig. in spe
culo virginali. Maria illa deo in geni
tricē ꝯsecrata ab omī culpa mētis ab
omī macula corpis mūdissima fuit ꝙ
nūqͣ dei filiꝰ in matrē elegisset si ali
am in toto humano genere p̄teritam
vel futurā puriorē vel pimmo tā purā
p̄uidisset Sed sicut rosa inter spinas
sic eius amica inter filias. Hec ille.
Eandē ꝯclusionē ꝯfirmat Augꝰ. de
natura et gr̄a et hoc sibi incōpat mgr̄
sentenciaꝝ li. iij. di. co. i. Excepta
scā virgine maria de qua nullā ꝓrsus
cū de peccato agitur hr̄i volo mēcionē
eo ꝙ scimꝰ ei plus gr̄e esse collatum
ad vincendū ex omī pte pct̄m ꝙ cōcā
ꝯpere ac pere meruit quē ꝯstat nul-
lū ꝓrsus habuisse peccatū. Hac ingͣ
virgine excepta si omēs sancti et sā
cte dei possent ꝯgregari et quereret̄
ab eis an peccatū haberēt vere omnes
cōderent illud pme Jo. pmo. Si dix
erimꝰ qm̄ pct̄m nō habemꝰ ipsi nos
seducimꝰ et veritas in nobis nō est.
Illa vero virgo maria singulari gra
cia ꝯuēta est et omnino repleta. Hec
btūs Augꝰ. Igitur nō solū ꝓpter
eius dignitatē originalē quin potius
ꝓpter ipius puritatē vniūsalē Jhere.
clamat Men Tercio hꝰ virginis
viscera erant virtualiter nobiliora :
qꝛ incorruptibilia Dicit em̄ beda in
exhortationibꝫ suis li. i. ca. x. Non di
cit qualiter illa viua dei archa caro
marie sanctissima sumeret in monumē
to corruptionē que p omēs sensus in
fectoꝝ erat mutatiua ad pfectionem.
Et ad hoc cōcurrit dictū aug̃. de glo-
riose virginis assumptione Vbi post
varias deductiones concludit sic Il-
lam in escam vermibus tradendam ꝗ
communi sorte putredinis futuri
de vermibus massam pulueris qꝛ sen
tire non valeo dicere pertimesco Hec
ille. Hanc conclusionem tenet Ori-
genes vbi supra legem lugubrem le-
go ex qua marie corpus sanctissimum
ab anima sanctissima p mortis mora
lam separetur. Diam vero nullam vi-
deo qualiter in sepulchro per corrup
tionem dei sacrariū resolueretur nec
sani capitis hoc rō ꝯcipit vbi ūa fides
materiā discussit Hec ille Vn̄ ꝗ Al
lex. sup canti. li. iij. ca. iiij. tā corpus
marie qꝫ eciā filij sub tipo cedri et cp
p̄ssi incorrupcōis habuit pͥuilegiū nec
incineracōni vmqꝫ fuit obnoxiū. Si

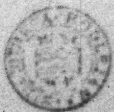
eni̅ archa federis de lignis imputribi libꝫ scitur eē ɔpacta et si signatū debet correspondere signo vt p archā illā sū p quā gloria dn̄i refulsit corporaliter ī habitando corp⁹ beate ūginis figuretur. Multo fortius idē corp⁹ virgineum ɔdecet dotari in corruptionis gratia speciali. Silr̄ vrna moysaica ī qua recōditū erat māna aurea fuit. et iō nūq̄ rubiginē accepit. Cū igitur per māna figuret̄ xp̄c et p vrnā auream ipī marie corpus sanctissimū ɔnā ē figuratiuū qd̄ illud corp⁹ marie maneat incorruptū. Silr̄ cū digitus baptiste quo agnū innocētie demonstrauit nullū sentire potuit ignis incē dium. Quō ille mamille virginales que lactauerūt dn̄m ɔdecet dari in escā vermiū. q. d. nullo ꝓsu. Quāobrē plane asserit ꝓm q̄ a beato Johāne euāgelista mgr̄o suo audierat ille beatus Melliton epus ecclesie sardinensis ī eplā ad ecclesiā loadicensem de assumptione virginis gloriose q̄ post triduum mortis sue maria in aīa et corpe resuscitata corā oīmbꝫ apostolis ibidē ɔgregatis cū filio suo visibiliter in celū ascendit in eternū coronata celi regina gloriosa. Hec ille. Quia igitur virginis viscera sunt originaliter dignioria sunt etiā in se puriora et sunt virtualiter excellēcioria iō Jherō. ī ingua pphetica merito ꝓclamat. Mem. q. d. cū ecclesia ɔmutando ꝓ futuro pteritu. Beata viscera marie virgis que portauerūt eterni p̄ris filiū. Beata in ingressu naturali beata in progressu tēpali beata in egressu mūdiali beata in virginali fecūditate beata in finali felicitate. Beata igitur viscera Marie virginis Capitulū. lvi

E excelso misit ignē in ossib⁹ meis zc̄. Scd̄ʒ Jherō. in commentario p ossa intelliguntur vires et virtutes anime ꝓ Greg. viij. moral. xv. p ossa intelligitur fortitudo anime et bene ɔsonant q2 tota fortitudo anime est in potencijs anime ꝗ virtutibus Ossa igitur marie virginis spiritualia erant dona anime gratuita ꝗ naturalia tres scꝫ potētie et virtutes omnes cardinales theologice et morales et p̄cipue humilitas caritas et virginitas Dicit eni̅ bricheladens. li. iiij ca. xcij. q̄ os p̄scisum nūq̄ recrescit pi mō virginitas pdita nūq̄ realiter redit. Dicit eni̅ Jherō. eplā lxxix. ad virginē xp̄ianā vbi ptractās illud ꝓpheticū virgo isrł cecidit nō ē qui suscitet eā ait sic Audenter loquar cū oīa possit de⁹ virginē post ruinā nō poterit suscitare a culpa vult in ū dare a pena valet liberare sed nō coronare corruptā. Hec ille. Virginitas igitur marie cū nūq̄ potuit violari eo q̄ a principio p spiritū scm̄ nosci tur p̄seruari ossi leonino optime ɔpatur Vnde et ex ipsius visceribꝫ virgineis ortus est ille leo de tribu iuda cuius nec minimū os ɔfringere potuerūt oīa agmina tartarea qm̄ inter eos p̄dabatur humani generis sagmata et alalia. In hoc igitur consenciūt Constantinus in pantegni et Aristoteles de animalibꝫ li. iij. q̄ ossa naturaliter nec incuruant nec mollificantur nec flectūtur nec ɔtūdunt. Pari modo spūalis marie fortitudo nec curuabatur ad mūdiales diuicias nec mollificabat̄ p carnales delicias

152

nec flectebat ad allidentē ꝓspitatem
nec ꝯtēdebātur ꝑ ꝓsequētā aduersita-
tē Quāobrē de excelso de⁹ pr̄ in ossi-
b⁹ ei⁹ misit ignē Jgnē scȝ elemētarē
ignē solarē et ignē materialē. Dicit
eīn auctor de ꝓprietatibȝ elemētorum
li.v.ꝓprietate ꝙ sunt tria genera
ignis Est inquit ignis naturalis ce
B nitualis ꝫ vsualis ignis prim⁹ est i
spera sublunari ignis secūd⁹ est i nu
becula pluuiali ignis terci⁹ est in ma
teria vsuali. Hec ille. Primo igitur
missus est in ossibȝ marie ignis elem̄
taris. Dicit eīn dyonisi⁹ de angelica
ierarchia ca.xij. ꝙ ignis in spa sua
est inuisibilis eo ꝙ materia careat ꝗ
inhabitet. Pari mō spūs scūs carnē
et ossa nō hȝ sed oculo mortali inuisibi
lis existit. Siĉ metalla a rubigine
et scoria mūdificat Pari mō spūs san
ct⁹ mariā quasi aurꝫ optimū metallo
rū expurgabat. Dicit eīn Ambro. de
incarnacōe ꝫ ꝓ pte sunt vba magistri
sentēciaꝝ li.iij.d.iij.ca.i. Jn mariā
a pncipio spūs scē ꝑueniēs eā ꝯ tā
peccatis prius purgauit et fomitē pe
nitus euacuauit potētiāqȝ generandi
absqȝ viri semine ūgini ꝑparauit. Hec
ille. Vn̄ ꝫ spūs scūs tres ignis ꝺrās
in maria reliquit. Phi eīn ignē diui
dūt in flammā lucē ꝫ carbonē. Pari
modo in maria erat eius aia inflāma
ta ꝑ ardentē ꝯtēplationē erat vita lu
cida ꝑ angelicā ꝯūsationē ꝫ erat cor-
pus eius quasi carbo igne⁹ ꝑ mirificā
alterationē. De hoc igitur igne imis-
so marie exponi pt̄ illud qd̄ ponūt be
da de ymagine mundi li.iiij.ca.xv. et
ceā auctor de ꝓprietatibȝ elementoꝝ
li.v.ꝓprietate ix. dic inquiunt tertia

anteꝙ alexādrū olpimies ꝯcepat aqui
la ignea volatu ꝑpeti aduemēs illeso
vestigio regine capiti insedebat ꝑnosti
cans ei filiū qui totius orbis sortiret
dominiū queadmodū aquila inter oēs
aues tenet impiū Et miro ꝓdigio in
quit beda aquila tribȝ ꝯtinue diebus
olimpiadi sic appuerat Nā et eius fi
lius alexāder tria asie affrice et euro
pe impia sibi postea subiugauit Hec
ibidē Olimpias grece interptatur la
tine mr̄ leticie et angustie vn̄ optime
et olimpiadē intelligo mariā matrem
et virginē que filiū dei vnigenitū pe-
pit sibi in angustiā et dolorē nobis ve
ro ad leticiā ꝫ honorē. Secūdo ꝑ aqui
C le ignee accessionē intelligo spūs san-
cti inspirationē. Dicit eīn Euax rex
arabū in lapidario ad neronē. et eciā
Jhero. sup ysa. ꝙ aqla inter oua sua
ꝯtra oia nocumēta ponit ꝗndā ꝑciosam
gemmā. Pari mō spūs scūs qui dei
filiū quasi ouū speciāl in nido virgineo
Posuit eciā apposuit grām copiosam
qsi ꝗndā gēmā ꝑciosaȝ terciō ꝑ caput
regine intelligo aiaȝ marie qꝛ ꝭ aug.
de spū et aia ca.x. sicut sunt .v. ꝭsus
exteri⁹ in capite ita sunt .v. ꝭsus inte
rius in ecēcia aie. quartū ꝑ triū die-
rū spaciū intelligo successionē triū tē
poꝝ scȝ quo maria in vtero materno
morabat et hec est pma dies Tēpus
quo in tēplo moysaico ūsabat et hec ē
secūda dies Dicit eīn Jhero. de nati- D
uitate virginis gloriose li.i. ꝙ maria
xiiij. ānis in tēplo erat educata et ꝗsi
colūba tēplo ꝯsecrata Et tēp⁹ terciū
quo scō ioseph viro virgini fuerat de
sponsata mūdissimo mr̄imonio. Dicit
eīn Jhero. epistola lv. ꝯtra eliudiū ꝙ

Joseph erat virgo ⁊ maria virgo et ideo ꝓpriū filiū virginē virgines pro ducerēt. Istis ꝗ tribz diebz anteꝗ̄ ma ria istū Alexādrū magnū ↄcepat ce lestis aquila ignea virginis capiti in sedebat ꝓnosticās ei futurū filiū qui mūdū vinceret vniūsum. Hic est igi tur ignis de quo scribit Deutro. iiij. Deus tuꝰ ignis est sup quo dt orig. Hic est spūs scūs qui igneo amoris radio oīa purgat ⁊ inflāmat Dicat igit maria de pmo genere ignis. De excelso misit ignē in ossibz meis. Se cūdo missus est in ossibz marie ignis solaris Et ille est ignis fulguris. dt eni petrus de aliacura i ↄmētario su p ij. li. methearoꝝ ꝙ exalatio sicca in ventre nubis inclusa ex refractiōe radioꝝ solis ignescit in ↄcauo nubis Et sic ex pugna recipca iter nubem exteriꝰ ↄpꝰnentē et ignē interiꝰ reni tentē causat sonꝰ tonitrui sed postea erūpit ignis de nube sicqꝫ fit fulgur discurrēs in aere Pari mō corpꝰ ma rie quasi nubes de terra generat p pa ternā ꝓpagationē scd a terra eleuat p supnā sanctificationē In hac igitur nube clara p ↄtentū terrenoꝝ ⁊ ↄca ua p desideriū eternoꝝ deus p̄r quasi sol iustitie p radiū spūs sancti vel ca a ii siccā exalationē. i. ignitā dilectio nē spūs sci in maria generauit ipsum dei filiū quasi celestē igniculū in vte ro virginis quasi in ↄcauo nubis se cretius elementauit ⁊ ipse quasi fulgur ab oriente in occidentem transiēs ⁊ de mīris vtero i momēto natiuitatis erū pens se mūdo mirifice manifestauit.

E Scribit enī eccī. xxiij. aia calida qua si ignis ardens nō extinguetur donec aliquid glutiat Cōcepit igitur et de glutiuit maria diui amoris igniculū et ideo ipa tota quasi mons ethna fa cta est ardoris incendiū Dicit enī dyo nisiꝰ de angelica ihierarchia ca. vij. ꝙ ignis et amor sunt summe similes eo ꝙ vterqꝫ oia obiecta sibi nititur assi milare De hoc igitur igne testat Ihe ro. epla ix. Ignis diui amoris cū aie nře secreta penetrauerit nos a veteri homine dissoluit ⁊ in nouū recoquit ac deo similes efficit. vt dicere vere possi mꝰ. Viuo ego iā nō ego ⁊c. Huius igitur amoris diui incēdio maria sic transformabat vt teste dyonisio ario pagita maria quasi altera dea videbat Ita vt sic veriꝰ secūdo ↄcludat de se cūdo genere ignis ꝙ de excel. m. ig. i ossi. m. Tercio i mariā missus est ignis materialis scꝫ dei filiꝰ factus hō mortalis. Hic est enī cuiꝰ ignitū est eloquiū ⁊ qui nō pacē portauit pctō ribz sed ignē ⁊ gladiū Math. x. Hic est ignis sacer qui diu i aq̄ latuit oc cultatus ij. mach. i. dū ducētis lxxv. diebz filiꝰ dei i fonte ignieo clausus in vtero iacuit incarnatus vñ ⁊ aptis sime hic alludi pt ad ꝓpositū illud mi rabile qđ dicitur ⁊ tradunt beda de yma gine mūdi li. v. ca. i. et bribel in ab breuiacōe pluuij li. i. ca. xxi. Globus igneꝰ quasi stella clarissima de celo in terrā cecidit que paulo post e terra e gredit et sup faciē terre discurrēs vi sibiliter cucurrit ad lune quātitatē ⁊ tā dē a facie terre ad firmamētū ↄscen dit vbi inter astra quasi sol meridie nalis oia in circuitu limpidissime illu strauit. Hec bribel et sic vlteriꝰ tra dit beda hoc mirabile visum ē ab homi

F

nona vsqz ad vesperā āno ab vrbe cō-
dita CCC.lxxxij. Cum igitur ꝭm
Martinū i cronicis ab vrbe ɔdita ad
xp̄m natū in bethleem fluxerūt anni
CC CC.xv. ꝭ ꝭm traditionē bede
G hoc mirabile fuit factū āno ab vrbe cō
dita. CCC.lxxxij. igitur ex calcu-
latione doctoꝝ recipro ca hoc ꝓdigium
euenit añ xp̄i natiuitatē āno tm̄ xxxiij
et sic hec stella mirabilis tā ex suo a
spectu ꝙ̄ etiā ex suo effectu xp̄m tunc
venturū ꝑnosticauit qui xxxiij. annis
erat visibiliter inter hoies ɔuersaturus
et moraturus Iste nāqz globꝫ igne-
us dia ꝑt dei filius. Ex ɔgruētia em̄
quadruplici xp̄c ɔpat igni sicut colli
gitur ex ɔpomsio de angelica ierar-
chia xij.c. Iste igis hꝫ virtutē iferio
rū ad supiora attractiuā. Et ɔcurrē-
denter Joh.xij. saluator dicit de scip
so. Si exaltatus fuero de terra oīa
trahā ad meipm̄ qz dū exaltaret i pa
tibulo et eclipsaret in suo cruore cali
do tūc aias attraxit de ꝑfundo infer-
ni sicut luna aquas attrahit de ꝑfun
do pelagi. Secūdo ignis naturā habꝫ
oībꝫ clariorē. Pari mō dei filiꝰ ē lux
vera illuminās oēm hominē venientē
in hūc mūdū. Tertio ignis naturam
hꝫ oibꝫ subtiliorē et puriorē vñ et nō
est visibilis nisi in materia ɔbustibi-
H li. Pari mō dei filiꝰ est nature puri
oris Candor est em̄ lucis eterne ꝭ spe
culū sine macula añ thronū dei Sap.
vij. Est etiā nature subtilioris vñ ē i
se inuisibilis ex pte deitatis et factus
est visibilis in forma humanitatis.
Quarto ignis inter oia elemēta hꝫ si
tū subliniorē sic etiam dei filiꝰ inter
oia ɔcreata locū optinet digniorē qz

vnigenitus ꝑmanet ad dexterā dei i pa
tris Iste igit globꝰ igneꝰ est claris
simꝰ quasi stella de celo descēdit eter
naliter genitus a deo patre et iterum
de terra ad celū trascēdit tꝑaliter ge
nitus ex vgine mrē Vñ de generatio
ne eius gcia scribit Apoc. vlti. Ego
sum radix et genꝰ dauid stella sple-
dida et matutina et etiā ad eph. iiij.
Qui descendit ipe est. et qui ascēdit
vt adimpleret oia Descēdit igitur i
terrā cū se ꝑsonaliter trāstulit in ma
riā et post hec iuxta illud baruch iiij.
sup terrā visus est ꝭ cū hoibꝫ ɔuersa-
tus est Vñ ꝭ visibiliter creuit ad lu
ne quātitatē. Hec luna mirabilis ti-
pū tenet hois qui crescit et decrescit
Crescit em̄ corpꝰ hois ꝭ eiꝰ ꝑfectio
corpalis naturaliter ɔpletur xxviij.
ānis ꝭm macrobiū li. i. de sompno ci-
ꝑonis. ꝭm vo ypocra. de secretis natu
re crescit ꝑfectio naturaliter in hoie
xxxiij. ānis et tūc decrescit et ad ter
rā declinat In cuiꝰ signū xp̄us inter
nos creuit ad lune quātitatē. i. ad hu
mane nature ꝑfectā etatē vñ ꝭ i ple
nitudine Mēsure etatis xp̄i oēs re
surgemꝰ eph. iiij. Visus ē igit descē
dere hora nona ꝭ dispere in vespa et
hec est mora a sua ɔcepcōe in vginis
vtero ad suā depositionē de crucis pa
tibulo. vñ ꝑ Aug. de tri. li. iiij. c. viij
xp̄c hora nona morit et vesptina depo
nit. Et ꝭm Orig. de morte magni
regis Eodē die in meridie reuolutis
xxxiij. ānis ɔceptus ē in vgie ꝭ mor
tuꝰ in cruce ꝭ eodē hore articulo mo
rit in crucis ludibrio quo ɔcipit in v
ginis vtero Hec ille Igit iste ignis
hora nona xp̄c ds appuisse ꝭ in vespa

dispuisse qr tūc deponit de patibulo & tūc abscōditur in sepulchro Descēdit igit q̄si quasi stella de celo ad terrā dilapsa & in terrā fcūs q̄si luna plena trascēdit ad celū ubi inter sīda glorie scz inter scōs supne prie collocatur filius uginis q̄si sol summe claritatis & q̄si obiectū beatifical ifinite felicitatis Maria igitur ɔsiderās hūc ignē mirabilē ex se nup et in se materiā assūpsisse & in eadē glorificata ppetue pmanere merito sic ɔcludit de triplici genere ignis De excelso misit ig. in ossi. m. Ut ignis pm⁹ scz sublunaris seu elemētaris sit spūs scūs marie applicatus ignis secūd⁹ solaris seu tomitrualis sit amoris ignical⁹ in materia ppetuatus Ignis terci⁹ scz stellaris seu materialis sit ipe dei fili⁹ in materia hūanatus ut sic de quolibz genere ignis vere dicat maria De excelso misit ignē i ossi. m. Ca. lvij

Erudiuit

me. Qualiter gloriosissima illa virgo mr maria diuitus extiterit erudita q̄bz ue fuerit erudicōibz insignita mirāda mōstrat methaphora. Sz emgmatice quidē quā recitat fulgēci⁹ in libro de puo lapide intitulato. Tradit em̄ auctor ille q cū allex. macedo mūdū acquireret ut oēs insulas puincias & prias oēs nacōes et sectas sue subderet ptāti ɔtigit q obsessit ciuitatē mirabilē in india iferiore cui cives p tributo pulcherrimā virginē obtulerūt A quibz cū q̄ret allex. quale esset puelle pcomū rūderūt q prudencia & sapiēcia Cū igitur allex. ipe a uguie q̄reret cū phūs cēt signa sapiencie & q̄d prudēcie in aliquo sibi scēret oñdere inter alia sic fertur ipsam rñdisse Scio solē sic reducere ut retro cedat et in sinu meo attrahere scio infimtū sic rape ut nō ɔpeat et in gremio ɔcludere. scio solē & lunā plenam ɔiūgere & unica eclipsi utrūqz inuolue re Scio celū stellatū a raptu sistere et oēs planetas ulo reuoluere Scio fluxū maris p refluxū restringere & totū occeanū in guttā ɔtere scio spaz ignis p ignē extinguere & orbē igneū in scintillā redigere & scio scienciā ū bo breui oīesqz ɔcludere doctosqz discētes de hoc ulo ad plenū instruere. Alleāder uo accepta puella a ciuitate recessit placitus & placatus. Hec illi B Iste allexāder qui regnū grecoꝝ erat ut in gladio et lancea mūdum sibi subderet vniūsum ē dei fili⁹ būdict⁹ qui de regno celoꝝ descēdit ut in iusticia et iudicio vinceret vniūsum sīcut bitur em̄ Luc. xix. hō quidā nobilis abijt in regionē lōginquā accipe sibi regnū & reūti. Et sic dt Jero. in ɔmētario hoc dt saluator de seipo et apōvi. scribr. Exiuit uincēs ut vinceret vñ sic allexādro subdebātur asia affrica et europa ecā ita xpo subiecta sunt celū terra et tartara vñ canit ecclesia cui trina rerū machina celestiū terrestriū et infernoꝝ ɔdita flectūt genu iam subdita et locus hui⁹ cantici accipitur ab apostolo ad eph. ij. qr iqut et de⁹ exaltauit illū et dedit illi nomē qd est sup oē nomē ut in noie ihesu oē genu flectatur celestiū terrestrium et infernoꝝ et oīs lingua ɔfiteatur qr dñs nr ihūs xpc in gloria est dei patris. Hic igitur Allexander

magnus venit ad genus humanū seu
ad populū iudaicū q̄si ad populū no-
uū et ciuitatē mirabilē q2 non solū de
genere humano sed peculiari9 in po-
pulo iudaico fecit dn̄s mirabilia mul
ta nimis et q2 tota secta moysaica pro
prie dici dz ciuitas pz p Aug̃.xv. de
ci.dei ca.viij. et p rabanū de naturis
rerum li.xiij.ca.i.vbi vtriusq3 verba
sunt ista Ciuitas est hominū multi-
tudo aliquo societatis vinculo colliga
ta.Venit igitur dei filius cū exercī-
tu multitudinis legū ad gen9 huma
nū & peculialiter ad populū iudaicū
quasi ad ciuitatē mirabilē et inter soli
inter poli inter filij & inter gladij pcijt
dominū cui data est p acceptabili tri
buto quedā speciosissima & sapientissimā
ūgo.Et hec nisallar est virgo maria
de qua canim9 in canticis virginū.
Hec est virgo que nescinit thorz in
delicto. Hec est virgo sapiens et vna
ymmo pma de nūo prudentū ymmo si
cut pbāt sequentia nō est talis muli
er sup terram in aspectu et pulchritu
dine et i sensu verbor2 Judith xi. Ip
sa em̄ solē sic retraxit vt retrocederet
& sic attraxit vt i sinū suū induceret ip
sum deū a summo gradu celi empirij
et a sup̄mo pūcto solaris circuli p no-
uē ordines angelor2 ad decimū ordinē
qui ē hominū mirifice detraxit & qua
si sampsonē in sinu dalide sic dei filiū
in sinū marie amor eius sanctissimus
C allicebat et attraxit.Dicit em̄ Ori-
genes sup Canti.q2 tā intensus erat
amor marie ad creatorē vt ipm quo-
dāmodo ad descensum compelleret et co
geret incarnari et q2 se totā deo obtu
lit et attulit ideo totū deū recepit me-

ruit. Hec ille. Ad eandē conclusionē
concordat venerabilis ans.de excellēcia
virginis gloriose ca.iij.Maria virgo
sanctissima tā excellēter deo placuit q2
nequaq̄ magis placuisse potuit Sed
intēdat parūp mens hūana et contēple
tur videat et admiretur quanti meriti
erat maria apud deū.nā deus pr̄ vni
cū filiū sibi coeternū et om̄ipotentem
consubstancialē et in om̄ibz oino equa-
lem quē ex sui natura sine inicio ge-
nuit & per q̄ oēs creaturas visibiles
& inuisibiles ex nichilo fecit hunc si-
bi vnicū tā dilectissimū nō est passus
remanere solūmodo suū sed eundē ip-
sum voluit esse marie vnicū & dulcissi
mū ac naturalē filiū nec ita vt duo es
set vnus scz filius dei & alius filius
marie sed idē ipse qui est filius dei i
vna psona essz filius marie & qui fi-
lius marie vnus & idē in vna psona
esset filius dei Hec ille. Qualiter D
aūt hec virgo solem iusticie sic retrax
it et fecit retrocedere pulchre figura
tur iiij. Regū.xx.vbi regi ezechie.
dabatur hoc signū p pdigio q2 vm-
bra gnomonis x.horis subito raptu re
ascendit ac recessit in horologio & cor
pus solis subito saltu x.gradibus de-
scendit et retrocessit in firmamento.
Dicit em̄ magister hystoriar2 q2 erat
tunc x.hora diei equinoctialis & mox
sol stetit in oriente et perfecit vigin-
ti duas horas diei artificialis Secū-
do marie infinitū sic rapuit q2 ad tē-
pus nō comparuit infra sui corpis tha
lamum cclxxv.diebus hospitauit . et
hoc est q2 sic sibi applaudit ecclesia
virgo dei genitrix quem totus nō ca-
pit orbis. In tua se clausit viscera

factus hō. Dicit em̄ Orig. in speculo
virginali et ponit in manipulo
marie ca. xxvi. Maria virgo pruden-
tissima nō pecijt sapienciam cum salo
mone nō quesiuit regnū cū absolone
nō optauit excellenciam cū allexādro
nec elegit dilicias cum sardanapallo
sed cōcupiuit delectari in dn̄o deo suo
et ideo datum est ei mirabilia facere
que mūdi facere nō potuerunt poten
tes. datum est ei misteria scire que
sapientes mūdi nō intellexerūt. Max
imū vero et immensum deū quodāmo
do minorauit et infinitū abbreuiauit
ymmo apparet consimili colore q̄ ma
ria quadratū circulauit et circulū cō
quadrauit Dicit em̄ ille maius phūs
q̄ deus est circulus pfectionis cuius
centrū vbiqz est et circūferencia nulli
cubi est eo q̄ nusquā cōprehenditur sed
omia cōprehendit verūptamen maria q̄
dratū circulauit cū sublimitatē diui
ne essencie et eternitatē potencie dū ma
iestatē et inuisibilitatē sapiencie et in
finitatē ipsius clemencie in claustro
vteri virginalis quasi quatuor pietre
quatuor angulis copulauit atqz tūc
maria circulum quadrauit dū in cor-
pore longo et lato pfundo et alto dei
filiū humanatū p quatuor elementa
quasi p quatuor lineas pporcionali-
ter cōmensurauit Et hanc ymagina-
tionē tangit petrarcha in sua contēpla-
tione. O dei dignatio q̄ mira cōproba
tur nūc omnipotēcia virgini cōmenda
tur nūc altitudo subditur nunc longū
breuiatur nūc plana fit pfunditas et
latū angustatur. Et omnino eiusdē
sentencie est btūs Ihero. sup Ihere.
li. vi. et ponit in manipulo marie ca.
xlvi Femina circūdabit virū p ihere-
vaticiniū scz maria vteri sui gremio cō
cludet xp̄m dum infra corpusculi sui
membra recepit dei filiū ibi agnoscit
longitudo breuis et altitudo subdita
planissima pfunditas et latitudo angu
sta. Hec ibi. Dicit em̄ Aug. de fide
ad petrū ca. xv. et ponitur in iij. sen
tēciar̄ d. ij. ca. ij. Firmissime tene et
nullatenus dubita q̄ deus in virginis
vtero totū hominē assumpsit simulqz
sibi vniuit carnē et animā nec caro p̄
us fuit cōcepta et postea assumpta sed
in assumptione erat cōcepta et in cōce
ptione assūpta. Dn̄s et mgr̄ sentēciar̄
vbi sup̄ d. iij. ca. vlti. sic pcedit q̄ con
senciente virgine mox illa carnis por-
ciuncula ex purissimis guttis uginei
sanguinis collecta et artificio spūs san
cti ppata et sanctificata atqz a reliqua
carne segregata in eodē momēto instā
tanco vnita est dei filio et factus est in
virginis vtero verus deus et verus ho
mo et ideo distinctio mēbror̄ illius do
minica corporis in ipso momento cōcep-
tionis et vnionis dei et hominis adeo
parua erat et tenera q̄ vix discerni po
terit humanus oculis Hec illi Ex
hijs igitur iam dictis due cōclusiones
eliciūtur. Prima q̄ nūq̄ fuit hō ita
paruus sicut fuit xp̄c qz vix erat huma
no visui subiectus Secūda cōclusio q̄
xp̄c in matris vtero xlvi. dieb; diuina
no mansit homo viuēs q̄ vnq̄ in hu
mano genere erat aliquis alius quis
qz viuens homo Nā sicut tradūt phi
cias de secretis nature et mgr̄ senten
ciar̄ li. iij. d. iij. ca. vlti. xlvi. dieb; for
ma humani corporis organice pficit et
tūc primo anima carni infunditur. Sed

in p̄mo instāti ↄceptionis erat xp̄c ve
rus ꝯ pfectus hō igit̄ per tot dies in
vtero diuīꝰ māsit viuus hō q̄ vnq̄
aliquis aliꝰ hō. Maria igit̄ de messia
infra se latitāte quasi de instāti i tpe
qd̄ singulariter repitur ꝯ quasi depū
cto in corpe qd̄ virtualiter expitur q̄
si de vnitate in nūo articulos gr̄e mul
tiplicāte ꝯ quasi de cētro in circulo ra
dios glorie infinitāte merito sic sibi
alludat hoc pbleuma Ihe re. Men de
excelso misit ig̃m ossi. m. et eru. m.

G Tercio maria solē et lunā plenā cō
iūxit ꝯ insimul in eclipsim vtrūqꝫ in
uoluit. Sed hoc mirabile qꝛ nūq̄ꝫ in
plenilunio sed in nouilunio tm̄mō p̄t
solis ꝯ lune fieri ↄiūctio eo q̄ sꝫ lu
na plena dyametraliter est soli oppo
sita. Silr̄ sol ꝯ luna nō poterūt vn
q̄ꝫ insimul eclipsari qꝛ in eclipsi sola
ri necessario ↄiūgūtur et in eclipsi lu
nari necessario sepantur ꝯ opponūtur
eo q̄ eclipsis solis versus nos pꝫ per
lune interpositionē et eclipsis lune ad
nos fit p terre obūbrationē que tunc
solē et lunā directe intermediat. Ve
rūptū hoc mirabile maria mistice con
summauit dū solē diuinitatis ꝯ lunā hu
manitatis in vnitate psone subtiliꝰ cō
nodauit et dū diuinitatē in corpe opaco
et hūanitatē sub sanguine effuso i cru
ce eclipsauit ꝯ hoc inquātū ei materi
am moriendi ministrauit Et hāc cō
clusionē ponit pulchre venerabilis be
da in suis exhortationibꝫ li. iiij. c. lix.
vbi ptractās illud Luc. spūs scūs su
peruenit in te et v̄tus ꝯc. dicit sic. O
mora mirifica tu rubus moysi ardens
p dilectionē sed nō ↄburēs p fomitis
ↄfectionē. Rubus quidē qui obūbra

ris ꝯ obūbras sicut in luca legimus
spūs scūs superueniet in te ꝯ v̄tus altis
simi obūbrabit tibi. Qualiter namqꝫ
vmbra a lumine et corpe obiecto for
mari solet sic et maria virgo ꝯ quis
qꝫ purus hō plenitudinē diuinitatis ↄp̄
hendere nequibat iō spūs scūs subin
trat ꝯ v̄tus altissimi mariā et seip̄m
obūbrat dū in corpea lux diuinitatis su
scepit in ea corpus hūanitatis vt sic
diuinā cēnnā pati posses quasi p vm
brā obūbraris. Etenī in te maria quē
spūs scūs in te totā celitus illustra
uit et tūc sub vmbra tui nostre infe
ctionis fomitē infrigidauit sub vm
bra igit̄ tua felici huiꝰ vite viatores
fatigati requiescūt ꝯ tēpestates tribu
lationū declināt et sup fugiūt. Sꝫ ab
estu tēptationū tedio affectos se p
tegūt atqꝫ fructu vite famelicos se re
ficiūt e quibꝫ vnꝰ sic testat̄ sub vm
bra illius quē desideraueram sedi ꝯ fru
ctus eius dulcis gutturi meo. O igi
tur maria tu meta plangētis iusti tu
rribus altissimi regis sub vmbra ala
rū tuarꝫ ptege me a tribulatione ter
ribili miserie miseri mūdi nō mors. Nā
qꝫ sic obūbraris tu obūbras solē iu
stitie ꝯ lunā mūdicie mirifice ob
ūbrasti dū solē diuinitatis in hoie xpri
sto eclipsasti sub corpe hospitēti et dū
lunā hūanitatis i crucis patibulo ecli
psasti sub sanguine rubricante. Hec
illi Maria igitur melliflue memorās
de messia in suo vtero mirifice ↄmo
rāte quasi de medio virtuoso extrema
ↄsiderante et quasi de glutino vigoro
so ↄtraria ↄbināte quasi de hospite p
famoso miracula multiplicante ꝯ qua
si de artifice curioso incredibilia ↄsum

mātꝛ meritis sic sibi alludat hoc enigͣ Ihere· Men de ex· ꝛc Quarto maria erudita fuit vt celū stellatū a trāsitu sisteret ꝛ oēs plāetas ab reuoluēt· isti plāete erāt patriarche ꝛ pphē ꝛ celū stellatū cū suis astris ē gen⁹ hūanū cū suis indiuiduis· Hec oia ad occasum mortis et ad occidentē inferni ꝯtinue transitura voluebātur Sʒ pꝰente maria ꝯscensum ad nūcīū angelicū paulo post motus ille remittebat ꝛ transitus retardabatur ꝛ orbes reuoluebātur et sidera reducebātur· Erat enim maria orbis pditi repatrix· Vñ Origenes in speculo virginis de⁹ vnico ūbo oia creauit maria vnico ūbo oia recreauit· Vñ anſ· de excellēcia ūginis gloriose totus mūdus p mariam reparat ꝛ giō totus mūd⁹ marie obligat Et Ambro· de incarnacōe Vniuersitas creaturaꝝ p euā trāsformatur ꝛ vniūsitas creaturaꝝ p mariā reformat· De⁹ oia creauit p verbū mentale maria oīa recreauit p verbū vocale· Dixit enim de⁹ fiat et facta sunt oia Dixit maria fiat et redempta sunt oīa Hec ille. Quinto maria sic erudita fuit qꝫ totū occeanū in guttā cōuertit· Per guttā intelligo culpā venialē Et p mare occeanū culpā mortalē. qꝛ qualis ē ꝯpatio gutte ad mare occeanū talis est ꝓportio peccati venialis ad mortale peccatū et tñ totū mare in guttā maria ꝯūtit dū omne mortale tā originale qꝫ actuale ꝯsumpsit dū filiū de seipsa quasi scintillam de monte ethna erūpentē in mare mūdi inmisit nichilqꝫ nisi guttā reliquit qꝛ null⁹ hominū sine veniali viuit vel pauus totū mare in guttā ꝯdensauit

cū nullū sit peccātū possibile tā graue qꝫ pctōꝛ penitēs vnica lacrimaꝝ doloris nō deleuit ꝛ lauit· Sexto maria sic erat erudita qꝫ totū orbē igneū in scintillā redegit· p hāc scintillā intelligo penā tpalē ꝛ p orbē igneū penā infernalē· Qꝛ qualis ē similitudo scintille ad totā sperā igneā adhuc minor ē ꝓporcio vt est imo pene mūdialis ad penā ppetuā ꝛ tñ maria totū orbē igneū in scintillā redegit et minorauit dū p corpis filij infusionē penā eternā infinitā in momētaneā ꝯmutauit Et sic tā ꝯtra penā qꝫ ꝯtra culpam maria seculi pditi facta est repatrix Vñ Ihero· in sermōe de assūpcōe. Causatrix peccati eua· auctrix meriti maria Mr̄ generis nr̄i penā intulit mūdo. genitrix dn̄i nr̄i salutē attulit mūdo Et ad idē p oia est anſ· in illa meditacōe Mira res ꝛc· De⁹ oia de nichilo creauit ꝛ maria deū generauit· Deus q oia fecit se ex maria fecit ꝛ sic oīa q fecerat p eā refecit· De⁹ igitur ē pr̄ reꝝ creatarum ꝛ maria est mater rerū recreatarum· De⁹ eñ oīa ꝯstituit· maria vero oia debite restituit· De⁹ pr̄ genuit illū p quē oīa sunt ꝯcreata maria virgo mr̄ genuit illū p quē cuncta sunt saluata· De⁹ genuit illū sine quo penitus nichil est maria pepit illū sine quo oino nihil bene est· Hec ille· Ex pdictis ergo nō solū sexies quin pocius millesies ꝯcludi poterit qꝫ maria subtiliter nō hūanitus sed diuinitus erudita fuit vt veniē sic sibi alludat hoc ꝓbleuma Ihere Men de excelso ꝛc· In fine igitur eñ ad ꝓpositū inuenio fluxū geminū Est eñ flux⁹ mūdan⁹ ꝛ flux⁹ hūan⁹

Prim⁹ est aqueus. secūdus est san-
guine⁹ flux⁹ mūdan⁹ est fluxus scele
ris pctōꝝ ad infernū festinanciū. flux
us vero humanus est flux⁹ sanguine
us redemptoris p patibulū emanātis
Et notandū est ꝙ pmus fluxus qui
est aqueus quadruplex reperitur. Est
eñ fluxus fontis et fluxus pelagi flu
xus torrentis et fluxus fluuij. Pri-
mus fluxus causatur ex terra subie-
cta aquas originaliter euomente Se
cūd⁹ flux⁹ cātur ex luna erecta aq̄s
circulariter attrahente. terci⁹ flux⁹
cātur ex pluuia infecta aq̄s impetuo
se confusante. et quartus cātur ex vn
da collecta aquas copiose ppetuāte sz
econuerso pm⁹ flux⁹ cedaẗ p veste cu
biculā. secūdus flux⁹ cedaẗ p ūgam
ppheticalem. terci⁹ flux⁹ cedatur p vo
cē eleuatam et quartus fluxus ceda
tur p archam legalē. Primi namqz
parentes p pctm̄ corruentes stare nolu
erūt in nobili esse sed defluxerūt ad
miserū esse et de gracia ad culpam de
gloria ad ignominiam de stabilitate
ad mutabilitatē de leticia ad tristiciaz
Nempe de requie ad laborē de frui-
tione ad dolorē de posse nō mori ad ne
cesse mori et cōtter de dñio ad subie-
ctionē de pace ad psecutionē. de impio
ad exiliū de sūmo ad īfimū. de padiso
ad mūdū ꝗ postremo de mūdo ad ifer
nū. Ecce igit̄ quō miser hō gdatim
corruit ꝗ paulatim defluxit a deo. vñ
ꝗ in ps. Sicut fluit cera a facie ignis
sic peant pctōres a facie dei Iste igi-
tur flux⁹ pmordialis assimulaẗ fluxui
fontis qui s̄ phm̄ ij. metheaurorꝝ cau
satur ex terra subiecta ꝗ concaua in fū
do maris aq̄s ibi deuorante ꝗ alibi e-
uomente. Hec igitur terra eua ē q̄
de terra facta est et hec terra bñ dici-
tur subiecta tam rōne elemēti qr ele
mentū infimū est q̄ rōne viri sui cui
deo dictante subiecta est qr Gen.
iij. scribiẗ. Sub viri potestate eris et
ipse dñabitur tui. Hec igitur terra
ex temptamento dyaboli q̄si de fundo
maris mortui furit aq̄s amari pcā
ti Aqua eñ dr culpa testante pphe-
ta Saluū me fac deus qm̄ intrauerūt
aque vsqz ad aiam meam. Hec igit̄
aqua originaliter de terra in fontem
effluxit cū culpa pmordialis p euam
fluxit in adam quam dyabol⁹ sedux
it Sed iste fluxus sedatur et restrin
gitur p vestē rubricatam. Tradit eñ
venerabilis beda de ymagine mūdi li.
iij. ca. lix. ꝙ est quidam fons in ara-
bia copiose scaturiēs et impetuose ef
fluens ad quē siquis accesserit veste
velatus rubicūda mox aqua in alueo
suo se retrahit et de alueo in canales
subterraneas refugit et postea tali
āmoto refluit Hec ille. Iste fons i
petrose effluens et ebulliens dicitur
adam prim⁹ pens cui⁹ aque effluētes
nōmodo sunt culpe graues sed eciam
sunt oēs gentes aque eñ multe po
puli multi sunt. Apoc. Ab isto igit̄
fonte de mōte magno padysi vt dictū
est defluxerunt aque multe et primo
ad vallem mundi miseri et cōtter ad
locū lugubrē flebilis īferni cū nō so
lum omnes gentes filialiter processe
runt ab adam quinymmo oēs culpe
ꝗ pene nostre cōtter originē sumpse
rūt ab adam Scribiẗ eñ ad roma. v.
sicut p vnū hominē peccatū intrauit i
hūc mundum et p peccatum mors ita

ita oīes hoīes ꝑ vnū mors ptransijt
in quo oīes peccauerunt et sic mors
regnauit ab adā Sed ↄtra hūc fontē
occurrit xp̄c in cute candida cū carne
mūda veste vestitus rubicūda de quo
sic querit ysa. lxiij. Quis ē iste qui
venit de edom tinctis vestibꝫ ꝛc̄. et in
fra Quare rubrū factū est vestimētū
tuū sicut calcantiū in torculari Et re
spondet ibidē. Torcular calcaui solus
Torcular dū sol9 calcauit ihūs xp̄us
cū xp̄o in patibulo p̄sso ꝛ ↄpresso san
guis vnqꝫ scaturiuit ꝛ more fontis
ebulliuit et nō solū emanauit sed ce
lū terraqꝫ rigauit tūc em̄ flux9 isti9
bn̄dicti sanguinis refluere coegit ꝛ se
dauit fluxū nr̄i maledicti sceleris atꝫ
sic fluxus fontis gr̄e fluxū fontis cul
pe sedauit ꝛ retardauit in tramite q
ip̄m retraxit et coegit refluere. Vnde
ad Roma. v. Si em̄ vni9 delicto mul
ti mortui sunt multomagis gr̄a dei ꝛ
donū in gracia vni9 hoīs ihesu xp̄i in
plures hn̄dauit. Nā iudiciū dei ex
vno in ↄdempnationem gracia aūt ex
multis delictis in iustificationē vbi āt
hn̄dauit delictū hn̄dauit ꝛ gracia vt
sic regnauit pctm̄ i mortē ita ꝛ gra
cia regnabit i iusticiā ꝛ ivitā eternā per
ihm̄ xp̄m dn̄ n nr̄m Maria igitur cō
memorās suū felicē filiū quē peperit
q̄si quēdā felicissimū fluxū qui de fon
te virginali salubriter scaturiuit me
rito sic sibi alludit hoc pbleuma ihere
mie. Men de excelso ꝛc̄. Postq̄ꝫ igit
a p̄mo parente publice p̄uaricante tāqꝫ
a radice p̄mordialiter pullulante oēs
culpe pariter et pene defluxerunt hūane
quēadmodū vt pbatur sup̄ cuius ripe
mūdane diriuātur ꝑ fluxū aque ex fō
te tūc igit sic in marina elatiōe supe
flua ex inūdancia aquarꝫ vltra alui
mergīnē ꝑ influencia fluminis mare oc
ceanū intumescit Pari mō de die in
diē hūana crescēte malicia ex multi
tudine culparꝫ ad inferni voraginē ꝑ
scelera et facinora gen9 humanū sic de
fluxit Sed sicut patꝫ ab ysid. ethimo.
xiij. flux9 aquarꝫ nūq̄ꝫ sic expsse ab o
culo papitur nec fluu9 in alueo cō
tinue decurrere sic sensibiliter iudica
tur sic qū res iniecta notabilis ꝑ flux
us rapitur et asportatur. vn̄ et vene
rabilis beda i suis exhor. li. ij. c. xxxix
nos sic ptransitū in fluxu mūdi. O i
quit insensate ꝛ excecate qui te fluxi
bilē alicubi estimas ꝑmanere. Leua
in circuitu oculos tuos et vide quō in
fluxu flebili huius vite mundi maio
res cursu p̄pti transeunt ante te.
• Vbi em n ninos rex assiriorum fun
dator niniue et filius beli a quo eci
am et bellū dicitur qui telo tactus in
terijt vbi brēni9 dux senonū singula
ris qui suorum gloriā triūphorꝫ vsqꝫ
ad mon̄te pnasum cursu sceleri dila
tans sagitta ꝑijt. Vbi saul inuict9 ca
ius gladius nō est reuersus inanis qui
sagittis philistijm interijt Vbi Jo
ram rex israhel qui sagitta sic sagit
tatur q ꝑ medium cordis ferox fer
rum egreditur. Vbi sardanapallus
assiriorum imperator habitu feminā
moribus monstrum induens qui se
cum diuicijs suis omnibus ↄcrema
uit. Vbi Priamus troyanorum rex
inclitus clarus genere moribus cla
rissimus qui apirro achillede fors
ad aras subito trucidatur •Vbi
agameton rex nobilis argonorum.

vbi torquin⁹ supbꝫ rex romanoꝝ vbi
metriades potētissim⁹ rex ꝑthoꝝ qui
sponte venenū ebibit quo et obijt vbi
nero hostis nature q̇ p⁹ enormia et i
audita ɔtra naturā eciā manu ꝓpria
se pemit vbi allexāder victor vniūsō-
rū mūdiqꝫ monarcha qui in summa
sui gloria sumpto veneno interijt.
Heu heu de hijs et de hijs similibꝫ ꝫ
mcaū querit et michi rūdet baruch il
le notari⁹ Ihere. ꝓphete. Vbi inquit
R sunt principes gēciū ꝫ qui dūant sup
bestias que sunt sup terrā qui in aui
bꝫ celi ludūt qui argentū thezaurizāt
et aurū in quo ɔfidūt hoies et nō est
finis acquisitionis qui argentū fabri
cant ꝫ soluti sunt nec est inuencio ope
rū suoꝝ. Exterminati inquit sunt ꝫ
descenderūt vsqꝫ ad inferos et alij in
loco suo surrexerūt. Ecce quot arbo
res ingētes quot grandia ligna quot
trabes immense fluxui seculi sunt in
iecte Ecce quot capita ꝓnicaꝝ post
ꝑiodū vanitatū suaꝝ quasi trames a
quaꝝ multaꝝ defluxerūt ad locū pe-
naꝝ. Hec ille Iste igitur secun-
dus fluxus tā mūdani scelerū ꝙ ead
humani generis fluxui pelagi assimi-
latur qui quidē flux⁹ causat ex linea
recta aquas circulariter attrahente
Probat eñ Albu. in introductorio
suo maiori li. iij. dīa ij. ꝙ cū luna ad
aliquē gradū cuiuscūqꝫ emisph̄ puē-
nit et sup q̄dcūqꝫ orizon fuerit elemē
ta tūc sicut supposita flāma liquorem
facit ebullire de medio cacabi sic luna
naturaliter mouet et ɔmouet trahit
et attrahit donec luna pueniat ad me
diū celi cuiusdā loci et tūc est fluxus
maris in maxima fortitudine. Cū aūt
luna a medio celi recesserit ꝫ cū decli
lū meridianū transierit etiā tūc aqua
maris ꝫ mare reuūtitur ad locū suum
donec luna ad occasum isti⁹ loci pue
niat Itē idē ibidē dīa v. ꝓbat ꝙ post
ꝙ luna oritur sup orizontē cuiuscūqꝫ
maris tādiu mare intumescit et tam
diu flux⁹ eius spirat ꝫ insurgit q̄diu
luna ascēdens ab orizōte ad mediū ce
li durauerit Cūqꝫ in medio celi fue
rit accessio maris crescendo ꝑficitur.
Itē idē ibidē dīa vi. ꝓbat ꝙ in noui
lunio et in plenilunio appꝫ maria ma
ris ingurgitatio ꝓpter augmētū lu-
minis qd in luna recipitur ꝫ diffūdit
nobis Ex hijs igitur duobꝫ locis se-
quūtur tres ɔclusiones. Prima con
clusio naturalis ꝫ realis est ista ꝙ de
natura lune est fundū maris mouere
et corpus maris ɔmouere gurgites
multiplicare eleuare et magnificare ꝫ
sic ɔsiter fluxū maris ɔcausare. Se-
cūda ɔclusio est ista ꝙ ꝙ cito luna i
cipit oriri in orizōte nostri emisph̄ tā
cito mare subiectū incipit ebullire et
effluere de ꝓfundo pelagi ꝫ eciā q̄diu
luna fuerit ascendens ab orizonte ad
meridiē scꝫ ad mediū celi tādiu mare
est increscens ꝫ intumescēs vsqꝫ ad
ꝑfectionē sui termini. Tercia ɔclusio
est ista ꝙ nō solū ꝺm augmentū mo-
tus lunaris ad lineā meridionalem q̄
est pūct⁹ sūm⁹ in austro sed eciam
ꝺm incrementū luminis lunaris p in
fluenciā mūdialē sicut ɔtingit in noui
lunio ꝫ plenilunio ē finit ꝫ crit ꝺ cur
sum nature incrementum ꝫ augmen
tum corporis maris ꝺm correspondē
ciam naturalem in pelago subiecto.
Et sic consequenter ex hijs tribus

cōclusionibz seq̇tur iiij·s·q̄ñcūqz luna
est i meridie cuiusqz orizātis adequā
tis & implenitudine sui luminis hui9
negocij summati integrantis tunc est
mare in summa fortitudine sue eleua
tionis & sui fluxus emanantis Et cer
te quantum ad veritatē in proposito
huius negocij concordant · omnes
phi et astronomi qui tractāt materiā
huius articuli Jā moraliter in ppposi
to oia occurrūt simili modo In p̄mis
igitur supponamus lunā esse ɔcupiāz
mare aūt occeanū esse statū mūdanū
vel potius corpus humanū & fundum
maris esse cor hois · Sicut igit̄ mare
generat ex collectione aquaꝝ iuxta il
lud geñ·i·Cōgregacōnes aquaꝝ ap
pellauit maria sic post multitudinem
huāni generis seq̄batur multitudo hu
mani sceleris ita q̄ sicut fluxus ma-
ris sup excellit fluxū fontis sic enormi
tas sceleris in filijs subseq̄ntibz mū
do postea multitudo longe trāscēde-
bat maliciā criminis in primis paren
tibus in mūdi principio reprobate.
Igitur i mundi principio adā peccan
te i p̄adiso luna ɔcupiē quasi oriri ce
pit in maris oriente Cūqz eñ primi
parentes se esse nudos ɔgnouissent.i·cū
qz primo post peccatū inobiē & gule
motū luxurie in mēbris suis sensisset
tūc primo inuicē erubuerūt et ɔsue-
runt folia ficuū & fecerūt sibi pizoāta
vt mēbra tegerēt inordinata vt patz
geñ.iij·Cū aūt hoies multiplicati et
paulati plus et plus dediti voluptati
quasi sine freno efferbuerūt in libidiē
tūc luna ɔcupiscentie quasi multum
eleuata sup orizontē nrē vite erat as-
cendens quasi ad meridiē vñ & tūc in
niari huāni generis fiebant eleuatio
nes desiderioꝝ fremebāt tēptationes
fornicacionū tūc publice patuerūt vo
ragines vitioꝝ & horrēde effluxerunt
gurgites pctōꝝ ita vt de hoc fluxu ni
miū multiplicato vere dicat apost· ad
gal·iij·Cōclusit scriptura oīa sub
pctō Quāobrē & merito inaudita
diluuiū aquaꝝ deleuit quasi vniuer-
sum genus aiaꝝ geñ·vi·Scribīt eñ
ibidē Cūqz cepissēt hoies multiplica
ri &c·vsqz ibi penitet me fecisse hoiez
Cūqz postea pctōres diluuiū p̄teritū
nō aduertētes neqz diuinū iudicium
metuentes sed crimina criminibz co-
pulantes & scelera sceleribz accumu
lantes eciā ɔtra cursum nature p̄ ni
mia libidine in seip̄os exarserūt vel
proce tūc luna ɔcupiē suo cōpleto la
mentabili lumine quasi tūc dñā erro
nee cōsciencie stare videbatur in mū
di meridie in summo scz sui circuli q̄
si supra cenith capitis nostri qz tūc fu
it cōcupiscēcia dñā corpis huāni quē
admodum luna est dñā maris mun-
dani vnde et hoc expresse ponitur ad ·
Roma·primo Reuelatur inquit ira
dei de celo super omnem ipietatē pp-
ter q̄ tradidit illos de9 idesideria cor
dis eorum vsqz in finez capituli Igit̄
sic super nos regnante pleni luio hor-
rende concupiscencie · Ecce motus
magnus fcūs est in mari miserie con
sciencie q̄nymmo sic prorupuerunt a ce
lo procelle nostre execrabilis insolen
cie q̄ eciam excessum culparum no-
strarum quasi quendam latratū fl-
uctuum marinarum exhoruerunt au-
res diuine clemēcie sicut scribī·geñ·
xviij·q̄ claōr sodomoꝝ & gomorreoꝝ

multiplicat⁹ est nimis Vñ & i signū
q̄ miserū pc̄m̄ sic̄ & mare oceanum
q̄to forci⁹ fremet tāto vilius fetet .
pluit concupiscenter deus sup zodomā &
gomorrā sulphur et ignē de celo & sub
uertit ciuitates illas & omnē circa regi
onē vniuersos habitatores vrbiū et cun
cta terre virētia Ascēditq; fauilla de
terra q̄si fum⁹ de fornace Geñ.xix.
Sed fluxū istū flebilē maria p virgini-
tatē fecundā vt infra patebit penit⁹
coegit refluere vt merito sibi alludat
p̄tactū pbleuma Jhere. Men de excel
D so &c. Facta igitur supius aliquali
similitudine inter motū lune et mo-
dū culpe in q̄ntū concernit defluxū mūda
nū Jā consequēter similis est cpatio i
ter motū lune & modū culpe in quātū
ctinuit defluxit hūanū. Quāobrē sup
pona n⁹ sicut prius lunā eē concupiscen
tiā mare oceanū cor hūanū et fundū
maris cor hois sicut scribit Jhere-
re.xvij. prauū est cor hois & inscrutabi
le quis cognoscet illud. Bene namq;
dr cor hois inscrutabile & incognosci
bile eē. Mō enim crescit p spūi positio-
nē et mō decrescit p rei p̄uationē. mō
intumescit p rancorē et mō euanescit
p dolorē mō effluit p amorē mō reflu
it p languorē mō exaltat p p̄sumptio
nē mō hūiliatur p desperationē vñ qñcū
q; aliquis alliciatur ad pc̄m p sugge
stionē cuiuscūq; tēptationis incipiens
tūc est luna concupiscētie quasi in
ordine oriētis atq; tūc est luna ascē
dens et tendens ad lineā meridionalē
qñ tēptatio accepta aiam attrahit p cō
sensum ad culpā mortalē Et hoc est
qd decretū est Jacobi pmo. vnusquis
q; tēptatur a concupiscētia sua abstra

ctus & illectus deīn concupiscētia cū cō
ceperit parit pc̄m. Pc̄m vo dū cōsum
matū fuerit generat mortē Exēplū
pulchrū ad hoc ponit venerabilis beda
de ymagine mūdi li.ij.ca.xcv. Si in
quit equus vlcerosus et gibbosus in
stabulo includatur et nullo alio mo-
do qualitercūq; infirmatur Sz si ra-
dius lunaris qualitercūq; p puū fora
mē subintrās sup spinā equi vlcero-
sam notabili tpe immoretur equ⁹ in
euitabiliter infra modicū tēpus mo-
rietur Simil' sic est in pposito. Equ⁹
enim collocatus in stabulo est spūs in-
clusus in corpe carneo & foramina sta
buli sunt quinq; sēsus corporis miseri
Equus & tacens p demonē quasi p
malū sessorem affligitur & efficit vlce-
rosus quonēs p consensum cernitur cri-
minosus. Si igitur p foramē oris au
riū vel oculorum radi⁹ lunaris concupi-
scētie ad animā subintrauerit & super
gibbū eius criminosum notabili tēpe
p cōpletā delectationem applicauerit.
Nulli dubiū quin mors interemit e
quū illū sicut Jhere.ix. scriptum est
Mors p fenestras nostras ingressa ē
Et ppterea loquens btūs paulus de
antiquis patribz nobis sic cōsulit q̄si
puidus stabulari⁹ pme cor.x. Non
sim⁹ concupiscentes malorum sicut et il
li concupierunt et perierunt ab ex-
terminatore. Dicit enim notabiliter in
pposito ysid. de summo bono & incor-
pat sic sibi alan⁹ li. suo de floribz rc-
torum ca.cccij. Diabol⁹ inquit ser-
pens est summe lubricus cuius si ca-
piti id est summe suggestioni non
resistitur mox totus in interna cor-
pis dū nō sentit illabitur. Qñ igit p cō

scensiam recipitur delectatio i mari mē
tali tūc luna concupiscēcie sicut⁹ figi
tur in polo meridionali atq3 tūc tanq̄
fras ex intimis cordis erigitur quem
admodū tēpestas de pfūdo maris exo
ritur· sic scribr̄ Dan̄·xiij· Concupiscē
cia subūtit cor tuū· Postq̄ eīn luna
concupiscēcie radiū tēptationis ⁊ specu
lū delectacōis in mari mētali emiserit
et intima cordis quasi fundū maris p
abyssum pturbauerit mox quasi eleua
tiones ventose et quasi gurgites pcel
lose insurgūt et effluūt ymaginatiōes
libidinose ⁊ tēptacōes copiose suspi
ria ulcerosa et colloquia viciosa affe
ctus infectiui et aspectus allectiui stu
dia viciosa et desideria criminosa Tūc
igitur stat luna i meridie quasi dn̄a
aquaꝝ multaꝝ cū sic impat concupis
cēcia in libidine quasi regina culpaꝝ
corpū et aiaꝝ vn̄ tren̄·ij· Iheremias sic
suspirat quasi p innūis talib3 Mise
ricordie dn̄i multe q̄ nō sum⁹ cōsum
pti In signū nāq3 q̄ ecīa tales pluri
mi sunt in populo scribr̄ sic ysa·xxiiij
luxit ⁊ defluxit terra et infirmata ē
Defluxit ecīa orbis ⁊ altitudo populi
2 ifirmāta ē·q·d·pmo sic· terra corporis hūa
na defluxit isolēter p culpā successiue
⁊ cōfūdata ⁊ ifirmata ē p penā correspōdēte
iiustitie multiplicatā secūdo sic· orbis
status mūdani defluxit vehemēter in
inferioribz p peioratione seu deteriora
tionē vniūsalē et altitudo populi infir
mata ē cōīr in supioribz p intoxicatio
nē et vulnerationē spūalē· Terra igi
tur luxit q̄ sic defluxit Sed fm q̄ p
figurū est iste fluxus sedatur p virgā p
phetalē fm Josephū antiquitatum ⁊
mgr̄m sup exodū qn̄ moyses pphta

ex pcepto dn̄i mare pcussit virga ad
trāsitū populi Mox mare rubrū est
diuisum in xij· sectiones p quas xij·
secte seu tribz israhel trāsierūt p sin
gulas cognatiōes Et in isto transitu
mirabili fm Josephū ⁊ mgr̄m vbi
sup nūs hebreoꝝ fugienciū erāt dc·
milia viroꝝ peditū absq3 mulieribus
puulis ⁊ vulgo famulanciū eis qui erant
innūabilis Nūs ūo egipcioꝝ insequē
ciū erat dc·currus falcati·l· milia eq
tū et ducenta milia peditū armatoꝝ
In pdictis igitur xij· sectionib3 ma
ris qui tot tribubz et turmis talib⁹
tantoq3 populo viā valde latam neces
sario pbebant aut igitur ipsum mare
rubrum ex vna parte cuiuslibet sec
tionis i seipsum refluebat et ex alia
parte defluebat aut saltem quod ma
gis verius visum est simul ex vtraq3
parte cuiuslibet sectiōnis mare rubrū
in sinum recurrebat· Et sic vtrobiq3
sequitur q̄ mare rubrum virga per
cussum in se refluebat· De huiusmo
di igitur refluxu dicit Dauid veridi
cus testis sic mare vidit et fugit·
Hic duo sunt notanda in proposito·
Primo q̄ realiter tunc mare rubrū
in duodecim partes fuit diuisum ex
presse patet in psalmo cxxxiiij· vbi di
citur q̄ diuisit dominus mare rubrū
in diuisiones et eduxit israhel per me
dium eius· Cassiodorus in glosa sic
ad litteram in diuisiones duodecim p
numerum duodecim tribuū mare ru
brum fuit diuisum vt singule tribus
ante se haberent vias ad transmean
dum· Secundo enim notan
dum est q̄ mare rubrum in sua sicti
one nec fluebat nec defluebat sed ad

vetã di'anciã vtriusqȝ lateris resu
ebat et sic factis. xij. vijs interme=
dijs mare more murorꝝ in qualibȝ
trãsitu ꝑmanebat. Sed ne hoc dictū
videatur fictū Ecce qꝫ expsse ponit hoc
btūs Aug. ꝑmo li. de mirabilibȝ sa=
cre scripture ca. xx. Cū migrant popu
lus israhel in angusto maris rubri si=
nu ꝑambulat ⁊c. Moraliter hec virga
moysaica est passio xp̄i seu crux xp̄i=
sti sanguinea p quã xp̄us flagellauit
dyabolos sicut moyses flagellauit egip=
cios. Hec virga figurat p virgã aa
ron qui cū sicca fuit tñ frondnit flo=
ruit et fructū ꝓtulit Frondnit hec vir
ga crucis xp̄i p mēbrorꝝ xp̄i in ea ex
tēsionē floruit aūt p vulnerū xp̄i i ea
impssionē Fructū vero ꝓtulit p corpis
xp̄i oblationē Est igitur crux xp̄i ve=
ra virga tã aaron qꝫ moysi. Silr̄ hoc
ꝑdictū mare rubrū nō ex se sed ex su
is litoribȝ rubricatū est corp⁹ xp̄i bn̄
dictū pmo ex patribȝ hūanatu et ex
suis vulneribȝ cruentatū. De hoc eīm
mari scribitur vbi pius Excussit pha
raonē et virtutē eius in mari rubro.
Glosa Cassiod. Sic dyabol⁹ ⁊ eius
ministri submersi sunt in fonte bap=
tismi p mortē xp̄i Sed hoc mare vir
ga partitur ⁊ in xij. ptes diuiditur.
Sicut eīm ꝯsenciūt ptholome⁹ in al=
magesto pte ij. ca. i. et Albu. in ma
iori introductorio li. vi. dr̄a xij. Cor
respondet ad xij. sig̃ celi ē diuisio duo
denaria corpis hūani vn̄ ⁊ qðlibȝ sig
nū celeste ꝓpriū sibi vēdicat dominiū
sup qðlibet mēbrū terrestre. vt aries
dn̄atur capiti taur⁹ collo gemini bra
chijs cancer pectori leo cordi virgo ven
tri ⁊ sic deinceps ita qꝫ in fine aqua
rius imperat tibijs ⁊ pisces pedibȝ dn̄an
tur Tūc ergo mare rubrū virga moy
si partitum in xij. sectiones reales dif
funditur et dissipatur cū corpus xp̄i
sanguineū virga crucis partitum in xij.
ptes seu porcōes ꝑncipales vulnerat
⁊ lacerat ꝑ illō ysa. i. Omne caput lã
guidū viz eē dr̄ et ꝑ omne cor merens
qꝛ a plãta pedis vsqȝ ad verticē capi=
tis nō est in eo sanitas Sȝ quid vul=
n⁹ ⁊ liuor et plaga tumēs nō ē circū
ligata neqȝ curata medicamine neqȝ
fota oleo. Hoc igit mare realiē rubrū
qꝛ cruore sanguinis rubricatū vbiqȝ p=
cutitur vbiqȝ diuiditur. Percutitur
eīm in capite nō solū arūdine sȝ ⁊ p co
ronã spineã. partitur in pectore p mi
litarē lãceã partitur in manibȝ p cla
uos terebrãtes. partitur in pedibȝ p
clauos ꝯclauãtes. partitur eciã vn̄qȝ
in toto residuo corpe cū virgis spinosis
et flagellis nodosis. bn̄ igitur in xij.
locis fluuialibȝ mare rubrū scinditur
cū corp⁹ xp̄i in xij. ptibȝ ꝑncipalibus
pmo in oīnibȝ ptibȝ lateralibȝ et lo
cis ꝑcalibȝ in candida cute funditur
igitur hūō respectū ad liberationē he
breorꝝ. i. xp̄ianorꝝ et submersionē egi
ptiorꝝ. i. demonorꝝ motus magn⁹ fa
ctus est in mari supple in morte xp̄i.
De hoc enim motu magno subtiliter
dicitur Dan. vij. qꝫ quatuor venti pu
gnabant in mari magno. Sicut igi=
tur docet venerabilis beda de ymagie
mūdi li. i. ca. xvi. quatuor sunt venti
cardinales quibȝ respondent octo ven
ti collaterales. Isti igitur quatuor
venti cardinales sunt stridor ⁊ sonit⁹
clamor ⁊ planctus. Stridor vide=
xp̄o exprobrancū. Sonitus malleorꝝ

sup clauos crucis resonanciū Clamor
messie morientis et latronū blasphemā
ciū Et planct⁹ marie compacientis & ami
coꝝ lamentanciū. Sed ciā viij. ren-
ti collaterales sunt tumultus & casus
fremitus et flatus sonitus et mugi-
tus strepitus & luct⁹ Tumultus scꝫ
tumulentus in concursu turbaꝝ & ca-
sus violentus in ruptura venaꝝ. Fre
mitus exterrens in mariū collisione &
flatus vehemens in ventoꝝ commotione.
Sonitus exterrens in veli casu & eius
scissura et mugitus merens in terre
motu et eius pressura strepitus mortu
oꝝ de sepulchro resurgenciū luct⁹ an
geloꝝ in tēplo deplangenciū sicut sup
patuit sup hoc. O vos omēs qui trā
sitis ꝛc. Igitur de motu hui⁹ maris
magno ecce quid scribit Job xl. Fer
vescere faciet quasi ollā pfundū ma-
ris. Tūc eñ pfundū hui⁹ maris fer-
vidū fecit quasi ollā sup ignē qñ per
xpi latus sanguis eius vnqꝫ scaturi
ens ceu mare gurgitū impetuose e-
manauit. Sed iste fluxus siue efflux
us sanguinis hois dei recurrere fecit
et refluere fluxū sceleris hois rei qꝛ si
cut virga crucis pene percussit xpm re
demptorē sic virga crucis pñie percussit
miserū peccatorem. Et hec conclusio con̄fir
matur p aug⁹. in glosa sup illo versi
culo ps. Quid est tibi mare qꝫ fugi-
sti. Mare inquit rubrū dr seculū seu
pctm que insimul diffugiūt et retror
sum conuertuntur dū multa milia hominū
mūdo renūcianciū ad deū pfecte conuer-
tuntur. Hec ibi. Ex pdictis igitur se
quit qꝫ fluxus sanguinis redēptoris
refluere fecit fluxū sceleris peccatoris
Cū igitur fluxus iste sanguinis xpi

originē sumpsit de fluxu felici lactis
virginei igitur et maria p suā virgi-
nitatē refluere coegit nostrā volupta
tē Et hoc est qd sic interptatur a me
trico Fluat stilla de mamilla glorio
se virginis Que fetorē et ardorē ex-
tinguat libidinis Exemplū eñ ma-
rie fluxū amoris fatui multorū seda
uit Sed amor ipsi⁹ messie fluxū amo
ris seculi in guttā congelauit. Per
guttā eñ intelligo culpā venialē sed
p mare occeanū culpā mortalem. Et
qualis est comparatio gutte ad mare oc-
ceanū talis est comparatio peccati venia-
lis ad mortale peccatū tūc igitur to-
tū mare maria in guttā conuertit dū
omē peccatū mortale tā originale qꝫ
actuale consumpsit dū filiū de seipsa qui
scintillaꝝ de mōte ethna erūpentē in
mare mundi immisit nichil qꝫ nisi gut-
tam reliquit quia nullus hominū si-
ne veniali viuit vel viuus totū mare
in guttam condensauit cū nullū sit pec
catū possibile tam grande qd peccator
penitens vnica lacrima doloris nō de
let et lauat. Et sic licet effectualiter
p messiam tñ originaliter p mariam
fluxus maris p fluxū restringit et to
tū occeanū in guttā conuertitur qd est
ppositū. tercio fluxū torrentū maria fecit
effluere fluxū sup. torrentis. Fluxus
igitur torrentis vt supra patuit cau- ce
satur ex pluuia infecta aquas impe-
tuose concausante seu generante. Tor
rens eñ nō est aqua ppetue effluens
sed est flumen impetuose ab altis ad
infima p tēpore discurrens. Sicut
eñ pꝫ p papiam et ysid. iij. ethimo. c.
xxij. Torrens est aqua veniens cū i
petu et dicitur torrens quia pluuia

crescit ꝙ siccitate arescit siue torrescit Hec illi Vñ qꝛ torrens subito exori tur sit aqua eius impetuosa ꝙ ꝑ ꝯñs infecta et turbida et cenosa Hꝫ enim eē suū ex liquefactione niuiū et nubiū Vñ gressim⁹ torrens est veniens aq̄ nubibꝫ ex liquefactis. Moraliter intel ligo ad ꝓpositū ꝑ nubem hominē et ꝑ torrentē tēptationē vehemētē seu pec catorē penitentē et quid intelligem⁹ ꝑ niuē nisi corpis pulchritudinē qui de facili liquescit in libidinē. Igit venerabilis beda de ymagine mūdi li. ij. ca. lix. Nubes est quedā materia ex vaporibꝫ terre et aque collecta cō densata ꝙ ꝯglobata virtuteq̄ꝫ celestiū supius in aere attracta suspensaꝙ ele uata. Pari mō hoies quibꝫ de⁹ ꝯtu lit gratias singulares appent eē sup nos quasi nubes naturales De terra enī ꝑ materiā segregātur in aerē per fortunā eleuātur ꝙ ibi ꝓ tpe ꝑ gratiā generātur qꝛ oīe datū optimū ꝙ oē donū ꝑfectū de sursum ē des. a pa. lu. ec. Igitur si queratur illud ysa. lx. Qui sunt hij qui vt nubes volāt rñ detur ꝑ p̄missa ꝙ oīes qui dei dona singulariter ꝑticipāt Tales igit sunt qui alios excellūt in potētia in prudē cia in dilicijs in diuicijs in sapiencia in eloquētia in monarchijs in p̄lacijs in dignitate vel ꝓsperitate in fortitu dine vel pulchritudine et in similibus quibuscūq̄ꝫ. Tales igitur vt freq̄ ter p̄mo vemittūtur et varescūt i gut tas vanitatis. Secūdo resoluūtur ꝙ li quescūt in pluuias carnalitatis. Ter cio demittūtur et defluūt ad terrā terr enitatis. Quarto velut torrentes effi ciūtur oīs iniquitatis. et quinto ad

ꝯualles rapiūtur oīs penalitatis ꝙ q̄nto grad⁹ altior tanto casus grauior et ideo scribit sap. v. potētes potenter tor menta paciētur. De talibꝫ igitur qui ꝑ tēptationes vehemētes efficiunt quasi torrētes defluētes scribit Ysa. xxxiiij. Cōuertētur torrētes eius in picē et terra eius in sulphur et erit terra eius in picē ardētē die ac nocte nec quoquo mō extinguetur vsq̄ꝫ in sempiternū. Tales igitur nubes qui sic ascenderūt ꝙ sic volauerunt sicq̄ꝫ corruerūt ꝙ sic defluxerūt erāt lucifer et adā qui tā celū q̄ꝫ ꝑadysum ꝯmu tauerūt in infernū atq̄ꝫ esau primoge nitus qui ꝓpter modicū edulium ꝑdi dit patrimoniū Sichen qui dinā vir ginē polluit et iō ipse cū tota vrbe in terijt Achor aureā regulā rapuit ꝙ iō lapidatur a populo Amon thamar sororē oppressit et trucidatur in ꝯuiuio Absalon patrē infestauit et in quer cu suspenditur Salomon ydolatrauit et ideo eius regnū discinditur Sāp son qꝛ nimis adhesit dalide iō ꝑuatur fortitudine. secundo se pemit publice Saul ꝓpter pctm̄ inobediēcie perijt cū populo inter montes gelboe atq̄ꝫ rex achab ꝙ Jesabel qꝛ vineā naboth inua serūt iō vtriusq̄ꝫ sanguinē canes cui de lucerūt De istis igitur nubibꝫ et alijs similibꝫ in torrētes liquefactis scribit Job vi. Frēs mei p̄terierunt me sicut torrēs qui raptim descēdit et transijt in ꝯuallibꝫ Sꝫ ꝑnt prius tactū est flux⁹ iste torrētis tēptacōis simple vehemēs cedatur ꝑ vocē eleuatā et si dē applicatā Orauit helyas ꝙ celū nō dedit pluuias ānis tribꝫ et mēsibꝫ sex ꝙ aruerūt fōtes ꝙ flumina ꝙ siccatus

est torrẽs carith iij. Regũ xvij. Iste
igit helyas ẽ xp̄c messias Helyas em̄
interp̄tatur dn̄s de9 ꝫ certe xp̄c deus
ẽ oim̄ p naturã ab eterno ꝫ dn̄s oim̄
p victoriã in patibulo Iste igit hely-
as voce leuauit in cruce ꝫ p ecclesia
exorauit vt nõ deficiat fides ei9 Tra
dit em̄ petrus carentin9 in quadam
omelia sup dcã lr̃a q a ɔstructõe tur
ris babilonis vsqz ad tẽp9 quo xp̄us
orauit p populo multi demoniaci vbi
qz erãt in mũdo sed ex tũc defecerunt.
qr discipuli demonia eiecerũt ꝫ demoni
acos curauerũt Et cã quare tũc po-
testas demõnũ debilitabat fuit qr xp̄us
in scriptura dicat de nr̃o torrente in
via bibit qñ tẽptari se pmisit Sz no
ta q cũ torrẽte nõ trãsijt sed pocius
torrentẽ ptransijt sic scribr̃ Iohã.
xviij. Egressus est ihũs trãs torrẽ
tẽ cedron qr fm grego. in ɔmũi omelia
hui9 materie q ponit i ecclia dnica. i.
xl. Illa xp̄i trina tẽptatio foris fuit
nõ intra. Et qr dyabol9 p tũc victus
fuit p oia a xp̄o iõ vsqz ad tẽp9 passi
onis recessit ab eo. Et silr̃ ad ɔclusio
nẽ ãndictã. Dicit venerabilis beda et
cã Ambro. sup lucã q sic hũilitas
xp̄i nostrã vicit supbiam et sic pietas
xp̄i nr̃am ɔfudit maliciã atqz mors
xp̄i nr̃am mortẽ supauit. Pari modo
et tẽptatio xp̄i nr̃am tẽptationẽ tẽpa-
uit et sedauit In oĩbz em̄ opibz e9
quasi torrẽs mũdãs spũs eius Psa.
xxx. Spũs em̄ xp̄i sp ardens erat in
amando et iõ quasi torrens appuit in
orando Orauit em̄ p lazaro ꝫ ɔtinue
psilijt de sepulchro Sz ꝫ p toto gene
re hũano orauit in crucis patibulo et
cũ lacrimis ꝫ clamore valido ꝙobẽ

multa millia hoim fm btm̄ Ieron. ibi
dẽ in ɔ̄ntario tũc iuxta cruce orãn-
stãcũ ɔũtebãt ꝫ saluabãt. Igitur in
cruce si bñ inspiciat xp̄c torrẽs mũdãs
expsse iuenit Supius em̄ describitur
torrẽs eẽ aqua ab altis ad yma cũ i-
petu defluẽs. et ecce ab alto ũtice mõ
tis caluarie pmo a xp̄i capite qui pri
mo a toto corpe eleuato in cruce tor-
rẽs sanguinis calidi defluxit i patibu
lo et velut torrẽs turbidi laticis de fu
ẽtis in austro. De isto igitur torrẽte
lamẽtabili Deuote sic scribit Orig.
de morte magni regis. Si inquit p9
p poros cutis cogẽte timore passionis
xp̄i sudor factus est velut gutte san-
guinis in terrã decurrẽtis Multo ma
gis p lata vulnera corpis cogẽte dolo
re passionis cruor eius erat quasi tor
rẽs laticis in ɔuallẽ defluẽtis Iocir-
co torrẽs iste ex sua fortitudine arbo
rẽ culpe eradicauit sordes aie emũda
uit et ostiũ ecclie irrigauit. O igitur
pctõr ingratissime cui9 sordes multi-
plices sic sunt indurate vt etiã ablua
tur soli9 dei sanguine Erubesce ꝫ cõ
tremisce Deduc et tu cũ ihere. in la-
mẽto deduc quasi torrẽtẽ lacrimas p
diẽ et nocte ꝫ nõ des requiẽ tibi neqz
taceat pupilla oculi tui. Hec ille.
Iste igitur torrẽs sanguine9 cũ im
petu defluẽs de patibulo passiõis fecit
defluere velocẽ fluxũ nr̃e vehemẽtis tẽ
ptacõis Scribr̃ em̄ nũi xxi. Sic fecit
dñs in mari rubro sic fecit in torrenti
bz arnon. Arnon hebraice interp̄tat
archa meroris latine. Quid igitur ẽ
vita pctõis que agitatur tẽptacõib9
nisi archa meroris q iactatur fluctib9
Sic igitur fecit dñs in mari scelerũ

q fluxū culpe fecit refluere ꝑ fluxum
gr̃e ita eciā faciet in torrētibꝫ tēptacō
nū qꝫ ꝑ fluxū sue pietatis et paciencie
refluere faciet fluxū nr̃e insolēcie ℞ hec
q̄titate dulcedinis mellifluē qua pasci
delectabaꝉ de maria virgine Quarto
fluxū q̄rti maria coegit refluere flux
um scꝫ fluuij. Fluui⁹ igiꝉ nō sic flux
us fontis de terra erūpit et ꝑ riuulū
defluit nec sic fluxus pelagi qui sp̄ in
fra terminos suos mō fluit et mō re
fluit nec eciā sic flux⁹ torrētis qui ꝓ
tpe defluit et ad tēp⁹ desiat Sꝫ flux
us veri fluuij sic sup̄ tactū est cursaꝉ
ex vnda collecta aquas copiose ꝑpetu
ante Tradit em̄ ysid. ethimo. li. xiij.
ca. xxiij. q fluui⁹ est ꝑpetu⁹ aquaꝝ
decursus. Vn̄ et a ꝑpetuo fluxu diciꝉ
fluui⁹. Sic igitur tā experimētis q̄
eciā auctoritatibꝫ cognoscitur fluuius
a fonte aliquo deriuatur in quātitate
variaꝉ ℞ in situ ꝓfundaꝉ in motu fe
liatatur in fluxu ꝑpetuatur Iste igi
tur fluxus fluuij ꝓprie ꝓ nūc de fo
mes peccati. De quo scribitur Exo. viij
Fluui⁹ in omībꝫ locis et terminis e
gipti ebulliuit ranas et sic fomes pec
cati nō solū culpat cūctos sed eciā oēs
ebulliuit miserias tā publicas q̄ pri
uatas Iste igitur fluui⁹ ꝑmo a fon
te deriuatur q em̄ fluuij a fontibꝫ re
aliter deriuātur exꝑsse pꝫ in gen̄. per
scripturā vbi quatuor flumina famo
sa dicitur egredi a fonte ꝑmo padysi Se
cūdo hoc idē pꝫ ꝑ naturā qꝛ q̄tū flux
us fluuij puus sit ℞ modicus vbi ꝑ
mo de fonte incipit effluere tū q̄to ali
quis plus a principio elōgatur ꝑ aq̄
rū influēciā tāto pl⁹ crescit in alueo
maiori ꝑ flux⁹ vehemenciā vnde et ad
hoc de fluuio danubio exēplū ponitur
ab ysid. li. xiiij. ca. penulti. Dicit em̄
q danubius ex mōtibꝫ germanicis in
pte occidentis oritur ex fonte pico et
ꝑgens cōtra orientē lx. fluuios in se
recipit atqꝫ vij. hostijs in ponti cum
mare fluit Hec ille. Hoc idē pꝫ iij.
ꝑ demōstrationē scribitur em̄ in hystoria
policronica li. i. q fluūt in britānia q̄
tuor famosa flumia scꝫ Tamisa et sa
brina hūbria ℞ trenta Tamisa igitur
cōponitur ex thama ℞ ysa duobꝫ flu
uijs quoꝝ thama currēs iuxta dorche
striā cadit i ysis a quo loco vsqꝫ ma
re vocant tamisiā totū fluuiū ℞ nasci
tur iuxta teukysburi ex fonte puo et i
de ꝑ oxoniā ꝑ lxxxiiij. miliaria et ꝑ lō
don̄. tandē apud portū sandwicū i ma
re labitur orientale Sabrina uo oriꝉ
ex fonticulo wallie in medio qui ꝑ so
lopiā et wigurniā ℞ gloūmā transiēs
tandē apud bristolliā i mare labitur
occidentale. Hūbria aūt ab hubro re
ge hūoꝝ dicta qꝛ in eo submersus ē
sic nūcupata que et in borialibꝫ vltra
eboracū erūpēs et ab australi pte vr
bis ebora decurrit ad patriā lyndes
mēsem Trenta uo vt notū est in occi
dente anglie iuxta abaciā que de Trē
tā ex fonte pulchro orta ē que deflu
ens vsqꝫ ad nothyngā et vltra ad bo
riales ptes cadit in hūbriā Ex quibꝫ
omnibꝫ sequitur q isti famosi fluuij
quantūcūqꝫ dilatātur tamen ab a
liquo fonte deriuātur. Igitur sicut
fluxus fontis fluuij originatur ab ali
quo fonte quasi de abysso aquarū ita
fluxus fontis fecidi deriuatur a ꝑmo
parente in paradyso diliciarum sicut
scribitur gen̄. ij. Fluui⁹ egrediebaꝉ

de loco voluptatis et sicut ꝓbatũ est
ẜne ẽ origo cuiusctũ ꝗ fluminis Pa-
ri modo prim⁹ pens origo est et fle-
bilis fons totius humani fomitis Vñ
et figuratiue bene hester ·x· scribitur
ad ꝓpositũ ꝙ fons puus creuit in flu
uiũ magnũ q₂ fomes qui effluxit de
primo pente totũ genus humanũ in-
F fecit influmine. Secũdo fluui⁹ in q̃n-
titate variatur q₂ modo maioratur p
aquaꝝ extrinsecaꝝ inũdanciã. Modo
vero minoratur p siccitatis suphabun
danciã. Simili modo fomes peccati p
opa bona minoratur et debilitatur p
opa vero mala maioratur ꝛ fortificat
Quemadmodũ et ver ex dieꝝ multi
plicatione crescit et augmentatur et
etiã ꝯsuetudo ex opũ multiplicatione
inducitur ꝛ ꝯsummatur. Tradũt nã
q₂ mgr̃ sentẽtiaꝝ ꝛ venerabilis bona
uentura in scriptis suis sed et expsse
ponit beda i exhor. suis li. ij. ca. xxxix
ꝙ fomes est vna infirma ꝓnitas ra-
dicalis. i. vna quedã sequela peccati
originalis in carne nostra relicta que
hominẽ semp ad bonũ difficultat ꝛ ad
malũ inclinat que etiã p opa mala ac
creditur et p opa bona minuitur s₂ nũ
q̃ totaliter tollitur. Hec illi. Ter-
cio fluuius in situ ꝓfundatur Nam a
summis et supioribꝫ qui regnãt in di
uicijs et infimis ꝛ inferioribꝫ qui ex
ulant in tristicijs fluxit sic ferror fo
mitis ꝙ nõ est qui se abscondat a ca
lore eius nec est qui effugiat a feto-
re eius. Vnde et facies fomitis velut
superficies fluminis inficit et inficiat
oĩes colores hui⁹ seculi ꝛ velut flu
uius sine fundo sic etiã fomes sine ter
mino ꝓfundatur ad inferiora inferni

Vñ q₂ sicut scribitur ꝓu. xviij. impi
us cũ in ꝓfundũ peccatoꝝ deuenerit
ꝯtẽpnit ideo ad ꝯfusionẽ inferius ad
fundũ sine fundo et ad finẽ sine fine
ꝯtinue currit. Quarto fluui⁹ in mo
tu velocitatur Vñ et auctor de ꝓprie-
tatibꝫ elemẽtoꝝ li. xiij. ꝓprietate iij.
docet ꝙ fluui⁹ frequẽter p cursum
eius decliuẽ et velocitatẽ p̃cipitẽ omia
obstacula dimisit et obices cũctos de-
struit ip̃iusq₂ rapiditati nichil omno
diu resistit sed etiã omia talia euellit
et secũ rapit cũ etiã omia iniecta reci
pit et ad loca inferiora trãsuehit vel
saltẽ suo impulsu ad latera impellit.
Item ad idem vt pꝫ in molẽdinis flu
uius p vehemenciã sui fluxus rotas
etiam grauissimas celerrime circũuo
luit Fluxus igitur huius fluminis
bene dici pt fomes nostri sceleris Nã
velut quidem amnis sub nemore de
cliui mõtis fluit impetuose Pari mõ
fluxus nostri fomitis seu fomes no-
stri sceleris ex corpe prim hois p om
nes hoies quasi p tot arbores effluxit
voluptuose sicut scribr̃ dan. vij. Flu
uius igneus rapidusq₂ egrediebatur
a facie eius Vñ ꝛ omes hoies q̃tu-
q₂ sanctos q̃si tot abiues i fluuio fix
os quasi tot fragiles ꝛ infirmos. pri
mo quasi tot flebiles ꝛ infelices flux
us fomitis origenalis rapuit secum
ad infernum Et q₂ hec oclusio mul-
tis forte videtur dura ideo septupli-
citer ꝓbatur in scriptura. Primo
enĩ i generali scribitur romanos. iij.
Omes peccauerũt ꝛ egent gloria dei
Secundo magis specialiter dicitur
Jac. iij. In multis offendimus oẽs
Tercio dicitur in psalmo Dominus

ꝯspexit ꝺ celo sup filios hominū vt vi
deat si est intelligēs aut requirēs deū
Et sequit Om̄s declinauerūt simul
inutiles facti sunt nō est qui faciat bo
nū nō est vsqꝫ ad vnū. Quarto eciā
scribitur ysa. lx. Facti sum⁹ vt imū
dus om̄es nos et quasi pān⁹ mēstrua
te om̄es iusticie nostre vniūse et ceci
dimus quasi foliū vniuersi et iniqui
tates nostre quasi ventus abstulerūt
nos. Quinto ꝺr sic michee vij. Pe
riit scūs de terra et rectus in homini
bꝫ nō est et qui in eis operatus est q̄si
palliurus et qui rectus quasi spina
de sepe. Sexto dicitur sic ad roma.
iij. Nō est iustus quisqꝫ nō est intel
ligens aut requirēs deū. Et om̄s de
clinauerūt simul inutiles facti sunt n
est qui faciat bonū nō est vsqꝫ ad vnū
.i. ꝯ xp̄m Sed sepulchꝝ patēs ē gut
tur eoꝝ et linguis suis dolose age
bāt venenū aspidum sub labijs eoꝝ.
Quoꝝ os maledictione et amaritu
dine plenū est veloces pedes eoꝝ ad
effundendū sanguinē. Cōtritio et infe
licitas in vijs eoꝝ et viā pacis nō co
gnouerūt nō est timor dei añ oculos
eoꝝ. Septimo igitur ꝓ termino dici
tur Gal. iij. Cōclusit scriptura om
nia sub pctō. Sed hui⁹ fluuij fluxus
sedatur vt supra dictū est ꝑ archā le
galē Nā cū populus israhel ad ter
rā repmissionis sub Josue duceretur
et archa dei ꝑ mediū iordanis a sacer
dotibꝫ transportaretur vna ps fluuij
ad inferius defluebat ꝗ alia ps ei⁹dē
ad superius refluebat. Et hoc est qꝺ
ex intētione ſ. habē ꝑ psalmū quid est
tibi mare qꝺ fugisti ꝛc. Moraliter
fluxus iordanis fluuialis ē fomes pec

cati hominis mūdialis et archa testa
menti est ꝑsona xp̄i. Sicut eñi in ar
cha erant tria scꝫ virga lex ꝗ manna
ita et in xp̄i ꝑsona hec tria pliter sunt
inuenta. Nam virga aaron que sicca
floruit est corp⁹ xp̄i qꝺ maria sine li
bidine genuit. Māna aūt in vrna au
rea est anima xp̄i inclusa in carne vir
ginea lex vero descripta ingenio mar
more est diuinitas vnita cum vtroqꝫ
quādo igitur archa hec intrauit mun
dū quasi iordanis fluuiū tunc fomes
criminis quasi fluxus iordanis cōuer
sus est retrorsum qr xp̄e et deus ta
lis fuit in quē peccatū cadere nō pote
it vnq̄ et de eo dicitur tu disrupisti fō
tes et torrentes tu siccasti fluuios e
than Ethan interp̄tatur fortis et cō
notat michi fortitudinem fomitis qui
vsqꝫ ad messiam et suā matrem vir
ginē mariā regnauit in corpe cuiusli
bet hominis. Nā hūdo respectū ad mes
siam ip̄m dei filiū nulli potuit esse du
biū quin fomes peccati nullū in eo ha
buit locū Similiter habendo oculum
ad vniam in vniuerso matrē dei ple
nū est sm̄ thomā sup p̄mū ꝺ. xliiij. q.
iij. responsione ad terciū argumentū
vbi dicit expsse qꝫ beata virgo fuit im
munis ab om̄i peccato tam actuali q̄
originali et pꝫ ꝑ bonāuenturā Bern̄.
ꝗ Dam̄. qꝫ fomes peccati in ea nullū
habuit fructū. Vñ et venerabilis Bo
natura li. iij. ꝺ. iij. q. scꝺa dicit sic In
p̄ma marie sanctificatione in matris
vtero fuit fomes in virgine ꝯsopit⁹
In secūda vero cū impleta fuerat dei
filio fuit fomes extinctus et eradica
tus Fomes eñi radicatur in carne ꝗ
ascendit vsqꝫ ad mentē. In p̄ma igi

tur virginis sanctificacōne collati est
gracia sanctificationis et pfectionis q̄
redūdaret in eius sensualitate in tan
ta hūdancia vt fomitē adeo repmeret
q̄ nullū effectū vel incitamentū aliqū
haberet in secūda aūt sanctificatione i
qua spūs scūs nō tm̄ descendit ad mē
tē sed eciā in carnē & eciā de carne ma
rie carnē sine macula mirabiliter fa-
bricauit ille vtiqz spūs scūs reliquit
carnē marie inmaculatā extinguendo
in ea fomitē oīno & omem concupiscen
ciā. Et in hāc sentēciā consenciūt bern.
Mgr̄ & Dam. Hec bonauentura.
Hūc igitur fluxū fomitis tam maria
in se p illibatā virginitatē et diuinā
maternitatē q̄ eciā messias in nobis
pctōribz quodāmō siccauit cū peccato
res de concupiscēcia ad pmam viscero-
sius reuocauit. Vn̄ et glosa sup illud
Quid est tibi mare qd̄ fugisti. Jor-
danis inquit qui in mare mortuū de
currit sigt pctōres quos voluptas se
culi ad mare inferni rapit O igitur
mare quid est tibi q̄ fugisti et tu ior
danis quid est tibi qz conuersus es re
trorsum. i. O vos oīs qui varijs de
siderijs desinristis. Cur vestras consue
tudines dāpnabiles reliquistis et sic
contra vestrū ppositū cōūsi estis retro-
sum ad deū quasi iordanis retrorsum
Hec illi. Si igitur intimi9 intueat
dauid regē pri9 adulterantē & postea
lamentantē Si salomonē pus ydola-
trantē & postea penitentē si petrū p9
xp̄m abnegantē et postea amare la-
crimantē Si mattheū pri9 thelonenū
pelegentē et postea oīa relinquentē
Si zacheū pri9 primū d fraudantē &
et postea dāpnū p quadruplū recōpen

santē. Si latronē pri9 blasphemantē
& postea excusantē & glorificantē At
qz si illā mellifluā magdalenā pus vo
luptuosam et postea virtuosam prius
peccatricē et postea pdicatricē debite
contēplemur nōne omes isti sic cōuersi
ad dūm fiebāt quasi gurgites Jorda
nis cōūsi retrorsum. De quolibet em̄
hoz & similiū testatur scriptura di-
cens. Cōgregate sunt aque et stetit
vnda fluens. Exo. xix. Jtē de quali-
bet aīa cōpūcta post pctm̄ testatur sic
Jhere. p subitā lamentū Jpa inquit
gemēs cōuersa est retrorsum Aliter hh
em̄ iordanis fluui9 vel fluxus dia pl
tā messhe q̄ marie fletus gemin9 vel
ab vtroqz vere dicit illud eccī. xxiiij.
Ego quasi fluui9 dorix & quasi aque
duct9 exiui de padyso Dorix sm̄ be-
dā de ymagine mūdi li. ij. ca. vlti. est
quidā fluui9 in armenia rapidissim9
et interp̄tatur medicamentū Jorda-
nis vero interp̄tatur iudiciū qui et sm̄
traditionē beati Jhero. oritur ad ra-
dicē mōtis libani & hz duos fontes p
origine sui scz ior & dan qui cū simul
confluūt Jordanis nomē accipiūt. Cū
igitur sm̄ euāgeliū de xp̄i latere lan
ceato sanguis & aqua pariter effluxerīt
pdicti fluuij de xp̄i corpe confluxerunt
quinpmmo & fluxus sanguinis de vul
neribus plagarum erat dorix fluuius
fluuius violentus et fluenta seu flux
us lacrimarum erat verus Jordanis
ex origine geminus vterqz igitur flu
uius erat medicamentum contra lbi
dinem et ideo vterqz fluuius appel-
lat ad iudiciū contra ingratitudinem.
Vn̄ sm̄ aplm̄ ad hebre. v. Emisit spi
ritum cum lacrimis & clamore valido

in signū vt estimo q ad oēs penitere
volentes lacrime ille offerunt ad vici
um abluendū et ad suppliciū extinguē
dū Atq3 ɔtra oēs penitere nolentes
clamor xpi appellat ad iudicium. et
mors ipa xpi ɔdēpnat ad supplicium
Bene igit tā medicamentū q iudici
um cōsignatur p p̄dictū fluuiū geminū
terūptū Jordanis fluuius geminus
tā marie q messie pprie dicitur flet9
reciprocus. videt nāq3 michi iordāis
flumen de duplici fonte effluere copio
se dū insimul tā de messia q de maria
fluuius lacrimaꝝ ebullit impetuose
quinymmo vt magis pprie predā9
tūc fluxus iordanis geminatus ad ra
dicē montis libani qui interptat can
didatus exoritur vigorose dū sub frō
te candida tā matris q filij quasi sub
monte niueo sublimis libani p oculos
sidereos tam plis q pntis quasi p fō
tes gemos iordanis erūpentis qua
druplex riu9 calidus. et quadruplex
fluxus aqueus qr quadruplex fletus.
velut quadruplex aqductus erupit vi
scerose de altero padyso et defluit do
lorose de crucis patibulo. Ex p̄dictis
igitur sequitur tā de messia q de ma
ria qr fluxus puritatis vtriusq3 corpo
ris refluere fecit fluxū voluptatis nri
infelicis sortis et p eoꝝ lacrimas in
undātas cedatas sentimus nrās lasci
uias oberrantes sicut supra pbatū ē
tam de fonte q de pelagoꝝ tā de tor
rente q3 de fluuio Vt etiā merito sic
sibi alludat maria hoc ɔplanctu Jhe
re. pphete Men de excelso etc.

Sexto virgo maria sic fuit diuini
tus erudita q ipa ipa ignis p ignē
extīxit et totū orbem igneum in scin
tillam redegit. Est ergo ignis inter
or. Ignis superior. Ignis exteri
or. et ignis inferior. primus est pmix
tus seu mundialis. Scdus ignis est
purpurus seu elementaris. Tercius
ignis est terribilis seu tonitrualis. et
quartus est difficilis seu artificialis.
Primus igitur ignis qui est interi
or est ignis cupiditatis manerantis.
Scdus ignis supior est caritatis illu
strantis Tercius ignis qui ē inferior
ē igis pene isernalis. et q̄rtus ignis
qui est exterior est ignis penitencie
tpalis Ignem aūt primum exting
uit scdus. et ignem tercium extinguit ii
quartus. Primo igitur ignis qui ē
pmixtus et mundialis est ignis inte
rior qui etiam est ignis cupiditatis
manerantis. Iste namq3 ignis bene
dicitur permixtus et mundialis. Mu
dialis qr totum mundum inflamma
uit et permixtus qr omnes tam regu
lares q3 seculares denigrauit Scribi
tur enim Jhere. vi. A minore vsq3
ad maiorem omnes auaricie student.
etc. Docet enim dyo9 de angelica ihe
rarchia capitulo xv. q ignis nūquam
desicit q3 diu materia subiecta sufficit
quin immo actio ignis in infinitum
crescat si eius materia fuerit infinita
Simili modo ignis auaricie applica
tus subiecto mundialis glorie rei ma
terie nūquā omnino desicit sed magis
sicut ydropicus qui quanto plus bi
bit tanto plus sitit sic etiam ipe aua
rus fm multitudinem cōcupiscibiliū
continue crescit quo ad appetitū iux
ta illud famosum Crescit amor num
mi quantum pecunia crescit. De hoc
igitur igne misero scribitur prouerb.

xxx· Ignis nūquam dicit sufficit·
Hoc ē ille ignis maledictus. de quo
sic tradūt ysid. ethio. li. xviij. ca. vi.
& beda de ymag. mūdi li. ij. ca. xxxix.
q2 est vnus ignis qui dicit sat ignis.
et ē ignis maledictus p antifrasim et
vna infirmitas q̄ corꝰ inficit cuiꝰ cu
tis insupficie rubore sanguineo rube=
scit. Quo etiā igne loca viā circūq3
inuaduntur & cōiter corroduntur Simi
mō est in pposito Nā hec infirmitas
ignea ē cupiditas maledctā q̄ totū ip
sum hoīem inficit appetēdo & oia cir
cūqua q3 obuiat acquirendo De quo
et ipse deus memoratur in ps. Ignis
succēsus ē in furore meo & ardebit vs
q3 ad inferni nouissiā. Scdus ignis
qui ē pprius & elemētaris ē ignis su
perior qui ē ignis caritatis illustrantis
& ignis iste supnus bn̄ dicitur ppri=
us q2 tm̄modo in creaturis puris et
iustis esse pt eo q2 deus ipse caritas
est Ignis etiā iste singularis bn̄ dici
tur elemētaris q2 de spa celesti ad ter
ram cordis nostri caritas increata ca
ritatē creatam feliciter cōportauit Ig
nē inquit veni mittere in terrā luc.
xij. Quod ptractans venera. beda in ex
hortacionibz suis li. iiij. ca. lxix. Ignis
inquit quē redēptor nr̄ misit in ter=
ram caritas ē que oia transformat et
reformat vniūsam Ignis decoccōe ni
gri lapides albescūt. & ignis accōne
arbores candide nigrescūt Sic caritas
pfectōne tetra pctōꝝ corda candescūt
p pnie puritatē & corda pclara obscu
rescūt p vite austeritatē. Igne obscu
ra loca illustrantur & etiā frigida cor
da inflāmantur Sic etiā caritate cor
da nrā excecata illustrantur cōtra ex=
ore ē pctōꝝ & cōgelata inflāmantur ad
amorē inimicoꝝ Igne mollia indurā
tur & dura mollificantur sic in carita
te fragiles fortificantur quo ad vite
stabilitatē & crudeles mollificantur p
vite pietatē Igne ferrū gignitur ac
etiam domatur sic et sola caritate for
titudo sanctificacionis acquirit & forti
tudo psecucōnis vincitur Igne aurū
pficitur ac clarificatur sic etiam sola
caritate hō celū adipiscitur & finalit
glorificatur sicut scribit ihere. xxxvij
Dicit em̄ deus dilcō hoi. In caritate
ppetua dilexi te io attraxi te miserans
tui Hec ille. Hūc igitur ignē sui a=
moris attraxit deus in cordibz nris.
vt sic exēplo tam marie q̄ messye in
formemur & cōfirmemur uirtute ignis
caritatis q2 etiam restringamus & ex
tinguamus ignē flāminferni carnalis
cupiditatis Dicit em̄ Orig. in illa pa
bola de morte magni regis. Sicut in
messya eo q2 deus sic etiam in maria.
eo q2 mater dei est ois cupiditas abē
& omnis caritas inest Omē vitiū eli
gatur & ois uirtus incorpatur Ipsam
igitur humilitate ipsum autem paup
tate qua nichil terrenū possiderant fe
ra frenetica nostre cupiditatis restri
gitur. belua monstruosa nostre supbie
sublimitatis conuincitur. ipsum vero
puritate qua oia alia viluerunt flam
ma pestifera nr̄e voluptatis extingui
tur Hec ille. Secūdo igitur respcū
ad pdictā expresse patet q2 statu hanc
respcū inuidiam Quod quis facit p aliū
hoc fcē cōuincitur p seipm. q2 virgo ma
ria mediante filio messia p ignē carita
tē pfectissime caritatis extinxit terre
strē infectissime cupiditatis. Tercio

sed tercius ignis qui ē terribilis seu
tonitrualis ē ignis inferior qui etiam
ē ignis pene infernalis Hic ē sulphu
reus qui pariter parit ardorē et fetorem
de quo ysa· vltiō· Vermis eorū nō mo
rietur ⁊ ignis eorū nō extinguetur ·
Quarto qrtus ignis qui est difficilis
seu artificialis ē ignis exterior qui et
ē ignis pn̄ie tpalis De quo· i· cor·
iij· Ipse saluus erit sic tn̄ quasi per
ignē Sicut eīn est difficile inter ferrū
et silicē ignē artificialē excutere Ita
etiam est penale inter peccatum⁊ pec
catorem ignem producere pn̄ie verūp
tamen igne pn̄ie qui sic excutitur ig
nis ipse gehenne finalis extinguitur
quēadmodū ignis grecus qui natura
liter in aqua et in omni arte inuincibi
lis est p aliū tn̄ extraneum ignez arte
arcentem subito extinguibilis ē· sic
dicit beda de yma· mūdi li· i· ca· lxxv ·
Sicut modo maria mediante filio mes
sia totū orbem igneū in scintillā rede
git dū totum ignē infernalē in puam
pn̄iam tpalem cōmutauit vn̄ tociens
igne ignis quasi extinctus recordat ·
quociens per contricionem pene infer
nalis in pn̄iam tpalem cōmutatur ve
lut si tota maris aqua in vnam gut-
tam in tota ignis spera in vnam scin
tillam redigatur Per hanc igit scin
tillam intelligo vt dctm̄ est pn̄iam tē
palem et per orbem igneū penam in-
fernalem· Sed qualis est similitudo
scintille ad totam speram igneā· Ad
hec minor est vt estimo proportio pe-
ne mundialis ad penam perpetuam⁊
tamen maria totam orbem igneum in
scintillam redegit ⁊ minorauit . dū p
cruoris filij effusionem penam inten

siue infinitam in momentaneam peni
tenciam cōmutauit· Et sic tam cōtra
penā qȝ cōtra culpā maria seculi pditi
fcā est reparatrix· vn̄ ⁊ Petro· in sermo
ne de assumpcione Auctrix pcti eua ·
Auctrix pcti maria mr̄ generis nr̄i
penā intulit mūdo genitrix dn̄i nr̄i sa
lutē ptulit mūdo Et idē p oia ē ans·
in illa meditacōne· mira res ⁊c· De
us oia de nichilo creauit et maria deū
generauit Deus qui oia fecit se ex ma
ria fecit ⁊ sic oia q̄ fecerat p eā refe-
cit Deus .s· est pr̄ rerū creatarū ⁊ ma
ria mr̄ rerū recreatarū Deus oia con
stituit maria vero oia restituit Deus
pr̄ genuit illū p quē oia sunt cōcreata
Maria vero mr̄ genuit illū p quē cū
cta sunt saluata Deus genuit illū sn̄
quo penitus nichil ē Maria pepit il
lū sine quo oio nichil bn̄ est Hec ille
Ex pdictis .s. non solū centies quin po
cius millesies cōcludi potuit qȝ maria
subtiliter nō huānitus sed diuinitus
erudita fuit vt verissime sibi alludat
hec cōplexuā pphetiā mr̄ de excel· ⁊c·

Eptimum

et vltimū enigma in quo ūgo Maria
fuit erudita ē qȝ maria sciuit omnia
in verbo breui concludere doctoresqȝ di
scētes de hoc verbo ad plenum instru
ere Hoc aūt enigma declarat ⁊ cō-
pbatur p vij· dotationes spūs scī per
vij abdicacōes spūs mali p vij· artes
liberales p vij· ūtutes morales⁊ p vij
arcmiā seu cātica militātis ecce i qbz
oia p̄tacta cōcludūt exposita tā de mes
sia qȝ de maria ūgine· de ūgīe eīn ma
ria ⁊ suo filio messia scribit sic ysa· xi
Egredietur ūga de radice yesse ⁊ flos

de radice eius ascendet et re quiescet
sup eū spūs dñi spūs sapiē ꝛ intelle-
ctus spūs ꝯsilij ꝛ fortitudinis spiri-
tus sciē ꝛ pietatis ꝛ replebit illū spi
ritus timoris dñi Intellectus huius
textus talis ē ꝙ de prē regis dauid
binomio qui ſm Rabisalo. de lege le-
genda dicebatur ysai et yesse tamq̄z
de nobili ꝛ regali radice excreuit ūgo
maria quasi vite virgula cuius flos
feliciſſimus erat eius filius bn̄dictus
qui eciā vij. dcā spūs sancti repletus
fuit eo ꝙ cū patre et spū scō idem re
aliter est fuit ꝛ erat Si igitur flori
filio spūs incorpat ergo ꝛ virga vir
go que florē pepit spū sancto repleba
tur Vn̄ ꝛ angelus ad mariā Aue in
quit grā plena ꝛ p⁹ pauca Spūs san
ctus supueniet in te ꝛ virtus altiſſi-
mi obūbrabit tibi Primo igit maria
spū sapiē dotata diuinitus erat erudi
ta in gramatica angelica p quā equita
tē amplexabat ꝛ auariciā detestabat.
Scd̄o maria spū intellectus dotata di
uinitus erat erudita in dyaletica an-
gelica p quā humilitatē amplexabat.
ꝛ supbiā detestabatur. Tercio virgo
maria spū ꝯsilij dotata diuinit⁹ erat
erudita in rethorica angelica p quam
actiuitatē amplexabatur ꝛ acidiā de
testabatur. Quarto virgo maria
spiritu fortitudinis dotata diuinit⁹
erat erudita in arithmetrica angelica
p quā abstinenciam amplexabatur ꝛ
crapulam detestabatur. Quinto
virgo maria spū sciē dotata diuinitus
erat erudita in musica angelica p quā
caritatē amplexabatur ꝛ iracundiam
detestabatur. Sexto virgo maria
spū pietatis dotata diuinitus erat eru

dita in geometria angelica p quā cle
mentiā amplexabat ꝛ inuidiā detesta
batur. Septimo ūgo maria timo-
re dñi dotata diuinitus erat erudita i
astronomia angelica p quā virginita
tē amplexabatur et luxuriā detestaba
tur vt eciā virgo sic afflata celesti fla
mine vere sic sibi alludat comediam
ihere. Men de excelso. primo igit vir
go maria spū sapiencie p̄dotata diuini
tus erat erudita in gramatica angeli
ca Scribitur eīn sapiē. i. ꝙ in mali-
uolam aiam non introibit sapiā. nec
habitabit in corpe subdito pctis Ma
ria vero qꝛ imunis erat ab oī culpa.
omīqꝫ virtute venustata iō ſm decre-
tum p̄s. Elegit eā deus in habitacio-
nē sibi vn̄ et illud sapiē. vij. alludi po
tuit nō imerito p̄conijs marie optaui
ꝛ datus est michi sensus ꝛ inuoca
ui et venit in me spūs sapiē qn̄ enim
illi ūgini singulariter sapiā increata.
mirifice adueit tunc eciā i eandē vir
ginē sapiā creata singulariter supueit
Vnde ꝛ orig̃. de morte magni regis.
Quid ē in vniūso qd̄ virgo prudens
ūgo sapiēs ignorauit cū virgo mat
effecta ip̄am sapienciā increatā gene-
rauit ingenitā prorsus nichil inuenio
Sicut eīn mare oceanū gurgite ꝛ si
cut omne totū suā ptē sic ꝛ sapiā ūgi
nis oēm sapienciā sup excellebat tam
angelicā q̄z humanā Hic sapiā Ar-
euanciſſꝫ sapiā salomois scīeſſꝫ quic-
quid phi fabulabāt q̄cquid pphē vati
ciābant i ictu oculi vaticiātū est ūgini
cū dixit. ecce ancilla dñi. hec ille. dicit
quoqꝫ boe⁹. i arithmetica li. i. sapiā ē
rex rex q̄ vere agnicōꝛ itegā ꝯphēsio
Et ſm Aug⁹. de vita btā Sapiēcia

est modus animi qua sic se librat vt
neqz excurrat in nimiū neqz cohercea
tur vel coarcetur citra id qd̄ est ple-
nū Maria igitur cū sit mediatrix dei
et hominū ideo quasi inter defectū et
excessum bene describitur mediū omniū
Medium inq̄ phicū in quo virtus
latet infinita et salus patuit inaudi
ta. Maria igitur sic mediāte spū sa-
piencie plenissime erat erudita in sciē
cia artis gramatice Gramatica enī do
cet recte scribere et recte loqui iuxta
illud poeticū Scribere recte pari gra
maton docet et bene fari ꝯ decet gra-
maticam recte scribere et recte loqui
ad cp̄e suū. Ad ꝓpositū dicit Beda
de ymagine mūdi li. i. ca. xix. In omī
inquit lr̄a cuiuscūqz abcedarij descri
bitur sua vita cuicūqz hoi. Vita enī
opib⁹ descripta quid aliud est q̄ lr̄a
manibz depicta Omīs igitur qui rcē
viuit recte scribit et qui mal⁹ est ca
tholicus malus est gramaticus Hec
ille Maria igitur cui⁹ vita fuit iusti
cia et cuius locutio fuit pfectio eciā re
cte ptraxit caracteres cogitacionū ꝯ
opū et sine icogruitate ymmo ꝯgruissi
me loquebatur ad angelū. Ecce in-
quit ancilla dn̄i. qz mox ꝯgruebāt et
ꝯueniebāt vox virginis et dei verbū
caritas et caro filius ꝯ senum qz ſm
psa. decretū omīs caro senū. Maria
igitur gramatica erudita angelica q̄
recte vixit ad deū ad seipaz et ad pxi
mū que eciā recte rn̄dit ad angelū in
stinā equitatis amplexabatur et ne-
quiciā cupiditatis detestabatur. Di-
cit enī Aug⁹. de ci. dei li. xix. ca. xxi.
q̄ iusticia ē virtus qua vnicuiqz sua
tribuūtur. Et Aug⁹. vn̄ malū li. i.

Nichil aliud est cupiditas nisi vicio-
sa voluntas deseruiēs peccato. Maria
igitur que erat virago virtutū cella
que redūdans aromatibz graciez nō
poterat esse peccatis pura neqz vicijs
violata Ō pfecte reddebat cuiqz qd̄
suū erat Reddidit enī deo sumā hūili
tacōz. reddidit xp̄o intimā ꝯpassionē
reddidit mūdo renouationē. reddidit
eciā dyabolo ꝯfusionē Dicit scribt̄ Iu
dith xiiij. Mulier hebrea fecit ꝯfusio
nē in domo nabugudonosor regis babi
lonis Reddidit vltra criminibz expia
tionē. reddidit hominibz redemptionē
ꝯ redidit tandē angelis restauratione
Vnde ꝯ bern̄. in dictis ca. iij. Maria
melliflua merito te beatā dicūt omēs
generationes dei genitrix regina celi
dn̄a mūdi impatrix inferni qz in te ā
geli leticiā iusti gloriā et pctōres veni
am inueniūt in eternū. Vn̄ ꝯ iā sancta
mr̄ ecc̄ia hec hui⁹ puelle reuoluēs p̄-
conia sic q̄si p mariā ad messiā ex intiā
feruore p filijs clāitat cū stupore O
sapiēcia que ex ore altissimi ꝓdisti at
tingēs a fine vsqz ad finē fortiter su
auiterqz dispunēs oia veni ad docēdū
nos viā prudencie q̄si sic dicat O sa-
piēcia q̄ ex ore altissimi ꝓdisti ad vir
ginis vterū p incarnationē Attingēs
a fine vsqz ad finē fortiter sup crucis
patibulū p redempcōnē suauiter dispo
nēs oia p tuā summā miseratione ve
ni ad docendū nos viā prudēcie ad tu
am glorificationē Secūdo virgo ma-
ria spū intellectus p̄dotata diuinitus
erat erudita in dyaletica angelica per
quā humilitatem amplexabatur ꝯ su
pbiā detestabatur. Dicit enī Orig.
vbi ē Ineruit marie itellcūs pspicaꝫ

memoria tenax ḋ voluntas efficax sup
modū humanū scripturas adhuc puel
la legebat et pfunda pphetar̄ intelli
gebat Pariturā legerat ūginē ꝗ vide
re concupiuit illā mirificam genitricē
et iuxta doctrinā Dañ. qḋ legebat in
telligebat qr intus legebat qḋ extra
lex scribebat quia illḋ sciuit realiter
qḋ sensit suauiter et qḋ in lege lege
bat Messiam legebat cū virgine sed
mariā nō intelligebat in virgine sed
ecce post paucā legebat intus messiā
aduenisse ꝗ mariā sciebat messiam pe
perisse Hec ille. Maria igitur sic do
tata spū intelligentie erudiebat ple
nissime in sciencia artis dyaletice Dy
aletica eñi docet iudiciū discernēdi in
ter verū et falsum. Vñ merito dicit
Me sine doctores frustra coluere so
rores. i. quicūqz sciencie professores
alias sciencias quasi dignissimas so
rores certe coluerūt frustra sine so
cia phia Famosum fuit in lege moysi
sterelem esse maledictā fertilē autem
benedictam vñ et adhuc insecta xpri
sti fingūt fatui libidinis amatores ꝗ
fabulantur furiosi voluptatis defenso
res omnino nō esse mulieri peccatum
in augmentū populi dei recipe forni
cariū vel adulterū ymmo contendūt as
serere vxoratiā fecunditatē continencie
virginali p̄ferri debere. Hmōdi erat
ille elinditus hereticus cōtra quē scri
bit btūs Jhero. epistola sua lvi. qui
ibidem pulchre deducit qḋ mr̄nitas im
plet mūdū sed virginitas padysum.
Maria igitur diuinitus dialetica eru
dita volensqz ꝑpetuū edisscere decretū
inter fatuū et discretū inter dubiū ꝗ
certū inter fictū et solidū inter vacuū

et plenū inter diuinus bonū ꝗ ꝑfectū i
ter ꝑplexū et securū et inter verū et
falsum p̄elegit humilitatē excellencijs
et paupertatē diuicijs ꝗ simplicitatē ſu
blimitate et virginitatē fecunditate.
Quāobrē ꝗ p singularē virginitatem
promeruit mirabilē maternitatē vt eci
am penes fieret mr̄ et virgo plerosqz
fieret deus et hō. Vñ et iā sancta mr̄
ecclesia secūdū carnē cōiunat simul
de messia et maria. O inquit adonay
deus ꝗ dux domus israhel ꝗc. quasi sic
dicat. O adonay dñe deus magne et
ā mirabilis qui supbis semp resistis
et humilibz das graciā qui moysi in
igne flāme rubi apparuisti mariā scz i
p̄gnando et tibi carnē assumendo et in
corporando virgineā et ei in mōte syna
legē dedisti vt omnibz creaturis sit
p̄lata et regina celi coronata Veni i
ploramꝰ p illā tibi dilectā virginē ad
redimendū nos in brachio adhuc ex
to contra carnē mūdū et dyabolū. Ter
cio virgo maria spū cōsilij p̄dotata di
uinitus erat erudita in rethorica eua
gelica p quā actiuitatē amplexabatur
ꝗ accidiam detestabatur Scribit eñi
ecclesiastici viij. Cū fatuis cōsiliū
non habeas non enim poterunt dilige
re nisi que placent eis. Et ideo ec
clesiastici vi. dicitur. Multi pacifici ti
bi sint consiliarij autem sit tibi vnus
ex mille. Maria igitur iuxta consi
lium scripture non carne ducta nec
demone seducta nec mundo circum
ducta sed spiritu sancto instructa a prin
cipio incorporauit sibi virtutem ꝗ ab
dicauit vicia appetendo salutem et fu
giendo supplicia. Quamobrem sola
sine exemplo proposuit ꝑmanere virgo

nec aliter disponeretur diuino iudicio
sicut patz in can̄·xxvij·q·ij·§·i·post
medū ubi patz expresse q̄ maria an-
teq̄ꝫ acceptat dei filiū solum mētaliter
et condicionaliter sed priusq̄ꝫ peperat
dei filiū tūc etiā ipsa ·ioseph cōite tā
mentaliter q̄ꝫ realiter expressis labijs
uotū emisit virginitatis dicit ꝗ Orig̃
de morte magni regis maria inquit p̄
ordinata ab eterno repleta quidā spiritu
scō paclito oia agebat celesti facta ꝯ
silio interi⁹ erat in oibus inspirata
exteri⁹ vero angelis cōfortata vtpote
angelorū dn̄a mox futura et eodē spi
ritu cōseruata quo p⁹modū dei filio
fuerat impgnata Hec ille.maria ꝗ ta
li regulata comite pfecte erudiebatur
in sentēcia artis rethorice ·Rethorica
ei est sciencia que docet ornate loqui
in omni materia ꝗ neuera virgo ma-
ria tota erat ꝯposita tota ornata gra-
cia et ideo tota rethorica tam voce q̄ꝫ
verbo tam facto q̄ꝫ signo erat pfecte
erudita Nam de rethorica ꝯposione
vite eius dicit Orig̃ vbi sup̄ virgo
prudens maria erat vultu venustissi-
ma gressu maturissima ꝗ gestu simplicis
sima habitu honestissima visu p̄dulcis
sia affatu disertissima ꝗ acutissima et
actu sanctissima hec ille Ad eandē
cōclusiōē est aug⁹ de doctrina xp̄iana
ꝗ ioca⁹ in minori mariali ca.xxxiiij·
Nichil inquit coruū in oculis marie
in verbis ꝯpar aut ꝯtecuū in fcis ni-
chil mueri iūdū nō fuit gestu fractior
nō incessu solutior nō voce petulancior.
Sed talis erat maria vt eius vnica
vita omnium foret disciplina vt ipsa
corporis spēs similacrū fuerit mētis fi
gura ꝓbitatis ·Hec ibi de rethorica
seu ꝯposita vita ei⁹ De rethorica ve
ro lingua ei⁹ pulchre ꝓ pte tangit ala
n⁹ in maipulo marie capitulis ·lxxxix
ꝗ cxxvij ·Virgo inquit mater maria
tm̄ sepcies colloqui est audita Pri-
mo em̄ opposuit angelo nūciāte q̄stōnē
discrecionis Quō fiet istud :ꝛc Se-
cūdo cessit .angelo psuadēti ꝯclusi-
nez sue delegacionis Ecce inquit an
la domini ꝛc Tercio exhilerauit eli
zabeth voce salutacionis Postq̄ꝫ iqiut
elizabeth fcā est vox salutacionis tue
in auribus meis exultauit p̄ gaudio i
fans in vtero meo ·Quarto prupit
in cāticū diuine collaudacionis Mag
nificat anima mea dominū ·Quinto
ad filiū sic duodenū igemuit voce solli-
cite querulacionis· Fili inquit quid
fecisti nobis sic ꝛc·Sextū verbū ptu
lit in ꝯuiuio verecūdie virginalis et
ingenite ꝯpassionis Fili inquit vinū
nō hn̄t.septimū ꝯcludit ꝯfiniū ꝯsola
cionis qdcūq̄ꝫ inquit dixerit vobis fa
cite. Et sufficiat hec de rethorica seu
ꝯposita lingua eius Maria igit rethoꝛ
rica sic erudita angelica actiuitatē am
plexatur ꝗ acediā detestat ꝯsiderās
illud seneca ad lucilliū q̄ ociū ois mali
est inicū· Vn̄ ꝗ ꝓ oppositū de viuaci
actiuitate beate marie virginis dicit
euangelista q̄ cum festinatione abijt
in montana ꝛc. Luce.i·glosa ambro-
sij nescit tarda molimina spūs sancti
gracia et fm gregoriū amor spūs san
cti velut ignis diuinitus opatur mag
na em̄ si est. Si vero opari rēnuerit
amor nō est.·Merito igitur scā ma-
ter ecclesia mestie piter et marie me
morans propinqua p̄ximia iā tercio
carmen co.nedicū applicat ad p̄dicta.

O radix yesse que stas in signū popu
loꝝ sup quē ɔtinebūt reges os suum
et gētes dep̄cabūtur veni ad liberā
dū nos iā noli tardare quasi sic dice-
ret mr̄ ecclia ꝑ forma O radix yesse
qui scz in signū populoꝝ messiā allo
quitur quo cūcta interpant esse affixū
crucis patibulo tāꝗ̄ signū salutis po-
puloꝝ seu peccatoꝝ sup quē ɔtine-
būt reges os suū qn̄ in fine seculoꝝ
vniūsi in iudicio ɔgregabūtur qn̄ etiā
virtutes celoꝝ nimio terrore turba-
būtur qm̄ gētes dep̄cabūtur interim
scz dū in statu merendi ɔstituuntur.
Tūc igitur messia melliflue veni per
multitudinē misericordie ad liberādū
nos in corpe carcerali p̄ssos sub pon-
dere pctōꝝ ꝙ idō iā noli tardare cū iā
sis hūanatus in ūgine ad medelā pec
catoꝝ seu miseroꝝ. Quarto ūgo ma
ria spū fortitudinis p̄dotata ɔnnitus
erat erudita in arichmetrica angelica
ꝑ quā ēternā amplexabatur et trā-
pulam detestabatur Salomon eīn in
sapiēcia sua disputans de sexu fragili
querit sic in xxi. ca. xxxi. Mulierē for
tē quis inueniet et noteris ꝙ illō nō
querit de corporali fortitudine que
est roboris et vigoris Sed de fortitu
dine spūali que ē pseuerancie seu con
stancie om̄ibz horis Reuera sola ūgo
maria est mulier fortis quam eē sic
idē salomon nobilitat ibidem in xxi.
Decor et fortitudo indumētū eius et
ridebit in die nouissimo qꝛ multe filie
ɔgregauerūt diuicias tu ūo sola sup
gressa es vniūsas Hec igitur mulier
ūgo mr̄ maria fortis fuit ꝙ forcior ymo
mo fortissima qꝛ ñ captiuabatur blan
dimētis fallacie infernalis nec vulne

rabat incitamētis auaricie tēpalis. nec
ɔsternabatur tēptamētis lasciuie cor
palis nec vincebatur tormētis angu-
stie mūdialis Quamobrē in hoc arti
culo Esdre ɔcludēti ɔsensio ꝙ vinū
forte est et rex forcior et mulier for-
tissima qꝛ forte est vinū illicite dele-
ctationis in dolio criminis qd iam to
tū mūdū inebriauit Forcior ūo ē ipe
rex in crucis dextrario vbi ɔtra om̄ia
mūdi triūphauit. Sed ꝙ fortissima ē
felix femina virgo mr̄ maria que nō
solū om̄ipotentē captiuauit ligauit et
mortificauit sed eciam sola manu te-
nebat oia cū desiceret imperēt vniuer
sa Cū eīn ipe om̄ipotēs in solido cla-
more moreretur ꝙ sol ɔcrūdenter ob
scuraretur ex dolore cū velū tēpli ob
stuporem scinderetur et spera terre
p̄ terrore ɔcuteretur cū eciam puer
sitas demonū ex merore turbaretur
et vniuersitas omniū quasi ex horrore
transformaretur tunc sicut intelligo
apollinis vnica colūpna marmorea i
mēsum illud edificium subportauit
ne laberetur. Simili modo maria so
la tunc in fide firmiter fixa totū vni
uersum forcius sustentauit ne in anti
quum chaos flebiliter resolueretur.

Quamobrem et dies sabbati con-
secratur marie virgini racione for-
tis fidei quam sola sicut tunc tenu-
it in morte filij. Unde et sic scribi-
tur in mmori mariali capitulo trice-
simotercio. Sola mater domini ihesu
in fide stetit in sabbato in quo fili-
us iacuit mortuus in sepulchro om-
nibus gentibz apostolis et alijs a fi-
de descendentibus sola fides in ma-
ria stetit et ideo in diebus sabbati

agitur inebria marie solēpnis. Hec
ibi. Merito igitur marie ieiuniū ɔse
cran⁹ diei sabbati vt sic tpanciā am
plexemur ⁊ crapulā detestemur Hec
igitur mulier tūc tpis pfecte erudie
batur i arichmetrica q̄ eciā solūmodo
tractat de nūis ſm illud explicio per
numerū q̄ sit pporcio rerū Maria igi
tur in morte filij intime attēdebat ar
tē mēsure ⁊ nūi qr ſm Orig. vbi su
pra. ⁊ ſm Allexā. sup cant. singula
vulnera ⁊ opprobria filij inscripta e-
rant ⁊ exarata in codice cordis virgi
nei Et quot vba quot vulnera quot
ictus quot opprobria quot singultus
quot suspiria filius sustinuit i carne
sua tot oio ⁊ talia mater eius mestis
siā corrñdenter passa ē in mente sua.
Hec ibidē Merito igitur sic mr̄ ec-
clesia carm̄ iiij. accumlauit pro traie
dia mortē simul ɔmemorās tā in ma
tre q̄ in messia O clauis dauid ⁊ sce
ptrū do mus israhel qui apis ⁊ nemo
claudit. claudis ⁊ ne no apit Veni et
educ vinctū de domo carceris sedentē
in tenebris et in vmbra mortis Qua
si sic p forma clamet mr̄ eccia O cla
uis dauid qui celū quodā p iusticiam
obturatū p clemēciā iā reserasti ⁊ sce
ptrū dom⁹ israhel qui regnū celorū p
pctm̄ pditū iā p patibulū restaurasti
qui ianuā vite p clauē crucis apis pe
nitētibꝫ et nemo claudit in eternū penis
tentibꝫ Qui eciā portas mortis clau
dis inclusis filijs sceleratis et nemo
vnq̄ apit ipis miseris ɔdempnatis.
Veni iā saltē meritis vginis matris
et educ ex clemēcia dei prīs. Educ vi
ctū catheñis angustie mūdialis de do
mo carceris vtiqꝫ criminalis sedentē
in tenebris pene tpalis et in vmbra
mortis pene infernalis. Quinto ma-
ria virgo spū sciēcie pdotata diuinitus
erat erudita in musica angelica p quā
caritatē amplexabatur ⁊ iracūdiā de
testabatur Dicit em̄ aug. de ci. di. c.
xxi. q vera sciētia est alicui⁹ rei cer-
ta rōne intelligēcia Unde sic scribitur
pū. xi. vbi est hūilitas ibi est sapiēcia
et pride quis erat q qr in maria hu
militas fuit maria eciā ⁊ eidē summa
infunderetur sapiēcia nec esse potuit
vt opinor in cella virginea quā spūs
repleuerat alicui⁹ rei crassa ignoran-
cia vbi dei filius corpaliter ⁊ realiter
habitabat qui est infinita dei patris
et ineffabilis sapiēcia. Si em̄ nichil
latet oculū hūanū cū sol illustrat lim
pide mediū mūdanū et si nichil obscu
rū sit i laterna quā illuminat ardēs
lucerna a simili Igitur sequitur q
ibi viguit rerū sciencie vbi sine enig-
mate medio oīa videret quasi dice-
ret nichil. Si igitur nichil est q nō
videret qui videntē oīa videret igi-
tur a simili locus est qd nichil est q
maria nō habet que habentē oīa ha
bet que insup sic habet q essentialiter
hūanatū et realiter sibi incorporatū
habet qui em̄ digne ɔsiderat q si to-
tū maturū in domo detinēte diffūdit
odorē et q ignis in ferro subiect⁹ re-
linquit calorē verā ille nequaq̄ dubi
tat qn xp̄c in quo ſm aplm̄ ad col. ij
Sūt oēs thesauri sapie ⁊ scie dei recō
diti infudit et inscripsit ipsit et reli
quit in mr̄e vgine pconiū plenitudīs
ois scie vt ec̄ nō imerito alludat sibi
maria vgo illd sap. vij. ipe dedit m̄ ho
rū sciaꝫ verā q̄ sūt vt sciā dispōēs orbis

verita⁊ ꝙ uirtutes elumētoꝝ iniciū et ꝯsummationē et medietatē tēpꝰ viasſitudinū ꝑmutacōes et ꝯsummatiōes tēpoꝝ moꝝ mutacōes et diuisiōes tēpoꝝ āni cursus ꝙ stellaꝝ disposicōes naturas aīalīū ꝙ iras bestiaꝝ vim ventoꝝ et cogitacōes hominū dras ū gultoꝝ et virtutes radicū et queꝙ q̄ sunt absconsa et improuisa ego didici omnū eīm artifex docuit me sapiēcia Est eīm in illa spūs intelligēcie scūs multiplex vnicus subtilis modestꝰ discretus nobilis ꝙ incoinquinatus certus suauis amās bonū actū humanus benignꝰ stabilis securus omnū hn̄s virtutē oīa ꝓspiciēs mūdꝰ subtilis q̄ capit oīes spūs intelligibiles. Hec ibi. In signū igitur excellencie sapiēcie et sciēcie virginis benedicte maria post ascensionē filij effecta est mgr̄a discipuloꝝ xp̄i vt eciā in ea verificaret illud sapiētie Doctrix est disciplie dei Docet eīm ans̄. de excellēcia virginis gloriose ꝙ xp̄c ꝑclariꝰ reuelauit mr̄ i sue oīa facta sua ꝙ suū esse vt sic certaꝰ ꝑ eā euāgeliste discerēt quid tūc et tūc de xp̄o scriberēt et paulo post dt̄ sic de apostolis licet apostoli ꝑ reuelationē spūs sancti oēm veritatē fuerāt edocti incompabiliter tn̄ manifestius et emineñcꝰ ipa ꝑ eūdē spm̄ intelligebat ipsiꝰ veritatis ꝓfunditatē secretoꝝ ac ꝑ hoc multa ꝑ mariā apostolis reuelabātur que in se non solū simplici sciencia sed ipo effectu ipo experimento didicerat de misterijs eiusdē dn̄i ihū xp̄i. Hec ille Ad eandem ꝯclusionē scribit sic Allex. sup canti. li. vi. c. xiij. sup illud canti. i. Meliora sunt ubera tua vino Vbera inquit gloriose virginis matris dei fragrancia et inebriācia erāt exhortatio et ꝯsolatio quibꝫ discipulos dn̄i post resurrectionē et ascensionē filij quasi mater sola secretissima secretoꝝ filij singular̄ instruxit. Maria nāqꝫ mr̄ verissimi et sapientissimi salomonis ymmo mater illius sapiēcie ineffabilis familiariꝰ oīībꝫ alijs creaturis secretoꝝ filij dei conscia discipulos varie erudiens de dei secretis ꝓfundiꝰ instruxit quasi doctissima post dn̄m doctrix discipline dei que cūctas hereses interemit Hec ille. De maria igitur virgine scō spū sic dotata scribit ysa. l. Dn̄s dedit michi linguā eruditam vt sciam sustentare eum qui lapsus est verbo quasi eīm quedā lingua marie bn̄ dr̄ noticia sancti euāgelij quo ꝯsutatur et sustētatur quicumqꝫ lapsus fuerit ꝯtra verbū dei Maria namqꝫ repleta spū intelligēcie et sciēcie pfēcte erudiebatur in sciēcia artis musice q̄ est ordinata ꝓporcio caritatis et clemencie qua ira hūana emullatur ꝙ ira diuina semꝑ placatur. Musica eīm fm̄ ysid. ethimo. l. iij. c. xvi. est pericia modulacōis sono cantuqꝫ ꝯsistēs vnde et metrice dr̄. Inuenere locū ꝑ me modulamina vocū. Igit sicut musica docet cantores distanciam tonoꝝ et ꝓporciones modoꝝ drām notaꝝ ꝙ significationē eaꝝ vt sic dulcē efficiant armoniam Pari mō pfectio caritatis docet pctōres quid sit elegendū et quid respuēdū quid faciendū et quid fugiēdū vt sic inter se ꝙ deū iustam ꝯstituant pollitiam. Vñ ꝙ sic fm̄ ysid. vbi sup c. xx. triplex ē musica. Prima quidē armōica q̄ fit ex cantu cantoꝝ

scda aūt organica q̄ fit ex flatu instrū
num tercia vero rethimica q̄ fit cū pul
su digitorū. Simili mō caritas ē tri
ptita Prima spēs diligit deū scda p
ximū secūdū tercia primū Et hic no
tandū in pposito q̄ decē occurrūt mo
tiua in compendio ꝓpter que caritas et
musica recipro assimilantur & cōparant
sic enī colligit ex ysi. ethimo. li. iij.
ca. xviij. & ex beda de ymagine mūdi li. ij
ca. xix. Musica vt dicit corda ad ira
cundiā excitata sedat & spū malo vex
ata liberat. vnde & exemplū vtriusqȝ
scriptura pandit ad oculū de dauid &
saule qui quociens spū malo vexabat
et cōsiter in furorē cōtra dauid excita
batur dauid accepta citharā psallere
bat & mox ad sonitū cithare malꝰ spi
ritus fugiebat. & rex saul melius se
habebat Hec igitur cithara ē caritas
in qua oia p̄cepta legis diuine quasi
tot corde angelice suauiter cōplectunt
Vnde et augꝰ de laude caritatis. In
caritate clauditur ois plenitudo legis
et ois pfectio hominis caritas int op
pbria secura est inter odia benefica ē
inter iras placata est & cōtra decōnes.
magnifica Hec ille Itē grego. super
tt cant. Caritas sancta cor cōmodū pacifi
ficat mentē in temptacionibus roborat
& vt anima iusti sedes di fiat caritas
quietē tribuit et locū preparat Hec il
le. Scdo ad tolerandū labores tedio
sos musica animū dimulcet lenit & cō
firmat Pari mō se hȝ caritas pfecta
que ſm Terenciū. in andria grauia
efficit leuia amara dulcia dura mollia
tristabilia facit delectabilia ita vt nic
hil sit durū nichil asperū nichil debile
le nichil impossibile Hec ille. Tercio

tube concentu pliantes ad cōflictū exci
tant & quanto vehemencior fuerit clā
gor tanto fit ad certamen aīus forcior.
Simili mō pfecta caritas foris
mittit timorē ita q̄ hōies tirannos nō
trepidat decōnes aduersarios non formi
dat opprobria spernit tormenta cōtēp
nit & quanto maiora & plura aduersa
contra se cōsiderat tanto vehemencius ecō
tra erigitur tanto qȝ ardencius se re
colligit vt tanq̄ leo fortis ad mortē vsq̄
qȝ resistat. Quarto bestie & auicu
le serpētes et pisces ad mirā mansue
tudinē p musicā puocantur vn̄ boeꝰ.
de cōsolatione phie li. iij. Metro. vltiō
fabulatur ad fistulā orphei siluas re
currere et arbores saltare lapides ap
plaudere et currentes imobiles stare
canes obmutescere. nec ipos lepores
formidare Sed eciā ceruos leonibus
se subicere. Simili mō ſm alanū de
floribus doctorū ca. xliij. caritas cōser
uat cōposita cōiūgit cōtraria emollit.
rigida cōsolidat dissociata saluat et sa
nat morbida viuificat mortua Hec
ille. Quinto musica amorosum pmo
uet vlterius ad amorē vn̄ cū ad armo
niā lire adolescentes fores fugerent.
cuiusdā formose femine mox sicut re
citat augꝰ. cōtra iulianū pictagoras
phūs p̄cepit canere spondeū et sic per
morū tarditatē et sonorū grauitatē iu
uenū cōpescuit petulanciā q̄ ludendi
lascivia traxit ad libidinē Simili mō i
pposito armonia amorosa ordinate ca
ritatis amorē fatuū extinguit et abdi
cat Amorē vero verū accēdit et āplifi
cat Vn̄ et beda in cōmento super illud
Math. xx. Omni habenti dabitur et
habūdabit ei aūt qui non hȝ auferet

ab eo q̄ videtur hr̄e. Qui inquit hz
amorē ūbi dei & studiū amoris verbi
erogandi dabitur ei sensus ꝓfundus
scripturarꝫ intelligendi & hūdabit i
merito doctrinandi qui vero nō hz ze-
lū diuini ūbi vt vel negligenter audi
at vel in docēdo vel inuestigando torpe
at hic in sensu suo deficiet & sub erro
ribꝫ desipiet & sic auferetur ab eo qđ
videtur hr̄e lz naturali igeio vel īrāli
studio p̄ ceteris polleat quēadmodum
spūs dn̄i recessit a saule & dirc̄us est
in dauid Fili mō oi hn̄ti fidē cū cari
tate dabitur spūs grē & hūdabit i bo
no ope Omni hn̄ti vero incrementum
grē ex bono ope dabitur spūs vite . et
hūdabit in eternitate glorie Ei vero
qui non hz caritatē in deo etiam aliqn̄
auferetur ab eo quicquid videtur hr̄e
in mundo. Caritas eīn amorē mundi
extinguit & ānullat. Amorē vero dei
ꝑficit & multiplicat. vn̄ caritas ꝑ opa
bona meretur augeri vt salubrius
aucta sine statu mereatur ꝑficī Hec
vv ille Sexto musica sensum aiosi vlte-
rius ꝯmouet ad variū laborē ꝑ vt pz
exꝑsse in viris studiosis Fili mō est
in ꝓposito nā caritas spūs sancti flāie
accēsa mentē quam inflāmat sp ꝓpel
lit ad vlteriora vn̄ et quō varie opat
in mente in qua hospitatur deuote sic
deducit aug⁹. in libro suo . de puulis
cathezizād. Caritas. q. scia felix & fe
cūda alios anxie ꝑturit alios solliate
nutrit alios directos erigit alios rigi
dos emollit & lenit alios merentes cō
solatur sup alias languentes infirāt
alios cōtremiscit offendere alios non
desinit corripe ad alios se offert et in
clinat ad alios cūcta necessaria affert

et accumulat Caritas nichil negligit ca
ritas nulliū deserit caritas bonis ē bla
da malis seuera nulli aūt inuida sed
oibus est mater vnica Hec ille Sep
timo remigantes fumina cantus mu
sicalis vniuoce exhortatur. Pari mō
remigantes huius mundi mare mag-
nū ad portū salutis ꝑpetū caritas ne
deficiant exhortatur vnde & bern̄.de xij
gradibus humilitatis vere dulcis & sa
nus ac suauis cibus est caritas q̄ fes-
sos alleuat ad opus debitū debiles ad
transitū continuū roborat et mestos
ꝓpter pctm̄ z funāū letificat vere de-
lectabilis & allectiu⁹ cantus est cari-
tas que dormiētes excitat a culpa na
uigantes in pn̄a ciat & ad portū vi-
te desperantes certificat de salute Hec
ille Subtiliter igitur & concurrenter
ad ꝓpositū sic amoris monstrat mira
cula aug⁹ in ꝯmenta. sup epis. Johā
nis canonica. & incorpat sibi alanus.
libro suo de floribus doctorum ca. xl.
Talis inquit est ois homo qualis ei A
us dilectio. Si eīn multum diligis
magnus es si puū diligis puus es.
Si nichil diligis nihil es Quicquid
diligis illud es Si terram diligis t
ra es si deum diligis deus eris. quia
ego dixi dij estis et filij excelsi oēs
Hec ille. Octauo fatigatos viatores
vocāū cōsonancia reciproce consolatur
Pari forma fm Jherō. in ꝯmenta.
sup epis. pauli ad gall. In huius vite
via qua ad patriam tendimus oēs
alia virtus interdum fatigatur. sola
vero caritas indefessa & inuicta ꝑpe
tue consolatur qua quilibet ex alio q̄
si in itinere noxio viuide confortatur.
Vnde et greg⁹. x. libro mora. hec ca-

uis concludit ad ppositū O inquit quā amabilis & q̄ desiderabilis ē caritas. illa eīm concordiā nutrit opposita co= cordit dissociata coniungit mobilia co= solidat imobilia trāsformat uitiata re= uocat & peritura saluat q̄ quidē absen= cia p ymaginē reddit p̄sencia dirigit cōpleta unit diuisa. confusa coordinat contraria cōglutinat inequalia consoci= at & iperfecta consūmmat Hec ille Ex istis dictis &c. sequitur q̄ sola est cari= tas que nos ducit indeuio et dirigit i piculo Et iō bene decretū est ab aplō q̄ plenitudo legis est dilectō Unde & aug⁹. de laude caritatis sicut sine via media nullus puenire p̄t quo tendit. sic sine caritate non possumus recte ambulare sed & necesse est errare. et iō sꝫ p viam caritatis solu⁹ currere. ad eternā patriam possumus leuiter puenire Hec ille. Nono mentes de= uotorū ex melodie iubilacione ad lau= des dei accenduntur. Ad hunc enim effectū cantus in eccā principaliter ordinatur unde p cantū ecclesiasticū vulgus ad dnm excitatur quinymmo p ut pꝫ iiij. Regū iij. ca. Cū elizeus pphā a tribus regibus rogaret. scꝫ ysrahel iude et edom ut eos scitis pi= culo liberaret & illis de p̄lio pphetar= ret Dixit illis elizeus Adducite mi= hi psaltē citharā Cūqꝫ adduxissēt mox p armoniā excitatus est spūs eius et facta sup eū manu dnī pphāuit Nec est mirabile iudicandū q̄ aīa hominis p armoniā disponitur et excitatur ad pphetiā q̄ sicut pbat Arist. de mun do quanto pfectior fuerit cuiusqꝫ aīa tanto intimius delectabitur in melo= dia vnā & sanctus franciscus cū quon= dā quodā languore corporali agitatus in lectulo decubaret non vanitate du= ctus sed postquā p cōtemplacionem rap= tus fuerat in deū et cōuerte in se redu= ctus aliquius cithare sonitū concupivit & mox affuit ibi unus angelus cū ci= thara amabili quā & mira subtilitate digitis percuciens sanctā sancti Fra= cisci aiam quadā repleuit suauitate indicibili & sic eū refecit quodam iubi= lo ineffabili De hac &c. musica spiritu= ali que est caritas animā alliciens ad laudem dei pulchre tractat & mire eā sic cōmendat Aug⁹. in libro suo de laude caritatis qd̄ eciā sic seriose sibi incorpat Alanus de flo. doct. ca. iiij. Fratres inquit semp sectamini cari= tatem que est dulce vinculum mentiū suaue et salubre iugum gencium sine q̄ diues pauper est &c. Hāc &c. musicā angelicam humanam & diuinam ūgo bene dicta sibi impectorauit cū in ute= ro benedicto virgineo deum humana= tum suauius hospitauit & in hāc amo= ris musicam in hoc canticum carita= tis prorūpens hospitem suum hominē deum ex cordis iubilo sic collaudauit Magnificat anima mea dominū. Et exultauit spūs meus &c. Nouerat ei virgo prudens illud metricam musi= cale Non guttur iubilans non musi= ca cordula non vox non clamans. sed amans clamat in aure dei Et iō quā= tum amauit tantum exultauit quan= tū exultauit tm̄ dnm̄ collaudauit. Quāobrem de amorosa armonia hu= ius artis musice que super oēs sanc= tos quasi infinite plus refloruit i ma= gna virgine proprie sibi maria applic= at hoc comedicum Ihere. Mea le ex

celso ꝛc. Decimo oēs orbes celorum
sub musicalis armonie modulacōne.
regulariter reuoluūtur Declarat enī
Alfraganus li. suo de sciā astrorum
drā xij. et beda de yma. mūdi li. i. ca.
xviij. q̄ p̄ter firmamentū. in quo sunt
stelle fixe ꝛ p̄ter nonā speram q̄ no⸗
bis est inuisibilis sunt vij. spere infe
riores in quibꝫ vij. planete perpetuo
cursu ac motu vniformi ac rce dispi
circulariter circa terram q̄ est cētꝝ
vniuersi continue circūferuntur vnde
et primus orbis spa seu circulus qui
infra se quatuor ↄcludit elementa.
est orbis in quo currit luna. Scdus
est orbis mercurij. tercius ē orbis ve
neris. quartus est orbis solis. quin⸗
tus est orbis martis. sextus ē orbis
iouis. et septimus ē orbis saturni ꝛ
ab inferiore ad supiorē quilibet orbis
aliū includit orbē sic q̄ orbis lune q̄
ē inferior includitur infra vi. alios
supiores et saturnus qui ē supior in
cludit vi. alios inferiores Et postea
ca. xx. dicit sic Hij vij. orbes cū dul⸗
cissima armonia ↄuoluūtur ꝛ suauissi
mi ↄcētus eoꝝ ꝓporcionata circuicio
ne efficiuntur a terra nāqꝫ vsqꝫ ad fir
mamentū celestis musica mensuratur
ad cuius similitudinē nostra musica.
inuenta affirmatur In terra sit gam
ma in luna are in mercurio b. in ve⸗
nere c. in sole d. in marte e. i ioue f.
in saturno g. componitur ꝛ sic pfcā
mensura musice inuenitur. vnde et a
terra vsqꝫ ad firmamentū vij. toni i
ueniūtur tonus aūt hꝫ in distācia dc.
ꝛ xxv. miliaria igitur p istū numerū
septuplatū resultat integre tota di⸗
stancia inter terram ꝛ firmamentū

Si eciam queratur de ista mirabili
armonia ex celoꝝ circuicionibꝫ ↄcāta
si talis et tanta sic efficitur armonia.
supius in circulis celicis cur non au
ditur a nobis Rndet beda ibidem sic
Ideo sonus ille suauissimus ad nrās
aures non puenit q2 nō in aere. sed
vltra aerē supius fit et q2 eius mag
nitudo nostrū angustū auditū lunge
excedit Talis enī sonus a nobis au⸗
ditus corrūperet sensum ꝛ instrumētū
Hinc forsan illa armonia opprime⸗
ret auditū angustū sic nec oculus ref
ꝑcussionis quicquid ferre p̄t de splēdo⸗
re solis Iam moraliter ad ꝓpositum
sicut excellenter se hñt ix. ordīe celo
rum in vniuerso sic correspondenter se hā
bent nouē ordines angeloꝝ in celo et
ↄsimiliter se habere debent nouē ordines
viatorum in mundo vnde et sicut cir⸗
culi celi motū ꝑpetuant in musicali
armonia mirabiliter ↄiūctina. et sic
eciam angeli dei ineternum iubilant.
ex caritate ꝑpetua ineffabiliter felici
tatiua sic eciam oēs incolas huiꝰ mū
di vitam ↄducere decet in caritate re
ciproca indissolubiliter copulatiua Di
cēt enī macrobius li. de sompno scipi⸗
ꝛ terencius in andria. q̄ in cathedra
omeri aurea ad infimā creaturaꝫ ab
ipsa prima cā oīa ↄquiescunt in amo
re ꝛ ↄcordia Quāobrem qui ab amo
re aberrat ꝛ indiscordia conuersat.
quasi extra ordinem omnium rerum
apostata cōprobatur Hec illi Et ideo B
ne apostate cōprobemur in libro de p
uulis catheçizandū p beatum augusti
num deuotissime edocemur marie ꝓp
terea ad hominem venit xp̄c vt agno
sceret homo quantum ipm diligeret.

deus Ideo ama amorē illius q̄ amo-
re tui amoris descendit in vterū vir-
ginis ⁊ vbi se pro te humanauit ibi
amorē suū amori tuo copulauit humi-
liando se ⁊ sublimando te cōiūgēdo lu-
men sue eternitatis· limo luteo tue
mortalitatis· Ex hoc originali exp̄sse
sequitur q̄ cā incarnacionis fuit a-
mor hoīs deo mirifice preoptatus et
q̄ summa satisfactionis est amor hoi-
nis deo debite applicatus vnde et au-
gꝰ· sup eplā Johānis canonica in cōm̄
tario· Si diligis fac quicq̄d vis· Si
tacueris· dilcōne tace· si locutus fue-
ris· dilcōne loquere Si quēquā cor-
ripueris dilcōne emenda· si clamaue
ris dilcōne clama Si pcas dilcōne p
ce· si quid sustineas· dilcōne sustine·
duorum n . igitur tibi datur opcio ex
quibus vnū necesse est eligere · Odi
vel dilige. si aūt oderis manes i mor
te si vero diligis tūc deo optulisti q̄e
quid querit a te Hec ille Et ḡ cari
tas principiū cōplacēdi post culpā me
diū merendi post graciam extremum
apprehendendi vitam eternā vnde et
alanus li· ij· de floribus doctoꝝ ca· xl·
in verbis augꝰ· li· de laude caritatis ·
sic describit ⁊ cōcludit q̄nta ē utꝰ cari
tatis Si inq̄t n̄ vacat tibi oēs sacras
paginas p̄scrutari oēs rimas iuris i
cōdice pectoris interpretari oia volu-
mina s̄monū ruminari tene caritatez
vbi depēdēt oia que sola supplet vni
uersa qꝛ finis felix oim est diligere·
deū ⁊ proximū ille ḡ· tenet qd̄ latet·
et qd̄ patet in diuinis s̄monibꝫ qui ca
ritatē tenet in moribus Hec ille vn
de ⁊ in signū cōfirmacionis oim p̄di-
ctorū btūs Jheronimus in suis cōmen

tario· sup epis· pauli ad gall· iij· Re-
fert hanc amabilē hystoriā inter cari
tatē ⁊ Johānem euāgelistam Bea-
tus inquit euangelista Johannes cū
ephesi vsq3 ad vltimā senectutē mora
retur et sic vix p manus discipulorū
suoꝝ ad eccām deportaretur nichil a
liud singulis diebus cū tū esset ar-
cha scripturarū p singulas collectas
solebat p̄ferre pro verbo dei populo e
rogando nisi istud filioli diligite dili
gite tandem discipuli et frēs qui ade
rant verecundia victi et tedio affecti
q̄ eadem semp audierant dixerunt ·
Johanni Magister quare hoc ⁊ idē
semp loqueris Ceteri em̄ apli diuer
sa docuerunt que sic respondit nichil
vtilius nichil dignius nichil fructius
nichil brevius nichil dulcius doceri de
cet qꝛ caritas preceptū dn̄i est cari-
tas summa salutis est sine qua nichil
p̄ficit et si sola fiat suffiat Hec ille·
Hanc ḡ· musicam dilcōnis hāc phiaꝫ
p̄feccionis Maria virgo sibi intimius
incorporauit cū ip̄m qui est melos an-
geloꝝ infra viscera sua virginea ūgo
virginē incorporauit· vn̄ ⁊ orig· in illa
parabula de morte magni regis hoc sub
tiliter sic cōcludit sicut in melle matu
rato nulla porcio est sine dulcore nec
in lacte depurato nulla porcio est sine
cādore· sicut nec in sanguine recente
fit cōtactus sine rubore nec in sole re-
surgente patet punctus sine splendo-
re quinymmo sic in vino cōdito nulla
est gutta sine odore nec in ferro igni-
to est aliq̄ p̄ticula sine calore sic Ma
ria effecta dei mater nūquā extitit si-
ne p̄fecto amore deū em̄ quantū potu
it sibim̄ proprium quantū decuit et

proximum totū suple genus huānum p vt nobis oportuit ppetua caritate dilexit et diligit vnū sicut qualis est. fōtis qlitas sentit ex riuolo ꝫ sic qlis ē solis claritas cognoscit ex radio sic q̄ lis est maria in mensa benignitas con cluditur ex eius filio Sicut ḡ si filius est deus tuus et maria mater ē dei sic si deus sit summū bonū tunc ꝫ maria mater est oīs boni Hic ḡ si ē ois felicitas et hec ē mater felicitatis hic si est ipa caritas ḡ eciā hec mater est caritatis ac pinde mater ē cuiuscūqꝫ citra deū cogitabilis caritatis hec ille Hec ḡ quasi inflata musica deuote sic iubilat sancta mater ecclesia O oriēs splendor ꝫc. q. d. sic in forma O oriens pclarissime caritatis qui p occasū grē nūquā infamaris ꝫ o splendor lucis eterne diuine maiestatis qui per defectū grē nūquā obfuscaris quin ymmo et o sol iusticie qui nec in capite draconis tpalis p excessum nec in cauda per defectū vmq̄ eclipsaris Et speculum sine macula cuiuslibet vicij crim nalis venu veni iam ad instanciā tue pdulcissime matris p quā cōplacēcius inuocaris et illumina sedētes in tenebris cōsciē culpabilis ꝫ in vmbra mortis miserie mundialis. Pro hac ḡ musica caritatis virginea maria sibi alludat non in ꝓpria hoc comediaū in treis Ierem. Men de excelso ꝫc.

6 Sexto principaliter virgo maria spū pietatis dotata diuinitus erat erudita in geometria angelica p quā clemēciam amplexabatur ꝫ mundaā detestabatur Sicut em̄ .i. thiō. iiij. manifeste pꝫ pietas ad oia valet ꝫ id parentes virginis marie cū essent pie pru dentes ꝫ iusti in visceribus pietatis ꝫ misericordie erudierunt filiā suam fm legem moysi Dañ. xiij. vnde ꝫ ad hoc notandus est ans. li. suo de concepcione huius ūginis bñdicte vbi ponit q̄ cum quondā cuidē pctōri desperanti regina celi appareret ꝫ ille pctōr que esset virgo inquireret oio ignorans respondit sic illi virgo venusta qz desperasti i in filio meo ꝓpter rigorē iusticie sue en ego sum maria mater pctōrs ꝫ iō in me maria iā ad vitā fili respira. Hec maria et ꝓsequitur ans. sic maria ḡ que pelegit vocari non mater iusticie sed mater misericordie. aut alijs se negabit esse mariam aut nulli denegabit similem misericordiā Hec ibidē Hunc ḡ virginis spūm pietatis naturaliter insitū supnaturaliter infusum ꝫ virtualiter acquisitum tangit ꝫ cōtestatur bern. in quodā sermone ꝫ ponitur in mariali marie ca. cxxviij. Quid mirꝫ si pctōr ad deum accedere contremiscit qz deus nr̄ sdm scripturas ignis cōsumens est vnde sicut cera fluit a facie ignis. sic pereant pctōres a facie dei Et iō deus mariaꝫ mediatricē instituit inter se ꝫ hoiem queadmodū in principio statuit lunā esse mediā inter mundum supiorē et mundū inferiorē Cur ḡ ad mariam trepidat humana fragilitas cū in ea nichil sit austeꝛ vel terribile sꝫ totuꝫ mellifluū totū placabile tota em̄ suauis est et in oibus oia facta est Hec ḡ ē agna immaculata que agnum peperit et iō lac ꝫ lanā oibus offert peccatū tecto et penam ab omnibus aufert Securum ḡ accessum o peccator habes ad deum ibi enim habes filiū.

171

filiū ante patrem & ante filiū matrē atq3 spūm sanctum qui copulat patrem filiū & matrem Filius cū ondit patri latus & vulnera mater ondit filio pectus et vbera spūs sanctus ondit facta quondam virginei amoris federa ibi ḡ nulla poterit esse repulsa vbi tot concurrunt caritatis insignia. Hec ille Sed fm tulliū rethoricam p̄ma li. i. qz pietas est virtus que erga patriā aut parentes aut aliquos sāguine coniunctos monet affectū ad succurrendū & fm Rabanum de naturis rex li. xiiij. ca. v. qz clemencia ē virtus talis p quā et odiū remittitur et beneficiū impenditur Jdcirco sicut vicis producat vuā diliciosam Pari modo quasi mater pietatis maria pit clemenciam virtuosam quāobrem virgo maria postquā induit pietatem vlterio rem cōuer geometriam clemencie dicit quasi scienciā vlteriorem. ponit enī papias q geometria dicitur a geon qd est terra et metron mensura. Jnde geometria quasi terre mēsura qz geometria tā terre maris q3 celi metiturī spacia eo q cōtinet numeros & diuisiones figuras & magnitudines earūdem vnde et bn̄ dicitur metrice. terrā mensuras & eorū signo figuras Et notandū est cōuer scdm phm vi. ethico. q sunt tres dimensiones corporū. scz longitudo latitudo et profunditas sed longe melius dicitur. & verius fm aplm̄ quatuor sunt dimensiones corporū scz longitudo latitudo sublimitas et profundū. Maria igit tāquam pfecte erudita in sciā geometria pfectissime possidz oia orbis clīmata regna mundi et corda cuncta dum ab oriente ad occidentē. a meridie ad septētrionem vsq3 a summo celo ad infernū nichil est in eadme terrā q non renouatur et conseruatur p marie beneficium vnde et hec ymaginatio triplici gaudet testimonio Primo enim dicit terrā. et ponitur in mariali marie ca. cxxix. Quis inquit o ūgo benedicta misericordie tue longitudinem. sublimitatē et profunditatem possit inuestigare longitudo eius vsq3 ad diē nouissimum subuenit vniuersis cā inuocantibus latitudo eius replet orbem terrarum vt sua misericordia pleā sit ōis terra. Sublimitas sua ciuitatis superne ruinas restaurauit profunditas quoq3 sedentes in tenebris & vmbra mortis captiuos liberauit. Sic ḡ virgo benedicta tue pietatis graciam quā ante deū inuenisti. notam facere mundo voluisti sanctis patribus conferendo graciam reis veniaz egris medelam afflictis corde consolacionem. pupillis in spe robur & consolacionē cōfirmacionē et picli tantibus in qualibet re adiutorium & liberacionē Hec ibidem Scdo patet hec conclusio p r alexandrū super mulierem fortē quis inueniet libro ij. vbi pertractet illum textum Manū suam aperuit inopi Et palmas suas extendit ad pauperes. Si inquit miracula ipsius quibus orbis totus perlustratur inspicias. Si solacia quibus amaritudo dulcescit et dulcedo p mundo seculi nobis pro xp̄o & in xp̄o amarescit recolligas. si beneficia ipsius quibus erectus ē mūdus attēdas mox inti consentaneum cēsebis deuotus vt totus orbis ad pedes pietatis virginis huius iaceat p

geometria terrae et mensura

uolubris Et si insignia ipsius miracu
la si dulcissima solacia si fructuosa ipi
us beneficia sub certi mensura nume
ri redigere volueris arenas maris et
stillas pluuiarū ac celi stellas dinu
merari poteris O quociens eripuit a
faucibus leonis rugientis mēbra tre
mencia Quociens leuiatā absorbtos e
uo nece coegit · p maliciā multi ione
a uentre infernalis ceti terre ecclesia
stice sunt restituti inumeri vero in bi
tallassum viciorū concurrenciū dimersi
sunt mirifice liberati O quociēs ma
nū misericordie sue & manū p̄tas sue
misit ad inopē ad extrahendū eū de la
cu reprobate dāpnacionis sup quem os
suū clausisse visus est puteus obstina
te desperacionis Palmas suas extēdit
ad pauperem qui infixus fuit in limo
pfundi obscene libidinis Inops g̃ · di
citur qz mole viciorū enormiū fere op
p̄ssus occubuit Paup dicitur qui cul
pis minoribus tm̄ detestabilius sepi9
irretitus fuit · Sed maria melliflua
respondet sic omi misero Illud Job ·
xxxi · Ne timeas de quoqz piculo · qz
ab infancia mecū creuit miseracio. O
mater mie que ad hoc nata es vt mi
seris subuenias manū tuā extende ad
me nō pauperē tm̄ sed inopē ne me d
mergat aq̄ tēpestas ne obsorbeat me
pfundū neqz vrgeat sup me puteus
333 os suū Hec ille · Tercio hec eadē pri
ma dctā cōclusio concluditur in · illo li.
qui intitulatur pentase vbi clemēcia v
ginis marie cōparatur ad archā noe in
qua saluate saluabantur oēs subluna
res creature vñ marie inquit pfundi
tas est arche magnitudo oibus omen
surās est amor latitudo spūs seraphi
cos scandit altitudo ppetie Eternitas
est vite longitudo capit aialia munda
cū immūdis cū sanctos exhilerat mobi
lis iocundis lepsos lacu scelerís tra
hit de pfundis ac sic puris ac turbi
dis sup fert vndis Hec ibi · Igitur
sancta mater ecclesia p mariā iā eru
dita in geometria angelica sic p mari
am ad messiā exorat vere ꝗ̄cula · O
rex genciū ppter creacionē vniu̾salem
ppter gubernacionē generalē & ppter
diiudicacionē finalem & desideratus ca
rū ppter penitenciā qua expectās ppter
clemenciā qua cōdonas & ppter muni
ficenciam qua corones lapis qz an
gularis cōiūgens miaz & iusticiā cul
pam ad primaz offensam ad ueniā qui
facis vtraqz vnū iudeū & gentilē euā
geliū et moysen deū quoqz & hominē
Veni rem salua hoiem a leone supbie
a lupe auaricie a basilisco luxurie quē
de limo formasti fragilem fractura ·
bilē in natura miserabilem fractu
ra expēdicis g̃ · pz qz oia cū petitur p
mariam concedūtur Quāobrem sexto
loco non ipprie marie sic sibi alludat
hoc comediciū Ihere · Men de excelso
&c · Septimo & vltimo maria spū tibe
ris p̄dotata diuinitus erat erudita in
astronomia angelica p quā virginita
tem amplexabatur & luxuriam dete
stabatur legimus in ecclesiastico ca
xxv · q̄ timor dn̄i sup oia se supponit ·
& ideo beatus vir cui datum est habe
re timorem dn̄i et s̄m Rabisalo. li ·
vi · de lege legēda sex in summa sunt
meriua qua hic timor dn̄i sic cōmdat
i scriptura prio qz timor dn̄i ē viciorū re
frenatiuus & expulsiuus vñ puerbi ·
viij · timor dn̄i odit malū vnde et suis

ro·vi·mora·in·xvij·sicut mendes pi
gras amor ad opus excitat ita & men
tes inquietas timor in dispne refre-
nat et ad idem Cassiod·ps·ij·Sicut
remissa securitas culpas admittit ita
timor desiderabilia delcã sp excludit·
iiij Secundo timor dñi ẽ animum confir-
matiuus prouer·xiiij·In timore dñi ẽ
fiducia fortitudinis et filijs eius erit
spes Unde et grego·vbi supra Pon-
dus timor dñi est anchora fixa cordis
nostri Tercio timor dñi est virtutuz
collectiuus et conseruatiuus eccle·xv
Qui timet deũ faciet bona Et Jhero
m9·eplã xiiij·ad fabiolã Timor dñi
est custos oim virtutum et sp securi
tas facilis est ad lapsum Sed quali-
ter timor dñi virtutes colligit subti-
liter docet Johannes Cassianus de i
stitutis monachoꝝ li·ij·principiũ no-
stre salutis totius qz sapiẽ est timor
dñi Nam de timore dñi nascitur con
pũctio salutaris de cordis cõpũctione·
nascitur abrenũciacio nuditas ac con-
temptus omnium mundialium De nu
ditate humilitas procreatur de hu-
militate mortificacio voluptatum ge-
neratur de voluptatum mortificacioẽ
extirpantur & marcescunt vicia vni
uersa de viciorum extirpacione vir-
tutes pullulant & fructificant ex vir
tutum pullulacione puritas cordis ac
quiritur et per cordis puritatem apli
ce caritatis pfectio possidetur Hec il-
le·Quarto timor dñi est dilectionis
diuine introductiuus eccle·xxv·Ti-
mor dñi principiũ dilectionis eius et
ibi in cõmenta.vnde sic ois qui vere di
ligit offendere ptimescit Quinto ti-
mor dñi est sapiencie inchoatiuus pro

uer·ix·Iniciũ sapiẽ timor dñi Sz hic
obicitur cum stupore quõ supius ysa·
xi·Inter septem dona spũs sancti sa-
piã describitur primũ & timor dñi es-
se vltimum et tamen iam dictum est
qp timor domini principium sit sapien
cie et per consequens timor domini ẽ
principium principij ergo vel ysa· dei
dona non debite ordinauit vel sapiens
salomon in sua sapiencia aberrauit·
neutrum est ponendum Sed fm O
rig·hic in cõmenta.sic est responden-
dum qp sicut deus est finis et princi-
pium quasi quidem circulus omnium
sic dona dei coordinantur per circulũ·
vt idem sit in eis finis et principium
Unde & sapiencia est scire deum & ire
ad eum & ideo sapiencia omnium vir
tutum bene dicitur esse principium·
Sed quia nemo vadit ad deum nisi
qui amat eum & nemo amat deum ni
si qui timet eum Ideo finaliter time
re deum ẽ omnium virtutum tam fi
nis qp inicium Hec ille· Sexto ti·
mor domini est vere vite preparati-
uus Prouer·decimo· Timor domini
apponit dies & anni impiorum abbre
uiabuntur Prouer·xiiij·Timor dñi
fons vite vt declinet a ruina mortis·

¶ Expandit re
the pedibz me
is &c· Hoc lamentum tragedicũ re
ciproce relatum est quasi dyalogus
cõgstatiuus inter matrẽ & filium mul
tipharie anxiatum· Et quasi primo
hñdo respectũ ad diuinitatis soliũ glo
riosum & hũanitatis opprobriũ dolorosũ
dicit messias de cruce ma·expãdit &c·

Et ecōuerso scd̄o hūdo simul respe-ctū ad leticiā quā habuit in filij ꝯcep-cione simul et parturicione et tristiciam quā incurrit ex ipius diri passiōe dī-cit maria de messia idē replicando la-mentū Expandit rethe ꝛc. Est enī duplex amor creatoris ad creaturaȝ quasi pes sibi geminus quibȝ exaltauit vt gigas ad currēdū viā Ab eterno enī amauit de9 vt creata eēt ꝛ vt bū eēt Dicit enī ambro. de incarnacōe ꝛ dyo9. de angelica ierarchia. q vnica ꝛ pͥstina erat cā creationis vt creatu-re essent q̄ summi boni influenciā ptici parēt Istis ꝯ. 3mis pedibȝ marie ex pondit rethe amoris ꝛ in solia ac sinu dei patris rapuit filiū dei quē eciā in rethi amoris iraetiatū ꝛ in funiculo di lcōnis ꝯuolutū virgo attraxit ꝛ con uertit deorsum Qd̄ eciā pulcre fi-gurat illud Flact. de visionibus sibil le li. iij. p quat or m. i. vidi inquit si billa et ecce leonē in monte ille alto rugientem quē oēs territi fūerunt. et vt leonē caperent recia vnīqȝ posue-runt Sed leo eoꝝ bestiolas de retibȝ rapuit nec retibus captus est Vnde post hec egressa est virgo decora ni-mis regalibus insignita que rethi au reo totū mon̄t ambiebat in quo pro ꝑda pantherā posuerat ꝛ iuxta pāthe ram ūgo ipa resedit et canere cepit. Et ecce mox egressus est leo de cubi li suo ꝛ panthere insidiens bestiolā p-dabatur sed eciā ꝑdantē leonē retibus inuolutū virgo ipa predabatur Fa-ctus est ꝯ. leo ferox quasi agnus man suetus p. ūginis incantationē leo vero in oībꝫ pacificus et domesticus vir-ginē pcia comitabatur Hec ibi Iste

mons sublimis est pria celestis ꝛ cū uallis subiecta est hec mundialis ma chuia Leo vero rex bestiaꝝ est ipse de us et dn̄s oīn creaturaꝝ qui lege le gis vsqȝ ad sanguīs effusionē ꝛ mor tis execracionē in pctōres seuijt et fu git p rigorē Oēs ꝯ. sancti pres con uallē huius mundi in habitātes orā-neo quasi retia ꝛ lacrimas quasi icu sas bestiolas vt leonē caperent ꝯposi-tas expanderunt Leo vero eoꝝ lacri-mis pastus est sed non est retibȝ cap-tus Egressa est ꝯ. de cauerna hūani generis virgo maria regalibus orta natalibus cuius decorem singularem iā mirantur angeli vniuersi cui9 pā therā ꝑdalis erat humilitas cuius re the aureū erat virginitas Dicit enī int̄ mineras metallares nichil pcui9 est auro ita eciā inter ūtutes morales nichil est pulchrius ūginitatis pcio mis. vnde orig. in speculo ūginali leuc missus est angelus ad virginē qꝛ vir-ginitas amica est angelorum Et si-cut leo ac omnes bestie ex dulcore an helitus eiusdem pantheram consequi tur ita deus et omnes angeli humilē spū placenaus appreciantur. Vnde ysa. lxvi. Ad quid respiciam nisi ad pauperculum et contritum ꝛ humilē spiritu ꝛ trementem sermones meos Vnde et Allexander super magnifi cat Maria cum plena esset omnibus gracijs ꝛ virtutibus ex sola tamē hu militate se gloriatur dei filium con-cepisse Quia respexit inquit humili tatem ancille sue ecce enim ex hoc ꝛc. Et bern̄. semp missus est maria et si deo ex ūginitate summe placuit tū ex huilitate cōcepit erat ei 9huilitas ꝗi

obiectū allectiuū et etiā eiusdē terra virginitas quasi aureū rethe diuinitatis receptiuū. humilem enim aiam i suo castissimo corpe quasi pantherā allectiuā infra aureū rethe in monte celesti quasi p angelicā cōuersacionē maria cōposuit primo eaā se totā mente et corpe infra rethe castitatis cū pda cōclusit Et sic suauiter canere cepit de amore cp eaā leonē in monte maiestatis excitauit ex clamore et amor sui animi erat clamor sui cantici. q2 non clamans sed amans. Cantat in aure dei Surrexit ḡ. leo de cubili suo ꝫ qui sceptrū tenuit inter ipia angelica iā agnus dei appellatur q2 factus ē hō leo de tribu iuda Impetu enim instāta neo illapsus est ꝫ ruit in rethi virginco ꝫ mansuetus effectus ē p ūginis incantacionē ꝫ factus est pctōribꝫ defensor p clemencie dulcorē qui prius in eos seuiebat ꝫ rugiit p vindicē vigorē vt vere sic sibi asscribat dei filius hoc carmē ppheticū Expandit rethe ꝫc. q. d. messias de maria Expandit michi ūgo maria rethe attractiui amoris ꝫ cōuertit me retrorsum ad vallē in mensi doloris Conuersus ē enim quasi phyneus in lapidē sepcies lacrimantē ꝫ hoc primo. Secūdo cōuersus ē q̄si tyrescus in auē sepcies lamentantem Conuersus ē tercio quasi lodinus in vermē profundius penetrantē. Hec tria poemata exponūtur sic. Tradit enim primo beda de ymagine mūdi li. iiij. ca. ix. et tangit ouidius ꝫ pte metha li. v. q2 phine9 miles hospitatus cū sirene ꝫ quodā poculo inebriatus trāsformatus ꝫ cōuersus ē in lapidē aq̄s septies in die distillantē Iste miles

phineus ē ipse dei filius' princeps et magister nostre milicie," Iste hospitabatur cū sirene qn incarnabatur in di gne Et tūc degustauit pocula sirene qn sugebat vbera virginis et bibebat fluenta lactis Quāobrē cōuersus ē in lapidē sepcies lacrimantē Lacrimatus enim est primo dei filius qn iacuit in p̄sepio sicut tradit ambro. super lucā li. ij. ca. v. Et in cantico ecclesie vagit infans inter arta ꝫc. sed scdm britonē vagitus est fletus infancium seu ploratus ꝫ plenctus puerorum Secūdo in montis decliuo scꝫ quando post cenā processurus ad passionem pstratus est in monte oliueti in oracione ꝫc. vbi factus in agonia prolixius orabat Tunc vt dicit beda fleuit et recoluit de ciuitatis excidio. Vnde Luce xix. Videns ihesus ciuitatem fleuit super eam ꝫc. Tercio cum lazarum vocauit de monumento vt patet Joh. xi. Quarto post cenam cum in agonia orauit vt beda dicit super marcum libro quarto. Quinto quando adulteram saluauit in iudicio sicut docet beda in exhortacionibus capitulo cxv. et Aug. super Johan. viij. Sexto pro iuda in cenaculo sicut tradit Criso. de passione sermone primo. Septimo in patibulo vt patet ad hebre. Cum clamore valido ꝫ cetera. De hoc igitur lapide viuo sepcies in die vite sue lacrimante. Dicit Orig. de morte Magni Regis. Hic est lapis liberalissimus qui percussus virga moysaica nostre infirmitatis riuos lacrimarū emittit copiose q̄ p iudeos q̄si furientes lathomos tūdit per flagella et sculpit p spinas ꝫ ferramēta qui ꝫ

dicitur vt cedat pctoribus ⁊ sculpat i
ymagine mortis. cuius caro tenerriā
omi ictui cedit cū ceditur ⁊ hic est la
pis fcūs in cruce triangularis vt deū
⁊ hoiem quasi duos paries in se copu
laret meternū Hec ille. Scdo con-
uersus est quasi therseus in auē sepa-
es lamentantē Dicit em̄ beda vbi s̄.
qꝫ therzeus erat artifex iouis. Et qꝛ
aucupis offitiū assumpsit conuertit euz
iupiter in ecpiā que ē auis in archa
dia que cū papit se moriturā vij. no
tas lugubres p̄mittit quibus vite ex
cidiū ⁊ mortis cōsimia miro mō deplā
git Hec ille Supposito qꝫ iste iupiter
sit deus pr̄ ⁊ eius artifex sit deus fili
us p quē cūcta ↄcreauit qꝛ oia p ip-
sū facta sunt Jo. i. Iste ḡ artifex ope
ra noua creandi desiuit qꝛ s̄m aug9
de mirabilibus sacre scripture. post
opa vij. dieꝝ nūquā aliquid nouū p-
duxit deus in natura Sed tūc assūp-
sit sibi artē aias quasi aues aucupan
di et iō ipe ↄuersus est in auē sepa-
es lamentantē qū in patibulo vij. la
crimosis clamoribus nr̄ā miseriā de
plangebat vbi ctiā quasi auis ilaque
ata brachia quasi alas cruentatas ex
tendebat Tercio ↄuersus est quasi
lodin9 in vermē profundius penetrā
tem Dicit em̄ palefatus incredibiliū
libro xxi. qꝫ lodinus erat astronimus
qui qꝛ ↄtemplacionem stellarū ne-
glexit ⁊ terre cultur[e] inhiabat i ver
mem ↄuersus est ymbrifridū Hec il
le. Beda de ymagine mundi dicit li.
iij. ca. viij. qꝫ hymbrifridus est vermis
qui cum in arbore generatus fuerit.
⁊ super terram ceciderit mox terram
fodit et qꝫ diu vixerit semper terraz
ↄtinue profundius ⁊ profundius pe-
netrat versus terre centrū ⁊ dicitur
hymbrifridus ab ymbre vnde genera
tur et fundo qꝛ terram semper fundit
Hec ille Iste vermis generatus in
arbore est dei filius humanatus in vir
gine ⁊ exaltatus in cruce ibi em̄ qua
si auis in nidulo sublimatur et quasi
vermis in ligno vulneratur. vt ad
litteram locum habeat illud ꝓphecīcū
dauid dei filium preuidentis Ego sū
vermis et non homo opprobrium gen
cium ⁊ abiectio plebis Erat enim as
tronimus qui nonmō astra corpalia.
sed eciam astra spiritualia multa scꝫ
angelorum milia creauit et regula-
uit Sed angelos ad tempus quasi de
seruit ⁊ hominibꝫ tam firmiter adhe-
sit ⁊ quasi in cruce maturatus i ter
rā more ymbrifridi cecidit donec ad
animas in limbo peruenisset terrā pe
netrare non desiuit Dicit enim Ihe
ronimus de obstinacione iudeoꝝ fcūs
est deus in patibulo quasi tenerrim9
vermis in ligno vbi ↄpress9 inter lig
na mortifera fcūs est oi verme vili-
or ex sputo ex cruore frigido non hn̄s
spēm neqꝫ decorē a quo ois decor tra
hit originē Sed fcūs est in inferno
vermis validior vbi serpentes mor-
tis in suis antris momordit ⁊ pere-
mit Hec ille xp̄c ergo ↄsiderans sue
nature precomiū ⁊ sue fortune infor-
tuniū dr Expādit rethe pe. m. ⁊ ↄu-
me retrorsum. Capitulū. lix.

Expandit re
the pe. me. ⁊c. Dicit pri9 de ma-
ria messias hoc lamētū declarauit sub
typo a trāsgressiōe ista cōtra lamentū

redemptorem maria pro messia se summe
dolentē innuit sub triplici cōuersione·
Expandit inquit rethe ꝛc. maria ei
erga xp̄m suū amorē ampliauit vt qua
si filiū materialiter ex viscerosa affe
ctione et quasi deū ineffabiliter ex in
finita appreciatione ip̄m vtrobiqꝫ intimē
diligebat vnde ꝛ marie hec naturalis
gemina dilectio erat ei quasi duplata
pedis positio ꝛ ideo ad istū intellectum
maria mestissima reuoluens patibulū
totū hoc lamentū retorquet ad filiū·
Expandit inquit rethe pedibus me
is Erat eīm corpus xp̄i extensum in
patibulo quasi rethe celestis restaura
cionis inter celū et terram expansum
in medio vt dei filius in seip̄o deo̅nes
simul ꝛ hoīes p̄daretur illos vt cōte
neret hos vt ad patris palaciū remit
teret sic in cruce eīm stringebat vt q̄
si vnqꝫ ruptū videbatur · vt apperēt
ossa ꝑ filiis et iūcture pro nodis nota
rentur In hoc igitur rethi sic expā
so marie pedes spūales extiterāt irre
tiā dū supposita relacione adderet et
ad filiū in ea p̄sona a nos in ea diui
nus quasi pes dexter fortissimo passu
processit supportante fide dñice re-
surrectionis Et amor in ea mater-
nus quasi pes sinister vehemētissimo
gressu retrocessit cogente pena dñice
passionis ꝛ sic mater illa mulierum
mestissima ꝯtrariantibus inuicē fide
resurrectionis ꝛ sciā passionis spe vi-
te confidencia ꝛ mortis vehemencia af
fectione ꝛ redemptione amore eciā et
dolore quasi pedibus dissilientibꝫ anī
us irretita merito sic replicat hoc lu-
gubre lamentū Expandit rethe ꝛc·
Maria eīm i filij passiōe concurrenter

transijt cum filio in triplicē transfor
mationem Transijt eīm primo quasi
virgo rāpnes primo in aqueductum
sedo transijt quasi virgo Noctes in
in eccho saxeum· tercio transijt quasi
ūgo cienes in stagnum varium vt sic
sub qualibet conuersione suspiciis se
resoluat mat ad flebilem filium Ex
pandit rethe ꝛc. Scdm palesatū li-
bro incredibilium xxiij· ūgo rāpnes
sic amare deplorauit amicum quen-
dam mortuum ꝙ ipsam ideo ponunt
poemata ꝯuersam esse in aqueductuꝫ
ūgo vero Noctes perpetuo planctu
plangebat et donec ipsa deficeret reso
nātibus vlulantibꝫ merendo sic geme
bat super nouum sponsum coram se
crucifixum ꝙ eciam ideo apud poetas
fingitur conuersa esse in eccho saxeū·
Sed ūgo cienes iuxta patris sui se-
pulchrum immobilis morabatur ꝛ la
crimis cotidie conspersa tanto merō-
re afficiebatur ꝛ tam graui languore
torquebatur ꝙ quasi stagnum archa
die dictum nouum colorem in facie cō
tinue permutauit vnde propter fletū
excessiuū et q̄r imobilis mansit iuxta
monumentū poemata ponūt ip̄az trās
formari in stagnum· De hoc stagno
dicit beda de ymā. mundi libro iij. ca·
xij· ꝙ nouum archadie stagnū omni
hora diei colorem sue aque perpetue
transmutat et dicitur ideo nouum q̄r
sub colore alio et alio continue reno-
uat Hec ibidē· Dicit tradit ambro-
de incarnacione erat xp̄c marie pr̄ q̄r
eā fecerat ꝛ fr̄· q̄r ab eodē adā p̄mo
parente anīe traxerat et filiꝰ q̄r de ū
gine illa natus fuerat ꝛ sp̄sus q̄r illā
ip̄e dei filiꝰ i sp̄sā p̄elegerat ꝛ amicꝰ

quia ad ineffabile ꝯmodum eam ama
uerat ymmo erat ei xpristus in oibus
oia factus hec ille Nec ē mirꝫ qꝫ ipm
pēdētē i patibulo q̄si amicū dilcissimū
maria cū rāpne ūgine amarissime de-
plorauerat ymmo vt estiō cum maria
aduerteret cuncta que ipe creauerat
suis indicijs ꝫ signis morienti dei fi-
lio ꝯdolere tūc et ipa grauissima mu
lierꝫ et oim matrū amarissimā tātis do
loribus propriosius augebatur. tan-
tis fletibus irrigebatur ꝙ oculi in la
crimis quasi caribdis in mari merge
bantur ymmo nō oculi sed potius erū
pentes riuuli vel quasi duo fontes sp
fluidi aut duo torrentes ipetus celer
rimi vel potius duo fluctus viscerosiꝫ
duo aq̄ductus dolerosi intuentibꝫ Et
hec ymaginatio colorē capit a dupli-
colore dicit em̄ quidā sic. Cuius q̄so
valeat limata lingua fari quantū ūgo
creditur in corde cruciari cernēs nati
mortui latus pforari. Et sacrosancta
viscera lancea ciāri Tūc inualescunt
lacrime ꝓdunt luctus lamenta et vt
ymbrine pluuie fiunt fletus fluenta.
Tunc igurgescūt riuuli. tūc feruūtqꝫ
fletus fluctus Tunc nō quiescūt ocu
li nec cessant aq̄ductus Ad hoc eciā ē
Orig. in speculo ūginali Currite vir
gines ad hoc mortis spectaculū et at-
tēdite matrē attēdite filiū Conside-
rate illū ihesum a nazareth amantissi
mūꝫ speciosissimū p̄ filijs hoim cꝰ de-
cus delectābilis et dulcedo ꝯdiabilis in
amorosa aia ꝫ oculis auido appetitum
rapiebat. Ecce i triuoem cruce vnqꝫ
laceratur fletibus ꝯtinue irrigatꝫ ex
lacrimis calidis acrius ardentis sang
uinis q̄si in quodā ꝯfluuio et diluuio
turbido dei filius fluctuat et mergi-
dolore Considerate in mrē immensum
amorē ꝫ ex hoc ꝯcludite immensūqꝫ do
lorē qꝫ em̄ filiū vnigenitū possedit in
fruicione iō illū nō pdidit sine inesti
siā ꝯtricione. Ecce sub fronte ūginis
quasi sub radice montis libani ꝑptu
is nimbus candidatis duo fontes q̄si
torrentes ebullientes defluunt q̄ iur-
danis fluuiū geminis riuis ꝯfiunt.
qui scaturire non desinūt nec cessant
emanere Effundit ꝯples fluuiū gemi
nū scꝫ aqueū ꝫ sanguineū Effundit
pens aqueū et vellet sanguineū ptra
usqꝫ pupilla ex fletus inūdancia sub
lacrimis obnubulatur Et hoc solum
placet ne alter alterius cerneret dolo
rem ymmo ex tante pluuie suphabun
dancia oculꝰ solaris eclipsatur ne sic
tem dominum conspiceret nec expi-
rantem cerneret saluatorem Hec il
le. Secundo maria ex cōpassione pa-
entis filij conuersa est in eccho saxeū
Eccho ſm senecam in floribus natu-
ralium accionum est locus concauus
in corde terre qui ex repercussio aere
prolati verbi ymaginem et vocis red-
dit resonanciam Maria ergo quasi al
tera Noebe dum sponsum coram se
carissimum cerneret in cruce crudeli
sime crucifixum planius transfor-
matur iñ eccho saxeum. Cum enim
malleos in crucis ligno sonantes fle-
bilis audisset et vinia per amabiles p
fundis singultibus aures dedisset non
dubito. quin p nimio quasi exsol-
uens quid pro quo singultus et suspi
ria luctus ꝫ lamenta intimius reso-
nabat. et ad repercussionem aeris.
per resonanciam flagellorum filij.

+ eccho resonat

cu p̄torio & malleoꝝ furientis populi
in patibulo planctū et plorat ū, gemi-
tū & vlulatū intēsius extollebat Di
citur em̄ metrice Horrosē incuciunt
mallei sonantes Cutēqꝫ cū carnibus
claui terebrantes Neruos cum sub
tilibus venis lacerantes et cōpages os
siū dire dissipātes O q̄ꝫ matris infe
lix cor sincopizat Quā doloris gladi9
intus calophizat Iā maria martha ē
iā non sabbatizat Iā qd vox rauca sil
uit lingua gutturizat Et sic maria i
pectore resonans transforāta extitit dū
ad oīe vulnus qd vidit ad oēm ictū
quē audiuit ad oīe verbū & suspiriū
q̄ verbū incarnatū in patibulo ꝓtulit
correspondenter p singula corde & verbo q̄
bus valuit cōpassione et cōquestione
quibꝫ potuit pectus ūgineū medulli-
tus igemuit. Tercio maria quasi al
tera cienes ex varietate doloris cōuer
sa est in stagnū varij coloris Primo
em̄ maria quasi cienes a sepulchro di
lecti patris non recessit sed conspersa
lacrimis ibi remansit ꝓpe sepulchrū
triduo mortis filij Etiā post ei9 ascē
sionē multis vicibus ex lāguore et a-
more intiō specū sepulchri filij mater
lugubris inhabitabat Dicit em̄ Ori
ge. d morte magni regis q̄ꝫ triduo il
lo quo xp̄c in tumulo tenebatur mater
eius maria oī dolore anxia non longe
nisi coacta recessit a sepulchro. Dicit
em̄ etiā ihero. ad paulā & ponit Al-
lex. halcs in minori mariali ca. xxxvi
q̄ꝫ maria post finalē filij sui corpalem
ablacionē in celū illū locū interdū in-
habitauit ex amore nimio in quo se-
pultus erat dulcissimus filius ip̄e ihe
sus dulcissimus q̄tenus pijs pasceret

interius amor obtutibus. qꝛ amor i
paciens oio qd diligit non p̄t non vi-
dere Hec ille Fcā est ḡ. maria quid
in morte filij quod post eius ascēsio-
nē quasi stagnū cotidie renouatum.
stagnū qꝛ stetit iuxta patibulū et non
deseruit sepulchrū Sed stagnū aqua
rū ꝓpter excessum fletus & inūdanciā
lacrimaꝝ. Et etiā stagnū oī hora va
riatū facta est Nūc em̄ ex fletu ocu-
lus erubescebat nūc vero ex gemitu i
genis liuescebat. Nūc etiā ex amore
interius incaluit in corde. Nūc vero
ex dolore exterius palluit in facie.
Et sic posita est desolata tota die me
rore confecta vn̄ sicut scribit̄ eccle. xvij
Iterū cōuertit ip̄m in ip̄am ex q̄ au
ctoritate inter xp̄m & mariā elicō tri
plicē cōuersionē logibilē. Conuersa
em̄ erat gens in prolē in castissiā ge-
neracione & durissima passione. primū
per mirandam propagationem. Se-
cundum per lamentabilem cōpassio-
nem Iterum conuertit ipsum in ip-
sam quando super condolente matre
proles in patibulo pl9 doluit q̄ꝫ ꝓpt
quāqꝫ passionem quam in corpore su
stinuit sicut plane patet per Ambro
si. de incarnacione. Conuertitur
igitur maria similiter cum tot vul-
nera in mente quot et que filius in
corpore sustinuit. Conuertitur per
accidens dum ex cōpassione materna
li clauos extrahere nitebatur et non
valuit Sed conuersa est per contra-
posicionem dum erecta ante patibulū
et cum clamore cernens expirare fi
lium ac ipsa facta exanimis feminina
corruit & conuersa est retrorsum.

Capitulum. lx.

Vn uigila
uit' iugum ini
quitatū meaꝝ. Nū in hebreo interp̄
tatur sempiternū in latino ꝛ iō suppo
nitur lrē subiecte ꝑ titulo in signum
ꝙ hec sunt verba verbi incarnati in ū
ginis vtero sicut canit eccā Tu pa-
tris sempiternus es filius Tu ad li
berandū suscepturus hoiem nō horrui
sti ūginis vteꝝ Dicit enī vt hō de na
tura huāna non tn̄ de natura ꝑsone.
vnita ūbo vigilauit iugū iniquitatum
meaꝝ scꝫ humani generis ḡuissima
transgressio Vigilauit in manu eius
.s. oipotentis dei patris iusticie. Con
uolute sunt ꝛ iposite collo meo Hec
sunt verba diuini ūbi de natura sibi
vnita. q. d. iniquitates humani gene-
ris ꝯuolute sunt ꝛ iposite collo meo
ꝑ punicōnem eaꝝ in passione qn̄ pro
oibus satisfecit. Infirmāta est virtus
mea scꝫ ꝓm ꝑdio matū commutacionē in
telligitur hic ꝛ se refertur ad nrām
infirmitatē seu nostraꝝ infirmitatuꝫ
assumpcionē Scribr̄ enī ysa. liij. vere
languores nrōs ipse portauit ꝛ dolo-
res nrōs ipse tulit in tm̄ ꝗꝛ sequit de
us ipm̄ ꝯterere voluit in infirmitate
Unde et Ihere. sub ūgit. Dedit me
dn̄s in manu de qua nō potero ꝓgere.
scꝫ in maū ꝛ morsu ꝑꝑe mortis de q̄
ipse messias ex huānitate assumpta nō
potuit surgere Ex ꝯdicōne enī huā-
nitatis habuit xp̄c posse mori sed non
posse resurgere et ex ꝯdicōne diuini-
tatis habuit posse non posse mori. et
posse resurgere. Quāobrē qꝛ homo
optuit ꝙ in manu mortis caderet Ce
rte deus optuit necessario ꝙ de mor
te resurgeret. Capitl̄ liij. lxi.

Amech ab
stulit oēs magnificos meos. cꝰ de
medio mei ꝛc. Samech in hebreo in-
terp̄tatur adiutoriū in latino vn̄ sub
hoc hebraico titulo illo qui dicit mes-
sias in hebreo ꝛ xp̄c in greco ꝛ salua
tor in latino ꝯqueritur se in patibulo
sine adiutore ymmo destitutū oi au-
xilio ꝙ ꝓbat ille clamor hebraycus in
emissione spūs Eloi eloi ꝛc. qđ sonat
latine deus meus deus meus ꝛc. Ut
quid ꝛc. Unde ꝛ in ꝯfirmācionē huius
intellectus sequitur in textu Abstu
lit. i. auferri ꝑmisit oēs magnificos
meos. i. scōs aplōs qui ꝑ magna que
fecerunt ꝓdigia subiecerunt eccē xp̄i
reges et ipia Uocauit aduersum me
tēpus Hic veritatē hꝫ tā de sua nati
uitate ꝙ̄ eciaꝫ in passionis penalitate
Natus est enī in tpe tocius anni fri
gidiori. qꝛ in hiemali solsticio qn̄ sol
intrauit primū gradum capricorni et
fuit magis ꝓpinquꝰ polo antartico ꝛ
per ꝯn̄s tunc erat maxime remotus
a polo artico ꝛ sic mundū intrauit fi-
lius dei in tempore anni naturaliter.
frigidissimo. Similiter natus est in
tpe tocius noctis frigidiori qꝛ in noc-
te media iuxta illud sap̄. xviij. Dum
mediū silenciū teneret oia. ꝛ nox in
suo cursu medium iter haberet. oīpt
ꝓmo tuus domine a regalibus sedib3
venit qꝛ sicut sole in diei medio exn̄-
te in meridie fit naturaliter calor to-
cius diei intensior ita econtra in noc-
te media sole sub terra existente i ho
ra fit naturaliter tocius noctis fri-

pdiciõis intẽsior et aspior Et sic ad
lrã̃m verũ ẽ illud ad gall·iiij·Quãdo
venit plenitudo tpis scʒ p ptes anni ꝗ
noctis ꝓfundiorẽ misit deus filiũ su
um factũ ex muliere ad intpiem aspio
rem ꝗ·ex pte natiuitatis de patre pre
ordinate vere sic ait incarnatus fili9
de patre Vocauit aduersum me tpus
ꝛc· Scdo hoc patet verũ esse in pati
bulo mortalitatis Nã passus est mor
tẽ turpissimã ad cumulũ maioris op-
probrij qñ populus ꝯuenerat in festo
solempniori qꝫ pro festo phase ꝗ eadẽ
in tali hora diei quã sol in suo circulo
mundũ plus illustrauerat sub gradu
clariori scʒ in meridie. ꝗ tam pro sue
natiuitatis articulo ꝙ et sue passio̅is
seu vite t̃mio pprijssime q̃ uissime sic
vocauerat dei filius ꝙ sũa dei patris
Vocauit aduersum me tẽpus Voca-
uit inquit aduersum me tẽpus vt cõ
tereret electos meos Isti electi sunt
sancti apli quos quasi medullã tritici
xpus elegit de medio populi Sed hic
aduertẽdũ est de hac dcõne vt qꝫ nõ po-
nitur hic cãtiue sed copulatiue vt sit
sensus Vocauit aduersum me tẽp9
ꝗ sic ꝯtriuit electos meos ꝗ talis lo-
cucio ponitur Math·ij·Accepit Jo-
seph puerũ nocte et matrẽ ꝗ secessit
in egiptũ ꝗ erat ibi vsqꝫ ad obitũ he-
rodis vt adimpleretur qd dcm̃ est a
dño p pphã dicentẽ Ex egipto vo
caui filiũ meum Sequitur in textu·
Torcular calcauit dñs virgini filie
iuda Hic ihere·in lamento planctuꝫ
obliquat ad merorem marie illum in
tuendo dicari ex dolore messie Torcu
lar inquit calcauit ꝛc·Torcular hm
bri dicitur a torquendo ꝗ optime

notat crucis patibulũ in quo dei fili9
torquebatur Dixit enĩ ad ꝓpositum
ihero·de benedictionibus ꝗ maledictõ
nibus legis Erat populus iuda vi-
nea dñi sabaoth de qua fecerit ma-
ria quasi vitis fructificans vuã cor-
pis xpi filij dei Hanc vuã iudei inco
le reprobi in torculo crucis torcularii
sic auide ꝯpresserunt ꝙ et crucem et
crucifixum succo sanguinis ymmo cie
cũ quaqꝫ cruore ꝯsperso terrã intin
xerunt vt solus vim mortuoꝝ totũ sã
guinem effunderet solus se totũ omi
bus daret solus dissimili modo more-
retur solus dissimilem penã pateret
vnde cũ ab ascendente quereret ange
li sacri incarnationis igneri quare ru
brum est vestimentũ tuũ sicut calcã
cũ in torculari Rñdit eis dñs Tor-
cular calcaui solus et de nacionibus
non est vir mecũ qꝫ eo relicto oẽs
discipuli fugierunt Remansit tamen
virgo mater in menso dolore contrita
Lauor ꝗ· furientis populi xpm in cru
ce calcauit·sed dolor crucifixi mariam
sub cruce concussam contritam qꝫ pro
strauit Hec ille Torcular ergo cal-
co9 ṽgini filie iuda dum pena morti
fis in xpo ꝯsimilem cãuit in maria·

Capitulum· lxij·

Ecce En Idcirco ego plorãs et

oculus meus deducẽs aquã Ayn i he
breo sonat fontẽ in latino · Vnde sub
hoc titulo ihere·ad fontẽ lacri prolem
opat ꝙ penitens Sicut igitur tradit
in eplã pbri ad ipatorẽ ꝯstantinopo-
litanum Johannẽ de indie descripcõne

est fons in india qui dicitur fons pdi gus eo q cum infra suos terminos a qui habeat pfundi9 occultatā rerū sptū oi aduenienti g aquā petenti mox aqua sibi assurgit et quantū placet et quādiu se offert haurienti largissime effluens circūquaqz Habet autē huius aqua fontis candorē lactis g dulcorem mellis Hec ibi Per istū fontē maria describitur cuius decor cādoris corpalis assimilatur plenitudini lunari spūalis vero assimilatur pulchritudini solari. Est em̄ pulcra vt luna electa vt sol Canti. vi. vnde et supra ca. primo orig. ad montē libani q ppetuis niuibz candidati frontez marie assimilauit Habuit etiā hui9 aqua fontis candorem lacteū dū realiter duos riuos lactis effluebat pectus virgineū habuit etiā dulcorē melleū. qz sicut multipliciter psuadent orig. et allex. sup illud canti. Dulciora sūt vbera tua gc. Sic erat maria altera ta q eius lac quo filiū aluit omnem liquorē om̄em saporē et oia odorifera vinat fragrancia Habuit g. iste fons candorē lactis et dulcorem mellis. Similiter maria optiē et ppriissime fons pdigus noiatur eo q oi petenti se totam elargitur vnde g bern̄. in di ctis ca. iij. g in sermone de assumptio ne Sileat miam o maria tuam si qs est qui inuocat eam in suis necessita tibus sibi meminit defuisse. nam oibz oia facta est g oibus sinū mie apit vt de plenitudine eius accipiant vniuersi captiuus redēpcionem eger curacionem tristis ɔsolacionem pctores veniam iusti gloriam angeli leticiam persona filij humane carnis subām g trinitatis gloriā vt non sit q se abscondat a calore eius nec sit qui non ptiapet de calore eius Hec ille. Secundo sub lrā apn iheroe. ihm̄ a nazareth ad fontē ɔpat. Sicut g. tradit beda de yma. mundi li. iiij. ca. ix. Est fons in ydumea dcūs fons Jacob cui omem in eo balneatum ab om̄e scabie mundificat qui etiaz p iiij. ptes an ni suum mutat colorē Tribus enim mensibus appet puluerius ac si esset puluere ɔmixtus. tribus alijs mensibus appet sanguineus. tribus alijs viret quasi herba g tribus alijs clarz quasi gemma cristallina. prima aqua potantē agitatū efficit p pudorē Secūda aqua inflammatū p amorem Tercia tristem efficit g dolentē. Quarta letū efficit g gaudentē Hec ille Iste fons Jacob est dni filius incarnatus de semine Jacob Scribitur ei zach. xiij. Erit fons patēs domui iacob in ablucōz pctōr Tota em̄ scabies peccati originalis que genus humanū inuaserat et ois morbus mortalis similiter peccati actualis qd postea aggrauauerat in hoc fonte lauātur et sanāt Primus g. color huius fontis erat puluerius in incarnacione qn̄ sic se diuinitas exinaniuit q nostrā naturaz que pulus est assumptā sibi vniuit. tūc summus fcūs est ymus. et primus fcūs est limus tūc fons infinite claritatis turbidus appuit quasi conspersus et ɔmixtus puluere cū verbū caro factū est in marie virgine. g hec aqua sub hoc colore in cpotāte generat pudorē dū noster mentis memoria confunditur ad tātā in mēse maiestatis humilitatē g sic sic subiectus

mositie ad sie superbie extollescit homines
rem Unde ambro. de incarnacione.
Cur vltra inflatur vilis uermiculus
cum sic humiliatur sublimis deus vnde
superbit massa mortium cum sic se subdit
sibi maiestas in mensa Hoc solum confun
dit nostram vanitatem quod sic cinimus in
clinari ipsam diuinitatem Hec ille Se
cundus color huius fontis erat sang
wineus in passione dum apertis fluuialibz
cruor xpi calidus quasi maris rubri
abyssus vnique defluebat vnde cutis il
la lactea sanguine intincta virgineo
velut rosa estiualis super induta lilio in
terse rubescebat quum scilicet ex pedibz et ma
nibus quasi per quatuor maris hostia
ad irrigandum quatuor mundi clima
ta velut a paradyso quatuor flumina sic
quatuor torrentes sanguinis cum impe
tu defluebant atque ex infinitis plagis
corporalibus quasi ex tot ebullicionibz
fontalibus riuuli rosei interscalariter
decurrebant Et hec aqua sub hoc co
lore in degustante generat amorem duz
in deuota aia vt martirium subeat sang
uinem pro sanguine soluat voluntate
sic inebriat et excitat ad feruorem Ter
cius color huius fontis erat viridis in
monumenti mansione quum xpus pendens
in patibulo et tota sanguine depdito
more morientium in mortis confinio liue
scebat et quum positus in campestri sepul
cro quasi in viridi cumulcula terram quasi
tunicam et viriditatem quasi colorem per tri
duum induebat Sed hec aqua sub hoc
colore deuotum degustantem reddit con
tristatum dum deum pro peccatis suis non
solum incarnatum sed crucifixum cernit et
tumulatum et sic transformatum quod quasi an
nullatum. Quartus color huius fon

tis erat clarus et limpidus quum in cor
pore glorificato sole multipliciter clari
ore surrexit viuus de sepulcro et ebul
liuit de inferno quasi de fontis fundo
inferiori et hec aqua sub hoc colore fi
delem degustantem reddit letificatum dum
de sui cadaueris resurrectione et sue car
nis glorificacione in xpo capite se cer
nit glorificato certificatum Arguit enim
sic apost. i. cor. xv. xpus surrexit a
mortuis primicie dormiencium et nos
ergo resurgemus quoniam sicut in adam om
nes moriuntur ita et in xpo omnes viuifi
cabuntur Sic igitur xpus quasi fons
Jacob quadruplicem colorem variauit prop
ter predicta igitur ihere. in lamento et
mariam et messiam expectat ad fontem cum di
cit Ayn quod non solum in huius vite
curriculo flumina gracie sed eciam sub pa
tibulo fluenta lacrimarum currentia
ab vtroque cum impetu effluebant Et hoc
est quod subditur Idcirco ego plorans et
oculus meus deducens aquas Dicit ys
ydorus de ymagine mundi li. iiij. ca. ix. quod
est fons in arabia qui solum vij. horis di
urnis et totidem nocturnis riuos emit
tit et effluit copiose Hic fons est dei
filius qui eciam vij. vicibus non se sed
nos legitur deplorasse ca. penultimo.
ante Nota tamen tamen tere ipsum fleuisse le
gitur in scriptura Et forte hoc in fi
guram factum est sicut eciam iij. tamen legit
mortuos suscitasse cum tamen plures mor
tuos suscitauit Sicut dicit aug. in
omelia dominice v. post pentho. de iuuene
resuscitato tres inquit mortuos inue
nimus a domino suscitatos visibiliter mi
lia inuisibiliter quot autem visibiliter
quis nouit Non enim omnia que fecit
scripta sunt Dicitur enim Johannes

ultimo Multa alia signa fecit ihesus
que nõ sunt scripta in libro hoc que
si scripta essent arbitror totũ mundũ
non posse capere libros Multi enim sunt
alibi suscitati sine dubio sed non frus-
stra tm̃ tres commemorati Dominus enim
ihũs xp̃us ea que faciebat corporaliter
volebat etiã intelligi spũaliter. Hec
ille Unde que sit figura cur tm̃ tres
commemorantur mortui resuscitati re-
spondetur in can̄. de peniten. d. ij. Si
cut tribus gradibus Mar. xij. super
illud tabita &c. Ex quibus colligi-
tur tria esse genera peti scz corde ope-
re cõsuetudine in quorũ signũ tres pro
nuntur mortui a dño resuscitati scili-
cet miles in capo iuuenis in porta. et
puella in thalamo ut scz petm̃ consue-
tudinis significetur p militẽ petm̃ cor-
pis per iuuenẽ & petm̃ cordis p puel-
lã seu petm̃ cogitacõnis notetur p vir
ginẽ erat enim xij. ãnoꝝ s̃m glosaz ibi
dem. Sicut igitur plures suscitauit
tñ tres commemorantur solũ resuscita-
ti ita pluries plorauit et tm̃ tñ tres
vices in scriptura mistice cõnotant.
F Dicit enim Ieron. in commentario super
illud geñ. xlv. Osculatus est ioseph
omnes fratres suos et plorauit super
singulos q tante et tã pie compassionis
erat xp̃us q nũquam vidit quẽq̃ op
pressum miseria lacrimas fundere quin
et ipse commotus fuerat et fleuerat con
dolendo Sicut g. supra tactũ fuerat
ca. lv. lego q xp̃us sepius plorabat.
Sed qz hic dicitur de xp̃o. Idcirco
ego plorans &c. Ex hoc ut videtur
innuitur ipm̃ fleuisse ex cã septẽplici
Fleuit enim primo et lacrimas fudit
qñ iacuit in feno in p̃sepio reclinatus

et id ibi plorauit pro humani exilij
penali plongacione Dicit enim ambro.
sup lucam li. ij. ca. v. Cũ diues esset
oipotens propter nos pauperim⁹ effect⁹
est ut illius inopia nos paupes & mẽ
dici ditaremur i⁹ infancie vagientis.
fletus meũ incolatũ plongati deplan
git illius ploratus mea petã abluunt
illius lacrime innocentis mea vulne
ra lauant et mundant illius planct⁹
flebiles meũ exiliũ alleuiant et ab-
breuiant. Hec ille. Secdo plora-
uit qñ videns iherusalẽ de i⁹ excidio.
recoluit et tunc fleuit ex naturali cõ
passione Scribitur enim Luce xix. vi
dens ihũs ciuitatẽ fleuit sup eã dicẽs
qz si cognouisses et tu utiqz futuꝝ fle
res excidiũ qz venient dies i te & circũ
dabũt te inimici tui vallo & cãgusta
bũt te vñdiqz & ad terrã psternẽt te
& filios tuos qui in te sunt & ñ relin
quetur lapis sup lapidez eo q nõ cog
noueris tẽpus visitacionis tue. Ter
cio plorauit qñ adulterã liberauit et
tunc fleuit p necessaria pene execucõ
ne opz enim ut puniat ex iusticia sed ra
cietus cõpatitur ex infinita mia Dicit
enim beda in exhortacionibus li. i. capi.
cxv. Suspirante peccatrice suspira-
uit et saluator lacrimante adultera
plorauit pijssimus liberator Mulie-
re plangente et fletibus delcm̃ diluẽ-
te ingemuit resolutus i lacrimas vni
cus oim̃ auxiliator Sciuit enim culpã
perpetratã sciuit et s̃m legem penã eius
infligendam Sed eciam cõtricionis li
berãs qualitatẽ utriusqz mixturã mi
tis medians temperauit vade inquit Et
amplius noli peccare. Quarto plo- G
rauit dñs lazarũ quadriduanũ mortuũ

170

de sepulchro̅ reuocaret Et tu̅c fleuit
p huius vite miserabili ꝛ multiplici
attediacione Dicit em̅ ihero. epistola
cix. ad tirasiu̅ de consolacione mortis
filie sue Doluit do9 lazarꝫ non mori
ente̅ sed prius resurgente̅ ꝛ flebat a
micu̅ que̅ cogebatur p alijs saluan
dis ad seculu̅ reuocare Ha̅c em̅ domi
nus dans vita̅ miseram ꝛ mortalem
io̅ ingemuit ꝛ dole̅s plorauit qꝫ coge̅
tibus alijs ad vita̅ hostilem amicu̅ de
nuo reuocauit Hec ille. Quinto
plorauit sup iuda̅ qn̅ vltimo cu̅ disci
pulis cenauit Et ibi fleuit culpe in
duracione̅ seu mentis obstinacione̅ Di
cit em̅ Criso9. smone. i. de passione.
Hodie necessariu̅ e̅ fre̅s tractare vo
biscu̅ cu̅ dulcissimus dn̅s in cena no
uissima cu̅ diceret vnus ex vobis me
tradet iude delictu̅ lacrimauit Na̅ cu̅
postea iuda̅ attente oculis aspiceret la
crimatus est ihu̅s vt sic iudas ad pe
nite̅ciā p clemenciam reuocaret. Sex
to plorauit qn̅ post cena̅ vltima̅ in a
gonia orauit ꝛ tu̅c fleuit nostra̅ frag
litate̅ Dicit em̅ beda sup Math. li.
iiij. Disce peccator plangere disce plo
rare disce penitere disce orare Ecce
Magister tuus ter in terra̅ prostra
tus ꝛ lacrimaru̅ profluuio irrigatus ac
qꝫ factus p te in agonia sudore sangu
ineo perfusus prolixius orauit copiose p
orauit pro tue fragilitatis incosta̅cia
sed viscerose orauit pro tue fidei pse
ueracia Oraui inquit pro te petre
vt non deficiat fides tua in te Hec il
le. Septimo plorauit qn̅ in patib
ulo expirauit Et tu̅c defleuit ingra
titudinis magnitudine̅ ꝛ salua̅dorum
paucitate̅. Dicit em̅ orig. de morte

magni regis Ille oculis qui olim
nos plorauerat ꝛ in vita cu̅ in mor
te non cessat a lacrimaru̅ ymbribꝫ ir
rigari Fleuit simul vt estimo i mor
te ꝛ i vita du̅ adhuc attenderet sua̅ gra
titudine̅ ꝛ nostram ingratitudinem.
Sed in cruce profundius plorat du̅ ta̅
to mortis sue p̄cio tam paucos salua
ri conspiceret Hec ille. Iste g. e̅ fons
qui vij. horis in die riuos aquaru̅ ca
piat du̅ vij. vicibus in vita lacrimis
sic inu̅dat vt in se sic verificetur. tre
lamentu̅ Ayn Parco ego plo. ꝛ o
culos m. deducentes aq. Qꝛ longe factus e̅
a me consolator conuertens anima̅ me
am. Capitulum. lxiij.

phe Expa̅
dit syon ma
nus suas et no̅

est qui co̅soletur ea̅ Mandauit dn̅s
aduersum iacob inimicos eius in circuitu
eius Facta est iherusale̅ qs̄i pol
luta menstruis inter eos Prophe in hebreo
interpretatur qꝫ in latino vi̅ fm pasca
siu̅ ihero. sub hoc titulo inquit ta̅ta̅ es
se magnitudine̅ doloris qꝫ no̅ ps̄t expri
mi vinea mee voce ꝛ io̅ exprimit signo
qꝫ non potuit verbo ꝛ gestu menbroru̅
qꝫ non potuit expressione vocu̅. In
cuius signu̅ sic subditur Expa̅dit sy
on manus Glosa interli. proprius dua
ru̅ tribuu̅ scꝫ iude ꝛ beniamyn more p
turientis qꝫ non potuit ore io̅ manu
expressione dolore̅ expressit Expandit enim
ad babilonios vt ad romanos manus
suas sed qꝫ dolebant non amore iusti
cie sed timore angustie ꝛ non p culpa

sed p pena iõ non est qui ꝯsoletur eam
qz pdito deo vero amico frustra que
ritur ꝯsolacio ab inimicis vñ vt ẽ. nõ
est qui ꝯsoletur eam ex oibus caris
eius. Nam vt subdit ibidem. Manda
uit dñs aduersum iacob i circuitu ei
us hostes eius qz ex nulla pte patuit
ei refugiũ Sed tũc verus amic9 nul
lus erat & ois inimicus ꝑcessit i odi
um. vnde tren. ij. Vocasti quasi ad di
em solempnẽ qui terrerent me in cir
cuitu et non fuit qui effugeret qz ses
cũ dñ Josephũ ad destruendũ iherusa
lẽ oẽs naciones in circuitu cũ caldeis
ꝯcurrebãt vñ sequitur Facta ẽ ihe
rusalẽ quasi polluta menstruis inter e
os Sicut em̃ vilis & abhominabilis est
mulier tpe menstruoꝝ ita viles & de
testabiles reputabantur iudei in con
spectu oim inimicoꝝ Et ne hic videa
tur esse crudelitas ex pte dei puniẽtis
S Sed qz p̃cisa cã erat ex pte populi
delinquentis iõ sequitur Sade Ju
stus est dñs qz os eius ad iracundiã
ꝓuocauit Sade interp̃tatur iusticia.
vñ sub hac lrã ꝯfitetur sm̃am dei iu
stissime sup gentẽ scz esse latam Scri
bitur em̃ dan. ix. Justus es dñe i oi
bus que fecisti nobis qz ipietas popu
li irritauit iusticiam dñi Et iõ iust9
est dñs qz os eius ad iracundiã ꝓuo
cauit scz populus. Dicit ibidem. sup ex
od. q os dñi ois hõ dicitur p quẽ spi
ritus sctũs verba scã loquitur. et os
dyaboli oẽm illũ scriptura indicauit.
qui mala verba & immunda ꝓnũciat.
Os ẽ. dñi sunt oẽs doctores oẽs pro
phete. oẽs apostoli sed p̃cipue ip̃e dei
filius qui dicit Jo. viij. Que audiui
a patre hec loquor in mundo Et oris

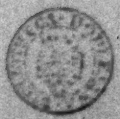
gen. in principio anni. Tũc deus pa
hostili hoi contulit pacis osculũ qñ in
ũginis vtero in crucis patibulo & ad a
nimã in libu misit suũ filiũ Sicut ei
osculo labia ꝯiũguntur ea ita i dei
filio diuinitas et humanitas mirifice
ꝯnectuntur Justus igitur ẽ dñs iu
deos sic puniendo qz os eius ad iracũ
diam vindicte populus ꝓuocauit pro
phetas ꝓsequendo et dei filiũ crucifigẽ
do Scribitur em̃ deutro. xxxij. ꝓuoca
uerunt me in dijs alienis & in abho
minacionibus suis ad iracundiã conci
tauerunt. q. d. Judei p ydolatrie mul
tiplicitatẽ & ꝓphetaꝝ occasionẽ deũ ꝓ
uocauerũt sed per filij sui crucifixio
nẽ & sanctoꝝ suoꝝ ꝓsecucionem ip̃m
ad iracundiam concitauerũt Scriptũ
qz pietas ad oia valet & similia simi
libus congaudent & condolent iõ hois
ad hoiem eciam iusti ad iniustũ sancti
ad ip̃iũ gloriosi ad miserũ inuitat cõ
passionem cũ subiũgit Audite obse
cro vniuersi populi & videte dolorem
meũ ũgines em̃ & iuuenes mei abie
runt in captiuitatẽ vt scz naturaliter
vna & reciproca sit ꝯpassio quoꝝ vna
et eadẽ est nature condicio Jdeo dicit
Audite obsecro. i. anxie rogo vniuer
si populi qui scz non hẽtis cultũ dei &
videte dolorẽ meũ Virgines em̃ & iu
uenes mei qui mundũ peccatis se cu
stodierũt nec hostibus resistere potuerũt
iam in captiuitatẽ seorsum abierunt.
Dicit em̃ Rabi salomon. de lege legen
da. q vt plus inimicẽ torquerent pa
rentes a suis puulis seorsum captiui
ducebantur Vt eciam historice consi
derare illud baruch. ix. Delinquẽ mei
vias asperas ambulauerũt et ducti sũt

quasi hec direptio ab inimicis De dolore aūt huius populi q̄liter eorum romani quosdā occiderūt gladio quosdā feris exposuerūt i spectaculo quosdā p̄cio in seruos sempiternos vendiderūt vilissīo p̄cio q̄ xxx. p denario vno Et q̄liter ipi iudei sic fame torq̄bantur q non solū foetes filij de sinibus pentū extrahebant sed et qualiter pentes suos filios comedebant ū. patuit ca.xxxviij. sup.illo.textu. O vos oēs qui transitis. Capi.lxiiij

C Aph ami

cos meos vocaui et ipi deceperūt me Caph interp̄tatr cōfidēcia Et cōnotat hic ihere.confederacōem quā ihernsalē iniȷt cū egipcijs et assirijs cū moab et amon cū psis et medis et cadm. Dicit eñi doctor de lira q iudea cum istis regnis fedus fecerit cōtra caldeos Sed vt veritatē hēat illud platonicū Aduersitas diiudicat int̄ amicū et inimicū id dicitur Vocaui amicos meos et ipi deceperūt me Et hoc merito in penam peccati iuxta illud ihere.xvij.Maledictus hō qui cōfidit in hoīe et ponit carnē brachiū suū et a domino recedit cor eius q vt supra tactū ē p orig.sup dan.placato deo oīs creatura cōgratulatur irato vero deo oīs creatura inimicatur vñ et sequitur Sacerdotes mei et senes mei in vrbe consumpti scz ferro sub caldeis. et fame sub romanis vel vtroqz sub vtrisqz de fame eñi cōñter seq̄tur q̄a quesierūt cibū sibi non.s. vt saturarentur sed vt in modico quid refice rent et refocillarent animas suas De ferro vero sequitur ca.iiij. Facies sacerdotū non erubuerūt neqz senū misti sunt Et sequitur in textu. Res vide dñe qm̄ tribulor ⁊c. Res interp̄tatur capud. et bñ hic p̄notatur sibe lrē in signū q iudei sic afflicti totā paciencia pdiderūt q̄ ventris cōturbacio et cordis subūsio languorē cāut capitis et merorē mentis Vñ hic locū hz illud Rabi salomonis de lege legenda Et tangit ihere.de obstinacōe iudeoꝝ q iudei et babilonia omni fo conuenerūt ad eufraten fluuium qui transit p mediū babilonie et ibi tristimatim sedentes et istrumēta musicalia sup salices ibidē suspendentes suū infortuniū exiliū et opprobriū cotidie amarius deplorabant Et hic ē q̄d prius pphāuerat dauid in p̄s. sup flumina babilonis illic sedim⁹ ⁊c.propter hanc g.impaciāz lacrimosam dicit ihere.Vide dñe clemēter qm̄ tribulor vehemēter Conturbatus ē eñi venter meus.q.d.tam amarus est dolor meus quasi mulieris parturientis. Iuxta illud ysa.xiij.Oēs manus dissoluentur et ōme cor contabescet et conteretur torsiones et dolores tenebūt et q̄l parturientes dolebunt Vnde et quasi vox parturientis sic sequitur in lamento Subuersum est cor meū in memetipā p pene calamitatē q̄ amaritudiē plena sū pp̄ter angustie varietatem. Nā foris interficit gladius scz corpa exterius verberans et vulnerans et domi mors simul est scz fames et infirmitas viscera dilanians et dilacerans sicut cōñctū est eze.vij. Erit vobis gladius foris ac pestis et fames vigebūt intrinsecus vnde et sequitur.

Sin Audierūt q̄ ingemisco ⁊c.

Sin interp̄tatiōe stridoꝛ gemenāum et bn̄ hic ꝑponitur ꝑ titulo q꞉ tā ve‑hemens erat eius stridoꝛ denaū ⁊ plā ctus gemenaū q̄ sicut ait doctoꝛ de li ra exterius ab hostibus obsidentibus audiretur Et hoc ē qđ ↄnectitur· au dierūt q꞉ ingemisco ego ex multiplici scʒ maloꝝ ꝑpessione et non ē qui ↄso letur me scʒ ex naturali ↄpassione sʒ potius ex hoc exhilarentur ⁊ gaudeant in mortali ꝑsecucione· Et hoc est qđ subdit Oēs inimici mei audierunt malū meū et letati sunt qm̄ tu fecisti Obsidentes eī̄ letantur exterius qn̄ ciuitas obsessa deficit interius · Dicit eī̄ ihero· ad ꝑpositū sup ihere· li·v·⁊ ecā ultiō q̄ nulla ē in ꝑlijs bonorum vel maloꝝ victoria nisi iubente deo ꝑ angelos ꝑsidentes qui hos iuuant illos ↄturbant hos fortificant illos infir‑mant Culpa eī̄ clamante ad celum suscitat deus inimicū vt pie puniat iniquū Hec ille Unde in signū q̄ nō est potētia ñ est sciā vel sapiā non est ↄsiliū ↄtra dn̄m· ⁊ q̄ nulla victoria ab hoīe sed a deo sortit fortunā vel in fortuniū ihere· sic deū alloquitur i la mento letati sunt qm̄ tu fecisti·q·d· nec caldeus captiuauit nos de ꝑterito nec romanus captiuabit nos in futu ro aliqua huāna industria Sed tu so lus oīpotēs hec fecisti cogente iusticia Sed ne triūphantes impie letētur i ruina et suppeditacione pctōꝝ iō sub iūgit ihere· futurā plagā babilonioꝝ Adduxisti diē ↄsolacōis et fient si miles mei Et fm̄ doctoꝛē de lira · et glosam interlineare hic in signū certi tudinis· ꝑphie ihere· ponit ꝑteritū ꝑ futuro vt sit sensus Adduxisti·i·ad‑

duces nobis diē ↄsolacōis cū habebi mus ad ihērusalē reditū libeꝝ ⁊ fient babilonij similes mei q꞉ captiuabunt inceternū sicut scribit baruch·iiij· qui induxit nobis malū rursus nobis idu cet iocunditatē sempiternā q꞉ vt in fra sequitur āno primo cyri regis redi erūt iudei ad iudeā cū magna gloria ⁊ sicut diffuse declarat frecultus ꝑte·i· li·iij· Martinus in cronicis ꝑte impe ra'i Orosius de ormesta mūdi ⁊ iusti nus in abbreuiacōibus trogi libro·i· Sub sardinapallo delicatissiō ipsū ba bilonicū pditū est imperium ymmo sic vastata est ciuitas illa gloriosa babi lon q̄ vt ꝑuidit ysa· fcā est habitacio struconū et draconū ibi saltant pilosi ⁊ vlulant milui al tri alter ad alterū ibi suspirant vlule in dombꝫ delicijs et ibi cubant cyrene in delubris volup tatis sicut pꝫ ysa·xiij· ⁊ xxxiiij· capi· Uñ ⁊ hoc finale infortuniū babiloni orū innuit hic ihere· in lamento tercio de infortunijs iudeorū· Thau In grediatur inquit oē malū coꝝ coram te Hic tangit doctoꝛ de lira vnā subs tilē regulā aureā ⁊ eandē ponit Cris so9·de laudibus pauli omelia vi·vbi ꝑtractat illud pauli ad ananiā princi pē sacerdotū actuū xxiij Percutiet te dn̄s paries dealbate Similiter magi ster historiarū sup actus aposto· Similiter de symone mago ⁊ ihero· sup ihe re· In multis locis scʒ· q̄ sancti com‑ ment maledicere vel ꝑpetrant mala malis non hoc faciūt aīo indignacionis ⁊ ap petitu vindicē sed spū ꝑphetico malū i teritū ꝑuidētes ex diuine iusticie sen tēcia secutur ū talibꝫ talia terminanda cū spū feruido ⁊ verbo acuto denūciāt

pt̄ h[illegible] ... mala
nō desideris [illegible]

uel sic ꝯtinuabit et terciū aduꝰ corrigā-
tur Et sic loquitur ihere. in lamēta-
cū dicit Thau ingrediatur. i. ingre-
diatur omne malū eoꝝ corā te Thau ē
ultima lrā aput hebreos sicut o aput
grecos & z. aput latinos & interptat
consummacio uel ꝓprie lrē sibiē ꝑpo-
nitur ꝑ titulo posteriori tocius alpha
beti hebraici iō ihere. consummacionē
iudeoꝝ et eorū tristiciā iudeoꝝ futu-
rā leticiā fore ꝓphāt cū dicit. Thau
ingrediatur oē malū eoꝝ corā te. i.
oē pctm̄ babilonioꝝ ꝯdēpnabitur ꝑ
te sine pietatis āmiculo. sicut scribit
ihere. xviij. Ne ꝓpicieris iniquitati
eoꝝ & pctm̄ eoꝝ a facie tua non dele-
atur. i. non delebitur et vindemia eos
sicut vindemiasti me ꝓpter iniquita-
tes meas scꝫ eos bonis oībus spolian-
do et pena sensus cruciando Multi enī
gemitus mei. i. exterius & cor meum
merens interius contabescit quasi pe-
nam babiloniorum ex pena iudeorū a
multo forciori concludat fore vehemē-
tem sicut peccauerūt babilonij pecca-
uerunt & iudei & isti cotidie ingemi-
scunt illi nūquam penitebunt ideo de-
us affligit eos sine remissione qꝛ ipsi
afflixerunt nos sine ꝯpassione sꝫ nrm̄
tedium est tꝑale et quasi momenta-
neum manebit qꝛ post lxxij. annos in
iherusalem redierunt Eoꝝ vero tor-
mentum est finale & ꝑpetuum ꝑ-
manebit qꝛ vastata est ciuitas & in-
cole nūquam regressi semper exules
erraierunt Scribitur enim Apoc.
D xviij. Mittent puluerem super capi-
ta sua & clamabunt flendo & lugen-
tes & dicentes Ve ve. ve. ciuitas illa
magna babilon vna hora desolata est
et sustulit vnus angelus fortis lapi-
dem magnum quasi molarem et mi-
sit in mari dicens Hoc impetu mit-
tetur babilon illa magna ciuitas. et
ultra non inuenietur. Unde & iste
passus realiter et totaliter currit.
contra iusticiarios et iudices et con-
tra quoscumqꝫ prelatos & principes
seu legis ministros qui legis sen-
tenciam exsequuntur cum rigore et
crudelitate et puniunt sine pietate.
Unde Iheremias contra tales innui-
it argumentum a multo forciori mul-
ti inquit gemitus mei quasi diceret.
Propter scelera mea iuste crucior.
Verumptamen ex intuitu diuine e-
quitatis et pietatis Quia misericor-
dia domini magna ꝙ non sumus con-
sumpti Sed eorum pena erit longe.
crudelior qui sine ꝯpassione puniūt.
gladio crudelitatis. Unde et hoc con-
firmatur per Ieronimum de obsti-
nacione iudeorum Ubi pertractans il-
lud ysa. xxxiij. Ve qui predaris nō-
ne ipse predaberis Dicit sic peccan-
tem corrige penitētē refoue in causa
tua fide et sustine in causa dei morde
et morere Si oportet innocentem am-
plectere ne pro īsonte condempneris
viciosum punge et percute. ne impie
parens peccatoris virtuosum foue et
refoue ne impie persequens torque-
aris. Dilige proximum et persequere
te semper vicium. Et tamen nolens
persequere et condolens percute qui
enim sic seuit ꝙ perdita pietate cru-
deliter puniat ad eum quem insli-
git penā duplicē ꝯuertit. appellat ad

sciā cū culpa simul ꝙ pena vt ↄdig
nū exsoluat tormentū qui in dei dele
gacōe nō ministrū se ꝓbuit sed tyran
nū Hec ille· Capitulum lxv·

E xpandit sy
on manus su
as et non ē qui ↄsoletur eā ꝛc·Sup
posito sicut prius dcm̄ erat ꝙ ꝑ spon
ꝓprie intelligatur tā ecclesia ꝗ̄ eciā
aia tūc ſm orig·sup exod·Due ma⁹
ecclesie sunt vita et doctrina q̄s mun
das in ↄspcū dei et hoim deberet oīs
ecclesiasticus extollere incessant Ne
cū vita eccāsticoꝝ quasi manus lepꝛ
sa effecta ē ꝑ culpā ꝛ ypocrisim·s· ꝑ
mali cōmissionē ꝛ boni similacionem ꝛ
eē doctrina eccāsticoꝝ q̄si altera ma
nus mōstruosa effecta ē ꝑ ignoranciā
ꝛ heresim scꝫ ꝑ insipiē ꝓlacionē et er
roris multiplicacionē iō non ē qui eaꝫ
ↄsoletur·sed potius vbiqꝫ inuenitur·
qui eā depredetur Dicit eīn beda in
exhor·li·ij·ca·vij·ꝙ saluator eccām ī
mūdo q̄si speculū statuit ꝛ eccāsticos
q̄si ymagines in speculo posuit iō iu
sto dei iudicio ecclesia vbiqꝫ ↄtēpnit
conq̄ritur ꝛ nō auditur qꝛ eius mini
stri fc̄i sunt duces scelerꝫ nō ymagi
nes iītutū sed demōnū stelle erratice q̄
extincta luce grē celū desunt ꝛ in ter
rā corruūt cū iītutes scōꝝ rēnuūt ꝛ
vicia pctōꝝ elegūt et sic eccāꝫ in spe
luncā latronū ↄūtunt ꝛ cecā ·rectores
secū populū in errorē ducūt· hec ille
Vel aliter due manus aie ſm orig·
vbi s̄· sunt actus aie interiores ꝛ exte
riores scꝫ volūtas et opacio vel ſm allex
and·sup mulierē fortē quis inueniet
sunt desideriū ꝛ dep̄ssio Has ergo ma
nus dāpnata aia doloribꝫ exilij īferna
lis viscerose expandit dū q̄si sup̄ qd̄
potuit describi de die in diē anxiata·
suū tormētū dolorose deplāgit· Et qꝛ
vt pꝫ ysa·i·manus eoꝝ plene sūt sāg
uine pctōꝝ iō aia ī tormēto has ma⁹
expādit cū desperacione ꝛ ↄq̄rit cū hor
renda lamētacione Dicit eīn aug⁹·de
vanitate seculi Clamabūt mūdi glo
riosi ꝛ vlulacōes q̄si tonitrua dabunt
ī iferno ꝑpetue plāgentes ↄq̄rentes
ꝛ remordētes et nihil occurret qd̄ eis
soletur·sed nō ē qui ↄsolet eā qꝛ mā
dauit dn̄s aduersus eā in circuitu ei⁹
hostes eius ꝛ ip̄a facta ē q̄si polluta·
m̄struis int̄ eos Sicut colligitur ex
ypocrate de secretis nature et ex ma
cheo de ymagine vniūsi atqꝫ ex phō d̄
aīalibꝫ et ex kirikelad·in abbreuiacōi
bus plinij ꝛ eē sicut tāgit ysid·ethi·
li·xi·ca·i·Menstruū sola mulier int̄
oia creata patitur Et qꝛ mene grece
dꝛ luna latine ꝛ illa passio mulie
bris sp̄ in m̄se sequitur cursum lune
iō tā a luna ꝗ̄ a m̄se dꝛ menstruū·et
sic tradit ihero·sup ysa·accidit hec fe
tida passio ab anno xiiij·ad annū l·
Hoc eē dicit aug⁹·sup geū·ad litām
ꝛ beda similit̄· ꝛ ſm ꝓpter hos ciius
doctoribꝫ colligitur m̄strua muliebria
tā vehemēter sunt venenosa ꝙ huius
modi corrupti cruoris ↄtactus oīum
herbā arescere faciūt oē viride marce
scere cogūt musce statim moriūtur·
metalla ꝑ rubiginē corrūpūtur ꝛ ca
nes si inde gustauerint mox in rabiē
conuertuntur ꝛ rapiuntur Arbores
sterilescūt atqꝫ oia munda ꝛ polluta
ꝑpetua macula nigrescunt ꝛ cū hoīes

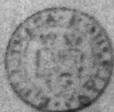
ab ereatore et tam vili et tam venenoso omnis homo pascatur toto tempore quo vivit in matris utero. Hoc menstruum dicitur proprie mortale peccatum quo nichil vilius nihil venenosius quia quicquid intingit peremit. Scribitur enim ysa. lxiiij. quasi pannus mulieris menstruate universe iusticie vestre super quo ieronimus in commento. Mulier menstruata est voluntas seu anima sanguine criminum deturpata si totum omne bonum pauperibus distribueritis omnia propter christum terrena relinquens te continua penitentia maceraveris et si quicquid boni agunt homines tu solus faceres et peccati affectum retineres quasi pannus menstruate iustissimo oculo sic abhominabiles et detestabiles sunt omnes iusticie tue coram domino sic enim immunda est anima peccatrix inter omnes creaturas sicut sola mulier menstruata inter omnes bestias que cum mundum lunarem semper sequitur merito ad illum locum deducitur ubi inter monstra demonum non solum omni mense sed toto eterno tempore sub menstruo culpe anima torquebitur et opprobrio pene cruciabitur et lamentabitur sed nec curabitur nec quisquis eam consolabitur Hec ille Sed in his omnibus testatur ieronimus quod iustus est dominus quia os eius ad iracundiam provocavit Dicit enim Joachim super apocalipsim tunc anima peccatrix os altissimi blasphemat et provocat quociens rationem conscientie et ordinationem ecclesie et seriem sacre scripture que ore dei dictata sunt negat vel non acceptat Cave cordis culpam si vitare vis divinum odium sententiam Hec ille. Sub eodem namque consilio anima dampnata subiungit in lamento Audite obsecro universi populi et videte dolorem meum Hic ieronimus pietatis inductivum apponens dicitur quod etiam infernales quod ad dampnatos dilatatio refecantur non scilicet ut contra iusticiam a penis liberentur sed quod propter culpam perpetue torqueantur. Habent enim dampnati ecohuersi contra nos naturalem affectionem et vellent propinquos non dampnari quos in mundo ut dilectos et amicos post se reliquerunt Tale nobis forte aliquis amicus dampnatus perdiat consilium unum cum finale iudicium iam imminens supplicium in cuius signum ieronimus dicit. Audite obsecro et cetera. quasi dicat Audite scripturas penas perpetuas comminantes audite doctores ecclesie contestantes audite predicatores denunciantes audite mortuos resurgentes. hec audite obsecro universi populi et videte dolorem meum videte per diligentiam considerationis et pavete per penitentiam contritionis. unde et hic ieronimus in proposito innuit duas conclusiones prima est quod reprobis est condolendum non ut liberentur contra iusticiam divinam sententiam sed quia torquentur per pene vehementiam Et ad hoc est glosa bede luce xvi. Dicunt reprobi a penis ad gloriam sanctorum transire volunt sed non possunt ita iusti per misericordiam et compassionem ire volunt ad positos in tormentis ut eos liberent sed non possunt quia et si iustorum anime in sue nature bonitate misericordiam habent tamen iam tunc sui auctoris iusticie coniuncta tanta rectitudine constringuntur ut nulla ad reprobos pietate moveantur Hec glosa videtur includere opposita quia si possent descenderent ut reprobi liberarentur et est dicendum sic quod tanta rectitudine constringuntur quod nulla compassione moventur. Tamen quod ex glosa colligitur quod habita consideratione ad motum nature vellent eos malis omnibus liberari sed habita consideratione ad motum

iusticie vellent eos liberari· et sic do-
lent quod torquentur non tamen sic condolent
vt simpliciter liberentur Secunda conclu-
sio est quod dampnati diligunt amicos et pro-
pinquos viuos Est enim amor natu-
re quo omnis bestia fertur in obiectum
vtile et delectabile et est amor obedientie
quo angelus et homo fertur in obiectum
sibi simile propter preceptum iusticie Pri-
ma dilectio est regulata corporalitate secun-
da dilectio est informata caritate primam
habent dampnati sed non secundam sicut pla-
patet Luce xvi· Et etiam hoc ponit be-
da in exposicione· li· ij· ca· xx· Non dili-
gamus inuicem vinculo carnalitatis na-
turalis quo etiam azini pullos canes ca-
tulos et dampnati diligunt propinquos·
sed solum in deum amicos et propter deum
inimicos diligamus Et sic intelligi-
tur secundum glosam illud parabolicum· inter
pauperem lazarum et diuitem dampnatum· luce
xvi· Pater habraham mitte queso
lazarum in domum patris mei habeo quin-
que fratres vt testetur illis ne et ipsi
veniant in locum hunc tormentorum·
Amor enim eius voluit fratres sine vi-
tare supplicium sed non erat spiritualis ca-
ritas sed naturalis carnalitas Deque
vocaui amicos meos etc. Dicit enim
augustinus· de vanitate seculi tres sunt amici
qui nos alliciunt sed nos decipiunt mun-
dus caro dyabolus et isti sunt tres amici
dolentis Job de quibus Job xvi. Con-
solatores onerosi omnes vos· Mundus
enim promittit prosperitatem et reddit aduer-
sitatem Caro vero promittit delicias et
soluit tristicias Dyabolus vero promittit
sit sanitatem et soluit confusionem De du-
plici primo de eccle· vi· Est amicus
secundum tempus suum et non permanebit in die
tribulacionis et est amicus socius mense
sed non permanebit in tempore necessitatis
De tercio loquitur quod sequitur est ami-
cus qui odium et rixam et conuicia denuda-
bit Dicit enim anselmus· sermone ij· de morte
Extrema gaudij luctus occupat Se-
rum continuam memoriam dampnati habebunt
quos in mundo prius dampnabiliter di-
lexerunt vt semper per ea et pro eis torqueantur
tur que deo in amore preposuerunt qui-
bus enim membris et modis obiectis a
moribus creatorem offendisti eisdem per cru-
ciatus et ea tibi in omnibus hebis pre-
tiosa in tortores Hec ille Et ad hoc
idem est beda in exposicione· li. ij· ca· v· No-
li male amare ne odias in sempiternum
illud enim in penam tibi perpetue memora-
beris quicquid in mundo prius male
dilexeris Et quod amor aie fecit hic
dilexerit dolor ibi odio insolubiliter
colligabit O misera commutacio eterna pe-
na pro fruicione momentanea in perpetuum ame-
ritudinem incombunt sed non iperabunt quod hic
in instantanea dulcedine sen breuissima
prima eternam requiem reliquerunt· hec il-
le Ex hijs dictis apparet expressius quod
hoc lamentum alludit et condempnate aie. vo-
caui amicos meos et ipsi deceperunt me·
quod sic colligitur ex dictis tullij de amici-
cicia amicos scilicet veritatem in consilio iusti-
ciam in auxilio in angustia compassionem in in-
sticia increpacionem honestatem in aduersi-
tate fermitatem in corrigendo vtilitatem in admo-
nitione et caritatem in dilectione sic scribitur
thren· xxxj· In caritate perpetua dilexi
te scilicet quod non istas scilicet condiciones amicicie
dampnati ceperunt in hijs quos prius male a-
mauerant ideo tam signanter scribitur ibi·
te· in hoc loquitur ad aiam Vocaui amicos
meos et ipsi deceperunt me· Ca· Ieri

Vide domi

ne qm̄ tribulor cōturbatus est vēter meus Hec est vox lugubris aie con- dēpnate in penis lamentātis & geme- tis vlulantis & intabescentis recogno- scentis qs creatorē in pene calamita- te quē noluit cōfiteri in grē libertate Dicit enī ans. i. Cur deus hō c. xiiij & xv. q nichil est min⁹ tollerādū in rerū ordine ꝙ̄ q creatura creatori de- bitū honorē rapiat et non restituat. Honor aūt dei stat in cōgnitionē & sub iectione et iō deus aut sibimet ipi iust⁹ nō erit aut ipotens erit aut ablatus ho- nor soluetur aut pena rapienti tribu- etur igitur aut peccator q debet spō- te soluit aut deus ab inuito p violenti- am recipit qz aut peccator hō subiectio- nē deo voluntate spontanea nec peccā- do exhibet et soluit aut deus eum inui- tū sibi torquendo subiugat et subiciat et sic se dn̄m eius esse se mōstrat q̄d ipse hō voluntate recusat Hec ille vn- de conformiter in signū q rep robi cō- ditorē recognoscunt sub infernali ro- actione quē primo ope negauerant in expectationem mundiali dissolutione ecce sub demonstratione indissolubili. et confusione confusibili dicitur in la- mento Vide dn̄e qm̄ tribulor et con- turbatus est venter meus. Nam quo ad terciam ptē lamenti dicit Orig. su- per leuit. li. iij. q locus ad locatū se habet sicut venter ad fetū generatū Et sicut docet Ihero. li. v. sup eze. Dicit clauditur fetus in vtero. sic claudetur impius in inferno in quo more parturientis sustinebit terribiles et ineffabiles passiones Dicit g. dāp- natus in inferno quasi paruulus in pe- nali vtero Vide dn̄e qm̄ tribulor con- turbatus est venter meus Vel aliter Conturbatus est venter corporaliter venter meus pp̄ter punitionis passio- nem et penarū innouationē Dicit eīn phūs & ypocras de secretis nature. q natura odit subitas mutationes & tn̄ sicut supadditur Job xxiiij. Ad calo- rē nimiū transibūt dāpnati ab aquis niuiū Dicit igitur dāpnatus contur- batus est venter meus. ex contraria passione Subuersum est cor meū in memetipa ex cōfirmata desperatione qm̄ amaritudine plēa sum ex infini- ta afflictione nā foris interficit gladi- us. i. pena sensus sub acerbissime pa- ssionis violenta vehementia. & intus mors simul est. i. pena dāpni ex visio- nis beatifice continua carentia q̄d ex- terius in corpe & om̄e genus langua- ris & interius in corde est om̄e genus doloris Foris g interficit gladius & intus mors simul est Dicit ihero. li. xviij. sup ysa. sup illud ysa. lxvi. c. in gladio suo ad om̄ē carnē q̄d quicquid punit quicquid percutit quicquid fla- gellat quicquid vulnerat. quicquid mortificat in sacra scriptura gladius nūcupat. Foris g interficit gladius. Audierūt g scz demones ex furore indo- mabili qz i gemisco ego. s. i corpe pas- sibili & nō ē qui cōsoletur me signo cō- passibili imo oēs inimici mei scz demones insidiātes humano generi Audierūt malū meū ex pctā & culpa cauilantes letati sūt ex obstināta malicia qm̄ tu dn̄e fecisti ex vlciscēnti iusticia. s. z perhibere addux- isti die cōsolactiōis. s. iudicij̄ i gra & fiēt similes mei scz viuentes adhuc i mā

pa Sed qz ẜm ihero· de obstinacione
iudeoꝝ in ergastulo inferoꝝ inter de̅
mes & hoies ppetue resonabūt maledi
ctiones & ꝯtenciones Jdarco in huiꝰ
modi ꝯtestacionē subditur in lamen
to Jngrediatur oīe malū eoꝝ coraz
te·i·oīe malū demonioꝝ quo dāpnati
sumus & cruciati ꝯpeat corā te in ex
tremo iudicio ꝓpter ẜmam tristiorem
et vindemia eos sicut vindemasti me
ꝓpter iniquitatē meā scz genus tuū
fili dauid de demonibus vindica per sup
additam passionē & penā ampliorem·
D Dicit eñ ambro· de incarnacione pol
licia malignoꝝ spūum cū dei filius i
mundū venit excitit pturbata in cuiꝰ
morte dissipata erat & dissoluta sed in
eius tremendo iudicio plenius vasta
ta erit & arcius cruciata Nam ange
li reprobi qui cecidernut vsqz ad iudi
cium nr̄o quasi aereo lumine pfruunt
sed postquā tonitruū terribile ex ore
crucifixi sic ẜmam fulminauerit Jte
maledicti in ignem eternum expellen
tur spūs reprobi ad tenebras exterio
res & includent[...] in inferioribus ter
re nequaquā vltra vagabundi. Hec
ille Jngrediatur ḡ·oīe malū eorum
coram te et vindemia eos sicut vinde
miasti me Multi eñ gemitus mei &
cor meū merēs Nā demones obstina
ti fremunt ex furoris seueritate & eū
cun potenter premunt ex malicie im̄
sitate Quoābrem hoies ꝯdempnati i
fine contremi[...] pro tormentis penarū
& ꝯtinue [...]gemunt & fluentis lacrima
rum Sicu· scribitur Job xxiiij· Ec
ce gigantes gemunt sub aquis·q·d·
qz fletus ppetuantur ideo gemitꝰ ꝯ
tinuantur vnde & fiunt ibi fletus qua

si fluidi fluctus dicit eccle gigantes ge
munt sub aquis Multi ḡ gemitus mei
et cor meū merēs· Capi· lxvij

a Expandit sy
on manus su
as et non est

qui ꝯsoletur eam Syon ẜm remigiū
interp̄tatur speculū et huius respectu
ad cuius spectaculum syon simul con
notat matrem et filiū ibidem eñ ad
oculū vtrūqz fit speculū amoris et do
loris Filius eñ in patibulo expandit
manꝰ suas ad ꝑliandū ꝓ amicis & sup
plicandū pro inimicis ad placandum
interhoiem & demonē & ad pacifican
dū deū & hoiem ·i· ad mercandū mor
tem p vitā et ad reuocandū exulez ad
patriā ad ꝯcomitandū et ad ꝯducēdū
in trāsitu mortis reū ꝓ piculo [...]
[...] insidiatoris & ad demrcādū et defen
dendū in li· legis figuras fidelis am
ris ad instruendū remigantē iuxta re
gimē viroꝝ de regula suauis virtu
tis & ad reducendū oberrātē a ꝑcitu
piculoꝝ ad semitā eterne salutis· vt
sic de dei filio manus expandente in
patibulo locū hēat illud ysa· lxv· & ro
ma· x· Expādi manus meas tota die
ad populū nō credētē sed ꝯtradicentem
mihi qui ḡdit p vias nō bonas sz pꝰ
cogitacōes suas Sedo expādit mater
manꝰ suas et nō ē qui ꝯsolet eā· Ex
pādit nuꝫ manꝰ ex amore ad tractan
dū & ad reclinādū dei filiū incarnatū· sz
iā expādit ex dolore ad eūdē alleuian
dū & ad liberādū eūdē cum ꝯclamatiō
Expā· ma· su· ad ꝯplectēdū patibulū

ꝫ ad amplexandū filiū Expandit manus suas ad extrahendū clauos ferreos ꝫ ad osculandū pedes sanguineos Dicit eñ bernū. in meditacionibz Iuxta crucē stabat mater vultu tristissimo intuens pendentē natū in patibulo pedibus qz nisus in altū manibus leuabat amplectens crucē ruens in oscula et ex qua pte sanguinis vnda rigabat illic se mater ardens anxia ingerebat vt ipm valeret amplexari palpitantē in patibulo quē dudū vbere viuido lactabat in gremio et licet non poterat volebat tñ in lignū altū erigere manus Sperat amor multa que raro vel nūquā pficit pūt posse deduci ad effcm̄ ꝫ amor ipaciens cūcta credit cedere. ad effectū volebat ꝫ mater amplecti xp̄m in alto pendentē sed manus frustra ꝓtense in se ꝯplexe redibant eleuat se a terra tangere dilcm̄ vt saltē sic doloris sui mulceat aculeū Sed cōtingere nequiens mēbra virginea ad terrā cū ipetu collisa iacūtur membra materna ita ꝓstrata iacent in mēso merore transfixa et diro dolore depressa Sed eā cōpellebat erigere immensa vis amoris accēsa In ipetu ꝫ suo surrexit amoris ꝫ iterū visa ē attractare filiū sed dolore sauciata marcrioqz defessa terram relisa repetebat O crudele tormentū O ꝫue martiriū O frequens suspiriū O lāguēs pectus virgineū Hec ille. Expandit igitur syon manus suas et non est q consoletur eam Mandauit eñ aduersum Iacob in circuitu eius hostes eius vt eciam veraissime dicat. Audite obsecro vniuersi populi et videte dolorem meū Dicit eñ hildefons de sūo

visū ꝙ tunc maria mestissima tunc infinite doluit sed tamē preseruata mori non potuit quando deum vnicum dilectum filium videret ad columpnam nudum ligari funibus nodosis flagellari velari colaphizari subsannari opprobrijs confluētibz coronari spinis penetrantibus cruentari riuis decurrentibus transformari sub penis inundantibus conspui crucifigi irrideri ab vniuerso populo atqz eum ipsum audiret ex intimis visceribus suspirare. et cerneret caput cruentatum se lacrimose inclinare ꝫ constrictum in crucis triangulo spiritum emittere cum clamore valido Hec ille. Tunc gestus virgineos ꝫ maturitatem puellarem maternus meror ꝫ dolor nimius transformabat vt vere contēplans filium dicat Audite obsecro vniuersi populi ꝫ videte dolorem meum. Dicit enim Bernhardus in dictis. capitulo septimo. Dolor nimius non deliberat causam non acceptat non regulatur non recommendatur racionem nō consulit dampnum non metuit cōsilio non acquiescit lamento non quiescit modum ignorat et ordinem ꝫ illud tantummodo et omnino appetit. quomodo satagente animo vel careat qd se dolet habere vel habeat quo se dolet carere Hec ille. Et ideo maria hanc experta passionem dicit Audite obsecro ꝫ cetera. Dicit enim origenes. de Morte magni regis Hec vnica mater nesciuit modum in dolore. Quia non habuit finem in amore. Omnes excessit in dolendo. quia omnes transcendit in diligendo qꝛ ei tm̄ amauit quantū potuit id tm̄ doluit. D

q plus dolore non potuit Hec ille.
vnde quidam deuotus Dera nō su-
stinent dolorem virginis sol flentem
addinat iactum luminis terra cōtre-
muit vi tanti fluminis mundus imu
git planctu plorātis Dicit eīm berti.
in meditationibus Tunc tremuit ter-
ra tūc sol sua lumina clausit merre-
bant qz poli lugebant sidera cūcta.
Finduntur lapides scinduntur sa-
scia tēpli oīne suū Jubar amisit luā
dolēdo Tūc cogita qualis dolor matrē
insurrexerat vbi sic insensibilia cūcta do
lebāt Nēpe nec ligua loqui nec mēs
valet excogitare quanto dolore efficie-
bantur viscera virginea marie me-
stissime matris tota eīm liqfiebat aīa
eius facies palluit rosea emarcuit.
cutis candore viuida et sub cruce collis-
sa atqz filij guttis sanguineis purpu
E rata rubus cruore cōspersa Audite g
ēc. ymmo vide dn̄e qm̄ tribulor cōtur
batus est venter meus Dicit eīm be-
da de ymagine mundi li. iij. ca. ix. q
nūquam fatigata fuerant viscera cu-
iusuis parturientis sicut transfixa fue
runt viscera marie filio cōpacientis.
Unde quidē deuotus ihū pijssime ma
tri cōpatere pre visceribus puelle te-
nere Que queso meruit maria sce-
lere tante tristicie tor[il]i vulnere Di
cit eīm ypocras de secretis nature qz i
magno dolore cruor cordis suā sellaz
ebullit Cū g. nullus vt maria doluit
videtur q penis torrūdenter ad plez
exterius fletum p fletu interius cru-
ciatū p cruore quasi tributū mortis
intimius exsoluit vt vere sic plangat
ad prolem in patibulo Vide dn̄e qm̄
tribulor cōturbatus est venter meus

et torsionibus doloris subuersum est
cor meū in memetipa et ebullicioni-
bus cruoris et sic amaritudine plena
sum ex passionibus languoris. Nam
foris interficiat gladius crucis p filia
lem passionē et intus mors vnchi si-
mul est p maternalem cōpessionem.
Multi eīm gemitus mei i pectore pal
pitante et cor meum merens ex dolo
re mortificāte Et hec ymaginacio co
losē capit ex orig. in illo s. de morte
magni regis vbi pertractans illud sy-
meonis ad mariā Tuam ipsius aiam
ptransibit gladius dicit sic Ecce gla
dio sanguineo mater pfoditur cuius
filius repletus angustijs saturat op
probrijs cū clamore intimo in cruce
emoritur Considera formam patibu
li et inuenies figurā vibrati gladij.
O quot gemitus virginis quot ma
tris vulnera dū hoc gladio cernit con
scisa oia vnica membra Hic est gla-
dius qui pertingit ad diuisionem ani
me et spū s prolis pimit carnē et ma
tris pertransit mentem Filius cla-
uis configitur et gladio mater trans
figitur Hunc gladium acutissimum
acem habentem geminam continue i
manu tua retine Et hoc thau terribi
li omnes infernales potestates per-
territi conuicti dissilient a facie tua.
Hec origēs de morte et passione dn̄i
nostri ihesu xpi. Qui cum deo patre
et spiritu sancto viuit et regnat deus
gloriosus Cui sit honor laus et glo-
ria salus et gratiarum actio per cun-
cta et interminabilia secula seculorū
Amē. Et sic ē finis huius opis mo
ralizati sup ca. i. treno; ihere. pphe Jn
cipit treno; Capitulum scdm.

184

A Leph quõ obtexit caligiẽ in furore suo dominus filiã syon proiecit

de celo in terrã inclitã israhel et non ẽ recordatus scabellũ pedũ suorũ in die furoris sui. Hoc capitulũ sm sicut et primũ principaliter diuiditur i xxij partes iuxta numerũ xxij. lrãrum in alphabeto hebraico et sm ihero. eplã ad marcellã de hebraicis elemẽtis hoc sm capitulũ h9 lamentacõis sic et primũ sub carmine prophetico. et sub languore traiedico et sub colore poetico metrũ saphicũ et heroicũ comma concludit Et quia sm bedã in exhos. li. ij. c. i. nõ ẽ vnũ u bũ supfluũ nec aliquod diminutum nec vnus apex nec vnũ Iotha sine certa significacõe in scriptura. iõ xxij. lrãs hebraicas hui9 scdi alphabeti alio mõ quam prius credo esse intitulatas et aliter estimo exponendas Aleph. i. sm ra bi salamonẽ de lege legenda Hic intelligitur iusticia vindictẽ sicut in primo alphabeto interptabat negligencia doctrine vnde et iste est intellectus ihero. vtrũqz capitulũ copulando quia propter contemptum et negligenciã salutaris doctrine iusticia vindicte cogẽte iudei corruerũt sub infortunio ruine Dicit ergo Aleph qd sonat latine iusticiaz vindictẽ. q. d. quia nullũ malũ trãsire potuit ipunitũ sicut eciã nullũ bonũ irremuneratũ. Ideo quia iudei intense peccauerũt nec tñ condigne penituerũt sub iusta vindicta conciderũt cuius in signũ sic subiũgit Aleph quõ obtexit et c. q. d. Quõ tã desolate tã inopinate tã vltimate dñs in furore suo. i. sm lirã in iudiciali effectu sue iusticie filiã syon. i. iherusalẽ obtexit caligine punicõis et vindictẽ meroris et tristicie vel ad lrãm sicut tradit Rabi salo. et tangit ihero. in comenta. quãdo iherusalẽ sub rege sedechia a caldeis capiebatur contigit per triduũ nubes densissima vt nubilũ caliginosum totũ oppidũ obscurauit ita vt propugnantes super murũ vix hostes cernerent extrinsecus oppugnantes Quãobrẽ signanter dicit Quõ obtexit et c. q. d. Ecce i signũ iustissime vindicte dñs iherusalem obtexit monstruosa caligine proiecit de

B celo in terrã. i. de sacerdotali et regali sublimitate in captiuitatẽ inclitã israhel. i. iherusalẽ quæ metropolis erat totius regni israhel inclitã quia inibi viguerũt reges et pontifices lex populi et cultus dei Sed eã proiecit quo ad edificiũ in terrã propriã quia ignium flãmis incineratã vel eã proiecit quo ad populũ in terrã alienã quia in caldeã captiuatã et desolatã sicut predictũ erat eis ysa. xxvi. Habitantes in excelso curuabit et ciuitatẽ sublimẽ humiliabit. Humiliabit eã vsqz ad terram et vsqz ad puluerẽ detrahet eã Vñ et sequit Non est recordatus et c. lira erat in teplo propiciatoriũ quasi sedes dei et archa i propiciatorio quasi scabellũ pedũ dei Nã sicut pz exo. xxv. Deus ostenit appere in teplo sup propiciatoriũ inter duos cherubim Hic recordauit per furore dñi quia nullo passio cadit in deo quid

vi9 impassibilis ē nec ꝓprie cū ira pu
nit vel patit cū furore sicut scribit
sapiē xij. Tu dn̄ator virtutū cū omi
tranquillitate iudicas Dicit em̄ beda
de diffi. Furor est cū motus fluens
extra rōez solo fertur impetu passio-
nis Idem vbi supra diuina ira ē ad i
piū puniendū tranquilla vindicē insti
tucio et iusti iudicij inflexibilis ꝑmu
cio atqꝫ iusticie clemēter ꝺminantis
fixa ꝓscriccio vnde et benignus deus
clemens pius et misericors dicitur i
scriptura irā hēre ꝫ furorē ꝫ huius
modi qꝫ signa taliū passionū ostēdit i
effectu et quasi ꝑ modū iracūdi diffi-
nitie sm̄e iusticia ꝺpellente pctōrez ꝑ
cutit pimit et ꝺdēpnat vn̄ et oēs pū
cule scripture sacre q̄ aliqꝫ passionez
indignacionis vīr inferre deo dn̄t sic
intelligi sicut mgr̄ historiaꝝ exponit
illud gen̄. vi. Penitet me fecisse hoi-
nē. q. d. Faciā qd̄ facere solet hō pe-
nitēs opis sui delet em̄ qd̄ fecerat vn̄
et sensus ad ꝓpositū talis ē Non est
recordatus scabellū pedū suoꝝ in die
furoris sui. i. non est recordatus ad
miserendū scabellū pedū suoꝝ quod
erat tēplū in signe salomonis. in die
furoris sui qn̄ scꝫ decreuit inferre
sūmam iuste punicōis. Aleph interp̄
tatur iusticia vindicē ꝫ est sensus qꝫ
viri ecclastici iugū legis abiecerūt. fe
dera baptismi diruꝑūt pactū ꝓfessionis
non tenuerūt sed nodū voti dissolue-
rūt iō iuste in penā pcti apud laicos
ꝺdēpnātur ꝫ tā apud minores ꝙ a-
put maiores in oculis oim viluerunt
Et hoc est qd̄ sic ꝓphā ex dolore et
stupore q̄rit Quō obtexit caligīe zc.
q. d. Heu cū ꝑuersita pn̄tibus appē-

sotūc amorosa doloꝝ colligo tūc dele
ctabilia tristabilibus applico tūc eli
gibilia fugibilibus associo. qꝫ ūtuosa
viciosꝫ copiō prius em̄ innocentes et
iusti iā impudici ꝑuaricatores et mini-
stri Quō g̃. obtexit zc. q. d. dies grē
in noctē culpe vertitur lucerna sciens
cie extinguitur ministeriū altaris pol
luitur fides ecclesie ꝑ hereses abripi
tur oleū caritatis ꝺsumit in lempade
ꝫ sacrificiū sanctitatis ꝺfundit publi
ce Et sic respū rarie culpe ꝫ multi
plicis miserie eclipsata est luminosa ec
clesia et opprobrij obtecta caligīe Et
qꝫ dicitur obtexit eā dn̄e Notandum
sm̄ ans. de cas. dyaboli c. i. ꝙ non so
lū ille dicit facere aliqd̄ eē aut aliqd̄
non esse qui facit vt sit qd̄ non ē aut
vt non sit qd̄ est Sed etiā ille qui p̄t
facere vt non sit aliqd̄ ꝫ non facit di
citur facere esse ꝫ qui p̄t facere vt a-
liqd̄ sit et non facit dicitur facere non
esse. non em̄ ille tm̄ dicitur facere ali
quez esse nudū qui eū despoliat sꝫ eci
am ille qui spoliantē eū ꝓhibere possꝫ
et non ꝓhibet ille tm̄ dicitur hoc face
re ille vero ꝓprie Hoc mō dicit de9
multa facere q̄ non facit vt cū dicitur
inducere in tēptacionē cū non defēdit
a tēptacione cū possit. et sic dicitur fa
cere non esse qd̄ non ē qm̄ cū possit n̄
facit esse Nā ꝫ cū quasi iratus destru
endo aliqd̄ aufert esse non est ab illo
non esse. sed illo tollente redit sui qd̄
ꝑstiterat qd̄ ab eo ꝑuabatur vt esset
redit in non esse qd̄ non ab illo. sed a
se anqꝫ fieret hēbat Dici ab aliquo
repetis tunicā ꝙ illi nudo spōte ad
tēpus cū ꝑstiteras non hꝫ a te nudi-
tatē sed te qd̄ tuū erat tollēte redit

in illud q̃d erat añ̃ a deo induceretur sicut g̃. a sũmo bono ñ ē nisi bonũ̃ oē bonũ ab eo ē ita a sũma essencia ñ ē ni si eēncia ꝫ oīs eēncia ab ea ē hec ille. Iste g̃ modus loq̃ndi freq̃ẽtius volui tur in scriptura vñ g̃ sensus in ꝓposi to talis est Quõ obtexit .i. obtegi p̄mi sit dñs eccãꝫ culpa g̃ ignorãcie ob tenebrari caligĩe g̃ obnubilari Dicit eī Ierō. de obstinacõe iudeoꝝ. ꝗ tria ꝑtinent ad vivos eccãsticos q̃ caligo criminis obfuscavit .s. exēplaris exte rior ɔuersacio ad proximũ realis sui huiliacio quo ad scip̄m. g̃ ɔtinua cele stiũ ɔtēplacio quo ad deũ. hec ille Sꝫ in signũ ꝙ non hec sed eoꝝ opposita eccãsticis incorpant corrñ̃denter sic i textu hec tria deꝑdita deplorant Nã ɔtra primũ q̃d est caliginosa ɔuersa cio sic clamat cũ merore Quõ obtexit .i. obtegi ꝑmisit caligĩe .i. ꝑ vitã vi ciosa n g̃ ɔuersacionẽ criminosam .q. .d. illud infra ca. iiij. Quõ obscura tũ est aurũ mutatus ē color optim9 Cõtra 2m ꝙ est terrena inclinacio subdit ꝓiecit in terrã .s. ꝑ terrenã ad hesionẽ Cõtra terciũ q̃d est ficta sui huiliacio ɔcludit g̃ non ē recordatus g̃c. illũ scꝫ qui se humliat habitu et non affectu Vt sicut ꝓbat ierō. sup̄ terciã ꝓphãm Aia iusti est sedes sapi encie incorrate aia pctõris ē cathedra dyaboli g̃ thronus ɔcupiẽ reprobate Illñ inferꝫ deus ordinibus angeloꝝ hic ɔprimet dyabolus ɔmēcis deõnice tũ quē mox vt ꝑnauerit calcaribus cõ fusibilis mortis et ꝑnẽcis pene pedi bus hostilis ille hostis ɔculcando con culcaret si illũ se rec̃ deo indulgente ꝑ ꝑniam expcãnte cũstos angelus ñ subtraret Hec ille Qui g̃ ceciderit surgat g̃ non adiciat vt cadat q̄z non est recordatus deus sca. ꝑ. su. In die su. sui. Capitulum. lxix.

Leph quõ obtexit caligi

ne g̃c. Aleph scꝫ de sui natura inter ꝑtatur vindicta vel iusticia vindcẽ et de sui figura reꝑñtat quatuor angu los in signũ ꝙ iusta vindicta quadru plẽ se extẽdit Dicit eni seneca in de clamacõibus li. i. In vindicandis iniu rijs g̃ pctis puniendis lex hec tria ꝑtẽ dit g̃ quartũ supaddit ideo eñ puit aut vt eũ quē punit emendet aut in to corrigibilẽ ɔtinue cruciaris ꝑpetuum pctm̄ ꝑhenniter puiat aut pena eius ceteros reddat meliores aut vel ma lis sublatis ceteri iusti maneãt secu riores vñ et corrñ̃denter i quolꝫ sen su vindcã cũ aleph ɔquadrat Histo rice eñ iudei puniti sunt in seipis g̃ i filijs g̃ in suis mobilibus g̃ i nobili bus q̄z ipi trucidant filij cruciantur diuicijs spoliantur edificia incinerãt et ꝑrimonia ꝑ inimicos occupantur. Allegorice vero eccãstici iusta vidcã iiij. puniunt. ꝑriõ ꝑ excecacõeꝫ g̃ vici lacionẽ pctõꝝ Dicit eñ grego. xxv. mora. ca. x. Omne pctm̄ q̃d ꝑ ꝑniam citius nõ diluit ipo suo pondere mox ad aliud trahit vñ non solũ fit pctm̄. sed pctm̄ g̃ cã pcti Ex illo quippe vi cio culpa subseq̄ẽs orit ex quo mẽs cecata ducitur vt peiꝰ ligetur ex a lio. pctm̄ vero q̃d ex pctõ oritur iam nõ solũ pctm̄ est sed pctm̄ g̃ pena pce nis q̄z iusto iudicio oipotẽs cor pctõris

obnubilat vt p̄cedentis pcti merito
caā in alijs cadat Et hoc quippe agi
tur vt culpis culpe feriant ꝛ ip̄a in-
crementa viciorꝫ fiant suppliciaꝫ pe-
na peccatorū Hec ille Aliqñ vero pu
niūtur p exprobracōez et psecucōez ꝑlap
sorꝫ Dicit eñ ihero· de obstinacōe iu
deorꝫ q̄ ꝓpter pctā ecclīasticorꝫ prin-
cipes prīnciarꝫ sunt pseatores eccia
rū ꝛ q̄ fideles sunt ifideles · iō iusto
dei iudicio anxiantur p malos ꝛ ifide
les Hec ille Aliqñ puniūtur p ꝯfu
siones tpaliū infortuniorꝫ Dicit eñ
ambro· in ꝓmone de milicia xp̄iana ·
seu eplā ad abbatē adrianū q̄ tpe suo
ꝯgregata sinodo sacerdotū i gnena ec
clesia corruit ꝛ opp̄ssit vniūsum clerꝫ
laicis illesꝫ euadentibus Aliqñ puniū
tur p inuasionē malignorꝫ spiuum Di
cit eñ Martinus i cronica pte pontifi
cali q̄ tpe adriani pape ꝛ caroli impa
toris in monasterio sancti martini ce-
lati erant monachi ꝛ lasciui vñ cernē
te vno monacho dormitoriū intrauerūt
duo demōnes et oēs monachos morte
subita extinxerūt ip̄o solo excepto qui
ne cū ceteris moreretur tpe piñe.
intimus postulauit ꝛ vix optinuit q̄
periit ꝓpter ferocitatē demōnorꝫ Tro
pologice correspondenter ad aleph vindi-
cta in dāpnatis q̄druplr̄ exercet· In
igne eñ inflāmantur et aere obscurā
tur ex aqua ꝑpetue lacrimātur et in
terra horride macerantur Quo ad
ignē scribr̄ ysa xlvij· Ecce facti sunt
quasi stipula ignis ꝯbussit illos ꝛ nō
liberabūt aīam suā de manu flāme ·
Quo ad aerē dicit hic Ihere· Quō
obtexit caligīe ꝛc· Dicit eñ btūs Iob
ca· xiiij· Dimitte me dñe vt plangā
paululū dolorē meū anteq̄ vadā ad ter
rā tenebrosam ꝛ opertā mortis caligīe
sup quo dicit grego· ix· mora· ca· xxx
iiij· et xxxvi· Infernus ē terra misie
ꝛ tenebrarꝫ vbi nullus ē ordo sed sem
piternus horror inhitans · q̄ quisq̄s
in eā descendit nequaquā ad lucē re-
dit illa eñ vltrix flamma viciorꝫ ꝯcre
macionē hꝫ sed lumen non hꝫ ille eñ
ignis ad ꝯsolacionē nō lucet ꝛ tñ vt
magis torq̄at ad aliq̄d lucet nā seq̄ -
tes quoqꝫ suos secum in tormento ·
flamma illustrante visuri sunt ·
quorū amore deliq̄runt quatenꝰ qui
eorꝫ vitā carnaliter ꝯtra p̄cepta ꝯdi
toris amauerāt ip̄orꝫ quoqꝫ interitꝰ
in augmentū sue dāpnacōis eos affli
gat· Quo ad aquā scribr̄ Math· xxv
Ibi erit fletus ꝛ stridor dencū q̄d p
tractans Alex· necham ꝓmone ij· de
mortuis ait In tenebris mortis coti
die flebunt q̄ ꝑpetue dolebūt q̄ coti
die penitebūt q̄ oē spe ꝑpetue care-
būt q̄ in varijs tormētis ꝑpetue per
manebūt Hec ille· Quo ad terram
scrit̄ ysa· li. Videte sub terra deorsū
Qd ptractans beda in exposita· li· ij·
ca· xv · Terrā inquit est cētrū vniu-
sitatis creaturarꝫ et eius mediū est
sub ea eo q̄ marīē est a celi circūferē
cia Vide ḡ· sub terra deorsumꝛ quid
inuenies nisi infernū ibi includūtur
reprobi a celi ciuibꝫ elongati ibi rele
gantur nequaquā solē aut lunā aut
astra micācia in mortis carcere ꝯtē-
plantes post diem iudicij sunt visuri
Eiusdem sniē est grego· xiij· mora ·
ca· xiiij· quasi in fine libri sup illud ·
Iob In ꝓfundissimū infernū descen
dent cūcta mea Quantū ad celsitudinē

celi aer iste caliginosus inferius est.
quantū ad eiusdē aeris altitudinē ter
ra q̄ inferius iacet infernus ē quātū
vero ad ipsius terre altitudinē illa o⸗
ra inferni que supiora sunt alijs re⸗
ceptaculis inferni ꝓprie designantur
infernū ꝓfundissima qz qꝺ aer ad ce
lū et terra ad aerē hoc infernorū su⸗
pior sinꝰ ē ad terrā Hec ille Ex
hijs ḡ pz quadruplr̄ quadratura hu⸗
ius lr̄e Aleph que sonat latine iusti
ciā vindicē figurā vindicē quadripdite
hz primo in sensu hystorico ex pte iu
deoꝝ ſo in sensu allegorico ex parte
xp̄ianorū Tercio in sensu tropologico
ex pte dāpnatoꝝ In cuius signū et
dolendo et stupendo ꝯquerendo ⁊ ꝯpa
ciendo ihere. sic exclamat Aleph. quō
ḡ rōnem q̄cas punicionis ꝑpetue rn̄⸗
det tibi pena pro scelere ⁊ iusticia ꝓ
iudice hoc em̄ necessario fixit libera
iusticie vt nūquā sit dedecus culpe si
ne decore vindicte et vt nūquā adhe⸗
reat deo in pria qui nūquā ei adhesit
in via vn̄ Augꝰ. ſmone lv. voluine
.i. venite bn̄dicti patris mei ⁊c. Di
cet hijs qz dextris erūt et tūc oīmibz
aspicientibus ostendet dei filius liuo
res ⁊ fixuras clauorum in ipso dn̄ico
corpe qꝺ pro nobis vulneratū est Et
sic peccatoribus exprobrando dicet ego
te hō de humo terre manibus meis
formaui ⁊ in padysum qꝺ non mere⸗
baris collocaui. Sed tu me meaqz
iussa ꝯtēpnens deceptorē sequi malu
isti vnde ⁊ iusta pena dāpnatus eter
nis supplicijs deputatus es Postea
tui misertus carnē assumpsi ⁊ i ter
ris inter peccatores habitans ꝯtume
lias et ūbera colaphos et sputa passꝰ
vt tibi dulcedinem padysi redderē ace
tū cum felle gustaui sentibus corona
tus cruci affixus lancea vulneratus .
mortuus ⁊ tūilatus ad inferna de⸗
scendi vt te in padysum reducerem.
Agnosce ḡ. ipietas huāna q̄ pro te
ptuli Ecce liuores quos pro te susce
pi ecce clauorū foramina quibus affixꝰ
us i cruce pependi suscepi dolores tu
os vt te sanarē penā tuā vt gloriam
darem mortē tuam vt tibi vitam re⸗
staurarē Hec oia sustinui Quid de
bui ergo vltra facere qꝺ non feci Di
cite ḡ vos nūc quid ꝓ me passi estis
aut quid ꝓ vobis boni egistis. Ecce
expectaui vos ad pn̄iam ab inicio seculi
⁊ iō non potuit iusticia mea aliud in
dicare q̄ꝫ merentur opa vestra ḡ. qꝺ
ipsi vobis elegistis tenete odistis lu⸗
cē possidete tenebras. amastis pdicio⸗
nem transite in mortē secuti estis dy
abolum ite in ignem eternum Hec
Augustinus. In cuius signū ihe
re. tam iustam vindictam ꝯtestando.
tam violente vindicte ꝯdolendo Ait.
Aleph Quō obtexit caligine ⁊c. Ihe
re. iii ꝯmenta. Videte hic iusti et
peccatores quanto caritatis affectu .
quanto languore et merore sancti pa
tres cās oim suas faciunt Quātisqz
lacrimis luctu et gemitu irrisus ab⸗
luūt alienos Nā ex vehemencia ꝯpas
sionis ihere. in trenis in trinis capi⸗
tulis hoc vnū ⁊ idem principiū repli
cat lamentabile Quō sic em̄ plangit
in primo Quō sedet ⁊c. Sic eciā su⸗
spirat in ſo Quō obtexit ⁊c. Sic re
ro ꝯpassione ꝯfossus ꝯqueritur i ter
cio Quō obscuratū est aurū ⁊c. Hec
que dicta sunt ꝯsiderat dāpnabilis

p̄uaricator et discat amare deflere ꝓ
pria cū sic sanctus deplorat alienat.
Hec ille Quō inquit obtexit caligiē
scʒ tenebrarū infernaliū i furore suo
dn̄s.s.in effectu p̄uie dampnacionis.
filiā syon animam rōnalem scʒ ꝓbat
eīn multiplicater ans.i.cur deus ho⸗
mo ca.xiij.ꝙ necessario oʒ deū punire
pctōrem nec p̄t aliter pctm̄ dimitti
īpunitū Docet eīn ibidem capi.vi.ꝙ
ira dei non est aliud ꝙ̄ voluntas firmi
ter puniendi Et aug⁹.in glo.sup il
lud p̄s.vi.Dn̄e ne in furore ꝛc̄. docet
p furore dm̄ dēre intelligi districtuʒ
dei iudiciū in quo quasi iratus videbī
ꝛ quasi furibūdus ꝛ ɔtra ipsos appe
bit Et beda in exhorta.li.i.ca.xcix.
In die diui ne vindicē ire calamitatis
cal ginis ignis ꝛ oīs miserie furorem
oīpotentis iudicis quis sustinebit Cō
tra ɔ̄ptorē oblate mie tunc seuiet
in furore p rigorē iusticie ꝛ quasi vo
lens nolens cogitur libraine equita⸗
tis qui p oibus mori voluit vt pctō⸗
res sui sacrati sanguinis p̄cū vilepen
dentes publica iusticia reprobet et ce
teris cūctis creaturis appellantibꝫ et
fuso sanguine ɔdolentibus atqꝫ pctō⸗
res sine oi ɔpassione execrantibꝫ p⸗
petuis suppliciis ad iudicet ꝛ ɔdēp
net nec minimo quidem tūc retract⁹
funiculo pietatis hec ille. Hec ꝗ p̄ui
dens Ihere.oculo ꝓphico aiam ɔdēp
nandā nūc pro tunc sic deplangit i la
mento Aleph Quō obtexit dn̄s fi⸗
liā syon.i.aiam que in se dei ymagi⸗
nem caligine culpe obscurauit et ob⸗
fuscauit Quō eā tempore obtexit do
minis caligine scʒ mentalis ignoran
cie et priuacionis glorie quo ad penā

dāpni atqꝫ caliginis reali tenebrarum
ꝛ multitudine miseriarū quo ad penā
sensus Quō obtexit caligine in furo
re suo dn̄s filiā syon Procul rn̄det.
sic ꝓiecit de celo in terrā inclitā isra
hel aiam scʒ rōnalem que p̄ cūctis or
dinibus angelorū ɔtēplantibus deum
hoc inclitū habuisset p̄mium q sibi si⸗
mile n vidisset in gloria dm̄ ꝛ hom nē
vel nup inclita in statu innocēne vel
post baptismū ꝛ lapsum grē ꝓpter e
normitatē peccati ꝓiecit in terrā tar⸗
taror Scribunt cm̄ beda de ymaginē
mūdi li.iij.ca.xix. et auctor de ꝓprie
tatibus elemētorꝫ li.v.ꝓprietate ix.
ꝙ in oceano est vna insula sp tene⸗
brosa quasi densissimo nubilo caligino
sa in qua a nauigantibus nichil cer⸗
nitur preter terribilia ꝛ monstruosa
nichil auditur preter lamenta ꝛ sus
spiria dolorosa Hec illi. Hec terra
caliginosa est horribilis infernus insu
la demonior terra nimis terribilis ꝙ̄
btūs Job Terram miserie ꝛ tene⸗
brarū noiat vbi nullus est ordo sed
sempiternus horror inhabitat Ibi ꝗ
nichil cernitur nisi teterrima mōstra
demonorꝫ ꝛ tortorꝫ nichil qꝫ audit p̄
ter lamenta ꝛ susp ria dampnatoruꝫ
vt merito quilibet huius vite pegri⸗
nus in huius mundi miserabili mari
nauigans verius dicat de inferno il⸗
lud ysa.xxi.ꝛ Job xxi.De terra ter
ribili visio dura monstrata est michi
Hec igitur est terra terribilis i ꝙ̄
ꝓiecta est aia dāpnabilis Dicat igit
de mundi sapientibus ꝛ potentibꝫ q̄⸗
rat nūc illud baruch iij.vbi sunt pri
cipes gencū qui dn̄antur sup bestias
que sunt sup terrā qui in auibꝫ celi

ladunt qui argentū thezaurizant et fabricant et non est finis acquisicionis et operū illorū ibi ridetur quod exterminati sunt ꝗ ad inferos descenderunt· ꝗ alij in loco eorum surrexerunt Et equivalenter respondetur hic in lamento· piecit in terrā inclitā israhel quasi dicat de gliā ꝗ pōpa de fruicione ꝗ fortuna mundanorū principes potentes proiecit oipotens Ad infortunium dāpnatorū Proiecit ꝗ in terram inclitā israhel ꝗ non est recordatus scabellū pedum suorum in die furoris sui scilicet in die iudicij qui est dies furoris sui· Duo enim pedes dei duplicē amorē creatoris ad creaturam describunt.s· vt sit et bn̄ sit Et sic aia dū fuerit iusta scabellū dei dicitur sup qua amor dei geminus suavius requiescit Sed sicut tradit Ihero· de obstinacōe iudeorū qui xp̄m negant in mundo xpristus eos negabit in iudicio ꝗ qui nūc abutuntur clemencia pme tūc iuste sine clemencia dāpnabuntur cum rigore suū tunc nulle erunt interpellationes quia deerūt oim ɔpassiones· hec ille Grego· tunc nō recordabitur ad miserendū scabellū pedū suorum primo sicut deducit Canor· in suo policratico li· iij· ca· viij· ꝗ xij· tunc principū placere· i· placenter vivere ūtetur in pulvere Et sicut patet per Rabisalo· de duce dubiorum ca· clxxxij· sic finis hominis optimus et perfectissimus est dm̄ agnoscere ꝗ ei per amorē quodā mō incorpari ita econuerso sensu finis infelicissimus est a deo separi In cuius signū sic ɔcludit Ihere· Aleph de aia reprobata iusticia ɔditoris sui proiecit in terrā inclitā israhel ꝗ non est recordatus scabellū pedū suorum· in die furoris sui· Capitulum· lxx·

Aleph quō obtexit caligine in furore suo dn̄s filiam syon ꝗc· Hec lrā prima huius secūdi alphabeti cū suis tribus vsicalis exposita est primo hystorice de iherusalem ꝗ tribu iuda. scdō allegorice de romana ecclesia ꝗ tercio de ala dāpnata tropologice Sequitur ꝗ nūc quarto traiedice de messia ꝗ maria sua genitrice Syon enim sm remigiū interp̄tatur speculū et hūius respectū ad crucis patibulū tam matrem quam filiū ituens· speculum geminum quia amoris simul ꝗ doloris Et sm Rabisalomonē de lege legenda Caligo in hebreo ponitur transsumptiue pro cuiuscūqz culpe contagio ꝗ angustie infortunio Cum igitur tempore angustie tā messie quam marie tunc erat finis merito sic simul Ihere deplangit vtrūqz cū sic exclamat i hoc lugubri carmine Aleph quō obtexit caligine Scribitur enim de xp̄o Apoc· iiij· ꝗ vltimo Ego sum alpha et o primus ꝗ nouissimus principiū ꝗ finis Conueritas lrālis talis est In alphabeto grecorū alpha ē lrā prima et o vltima oim· ꝗ post sequitur vna figura que non est lrā sed ē aspiracionis nota sicut h. in nostra scriptura sicut patet in cāu· di. lxxiij· vbi describitur alphabetū grecorum· Hec igitur tria elementa in tribus primis linguis sibi mutuo correspondent.s· a· in latino alpha in greco ꝗ aleph in hebreo Dicit igitur incarnatus deus Ego sum alpha ꝗ o· i· oim rerum finis et principium figuratus in omni

alphabeto in fine & principio Dicit eciā Orig̃ sup Apoc. quasi in fine xp̄us sub omni oim littera patet depictus atq; descriptus & sub triplicis alpha beti fine & principio moriens figurat dei filius sub alpha & Omiga in greco sub a & v. in latino sub Aleph et thau in hebreo xp̄us difformiter i cruce figuratur Hec ille Sed q2 dicit ip̄e xp̄us per prophetam in capite libri scriptum est de me Jdcirco inchoam9 ab Aleph describere xpristum que est prima littera hebraica que est prima lingua omnium Verūptamen nostrum a. in suo triangulo q̄d connotat nobis pro xpristo nisi q2 ex parte diuinitatis tres sunt persone in vna natura ab inuicem drēntes & ex parte humanitatis tres sunt nature . in vna persona ad inuicem concurrentes scz diuinitas anima et caro virginea Et sic xpristus in trinomi cruce quasi verum a. triangulatur inter legem quā statuit inter penam quā sustinuit & inter culpam quā abstulit. Sed hec lrā hebraica Aleph quā hic depingit Jhere. in capite cuiuslibz alphabeti ex sua interpretacione iusticiam vindicte significat & ex sui reali descriptione quatuor angulos representat Sed hec est vna drā inter Alpha & aleph q2 licet vtrūq; sit figure triangularis & vtrūq; in dextera sui parte vnam lrām lineam habet Verūptamen in alpha descendit et in aleph econtra ascendit Ista & vtrobiq; recta linea seu subtilis virgula contrario modo hic et ibi collocata ē rectitudo simplicissime diuinitatis qua mediante xp̄us quo ad corpus in sepulchro & quo ad aiam in infernū descendit pro tpe & paulo post in corpe & aia ascendit super oia vbi i summo celi solio describitur in gloria regnare in patris dexra Vnde & huius modi linee misterio gemino scribit . Eph. iiij. Qui descendit ip̄e est qui ascendit sup oēs celos . vt adimpleret oia Est igitur xp̄us linea tā i aleph q̄ in alpha Sed ad intellectū Jhere. xp̄m sub aleph hic lamentantis currēdenter ad quatuor angulos . Aleph xpristus quadrupl̄r quadratur Quadratur enim ex temporali translacione. Transijt enim dei filius de sinu patris ad virginis thalamum . Vbi cclxxv. dieb9 morabatur deinde transijt de claustro matris ad crucis patibulum vbi & vij. horis morabatur . Ex tunc tercio transijt ad infernum vel ad sepulchrum vbi fm aug9 de tri ni. li. iiij. ca. viij. xl. horis morabatur Et quarto redijt ad patris palaciū in quo ab eterno morabatur et morabitur ineternum Et sic p tpalē translacionem quo ad primum angulum. Aleph xpristus quadrangulatur secundo xp̄us quadratur sub corpali afflictione dum eciā in cruce extenditur et ex corona spinea vbiq; in capite pungitur vsq; ad cerebrū ac in manibz & pedibus clauis cruci affigitur nonne inter subtus et supra inter dextrum & sinistrum pporcione pylatica xpristus tunc verum quadratum describitur & forte in signum q2 ip̄e xp̄us in quatuor mundi climatibus & in quatuor hominū etatibus oia oim peccata deleret et sic p corpalem afflictionē quo ad secundū angulū Aleph xp̄us quadrat

Tercio quadrangulat ex aiali passio
ne quatuor eni sunt passiões aie sm
macrobiu li·i·de sompno Cip·de qui
bus sic testatur aug⁹ sup io·omelia
xlvi·Aia quatuor motibus agit que
sunt appetitus bonoru metus maloru
tristitia de displicentibz leticia explacen
tibz Aio eni pgrederis cu appetis aio
fugis cu metuis aio trahis cu mo
lestaris & aio diffunderis cu delectaris
Cu g vt d ptz ca·xxi·xpus erat ho
mo verissimus g et hijs quatuor pas
sionibus naturalibus verius extitit a
gitatus Appetiuit eni in cruce mul
titudinem saluandorum Et ideo cla
mauit Sitio metuit vt verus homo
multitudinem tormentorum qd pz in
sudore sanguineo Tristabat de mul
titudine dampnandorum et letabatur
de vicitate liberandorum et sic p quas
druplicem aie passionem quo ad ter
cium angulum Aleph xpristus tercio
quadrangulatur. Quarto xpus qua
drangulat sub elemtari cpassione di
cit eni glosa Math·xxvij·Oia suum
dnm crucifixum demonstrabant vtpu
ta sol expalluit et obscuratur scz do
minum morientem abhorrens conspi
cere Mare fugit et profundatur qsi
sanguinem eius effluentez sibi times
con̄ugere ad eius clamorem ventus
sonuit quasi flebilis & respondere qd
nesciens Et tandem ob nimium dolo
rem terra contremuit quasi debilis &
ipm sufferre insufficiens Et hec ymas
ginacio colorem capit ex orig·in ser
mone de morte magni regis ex nechã
sermone ij·de ascensione xpi Leua in
circuitu oculos tuos et vide et a leda
in exhorta·li·ij·ca·vij·Quorz omniu
est hec conclusio qz omnia elementa
sub forma predicta xpristo suo condi
tori condolebant cui & nascenti & ascen
denti ipsa omnia applaudebant Et cõ
simile dicit Iheronimus super ysa·et
racio naturalis accipit a Macro·de sõp
no Cyp·libro primo·A summo deo
inquit vsqz ad centrum omnium vin
culis itimis colligantur omnia De
us enim sibi capiti cuncta coniunxit &
nusquam est interrupta conexio·hec
ille·Igitur si caput conturbatur ne
cessario cetera membra infirmantur
teste saluatore·Math·vicesimosexto·
Scriptum est zach·xiij·Percuciam
pastorem et dispergentur oues gre
gis Percussus est igitur xpristus
circumquaqz & cuncte condolent cre
ature Et sic per quadrati mundi qua
druplicem passionem quo ad quadru
plicem compassionem Quo ad quar
tum angulum huius littere Aleph
xpristus quarto modo patenaus con
quadratur Et sic iusticia vindicte hu
mani sceleris cruore calido describit
in codice sui sanctissimi corporis Vt
merito sic conqueratur·Iheremias·
In lamento·Aleph·Quomodo de
us pater deum filium Obtexit ca
ligine in furore suo·Quasi diceret
Quõ lux illa diuina ifinite icõprehẽ
sibilis primõ obtecta ẽ caligie ũginea
dũ i ea latuit quasi lucerna i lãterna
Scdo i caligie corpea latuit dũ deus
icarnatus filius fabri appuit Tercio
latuit sub caligie laboris dũ hora qsi
vi·fatigat⁹ ex itiere sedebat sup fõte
Jo·iiij·Quarto latuit sub caligine
tioris dũ plixius orans in agonia Fa
ctus est sudor eius quasi gutte sang

tenis de(s)cendentis i terram Quito la tuit sub caligine sanguinis dn̄ totus eclipsatus sub cruore frigido mortuus pendebat in patibulo Sexto latuit sub caligine aeris qn̄ clara meridies versabatur in nocturnis tenebris. sicut pz supra ca. xv. Septimo latuit in caligine obscuri hospicij dum tri duo iacuit in medio monumēti. Octauo latuit in caligine inferni dn̄ omēs quos ibi reppit eduxit de lacu limbi Jhere. ḡ in spū dolens de ūgine de corpe de labore de sudore de monumento de inferno de coagulato sanguine. de obscurato aere merito affectu merentis & gustu lāguentis intuitu ꝑui dentis & vulnera pientis signo stupentis & verbo trementis voce condolentis & voce deplāgētis sic suspirās i subdēs querit dicens Aleph Quō deus pat obtexit cū caligine. Dicit eīm carnotēn. libro de corde seu de musica amoris Cognosce si potes illū qui se totū tibi contulit in patibulo & totus cō tra te stabit in iudicio. qualiter ille patris lux incōprehensibilis sub carnis clamide sub corporis caligine sub ūginis nubecula sub mortis plantula se mirifice obūbrauit Qualiter hoc factū est nota subtilē processū n Verū. sup missus est sup illud spūs sanctus supueniet in te &c. Quō inquit obtexit caligine in furore suo dn̄s. i. i passione qn̄ effectus iuste vindicte ꝑ huāno scelere cōplebatur i ope filiā syon. s. mariā caligine doloris inuolutā De qua scribit̄ iudith. x. Filia sum habere oculis et ihere. treno. ij. Cui cōparabo te vel cui assimilabo te filia ihrusalem cui exequabo te et cōsolabor te virgo filia syon vel filiā syon. i. matrem verbo dei vnitā sicut scribit̄ in ps. Nubes & caligo in circuitu eius. q. d. nubes corida sui corpis pluuiā distillabit p guttas sanguinis et in circuitu eius quasi densitas caligine erūt tenebre aeris in toto orbe tribus horis. ꝓiecit in terrā inclitā israhel. i. illam naturā in xp̄o assumptā que vniuersis sceminat creaturis legibus terrenorum & ludibrijs iudeorum plenius subiecat Scribitur enim Romanos. viij. Proprio filio non pepercit sed pro omnibus nobis tradidit illum et hoc summe optauit ipse quare sicut plane ponit Ans. Cur deus homo libro primo. capitulo decimo Mundus non potuit aliter saluari ꝙ per mortem xpristi hoc intelligitur secundum correspondentem congruenciam pene ad culpam & satisfactionis ad preuaricacionem vel proiecit in terram inclitam israhel Hec est illa maria que summe probatur inclita ex duplici originis honore Quia est ex tribu pontificali & regali deducta ex duplici decore mulieris scilicet mentis et corporis Vt supra patet Capitu. xxxi. et xxxij. Et ex singulari virginitatis pudore. Scribit enim Frecalphus iriganus hystoriographus in sua cronica parte prima libro septimo ꝙ insertissimum signum & legale experimentum purissime virginitatis Maria coram templi pontificibus legis potum magno nomine thetragramaton et maledictionibus legis cruore conlumbe conscriptum ebibit cum maxima iocunditate. Consimile narrat i libro suda et subdit Frecalphus

H

ꝙ insecretis ānaliū et cātionū thal-
muth iudeoꝝ scribitur mariā ūginez
pepisse ihm̄ magnū ꝓphāz a nazareth
Hec ille Maria igiꝉ est illa inclita
quā dn̄s ꝓiecit in terram dū filiū cō
siderans super patibulū tota flebilis
ꝯ exanimis sub cruce corruit scinīua.
Nec est recordatus filius eius sca-
bellū pedū suorū. Quid erat dei filij
scānum vel scabellū nisi lignū crucis
cū pateret et gremiū virginis cū na
tus de ea educeret Ipa est scabellū
in trono aureo qd̄ sibi fecit rex salo-
mon cui non est opus simile in vniū-
sa terra ij. pal. ix. Et hāc ymaginaci
onē tangit Allex. Necham sup mu-
lierē fortē quis inueniet O gēma ma
trū O gloria ūginū ꝙ ineffabili ma
terne exultacionis gaudio ꝯ virgineo
affectionis iubilo cor tuū tūc dilatatū
est cū ipām summam sapienciā coram
te ludentem et more puuli se habentē
sup scabellū tui gremij sedentē et sup
lectū pectoris tui accūbātē tam inti-
me ꝯtēplata es cogitet qui poterit et
punctu n nullus inuenit Hec ille De
cūptamen dum filius suus transiret
ad locum tormentorum nō est vt ap
paret recordatus hoc scabellū pedum
3 suorū Tradit enī dam. in ꝓlogo sma
tum qui ꝭmo de philocosinis dicitur
ꝙ cum iudei ihesum quasi malefacto-
rem extra ciuitatem ducerent vt cru
cifigeretur ꝯ ipē sicut ouis ducta ad
tondendū corā tondentibus ibat capi-
te inclinato nec minimū quidē verbū
sonans O carerit sibi hec ꝯsiderans.
agna immaculata illa que istū pepiꝉ
agnū dei que et ꝑ oia viscera dilaiata
capillos suos dilaniando ꝓpriū agnū

vt potuit elonge sequebatur caput su
um huc illuc qȝ agitans sic filio lugu
bris loquebatur Heu me dulcissime
fili. heu me pegrine matris ꝯsolator
vnice cur ante tuam passionem nō sūz
mortua Heu cur sic silens pertran-
sis me cur me delinquens non respi-
cis Cur ei qui te peperit nullū ver-
bum loqueris cuiusqȝ gracia iam me
deserens tam celerem cursum sic per
ficis et merenti michi matri. cur nec
semel os tuum aperis Et talia mul-
ta dolore digna mater mestissima loq̄
batur Hec ille Quia ꝯ filius ma-
trem sic lugentē tacens sic pertransi-
it Ideo apparenter sic concludit Nō
est recordatus scabellum pedem su
orum. Capitulum. lxxi.

Beth Precipitauit dominus nec pepercit omnia spe

ciosa Iacob Destruxit in furore suo
municiones virginis iuda Deiecit in
terram polluit regnum et principes
eius. Beth hebraice interpreta-
tur domus latine Vnde ꝯ hystorice.
sub hac littera Beth. Ihere. Deplo
rat domum iuda idest populum ꝯ do-
mum dei idest templum vindicta vni
cū desolari. Scribitur enim ihere.
Duodecimo. Dereliqui domum me
am dimisi hereditatem meam In cu
ius signum subdit sic. Precipita-
uit dominus nec pepcit ꝯc. i. ꝑcipita-
ri ꝑmisit q̄ exaltare ꝯ ꝯseruare solebat

dis speciosa Jacob·i·regnū et sacerdo
ciū ciuitatē et populū legem et tem
plū et p dn̄s alia quecūqz fortalicia
villas & opida in ciuitate & pria & or
namenta populi et templi varia et p̄
ciosa nec pepercit qz tempus mie p̄ce
dit tempus iusticie succedit vn̄ et de
struxit in furore suo municiones vir
ginis iuda·i.destrui pmisit in vindi
ctam peccati per iusticiam quicquid
fortitudinis extitit in tribu iuda cu
ius olim virginitas erat fidei integri
tas & legis singularitas eo q̄ vnum
deum celi terre qz professi sunt et so
li omnium nacionum eius legem su
sceperunt & seruauerunt sed postea le
gem abicientes deum qz relinquen
tes ydolis adheserunt Sicut scribit
deutronomij·xxxij· Immolabant
demonijs et non deo dijs quos igno
rabant Quāobrem sequitur de tribu
Juda deiecit eam in terram per ince
dium edificiorum et incineracionem.
ac per murorum & turrium destructi
onem sicut scribitur ij·pa.xxxvi·
Incenderunt hostes domum dei de
struxerunt muros iherusalem vniuer
sas turres combuserunt et quicquid p̄
ciosum fuerat demoliti sunt Sequi
tur Polluit regnum &c· Ipsa p mul
tiplicem ac tam vehementem punicio
nem ostendit regnum Juda fuisse·
plurimis peccatis fetidius pollutum
eciam pollutos caldeos templum con
tra legem intrare permisit· Alle
gorice sic Beth significat domū ecc̄e
militātis ppter pcm̄ esse deplorandā
Scribit̄ eñ ihere·vij ad ministros ec
clesiasticos p̄latos et curatos spelun
ca latronū in oculis vris facta est do

mus ista in qua inuocatū est nomen
meū·q·d·Ecclāstici ecclāz quasi latro
nū speluncā diffugiunt vel declinant
vel pocius ecclāstici ecciam latronum
speluncam faciunt ·dum honores non
onera appetunt dum nō curacam sed
curas non lucā sed lucra non cias
sed p̄bendas non deum sed denariū cui
de concupiscunt Dicit eñ bern̄·in flo
li·iij·ca·vij·q̄ ecclām quasi sponsam
non ornant sed spoliant & depauperant
non custodiunt sed produnt & confun
dunt non instruūt sed psternūt et p
dunt non pascunt sed perimūt & pdūt
& hij pibunt Hec ille Hec est g·ra
mus cuius doctores & pastores lrāti
& laici quasi sponsa ornamenta deo de
serente eaā in penā peccati precipitauit
per peccatum municiones qz eius de
struxit ita eciam vt prelati & princi
pes qui regere & defendere solebant·
iā hij deserūt & illi destruūt & sic in
vtrumqz deiecta est in terrā per pro
prios viciata per laicos depauperata
& merito qz polluit regnū & principes
eius Sicut scribitur Ihere·xxiij·
A pphis Iherusalem egressa ē pol
lucio sup oēm terrā· Capi· lxxij·

Ymel Con

fregit in die furoris sui oē cornu isra
hel Cōuertit retrorsum dexterā a fa
cie inimici et succēdit i iacob q̄si ignem
flāme deuorantis in gyro Nota q̄ sic
colligit ex vsu et auctoritatibz q̄ hoc
vocabulū israhel quītuplr̄ pnūciat di
cūt ei quidā yrael qdā irrael qdē isse
rael qdā israhel qdē izrael sed vt scia
mꝰ qd vere dicamꝰ auctoꝝ sīmas ēuo
lua·ꝰpriō·dt allex·nechā sr̄ bibliā c·

de orthographia Cū ſm̄ Priſtianū·
s·neḡat eſſe añ ſt·in latinis dcōnibz
iō dicūt multi irael et non iſrahel ſed
parū ſunt inſtructi in lingua hebraica
qui ſic opinātur Dicitur aūt iſrahel
et non irael Js aūt hebraice idem ē
qđ vir iſſa virago. ra idem eſt qđ vi
dens hel idē eſt qđ deus viī iſrahel q̄i
vir videns deū Sed irra·idē ē qđ pri
ceps hel idem ē qđ deus inde irael q̄
ſi princeps dei vel princeps cū deo·
Non eſt ḡ obiectio de hoc noie iſrael
q2 hebraicū nomen ē Si quis aūt cō
cedat dicens s·mutari in r·ſciat he-
breos dicere iſrael non irael Hec il
le· Sedo ad idē eſt mgr̄ hyſtoria
rū ca·xvij·rubrica de ipōne nois mu
lieris ⁊ ca·lxxx.rubrica de luctatione
Jacob cū angelo ⁊ de mutacione no-
minis eius Dicit eñ q̄ Js hebraice i
terp̄tatur vir latine et iſſa virago et
ra·idem eſt q̄ videre ⁊ hel idē eſt qđ
deus q2 nomen dei eſt· Tercio ſra
biſalo non de lege legenda ca.lxxxv·
Dicit ſic o fera peſſima pctm̄ qđ non
mō legē noſtrā mortificauit ſed eciā
regē nobis amputauit dominiū regni
ānullauit exiliū nobis incorpauit ci-
uitatē ſanctā tranſformauit ⁊ capti-
uitatē nobis appropriauit ⁊ terrā no-
ſtrā alienauit et ſectā moyſi diffama
uit que non eſt cōtēta q̄ gentē nrām
in naciones diſpſit ⁊ diſſipauit quin
ſup hec oia ſcripturā a nobis abſtu-
lit ⁊ linguā noſtrā lacerauit· Greci
eñ adulterant Alleluia et latini la-
cerant nomen ſanctū patris nr̄i iſra-
hel Hij vltimū lamech tollūt dn̄tes·
alleluya Iſti Sm abradūt ⁊ res cō
geminant ⁊ ſic tā hij q̄ iſti hebraycos

lingue veritatē violant· et ſcripture
diuine intellectū impoſſibilitant cum et
hij laudē creature retrahunt a crea-
tore ⁊ iſti principē dei in palmā ma-
nus commutant· Nouimus a matris
vtero q̄ alle ſonat creatura lu·ſonat
laudare ya·vero dn̄m· Alleluya ſic
oībus clamat creatura laudet dominū
Nec nomen magis patris noſtri no-
bis remanſit incognitum cum irrael
principem dei ſignificat ⁊ ir. palmaz
manus manifeſtat Hec ille· Quar
to huguicio docet ſic Nota q̄ quidam
iperiti in hoc nomine iſrahel ſolent tace
re s·q2 s·ante r·in latinis dcōnibus
ſonare non poteſt ſed tales peccant·
Non eñ iſrahel dictio latina eſt aut
greca ſed barbaricaz in barbaris bar
barizare licet non enim coartantur·
regulis gramatice Hec huguicio de ū-
bo ad verbum· Quinto Beda de
ſcemis ⁊ figuris libro quarto·Si ſa
pientes eſſe volumus audiamus ſapi
entem Eccleſiaſticū vndecimo·Pri-
uſq̄ audias non reſpondeas verbum
⁊ in medio ſeniorum ne adicias lo
qui Qui ergo non reſpondere prohi-
buit haud dubium quin non docere do
cuit donec indoctus didicerit Silebāt
ſeptēnio pictagorici Et tūc trepidi lz
docti ſunt locuti Noſtri vero inexper
ti et indocti prius fiunt doctores q̄
diſcipuli omnia ſubtilia maſticantes
omnia ardua determinantes Et ta-
men omnem ſcienciam ignorantes·
Hinc namq2 omnia volumina diīa-
dicant et violant omnia pīromēta·
attemptant et transformant· Non
enim corrigunt Sed corrumpunt Et
ſequit̄ ſub colore et eufonie hebraicā

veritatē in palaliciam vanitatez conuertūt & putāt e ilarēcātes & difformātes qd iuxta misticū sensum simpliciter statuit deus p angelum vt inter ceterā illis non complaceat proferre israhel sed quidē s. in fi. commutant et r. sup r. accaullant docentes et dicentes irrael non israhel. Quidē vero scz sincopant nec r commutant & qd deus imposuit spoliant atqz sub figura eufonie irrael dūt non israhel ignorantes. illud socraticum est eufonie color nouū sophie et tam hij q̄ꝑ illi nullam auctoritatem diuine dispensacois habentes nec ligua aut ignorancia prepediti falcē in alienam messem mittunt et verum intellectum tam scripture q̄ꝑ hebraice lingue subuertunt. Hec ille. Sexto hocking. sup Gen̄.

D Si hebraicam linguam et scripture veritatem regulis latinorum subici voluerīs aut tolle ab vtraqz scilicet in hijs duobus esrom et hosra aut scilicet restitue israhel qd sine racione rapuisti Hec ille. Septimo Jheronimus de hebraicis q̄stionibus sup gen̄. dicit sic false & violenter dicitur israhel interp̄tari vir videns deū qd tū ē oīm pene s̄mone detritū Ille eni̅ angelus qui luctā h̄uit cū Jacob dicebatur princeps cū deo Vnde & angelus ait illi nequaquā vltra vocaberis Jacob sed israhel erit nomen tuum. quasi dicat quō ego princeps dei in celis sic & tu princeps dei eris in terris et quō mecū luctari voluisti resistēdo sic multo magis contra esau quā times p̄ualebis israhel igit interp̄tat princeps dei vel cū deo et scribr̄ ac legit p has lrās Joth Syn Res Aleph. he Lamech. viz J. s. r. a. e. l. Quamuis igit grādis auctoritatis quā plurimi sint & nos ipoꝝ opprimant gregires eloquencie qui aliter conantur firmare nos tamen scripture et dei vel angeli qui eum sic nominauit auctoritate dicimur magis q̄ alicui9 eloq̄ncie secularis Hec ille. Ex hijs igit septem originalibus sequūtur quinqz conclusiones manifeste Prima conclusio que patet per Allexandrum Et magistrum est q̄ issarael nullo modo est ad propositum scripture eo q̄ interpretatur virago videns deum. Secunda conclusio que patet per bedā et Rabisalomonem est q̄ irael p vnū r. & sine s. nec est ad propositū scripture nec aliquo modo intelligibile Et ideo penitus nichil est Quia secundū Jheronimum de hebraicis elemētis. i. per se nichil significat in hebreo. Tercia conclusio que patet per bedā & huguicionem Est q̄ irrael per duplex rr. nullo modo consonat. & ideo omnino discrepat a vero intellectu scripture eo q̄ interpretatur palma manus videns deum. Quarta conclusio que patet per Rabisalomonem et Allexandrum est q̄ israhel per J. & z. sine s. est optime ad intellectum scripture Quia interpretatur princeps dei vel cum deo. Quinta conclusio que patet per omnes sex doctores siue auctores est q̄ hoc nomē israhel per simplex s. & per simplex r. debet scribi et pronunciari Et tunc interpretatur vir videns deum vel princeps dei vel cum deo semper Tamen ꝑprehēsiue nō ē ad propositū scripture nec obstat q regula vel figura ḡmatici

5 lamdeacii sicut patet per predicta.
Dicitur igitur Gymel Cōfregit i
die ire furoris sui omne cornu ysrahel
Gymel hebraice sonat principiū latinē
Et ē sensus quia tā eccia₃ q₃ iudea
principiū salutis deū dereliquit iō pec
catū nichil virtutis in eis reliquit.
q₃ a deo est quicquid boni est Con-
fregit s. iustus iudex in die ire furo-
ris sui .i. in effectuali vindicta p̄terie
cominacionis oē cornu israhel oēm sc₃
prudenciā ₇ dignitatē ₇ potenciā defē
siuā q₃ apud iudeos zedechias rex cū
principibus duabus ₇ pontificibz cap
tiuatur i caldea apud xp̄ianos princi
pes seculares in gregem dn̄icā serui-
unt ₇ p̄lati diffugiunt resistere nolen
tes vel q₃ in mitra pontificali duo cor
nua designant vitā et exemplū vel e
ciā testamentū vetus et nouū ideo q₃
culpa ₇ infamia ignorancia ₇ negligē
cia hec oia cornua perierūt | Dicit ihe
re. Confregit ₇c. Auertit retrorsū₃
₇c. Lira Hoc dupliciter de iudeis
dcm̄ est vel. q₃ referendo ad deū qui
eos non defendit ab inimicis caldeis.
₇ sic ab ipsis iudeis dexterā salutis a-
uertit vel referendo ad populū ipsū n
iudaicū deus ab eis fortitudinē ₇ for
tunā se defendendi abstulit ₇ sic dex-
terā iudeorū a caldeis auertit Vnde ₇
tā caldeus q₃ romanus accendit i ihe-
rusalem ignem furoris dn̄i in zyon.
q₃ duas tribus totaliter captiuabant
₇ oia opa crinerabant vel q₃ iam dex
terā grē et fortune a facie temptatoris.
deus auertit ab ecclesiasticis vt nec nūc
vt prius miracula ostendant ₇ virtutes
₇ hoc non q₃ deus grām non conferet
sed q₃ nos nolimus recipe oblatam. et

ideo succensus est ignis heresis sup-
sticionis et infidelitatis inter xpisti-
anos in omni regno ₇ ciuitate ₇ do-
mo. Quia ignis furoris domini in
zyon. Capitulum. lxxiij.

Delech Te

tendit arcū suū quasi inimicus strā-
uit brachiū suū quasi hostis Occidit
oē qd̄ erat pulchrū visu intabernacu
lis filie syon effudit quasi ignē indig
nacionē suā Delech hebraice sonat ta
bulas latine et est sensus tā iudei in
suscepcione legis moysaice q̄ eciā xpi
ani in susceptcōe legis euāgelice sole-
bant esse quasi tabule fortes ₇ leuiga
te ad cōstruendā eccām quasi archa₃
veri noe Sed iā istas ihere. deplāgit
fractas ₇ putridas inutiles et abie-
ctas Delech Detendit inquit deus ar
cum suum quasi inimicus per cōmi-
nacionem vindicte Firmauit dexte-
ram suam quasi hostis per exsecucio-
nem pene Lira caldei sunt tocius mū
di meliores sagittarij qui tam in va
dendo q̄ fugiendo hostes sagittis peri
munt ₇ gladiarij egregij Quia vtra
q₃ manu preliantes. Antisiod. tam
Romanus q̄ caldeus erat domino p
arcū mortem ministrante Sed ex-
tensus longe ante percussionem Si-
cut scribitur. Dedisti metuentibus
te significacionem : vt fugiant a facie
archus Quia signa et portenta et p-
digia ostendit eis Et Iheremias.
vsq₃ ad vltimum diem obsidionis pe-
nitenciam ₇ pietatem illis predica-
uit idest quia syon et Iherusalem in
mōte sp̄ō sita ad deū redire nolunt. iō
cū pcti mensura iṗleta esset sagittis

varie angustie eos afflixit. Occidit em̄ oē qd̄ pulchrū erat visu scʒ vtros qʒ sexu ꝛ tam in rebus aiatis q̄ȝ iaia tis et econtra Et qꝛ nullo mō vole bant esse amici dei iō istis vt pessimis ꝛ obstinatis misit quasi ignem indig nationē suā oia consumentē Hec ille Hec oia de ecclāsticis locū de futuro habebunt et in extremo iudicio quan do contra eos archū tetēdet deus ire sue ꝛ oīne qd̄ nūc est pulchrū visu oc cidet eterno supplicio. Ca. lxxiiij

Ee factus ē

dn̄s quasi inimicus p̄cipitauit iheru salem p̄cipitauit oia menia eius dissi pauit oēs municiones eius ꝛ reple uit in filia iuda humiliatū et humili atam Hee hebraice interp̄tatur esse latine Et est sensus deus a quo oia hn̄t esse et ip̄e solus a seip̄o spreuit. ꝓpter peccata Vn̄ ꝛ fcūs est dn̄s eis quasi inimicus non plene qꝛ sp̄ aliq̄ liter pcit Precipitauit israhel. Hic dilatat planctū suum ad x. tribus qui post diuisionē ꝓpter pcc̄m salomonis dicte sunt regnū israhel ꝓpter multi tudinē p̄cipitauit oia menia eius .i. iuda q̄ est tribus ꝛ populus .s. iuda ꝛ beniamin Dissipauit municiones ei us Menia sunt ad decorē municiōes ad fortitudinē ꝛ defensionē sed vtrū qʒ cōsumpsit vt locum habeat illud. Ihere. xxx. Plaga inimici percussi te castigacione crudeli ꝛ ideo non vere sed quasi inimicus dicitur qꝛ ꝛ si me ruerūt ad finalē viuenciū correctōē nō ꝯfusioem et ad finalē purgacionē morienciū non dampnacionem. sed encie ꝛ taliter deus eos per vindictā visitauit ꝛ cōpleuit in filia iuda hu miliatū ꝛ humiliatam .i. in iherusa lem cadauera morienciū. in vtroqʒ sexu multiplicauit. Capitulū. lxxv.

Au Dissipauit quasi ostiū tētorium suum demollitus est tabernaculum suum ob liuioni tradidit dominus in syon festi uitatem ꝛ sabbatum et opprobrio in dignacione furoris sui regem ꝛ sacer dotem Lyra et pascasius replicando eius dem vt per variam eiusdem lacrimo sam relacionem peccatores āmoneat, ad lamenta ꝛ inclinet ad cōpassionem Vau hebraice interpretatur ip̄e lati ne Et est sensus ipse idem deus qui eos introduxit in terram repromissi onis eos coegit pro peccato exulare et locum ipsum quem elegit ꝑmisit des truei in locum desolacionis Vn̄ ꝛ sub dit Et dissipauit quasi ostium tento rium suum Hic tentorium deplangit templum scilicet ipsum ꝯparans ad tē torium ꝛ ostium qꝛ sicut in orto sunt flores et fructus ita in templo erant ornamenta sp̄osa ꝛ veri dei cultus et sicut rex in tentorio ita deus habitare visus est in templo Simul iter in ec clesia deberent esse pro herbis et flori bus exēpla allectiua pro fructibus vi ta pfectiua Sed tam nunc ecclesiam q̄ȝ etiam tunc templum salomonis in penam peccati permisit dominus qua si ostium spoliari ꝛ sepem diripi arbo res idest ecclesiasticos supiores vari is vindictis eradicari ꝛ herbas quasi inferiores ministros aduersitate con sumi culpe simul et pene vel secula ribus irritantibus ꝛ superioribus per latis eos punientibus obliuioni tra

didit &c. i. sic in penam peccati permisit e-
os deus errare ut etiam sacerdotes & re-
gulares solempnitates festiuitatum of-
ficium & cultum negligant & princi-
pes seculares sabbatum ad quod omnes
obligantur transgrediantur & contem-
nant Et ideo sequitur quod tradidit op-
probrio indignacione furoris sui reg-
num et sacerdotem ut scilicet rex male re-
gulet regnum et sacerdos scandalizat
populum ut et rex vincatur in prelio
& sacerdos contempnatur in vulgo Et id
tradidit obliuioni &c. quia templo vasta-
to & populo captiuato talia legalia ces-
sauerunt annis septuaginta Unde et
sequitur.

Zay repulit dominus alta

re suum maledixit sanctificacioni sue
Tradidit in manus inimici. muros
turrium eius vocem dederunt in domo
dei sicut in die solempni Zay hebraice
interpretatur fornicacio latine unde iste
est sensus propter fornicacionem mi-
nistrorum templi vel ecclesie tam cor-
poralem quam spiritualem que est ydolatria
dominus in non audiendo oraciones vide-
tur respuere sacrificia Repulit inquit
dominus altare suum i. quasi abhomi-
nabile et detestabile per caldeos Re-
pulit idest repelli permisit & destrui
altare cum sacrificijs in quo singula-
riter placari voluit Maledixit sancti-
ficacioni sue idest templo in quo hoi-
nes per sacrificia sanctificabantur.
Maledixit igitur idest malefecit. quia
dicere dei est facere Unde dixit & fa-
cta sunt omnia igitur non quasi au-
ctor culpe sed pene. Maledixit templi
pontificibus ministris & sacerdotibus
a quibus per exemplum egressa est.
omnis immundicia luxurie immundi-
cia auaricie &c. qui alios peccatores
corrigere corripere & sic sanctificare
deberent ipsi propter lucra permit-
tunt regnare peccata Tradidit enim i
manus inimici muros ciuitatis cum
turribus fortissimis vel septa templi que
nobilioribus muris & sublimioribus fe-
stalicijs erant torrita Tradidit i ma-
nibus caldeorum & ipsi caldei vel que
quia alie hostiles naciones in templo cap-
to voces & cantica in exprobracionem
iudeorum et in laudem deorum suorum
sublimabant. sicut solebat fieri in
die solempni Rabi salomon de lege le-
genda quia preceptum erat in lege ut
nullus viuens templum dei intraret
nisi qui ipsum deum profiteretur et
legem susciperet Ideo caldei victores
cum ingenti gaudeo ydola que secum
ad bella detulerant in templo tunc cap-
to posuerant et musicis instrumentis
cum mirabili strepitu & clamore va-
lido pro capcione tam famosi templi
conclamantes & conuenientes deos su-
os adorabant & collaudabant sicut pre-
dictum est in psalmis. Et gloriati
sunt qui oderunt te in medio solemp-
nitatis tue. Capitulum. lxxvij.

Eth Cogi

tauit dominus dissipare murum filie
syon tetendit funiculum suum et non
auertit manum suam a perdicione
luxit antemurale et murus pariter
dissipatus est Heth hebraice interpre-
tatur vita latine Et est sensus zpt

malam vitam talem & tantā passi sūt vindictā Et hoc est qd subdit Cogitauit dominus idest profundo consilio disposuit culpam eorum pena condigna tpe ꝯgruo puniendam Dissipauit murum filie syon idest iherusalem ihere·xviij· Ecce ego fingo contra vos malum et cogito contra vos cogitacionem et ne credatur iusticiā excessisse in puniendo subditur Tetendit funiculum suum Glosa interlinearis vt nichil sine mensura faciat Vt mensure culpe corrūdeat mensura pene ysa·xxvij· In mensura contra mēsuram cum abiecta fuerit iudicabit eam vel tetendit vindictam ſm lineaꝫ iusticie inflexibilis· Et non auertit manum suam a pditiōe scꝫ tpalis punicionis ysa·xxxiiij· Extendetur super eam vindicta vt redigatur in desolacionem et nichilum luxit annumurale & murus pariter dissipatus est·i·murus ciuitatis interior & exterior vterqꝫ dissipatus est· Et quasi vterqꝫ luxit quando vtroqꝫ corruente ex collisione lapidum sonus dissonus insonuit Allegorice duo sunt muri ecclesie scꝫ cauitas mentalis & conuersacio exemplaris quasi interior et exterior· quorum vtrūqꝫ ad impetum peccatorum deo pmittente Ihere· deplorat esse dissipatum

B Eth Defixe sunt in terra porte eius perdidit et contriuit vectes eius regem eius & principes eius in gentibus non est lex et prophete eius non inuenerunt visionem a domino Teth hebraice interpretatur infra latine Et est sensus In mansione caldeorum omnes infra portas caldeorum rebellantes ceciderunt vel fugerunt ad violenciaꝫ vehementem eorum Vnde & subdit Defixe sunt &c·i·vi·validorum de cardinibus ꝯmote obrute & in terram defixe atqꝫ multiplici impugnacione hostium dirupte per ruinam in terram precipitantur porte ysa·xlv· Portes ereas conteram & vectes ferreos confringam Perdidit regē ei9 & principes eius qꝫ sicut patet Ihere·lij·cēs principes iuda occidit rex babiloniȩ & oculos sedechie regis iherusalem eruit & effodit vinctum qꝫ duxit in babiloniam et reddens causam tante vindicte subdit In gentibus non est lex· qꝫ legis preceptores erant legis preuaricatores ſm illud Io·vij·Nonne moyses dedit vobis legem· & nemo in vobis facit legem· Vel ideo in gentibus non est lex qꝫ ſm Liram et Rabisalomonem de lege legenda·cēs tunc libri legis recepti combusti erant· per caldeos sed postea per eosdem reparati prophete eius non inuenerunt visionem a domino scꝫ pseudo prophete· qui nō dn̄i iussu sed suo sensu diuinādo & ariolando falsa & placentia populo predicebant quibus eciam ipsa iherusalem fidem adhibuit et veros prophetas persequebatur Vnde et Stephanus act·vij· Quē prophetarum non sunt persecuti patres vestri Et ita subdit Iheremias prophete tui viderunt tibi falsa & stulta nec apparuerunt tibi iniquitatem tuam vt te ad penitenciam prouocarent Vnde vt locum verum videatur habere illud ysa·iij·Popule meus qui te beatum dicunt ipsi te decipiunt Ideo subdit ihe

remias in lamento.

Oth Sederunt in terra cõticuerunt senes filie syõ cõsperserunt cinere capita sua virgines iherusalem accincte sunt ci*l*icijs abiecerunt in terra capita sua virgines iuda Joth hebraice interp̄tatur dn̄atio latine Et est sensus qui primo senes duces iudices et nobiles per suas dignitates & officia in cathedris fuerunt intronizati iam omnes e contrario ad terram lugubres sunt p̄strati Sederunt inquit in terra nobiles facti sunt ignobiles et cõticuerunt senes qui scz presidentes populum solebant regere & auctentice loquebant vel conticuerunt senes idest sacerdotes et scribe qui solebant animas populi adulatorijs delicamentis decipere iam calamitates contrarias intuentes sederunt in terra confusione tabescentes Nam in signum interni doloris virgines expandunt lamenta merois Consperserunt inquit cinere capita sua virgines iherusalem in signū tristicie Accincti sunt cilicijs i signū penitencie & abiecerunt capita sua vt per squalorem foris ostendatur imensitas doloris intrī Sicut scribitur .ij. Mach. iij. Facies & color immutat⁹ declarabat internum animi dolorem vnde & hec dolorosa cõsiderans sic subdit Jheremias.

Caph Defecerunt pre lacrimis oculi mei cõturbata sunt omnia viscera mea effusum ē in terra iecur meum super contricionem filie populi mei cum deficeret paruulus et lactens in plateis opidi.

Caph hebraice sonat palmam latine. Et ē sensus populus iudaicus qui nuper inter oīes naciones palmam victorie miraculosam fortiebantur iā per omnem gradum & omnem statū ab omnibus conculcantur vt eciam ille sanctus Jheremias in tm̄ totus cõmotus est ex cõpassione q̄ sic sub tali exclamat confusione Defecerūt &c quasi dicat illud iob xvi. Facies mea intumuit a fletu & palpebre mee caligauerunt Jheronimus. per totū hoc lamentum discant omnia capita qualem cõpassionem exerceant erga omnia sua membra cum eciam Jheremias totus torqueatur super infortunio populi sui qui eū tm̄ xenis & asperis minatōes multis tormētis afflixerat cuius caput et oculi ex fletu nimio lāguerunt. et viscera quasi parturientis cõtabuerunt Hec ille Effusum est in terra iecur meum cū deficeret paruul⁹ & lactens in platea opidi. In iecore viget ignis appetitus cibum desiderātis Et est hic sensus talis Cū Jheremias cerneret paruulos delicatos in plateis occisis parentibus discurrere eiulantes & plorantes et lactentes infantes inter matrum morientiū brachia vagientes. Atqz cū sic vtrosqz tam paruulos q̄ pueros fame cerneret expirantes tunc super contricionem populi sui effusum est iecur suum in terra & nichil nutrimenti gustare potuit eo q̄ oculi eius defecerunt pre lacrimis & omnia eius viscera fuerunt conturbata vnde & cātum tanti doloris sic plenius subdit i lamētacōe cū dt.

Lamech matribus suis dixerunt vbi est triticū & vinū cū deficerent quasi vulnerati

in plateis ciuitatis cū exalarent aīas suas in sinu matrum suarum. lamech hebraice sonat fulamentuz adiutorij latine Et est sensus Ad tantum infortuniū nullum affuit adiutoriū Unde et puuli parentibus dīt vbi est triticum et vinum .q.d. Hic solebat afflnere dilicijs ꝙ puuli a parentibus nulla reciperunt alimenta sed iam fame cruciati conqueruntur ꝙ nullubi repent aliqua vite fulamenta Et iō subito ceciderunt mortui deficientes fame quasi vulnerati in plateis ciuitatis Iheremias eī nūc vocat iherusalem opidū in signū fortitudinis ⁊ securitatis nūc vocat ciuitatem in signū pulchritudinis ⁊ nobilitatis et vtriusqꝫ nobilibus occisis puulis parentibꝫ cpatitur cū exalarent animas suas i sinu matrum suarum Unde ⁊ in signum ꝙ iuxta singularitatem glorie pcedentis isti populo superadditur singularitas vindicte subsequentis Iheremias subiūgit i lamento. Ca. lxxviij

Em Cui assimilabo te uel cui cōparabo

te filia iherusalem cui exequabo te et consolabor te virgo filia syon Magna est eī velut mare contricio tua quis medebitur tui Men hebraice sonat intiā latine vt sit sensus Ita intima ē tribulacio tua vt nulla sit tibi cpabilis Et ideo dicit Cui cpabo te ⁊c. quasi dicat nulli Dixerat eī superius. O vos omnes qui transitis ⁊c. q.d. Infortunia populi mei oīa alia supant. qualitate ⁊ quantitate In cuius signum querit bis Cui cpabo te qꝛ tā magna est tui afflictio vel tui assimilabo te qꝛ tam grauis est tui contricio Ipra Solacium est misero habere consortium in supplicio Sed qꝛ iudea singulariter peccauit plus ex ingratitudine eo ꝙ leges dei suscepit i dispositione angelorum ⁊ legem abiecit in dispositione demoniorum iō nullam aliam ciuitatem similem iherusalem in transgressione et punicione similem dicit Iheremias Unde ⁊ magna inquit quasi mare ctricio tua. prius eī dicit ꝙ nulli potuit cpari. et maxime nulli potuit coequari ⁊ tamē iam mari quasi adequate cpat. Magna inquit velut mare ⁊c. q.d. ⁊ si aliorum infortunia tibi poterunt cpari. quidem similitudine differenti cū nulla tamen que hucusqꝫ ctigerunt tibi poterunt exequari Hic eī plane ponit glosa interlinialis Sed contricionem iudeorum mari coequat vel magnitudinem maris isto modo sicut mare omnes alias aquas magnitudine ⁊ amaritudine supexcellens est ita calamitas tua super oīes calamitates omnium aliarū nacionum ⁊ ciuitatū i cpabilis est vnde Ihere. vi. Dolor meus super dolorem ⁊ in me cor meū merens vnde et per modum confirmacionis querit quis medebitur tui quasi dicat nullus oio nisi deus Qꝛ sicut nequit exsiccari aqua de mari ita nec tua contricio poterit releuari. Unde ait puenit hec tanta desolacio Nempe ex sacerdotibus legis ⁊ scribis qui populum seduxerunt Et hoc est ꝙ subdit.

Vn pphẽ tui viderũt tibi falsa et stulta nec apuerũt tibi iniq̇tatẽ tuã vt te ad pñiaz puocarẽt vide rũt aũt tibi assumpcões fłãs ⁊ eiectio nes Vun hebraice iterp̄tat̄ fetus cor pis latiñe vt sit sensus ministri legis quos quasi fetus ꝯuida pit ip̄az legẽ corrũpũt ⁊ populũ pũtunt. pphẽ em̄ tui ⁊c̄. ihero. sup ihere. li. iiij. Erãt i t̄ iudeos t̄a g̃na pseudo pphãꝝ. q̇dã ei nimiũ isistebãt sõpnijs ⁊ visiõibz va nis ymaginarijs q̇uq̃z adherebant. quidã vero t̃m̃mõ ad dirimẽdũ veros dei pphãs dixerẽt ex iuidia ⁊ ꝯcẽptu se dei hrẽ visiões. q̇dã t̃m̃mõ vt a po pulo nobiles hẽrent̄ fixerẽt se pphãs esse ⁊ spũ pphico se plura p̄uidisse et sic varij varia vana q̇dẽ ⁊ placẽcia oi bus p̄dicẽtes vanũ populũ deluserunt ysa. iij. Seduxerẽt populũ meũ in mẽ dacio suo. pphẽ ḡ tui. i. qui se pphãs dixerẽt ⁊ veris pphis ꝯtradixerẽt qui tibi pctã palliabãt nec veritatẽ denũ ciabãt sȝ placẽcia tibi ꝓmisũt ⁊ ad tui ꝓdicõez te ꝯtra caldeos aiauerunt hij tibi viderẽt assumpcões ⁊ eiectiões. i. q̇bz ⁊ qñ volebãt honores ⁊ exaltacio nes alijs ruinas ⁊ oppressiões p̄dica bãt caldeis minãtes adũsa ⁊ iudeis ꝓ mittẽtes ꝓspa vñ ⁊ iudeis talibz fidẽ adhibẽtibz. dꝫ p̄s. deiecisti eos cũ alle uarẽt. Et cãz ꝯcludit hic ihere. in la mento pphẽ inquit tui ⁊c̄. Ca. lxxix

Samech plau

serunt super te. manibus omnes pertrãseuntes viam. Sibulauerunt ⁊ mouerẽt capita sua sup filiã iherusa lẽ hecaine hec ẽ vrbs dñtes ꝓfcti decoꝛis gaudiũ vniũse t̃re Samech hebra ice iterp̄tat̄ eiectio latiñe. ⁊ ẽ sensus q̇ eiecerẽt deũ a cordibz ⁊ opibz suis iõ e iecti sũt de t̃ra ei9 celit9 data ad t̃rã inimicoꝝ vt eã vrbs ip̄a quõdã nobi lis fieret i fabulã oim viatoꝝ. plause rũt iquit ⁊c̄. i. alieni ⁊ peg̃ni mouerẽt capita sua ꝯdolẽdo sr̄ ihierusalẽ destru ctã dñtes hecaine hec ẽ vrbs ⁊c̄. vel po cius caldei cũ alijs nacõibz sup te ihe rusalẽ ꝓstratã ⁊ vastatã plauserẽt ꝓ victoria tãte ciuitatis ymmo plauserũt maibz oẽs vicine nacões i ꝯcauitu qui p viã transierẽt eo q̃ p̃us oderãt iude am q̇ eas sibi subiugauerat dũ i lege dei ꝑmãserãt. plauserẽt ḡ sr̄ te manibz i signũ leticie ⁊ exultacõis. sibulauerẽt ⁊ mouerũt sup te capita sua i signũ o dij ⁊ furoris ac derisiõis dñtes deris dẽdo Hecaine ẽ vrbs ⁊c̄. q. d. q̃ptũ oli erat glõsa ecce nũc t̃m exp̃imur igno miosaz. lyra sic ei magnifice iherusalẽ edificauit rex salomõ q̃ sũme delcãbi lis erat ad vidẽdũ et i ea manẽdũ. et sic mirifice tẽplũ ⁊ i eo sic cultũ cor dinabat vt merito cũctis nacõibz ap pereret gaudiũ vniũse t̃re q̇ nihil i ea defuerat qđ ad decorẽ ciuitatis fuerat. Pari modo Allegorice infideles et heretici applaudere possunt manibus operũ sup ecclĩam xp̃i sibulantes mini cẽ et musitantes cũ exultacione de xp̃i ane fidei feruoris remissiõe et vite cõ tagione ac conuersacionis dissolucione mouentes q̇z capita sua ex cõtẽptu et derisione dñtes de ecclesia ⁊ secta xp̃i ana. Hecaine est vrbs ⁊c̄ quasi di cant nobis insultando que ꝯpacio p̃ñs tis vite ad primitiuã ecclesiã aut q̃ si militudo religionis nũc ad primã pas trẽ ꝑfectionẽ Omnes em̃ patres pri

mi paupꝫtati adheserāt nūc vero religio
si sic possessionibus impinguātur & di-
latantur vt quasi militibus in terre-
nis adequati videant & sic pfectio
deuotis transijt in stuporē ꝯfusionis.
& qᵈ vniuersis sectis erat p̄conū iaz
sibiipsi ecclesia vertit in opprobrium.

Ayn aperuerūt

sup te os suū oēs inimici tui Sibula
uerūt et fremuerūt dentibus suis et
dixerūt deuorabimus En ista est di
es quā expectauimus inuenimus vidi
mus. Ayn hebraice sonat vitā valli
um latine & est sensus sicut iherusalē
localiter in medio montiū erat subli-
mata sic eciā singulariter i medio mū
di extiterat p̄conizata Sed iā de mō
tibus glorie p̄cipitatur et collocatur
in vallibus dū pristina gloria spoliat
& deputatur cū vilibus Ayn ē apeu
rūt sup te &c. q. d. si non te mouet qꝫ
a falsis pphetis illusa es qꝫ i tāta mi
seria lapsa in pdigiū & puerbiū trās
euntibus facta es qꝫ eciā sub tanta ca
lamitate oppressa es saltē te ꝯmoue-
at qꝫ in predā et conculcacionē et ap-
plausum et subsannacionē posita es.
Apuerūt eīm os suū scz ad ꝯsulendū
ad cōspirandū ad accusandū & subsan
nandū ac corraliter ꝯdēpnandū. et ad
mentaliter deuorandū Sz apuerunt
sup te os suū inimici tui. qꝛ caldei et
romani & oīes naciones in circuitu.
Sicut scribitur Jhere. xxiij. Apue-
runt sup nos os suū oēs inimici no
stri scz deridendo et expbrando ꝯdēp
D nendo et detestendo Ipsa Apuerunt
os suū caldei simul ꝯferendo de tanta
captione & qꝛ multos bellatores i eis

us obsidione pdiderant. & hec ciuitas
iherusalē sup illis rebellis fuerat et
qꝫ de longinquo ad illā debellandam.
cum angarijs multis ꝯuenerant ideo
ꝯferentes de eius finali destructione
apuerunt os suū dicētes deuorabimꝰ
eam. i. vastabimus eā Nam qꝛ inibi
multa mala perpessi fuerant ideo ar-
denter optantes ciuitatis finalem de-
structionē subiūgit En ista est dies
quā expectābamus. Sibulauerūt igit
ꝯdēpnēdo Sophonie ij. Ois qui tran
sibit p eā sibulabit & fremuerūt dēti
bus glosa interlinealis Quasi leo de-
uorare cupiens dētes. deuorabimus
eā. s. vsqꝫ ad ꝯsumpcionē delendo Si
cut scribitur Jhere. li. Cōmedit me de
uorauit me Nabugud. rex babilonis
Et iō sic exclamāt caldei inuenimus
vidimus. q. d. Inuenimus victoriam
quā diu expectauimꝰ & vidimus ruinā
quā diu intimius poptauimus Ipsa.
quanto affligenciū est maior leticia tā
to afflictoꝝ amarior est miseria.

Phe fecit dñs q̄ cogitauit
ꝯpleuit sermonē suū quē p̄
ceperat a diebꝫ antiquis de-
struxit & n̄ pepcit et letificauit sup te
inimicū & exaltauit cornu hostiū tuo
rū pphe hebraice iterptat oculꝰ latiē
Et ē sensus lꝫ deꝰ ex mīa diuiꝰ iude
os expectauit ad pn̄iaz. terūptn̄ culpā
eoꝝ ex iusticia oculꝰ eius intuitus ē
ad vindictā. vn̄ et subdit ihere. fecit do
minus q̄ cogitauit &c. q. d. nō p̄cipitā
do nec exaiando fecit hec sꝫ q̄ ab eterno
se p̄uidit qᵈ nūc factus ē & ꝯpleuit
sermonē suū &c. scz p moysen qꝫ eos cō
tereret si a sua lege recederēt vt pꝫ
deutro. xxviij. scribit ei eze. xij. nō plō

195

zabitur oīs sermo meus sed verbum
qd locutus fuero ꝯplebitur Dicit do
minus deus Destruxit ꝫ non pepcit.
hec ꝑticula necessario refertur ad vl-
timam iudeorum captiuitatē sub tito.
et vespasiano ꝯsummatam Nam post
hāc captiuitatē sub caldeis misertus
est dn̄s eis ita ꝙ sub ciro rege ꝑsarū
cū maxima gloria redirent in ihrusa
lem Sed a vastacione eorum ꝑ roma
nos vagi vadunt ꝫ ꝓfugi sīt facē ter
re vsqꝫ ad aduentū antexpi. Hec igi
tur ꝑticula destruxit et non pepercit.
sicut hoc eciam superi9 ꝑpitauit do
minus nec pepercit oꝫ necessario itel-
ligi de destructione per romanos ꝫ nō
per caldeos et ex hoc plane concludit
Ihere. ꝯclusio ad futurꝫ sicut quo ad
pūs duplici spū ꝓphetasse letificauit
sup te inimicū caldeū scꝫ vel roma9 ro
manum deus permisit eis se vindica
re et exaltauit cornu inimicorum ꝫc.
idest fortitudinem et potestatem cal-
deorum ꝫ romanorum. Primum enī
mundi ipiū incepit in babilonia ꝫ de
inde transiens ꝑ medos ꝫ grecos vlti
mo terminatū defecit in roma. ita ꝙ
hostes iudeorum tā caldei ꝙ romani.
mundi monarchiam sunt sortiti. Et
qꝛ eciam vtraqꝫ gens ꝯtra iudeos ꝑ
ualuit ideo signanter Ihere. sic deplā
git Exultauit cornu hostium eorum.
Et sequitur.

Ade Cla

manit cor eorum ad dn̄m super mu
rum filie syon Deduc quasi torren-
tem lacrimas per diem et noctem non
des requiem tibi neqꝫ taceat pupilla
oculi tui. Sade hebraice interpretat

consolacio latine Et est sensus qꝛ re-
spuerunt quodam informacionem ideo
nullam eam volebant receperunt con-
solacionem Et hoc est ꝙ subdit Cla
mauit cor eorum ad dominum .i. iu-
deorum in ꝯpunctu perdicionis despan
cium Ihero. non amore sed timore nō
deuocione sed afflictione Vel sm Ly-
ram et pascasium clamauit cor eorꝫ
ad dominum idest toto corde caldei cū
muros inuaderent ꝫ ciuitatem cū tē-
plo caperent horrendo clamore cōtra ce
lum deum blasphemabant qui popu-
lum suum defendere nō valebat ipm
credentes ipotentem esse ad saluandū
Vnde ꝫ Iheremias hoc cernens ac-
cidisse quasi in penam peccati iudeorū
sic iherusalem ad lamenta prouocat.
Deduc quasi torrentem lacrimās ama
re penitendo per diem ꝫ noctem con-
tinue conterendo Non des requieꝫ ti-
bi ad merita aspirando. neqꝫ taceat
pupilla oculi tui peccata deplorando.
Iheronimus Considera peccator spe-
culum pn̄ie qd tibi sanctus Iheremi
as describit hic solicite oportet enim
si placitum habere vis iudicem vt do
lorem ꝑias non tepidum sed feruidū
Deduc inquit quasi torrentem lacri-
mas dolorem non diurnum sed con-
tinuum qꝛ per diem ꝫ ꝑ noctem mun
di horrorem in quo non des requiem
tibi ꝫ tui saluatoris perseuerantem a
morem cuius gracia non taceat pupil
la oculi tui Hec ille. Ex hoc conclu-
ditur quatuor esse conditiones vere pe
nitentis scilicet dolor feruidus. dolor
continuus. horror mundi. Et amor
dei ꝫ cetera. Capitulum. lxxxi.

Aph cōsur ge lauda in nocte in principio vigiliarū effunde sicut aqua cor tuū ante cōspectū dn̄i Leua ad eū manus tuas p aīabus puulorū tuorū qui fame perierūt in capite oīm cōpitorū Caph hebraice interp̄tatur morsus latine ꝫ ē sensus Ex morsu tante vindicte discite dulcorē deflere tante culpe p̄dc̄e vel sic ad morsum tanti tedij non est alia medela remedij nisi de culpa p penitēciā resilire ꝫ ad laudē dei derelictā reducte redire vn̄ꝫ subdit Cōsurge et lauda in nocte ꝛc̄ .q.d. Cuilibet iudeo et cuiq eccl̄astico Consurge p dei cognicionē et lauda p deuocionē in nocte p occultacionē in principio vigiliarū p p̄nie afflictionē Effunde sicut aquam cor tuū p criminū expurgacionē sed i cōspectu dn̄i p amoris adhesionē et leua ad eū manus tuas p aīabus puulorū tuorū p deuotam oracionē qui fame perierūt in capite oīm cōpitorū p violentā tēptacionem Sicut eī̄ puuli ad parentes ita ꝫ subditi ad p̄sidentes ꝫ ideo ne puuli peant p̄sidentes semp orent Hic notandū ad lrāꝫ q aīa hic ponit pro vita sicut ibi qui amat animā suam pdet eam ꝫ gen̄ .xiiij. Da michi animas cetera tolle tibi Similiter notandū q cōpitū cōpiti est locus i quo multe vie cōcurrūt sicut biuiū triuiū quadriuiū ꝫ huiusmodi . Est igitur sensus talis populus ierusalem Leua ad deum manus tuas pro aīabus .i. pro vitis puulorū tuorū qui fame perierunt in capite oīm cōpitorum .i. i triuijs ꝫ quadriuijs omnium viarum ꝫ platearū Jheronimus grecis gentibꝫ puuli turbati carebant pre fames angustia eiulantes ꝫ expirantes ita vt ex conatu eorum in capite omnium cōpitorum plurimos cernens cumulos mortuorum quemadmodum plures greges agnorum per millena et centena capita pereūt cum aberrant si non inuenerūt pascua Hec ille .

es uide dn̄e et considera

quomodo vindemiaueris . ita igitur ne comedent mulieres fructū suum puulos ad mensuram palme si occiditur in sanctuario dn̄i sacerdos ꝫ ppheta Mes hebraice interpretatur possessio latine Et est sensus Et si occidas nos in te sperabimus q nostri misereberis ꝫ nr̄e p̄nie propiciaberis qm̄ possessio tua sumus In cuius signum subdit Vide ꝛc̄ .q.d. tuam gentem quasi siluestrem vitem sic vindemiasti q pro corticibus edificia pro palmitibus regē et pontificem et consimilia pro folijs omnia mobilia pro fructibus omnem filium cū filia devastasti Vide igitur ꝛc̄ . Nos eī̄ sumus gens illa quā pre ceteris elegisti pro qua signa et prodigia ostendisti cui terram electam promisisti pro qua reges fortissimos deiecisti cui soli legem scriptam tradidisti quam de egipto eduxisti ꝫ per maris medium traduxisti . cui vitam ꝫ victoriā pollicitus es . si legem seruaremus atꝫ indulgenciam ꝫ misericordiam si pro peccatis peniteremus igitur Vide domine clementer et considera diligenter quib sꝫ populum vindemiaueris .

ita mirabiliter & miserabiliter ita in
opinate ita vltimate & sicut vitis si-
ne folijs & fructibus oibus arboribz
est vilior & infirmior ita tua iusticia
nos vindemiante factus est popul9 tu-
us hereditas tua possessio tua oim̄ib9
gentibus debilior & miserior Vide ꝙ̄
domine & considera quomodo populuz
vindemiaueris. ita igitur ne cōmedēt
mulieres & cetera. Quasi diceret le-
gitur quarto Regum xvi. ꝙ in obsi-
dione samarie populus israhel. tanta
fame premebatur ꝙ mulieres filios
suos commederant sed nusquā legit
ꝙ parens prolem ad mensuram pal-
me commedebat Et qualiter hoc ve-
ritatem poterit habere maxime cum
puer omnis eciam recenter nat9 mē-
suram palme excedat in quantitate.
Respondet Lyra ꝙ mulieres ideo tē-
pore horribili impregnate per nimijs
angustijs & doloribus varijs ante tē-
pus pariebant fetus imperfectos. qui
ideo mox mortui ex horrenda fame a
matribus commedebantur et deuora-
bantur. Cōmedebant igitur mulie-
res paruulos recenter & violenter na-
tos fructum ventris ad mensurā pal
me idest teneros vix mensuram pal-
me habentes Et infra subinfert i la-
mentis Manus mulierum misericor-
dium coxerūt filios suos Facti sunt
cibus eorum in contricione filij popu
li mei Si misericordes mulieres hoc
fecerunt quanto prius egerunt mu-
lieres impie et feroces. Et ne hanc
horrendam miseriam iudei paterren-
tur ex iusta dei vindicta de hijs om-
nibus premuniebantur. et per moy-
sen a diebus antiquis ne legem dese-

rerent et ad ydolatriam confluerent.
et vt deum vnum cognoscerent. et in
eius preceptis permanerent. Scri-
bitur enim sic Deutronomij. Vice-
simooctauo. Si legem meam de-
reliqueris obsideberis circa portas tu-
as in omni terra quam dabit tibi do-
minus deus tuus et commedes fru-
ctum vteri tui et carnes filiorum et
filiarum tuarum quas dedit domin9
in angustia et vastitate qua opprimet
te inimicus tuus homo delicatus i te
et luxuriosus. valde inuidebit fratri
suo et vxori qui cubat in sinu suo ne
det eis de carnibus filiorum suorum.
quas commedet eo ꝙ nichil habeat.
aliud in obsidione et penuria qua va-
stabunt te inimici tui inter oīes por-
tas tenera mulier et delicata que su-
per terram ingredi non valebat. nec
pedis vestigium figere propter mol
liciem & teneritudinem nimiam inui
debit viro suo qui cubat in sinu eius
super filij & filie carnibus et illuuie
secundinarum. que egrediuntur de
medio feminarum eius & super libe-
ris qui eadem hora nati sunt Com-
medent enim eos clam propter verū
omnium penuriam in obsidione & va-
stitate qua opprimet te inimicus tu-
us inter portas Iheronimus In cō-
mentario. Hec omnia impleta sunt
in destructione Iherusalem per obsi-
dionem romanorum sub Tito et ves-
pasiano Et secundum constantinum
in panteg'nig conches de ymagine vni
uersi Secundina est illa pellicula in
qua fetus inuoluitur Et eciam cum
infante abhominabilis nascitur quaz
nascens rūpit infantulus sicut testoz

dūi frangit exiens pullulus & dicitur secundina a sequor sequeris q: naturaliter quasi palliū pugilē secundina sequitur infantē de matris vtero exeūtē Comederūt ergo clam illuuiem secundinarū .i. tales sordes & immūdicies pientiū seminarū Si occidit i sanctuario dn̄i sacerdos & pphā. q. d. q: seniores populi post penā illatā puulis & mulieribus subiūgit penā illatā senibus & pricipibus vt sic penaliter q: q: occiditur &c. Lyra addit in sanctuario senes et sacerdotes cā refugij se recolligentes indifferenter occiderūt nulli v llubi pcētes ppter loci sanctitatē aut officij dignitatē aut ppter senij grauitatē q: occiditur inquit in sanctuario dn̄i sacerdos & pphā. q. d. q: seniores populi pontifices & sacerdotes scribe et pseudo pphē dei tēpluz scōz pphāz sanguine polluerūt ideo quasi quid p quo morte p morte i eo dē loco receperūt sicut scribit Math. xxiij. Ecce mitto ad vos pphās & sapientes & scribas et ex illis occidetis & crucifigetis in synagogis vestris et psequemini de ciuitate in ciuitatē vt veniat sup vos ois sanguis iust⁹ qui effusus ē sup terrā a sanguine abel iusti vsq3 ad sanguinē zacharie filij barachie quē occidistis inter tēplū & altare Amen dico vobis venient hec oia sup generacionē istā In cuius signū sic subdit Iheremias in lamento.

Yn iacuerunt in terra foris puer & senex virgines mee & iuuenes mei ceciderunt in gladio intfecti in die furoris tui Percussisti nec misertus es. Syn hebraice sonat vultus latine.

Et est sensus qui ferro et fame deo quasi vulnere corruerunt Vnde & iacuerūt in terra foris puer & senex. q. d. nec puer nec senex valet ad belliū & tn̄ vastacōe hostilis vulnere crudeli Iacuerunt in terra foris. puer et senex occisi et insepulti. Iheronimus in commenta. Tanto rancore caldei in iudeos cum ciuitatem caperent seuiebant q nulli sexui nec gradui nulli etati pepercerunt. Sed qualis comparacio est inter flagellum et gladium inter alapam et plagam. Sic inter se sunt similes ferocitas romanorum et calamitas caldeorum. Caldei percuciunt romani consumunt. De vtroq3 igitur et vtriusq3 flagello et precipue de romanorum mortali odio dicit Virgines mee & iuuenes mei ceciderunt in gladio interfecti in die furoris tui. Percussisti scilicet Iudeos per exilium de terra propria expellendo nec misertus es illos scilicet in propria patria recolligendo sed quasi caymite vagi pergunt & profugi super faciem terre. Lyra. In omnibus dei operibus inseparabilia sunt dei iusticia & misericordia. Vnde et omnipotens expectat penitentem et ad tempus parcit ex pietate. Sed cum impleta fuerit mensura peccati vindicat iustus et percutit ex equitate Vnde et Iheremias. Percussisti nec misertus es quasi diceret percussisti i penitentem vindictam miserendo nec pepercisti cūilo culpe penaz vlterius differendo Vnde & hoc secundum alphabetum concludit sic.

Hau uoca

sti q̄uasi ad dieḿ solempnem q̄ui
terrerent me in circuitu ꝛ non fu-
it qui effugeret in die furoris dn̄i et
relinquerretur quos edu cavi et enutri
F vi inimicus meus ↄsumpsit eos thau
hebraice interpretatus finis latine. et
est sensus qꝛ deus diu ↄminatus est
pn̄am p̄stolando iā nūc in effectu cō-
summauit vindictā ānilando Vocasti
inquit quasi ad diē solempnē ꝛc. qua
si diceret non est hec vindicta p virtu
tē ciuiusciīqꝫ caldei aut romani pseq̄n
tis sed solūmō ex diuina iusticia ꝛ vo
luntate oipotentis in cuius signū qua
si in psona populi p̄ssi ihere. sic alloq-
tur deus Vocasti ꝛc. Glosa occulta i
spiracione caldeos et romanos ꝛ dies
solēpnis dicitur nō qꝛ deo placeat sed
qꝛ tūc iproboꝝ expcāta leticia in iude
is ↄpleatur ad vindictā. vn̄ et Ipos
correndenter ad gloriā vocasti quasi ꝛ
cetera. Sicut enī gentes celeriter et
aiose gaudenter ꝓmpte et copiose con
fluūt ad solēpnitatē. sic oēs gentes i
circuitu ierusalē et cū caldeis ꝛ cum
romanis ad orbis vastacionē auidius
concurrebant Hec ꝛ est dies de qua ho
stes dixerūt ē. En ista est ꝛc. Vo-
casti ꝛ q. ad diē solēpnē ꝛc. ꝛ non est
qui effugeret ꝛ relinq̄retur vn̄ in sig
nū qꝛ ois victoria a dn̄o deo imediate
dispensat hoc mihi mirabile quidā ve
nerabilis miles ciuius scā vita aucten
ticat dcā deuote retulit ꝛ ec oculata.
fide se vidisse retulit ꝛ securius asse-
ruit Conuenerūt in terra sancta vij.
milia fideliū quorū ipe vnus erat vt
in vindictā mortis xp̄i infideles de-
bellarent. Stabāt ꝛ in cāpo mortis
hinc inde exercitus fideliū ꝛ infide-
liū illi vt nostros occiderēt nr̄i vt oc
ciderentur ꝛ illos occiderent tantus
qꝫ erat numerus infideliū qui in acie
belli insidebant vt in ↄpacionē illoꝝ
pusillus grex xp̄ianorū qua proporcio
sub cētupla videretur Cūqꝫ more bel
li ps ↄtra ptē ↄgredi deberet stabat
totus exercitus infideliū imobilis.
nec vn⁹ quidē equester vel pedester
aliqualiter se mouebat Fideles vero
vnanimiter ꝛ aiose eos inuaserūt Et
quasi sine aliqua violencia oēs accepe
rūt Quesierūt igitur fideles ab in
fidelibus p interp̄tes cur nec fugerēt
nec repūgnauerūt sed sic imobiles p
manserunt Rn̄derūt infideles qꝛ i p
cinctu ↄgressionis appuit in aere quī
dā armatus terribilis nimis tot⁹ cā
didus in armis et in equo qui ensā in
dextera sua ↄminātorie euaginatū vi-
brans gladiū igneū et secā ↄtra infi-
deles innumerabilē ↄducere exercitū
candidū oibus videbat et iō hac visio
ne stupefacti et pterriti quasi in mom̄
to morituri imobiles pstiterūt nec p
tūc fugere potuerūt sed tātus terror
inuasit eos vt quasi scimini viderētur.
G hec ille. Potuit ꝛ exercitus paganoꝝ
tūc sic territus sic oli popul⁹ captiu⁹
iudeoꝝ ↄfiteri hoc lamētū dn̄o deo.
Vocasti quasi ad diē solēpnē qui ter
reret me in circuitu ꝛ nō fuit qui ef
fugeret aut relīqret i die furoris dn̄i
scꝫ vn⁹ q̄ nō fuit occisus aut captiu⁹
ꝛ hoc ē qꝛ ē. scribē. mādauit dn̄s ↄtra
iacob i circuitu ei⁹ hostes ei⁹ nō fuit q̄
effugeret. i. p fugā euaderet. i cuius
signum Iheremias. sic concludit.
Quos educaui et enutriui Inimi-
cus meus consumpsit eos Vt ta-

lis sit ꝯquestio iherusalē Quos scȝ in deos educaui morigeratꝰ ⁊ enutriui delicate vel quos educaui iuxta legis tradicionē et enutriui ad sui status ꝑfectionē inimicus meꝰ scȝ caldeus vel romanꝰ ꝯsumsit eos ꝑti scȝ famis vehemencia in longa obsidione. ꝑti vero ferri violencia i ciuitatis captione scribitur eñ baruch iiij. Nutriui eos cū iocunditate dimisi aūt eos cū fletu et luctu Quos igitur enutriui inimicꝰ meus ꝯsumpsit eos. Sequūt moralia. Capitulum. lxxxij.

Eth preci pitauit dñs nec pepꝑcit ⁊c. Beth hebraice interꝑtatur domus latiñe Et ē sensus aiaȝ rōnalem quā deus sibi ꝗsi domū cōdidit delicatā iam ꝑ pcti ipiū inuenit transformatā. docet eñ glosa luc. xi. sup illud reuītar in domū meā vñ exiui ꝗ ꝯsciā cuiusqȝ ē domus desiderata tā deo ꝙ̄ dyabulo ⁊ sic ꝑsuadet beda i exhorta. suis li. ij. ca. v. aia rōnalis potissima domus dei ē magis qȝ delicata ꝙ̄ celū vel mr̄ sua. qȝ celū ꝓ aia cōdidit et carnē ꝓ eia de ṽgine assumpsit ⁊ si vnūquodqȝ ꝓpter quid ⁊ illud magis placēcior deo thronꝰ ⁊ thalamus scā ē aia ꝙ̄ aliqua alia creatura Hec ille Sed iā hec domus facta ē abhoiabilis terribilis dolorosa ⁊ maledcā Et iō cā p̄cipitauit dñs nec pepꝑcit in furore suo. Facta ē eñ ꝑccatrix aia domꝰ doloris septisorii ⁊ domꝰ desolacōis doꝰ ꝯsūpcōis doꝰ īfcōis domus ꝯtēcionis domus occisionis domus ꝯbustionis ⁊ domus tristabilis ꝑiclitacōis Que oia figurant ꝑ illud

mirabile qd recitat fulgenciꝰ i secretis virgilij Virgilius inquit amore filie augusti arte magica sub tranca camerā ꝯdidit qui singulis xij. horis se mōstruosam variauit sp eñ hora lune appruit ꝯuenientibus repleri valido murmure taliū qȝ opā dabant crapule ⁊ ebrietati nec tñ quisꝗ̄ audiētibȝ videbatur sed solus auditus ad talia obstupuit auscultanciū qualia solent audiri ex dissolucōe ꝯminanciū Sp hora mercurij i momēto ꝯsumebatur. quicquid infra ꝯiectū est sp hora veneris fetor fornaus īfiacēs exinde exalabat. sp hora phebi in ea quasi litigāciū iurgia resonabāt. Sp hora martis quasi insultus vincēciū ⁊ gemitꝰ morienciū insimul audiebāt. sp hora iouis ignea tonitrua tota quasi clibanꝰ ardens ⁊ candēs videbat vñ ⁊ quicquid tūc iniectū ē siue lapis siue metallum calor ꝯsumpsit in cineres. sp vero hora saturni pacifica vt cetere domꝰ videbatur qui tñ tūc ingressus ē. Hic extā incognita tristicia nimia vexabat. ⁊ sic quasi cura oim cogitacōibȝ torꝗ̄batur ⁊ hāc domū doloris dcām plutoni ṽgilius ꝯsecrauit. hec ille Hec domus sic monstruose variata ē aia peccatrix sceleribȝ varijs transforāta Dicit enim Beda consequenter vbi supra. ꝙ hec domus eo magis abhominabilis deo deuenit quo solis fedata crimine alio et alio scelere incessanter coinquinatur. Vnde et illam cum domus voluntaria sit et in libero arbitrio fundata atqȝ voluntaria nequicia repugnante difficilius et mirabiliꝰ est reformare ꝙ̄ totū mūdum de nichilo concreare. qui nil ne foret

corporis fuit Hec ille. Sunt ergo vij. hore
vij. astrorum successiue regnancium vij.
more vij. viciorū mentē miseriā inha
bitanciū vt lune correspondeat gula mer
curio auaricia. veneri luxuria. soli sup
bia. marti iracundia. Joui inuidia. et
saturno accidia. atq; sic domus anime
monstruosa plutoni. i. deo infernorum
qui et dyabolus dici pt proprie attri-
buatur. virgilius ergo qui domū anime
sic transformat est tēptacio callidissiā
q̄ regnante gula luna aīam efficit do-
mū dissolucionis Concurrentibȝ enim
crapula et ebrietate sensus peruertunt
cogitatus inficiuntur colloqa corrum
puntur et facta ꝯfunduntur Scribitur
enī ysa. xxviij. ꝑ ebrietate errauerūt
sacerdos et ꝓpheta et iudiciū nescierūt
i hac hora conuiabāt holifernes et loth
vinus passus est homicidiū et ali9 lap-
sus ē incestū vnde ihero. ad occeanū
eplā xlij. Noe ad vnius hore ebrieta-
tē nudat femora qui ꝑ vi. centos ānos
contexerat sobrietate. loth ꝑ temulenci
am nesciens libidini iūgit incestum et
quē sodoma via vincauerāt hec ille Hac
igitur hora sic dissoluitur mens huā-
na vt vbi contenciones et homicidia et
fornicaciones et adulteria oblucuciōnes
et mendacia oriūtur ibi oia indicant et
secreta denudantur Sicut scribit pro
uer. xxxi. nulla ē secretū vbi regnat
ebrietas Et seneca eplā xxvi. Eloqn
cia ebrij hois inuoluta piculo licēciata
opprobrio nimia secreto ꝯtēpnit rōez
odit veritatē affectāt blandientē damp
nat displicentē auscultat et non cor
rigitur errat sed non reducitur Hec
ille. Vnde et hec cernens aplūs sic ci
vibus huius domus alloquitur nō in

comessacionibus et ebrietatibus non i
cubilibus et in pudicijs nō in ꝯtencione
et emulacione Sed cuā dicit pe. Raue
ueñ. sermone xxvi Ebrietas est mor
tis mater pens litiū furoris genitrix
petulancie magistra Hanc qui habet
se non habet hanc qui habet homo nō
est. Est enim demon blandus hostis
imutatus. rabies voluntaria. illece-
bra honestatis. pudoris iniuria. confu
sio inuisibilis. latro mortalis delecta
bile opprobrium et dulce venenum.
Hec ille. Hanc igitur domum
dolose dissolucionis Jheremias consi-
derans Exclamat Beth precipita-
uit eam dominus nec peperit.
Secundo regnante mercurio auaricie
fit anima domus consumpcionis Dicit
enim Petrus Rauenēn. sermōe ciiij
Omnis Auarus deo est contrarius
sibi nequā hostis pauperum. preda di
uitum latro nature basiliscus omnia
consumēs sanguisuga omnia semper
esuriens et ignis qui omnia lambit et
nūquam dicit sufficit Hec ille. Vnde
et domus auari domus draconis deuo
rantis dicitur ysa. xiij. Replebuntur
domus eorum draconibus Sicut enī
in dracone ex caliditate lingua est
semper i mouendo. et cor semper in
sciciendo Ita in auaro ex cupiditate.
corde semper appetit et opere acqui-
rit. Vnde Ecclesiastites quinto.
Auarus non implebitur pecunia et
qui amat diuicias fructum non capi-
at ex eis. Quia sicut consummunt
ita consummuntur. Quo contra dici-
tur Prouerbiorum Vicesimooctauo.
Qui oderit auariciam longi fiant di-
es eius qd pulchre testatur [illegible]

Beda in exhortacionibus li.iij.c.v.
O infelix insatuate auarū alloquor.
cui ministras cui militas summe mū
do Ecce paup iocundatur tu sp tri
status In delicijs semp habūdat vt
sane dormiat tu eges in diuicijs. cur
mundū spolias cui oia solues Cur sp
cumulas qd necessario pdes cur te ɔsu
mis & pmo cures cur te affligis & p
posito non gaudes Quid g anguillam
amplecteris quid vmbrā seqris. cur
sp fugis quod nūq desinit cur sp dili
gis q semp decipit Memento qz con
sumens ɔsumeris & moriens misere
ɔsumeris Hec ille. Hec igitur con
siderans ihere. deplorando hāc domum
dicit Beth ꝑcipitauit eā dñs &c.

Tercio regnante venere luxurie deuenit
aia domus infectionis Scribitur eīm
leuitici xiiij. Plaga lepre videtur eē
in domo mea dicit dñs Luxuria eīm si
cut lep totā cutē ɔfusionis lacerat &
vlcerat āhelitū collocucōis ɔmaculat
carnē corrūpit q vix curantur corꝫ
rumpat ne ɔfiteantur. Vnde Orig.
In speculo virginali O lamentāda
libido que ligatā ducit ad mortē aiaꝫ
sicut bos ducitur ad victimā. Amor
carnis viscus demonis est quo eciam
pēne ɔtēplanacium ɔglutinantur ne p
fecte auolent & aucupem mortis eua
dant ne arborē crucis conscendant ne
xpistum aquilam ymitantes mundū
transcendant Multi ab ethere ad pre
dam i terram precipites ꝓlapsi sunt
& capti sunt pulchritudinem eīm ap
pecierunt & viscum retentiuum non ꝑ
uiderunt hec est lepra que de oīni pa
rente transit in prolē vt nec sit vnus
nec vna quē non pungat pruritus p

pugna Sed O q dissimiles virgo &
corrupta illa nempe redolet non tan
tum hominibus. sed eciam olfactui
angelico. Hec vero omnibus olet et i
mundis spiritibus infecta caro cuius
qz illam abhorret qr mundam & hāc
odibilius immundam detestantur. hec
ille. Hanc igitur domum quasi ab
hominabilem Ihere. sic deplangit cū
dicit Beth precipitauit &c. Quarto
regnante sole superbie deuenit anima
domus contencionis Scribitur enim
prouerbi. xiij. Inter superbos sem
per iurgia sunt. Vnde hugo de vita
claustralium Superbus extento collo
graditur contra deum potenciam dei
exasperat et ad vindictam prouocat.
creatorem plasphemat omnem crea
turam scandalizat omnibus se diffor
mat nulli se conformat. solus vult
videri melior & solus est omnibus pe
ior hic lites generat rixas suscitat li
tigaciones innouat contenciones mul
tiplicat vnitatem dispergit & verita
tem debellat Hec ille. Hec est igit
domus de qua scribitur Ozee. vnde
mo. Domus exaspans est Quam
obrem Iheremias abhorrendo dicit.
Beth ꝑcipitauit & cetera.

Quinto regnante marte iracun
die deuenit anima domus occisionis.
Sicut figuratiue scribitur Iudicū.
Decimosexto. Concussit sampson
fortiter columpnas et cecidit domus
super se. & super omnes qui erant
ibi p sampsonē intelligitur appetitus
vindicte qui arma discutit nulli par
cit. sed omnes premit et perimit.
Vnde et huius domus ciuis erat ille.
nero qui matrem ppriā ac sororem

mg̃r seneca ac totū sonatū occīdit in
ira su. sui Vnde et tales sic lamenta
tur beda in exhorta. li. ij. ca. xi. Heu
miser homo cur sic fatigaris furore
frenetico vt pium persequeris mansue
tum percutis pacificū pimis. pollicia
peruertis. ardua pcipis. passio te de-
format. alios fugat. deum abdicat.
hinc racio trepidat. veritas exulat. et
piculum ipat. brutescis in feram fe-
ra ferocior que dum seueriter dilani-
at maliciam tm̄ non. reseruat. Hec
ille De hac igitur domo in qua seuit
ista fera scribitur exo. xij. Non erat
domus in qua non iaceret mortuus et
ideo quelibet talem Ihere. contremi-
scēs sic deplangit beth. precipauit et.
Sexto regnante Ioue deuenit anima
domus cobustionis sicut scribit mich.
vi. Adhuc ignis in domo ipij et thau
ri iniquitatis Ignis em̄ in domo est
inuidia in anima cuius cogitatus cru
delitatis dicuntur thezauri iniquitatis
Hic est ignis denigrans omē | d pul
chrum erat visu qr solummodo ad va
lentem et virtuosum inuidia. mittit
manū et morsum Dicit ei auctor de p
prietatibus elementorum li. v. pprie
tate xlix. O ifelix flamma inuidie q
solummodo pulcra deturpat candida
denigrat. munda cmaculat solūmodo
virtuosa deuorat et nobilia inquinat
Heu cur non dantur oi inuido oculi
lincis et argi aures suis et selli vt la
cōri sciā amplius torqretur linx om-
nia visu penetrat arg9 decē. oculos si
mul appit. Sus soliū populi cum ca
dit explorat et sellus ad stadiū sum-
missa pcipit Quid inuido crudelius.
Nc pe oibus crudelior ipe soliū ex tois

et cetra bonos armatur et seuit mini
me efferatis moribus vertitur in bel-
uā odit em̄ quicquid bonitatis quic-
quid felicitatis fuerit aliene ecīā cum
liuoris vesania cor corrumpit. Ipa
quoqz exteriora contestantur. Nam
mens malicia accenditur et mox quip
pe color efficitur et mens merore af-
fligitur animus ira accenditur cogi-
tatus dolore depascitur afflatus vene-
na diffundunt membra frigescūt ocu
li acuunt et deprimunt articuli ma
nuū agitant et passionant Fit in co-
gitacione rabies in dentibus stridor.
nil letum in proprijs. in prosperis lā
guor. in aduersis pastura. In suis de
pauperatur. in alienis occupatur. qr
mentem tabescentem sua pena sauci-
at quam felicitas aliena torquet. et
mortificat O quit agit vipera inter
puulos. Lupus inter agnos. Quid
mors inter viuos. quid dyabolus in
angelos. quid homicida inter pacifi-
cos quid monstruum inter rectos.
quid apostata omnium inter fideles
quid serpens insolitus inter homines
Peius enim est virus inuidi q̄ vene
num recauli Nam qr iste diffundit ad
alterius perniciem hoc ipse portat ad
sui salutem. Inuidus vero seipsum
corrodit et alios consumit Hec ille.
Secundum poemata sellus ad distan
ciam stadij fingit audisse secreta mu
sicancium vt tangit Palefatus libro
Vicesimoseptimo incredibilium Hec
est igitur domus de qua Ozee. vi.
ca. i domo israhel vidi horrēdū. hāc et
domū dilapidādā ihere. execrāto. sic de
plāgit beth et c. Septiō regnāte satur
accidie aia deuenit do9 piclitacōis dicit

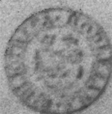
enī Ambro. de milicia xpiana Sicut
signū ad sagittas sic omī hostili tēp-
tamento ociosus se exponit. vt quasi
hō tis libere eligat qualiter eū inuadet
vulneret & cadat ociosum Ociosum
oia bona deserunt oia mala insequūt
Ad eius aspectū spūs mali accelerāt
et angeli custodes suspirant Hec il-
le. Vnde sicut sentitur experimento et
docet seneca eplā viij. Ne hō tot ma
lis exponatur natura ipā quasi cuius
libet custos ocioso occasionem ignoran
ti immitit tristiciā vt sic ex vulnere in
flicto ad boni medelā opis ptin9 se cō
uertat vn̄ semp vitam in sui odiū ab
ducere solet ictos ociū Hec est enī do-
mus illa de qua scribitur Joelis. i.
Perijt de domo dn̄i omē sacrificium.
qz sic depdita omī virtute necessario
sub introducitur septiforme viciū Et
facta est sic domus dei domus baal et
repleta ministris iniquitatis a sum-
mo vsqz ad summū iiij. Regū x. pro-
mo sicut pz ibere. vij. Facta est dom9
hec spelunca latronū pessimoz. q. d.
Facta est aia rōnalis habitacio demonū
& pctōz de quibus dei filius quasi de
domo sua expulsus dicēs conqueritur.
zach. xiij. Plagatus sum in domo eo
rū ab hijs qui me diligebant. i. dili-
gere debebant & Jhere. xij. Reliqui
domum meam dimisi hereditatem me
am. Facta est enim hereditas
mea michi quasi leo in silua dedit con
tra me vocē ideo odiui eā Et hec ē cō
clusio cui ihere. semp assentit. Beth p̄
cipitauit do9 nec pepercit. Ca. lxxxiij

recipitauit

dn̄s nec pep. oia spe. iacob destruxit i
fu. suo munī. vir. iu. deiecit i ter. pol-
le. & prin. eius Precipitauit dn̄s ge
nus humanū de padyso ad mundū de
mundo ad infernū vel precipitauit. i.
p̄cipitari pmisit dn̄s oia speciosa aie ra
cionalis p temptacionem inualescentem
scz virtutes cardinales theologicas &
morales i quibus consistit tota speciosi
tas spūalis Et hoc pulchre figuratur
p illud qd̄ recitat palesatus mirabi
liū li. xviij. In die festo crete insule
populo in sacrificio occupato i medio
tēpli egressus est leo de abditis tēpli
appollinis & irrugiens exiuit cū impe-
tu terram circuiens vniuersam cui9
anhelitus quicquid tetigit infecit & i
firmauit. omē qz viride fecit marce-
scere & terram vnīqz deuastauit hec
ille Hoc tēplum dei dici pt padysus.
ad qd̄ in primis parentibus confluxit to
tum genus humanum qz sicut in a-
dam omnes homines peccauerunt. sic
omnes per adam in padyso fuerūt ci
uis sacrificium complacencie erat stat9
innocencie Dum igitur primi parен-
tes in hoc dei sacrificio fuerant occu-
pati subito i paradyso callidus hostis
apparuit qui omnium angelorum optī-
nuit principatum sicut leo omniū ani
malium tenet imperium Sicut testa- B
dit ysid. de numero. ca. iij. Hic leo ir
rugijt cum eua conuicit per se & adā
per euam supauit Dicit enim Pre-
dominus de obstinacione iudeorum q
prius omnium angelorum dictus luci
fer a singulari nature nobilitate qui
eciam adam vicit quem temptauit in
paradyso per vxorem ipse idem vict9
est a secūdo adam qui est xp̄us filius
& ipse ad deum redijt eciam cū i cruce

pependit victus erat in heremo ad tem
pus Sed in patibulo victus est in eter
nu͂ Hec ille Iste leo per suos satelli
tes mundu͂ circuit vniuersum que͂ de
uoret q̄rens vt patet · i · petri · v · Cu
ius anhelitus inficiens est temptacio
alliciens · quicquid aūt tangit inficit
infirmat polluit et cōiter marcescere
cogit Iste igitur infectiuus leo oīa
speciosa anime destruxit in furore suo et
municiones virginis iuda in terram
deiecit dū tres potencias in anima et p̄
latos et curatos p̄dicatores et docto
res in ecclesia per peccatū interficit et sic
tam in ipsis laicorū quam clericorum per
temptacionem et delectacionē eius pol
luit regnū et principes eius Et hoc la
mentabiliter persuadet petrus rauen̄ ·
in meditacionibus suis vbi pertractans
illud Ioelis · i · Exsiccati sunt fontes
aquarū et deuorauit ignis speciosa de
serti ait sic Heu dn̄e deus omnipotens
iam in campo ecclesie prophetia Ioelis
vbiqz cernitur ad impleta qz exsiccati
sunt fontes aquarū Iam enim sol ar
dentis temptacionis austrū optinet sup
terrā et recesserūt nubes ornātū solis
radijs disperse effugate et consumpte ·
nullus qz est ventus consumpcōis nisi
vrens et vredine vigens quamobrē des
siccate sunt fontes lacrimose deuocio
nis et deuorauit ignis criminis omnia
speciosa deserti virtuose operacionis her
be enim inferiorū palluerūt arbores su
periorū aruerūt · flores ecclesiasticorum
emarcuerunt et fructus omnium via
torum deficientes pierunt Heu quo
conculcatur candor liliorū in virginibus
quō recessit rubor rosarum in martiri
bus quō descit decor floris campi in

claustralibus · quō euanuit viror vio
larum in confessoribus Nempe eorū om
nimoda fortitudo transijt in fragilita
tem iusticia in impietatē prudencia in
fastidiū · temperancia in excessum · caritas
consumpta est per maliciam · liberali
tas per auariciā · virginitas per lasci
uiā · humilitas per elacionē · et pietas
per persecucionē Atqz sic transfor
matur vita in ociū · virtus in vicium ·
fama in opprobrium Sol enim arden
tis temptacionis et ventus vehemēs fre
quentis suggestionis oīa speciosa de
serti transformauerūt ita vt verna
lis tunica terre iam discolorata videa
tur conuersa in teterrimū vestimentū
temporis hyemalis Hec ille · Precipitaui
igitur per temptacionē permisit dn̄s homi
nem et sic omnia speciosa anime et ec
clesie destruxit in furore suo diabolus
municiōes virginis iuda · i · tam potencias
anime quam eciam pastores ecclesie deie
cit in terram culpe et sic regnū anime
regnū ecclesie et regnum huius vite ·
temptacio polluit et principes eius Si
cut enim patet in scriptura pluribꝰ spe
ciebus viij · modis quis polluitur est enim
pollucio cordis aggei ij · capi · pollucio
corporis Deutro · xiij · ca · pollucio oris ·
psa · vi · et Dan̄ · i · pollucio operis · Eze ·
xxiij · pollucio muneris exo · xx · pollu
cio anathematis Iosue · vij · pollucio ta
ctus psa · lix · et numeri xix · Pollucio
cultus exo · xx · Nolite polluī in ydo
lis egipti et omnibus istis modis temp
tacio vehemens et varia polluit regnū
mundi et principes eius · ymmo tam
principes ecclesie quam eciā anime Si
cut scribitur ij · par · xxxvi · Fecit zede
chias malū in oculis dn̄i et vniuersi

principes & sacerdotes et populus pua ricati sunt inique iuxta vniuersas ab hominaciones gencium & polluerunt domu dni quã sanctificauerat sibi. polluitur enim homo mentaliter mala cogitando Polluitur corporaliter carnaliter se maculendo. polluitur in ore .s. loquendo verbũ aneru culpe vel comedẽdo ad excessum crapule. polluitur in ope illicita consumando. polluit ex munere iusticiã transformando. polluit ana thema te excõmunicacionẽ incurrendo. polluitur p tactũ imundoꝝ malis adherendo. polluitur p cultũ ydoloꝝ creaturis p̄fruendo & abutendo & sic deobus adherendo Vnde scribit Leuit. xx. Si quis obtulerit ydolo moloch morte moriatur eo q polluerit nomen sanctũ meũ dicit dñs. Sed sm basiliũ sup leuit. ydolũ moloch formã & figurã hũit chymera Chymera aũt sicut tradit palefatus li. incredibilium xxiij. & ysid. ethiõ. li. xi. ca. iij. et beda de ymagine mundi li. iij. ca. xv. habet anterius formã leonis & posterius formã draconis in medio vero ventrem habet capre hic est ydolũ moloch qd polluit regnũ et principes eius Si cut tradunt plinius beda kribel. ac. de animalibus et cetere nature inuestigatores leo omibꝫ bestijs dñari naturaliter appetit Capra feruens ad libidinem fetore ctinuũ emittit & draco insaciabilis cõtinue sitit & pptue Chymera igitur ex suo capite monstrat supbie sublimitate ex flexuositate caude cnotat auaricie cupiditatem et ex suo fetido ventre figurat luxurie voluptate hec igitur triformis Chymera sm hanc triformem intelligenciam designat totũ mundũ pollui per tripticã cupiscenciã qd eciã cfirmatur ab aplõ. i. Johãnis. ij. Omẽ inquit qd est in mundo aut est cupiscencia carnis aut cupiscencia oculorũ aut supbia vite Ex hac g cclusione vniũsali de copulato extremo planissime sequitur q hoc ydolũ monstrosum polluit omẽ regnum huius mundi & omes principes ymmo omes homines cuiuslibet regni Quãobrẽ in penam peccati dyabolus deo puniente multos precipitauit nec pepcit & cit omnia mundi sponsa destruxit p penã et culpã. et sic eciã potestates huius mundi deiecit in terrã cdempnacionis nam polluit reges eciam & principes eius per suggestionem temptacionis sz principium & causa tocius pollucionis in populo est negligencia cure in suo plato sicut patet per Orig. sup Josue. omelia vi. & idẽ tangit sup libros numeroꝝ. omelia. xxi. Quare inquit peccante populo dñs precepit suspendere principes in patibulis Nempe quia omẽ peccatum in grege dependet a suo capite ex suo rege. ex suo principe. aut propter exemplũ male vite aut ppter negligenciã debite cure Aliter eĩ sanguinẽ cuiuslibet ouis p dite d manu pastoris dñs nuquam requiret si ouis scabie corrumpatur. vel a lupo rapiatur aut errans in foueã precipitetur aut oculus ei a coruo letaliter vulneretur Quis incurrit maledcm Nũquid scabies aut glacies aqua aut fouea Quis respondebit ad iudicium lupus vel coruus Nonne negligencia pastoris ouis pijt ergo penã satisfactionis pastor solus sustinebit Quis ita

qz vigilanter & cerciori agentes nec ouis in invio abscedit nec a lupo rapitur. nec sub corruo perit nec in luto polluitur. Transit grex dominicus in pascua mundi plena paludibus cuius pastura gracie saluberrima est cuius via ad pascua summe lubrica est. & ideo semper diligenter gregi summe assistendum est qz circumspecte & prudenter semper per mundum transeundum est Hec ille Vnde in signum qz tam tantus grex quam pastor aliqualiter polluatur in hoc transitu tam tedioso Scribitur Mich. vij. Perijt sanctus de terra & rectus in hominibus non est qui optimus in eis est quasi paliurus et rectus q. spina de sepe Dicit enim Beda in exposicione li. iij. ca. 1. Quis est qui dicat mundus sum nec locione indigeo securus sum & intrepide habito armatus sum et pacifice ambulo. sanctus sum & sine peccato per mundum transeo Quis est hic & laudabimus eum quem sic condicio concreacionis priuilegiauit & generalis nostra natiuitas sic eciam peccato exonizauit qz carne indutus non carnaliter sapiat & mundo circumuolutus non culpabiliter transeat Quis enim in sole laborat & non alteratur quasi diceret nullus vnde & Indi iuxta zonam torridam commorantes nigerrimi sunt coloris ex ardore solaris caloris Dicit ergo quis in sole laborat & non alteratur quasi calore naturali interius ex labore corporali & calore accidentali exterius ex ardore solari Omnis talis in calore alteratur. Quis inquit in sole laborat & non alteratur Quis in flumine natat & non humectatur Quis ambulat in caligine & non oberrat. Quis volitat in aere & non aspirat. Quis in igne habitat & non comburit Quis in pice fluctuat & non polluit. Nempe sicut ore propheticio professum est qz eciam dei decreto diffinitum est. Facti sumus vt immundus omnes nos & quasi pannus mulieris menstruate vniuerse iusticie nostre ysa. lxiiij. Hec ille. Ex hijs ergo premissis patet planctus Here. debere explanari de peccato & tripudiacione eius cum dicit Destruxit omnia speciosa iacob municiones virginis iuda &c. Capitulum. lxxxiiij.

Ymel confregit in ira furoris sui &c. Gymel hebraice interpretatur principium latine Et est sensus qz anima peccatrix suum principium qz est deus dereliquit per culpam Ideo ad eam iusticia retorquetur per penam Est enim deus principium omnium per temporalem creacionem per vniuersalem gubernacionem per finalem refectionem Dicit enim philosophus primo phisicorum. qz illud est proprie principium a quo cetera dependent & illud est principium primum quod non habet principium et vnum solum tale est quod est deus de quo Roma. xi Ex ipso et per ipsum et cum ipso & in ipso sunt omnia Vnde Augustinus. de ecclesiasticis dogmatibus ca. i. Credimus vnum esse deum patrem et filium et spiritum sanctum. patrem eo qz filium habet. filium eo qz habeat patrem. spiritum sanctum eo qz vtrique equalis de vtroque procedat in quibus est eternitas & in omnibus equalitas in quo vno et eodem deo est summa potencia sapiencia & clemencia et quicquid boni est in eo & ab eo est Hec ille. Hoc principium tamen anima deserit

quodcūq peccō ɔsentit. ꝯ qꝛ ipsa ipm eternaliter perdit ideo ipsum ipsam eternaliter punit Et hoc est ꝙ subdit Gymel Confregit in ira furo rio sui ꝯc. ꝯm ihero. de iusticia ꝯ iudi cio tres sunt dies furoris dn̄i. prima cū hō in pctm̄ labitur. scđa cū in ter ra moriens i penā traditur. tercia cū p finale iudiciū tenebras tartari puni endus ingreditur Dies eīm illa dies ire calamitatis ꝯ miserie dies furoris et horroris in qua oīs qui male ege rit oīo male erit. Melius erat illi si natus non fuisset. nūquā eīm moriēs moritur. et semp tn̄ sub tortoribꝫ in nichilū confringitur Hec ille Tunc eīm excepto solo esse rōnali aīa pdet in supplicio quicquid recepit a deo. ꝯ hoc est qđ metha. ihere. sic lamentat. Confregit in ira furoris sui oīne cor nu israhel Sunt eīm cornua varia et sunt ad diuersa ministeria. Inuenio nāqꝫ cornua ɔsonancia que deseruiūt ad venādū ꝯ ad ventilādū de qbꝫ ps̄o. xliij Secūdo cornua ferrea q̄ fecit sedechi as ille pseudo pphā ad compandū et diuinādū iij. pal. xviij. Tercio cornua olei in quibus erat liquor ppheticus ad iungendū de quibus Exo. xviij. Quarto cornua belli que sunt angu li exercitus ad ɔuincendū de quibus .i. Mach. ix. Quinto cornua naui um de quibus ysid. ethiō. li. xix. ca. ij. Sexto cornua militū de quibꝫ ysid. ibidem li. ix. ca. iij. ꝯ primo Mach. vi. ꝯ vij. Septimo cornua altaris. de quibus iij. Regū. ij. ꝯ ihere. xvij. Octauo cornua testudine de quibus leda de yma. m̄. li. iij. ꝯ ysi. li. xij. Testudo tpe eīm ameno et qn̄ tran sit ad herbas et fructus capiēdos cor nua erigit et emittit qn̄ vero quicqd aduersi senserit cornua retrahit ꝯ ab scondit. Nono cornua bestiarum de quibus exo. xxi. ꝯ Deutro. xxxiij. Vltimo sunt cornua feminarū de qui bꝰ nullibi scriptū ē nisi forte Apoc. xvij. Veni ostēdā tibi dāpnationē me retricis magne cū qua fornicati sunt reges terre et vidi mulierē sedentem in deserto sup bestiam coccineā plenā noībus blasphemie habentē capita vij ꝯ cornua decē ꝯ mulier circūdata fu it purpura et coccineo auro ꝯ omni la pide precioso habēs aureum poculum in manu. plenū ab hominacione et im mundicia ꝯ erat mulier ebria de sang uine sanctorum Hec eīm bestia men struosa est mulieris caro voluptuosa. et mulier illa dāpnabilis est eius aīa abhominabilis vij. eiꝰ capita sunt vij capitalia crimina ꝯ decē cornua huius mōstri sunt decuplex oppugnacio mā datorum decalogi. Sunt igitur cor nua solaciosa cornua ferrea deceptuo sa cornua olei virtuosa. cornua belli vigerosa cornua nauiū tēpestuosa. sed ptectiua cornua militū viscerosa et animatiua cornua altariū graciosa et reconsiliatiua cornua testudinis tīme rosa Sed pdatiua cornua bestiarum piculosa ꝯ defensiua per inuasionem ꝯ cornua feminarū sunt curiosa sed p̄ ementiua per deceptacionem Moraliter hec decē cornua sociantur in peccatri ce anima dūmodo hic in mundo pecat in carne misera Vnde per cornua cō munia intelligo solaciū mundiale per cornua ferrea dominiū tpale p cornua propheticā ɔgnicionem diuinitatis. p

cornua bellica erectionem potestatis. p
cornua mercinaria affluenciam diuiciarum
p cornua militaria confidenciam victoria
rum p cornua altaris rectitudinem regu
laris sanctitatis p cornua testudinis.
altitudinem presulacie dignitatis p cor
nua bestiarum fortitudinem libertatis ani
me per cornua feminarum turpitudi-
nem voluptatis in libidine. et hec om
nia cornua confracta erunt in extremo
examine sicut scriptum est ps. lxxiiij.
Omnia cornua peccatorum confringam et
exaltabuntur cornua iusti In cuius
signum vt tradit plinius li. viij. ca. xxxij
Ceruus solus omnium bestiarum annuas
tim cornua perdit tempore vernali et tunc in
ermis sine armatura omnia timet con
turbatus. Iste ceruus siluestris est
omnis homo terrestris iuxta illud ps.
Sicut ceruus desiderat ad fon. aqua-
rum ita desiderat anima mea ad te deus
Quia sicut ceruus appetit refrigera
ri ita et homo felicitari Similiter hec to
ta vita huius mundi dicitur annus ma
gnus quia in fine mundi omnia astra et
orbes celorum ad statum primum erunt re
voluta Sicut describit macrobius de
sompno Cipionis li. ij. et Allex. de naturis.
li. i. viij. ca. In fine igitur huius an
ni qui est finis seculi quasi ad litteram
erit tempus vernale in die iudicij. tunc
confracta erunt omnia cornua huius
cerui et inermis ac tremebundus tra
detur canibus inferni venandus venti
landus et lacerandus Sicut scribitur
Eze. xxxiiij Cornibus vestris ventilabitis
oia infirma pecora capi maiores enim
demones cornibus vtentur confusionis.
quibus minores quasi canes incita-
bunt ad insequendum et animas quasi

feras terrebunt ad fugiendum. Nec
ibi erunt hominibus loricae et arma
cornea ad tela excludenda quin pocius
econuerso erunt arcus curui ad tela i
fligenda Non erunt ibi luterne cor-
nee quibus fugantur tenebre nec pe
tines cornei quibus sordes mundantur
a capite sed erunt ibi cornua pictorum
et scriptorum vasa scilicet demoniorum plena
incaustis et coloribus diuersarum abho
minacionum Insuper sicut custodes ca
strorum sonitu cornuum ad vigilandum ali
os inclusos excitant et sicut bellato-
res bucinando cornibus semetipsos
animant. sic eciam demones terribiles
tortores seipsos animabunt per intissam
maliciam et impietatem et animas inclusas
continue inquietabunt per ignominie va
rietatem vt sic illud Amos vi. Veris
sime dicant demones in fortitudine no
stra assumpsimus nobis cornua et cru
deant sic anime ibidem ca. iij. Ampu
tata sunt cornua nostra et ceciderunt i
terra. quasi dicant perdita cornua sic de-
plorando Heu solacium mundiale con-
fringitur per flebile infortunium et do-
minium temporale per opprobrium sempiternum
Heu cognicio veritatis confringitur per
priuacionem felicitatis et erectio potesta
tis per conculcacionem calamitatis. Heu
affluencia diuiciarum confringitur p
omnium bonorum indigenciam et confiden
cia victoriarum per omnium malorum vehe
menciam Heu rectitudo sanctitatis
confringitur per culpe circumdacionem.
et altitudo dignitatis per ignominie imen
sitatem Heu fortitudo libertatis con
fringitur per nature debilitatem. et
fruicio voluptatis per pene infinitatem
Igitur in die iudicij qui est dies fi-

coris dīn confringitur oē cornu isra-
hel p iustiām punientē Auertit qz de
us retrorsum dexterā suam a facie in
imici psequentis p maliciā sevientem
ne scz succurrat ꝫ amoueat altissim⁹
penā corrodentē et ideo hostis laxatis
habenis rigoris accendet i anima dāp
nata ignē intollerabilis ardoris quasi
flāme deuorantis in giro ꝓpter vniu-
salitatē punicionis et despacionis sub
eīn ꝫ supra ante et retro a dexteris ꝫ
a sinistris flāma vorax depascet eos ·
Et hec est qđ sequitur in lamento ·
Tetendit arcū suū quasi inimicus et
occidit oīe qđ erat pulchrū visu i ta
bernaculis filie syō Effudit quasi ig
nē indignacionem suā · Tetendit scz
dyabolus p vij·pccā q̄si p vij·sagittas
seu vij·tela mortifera cuilibet hoī nisi
diīādo arcū mortis eterne cuius lignū
est malitia naturalis cuius corda est
prudencia expimentalis cuius sagitta
est tēptacio criminalis Tetendit igit
dyabolus arcū istū ɔtra nos ꝫ sagit-
ta supbie nos vulnerat supius sagit-
ta auaricie inferius sagitta gule ante
rius sagitta accidie posterius sagitta
iracundie a dexteris sagitta accidie a
sinistris sagitta luxurie quasi in me-
dio cordis cētro nos vulnerat interi⁹
Vel tetendit arcū suū ipse deus cu-
ius lignū est iusticia cuius corda est
mīa cuius sagitta est vindicta ꝫ emit
tit ɔtra nos vij· sagittas quib⁹ qua
si territi correpti simus et correcti sa
gittat eīn subtus te cum tuū pimit i
feriorem supra te cum tuū perimit
supiorem Aliqñ a dexteris tuis sagit
tat cū tuū perimit amicum aliqñ a si
nistris pcuciendo inimicū · aliqñ post

te cum te occiderit iuniorem aliqñ an
te te cū te occiderit seniorem Sed ve-
ue tibi infelix homo qz aliqñ in me-
dio sagitta mortis ifigetur cordi tuo
Tetendit igitur arcū suum tam de⁹
q̄z dyabolus ꝫ occidit scz dyabolus per
culpam ꝫ deus per penā omne qđ in
mundo pulchrum erat visu qui scilicz
oēs mundi dilicias habebant in visu
sup quos quasi ignem effudit deus in
dignacionē suā vnde supra Percipita
uit dñs nec pepercit qz non pat deus G
quo ad effectū vindicte quin puniat s;
pat quo ad gradū pene qꝛ non ad ɔdi
gnū puniat Effudit igitur quasi ig-
nem idignacionem suā ꝫ occidit oīe
qđ olim in mundo erat pulchrū visu·
Dicit eīn Ambro·de milicia xp̄iana·
vix vnum inuenies inter mille q cor-
pus decencius accepit qīn eo libidinosi
us polluerit et hoc dei dono abusus nō
fuerit Sicut scribitur Job v· Ego
vidi stultū firma radice ꝫ maledixi ·
pulchritudini eius statim stultus q̄si
arbor amena folijs in terra sine fru-
ctu firmi⁹ radicatur · cum formator
corpe preclaro qđ accepit polluto pec
peccatum et ipse intensius per libidi-
nem delectatur et ideo quasi a primo
flore iuuentutis eius statim maledix
it deus pulchritudini eius · Hec est
ficus illa que virentibus semper fo-
lijs latis oculis cōplacebat sed fru-
ctum famelico saluatori non habebat
Et ideo statim sibi maledixit ꝫ austi
in eternū vt audiant tales ꝫ intelli-
gant qꝛ ex eo ipso crudeliori tormento
cruciandi sunt quo hoc dei dono singu
lari dāpnabiliter abusi sunt Hec ille
Destruxit igit omnia speciosa iacob

ceadit om̄e q̄ pulchrū erat visu tam scz dyabolus p culpā p̄cedentē q̄ deus p penā cōitem tā ille p delectabilem temptacionē q̄ ecīā iste per lamentabilem cōtemptacionem. Ca. lxxxv.

Au dissipa

uit quasi ostiū tētoriū suum demolitꝰ est tabernaculū suum obliuioni tradidit dn̄s festiuitatē et sabbatū et opprobio indignacionis furoris sui regē et sacerdotem Vau hebraice interp̄tatur ille latine .q.d. ille oim creator qui p oibus alijs creaturis genus humanū quasi tētoriū tpale et tabernaculū corpale sibi p̄elegit vt in eo nasceret viueret et moreretur resurgeret et ad celū ascenderet ille idē cōstitutus iudex viuorū et mortuorū hoies sibi discredentes dissipabit in iudicio et demolietur in supplicio. Vel aliter ille idem qui hoiem fabricauit de terra p originalem informacionē et in penam p̄uaricacionis hoiem iā dissipauit i terra p naturalē resolucionē Vau inquit dissipauit quasi ostiū tētoriū suū.q.d. Sicut tpe autūpnali sepes orti tēaliter insolens ingreditur arbor excutitur. fructus rapitur atqz herbariū sic conculcatur et ortus sic vn̄qz dissipatur ita ecīā erit in morte hois vires eīn p infirmitatē diripiūtur carnes qz in sua principia resoluūtur pene. quasi iumentis sacris ingrediūtur aia a corpe violenciis excutitur et fructus operū ad iudiciū rapitur et sic soliū decoris qd tenis vanitatis rapiebatur pedibus transeunciū in sepulcro conteritur et arbor cadaueris nuda et arida desolata et inutilis relinquntur Dissipauit igitur et c. Quia eni tradetur angelis cel demonibus et corpus committetur putredini vermibus et oia imobilia mundo relinquentur et oia mobilia mundanis distribuentur Tūc, quiqz sensus viuacis et corpe cōuulso in nichilū dispergentur et p̄dia ac possessiones p̄collecte dcidentur tūc memoria amicicie in obliuionē et ingratitudinem cōmutabitur et sic hō in nō hominem ab esse in non esse transsformabitur igitur tunc hō tabernaculū hoc tēporale tētoriū quasi ostius autūpnalis dissipabitur et tūc dn̄s tradet obliuioni festiuitatē et sabbatū. qz oēs tales dilicie et glorie euanescent quasi nūquā fuissent. Hoc patet primo ex pte mortuorū qz nec sciā nec sapiencia nec rō erit apud inferos quo tu ppcras Ecclesiastices ix. imme sic decretum est ozee. ij. Reuelato stulticiā eius in oculis amatoꝝ eius et cessare faciā om̄e gaudiū eius solempnitatēqz et sabbatū neomeniā et omnia festa tempa eius et non recordabitur vltrā nominis eorū vnde in signū veritatis huius pphetice lamentacionis qz omnem solempnitatē mundialis festiuitatis. dn̄s tradet obliuioni sempiterne scribitur Sapiē. v. Talia dixerūt in inferno hij qui peccauerūt Quid nobis pfuit supbia aut diuiciarū iactancia quid cōtulit nobis Transierunt om̄ia illa quasi vmbra et quasi memoria hospitis vnius diei p̄tereuntis Concluditur igitur Job xxi. qualiter om̄em mundi nobilitatē rapiet obliuio tenēt tympanū et cithara et gaudent ad sonitū organi ducūt in bonis dies suos et in pūcto ad inferna descendūt Secūdo

ex ꝑte vitorū hoc idem ꝓꝫ qꝛ scꝫ busti
cia mortuorū non memorabitur vini
qꝛ post mortis morsum vertit dilectō
dorsum Finita vita finit amicus ita.
Hic scribit̄ Ecclesiastes·i·Nō ē pri
orū memoria sed nec eorū que postea
futura sunt erit recordacio apud eos
qui futuri sunt in nouissimo vn̄ ⁊ sa-
piencie ij·sicut nubecula que fugata ē
a radijs solis sic nomen nostrū obliui
onem accipiet ⁊ nemo memoriā habe
bit operū nostrorū Tradet igit̄ dn̄s
obliuioni in syon solempnitatē ⁊ sab-
batū scꝫ deliciose quietis vnde ⁊ infra
sequitur Defecit gaudiū cordis nri
versus est in luctū chorus noster ceci
dit corona capitis nostri ve nobis. qꝛ
peccauimus vn̄ et in ꝯfirmacionē oi-
um ꝑdictorū ꝯcludit ihere. Tradidit
opprobrio indignacione furoris sui re
gem ⁊ sacerdotē Regi debetur honor
ꝓpter dn̄acionem ⁊ sacerdoti dēbetur a-
mor ꝓpter deuocionē Sit igitur cor-
po rex cui datū est regnū huius mun
di sit aīa sacerdos dei summi. qui se
offerri deberet quasi thus redolens in
thuribulo ardentis desiderij ⁊ est tūc
iste sensus Regē dabit dn̄s derisioni
⁊ opprobrio sacerdotē vero indignacio
ni ⁊ supplicio vnde et sequit̄·Zai·re
pulit dn̄s altare suū maledixit sancti
ficacioni sue Tradidit in manibus in
imici murū turriū eius vocē dederunt
in domo dei quasi in die solempni Zai
hebraice interꝑtatur fornicacio latine
et est sensus Illa aīa quā sibi xp̄us
dedicauit quasi altare et quasi sanctū
sacrarium in baptismo sanctificauit iam
se polluit cū dyabulo quasi adultera
et ꝑ peccatū ꝯtaminauit vnde et repulit do
minus altare suū ⁊c. Hic Ihere. de-
plangit totū hoiem reprobū in corpe
⁊ aīa esse deuastandū in pena vn̄ cor-
pus supponit esse murū aīe cuius qui
qꝫ porte sunt quinqꝫ sensus suis opa
cionibus quasi turribus muniti Cor
vero interius vocat altare et scīm scō
rū vocat ꝯsciāꝫ viatorū Scribitur ei
exo. xx. Altare de terra facietis mi-
chi. Sed qꝛ hoc altare qđ est cor qđ
polluitur cogitacionibus et castrū suū
exterius circūdans qđ est corpus pol
luitur prauis opacionibus ideo cor q̄
si maledictū a deo derelinquitur Re-
pulit eīm dn̄s altare suū ma. sci. sue ⁊
corpus quasi castrū inimicis tradit.
Tradidit inquit in ma. inimici mu-
turriū eius Et tandē de vtroqꝫ con-
cludit clamorē ꝯfusionis vocē dedert̄
in domo dei quasi in die solempni. q.
.d. anima est quasi camera dei ⁊ in-
fernus est carcer dei ⁊ sic vtrūqꝫ est
domus dei Sed demōnes in inferno quo
ad corpus exterius quasi clamore va
lido opprobria recitabunt ⁊ concorditer
ter quo ad aiam interius quo ad cogi
taciones ꝯsciām remordentes publi-
ca accusacione ꝑpetue resonabunt Et
sic vtrqꝫ vtrobiqꝫ tpe ꝑhenni vocē da
bunt in domo dn̄i quasi in die so. Di
cit eīm ihero. de pctō iusticie et iudicii
Cur pudet pctōr et tardat pctā pde
re ꝯfessori eciam occulte ⁊ tm̄ vni et
breui saluari morula Apud infernos ci
tā cogitatus q̄ꝫ demōnia accusacione pu
blica quasi clamore horrendo quasi ꝑ
petue exprobrabunt ita vt nūquā di
uidātur accusans testificans damp-
nans et cruciāns in eternū Hec ille.
Unde ⁊ de gemina hominis ꝯfusione

subditur in lamento Lucifer ā deceptacione excelsa le & murus pariter dissipatus est. q. d. corpus est anime murus anterior et exterior & cor inclusum ē anime murus interior & propior. quia sedes vite est in corde Lugebit ergo corpus ex nimio pene horrore et cor inclusum dissipabitur ex indissolubili dolore. Tradit enim grego. xvi. moral. ca. ix. Nunc iusti reprobos conspiciunt & gemunt in iudicio magno conspicient & subsannabunt quia eos exultando despiciēt quos modo non sine gemitu vident iniquitatem perpetrantes nec sine metu vident pro iniquitate morientes Hij namqz iniquitati dediti sunt & in prauis actionibus extolluntur quia peruerse agunt et pro peruersis actibus minime feriuntur peccant & florent terrena multiplicant & peccatā augent Sed hij ad tempus carnē mortuā quasi quiescentē relinquūt et aīa punietur ipsam quoqz in resurrectōne recipient vt cum carne ardeant cum qua peccaverunt Sicut enim eorū culpa in mente fuit & corpe ita eorū penā in anima pariter erit et in carne. Hec ille. Tunc igitur lugebit luens aīe murale nostri corpis et pariter dissipabitur murus miserabilis mētis.

Capitulum lxxxvi.

Tech defixe

sunt in terra porte eius perdidit & contriuit vectes eius reges eius & principes eius In gentibus non est lex & prophē eius non inuenerūt visionem a dño Tech hebraice interpretatur subtus et supra latine Et est sensus homo qui ideo factus est racionalis vt viuens in mundo creatorē cognosceret p̄ contemplacionē & postea i celo ipsum perfectius apprehenderet per beatificacionē iā econtra terre totus adheret & postea interibit viuens per mundanoꝝ cupiditatē & moriens per tormentoꝝ calamitatē Et hec ē qd hic subditur Defixe sunt in terra &c Porte hois sunt quinqz sensus corporales et aiales & vectes ei9 sunt compages naturales & sere fortes sunt virtutes theologice & morales de portis quinqz sensuū scribitur ysa. iij. Merebūt atqz lugebūt porte eius et desolata in terra sedebit. q. d. Tūc sedebit peccatrix anima quasi desolata i terra tenebrarū tūc oēs vtriusqz hois sensus lugebunt et dolebunt ineternū repleti merore miseriaꝝ. Et sicut scribitur Eze. xlvi. Porte eius non claudentur ineternum Et vt decretū est Sapiencie. vndecimo Per que peccat quis per hec et torquebitur Sic qui per quinqz sensus deliquerit ita in illis & cruciabitur Vnde Jeronimus de peccato iusticia & iudicio Sicut omnis sensus ita suum in peccando obiectum elegit et delectabile ita econtra suū singuli in pena recipient obiectum dolorosum vbique qui gloriā perdiderunt colendo penā recipiant nolendo visus enim vexabitur in terribilibz auditus in tristabilibus tactus in penalibus olfactus in abhominabilibus & gustus in detestabilibus. Vt sicut nichil peccat sine culpa ita nichil maneat sine pena Cum totum hominem occupat delictum quomodo quicquid hominis iusticia relinquet manu punitam. Quamdiu igitur et vbicumqz manserit culpa tam diu ibidem est & inuenit pena. Hec ille. Et

hoc ↄsiderans ysa. clamat sic ca. xiiij. Vlula porta .i. vlulabit ⁊ clamabit ciuitas ↄstrata est em̄ ois philistea. .q.d. vlulabit ois sensus ex parte ⁊ clamabit hō tot⁹ pangustia qꝛ ↄstrata est in ↄfundo supplicio vtriusqꝫ hois ois subña ⁊ natura Et causam ponit btūs bern̄. in floribus li. vi. c. vltimo Nichil aliud in inferno audictur nisi fletus ⁊ planctus vlulatus ⁊ gemit⁹ et merores atqꝫ stridores dentiū nec nihil qꝫ aliud ibi videbit nisi vermes ⁊ laruales tortoꝝ facies ⁊ monstra demoniorū vermes crudeles mordebunt intima cordis hinc dolor inde pauor gemitus stupor dolor et horror quo ad alios sensus Hec ille De istis portis sensuū aptis ad penas ppetue conqueritur Job xli. Portas vultus eius quis apiet Sūdetur sic ihere. xxxix. Ingressi sunt om̄es principes regis babilonis et sederūt in porta mea Tres porte aie sunt tres aie potencie vñ et porta media dicitur memoria. Est igitur sensus qꝛ in vita mūdiali ingressi sunt per quinqꝫ sensus om̄es principes regis babilonis oia scilicet pctā que sunt principes ↄpaboli qui ē rex ↄfusionis iō iā p easdem portas īgredientur pene in totū hoiem ⁊ sedebunt in porta media .i. in perpetuum manebunt in memoria Et ↄfirmat p ihero. sup xi. pphās sup illud Sophonie .i. In illa die erit vox clamoris a porta pisciū ⁊ vlulatus a scda ⁊ ↄtricio magna a collibus audietur. Prima em̄ porta erit oculorū qui in morte ⁊ in pena infernorū exhibebūt pctā oia ante oculos nrōs lacrimosos qui in ppetuo ploratu quasi pisces in flumine pmanebūt Adducet em̄ tūc in oculis nostris ois pōpa ⁊ ymagoianti quorū scelerū et vicioꝝ quoꝝ qꝫ turpitudo atqꝫ luxurie ⁊ voluptates tā cordis qꝫ corporis ↄferentur in medīū et tūc vere erit dictū qd scriptū est Ecce hō et opa eius añ faciē eius pñtata torquebit eū ↄstiā ipsa sing postquā ↄpūctus clamauerit a prima porta oculoꝝ vlulabit etiā scda auriū ⁊ per sensum post sensum anxiatus. vlulabit ad suppliciū hic ↄpūctus pena clamabit ex horrore corporis ⁊ memoriā reuoluens eterne miserie desperans vlulabit p oēs vires aie Hec ille. Ad hoc est grego. mora. viij. c. xvij. Ille qui in mundo oim corda illuminat terribilis in iudicio omnes oim culpas añ oculos reuocat ⁊ ↄfundetur pctōr ante ↄspectū oim creaturarū Corrūdenter igitur ad ihero. quo ad pctā sensibus pñtata. dicit ps. Aduersum me loquebantur qui sedebant in porta igitur tam in morte qꝫ in regione vmbre mortis porte sensuum peccatorum defixe erunt sine spe in profundo tormentorum Secūdum illud. Infixus sum in limo profundi et cetera. Perdidit et contriuit vectes ei⁹ idest iuncturas corporales et cōpages naturales sine animales in inanis pena dissoluet. Dicit enim Orig. super illud Dan. decimo Dissolute sunt ↄpages mee et nichil remansit in me virium Quia quicquid natura coniunxerit in corpore. pena dissoluet in corrosione culpe. vt semper in nichilum redigi videantur semper seruanus dissoluantur vexētur et torqantur Hec ille. Sed et perdidit

cōtriuit reges eius ꝛ principes eius ·
·i·aiam hominis ꝛ tres potēcias ha
bet eni aia omne qd̄ hominis est regu
lare sicut rex subditos oēs gubernare
vt naturalis mēbrorum armonia sit
quasi legalis pollicia Vel igitur regē
eius et principes eius scꝫ anime volū
tatem ꝛ ceterorū actuū societatē qꝛ si
cut rex se habet ad cōcionem ita volū
tas libera ad rōnem vt scꝫ salubri cōsi
lio assenciat vel dissenciat sicut sue pla
cuerit libertati Sicut tn̄ interdū ty
rannus inuitus regitur p posse popu
lare ita voluntas in inferno regulabi
tur p nolle penale et causam subdit ·
Itere·in pposito In gentibus non ē
lex·i·in actibus aie peccatricis nulla
lex obseruatur Dicit eni wilhelmus
durandi in phemio specculi sui qꝫ sex
sunt leges sibi succedentes scꝫ lex na
ture lex tradicionis moysaice infōmaci
onis pphetice forme euangelice declara
cionis apostolice ꝛ substitucionis ca
nonice Sed sicut scribitur Abacuc·
·i·lacerata est lex et non puenit ad fi
nē iudiciū qꝛ ipius pualet aduersus
iustū ppterea egreditur iudiciū per
uersum voluntas eni puersa memoriā
cōtēpnit rōni non acquiescit naturam
non cōsiderat scripta moysi sincopat ·
pphās non ponderat euangeliū glo
sat monita aploꝝ modificat et p̄cep
ta p̄latorū negligit et reprobat ꝛ im
pugnat et hijs oībus nullus excipit·
nec rex nec pontifex ideo dicitur. In
gentibus non est lex quasi p ordinem
sic cōnodaret testimonia scripturarū
Ozee·viij·Ipi regnauerunt ꝛ nō ex
me Quo ad reges ꝛ Ezech·xxij·
Sacerdotes mei cōtēpserūt legē meā
quo ad pontifices Et quo ad vulgū.
simul et sacerdociū Scribitur ysa·xx
iiij·Sicut populus sic ꝛ sacerdos si
cut seruus sic ꝛ dn̄s eius·sicut ancil
la sic ꝛ dn̄a eius. sicut emens sic ꝛ il
le qui vendit·sicut fenerator sic ꝛ is
qui mutuū accipit· et sicut repetens
sic ille qui dēt. ppterea dissipacione
dissipabitur terra et direpcione p̄dabi
tur qꝛ transgressi sunt leges mutaue
runt ius et dissipauerūt fedus sempi
ternū ppterea hec maledictio deuora
bit terrā ipsam ꝛ cultores eius ꝛ re
linquentur hoīes pauci· q·d·hec omia
paciebantur populus sacerdos ꝛ rex qꝛ
in gentibus non est lex Sequitur p
phete eius nō inuenerūt visionē a do
mino Sicut corpus regit p visionem
corpalē ita et aia p visionē spūalē Et
sicut ex deluso cōtuitu corpus piclita
tur ita ex erroneo aie visu spūs passi
onatur iocūdatur vel cōtristatur ꝛ se
cūdū qꝫ talia cōtingūt sequūtur incon
ueniencia tā in credentibus q̄ꝫ in vidē
tibus plurimi eni plures vident visio
nes sed pauci a dn̄o vnde iob vij· In
stratu meo terrebit me p sompnia ꝛ
per visiones horrore cōcuties me · qꝛ
talis visio raro fit a dn̄o· Ca·lxxxix·

**rophete in
quit eius non**
inuenerunt visionem a domino Circa
istam litteram tria suppono ex quibꝫ
ppositum concludo scꝫ qꝫ anime racio
nales que sicut pphē plurima puide
re deberēt i conditore suo iā p pecca
tum obnubilate non inueniūt visionē
a dn̄o Prio ꝫ suppono qꝫ visio ponat

pro oi tam mentis q̄ corpis apphen-
sione ab extrinseco & ymaginacōe ab
intrinseco sicut plane hoc ponit beda
de sonmis & figuris li iij. ca. x. Secū
do suppono inter aias & angelos seu
spūs alios est quedā spūalis amicicia
et cōmunicacio socialis quasi quidā cō
tactus cōnaturalis ex quodā vinacu-
lo cōcreacionis inclinante spūm spūi si-
cut simile suo simili nō q̄ angeli & ai
me sint eiusdē nature sed q3 nō sunt
plures creature rōnales nisi aia & an
gelus idō quasi indiuidua diuersarum
speciarū rōnaliū in capacitate rōnis.
dicuntur esse similes aia et angelus
et sic in suis affectibus & omnibz opi
bus sunt reciproce cōicabiles q3 vtrq3
est rōnalis spūs Dicit enī Aug9. de
spū & anima ca. vij. q̄ anima dicitur
eo q̄ ad viuendū corpus animet Di
citur etiā spūs eo q̄ corpus per eum
spirat Est tn̄ naturaliter spūs i sua
rōnali subāa sed tn̄modo dicitur aia
cū corpi suo sit cōiūcta. Dicit ad hoc
Orig. in cōmenta. sup illud act. xij.
Angelus eius est q̄ angelorū & aia
rū sit quedā spūalis cognacio & quasi
naturalis cōicacio Angeli enī boni ai
mabus afficiuntur & corā eis ipēdūt
diligentiā et errantibus cōdolent pficī
entibus cōgaudent tāq̄ talibus qui se
cū in regno celorū sunt coheredes reg
naturi Angeli etiā reprobi circa ani
mas non minus diligentes sunt non
vt cōfirment sed vt confundant nō vt
informent sed vt decipiant nō vt sal-
uent sed vt vulnerēt & pimāt Hec il
le. Terciū q̄ suppono est hoc. q̄
aia est creatura rōnalis naturaliter
in se actiua & aliorum extra se appre-

hensiua & corpi cui cōiungitur cōpassi-
ua atq3 cū fuerit sancta pura & iusta
a bonis spiritibus instruitur et illumi
natur Cū vero fuerit viciosa & macu
lata a malis etiā spiritibus illuditur
& mortificatur Dicit enī Aug9. de
spū & anima ca. xiij. q̄ anima quibus
dā affectibus & quadā naturali amici
cia anima corpi cōiungitur sm̄ quā a
miciciā nemo vmq̄ carnē suā odio ha
buit licet enī in corpe spūs incarcere
tur et carnis societate reguletur cor-
pus tn̄ anima in effabili cōdicione di-
ligit & idō oio aia libera esse non potu-
it doloribus enī vehemēter afficitur et
corpi suo cōpatitur & cōdolet formidat
interitū que mori nō potuit timet de-
fectū que p naturā deficere nō potuit
oculorū speculacione depascitur sono-
ris delectatur auditibus suauissimis
iocundatur odoribz larga epulacione
reficitur & licet hijs rebus nullate-
nus vtatur graui tn̄ merore affligit
si suo corpi subtrahatur vn̄ & aia ni-
mis idulgens corpi dilcō locū nosci
pri bere peccato Hec ille. Idem ibi
dem ca. xx. Anima cū a bono spiritu
assumitur falli non potest q3 sicut an
geli miris modis visa sua facili qua-
dā visione cōmixtione cōicacione & cōiū
tione nobis iprimunt & nostra eciam
faciunt et visionē suā quodā inefabili
mō in nrō spū informant inscribūt et
inserūt Ipi siquidē hijs corporalibus
collocucōibz indicādis atq3 ministran-
dis p̄sunt atq3 eorū signatiuas in aia
similitudines ita discernūt & tāta pe
ricia quodāmō tractāt vt eas etiā pos
sint hominū sensibus miscere venien
do Iro enī ē q̄ angeli multis patiis

bus in sompnis apparuerunt & plurima
pluribus p̄dixerunt Ad hanc oclusi
onē sic testatur vrso in afforismis af-
fo. xl. Aia inquit corpi infusa bonoꝝ
appetitiua incognitorū auida habilita-
te suoꝝ instrumētoꝝ nūq̄ existit ocio
sa que cū sit rōnalis ex admirāda po
tēcia sibi a suo conditore collata non
tm̄ pn̄cia sed et p̄terita et futura tāq̄
exn̄cia suo corpi sensibili apte freque
cius demonstrat interdū in die vigilā
ti interdū in nocte dormienti Hinc ē
q̄ dū vigilamus intencionē interdū i
recordacionē pentū mortuorū dirigi
mus quorū forme quātitates & huius
modi p̄currente sic memoria ymagi-
nacione distincte ocipimus vt non p̄-
terita sed quasi pn̄cia videre credamꝰ
Sic eciā eos quos diligimus p pn̄ta-
ciones suarū ymaginū licet absentes
sint cernimus vt pn̄tes sic eciā nō ex
istencia mente fingimus esse q̄ p eorū
ocepte ymagines quasi exn̄cia vide-
re videmur Et sic pictores ad habita
mentis intencione ad faciendas yma-
gines sic eciā figuli vasa luti formāda
sic scriptores lrās nūdū inceptas ita
ita mentis determināt & ōtēplantur
Sic eciā quilibet artifex suū artificiū
longe anq̄ā incipiat ōspicit et mēsu
rat nec aliquā alicui formā iprimit
nisi eā quā mente prius ōspexit .
Hinc est q̄ peritus medicus ante visa
oie q̄ corpi egro futura p̄dicit Simi
liter & astronomꝰ ex ōsideracōe astro
rū tpa futura describit alia famis a-
lia fertilitatis alia pestis alia morta-
litatis alia fortune et alia tēpestata-
tis et sic sapientes varij ex signis si-
milibus varia futura manifeste pno

stica͂t Cūq̄ ꝯtingit q̄ aia hoīez ad   D
ognicionē futurorū effectuū & euētuū
ex quibusdā oiecturalibus et occultis
signis p varios sensus excitant dū ali
qn̄ aliquoꝝ p̄scia futurorū sensibus
ouenienciū & disconueniēciū inteccione
sui duce spm̄ aialem vt saltum faciat
ad aliqd mēbrū transmittit & ipellit
et sic p insuetū saltū mēbri qz motū
insolitū ad p̄dicendū ea que illi mē-
bro ipulsū euenēt sui animalis exci-
tat intellectum Hinc est q̄ sui inte-
cione suauiter et fortiter aia spm̄ ad
instrumenta auditus prurituū & tinni-
tum pciendo violentū et insuetū fre
maius & minus aures ad audiendum
ignota mutat cuius signi consideracio
ne discusse illico aliqn̄ rumores insue
tos se asserit auditurum bonos qz in-
dicat ex mulabri saltu et suaui adver
sos vero et malos ex violento motu .
Pari modo per animam spiritum ad
oculos transmittentem & motum in
eis concitantem aliquando visurum se
aliquid insuetum qd abhorret vel di
ligit certius precognoscit. Hic eci-
am ex levi spirituum impulsu ad la-
bia laxato pruritu preter solitum ho-
mo non sentit per qd signum amicos
venturos celeriter osculum se daturū
aliquando diuinat . Hinc pruri-
tus gingiuarum prenūciat ad delecta
bilia et insolita ciboria comestura .
Hinc pruritus in volis pedum lon-
gum iter accepturos hinc pruritus vel
saltus in volis manuum pecuniam vel
aliqd optabile recepturos Hinc sa-
lit humerus armaturos et percussuros
hinc nares pruriūt militi ad longiqua
equitaturos Sic lingua nova et ...

locaturo Interdũ aĩa aliquius piculi p̄scia aliq̄n ad eius cognicionē mutat p signa dictualia. Conturbata eñ aia futuris malis spm̄ turbat aialem seu sensualem qui turbidus iuxta aie intēcionē ꝫ ipum pulsus aliqd mēbroꝝ inequaliter percutit Hinc est q̄ passuro vel alicui cōpassuro cor vel aliud mēbrum subito terrore arripitur vel horrore concutit Quibꝫ signis ab aia datis aliq̄n aliqd sibi aut sibi dilecto malũ aut piculũ occurrit affuturꝫ Hinc ē q̄ i pncipio opacōis q̄nq3 turbata aia et mali futuri in ea p̄scia spm̄ vitalē vel sensualē cōturbat vt sine causa cognita ex insueta turbacione aliq̄n concipiat q̄ nisi ab incepta accione desistat pueꝛsum exitũ sciat se habiturum que turbacio accepti itineris sepe cōtingit itinerantibus occidendis ꝫ nauigantibus submergendis mercatoribus sua pditurie ꝫ pliatoribꝫ morituris ꝫ huiusmodi cōsimilibus Interdũ aia in principio actionis prospere preuidens euentus letata spm̄ ad cor ꝫ cetera mēbra suauiter ipellens ea sic mire delectat q̄ aliq̄n subito delectatur et mox rōnabili ꝫ naturali cōsideracione cognoscit se gratanter. et spm̄ ipelli ad accōnē incepcā psequēdam ne aliq̄n ipm̄ incepisse peniteat vel estimet exitũ eius malũ sed pspeꝛum habiturũ sicut sepe cōtingit mercatoribus lucraturis nauigantibꝫ euasuris et preliantibus triũphaturis et huiusmodi Taliũ aũt oim non semp talia signa sunt sic p̄muniatina q3 nō sp sunt ab aia p̄munitiua sed sepius sunt ex humoribus ꝫ fumositatibus. ex cōplexione inmutata ex passione inta que mēbra cōmouent ꝫ pturbant. ꝫ leticiā vel tristiciā generant. Hec ille. Ꝯꝫ igitur hec contingunt frequencius ex accidentali infortunio variisq; ex ipsius anime naturali preconio idō signenter dicit ihetemias i lamētō q̄ prophete eius non inuenerunt visionē a domino. Capitulum. xx.

Prophete eius non inuenerunt visionem a domino Isti pphete sunt anime racionales que vt dei secreta cernerent create sunt et condite In quarum figura scribitur primo Regum ix. Qui propheta dicitur hodie olim vocabatur videns. Dicit eñ Beda in diffinicionibus q̄ prophetia est cognicio inspirata. Anima igitur olim in statu innocencie influencias ꝫ inspiraciones recepit a summo bono i quibus vt permaneret et beatificaretur sp in corpe consisteret primus parens ab agro damasceno translatus est et positus in paradiso Dicit enim Augustinus de spũ ꝫ aia ca. vij. q̄ aia in semetipa viuit p intellectum ꝫ corpi vitam prebet per sensum Similiter idem capitulo quarto. q̄ vnus ē sensus anime qui est ipsa anima que sentit cuius sensus vnus ꝫ simplex pro varia exercicia variatus varie nũcupatur dicit nāq3 sensus ymaginacio rō intellectus ꝫ itelligēcia ꝫ hec oia in aia nichil aliud sunt q̄ ipa sic q̄ vna est substancia rōnalis diuerse tamē sunt operacionũ ꝓprietate Et ca. xviij subdit sic Inuisibilis ꝫ incorpea ē aia si enim visibilis esset corporea esset.

pti̅bilis esset et sic nec vno loco totū si-
mul esset nulliū eni̅ corpus aut simul
tangi potuit totū aut simul tangere
totū pt Aia vo i oibz actibz suis tota
simul adest tota videt tota audit tota
visoꝝ meminit tota odorat ꝛ tota odo
re̅ recolit ꝛ sonorū reminiscitur tota
ꝑ linguam in palato sapores sentit et
discernit tota tangit dura vel mollia
tota simul approbat vel iprobat cali-
da vel frigida tota simul ꝑ instrumentū
corꝑis discernit tota est visus · tota
auditus tota meminit tota est memo
ria tota vult et tota est voluntas. cum
tota cogitat tota est cogitacio cū tota
diligit tota est dilectio ꝛ ca · xxvi · con
cludit sic potencie aie atqꝫ virtutes lō
ga exercitacione atqꝫ successu tēporū
crescunt ipa vero anima nec crescit.
nec decrescit sꝫ aūt i ꝑilitate mēbroꝝ
aut humoꝝ crassitudie ꝛ eoꝝ corrup
cione p̄pedita vires suas exercere nō
p̄t Aia vero carne exuta est viuit sē
tit videt audit atqꝫ om̄es sensus ꝛ in
genia vt prius in corꝑe retinet vt pu-
ra simplex subtilis incorruptibilis ꝛ ꝑ
petua sicut deus totus vbiqꝫ est in se
metip̄o ita aia cum dei sit ymago vbi
qꝫ tota est in semetip̄a Quo retine ꝙ
anima incorꝑea est p̄t tm̄ habere simi
litudinem corꝑis non corꝑalem sed
similitudinem corꝑi ꝛ oio corꝑalium
mēbroꝝ cū de corꝑe egreditur Sicut
eni̅ aut ad spiritualia ꝓ meritis fert
aut ad loca penalia similia corꝑoribꝫ
qualia sunt hijs qui rapti sunt a cor
ꝑis sensibus et mortuis similes ia-
cuerunt cū et ipi in semetipis ardent
quandā similitudinē corꝑis sui ꝑ quā
possent ad alia ferri · et talia similia

sensibus exp̄iri Hec ille Item ad B
idem concurrit vrso · in asso · asso · xl ·
Sicut inquit animali vigilanti sic et
dormienti preterita et futura per va-
rias fantasias in sensibus mentis ani
ma manifeste denūciat ꝛ p̄ntat opera
tur enim sola aliqn̄ in virtute natu-
li Aliqn̄ reflexa ex longa consuetu-
dine aliqn̄ coacta ex sollicitudine mē-
tis circa aliqd aliqn̄ ex mera cōpassio
ne animali varia representat Anima
nāqꝫ in naturis rerū discreta ex sui
subtilitate naturali p̄sencia ꝛ futura
longe prius quā veniant preuidet .
Quāobrem qn̄qꝫ extrinsecis actioni-
bus expedita nec eciā intrinsecis ipe-
dita ipa tunc futurorum p̄scia sepe i
sompno per spm̄ mouet veritatem y-
maginariam in homine ad represen-
tandas animali istarum rerum yma-
gines ꝛ actiones in sompno que re-
voluebat vigilans ꝑ que et de pro-
speris successibus delectur · vel hō sic
in sompno p̄munitus de aduersis fu-
turis p̄caueat et fugiat Accidit eni̅ i
sompno ꝙ anima animali ꝑsonā re-
presentat reuerendā quē oculus mē
tis conspicit sibi loquentem mentis
auribus audit lingua mentis loquit .
et interrogatis respondens manu mē
tis recipit oblata que aliquando iux-
ta similitudinem mentis considerans
ꝓspa sibi futura denūciat aliqn̄ ei aī
ma futura aduersitatis p̄scia ꝑ ymagiā
cōez dormienti ymagines ꝑsentinas ·
rep̄ntat sua mēbra morsibz attrahen
tes ex quo aliqn̄ euigilans futuros
conicit inimicos · Hinc ē ꝙ sompni-
ans se volare indubitanter agno-
scit se inter acceptum iuxta modū

tolatus longū vel breue tardū vel ve-
lox laboriosum aut leue aut sublimia
seu in plano posita et sic ignota vrbiū
locorū situs et disposiciones ignotos·
quoqꝫ hominū vultus aiali aia ꝑostē
dit et demonstrat p que meōrie recō-
mendata aial euigilās oculo intelligē
cie se patriā ignotam locum ⁊ hoiem
ꝑdicat se visurum Hinc hō sibi videt
in sede excelsa poni nobilibus vestib9
indui se vel econtra deponi ⁊ exui per
que euigilās se dñium acquirere vel
perdere ꝑdicit· Hinc infirmus p loca
se cernit trahi tenebrosa et penalia ·
quibus signis se moriturū indicat vel
cū difficultate euasurū Hinc eciā aia
ꝑgnantis signa prolis future vite qꝫ
eius figurā ꝑnūciat dū sompno deten
ta leonē draconē colūbam accipitrem
agnū canem fructuosam arborem vel
sterilem palmam vel oliuā vel alteri-
us speciei sibi dari ꝯspicit vel pitura
credit quibus signis inꝑgnata euigi-
lans se fetū talis ꝯdicionis ꝯgnoscit
piturū vt est in columba simplicitas
in agno humilitas in accipitre rapa-
citas in dracone calliditas in leone fe
rocitas in arbore fertili diuicie in ste
rili inopie in palma victoria in oliua
pax ⁊ eminencia iusticie ꝑfigurantur·
Hinc sompnians tonitrua intonare
mortē potestatis ꝑnunciat hinc se a ca
nis morsu vulnerari sompnians aut
dētez molarē ab ore effugere amicū
se ꝑdere affecit vel tedia tolerare· qm
qꝫ nocturne visiones ūgent in ꝯtrari
as significaciones Et sic hō euigilās
miserijs obuoluitur infinitis. Nam
sicut bonis vitantibus mala aia sine
impedimento semꝑ futura leta repñ
tat per similia sic eciā econtra malis
mala sectantibus contraria rei vise fu
tura manifestantur quasi nubili Aia
eīm multorū ꝑscia suum aial cum ꝑ-
spiciat ex prosperis futuris uiti⁊ co
me tali ꝯpaciens causam doloris ⁊ cō
passionis in sompnis sibi ꝑostendit ·
Econtra vero cū ex futuris aduers
corceptū aialis preuidet anima deo
ꝯuersurū ⁊ hoc ipi in sompnis ꝯgau
dens eidem leta ꝑūtat ⁊ vere Nā vñ
corpus letatur in anima dolet ⁊ econ
tra cū tñ anima corpus amore dili-
gat naturali Unde et anima tm̄ pas-
siones iprimit animali qr sepe i somp
nis bellicosis armati monstrantur ini
mici quibus timore dormientes pter
riti eciam in sompno arma arripiunt
equos ascendunt currunt et feriunt
et in hijs omnibus dormire se non ni
si per casum ꝯgnoscunt Hinc ꝯmessa
cionibus et ebrietatibus indulgentes
dum mens eorum ex consuetudiē ad
delicata deducitur ꝯtēplenda eciaꝫ os
⁊ molam mouent eciā i tm̄ vt mod9
masticacionis stridore dencīū discerna
tur Hinc iracūdi in sompnis irasci D
videntur hinc sophiste in sompnis et
poete subtiliter sophisticant et silogi-
zant versificant ⁊ metrificant · Sic
enim frequenter in sompno sollicitā
tur sophiste vt eciam ymaginaria cō
tencione ⁊ altercacione verborū euigila
re cogantur Hinc multi multocies
studiosi breui sompno perficiunt ⁊ cō
cludunt ⁊ prolixis studijs vigilantes
minime potuerunt Cuius causa est·
qꝛ spiritus animalis dormientis per
virtutem fantasticam habilitate sen
suum facilius inclinatur ad ꝯsuetas

ymagines quibus tota mentis inten
cione vigilans et appetens consueuit in
sudare In tantum qz aiali suo sic vexato
aia conpatitur qz in dormiendo ipsa aia
semper agens exaltat virtutem ymagi
natiā vt formā rei ꝑoptate iuxta desi
derij spes in mente relictas aiali ipsi
repñtat eludat et obnubilat psiatqz
consummat qd prius vigilando labore
nimio exquisiuit Et sic eodem labore
in sompnis continuato ex subtilitate cō
dolentis aie interdū illustrāte p ange
gelos sequitur affectus ꝑoptatus hec
ille. Ex pdictis igitur ptz tercia sup
posicio qz aia ex se semp est actiua in
cognitiua n appetitiua angelorū con
tiua suo corpi conpassiua et pseruatiua
alqz futurorū eueniēciū quid a se qd
ab angelis intuitiua et eorūdem suo
subiecto pnūciatiua et pmunitiua De
cūptū qz dicer aia obnubilatur pctō
et sic merito deludiitur in sompno. et
fallitur a dyabulo Ideo ihero-sic ge
nus humanū deplorat et deplangit in
lamiento pphē eius non inuenerūt vi
sionem a dño. Capitulū. xi.

Prophete ei

us non inuenerunt visionem a dño si
cut plane docet Augustinus de spūg
aia ca.xxi. Et eciā plenius macrobi
us de sompno Cyp.li.i.ait et eciam
Carnoteñ.in suo policratica li.ij.ca
pi.xv. Omniū que sibi videre vident
dormientes quinqz sunt genera scili
cet oraculū visio sompniū fantasma i
sompniū. Oraculū vt ait Carnoteñ.
in suo policra.li.ij.ca.xv. est diuina
voluntas ore hoīm enūciata et sm au
gust. et macrobiū.vbi supra. Oracu
lum est cū in sompnis parens aut a
lia sancta grauis qz psona Dtputa de
us vel sacerdos aliqd euenturū vel nō
aliqd faciendū vel ñ apte denūciat Et
talis erat visio Allexandri macedōis
De qua magister hystoriarum in prin
cipio libri Mach. Cūqz Allexand.
machedo dariū regem psarum et medo
rū deuicisset et eius imperiū sibi sub
iugasset cepit ad monarchiā orientis
seruencius aspirare Intrans igit sy
riā cepit damascū et sidonem. Cūqz
esset in obsidione tyri scripsit ad prin
cipem sacerdotū in iherusalem inuitās
eum vt ei preberet auxilium et exer
citui venalia preberet alimenta et ipse
econtra remitteret sibi tributa q̄ da
rio conferebat. Respondit ei Jadus se
dario dedisse sacramenta fidelitatis.
nec se posse infringere statuta tūc al
lexand. in furore comminatus est genti
iudeoru n et captis tyro et Gasa fe
stinabat iherosolimam. Cūqz iudei
terriū clamarent ad dominum et Ja
dus summus sacerdos hostias pacifi
cas deo deuote obtulisset respondit ei
sic dño in sompnis per visionem qz cō
fideret et ciuitatem sericis ornaret.
ac ipse pontificalibus indutus cū reli
quis sacerdotibus legitimis stolis in
dutus Allexandro exiens obuiaret
Et sic factum est contra spem omni
um qui Allexandrum sequebantur.
Nam Allexander videns antistitem
pontificali stola in signem et sup tiara
eius capitis laminam auream. in qua
scriptum erat magnum nomē dei te
tragramaton mox de equo descendit
et solus adijt ad pontificem et illud
nomen adorauit pontificem qz deuo

D i

Exemplum de alexandro

rabatur obstupuerunt quam omnes principes Alexandri et regis mentem ludificatam putauerunt Cumque arthemius dux milicie ab Alexandro quereret cur sacerdotem iudeorum quem prius oderat adoraret . Respondit non hunc adoraui sed deum cuius principatum sacerdocij gerit Nam per sompnium in tali habitu deum conspexi cum adhuc in licia in ciuitate macedonie fueram constitutus Cumque mecum cogitarem utrum asiam possem sustinere iussit me in eo confidere nam et ipse exercitum meum produceret et persarum michi traderet principatum nunc autem primo in hoc sacerdote vidi eius effigiem et propterea deum adoraui et hominem veneratus sum et que michi deus promisit per ventura confido Hec illi. Hec igitur visio erat species oraculi explanata in qua diuina voluntas extitit intimata . Secundo secundum Augustinum et Macrobium vbi supra visio vera tunc est cum aliquid eodem modo postea euenit sicut prius in sompno apparuit Et secundum Carno. vbi supra sub hoc genere apparicionis sunt sepe et frequenter admoniciones et informaciones angelorum Unde et Joseph pluries per angelum monitus est Docet enim verso in asso . asso . xli . quod sancti viri qui vite merito et sciencie desiderio accensi sunt interdum oculis corporis sed pluries mentis intuitu plurima contemplantur reuelacione Namque spiritus sancti res vel rerum ymagines futurorum nunc sanctis viris ocurrunt Ut Joseph sompniat se sole luna ac stellis xij . adorari semper enim vigent ac vigilant quinque sensus anime interdum vero quinque sensus corporis dormiunt et dormitant et sic multi causa dissimili illustrantur et instruuntur Multi enim deficiunt defraudantur et deluduntur Hinc igitur ezechiel vidit totam in tota Hinc pharao vidit vij . vaccas macilentas vij . alias pingues deuorantes Hinc sanctus benedictus vidit sub vno solis radio ante se collectum mundum vniuersum . Hinc sancti cernunt cogitatus peccatorum . Hinc sanctus Ambrosius in altari recumbens funeri beati martini corporali specie sibi visus fuerat interesse Hic sancti in carne viuentes apparent absentibus qualiter et quando volunt ita vt illis sic loquantur vt audiantur . Quemadmodum beatus nicholaus nautis fecerat Hec tamen et hijs similia que humanam excedunt racionem nostrum est credere non discutere venerari non perscrutari Hec ille . Hoc genus apparicionis confirmant exempla que sequuntur . que panduntur postea accidisse de facto sicut prius apparuerunt in sompno Sicut enim tradit tullius de diuinacione li . i . ca . x . Sompnia huiusmodi erant sicut patet in grecis annalibus ipsius enee quod omnia que sibi acciderant et que ab eo gesta fuerant ipsi prius in sompno fuerant reuelata Similiter Carnotensis in suo politica . li . ij . ca . xvi . Plato maximus philosophus sompniauit se proficiscentem in egiptum et a predonibus capi alijs que venundari et sic ab illis occidi qui dum postea pergeret contigerunt seriose Hec ille Hoc igitur genus sompni vel apparicionis nocturne proprie dicitur visio que sicut apparuit in sompno ita accidit in facto . Tercio secundum Carnotensem . vbi prius li . ij . ca . xv . In sompnium est apparicio

cāli et ebrietate vel crapula aut va-
rijs corporis passionibus aut effectuū
tumultibus et reliquijs cogitacionum
Et sm macrobiū· vbi supra · Insom
niū respectū habz ad tria ad corp9 ad
animam et ad fortunam Est inquit
insompnium quociens oppressi corpis
vel anime aut fortune qualis appicio
vigilantem fatigauerat talem se inge
rit dormienti Exemplum de cura ani
me vt si amator delicijs suys se ter-
nat fruentē aut carentem aut etiaz ti
midus periculum se euasisse aut in il
lud incidisse se videatur Exemplū de
cura corporis vt vino ingurgitat9 aut
cibo distentus p̄focari aut necari se e-
stimet dormiendo aut ponderibus op-
primi aut grauitatibus onerari aut e
ciam esuriens vel sciciens cibuz vel po
tum desiderare querere · vel inuenire
videatur Exemplum de fortuna vt si
quis se sompniet de p̄tāte aut ingra
tu de dignitate vel principatu se subli-
matum pro desiderio aut exutum p
timore Tales igitur apparitiones di
cuntur in sompnia . non qz non sunt
sompnia sed qz vana sunt et vacua ab
vtilitate Hec ille Ad hoc genus re-
ferunt sompnia languidorum et infir
morum qui videntur plurima cerne-
re et sic plurima fabulantur Quarto
Fantasma sm policra· vbi supra· est
apparicio sm ignotas et monstruosas y-
magines Et sm Aug9 · et macrobi·
vbi supra Fantasma est proprie inter
sompnium et vigiliam . qn̄ nec plene
hō vigilat nec plene dormit Sed cum
dormire vix ceperit adhuc vigilare se
credit Et sm eos huius generis pro
pricius est aspicere formas in se irru

entes hinc inde vagantes a magnitu-
dine vi et natura seu spē discrepātes
et mirabiles atqz monstruosas rerum
varietates letas ac turbulentas Et
sm eos in hoc genere est epialtes qm̄ — epialtes
publica psuasio dormientes opinatur
inuadere ac suo pondere imprimere ·
nec non et sencientes grauiter moles-
tare Qd non est aliud nisi quedam
fumositas a stomacho vel a corde ad
cerebrum ascendens et ibidem virtu-
tem aialem opprimens Hec Aug9 D
Quinto sm Aug9 . de spū et anima·
ca·xxi· et Macro· vbi supra Sompni
um figuris est tectum et sine interp̄
tacione non intelligitur Est enī sm
macrobium Sompnium talis mētis
apparicio que aliud verum tegit fi-
gurat vel velat ambagibus Dn̄ Car
notēn̄· in suo policra· li· ij· capi· xv·
Sompnium per quedam obscura inuo
luta rerum representat ymagines cu-
iusmodi est illud · Nabugodonosor ·
Dan̄· ij· de statua cuius caput aureū
pectus argenteum venter de ere et ti
bie ptim ferree et ptim terree Sicut
consimile inuoluta erant socratis somp
nium· Tradit enī Tullius de diuina
cione li· i· ca· xij· qz cum socrates in cu
stodia publica teneretur apparuit ei in
sompnijs virgo pulcherrima hunc ver
sum homericum sibi annūcians Ter
cia te luce ceperstas leta locabit · Ex
cuius intellectu socrates predixit se
die tercia moriturum· Quod etiā ita — H
factum est Et sm macrobium vbi su
pra sompnium quintupliciter distin
guitur aut enim est proprium aut a-
lienum aut commune aut publicum
aut generale proprium cum se quis ·

ãgentē sompniat aut paciente Alie
nū cū totaliter de alio · Cōmune qñ
idem cū alio quis sompniat publicam
cū regno ciuitati aut collegio aliquis
aliquid estimat accidisse generale cū
circa solis orbem lunaremqz globum
aut celū seu sidera aut circa totā ter-
ram aliquis aliquid sompniat inno-
uatū nec habentur sompnia p̱ certis
indicijs ciuiūqz ɔmunitatis nisi i sōp
nio principis vel cū multi illud de ple
be sompniauerūt Sicut Agameon ·
rex bellum ɔtra troyā se ɔmissurum·
sompniauit Hec Macrobius & hu-
ius generis quo ad plures idem somp
niantes est illud qḋ ponit fulgen· i p̱
logo sup̱ visiones sibille scz ꝙ centum
senatores rome sompniabant se soles
nouem ɔspexisse in firmamento ·
Igitur q̈ anime rōnales quasi pro-
phete legales raro recipiunt visionem
vel oraculū ymmo sepius sollicitant ·
p̱ in sompniū fantasma vel sompnium
Ideo Ihere· sic signanter subdit i la
mento pphē ei9 · nō inue· vi· a dño·

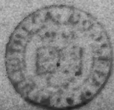
Capitulum· xcij·

Prophete ei

us non inue· vi· a dño Isti pphē mo-
rales dicuntur aīe rōnales vt supra
p̱tz ca· penultimo Sed q̈ legem na-
ture p̄uaricantur iō multi p̱ sompnia
infatuantur Sicut scribitur Ihere·
xxiij· In pphetis samarie vidi fatui-
tatē· q·d· visiones sompniorū ex mul
tiplici cā oriuntur & iō oēs sompnijs
ɔcredentes varie deluduntur & sic p̱p
ter variam visionū varietatē verius di
citur ꝙ in pphetis Ihere· viderit fa-
tuitatem Docet enī grego· iiij· dyalo
gor· & etiā viij· Mora· ca· xvij· ꝙ sex
modis sompnia p̱ueniunt & vt habia
tur p̱fecta sufficientia dico ꝙ sompnia
septupliciter p̱cedunt Sompnia enī
aliqñ generantur ex mentis cupidita
te et precogitacione Aliqñ ex corpis
inanitate vel replecione Aliqñ ex illu
sione dyabolica Aliqñ ex reuelacione
angelica Aliqñ ex illusione & cogita-
cione aliquando ex reuelacōe & cogita
cione & aliqñ ex multifaria rex̱ trans
mutacione q̈ ex etatis & tp̱is ex ae-
ris et corpis disposicione Sex prima
ponit Gregorius et septimū patebit B
p̱ multa originalia Primo ergo sōp-
nia p̱cedūt ex auida mentis cupidita
te & p̄cogitacione qñ scz sub vehemēti
desiderio aut studio alicui effectui aīa
applicatur Tradit enī beda de yma·
mū. li· iij· ca· vij· ꝙ p̱pter vnionem et
ɔnodacionē ꝙ habet aīa cū corpe pas
siones et disposiciones que per corpus
ɔtīnītur et a corpe eciā per quandam
applicacionē carnis ad aīam redūdāt
& resultant in ip̄a mente· Similiter
Constantinus in pantegni li. vi· ca ·
iiij· ymaginacio relicta in corpe ipres
sa cū passione dormientē cogit somp-
niare q̈ passiōg sequitur ymaginacōez
Unde ex ymaginacōne natura mouet
ad coitū & sic ɔtīter pit pollucionem ·
Dicit enī beda vbi supra· ꝙ mens so
let sompniando taliū rerum ymagiēs
intueri quales solent vigilando ali-
quociens expiri in cuius signū Dicit
Aristo· li· iij· de aīalibus ꝙ canes so-
lent sompniare sicut patet ex latratu
similiter et equi sicut patet ex hini-
tu que sompnia ɔmuniter fiunt ex p̱
cedenti forti ymaginacione Hec ille

Ut hoc est beatus Aug9. de spiritu
& aia ca.xxi. Secundum enim studia q quis
qz exercuit quisque sompniat et soli
tarū arcāū simulacra in ymaginatione
mentis ipressa pfundius in sompnijs
appent Dicit enim Carnoteñ. i suo pu
licatico li.ij.ca.xv.concordans cū ca
thone Sompnia ne cures nā mēs hu
mana qd optat Dū vigilat sperat p
sompnū videt idipsum Et sm Au-
g9. sup Gen. li.xij. Dicit ero quā
do oio spūi subditur spūalis dicitur.
Spūs eodem mō qū oio carni innititur
carnalis & aialis nūcupatur Et ideo
aia carnalibus & mundialibus inten
dens tal.ū rerū ymagines rep̄sentat.
vigilando nāqz rerūz formas sensu cō
p̄hendimus sed dormiēdo earum yma
gines spū intuemur Hec ille. Et
idem doctor profundius hic perscruta-
tus li. de spū & aia ca.xx. dicit sic.
Multa ex spū nostro sompnia existūt
et ex corpe spiritui quodāmodo sugge
runtur sicut fuerimus affecti carne
vel aio non solum enim vigilantes cu-
ras suas cogitando versant verū etiaz
& dormientes quo indigent sompniāt
Ex animi enim cupiditate negocia sua
gerunt vt puta epulis & poculis ina-
niter insistunt eciā si forte esurientes &
sitientes dormierint eciā vigilantibz
oculis quodam instinctu indicabunt
ut ing̃estas esse cogitationes sicut i cō
similibus nouimus esse quas diuinas
vent quēadmodum cyphas pincerna
pphāuit eius cuius intēcio voluntatis
pphāndi non habebat Hec ille. Dig
nanter q scribitur ecclesiastes v. mul
tas curas sequūtur sompnia & i mul
tis sermonibus versatur stulticia. vn

de & Beda vbi supra et comto. li. ij.
ca.xv. Auarus semp aurū sompniat
vel qū augeat vel q diminuat & ib scri-
bit eccāstes v. Ubi multa sunt somp
nia ibi plurime vanitates & causaz po
nit phūs de sompno & vigilia li.ij.ca
pi.vi. qz cū aliquis dormierit tria de
scendunt ad cor suum spūs sanguis &
calor et ex hijs generantur motus va
rij quorū quidā supnatant & hij mo-
uent in actu quidā deprimuntur qui
& mouent in potēcia & secūdi succedūt
ut primi deficiunt quorū oim exem-
plum patet de ampullis in aqua ebu
lientibus? ab ymo ad summū successiue ascendētibz
Hec ille. vnde et p conclusione somp-
niorum ex p̄cogitacione Dicit phūs li
bro. i. ethico. ca.xviij. q sompnia stu
diosorum meliora sunt q̄ fantasmata
aliorum Secundo sompnia p̄cedūt
ex corporis inanitate & replecione Et
sm Constantinum in pantegni & be
dam de ymagine mundi li.iij.ca.vij.
In gulosis ascēdūt fumositates a sto
macho ad cerebrum & iterum a capi-
te ad cor reflectūtur ymaginaciones.
& sic causantur et obnubilantur mul
te visiones Econuerso vero in vacuis
Dicit enim Constantinus in pātegni
q famelicus sompniat de cibo et si-
tiens de poculo & vterqz de vtroqz cō
trario vnde & tales expgēfacti subter
se reperiunt vehemencius esurire vel
sitire. passiones enim vigilantis corpo-
ris et velitas in carne intra appetitum
tam dormientis anima crebulat i mē
te. Tercio sompnia procedunt ex
illusione dyabolica Et ideo dicitur ec
clesiastici. xxxiiij. Multos errare fecerūt
sompnia. Est enim spūs malus

magister erroris doctor doli et doloris
Sicut scribitur Jhere·v· de suis di-
scipulis maxime hijs qui cyromancie
geomancie & nigromancie artibus oc
cupantur pphē pphāuerunt menda-
cium Unde & omibus preceptum est·
Leui·xi· Non auguriabimini nec au
guriabitis sompnia · Auguriare ſm
Britonem est diuinari De talibz nā
qz de zach·x· diuini viderūt mēdaciū
& sompniatores frustra locuti sunt &
eciam subdit Grego·viij·mor·c·xviij
sup illud Job Terrebis me p somp
nia & p visiones horrore cōcuties me·
Malignus inquit spūs hijs quos a-
more vite pñtis inhiantes pspicit ps
pera eciam dormientibus sepe pmit-
tit Et quos formidare aduersa cōside
rat eos eciā durius sompnij ymagini
bus intemptat quatenus in discretā
mentem diuersa qualitate afficiat eaz
qz aut spe subleuat aut deprimens ti
re cōfundat Sepe eciam sanctorū cor
da afficere sompnijs nititur vt ab in-
tencione solide cogitacionis ad momen
tū saltē retineantur nā hoc hostis in
sidians quos vigilantes minime supe
rat eos dormientes grauius ipugnat
quē tñ hoc agere superna dispensacio be
nigne pmittit ne in electorum cordi-
bus ipe saltē a passionis pmio somp-
nijs vacet Hec ille. Quarto somp
nia procedunt ex reuelacione angelica
Dicit em gregorius vbi supra· Nisi
sompnium ex reuelacione aliqñ fieret
nec Joseph filius Jacob a fratribus
adorari cerneret nec Joseph marit9
marie p angelum monitus in egiptū
fugeret Sed qz pauci hic participant·
hoc misterium Ideo signanter dicitur
Jhere·xxiij· pphā qui hz sompnium
a dño narret Dicit em Aug9· super
gen·xij·li· Cum spūs bonus spiritū
humanum assumit aut rapit nō ē du
bitandum illas ymagines visas esse
talium rerum quas nosse vtile est·
Talis em visio dei mun9 est sicut ia
cob in sompnis vidit virgas populeas
et hanc cautelam qua deluderet laban
Docet beda sup gen· iacob ab angelo
p sompnium didicisse Dicit em conse
quenter Aug9· qz cōsimiles ymagiēs
representat angelus sathane in ange
lum lucis se transfigurans Ut cū si-
bi manifestis bonis creditum sit cau
cius & forcius seducat ad sua vnde be
da in suis exhortacionibus li·iij·ca·ij·
Si spūs bonus appareat tibi prius te
terrore agitat & postea delectat · Si
vero spūs malignus prius te delectat
& deinde terrore & horrore cōturbat ·
Malus em bonum ostendit sed malū
soluit bonus vero spūs prius per ter-
rorem humiliat et corrigit et postea
per feruorem pficit & delectat Sōp-
nijs itaqz non est passim fides adhibē
da nec omnino familiter adhibēda seu
abiicienda Nam aliquando per somp
nia certa habentur de futuris cōiectura
et hoc tm diiudicat sobrius intellect9
cū diuinitus per graciam adiutus fu
erit & edoctus Hec ille· Quinto
sompnia aliquando procedunt simul
ex illusione & cogitacione Et hoc ē qd
dicitur Zach·xiij· Confundentur pro
phete vnusquisqz ex visione sua super
quo dicit Jhero·in cōmenta· Dyabo-
lus per temptationem vigilantem al
liciat & inclinat et sic seruus dormien
tem cōmaculat & cōdempnat Sepe em

in formam virgineā se transformat
quam eciam dormientis animo contī
git vt sic sopitis sensibus per obiectū
appetitiuis mentē profundius polluat
Hec ille. Sexto sompnia aliquā
do procedunt ex reuelacione simul & co
gitacione Vnde Dan. ij. tu rex cogi-
tare cepas in stratu tuo quid esset fu
turum Post hec et qui reuelat miste
ria ostendit tibi que ventura sunt post
hec Sup quo passu dicit Orig. q, de-
us sanctis & puersis interdum p somp
nia plana vt certius videant interdū
per obscura vt auidius desiderent fu
tura pōstendit Vnde et sm Macro-
biū. de sompno Cyp. li. i. Et secūdū
Carno. in suo policra. li. ij. ca. xiij.
Due sunt porte visiōis nocturne scz
eburnea & cornea Cornu pui ē vi-
sui ebur vero vsqz ad extremā tenu
itatem rasum nulli9 visus acumine
penetratur Sic eciā animus i somp
niis nunc p figuras & enigmata nūc
facie imediata misteria cōtemplatur
quasi nunc per medium eburneum.
nūc vero per medium corneum intu
etur subtilia celestium secretorum.
F Hec ille. Septimo procedūt somp
nia ex multiphara rerum trāsmuta
cione qs ex varietatis vel tpis. aeris
vel corporis disposicione Exemplum de
etate Aristotiles de animalibz li. iiij
Pueri nūq̄ sompniant anī quinqz an
nos Exemplum de tpe Aliqui nūq̄
sompniant sicut patet de sompno & vi
gilia li. ij. ca. vij. Et eadem est causa
in talibus et in pueris scz vehemencia
motus multe euaporacionis ascenden
tis & iterum deorsum defluentis Vn
de illi qui habent continue vehementem

motum in sanguine ex cōplexione tā-
to tpe vite sicut pueri ex etate hij nū
q̄ habent sompnia Exemplū de aere
Dicit Beda de ymagine mundi libro
iiij. ca. i. q, varia disposicio aeris, imu
tat corpus ad eandem disposicionem.
vnde sacui tunc resoluti nouas faciunt
& concipiunt īpressiones in cerebro q̄
sunt causa diuersorum et dissimilium
sompniorum Exemplum de corpe di
cit Aristo. de sompno & vigilia li. ij.
ca. ij. q, pui motus in sanguine in sōp
nis vñr esse maximi. vnde & humor
grossus defluens ad organum audien
di videtur in sompnio esse tonitruū et
ex puo calore colore concomitante appa
rent ignium fulmina maxima et ful-
gura discurrencia Dicit enim Con-
stantinus in pantegni li. vi. ca. iiij. q,
proprietates & varietates humorum
in corpe concausant consimilia sompnia i
mente. vnde repleti humoribus gra-
ues i collo portare sarcinas sibi viden
tur et extenuati humoribus vñr sibi
saltare & volare Igitur sm varietatē
mutacionum elementorum in cōplexi
one Discerne sompnia Hec ille. Et G
est hec conclusio Aug9 de spū & ani-
ma ca. xxi. Iuxta infirmitatū diuer
sitates et sm morum atqz humorum
varietates variantur sompnia alia e
nim vñr sanguinei alia colerici Alia
flaumatici alia melancolici qs illi ru-
bia illi varia illi alba isti nigra et Be
da eciā & Constantinus vbi supra. no
cturne visiones consequūtur cōplexiōes
vnde & sanguineus sompniat leta me
lancolicus tristia colericus ignea fleu
maticus humida et qui corruptū ha-
bet sanguinem per loca immunda & fe-

cida se sompniat ambulare phantastici
vero arepticij & frenetici mira sopniāt
et in audita ꝑm eīn vaporem cellulaz
fantasticā inficientem ipsa sompnia
mutantur Vnde verso i affo. affo. xxv.
hec subtiliter sic exponit Acciones na
ture et anime inuicez ꝯmutant qꝫ na
tura anime et anima nature ꝯpatit &
ꝯgaudet hinc in febricitantibus spūs
i nutatus ad cerebrum eleuatur vbi
sedes est anime ꝓpter ꝓncipales q̈s
exercet acciones et nature anime lesi
onem et ecōuerso reputat Vnde si ma
teria fuerit colerica infirmus ymagi
natur ardentes lampades & fulgura
si fleumatica paludes & flumina si me
lancolica nigra fetida mortuos et mo
numenta Si humor fuerit adustus.
spūs nigros & demones furentes ig-
nes infernales & flammas vrentes.
Vnde plures sic infirmati ad se rede
untes asserunt se ad īferna fuisse tra
ctos & per demones ignibus vri Mul
taqꝫ inibi sibi videntur videre post in
de reducti vrentis ignis vestigia mon
strāt in mēbro solido qđ solūmodo fit
ex colera adusta denigrante mēbrum
tertum ad qđ transmittitur adurēdo
Hinc eciam soluitur illud vulgare de
epialte suffocante et opprimente dor-
mientem qđ non est aliud nisi dū sto
machus cibo potuqꝫ multo repletus ē
pulmonem opprimit dyafragma gros
sa idest fumositas de cibis ascendens.
pulmonem replet & debilitat et sic cor
ꝯprimitur & a motu proprio impedi
tur atqꝫ sic corpus ponderosum & i-
potens efficitur grossa namqꝫ fumosi
tate loca spūum opilante & spū ad mē
bra corporis regitanda non transeunte

et discurrente animal sentit mēbra si
bi detineri in tm̄ vt forcius attemp-
tans nec manus nec pedes possit mo-
uere sicqꝫ homini i sompnis appet se
a demonio seu quouis alio suffocari.
Hec ille. Igitur cū tot sint sompni
orum genera & causa eorum tam mul
tipharia Igitur sompnia ne cures qꝛ
fallunt sompnia plures Et hoc est qꝙ
de nobis sic concludit Ihere. in lamē
to Prophē eius nō inue. vi. a dn̄o.

Capitulum. xciij

rophete ei
us non inue
nerūt uisionē
a domino Visiones nocturnas seu sōp
niorum ymagines recipiunt anime tā
bonorum q̄ꝫ malorum De bonis dicit
Joel. ij. Effundam de spū meo sup
omnem carnem & senes vestri sonp-
nia sompniabunt & iuuenes vestri vi
siones videbunt Vnde Dan̄. i. Danie
li dedit deus intelligenciam visionum
& sompniorum Sup quo dicit Ihero
nimus in ꝯmenta. Erat omniū tpa-
tissim9 in nutrimentis nature ipse
daniel & ideo subtilia secretorum rece
pit a domino Anima eīn grauata cor
pe estulentis ingurgitato futurorum
noticiam accipe nequit sicut nec pictu
ras tabula scenosa poterit retinere hec
ille. Vnde ꝑm phm̄ & hoc ponit beda
in exhorta. li. iij. ca. xij. tam exili & te
nui dieta posset homo sub mēsurali ꝓ
porcione tam tpate victitare qꝙ cū sit
rōnalis naturaliter ꝓphetaret & futu
ra ꝓdiceret maxime cum sestre curas

ctrice irronales actis mutationem ter
tis signis & indicijs pmonstrat et p-
dicant Hec illi. De nocturnis igitur
visionibus multorum reuelat scriptu
ra sacra Sompniauit em habraham
Gen. xv. & Jacob Gen. xxvi. et Jo
seph. Gen. xxxvij. de sompno pharo
nis Gen. xli. de sompno pistoris Ge
nes. xxxvij. madianitarum Judic. vij.
mardochei Hester. x. Nabug. Dan.
ij. heliphatt hemanites Job iiij. pauli
Act. xiij. b. & viij. c. ymmo oes pphe
visiones et sompnia acceptauerunt et
tn Deutro. xiij. Decretum est fictor
sompniorum interficietur sup quo dicit
orig. sic Qui oibus sompnijs fidez ad
hibet fidem pdidit nec hz Non em di
scernit inter illusiones & illuminacio
nes sed oia fantasmata asserit oracu-
la talis plenus est erroribus nec dis
tinguit inter sanctum & pollutum Hec
ille. Sicut scribit ad titum. i. Omnia
sunt munda mudis Coinquinatis q.
& infidelibus nichil est mundum sed in
quinate sunt eorum mens & consciam
Dicit Jhero. de bndictionibus legis &
quasi idem p pte tangit idem Jhero.
de hebraicis qstionibus sup gen. Cor
rupta caro cellulam pulsat fantasticam
& ymaginacio in sompno excitata eco
tra carne ocitat ad actum venereum sicqz
corpus iusti sicut & ipij sic sancti et
puri sicut adulteri sic caro virginis si
cut & meretricis eisdem illusionibus
polluitur manente mente imaculata
Hec ille. Queritur igitur de illa im
mundicia qn cum carne mens coma-
culatur et qn non. & qn est culpa et
qn non Unde notandum est q hu-
iusmodi nocturna passio contingit qn

fexplicite scz ex nimia comestione ex
pria cogitacione ex dyabolica illusione
ex nature superfluitate et ex corpis i
firmitate. Sicut patet in can. 3. vi.
Testium veteris legis duobz primis
modis semp est peccatum sed tribz vl
timis modis nuqz Unde & verba tex
tus sunt hec In nocturna illusione ne
cessaria est discrecio que subtiliter pe
sari debet ex qua radice accidit dormi
enti Si em ex nature sue supfluitate
vel ex imbecillis corpis debilitate conti
gerit omnino hec illusio n est timienda
qz hanc animus nesciens ptulisse ma
gis dolendus est q fecisse Cum vero
vltra modum appetitus gule in sume
dis alimentis rapitur et idcirco humo
rum receptacula grauantur hz exinde a
nimus aliquem reatum non tamen vs-
qz ad phibicionem sacri misterij reci-
piendi vel missarum solempnia celebra
di cum fortasse aut festus dies exigit.
aut alius sacerdos non habetur Si ve
ro assint qui officium supplere possut
sacerdotes alij tunc illusio per crapu
lam facta a perpcione sacri misterij
prohibere non debet Sed ab immola
cione sacri debet humiliter abstinere.
vt arbitror & hoc si dormiente n turs
pi ymaginacione crapula non concus-
serit idest si ex sola crapula accidat si
ne pre cogitacione venerea communi-
care penitens potest Si vero ex vtra
qz non licet communicare. Sed in
vtroqz casu consulitur non celebrare.
Sequitur in textu. Sunt nam-
qz quidam quibus ita illusio nasci-
tur vt eorum animus eciam in somp
no turpibus illusionum ymaginacio-
nibz n fedet. glosa vbi culpa n perfit

nichil est qd imputetur Textus Si
vero ex cogitacione vigilantis orit il
lusio in dormiente patet aio reat⁹ scz
videt eni n a qua radice coinquinacio
illa pcessit qz qd cogitauit sciens hoc
ptulit nesciens Et pter talem pol
lucionem a sacro misterio eodem die .
o°o abstinere oportet Glosa si illa co
gitacio p̄cedens non pcessit ad cōsen
sum pollucio ex ea pcedēs veniale pec
catū est Si vero pcesserit ad ꝯsensuz
tunc est mortale peccatum Verūptū
Ambrosius de milicia xp̄iana dicit de
lectacionem dilibe rate morosam esse
peccatum mortale in viro perfecto .
eciam si ad consensum non pcedat cō
cludit igitur textus in consequēti co
piculo non est pctm̄ ꝛc. Qui noctur
na illusione polluitur ꝙ extra memo
riam turpiū ymaginacionum sese per
senciat inquinatum tm̄ hoc vt tempta
retur culpe sue attribuat suamqz im
mundiciam statim fletibus tergat .
Hoc idem p oia ad eandem ꝯclusionē
correspondenter ad canonem . Dicit
Aug⁹. ꝯtra iulianū li. iiij. Cū sopi
tos deludunt sompnia sensus nescio e
cia n quō in turpes labuntur assensus
que si iputaret altissimus quis viue
ret castus Ex hijs igitur ptz quomo
do dormiens pollutus peccat ꝛ qñ nō
peccat Et siue talis imundicia fuerit
culpa siue pena nūq̄ tm̄ talis visio fit
a dño in qua vel ex qua sequitur pol
lucio vt sic vniuersaliter ꝯcludat ihe
re. ta ex fantasmate ꝙ ex in sompnio
ꝙ pphete eius non inuenerunt visio
a dño. Capitulum. xxiiij.

oth Sede

runt in terra ꝯticuerūt senes filie sy
on ꝯsperserunt cinere capita sua vir
gines iherusalem accincte sunt cilicijs
abiecerūt in terra capita sua virgiēs
iuda Ioth hebraice interp̄tatur dña
cio latine Et est sensus tūc correcio
ꝯculcabitur ois dignitas ꝛ dñacio mū
danorū cū mundi gloriosi intrauerint
terrā tartarorū Hij dicuntur virgi
nes non qz incorrupti sed qz steriles
et sine omi bono inutiles. Vnde dicit
sederunt. i. sedebunt in terra scz mun
di gloriosi ꝯticuerunt senes . i. sapien
tes ingeniosi consperserunt capita ci
nere virgines omnes scilicet volupt
osi Accincti sunt cilicijs in signum ad
herentis passionis et abiecerunt capi
ta sua scilicet in signum desperacionis
Dicit enim Iheronimus libro de iu
sticia ꝛ iudicio . ꝙ vnusquisqz corre
spondenter ad gradum ad graciam ad
actum et fortunam que sortitur in p̄
senti punietur ꝛ premiabitur in fu
turo In cuius signum hic dicitur .
Ioth Sederunt in terra conticuerūt
senes filie syon . consperserunt cinere
capita sua virgines iherusalem accin
cte sunt cilicijs abiecerunt in terra ca
pita sua virgines Iuda. Experimen
to patet sedentem adherere ꝛ polo et
solo. polo per affectum solo per effe
ctum . Pari modo dampnati gau
dijs celorum adherebunt per conside
racionem dolorosam Et eciam perpe
tuis penis tormentorum per despera
cionem lacrimosam . Dicit enim
Ambrosius super Lucam . ꝙ reprobi
in inferno in infinitum . plus do
lent de gaudijs celi que perdide
runt quam de penis inferni . quas

inhabitare tunc quorum memoriam amarissimam desperacio perpetua conodabit ineternum. Capitulum xcv.

Caph defece

runt p̄ lacrimis oculi mei conturbata sunt oīa viscera mea effusum ē i terra iecur meū sup cōtricionē filie populi mei cū defecerit puulus ꝫ lactēs i plateis opidi Caph hebraice interp̄tatur curuans latine Et est sensus sup oīni misero incuruato ꝫ opp̄sso p passionē eaā ccurruabitur scdm oīs hō p naturalē cōpassionē. vnd ꝫ hāc lrām tranied. icā ihere. reflectit ad seipm ppter cōpassionis vehemenciā ad dāpnatorū afflictiuā violenciā Conturbata sunt iquit oia viscera mea qꝛ ibi nullū mēbrū vacabit a pena Effusum ē in terra iecur meū qꝛ ibi tota aīa versabitur in tristicia Et iō defecerūt p̄ lacrimis oculi mei in cōtricione filie populi mei qꝛ vtriusqꝫ hoīs aīe simul et corpis ex cōtricione redūdabūt vllulatus In cuius signū vtriusqꝫ oculi pretimus ꝫ pintensus describitur esse ploratus cū dicit. Defecerūt p̄ lacrimis oculi mei Dicit em̄ ihere. de iusticia ꝫ iudicio Quis intellectus aut effectus sufficit enarrare reprobórū penas repromissas p oēs em̄ ptes vtriusqꝫ hoīs Multa milia penarū genera succedent et succrescent nichil eīn inerit qđ delectet nichil deerit qđ contristet. Reintegabitur totus hō ex corpe et aīa ad iudiciū totusqꝫ demergatur in suppliciū vtrūqꝫ vtriusqꝫ inquietabit luctus corporeus ꝫ vtrūqꝫ ineternū hoīeꝫ vterqꝫ deplorabit oculus Hec ille. Lamech matribꝫ suis dixerunt vbi est triticū ꝫ vinū cū defecerint quasi vulnerati in plateis ciuitatis cū exalarent aīas suas i sinu matrū suarꝫ Lamech hebraice interp̄tatur adiutoriū latine Et ē sensus. Ad tantū infortuniū nullū occurret adiutoriū vnū ꝫ matribus suis dixerūt .i. dixerūt vbi est triticū ꝫc. Iste matres dāpnabiles dicūtur concupiscē miserabiles Scribitur em̄ Iacobi .i. Concupiā cū cōcepit pit pctm̄. pctm̄ vero cū cōsummatum fuerit generat mortē Istis ǵ matribus dicūt dāpnati vbi est vinū et triticū rōne cuius vo luꝫ et cōfirmat atqꝫ oīne qđ letificat ꝫ delectat vbi est quasi d. nullubi est sicut scribitur sapiē. v. Quid nobis cōtulit sapiā aut diuiciarū iactācia quid cōtulit nobis transierūt oia illa quasi vmbra matribus igitur suis .i. concupiscencijs qui eos ad regnū mortis parturiebant dicent dāpnati vbi est vinū vite ꝫ triticū glorie Sed hec dicent cū deficient desperantes ex infinitate calamitatis quasi letaliter vulnerati in plateis infernalis ciuitatis. eciam cū n exalabunt animas suas in sinu matrum suarum idest cum quasi morituri ex pena videbuntur in punicionem suarum concupiscenciarum. Ad hanc enim pnag nociane n scribit Haly de iudicijs astrorum parte quarta capitulo primo. Voluit mo rex ꝫ cetera. Rex gentis abnanat instante sue vxoris ptu cōgregatis astronomis consuluit de fato filij nascituri Et dixit vnus sic et alius sic Ego vero dixi sic Si filius iam natus terciam diem transierit viu9 vixer9 erit de illo mirabile magnum Cū autem

puul⁹ xxiiij. horas huiꝰ etatis i came
re medio adducebatur ↄsiderand⁹ no
bisqꝫ circumstantibus ac ↄtinuo vigi
lantibus ac rei euentũ p̄stolantibus e
rexit se puer ad sedendũ manuqꝫ no-
bis indixit silenciũ agitansqꝫ caput
suũ ad quatuor mundi climata cor-
pfecta sic plangebat eiulando. Heu
natus sum ego et introitus michi mi
serabilis Heu natus sum ego ⁊ inco
latus michi mirabilis Heu natus sũ
ego ⁊ exitus michi lamentabilis. ⁊
mox cedens se manibus ac discerpẽs
corruit in terrã ⁊ mortuus est Hec
ille Iste puer est hõ pctõr qui i mun
do seu mundano desiderio vsqꝫ ad mor
tẽ quasi puer in materno vtero vsqꝫ
ad ptũ suauiter dormiens ↄfundius
requiescit sed cũ p portam terribilis
mortis ventrẽ huius mũdi quasi ma
ternũ vterũ exierit tũc peccator dãp
natus quasi puer recenter natus sen
ciens nouũ aerem inferni asperũ ⁊ pe
nalẽ mox euigilabit de sompno vite vi
ciose et eiulabit ineternũ tunc eĩn ↄsi
derando triplicẽ mũdi gloriã sub mor
tis morsu transformari in inmensam
miseriã atqꝫ totũ tpus suum triptitũ
pñs p̄teritũ⁊ futurũ a suã fortuna re
solui in flebile infortuniũ tũc quilibꝫ
dãpnatus quasi puer ad mediũ mise-
rũ nouiter natus sic poterit clamare
⁊ eiulare heu natus sum ego ⁊ introi
tus ⁊c. q. d. Vbi nunc est infelix fu
ras voluptatis vbi fallax delusio vani
tas vbi efficax visio securitatis Heu
oĩne bonum abscessit heu oĩne malum
accessit heu omnis spes pijt ⁊ omnis
gracia euanescit et sic exprobrantes
maledicentes deplangentes et depla-

cantes p̄stinam fruicionem mundiali
um ↄcupiscenciarum inter passionem
et desperacionem agitati inter voli-
cionem et nolicionem Anxiati ani-
mas ex dolore quasi exhalabunt in si
nu matrum suarũ se lacerantes ac di
scerpentes ex infirmitate diuersarum
penarum. Capitulum. xxvi.

Eth preci pitauit domi

nus nec pepat dia spũ. iacob ⁊c hech
hebraice interpretatur domus latine.
sm̃ Remigiũ Igitur sicut colligitur
ex ypocrate ⁊ haly de iudicijs astrorũ
et ex Ioh. de sacro Busco tractatu de
spera ca. ij. et in suo ↄpito astrologo
ca. v. atqꝫ ex Albu. in introductorio
suo maiori libro v. differencia secũda
⁊ li. vi. differencia xxvi. in descripcio
ne firmamenti Duodecim sunt dom⁹
celi que sunt xij. signa seu ptes zodia
ci vt patet in primo alphabeto capitu
lo decimoquarto. Vnde sicut Maria
mater solis iusticie in apoc. describi-
tur xij. stellis coronata. Sic etiam
Maria sub hac littera Beth in hoc la
mento lugubri deplangitur duodecim
domibus ↄpata Et sicut in primo al
phabeto sub sex primis domibus signi
ficatur Ita in hoc secundo alphabeto
alijs sex domibus assimilatur. Igi
tur sicut patet per Albu. Hali. et
Misahelem. de iudicijs astrorum Ista
duodecim signa dicuntur domus seu
domicilia. Quia sunt omnium pla-
netarum habitacula Per istas enim
duodecim domus quasi septẽ viatores
pprios cursu pigrinantes vij. planete

dinus discursu transeunt in quatuor
qualibet quociens recurrunt hospitant
nec tamen citra diem iudicij p minimum
momentum inmorantur Et dividit quali
bet domus in tres facies qualibet facies
in x. gradus quilibet gradus i lx. mi
nuta quodlibet minutum in lx. secunda Quod
libet secundum in lx. tercia. Et sic proporcio
naliter procedit divisio calculacionis tan
tempis quam corporis usqz ad decimum sic quod
ita procedendo quodlibet nonum dividitur i
lx. x. ultra vero decimum nonorum non
procedit aliqua divisio numeralis. sed
pro sui paruitate relinquitur indivisibile a
pud omnes computistas calculantes Et quo
libet planetarum certas sibi vendicant do
mos in quibus sortiuntur elevaciones vel
depressiones Dicit enim Macro. de somp
no Ci. li. ca. quod singuli plane
te dicuntur domini illorum signorum in qui
bus cum mundus nasceretur fuerant si
tuati et sortiuntur iste domus xij. xij.
circa nomina secundum effectus varios quos pro
ducunt in terram. Est ergo domus celi
septima seu signum septimum quod dicitur libra
Et secundum beda de pnia. in. li. i. ca. xxiij.
Ideo septima pars celi dicitur libra quia
cum sol ibidem ambulat noctem et diem equi
librat Et secundum haly de iudicijs astro
rum libra est signum biforme erectum ro
nale habet regnum occidentale regit lo
ca fructifera et regit loca venenda.
Et secundum Albu. li. v. dicit secunda libra est
domus veneris cuius prima facies se
cundum misacles datur lune secunda satur
no tercia Iovi vero secundum eundem li. vi. dicitur
secunda In tercia facie libre ascendit virgo
decora afferens solem In dextra et prae
dens in sinistra que primo gaudet vul
tu iocunda et postea languoris languet

supra modum dolorosa ista ut in sui fle
tus fluvio solem in virtute sua extig
nere videatur paulo quia post bis senis
astris coronata leta congaudet insigni
ta Moraliter comprehendo xpm cum maria
quasi solem verum p singula celi signa
sufficiat ad quodlibet signum illud prover.
ix. Sapientia edificavit sibi domum. Ipse
enim xpc sol iusticie primo mariam sibi
edificavit quasi domum libre erat enim
Maria quasi libra divinitatem et
humanitatem in una persona coequans
quia quicquid de illo homine dicitur de deo
dicendum est et quicquid de deo sentit
de illo homine senciendum est et ad ipsum ho
minem referendum est eo quod ipse homo est fi
lius dei et p omnis verus deus verum et per
communicacionem ydiomatum ille solus homo
est summum bonum licet enim alius fuerit
pater alius filius alius spiritus sanctus
non tamen unus ab alio est aliud. sed hij
tres sunt unus deus qui est pater et fi
lius et spiritus sanctus Et sic licet tamen filius
fuerit incarnatus tamen totus homo deus ef
fectus est et totus deus homo factus est. eo
quod solum filius fuerit humanatus Erat
ergo maria tam deo quam homini domus multifor
mis et paricanda mercacionis. in qua
quasi duo libranda deum et hominem
vitam et mortem punctum et infini
tum summum et ymum leve et grave
lucem et tenebras celum et terram.
equa lance ponderavit Dicit enim Be
da in exhortacionibus libro secundo
capitulo quinto. O virgo pruden
tissima que ars que natura quis vi
sus que doctrina te sic subtiliavit ut
tu sola faceres quod natura non po
tuit. quod scriptura non docuit. quod
ac ratio nulla nescivit. Quod visus oppo

uit q̄d cāsus ignorauit q̄d consuetudo
non memoratur q̄d rō non pscrutat.
toto nāq3 desiderij deū in terrā detrax
isti verbo vero humili inter angusta
tua latera infinitū conclusisti O libra
virginea q̄ pondus portas uniuersi q̄
arte coequasti minimū & maximum
ymū et summū corruptibile & ipassibi
le deū et reū regem et exulem furem
et iudicē oipotentē et hostē sublimē et
humilem mortalitatē & maiestatem
transitoriū & eternū p̄sns & p̄teritum
lucē & limū finē & primū seruū & do-
minū ignē & aquam vermē & numen
noctē & diem vitam et mortē vmbrā
et solem deū et hominem Hec ille.
Maria etiā vt signū libre rōnalis de-
scribitur q2 a recta regula rōnis nūq̄
aberrauit Similiter & erecta q2 cele
stibus semp intēta ad nichil terrenū
se declinauit Similiter biformis q2
virginitatē & maternitatē in filio bi
formis nature mirifice concordauit. Si-
militer h3 de terra romā ytaliā & etiā
greciam et oīem plagā mundi occidē
talem q2 scz ad lrām hec ps mundi
mariam fatetur matrē dei Similiter
regit loca fructifera oim scz fidelium
corda qui soli inter uniuersos fructū
vere afferunt p merita Similiter re-
git verenda q2 sola sua virginitas co
litur & deuotatur ple celibatur Ipa
eni quasi libra describitur esse quasi
domus veneris non pp̄ter veneriā vo
luptatē sed pp̄ter virgineā fecūdita
tē xp̄c eni dei sapiā et virtus q2 ve-
rissima venus stella amoris & amici-
cie qui fecit oia formari voluit i libra
in domo scz vteri virginalis pudoris &
pudicicie. Huius & libre p̄riā faciē

dabatur lune que est stella humoris
Scda saturno q̄ est stella doloris. et
tercia ioui q̄ est stella honoris sicut p3
p haly de iudicijs astroz Pa... modo
maria virgo sub lune dn̄o honorem si
bi coptauit cum lactis liquorem dei fi
lio ministrauit Secundo dolorem sub
saturno sibi incorporauit q2 dum filiū
conspexit in patibulo tunc sub mortis
morsu gladius doloris matris intima
penetrauit Et tercio honorem sub io
ue adepta est dum super omnes crea
turas sublimata quasi domina & dea
cum domino deo effecta est Vnde Al
lexander sup mulierē fortē quis inue
niet O stupenda secalis femina for-
tis miranda maria in fide fortissima.
fortis animo in thalamo nupcio, dum
virgo credidit q̄d phoebum vterū respu
it dum fide suscepit q2 verum hom-
nem totum q3 deum pareret & virgo
vera maneret atq3 fortior sub patibu
lo in ipso doloris tedio dum spes om
nium perijt & fides discipulorum dec-
cit & ipsa vnica omnium vtrumq3 re-
tinuit et sic seculum sustentauit qui
vtiq3 in nichilum tunc recurrisset Si
fidem paciencie nullus hominum ha-
buisset Sed omnino fortissima impe-
rio in summo celorum habitaculo vbi
mater & filius quasi dea & deus om-
nium vna & vnus ipsa sole diuinita-
tis & ipe carne humanitatis quasi cla
mides suas continue commutando & re
ciproce capiendo perpetue q3 hijs sto
lis gaudientes voluntates suas vniūt
& alternant Ita vt quicquid volue-
rit mater velit et filius & in filio, oia
poterit mater que p̄t filius & sic ni-
hil habuit mr̄ q̄d n̄ dedit filio ita nec

† maria fcia fortis

fili9 aliquid habet qd nō recepit mē ab eius erario Tm̄ igitur dulcorē et terrorē oībus iam recepit ꝫ ꝓmeruit hec felix fortis feia vt eīā nullus sit celestiū ſpūum tanta dotatus dignita te qui marie nutui non pareat quem eīā cū hic nomen ſonuerit quaſi mel la ſugentē ſuauius non delectet nul lus qꝫ ſit tyrannus tartareorū quē ſi mili lege territū et effugatum marie vocabulū quaſi tiriacū bonis ꝫ malis intoxicatū non vincit non vulnerat nō ꝯfundit non ꝯturbat Hec eſt eīm ſo la ſine exēplo que hoies repat demōnes ꝯculcat ꝫ angelos reſtaurat Hec il le. De hac ḡ domo dei q̄ dicitur libra cuius duplex facies tres radios diri git ad tria regna ꝯcludit Albu. vbi ſupra. In tercia inquit facie libre aſcendit virgo decora ꝫc. Erat enim maria oīo decora eo ꝙ caret oīm vicio rū et culparū nigredine ꝫ inſuper cla ret oīm virtutū ꝫ grāꝝ plenitudine Hec attulit ſolē in dextra ꝫ ꝑidem i ſiniſtra quaſi duo oppoſita in diame trali equalibra Dicit eīm Joachim. ſup Apoc. ꝙ ꝑ dextrā intelligitur ꝓ ſperitas ꝫ ꝑ ſiniſtrā aduerſitas Ma ria ḡ solē ſibi attulit in dextra dū deū ꝑ conceptū naſci vidit cum gloria et eūdem portauit in ſiniſtra dū morien tē deplorauit quaſi ſubmerſum i mul tiplici miſeria Dicit eīm ꝑris ē nubes torrida ꝫ ymbrifera tota reſolubilis i guttas pluuiales et vario colore inti gitur ita corpus xp̄i i cruce more nu bis digeſtū erat ꝫ reſolubile totalit in guttas pluuie non ſolū in guttas a queas ꝑ lacrimarū effuſionem ꝫ late ris lancea ciōnē quin etiam in guttas

ſanguineas ꝑ ſudacionē ꝫ flagellacio nē ꝑm no ꝑ cathara ctas nutras ꝑ ſpi narū ꝯpūctionem ꝫ pedū ſimul ac ma nuū ꝑforacionem Et ſic maria ſolē ꝫ cernens in ſtabulo ꝫ ꝑidem in pati bulo finē qꝫ flebilis filij reuoluēs cū ſui principio quaſi lugubris eq̄libra ꝯmēſurat fortunā cū īfortunio ꝫ glo ria m cum opprobrio vnde et ſubdit. Albu. i. congaudet vultu iocunda9 ſcꝫ in filij conceptione ꝑturicōne ꝫ edu cacione poſtea languet ſupra modum doloroſa ſcꝫ in filij captione flagellacio ne coronacione et cruafixione. Dicit eīm Orig. de morte magni regis Cū E ſeuor ferrū dextrū latus dulciſſimi ac dilectiſſimi filij lanceauit oīo tene ip ſum cor tenerrimū grauiſſime virgi nis matris doloris aculeo fuiſſe ſciſſū niſi imperio filij ſuper ꝙ potuit natu ra matrem lugubrem conſeruaſſet. Erat enim mater in filio moriente. vt ꝯmoreretur et econuerſo filius in matre condolēte ne mortua moreret Hec ille. Propriiſſime igitur et veriſſime Subdit Albu. ſic inquit lugubris virgo languet vt ſui fletus fluuio ſolem in virtute ſua extingue re videatur Dicit enim quidem deuo tus. fluctus virgineus ad celum tol litur et fletus fluctibus phebus ſub mergitur et terra gurgitibus com mota quatitur Fere qꝫ machina mū dana ſoluitur Si enim ſol et luna ꝑ cepti iosue duci populi dei aliquo co lore iuſticie parere debuerunt in infi nitum citius ſic lugenti et merenti. Marie matri dei et ductrici populi dei ipſa celi luminaria condolere ha berent. Et ſi varijs ſanctis varis

maria filio i ... / ... / et a filio ...

creature signa doloris oñderūt vt pz de tonitruis & terremotibus in morte martirū quāto iustius eā hēret hoc fieri deducta morte xp̄i & in imensitate tāti doloris matris dei repatrias oim Si eñi deus hoc voluit p minori fieri igitur a multo fortiori pro ifinitis hoc habet velle digniori. vel si ignis & aqua iuste pebant pceptis helie igitur ifinite citius & iustius terre creature odolere debrent lamētis & lacrimis matris dei marie Sed cōcludit Albu. sic leta que paulo post bis senis astris coronatur cū ordinibus noue angelorū & tribus ordinibus hominū virginū otinentiū et oiugatorz maria iā regina et dña vniuersorum tributo honoris duodeno Hec domus dei quasi libra letitie pconizat Dñ & hanc domū dei ineffabilem. Hec de. admirans tam dolorosam sub patibulo tā gloriosam in celi s... bea... ctata voce clamat beth. ... xvij.

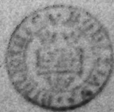
eth beth

hebraice interptatur domus latine vñ octaua celi domus dicitur scorpio p q̄ maria describitur esse potissima oim i vniuerso Scorpio eñi f... haly. de iudichs astroz dominiū habet sup serpentes & carceres & fm Albu. li. v. differētia scda scorpio est dom⁹ martis p istū martē qui hoies facit bellicosos intelligo xp̄m qui fideles contra opatoliū efficit aiosos huius igit martis domus in qua formatus est. ē virgo mater maria cui soli datū est dñium sup incarceratos in purgatorio. ad oṡortandū & ad liberandū & super serpentes pnales. i. sup demones

scelestos i iferno ad terrēdū & coh... cēdū qd pulcre pz p figurā Tñ dicit ei haly sup centilogiū ptholomei ppōe. x. Vidi inquit tpibus comatis regis xp̄ianū quēdaz satellitem qui ad nos ex romanis ptibus venit qui in egipto omorans intus in geometria lapidū & herbarū vires discernebat Quadam aūt die dū cū eo essem armigerum eius audiuimus vociferantē quē scorpio pupugerat. Qui mox ex suo marsupio sigilla odorem incensi habentia cum ymagine scorpionis ipressa. extraxit vnūqz armigero porrexit et tritū bibere iussit quo facto mox moriturus sanatus est Quesiui qua hora lapidi illi scorpionē insculpserat quo talia signaculo otra scorpiones pualencia fecerat Et dixit q̄ luna exñte in scorpione. & subdit haly ecce spēs rerum terrestres subiecte sunt ymaginibus celestibus Hec ille Hec hystoria licet ppriissime exponi possit de xp̄o messya verūtñ satis ogrue alludi pōt et exponi de virgine maria ipsa eñi est celestis scorpio que serpentibus infernū inimicatur et super quib⁹ impiū & dominiū datur sicut figuraliter scribitur Gen. iij. Inimicias ponam inter te & mulierem et semē tuum & semen illius ipa qz oteret caput tuum Glosa hec est virgo mater dei que serpentē suppremū cum suis legionibus p suū filium supauit. Est enim xp̄us quasi sigillum verū qd erat in huius scorpionis domo. i matris vtero sculptū et formatū ad matris ymaginem Et est sigillū lapidum de quo Dan. ij. Lapis excisus est de monte sine manibus xp̄us scz

te matre ꝯtestit sute amplexibus ꝯm
Jhero. Et similiter hoc sigillū sui in
aīa scā quasi in cera mollificata vel q̄i
in incenso odorifero virtutē reliquit ꝗ
vestigium ita vt multi in noīe ei9 plu
rimos spūs de obsessis expellerent .
Quociens igitur luna .i. aīa peccato
ris penitentis scorpionem salutiferū
mam mariā ingreditur p ꝯtricionem
et oracionem ꝗ ibidem in se ymaginē
marie sculpsit p feruidam dilectionē
ꝗ ꝯformē ꝯuersacionem ꝗ in se reci
pit virtutē pctīm quasi venenū serpen
tinū expellendi ymmo eciā ymago no
minis marie loquela lingue ori inscul
pta et menti demones serpentinos ꝓ
cul abigit et depellit sicut plane ponūt
Allex. et Orig. sup illud canti. vi.
Terribilis vt castrorū acies ordina
ta Unde Allex. Regina celi ꝗ dn̄a
terribilis est demonibus vt debilibus
castrorū acies ordinata Maria eīm le
gionibus angelorum quasi aciebus ca
strorū stipatur et ornatur que insidi
as malignorum spūum potenter arcꝫ
frequenter terret et potencius ꝗ for
cius ipugnat cuius eciā nomen glorio
sum aduerse potestates intimius per
horrescunt Hec ille. Et beda i exhor
ta. li. ij. ca. vij. Nomen marie est ole
um effusum quo exhilarentur angeli
quo saluantur hoīes quo retardantur
demones sicut oleū acīe seruat ferrū
a rubigine corrodente sic nomen Ma
rie saluat mentē humanam ab hoste i
ualente et inualente Et sicut anhelis
tus pāthere exterminat serpentē ꝗ i
suam cauernam recurrere cogit sic qꝫ
nomen marie laude dignissimū memo
rie tenacissimū sua vi ssimū demonē torquet

et terret et in baratrum repellit ꝗ ex
cludit Hec ille. Et huius virtus
scorpionis figuratur Exodi. vij. vbi
patet qualiter serpens aaron deuora
uit in momento om̄es serpentes ma
gorꝫ egipciorū sic tā marie q̄ ihū vo
cabulū om̄em supat virtutē demonio
rum Unde ꝗ beda dicit vbi supra.
Estimo q̄ quociens nomen ihū aut
marie deuote sonuerit tociens diffusa
est grā in labijs tuis Et quociēs con
iūxeris illa facit noīa mella mel ꝗ lac
sub lingua tua Hec ille. Huic igit
domui dei marie scꝫ celesti scorpioni
ꝯgrue p̄t adaptari illud q̄ ponit Alle
bu. li. vi. dīa. i. In secunda facie scor
pionis ascendit puella pulcherrimā pe
grina ꝗ paupima oīo nuda sine orna
mentis ꝗ vestimentis que vno pede li
gatur in mari cupiens ad terram per
tingere vt veniat ad dilectum Hec il D
le. ꝯm Albu. prima facies scorpionis
datur marti secūda soli tercia veneri. p
marte planetam belligerū itelligo ip
sum xpm dei filiū cuius tale edictum
sic bellū enūciat p euāgeliū Nō veni
pacem mittere sed gladium. Prima
igitur facies scorpionis datur marti
Nam ꝯm berū. sup missus est super
illud qm̄ virum non cognosco Maria
in primo flore iuuentutis se vouit vir
ginem filio dei Similiter secunda fa
cies datur soli dum sic sol iusticie se
in ea incorpauit ꝗ humanauit ꝗ ipsa
sic plenitudinem lucis eterne hospita
uit qm̄ ipamet maria quasi quoddam
corpus solare radiare videbat vt su
pra patet ca. xxxi. Et sic ad litteram
locum habet illud p̄s. In sole posuit
tabernaculum suum. Sed tercia fa
C i

ries scorpionis · que est vltima etas
marie attribuitur veneri que exqui-
rit dilicias dum assumpta integre in
aīa simulꝫ corpe a dextris dei residēs
dilicijs affluit gloriosa Vn̄ hec erat i
mundo illa p̄dicta puella pulcherrima
qꝫ inter omēs creaturas deo simillima
et quo ad mundi gloriam extitit pau
prima sine indumentis supfluitatis et
ornamentis vanitatis sicut decuit pu
ellam pegrinā versus regnū felicita-
tis ad qđ toto corde anhelabat vt di-
lecto filio iūgeretur Vnde orig. i spe
culo virginali et quasi idem ponitur i
mmori mariali c·xxxvi· post filij sui
ascensionem mater illa melliflua tan
to amore ꝯ languore rapiebatur aspi
rans ꝯiūgi dilecto filio vt vix vmq̄ il
lum ꝯtēplaretur quin lacrimis amo-
ris pfunderetur Hec ille· Nec mirū
erat eim̄ vt ait Albu. pede vno ligata
in mari vinculo eim̄ corpe mortalita
tis pede carnis in mari mundi p tpe
quasi in quodam carcere retinebatur
sed pede mentis ad filiū cotidie rapi-
do ipetu ꝯficiscebatur vt ipē ei fieret
domus felicitatis que ipsi econtra exti
tit domus humanitatis Hanc igit do
mū celestis scorpionis tam potentem
ꝯtra venenum et insultum infernalis
scorpionis ꝯ tam languentem ad pñ-
cā summi salomonis Ihere· in spiri-
E tu gaudens ꝯ ꝯdolens clamat Beth
Nona celi domus dicitur sagittarius
cuius prima facies sm̄ mesaclem dat
mercurio scđa lune tercia saturno sm̄
haly de iudi· as· hec domus est tm̄ ma
sculine ꝯ vnice prolis ꝯ cū solem sus
scepit terrā flagellat lapidibus gran
dinis Hec domus moraliter ē maria

cuius proles realiter vnicā est ꝯ ma
sculina ipē eim̄ eciam primogenitꝰ pa
tris ꝯ virginis est quasi lapis gran-
dinis ꝯgelatus ex humore humanita
tis ꝯ algore virginitatis hunc lapidē
hec domus que dicitur sagittarius pꝰ
solis in se susceptionez demisit ad ter
ram tartariam quā sui ponderis ipetu
oso sagittauit ꝯ flagellauit ad eternā
ꝯfusionez sicut de se sic ait xp̄c math·
xxi· sup quē ceciderit lapis ꝯteret eū
glosa vt nec testa quidē remaneat vn̄
et pe· blesen̄· smone ij· de natiuitate·
dn̄i Iam inquietatus totus exercitꝰ
demoniorū qui seculum captiuauit ·
Hodie eim̄ emittitur cum ipetu per-
strepente lapis grandis de funda vir
ginea sagitta mortis de muliebri ma
china ꝯ rete pit quicquid ferit ꝯfrin
git quicquid ꝯtingit vbicūqꝫ hic la-
pis ihūs deuota mente ab ore mundo
quasi a funda bellica ꝓiectus per aera
sonitum fecit ibidem demoniorum pre
terrore diuiduntur ꝯ diffugiūt acies
ꝯglobate Hec ille Huius domus tri
na facies tribus planetis correspondꝫ
scꝫ mercurio lune et saturno Et sm̄
albu· ꝯ haly· Mercurius de sui natu-
ra disponit ad religionem luna ad cor
palem augmentacionem · Saturnus
soli ꝯ ioui ꝯiūctus ad ipialem ꝓmoci
onem Correspondenter sub modo mo
rali marie prima facies dabatur mer
curio dū prima sua etas vsqꝫ ad annū
xiiij· erat dedicata summo ꝯ soli deo · F
Tradit enim Iheronimus de natiui-
tate virginis gloriose qꝫ Maria vsqꝫ
ad annum illum in quo erat desponsa
ta Ioseph quasi columba in tēplo dei
erat ꝯtinue educata diuinis legibꝫ e-

docta ↄtemplacionibꝫ p̄cutata angelis ↄfortata et ↄseruata vt simul efficeretur toti mundo regularis mater reli‑gionis ⁊ etiam summo deo ⁊ angelo‑rū ↄsorcio mater pulchre dilectionis Dicit eñ̄ fulbertus Carnoteñ̄· et po‑nit Alan⁹ i manipulo marie ca·viij· te‑pmebāt ⁊ ↄcurrebāt marie cogitaci‑ones ⁊ locuciones a corde ⁊ ore i quā‑dam ineffabilem sanctitatis armoniā ita vt ipa creatrix ⁊ inhabitatrix dei sapiā eā delectabatur audire chorusca‑bant eñ̄ foris in sup̄ficie s̄monis ope‑risqꝫ radij oim virtutū et grārum i mente ebullienciū vt exposita deo hoi‑bus et angelis speculū fieret vniuer‑sis Hec est igitur ni fallar domus de qua Eccle·li·Congregata i domo di‑sciplme vrā merito s̄cda eius facies da‑batur lune illi vtiqꝫ lune de qua scri‑bitur Joelis·ij·Sol ↄuertetur in te‑nebras et luna in sanguinem In vir‑ginis eñ̄ annunciacione ⁊ filij dei in ea ↄcepcione erat nouiluniū ex ↄiunc‑cione solaris diuinitatis ⁊ lunaris hu‑manitatis in virginis vtero quasi i sa‑gittario Et postea p̄cedens luna ↄti‑nue creuit per xxx· gradus sagittarij q̄ paulo plusq̄ȝ tot annorū erat etas p̄fectionis corporis dñ̄ci Et totū aug‑mentū qd̄ sumpsit erat ex carne ⁊ in‑carne virginalis vteri· Sed tunc sol ↄuersus est in tenebras qn̄ xp̄i sola‑ris diuinitas in cruce non apparuit· Sed sub densissima nube passionis et mortis per triduū occultabatur quan‑do eciā xp̄i lunaris hu manitas omnibꝫ penis siccabatur ⁊ quid in patibulo sub diluuio sanguinis quid in sepul‑chro et in inferno sub vmbra mortis p̄ idem triduū eclipsabatur igit sicut prima facies marie dcta fuit religio‑nis mercatrix sub velamento virgini‑tatis et sacramento sanctitatis· Sic eciā s̄cda facies marie data est lunari orbiculo per ↄplementū dñ̄ij corpo‑ris ⁊ tormentū horride mortis· Sed tercia eius facies applicata est satur‑no ipialis ↄmocionis et inseparabilis glorificacionis Ad talia eñ̄ disponit saturnus qn̄ sol ⁊ iupiter cum eo cōn‑currunt Itē saturnus oim planetarū altissimus significat deū patrem Sol vero oim planetarum potentissim⁹ cō‑notat dei filiū qui corporaliter extitit cum oibus ↄuersatus· Jupiter vero omniū clementissimus implicat spiri‑tū sanctum cuius p̄prietas est cle‑mencie infinitas Istis igitur tribus p̄sonis quasi tribus planetis in maie‑state diuinitatis concurrentibus ma‑ria nunc ↄiūgitur ⁊ copulatur Quā‑obrem ipsa domus vniuersalis dñ̄ij ⁊ impialis fastigij describitur et p̄di‑catur hanc igitur dilectam domū dei sic p̄uilegiatā sic p̄conizatam Iheron‑implicite sub hebraico caractere ⁊ ado‑minatur ⁊ eciā adorat cū clamat heth

Capitulum· xcviij.

Eth Decima celi domus dicitur capricornus· Et s̄m haly de iudic‑astrorū Capricornus est signum do‑loris ⁊ tristicie pigrinorū ⁊ pauperū s̄m messaelem capricornus est signum terrenū nocturnū ⁊ frigidum rotūde formis domus saturni Iste saturnus

est dei filius qr sicut xxx·anni transe
unt anteq̄ saturnus suum circulum
ꝑtransierit ita pauloplus xp̄us sue vi
te circulum ꝑfecit et ↄpleuit · Sicut
scribitur A summo celo egressio ei9
Huius igitur summi saturni maria
domus effecta est Est eñ vt saturn9
domus terrea ex ↄplexione naturali·
nocturna ex ↄsolatione mundiali fri-
gida ꝓpter repercussionē ↄcupiscēciaꝝ
et sua forma est rotunda p dñacionez
oim terrācū ipa eñ caput mundi te-
net orbis frena rotundi Ecā et hos-
picū refugij pauperum pctōrum atqz
hospitale solacij peclitancū pegrinoꝝ
Ecā domus laboris reficiens miserū
deficientē atqz domus doloris deplan-
gens filiū morientē Cuius prima fa
cies ꝯm misaelem datur ioui. secūda
marti tercia soli·p Jouem intelligit
misteriū incarnacionis p martē miste
riū passionis p solem misteriū glorifi
cacionis Jouis eñ ꝯm hali de iudic·
astro·est ↄpassiu9 miserorum et col-
latiuus gaudiorū p quē ↄnotatur xp̄e
qui ꝓ miseris redimendis in virgine
se emanauit Est eñ iupiter appetiti
uus sapiorū et nutritiuus infirmoruz
p que maria ↄnotatur q̄ non mō pctō
res sed filiū dei ↄceptū ꝑpit fouit et
B educauit Dr̄ eñ capricorn9 vt dt be
da de ymā·m̄·li·i·ca·xxiij· qr ioue p
uulū a p̄re ꝓiectū capra cornuta clā
aluit et lactauit quā ipe post inter si
dera constituit et transtulit eciam si
cut capra alta arboris petit cornua
sursus celū semp se erigendo · ita sol
cū capricornū intrauerit alta celi in
circulo zodiaci ascendit Hec ille Hec
capra cornuta est maria · cuius duo
cornua sunt ↄstancia fidei et instancia
desiderij que semp ad celum erigebat
semp celestia appetebat et ideo de lig
no vite fructū salutis carpebat nā iu-
uem a patre in terram ꝓiectum pue
lum clam suscepit et lacte pauit dum
ad mundum missuz decreto patris dei
filium maria clam ↄcepit lactauit et
educauit Et sic per incarnacionem pro
prie attribuitur ioui prima facies ca
pricorni·scda facies datur marti quā
do filio ↄpassa est ꝑliāti in patibulo et
tercia facies datur soli cum inter xp̄m
et mariam radij glorie refulgent reci
proce in celi palacio. Vnde et hec est
illa ymago capricorni de qua Albu·
li·vi·drā·i· In secūda facie capricor
ni ascendit cornuta mulier sedens su
per lectum leta et ascenderunt coram
ea lignū lupus et libra Hec ille Hec
mulier cornuta est maria habens gra
cie virtuositatem quasi cornu inuasi-
uum ↄtra demonia et eciam vite san-
cte firmitatem quasi cornu defensiuū
ↄtra cūcta crimina et ideo secura sede
bat sup lectum leta · Iste lectus ꝯm
Orig·sup canti·est pacifica et clara cō
sciencia in qua ipe deus cū aīa quasi
spōsus cū sponsa suauius requiescit·
Hec ille Sed coram hac puella ascē
derunt lignū lupus et libra hoc lignū
est arbor crucis cuius ↄfigit immo-
filius virginis Hec itaqz arbor eri-
gitur corā virgine qr cruci corde con-
figitur pia pens cū prole Dicit enim
Orig·in speculo virginali Amor ma C
ternus fecerat vt totus filius matri
esset in tota mente et ideo dolor adie-
cerat vt mater filio esset in omi vul-
nere Crucem cum filio ante se cerne

erectam crucis z conquisitur ibi qua se
sentit totam dolore confectam consideraret
prolem in patibulo quasi ymaginem
mortis in ligneo speculo. Hec oculi do
loris animam matris transformant
et transfundunt in filium ymaginem
qz filij retorquent et revoluunt i ma
tris animum. Hec ille. Unde et de hoc
ligno coram matre virgine hac erecta
cum filio ait devotus. Crux in mea so
bole dic quid habes iuris ut suspensum
torqueas ipsum more furis ut peiorem
furibus medians iputris spinis iun
gis lilium rosam palmitis. Similiter
coram hac puella ascendit lupus cum
libra. Iste lupus est dyabolus qui secundum
bedam in glosa sup thobi. in articulo
mortis xpi affuit in sinistro cornu pa
tibuli ut eius animam rapet sicut om
nium precedencium animas captivavit.
In crucis igitur pinnaculo locum ha
buit illud ysa. xi. Habitabit lupus cum
agno. Vel iste lupus dicitur populus iudaicus
populus qui xpm quasi predam ra
puit et in cruce. q. in libra suspendit.
Dicit enim ernaldus de ubis dominum in cruce
quod xpc i cruce se fecit mercatorem i quoque
si in equa libra xpc liberavit culpam
nostram et penam suam regnum et ex
ilium pietatem et equitatem semetip
sum et matrem deum et hominem vi
tam et mortem singula singulis compens
avit. Hec ille. Hec omnia contigerunt
in media facie capricorni .i. in media
etate marie virginis q. in medio domus
dei et hominis. Et ideo hanc domum dolorum
sam ihere. pluries deplangit in trenis
cum clamat beth. Undecima celi do

D mus dicitur aquarius que secundum hali et
iosaelem est signum fixum amorem aug

mentans et est domus salutem et sicut
docet Albu. in xv. gradu aquarij ori
tur stella regia recte in capite ianua
rij. Hec domus celi aquarius est ma
rie affectus uterus et oculus. Ebulliit
ei ex affectu eius aqua compassionis ad oppres
sos sub infortunio. Scaturivit etiam de
utero eius aqua salutis saliens super omnes
combustos criminis incendio emanavit
vero de oculis eius aqua lacrimarum
sub penali patibulo. Hec domus est si
gnum fixum per gratie confirmacionem
et amorem augmentat per glorie refecti
onem. Dicit enim Aller. sermone ij. de
assumpcione quod in celo sicut quicquid
creatum est a deo gaudium recepit ita ibi
quicquid recreatum est et restauratum
a maria sua redemptrice gaudium i se
reflectit. In cuius signum dicit beda
de ymagine mundi li. i. ca. xxiij. aqua
rius est domus humida et dicitur pin
cerna deorum. Maria concurrenter ge
mino fluvio gratie et glorie quo deus eam
inebriavit et gemina regna scilicet viato
ris mundi et comprehensoris celi felici
ter irrigavit et sic pincernam deorum
deus illam preordinavit. Deus enim di
ctus est omnis homo qui est iustus
quia verum dei ymago est sicut dicit Pe
trus blesen. sup illud ps. Ego dixi dij
estis etc. In figuram igitur predictorum
alludi potest illud Albu. li. vi. dif. i.
In secunda facie aquarij ascendit vir
go coronata lilio corpore candida cum
vultu placido de cuius latere sinistro
gemini fontes decurrentes lactis si
mul et sanguinis effluunt incessanter.
Hec ille. Hec virgo est maria de qua
in celo et in terra gratia et gloria efflu
unt quasi duo flumina. Vel aliter me

G

fiuus sic sm̄ misaelem prima facies a-
quarij datur veneri q̄ fecūdat secūda
datur mercurio que associat tercia da
tur lune que magnificat ⁊ decorat.
Correspondenter prima etas marie se-
cunda fuit per mirificam dei conceptio-
nem. tercia eius etas pfecta fuit ⁊ de
cora per integrā sui assumpcionem et
glorificacionē sed scd̄a eius etas fuit
lugubris ⁊ luctuosa propter filij sui pa
ssionē. In hac ḡ scd̄a etate ascendit
pulchra virgo coronata lilio. Maria
enī in signū virginalis pudoris congrue
coronatur lilio candoris vnde bn̄ dici-
tur pulcra facie ⁊ alba corpe qꝛ tā re
sīā q̄ꝫ noie tam vita q̄ꝫ fama tā verbo
q̄ꝫ facto tā mente q̄ꝫ corpe Sed de ei
us sinistro latere duo fontes gemini
laticis et sanguinis effluxerunt quia
sm̄ ihero. eplā lxxxvi. Maria vsqꝫ ad
crucē semp sociata filio quousqꝫ cap-
tus erat nūq̄ꝫ diuisa est ab eo Ascen
dit ḡ. in montē caluarie post filiū vbi
gemini fontes effluxerunt de eius sini
F stro latere sm̄ anathomiā medicorum
cor hois est in sinistra pte corpis. in
quo sunt tres celle. in quibus sunt
spēs aqua ⁊ sanguis Cū igitur mat
mestissima cerneret filiū pfossum lan
cea ⁊ de eius latere dextro sanguinē
ebullire cum aqua nulli dubiū quin
tunc p fletus amaritudinē de sui cor
dis centro qd̄ quiescit in latere sini-
stro duo fontes tā sanguis q̄ꝫ laticis.
pforrentes lacrimarū cū impetu deflux
erunt Dicit enī aug⁹. li. v. confes. solū
pena quasi decima q̄ꝫ ex amaritudie do
loris in fletu infusa cruor cordis eru-
pit ⁊ p lacrimas distillatur Ex quo
euidenter concludi pt supposito in Ma

ria dolore incomparabili q̄ꝫ in suo plorātu
pcontinuo ex nimia euaporacione et ip
secta distillacione sanguinis. atqꝫ ex
forti ebullicione et celeri commixtione a
que ⁊ sanguis aqua suarū lacrimarū
turbida fuit in colore. quēadmodum
gutta vini aquam transcendit in colo
re Et sic verissima sunt verba Albu-
mazar de sinistro latere huius virginis a
scendentis in aquario effluxerunt duo
fontes laticis ⁊ sanguinis ex dolore ni
mio De hoc ḡ copioso aq̄rio maria scꝫ
dei domo et de p̄dcō fonte gemino tā
de mr̄is latere sinistro scaturiētē q̄ꝫ e
tiā de filij latere dextro iam vtrobiqꝫ
ad ipletum ē illud Joelis. iij. Egre
dietur fons de domo dn̄i. ⁊ irrigabit
torrentē spinarū. q. d. Egredietur fōs
vini rosei de corde tā matris q̄ꝫ filij ⁊
irrigabit torrentē spinarū. i. deuocio-
nem penitenciū aiarū excitabit ad pfu
sionem lacrimarū Iste enī aquarius
marie sup̄ vterus sic aquaticus descri
bitur esse domus saturni illius. s. dei
filius qui oia seip̄o saturauit In ce-
lo enī angelos saturat p restauracio-
nem alios sanctos p glorificacionem.
In inferno aūt demones saciat p pe-
ne compressionem. In mundo vero plures
pluries saturauit vt pfectos fide et
iusticia deuotos cognicione ⁊ lacrima.
peccatores contricione ⁊ pn̄ia omnesqꝫ
paganos cotidiana prouidencia ⁊ nuper
egenos p quinqꝫ milia de quinqꝫ pa-
nibus pauit et saturauit sua sola pote
ncia bene igitur vterus virginis dicit
domus xp̄i sicut aquarius domus sa-
ni qꝛ sicut aquarius diluuium emittit
ad irrigendum arida ita vterus virgi
nis mundo pegit dei filium qui celestē

saluerunt ad salutandum oia. vn̄ et fm
Albu. in xv. gradu aquarij orit stel-
la regia in capite ianuarij In capite
enī ianuarij qd est finis decēbris & i
xv. anno etatis marie virginis ipa p̄
electa ceteris stellā regiam pduxit in
mundi tenebris dū dei filiū tūc pepe
rit quasi stella regalis clemencie que
est signū salutis & solaciū vniuersis.
Clamat enī Apoc. vltimo Ego sū
radix & genus dauid stella splendida
& matutina hanc igitur domum stelli
feram mariā scz deiferam multis tam
multipharia ihere. insinuat vniuersis
tā colendam q̄p diligendā cū clamat
beth. i. domus. Capitulū xxix.

Duodecima

igitur & vltima celi domus dicitur pi
sces non piscis Et cām ponit beda d
ymagine mūdi li. i. ca. xxiiij. qz cū ho
mines egipcij thiphēū gygantē fuge
rent venus et cupido filius eius vt e
um caute vincerēt pro tpe sub aquis
latuerunt Hec celi domus pisces se
cūdū haly de iudicijs est signū aqua
ticū et septētrionale & p̄est piscibz qz
sole intrante pisces pisces generant
et hz dnium sup terram anglie Et se
cundū misaelem hoc signum regit et
fouet pedes odit oēs equos & equites
causat pectus amplū & hoiem pulchrū
Hoc signū celi geminū qd dicitur pi
sces duos michi denotat indissimiles
scz xp̄m et mariā vt melius dicat pi-
sces q̄z piscis non enī poterit esse xp̄c
nisi deus & hō Et si hō est marie fili9
i carne marie corpus ē Horū g̊ diu
ctio bene d̄r pisces eo qz diuinitas et hu
manitas sunt insepabiles Cū igitur
egipcij. i. incole huius obscuri seculi
typheum gygantē timerent et quantū
poterant fugerent hec regina venus &
cupido eius filius vt diabolum cau-
tius vincerent sub aq̄s angustie paci
enter latuerūt vt merito tā mater.
q̄z filius submersi sanguinis diluuio
sub fletuū gurgitibus ex merore cor-
poris deplangant & dicant illud ione
ij. Circūdederunt aque vsqz ad aiam
meā abissus vallauit me pelagus ope
ruit caput meū Filius enī sub cruo-
re calido ex infinitate passionis & ma
ter lugubris sub fletuū p flumio ex i
mensitate cpassionis quasi pisces oce-
ani in pfundo pelagi latuerunt. Et
hoc pulchre tangit beda in exhorta. li.
iij. ca. viij. Et ppe quasi idem tāgit
bernaldus de verbis dn̄i in cruce.
Egredere inquit paulisper tu talpa
terrea cōtemplare in cruce centrū terre
et considera quō pro te scinditur & fin
ditur pro te laceratur & pforat vt tu
a facie rabidi milui citius et securius
introeas per millena vulnera vbiqz i
uenies foramina doloris & dulcorē san
guinei humoris In libro legis qui re
pies lege Et ecce oculū pro oculo dē
tē pro dente & in omnibus quid p quo
auelli & cui lex precepit talionis ne
mini pcit nulli acquiescit oēs vlciscit
oia psequitur & absqz vlla misericor
ne pctōr punitur & occiditur venit ti-
bi veritas ad iudiciū & culpe tue sump
sit in se suppliciū. Cū enī non venit
legem soluere sed ad iplere & totū ho
minē atqz quicquid hois erat i penā
peccati lex in dāpnacionem dictauerat
eo qz totus hō deliquerat. oportuit qz
lex non solueretur sed potius vt pficet

teletur q̄ totus xp̄c pateretur Sicut
igitur pilosus in heremo totaliter tō-
sus totus adhuc inuoluitur densissi-
mis pilis sic etiam xp̄c crucifixus cir-
cūcluditur in numeris penis sic etiaȝ
dedit oculū p oculo vitam p vita. vt
nec in eo quid modicū esset liberum a
pena Hic est eīm verus Job dolēs et
dolendus i quo sic cōfluxit doloris vni
uersitas q̄ a planta pedis vsqȝ ad vlti
cē capitis nulla relinqueretur in eo sa
nitas. In toto eīm corpe sustinuit et
quantū totum corpus pati potuit nec
minori vulnere mater pia moritꝰ q̄ q̄
filius patitur corpe vterqȝ eīm i vtro
q̄ cōmoritur vterqȝ in vtroqȝ agit et
repatitur. Hec ille. Erat igitur tūc
maria domus aquatica ppter multitu
dinem lacrimarū erat domus aquilo-
naris ppter multitudinem et amari-
tudinē miseriarū p aspitatē eīm aqui-
lonis intelligitur aduersitas tribula-
tionis sicut scribitur ihe. x. i. Ab aq-
lone pandetur oīe malū sup oēs habi
tatores terre Hec domus p̄est pisci-
bus per deuocionis influenciā et anglie
sortitur dniuium per peculiarem ꝓtecti
onis assistenciam dicitur eīm vulgari-
ter q̄ terra anglie est dos marie vn-
de anglia quesi angelia. Hec domus
tegit et fouet pedes qui sunt simpli-
ces humiliter incedentes et odit equos
et equites qui sunt supbe se erigētes
qȝ oīe aīal diligit sibi simile et fugit
dissimile Causat pectus ampliū p di-
uinorū dilectionem et efficit hominem
pulchrum p virtutē pfectionem Hec
est igit illa mulier mirabilis q̄ semp
suos saluat in periculis de qua Albu-
li. vi. drā. i. In scd̄a facie pisciū ascen-

dit mulier in medio nauis cū familia
magna et os mulieris est aptū pectꝰ
vero clausum et nauigat versus portū
cū notis propinquis et amicis sed flu-
ctibus et ventis cōtrariis agitatur ci-
bat igitur suos et alas sibi fabricat et
quasi auis fenix ex femina facta ē as-
sumpsitqȝ suos sup alas et eos vltra
mare magnū ad portū transportauit
sibiqȝ ad oībus collaudatur Hec ille
Supposito q̄ hoc mare magnum sit
iste mundus et nauis sit ecclesia. et
mulier hec sit maria et xp̄iani sint ei
us familia q̄ oībus sit corporis xp̄i cōio
et portus sit regni dei cōgnicio tūc est
intellectus planus Oīes eīm cū ma
ria matre nostra sumus in naui eccle
sie nauigantes et remigantes ad por
tum patrie pdite sed sicut figuratiue
patet Mathei. viij. et xiiij. ventꝰ va
lidus aduersitatis est nobis cōtrarius
ita vt iam nauicula pene opatur flu-
ctibus. Transit igitur nauis nostra
piculose sub gurgitibus et sic quid ex
vndis colluctantibus quid ex ventis
cōtrariantibus quid ex clamore quid
ex labore in mari huius miseri mūdi
factus est motus maximus Sed ma-
ria nobis in exemplum cōtra pericula
describitur habere pectus clausum cō-
tra terrenorum desideria et dicitur ha-
bere os aptum per diuinorum oracu-
la Insup omnes homines familie xp̄i
ane cibat maria filij sui proprio corpe
et omnes suo sanguine inebrians leti
ficat et aiat cōfortat et cōfirmat in hoc
nocturno nauigio Benedicta igit fi-
lia tu a dn̄o qꝛ p te fructum vite cōi
mimus Certe creuerunt isti mulier
et ale due scȝ clemencia ineffabilis et

prodenda insuperabilis Et sic quasi se-
nir vnica facta est de femina quia celi
regina de simplici puella super istas &
alas omnes in se confidentes maria se
curius collocabit & transmare huius
mundi ad portam paradysi in fine vi
te transportabit sicut sic metrice pro
clamatur virgo vis dña poteris regi
na teneris esse salus miseris ergo tu
tamen eris Et hanc sniam confirmat
ans. in illa meditacione Maria obse-
cro &c. Sicut o beatissima virgo om-
nis a te auersus et a te despectus .
necesse est vt intereat ita omnis a te
conuersus et a te respectus impossibi-
le est vt pereat . Hec ille . Hec igitur
domus piscium scilicet peccatorum pe-
nitencium tribus distinguitur faciebz
Docent enim Albu. & misael. q prima
ma facies piscium datur saturno Se
cunda ioui et tercia soli marti et vene
ri Secundum ptholomeum de iudicijs
astrorum . Saturnus de sui natura
omnia corruptibilia disponit ad mor
tem per quem intelligo peccatum ori
ginale de quo Gala. tercio Conclusit
scriptura omnia sub peccato huic sa-
turno datur prima facies marie . qr

E secundum omnes doctores excepto
Ans. Maria in peccato originali e-
rat concepta sicut recitat bonauentu-
ra libro tercio. differencia tercia. q. ij.
Nec valet dicere q hoc suo honori de
rogat Dicit enim sic Bern. ad eccle
siam lugdu. de concepcione virginis
benedicte vbi multas raciones cogen-
tissimas concludit sic dicere illam con
ceptam extra peccatum originale non
est virginem honorare sed honori de-
trahere Libenter igitur virgo glorio

zd3

sa hoc honore carebit quo vel peccatum
honorari vel falsa sanctitas videtur in
duci Hec ille . Item secundum
haly Jupiter est omnibus salubris &
cunctis expediens & seruans et repri
mit saturni maliciam Per quem in
telligo supernaturalem marie sancti-
ficacionem que mariam ab omni pa-
ternali & ab omni macula possibili a-
ctuali & personali paulo post concep-
tum eius penitus purgauit . Vnde
Bernhardus ad canonicos lugd. vir
go regia veris honoris titulis cumula
ta procul dubio omnino sancta fuit an-
tequam nata copiosior sanctificacio-
nis benedictio . q in alijs sanctis ab
vtero sanctificatis in mariam descendit
que non solum eius ortum sanctifi-
caret Sed & vitam suam de omni pec
cato deinceps immunem conseruaret.
quod nemini inter natos mulierum
creditur esse donatum Hec ille .

F Merito igitur tercia Marie faci-
es tribus planetis insimul datur scz
soli marti et veneri Sol secundum
Misaelem & haly de iudicijs notatur
inducit magnificenciam et victoriam
altitudinem et plenitudinem per quem
intelligo deum patrem . De quo di-
cit Macrobius Libro primo de som
no Scypionis. Sicut sol est fons vi-
te omnium viuencium Ita deus est
fons vite omnium existencium .
Similiter Mars vt dicit Albuma-
sar libro septimo. differencia nona .
Efficit animosum & bellicosum poten
tem & vincentem . Et venus dispo-
nit ad clemenciam amorem et dili-
cias . Per martem igitur intelligo
deum filium qui hostem humani ge-

ueris aīo se debellauit vicit vigirose ⁊
potenter ꝓstrauit p venerē igitur in-
telligo deū spm̄ scm̄ qui ⁊ caritas pa
tris denoiatur vt pz p hugonē de re-
gulis recte fidei. Iste igitur spūs p
suā infinitam clemenciā sacramentuꝫ
redēpcōis ꝑordinauit ⁊ ꝯsummauit
et dilicias celi inestimabiles oībus ꝑ
pauit Maria igitur hijs tribus ꝑso-
nis quasi tribus planetis ꝑfatis ꝯiū-
cta a prima recepit īfluenciā altitudi
nis in dignitate ⁊ plenitudine et po-
testate ⁋ scd̄a recepit influenciā victo
rie sup demonia ⁊ eterne memorie in
ter angelorū agmina ⁋ tercia vero re
cepit influenciā felicitatis ad seipaꝫ ⁊
pietatis ad oēm aliā creaturā Et sic
per influencias ⁊ ꝯcursum in ea grā
rū facta est maria domus triū simul
ꝑsonarū vnī ⁊ trinī. ⁊ ponit alanus in
maniplo marie .c.xxxvi. ⁊ cxxviij.
Solus deus est maria maior et omīs
alia creatura est maria minor sic cel-
lus erat mediū inter rorem ⁊ areā et
mulier in facie firmamenti inter solē
et lunam sic et maria mediū est ⁊ me
diatrix inter xp̄m ⁊ ecclesiam inter
deū ⁊ creaturā Hanc igitur domū de
sicatā deo vni et trino sic dedicatā per
xij. domos celi sic ꝑconizatā ⁊ titulis
in nōis grāꝫ sic ꝑuilegiatā ecce Ihe
re. in hoc lamento hn̄do simul respcm̄
ad crucis patibulū ⁊ celi palaciū mari
am insimul ⁊ extollit et adorat ⁊ de-
plangit ⁊ deplorat sub hac lrā Beth
que est scd̄a in alphabeto hebraico et
et hoc totū in hoc signū subtiliter figu
ratiuū qꝫ sona suo filio maria pre oīa
ꝯpassa est in patibulo ⁊ eciam qꝫ sup
na in celi palacio cū eo qui est aleph.

alpha ⁊ o ꝑm locū optinet oīm in vni
uerso Dicit igitur beth Sed sequit
in lamento. Capitulum C.

Precipitauit

dn̄s nec pepcit oīa speciosa iacob De-
struxit in furore suo municiones vir-
ginis iuda deiecit in terra polluit reg
nū ⁊ principes eius Descripta supi⁹
domo dei dedicata maria suple virgi-
ne in cuius carne ineternū diuinitas
erit hospitata Iam illam domū tanq̄
pente q̄ in prole ihere. deplangit sub
cruce cruentatā ⁊ diuulsā desolatā ob-
rutā ⁊ dissipatam Precipitauit igitur
dn̄s nec pepcit. q. d. Precipitauit de-
us pater sub pondere pene corpus sui
filij nec pepcit sub ruina marie virgi
ni matri vn̄ quantū ad filij humani-
tatē suspirat sic oīa speciosa iacob quā
tū em̄ ad humani generis redēpcionē
ihere. in hoc textu innuit quadruplicē
ꝯclusionē Primo em̄ quantū ad ipaꝫ
filij dei diuinitatē ihere. iplicat qꝫ de-
us pater filiū suū quasi ꝑciū hoīs cō-
tra pctm̄ liberaliter ꝯmutauit ⁊ hoc
notatur cū sic premittitur precipita-
uit dn̄s nec pepcit. q. d. cū genus hu
manū per ꝓpagacionem multiplicare
tur et per legis sanctionem ad infer-
nū laberetur eo qꝫ debitū deo non sol
ueret quo restituto liberaretur Ideir
co deus pater misericordiarū ⁊ de⁹ to
cius ꝯsolacionis nr̄e ꝯpassus passioni
captiuitati ⁊ calamitati in signū inaudi
te caritatis ⁊ īfinite liberalitatis fi-
liū suū sibi coeq̄lē et ꝯsubstālē. ꝑcipi-
tauit nec pepercit Precipitare enim
est aliquid ab alto ad yma cum impe
tu deicere g. deus pr̄ filiū ꝑcipitauit

ctum ipsum ab alto throno trinitatis
cū ipetu instantaneo demittēs huma
nauit ꝙ sic nec pepcit vnigenito cū ip
sum in p̄ciū pctōꝝ penis ꝙ passionib⁹
de celo in terrā liberaliter ↄmutauit
Et hoc est ꝙ scribitur Roma·viij·
Proprio filio suo nō pepcit sed ꝓ no
bis oībus tradidit illū Glosa ꝓ repa
ratione pctōꝝ filius dei traditus est in
manus pctōꝝ· Secūda ↄclusio·
Scdo· circa xp̄i humanitatē est ꝙ re
demptiua passionis decorē xp̄i corpalē
vniuersaliter transformauit· Et hoc
notatur cū subditur sic oīa spē·ra.
Quantū ꝙ ad speciositatē xp̄i tactum
erat supra ca·xxi· sup illud Migra
uit iuda ꝓpter ꝙc· Decūptū ad illa
p̄dicta insup addo āpliora ꝙ sicut pz p
Orig· de morte magni regis speciosi
tas hōis ex quatuor colligitur scꝫ ex
mēbroꝝ ↄformi pportione et ex colo
ris multiformi ↄmixtione et vult⁹ su
auitate ꝙ ex aspcūs amorositate ꝙ hec
oīa in xp̄o ↄcurrebant ex singulari re
nustate· primo eīn quātū ad ↄformē
mēbroꝝ pportionē sic scribit Allex·
halis in dulcedinario xp̄i ca·xxvi·legi
tur i libris ānalibus apud romanos
exītibus ꝙ dn̄s ihūs xp̄c qui dcūs fu
it a gentibus ꝓphā veritatis fuit sta
ture mediocris ꝙ spectabilis vultum
hūs venerabilē quē possent intuentes
simul diligere ꝙ formidare capillos·
hūs coloris nucis auelane p̄mature pla
nos fere vsqꝫ ad aures ab aurībꝫ aūt
circos crispos aliquātulū ceruliores et
fulgenciores ab humero ventilātes di
scrimen hūs in medio capitis· iuxta
modū nazareoꝝ frontē planā ac sere
nissimā cū facie formosa sine ruga ac

macula quā rubor moderatus venusta
uit naris et oris nulla ꝓrsus reprehen
sio barbā hūs copiosam ↄcolorem nō
longā sed in mento biforcatā aspctū
simplicē et maturū oculis glaucis et
varijs ꝙ claris exītibus in crepacōe
ne terribilē in admonitione blandū et
amabilē hilaris grauitate seruata ali
qn̄ fleuit sed nūquā risit· in statura·
corporis ꝓpagatus ꝙ rectus manus et
brachia modesto motu ꝓtendebat i al
loquio rarus grauis benignus ꝙ mo
destus vt merito diceret p̄ filijs ho
minū speciosus Hec ille· Secundo
quantū ad multipharia eius colorꝫ
ↄmixtionē Sic scribit orig· in specu
lo virginali ptractans illud ps̄· Speci
osus forma p̄ fi·ho· In capite cerni
mū ꝓphāꝝ oīm ꝓ claris flos mundi·
speciosus forma p̄ filijs hoim qui nūc
non amabilis sed lamentabilis ↄpha
ris quasi abiectio plebis et opprobri
um gencīū· Olim eīn dilecte mi dn̄e
ꝙ nascendo ꝙ viuendo facies tua reflo
ruit plena graciarum cuius pilitus in
virgineis lineꝫ mentis infatuat simi
litudineꝫ salomonis in canticis cuius
coloris interimina ↄposicio artē stilo
rum effeminat et pictorum preconia
condempnat· Orbes oculorum eius
super iridem delectabant Et eius vul
tus specularis plenus resplenduit
omnium dulcedine suauitatis Vnde ꝙ
eius aspectus interdum attraxit ani
mum quemadmodum magnes capit
ferrum· Sicut enim in respectu sta
num campi omnium signum generum de
colerantur· Sic in aspectu faciei tui
ci floris virginei oīa corpa deturbāt·
et sicut si oēs arcꝫ i ↄtinuitate faciēs

Speciosus forma p̄ fil ho

pulcrioris & oēs flores mūdi lacioris
et cāpi plenioris decore suā decrassent
sub tributo soli coloris sic & oēs crea
ture elementate sui decoris preconia
suiqz amoris iudicia in xp̄o concrere
florere & redolere recognoscunt vt nō
solū de eius ineffabili pulchritudie q̄
semꝑ habuit de natura patris vī͂ eciā
de corpali decore quē secū attulit de
viridario ūginis matris expauens sic
ꝓphāret dauid in p̄s. ymmdicns q̄ spe
ciosus foret p̄ filijs hoim et q̄ diffusa
foret grā in labijs suis Hec ille.
Tercio quantū ad vultus eius venu
state seu suauitatē scribitur ysa. xlij.
Non clamabit nec audietur vox ei9
foris non est tristis nec turbulentus
donec ponat i terra iudicium & legem
eius insule expcābunt. Glosa ihero.
hoc ꝺ dn̄o nostro ihū xp̄o nouimus sic
esse ꝓphātū qui semꝑ in mundo oibus
se p̄buit clementē piū & benignū pctō
ribus & in fine seculorū se ecōuerso ex
hibebit ferocē terribilem inexorabilez
et rigidū & tūc ponet in terra iudici-
um cū bonos transferet ad gloriam &
malos odēpnabit ineternū suppliciū
Hec ille Jtē istā ꝓphetiā ysa. ptra-
ctans venerabilis beda in exhorta. li.
ij. ca. v. dicit sic Sicut tradūt duo ma
gna ecclesie luminaria Origēs grec9
& latinus ihero. vultus xp̄i neminem
deseruit desolatū neminē vmq̄ ꝯtri-
stauit tanta eni͂ inerat eius vultui be
nedictio corpis cū aia naturalis ar-
monia vt nisi decorē in sui vultus ve-
nustate tpasset eciā sola suauitate grē
specialis quasi adamas ferra sic & oim
corda ad sui ꝯsorciū rapuisset nō eni͂
iuxta ysaie vaticiniū ꝑuidentis erat vul
tus eius tristis aut turbulentus sed
oi grā ꝯsolacionis & oi forma pulcre
dilcōnis refloruit in signitus. Noui-
mus eni͂ q̄ eius vultus adamantin9
rapuit aplōs vt oia relinquerent an-
tē adhuc eū nichil dignū stupore age
re vidissent nec mirus idem vultus.
oēs angelorū cessat rape obtutus sed
facies eius quasi manna fit istis ab-
dilicarū Hec ille. Quarto quantū E
ad sui aspcūs amorositate dicit ihero.
sup math. li. i. ca. ix. q̄ quidā fulgur
amorosus quasi quoddā diuinū i xp̄i
facie relucebat ꝑ quē eū intuentes pri
mo affectu attrahere potuit oēs quos
volebat vñ et discipuli xij. ab eo voca
ti quasi ei9 amore captiuati ꝓtin9 oia
reliquerūt Et hanc eandē ꝯclusionē
ponit Alex. hales i dulcedinario xp̄i
ca. iiij. et bern̄. sup canti. omelia xx.
Sola inquit bern̄. solo perfectō corpa
lis p̄ncie amore discipuli reliquerunt
oia a deo vt salutaris future passiōis
& mortis ne audire quidem verbū eq̄
nimiter sustinerent Sed nec gloriā
ascendentis postmodum nisi cum gra
ui merore suscipere potuerunt hoc e-
nim est quod eis dicebat quia hec lo-
cutus sum vobis. tristicia impleuit
cor vestrum. Jtaqz in sola interim
gracia presentis sue carnis eos ab a-
more omnis carnis suspenderat Hec F
ille. Quadrupliciter igitur patet
scilicet ex membrorum conformi pro
porcione ex multiformi colorum con-
mixtione ex vultus venustate et ex a-
spectus amorositate q̄ xp̄istus verus
Jacob qui duodecim apostolos quasi
duodecim filios per fidem procreauit
Erat speciosus forma p̄ filijs hoim.

Sed habendo respectū ad euāgelistas (?) tormen
ta Jhere· hec oia sponsa deplangit es
se perdita Oia inquit sponsa Jacob
destruxit in furore suo scz deus pater
in sue iusticie iudicio Vn̄ Jac· i· flos
eius decidit et decor vultus eius de
perijt ⁊ ysa· liij· Non erat ei spēs neqz
decor vidimus eū et non erat aspcūs
⁊ desideravimus eū despectū ⁊ novissi
mū virorū virū dolorū et sciente infir
mitatē ⁊ quasi absconditus vult9 ei
us et despcūs vn̄ non reputavimus eū
vere languores nostros ipe portavit.
⁊ dolores nostros ipe tulit ⁊ nos re
putavimus eū quasi leprosum ⁊ pcus
sum a deo ⁊ humiliatū ipe aūt vulne
ratus ē pp̄ter iniquitates nostras at
tritus est pp̄ter scelera nostra · Ex
hijs colligitur q̄ xp̄c qui in vita fue
rat p̄ filijs hoim speciosus ipe postea
in morte erat oibus vilior vt leprosus
vt pz in corporis distensione ⁊ iūcturar
rū dissolucione ex cutis ⁊ carnis dela
ceracione et ex sputi iudeoꝝ ⁊ sangui
nis coagulacione ex fletus in vndacio
ne ⁊ ex vulnerū evaporacione ex vni
ūsali corporalis decoris spoliacione ⁊ ex
penali horroris mortalis transforma
cione Ex quibus sequitur scda ocłu
sio ihere· q̄ violencia passionis decorē
xp̄i corporalem vniuersaliter transfor
mavit ⁊ abstulit ⁊ anullavit Tercia
ocłusio ihere· est q̄ deus pater in pu
niendo non pepcit innocenti virginita
ti que notat̄ cū subiūgitur Municio
G nes virginis iuda deiecit i terrā Tra
dit eñ beda de yma· mū· li· iiij· ca· xxx
ix· q̄ vbi recipitur vera virginitas nul
la noret ferarū feroalas· cū ḡ verissi
ma virgo erat mater dei ideo violenciaz

vindicte divine ⁊ admirabatur ihere· et
lamentatur tā in pcente q̄ in ꝯple ino
cente cū sic ꝯiūgit oia speciosa iacob ·
quantū ad ꝯplem ⁊ municiones virgi
nis iuda quantū ad pcentē Nā prout
pz in hystoria ihero solomitana ca. lviij
beata virgo maria nata fuit in civita
te iherusalē iuxta pbaticā piscinā que
est iuxta portā que dicitur iosephat.
Ad litterā igit̄ erat maria virgo iu
da q̄ in iherusalē nata erat . que fuit
metropolis tribus iuda vt de ea sub
patibulo palpitante et exhausto toto
corporis colore defluentibus virib3 sub
truente cerviente ihere. verissime sic lāg
weat lugeat ⁊ deplangat· i· vires cor
porales marie virginis iuda qn̄ exani
mis et semiviva corruit deiecit deus i
terra Quarta ocłusio ihere· ē q̄ hec
oia inflicta sunt in penā purgativaz et
vindictā redēptivā mortis pcti que
notat̄ cū sic ꝯcludit̄ polluit regnum ⁊
principes eius· q· d· sic pctm̄ mortale
totū genus humanū tā intēse polluit
q̄ an̄ xp̄i adventū nullus erat san
ct9 qui dei visionē beatificam hūit eo
q̄ cuiuslz aie oculus in fovea pcti ori
ginalis devenit luteus et deturpatus
⁊ p tenebras pene dāpni extitit obscu
ratus Et hāc ꝯclusionē psuadet beda B
in exhorta· li· iiij· ca· xij· vbi ptractans
illud nūox· vi· polluta ē sanctificacio
eius dicit sic De padiso exigit fōs q̄
totā terre supficiē irrigavit ⁊ fecun
davit Et de padiso egressū ē pctm̄ in
adā qd̄ totū genus humanū polluit ⁊
fedavit hic ē fons pcti ille fons mūdi
hic emanat de paradyso ille exulat a
paradyso . hic omnes sciencias re
ficit ille omnes nascentes inficit ·

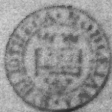

Quis igitur est qui iactat mundū se
habere cor nēpe nec infans etatis vni
us hore ant cū mox in vtero spm̄ su-
scepit Omnes enī p lubricā viā incessi
mus & in ꝓfundā foueam lutosam et
tenebrosam peccati incidimus · ita vt
mundiciā originalis innocencie et dili
cias visionis diuine ꝑdidimus vniuer
si nec erat qui extraheret donec veni-
ret qui via veritas & vita in suo sang
wine nos lauaret & radio gracie nos il
lustraret· languebant enī sancti p̄res
sedentes in tenebris & vmbra mortis
penā ꝓ reprobis non sencientes sz vi
sionē patrie ꝑdite & sui regis gloriosi
non habentes sancti enī erant & tn̄ nō
actuali sed originali macula polluti e-
rant sicut scribitur numeri.vi. pollu
ta est sanctificacio eius In hac fouea
tenebrosa tenebre palpabiles noctis
egipciace totū tēp9 ab adam vsqz ad
xp̄m multa quoqz signa diei sibi suc-
cesserunt cū multi iusti quasi stelle in
firmamento iusticie claruerunt & mul
ti ꝓphē quasi galli diē venturū signis
et ꝓdigijs cecinerunt sed nec minima
quidē scintilla solis glorie aut radius
visionis diuine illis illuxerat · donec
mors dolorū et vmbra passionis solez
celi et solē mundi simul eclipsauerat
Hec eclipsis limbū non infernū illu
strauit sicut egipcijs tenebre hebreis
vero lux diei ministrauit Hec ille·
Ad idē est btūs grego·iiij·moraliū·
ca·xvij·sup illud Job obtenebrēt stel
le caligine eius Sancti patres foris
exēpla lucis velut astra ꝓbuerunt sed
tn̄ intus vsqz ad vere visionis certitu
dinē pressi noctis caligine non ascen-
derunt Hec ille· Docet enī btūs Au
gu9 ·de regulis fidei ca· xliiij· q
an̄ passionē dn̄i omēs scōꝝ aie in car-
cere inferni sub debito p̄uaricacionis
ade in tenebris detinebantur visionem
dei & aduentū filij eius p fidē expe-
ctantes Et idē dicit grego·xiij. mo-
ra·ca·xiij·sup illud Job In tenebris
straui lectulū meū omēs qui an̄ xp̄m
in mundū venerūt tenebras inferni i
trauerūt qz nec dū ille venerat qui in
ferni claustra sua descensione soluerz
et iustorū aias inde educeret Et sequi
tur tūc hō lectulū suū i tenebris stra
uit qn̄ lucē iusticie ꝑsuasori callido cō
senciendo deseruit graue enī tediū ele
ctis fuit post solucionez carnis adhuc
spēm non videre creatoris Hec ille·
Et hanc cōclusionē elucidat bonauētu
ra li·iiij·d·xlv·questione·i· Ante xp̄i
aduentū omēs descenderūt in infernū
vel in limbū qui est ps inferni supior
in qua quis punitur pena dāpni In
hunc inferni locū supiorē descenderūt
sancti patres an̄ xp̄i aduentū et descē
dunt nūc puuli inferius qz isti habēt
carenciam visionis diuine sine expecta
cione illi habebāt cum expectacione ·
Et ideo qz sancti patres in parte su
piori inferni erant & visionem dei ex-
pectabant non tamen in limbo sed i si
nu habrahe esse dicebant ps vero infe
rior inferni semp plenā miseriā pene
sensus & pene dāpni sonat que nullis
cōuenit nisi dāpnatis quos xp̄us in i
ferno reliquit nec eduxit hec ille Ex
hoc pz q soli iusti erāt in libo & nulla
bi nisi in libo q et soli reprobi erāt sub
libo & nulli eorū erāt in libo si tn̄ ali-
qs adherēs spirē q sm apos· ocadit
obiciat p illud Job xvij. i ꝓfūdissimū

infernū descendant oīa mea intelligāt intellectū gregorij mora· ca·xiiij· vbi dicit sic Aput inferos iusti non in locis penalibus sed in superiori sinu quietissimi tenebantur vñ licet Job in infernū descenderat tñ in profundissimū vbi versantur reprobi nō descenderat sed est infernus triplex scz aer iste caliginosus respectu celi terra tenebrosa respectu aeris & respectu altitudis terre superior sinus inferni cū lacu dāpnatorū Est igitur aer ad celū infernus profundus in quo demones vsqz ad iudiciū sunt retrusi & est terra ad aerem profundior qz corpus opacū est.ē vltimo infernus quantū ad terrā profundissimus infernus locus tormentorū In cuius pte superiorē sancti angeli descenderūt Hec ille Et hec sīia ponitur in glosa sup illud ps· Eruisti aīam meam ab inferno iferiore verū tñ in illa pte superiori inferni que dicit limbus aliqui de numero saluandorum non plene purgati i morte sua pro peccatis actualibus venialibus ad tēpus forte cruciabantur De quibus loquit Aug9·sup geñ·ad lrām li·xi.xpi aiam venisse ad ea loca in quibz pctōres cruciantur quos esse saluādos sua nobis iusticia iudicauit vt eos solueret a tormentis nō i merito credim9 Et ad hoc ocludit sic Ambro.de regno et exilio·et p pte tangit illud idez Aug9 smone xij·volumine·i·Agnosce inquid infelix hō ante xpi aduentū quid fueris et sub quo fueris ouis errans eras in inuio in fouea spinosa sub mercenario non cū pastore sed cū lupo lacerata languoribus detempata· pēni sceleris vlceribus pascua celi ñ videns a facie dei in tenebris religatis oris i munda ouis morbida et si non in profundo carcere cū feris spiritibz et nonnullis dei inimicis languens tamē in vestibulo carceris fueras detrusa & illuc ad te verus ille pastor dei filius descendit in profunda fouea vt te illustraret & releuaret vt mundaret & sanaret vt te educeret & reduceret quā peccatum polluerat pcipitauerat & pdiderat Hec ille· Ex iam dictis ergo pz quō peccatum totum mundum maculauit & omes seculi ciues scōs & sapientes suo ōtagio excecauit. & sic per effectum eius totius generis humani regnum polluit & principes ei9 Et sic ocluditur intellectus Jhere lamentantis qz tota causa xpi tot tormēta tollerantis fuit culpa mortalis hominis preuaricantis a facie dei ad regnum miserie mortis exulantis.

Capitulum· Ci.

Ymel Confregit in ira furoris sui omne cornu israhel Auertit retrorsum dexteram suam a facie inimici et succendit in iacob quasi ignem flamme deuorantis i gyro Gymel interpretatur hebraice retribucio latine Et est sensus p collata clemencia beneficiorum retribuebant ingrati Judei xpristo tormenta suppliciorum secundum illud retribuebant michi mala pro bonis Confregit inquit et sm Fiabisa· & doc·de lyra p cornu itelligit ois potēcia ois excellēcia ois uirtus & ois ecclēmca sic ḡ· iuxta misticū itellcm dañ·vij· Decē cornua assignāt xpo sut ḡ x·legis pcepta x·xpi cornua scz nō hēbis deos

alienos non occidēs ⁊c. Ista ḡ. x. cor-
nua legis erexit deꝰ in suo populo vt
eos defenderet ab hoste maligno Scri
bitur eñ ysa. xxxiij. Dñs iudex nr̄ do
minus legifer noster dñs rex noster
ipe veniet ⁊ saluabit nos Veniet igit
dñs iudex ꝑ clemenciam legifer per sa
pienciam ⁊ rex ꝑ potenciā ad saluādū
nos Sed primo discurrendo ꝑ ꝑcessū
scripture quantū ad iudeos · secundo
discurrendo ꝑ pctm̄ infecte nature q̄n
tū ad nos xp̄ianos tunc vtrobiqꝫ ap-
pebit ꝙ hec x. cornua legis nostri ista
hel xp̄i sūp̄. principis dei cuius titulꝰ
est emanuel quasi ad nōgradum con
fregimus que tū solūmodo ꝯtra aci-
es demoniorū in nostrā defensionē su
scepimus ⁊ sub illis quasi sub corni-
bus inuicti ducis ꝯfidentes ꝯfugimus

Vel aliter Si dentur xp̄o cornua
tria. s. potencia ꝯcreātis sapiā guber-
nantis ⁊ clemencia reparantis adhuc nō
tm̄ a iudeis ꝯspirantibus ꝯtra clemē
ciam blasphemantibus ꝯtra sapienciā
⁊ cruciantibus ꝯtra potenciam. verū
eciam a nobis xp̄ianis quid per pctm̄
delibe racionis quid per ignorancie qd
per pctm̄ infirmitatis corde ore ⁊ ope
hec tria xp̄i cornua in nostra aīa qua
si in eius ymagine viua confringunt
et euelluntur. Tercio dent xp̄o cor
nua quatuor iuxta illud zacharie. ij.
Vidi et ecce quatuor cornua que ven
tilauerunt israhel iudam ⁊ iherusalem
Hec quatuor cornua hystorice ꝫ Iere
ro. erāt fames gladius captiuitas ⁊
mors Allegorice aūt erant desideriū
ꝓrie bellū ꝓprie nate macula origina
lis ⁊ mors corpalis. Sed econuerso
erexit xp̄us cornua sua ꝯferendo no-
bis pasturam sacroꝝ ⁊ gracie panem
seu ꝯcordiam angelorum et ꝯsciencie
redēpcionem a peccato ⁊ inferno atqꝫ
vtriusqꝫ hoīs resurrexionem a purga
torio ⁊ tumulo Iudei vero in cornibꝫ
quatuor crucis quasi quatuor xp̄i cor
nua confregerunt superius in corona
spinea inferius in pedum ꝯclauacione
a dextris et a sinistris in manuū ꝑfo-
racione De quibus dicitur in ꝑs. cor-
nua in manibus eius Abacuc. ij.
Quarto ⁊ melius dentur xp̄o cornua
vij. iuxta illud Apoc. quinto. Vidi
et ecce in medio throni ⁊ quatuor ani
malium et in medio seniorum agnum
stantē tāquā occisum hn̄tem cornua
vij. ⁊ oculos vij. sm̄ sniam Iohānis
isti vij. oculi agni sunt vij. spūs dm̄
missi in omnem terram qui in xp̄isto
quasi in dei agno insimul coordinati ra
dios suos ad totum orbem emittebāt
De quibus ysa. xi. Requiescet super
eum spūs dm̄ spūs sapiencie et intel-
lectus spūs ꝯsilij et fortitudinis spūs
sciencie ⁊ pietatis ⁊ replebit eū spūs
timoris dm̄ vij. vero oꝑa pietatis sunt
vij. cornua defensiua agni xp̄i q̄ circa
genus humanum exercuit ⁊ erexit a
facie infernalis inimici. Iudei vero ꝑ
vij. scelera crudelitatis ⁊ per vij. vul
nera mortalitatis ꝯfregerunt hec vij.
cornua pietatis et ideo dicitur agnus
esse occisus nam iudei xp̄m non rece
perunt hospicio nec refecerunt cibario.
vt tradit Ierom. in omenta. sup Ma
the. li. iij. ca. xxi. Os ueritas celi que
est xp̄us nulli adulari voluit id in vr
be ista regali maxima iherusalē nullū
inuenit hospitem nullā recepit mansio
nem Similiter iudei xp̄isto in crucem

224

quasi in carcere quasi languenti nō cō
dolebant sed infirmatū occidebant in
cruce denudabant felle potabant itē
celū ꝫ terrā non quasi hospitē collige
res sed quasi exulem suspendebant ip
sumqꝫ mortuū non sepelire volebant.
Sed vt tradit beda in exꝑo.li.iij.ca.
xv.eū quasi legis hostem et ꝯtra legē
ideo quasi execrabilem in patibulo sē
ꝑmansisse volebant vt nūq̄ eū deposu
isse ꝑponebant. vn̄ in signum q̄ sic ꝑ
vij.opposita opera crudelitatis fracta
sunt in xpristo vij.opera pietatis et
vij.vulnera sustinuit penalis morta
litatis q: vt deductum fuit supra ca.
xl.sup illud O vos omnes qui transi
tis ꝫc.xp̄us in tribus aie sue potēcijs
ꝫ in quatuor elementis sustinuit vij.
vulnera mortis Confregit igitur de
us pater.i.ꝯstringi ꝑmisit omne cor
nu israhel idest xpristi redemptoris
israhel Auertit retrorsum dexteram
suam.s.non sicut alios scōs defenden
do a facie inimici in crucifigendo sꝫ suc
cendit in iacob.i.succendi ꝑmisit in
iudeis filijs iacob ignem non solū ꝑ
ne sed etiā inuidie non solum vt reu
ꝑent doctrinam xp̄i in tēplo sed etiam
vt eū ignominiose suspenderent in pa
tibulo ꝫ ideo erat quasi ignis flamme
deuorantis in gyro. Sequitur deleth
Tetendit arcū ꝫc.Deleth interp̄tat
pauꝑtas ꝫ replicacio est eiusdē lamē
tacionis ꝑ modum eundem ampliatū
prius. Capitulum Cij.

Ce factus est dn̄s quasi

inimicus precipitauit in israhel om̄ia

menia eius dissipauit municiones ei
us Et repleuit in filia iuda humili
atū ꝫ humiliatam Hec hebraice in
ꝑpetatur dolor circumstanciū latine Et
est sensus Mors xp̄i mouet doloris ꝫ
merorie in tm̄ oībus ministrauit. q̄
oīa genera creaturarū in circulo vni
uersi circa xp̄o quasi suo centro dole
bant ꝫ signis atꝫ ꝑdigijs suū mero
rē exꝑimebāt vt pꝫ in lapidū fissura i
celi scissura in angelorū clamore ꝫ in
terre tremore in mortuorū resurrecti
one ꝫ in solis obscuracione Vnde ꝫ cir
ca hoc doloris spectaculū ibere.tria po
nit et ex hijs vnū concludit primo ei
tam vite xp̄i q̄ ꝑsone excludit om̄em
culpā ꝫ includit om̄em innocenciam.
Secdo tam interius q̄ exterius exclu
dit om̄em sanitatis ꝑiculā. et inclu
dit mortalis pene vehemenciā Terciō
tam messie q̄ marie excludit oēm cō
solacionis materiā ꝫ eorū doloris iclu
dit reciprocam correspondenciā ꝫ ꝯseq̄nt
ex hijs tribus quartū ꝯcludit.s.q̄ tā
acerba ꝫ aliorū sanctorū passionibus.
mors xp̄i erat dissimilis q̄ deus pat
ꝑ tūc non videbantur amicus filio sꝫ
quasi inimicus Factus est inquit ꝫc.
Primo quantū ad xp̄m tā vite q̄ ꝑ
sone om̄em excludit culpā et oēm sup
posuit innocenciā cū ipm vocat israhel
xp̄c nāqꝫ in via erat verus et ꝑmicus
israhelita cū eīm israhel interpretatur
vir videns deū aut princeps cū deo
et xp̄c qui est idem cū deo patre pri
mus erat ꝫ princeps oīm q: in princi
pio erat verbū ꝫ plenū erat q̄ xp̄us
qui fuerat simul et creatura et crea
tor etiā q̄ simul erat ꝑfectus et via
tor et ꝯp̄ rensor ac ꝑ hoc redēptor et

mediator talis est· Cōns est q xp̄c an
penā patibuli solus in carne mortali
nudā diuinitatē vidit beatifice ꝛ non
sicut habraham helyas Jacob ꝛ mo
yses qui deū in creaturis videbāt vm
bratice Si enī an aduētū redēptoris
aliqui deum beatifice vidissent Cōns
est q postq̄ originaliter fuerant dāp
nati tn̄ beati prius q̄ p redēpcionē re
pati eciā clausa celi porta feliciter fu
issent ꝛ sic clauis crucis ꝛ mortis xp̄i
vt libere pateret aspcūs hebraica bea
tifica portaꝫ celi p primū pctm̄ obstru
ctam non primitus reserasset ꝛ sic si
cut deducit bonauentura li·iij·d·xvi·
·q·v·xp̄c quantū ad suam humanita
tē ꝯtra doctrinā Apo·roma·viij·non
tenuisset in oībus primatū nec fuisset
primogenitus in multis fratribꝫ qua
si caput oīm Similiter actuū vij·scri
bitur q stephanus vidit celos aptos
ꝛ eciā vidit gloriā dei Similit̄ pau
lus raptus fuit et vidit secreta dei in
tm̄ vt dicit Aug9·ad orosiū.q.lxiiij
Ad hoc in via puenerat paulus vt de
um sic in ista vita videret sicut sancti
post hanc vitam videbunt Hec ille·
Sed dn̄t doctores sapientes dupliciē
primo q nec stephanus nec paulus
deū vidit oculo corpali sed intellectua
li Vn̄ ſm aug9·vbi supra ad orosiū·
visio intellectualis est terciū celū· ad
quod raptus fuit paulus Et sic talia
exponit ihero·in ꝯmenta·ꝛ glosa·sup
illud prime Joh·iiij·Deū nemo vi
dit vnq̄ scꝫ nisi latentē in creaturis
et non sicuti est non cernit ocul9 cor
palis sed eo mō quo videtur sicuti est
nūc vident in celo angeli ꝛ sic a nobis
tūc videbitur cū equales angelis fue

rimus in celo Hec glosa·Secūdo di
cunt doctores q tā stephanus q̄ꝫ pau
lus ꝛ huiusmodi non viderunt deū ad
huc in carne visiōe intellectuali ita vt
p visionē illam beatificabantur Quia
cū diceret moyses dn̄o si inueni gra
ciā in oculis tuis osn̄de michi gloriam
tuā Rn̄dit ei dn̄s non poteris videre
faciem meā non enī videbit me hō et
viuet Jhero·sup hoc Rex celi a nul
lo nisi a suis in celo ciuibus videt̄ bea
tifice Non igitur p tales visiones bea
tificabantur sed in amorem inflamma
bantur vt pꝫ in multis dictis paulī
de fide certificabantur ꝛ spe exhilara
bantur Vn̄ quantū ad amorem dicit
Roma·viij·Quis nos sepabit a cari
tate xp̄i tribulacio an angustia an fa
mes an nuditas ꝛc· Et post multa
talia ꝯnumerata ꝯcludit sic cert9 sū
q neqꝫ mors neqꝫ vita neqꝫ angel9
neqꝫ principatus neqꝫ potestates ne
qꝫ virtutes neqꝫ instancia neqꝫ futu
ra neqꝫ fortitudo neqꝫ creatura aliq̄
poterit nos separe a caritate xp̄i que
est in xp̄o ihū· Quantū eciā ad spem
subdit idem ibidē si deus p nobis qs
ꝯtra nos qui eciā pprio filio non pep
cit sed p nobis oībus eū tradidit quō
eciam non cū illo oīa nobis donauit·
Quis accusabit aduersus electos dei
deus est qui iustificat quis est q̄ cō
dēpnet xp̄c ihūs qui mortuus ē imo
mo qui resurrexit qui est ad dexterā
dei qui eciā interpellat pro nobis· D
Quantū vero ad fidē sic clamat Ga
la·i·licet angelus de celo euangelizet
vobis aliud preter qd̄ euāgelizamus
vobis anathema sit· Fuit igitur visio
pauli p ꝯsiliū intellectualis ꝛ nō cor

pallis et nō ad nudā visionē beatificam
tē seu fruicionē beatificam sed ad cla
rā cognicionem certificantē In cuius
signū sic scribit gala. i. Notū vobis fa
cio euangeliū fratres qđ euangeliza
tū est a me qđ nec sm hoiem nec ab
hoie accepi illud neqz didici sed p re-
uelacionē ihū xpi relinquitur ḡ quan
tū ad viuos simul et mortuos q̄ solꝰ
xp̄c an̄ suā passionē fuit primus & vni
cus et verus israhelita qꝛ licet non fu
erat tūc glorificatus in corpe & aia ve
rissime tn̄ & clarissime non vt nos eni
gmatice sed vt cōprehensor beatifice di-
ui nitatē ille hō vidit in hac mortali
vita & iō ih'ere. in hoc lamento xp̄m de
plāgendo in patibulo pprijssime vocat
israhel Circa istū ḡ matrē verissimuz
israhel Jhere. in hoc lamento lacrimo
so sm cōtēplandū insinuat in hoc spe-
ctaculo doloroso. s. tā interius q̄p exte-
rius pene vehemenciā et hoc notat cū
sic subscribitur Precipitauit oia me
nia &c. menia em̄ sunt edificiorū fun
damenta quasi p radice & origine o-
peris firmius collocata Et municio-
nes sunt opa nobilia supedificata.
Pari mō in xp̄o quasi in virginali tē
pli edificio mēbra interiora erant q̄si
menia et mēbra exteriora quasi tēpli
municiones Sūt em̄ epar & cor cere
brū & iecur quasi quatuor menia per
quatuor angulos terreni tēpli. i. cor-
poris humani collocata sup que oia cor-
poris augmenta sunt quasi supedifica-
ta ab epate ascendūt vene sanguinee
a corde arterie & fistule a cerebro e-
grediūtur neruorū oim et sensuū deri
uaciones Et tandē in iecore disponū-
tur calor oim et potuū ad ministracio

nes Sed hec oia menia in xp̄o quasi i
tēplo dm̄co erant p̄cipitata in patibu
lo nā p̄cipitauit deus pater pmittēdo
et populus iudaicus psequendo primo
xp̄i cerebrū & hoc p capitis coronacio-
nē. scđo epar & hoc p sanguinis effusi
onem. tercio iecur p fellis degustacio-
nē. et quarto cor p lateris lanceacio-
nē Cū igitur debile fundamentū fal
lit opus ergo hijs quatuor menibus
sic p̄cipitatis necessario cedere supedi-
ficate corpis municiones defiaūt dissi
pate Et hoc est qđ plangitur in lam̄
to Precipitauit oia menia eius & di
ssipauit municiones eius. Vel aliter
Menia dicū pūt influencie vitalis aie
& municiones dici pn̄t lineamenta in
corpe Anima em̄ est sui corpis fun-
damentū et vnicū aial fulamentū sz
in recessu aie relictū erat corpus exai
me in signū q̄p menia mentis p culpe
nostro dolore p̄cipitabantur et munici
ones corpis xp̄i ex pene horrore dissi-
pabantur vt sic tā primo mō quā se-
cūdo verissima sit ih'ere. cōclusio q̄p taz
interius q̄p exteriꝰ excludebat ois sa
nitas pticula et acrius includebatur
mortalis pene vehem̄cia iuxta hoc cōfir
matiuū ysa. i. Omē caput languidū &
omē cor merēs a plāta pedis vsqz ad
verticē capitis non ē in eo sanitas vul
nus & liuor & plaga tumens non est
circūligata nec curata medicamine ne
qz fota oleo Tercio tercia ih'ere. cōclu- C
sio est q̄p in passione humani generis
redēptiua tā marie q̄p eciā messie ex-
cludebatur ois cōsolacionis materia &
eorꝫ doloris includebatur recipca cor-
rn̄dencia & hec notatur cū sic subiūgi
tur Repleuit in filia iuda humiliacū

ꝫ humiliatā Notandū hic ꝙ humi-
litas dupliciter accipitur.s.ꝓ virtute
animi et ꝓ oppressione infortunij. de
pri no scribitur ꝓuer.xv. Timor do
mini disciplina est sapiē de scđo vero
scribitur ꝓuer.xxix.supbū sequit hu
militas ꝫ humilem spū recipiet glo-
ria ꝫ gloriā ꝑdit huilitas vnde ꝫ de
vtroqꝫ dicitur luce.xviij.Qui se hu-
miliat exaltabitur. et qui se exaltat
huiliabitur Est igitur intellect⁹ i ste
in filia iuda que est ciuitas iherusalē
tā in virtuositate aiorꝝ ꝙ̄ in calamita
te infortuniorꝝ Messias ꝫ maria ꝓfū
de fuerant humiliati Humilis eīn et
humiliatus erat xp̄c in diuinitatis in
carnacione ꝫ nostre mortalitatis affli
ctione ipacē pfectione ꝫ inpseuerā
cie cōpleaone i tm̄ ꝙ nec nutu nec nū
cio nec signo nec verbo virtutē visus
est violasse Erat eciā humilis et hu-
miliatus sub herodis illusione ꝫ pila
ti flagellacione sub iudeorū exꝓbracōe
ꝫ tortorū iniundacone in tm̄ ꝙ expi
mentaliter in signū veri amoris circa
salutē pctōris nullū videtur esse gen⁹
doloris qđ visus est sincopasse Reple
uit igitur deus pater in filia iuda q̄
est iherusalē humiliatū.i.non solū in
carne assumpta verbū incarnatū sꝫ eciā
in cruce rubicūda corpus cōclauatū.
Et repleuit in filia iuda humiliataꝫ
.i.non solū carnē immaculatā sed eciā
aiam xp̄i deificatā Repleuit sꝫ dolo-
re corpus humiliatū ꝫ repleuit lang
uore aiam humiliatā Vel aliter non
solū iste textus exponitur de messia sꝫ
eciā subtiliter intelligitur de maria ꝙ i
ter deū patrem ꝫ virginē matrē Ihe
re.dupliciter verificet suā lamentacio

nē multiplicatā sic ꝙ repleuit in filia
iuda humiliatū ꝫ humiliatā. Maria
eīn vt pꝫ supra ca.penultimo.ad lrāꝫ
dicitur filia iuda q: in iherusalem q̄ ē
caput iudee erat nata ꝫ educata Hec
igitur filia iuda in sue iuuentutis ꝑ
fectione habuit corpus humiliatū ꝫ a
nimā humiliatā humilitate aīmi sed
in filij sui passione habuit corpus hu
miliatū ꝫ aīam humiliatā humilitate
infortunij Quantū eīn ad humilita-
tē primam maria sic cōcinit iubilando
luce.i.Q: respexit sup̄ ea⁹ humili-
tatē an.sue ecce eīn ꝫc.q.d. cū Ihe-
re.q: virtuose habui huilitatē.i.hui-
liatā aīam ꝫ humiliatū corpus idcir-
co vtroqꝫ me repleuit altissimus Pri
mo eīn spūaliter maria repleta fuit
sinceritate sanctitatis vn̄ bern̄. libello
de cōcepcione virginis gloriose copiosi
or in eā sanctitatis benedictio ascendit
que ipsius non mō sanctificauit ortū.
sed et vitā deinceps ab omni pctō cu-
stodiuit immunē decuit eīn vt virgo
que peccati ꝫ mortis peret ꝑemptorē
eciā munus vite ꝫ iusticie p̄ omnibus
optineret Scđo repleta fuit spei lon-
ganimitate q̄ patuit in anūciacone et
resurrexione De primo dicit beda in
exhor.li.iij.ca.ix. Oīnes patres qui
ab adā p̄mo infecti descēderūt xp̄ꝫ p̄m
adā anxie expcāuerant Nec dubium
quin illa tēpli colūba que celi secreta
cōcipierat maria eciā carne videre me
ssiam ꝑ intime optauerat et virginem
illā cōgnoscere atqꝫ venerari digne ꝙ̄
illū in scripturis legerat frequencius
ꝫ attēcius intellexerat picturā Nec ꝓ
ꝑter hoc nō cōfūdit sed ad ꝑfectionē ducit
qđ ei ex scripturis hec virgo firmi⁹

sperauerat hoc in semetipsa adipleri vide rat ardens eius spes hoc pstolantis sȝ supereminens eius fides hoc sacramētū ↄsummantis. Hec ille. Quantū ad eius spem de resurrexione dicit Alex. hales in minori mariali ca. xxxiij. ꝙ maria in triduo mortis xp̄i sola ꝑ totū mundū solida stetit in spe et fide resurrexionis Tercio repleta fuit caritatis infinitate dt eni̅ ans. de excellencia virginis gloriose ca. iiij. ꝙ tm̄ deū dilexit quantū diligere potuit.
Quarto repleta fuit fidei firmitate. qd et prius patuit vt prius in ↄcepcione filij dei et resurrexione Dicit eni̅ Aug9. de bono virginali ca. i. ꝙ beacior fuit maria ꝑcipiendo fidē xp̄i ꝙ̄ ↄcipiendo eius carnē hoc pȝ qꝛ sine fide impossibile est placere deo tm̄ corp9 xp̄i se pulchrū suscepit et aiam xp̄i infernus ꝫ tm̄ neutrū erat beatū Similiter tm̄ xp̄c audiret btūs venter qui te portauit Rn̄dit quinymmo beati q audiūt verbū dei et custodiūt illud. Maria igitur beata fuit se legi ꝫ rōni sanctissime ↄfirmando beatior vero fidem sanctā dictis angeli adhibendo sed beatissima fuit fidem xp̄i ꝫ carnē insimul ↄcipiendo. Quinto repleta fuit grāru n generalitate vnde adhuc cū ab angelo salutabat grā plena dicebatur vn̄ eccle. xxxiiij. In me ois grā vite ꝫ veritatis. Glosa ambrosij Ois grā septiformis spūs i maria requieuit de qua ysa. xi. Egrediet virga de radice yesse ꝛc. hec virga ē virgo maria que corē grē septiformis cōcepit et florē ꝓtulit oibus qui virtutē vite oibȝ ministrauit hec ille. Sexto repleta fuit virtutū vniuersalitate.

Dicit eni̅ Orig. de mor. ma. re. quicquid amabile quicquid delectabile. quicquid ↄmendabile requiris in maria inuenies que sic ois grē ꝫ virtutū dotata est opulencia sine cuiuslibet nō hn̄di defcūs inherencia vt qd mā na in saporibus qd purpura in coloribus et qd aurȝ in picturis hoc maria in oibus creaturis hec ille Primo ergo spūaliter in illa filia repleuit de9 illā aiam humiliatā vt nichil intelligeret nichil memorie ↄdiret nichil voluntate reuolueret nisi qd ad dei bn̄placitū cederet. primo corpaliter repleta fuit maria primo itegritate speciositatis sicut supra pȝ ca. xxxij. sup illud egressus est a filia syon ꝛc. Itē Orig. in speculo virginali. Currite filie ꝫ hanc filiā inspicite sup mariaȝ pulcra est enim facie sed pulchrior fide Facies eius obfuscat oēs filias fides eius iculpat oēs hoies nō vernat redolens in facie ꝫ olēs in mente et spirat redolens in facie ꝫ virens in mente Nēpe hec sola est q̄ tota formosa est ꝫ nulla macula in ea ē Hec ille. Secdo repleta fuit ceritate virginitatis qꝛ virgo an̄ ꝑtū ꝫ i ꝑtu ꝫ p9 ꝑtū virgo corpe et mente ꝫ ꝑmiceria virginū vn̄ sola sine exemplo placuit ūgo xp̄o Tercio repleta fuit ūtualitate corpeitatis qꝛ cum summe fuerat speciosa nec tm̄ ab aliquo potuit ↄcupisci quin pocius ↄcupiāȝ in alijs excitatā aspcūs eius passiuus extinxit et fugauit vt pȝ s̄. ca. xxxi. ꝫ xxxij. vn̄ et bonauentura li. iij. d. iij. q̄stione. ij. idē sentit Quidā iudei asseriūt hoc mirū fuisse i virgine maria ꝙ cū eēt pulcherrima a nullo viro vnq̄ fuit ↄcu-

pita nec vilependendū est hoc infideli
um testimoniū Oportet eīn scōs tes
stimoniū hr̄e ab hijs que foris sunt.
Hec ille. Et beda in expo. li. iij. ca.
ix. sup illud canti. v. Spēs eius vt li
bani electus vt cedri Qualis inquit
spēs filij talis et matris qr sol⁹ xp̄c
erat totus sue matris. ꝫ qualis fuit
caro effecta vnita verbo talē sibiꝫ ipa
effecit carnē matris cū adhuc baiula
ret in virginis vtero. Dicat ergo in
monte altissimo libani est candor fri
gidus qr ppetuis niuibꝫ dealbat ꝫ o
dor virtuosus qr herbis virtuosis odo
riferis ꝫ arboribꝫ thuriferis p̄coniza
tur ita vt non dubiū eius cedri subli
mate oīa venenosa ꝓpellant pimantꝫ
effugant atqꝫ ita vt herbe eius ꝫ ar
bores redolentes ꝫ suauissime flagran
tes aerē viciniū imutēt ꝫ dulcorēt pu
rissimū atqꝫ saluberrimū efficiāt. Sic
haud dubiū tā pene ꝙ ples ortis car
nis ꝫ cordis oī macula carēs ꝫ hec vt
hic speciosior cūctis filijs hoim singu
lariter effloruit tā grā ꝙ natura at
qꝫ non mō libanū in corpali colore. sꝫ
etiā cedrū eius supexcellūt in spūali
odore ita vt sicut xp̄c speciosus a nul
la vnꝙ libidinosa. ita maria speciosa a
nullo vnꝙ voluptuosa potuit ꝯcupis
ci quin potius suis aspectibꝫ ꝫ acti
uis et passiuis oēm motū ꝯcupiēꝫ li
bidīs oē incēdiū infecti corpis ꝫ oē
venenū carnalis criminis eoꝝ p̄nīa
virtualis rep̄ssit ꝫ infrigidauit extir
it ꝫ effugauit. vt merito de vtriusqꝫ
decore diceret Spēs ei⁹ vt libani ele
ctus vt cedri Hec ille. Quarto re
k plecta fuit inmensitate maiestatis qr in
ceteris sanctis p ptes ꝫ mensuram in

maria vero infinitas diuinitatis mirifice se infudit vnū ꝫ canitur virgo dei
genitrix quē totus nō capit orbis In
tua se clausit viscera factus hō. et hoc
sacramentū admirās sedulius ome
lia. xix. ait Cōcurrāt Aristo. cū sillo
gismis et euclides cū suis caracteribꝫ
Iustinianus cū rethoribꝫ et ptholome
us cū sideribꝫ ypocras cū secretis na
ture et ꝯmixtionibus medicine Ora
stes cū inuocacionibꝫ demonūꝫ hermo
genes cū figuris inclusionū virgili⁹
cū mirabilibus effectibꝫ et ouidi⁹ cū
fabulis et transformacionibus. Hijs
addatur tullius cū lingua limataꝫ su
paddatur quinus angelus cū sciā ispi
rata Concurrāt oēs ꝫ ꝯueniāt ꝫ e
narrent nobis et dissoluant hoc sacra
mentū insolubile quō circulus in cen
tro concluditur quō summū infimo
supponit quō infinitū in medio ꝯpre
hendit quō in ꝯp̄hensibile palma con
cludit quō celū terre ꝯnectit et quō
sol sup terrā gradit quō oīpotēcia in
firmat ꝫ sapiā regulat quō fortis ar
matus p portā castri clausam igress⁹
est ꝫ egredit. quō saltantis in zabulo
vestigiū nō relinquitur quō prudēcia
rethi inuoluitur ꝫ quō innocēcia legi
subicitur quō in seruitute hō liber na
sciturꝫ tn̄ in iusticia sub iugo vincalis re
stringitur quō rō fide ꝯuinat ꝫ quō
virgo puerpa efficitur quō linea i pū
cto ꝯcipitur ꝫ quō totū pti subditur
quō medela morbo ꝯpatitur ꝫ quō vi
ta morti ꝯiūgitur quō diuinitas ter
re vnitur ꝫ quō imensitas vnqꝫ finia
tur hec audiant ꝫ intelligant credāt
et discutiant mundi sapientesꝫ fiant
fatui vt fiant sapientes Hec ille.

I Quinto repleta fuit felicitate fecun-
ditatis Dicit enim beda de formis et fi
guris li. iij. ca. vij. Felix uterus qui de
um in carne hospitat et felix fetus qui
virginem non violat Et huic correspon-
denter concinerant cantores. Felix fe-
cunditas intacte virginis felix virgi-
nitas salutem peperit nulla fecundior quam
deum pariens nulla felicior quam culpam nesci-
ens probari poterit. Sexto repleta
fuit singularitate maternitatis quia non
solum virgo est mater hominis sed est simul
mater dei et hominis et non solum deum mun
do protulit sed sine dolore intacta peperit
Patet igitur per bis senas questiones quod
maria in sua primaria perfectione humi
liata et repleta fuit ad gratiam et ad glo
riam Sed iam ut plene evacuetur lamen-
tum istere. per opposita iuxta se posita iam
concludat quomodo maria in filij horrida
passione humiliata fuit et repleta ad
M plenam angustiam et penam Repleta ei fu-
it spiritualiter primo in memoria memo-
re maternitatis quia cum non poterit mu
lier oblivisci filium uteri sui ideo cum ma-
ria mater christi unica sine patre terre-
no effecta fuerit christus eius solius totus
in terris filius fuerat ideo licet ipsum quia
deum resurrecturum speraverat tamen pre omnibus
mundi matribus dolere poterat quia ex
quo secundum Ans. de excellentia virginis
gloriose proportio doloris naturaliter se-
quitur proportionem amoris et secundum aller.
super mulierem fortem quis inveniet Ma
ior est amor, ubi totum est proprium quam ubi i
n communi venditatum. igitur cum maria so
la omnium mulierum totum filium sine viri parti
cipatione proprium habuit necessario ex
decursu nature et rationis maria pre omnibus
matribus filium plus dilexit. et consequenter
pro eo plus doluit Secundo repleta fuit
in intellectu languore virginitatis.
Dicit enim beda de ymagine mundi li. ij
ca. vij. et etiam proclus de secretis natu
re quod virgines pre ceteris stabilius ho-
nestius serventius et intensius dili-
gunt Hoc planum esse patet de maria vt
etiam ipsa de christo messia dicat illud can-
ti. ij. Dilectus meus michi et ego illi
Sicut enim deducit Ans. nullus unquam
tam honeste et tam intense dilexit ut ma-
ria mater simul et virgo igitur nec a
liqua sic unquam languit pro dilecto sicut
maria pro christo. Tercio repleta fuit
compassione caritatis Caritas enim ordi
nata ad quelibet se magis extendit se-
cundum quod magis bonus quis fuerit et
ideo infinite fertur ad deum quia deus infi
nite bonus est cum igitur christus pre omnibus
ymaginabilibus plus deo et homini ap
probabilis fuerit ideo maria ex carita-
te ordinata christo plus quam ceteris condole
re debuit. Quarto repleta fuit con
fusione penalitatis Iuxta illud syme
onis Tuam ipsius animam pertransibit gla-
dius doloris. scilicet non cruoris Dicit enim
Orig. de morte magni regis. Tot
mater mentaliter quot filius corpora-
liter tormenta sustinuit et tociens cru
cifixa fuit quociens unicum in cruce con
spexit que et vivens mori voluit Et
moriens mori non potuit Hec ille.
Correspondenter etiam maria in morte fi
lij repleta fuit primo gemitibus visceri-
bus congratulantibus propter penam filij corpora
lem Secundo repleta fuit singultibus anime
se sincopantibus propter filij penam anima
lem Tercio repleta fuit suspirijs do-
lorose lamentantibus propter penam fi-
lij sensualem Quarto repleta fuit la

crimis copiose mundantibus pp k pe-
nā filij vniuersalē Patet igitur p xx.
correspōsiuas quō lamentū ihere. locutꝰ
hȝ lugubrē scȝ hūdo re.pcim ad ihetusa
lē ad messiā crucifixū et ad mariā anx
iatā q deus pater repleuit in filia iu
da humiliatū ꝗ humiliatā vt sic per
modū quiualatiue cōtestacōnis sic ta-
lis de deo patre i mariā ꝗ messiā cpalo
gus humiliasti nos in loco afflictōis ꝗ
cooperuit nos vmbra mortis Etiā per
easdem cōclusiones ad litteram simpli
citer ꝗ lipide reluceт hūdo distincte re
spcim ad marie corpus priuilegiatū ꝗ
ad aiam eiusdē cōsecratā quō deus pa
ter primo p̄conijs letitie postea isor
tunijs tristitie repleuerat in filia iu-
da scȝ in virgine maria humilitū ꝗ hu
miliatā scilicet corpus et animam.

Capitulum. Ciij.

Au Dissi

pauit quasi ortum tectorū suū demo-
litus est tabernaculū suū Obliuioni
tradidit dn̄s in syon festiuitatē ꝗ sab
batū ꝗ opprobrio ꝗ indignacone fu-
roris sui regē ꝗ sacerdotē Vau hebra
ice interp̄tatur cōcursus latine Et ē
sensus huius lr̄e vau Talis i filij dei
incarnacione erat cōcursus amoris sȝ
filij dei passione erat cōcursus doloris
tūc em̄ cōcurrebant diuinitas et hūa-
nitas in messia maternitas ꝗ virgini
tas in maria pax ꝗ pn̄cipatus i mū
di monarchia Sed in spectaculo' pati
buli dolorose cōcurrebant signa mero-
ris maximi qꝫ in xp̄o moriente corpo
ris ꝗ aie sepano in virgine matre cō
apante quasi pn̄cientis seue deplora
[illegible]

digia lugubris lamentacio. Vn̄ et ad
describendū hunc cōcursum vtrobiqꝫ
tripartitū ihere. sub tribꝫ versiculis sub
iectis huic triangulari lr̄e vau suam
traiedicā ymaginacionē depingit per
trimēbrē cōclusionē Primo em̄ in spe
ctaculo passionis redēptoris ꝗ redēp
cionis pctōris ihere. sīnat sic de p̄teri
to p futuro q humanitas xp̄i vnita
verbo fuit lacerata corpaliter ex vul-
nerū multitudine ꝗ anxiata mentali-
ter p pctōꝝ i gratitudine et hec con
clusio inuitur cū in planctu sic p̄dicā
tur Vau dissipauit quasi o rtū tectori
um suū demo. ē taber. suū. Secundo
copulando mariā ad messiā ihere. sic sī
tenciat q mater xp̄i maria virgo sus
in filij sui ptacione erat singularit
gloriosa et post in eiusdē passione erat
vniuersaliter dolorosa ꝗ cōclusio hec cō
iūcitur cū in lamento sic subiūgitur.
Obliuioni tradidit dn̄s in syon festi
uitatē et sabbatū. Tercio quodam
mō et cōferendo cōditorē et pctōrē Jhe
re. sic sīnat q lugubris gregis cōsola-
cio ꝗ vmbratice legis cōsummacio. in
xp̄o cōuenerūt atqꝫ regnū rcoꝝ redē
ptiuū et sacerdociū suppliciorꝝ se dati
uū in xp̄m cōfluxerūt Et hec cōclusio
cōapitur cū in subiecto carmine sic cō
cluditur Et opprobrio indignacione
furoris sui regē et sacerdotē. Pri-
ma igitur cōclusio ihere. pphetice pro
clamantis in sensu traiedico q̄si xp̄o
cōtestantis suspiranti in mortis pati-
bulo est hec q humanitas xp̄i vnita v̄
bo fuit lacerata corpaliter ꝗ c. vn̄ circa
hanc lamentabilē cōclusionē ihere.
xp̄m latenter cōpat ad milit̄e bellato-
rē decubantē in viuo tentorio ꝗ ad pini

et mercatorē negociantē in suo taber
naculo Prima ymaginacio oritur cū dr
Dissipauit quasi or. tē. suū. scđa yma
ginacio sub oritur cū sic subditur De
moliuus est ta. suū Dic enī apud gra
maticos dicūt tabernaculū et tētorium
sm britonē et papiā nā tētoriū est ta
bernaculū militū quo vtuntur in cer
tamine et in itinere contra tedia tem
pestatū Et sm huguc. tabernaculū
dicitur a taberna et est domus venali
um nō firma sz tīn tpaliter fixa quo
usqz res in ea vendantur atqz huc et
illuc est domus mobilis cū transmi
grante Secundū vero ysi. li. xix. c. x
hec eadem domus que dicitur taberna
culum dicitur et tentoriū militarium
Sed dicitur tētoriū a tendo. dis. eo
q tēdatur funibus et palis Hec igit
tentoriū seu tabernaculū optime di
citur corpus xpi virgineū. Dicit enī
berñ. sup illud canti. pri no sicut taber
nacula cedar sicut pelles salomonis.
Tabernacula inquit nostra sunt cor
pa nostra in quibus pegrinamur qz
nō hēmus hic manentē ciuitatē sz fu
turā inquirimus In corpibus igitur
quasi tabernaculis militamus pe sus
ad regnū via rees violenti Hec ille.
Sicut igitur in cpōne tētorij pali p̄
mo erigūtur scđo funiculi distendūtur.
pi mō in cpōne corpis ciuici ossa p
palis firmius formantur neruis p fu
niculis carnes cōmodant et cute atqz
cutis de cenicus desuper delatant. Qñ
igit in xpō corpus humanitatis dicit
domus deitatis cū esset sibi et tētoriū
et tabernaculū De quo figuratiue scri
bitur exo. xxvij Fiat tētoriū ex iacin
to purpura coccoqz bis tincto et bisso

retorta ope plenario et habebit colūp
nas quatuor cū quatuor basibus. sed
ecce q̄ subtiliter corpus xpi hec descri
būt Nā sicut cōtestant brito et euax
in lapidario In bisso color et candor i
tensus In cocco color ē rubor In pur
pura est decor terrestris in iacincto ē
color celestis Correspondent i xpi corpe
qđ est tentoriū et tabernaculū quatu
or elementa sunt colūpne quatuor an
gulares et quatuor bases seu fundamē
ta sunt quatuor eorz qualitates natu
rales seu quatuor etates tpales In
xpō igitur p bisso retorta erat cādor
intēsus in incarnacione vt pz s. c.
Et p cocco bis tincto erat rubor i pa
ssione et in prima sanguinis fūdacione
p purpura erat mixtura terrestris
ex sanguine frigido et sputo iudaico i
corpis decore depōnēs et pro iacincto
erat tinctura celestis ex humanitate
glorificata et deitate monstrata in re
fulgenti resurrectione. Vel aliter xpi
tētoriū seu tabernaculū dicit pt corp9
virgineū spūs sancti sacrarium cui sic
alluditur illud geñ. xxxi. In monte
galaad fixit tētoriū suū Galaad he
braice interpretatur transmigracō la
tine Maria igitur est mons propter
eminenciam gracie et glorie et ē mōs
galaad propter refugium transmi
grancium per hanc vallem miserie.
In isto igitur monte prefulgido fix
it deus tabernaculum suum. Sicut
scribitur in ps In sole posuit taber.
suū. et eccle. xxiiij. Qui creauit me re
quieuit i tabernaculo meo Hoc ē q ta
bernaculū cui alludi pt qđ ponit mar
cus paulus de venecijs libro primo.
de mirabilibus orientalibus ca. lxvi.

Extra pallaciũ aureũ in silua nemo-
rosa erigitur magno cã ham tpe ver-
nali tẽtoriũ deliciarum mira varietate
decoratũ in quo trib3 anni tpib3 rex
mellifluus requiescit. Et figitur hoc
tentoriũ in quatuor colũpnis aureis.
Hoc tentoriũ est corpus benedicte ṽ
ginis & hec silua nemorosa est multi-
tudo humani generis Palaciũ aureũ
est regnũ dei & magnus kaam est ipe
deus filius dei qui in vernali equinox
io marie corpusculũ omni pictura grã
rũ pornatũ et sup quatuor elementa
deputata atq3 sup quatuor virtutes
cardinales sanctius situatũ erigebat
p tpali tẽturio in quo a tpe ãnũciacio
nis ad tẽpus natiuitatis per tria suc-
cedencia tpa sc3 p vernale tẽpus esti-
uale & hyemale tẽpus dei filius req-
euit. Et hec ymaginacio ↄfirmat p
venerabilem bedã in exhor. li. iij. ca.
xi. vbi ptractãs illud Job xxix. Se-
creto deus erat in tabernaculo meo.
Dicit sic Sane sit hec vox illius mi-
rifice virginis q̃ est genitrix sui pris
qui ↄditorẽ sua humilitate attraxit
sua virginitate hospitauit & i suo vte-
ro nouẽ mensibus occultauit Secreto
deus erat in tabernaculo meo ibi imẽ
sum infra angusta latera mensurauit
et infinitũ inter virginea viscera co-
artauit ibi sol in sole eclipsatur ibi lu
na in luna minoratur In hoc tẽtoriũ
vniuersum describitur vniuersum de-
pingitur vniuersum includitur & vni
uersum marie subicitur Fulgebat ei
hoc tentoriũ decore celico oculis radio
sis quasi duob3 celi luminaribus pri
uilegiatur donus terre dominio pre co-
ronatur demoniorũ ipio & honorat an-
gelorũ oim obsequio Deinde nichil ẽ
qd rex glorie dispensat in vniuerso qd
non egreditur p modum edicti de hoc
tẽtorio Hec ille. Ca. Ciiij.

Dissipauit quasi ortũ ten
tũ tentorium suum. Si sicut supradi
ctũ est Hoc tentorium seu tabernacu
lũ dicitur corpus messie vel marie se
cũ ad intellectũ iheremie. ipe dei filius q̃i
miles bellator latet in tẽtorio et qua
si diues mercator in suo tabernaculo
Primo quasi miles bellator in tento
rio ↄmoratur armatus & cinctus. hoc
enĩ locũ h3 ex ymaginacione bedẽ. sup
missus ẽ sup illud Spũs scũs superue-
niet in te &c. q sc3 dei filius de precio-
sa corpo[illegible] virginis assumpsit sibi
corpusculũ [illegible] residuũ corpis ṽginis fe
cit sibi quasi vmbraculũ. Sicut g. se
hñt sol & densa nebula et pris in nube
ↄdaua sicut cursor i hospicio et pastor
sub tecto sicut nauta in galee nauigio
& aquila i auicule nidulo sicut spõsus
in amoris thalamo & phũs sub mor-
tis pallio sicut bellator sub clipeo & vi
ator sub vmbraculo sic hercules sub
velo puelle teneris & sicut miles in tẽ
torio certaminis sic se habuit dei fili-
us in vtero virginis & sub clamide no
stre carnis. Hic igitur est verus ille
ysmael qui interpretatur assumens o
raciones cuius manus contra omnem
et manus oim ↄtra eũ gen. xvi. Hic
est ille verus allex. macedo q̃ bellũ in
duxit toti mũdo de quo sic salẽ finalis
ter tradit agellus de bellis armenie.
ca. xv. rubrica d pma victoria allex. vbi

loquitur erant dictes ipsarum Fratres ge
mini vij. scuta regalia curiose depicta
et correspondenter descripta famose por
tantes multa regna cum regibus sibi
vnanimiter coniugatis quos tandē al
lex. debellauit & oēs cunctos in bello
prostrauit atqȝ sic regna cū regimie si
bi penitus subiugauit In quorum primo
scuto depingebatur aquila volitans &
predā rapiens in signū quod hostes i pu
gna quasi predales aues caperet et si
bi resistentes pedibȝ pene discerperet
et hanc picturā talis scriptura circui
bat Omibus vt spero sp dissimilis e
ro. In scdo scuto secūdi depigebatur
azinus domesticus in fimo quiescens
in signū quod lento gressu fugeret sed pa
tēter potentibus resisteret in pugna.
Et illam picturā talis scriptura cir
cuibat Stramina nc strati nūc somp
no dormio graui. In tercio scuto hec
tria erant inserta vorago occeani os
mediū et fundū hūs apta cui corrīide
bat talis scriptura p tria monstrata
deuorabo cūcta creata In quarto scu
to erat ap dormiēs & luto inuolutus
in signū quod sicut ap in estate dormiēs
in luto difficaliter excitatur sic nec il
le facaliter fugeret ymmo quasi i pug
na imobilis sup hostes dormiret cui
talis scriptura corrīidebat Inuoluor
luto qui mortis dormio scuto In qui
to scuto erat lupus latēs sub vellere
agnino in signum quod si fortitudo defi
ceret prudens calliditas vinceret Cui
talis scriptura corrīidebat. Vincere
clam curo saciare sanguine puro. In
sexto scuto erat leo rapax quasi rugi
ens in signum quod mortem minime for
midaret sed si ceteri fugerent ipē to

tus solus fugaret & ideo sibi corrīide
bat talis scriptura Nulli preter sum
mus medius morietur In vij. scuto
depingebatur luna discolorata cuius
vna medietas erat dealbata & alia de
nigrata in signum quod si pugnaret nul
lus ei obstaret vel etiaȝ si fugeret nul
lus eum caperet cui correspondebat
talis scriptura Et lune certo similē
pugnare memento Audiens aūt Al
lexander disposiciones eorum suo de
pinxit in clipeo iuuenem per totū cru
ore conspersum alis aquilinis alatum
et vnguibus leonis armatum in sig
num quod mortis periculum non formi
daret sed semper superiores et inferi
ores dominium vendicaret & ideo sibi
talis scriptura correspondebat Om
nia transcendo morti mea viscera ven
do Quantum capio quantum sapio de
proposito per ista septem scuta stupen
da premonstrata sub vna acie confede
rata septem genera hominum sub cri
minis vexillo sublimata moraliter de
scribuntur Vnde in primo scuto per
aquilam volantem elati designantur.
Et per aquilam rapiētem raptores
figurantur qui omnibus preuellent do
minari nullum nomen sibi penitus in
mimmo coequari De quibus optime
dicitur omnibus vt spero semp dissi
milis ero. Secundum scutum plane
notat ociosos qui nūquam proficiu
unt sed vt stolidi deficiūt. De quorū
quolibet dicitur Stramina nunc stra
ui nunc sompno dormio graui.
Tercium scutum bene notat Aua
ros & gulosos qui si possent celum ter
ramqȝ deuorarent habentes appetit9
principiū finē et mediū sp apertū Tria

enim secundm salomonem insaturabi
lia sunt quoꝝ cor cupidi signat locu
scdi· De quo sic bñ dr p ta mōstrata
deuorato cūcta creata Quartū scutū
optime figurat lubricos & luxuriosos
qui sicut porci in feruore estatis & si
cut syrene in delubris sic & ipi infeto
re libidinis dormiūt in sepulcris quo
rū spūs·s·non est memor amplius de
quorū quolibet bñ dicitur· Inuoluor
luto qui mortis dormio scuto Quin
tū scutū potēter describit ypocritas·
et inuidos qui ad instar lupi sanctita
tē simulantes agnos agniculos furti
ue deuorant dū semp bonis mali inui
dentes dente lupino detractionis car
nem vite vere et virtutis lacerant de
quorū quolibet verissime dicitur vin
cere clam cuo sacari sanguine puro
·i· innocenti· Sextū scutū demon
strat iracūdos & maliciosos qui normā
tenentes ferinā vultū ostēdunt serpen
tinū et modū retinent leoninū de quo
rū quolibet ꝯcluditur nulli parcetur
sammus medius morietur Septimū
statū plane pandit adulatores et flex
ibiles qui bene & lune & vento ꝯpan
tur de qua dicitur Crescit decrescit
in eodē sistere nescit Tales eīn statu
decentis omni vento circūferunt om
ni radio refleꝯtuntur in omī riuulo ra
piuntur de quibus poetice dicitur ae
re nūc vndis mutant quadrata rotun
dis scꝫ nunc superius nunc inferius·
nunc interius nunc exterius appent
et nūq̄ in eodem statu pmanent. De
quorū quolibet bene dicitur Et lune
vento similem mestare memento Hij
ḡ vij·fratres filij gemini sunt vij·fi
lij dyaboli quibus totus mundus sub

iectus fuerat & subiugatus & ideo il
le allexander maximus xp̄us scꝫ dei fi
lius vt mundū de mortis iugo libera
ret hos vij.pugiles cū mortis princi
pe debellauit et ꝓstrauit prius tū ho
minis natura armatus in camera vir
ginis incarnatus· vnde & ipse in suo
clipeo idest in corpe proprio bene de
pingitur Iuuenis in signum vere hu
manitatis sed cruore per totum con
spersus in signum animose mortalita
tis vnguibus armatur leoninis i sig
num passionis et resurrexionis pēnis
alatur aquilinis in argumentum a
scensionis Vnde quantum ad diuini
tatem correspondenter concludit sic.
Omnia transcendo & quantum ad hu
manitatem coniungitur sic Morti me
a viscera vendo Et hoc est q̄ Iere
mias in hoc planctu tradidit xp̄istū
consequenter ꝯpat ad diuitem mer
catorem negociantem in suo taberna
culo sicut enim prius aptauerat ad
militem bellantem decertantem et p
noctantem in nature nostre tentorio.
Et vt textus planior sit ad proposi
tum hec duo simul facta sunt in hui9
mundi heremo Est inquam dei filius
in assumpto corpusculo diues merca
tor quasi negocians in suo tabernacu
lo Aduenit enim de regno celi vbi su
perhebundant diuicie & dilicie & ma
re mundi remigans ad insulam hu
manitatis amoris vento rapitur & p
uenit ad nundines terrene tristicie·
Hec ymaginacio auctenticatur per
Ambrosium de incarnacione· Capi
tulo Decimonono· vbi pertractans
illud Ysa· lv· Omnes scientes veni
te ad aquas procedit sic· Jam

fons vite ebulliuit de virginis virida
rio. Et omnibus effluxit omnis li-
quor omni colore venustatus om-
ni valore appreciatus. Omnes
igitur sicientes venite ad aquas vi-
te et qui non habetis argentum properate
emite et comedite venite emite absque ar
gento et absque vlla commutacione vinum et
lac Dicit ysido. Venit ni fallar filius
dei ad forum huius mundi miseri venit
vtique vt medicus ad languentes. vt
mercator ad indigentes vt paradysus
diliciarum et vt thesaurus diuiciarum ve-
nit inquam vt vili precio venderet tibi et si
bi carissime compararet Exponit tibi ve-
nalia oia vtilia et delectabilia solacosa
petit autem venalia tua odibilia et trista
bilia dolorosa tibi offert pro tuis se cum
omnibus suis sed attende quid solum pro
suis a te petit et repetit. Nempe tuum
cor pro comparacione carissima tuum velle pro
vniuersorum vendicione tuam memoriam
pro immenso mercenario tuas vires pro
peculiari precio et tuum amorem pro aureo
denario et vt omnia concludam xpistus nobis
vna se cum omnibus optulit et te solum iterum
F omnia et pro omnibus repetit hec vtique
est liberalissima commutacio diuine boni
tatis hec vtilissima comparacio nostre ne-
cessitatis Hec ille Ad eandem conclu
sionem est landaf. i gramatica sua al
legans ysido. commercium inquit dicitur quasi
si commutacio mercium vel venalium ista
vero mirabilis incarnacio ihesu xpisti fuit
commercium diuinitatis et humanitatis xpisti
nam homo concessit deo humanitatem et deus
concessit homini diuinitatem Vnde et ca
nit eccl'ia. O admirabile commercium crea-
tor generis humani animatum corpus su
mens de virgine nasci dignatus est et

prodiens homo sine semine largitus est
nobis suam deitatem Hec ille.
Istam vlterius reciprocam mercacio
nem dei et hominis magis specificat.
Criso9. de passione sermone iij. qui sic
incipit Quid dicam quid loquar quod
vobis nomen imponam. Si inquit deus
nos perdere voluisset nunquam pro nobis pro-
prium sanguinem effudisset ideo enim ex
muliere natus est vt eue preuaricaci-
onem deleret ideo homo appellatus est.
vt te deum vocaret. ideo filius homi-
nis factus est vt te iudei filium adop
taret ideo viator factus est vt te celi pos
sessorem appellaret et confirmaret ideo
baptizatus est vt te mundaret et illu
minaret ideo nauigauit vt te sine ti-
more confortaret ideo esuriit vt te su
a carne saciaret ideo sitiuit vt suo te
sanguine inebriaret Ideo super asinum
sedit vt te super cherubin situaret ideo
flagellatus et vulneratus est vt te a
seruitute liberaret. ideo in horrenda
cruce mortuus est vt tibi immortalem
vitam recompensaret. Et ideo accepit om-
nia que erant nostra vt nobis redona
ret omnia sua Hec ille. Merito de G
xpisto nostro mercatore et ceteris san
ctis viatoribus graciam et gloriam a
xpisto comparentibus Scribit Apo-
calipsis decimoctauo. Mercatores terre vir-
tute deliciarum eius diuites facti sunt.
Habendo igitur respectum ad diuini
tatem in messia quam sibi assumpsit
in Maria planissima est Ieremie
ymaginacio quod xpistus in matris vte
ro vel eciam diuinitas sub nostre na-
ture velamine se habet per omnia.
Sicut miles bellator in tentorio et si
cut diues mercator in sua taberna

sed sicut deplangit ihere. in lamento hoc tentoriū dissipatū erat in patibulo. Nā ibi cutis laceratur ibi caro vulneratur ibi nerui diripiūt seu disrūpūt ibi vene exhauriūtur ibi compages dissoluūtur ibi mēbra dissipātur et ossa infirmantur ibi viscera pforantur et ibi corporis oia linea[m]ēta verberibus exponūtur et vulneribus distribuntur ibi oia xpi indumenta milites sortiūtur. ibi corpus traditur tumulo et anima inferno igitur xpc in suo tētorio vere sibi appropriet illud ihere. x. Tabernaculū meū vastatū est et oēs funiculi mei dirupti sunt. i. nerui xpi cōfracti sunt Supra em̄ dictū fuit q ossa sunt quasi pali et nerui quasi funiculi Et sicut tradit Ambro. de regno et exilio corpus xpi sic in cruce distendebatur vt omnes fere compages corporis dissoluerent et oia ossa dinumerarent sicut scribitur in ps. Dinumerauerūt omnia ossa mea omnia ossa eius dinumerauerūt qr oia eius ossa sic erant laniata distēta et dissipata q dinumerari etiā distincte potuerūt Hec ille. Ex predictis ergo p3 Jhere. verissimo luctu deplanxisse crucifixū cū dicit Dissipauit quasi ortū tētoriū suū. Ca. Cx.

Bliuioni tradidit dn̄s in syon festiuitatē et sabbatū Hic sig[nifica]t scda cōclusio ihere. s. q mater xpi maria virgo gloriosa fuit permutata in puerpio et posterius dolorosa sub patibulo Primū innuitur ex festiuitate et sabbato scdm sequit ex hoc q vtrūqz rapit obliuio. vn̄ sicut ihere. sub primo versiculo huius lre. Vau deplanxerat messiā. ita et nunc sub scdo versiculo deplorat mariā obliuioni tradidit inquit dn̄s in syon. Syon interp[re]tatur speculū et figurat marie corpusculū q optime cōpat ad speculū Sicut igitur tradit auctor de speculis et cōrstatur cotidiana cōsuetudo tria sunt genera speculorū Est em̄ speculū ardens et cōcauū Speculū diminuens et cōnexū speculū placiū et planū Et sicut pbat Alanus in perspectiua sua li. v. ca. de speculis concauis locis ymaginis appentis in speculo aliqn̄ est infra vel vltra vitrum aliqn̄ citra vitrum aliqn̄ in vitro hoc speculum figurat virginem mariam cuius ymago cōnotat filiū scz messiā sicut em̄ vitrum speculi cōponit ex cinere sic marie corpus assumit de puluere et sicut oculus in speculo subitaneo artificio format ymaginē vel paruulum sine vitri lesione sic spūs sanctus in virginis vtero cōtactu instantaneo incorpat dei filium sine virginis violacione Erat igitur maria facta speculum concauum in filij dei conceptione et tūc filius dei qui est ymago patris apparuit nobis vltra vitrum ista vitrum virginis Secundo hoc speculum ardens et concauum per amoris desiderium et ymaginis incluse augmentans corpusculum per naturale fomentum factum est speculum conuexum in vteri grauidacione. et tunc ymago apparuit citra vitrum virginei ventris in filij parturicione. quia tunc patuit qui prius latuit.

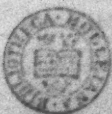
Tercio facta est speculum purum et planum in sua assumpcione et glorificatione. Dum sine gybbositate vi[s]cerum tedij. Et sine concauitate.

carende desiderij facta est omnibz ob
iectum solacij quasi verissimum exem
plar diuine incarnacionis · angelice
restauracionis et huane glorificacois
Dicit eni Alber· sup apoc· in expone
biblie q maria in celo residet in cor
pe simul & aia regina celoru dna mu
dancoru et impatrix infernoru · quasi
dea gloriosa vni & ibi ymago appet no
vltra nec citra sed in ipius polita spe
culi suscipie du & humanitas matris
in deo filio et econtra diuinitas filij
refulget in virgine matre vt de ea ve
rificetur illud Sapie. vij. Cador est
lucis eterne & speculu sine macula an
thronu dei· Fuit igit maria dei filiu
concipiendo primo speculu timoris quia
ardebat ex reflexione feruentis conte
placionis Concaua eni fuerat p appe
titu beatifice incarnacionis vni sicut i
speculu concauu sol suu reflectit radiuz
pi no in virginis vteru de9 p̄r suum
demisit filiu Et sicut de speculi me
dio remittitur radius ad comburendu
p ardore sic de corde virgineo reflecti
tur aimus ad diligendu creatore Si
militer maria erat quasi speculu con
uu cu ymagine augebat deu incorpan
do & eau transformauit homini mosti
& crua imobile subiugendo Fuit eau
maria filiu dei pariendo speculu hono
ris cu ipa mater describitur virgo et
ille cui oia famulantur eius filius ef
ficitur et in hoc sacramento obiectu ma
ria diminuit in sua ymagine du pau
lominus ab angelis imensus de9 mi
noratur in virgine. Tercio est nunc
maria speculu solacij et amoris quasi
similans effegies creature et creato
ris vni no solu in mundo letificans peni
tentes sed eau in celo deu simul & oes
scos & forte papue primos parentes·
Maria eni gra deleta est eue ignomi
nia et sic ta eua qz ada letificant per
sua filia Si eni sapiente filio pr glo
riatur non dubiu quin vterqz pens
tata filia iocundatur Dicit eni Au
g9 · li· ij. de baptismo puulorum & incor
pat hoc idem sibi magister sniaz li ·
ij· d· xxxiij· ca· iiij. Si queratur an
primum peccatum in primis parenti
bus fuerit dimissum dicimus eos per
penitenciam veniam esse consecutos si
cut illi primi parentes postqua pri
mo peccauerunt iuste viuendo credun
tur per domini sanguinem ab extre
mo liberati supplicio non tamen in il
la iusta vita ad paradisum meruerut
reuocari sic & caro subdita peccatis e
ciam remissis peccatis si homo in ea iu
ste vixerit non continue meretur ip
sam mortem temporalem non perpe
ti quam traxit a propagine peccati·
Hec ille. Est igitur maria trifor
me speculum · quia dei angelorum et
hominum vt merito intelligatur esse
syon per hoc totum lugubre lamentu
Ad hoc igitur speculare syon deuote
nos inuitat Orig· in speculo virgina
li Egredimini filie syon anime dico
racionales · quarum est appetere qd
vtile qd honestum est Et qd delecta
bile· conuenite virgines & meretri
ces angeli & demones mares & mu
lieres omnes simul concurrite & spe
culum virgineum conspicite Ad totu
enim seculum mariam eterno subli
matam quasi vniuersale speculum in
maria naqz repies tot ymagies quot
virtutes· si eni sit plena graz & i ea

resulgent virtutes oīm creaturarum
sicut eñi nec ignis aqua sic nec virtu
te repletur aīa Non igitur sic plena
fuit quin post cceptū deū plenior et
qz pfectior fuit sed tñ ad huc sermoci-
nans cū gabriele gracia plena fuit qz
nulla cuiuscūq; hoīs virtus fuit que in
maria non refloruit hoc eñi speculum
sic transpens et politū spūs oīm arti
fex feliciter fabricauit vt in ista dicaz
dea oīs virtutis & gracia appareat ydea
qualis eñi eius filius p naturā talis
& mater eius per graciā Hoc specu-
lū tota trinitas felici radio cōtemplatur
& inuenit deus pater ymaginē sue po
tēcie qua maria qñ quibus & quantū
vult imperat vniuersis Inuenerat deus
filius ymaginē sue sapiencie . ita vt
quicquid scripture figurauerint quic
quid pphē pphetauerit quicquid cre
ature optauerint in maria matre dei
reluceat denudatū Inuenit insup spi
ritus sanctus ymaginem sue clemen-
cie qua feliciter cūcta creantur cūcta recrea
tur omnia Hoc speculum considerat
vniuersitas creaturarū & angeli eccū
studentet stupent eius celsitudinem
et sidera celi tenebrescūt ad eius pul
chritudinem hoīes penitentes hylare
scunt ad eius ineffabilem pietatē . et
demones phorrescunt eius intermina
bilem potestatē Sicut eñi sol meridi
anus nubes fugat & rorem cōsumit sic
nomen marie deuote inuocatū demo-
nes pturbat & eorū aciem cōfundit .
ita sicut pauidi fugiunt a fragore to
nitrui sic spūs reprobi subterfugiunt
a clamore huius vocabuli neque nec mi
rū hec est eñi ancilla humilima q̄ sola
cōculcauit oīa demonū agmina . Hec
ille . Est ergo maria syon quā iheremi-
as deplangit obliuioni tradidit deus in
syon festi. et sab. Hec festiuitas ē fi
lij dei natiuitas in qua cōcluditur tri-
plex legis solempnitas Nā sicut ptz
Deutro . xvi . Tres erant festiuita-
tes mosayce legis ad quas omnis po-
pulus ysrahel fuerat obligatus scz fe
stū tabernaculorū ebdomadarū et fm
azimorū p primo igitur concurrūt fixa D
in stabulo messie et marie corpuscula
quasi duo celi & terre tabernacula Di
ctū eñi erat pridie p verū . sup cancti-
cis nostra corpa pprie dicuntur aiarū
tabernacula vnū & ad ppositū Marie
& messie scribitur Zach . xiiij . Regem
dñm exercituū adorabunt et festiuita
tem tabernaculorum celebrabūt Est
eciam festū azimorū . i . puritatis . qz
tota puritas vniuersi concurrit in me-
dio stabuli Est itaqz festū ebdomada
rum qz sicut pbat frecculphus pte . i .
li . vij . ca . iij . post vij ebdomadas & lxij
. i . post ānos cccc xc . dei filius in carne
de virgine matre natus simul ē Sed
hec festiuitas in tribus cōsistit . scz p
verbi incarnacionem in coadunacione
naturarū infinitate distanciū qz dei &
hominis Secundo per filij pturicionē
in cōsumacione scripturarum respectu
matris & virginis . Tercio per signi
demonstracionem in cōtestacione crea-
turarum terre simul & etheris Vnde
in hac festiuitate omnium creatura-
rum genera virgini quasi dñe sue q̄si
tot munera sua sibi transmiserunt mi
rabilia sicut plane tradit beda de yma
gine mundi li . ij . ca . xxxix . Nascitur
dei filius & dominus ihesus in bethleem
sm hoiem hominum pauperrimus . qui

cū in celis oia possideret in terris tamen nichil habuit nisi matrē Venit ergo qui diues erat et in medio omnium creaturarū cū virgine paupercula festū celebrat nupciarū Nec video cōsimile p̄cessisse in regali cōnubio quale nunc noscitur ɔtigisse i bestiali stabulo oia sponso famulantur oia sponsam venerātur nā p̄ hijs nupcijs dei ꝯ hōis ob reuerenciā virginis ꝯ plis ɔtestacionē oia suo modo sue summe paupertati succurrūt cū etiam oia creaturarū genera ꝑ modū delegacōis q̄si tot munera p̄ciosa sua i circuitu trāsmittit mirabilia ad nupcias virginis Dederat eīm virgini deus pater filiū suū vnicū et sic iuxta qđ decuit omīs creatura ɔfert suum offert munusculū Hec ille. Capitulum C vi.

Bliuioni tradō in sponsi festi ꝯ sab. Supposito ꝙ xp̄i incarnacio sit quedā diuinitatis ꝯ humanitatis desiderata desponsacio ɔfert ymaginemur sabbatū esse tēpus requiei a concepcione ad puerperii ptū. Scribitur eīm deutro. v. sex diebꝫ operaberis lxxix. dies sabbati est .i. requies dn̄i ab ānūciacione igitur ad suam natiuitatē requieuit sponsus cū sponsa dei scꝫ filius cū nostra natura i thalamo virginali et ɔfert iuxta tempꝰ statutū hu nane nature et prophetice scripture egreditur sponsus de thalamo ꝯ nascitur in stabulo quasi nupcias solēpniter celebrās in marie gremio quasi in throno residens ipali vt sic iuxta thero. hec celebris solēpnitas merito dicatur esse xp̄i natiuitas quā festiuitatē iuxta bene tradiconē ꝑ signa velut ꝑ munera veneral vniuersitas creaturarū tradit ad hoc Jeronimus li. v. in ɔmenta. sup ysa. ꝙ nato xp̄o oia mundi ydola ad terrā corruerunt ꝯ deū verū vnicū esse et tūc in mundū aduenisse sue ruine collisione. quasi quidā reuerencie subiectione demoniorū simulacra patenciꝰ ꝑtestantur Hec ille. Jtem ihero. sup ysa. ca. xli. sup illud ysa. ānūciate que ventura sunt et sciemus ꝙ dij estis vos. Oia ydola que rūsa dabāt ꝯ sciās cōcuerunt post xp̄i aduentū cōticuerūt nec amplius sunt locuta in vniuersa terra Jtem ihero. de obstinacione iudeorū bene te populū dura ceruice indomabili ymmo obstinato corde tui prophete conuenerūt illum eīm vsqꝫ in hodiernū diem aduenisse negatis quem patres vestri vt veniret ɔtinuis clamoribus fatigabant Signa queritis ꝯ signis non creditis scrutamini scripturas ꝯ contemplamini creaturas et creatorem in carne videbitis aduenisse Quid vniuersum renouauit xp̄isto nascente et quid vniuersum conturbauit xp̄o moriente Nempe vtrobiqꝫ xp̄i deitatem arguebant ꝯ vestrā infidelitatē palā redarguebant vt etiam dicatis signa nostra non vidimus .i. signis visis fidem non dedimus iā non est propheta q̄ venit messias finis oim ꝑphetarum Hic est quē Johannes demonstrauit digito quē oēs ꝑphē in codice legis descripserunt cuius aduentum ipe daniel certo dierum numero p̄fixit ꝯ diffiniuit. Hic est quē demonia audistis confiteri sic clamancia Quid nobis ꝯ tibi ihū fili dei venisti ante tēpus torquere nos Hic B

est cui oia gentiū simulacra xxxiij· an
nis quibus nobiscū in mundo morabā
tur silenciū prebebant nec suis culto-
ribz quousqz celos ascēderat rīsa da
bāt vt solebant Hic est cui nascenti
viuenti morienti ⁊ ascendenti cuncta
creatori suo psoluebant testimonia et
iō p vniuersa reprobabitur iudaica
pfidia· Item de pulchritudine ꝓle·
huius virginis ptu rientis ex splendo
re ⁊ candore ꝯcāta nota ihero.ō·ca·
Cū igitur ſm bedā de ymagine mun
di li·iij·ca·ix·regina celorū vt lucis
splendor ⁊ eius filius sicut corporis
candor ergo nūqꝫ aliq arte talis color
erat in aliquo corpeqlis erat i xp̄i na
scētis de ūgine Itē carno·in suo poli
cra·li·iij·ca·xxviij Cū dn̄s in primo
in carne esset nascitutus in tēplis e-
gipti demones tēplorū p̄sides suū dece
ssum ⁊ imminentē desolacionē publice
p̄dicebant· Hic ibidē ambro· de incar
nacione et addit sic Vnde et famosis-
sima egipti ydola dn̄m in carne mun-
dū introisse monstrarunt cū enā ipso
egiptū ingrediente in terrā ꝯtracta
corruerūt Hec ille· Itē beda supra·
ca·liij·sup illud de excelso misit ignē
de circulo solari et triangulo in luna·
Itē beda ꝯn̄r li·iiij·ca·xix· Nato do
mino stelle dederunt lumen in custo-
dijs suis ⁊ letate sunt plus nāqꝫ soli
to luxerunt et cū iocūditate qui fecit
illas quasi signis sic ꝯclamantes hic
est dn̄s deus noster et non estimabit
alius ad eū tūc eciā oia mundi ydola ū
ginis filio corruerūt et extūc donec do
minus celos ascenderet suis cultoribz
siluerunt nec respondebant vt solebāt
vt daretur intelligi ꝙ xp̄c erat veri-

tas in quo ꝯcurrebant diuinitas ipe-
rans ⁊ seruilis mortalitas Et quan
do princeps pacis venit tunc rome tē
plum pacis corruit · Tunc ꝯgnouit
bos possessorem suū et asinus presepe
dn̄i sui qꝛ verbū in carne factū senum
in feno brutorū reclinatur Tūc enim
bruta ab hoc feno abstinebant edere
⁊ genibus ꝓcūbunt adorare quibz p
terant modulis ꝯditorē tūc tres so-
les in celi facie coierunt tunc virgo i
sole residens ipatori appebat et prīs
solis circulum ambiebat tunc ventus
sileno obmutuit ⁊ mare pacifico gre-
ssu transijt qꝛ venit cui venti et mare
obediunt Tunc engadi vinea matu-
rū balsamū tota die distillauit ꝙ na
tura negauerat tp̄e hyemali tūc fōs
olei die et nocte de terra habūde in ty
beri emanauit ꝓphāuerat eīn sibilla
ꝙ de terra erūpet fons olei cū nasce-
retur saluator mundi tunc Iouis in
capitolio octauiano ꝯ successore sic fer
tur rn̄disse semp regnabit quē virgo
mater generabit Tunc rome infans
semestris hanc vocem edidit Nūc pri
mo venit qui prius venerat prius xp̄c
p legis ꝓmissionem sed hunc primo p
actualem incarnacionē Tunc caput a
pollinis abrūpitur in medio nocte in
medio tēpli victorie pauimento infi-
gitur ita vt cū stupore videretur ⁊ tā
geretur nec aliqua vi extraheretur·
Hec beda venerabilis Hec duo vlti
ma dicta miracula tradidit valerius
li·i·ca·iiij·in speculo mortali ad tibe-
riū ipatorem Itē ans·m eluadario ·
li·i·ca·xij· Contigit aliquit miracu
dn̄o nascente ⁊ vij specālia miracula cō
tigerūt stella miris p̄fulgida appuit

circulus aureus & purpureus circa so
lem claruit fons olei de terra. prupit
uniuersus orbis ad censum describitur
mundi monarchia paci subijcitur bos
ore pleno loquitur & numerus hoim
ad xxx. milia qui deu negauerant esse
simul occiditur Vellem hoc misticu au
dire Stelle sanctos significant Stel
la igitur preclara illuxit qr sctus san
ctoru uenit Circulus circa solem sui
sit qr sol iusticie eccam sue diuinita
tis auro et purpura sue passionis ue
nit coronare Oleum significat mise
ricordia Fons igitur oleo de terra p
fluxit qr fons misericordie de sacra v
gine emanauit Pax in terra extitit
qr in terra pax uera apparuit. Mudus
ad celu descriptus est qr ad supnu re
gnu cris mate signatu est genus huã
num qui deum ee recusauerunt occisi
sunt qr qui dixerunt Nolumus hunc
regnare super nos dispierunt Pecus
loquebatur qr populus gentiu ad dei
laudem conuertebatur Discipulus omia
que hic anima mea desiderat audiui.
Hec ille. Ite ad hoc concurrut testi
monia gentiliu vn scribit i li. q intitulat
testionia gentiliu p fide xpiana & est ca

C pi. iiij. de xpi natiuitate In hystorijs
romanoru legitur de cadauere sub hy
reno & constantino ipatoribus inuento
in spelunca in quo ab antiquo sepulto
& nouiter effosso sic scribebatur Cre
do xpm & sub hyreno et constatino sol
iteru me videbit. Item ibidem super
illud boecij platonis pbata diuinitas
eciã i de disciplina scolariu dicit come
tariu inuentam esse in tuba platonis
laminam aureã sup eius pectus i qua
sic scriptum erat credo xpm de virgi

ne nasciturũ pro humano genere pas
suru et die tercia resurrecturu Item
ibidem virgilius Mantuanus qui eci
am mortuus est anno xxv. ipij octa
uiani augusti sic noscitur pdixisse qsi
pplenã sibille sic p tpe determinãdo
vltima cumei iam venit carminis etas
magnus ab eterno seculoru nascit or
do iam redit & virgo redemit ad regs
na saturni nova pgenies celo dimitti
tur alto. Ite idem tradit albu. in i
troductorio suo in astrologia. li. vi.
dccã. i. rubrica de naturis signoru. et
ymaginibus eorum Vt testantur in
quit per se caldei egypcij et babilonis
ci omnes qz duces eorum a prima etate
docentes qr oritur in primo decano v
ginis virgo munda puella immacula
ta corpe decora vultu honesta cui no
men hebrea. i. de terra hebreoz & pue
ru a quibusdam nacionibus vocatum
ihm Nec potest illud solu ad celi yma
ginem referri pter hoc qd dicit in lo
co cui nomen hebrea i qua dñs natus
fuit Ipse etiam & alij astrologi de xpi
natiuitate hoc acceperut. Ipse ec al
bu. virginem illam triplici ligua no
minat quasi non posset eam sanare di
reno Dicit eciam ipse Albuma. qd hec
scripsit prius pphãrum noe & filius ei
us Sem Hec ibi Item ibidem i hy
storijs ãnalibus romanorum & inno
cencius papa tercius Rome pax erat
xij. annis Vnde romani teplum pa
cis pulcherrimum construxerunt & su
p illum statuam romuli posuerunt.
Consulentes aut apollinem quantu
duraret acceperut responsum qr vsq
qz virgo pereret Et hoc audientes dix
erunt ergo stabit ineternum credes

bant eñ ipossibile q̄ virgo pareret Vñ
in foribus tēpli posuerunt hunc titu-
lum tēplum pacis ineternū Sed in ip
sa nocte dominice natiuitatis tēplū il-
lud funditus corruit et est ibi eccle-
sia sancte marie intitulata ad limbū
F inferni Itē vt refert Orosius de or-
mesta mundi Rome fons aque viue i
oleum purum versus est qui erūpens
in flumen tiberim tota die largissime
emanauit in eo loco est hodie scā ma-
ria trans tiberim. Item vt ait cri-
so⁹. nocte ipa dñice natiuitatis. tres
soles appere ceperunt in vnum corp⁹
solare coeuntes qd̄ significat tres na
turas scz carnem diuinitatē et animā
in xp̄o cōuenire Itē octauianus im
pator vniuerso orbe sibi subiugato in
tm̄ senatui placuit vt eū deum cole-
re vellent Prudēs aūt ipator se mor
talem esse considerans inmortalitatis
nomen sibi noluit vsurpare Ad eor
igitur ipostunitatē sibillam propheti
ssam vocat scire volens per eius ora-
cula si maior eo quisq̄uā vnq̄ҽ nasce
retur Cū igitur die natiuitatis dñi
sup hac re cōsilium conuocasset et sibilla
in camera ipatoris in capitolio oracu
lis insisteret media die circulus au-
reus apparuit circa solem et i medio cir
culi solis virgo pulcherrima super a-
rā sedens puerum gestāe in gremio.
tunc sibilla hoc cesari ostendit. Cum
igitur ad predictam visionem impa-
tor multum āmiraretur audiuit vocē
sic dicentem sibi hec est ara celi. Et
ait ei sibilla Hic puer maior te est et
ideo ipm adora Eadem igitur camera
in ecclesiam sancte marie dedicata est
in capitolio vbi eciam nunc habitant.

fratres minores et dicitur ara celi.
Intelligēs igitur hec impator q̄ hic
puer maior se erat obtulit ei thura et
qz eū adorauit ac de⁹ vocari de cetero
recusauit Itē ibidē Orosius ita re
fert Tpe octauiani hora circiter tercia
aere puro existente et sereno repente
arcus celestis solis ambiuit circulū.
Hic eciam refert eutropius. Itē H
refert thimotheus hystoriographus
q̄ octauianus anno xxxv. regni sui ca
pitolium conscendit et quis post se
rem publicam gubernaret sollicite re
quisiuit Et audiuit vocem sibi ab ar
ce dicentem sic puer ethereus qui ex
deo viuente genitus ex intemerata vir
gine in proximo nasciturus est Quo
audito ibidem aram edificauit cui et
hunc iposuit titulum ara dei viuētis
Item Fercalphus parte prima li.
iiij. c. xxi. In insula corte lac de celo
cecidit per modum diurne pluuie De
monte ethna riui cruoris defluxerunt
habundanter. Itē ibidem li. v. c.
v. In armenia nox tota cessauit Et
lux meridiana tres lune distantibz ce
li regionibus exorte appebāt atqz so
lis orbis minui visus est apud arpos
sol visus est palam pugnasse cū luna
In sardinia scindi celum quasi max
imo hiatu visum est In samnitibz hia
tu vastissimo e terra flamma erupit.
et ad celum extendi videbatur Rome
globus coloris aurei de celo ad terram
deuolui et iterum de terra in aera ele
uari cū ipetu et in sublime leuari ser
ri quoqz ad orientem in sua magnitu
dine solem obtexisse patenter videba
tur Similiter ibidem li. vij. c. xliij.
Rome tres soles simul exorti pariter

sim in vnum thesaurus solent parisiis cõ currerent rome trans tiberim. fons de taberna emerita fons olei erumpens e terra tota die largissime effluebat. Dicit ad hoc fulgencius de ornatu ci vitatis q trans tiberim erat constructū palacium dedicatum militib⁹ emeritis militie p solacio recreandis deputatū. Et ppe palaciū erat taberna in cuius medio pauimenti fons aque viue per petuo cursu effluebat. Et dicta erat e merita qz ad illam tabernam milites emeriti qui stipendijs ānonam sump serant illuc conueniebant in taberna. vt deliciarēt se recreantes aquam viuā cū vino salubriter temperantes. Item Fecealphus dixit in suburbijs rome bos sic aratori loquebatur Cur me sic stimulas et angis p flagella. homines enī sciant deficient q frumenta Et mox grani frumenti ipsi dei filius na tus est atqz mox cū nascitur romani cesari cēso proficiente xpc ascribit. Vo luit enī summus cesar oim. inter ho mines censeri a romanis sub denario describi et vt ostenderet q ad obediē ciam voluit nasci idēo natus mox sub descripcione cesaris professus hominibz col ait subiici hec fecealphus. Item beda in cronica. li. iij. ca. xlvij. et idem beda de ymagine mundi li. iiij. ca. xxx ix. et xlvij. Nascente dei filio in car ne mortali apparuit apud persas xxxiij noctibus luna eclipsata et apud sardo niam draco ingens igneus habens ca put triangulare quasi scutū et fulgi dum quasi sol ab oriente in occidente et paulo post regrediens non multo po tiore visus est nocte media transuo lasse. Eodem tpe in bithinia puella de

gnem pepit Et cōsimile ponit tulli us de diuinacione li. i. ca. xxij. Ad in minandam vero sic inuexit teresias ro mam Caue tibi roma iam venit qui te rapiet Consimile pro parte ponit Valerius li. i. ca. iiij. eodem die tola apud ephesum sacrificante serpens su bito ab altari in mediū prosilijt cū stu pore Et huic simile ponit orosius de ornesta mundi li. v. ca. xviij. et vale rius li. i. ca. iiij. in speculo morali ad tiberium imperatorem Eodem die in a gro tarquiniensi cū terra araretur et et sulcus altius impressus esset repente a terra puulus infans cū facie senis exsurrexit et eum affatus est qui ara bat sub centum enigmatibus pabula tum Cūqz eius famem timuisset sub latus clamoremqz nimiū cū stupore edidisset fuit concursus q plurimū mul tiqz breui tpe ad spectaculum conue nerunt ac puer talis coram omnibus loquebatur nomen sibi imponens ac vaticinia per ordinem disserens verba quoqz eius diligenter acceperunt lit terisqz quas experimus commendi te stimonio mandauerunt Vnde in ppo sito inter alia hoc vltimo protulit cum clamore et disparuit infans Iam natus rome rapiet dominatus. Hec ille. Hanc eandem hystoriam tangunt pa lefatus incredibiliū xxv et tullius de diuinacione li. ij. ca. x. Item Alexan der in illo sermone de natiuitate Au di filia et vide Inter trepidantes ho mine nescio placatus ac puerus infan cie tenerrimos vagitus vilia vestimen ta inhabitat deus et solacia paupertatis virginis pregnantis. Sed nec celi stellam dissimulauit misteriū ad terrā

et tocius mundi dissipata caligine no-
ctez cōuītūt i diē ne cecus dies tene-
bris seculi celaretur & vt natus i sta
bulo predicaretur in celo. Sidus ig-
neum erat lingua stellarum qr iā ces
sauerat lingua ꝓphetaꝝ | Fulgebant
tunc per totum ethereis orbem crebris
ictibus astra micancia & pabulo nigre
noctis stellarum ignes accensi claris-
simis splendoribus radiabant Tunc
eñi semel post peccatum puto celi stel
las quasi gemmas diu ꝑobscuratas i
ortu veri solis originali splendore re-
floruisse. tunc lucebat pia nox floribus
imensis firmamēti & inter alta silencia
choris angelorū iubilantibus archan
gelus gabriel ymnum glorie armoni-
ce inchoabat Tunc circulus occeani ꝑ
obscuram plagam semita secreciori ie
quitabat atqꝫ vapores igniferos i au
stro continuis aquis & vaste gurgite
tpabat . Tunc luna per mediam celi
semitam recedentibus astris pulchris
ibat aureis circulata gradibus orbi-
culo quasi pridem rapuisset Unde igi
tur rosee polum articum faces & noc
tem fulgurancia astra decernunt tūc
natura in solitum lumen repente ex
timuit expauit subito stelliḡ axis et
sydera tremula famulantur ad cunas.
Qr ne deus in carne lateret obscurꝰ
celum arridet cūcta reddunt sydera te
stimonia Surgebat tunc ab vna cre-
pidine poli fomite vasto globus igēs
et vibrantes spergens radios & ina-
nes aures hanelis faucibus chorusca-
bant Texerunt tūc vñqꝫ celos apices
flammiferi per diuersa porrecti & ruti
lum iubar mundantes flammas habe-
nis largioribus per totum diffunde-
bat Subintrant reges locum ignobi
lem et ecce cui tot famulantur mag-
nalia non pannis purpureis sed puel
le inuolutus est pannicul is Aspexit
magus obstupuit astrologus. sapien-
tes sed simplices oīm considerant ob-
sequium & tanti regis mirantur ap-
patum obstupescunt ad hospicium et
expauescunt ad tantum tanti miste-
rij sacramentum O beatum tiguriū
O sedes sēda post celum O thronus
dei in sordido stabulo O calamus al-
tissimi in transitu publico presepe ꝑ
palacio ponitur qr alius altissimi filio
non erat locus in diuersorio Non ho
ram partus lucerne fragiles. Sed
fulgor stellarum luminabat illud eñi
inhabitabat non rex gemmatus i coc
cino velatus sed virginis filius deus
humanatus. cui predestinata sunt ꝑ
mollibus thoris dura presepia ꝑ laq̄
aribus aureis furcea culminū tecta ab
erant dei filio ampla ꝑtoria diuersis
coloribus mermoris crusta fulgencia
Delectatur tenerrimus deus amore
collisus collocari in lapide duro & om
nia sibi ꝑdulcia sunt qui exarsit suc-
currere mundo Qualiter autem lapi
deꝰ homo vlterius titubat aut nō cre
dit illumqꝫ non confitetur quē om
nis creatura clamat Concludit homi
num stoliditas beatus qui sic iherusalem
hac hora inuenit Hic est annus fru
ctuosus hic est dies graciosus conaue-
runt magi genuflectunt bruta pasto-
res predicant reges adorant astra lu-
men primum pro tpe reciperunt Ig-
nis in spera tripudiat pelagus erube
scit aer clarescit et nox diescit. Hec
ille. Itē in cronicis parte quali sic

Martinus contestatur Anno ab ur
be condita dclix. Apud tharentinos
cum panes per conuiuia frangeren-
tur cruor de panibus calidis cum im
petu scaturiuit Cuius significacio est
q in proximo ille panis mundo ve-
niret qui fractus in cibum salutis om
nium cruorem suum calidum effunde
ret in medelam. Secundo in samp
nitibus prope beneuentum in hyatu
terre flamma erupit ad celum osten-
dens q ille iam veniret qui ignem in
terram mitteret qui imundum mun
dum mundans ignis diuinus ad celū
reflecteret. Tercio rome animalia
domestica relictis pascuis et stabulis
cum hinitu et balatu et mugitu mise
rabili ad siluas et ad heremum confu
gerūt Canes vero qui societatem ho
minum naturaliter desiderant lacri-
mosis latratibus vagantes vt lupi.
vn̄dāqz aberrabant. Cuius figura ē
q xpristi secta veniente vicia domesti
ca abscederent et hostilia demonia dif
fugerent et dispergerentur. Quar
to statuerat populus columpnam in
foro que dicta est Julia ad honorem
Julij cesaris super quam iulius ce-
sar tumulatus est. Centesimo er
go die ante mortem iulij cesaris ful-
men cecidit in foro ante statuam ei9
et de nomine eius in columpna aure
is litteris subscripto C. litteram ca
pitalem abrupit Hec columpna iu-
lia dicta a iulio est fides xpristiana
deriuata a xpristo Sed littera capita
lis huius columpne abrumpitur ar-
dente fulmine dum ordo electorum a
postolorum dispergitur vehemēti tēp
tacione dum scilicet ipse xpristus eius

titur sub dicta passione. Quinto M
die sequenti post ca tres soles insimul
surrexerunt in facie firmamenti qui
in vnum orbem solarem pariter con-
currebant signantes q in breui trini
et vnius dei noticia toti orbi clarius et
cercius monstraretur. Sexto bos a
rantem et se stimulantem sic allocu
tus Cur me exagitas. In breui est
q ciues deficient in terra homines q
frumenta qd prodigium designauit
q infideles deficerent et in secta xpri
sti fideles crescerent semper.
Septimo anno octauiani xlij. nepotis
iulij cesaris natus est filius dei de vir
gine Maria multis prodigijs presig-
natus. Videntes igitur Romani oc
tauianum augustum tante esse pul-
chritudinis. q nemo in eius oculis
diu poterat intueri et tante prosperi
tatis et pacis q totum mundum si-
bi fecerat tributarium dicunt ei Te
volumus adorare quia diuinitas i te
est. Qui renuens inducias postu-
lat et ad se sibillam tiburtinam vocās
sibi quicquid senatores dixerant per
omnia recitauit. Sup quo duobz die
bus artis orans Jeiunijs die ter-
cio sic respondit imperatori. Judicij
signum tellus sudore madescet E ce
lo rex adueniet per secula futurus.
Et tunc sicut supra quarto capitulo
de testimonijs gentilium Subito a-
pertum est celum et splendor nimius
irruit super eum et vidit in celo pul
cherrimam virginem stantem super
altare et paruulum tenentem in bra-
chio et hec vox clamore valido impera
tori facta. Hec est ara filij dei qui
mox in terra prostratus deuote adora

uit visionemqʒ senatoribus retulit . Hec visio facta fuit in camera octaui ani imperatoris Vbi nunc est eccle-sia beate Marie in capitolio quem lo-cum nunc fratres minores inhabitāt

R Octauo tempore Constantini sex-ti cuius pater leo & mater hyrena an-no sui imperij primo quidam lamina aurea in ꝯstantinopoli in quodam se-pulchro cum quodam mortuo inibi . sepulto inuenta est habens hanc scrip-turam in sculptam xpristus nascetur de virgine Maria & credo in eum sub Constantino & herenno o sol iterum me videbis . Nono tempore Fre-derici secundi imperatoris & tempore regis ferandi in tholeto hyspanie iu-deus quidam commmuendo vnā ripā pro vinea amplianda in medio lapi-dis inuenit quandam concauitatem nullam penitus diuisionem aut scissu-ram habentem et in illa concauitate reppit librum vnum quasi folia ligno-sa habentem qui liber tribus linguis scriptus hebraice grece & latine tan-tum habebat de littera quantum est vnum psalterium & loquebatur de tri-plici mundo . ab adam vsqʒ ad ante xpristum proprietates hominum cu-iusqʒ mundi verissime exprimendo vt sit principium primi in adam princi-pium secundi in noe Principium ve-ro tercij mundi in xpristo posuit di-cens . In tercio mundo filius dei de virgine nascetur qui pro salute homi-num pacietur Eratqʒ scriptum in fi-ne libri ꝙ tempore ferandi regis ca-stelle debet ille liber inueniri qđ et ita accidit Iudeus igitur hec legens cum tota familia sua protinus bapti-zatus est . Hec omnia Martinus . Hoc autem prodigium prenosticauit ꝙ ille qui est liber veritatis tam demoni ꝙ̄ angelo glorie tunc de pro-pinquo in mundum veniret per virgi-nem Mariam quasi eciam omnia con-creans mundum distinxit per tripli-cem differenciam Videlicet per natu-ram mortiferam per scripturam moy-saicam et per graciam euangelicam .

Item Iheronimus in commenta- Q
torio . super illud ysaie . quadragesimo Annunciate & cetera . supra quarto ca-pitulo habetur . Item sedulius o-melia lix . die quo natus est dominus in bethlehem fenix auiū pulcherrima apparuit i egipto qui añ dc . annos ap-paruerat in arabia qđ nobis vult in-telligi ꝙ in egiptum tenebrosi mun-di ꝙ flos omnium intrauit filius dei

Item in epistola imperiali pres-biteri Iohannis ad imperatorem cō-stantinopolitanum emanuelem . Est inquit alibi alius fons in nostrum fu-ens fison arenas trahentem aureas cum gemmis preciosis . Et hic fons ab antiquo aurora vocatus est . eo ꝙ candidissimus latissimus dulcissimus & serenissimus est huius fontalis aq̄ superficiem annuatim in aurora illa qua dicunt latini esse diem natiuita-tis domini nostri ihesu xpristi pregran-dis piscis supernatat ad meridiem et tunc dispat. Est autem piscis iste quadriformis coloris Pars enim an-terior candidissima pars consequens pallida pars media rosee posterior ve-ro liuida Huius igitur tempore ap-paricionis si quis prius mutus aut surdus aquam fontis degustauerit .

mox organice redditur sanitati. Hec ibi. Item Ambrosius de incarnatione Videte gentiles et iudei et creatorem in carnem agnoscite aduenisse. Hora enim in qua virgo mater salutem omnium peperit etiam preter rerum ordinem vinee engaddi in algore hyemali fronduerunt et floruerunt fructum protulerunt. et balsamum stillauerunt nec non et nascente et resurgente domino quasi de sub carnis et mortis eclipsi egrediente sol vt fertur materialis vultum aureum pretendebat quasi super aduentum solis iusticie in mundo quasi quodam visibili tripudio se ostenderet iubilantem Nec vos latet qd omnibus erat manifestum q in partu virginis corruit templum pacis Quia ille qui pacem peccatorum vidit non veniat illam pacem in terram mittere sed gladium penitencie Hec ille.

Sicut igitur colligitur ex fulgencio de ornatu ciuitatis et ex Martino in cronicis parte imperiali ex Orosio ormesta mundi ex ocijs imperialibus distinctione tercia Et ex Beda de ymagine mundi libro quarto. capitulo quadragesimoseptimo. Templum pacis dicebatur colosius quod stabat ante templum solis. et erat quasi ymago mundi habens in circuitu ymagines omnium prouinciarum argenteas quarum quelibet campanellam dextera tenebat Supra vero in summitate colosei posuerunt romani ymaginem romuli auream habentem in capite coronam auream gemmis ornatam preciosam i qua sic sculptum fuerat Roma caput mundi tenet orbis frena rotundi. Tenebat hec ymago pomum aureum in dextera partim candidatu partim rubricatum viride ptimqz ipso sui colore aureo refulgebat et hoc in signum dominij quatuor climatum mundi connotando q in orbe Romana hec quatuor precipue viguerunt scilicet innocencia et potencia sapiencia et clemencia Tenebat quoqz hec ymago hastam auream in sinistra Et secundum martinum huius ymaginis manus et pedes sunt rome in laterano. Et erat hoc simulacrum et templum arte nigromantica sic mire dispositum. Vt quandocqz aliqua mundi prouincia volebat insurgere contra romanos Et is rebellare statim vt quidam dicunt ymago romuli aduertebat dorsum ymagini illius prouincie que insurgebat contra ymaginem rome. et mox ymago illius prouincie rebellantis. pulsauit suam campanellam et se auertit ab ymagine rome Et sine mora illa ymago romuli conuertebat se ad illam ymaginem se auertentem. et lanceam vibrauit contra eam. Cum autem a custodibus talia Romanis nunciarentur Mox romani ex improuiso ad talem prouinciam exercitum dirigebant Et prouinciam illam improuisam sibi penitus subiugabant et arte ista Roma totius mundi imperium acquisiuit. Consulentes autem apollinem q diu duraret. Responsum acceperunt quousqz virgo pareret. Credentes autem impossibile esse q virgo pareret dixerunt ergo stabit ineternum vnde in foribus eius et hunc fronte templi hunc titulum

descripserunt tem plum pacis ineter-
num Sed in ptu virginis nocte domi
nice natiuitatis templum hoc corruit
Et fit nūc ibi ecclesia beate Marie
virginis · Hec illi ·
Item Crisoꝰ opere iperfecto·super
Math·omelia prima· Magi de pro-
genie balaam eius vaticinijs creden-
tes et ꝑ successiones generacionū vigi
lias noctis obseruantes atq3 in mon
te quodam ortum noue stelle cum
oracionibus insisterent · explorantes
ipa nocte dominice natiuitatis quedā
stella iuxta eos apparuit que formā pu
eri pulcherrimi habuit & in eius capi-
te crux ignea resplenduit qui magos
instruxit vt in iudeam properarent et
ibi talem puerum inuenientes fideli-
ter adorarent. Item Anno domini
M·ccc·xliij· in capitulo prouinciali
Londoñ. celebrato Et etiam Oxoñ·
pluribus vicibus prius et post in stu-
dio secum commoranti · Frater Her-
mannus de Colonia fratri Johanni
de latteburij retulit viua voce, q i pa
tria sua est quedam villa que vulga-
riter vocatur Engere de qua anglia
vocaliter deriuatur· Et prope illam
villam ad distanciam vnius milia-
ris est quedam quercus arbor ingens
et antiqua ad quam ipse cum esset par
uulus ex more patrie cum reliquis cō
currebat Nam omni nocte natiuita-
tis xpisti quasi nocte media quercus
illa glandes grandes & perfectas su-
bita apparicione ex se profert & produ
cit copiose· Unde & incole illius pa-
trie ad illum locum cum nati ex cō-
suetudine concurrunt & ibi cum lumi
nibus & lanternis vigilantes totam so
litam expectant & explorant bibētes
et edentes ludentes & noctem in somp
nem ducentes habentes secum lapi-
des baculos & sacculos pro fructu
arboris excuciendo et asportando quia
quercus illa nūquam fructificat nisi
tunc & communiter fructuosior est in
vna parte q̄ in alia Unde et hoc ha-
bent tanquam prodigium certissime
prenosticans q in qua parte arboris
apparuerit fructus copiosior in illa ꝑ
te regni illius erunt illo anno sim-
me fructificantes siue in oriente siue
in occidente siue in meridie siue i sep
tentrione Et si arbor per totum appe
at vniformiter fructuosa · tunc anno
illo in tota regione quercus hūde fru
ctificabunt Hec ille. Item Oui-
dius de vetula seu de correctione vite
sue libro tercio Metro.xxxiij· et dein
ceps et idem planius ponitur & clari
us exponitur in illo libro que dicitur
testimonia gentilium de fide xpistia
na de natiuitate xpisti vbi i dicitur sic
Ouidius poeta testimonium clarissi-
mum dat de xpisto & maria qui vt i
annalibus inuenitur vixit vsq3 ad an
num primum tyberij Sed per duos
annos post mortem augusti octauiani
nepotis & successoris Julij cesaris ·
Sicut ergo patet per Ferculphum·
parte secunda libro primo· capitulo
primo. Et deinceps vsq3 ad Capitu
lum Decimumoctauum · Xpistus
natus fuit anno octauiano augusti ·
qui successit Julio xlij· Et passus est
anno tiberij cesaris qui successit octa
uiano xix· Et secundum Martinum
in cronicis Ouidius sub tiberio mitti-
titur i exiliū ꝓpter libros amatorios

quos ꝯposuit illi ex cronicis patet ꝙ
xpristus ⁊ Ouidius erant ꝯtpanei
quia anno xpristi xiiij·erat quedam
stellarum coniunctio que significabat
post annum sextum·s·anno eius ipij
xxx·incipe nouam sectam scz mercuri
alem et in isto anno octauiani xxxvi·
accipiendo annos ipij sui stricte quibz
in pace libere imperauit vn̄ ⁊ quidā di
cunt natum esse xp̄m anno ipij octa·
uiani xlij·accipiunt large tēpus quo
ipauit addendo sex annos xij·qui fluxe
runt a morte Julij cesaris vsqz ad
acciatū bellum in quibz xij· annis octa
uianus magis pro ipio contēdebat ꝙ̄
ipabat et magis ꝓprie qꝺ ꝯquesiuit
ꝙ̄ qꝺ possedit. Igitur ad euidentem
positionem ouidij ⁊ ip̄ius intelligenci
am Notandum ꝙ ꝯmunes astrono·
mi scz ptholomeus Albumasar et alij
antiqui iudei caldei pse indi ⁊ babilo·
ni qui orbium supercelestium reuolu
ciones et astrorum et planetarum ap
plicaciones inuestigauerunt in hoc cō·
cordant singuli ⁊ vniuersi ꝙ iupiter
respectum habet ad religiones et se·
ctas sapienciam ⁊ libros doctrinas et
ritus ad sacrificium ⁊ diuina ad sub·
tilia calcus ⁊ sciencie secreta ad legē
⁊ prophetas predicatores ⁊ doctores
ad raptum reuelacionem et extasim·
Dicunt igitur planetas sibi inuicem
adiungi ⁊ complecti correspondenter
ad celi signa secundum ordinem tri·
plicatum· Unde quia tantum sunt
sex planete extra iouem ideo tantum
cum sex planetis Jupiter coniungit
⁊ correspondenter ad istas sex coniū·
ctiones dicunt in mūdo debere esse vi.
T hominum sectas principales Unde qn̄

iupiter coniungebatur saturno in eis
usdem signi gradu eodem et minuto·
significabat sectaz iminere que libris
diuinis ⁊ cerimonijs vite intēderet et
scripturis Unde et pziti predicti aucto
res dicunt sectam moysaicam ceteris
antiquiorem in illa coniunctione pri·
mitus incepisse· Quando autem
Jupiter complectebatur marti tunc
dicunt ipsum significare super sectaz
caldeorum que docet adorare ignez cu
ius nature est ipse mars cum effe·
ctu actuali et proprietate naturali·
Quando vero complectebatur soli tūc
prenosticant sectam egipciacam que
docet colere miliciam celi cuius prin·
ceps est ipse sol Quando vero coniun
gebatur veneri significabat sectam i
cipere saracenorum que est tota vo·
luptuosa ⁊ venerea que licet in vsu ho
minum prius fuit machometus tamē
post dc·annos xpristi redegit in scrip
tis alkozani Quando vero Jupiter cū
mercurio coniungebatur tunc incipie
bat lex mercurialis· Mercurius eīm
vt docent habet respectum ad diuini·
tatem ⁊ oracula prophetarum ⁊ fidē i
credulitatem et oracionem et ecciam i
cepit lex euangelica xpristianorum et
sicut motus mercurialis diffilicior est
ad inueniendum propter multiplices
viarum suarum secretas intricaciones
Pari modo secta xpristianorum diffi·
cilior est ad credendum. Quia fides
super racionem ⁊ intellectum huma·
num multiplicat ⁊ indicat impenetra
biles conclusiones Nam inscrutabi·
lis motus mercurij signat sup legem
difficiles articulos ⁊ occultas atqz in
cognitas ueritates cuiusmodi ē lex secta

xp̄ianoꝝ. Cū vero iupiter cōiūgebᵗᵘʳ
lune tūc p̄nosticabit venire sectā vlti
mam que erit lex lune qꝛ circulus lu
ne est vltimus ⁊ iō illa secta in breui
erit corrupta qꝛ violabit om̄es alias
leges Non tñ diu durabit hec lex sed
cito mutabitur ⁊ suspendet legeȝ mer
curialem quo ad tp̄us Et estimant
om̄s astronomi catholici tā antiqui q̄ȝ
moderni q hec lex lune est secta ante
xp̄i que vltimo fine mundi adueniet.
et corrūpet legem corrupciōnis infor
mans mendacia p artē magicam vñ si
cut a prima mundi etate docuerūt iu
dei caldei ⁊ babilonia vt pȝ in albu. li.
vi dcā. i. lex mercurialis signat pphe
tā nasciturū de virgine qꝛ mercuri⁹
in virgine maximā hȝ potestatem qꝛ i
ea creatus fuit et non solū sic in gene
rali p successiones reuolucionū orbiū ⁊
applicaciones astrorū inuestigantur
principia ⁊ duraciones scȝ sectaꝝ pre
dictarū scd in pticulari p cōiūctiones
spēales ⁊ singulares vñ et tp̄us se
cte mercurialis demonstratiue inueni
tur et limitatur tūc venisse qñ duo p̄i
ma et alciora celi indiuidua scȝ satur
nus et iupiter cōiūgebantur Si igit
virginis ascendente determināt igit
om̄es astronomi tres eorū esse cōiun
ctiones magnā maiorē ⁊ maximā dif
ferentes inter se et succedentes post
certos annorū circulorū reuoluciones
et applicaciones sicut planissime descri
bitur in libro de. q̄stiōnibꝰ gentiliū ca
pi. iiij. vbi supra ⁊ p̄m istam viā asse
rit ouidius vbi supra q maxima cōiū
ctio saturni ⁊ iouis cōueniente mercu
rio euenit anno imperij augusti octa
uiani xxiiij. ppter q omnes astrono
mi senserunt ⁊ dixerunt q virtus huius
constellationis erat super sectā mer
curialem cōiungens sibi sectam satur
ninam ⁊ illam pficiens per mercuri
alem idest moysaicam p euangelicam
sectam ⁊ legem debere cōiungi pfici
et in vnum duci tunc enim ⁊ nūquā
prius cōiuncti sunt saturnus ⁊ mer
curius cum ioue et cū hoc ascendente
sexto celi signo scȝ virgine que est do
mus mercurij cuius naturalis signi
ficacio erat q de virgine nasceretur pro
pheta vi. āno a xxiiij. s. xxx. anno octa
uiani imperatoris Si enim quis reuol
uere velit motum iouis ⁊ saturni ab
hoc tempore ad tempus illud inueni
at per tabulas octauiani manifeste il
los fuisse coniunctos per medios cur
sus suos ante xpristi natiuitatem per
sex annos ⁊ quinqȝ dies et xv. horas
⁊ medius cursus vtriusqȝ erat tunc
in ariete decem gradib⁹ et quinqȝ mi
nutis lix. secundis ⁊ xxvij. tercijs et
tunc prima facies signi virginis ascē
debat in qua est ymago puerum pien
tis. Vnde ⁊ de illa cōiūctione scribit
sic ouidius vbi s̄. metro. xxiiij. vna q̄
dē talis felicis tpe nup cesaris augu
sti fuit anno bis duodeno a regno no
uitate sui q̄ signauit post annū sextuȝ
nasci debere pphetam. Absqȝ maris
coitu de virgine cuius habet. Tē
pus sibi plus mercurij vis multipli
catur. Cuius erit dantis cōplexio
prima futuri. Dextre nā insig̃ de si
gnis s̄. nominatur mercurius Dicat
in signo virginis illic. Est eius do
mus exaltacio triplicitasqȝ
Per totum signum necnon et ter
minus eius.

In primis septe gradibus dictiqz p
phete Tipus habetur quãuis sub
enigmate nãqz. Hijs in ymaginis
bus que describũtur ab indis. Et
caldeorum sapientibus ac babilonis.
Dicitur ex veterum scriptis astende
re prima. Virginis in facie prolixi
virgo capilli. Munda quidem mag
niqz animi magniqz decoris. Se
det sede strata puerumqz nutrit pue
ro ius. Ad comodum dans. puerũ
ihesum vocat ipsum. Gens quedaz
sedet & vbi ibi sedem super ipsam.
Hac scripsit prior ille noe propheta
venerandus. Et primogenitus sem
filius eius. Hec autem celi pars
ascendebat in hora. Qua cum satur
no Jouis est con ũctio facta. Idem
infra metro xxxv. subdit. Felix tui
plena cõiũctio tanta pateret. Forte
non est hominem fas ipsum dicere pu
rum Et metro xxxvi. Nam super
hoc puero sunt eiũ multa locuti Qui
dam qui vitam ducebant spũalem.
Videntes per sompno potiusqz aliaqz.
Sic intellectus intendebatur eorum.
In tantum qp eis prenosse futura da
batur. Tales dixerunt qp sic de vir
gine nasci. Debebat vnus homo si
mul & deus & qp. Naturamqz dei
sic sic hominis habiturus. Sed via
possibilis non est hec clausa videtur.
Porta lucis oculis qr non intelligo
plane Et subdit infra metro xliij
Xpristus procedet de quadam virgi
ne p quam. In mundum veniet no
bis salutis emenda. Hanc media
tricem dabit humano generi rex.
Largitor venie nostreqz salutis ama
tor. Et postea de maria subdit sic

metro. xliiij. O virgo felix o vĩgo
significata. Per stellas vbi spica ni
tet quis det michi tũ Viuere qp po
ssim fore laudum prece tuarum.
Facta nisi tu perfecta fores non eli
geret te. Hic deus omnipotens vt
carnem sumeret ex te. Viueretqz si
bi nisi digna fores etiam tu. Fas
etenim non est qp postqz pacis carnis
Vna tue fieret cum deitate leuata.
Reliquies alibi locet ne causa moriat
Et metro xlv. i. vltimo tercij libri d
vetula sic concludit. Illic esto tui
mei meos optima virgo. Illic cũ
fueris pro nobis tracta tractendis.
Hec ouidius. Patet igitur p xxxviij
auctorum originalia ex quibus colli
guntur xcvi. distincta miracula que
quasi tot munuscula quinqz genera
creaturarum transmiserunt ad predi
ctam festiuitatem nupciarum que fu
it xpristi natiuitas in qua connectun
tur preconium gratiarum matris ac
virginis & coniugium nupciarum dei
& hominis Docet venerabilis An
super Johan. & est super illud Joh.
primo. In mundo erat et mundus
per ipsum factus est & mundus eum
non cognouit qp totius creature quas
plita est diuisio Aut enim est intelle
ctualis creatura vt angelus aut raci
onalis vt homo aut sensibilis vt ani
mus aut vegitabilis vt herba aut tan
tum corporea vt ignis aer aqua et te
ra. Per hanc igitur vniuersitatis
diuisionem Patet qp omnia omni
um creaturarum genera multipli
citer sua miracula quasi tot mune
ra memorabilia ad nupcias dei & ho
minis matris et virginis quasi in

bula transmiserunt Primo igitur ex
parte intellectualis creature colligi-
tur preconizabile testimonium marie
virginis ex demoniorum silencio ac sue
desolacionis tristissima proclamacione
xpi que venturi regis oim planissima
ptestacione atqz ex angelorū cantico
.i. divine incarnacionis ānūciacione ce
lorūqz beatissiā Jubilacione ex celestis
pueri in stella ac ignite crucis in pue-
ro oculari demonstracione atqz ex ce
ali magorū de puero ac prima infor̄ma
cione Scdo ex pte creature rōnalis ac
primo ex pte virorū qz ex vaticinijs
virgilij sibille et ovidij atqz ex pace
et descripcione orbis universi ex triū
magorū ad xpm puulū longinqua pe
grinacione atqz ex occursu pastorum
ac eorū laudifluo veneracione et ex pu
ellari leonis pturicione ac ex trium cele
stiū octaviano manifestacione ex infā
tis semestris .i. vi. mensiū enigmatis
ca ꝓlocucōe atqz ex infantis terqui
mensis de sub sulco arātis exilientis
mirifica collocacione. Scdo ex pte
K mortuorū ex xxx. miliū hoim deū ne-
ganciū subitanea occisione atqz ex li-
bri lignei in lapide cavo invencione
cū triplicis mūdi descripcione ex pro
phetica ꝯfessione sepulti cadaveris i la
mina aurea atqz ex triformi ꝯfessio-
ne fidei platonis in tūba ꝓpria Ter
cio ex pte creature sensibilis qz ex fu
ga domesticorū aialiū et canū ululaci
one atqz ex bovis et azini abstinencia
cū eorū obsequiosa veneracione ex bo-
vis triplici allocucione ac ex serpentis
de altari effugacione ex femine ꝑfulgi
de in egipto stupenda apparicione ac ex
piscis in fonte candido ānuali reptūra
cione. Quarto ex pte creature vege
tabilis qz ex unica ac hiemali querc9
fructificacione ac ex balsami de vinea
florida distillacione Quinto ex pte
creature tm̄ corporee ac pmo ex pte tm̄
terrestriū ac sublunariū qz ex flamme
de terra ad celū extensione et ex cruo
ris de calidis panibus emanacione et
ex lactis p modū pluvie totali inun
dacione ac ex ymaginis apollinis capi
tis trūcacione sive abscisione atqz ei9
dem capitis in terra defixione ex algo
re austri sub solis ardore fervescētis
ac ex tremore pelagi in aquilone ap-
plaudentis ex ignis tripudio in spera
propria ac ex nois iulij cesaris incen-
dio in columpna marmorea ex hoc q
aer clarescebat ac ex hoc q noctis me
dium diescebat ac ex hoc q ydola et si
mulacra corruerunt ac ex hoc q faces
rosee polum arcticum ornaverunt ex
nove comete amabili radiacione ac ex
templi pacis inopinabili prostracione
ex duplicis globi tam ignei q aurei
mirabili revolucione ac ex draconis t
ribilis ignei fulguracione. Secū-
do ex parte celestium et supralunari-
um quia ex corpore lunari gemino cir
culo aureo scilicet et purpureo coro-
nato ac ex corpe lunari triangulo ig-
neo mensurato et ex visibili celi sciss
ione et ex mirabili solis minoracione.
et ex lune per mensem eclipsacione.
et ex aere celi ore dei demonstracione
ex virginis in sole demonstracione ac
sublimacione et ex virginis super al-
tare celi in thronizacione ex aureo lu-
ne spē in ipso celi medio iride circula
ta ac ex virginis ymagine in vi. celi si
gno mirifice fabricata ex eclipsis solis L

hi meridie eradunaciõne ⁊ ex corporis
solis sub yride coronacione ex p̄conio
zplis nascentis de v irgine maternali
et ex tripudio solis orientis a cardine
mundiali ex claritate sperarꝫ celi origi
naliter renouata ⁊ ex lūinositate vniū
si vniūsaliter copiata ex astrorꝫ ⁊ ors
biū ↄcursu mirifico virgineiqꝫ ptus
ↄnolacio atqꝫ ex sonitu celi armonico
⁊ ex eius motu oim mutatiuo Patet
igitur ex inductione q̄ oia genera cre
aturarꝫ sua miracula quasi tot mune
ra transmiserūt ad hanc festiuitatem
nupciarꝫ quā sic deplangit ihere. p hoc
lamentū Obliuioni tradidit dn̄s in
spon festiuitatē et sabbatū. q. d. illud
amos viij. In die illa occidet sol i me
ridie et tenebrescere faciā terrā i die
luminis ⁊ ↄuertā festiuitates vrās i
luctū et cantica vestra i planctū. quot
eī̄ maria habuit allectia letitie i filij
ↄceptione ⁊ parturicione tot econtra
vt videtur habuit motiua tristicie in
sui dilecti passione Vn̄ Ambro. de in
carnacione Enerra michi si potes gau
diū ineffabile virginis parientis ⁊ deū
inter brachia sensibiliter ↄuoluentis
Si eī̄ cū ↄcepit hoc canticū gaudij
ediderat magnificat aia mea dn̄m.
Quantū magis vt credendū est post-
quā dilectū et desideratū cunctis secu
lis pepererat ⁊ oculis maternis xpriuz
filiū hoiem deū prospexerat ipsam. ex
quodā iubilo spūs felici filio frequen
cius sic cecinisse Magnificat aia mea
dn̄m et exultauit spūs meus in deo sa
lutari meo Sed numera michi si va
les quot tūc huius virginis suspiria
quot huius matris lamenta eius pe-
ctori insonuerant cū ipm oim crea

torē filiū quē virgo ↄgenuerat. quasi
vltimū oim in medio oim plenū dolori
bus viderat ↄsummari atqꝫ in gyro
oēs creaturas vt scelerosum suis si
gnis detestari Item potius ipi vt do
mino ↄpati vt quē cū mundū intraue
rat ↄuenerant venerari O q̄ dissimi
lia sunt comete chorusacio ⁊ solis ob
scuracio arrisus puuli colludentis et
gemitus dilecti morientis Iubilacio
angelorū ↄcatenanciū ⁊ exprobracio iu
deorū crucifigencium vniuersi confede
racio et vniuersi ↄturbacio Hec ille
Habendo igitur respectum ad glorio
sam xp̄i natiuitatē ⁊ eius passionis a
cerbitatem Iheremias dicit de maria
Obliuioni tradidit dn̄s ⁊c. q. d. vio
lencia doloris et vehemencia meroris
in filij passione non permiserunt lā
guentem matrem memorari p̄conia ho
noris ⁊ fluenta dulcoris in eius incar
nacione ymmo passiones parturientis
quas virgo euaserat in ptu in plāctu
filij morientis infelix mater eas cum
vsura psoluebat Vnde ⁊ Iheremias
ad festiuitatem adiungit sabbatū per
illud intelligitur naturalis requies.
qua nouem mensibus fouebatur pia
proles infra vterum virgineum sed
hanc requiem obliuioni dominus tra
didit cum in crucifixo filio requiem
quesiuit mestissima mater sed non in
uenit Hec ymaginacio confirmatur
a bern̄. et alexandro Dicunt eī̄ bern̄.
⁊ Allexander hales in minori maria
li ca. xxxij. q in lateris xpristi lancea
cione aia filij in corpe suo nō erat. sꝫ
aia matris nubi erat q sm Carno.
de musica amoris Aia potius habitat
vbi amat q̄ vbi aiat. ⁊ sm physicum

Allexander sup mulierē fortē quis i
ueniet xp̄c corpe ꝙ maria mater ītē
crucifigitur et quot et quibus vulne
ribus filius in carne tot virgo mater
in corde affligitur igitur ex hijs tri-
bus pz ꝙ in defuncto filij corpe erat a
nima matris sue ꝙ ibi in oībus mem
bris filij quesiuit requiem sed nullu
bi inuenit nisi afflictionē ꝙ mortē Vn̄
et sibi alludi potuit illud Job xxx.
Efferbuerūt absqz vlla requie p̄ue-
nerūt me dies afflictionis ꝙ merens
incedebam Cū igitur q̄ precesserūt i
natiuitate p̄conia leticie iā in mortis
filij acerbitate transierūt in acerbita
tē ꝙ tormenta tristicie ꝙ eā cū celi-
ca ples nup in pyssima pente; clxvi.
diebus deliciose requieuit et nūc econ
tra penis in ꝓle nullā requiē inuenit
sup crucis triangulum igitur euidētis
sime ꝯcluditur hoc lugubre ihere. la-
mentū ꝙ obliuioni tradidit dn̄s i sy-
on festiuitatē ꝙ sabbatū sicut infra se
quitur treno. iij. Repulsa est a pace
aīa mea oblitus sum bonorū ꝙ sic se-
cūda ihere. ꝯclusio verificatur ꝙ ma
ter xp̄i maria virgo prius in filij sui
ꝓcreacione erat singulariter gloriosa.
et postea in eiusdem passione effecta
fuerat vniuersaliter dolorosa.

Capitulum. Cvij.

Et tradidit

dn̄s opprobrio in indignacione furo-
ris sui regē ꝙ sacerdotē Iste versicu-
lus ꝓprie dicitur textus tragedicus
sunt eñi quasi duo carmina contraria
tragedica et comedia et penultima cor
rūpitur in vtraqz s̄m allex. sup bibli
am pertractū eusdiam ꝯmuniter dici-
mus tragedicā. Est igitur ꝯmedia
tale carmē cuius sm̄a hystorialis inci
pit ab infortunio et desinit in p̄conio
Tragedia vero est tale carmen cuius
sm̄a hystorialis incipit ab aliquo pre
conio ꝙ desinit in infortunio sicut est
hic in ꝓposito in subiecto uersiculo nam
ihere. ꝓphā i hoc lugubri lamento tra
didit dn̄s opprobrio ꝛc. duo facit a p
posito nā primo depingit xp̄m vt sin-
gulariter sublimatū ꝙ vulgariter pre
conizatū cū ip̄m supponit verū regem
iudeorū et summum sacerdotem contz
scd̄o deplangit xp̄m vt psonaliter vi-
lificatū ꝙ penaliter anxiatū cū ipsum
ꝓ salute generis humani tradidit de-
us pater in penā patibuli sub oppro-
brio et indignacione furoris sui Est
igitur iste textus ꝓprie tragedic⁹ cū
xp̄m prius p̄conizat et xp̄m posterius
quasi ignobilē infortuniat Sub hoc ꝯ
tertio uersiculo huius lrē vau signatur
tercia ihere. ꝯclusio. scilicz ꝙ lugubris
gregis ꝯsolacio ꝙ vmbratice legis cō
summacio in xp̄o conuenerūt atqz reg
num eorum redemptiuum ꝙ sacerdoci
um suppliciorum sedatiū ad xp̄istuz
ꝯfluxerūt Vnde circa hanc ꝯclusionē
ihere. supponit primo xp̄m fuisse re
gem ꝙ pontificem et hoc per omnē co
lorem canonicum et ciuicum p quē ali
quis sublimatur ad regnum vel sacer
docium Vnde primo circa primū notā
dum est ꝙ interdum hoies transeunt
in regnum vel īpium ex libera homi-
num electione aliqn̄ ex hereditaria pa
trimonij successione aliqn̄ ex victorie
precomio aliqn̄ ex fortune fucamento
Aliqn̄ ex spontanea dacōne aliqn̄ ex
celica ordinacione aliqn̄ ex originale na

titulis g aliquis ex regimine morali Pri
mo fiunt reges ex libera populi electi
one sicut specificat ille gyraldus cam
bren. de mirabilibus hibernie d. iij.
ca. iij. g etiam crisos. secunda edicione i
imperfecta omelia xvi. ubi duos dnos di
cunt esse deum g dyabolum g vulgus
esse genus humanu vel cor humanum
quoru sibi in dominiu more multarum
regionu cor nostru g consensum libe
ru eligit deu vel dyabolu Pari titulo
xpc rex verus esse comprobatur. qr sic
cut ptz Jo. vi. cu cognovisset xpus
q venturi esset populi ut raperent eu et
facerent eum regem fugit i montem
ipse solus sup quo dicit orig. Qr sal
vator infirmos sanaverat g firmave
rat qr famelicos et paupes ex modi
co paverat et refecerat qr inscios et i
dociles informaverat g docuerat ideo
turbe multe concordi clamore ipm i re
gem elegerunt relictoqz cesare cu py
lato ut xpm supra regnum statuerent
coniter disponebant Hec ille. Unde in
signu qr xpc voluntarie sprevit ea cir
ca que reges ceteri solicitantur cu ta
men potuit fecisse licite que reges a
gunt illicite ideo subdit orig. ubi pri
us Discat hic insaciabilis humana p
sumpcio non illicite ad dignitates as
pirare Ecce enim quem decuit g qui
licite potuit dnari g regibus impera
re ut mundi gloria reprobanda ostenderet
regnu mundi et omem ornatu seculi
contempnens noluit ministrari sed hu
milibz ministrare novus rex nova lex
nova fiunt omia que enim ceteri reges
appetunt contempnit elegit quoqz que co
C tempnunt Hec ille. Sed hoc quo fie
bat concedimus specificat aug. de ve

ra religione Reges mundi g satellites
voluptatu divicias populi preciose ap
petebant Sed xpc econtra esse paup vo
luit Honoribz g imperijs inhiebant sed
xpc econtra rex fieri noluit. carnales
filios maximu bonu putabant. Sed
xpus contra coniugiu cum prole contep
nens complexit castitate Contumeli
as superbissime evitabant. sed econtra
xpc omne genus contumeliaru pariter
toleravit. Ipsi enim iniurias intollera
biles arbitrantur Sed que maior in
iuria qm iustu innocente ab iniustis co
dempnari. Dolores corpis exsecraban
tur sed xpc econtra flagellatus g cru
cifixus est. mori metuebant Sed xpc
econtra morte intricatus est Ignomi
niosum genus mortis crucem sinebant
sed xpc econtra in sublimi cruce sus
pensus est. Omiaqz habere cupientes
non recte vivebamus carendo xpc vi
lia fecit. omia que vitare cupientes a
studio devebamus sustinendo deiecit.
non enim ullu peccm fieri pt nisi du pe
tuntur ea que ipse contempsit aut fugiun
tur ea que ipse sustinuit. tota. namqz
eius vita in terris disciplina morum
fuit Hec ille. Secundo fiunt re
ges ex hereditaria filij successione si
cut consuetum est in anglia g sicut sa
lomon successit patri suo regi david g
postea roboam salomoni propter piacula
hinc inde consuencia electio regu tran
sijt in successione filiorum Pari titulo
xpc erat rex scz non solu ex populi e
lectione sed g p patriu successionem si
cut supra pz ca. lij. sup illud treiedi
cu De excelso misit igne in ossibus g
hic eadem conclusio relucet ex ihero. in
testimonijs xij. patriarcharum scz in

testimonijs Joseph et levi dang gad Similiter eiusdem sententiae e beda i exposicione .li.iij. ca.ix. vbi ptractat illud Zach.ix. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinam et pullum filium subiugalis. Prudens lector diligēt discute xpi genealogiaz sm lucamq matheū et ad ipm deuenies ex descursu tpm illuz ex carnali carnu esse scīn in quo Juxta dan. vaticiniū conodantur regnū q sacerdociū iudeorū. Matheus em stilum ducit ab abraham ad Joseph filium mathan p regum successionē Lucas vero stilū ducit p sacerdotū pcessionem a ioseph p mathan filiū dauid ad abraham et ab adam in deum dirigit xpm a quo exiuit ipse xpc de9 filius a deo patre sed hunc eundem patribus promissuz et per pphās pnunciatū quem magi piti q reges gentiles in stabulo querunt nascentē dicentes vbi est rex iudeorū Math. ij. et quē voces infantiles regē esse asserunt adhuc asino residentē clamantes osanna filio dauid. benedictus rex qui venit in noie dn̄i. pax i celo q gloria in excelsis Math. xxi. q luce xix. ipm hijs oībz nō obstātibz iudei insensibiles negāt q cōdēpnāt ac blasphemāt. Sed ipm in patibulo regem redimentē vasfcrantes et exprobrātes si rex israhel est descendat nūc de cruce vt videam9 q credam9 ei Marc. xv. Signū querūt signa vero q tūc antea et post plurima viderūt q tū suis signis oclamātibus insensibiles iudei expbi increduli permāserūt. Hec ille. Tercio fiūt reges p victorie triūphum sicut Allexander potitus est mūdi monarchiā et sic eaā surripuerūt quatuor machine mundi imperiū scz imperiū babilonioz quod tandē trāsijt ad syz imperiū psarum et medoz qd transijt ad Allexandrū imperiū grecoz qd tercio transijt ad romulū q imperiū romanū qd iā transijt vt videtur ad dn̄m papaz xpisti vicariū vnde impator subē ecclesie vt pz in cañ. di. x. p totū et di. lxiij. Valentinian9 Pari modo xpus impator esse opbatur. Dicit em Ambro. de milicia xpiana totū regnū humani generis tyranno infernoz subiectū erat q eius principibus attritum peccatis dico varijs et eoz spiritibz psidentibz vulneratū nullus erat qui eruerz oui cullam monstroz dentibz laceratam: quia in Job legimus de eoz crudelissimo impatore nō est ptās sup terram que ei opetur. Sed veritas de terra orta est et iusticia de celo pspexit que armis nature humane se induit in habitu hominis inuentus est vt homo et qd nō potuit filius adam potuit filius dei qui q se fecit filium hominis de virgine factus homo qui est equalis deo patri vnigenitus dei filius q hostes humani generis deuicit immensus deus et humilis homo ppter qd victoz more dedit illi deus pater nomen qd est sup oīe nomen vt in nomine ihesu omne genu flectatur celestiū terrestriū et infernorum q omnis lingua confiteatur q ipse in cuius fimbria scriptum est rex regū et dominus dominancium Hec ille.

Hec ymaginacio pulchre p hystoriam figuratur. Tradit em Justinus libro secundo q bellum erat inter athenenses et dorenses. dorenses in

240

ro et athenenses pro euentu prelij o-
racula consuluerunt apollinis vbi & re-
sponsum acceperunt dorenses se victores re-
dire de bello si rex athenensium non ca-
deret in bello. Eodem quoqz tpe co-
drus rex athenensium erat. Cū aut̄
ventū esset in preliū codri salus custo-
dia p dorenses an̄ oia militibus preci-
pitur. Codrus vero audito responso
apollinis pmutato regali habitu sar-
menta pannosū collo gerens hostium
castra ante aciem belli inermis ingre-
ditur & sic primus in p̄lio primo an-
te congressum p̄lij falce occiditur. Cog-
nito vero regis corpe dorenses stati
sine conflictu a prelio descendentes.
ab hostibus superantur atqz ita athen̄-
ses virtute ducis pro salute prime se
morti offerentis ab hostibus liberant̄.
post id codrum nemo athenis regna-
uit qd memorie nois eius tributum
est an̄ quē mille leges erant sed libi-
do regum pro legibus habebatur. hec

F ille. Pari mō inter demones & hoies
mortale p̄liū p̄ualuit & ab inicō mūdi
extitit aggrauatum sed per scripturā
diuine sapiencie cēsum hoc diffinitū ē
tam diu demones ctra hoies p̄ualere
quousqz eorum rex in p̄lio moreretur.
Venit igitur codrus xp̄c scz dei filiꝰ
& habitū regalem pro habitu nostre
nature iposita igitur sarcina nostre
infirmitatis quasi princeps inclitus
suo populo condolens secreciis cmuta-
uit & sic vt victus vinceret inermis
ctra mortem ad prelium festina-
uit Et hoc est q̄ scribitur iij. Regū
xxij. Rex israhel mutauit habitū suū
et ingressus est bellum Decreuit enī
ab inicio suo cpassus populo illud qd

scribitur ij. pal. xviij. Mutabo habitū
& sic ad pugnā vadam Et hoc totum
factū est qn̄ codrus egreditur ciuita-
tem phōrum dei scz filius societatem
angelorum et sm q̄ dictum est verbū
caro factum ē Secūdo sicut scribitur

G ad philippen̄. humiliauit semetipm̄ for-
mam serui accipiens in similitudinem
hoim factus & habitu inuentus vt ho-
mo Inermis igitur humiliū venit
xp̄c ad prelium & ideo demones illum
occidunt quasi incognitum ipm̄ putā-
tes pctōrem non redemptorem scribi-
tur enī. i. cor. ij. Si cognouissent nū-
q̄ dn̄m glorie crucifixissent Cognita
igitur codri idest xp̄i corpe victi rece-
dunt demones et victores fiunt homi-
nes in eternum. Et sic virtute ducis
nostri qui morti se sponte obtulit iu-
gum demonum abiectum est et liber-
tas gracie ad hoies rediit xp̄c igitur
est verus codrus postq̄ non regnat a-
lius qz regni eius non erit finis Et
ante quem nulla erat lex perfecta. sz
libido pro libito Sicut scribit Gal.
iij. Conclusit scriptura oia sub pctō.
Patet igitur virtute istius hystorie
q̄ xp̄c est verus rex ex titulo victorie
Sed vt hec conclusio planius pateat
sm wilhelmum li. iiij. c. xxxix. & cō-
ches in explanacione boecij de cōsolacio-
ne phie li. iiij. metro. vij. Hercules
fuit rex grecie solus inuictus inter gy-
gantes qui omnes vicit & a nemine
vincebatur Et sm bedam erat phūs
& verbo & facto prudentissimus in peri-
culis premunendis clementissimꝰ mi-
seris erudiendis qui propter monstra
que deuicerat et terribilia que cuncte-
rat et ardua opera que compleuerat

Dy

et in humana p̄lia que supauerat ip-
sum poemata c̄rtificabant vn̄ et solius
herculis monstruosis victorijs allex.
inuidebat qꝛ ꝯ si allexander herculē
excellebat i latitudine impiali terrꝝ
tn̄ ad eum non puenit in fortitudine
ꝑsonali Igitur s̄m Valeriū ad Ru-
phinū de vxore non ducenda et s̄m be-
dam venerū et ꝯches vbi supra xij. ar
dua herculis oꝑa sunt hec que sequū
tur Erāt regi adulanti tres filie pul
cherrime quibus dederat ortum in
quo erat arbor poma portans aurea.
quā draco puigil custodiuit. Solus
igitur hercules draconem hunc inua
sit ꝯ occidit pomaqꝫ rapuit et ortum
ꝓmeruit ꝯ illesus euasit. Et sicut
tradit iustinꝰ li. ij. hercules sp porta
uit arma regine amazonū ꝓpter eiꝰ
virtutē simul ꝯ speciositatē et bellan-
di strennuitatē Sicut tradit beda de
ꝑma. m. li. iij. ca. v. Amazones erāt
femine bellatrices terrā goth ꝯ inui
cem sine viris olim inhabitantes Et
dicuntur amazones ab a qd̄ est sine
et zamon qd̄ est māma quasi sine mā
mis Dexteram em̄ māmam ꝑ inusti
ones ānullabant ne eas impediret in
sagittando et similiter sinistrā ne cli-
peus ipediretur in bellando Iste igi
tur hercules rex grecie est xp̄c rex to
cius creature qui solus a natura ha-
buit clemēciā miserendi miseris sapiē
ciā preueniendi ꝑiculis ꝯ oīpotenciam
resistendi vniuersis. et ideo solus in-
ter oēs oia vicit inuictus scꝫ teterriā
monstra pctōrum ꝯ terribilia agmia
demonorum. Amazones igit̄ sunt
hoīes carentes mamis voluptatis vtē
tes armis virtuosis quorꝫ regina est

Maria cuius mētalis virginitas mi
litaris strennuitas fugant monstra
tartaria cuius ꝑsonalis speciositas est
ꝯ erat sine omni macula cuius singula
ris virtuositas omia rapuit solia cele
stia Sub armis igitur huius regine
virginis hercules armatus aggredit̄
draconē cū pomis aureis dū dei filiꝰ
hūanatus i vtero marie virginis ꝑ gy
gas nature gemine armis velatus v̄
ginei corporis ꝯtra omes hostes huma
ni generis ad pugnandum ꝓperat ad
modū pugilis ꝯ mundū ingredit̄ qua
si locum certaminis Rex adlas est de
us pater omipotens cuiꝰ ortꝰ est ra
cionalis anima cuius tres filie sunt
tres anime potencie cuius arbor cum
pomis aureis olim erat cor humanuꝫ
fructificans opa vite ꝑ graciam Sed
iam fructificat quasi poma pentapo-
lis scꝫ pulcherrima potencia sed sunt
poma mortis ꝑ superbiam. et hoc po-
mum aureum scꝫ supbiam adam qua
si arbor viua procreauit in padyso qñ
ꝯtra preceptum pomum prandebat d̄
ligno vetito sicut em̄ aurum in igne.
nec mole ꝯsumitur nec pondere minu
itur nec crepat cum funditur nec re
sonat cum tunditur Pari modo sup-
bus homo nec cor supbum in igne tēp
tacionis crepat per ꝯpunctionem et
ꝯtricionem nec resonat ꝑ ꝯfessionem
ꝯ oracionem nec mole illud peccatum
ꝯsumitur ꝑ aliquam informacionem
ꝯ ideo nec per meritū mortis xp̄i pon
dere pctm̄ illud minuitur quo ad pe-
ne dampnacionē sed sicut lucifer q̄si
aurum i natura erat gloriosus et tn̄
per pctm̄ factꝰ ē ponderosus q̄si au
rum ita vt in profundum inferni labo

tebitur sic necesse est talibz euenire.
Hoc igitur pomum aureū vel de au-
ratū cor. s. p supbiam obstinatum ne
ab aliquo instinctu bono rapiatur con
tinue conseruat ille puigil draco ifer-
nalis de quo scribitur apoc. xij. Ecce
draco magnus & ruphus hñs capita
vij & cornua x. & in capitibus vij. dy
ademata ipe scz dyabol9 qui per sep-
tem vicia capitalia nunc in mūdo sub
limata impugnat decem decalogi pcep
ta quasi decem scuta nostre milicie p
h teptaciones transformata Sed hunc
draconem in orto humane aie decubā
tem xpc verissimus hercules animo-
se aggreditur & sic draco cum lancea
humilitatis deuincitur et perfoditur.
cuius figura precessit in Michaele.
qui interpretatur dñator de quo scri
bitur Apoc. xij. Michael & angeli
eius preliabantur cum dracone idest
xpc & sancti eius et draco pugnabat
et angeli eius & non pualuerunt ne-
qz locus eorum inuentus est ampli
us in celo idest in sanctorum collegio
Sed proiectus est draco ille magn9
serpens antiquus qui vocatur dyabo-
lus et sathanas qui seducit vniuer-
sum orbem proiect9 est in terram.
Et hec ymaginacio correspondem-
ter ad scripturam confirmatur per
hugonem sup dyonisiū de angelica ihe
rarchia. Ingressus est reuera ille
vilissim9 & dira condampnacionis lucifer
ortum diliciarum non modo padysum
sed aīam virtutū floribz venustatā et
ibi deo dedicatam ibi herbas vite cor-
rosit arbores gracie intoxicauit infe-
cit quicquid deus fecit & mundū pdi
dit vniuersum Sed egressus est fili-
us dei a facie patris i vehementi ipe-
tu spūs sancti et in secreto virginis
thalamo carnis mortalis nature se ve
stiuit ac sic draconem illum supbum
& terribilem aggreditur quasi filius
adam serpentem quoqz et hostem an-
tiquū lancea psodit humilitatis & eie
cit in infernum Mundum insup ab ī
malo liberauit et ortum suum ab omī
spurcicia expurgauit et melius qz pri
us renouauit Hec ille. Igitur ex
prima victoria herculis xpc sortit9 ē
titulum fortis pugilis et ex applica-
cione predicte hystorie xpūs pbat rex
titulo victorie. Capitulū. Cviij.

radidit do
minus oppro
brio indigna

cione furoris sui regem & sacerdotem
Ită secundo figuratur xpc fuisse rex
titulo victorie et hoc ex scdo herculis
certamine Sicut igitur tradūt beda
de ymagine mundi li. iiij. ca. xxxiiij.
et boecius de consolacione phie li. iiij.
Metro. vij. & sic declarat ibidē cōmes
in cōmento. Cacus erat quoddam ai
mal monstruosum ignem ab ore euo-
mens habens caput hominis. dentes
leonis alas aquile & vngues draconis
et sup montem auentinū in quodam an
tro latitauit seu habitauit aialia per
gyrum regni pascencia rapiens & de
uorans. Inter que eciam duos bo-
ues herculis in predam furabatur et
versis vestigijs secum in foueam de-
trahebat vt per euersa vestigia furtū
secrecius celaretur. Sed post paucis

billis mugientibus factū aptū est Et
herculi nūciatum Hercules vero die
tercia equū ascendit & ad cauernam
in pede mōtis pperat equoq3 dimisso
pedester ad monstrum aiose subitrat
et post oflictum horribilem monstru3
pemit & boues reduxit hec est poema
Iste cacus est dyabolus & iste hercu
les ē & ipē xp̄e boues pascētes sunt p̄
mi parentes et antrū subterraneū ē re
gnum tartareū· Equus herculis est
patibulū crucis mons caā est ip̄m ce-
lū in quo est pastura vera hominū de
quo in p̄s· Quis ascendet in mō. dn̄·
aut quis sta. in lo. sancto eius. in hoc
monte olim habitauit primus ange-
lus qui nūc est dyabolus qui nūc est
cacus monstruosus h3 eīn p capite ho
minis rōnem p alis aquile subliman
di p̄sumpcionem Vn̄ ysa· xiiij. Quo
modo cecidisti de celis lucifer qui ma
ne oriebaris· Corruisti in terrā qui
vulnerabas gentes· Dixisti in corde
ascendam sup astra celi exaltabo soli
um meū & ero similis altissimo Ha-
bet caā p dentibus leonis obstinacio-
nem in malicia et h3 p vnguib3 & cau
da draconis ferocē tēptacionem cum
callida versucia Vn̄ et scribitur apoc·
xij· Draco trahebat cauda sua terciā
ptē stellarū celi et misit eos in terrā
Pars vna racionaliū creaturarū que
p rōnem pticipant de celestib3 est nu
merus bonorū angelorū Alia ps ē ho
minū electorū Et terciā ps ē nume-
rus demoniorū hanc terciā ptē creatu
rarū quasi luculencium stellarū secū
oberrantē lucifer detrahebat. Et hec
est qd ponit poema scz q aialia p gyr-
rum pascencia ad suam speluncam ra

piebat Vn̄ inter alia duas eciā boues
herculis secum ptraxit versis vestigi
is Isti due boues apti ad arandum·
sub iugo vsuali sunt adam et eua col-
locati in paradyso ad deum ocēplandum
sub p̄cepto naturali Dixit eīn Am- B
bro· de milicia xp̄iana q lex nature ē
iugum cuiuslibet rōnalis creature iu
gum suaue & onus leue qd est primū
p̄ceptū cuilibet inscriptū in mente scz
oīa in deo & citra deum diligere & ip̄m
deū sup oīa & ppter se diligere Vnde
deus ip̄e caritas est & sub hoc iugo ca-
ritatis primos parentes in paradyso copu
lauit Et sēm bern̄· de dispensacione &
p̄cepto In omni mādato excepto isto
potuit a deo fieri dispensacio sed q cre
atura non obligetur ad amorem vt se
cū creaturis ceteris et suum non di-
ligat creatorem non p̄t cadere in sum
mū bonū sed hos duos boues sic coiu-
gatos cacus versis vestigiis ad suum
traxit latibulum qn̄ illos sibi consen-
cientes in penam preuaricacionis fede
ris fracti furtiua tēptacionis attraxio
ne et diuine vindicte fulminacione ra
puit ad infernum Et hoc est q supe
rius describitur hoc monstrum igne3
euomere ab ore qr anhelitus igneus
huius monstri est inuidia dyaboli ·q
eīn erant eloquia demonis cum eua
prima matre nisi ignite scintille ardē
tis inuidie vidit eīn q illam gloriam
fuisset hō habiturus in natura fragi
lis adhuc et ignobilis quā pdidit ip̄e
angelus creatura preclara et nobilis
hoc preuidit et iō inuidit vn̄ et tēpta
uit et supauit & vnū seduxit & ambo
abduxit vn̄ de isto monstro scribit sa-
piencie· ij· Inuidia dyaboli mors in-

tinuit in oculis iterum. Imitantur
aūt illum qui sunt ex pte illius Ta-
les igitur ymitatores plane adaptat
illi monstro Petrus Rau. sermone.
clxxxviij. qui incipit ꝑ illud Job. v.
puulū occidit inuidia Fugiam⁹ fra-
tres horrendū monstrū qd summe dy
abulo simile est inuidū dico dyaboli fi
lium ⁊ summi boni inimicū Quid ei
sunt ei⁹ aspect⁹ in gloriosum ⁊ vir
tuosum nisi tede flāmifere quid eius
colloquia nisi scintille ignifere quid
eius consiliū nisi basilisci venenū ⁊ qd
ei⁹ opa nisi tyranni infernalis. tela
fulgurancia Nempe hoc monstrū con
sidera ⁊ anhelitū ei⁹ igneū inuenies.
Inuenies ignem venenosum in ocu-
lis ignem in naribꝫ ignem in maib⁹
ignem in auribꝫ ignem in pedibꝫ ig-
nem in opibꝫ ⁊ ignem in sermonibꝫ.
Dicit scribitur ignitū eloquiū eius
tot⁹ igne⁹ est ⁊ hic est ignis qui nū
ꝙ dicit sufficit Et iō hoc monstrū ig
neum illi igni addendū est vbi mate-
ria manet incōsumptibilis ⁊ ignis sp
C ꝯsumens est Hec ille. Sed ꝯūr ad
poema Ecce pauca iste voces de cau-
na tēptacionis cū suo fetu vniuerso i
ibi clauso cū stridore flebili ad aures
herculis in celo ꝑstrepebant mugitu
valido Dicit enī bern. sup cant. ſmo-
ne ij. Ardorem desiderij patrū suspi-
rancium xpi in carne pñciā frequentis-
sime cogitans medullitus ꝯpungor ⁊
ꝯfundor in memetipō atqꝫ pudet me
torpis ⁊ tēporis tēpm modernorum.
Jn pfecto erant ille querele ⁊ plene
murmure voces Manda remanda ex
pecta reexpecta modicū ibi modicum
Primo iuxta ysaie. vaticiniū angeli pa

cis amare flebunt sic suspirantes vti-
nam dirūperes celos et descenderes.
Reuera ne vniuersum genus huma-
nū xpo morā faciente desperacione pe
riret Ideo cū se ꝯtēpni suspicaretur
humana fragilitas ⁊ infirmā sueqꝫ
recōciliacionis cū deo de grā vocacōs re
ꝓmissa diffideret sicut quidem spiritu
certe erant de carnis assumpcōne sed
propter pusillanimes et incredulos
carnis pñciam exoptantes cū omi in-
stancia requirebant Jnde ille anxie ⁊
plene pietatis voces dolorose resona-
bant veni dñe et noli tardare. et da
mercedem dñe sustinentibꝫ te vt pro
phete tui fideles inueniantur. Hec
ille Auditis ꝗ hijs mugitibꝫ celestis
hercules tercio die equū ꝯscendit et
ad montis pedem ꝑuenit qꝛ non ante
legem nec sub legē sed tpe gracie qua
si iij. mundi die xp̄c ad declauū vteri
virginalis aduenit vel pocius diuinitas
cū anima carnem quasi equū diuini-
tatis seu eciā ipsa diuinitas cū huma
nitate crucem quasi equū penalitatis
ꝯscendit ⁊ ad montē caluarie ꝑuenit
atqꝫ sic corpusculo quasi equo ad ar
borem crucis religato aia cū diuinita
te quasi pugil pedestris specū infer-
ni subintrauit Cacū quoqꝫ monstru
osum pro vt voluit concalcauit ⁊ sic ex
cutis inde bobꝫ humani generis inui-
ctus hercules repatriauit Igitur ex
secunda victoria inuicti herculis xpi
stus monarcha noster sibi vendicat ti
tulum veri regis. Jn tercio suo
dantur prelia inuicti herculis ⁊ filij v
ginis Scribunt enī vbi supra Bocci-
us ochus et beda ꝙ solus hercules cē
tū cētauros qui greciam infestauerūt D

plerτunt ꝛ pdomuit deuicit ꝛ fugauit
Hoc est poema ſm bedā vbi ſupra et
ſm pſi· ethō·li·ij·ca·iiij·Centaur9
est monſtrū velociſſimū cuius ē vna
ps hō ꝛ altera ps equus ꝛ est hoc mō
ſtrum in ſaltu audaciſſimū et curſu ve
lociſſimum Concbes vero ſup boecium
explanat ſic hoc poema Irion gygas
primus in grecia centū equites coadu
nauit quibꝫ totā greciā terram hercu
lis infeſtauit Qui equites cū ab in
doctis viderentur ſup equos ex curſu
veloci et ipetu fero vnū aial reputa-
bantur ex hoie ꝛ ex equo eo ꝙ quali-
bet eques biformis beſtia videbatur·
ꝛ qꝛ videbantur ſimplicibꝫ quaſi mō
ſtra p auram volancia ꝛ erant centū i
numero ideo centauros illos noiabāt
Hec ille ꝛ ſimilit̄ lincolnieñ· vbi ille
Iſti centauri monſtra ſeu gentes fe
rociſſime equites ſcꝫ irionis coaduna
ti ſunt ineffabiles malicie ꝯtra terrā
herculis·i·ꝯtra xp̄i eccām ꝯglobate
Hij bene dicuntur centauri tū qꝛ ꝓ
pte humani ſunt quantū ad mediam
voluntatem et rōnem ꝛ ꝓ parte equi
ni ſunt quantū ad ſupbiam calidita
tē ꝛ obſtinacionem Dicit eciā Ierō·
in ꝯmenta·ſup Ioelem ꝛ tangitur i
gloſa pſ̄·xxxi·ſup illud· Nolite fieri
ſicut equus ꝛc· Equus naturaliter
ſupbꝫ ſtolidus et indomabilis de deſi
cili incedit erecta ceruice ꝛ eciā hoſtē
inuadit curſu ꝑpeti· Sic mal9 ſpūs
vehemencius hoi iſultat vt grauī9 fe
riat et erecto collo incedit ꝯtra deum
ne veritatē intelligat· Dr̄ eciā bene
centauri tū qꝛ aera inhabitant et per
aera volitant tū eciā qꝛ quelibet qui
qꝫ ſenſuum tā interiorū ꝙ̄ exteriorū

ad preuaricacionem decalogi excitant
decē enim decies ducta ꝓficiunt centū
Iſti igitur centauri quorum veloces
ſunt pedes ad effundendū ſanguinem
greciam·i·eccām inuadunt ac p tēpta
ciones varias infeſtant et inquietant
qꝛ añ aduentū xp̄i qui est verus her-
cules totū mundum poſſiderant ſicut
equites yrionis et omnem terram gre
cie ſubiugauerant Sed in armis re-
gine amazonū·i·carne virginis ma-
rie regine angelorū ꝛ hominū egreſſ9
est xp̄c verus hercules ꝛ fugauit irio
nem et ſuos equites ſicut figuratiue
ſcribitur ij·palip̄·xxvij· Ioathā pug
nabat ꝯtra regem filiorum amon ꝛ vi
cit illum Ioatham interpretatur per
fectus ꝛ est ſolus xp̄c Amon interp̄
tatur populus iniquus· ꝛ tales ſunt
reprobi ſpūs De quibus dicitur ini-
quitatem in excelſo locuti ſunt Vnde
de hac victoria habetur in canone· de
ꝯ·d·iiij· Sanctificatur aqua ꝙ demō-
nia non ſolum per virtutem ſed eciā
per nomen xpriſti expelluntur ꝛ dif
fugiunt Vnde et orig̃·in ꝯmenta·ſu-
per illud Zach·xiiij· Egredietur do-
minus et preliabitur aduerſus gen-
tes Dicit ſic dominus Eccle·v·Du-
as gentes odiuit anima mea ꝛ ſunt
homines ipenitentes ꝛ demones ſup-
bientes et contra illos preliabatur i
mundo verbo viuo et valido Sed con-
tra iſtos egrediebatur de patris ſolio
de matris vtero et de carnis corpuſcu
lo et non ſolum preliabatur ꝯtra eos
in patibulo ymmo in ipo inferno vt ñ
ſolum eos vinceret · ſed eciam in ſuo
caſtro eos contereret Et ſuos in
eis parentes vindicaret et terror no

minis eius super eos perpetue pma-
neret Nam iste sunt gentes quas d
relinquit dominus sicut scribitur Ju
dic. iij. Quocunqz igitur inuocatuz
fuerit nomen huius domini aut fide
signatum digitoqz descriptum super
verticem frontis. aut super codicem
pectoris qd quidem depictum fuit a
pylato in clipeo cruente crucis tociens
victi spus superbi confusi sunt & ter
riti vexillum victorie videre non valen
tes. nemo enim potuit dicere domine
ihesu in cordis dico dulcedine & spi-
ritu sancto & ibi digitus dei qui e spi
ritus vite & vbi concordant stilus et
animus. vbicunqz igitur inuocatum fue
rit nomen eius vexillum de cruce con
signatum: egredietur dominus et pre
liabitur contra gentes nomen suum
et vexillum omnipotens defensurus.
Hec ille. Igitur ex hijs apparet
q ex facio inuicti regis herculis certa
F mine xpristus figuratur fuisse rex
ex titulo victorie. Primo igit ad
predicta de exercitu huius ixionidis
infernalis xpristi ecclesiam quasi gre
ciam inuadentis & per suos satellites
effugentis dicit glosa. iudich. i. & misit
dyabolus pdiuersas puincias legatos mit
tit et turba malignorum spirituu ad se
ducendas gentes p totu orbe dispgit
Et ide glosa ibi super illud Tunc ex-
altatum est Dyabolus enim perdito-
rum sibi subiect multitudinem eleuat
hoc proprie ascribens virtuti & eo ma
gis ardescit ad multorum destructio
nem quo se cernit quibusdam preua-
lere. Secundo vero de vera victo-
ria nostri herculis regis et pugilis i
periculis ecclesiam quasi veram grecia

defendentis & ixionem cu suis cen-
tauris confringentis testatur glosa.
primo pala. xx. Notandum bellum
xpristi omni tempore huius vite con
tra visibiles & inuisibiles geritur in
membris suis et in ipso continue tri-
umphat Item glosa h. Regu. viij.
Xpristus de aereis potestatibus tri-
umphans frenum qd humano generi
imposuerat penitus confregit ita sci
licet q sicut cera liquescit a facie ig-
nis ita exercitus malignorum spiritu
um euanescit a facie huius pugilis p
potentis. Capitulum. C ix.

radidit do
minus oppro

briu &c. Quarto coaptantur prelia i
uicti herculis & filij virginis. Nam su
cut conscribunt vbi supra iocatus con
ches et beda In archadia regione in
silua nemea erat aper ferocissimus pel
le hispidus corpore maximus et cete
aureus quatuor dentes molares pe-
dalis longitudinis habens. fructus ca-
porum deuastans & omnes bestias di
lacerans ac etiam homines deuorans
q nullus ictus ledere potuit nec vl-
lus casus deludere Hoc monstrum i
monte hercules aggreditur et post di
uturnum conflictum aprum peremit ac
qz pellem eius pro spolio suis hume
ris in pallio coaptauit Hoc est pre-
ma. Moraliter hec regio archa-
dia est iste mundus & hec silua ne-
mea est populus vniuersus. Aper
iste monstruosus in hac silua vastis-
sima est mors inflicta pro peccato hu
mani generis inimicus de qua. i. cor.

xv· nouissima inimica destruet mors
De hoc apro scribitur poetice in allex
andreide Mortis ap ictus mauult q̄
cedere victus Hic igitur aper omēs
bestias et volucres pisces et homines
a mundi principio deuorauit sicut sic
scribitur voce querula de natura pro
peccato sic corrupta Exterminauit eam
ap de silua et singularis ferus depast9
est eam Et nota qualiter dyabol9 di
citur ap et singularis i glosa ps̄.lxxix
Habuit enim ab inicio aper iste qua
tuor dentes molares quibz quatuor
mundi climata lacrimose lacerauit·s.
violenciam ab extrinseco infirmitatē
ab intrinseco casum fortune et defe-
ctum nature per ista quatuor gene-
ra mortis aper hic inuasit quatuor e-
tates hominis scilicet etatem infanti-
lem puerilem et senilem Unde et cor-
respondenter ad quatuor etates vite
nostre sunt quatuor dies vel genera
mortis culpe sicut pulchre sic ponitur
in glosa Jo·vndecimo.super illud la-
zarus mortuus est Quatuor sunt di
es mortis anime Nascitur enim ho-
mo cum horribili peccato et hic est di
es primus postquam vero ad annos
pubertatis aduenerit et legem natu-
re que clamat qd̄ tibi non vis fieri
ne facias alteri percipiens preuarica-
tus fuerit tunc est dies secundus·
B Postea data est lex decalogi sed et ip
sa contempnitur et tunc est dies ter-
cius Ultimo declaratur tibi lex euan-
gelij et predicatur in xpristo vita ete-
na et mors gehenne sempiterna Sed
tamen et hec quasi publice contempnū
tur et ecce dies quartus Hec ibi·
Et secundum Bedam in exhortacio

nibus libro tercio· capitulo·quadra-
gesimonono· Mors est nature gra
cie gehenne et culpe Mors prima in-
terimit corpus solum Mors secunda
pertinet peccatum Mors tercia ducit
ad infernum Mors quarta omnino p
dit deum qui est vita eterna Et hec
est mors illa maledicta De qua scri
bitur Eccle· quadragesimoprimo·
Si mortui fueritis in maledictione
erit pars vestra. Amaritudo autem
huius mortis ex vi. circumstancijs
consideratur primo ex eo qui est su-
pra qui est deus quem offendit Pro
uerbiorum Decimosexto. Indignacō
regis nuncius mortis · Secundo
ex eo qui est contra qui est dyabolus
qui se subicit Unde in psalmis Illu-
mina oculos meos ne vmquam ob-
dormiam in morte nequando dicat et
cetera · Tercio ex eo qui est in-
fra qui est infern9 in quem introdu
cit Luce. Decimosexto. Mortuus est
diues et sepultus in inferno· Quar
to ex eo qd̄ est iuxta qui est proxim9
quem inficit sicut morbz contagiosus
Eccle·xxxiiij·Qui baptizatur a mor
tuo et iterum tangit mortuum quid
prodest locō eius quasi diceret nichil·
Quinto ex eo qd̄ ē intra qui ē spūs
scūs quē interficit sic venenū comedē
tē eccle·xxij. Plora sup mortuū defe
cit eīm lux ei9. Sexto ex eo qd̄ est ex
tra qd̄ ē corp9 qd̄ afficit sic vrtica tā
gentē Pro·vij· Infelix ego hō qs me
liberabit de corpe mortis hui9 certe
xp̄c pbat pz p poema nā ctra hoc mō
strū destruēdū venit verus hercules fi
li9 dei dn̄s·sic scribr̄ Dan·ij· Tēpe
ꝯsimili preliabitur aduersus eū rex

austri. Iste rex austri est dñs ihesus
Iuxta illud dominus ab austro veni
et ꝛc. Duas enim qualitates mors
secū sp ꝯfert.s.frigiditatē ꝛ aciditatē
sic docet ypocras de secretis nature ꝛ
duas qualitates ꝯtrarias xp̄c secū
attulit scȝ calorem ardentis amoris.
quē accendit in vtero virginis ꝛ hu
morem effluentis cruoris quē effudit
in crucis patibulo ꝓpter has igit du
as vite qualitates xp̄c qui est vita ve
rissimus rex dicitur austri in omnibus
et per omnia directe ꝯtrarius seuicie
huius apri. et ſm ꝙ scribitur apx.
mortis xp̄c aggreditur clamans illd
Osee.xiij.de manu mortis liberabo e
os et de morte redimā eos ero mors
tua o mors morsus tuus ero inferne
Et iste textus ꝓphias ꝯfirmat sic
per glosam Ier.xxxi. Iustus inqt
Ixero.cum morte dormierit nō soluȝ
potestias spūum malignorum non me
tuit sed eciam in pace totus securus
ꝯquiescit Hec ibi. Istum igitur ter
ribilem apx xp̄c reppit sevientem in
monte caluarie vbi ꝛ post conflictum
durum xp̄c super ocasum aprum sors
titus est triumphum victorie sicut ex
poire canit.i.cor.xv. vbi est mors
victoria tua vbi est mors stimulꝰ tu
us ꝛ respondetur absorta est mors in
victoria Vn̄ optime ponit poema ꝙ
hercules pro spolio auream apri pellē
rapuit ꝛ pro pugilari gloria hercules
illa pelle se induit Hec pellis aurei
coloris resplendentis est corpis glori
ficati i mortalitas super solem reful
gentis secundum illud fulgebunt iu
sti sicut sol Math.xiij. Vnde glosa
Gen̄.iij. Mors que homini post pec

catum debebatur in delectacionis pellicio
figurabatur de hac pelle habendo re
spectum ad statum innocencie in para
dyso ꝛ ad statum glorie in celi solio.
sic clamat ille princeps veri spei san
ctus Iob ca.xix. Rursum circumda
bor pelle mea et in carne mea videbo
deum. Vnde et super hoc scribit sic
Paulus.i.cor.xv. Seminatur in
corrupcione sed surget in incorrupcio
ne. Seminatur in ignobilitate sed
surget in gloria Seminatur in infir
mitate sed surget in virtute. Semi
natur corpus animale ꝛ resurget cor
pus spirituale Ecce nostra pellis au
rea hanc pellem nobis debitam mors
rapuit a nobis in originali preuarica
cione. Sed xpristus eam recepit in
sua passione sed ꝛ illa se induit i sua
resurreccione Et sic quarto ex inuicti
regis herculis certamine xpristus fi
guratur fuisse rex ex titulo victorie
ꝛ mortis debellacione. Item quin
to commodantur prelia inuicti hercu
lis ꝛ filij virginis Sicut igitur con
senciunt vbi supra Boecius Conches
ꝛ Beda. Erat quidam gygas rex
tracie tyrannus terribilis diomedes no
mine qui duos equos suos carnibus
humanis solebat pascere Vnde ꝛ hos
pites ad se divertentes equis suis ad
prandendum communiter apposuit.
quem hercules cum eo hospitatus de
uicit ꝛ vinctum cathenis equis pro
prijs prandendum apposuit Et post
quam equi dominum suum proprium
devorauerant hercules illos inuasit.
ꝛ occidit. Hoc est poema Dyo
medes inter pecatur dulcia diligens.
seu quietem querens. Et significat

humanā q̄ dulcia querit ꝑ appetitū
nature et quietem diligit ꝑ ociū acci
die Igitur accidia vel ocium dicitur
diomides & princeps pugilum xpi-
stus dicitur hercules. primo igit ad
sensum ppositum equi diomidis duo
sunt voluptas et requies & duo equi
herculis sunt otricio et correctio.
Secūdo ad sensum oppositū duo equi
diomidis sunt tortores et dolores.
Duo vero equi herculis sunt p̄ma sa
cramentalis & indigencia tpalis Ad
hostiū eīn acadie multi ceciderunt vñ
qz sed quotquot ceciderunt ad quie-
scenduz tot duobz equis diomidis tra
duntur ad prandendum Sicut docet
igitur tullius in paradoxis duo equi ac
cadie sunt delectacio viciose voluptatis
et detestacio laboriose strenuitatis in
ter ista duo ois viciosus ociosꝰ vocaū
q̄qz debilis & voluit delicate vñ puer.
xxvi. sicut hostiū voluitur in cardine
suo ita piger in lecto suo & qz in pri-
mo gaudet et fin abhorret iō dicit p-
uer. xiij. vult & non vult piger vult
scz delectari & nō vult opari qz vt ibi
sequitur ca. xviij. Pigrū deicit timor
dabitur eciā duobus equis alijs ois
qui ab acadia hospitatur scz p̄ne na
turali ex remorsu ꝯsciencie et indigē
cie tpali ex defectu opulencie vñ puer
biorꝫ. xx. Propt frigus piger arare
noluit mendicabit in estate & non da
bitur ei. Istum igitur hospitē diomi
dem idest dyabolum cum suo hospicio
idest acadia seu ocio non frequentā-
do nec visitando sed declinando et equi
tando tam ingeniose q̄ fructuose de-
scribit venerabilis beda in exposi. li-
ber. xiij. ubi pertractans illud sedē

torꝫ. v. Quā diu sumus in hoc seculo
pegrinamur a deo Dicit sic Fratres
videmus q̄ semper ad mortem curri
mus et nunquam desistimꝰ vidramꝰ er
go quid faciamꝰ in via que ad vitam
ducit Fugiamꝰ ocium qđ est dyabo-
licum hospicium pchdolor hāc cellam
inebriantem inquirunt hoc hospicium
p̄elegunt omnes qui carnalia appe-
tunt oīes qui que sua sunt querūt
omnes qui sub precepto laborem fu-
giunt omnes qui que dura sunt sub-
terfugiunt Fratres hec intelligamꝰ
et ne in caura capiamur caueamus.
Hoc enim hospicium iuxta fabulā dio
midis omnes quos recipit hospites in
firmat & vinculat iugulat & deuorat
Hoc ideo hospicium nullus sanctorū
intrauit nec saltem quouis modo in-
habitauit sed tanquam speluncam la
tronum toto animi nisu declinauit.
Est enim ocium principiū mali vni
uersalis & membrum monstri mun-
dialis delusio viatorum occasio vicio-
rum derisio demoniorum est sepulchrū
hominis viuentis & hospicium demo-
nis confundentis plane militat con-
tra legem nature & legem scripture.
Hec ille. Est igitur primo oci-
um principium mali vniuersalis Vn
de & Seneca in prouerbijs. Ocium
omnis mali est initium Et Tulliꝰ
in paradoxis Dicit ciuitas sine por-
tarum obstructione. sic ociosus sine
quinqz sensuum occupacione. Vnde &
Glosa spalmi. Nonagesimitercij.
vel tricesim. In tranquillitate oci-
cij fides tepescit virtus deficit et flu
ctus temptacionis insurgit. Secūdo
ocium est mēbrū monstri mundialis

Unde ⁊ Bernhardus in floribz libro
sexto· capitulo· vndecimo· ⁊ eciā ad cu
genium libro secundo. Monstruosa
res ē gradus summ⁹ ⁊ aīm⁹ īfimus
sedes prima et vita ýma lingua mag
niloqua ⁊ man⁹ ociosa ẜmo multus ⁊
fructus null⁹ vultus ḡuis ⁊ act⁹ leuis
Ingens auctoritas ⁊ minuta stabili
tas Hec ille. Tercio est ociū delu
sio viciorꝫ vnde et Alanus in florib⁹
auctorꝫ ca· cxcix. allegās bern̄. ait sic
Nemo puū estimet tēpus qd verbis
consumitur ociosis volat enī tēpus irre
mediabile volat et verbum irreuocabi
le Quid enim ociosus amittit insipi
ens non aduertis donec ptranseat ho
ra que diuinam propiciare debuerat
pietatem propiciare ad angelicam so
cietatem suspirare ad amissam felicita
tē aspirare ad repmissā eternitatē ex
citare remissam voluntatem deplorare
commissam iniquitatē Hec ibi. Quar
to est ocium occasio viciorꝫ vnū ⁊ iheró
nimus in glo· ezech· xvi· semp aliquid
est agendum ne ager nostri pectoris
manu cessante vel opis malis cogita
cionibus occupetur Hec ille. Quin
to ocium est derisio demoniorū· Unde
⁊ ihero. in glosa sup illud ī· trenī· i·
Deriserunt sabbata eius demones doci
ens sabbata nostra derident, quociens
nos a bonis opibus feriare vident.
Sexto ociū ē sepulchꝛ hōis viuētes
Unde seneca epistola lxxxiij· Ocium
sine litteratura mors est ⁊ viui homi
nis sepultura. Septimo ocium est
F hospicium demonis consumdentis Un
de Grego· mora· xxxiiij· ca. xv· super
illud Job iiij· In locis humentibz dy
abol⁹ in vacua domo idest in corde oci

oso quasi in suo castro precipue conqui
escit Sicut enim ẜm phm̄ de anima
libus li· xv· ca· v· Cancri intrant te
sta capta piscium ⁊ carnes deuorāt at
qz testas vacuas aliorum animalium
inquirunt ⁊ inhabitant sic eciam de
mones quasi testas vacuas corda va
cua explorant et inhabitant Et quic
quid mali inueniunt dilacerant Hu
ius igitur dolosi hospites consorcium
est multum premuendum Octauo
Ocium in se est contra legem natu
re Unde et Seneca epistola septua
gesimanona. Ocium ducit in tedi
um vite proprie et in odium nature
aliene Unde adam in paradyso non
ponebatur vt vacaret ocio sed vt dele
ctabiliter operaretur et custodiret il
lam Gen̄. tercio. Nono Ocium
de se militat contra legem scripture
Unde ⁊ glosa Leuiti· decimo quinto.
Neminem vult deus ocium vacare.
sed secundum suam virtutem vult
quemlibet fructificare Unde et Ec
clesiastes nono. Quodqz potest ma
nus tua instanter operare quia nec
opus nec racio nec sciencia nec sapien
cia erit apud inferos quo tu prope
ras Quamobrem ⁊ sic in can̄· de co·
distinctione· quinta· Nūquam sic cō
sulitur per Beatum Iheronimum.
semper aliquid boni operis facito vt
semper te dyabolus inueniat occu
patum. Hec ibi. Hui⁹ igitur dolo
si hospitis cetus herculés intrauit.
quodammodo palacium quando nostre
nature bene vacantis ocio dei filius
ingressus est domicilium. Et tunc
diomedem in conflictu conuicit Et co
quis scruabz prandendum apposuit

quando peccatorem verbo increpuit et exemplo docuit atq; penitentes confessioni & contricioni quasi duobus equis tradidit. quorum primus ossa eius dilacerat Et secundus vt eorum non maneat vltra consumit et deuorat Impenitentes vero eadē tortoribus perpetue cruciantibus & doloribz animi exprobrantibus quasi duobus equis crudelibus xpc quasi fasciculū omnes coligatos abicit vt talibus tam pena sensus q̄ȝ pena dāpni remaneant meternū Et postea istos eosdem equos xpc quodāmō occidit qn̄ ab vtroq; spolians infernū electos abduxit Cū igit xpc p labores angustias & asperitates sui sanctissimi corpis sic exteriauit delicias dulcores et voluptates gygantis diomdis Igitur quinto ex iudicii regis herculis certamie xpc figurat fuisse rex sub titulo victorie qe victor acadie. Pē Sexto cōnodātur p̄lia inuicti herculis & filie virginis. Nā sicut cōsenauīt vbi supra beda boecius & cochres herculee ad infernū descendit et canē inferni noie cerberum ferocē & freneticū hn̄tem tria capita cū triplici catena ligauit vulneratū Hec est poema Tradit sic hoc magister hystoriarū sup librū Judicū·tu bria de aoth principe & eglon rege. In diebus Aoth orc⁹ rex molosorum cuius vxor erat pserpina habuit canem ingentē cerberū noie qui pirithoum deuorauit militē qui cū theseo ad raptū venerat pserpine sed et cerberus theseū eam deuorasset nisi tunc superueniens cū hercules iuuisset Dn̄ qz iste canis multos fortes & robustos gigantes strennuos deuorauit iō

apter suā indomabilem ferocitatē a poetis fingitur fuisse canis infernalis Et s̄m bedā de pna·in·li·iiij·capi·xxix·& psi·ethiō·li·xi·ca·iiij. Ideo dicebatur cerberus qz carniū deuorator & iō dicitur tria capita habuisse. quia tres leunculos vicit & peremit. Iste cerberus carnes sic deuorans dicitur gulosus plurima consumens. cuius tria capita habendo respectū ad cibaria sunt auiditas viscerosa quantitas viciosa et qualitas diliciosa Sed hunc canem inferni xpistus ligauit cathena tripli quia auiditatem viscerosam ligauit per ieiunium indeficiens Quantitatem viciosam ligauit per responsionem in heremo. quia non in solo pane viuit homo Et qualitatem deliciosam ligauit p acetum in patibulo. Vel aliter Iste rex molosorum est lucifer princeps demoniorum cuius canis infernalis cerberus omnia deuorans est peccatum mortale. plurimos contempnans Scribitur enim Gal·tercio Conclusit scriptura omnia sub peccato Glosa Augustini. Scriptura ostendit omnes homines clausos esse sub peccato. Non enim lex data est vt peccatum auferret Sed vt sub peccato omnia conclusa ostenderet. Data est lex vt egrum de morbo conuinceret qui sibi sanus videbatur non vt morbus sanaretur. sed vt morbo crescente medicus quereretur Hec glosa. Igitur peccatum omnes ad infernum pertrahens quasi canis inferni omnia per morsum deuorans non saciatur Huius canis tria capita sunt triplex concupiscencia a qua tribus mūdi ptibus scz

Et d x

atie affrice ꝫ europe omnes fere spūaliter mortificauit · vel qꝛ tres aie racionalis potencias hec triplex concupiscencia in pri na parentū teptatione letaliter vulnerauit et habitualiter p fomitē intoxicauit sicut scribī prime ioh·ij·ca·Omne qđ est i mūdo aut est ɔcupiscētia carnis ꝫc·Glo·Oēs mūdi dilcōres nichil hñt nisi hec tria quibꝫ oīa viciorꝫ genera ɔphendūt Et p hec tria victus est adam Atqꝫ hec tria vicit xp̄us p adam. Hec glosa·Quod igitur peccatū quasi triptitū monstrꝫ tripliciter hominē momordit p totū ostendit beda in exposita·li. ij·ca·xxx·Tria sunt in tribus potencijs anime hoīs scꝫ virtus opacio finis virtus in intelligencia est opacio in memoria et finis i volūtate ordinata sed peccatū virtutē debilitat opus deformat et finē flebiliat ineternū· Hec igitur tria canis capita ligauit xp̄c in seipo qꝛ carnis ɔcupiscenciā vicit in verbi dei fercalo dicens. Non in solo pane viuit homo Concupiscenciā oculorꝫ vicit in monte alto et supbiā vite in tēpli pinnaculo Atqꝫ hec tria canina capita cotidie vincit xp̄i milicia p tria euangelij ɔsilia que beatus franciscus in sua ɔiūxit regula Que sunt paupertas castitas et obediencia. Cū igitur vt scribit apoc·xxi·Qui vicerit possidebit hec.i·fm glo· imortalitatē dominij et regni dignitate n· Igitur pꝫ sexto ex inuicti regis hercalis victoriali certamine ꝙ xp̄us figuratur fuisse cer ex titulo victorie: qꝛ victor triplicis canine ɔcupiscen·
J cie Jtē septimo ɔnodātur ꝑlia inuicti hercalis et filij virginis· Sicut eñ

colligitur vbi sup̄ ex tercio ɔclus et beda In silua nemea erat leo seuissimꝰ oia viua rapiens et rugiens sup singula ad quē descendit hercules in silua et leonem pemit in ꝓpria cauea Primo ex ore leonis extorsit rapta spolia et ɔñe caput eius secū abstulit p victoria· Hec silua est mundus ꝫ leo est dyabolus sicut eñ silua est collectio arborꝫ ita in mūdo est collectio hominū. Et sicut leo est rex bestiarum ita añ xp̄i aduentū ip̄e dyabolꝰ princeps erat huius mundi hic est leo de quo scribitur prima petri v· Fratres so·estote ꝫ vigi·qꝛ adu· vr̄ dyabolus tāq̄ leo ꝫc. Voluit igitur dyabolꝰ vt leo oīibꝫ dñari ecā violenter rapuisse celestia et ideo nūq̄ desistit rapere terrestria· Vñ glosa sup ps̄·vij·sup illud secūdi versus Neq̄n rapiat vt leo ꝫc. Leonis est inuadere et rapere lacerare et deuorare Et iste est dyabolus qui rugiens p teptacionē ꝫ quērens suggestionē circuit per frequentē deceptionem vt deuoret quē poterit p delectacionem Vicijs eñ ꝫ peccatis vtitur quasi vngulis dentibus ꝫ armis ferocissimis quibꝰ grex xp̄i in pascuis ecclesie letaliter lacerat Sed ad hunc leonem descendit dei filiꝰ verus hercules factꝰ leo de tribu iuda i incarnacione et in monte calbarie leoni seuissimo insultabat in sua passione ad ip̄m in spelunca ꝓpria vicit ac spoliauit vinculauit ꝫ vulnerauit ac caput sibi amputauit in inferni spoliacione et humani generis liberacione·
Et hec ymaginacio confirmatur per h
beatum Ambrosium de milicia xp̄iana vbi ptractat illud·i·mach·iij·

Similis factus est leoni in opibus su
is et sicut catulus rugiens in venacio
ne sua Egressus est celestis leo d' cu
biculo patris sui & ꝯuenit ꝯtra leonē
infernum in campo huius medij mundi
Ascendit crucē & sepcies in patibulo
rugijt quo rugitu terra ꝯtremuit sol
expalluit & mare imugijt Occurrit
sibi leo mortis in montis cacumine s;
ad infernū refugientē victū insequitur
leo vite & vicit leo de tribu iuda et al
terius abstulit spolia q: forcios eo fu
perunt sicut scribitur numerorum
xxi. Victor exiens duxit ex eo predam
Hic est verus sampson qui mel huā
ni generis de faucibus extraxit occasi
leonis et regnū qd ꝑdidit lucifer vis
ctus hōi viatori ꝯtulit victor xp̄c sic
ut scribitur Judic. xi. Que de9 no
ster victor obtinuit cedent in possessio
nem nostram. Resistant igitur leuū
culi leuūculis sc; hōies ceteris demo
nijs q: leo xp̄c leonē vicit luciferꝫ et
caput eius ab eo momordit dum euz
in tartharo religauit & ei abstulit po
testatem vsq; ad tpa āxp̄i Hec ille
Ad eandem ꝯclusionem ꝙ sc; non e
ripuit solum genus humanū de fauci
bus inferni sed etiā ꝙ hōibus quasi
suis leuūculis vincentibus concessit
ꝯñr solia celi est Criso9 in iiij. ser
mone de noie ihū qui sic incipit Do
nauit illi nomen ꝙ est sup oīe nom
Sub ihū inquit vero principe prelis
amus ꝯtra rectores tenebrarū nō cō
tra carnē & sanguinem sed ꝯtra prin
cipatus & potestates ꝯtra spūalia ne
quicie in celestibus Sed quid ꝓmit
tit princeps militū suis militibus.
Nempe sic ois locus quē calcauerit
pes vester vester erit Quod igit dix
it ihūs Nane tꝑaliter etiā hoc ꝯfir
mat ihūs filius marie spūaliter Sūt
eīm gentes ꝯtra quas bellū nobis ge
ritur cū quibus agones et certamis
na in hac vita desudantur qui sunt
spūs mali & de celo eiecti et semꝑ de
cia nostra que est terra sancta eicien
di ex quibus quātascūq; gentes pedi
bus nostris subdiderimus ipaꝝ reg
na & solia dignitates & gaudia que ꝑ
pctm ꝑdiderunt nostro ihū ꝑmittēte
& tribuente in ꝑpetuū capiemus sunt
tū inter angelos supbie auaricie inui
die & luxurie ymmo & ois nequicie q̄
si iebuzei et amorrei cananei & phari
sei &c. vsī nūq̄ miles xp̄i dormias in
ter tot hostes vigilantes q: quēcūq;
illoꝝ vincere poteris eciam si luciferꝫ
pedibus tuis poteris subicere locum
luciferi mereris in celis recipe Hec
ille. Cū igitur xp̄c non solum triū
phum tenet contra principes tenebra
rum sed eciam nos virtute xp̄i princi
pis nostri victores demonū efficimur
quasi milites seu leuūculi sui igitur
a multo forciori ex regis heraclis vij
certamine xp̄c figurat fuisse rex sub
titulo victorie. Capitulum Cx.

Tradidit dominus indignacione furo

ris sui re. & sa. Hec octo ꝯmodātur ꝑa
lia inuicti heraclis & filij virginis.
sicut eīm sinant vbi supra locu9 & ysi
dorus ꝯches et beda In lerna palude
grecie erat ydra serpens mōstruosus

multa hũs capita innumerabiles ho
mines deuorans cuius cū vnū caput
abscideretur mox duo capita ↄcresce
bant hoc monstrū inuasit hercules et
cū ingenti ignis flāma ydram occidit
et consumpsit Hoc est poema cuius
veritas ẜm ↄches sup boeciū de ↄsola
cione li·iiij·Metro·vij·ꝫ ysi·li·xi·ca
pi·iij·est ista Ista larua erat cera
go grecie multum nociua aquas ppe
tuo cursu euomens et vicinam deua
stans ciuitatem vnde pp̄ter ei9 nocu
mentum dicebat serpens ydra qꝛ e
uomit flumina ydor eñi grece est aqua
latine Cui9 coragmis meat9 vn9
cū a populo clauderetur plures riuu
li erūpebant. Hercules igitur cum
esset rex grecie ꝫ hui9 paludis capi
ta vellet obstruere semper obstructo
vno aqua semper igurgitans superue
niens nouos concreabat impet9 efflu
entes. Quod videns hercules loca
illa exhausit ꝫ tantā lignorum igneā
congeriem ↄgessit ꝙ eam desiccauit.
Hec ille Hec ydra serpens mōstru
osus pprie describitur esse homo ma
liciosus cui9 malicia si semel confri
gitur in aliquo vno mox contra cor
reptorem tota se recolligit ꝫ peios sep
tupliciter efficiatur in alio Vnde de ta
li bene dicitur prouer·ix· Argue impi
um ꝫ odiet te argue sapientem ꝫ di
ligat te Quem quidem passum subti
liter sic exponens ad ppositū beda in
exhortacionibz li·iij·ca·xxix· Dicit
sic argue ꝫc· Quis itaqꝫ est iste im
pius nisi hō puersus malicia replet9
qui odit correpcionem qꝛ non diligit
correctionem Talis videtur est ydra
venenosa cui9 vno absciso capite vij

alia succrescunt capita nequicie. Si
enim ipius contemat̃ praua quecūqꝫ
actio ↄtinue se recolligit vir9 in mō
stro ꝫ erūpunt septem capita p vno
precisso Que sunt falsa excusacio cal
lida obiectio in correccionem infamacio
valida conspiracio et tenerrima testi
ficacio ꝑsecucio omnimoda ꝫ ↄdemp
nacio sine misericordia Talium omni
um erit princeps ipe antexpist9 qui
est illa bestia habens septem capita q̄
de mari ad mundum ascendit quā do
min9 sic in spiritu oris sui per Mi
chahelem fulgurantem ꝫ minitantē
occidet in fine seculorum Hec ille.
Vel aliter secundo sic. Hec ydra be
ne dicitur heresis infidelium quasi in B
finita Dicit eñi ysi. vbi supra Hui9
ydre mencionem facit Ambro· He
resis velut ydra vulneribz suis cre
uit et dum sepe resideretur pullul
uit ignis perpetui incendio pitura.
Hec ille. Hec ydra heretica que om
nes phōs ꝫ poetas consumpsit vt pa
tet Roma·i. vbi apostol9 reprobat
fatuitates phōꝝ Nam vt patet per
fulgencium in li·de ortu deoꝝ ꝫ p au
g9·li·de duobz principijs· Infinitis
erroribz circa creatorem ꝫ creaturaꝫ
infideles pagani mundum repleue
rant Et ideo tot habuit capita quot
errorum inuentores Vnde pro vt cō
numerant ysi·li·viij·ca·v· ꝫ beda de
ymagine mundi li·iiij·ca·xxix· octo
sunt nomina heresiarcharum cū tot
diuersis heresibz suis quos longū esset
et inutile iam describere impresenciarū·
vñ non obstante ꝙ patriarche et pph
te huic serpenti multa capita abscide
rant noua tñ ꝫ noua semp erumpebant

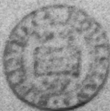
donec veniret ille hercules dei filius
qui est veritas ꝫ infinita ↄgeries fide
lium in ecclesia ac igne caritatis ppe
tue voraginem infidelium ↄsumeret
et deleret. Vel aliter hoc tercio idra
C diatur heretica prauitas fidelium in
ter paganos inaudita que quondam
in ecclesia quasi vorago ebulliuit. que
eciā tot habuit capita quot sunt erro
rū et heresum inuentores Ex quib9
licet vnū caput abscisum fuerat Mo
do vero alid p canonicā sancciōnē. De
rūptū multi in mundo heretici succre-
scebant p illorū hereticam informacio
nem Vnde ꝫ ↄtra istam ydrā plenaȝ
capitibȝ sic certat btūs Aug9. de dif
finicionibȝ vere fidei ꝫ eccāstias dog-
matibȝ ca. iiij. Nichil creatū esse aut
seruiens in trinitate credendū est vt
vult dyonisius Et falsus ille arrius
nichil inequale vt vult eunomi9 nihil
graue ineq̄le vt vult ethius nichil
posterius aut anteri9 mai9 aut mi-
nus vt vult arrianus Nichil extra-
neum aut officiale alteri vt vult ma-
cedoni9 Nichil psuesione aut surrep
cione in certū vt vult maichrus nihil
corpeū vt vult taulian9 nichil corpa
liter effegiatū vt vult antropomorf9
nichil sibi inuisibile a creaturis vt o-
rigenes. nichil creaturis visibile vt
fortunatus nichil voluntate aut mo
tibus diuersum vt ponit Marc9 ni-
chil ex trinitatis essencia ad creatura
rum naturā deductū vt plato et ter-
tulian9 nichil officio singulariter aut
alicui altri ↄmunicabile vt orig. Ni
chil confusum vt ponit sabellius Sed
totum pfectū qꝫ totū ex vno et idem
vnū non tū solitariū vt p̄sumit silua-

nus ꝫ praxis penthapolitana dāpna-
bilis illa heretica doctrina. Hec ille
Ecce tot aug9. hereticos recē enume
rat et illos quasi tot capita ydre ipug
nat Sed hos omēs ꝫ ↄsimiles cū su
is ↄplicibȝ igne eterno ↄsumet altissi
mus et quasi ↄgeriem lignorum eter
nis ardoribȝ colligabit dñs cū venerit
iudicare seculum p ignem et tunc pa
tebit manifeste q̄ ex hoc scȝ inuicti re
gis herculis octauo certamine xp̄c fi
gurat fuisse rex sub titulo victorie hu
ius ydre nequissime. Item No-
no ↄnodant prelia inuicti herculis et D
filij virginis Sicut nāqȝ sentenciant
ibi supra beda boecius ꝫ ↄches Erāt
tres arpie continue conuolantes homi
nes ꝫ bestias indifferenter depredan
tes suis ↄtactibȝ oīa viua ↄsumebant
et suis vlulatibȝ totam patriā pturba-
bāt sȝ istis arpijs relata fane hercu-
les obuiauit ꝫ cū tribȝ telis igneis ar
pias sagittauit Hoc poema sicut aūt
tradit beda de ymagine mundi li. iiij
ca. ij. ꝫ conches sup boeciū de consolaci
one. li. iiij. Metro. vij. Arpia ē auis
in volatu velocissima in insultu rapaci
ssima in quantitate maxima in fortitu
dine pualida que vt armatum equitē
depredetur in penna valida ad perdā
semp auida hȝ vocem demoniacam et
faciem virgineam Hec beda. Iste
tres arpie sunt spēs auaricie scȝ insa
turabilitas in concupiscendo callidi-
tas in acquirendo ꝫ tenacitas in reti-
nendo Hee tres arpie semper insimul
ↄmorantur in paludosa patria. i. in a
uara anima Auarus eñ vt arpia ad
depredandam solicitus semper arcuit
ad predandum omnibȝ se exponit ad

 248

lucrandum Quicquid langil videtur
q̄ ↄsumitur q̃z in erario occultatur .
q̄d in publicū non producitur. Dicit
enī Ambro. li. ij. de officijs O ferā
lis auaricia illecebrosa pecunia non
habentes ↄtaminat & habentes nō in
uat appetere semp̄ docet & habita non
appet Hec ille. Est eciam auarus
ut arpia in colore pallidus Dicit enī
Aug⁹ s̄mone xlviij. pte prima Mul
ti multā paciūtur penuriā ꝓpter pe
cuniā piturā & non est que angusti
as appetat ꝓpter vitam mansuram
pallescit enī auarus ex corpali labore
& mentali languore ex sollicitudine &
C timore Itē Auarus faciem hz vir
gineam non ꝓpter virginitatē sed ꝓ
pter sterilitatem ex pauper enī nō con
cipit ↄpassionem nec pietatē et iō nō
pit elimosinā aut liberalitatē vñ tene
diatur auarus nūq̄ aliȷs proficiat nisi
cū moritur Itē vocem habet territi
uam Dicit enī beda in exposi. li. iij.
ca. vij. sup illud Eccle. xliij. Vox to
nitrui eius verberauit terrā Que est
hec vox que terram verberat nisi di
ues indignatus qui terribilia itonat
dum rugit vt leo & seuit in simplicez
tunc nubes aquatim turbatur per ig
nem vox ei⁹ terret vt tonitruum. q̃z
ignis indignacionis induat exc dum
hec ille . Itē Auarus vt arpia aui
do appetitu et veloci discursu ac rapa
ci contactu indrñter depdatur Dicit
enī Aug⁹. s̄mone xlvij. volumine .i.
Auarus p diem vexatur laboribz p
noctem agitatur timoribz & vt sacal
lus eius impleatur nūmis aīa eius se
briciat anxijs curis & cū arche conpa
tas cumilatur aīe tñ eius appetitus
non saciatur nec auiditas ei eo᷑ ampli
us euacuatur sicut scribitur Eccle
siastes v. Auarus nūq̄ implebit pe
cunia et qui amat diuicias fructū nō
capiet ex eis Hec ille. Has tres
arpias ↄuolantes xp̄c verus hercules
velata facie in virginis carne cū tribz
telis igneis sagittauit dum tribz op
positis ↄdicionibus auare anime tres
potencias separauit Nam primo ↄtra in
saciabilitatē in ↄquirendo xp̄c mun
danam dignitatē pfecte ↄtēpsit . Ne
s̄m Jhero. in glo. sup illud ꝓuerbio.
xxiij. Ne attingas terminos puuloꝝ
Propinquū puulorū & pupillorū sa
lamon appellat dñm q̃z cū esset i car
ne pauperū magis q̄ꝫ diuitū ↄsors fi
eri dignatus est et xp̄c in vita paup
tatē consecrauit et eam nobis vt pro
pinquis imitandam dereliquit .
K Itē Aug⁹. in glosa sup illud leuit.
Si non potuerit offerre agnū sumat
duos turtures aut duos pullos colū
barum Notandum inquit q̄ꝫ paup do
minus ideo nasci voluit vt non pro eo
agnus offeratur sed par turturū aut
duo pulli colūbe quos lex moysi tunc
iussit offerri vbi non hz man⁹ offerē
tis qd̄ satis est ad agnum Hec ille .
Contra sedulā auiditatē in acquiren
do xp̄c infimā paupertatē elegit Unde
& beda in glosa vbi prius pro xpristo
leuitici. Dñs noster non solum cū de
us esset homo. sed eciā pauper cū di
ues esset pro nobis effect⁹ est vt nos
diuiciarum suarum donaret esse parti
pes . Itē esicius in glosa leuit. viij.
sup illud obtulit arietē in holocaustū
xpristus mundo crucifixus est Unde
et exemplo xpristi qui doctor & exem

5

plat nobis factus est ꝫ mundo ꝫ ei⁹ diuicijs est prius renūciandū et sic ho locausta deo debite postea offerendum Item g'o'a sup illud ij·cor·viij·xpc ꝑpter nos egenus factus est cū esset diues Deus in sua maiestate fact⁹ ē in mundo ꝑpter nos egenus i sua hu militate Et Aug⁹.ibidem. Nemo ↄtēpnat paupertem. qz paup in cella diues in ↄsciencia securius paup dor mit in terra q̄ auarus diues in pur/ pura· Non ergo expauescas ad xp̄m accedere cū tuta mendicitate qui in/ dutus est nostra paupertate Hec ibidē ❡ Tercio ↄtra tenacitatē in retinendo· xp̄c nobis o̅nia optulit Dicit eīm be/ da in exhorta.li·iij·c·vij. Quid re/ tribuam dn̄o ꝓ omnibꝫ qui retribuit michi qz cū non essem non solum me fecit sed eciam hoīem esse me fecit Et cū me sponte perdidissem sue mortis mediacione me refecit Dedit michi celum cū syderibꝫ terram cū fructib⁹ aerem cum auibꝫ et pelagum cum pi scibꝫ optulit michi se densatū vulneri bus ꝫ sanctū sp̄m cum gracie muneri ribus reddidit michi padisum cū di/ licijs herbarum ꝫ arborum Sed lon/ ge clarius restituit michi celum cum nouem ordinibꝫ angelorum Heu cur Auarus efficior et sic oibꝫ priuor om/ nia cum seip̄o michi contulit deus et omnia cum eo perdit auarus ille per dit deum ꝫ ideo nichil habet deus non perdit eum qz omnia habet ideo se cū oibus michi optulit vt me solum pro prium possideret ideo nichil habuit in mensa maiestas qd nobis non optu/ lit vt nichil oio excusacionis nostra ꝑ tenacia vlterius possideret ergo omnia

per deum habere non poteris nisi om nia ꝑpt deum habere ↄtēpseris Hec i le· Cum igitur per tres ↄtricias ↄdiciones xp̄c sagittauit tres auaricie acrpias vt pꝫ in zacheo principe publi/ canorū et in quocūqz xpristiano qui spreuit pascua mundanoꝝ dn̄o ē ex noue heraclis certamine q xp̄c figu/ ratur fuisse rex sub titulo victorie ac piarū auaricie· Item Decimo col ligantur prelia inuicti heraclis ꝫ fi/ lij virgīs Dicit igitur tradūt vbi supra Boecius ochrs et beda· Erat quidam gygas rex libie antheus noīe qui cum ceteris gygantibꝫ pluries lu ctaretur oēs ꝑstrauit et occiditꝫ ta li priuilegio natura eum dotauit. q quociens ꝑstratus terram tangebat tociens resurges vires amplius resu mebat ꝫ ideo filius terre vocabatur· Heracles vero rex grecie hoc audito hunc gygantem antheum regem libie aggreditur in duello Et cum ipsum luctando ad terram frequencius deie/ cisset et ipse ex multis terre ↄtactib⁹ fortissimus deuenisset dixit ei herac/ les āmodo nō cades ne vmq̄ cades ꝫ apprehensum antheum heracles in im petu sp̄us sui a terra leuauit ꝫ diu/ ius inter brachia retinens viriliter ↄ striuxit donec antheus expirauit Et ideo heracles gygas celestis vocabat· De isto gygante horribili testat Au g⁹.sermone xxvij. Refert tradicō se cularium lrāꝝ antheum gygantē ex eracio ꝫ vsu certaminis hoc genus v̄/ tutis ꝫ roboris habuisse vt tociens vi rium suarum amicam ꝫ nutricem ter rā ipulsu aduersarij contigisset sur/ gens de solo magis ac magis in ad/

aduersarium preualeret ac sic deiectō p
H stati occasio sui fiebat triumphi Da
bat enim quodāmodo infirmitas forti
tudinī et casus fortunam lapsus pal
mam et ruina victoriam Similes igi
tur oēs isti gygāti sunt qui cadimus
hec Aug9 Per istum antheum regē
libie intelligo vitam corporalem volup
tuosam nostre miserie libia enim inter
pretatur calida regio Cum hanc enim
nature nostre infectione omnes sancti
et sancte dei quasi gygantes luctaban
tur sed omnes originaliter licet non
actualiter vincebantur Atqz mariā
ps mundi huic gyganti subiecta est .
non solum infidelium sed et forte fide
lium Unde sicut deducunt phūs et cō
menta. primi libri ethico. c. vi. comē
to primo erant inter phōs multi hui9
secte et doctrine qꝫ felicitas finalis fu
it in carnali voluptate Unde de forti
tudine infectiui fontis scribit paulus
ad gal. v. Caro concupiscit aduersus
spm̄ et spūs aduersus carnem Hec
enim sibi inuicem aduersantur. vt non
quecūqz vultis illa faciatis et alibi nō
qđ volo bonum hoc facio . sed qđ nolo
malum hoc ago Est igitur caro fili9
terre et spūs celi et ideo vt contingit
inter herculem et antheum ita fiet in
ter carnem et spm̄ oportet enim qꝫ spi
ritus corpus suspendat a terrenis p
indigenciam et abstinenciam et qꝫ leuz
quasi inter brachia constringat et ele
uet i aerem per mundani contēptus
constanciam et diuine contemplacio
nis perseuerandam et hanc virtutem et
cautelam nobis effectualiter contulit
et docuit ille verus hercules xpist9 de
us filius qui solus omnium hominum
infectionem traducti fomitis vincere
potuit et contra vitam voluptuosam
aliis potuit per graciam communicare
victoriam In cuius signum certami
nis non super terram sed inter celuz
et terram contra vitam voluptuosam
xp̄c in aere moritur in patibulo vt fi
nem mortis faceret et fomitis ab adā
traducti Patz igitur ex x. herculis cer
tamine . qꝫ xristus figuratur fuisse
rex ex triūpho victorie Item Unde
cimo concurrunt prelia inuicti herculis I
et filii intacte virginis Sicut enim tra
dunt vbi supra Beda ocheus et boeti
us . Erat eneus rex calidonie cuius
filia deianira nomine coniugata fue
rat herculi regi grecie. Sed acalus
gygas et magus in diuersas figuras
se transformans dianirā rapuit ab
sente hercule quem cum hercules p
secutus fuisset acalus magus in diu
sas figuras se transformauit Et sic
ipm multifarie infestans cū hercule
pugnauit Tandem in vnicornem se
effigiauit et herculi obuiauit. Cui9
cornu in pugna hercules confregit et
abstulit et sic ipm magum deuicit et oc
cidit Hoc poema. Iste eneus est de
us pater et acalus est dyabolus dya
nira est anima nostra Et hercules ē
xpristus dei filius qui virginem dya
nirā idest animam nostram speciosam
suam in palacio paradysi amorose col
locauit Sed acalus gygas et magus
qui est ipe prim9 dyabolus animam
nostram delusit et de paradyso rapu
it et dolorose captiuauit Quāobrē her
cules armatus . i. dei filius incarna
tus gygantē infernalem inuasit et tri
umphauit victoriose. Sponsamqz suam

de inferno liberauit Herculi igit· i·
dei filio anima in fide fuerat ɔiugata
iuxta illud· ij· cor· x· Despondi vos
vni viro virginē castā exhi· xp̄o· Sed rapta
fuit anima ab acaalo idest a lucifero q̄
nuper ante casum primꝰ omnium ange
lorum extitit qui etiam per peccatum
transformatus in dyabolum ideo i mun
do quasi magus in suo circulo sub va-
rijs formis se transformat et contra
xp̄m in hijs qui incarnacionem per fi
dem precesserunt ꝫ etiam subsequūt
bellare non cessat ꝫm illud qd̄ mini-
mis meis fecistis michi fecistis· De
isto igitur gygante et magico demone
Dicit Ambro· de milicia xp̄istiana·
ꝫ hoc idem tangit ysi· de numero ·
Ille q̄ nobilis fuit i natura ꝫ nobili
or fuisset in gloria primꝰ omnium an
gelorum factus est magister magi-
cus ꝫ infimus omnium demoniorum
ꝓfundior in pena illis quos delusit
excellencior in natura iuxta ordinem
quem deus instituit Iste igitur qui
primos parentes delusit in paradyso
sub forma serpentina etiam xp̄istum
in deserto inuasit sub spē humana cu
ius magi spūs reprobi quasi delusiui
discipuli per mundum discurrunt et
se interdum effegiantes homines per
peccata transformant in monstra. ita
vt ip̄e mundus videatur esse magꝰ si
mul et demonum magica domus Hec
ille ad eandem ymaginacionem cum
ambro· est beda in exhor· li· iiij· ca· v·
Leua in circuitu oculos tuos ꝫ vide
viator mortis vbi hospitaris Nempe
cum magis te transformantibꝫ et so-
phistis dolosis incessanter sophisticanti
bꝫ occurrunt tibi spūs reprobi men
daces ꝫ magica inumerā quasi alchy-
mi ꝫ illusione tēptacionum in tot mō
stra te transformant in quot peccata
te alterant oīnes sensus tibi tua cul-
pabili delectacione fascinant ꝫ incli-
nacione ɔsuetudinis ne qualis sis p-
cipias oculos tue mentis illa queant
cum em̄ superbiam induisti sicut ve-
stimentū quis tel quid nisi leo effice
ris ; · Et cum auaricie adheseris non
ne marina belua extiteris Quid enim
carnis voluptas nisi porcina feditas ·
aut syrenarum delusiua vanitas · qd
est quies accidie nisi pondus strucio-
nis Quid est passio procacitatis nisi cor
nu rinocerontis Et quid aspectus in
uidie nisi hyene crudelitas Crede mi
chi quot viciorū mores induisti tot
ferarum effegiem tibi incorpasti Et
quid tibi mundus videtur nisi magꝰ
ad mortem sophisticans· Cappulam
fraudis proponit sub qua omnia esse
ꝓmittit sed cum sponsponderis et hu-
amorem pro ꝓmisso tibi posueris tūc
in fine nichil inuenies nisi vanitatem
mortis cū afflictione spūs Heu quid
tibi sensus sic fascinauit · et cor tibi
sic incantauit q incredibile credis q
i possibile appetis nec sufficiat tibi racio
nec tibi concludit cotidiana mundi il-
lusio crede scripture insolubili q̄ mū
dum dāpnat qm̄ extrema gaudij lu-
ctus occupat Hec ille· De hac mun
di magica sophisticacione sic testatur
auctor de proprietatibꝫ elementorū
li· ij· ꝓprietate· xvi· Mundus illusor
mirabilis multum promittit ꝫ modi
cum soluit qr cum tota terra respe-
ctu celi punctus est ideo iuxta ysa· ca·
xxviij· Modicum ibi modicum ibi

qui pmittit fixum et solidum pmit-
tit falsum et fluidū pmittit copiam et
soluit inopiam sunt eñi inter omnes
diuites inopes vñ agellius in libro no
ctiū atticoz Nūq̄ nisi ex copia nasci
tur inopia promittit pacem et soluit
litē pmittit gloriam et soluit ignomi
niam pmittit leticiā et soluit tristici
am vñ Seneca de paupertate. sepius
paup et fidelis ridet nec ulla sollicitu
do ne conturbatur curas velut nubes per
transit hoz aūt qui felices vocant fi
cta et hylaritas Hinc grauis sub pur
pura latet tristicias pmittit quietem
et soluit laborem Scribitur eñi eccle
siastes ij. Cuncti dies eius miserijs et
erūpnis pleni sunt nec p noctē men-
te quiescit pro mittit libertatē et soluit
seruitutē qz diuitiē facit non dñm sed
seruū Vñ nonne eo q custos diuicia-
rū seruus est earū O miserabilis il-
lusio que semp optanda pmittit sed
semp odienda soluit Sed o miserabi
lior hois cecitas que semp appetenda
querit vbi inuenire non poterit Hec
ille. Vnde et hanc illusionem i bre
M uibz concludit Crisostomus omelia.xxxi.in
pfecti Caueamus ab hoc mundo mise-
ro i quo sophistica martis ludit pma
go Hec igitur ymago magica dyabo-
li.s.astucia in vnicornem se con hec
culem transformauit qñ ad xpristum
crucifigendum iudeos dyabolus concita-
uit sed eius cornu absciso hercules
eū truncauit dū eius ablata potestate
in inferno religauit Vnde Ambro.
vbi supra hanc domū magicam plenā
monstris mundū dico mansionē imun
dorum spirituum dei filius subintra-
uit Cuius clementia subuenit pecca-

bus cū vos sapiā magoz dolos denuda
uit deprehendit astucias artes excus-
sit pstrauit fallacias cuius potencia
cornua confregit fere frenetice et ip-
sum principem tenebraz vsqz ad fi-
nes seculorum luciferum religauit ne
seuiat vt solebat Hec ille. De hac
victoria scribitur sub figura Apoc.
vi. Vidi et ecce equus albz et qui se-
debat super eum habebat arcū et data
est ei corona et exiuit vincens vt vin
ceret Iste eques est dei filius inui-
ctus hercules cuius equus candidus
sine macula est assumpta humanitas
imunis ab omni culpa. Cui et data
sunt arcus et corona et exiuit vincēs
vt vinceret Exiuit eñi de celo portās
coronā glorie. exiuit de iferno portās
coronā glorie Exiuit de virginis ute
ro ad mundum miserum portans co-
ronam carneam Exiuit de iudicis p
torio ad patibulum portans coronam
spineam Scribitur eñi Ioh. xix. Ex
iuit ihesus portans coronam spineam.
et vestimentū purpureum Arcus huius
equitis erat xpi corpus fabricatum d
ligno virginis vel arcus eius erat in
nocencia originalis vel natura raciona
lis cuius pars posterior candida erat
et pars arcus anterior rubicunda ex-
tat ex cruce sanguinea Ducatur no-
ua linea a manu ad manum crucifix
am et plane ex ponderoso corpe depen
dente media distancia erit curuitatis
arcualis ducantur etiam ad vtrumqz
latus crucifixi linee a manibz ad pedes
conclauatos et vtrobiqz cābitur curui
tas arcualis Hunc igitur arcū reli
gionem figuris sanguineis depictum
tetendit in patibulo et principem mū

mundi dyabolum quasi gygantem ma-
gicū et eciā ipm mundū quasi magnū
maleficiam noster hercules occidit in
mundi medio Juxta illud Jo.xvi.
Pressuras in mundo habebitis sed cō-
fidite q2 ego vici mundū Et sic ex xi-
hercalis certamine xp̄c figuratur fu-
isse rex titulo victorie Iterum xij.cō-
R pantur & cōnodantur p̄lia invicti her-
culis et filij virginis. Sicut etenim
vbi supra patet p boecium cōmentū & be-
dam et eciā ovidium meth.li.v. Fin-
gunt poete quendam draconem de ce-
lo prupisse & in terram cecidisse atq3
magnam partē celi stellarum secū de-
traxisse ac sic per cōmocionem in dig-
nacionis divine celum semel patuisse
ruine Et erat quidam famosissimus
gygas adlas nomine qui humeros ce-
lo supposuit & ne plene caderet ad ter-
ram supportauit Sed fatigatus ex ō-
nere rogavit herculem vt dum respi-
raret sibi vellet succurrere qui eciam
occiso prius illo dracone perhorrendo
sibi ānuit viscerose ac humerū animo-
se supposuit & celum vigorose sustinu-
it ymmo inflexibiliter ne caderet sup-
portauit Vnde ex tunc hercules om-
nium dictus fuerat rex gygantum et
post istum vltimum laborem hercules
in celum translatus est et deificatus
Sicut igitur tradit cōmentū sup boeciū
de consolacione li.iiij.Metro.vij.ve-
ritas poematis talis est Humana na-
turā ad terrena defixa adlas quidā
divinus astrologus sola celestia cōside-
rabat terram cōtēpnens cum terre-
nis Quo mortuo et quasi per mortē
respirante ex ꝗo mors est auctis post
laborem requies et respiracio hercu-
les terrena deseruit Et celestium va-
cauit cōtemplacioni Et hoc vt sapiēs
fecit devictus prius omnib3 monstris
quia nullus debet ad contemplacionē
celestium accedere nisi prius extinxe-
rit omne vicium in mente. Hec ille.
Iste draco qui de celo exilijt & e ce- O
lo cecidit & partē celi cadere coegit ē
ille malignus spiritus lucifer de quo
ysa.xiiij Quomodo cecidisti de celo luci-
fer &c. Et Apoc.xij. Proiectus est
draco in terram qui cauda sua trahe-
bat secum terciam partem stellarum
celi Sicut hoc est expositum supra ca-
pitulo lxxx. Vnde de ista turbaci-
one celi scribitur Apoc.vi. Sol factus
est niger tanquam saccus cilicin9 et
stelle ceciderunt de celo super terram.
sicut ficus emittit grossos suos cum
a vento magno movetur & celum re-
cessit sicut liber involutus. Hec om-
nia patefacta sunt quando cū suo prin-
cipe multa milia angelorū de celo cor-
ruerunt Sed occurrit gygas adhlas
qui celo ne caderet humerum suppo-
suit Hic est adam primus parens qui
intantum celi ruine restitit & per eum
celi facies extitit supportata inquan-
tum per eum et prolem suam . ruina
angelorum fuisset perfecte reparata &
restaurata . Vnde & in typum huius
super montem mundi altissimum fu-
it adam in paradyso collocatus quasi
celo proximus celum supportaret .
Humerus igitur adam celo supposu-
it ad portandum & ad sustinendum .
quādo divinum preceptū quasi iugū
levis oneris suscepit ad promerendū
& ipsum interim paradysum quasi lo-
cum deliciosum percepit ad inhabitan-

dum donec temp[ore] congruo gen[us] humanum ad celum raperetur ad angelorum collegium integre reparandu[m] Et hec ymaginacio confirmatur per venerabilem Ans[elmum] in suo elucidario libro primo capitulo sexto. Quamdiu inquit discipulus fuissent homines in paradyso Et Respondet Magister sic vsq[ue]quo impleretur numerus electorum angelorum qui ceciderunt [et] ille numerus electorum qui erat implendus si angeli non cecidissent. quomodo paradysus posset o[mn]es capere Sicut modo generacio per mortem preterit et generacio alia per vitam aduenit ita tunc parentes in statum meliorem assumerentur filij vero illorum prefinito tempore scilicet xxx. annorum suis eciam posteris cederent [et] ad extremum fuissent o[mn]es angelis coequales Hec ibi Tamdiu igitur adam quasi gygas celum humero supportabat q[ua]mdiu sine peccato sub iugo diuini precepti in statu innocencie inuictus permanebat Et tunc primo desiit quasi sub onere celi fatigatus quando gracie fortitudinem deseruit te[m]ptacione illaqueatus. Per amplius igitur vt patet in euangelio Nichodemi q[uod] per quinq[ue] annoru[m] milia cum lacrimis et suspirijs cum languoribus et clamoribus adam rogauit messiam quasi athlas herculem. vt sibi succurreret attenuato et celu[m] ad quod se obligauerat pro tempore supportaret. Venit igitur visceros[us] dei filius per incarnacionem et occaso dracone super te[m]pli pinnaculum qui celum primo diruptat humerum supposuit animose cum crucem portauit ad passionem Scribitur enim ysa. li. Percussisti superbum [et] vulnerasti draconem atq[ue] celum inflexibiliter supportauit et eius ruinam reparauit et restaurauit per vite resurrexionem [et] perdite gracie collocacionem Hic est enim ille gygas nature fortissime de quo Hebre. primo. Portans omnia verbo virtutis sue [et] ideo de ipso habendo respectum ad celum reformandum Scribitur Gen. quadragesimonono. Supposuit humeru[m] ad portandum. Vnde [et] merito xp[ist]e sic hercules per istos xij. conflictus [et] labores in celum assumptus christus[?] sublimatur iuxta illud Judith. Decimosexto. Post victoriam ascendit in iherusalem Atq[ue] consequenter sic verus victor inuinabilis rex omnium gygantum xpristus ab omnib[us] p[ro]clamatur Juxta illud ij. pal. xxvi. Diuulgatum est nome[n] osie id est messie quia fortitudo domini Osias interpretatur hebraice per o[mn]es prouincias propter crebras illius victorias Igitur ex duodecimo inuicti herculis certamine xpristus figuratur fuisse rex sub titulo victorie.

Capitulum. Cxi.

Tradidit dominus in dignacione furoris sui re. [et] sa.. Quarto principalit[er] fuit reges ex fortune firmaculo sicut p[ate]z de dario et bruto destrucione [et] alexandro. Nam sicut tradit Justinus in abbreuiacione trogi libro .i.

postq̄ per r se otoplasten regem suum
occiderant iudiciū regni fortune cōmi-
serunt Pacti sunt igitur ad inuicem
vt die statuto primo mane ante rega
le palaciū oēs equites cōuenirent et
cuius equus ante solis ortū hinitum
prius dedisset sine cōtradictione ille rex
esset Cūqz oēs statuto die et hora
ante regale palaciū cōuenissent equus
darij in desiderio amoris sui hinitum
solus edidit et felix auspicium domino
primitus emisit Tanta quoqz p̄sarū
moderacio fuit qui prius p̄ nobilium
cōtraria multitudine in vnū cōcordari
non poterant vt audito auspicio confe
stim oēs de equis desilirent ad da-
riū regem esse et dūm vniuoce saluta-
rent vulgus quoqz vniuersum secutū·
Judiciū principum dariū in regem so
lempniter subliniabant Hec ille·
Sedo quantū ad brutū scribit Allex
ander sup bibliam et est sup illud ma
thei Donec pepit filiū suum primo-
genitū Qd querenti bruto per oracu
lum quis rem publicam tueretur Re
spondit apollo qui fuerit prius oscula
tus matrem suam ipse tuebitur rem
publicam quo audito vt per matrum
osculacionem ad regni solium puenis-
rent hincinde ppriantes singuli di-
scurrebant brutus vero subtiliori in-
tellectu ceteris rūsum reuoluens apol
linis [illegible] coram oībz terrā oscu
latur et regni fastigium adeptus ē eo
q terram esse matrem omnium ab oī
bus extitit approbatum Hec ille·
Tercio quantum ad strucionem Tra
dit iustinus in abbreuiacione trogi·
li·xviij· Jn regno sydonis in ciuitate
sydone serui oēs dños vnanimiter cō
spirabant oēsqz dños ac liberos cū
filijs totius ciuitatis gladio peremes-
runt et sydoniam ciuitatem serui pro
dominis possiderunt Accidit ergo vt
vnus seruus fidelis inter tot seruorū
milia inueniretur qui dominum suū
strucionem quasi occasum occultaret·
Cum igitur multitudo seruorum et
rusticorum de regimine rei publice de
liberarent hoc decretum statuerunt·
vt omnes de mane in campum extra
vrbem insimul conuenirent et qui pri
us ortum solis pciperet ille pro rege
haberetur hoc igitur decretum seruus
ille vnicus inter omnes suo fidelis do
mino retulit et quid agendum esset
consuluit qui et ipsum quid ageret i
formauit Cumqz nocte media oēs
in campum pcessissent vt solem ex-
plorarent in oriente ceteris semper i
orientem spectantibz solus ille seruus
ad cacumen templi versus plagam oc
cidentalem iuxta qd edoctus fuerat cō
tinue intuebatur· Factus est igitur
seruus ille ceteris omnibz in fabulam
et derisum eo q solem oriri in occiden
te credidit et sperauit Sed albescen-
te celi facie et iam sole in proximo d
sub terra egressurz oibz auide explorā
tibz seruus ille prior oibz in summo tē
pli fastigio fulgorē solis versus occi-
dentē pacius oñdebat· inquirentibzqz
oibz auctorē tāti ingenij dūm suū oc-
cultatū ostēdit et sic cognito q̄tū cōfer
ret senis doctus sapiā seniorz et dñorz
vernāq vitā strucioni cōsserūtq ipm
solū liberis i regē ppetuū creauerūt hec
ille· Quarto q̄tū ad allexandrū
tradit Beda de ymagine mundi·li·
iij·c·xlvij· q i ortu allex· et philippus

rex m̄a dōnie misit ad apollinez del
phicum ad consulendum p oraculum
sup fatū filij nati Qui sic fertur re
spondisse Facies eius ad oēs insu
las & vij. celi plagas fortuna sibi sub
iugabit vnū & aller. ab ipa sui infan
cia rex fortune dictus erat qui et lan
ceā leuauit otra oēs terras & sep
tē mundi cliāta quibz vij planetarum
dominum applicatur sibi sub tributo vij
annis seruierunt Ex istis ita fortuna
te gestis in sensu hystoriali eliatur a
multo forciori et verissime ocludit q
xp̄c fuit rex fortune ex sensu morali.
Dicit eñ beda in li. de sompnis et figu
ris q verior ē lux q̄ tenebra veritas
q̄ vmbra sic eciā pfectior est allego
ria q̄ hystoria Concurrant igitur et
oueniant per ymaginacionem omnia
indiuidua creaturarū añ diuinū osi
storiū quasi tot equites psarz añ re
gale palaciū et planum erit q ante so
lis ortū equus solus xp̄i humanum edi
dit et ideo rex omnium creaturarū so
lus xp̄c appellari meruit p ortum so
lis intelligo inicium gracie simul & glo
rie qd post peccati origiālis tenebras
primo refulsit in xp̄i morte Cum igi
tur ṡm ocomitacionem pdionatum.
xpristus est creator & creatura igi
tur ad hoc spectaculum xpristus cum
ceteris creaturis oueniat añ solis or
tum sic igitur equus dei quasi alteri
us darij humanitas assumpta. et sic
xpristus q̄ deus et homo erit eques
ex diuinitate & eciam equus ex carne
virginea q̄ sicut equus celeri cursu
et audaci impetu fertur et ruit in ho
stes bellicosos iuxta desiderium super
sedentis equitis sic xpristi humanitas,

conformiter ad decretum vnite. sibi
diuinitatis viscerose ferebatur ad pa
tibulum et ad infernum et quasi im
petuose irruit contra demones mali
osos hostes humani generis huius e
qui hinitus est opleta perfectio & be
atifica fruicio . Est enim hinitus
vox equi viscerosa Et secūdum Jhe
ronimum libro de perfecto homine.
Quanto quis intimius amat tanto il
le validius clamat . quia validiores
sunt voces operum q̄ sermonum Vn
de & vulgariter dicitur Non clamās
sed amans cantat in aure dei Solus
igitur xpristus omnium hominum an
te solis ortum hinitum edidit q̄ an
te crucis consummacionem solus ho
minum perfectus fuit vel quia solus
omniū veniam optulit dimisit culpā
& graciam contulit et formam salu
tis docuit Vnde Math. xvij. Hic est
filius meus dilectus in quo michi be
ne oplacui ipsum audite Totiens e
nim xpristus secūdum hominem amo
rose perfectionis et viscerose dilectio
nis hinitum emisit quociens saluta
ris informacionis verbum vnum ptu
lit Vnde & paulo ante solis ortum i
desiderio animi ne sue mixtum ex amore
et dolore nimio sepcies in patibulo re
plicauit hinitū & tunc p amore dilcē
cū lacrimis & clamore valido emisit spi
ritū. Hic xp̄c vt brutus pmus oim ma
tri itulit osculū xp̄i qd pmeruit re
gis titulū vnū & q̄ de xp̄o pphātū sic
fuerat in ps. Ego aūt ostitutus sum
rex ab eo sup syon mō. sancti ei. Vn̄ idcir
co discipuli ad carnales q̄serent. act. i.
dn̄e si i tpe hoc restitues regnū israhel
ṡm orig. sēt. amb. sunt Ja ost. hoz gēo

scȝ oris manꝰ et pedis et sicut docet
bern̄. sup canti. ca. iij. Osculum ē sig-
nū pacis ſm vero Ricardū de scō vi-
ctore in illo libro Omne caput langui
dū in descriptione quadā dicit sic Si
caput est celum infernꝰ est pes ꝯ mū
dus est medium ꝯ qꝛ in quolibet isto
rum homo est quasi in quodam vtero
vt beatus in celo dāpnatus in infer-
no et medius in mundo capitur ideo
quodlibet istoꝝ merito mater esse de
scribitur Tunc igitur xp̄c ſm homi-
nem primus oīm ori materno infixit
osculū ꝯ tūc os ori erat copulatū qn̄
in virgine matre vbi verbū patris ex
titit incarnatū vn̄ bern̄. vbi supra.
Infelix vnio dei ꝯ hoīs creatoris et
peccatoris erat optatū osculum quasi
oris et oris ꝯ ibi mīa ꝯ veritas obuia
uerunt sibi ꝯ sic iusticia et pax oscula
te sunt Itē etiam xp̄c manui matris
impressit hec osculū qn̄ sepulture mor
tuum tradidit corpus suum. Item
pedi impressit osculum qn̄ animam su
am demisit ad infernum. In primo
igitur osculo erat signum pacis quia
tunc fedus fuerat reformatum inter
deum et hominem sub finali ꝯ felici cō
federacione In secundo osculo erat
signum pacis qꝛ ibi erat applicacō se
pulchri ꝯ mortui corpis sine omni cor
rupcione Iuxta illud p̄s. Non dabis
sanctum tuum videre corrupcionem.
Vnde ſm Aug⁹. sup p̄s. prime pciā
F Hoc de solius xp̄isti corpe fuit pro-
phetatum. Similiter in tercio osculo
erat pax qꝛ erat copulacio inferni et
anime xp̄isti sine possibili detencione
ſ ꝙ p̄dixit sic potestatē habeo ponēdi
animam meam et potestatē habeo ite

rum sumendi eam Vn̄ ꝯ in p̄s. lxxxvij
Estimatꝰ sum cum descendentibꝫ in
lacum factus sum sicut homo sine ad
iutorio inter mortuos liber Et act
um. ij. Dixit petrus coram populo
vniuerso. Viri israhelite audite verba
hec Ihesum nazarenum de p̄finito cō
silio ꝯ presciā dei traditum per ma-
nus iniquorum interemistis quem de
us suscitauit solutis doloribꝫ inferni.
iuxta ꝙ īpossibile erat teneri illum ab
eo Dauid enim in eum dicit. Caro
mea requiescet in spe Quoniam non
derelin. ani. m. in infer. nec da. sanct.
tuū vi. corrupcionem Igitur tam ce
lo q̄ꝫ infernoq̄ꝫ eciam sepulchro solus
xp̄istus primus omnium triplicem
pacem impressit et recepit in tripli
matris osculo regio decorari fastigio.
Item per stracionis ingenium xp̄is-
tus promeruit regis titulum Erāt
enim omnes infideles quasi serui qui
deum omnium dominum per peccatū
quantum in eis erat occiderant Et
erant oīnes fideles quasi vnꝰ seruus
fidelis in quibꝫ per fidem deus ante i
carnacionem latuerat Oīnes eīn su-
mus vnus vnum corpꝰ in xp̄isto.
Multi igitur ante aduentum solis iu
sticie idest xp̄isti promissi in lege ex
pectabant vultum habentes ad orien
tem prosperitatis ꝯ glorie Sed solꝰ
grex paucorum prophetarum per con
siliū ortū solis explorabant hn̄tes fa
ciē versus occidentem aduersitatis et
angustie vn̄ Rabisalomon de lege le-
gēda exponens hoc In sole posuit ta
bernaculū suum dicit opinionē iudeo-
rū esse ꝙ messias ad terrā cū venerit
faciet iherusalē ꝯ templum i ea ex auro

 253

obriso et gemmis quasi sol fulgētibꝫ
Non eīm estimant inscij dei filiū aut
venisse aut ventuꝛū esse nisi in gloria
tꝑali vn̄ ꝫ vultū ostendūt ad orientē
Sed qui fidem veram habebant hūt
ꝫ habebunt vultū dirigunt ad tēpluꝫ
qd̄ respicit occidentē Hoc tēplum est
maria sacrarium sancti spūs sup qd̄
solus fidelis populus radium diuini-
tatis ꝫ solis glorie pcipit descendisse
ipa eīm sola est tēplum in quo creato
occultatus requieuit Et eciam ē tē-
plum occidentale qꝛ xp̄o contulit vnde
mori potuit per occidentē eīm mors in
telligitur Unde in signum p̄fixe yma
ginacionis tradit Dam̄. c. lxxxviij.
ꝙ xp̄c in cruce pendens faciem habu-
it ad occidentem Sed hanc inspiracio
nem fidei quasi informacionem inge-
nij habuit iste fidelis seruus a creaci
one dn̄o suo occultato adhuc in carce-
re virginalis vteri vn̄ ꝫ seruus meri
to acceptatur ab alijs sed soli xpristo
vero creatori titulus regalis ꝑpetuat
Item per allexandrum macedonem.
G fortuna formal xpristum regem Ipse
eīm dicit de seipo Luce. xviij. Homo
quidam nobilis abijt in regionem lo
ginquam accipe sibi regnum et reuer
ti. Et hoc pulchre deducit Ambro.
de milicia xp̄iana Attende miles xp̄ia
ne regem glorie magistrum tuum mi
licie ille qui condidit vniuersum bel-
lum incipit contra mundum ꝫ i sang
uine martirum limauit gladium suū
Facies eius ad om̄es terras et ter-
rors eius contra omnes potestates ae
reas contra illas preliari inchoaꝫ tūi
nomen duans tui inuoca et territa a fa
cie tua fugient demoniosum agmina

vniuersa. Ipse eīm est cuius sceptrū
om̄es angelorū ordines oia astraꝫ ce
lorū orbes obediunt cuius gladio oia
mundi climata ac omnis virtus ꝫ po
tencia colla subdunt. cuius arbitrio
omnia tempora succedunt cuius impe
rio omnia creata discurrunt Ipse est
qui pulsanti apit qui inuocanti adue-
nit qui postulanti tribuit et ꝑseuerā-
ti assistit Hec ille. Cum igitur fm
bedam de formis ꝫ figuris fortuna nō
est aliud nisi prosper euentus extra
humanam actionem diuina dispensaci
one procedens et xpristus contra om
nem communionem nostre insipiencie
opinionem omnia per suam passionez
prosperrime recreauit in angelica re-
stauracione in humana redempcione.
et in demoniaca triūphacione Igitur
planum xpristo regis titulum fortu-
na perpetuauit eo ꝙ post flebile in-
fortunium omnia velociter fortuna-
uit. Iterum Quinto principali-
ter fiunt reges ex libera dacione.
Scribitur enim Dan̄. quarto Cum
adhuc sermo esset in ore regis vox de
celo ruit tibi dicitur Nabugudonosor
regnum tuum tuum transijt a te et
ab om̄ibus eicient te et cum bestijs ꝫ
feris erit habitacio tua Fenum qua-
si bos commedes ꝫ per septem tempo
ra mutabuntur supra te donec scies
ꝙ excelsus dominetur in regno homi-
num ꝫ cuiqꝫ voluerit det illud.
Per istum modum xpristus eciam
fuit rex Unde ꝫ angelus ad mari-
am. Luce primo. Dabit illi dn̄s
deus sedē dauid patris eius Et reg
nabit in domo iacob ineternū ꝫ regni
eius nō erit finis. ꝫ concordanter ait ipse

fortuna

H 5

xpristus Joh·v· Pater non iudi/
cat queꝙ̄ sed om̄e iudiciū dedit filio·
Sexto pn̄ncipalit̄ fiūt reges ex aliena i
stitucōe sicut rex herodes in galilea et
pylatus in iudea tethrarche fuerāt in
stituti p romanos sic ꝫ diuina dispen
sacio instituit reges iuda ꝫ israhel p
hos et reprobos Vn̄ de saul dicit osee
xiij· vbi est rex tu⁹ israhel dixisti da
michi regem dabo tibi regē in furore
meo ꝫ auferam ip̄m in indignacione
mea Dauid aūt vnxit samuel in regē
precipiente dn̄o cū adhuc esset puul⁹
in pascuis Sic eciā instituit dn̄s Cy
rū regem psarū ꝫ medoꝝ ac babiloni
orū vt pꝫ ysa·xlv Sic eciā dauid se vi
uente ↄstituit regem sup vniuersum
israhel filiū suū salomonē Pari modo
xp̄c non ab hoie sed a deo patre insti
tut⁹ rex dicit regnū suum non esse de
hoc mundo Joh·xviij·sed non scd̄m
actū et vsum nec ꝑm humanā institu
cionē ꝫ mundanā possessionē sed quan
tū ad iuris debiti obligacionē ꝫ diuini
iudicij ordinariā institucionē rex rea/
liter tunc fuit est ꝫ erit vn̄ actuū x.
Ipse est qui ↄstitut⁹ est a deo iudex
viuorū et mortuorū Et Jhere·i·
Ecce ↄstitui te hodie sup gentes ꝫ re
gna vt euellas ꝫ destruas edifices et
I plantes· Septimo fuerunt reges ex
origine naturali Vnde Beda de yma
gine mundi libro tercio·Capitulo vl
timo In libia regione quandocūqꝫ pri
mogenita a regi nascitur mox infans
a toto populo pro domino et rege re/
cognoscitur Consimile per omnia in
solo xpristo reperitur Ipse enim so/
lus nat⁹ ē rex In cuius signū adhuc
infans ab omnibꝫ adoratur et eciā ab

ipsis doctis regibꝫ rex esse proclama/
tur Vnde ꝫ Beda in exhortacionib⁹
libro secundo Capitulo tercio·Et tā
git hoc idem Augustinus sermone de
ephia· Nuper celebrauim⁹ quomo/
do venerunt magi de longinquis terre
partibꝫ querentes ꝫ dicentes vbi est
qui natus est rex iudeorum cui⁹ stel
lam vidim⁹ in oriente ꝫ venim⁹ ado
rare eum Quid est qd̄ non creatum
nec coronatum sed regem querunt no
uiter natum Nonne alij reges iude/
orum totiens in iudea nati erant Et
quis eorum nouiter natus Rex autē
fuit et dicebatur Aut quem terra/
rum regem natum terra protulit·
Quinciam a eligentibꝫ patribꝫ ac
completis ducis victorijs filij paren/
tibꝫ succedentes regis capiunt digni
tatem Solus igitur xprist⁹ homo et
de⁹ seruus ꝫ dominus subiect⁹ et rex
a deo patre ineffabiliter exoritur Et
rex de virgine pmmo finis regum in
fine temporum nascitur. Hinc est
q̄ ab insensibilibꝫ agnoscitur a lon/
ginquis queritur a principibꝫ rex esse
asseritur a preteritis eciam rex reguꝫ
in celmo d scribitur· Nonne erit li/
ber Testatur Gen̄· Quadragesimo
nono· Jacob sancto senescenti et de
proximo morienti cui de xpristo pro/
missio facta est Eciam omnes filios
in bendiccōe describenti visio de xpri
sto in tribu iuda data est· Non in/
quit auferetur sceptrum de iuda nec
dux de femore eius donec veniat qui
mittendus est Et ipse erit expecta/
cio gencium Si enim veritate he/ h
braica tribus Juda genealogiam vel
lemus texere. Nonne a Dauid

ad sedechiā transmigrantes in babilonem reges sibi succedabant & postea sub zorobabel filio salatiel duce & Josadech. pontifice ad Joseph virū marie duces decurrebant per capita x. et iiij. Et tunc venit qui mittēd9 erat. iuxta qd patribz pmittebatur i lege Post eciam decessum simonis machabei filij mathathie ad xp̄m veru ndu ē supputantur anni cxxiij. Siquidē filius eius Johannes qui & aliter cognoiatur hircanus xxvi. annis rex erat & pontifex Ex tūc allexādra vxor eiusdem allexandri alio noie salissa xix. annis recit regnū iudeorum. Et post eā hircan9 filius eius annis xxxiiij. Daň. iij. Post istū alienigena in regnum intrante anno xxxij. regni eius xp̄c dei filius in carne natus est. Cernis ḡ in decursu tpm mathathia tū cū filijs eius de latere regū nō de linea exīte cp iuxta pphenā israhelis morientis non sit ablatū ceptrū de iuda nec deficit dux de femore eius donec veniret qui venturus erat qui i se regnū & sacerdociū cōclusurus erat Hic est lapis angularis in quo duo diuersa concurrunt copulata scz & hō regnum & sacerdociū gloria & pena honor & opprobrium seruus et dñs sacerdos et hostia infirmitas & vita morbz & medela principiū oīs pfectionis et finis oīs pmissionis de quo clamat aplūs. hebre. i. Nouissime locut9 ē nobis in filio quē cōstituit heredem vniuersorum

A p quē fecit et secula Hec ille De hoc eciam rege ex origine paternali testatur Criso9. opis ipsecti omelia. lxvi Rex supiorū virtutū existens de9 voluit homo effici & contemptum digna-tus est et cōtidia pati Et neqz i hijs sibi suffecit quin eciam ad vltimam mortem venit. Hic est enim rex de quo eccle. primo. Vnus est altissimus creator omnium omnipotens et rex potens ac metuendus nimis sedens super thronum illius scilicet patris et dominans deus Hic est de quo Apo. decimonono. Vidi celum apertum et ecce equus albus qui est xpristi humanitas assumpta sine macula & qui sedebat super eum ipse scilicet filius dei qui vocabatur fidelis verax et iustus Et vestitus erat veste aspersa sanguine ex passione temporali. Et nomen eius vocabatur verbum dei ex origine naturali & habet in vestimento suo & in femore suo scriptum scilicet tam ex parte humanitatis q̄ꝫ eciam diuinitatis Rex regum & dominus dominancium qꝫ scilicet ipse est rex totius vniuersitatis. Vnde & de eius ore procedebat gladi9 ex vtraqz parte acutus scilicet quantum ad sub & supra ad spiritus et corpora ad corpus & animam ad penam & gloriam ad reprobos & beatos. Et apud viatores ad terrendum peccatores et ad perfectos vtiqz ad defendendum ad omnia perscrutanda & reproba contempnanda Et oculi eius vt flamma ignis in signum infinite sapiencie et omnes exercitus celi sequebantur eum quasi ducē clemēcie Et sup caput eius dyademata multa in argumentum victorie & in signum glorie.

Vnde Boecius in libro de fide xpristiana. Sequuntur agnū dei in regno glorie cōmitatū eius quasi pmium cernentes, & scientes tantā i eo dul-

tedimem̄ inueniendo q̄l\tā creatura i
creatore ſuggere ponit vbi celū eſt ci
uitas et premiū eſt felicitas vbi rex ē
virginis filius et delectacio eſt cibus
vbi cogitatus ↄtinue corrabit fluenta
amoris vbi et opus oim erit honor et
laus ppetua ↄditoris Hec ille.

R • Octauo fiunt reges regimine mo
rali ⁊ ſic ois qui rōne ſe regulat rex
eſt appellandus qꝛ vt pꝫ in cañ. xxiij
q̄ſtione iiij. Si eccā pprīū regibꝫ eſt
iuſta ꝑape ⁊ illicita prohibere Vnde
in ſentencijs yſid. li. iij. ca. xlviij. Re
ges a recte agendo vocati ſunt Ideo
recte agendo nomen regis tenetur
peccando amittitur Recte hij pre ce
teris reges dici debent qui ⁊ ſeipſos
⁊ alios regunt uirtuoſe Hec ille.
Ad idem eſt Orig. ſup exodū. omel
lia xvi. Regem te omniū facit ſi in te
regnet xp̄c rex oim qui oia gubernat
et regit Rex namqꝫ a regendo dc̄ūs ē
Si igit in te anim⁹ regnat et corp⁹
obtẏat Si carnis ↄcupiſc̄ētias ſub iu
go impantis racionis ſubmittas. Si
gentes viciorum frenis ſobrietatis ꝑ
mas merito rex diceris quia te recte
ducere noueris In xp̄o rege. talis
erat inter corpus et ſpiritū armonia
ↄcordie q͛ nulla erat rebellio in mora
li regimine. Si igitur xp̄ianus ſis et
rex dici volueris apphende arma ⁊ p
imitare veſtigia xp̄i tui regis Hec ille
Cū igitur xp̄c non ſolum omnia re
gulat et gubernat Sed cū talis erat
q͛ errare non poterat ⁊ omnis qui ñ
deuiat in ſe via regit et regulat con
ſequens eſt ex deductione naturali
q͛ xp̄c veriſſime dicitur rex ex regimi
N ne morali Nam ſicut colligitur ex ve

nerabili beda in ex hor. li. iij. capi. lx.
vbi ꝑ tractat illud pplaticū Iohānis
xviij. Rex es tu Et ecīā ex ſulgēcio
de ornatu ciuitatis Ex egidio de regi
mine principum Et ex Geruaſio de
ocijs īpialibus Omnem regē ſuffi
cientē hec quinqꝫ comitantur ſcꝫ veri
tatis plenitudo ad cauſas decernēdas
viriū valido ad turmas defendendas
et diuiciarum amplitudo ad indigen
cias ſubueniēdas ↄpacio viteſera ad
omnia ſupportanda ⁊ diſcrecio ſaluti
fera ad omnia preordinanda In ſig
nū primi aq̄tilia hn̄t delphinū regē in
ter cadauera diiudicantem In ſignū
ſecundi quadrupedia habent leonē re
gem predominantem In ſignū tercij
omnia vitalia regem habeat hominem
predominantem In ſignum quarti a
pes regem habent apiculam ſine acu
leo In ſignum quinti aues regem ha
bent aquilam cum viſu limpido Cor
reſpondenter in xp̄o hec oīa quinqꝫ
reperio In ipſo eīn veritas clara ē cu
ius eciam poteſtas nota eſt eo q͛ ipſe
oīpotens eſt Cuius eciam diuiciarꝫ
amplitudo colloc. ij. ſummatim con
ſignatur ex ſtilo apli eo q͛ in xp̄o om
nes theſauri dei ſunt reconditi cui⁹ ſa
piencie altitudo concluditur ex rerum
creacione ⁊ earum gubernacione Do
minus eīn ſapiencia fundauit terram
et ſtabiliuit celos prudencia Cui⁹ ta
dem clemencia patuit in carnis aſſum
pcione et mortis ꝑpeſſione in inferni
ſpoliacione ⁊ peccati perpetua dimiſſi
one Cum igitur oīa que ſunt a te
⁊ per te ſunt domine iheſu ⁊ in manu
tua ſunt omnes fines terre igit rex
es tu Et ſic ↄcluditur ex viij. titulis

regalibus quo per omnes colores humani quo quis sublimatur ad regnum xpc erat rex qui per liberam plebis electionem per hereditariam prolis successionem per victorie preconium per fortune fermacidum ex spontanea collatione et ex aliena institutione ex naturali origine et ex morali regimine. Et non solum istis octo modis xpc describitur esse rex. Quinymmo correspondenter octo titulis describitur esse summus sacerdos seu pontifex ut merito ihere. in hoc lamento de plangat i crucifixo xpo regem et sacerdotem fuisse natum sic opprobrio Capitulum Cxij.

Tradidit igitur dominus in indignacione furoris sui in opprobrium regem et sacerdotem.

Sicut supra per octo titulos vulgares xpc depingitur esse rex ita consequenter Iheremias inde in ymaginatione Iheremie per tot titulos usuales xpc iam describitur esse summus sacerdos vel pontifex ad sacerdocium enim et pontificatum est et erat transitus hominum Alii sunt per gloriam seu preconium primogeniti Aliqui per graciam seu meritum veri medij. Alij per legem dirigentes aliqui per sortem succedentem Aliqui ex tribu singulari aliqui ex ritu annuali Aliqui ex auctentica institutione et aliqui ex canonica electione Et omnibus istis modis supponit Iheremias xpm fuisse sacerdotem cum dicat Tradidit dominus opprobrio in indignatione furoris sui regem et sacerdotem. Primo igitur fuit sacerdotes per gloriam seu preconium primogeniti Scribit enim marci xvi. Factus est Iohannes princeps sacerdotum post symonem patrem suum Tradidit enim Rabysalomon de lege legenda et magister hystoriarum super gen. Hebrei de victoria abrahe et occursu melchisedech et hebrei de venditione primogeniti esau. Omnes primogeniti a noe usque ad aaron erant sacerdotes qui in conuiuijs et oblationibus benedicebant populo. Erant igitur primogenita quedam dignitates quas habebant primogeniti in cognationibus scilicet usque ad aaron. habebat enim primogenitus vestem specialem qua induebatur tantum in sacrificio offerendo Et receptiurus finalem benedictionem a patre ipse in solempnitatibus et conuiuijs benedicebat ceteris minoribus et in hijs duplicem porcionem recipiebant et etiam in diuisione hereditatis Cum igitur xpus erat primogenitus et dei patris et virginis matris post quem nullus erat secundus et maxime cum erat illo tempore intermedio inter noe et aaron sicut ait Ioh. viij. Amen amen dico vobis antequam habraham fieret ego sum igitur ex hoc titulo glorie et preconij primogeniti xpc sibi vendicat titulum sacerdocij Unde Ioh. i. Verbum caro factum est et habitauit in nobis vidimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti a patre plenum gracie et veritatis Ecce hic patet quod vestis specialis huius primogeniti erat assumpta humanitas et sua duplex porcio erat gracia et veritas et de eius potestate benedicendi omnes fideles suos scribit. i. petri. ij. in hoc vocati estis ut benedictionem hereditate possideatis i xpo

ihū dn̄o nr̄o. Secūdo fiūt sacerdotes p
graciā seu meritū vici medij Hoc me
diū a quo om̄ia merita quasi radij g̃
ciosi exeūt ad vniūsernaā creaturā
est xp̄c dn̄s sicut scribitur .i. ad thi-
mo. ij. vnus deus et vn⁹ mediator dei
et hominū homo xp̄c ihūs. Vnde aug.
ɔtra sermonē arrioꝝ. Filius dei in-
carnatus ad dexterā patris residens
p nobis interpellat & gracias agit qꝛ
semp auditur qꝛ sacerdos est & mini-
ster subditus supplex mediator Hec
ille. De merito igitur gracioso huius
mediatoris dt. Magister sentēciaꝝ
li. iij. di. xiij. ca. ij. vbi sic subdit. Tā
ta plenitudo spūalū carismatū in eo
fuit deus xp̄c f̄m hominē a ɔcepcōne
sapiēcie & gracie plenitudinē contulit
q̄ ei plen⁹ ɔferre & dist. xviij. ca. ij
sic subdit Tanta plenitudo spūalium
carismatū in eo fuit q̄ in eis pficere
nō potuit et ideo melior ipsius anima
fieri nō potuit q̄ ab inicio sue ɔdicio-
nis extitit nec sibi plus meruit p cru
cis patibulū q̄ a ɔcepcione meruit p
plenitudinē virtutū. Nō igitur sibi
pficere potuit nobis aūt mēbris suis
cotidie pficit & pficit. Hec ille. Vn-
de ad collo. ij. In xp̄o inhabitat om̄is
plenitudo diuinitatis corꝑaliter Et
estis in illo repleti qui est caput om-
nis principatus & potestatis Jo. p̄mo
De plenitudine eius om̄es accepim⁹
graciā p gracia. Docet eni̅ Bonauen
tura li. iij. d. xiij. q. iij. q̄ quadruplex
gracie plenitudo erat in xp̄o. Prima
fuit plenitudo sufficiencie vt in stepha
no Act. vi. Secūda fuit plenitudo p̄
rogatiue vt p3 in beata virgine Luce
p̄mo Aue gracia plena. Tercia ē ple

nitudo numerositatis seu cōple vt in
tota ecclesia Ephe. iiij. Ascendit su-
per celos vt adimpleret om̄ia. Quar
ta est plenitudo supabūdācie que fu-
it in solo xp̄o ex vnione qua fuit deus
& homo. Hec ille. De isto igitur sa-
cerdote scribitur .i. Regum ij. Susci-
tabo michi sacerdotem fidelem qui iux
ta cor meum et animam meam faciet
et hebre. vij. Talis decebat vt esset no
bis pontifex sanctus innocens in pollu
tus segregatus a peccatoribus et ex-
celsior celis factus quia vt scribitur
.i. thimo. iij. Oportet episcopum ir-
reprehensibilem esse Et ideo nos om
nes xpristiani p xpristum summi dei
sacerdotes effecti qui per graciam hu
ius nostri pontificis deo cotidie sacrifi
camus precoptat a pud nos nostro pon
tifici assimilari Roma. xij. Obse-
cro vos fratres p misericordiam exhi
beatis corpa vestra hostiam viuentem
sanctā deo placentē racionabile obse-
quiū vestrum. Nam p̄sertim xpristi
anos iudeis quasi sacerdotes gracie sa
cerdotibus legis scribitur Apoc. xx.
In hijs secūda mors nō habet pote-
statem sed erunt sacerdotes dei et xp̄i
et regnabūt cū illo. Mors prima po-
test dici mors corporis secunda infer
ni. Ad infernū igitur om̄s iudei trā
sierunt ante xpristi aduentum a quo
nos omnes xpristiani per ipsius mor
tem sumus liberati. sicut figuratiue
scribitur nūe ꝝ. xxxv. debuerat pfu
gus in ciuitate refugij ad quam con-
fugerat residere donec magnus ponti
fex et summus sacerdos qui oleo sanc
to vnctus est moreretur & post mo
tem summi pontificis reuer homicidas

in terram suā libere reuertebatur Erat igitur adam seu totū genus humanū quasi reus homicida homo vagus per miseriū mundum ꝫ pfugus de padyso ad infernū ꝫ limbū Sed venit dei filius sacerdos summus ꝫ primas pontificiū qui oleo pprij sanguinis inūct9 moritur sup patibulum et sic virtute mortis eius genus humanū libere repatriauit ad celum Tm̄ igitur habentibus fidē hui9 pontificis vnica mors ꝫ pri na ɔtingit que est corruptibilis corpis non scda que est infernalis carceris Infidelibꝫ vero mors prima debetur simul et scda Hn̄t eīn mortē corpis et aie criminis ꝫ pene iehenne

C Tercio fiunt sacerdotes per legem dirigentē Lex eīn ƀm britonē ꝫ etiaꝫ sicut pꝫ in canone d·iij· Offīn ꝑcipit honestum ꝫ prohibet ɔtrariū Et dicitur a ligo ligas qꝫ ligat hoiem regulis ꝫ preceptis Sicut igitur sub sacerdocio aaron lex dirigebat hoies ad subiectōnem sic sub sacerdocio xp̄i gracia dirigit hoiem ad pfectionem Quia vt scribitur hebre·vij· Nichil ad pfectum duxit lex Jdeo sicut ab aaron incepit lex ɔgnicionis ita a xp̄o incepit lex pfectionis Vn̄ Joh·i· Lex p moysen data est gracia ꝫ veritas p ihesum xp̄m facta est Et sicut lex scripture sub sacerdocio hoiem direxit ad virtutē et adduxit ad xp̄m ꝫ iō oportuit desinere vn̄ paulus ad hebre·vij· Plures facti sunt sacerdotes ƀm legeꝫ sed morte prohibentur pmanere· ihūs vero eo ꝙ maneat ineternū sempiternū hꝫ sacerdociū Vn̄ ꝫ iudeis dictū ē primo.esdre ij·et neemie·vij·Non comederis sancta scōꝝ donec surgat sacerdos doctus ꝫ pfectus Et hic est xp̄c a quo oēs viatores suas sumpserūt sanctitates Si igitur aaron ex suo sacerdocio summus pontifex dicebatur ꝫ tn̄ sue cerimonie nichil duxerunt ad suam pfectionē sed umbrauerunt ad xp̄m deducebant xp̄c a multo forcori dicetur princeps oim sacerdotū Sed precepta gracie aliū finem pfectuū non expectant ꝫ oēs dirigunt ad finalē pfectionem quam a mundi principio oēs anime sitiebant Vnde ad hebreos viij·Talem habemus pontificem qui ɔsedet in dextera sedis magnitudinis in celis sanctoruꝫ minister ꝫ tabernaculi veri dei qḋ fixit dn̄s et non homo ꝫ loquendo ƀm legem de templo moysi qḋ fixit salomon non deus Sed apparet ꝙ xp̄c minister legis erat et ꝙ officium tēpli habuerat, Scribitur eīn Joh·x·Ambulabat ihūs in templo in porticu salomonis super quo dicit allex · Necham ꝙ porticus ille erat oratorium ꝙ fecerat salomon in templo Jn hoc porticu templi nemini licebat incedere nec templi secreta ingredi nisi solis templi ministris· alij vero exterius orabant in porticibus et atrijs oratorio Hec ibi Similiter Luce·iiij· Venit ihesus de nazareth vbi erat nutritus et intrauit ƀm consuetudinem scꝫ in die sabbati in synagogam surrexit legere ꝫ traditus est illi liber ysaie pphete Et vt reuoluit librum inuenit locum vbi scriptum erat spūs dn̄i super me propter qḋ vnxit me euangelizare pauperibꝫ misit me sanare ɔtritos corde et predicare captiuis remissionem ꝫ cecis visuꝫ Et cum conplicuisset librum reddidit

q̄ꝫ leuitici generis ⁊ sacerdociū xpristi
enorum q̄ꝫ sacerdocium iudeorum seu
quorumcumqꝫ aliorum Et hoc est qđ
dicit apostolus hebreos septimo Me-
lioris testamenti sponsior factus ē ihe
sus. i. melioris insertor vel inceptor.
Dicit enim Ambrosius in glosa Me
rito prefertur sacerdocio leuitico sacer
docium xpristi et lex noua legi veteri:
quia hec dat eterna illa tantum tem-
poralia. Et sicut ille permanet sic lex
quem ille attulit in qua simul conce-
dunt remissio peccatorum et gracia p-
petua superiorum quod quia vet⁹ lex
non potuit ideo remoueri debuit et a-
lia permanere. Hec ille. Sexto si
unt sacerdotes ex ritu annuali. Unde
beda de ymagine mundi li. iiij. ca. xlix
In templo arborum solis ⁊ lune tan
tum est vnus sacerdos et ille sempi-
ternus qui eciam ritu perpetuo annua
tim in templi medio xxv. die marcij
lancearī faciet se in vtroqꝫ brachio et
vtramqꝫ arborem pacificans vterqꝫ
sacrificat cruorem extractum cum ta-
li clamore maximo sit pax vera inter
vos et fortuna felix inter nos. Quo
actu sic completo pro toto anni cir-
culo sanctus habetur sacerdos ille et
deo dignus. Hec ille. Istud templū
in quo sunt duo arbores solis scꝫ et
lune est totum vniuersum i quo sunt
creator et omnes creature Sunt er-
go pro nunc iste due arbores due na-
turarum ypostases ita vt arbor solis
connotat diuinitatem et arbor lune de
signet humanitatem Sacerdos huius
templi potest dici xpristus cuius eciā
vita breue dicitur annus de quo Psa.
lxiij. Annus retributionis mee venit
ergo ad pacificandum per sacrificium
vtramqꝫ arborem deum scꝫ et hominē
xp̄c in tēpli medio non modo in vtro-
qꝫ brachio ymmo in corpore vniuerso se
fecit vulnerari et hoc non annuatim
sed semel pro semper xxv. die marcij
xviij. kalē. apprilis inter celum ⁊ ter
ram in aere hoc sacrificiū voluit consum
mare Dicit enī Aug⁹. de tri. libro.
iiij. capi. viij. q̄ꝫ xp̄c viij. kalē. Ja-
nuarij nascitur ⁊ viij. kalē. appri-
lis concipit ⁊ patitur Tūc igitur cum
clamore maximo spiritū suum optu-
lit sacrificiū qꝫ vt patꝫ hebre. v. per
apost. xp̄c cū clammore valido ⁊ la-
crimis emisit spiritū Et p hoc sacrifi
ciū reformata est pax inter deū ⁊ ho-
minem quasi inter arborē ⁊ arborem
et felix fortuna vite eterne seq̄bat
inter homineꝫ ⁊ hominem Sanguinem
igitur recentem in agere coram deo et
homine quasi int arbores solis et lu-
ne in templi medio optulit vt in xp̄e
tuum hominem reuocaret ⁊ conuocaret
ad petendum et deū in clinaret ad di
ligēdū ⁊ semel p semp se optulit qꝫ
semel tantuꝫ mori potuit vnde hebre.
vij. xp̄c non habet necessitatem coti-
die q̄ꝫadmodum sacerdotes prius pro
delictis suis hostias offerre. Hoc
enim fecit semel seipsum offerendo.
Et ibidem capitulo nono Neque per
sanguinem hyrcorū aut vitulorū sed
per propriū sanguinem introiuit se-
mel in sancta sanctorum eterna redē-
pcione inuenta. Sequitur enim sine
sanguinis effusione non fit remissio
peccatorum Igitur non solum ex ri-
tu singulari ymmo ex ritu ānuali xp̄c
probatur esse pontifex et sacerdos.

Capitulū Cxiij.

radidit do
minus oppro
brio indignaci
one furoris sui
regem et sacer
dotem Septimo principa
liter fiunt sacerdo
tes et pontifices p auctenticam insti-
tutionem sicut interdū episcopat9 pa
pa sibi reseruat et quēcumqȝ placue-
rit in pontificem ↄsecrat et illa eccle
sia ipsum magnificat Dicit igit col-
ligitur ex innocencio de officio misse sa
cerdotes & pontifices ad quatuor in-
stituūtur scȝ ad dispensandū ad infor
mandū ad sacrificandū & orandū Un
de leuitici x. ppterea data est vobis gra
cia vt portetis peccata multitudinis &
ppterea rogetis in ↄspectu domini Di
spensat enim graciā p sacramentoꝝ mi
nistrationem Informat animā p ar-
ticulorum legis pdicationem. Unde i
canone di. xxxvi. Si quis. Duo sunt
officia sacerdotum et pontificum scȝ nō
ꝑliari in campo nec mercari in foro sȝ
vt scripturam sacram addiscant et po
pulū xpristianū edoceant. Et ibidem
di. xxxviij. Ignorancia sacerdotū est
mater errorū omniū. Sacerdos enī
sacrificat pro culpa expianda et orat
pro gracia impetranda. Altare pur-
gatū & politum vbi cor humanum hu
miliatum et ↄtritū qȝ cor ↄtritū et
humiliatum de9 nō despicies De hoc
altari scribitur Exodi xx. Altare de
terra facietis michi & offeretis super
eo holocausta & pacifica vestra Hui9
altaris quatuor cornua sunt sacerdo-
tibus necessaria scȝ puritas ↄtinencie
Unde Exodi xix. Sacerdotes qui acce
dunt ad me sanctificentur ne feriat p
cuciā eos Similiter sobrietas absti-
nencie Unde leuitici x. vinū & omne
quod inebriare potest nō bibes tu et
filij tui qū intrabitis in tabernaculū
testimonij ne moriamini dicit dñs ad
aaron. Terciū est asperitas pñie Ju B
dith iiij. Sacerdotes induerūt se ci-
licijs & ↄstrauerūt se coram altari in
templo domini et clamauerunt ad do-
minū deū israhel. Quartū cornu est
subtilitas sciēcie Malachie ij. Labia
sacerdotis custodiūt scienciam & legē
requirent ex ore eius quia angelus
domini exercituū est In cuius signū
vt ponit magister hystoriarum super
exodum. Sacerdos i lege moysi de
super alia vestimenta induebatur tu
nica iacinctina in cuius fimbria erant
tintinnabula septuaginta aurea & in-
terscalariter totidem viola picta ex
cocco bis tincto & iacincto & purpura
vt semper sonus audiretur cum sa-
cerdos ingrederetur vel egrederetur
sanctuarium ne forte moreretur. Su
per hoc dicit Grego. in registro Sa
cerdos silenter ingrediens & egredi-
ens moritur quia de eo sonus predi-
cationis non auditur Nam iram iudi
cis ↄtra se prouocat si qd lege ↄfitetur
ore nō informat. Hec ille. Xpristus
igitur velut ver9 pontifex & summus
sacerdos omniū originaliter solus sa-
cramenta instituit et ad salutem di-

sponsauit atq3 omnes virtutes fonta
liter influxit et articulos fidei doctri-
nauit. tercio seipsum hostiam placabi
lem patri p peccatoribz in ff̄a solemp
m sacrificauit iuxta illud hebreos. v.
Omnis pontifex ex hominibz assump
tus p hominibus ↄstituitur in hijs q̄
sunt in deum vt offerat dona et sacri-
ficia p peccatis qui ↄdolere possit hijs
qui ignorant et errant q̄m et ip̄e cir-
cumdatus est infirmitate. Dicit em̄
Criso. et ponitur in glosa hebreos iiij
sup illud. Temptatū p omnia p simi
litudine absq3 peccato Impossibile in
quit est hominem scire afflictorum affli
ctiones qui afflictionis experimētum
nō habuit et sensibiliter omnia nō su
stinuit xpristus autē talia scit nō so-
lum p hoc q̄ deus est ſm qđ om̄ia no
uit sed p hoc q̄ similia tormenta susti
nuit. Hec ibi. Xprist⁹ igitur vt pō
tifex inunctus est oleo suauitatis Cu
ius figuram ponit ille Rabymoyses
de duce dubioꝝ ca. clxxvi. q̄ scz incen
sum thimiamatis qđ sacerdos in tem
plo dn̄o adolebat tam copiosum ꝯ odo
riferum erat q̄ a templo in iherusalē
ad ciuitatem iherico suauiter redole-
bat Et ſm Rabysalomonem de lege
legenda iherusalem distat a iherico p
xxv. miliaria Si igitur temporale thi
miama ex speciarum puluerib3 confe
ctum ad tantam distanciam aerē dul
corauit Igitur a multo forciori ipse
xpristus quasi incensum electum ex
naturis diuinitatis ꝯ humanitatis cō
fectum atq3 cum aculeo mortis ↄfra
ctum tritum et puluerizatū et igneis
prunis ardentis amoris in crucis thu
ribulo accensum et inflammatum nō
solum ad celum et ad limbum / ymmo
totū vniuersum huius sacrificij odo
re salutifero immutauit. Quarto velut
verus pontifex p populo orauit. Incre
pit em̄ missam scam sup matris gre
miū in stabulo. Cuius introitū diu
antea ↄpheta cecinerat ysayas ca. ix.
Paruulus natus est nobis et filius
datus est nobis Vel huius misse in-
troitum triplicem tres incepit. pri-
mo rex dauid in cithara. Dn̄s dixit
ad me filius meus es tu ego hodie ge
nui te. Secundo ex angelo cum stella
lux fulgebat Et tercio pastores Io
seph et maria ↄclamant cū ysaia Pu
er natus est nobis. Angelus gabriel
p̄ ceteris incepit gloria in excelsis et
ipse letabūdus p sequencia. Hic caā
extollit euāgeliū. Euangelizo vobis
gaudiū magnum Joseph vero instat
orationi simul ꝯ p̄fationi dicens o p
incarnati verbi misteriū noua men tis
nostre oculis lux tue claritatis infulsi
sit vt dum visibiliter deū cognoscim⁹
p hūc ad inuisibiliū amorem rapia-
mur kyrieleyson vero p figuras misti
cas subtiliat ↄphetarum cuneus Et
epistolam xpristus assistens pontifex
legit paulus apostolus. Et ipsum al
leluya triplicat ipse paruus pontifex
xpristus ihesus cum ihesemia A a a
domine deus quasi diceret a q̄ detesta
bilis est aula quā intraui a q̄ amabi
lis est puella quā michi desponsaui a
q̄ irreparabilis est natura quā michi
copulaui A domine deus A video in
aere demonē quasi serpentē michi insi
diantē A video sup faciem terre car-
nem quasi vrsum michi aduersantem
A video in maris flumine mūdū qua

si ecce grandia me deuorare videntem. O domine deus. O quam delectabile est regnum vite de quo transmeaui. O quam miserabile est medium mundi quod optaui. O quam lacrimabile est regnum mortis quod intraui. O domine deus. Incepit igitur iste pontifex missam suam in stabulo. Consecrauit in cenaculo cum dixit hoc est corpus meum. Et terminauit in patibulo vbi etiam fuit corporis xpristi eleuatio et corporis cum sanguine commixta libatio. Et postea pro Ite missa est voce valida clamauit Consummatum est. In hac missa quinquies quasi quinque collectis orauit et plorauit pro populo. Orauit enim in heremo vt patet Mathei primo. Orauit in templo Luce xi. Orauit solus in monte Math. vi. Orauit in nocte Luce vi. Et quinto quasi numerum septenarium cum quinario collectarum appropians orauit septies in cruce vnde aug. f. cxxv. vol. i. per illam xpristi in cruce vocem pater ignosce illis qui nesciunt quid faciunt. Multa milia iudeorum circumstancium conuersi sunt postea ad deum de salutifera huius pontificis oratione. Et sic dicit aug⁹. super psalmum clxxxv. Orat pro nobis xpristus vt sacerdos noster salutificans. Orat in nobis vt caput nostrum dignissimum. Oratur a nobis vt verus deus noster omnipotens. Hec ille. Octauo fiunt sacerdotes et pontifices per canonicam electionem. Sic enim pontifex communiter eligitur per collegium canonicorum etiam ipse summus pontifex papa per cetum cardinalium. Scribitur enim hebreos. v. Nec quisquam sibi sumit honorem sed qui vocatur a deo tanquam aaron. Pari modo xpristus

pontifex factus est. Cui et alludi potest illud prima machabeorum iiij. Elegit iudas sacerdotes sine macula voluntatem habentes in lege dei. In cuius argumentum conclusiuum Tradunt suda in libro suo ca. ij. et frecalsus parte prima li. vij ca. xiij. quod sicut habetur in secretis canonibus talmuth iudeorum mos erat iudeorum quod quando vnus de numero sacerdotum xxiiij. moreretur mox ceteri in templo conuenerunt vt alium loco defuncti canonice eligerent. Contigit igitur tempore quo ihesus a nasareth conuersabatur in iudea vnus eorum moreretur. Inter ceteros eligendos pro mestuo ihesus nominatus est et quia coram deo et hominibus perfectum in sciencia et moribus ipsum probarent ideo omnes pontifices concordi consilio xpristum in coepiscopum et pontificem elegerunt et ipsum suo collegio ore tabellionis canonice asscribi preceperunt. Hec illi. De hoc pontifice concludit sic paulus ad hebreos iiij. Habentes igitur pontificem magnum qui penetrauit celos ihesum filium dei teneamus nostre spei confessionem. Non enim habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris temptatum enim per omnia pro similitudine absque peccato. Adeamus igitur cum fiducia ad thronum gratie vt misericordiam consequamur et gratiam inueniamus in auxilio oportuno. Ostenso igitur in sensu diuiso per octo titulos congeminatos quod xpristus erat et fuisse debuerat verus rex et pontifex. Iam adhuc addantur alia ad predicta in sensu composito quod xpristus traxit originem de tribu regali simul et etiam sacerdotali. Dicit enim beatus Paulus apostolus

ad hebreos septimo. Manifestum est q̄ ex tribu iuda ortus est deus noster Glosa De tribu ad tribū translatum est sacerdociū q2 de sacerdotali ad re-gelem. Et vt supra pz in glosa super illud ibidem Legis fiat trāslatio Hec translatio sacerdocij fuit p̄figurata in samuele qui cū nō esset de tribu leuiti ca sed de tribu effraym electus est tñ sacerdos a dño reprobatis filijs heli p peccato. Ad hoc est Allexāder super bibliā sup matheū Maria erat de tribu leui et iuda que permixte erant Et si sic maria ergo et xp̄c. Item Ihero nim9 in testamentis xij. patriarcha-rū in testamento Et adorate filij iu-dā et leui quia ex illis orietur sal9 is-rahel et consolabitur in seipso omnes gentes et angelū exterminatorē hu-manı generis solus conteret homo ille. Itē Aug9. de mirabilibz sacre scrip ture li. iij. ca. iij. Natus ē ipse dei filius ex felici femina ex puella paupercula sed ex virgine sanctissima anno xlij Octauiani cesaris augusti sub herode rege ablata ex iudeis omni potestate dn̄andi. Et hoc ꝯprehendet euangeli-sta ennuerat vt cū regū et pontificiū ex iacob stirpe descendenciū fuerat cō sumpta successio imeternū rex simul ꝯ pontifex carnis nesceretur. Itē fres culsus ptr prima li. vij. ca. xiij. Sa-cerdotes in lege moysi p vnctionē ꝯse crati annis cccclxxxiij. regnauerunt ab instauratione templi sub dario vs q2 ad hyrcanū antecessorē herodis Et tunc regnante herode apud iudeos et Octauiano apud romanos defecit crisma et sacerdociū iudeoꝝ. Et mox natus est dei filius de virgine maria.

Vnde ysa. xxiij. Dn̄s iudex noster do minus9 legifer noster. Dn̄s rex noster ipse veniet et saluabit nos. Et concor denter scribitur. i. petri. ij. Vos estis genus electū regale sacerdocium gens sancta popul9 acquisitionis Et apoc. p̄mo ꝯ quinto. Fecit nos regnū et sa cerdotes deo patri. Itē in exhortationi bz li. ij. ca. iij. dt venerabilis beda sic. Diligenter lege lr̄am Lute iij. ꝯ ple ge lineam genealogie et occurret tibi plena facie q̄ regnū iudeoꝝ et pontifi cū in solo messia finem felicē ꝯfire-rūt. Exiuit eīm linea a deo p habra-ham ysaac et iacob vsq2 ad dauid ꝯ sa lomonem et nathan ꝯ filiū dauid di-uidit in reges ꝯ pontifices et ad xp̄m stū defluxerūt et in ip̄m ꝯcurrerūt ꝯ ꝯuenerūt vl' sicut a deo exierūt regnū et sacerdociū p primū adam ita ad eun dem redient p ꝯpassum p secundum adam omnium mediatorē Hec si at-tendant iudei increduli dicant vbi est rex de tribu iuda iuxta benedictionem paternalem Cum et decē tribz inter montes caspios et tribus iuda cū beniamyn exulent eaā inter nos et dabūt nobis quod negant aut qd ipsi peti-mus quia aut ꝓphecia defiat aut messias venit quia ablatum est ceptrum de tribu iude et defecit dux de eius fe more Hec ille. Hec eadem conclusio figuratur de melchisedech qui fuit p̄mus rex simul et pontifex Sicut scribitur Hebre. vi. Precursor pro nobis introiuit ihesus sm ordinem melchisedech ꝯc. Et septimo capitulo sic subditur. Hic enim melchisedech rex salem sacerdos dei summi erat. Pri-mū quidē interp̄tat rex iustitie Deīn

rex salem. i. rex pacis. Est sine patre
sine matre sine genealogia neqꝫ initi
um dierū neqꝫ finē vite hñs Assimi
latus autē filio dei manet sacerdos in
eternū Et sequitur Adhuc manife
stū est ſm melchisedech similitudinē
exurgat alius sacerdos qui nō ſm le
gem carnalis mandati factus est sed
ſm virtutē vite insolubilis. Cōtesta
tur enī ꝙ tu es sacerdos ineternū ſm
ordinē melchisedech sicut dicit dauid
Iurauit dñs ⁊ nō penitebit eū tu es
sacerdos ineternū ſm ordinē melchis
sedech. Hec paulus Ex glosis igitur
ibidē Iheronimi Ambrosij ⁊ Cris.
et Remigij atqꝫ ex carnotēse in sua po
licratica li. iiij. c. ij. pꝫ ꝙ ꝑ oia mel
chisedech typū tenet ⁊ figuram xp̄i q̄
est rex et pontifex Melchi enim dici
tur rex sedech iusticia inde melchise
dech quasi rex iusticie et hic est xp̄us
Deinde salem interpretatur pax inde
rex salem. i. rex pacis et hic erat xp̄c
qui pacificauit que in celo et q̄ in ter
ra sunt et bene dicit pri⁹ rex iusticie
et postea rex pacis qꝛ xp̄c pri⁹ hic su
os regit in iusticia et in futuro in pa
ce eterna Ipse enī sine patre in ter
ris sine matre in celis sine genealogia
carnaliū filiorꝫ et neqꝫ initiū neqꝫ fi
nē hñs deo patri filius coetern⁹ non
quin patrē et matrē habuit sed quia
regnū ⁊ sacerdotiū caro et sanguis nō
premūt. Hic nō de gente iudeorꝫ sed
incircūscisus fuit et sacerdos tñ dei al
tissimi extīs in oblatione panis ⁊ vini
sacramentū xp̄i primo instituit ſm⁹
omniū rex ⁊ sacerdos quem scriptura
ꝓduxit in mediū qui eū figurat me
diatorē omniū. Hec in glosa. Ex tex

tu igitur et glosis pꝫ iuxta intellectū
pauli vel ꝙ dauid errauit in hac pro
phecia tu es sacerdos ineternū ſm or
dinē melchisedech vel ſm legē suā et
sectā moysaicam in xp̄o cessantē et ꝑ
xp̄m ꝯsumendā licet pide ꝓphetauit Vl
timo hec eadem ymaginacio eliditur lu
culenter Dan. ix. vbi scribꝰ sic In an
no primo darij filij assueri de semine
medorꝫ qui imꝑauit sup regnū caldeo
rum. Ego Daniel intellexi ex libris
numerū annorꝫ de quo factus est sermo
dñi ad Iheremiam ꝓphetam vt com
plerentur desolationis iherusalem an
ni lxx. et posui faciem meam ad domi
num deum meum rogare in ieiunijs
sacco et cinere. Et sequitur. Cumqꝫ
adhuc ego loquerer ecce vir gabriel ve
nit ad me ⁊ dixit Nūc egressus sum
a facie dei iuxta desideriū precum tua
rum ⁊ veni vt indicarem tibi quia vir
desideriorum tu es. Tu igitur aiad
uerte sermonem ⁊ intellige visionē
lxx. ebdomade abbreuiate sunt super
populum tuum ⁊ super vrbem sanctā
vt consummetur preuaricatio ⁊ finē
accipiat peccatū ⁊ deleatur iniquitas
⁊ adducatur iusticia sempiterna ⁊ vn
gatur sanctus sanctorum. Scito igi
tur ⁊ animaduerte ab exitu sermo
nis vsqꝫ ad xp̄istum ducem ebdoma
das septē ⁊ ebdomadas sexagintadu
as erunt in eis ⁊ post ebdomadas sex
agintaduas occidetur xp̄istus et non
erit populus qui eum negaturus est
Confirmabit igitur pactum multis
ebdomadas vna et indiuidua ebdoma
dis vne deficiet hostia ⁊ sacrificium
reliqua que ibi connectuntur Se
cundum Iheronimū in commentario

habent referri ad redificationem ihe
rusalem sub dario & eius destructionē
sub tito & vespasiano Circa intelligen
ciam huius pphecie in qua daniel hu
mani generis redemptionem certo nu
mero diffiniuit annorum. Notandum
est iuxta ysid. de numero q̄ est ebdo-
mada dierum & ebdomada ebdomada
rū ebdomada mensiū et ebdomada an
noꝝ vnde et vna ebdomada annorum
septem anni sunt Et p consequens se
ptuaginta ebdomade annorum septu
agesies septies vel septuagesies septē
anni sunt. Similiter ſm magistrum
hystoriarum et bedā de numero hec p
phecia intelligitur de annis lunarib⁹
et nō de annis solaribus qui excedūt
lunares in xi. diebus Et ideo dicit da
niel septuaginta ebdomades abbreuia
te sunt Igitur ſm opinionem Cri-
sostomi sup matheū ope impfecto ome
lia ij. Hec annorum calculacio habet
referri ab exitu sermonis angeli vs-
q̄z ad aduentū xpristi euāgelista in-
quit tunc designat qñ nasceretur xpri
stus .i. in diebus herodis regis vt da
nielis pphciā adimpletam demōstra
ret qui post septuaginta septimanas
annoꝝ xpristū nasciturum esse demō
strat Nam ab eo tempore vsq̄z ad tē
pus herodis septuaginta septimana-
rū anni sunt consummati. Sciens er
go deus pfidiam iudeorum q̄ crucifixo
vero xpristo aliū xpristum erant expe
ctaturi scꝫ āntxpristū ideo occasionem
tollens infidelitatis tempus ostendit
quādo nasciturus erat xpristus vt in
illum crederent qui ex tempore danie
lis nascitur post septuaginta septima
nas annoꝝ Et ſm istam opinionem
ab exitu huius pphecie vsq̄z ad xpi na-
tiuitatē fluxerūt anni lunares cccc.xc.
et tres. Et sic xpristus natus est eb
domada septuagesima Et p ꝯsequēs
falsum est martilogiū qđ dicit xpri-
stū natū esse ebdomada iuxta danielē
lxvi. qꝫ sincopat septē annos. Secūdum
vero opinionē fredulfi pte ij. li. i. c. iij
Ac magistri hystoriaꝝ ac venerabi-
lis bede de ymagine mundi li. iiij. c.
penultimo Hec annoꝝ calculatio hꝫ
referri ab exitu sermonis ad mortem
xpi et nō pncipue ad eius natiuitatem
Et sic iuxta pphciā danielis ab exi-
tu sermonis ad xpm passum fluxerūt
ebdomades lxx. scꝫ anni ccccxc. de quo
numero subtrahātur āni triginta tres
quibꝫ xpc a sui ꝯcentiōe ad sui mortē
vixit sup terram. Et se qͥtur q̄ xpc
natus est post exitū sermonis angeli
et annis cccclvij. Et sic verissimū est
ecclesie martilogiū qđ ponit xpm na-
tū fuisse ebdomada danielis lxvi. qꝫ ā
no xl. ebdomade sexagesimesexte nat⁹
erat. Et q̄ sic debeat intelligi pbat
beda p hoc q̄ iuxta pmissum pphcie
puaricatio nō fuit consumpta nec pec
catū finē habuit ante mortē xpi nec
redijt iusticia sempiterna. Et huius
opinionis est Ambro. in omelia nati
uitatis iohānis baptiste Alludens il-
lud esdre apocrifū post ānos xl. cū mo
riet fili⁹ me⁹ ihūs et ꝯūtet seculū et
iō de obstinacōe iudeoꝝ Sic collige si-
clos seu circulos ānoꝝ Et iux danī.
pphciā & esdrā scribā inuenies messi
am tūc in carne crucifixū eadem hora
postq̄ ab exitu ſmonis gabrielis ar-
chāgeli ccccxc. ad ꝯpletā desuxerāt p
fectionē. Et hec calculacio pꝫ p reges

qui descenderunt ad xviij. annū tiberij cesaris In cuius anno xv. baptizat9 est xpristus. Unde cum dicit Daniel Confirmabit pactum mu'tis ebdomadas vna intelligi debet de tribus annis cum dimidio quibus predicauit xpristus Nam tres anni cum dimidio vltime ebdomadis .i. septuagesime preterierant qn̄ baptizatus est dominus Et in fine residui dimidij eiusdem ebdomadis defecit hostia legalis cum sacrificio. Est ergo intellectus Danielis qꝫ post ebdomadas septem et lxij. post annum primū darij regis qui occidit baltazar et regnū caldeoꝝ ad psas ꝫ medos trāstulit que simul collecta faciūt lxx. Veniet sanctus sanctorum et occidetur xpristus ꝫ post ānos ab anno darij primo cccclxx. promissio patrum cōpleta est in xpristo. Et notandū est ꝑm bedam de ymagine mūdi vbi supra qꝫ ex hijs duobus vngetur sanctus sanctorum et deficiet hostia sumitur illud quod opponimus iudei. Cum venerit sanctus sanctoꝝ cessabit vnctio vestra ac quia omīe vnctio legalis scilicet regalis et pontificalis prophetalis et sacerdotalis in solo xpristo requieuit et quia per eum omnes sancti preteriti presentes ꝫ futuri suam sumunt sanctitatem i xpo solus sanctus sanctorum nuncupatur. Hec ille. Patet igitur ex premissis iuxta ymaginationem Ieremie qꝫ propter omnem colorem quo aliquis fit liater vel pontifex xpristus sine comparatione magis proprie fuit rex et pontifex. Et ideo ipsum lamentabilius ihecemias mostrum deplāgit super crucem cum dicit Tradidit dominus opprobrio in indignatione furoris sui regem et sacerdotem quasi diceret sic Hic est pontifex in templo exprobratus cuius ornatus festiualis est vestis derisoria cuius anul9 pecularis est turba hostium peremptoria cuius sandalia sunt gemina dilectio. cuius mitra est viatoris et possessoris completa perfectio cuius baculus pastoralis est signum thau in patibulo consignatum cuius ara legalis est lignū crucis viuis sanguinis expiatum Cui pro tintinnabulis consonantibus sunt verba vite inductiua omne sonancia delectamentum Cui pro cornib9 mitre concordantibus est sciencia impletiua circa vtrumqꝫ testamentum Cuius monile pectorale est vescum vulnus laterale cuius manibus pro duabus cyrotecis cum duobus lapidibus preciosis claui ferrei infixi sunt manibus amorosis Cui pro frontali lamina ad magni nominis dei expressionem est sue mortis titulus in cruce sublimatus Cui pro sidar aurea ad crinium compositionem cruor tabet in crinibus quasi coagulat9 Dicat igit pontifex iste de iudaica synagoga quoniam factus sum opprobriū istis viderunt me et mouerunt capita sua. Hic est rex in solio dilatatus sed in regno exprobratus. Cuius roba varie depicta est humanitas afflicta cuius corona capiti circumscripta est spinarum acerbitas Cuius consistorium iudiciale est crux confusionis. Cuius ceptrum imperiale est arundo derisionis cui9 familia latrones sunt condempnati cuius calcaria sunt claui exacuti cuius equ9 bellicus ē crux

cruenta Cuius clipxus pugillaris est candida cutis lacerata Cuius anul9 est amoris infinitas Cuius gladius acutissimus est doloris calamitas Cuius causa bellicosa exorta est pro humano scelere Cui9 lancea lacrimosa infixa est in pprio latere Cuius exercitus singularis discipuli sunt fugientes a facie sue regis Cuius titulus triumphalis est opprobrium hominum et abiectio plebis Hic est de quo pylatus ait ad populum. Ecce rex vester. Et de quo sic popul9 respondet ad pylatum Non habem9 regem nisi cesarem vt eciam non immerito Jheremias in hoc carmine triedico sic deploret & deplangat langueat & lugeat habendo respectum ad deum & hominem Tradidit domin9 scilicet pater opprobrio per seuiciā crudelium iudeorum in indignacione furoris sui quam homo miserabilis peccādo prouocauit regem & sacerdotem. Vnigenitum scilicet filium suum dominum nostrum ihesum xpistum qui secum viuit & regnat in vnitate spiritus sancti deus gloriosus et benedictus Cui sit honor et gloria per cuncta et imortalia secula seculoꝝ Amē

Et sic est finis huius opis moralium sup capitulū secūdū trenoꝝū Jheremie pphete. Incipit trenorum capitulum Tercium.

Capitulum. Ciiij. 119

Aleph ego uir uidens

paupertatem meam in virga indignacionis sue. Aleph Et me minauit & adduxit in tenebris et non ī lucē Aleph tm̄ in me vertit et conuertit manū suam tota die Quantū ad hoc terciū capitulū duo sunt notanda vnū quantū ad formam et aliud quantū ad materiā Queritur eni primo cur in primo scdo & quarto capitulo huius lamentacionis sub singulis lris hebraicis sp̄ vni versus subiungūtur & copulātur et tm̄ in hoc tercio capitulo semp singula lr̄e suis versiculis triplicate connectuntur & diunguntur Ad hoc vt tactū est supra capitulo primo multipliciter rn̄detur dicit eni ille fulgencius in suo libro de tribus serpentibus Jhere. quasi subtilis Rethor in tercio trenoꝝ alphabeto sub cuiuslibet clausule seu versiculi principio suam lrām triplicauit in hebreo sicut si sic diceret aliquis in corde A cor q̄ mirabilis es A cor q̄ delectabilis es A cor q̄ mirabilis es Et ita per singulos versus & singulas litteras hebraicas i principio cuiuslibet versus semp prima littera geminatur Et qꝛ in translacōe de hebreo in latinū hec curiositas nō potest obseruari Ideo placuit translatoribꝫ vt in iij. alphabeto h9 lamenti. iuxta numerū versuū p singulas clausulas lrē singule triplicentur Aliter rn̄det Rabisalomon in libro de lege legenda et tangunt illud idez glosa marginalis & pascasius Anthysiodorēs. & btūs Jheron. qꝫ primū scdm & quartū

capitulū metro exametro ꝗ̄ dolore sa-
phico Jheremias composuit et ad sui
carminis curiositatē. Terciū alphabe-
tū a ceteris variat in tantū ꝙ singu-
lis versiculis primā lr̄am geminauit
et ip̄m totū terciū alphabetū trime-
tro colocauit. Istis responsionibꝫ qua
si subtilibus assencio Et terciā ratio-
nem responsoriā superaddo sicut igitur
deductum fuit ca. i. Jheremias in hac
vnica lamentatione habendo respectū
ad tria tēpa p̄teritū p̄sens et futurū
Tria lamentatur eē ꝑ peccatū destru
cta scꝫ iudeā ecclesiā et animā quorū
vastationes Jheremias p̄uidit eodem
obtuitu ꝓphetice visionis Et qꝛ sicut
in deo credimus ꝑsonaꝝ trinitatē et
essencie vnitatē caus ꝑ racio in quas
libet aia condatur sub tribꝫ potēcijs
naturalibꝫ que ꝑ peccatū transfor nā
tur. Ideo conueniēter ymaginabile ē
ad hec tria trinaria ꝙ in tribꝫ capitu
lis huiꝰ lamenti scꝫ primo ꝗ̄ quarto
semp tres versiculi sub singulis lr̄is
hebraicis subtilius concludantur ꝗ̄ cō
sequenter in signū ꝙ iudea ecclesia et
racionalis anima ꝑ carnē mūdū et de
monem deluduntur et confundūtur. Ac
eciam in signū ꝙ tres anime potencie
intellectus memoria et volūtas ꝑ tri-
plicem concupiscenciā cupiditatis volu
ptatis et vanitatis captiuātur ꝗ̄ anxi
antur necnō ꝗ̄ in signū ꝙ tres testes
redempcōnis scꝫ spūs aqua ꝗ̄ sanguis
ad tres anime nostre potēcias cōdēp-
nādas temptationis apprehensione de
lectatione et consensu ꝓuocantur et ne-
cessitantur ideo vt verisimiliter yma-
ginabile est Jhere. in iij. ca. figuralī
ter nō tres versiculos sub vna lr̄a sed

tribꝫ versiculis in qualibet clausula
tres lr̄as hebraicas conueniēter ꝑ sin
gula applicat et coniungit vt pꝫ supra
Secundo quātū ad materiā notandū
ꝙ in hoc tercio capitulo Jheremias
quatuor intēdit a ꝓposito Primo sue
angustie dolorē et populi multiplicem
ꝑsistentē afflictionē ibi. Ego vir vi-
dens ꝛc. Secūdo magnitudinē pieta-
tis ꝑ multitudinē penalitatis ꝓuocat
ad compassionem ibi Recordare pau-
pertatis ꝗ̄ transgressionis. Tercio diem
clemencie ineffabilem confitetur sup-
portationē ibi. Misericordie dn̄i ꝛc.
Quarto nō obstante quācū q enormi
tate culpe ꝑ infirmitatem venie multi-
tat cōtra desparacionē ibi. qꝛ nō repellet
in sempiternū dn̄s. Procedit igitur
sic textus Aleph Ego vir videns ꝛc
Aleph sm̄ remigiū interp̄tatur do-
ctrina et ideo hic triplicatur Aleph i
signū ꝙ populus oppressus est periculo
triplicis ruine ꝓpter contemptū tri-
plicis doctrine Habebant eīm iudei do
ctrinā pontificalem que fuit sacerdota
lis informatio doctrinā ꝓpheta lē que
fuit futuroꝝ p̄nunciatio p̄dicendo re-
muneracionē bonoꝝ ꝗ̄ punitionē ma-
loꝝ doctrinā hystorialē que pꝫ in scri
ptura sub signis ꝗ̄ ꝓdigijs sub gestis
et hystorijs sub libris legalibꝫ et mo
ralibus sicut in penthateuco moysi et
in tribꝫ libris salomonis Dicit igitur
Jhere. Aleph Ego vir videns quasi
diceret qꝛ contempserūt doctrinā sacerdo
talē ideo passi sunt ruinā spoliacionis
nā omībꝫ mobilibꝫ spoliati sunt deplan
gūt paupertatē Secūdo sic subdit Jhe
remias Aleph ꝗ̄ me minauit quasi
diceret qꝛ contempserūt doctrinā ꝓphe-

salem ideo passi sunt ruinam subiectō
nis Nam coram hostibus deuicti ꝫ p
strati ducti sunt in captiuitatem Ter
cio coniungit sic Iheremias Aleph tā
tū in me vertit ꝛc̄. q. d. q2 contempserūt
doctrinam hystorialem ideo passi sunt
ruinam realis afflictionis nam deinde
dico sic cōsolati nichil senciūt nisi in
oīb3 calamitatꝰ continuetur igit lr̄a
et exponatur hystorice sic Aleph ego
vir videns paupertatē meam videns de
scribitur populus ꝓpter experienciā q2
inexpertus pauca recognoscit et q2 ve
xatio dat intellectū. Ideo dicat Ego
vir videns sc3 in ciuitatis captione et
vastacione paupertatē meā sc3 in domo
rū cobustione et bonoꝝ spoliatione in
virga indignationis sc3 in diem sentē
ne execucione Aleph ꝫ me minauit
.i. cōpulit p hostes abducentes et ab
duxit i tenebras et nō in lucē .i. nō ad
loca cōsolationū sed desolationū. Cal
dei ꝫ romani deposuerūt iudeos dē plā
gentes p luci intelligit ꝓspitas ꝫ p te
nebras intelligit aduersitas Vn̄ Naū
iij. miles captiuꝰ abductus est et ancil
le eius minabantur gementes et vt
colūbe murmurantes in cordibꝰ suis
et hoc est qd̄ frustratiā spe malorum
scribitur Iob xxx. p̄stolabor lucem ꝫ
erumpserūt tenebre quasi diceret quā
imerito querit ꝓspitatē merito inue
nit aduersitatē et ideo subdit Ihere.
tātū in me vertit ꝛc̄. hoc totū verissimē
exponitur de rege sedechia. Ego vir
videns tantū in me vertit q2 caldei cū
ipm cepissent fugientem nō solū de di
gnitate regali illū degradauerūt et in
ꝑpetuauerūt sed et exoculauerūt et in
carcerauerūt in babilonia. Et vt di

cit Iosephus ꝙ prudenciū erat in die
festo porrum sumere laxatiuū dabāt ei
et eū introducentes de carcere in cu
lam atq3 coram cōuiuantibꝰ tradūdu
centes deridebāt cū clamore cōfusibili eo
ꝙ venter eius laxatus fuerat ignomi
niose ꝫ sic irrisum reduxerūt in carce
rem Cū igitur tūc tota vita sedechie
singulariter sic erat penalis ideo qua
si caput populi cui nullus in dolore si
milis erat sic deplorat et dicat tm̄ in
me v̄tit ꝛc̄. Vel alit supposito ꝙ hec
dies dicatur duracio huiꝰ vite misera
bilis tūc ꝓprie hec lr̄a exponitur de
populo iudaico qui vsq3 ad aduentū
antexp̄i vagus extra terrā sanctam ꝫ
ꝓfugus p prouincias pegrinat sup faci
em orbis terre vnica oim nacionū ad
uena ꝫ dispsa ꝫ hoc est ꝙ scribitur to
ta die ipugnans tribulauit me. Di
cat igitur sic tm̄ in me vertit ꝛc̄. qua
si diceret sic scḋm paschasiū sicut popu
lus more pueri volentis delere lr̄am
de tabulis que sepe ducat stilū huc at
q3 illuc sic ꝫ deus in potēcia vendicta
cionis multiplicas sepe iterauit ꝫ qua
si continuauit populi afflictionē ꝫ hoc est
ꝙ scribitur iiij. Regū xxi. Delebo
ierusalem sicut deleri solent tabule.
Delens vertam ꝫ ducam crebrius sti
lum sup faciē eius vn̄ ꝫ sequit Beth
Vetustā fecit pellē meā et carnē me
am contriuit ossa mea Beth edificauit
me in gyro ꝫ circūdedit me felle et la
bore Beth in tenebris collocauit q̄si
mortuos sempiternos Beth scḋm Iere
nimū interp̄tatur habitaculū vnde ꝫ
hec Ihere. sub triplici reuolutione hꝰ
lr̄e Beth triplicē habitationē sub tri
plici exilio lamētat p̄mo eīn exulabāt

pegrinantes in abhominatione egiptio
rū. Secūdo in afflixione babilonicorum
Tercio nūc in planiac oim regnorum
Opatio eīn ad onera et vulnera simple
sub pmo habitaculo exilij dt sic Beth
Vetustā fecit etc. Opatio aūt ad sue
potestatis impotēciā et pene vehemenciam
sub secūdo dt Beth Edificauit me in
giro etc. Quātū uo ad errorē iudeorum
dāpnabilē et eorum vindictā intermina
bilē sub tertio et pn̄ti exilio ccludit sic
Beth in tenebris collocauit me quasi
mortuos sempiternos. Quātū eīn ad
pmū nō solū vetustā i egipto qm̄ tm̄
sm doctorē de lyra fecit In babilonia
fecit de9pellē populi ex fame ex fletu
ex labore et ex languore que senectutē
accelerāt et quid onere quid verbera
dia ossa .i. roboris signa ctrita erant.
Quātū ad secūdū dt lyra qz caldei in
giro ihrlm̄ fixerūt tentoria ne aliquis
egrediēs posset aufugere vel quis ad
auxiliandū posset submtrādo succurre
re. Quātū ad terciū dt idē lyra qz in
locis tenebrosis habitare iudei erant
incarcerati in quibus multi mortui
sunt de quibz loqū hz illd in tenebris
collocauit me quasi mortuos sempi
ternos. Capitulum Cxv.

[G]ymel circū
edificauit aduersum me vt nō egredi
ar aggrauauit cpedē meū Gymel sed
et cū clamarero et rogauero exclusit
orōnē meā Gymel cclusit vias me
as lapidibz qdratis semitas meas subu
tit Gymel hebraice interptatur retri
butio latine. Ter ergo gymel Ihere.
hic ascribit in signū qz peruersis iudeis
de9 tria retribuit. pphetas eīn dei in
carcerabāt et cruciabāt vt pz in Ihere
mia et ysaia Dn̄ et actuū vij. cuē p
phetarum nō sunt psecuti patres vestri
et ctra hoc Ihere. eos lamētatur iu
sto dei iudicio fuisse incarceratos et vi
culatos cū dt gymel Circūedificauit
adūsum me etc. dt glosa interlinealis
Ihere. in carcere cpeditus erat. Vn̄
Ihere. vicesimo percussit fassur Ihere.
et misit eū in neruū ccōtra vero de iu
deis nūc in babilonicā captiuitate dt hic
doctor de lyra qz tanto pondere cpediti
in carcere erant iudei vinculis ferreis
is qz se vix mouere poterāt. Secūdo
scribas nō acceptabāt nec scripturis
asculta bāt nec paupibz aures dabāt
et ideo secū do eos Ihere. lamentatur
iusto dei iudicio repudiatos a deo et ad
tēpus reprobatos cū dicat Gymel sed
et cū clamauero etc. Qui eīn aurē sic
vit audire vocē dm̄i allicientis et expe
ctātis ad penitenciā meretur ex cdig
no vt deus nō audiat vocē eius deplā
gentis et deplorantis et pter pene vehe
menciā Scribē eīn ysa. i. ne auferatis
vltra sacrificiū frustra incensum abho
minatio est michi solēpnitates eīn ve
stras odiuit anima mea et ideo cū ex
tenderitis man9 vestras auertam ocu
los meos a vobis et cū oracionē mul
tiplicaueritis nō exaudiā man9 eīn ve
stre sanguine plene sunt Ihere. in cō
mētario dū eīn hō in pctō pmēserit et
dū plus dolere pene qz amore iusticie
ceuerit execrabilis est eius orō. Ter
cio iudei ad ydola defluebāt sacrifican
tes in mōtibz et vallibz et sub omni li
gno frondoso vt pz multipliciter in p
phetis et libris Regū. et ideo econtra.
Ihere. eos lamentat Iusto dei

iudicio esse inclusos ꝛ ↄfusi ⁊ cū dicit
Gymel ↄclusit vias meas ꝛc̄. ꝛ sic
ex triplici vicio triptita fiebat eis re-
tributio ꝑ quibꝫ Ihere. triplicat Gy
mel In hoc lamēto cō ē īterꝑtatū re
D tributio seq̄t Deleth vrsus insidians
factus est michi ꝛ leo in abscōditis de
leth scimas meas subūtit ꝛ ↄfregit
me posuit me desolatā Deleth tetēdit
arcū suū ꝛ posuit me signū ad sagittā
Deleth hebraice sonat paupꝑtatē lati-
ne cū eīn iudei a legibꝫ moysi nō rece
debāt habebāt pacē ↄuiuendi virtutē
oībꝫ resistēdi ꝛ salutē quiescēdi sed
ꝓpter pctīn ꝑomnū ↄuersum est i cō
trariū ið Ihere. sub hac triplici deleth
iudeos lamētatur ac triplici gloria spo
liatos triplicīq3 miseria infestatos nā
ↄtra ↄcordiā in ↄsulēdo deplorat eos
anxietos in publico ꝛ laceratos in oc
culto Deleth vrsus insidiās ꝛc̄. Circa
ꝑ vrsū3 callide insidiantē intelligit na
bugodonosor cū caldeis ꝑ leonē uo acri
de deuorantē intelligi t titus seu vespa
sianus cū romanis de quibꝫ scribitur
Osee xiij. occurrā eis quasi vrsus et
ↄsumā eos quasi leo Secūdo ↄtra vi
ctoriā in ꝑliādo deplāgit eos eē sine cō
silio sapiēcie sine subsidio potēcie sine
solacio clemēcie ꝛ hoc in medio hostilis
violēcie cū dīt Deleth semitas meas
subūtit q̄ sunt sapiēcia ꝛ potēcia ↄfre
git et posuit me desolatam.
Tercio ↄtra gloriā in regnādo ꝛ do-
mināndo deplāgit eos Ihere. timorosos
ꝑ eminēcie periculo ꝛ dolorosos ꝑ pn̄ti
infortunio cū dīt Deleth Tetēdit ar
cū suū ꝛc̄. q2 sic in medio hostiū suoꝝ
positus erat populus iuda captiuat9
in babilonia vt sic vndiq3 angustijs cir
cūdatus tāq̄ signū immobile fuit ad sa
gittaꝝ ꝑcussionem euadere minime
poterat Vn̄ ꝛ sup̄ ca. ij. tetēdit arcū
suū quasi inimicus ꝛ occidit qð pul-
chrū erat visu et sic ꝑ triplici copia
gloriosa inflicta erat iudeis triplex in
opia lacrimosa Vn̄ et Ihere. in lamē
to He misit i renibꝫ meis filias pha C
retre sue He factus sum in derisum
oīni populo canticū tota die He reple
uit amaritudinibꝫ inebriauit me ab
sinthio He hebraice interꝑtatur vita
latine ꝛ ꝓpter triplicē vitā quā iudei
exercebāt dāpnabiliter Ihere. hāc lit
terā He in ꝓposito replicat lamenta
biliter sicut eīn pādit ꝓcessus oim ꝑ
phetaꝝ habebāt iudei vitā abhominabi
lē ex voluptate mutabilē sub vanitate
et saturabilē ex cupiditate q̄ obsē cu
rīdenter Ihere. ↄtra primū eos de-
plangit viscerose vulneratos cū dicit
He misit in renibꝫ ꝛc̄. Pharetre fi
lia vocatur sagitte. est eīn pharatra
cinctoriū in quo portant sagitte in via
Iusto igitur dei iudicio tetēdit exerc
citus tā caldeoꝝ q3 romanoꝝ pmmo
oēs naciones in circuitu arcū inuasi
onis tetēderunt et illis oībꝫ ꝑ vindi
ctā facta est Iherusalē quasi signū ad
sagittā Secūdo ↄtra secundū Ihere.
deplangit eos vt ignominiose subsan
natos He factus sum in derisum ꝛc̄.
Circa gens iudaica apud caldeos victa
et vinculata irrisa erat in opꝓbriū q̄
si nō habuisset deū et iuxta morē victo
rū cantilenas ↄponebāt et vt ↄtinue
recitabāt ad laudē suoꝝ et vituperiū
deuictoꝝ ꝛ ideo dīt factus sum in deri
sum. Cōtra terciū vite contagiū Ihe
remias eos deplorat vt dolorose lenis

stantes cū dicit Re repleuit me ꝛc. s. sicut inebriatus totaliter alienatur ex virtute vel excessu populi ita populus iuda captiuatus in babilonia alienatus erat per excessum ꝛ violentē in vndationē angustie ꝛ tristicie infortunij ꝛ opprobrij vt eā in condignā penā pro pctō locū iam haberet illud Ihere. ix. Ecce cibabo populū istū absinthio. ꝛ potū dabo eis aquam fellis ꝛ sic inde ꝰ pro triplici culpa famosā correspondenter inflicta est triplex pena visterosa Vnde et pro predictoꝝ cōplemento sic sequitur in lamento. Vau Effregit ad numeꝝ dentes meos cibauit me cinere Vau repulsa ē a pace aīa mea oblitus sum bonoꝝ. Vau ꝛ dixi perijt finis meus et spes mea a dn̄o Vau ebraice interp̄tatur hec latine ꝛ est sensus Vau. i. ꝛ hec q̄ sequūtur inflixit michi hostis meꝰ. s. fregit ad numerū dentes meos. sub hoc ergo triplici vau in hoc alph. beto Ihe remias tria tangit a proposito scȝ crudelitatē caldeoꝝ et hoc dupliciter qꝛ quo ad imanitatē tormentoꝝ quibȝ iudeos cruciauerunt ꝛ quo ad vilitatē esculentoꝝ quibȝ eos aluerūt Cū dicit. Vau effregit ad numerū ꝛc. Ihero. de obstinatione iudeoꝝ et Rabisalomō de lege legenda dicūt hunc textū veꝝ esse ad litterā Vnde Rabisalo non dicit ꝙ iudei in om̄i colloquio vt verecūdia in opprobrij in mercedē paterent ciuitatis dei om̄ibȝ ciuibus quos ab iherusalē abduxerunt quatuor dentes anteriores confregerunt ꝛ cum dentes discussi sunt non solū sic verecundiam in visione sui ꝯtraȝ penā maximam i fractione illis vtcūq̄ inualuerunt hanc aūt inhumanitatē nō senserunt hij qui postea in captiuitate nati nouiter extiterūt. hec ille. cōfregit gᵃ ad numerū dētes meos cibauit me cinere. i. scḋm pascasiū pane subcinericio insipido deformi incoctio et inutili quē inhoneste coctū auide comedebant Vel aliter exponit Lira sic Cōfregit ad numerū dentes ꝛc populus captiuatus in babilonia valde ꝯtēptibilis fecit apud se panes subcinericios in quibȝ interdū ex loci indispositione ꝛ edendi acceleratione ꝯmixti sunt cineres puluis ꝛ arena vn̄ i arena offendebantur dentes ꝯmedentium Cū igitur in arena sit denciū penitudo in cinere gustus amaritudo ꝛ i puluere visus turpitudo Ideo Ihere. sic exquisite per oīa describit iudeorū angustias vt sciant peccātores et intelligant ꝙ sp̄ finis flebilis ꝯsequit delicias. Dicit ergo Ihere. pro suo genere. Cōfregit ad nūm dentes ꝛc. i. om̄es dētes iuxta totalem numerū in ore cuiuslibet mādūcantis offendit ꝯmixtio pulueris ꝛ cineris farine arene i ore crepantis Secundo sub secūdo Vau Ihere. tangit calamitatē amicoꝝ Cū dicit Vau Repulsa est a pace ꝛc. Et hoc dupliciter quo ad duas potencias aīe et duas principales penas Dicit enim Therencius in Andria ꝛ hec duo maxime torquent habere semper quo torquearis et carere semper quo delecteris Quantū igitur ad voluntatē anime que oppressa erat angustijs dicit Repulsa est a pace aīa mea Quātū vero ad memoriā anime que naturaliter ꝯgratulatur delicijs sed iam totaliter occupatur in tristicijs dicit oblitus sum bonorū. i. bonis elongatus

Tercio sub tercio vau Iere. exponit fragilitatē infirmoꝝ non solū in corpe sed etiā i fide cū dicat vau Ex dixi pit finis meus ꝛc. Secundū Iere. de obstinacione iudeoꝝ a tpe quo ingressi sunt iudei in babiloniā captiui ꝛ a ꝓpria terra abducti vsqꝫ ad tēpus ꝓphētaꝝ ezechie ꝛ danielis in babilonia hanc ad lrām lamētabilē iudei desperantes de sua liberacione di nocte cū fletu ꝛ gemitu sic hebraice recitabant

Capitulum . Cxvi.

Zay recordare paupertatis ꝛ transgressionis mee absinthij ꝛ fellis Zay memoria memor ero ꝛ tabescet in me aia mea Zay hec recolens in corde meo in deo sperabo ne ꝓpter ꝑdicta infortunia et futura consimilia populus iudaicus in babilonia captiu⁹ q̄i summi boni clemenciā ignoraret ꝛ sic fidē dei ꝛ legē moysi derelinquens plene desperaret Iere. misero populo condolens summo bono istā eius supplicat vt flagellū vindicte abbreuiet ne fides repromissionis peat i filijs q̄ deo latore radicata fuit in patribꝫ patriarchis cū dicat Zay recordare paupertatis ꝛc. Zay hebraice interꝑtatur reducere latine vñ Iere. sub triplici zay trinū deū ꝓfitetur ꝛ vnū insimul confitetur. ꝑmo em̄ cōtra patris potēciā allegat populi impotēciā cū dt zay recordare paupertatis mee. i. nō solū spoliacionis mobiliū sed etiā nobiliū nō mō diuiciaꝝ sed etiā ꝛ aīaꝝ et non solū potēcie corporalis sed etiā inocencie mentalis Secdo cōtra filij sapienciā fatetur populi insipienciā in errando cū dt Recordare transgressiōis mee vñ Iere. in cōmentario vera confessio culpe rapit virtutē deme Tercio ꝓpter caldeoꝝ malicie vehemenciā in cruciādo appellat ad sancti spūs clemenciā cū dt. Recordare absinthij et fellis. q. d. afflictio caldeoꝝ in ore et verbo absinthio assimilatur atqꝫ i ope ꝛ fcō felli cōparatur In cōsideraciā igit horū triū circūstanciaꝝ que discretaꝫ q̄relam pficiunt ꝛ medelā recipiūt Iere. sic subiūgit Zay memoria memor ero. s. q̄ pater est potēcie ineffabilis. q̄ filius ē sapiē in pscrutabilis q̄ spiritus scūs est clemencie omnino interminabilis ꝛ ideo dn̄e deus qui es trinus in psonis et simplicissime essencie recordare caldaici violencie ꝛ iudaice paciē et in signū q̄ talis deploracō deum reddit exorabilem Iere. cōcludit sic hec recolens i corde meo i deo meo sperabo q2 spes non cōfundit sed potius in anima fidē diffundit Sequitur heth misericordie dn̄i q2 non sum⁹ cōsumpti q2 non defecerūt miseraciones eius Heth noui diluculo multa est fides heth ps mea dn̄s dixit anima mea ꝓpterea expectabo eū. heth hebraice interꝑtatur fons latine vñ ꝛ Iere. deum fonti viuo cōpat a quo potēcia sapiencia ꝛ clemencia q2 tres riuuli decurrunt p vniuersum Vñ ꝛ planctū retorquens ad populū asserit eoꝝ penā tā horrendā non esse ex defectu diuine misericordie sed ex excessu ꝓprie miserie q2 ex magnitudine culparum sequitur multitudo penarū ꝛ iō dicat Mie dn̄i q2 non. i. q̄ nō sum⁹ cōsumpti q2 scribitur Esdre ix. In misericordijs aūt tuis plurimis non fecisti eos in cōsumacionem. De patre igit

diat Jhere· q̄ non defecerunt misera tiones eius De filio aũt subdit noui diluculo·i.in mee infancie primordio qñ repletus sancto spũ eram in vtero q̄ magna ē fides tua.i.fidelitas tua q̄ tu es via veritas et vita De spiri tu sancto ɔcludit pe mea dñs dixit a nima mea ꝓpterea expectabo eũ scili cet spm̄ de quo ex maria virgine huãi nabitur dei filius qui est idē cũ prē et eciã iterũ replicans Jhere· sermo hē de trino rerũ principio sic subuectit in lamento Teth Bonus est domin⁹ sperantibus in eũ aīe querenti illum. Teth bonũ est prestolari cum silencio salutare dei Teth Bonũ est viro cũ portabit iugũ ab adolescēcia sua Teth hebraice interp̄tatur latine subter su per vel infra Vñ vt fidem fragilium alliciat ad patrem dī Teth Bon⁹ ē dñs ⁊c. Vt aũt spem fortiũ configat in filium dī Teth est p̄stolari ⁊c· vt vero amorē stabilitat p spm̄ sanctum dī Teth Bonũ est viro cũ portauit ⁊c· Sequitur Joth sedebit solitari⁹ et tacebit q̄ leuauit se sup se Joth Ponent in puluere os suũ si forte sit spes Joth Dabit percutienti se maxil lã saturabitur opprobrio Joth hebra ice interpretatur sicã latine Vñ Jhe re·descripto supius inuitiue primo re rũ principio iam vt vnã illius princi pij sciãm habeamus tres dispositiões necessario primas depingit in ꝓposito et postea p ɔclusione ondit quis et q̄ lis est ille qui est pfectus in dei cogni cione Prima igitur dispositio h⁹ sciē necessario prima est ɔteplacio celi q̄ notatur cũ dī Joth sedebit solitarius ⁊c· Scda est ɔteptus mundi q̄ nota tur cũ subditur Joth leuauit se sup se Tercia est ɔteptus sui q̄ notatur cũ subiũgitur Joth ponet in puluere os suũ Sed quis sit talis statim oñ ditur tñ sic eciã de illo iuste cũ queri tur q̄ illã captiuitatē iniuste patere tur sic subiũgit Jhere·Caph q̄ non repellet in sempiternũ dñs Caph q̄ si abiecerit et miserebitur pm multi tudinē miseracionũ suarũ Caph non enim humiliauit ex corde suo ⁊ abicit filios hoim Caph hebraice interp̄tat ɔcuruare latine et est sensus ad hoc vt homo sit pfectus et dei pietatē pfe cte ꝓmereatur oportet vt p oia hu mi lietur corã deo ⁊ ɔcuruetur non so lũ corde sed et ore ⁊ ope ⁊ sic non mõ incuruatur sed ad intellectũ tripli cis Caph pfecte ɔcuruatur Vnde et sub caractere huius triplicis Caph· Jhere·ponit tres conclusiones circa deũ ⁊ pctõres Prima est q̄ de⁹ non abicit pctõrem eternaliter sed tñ tpa liter·s·vsq3 dum penitreat· ⁊ hoc nota tur cũ dicitur Caph non repellet in sempiternũ dñs Secũda est q̄ in om ni dei punicione equitas ⁊ pietas nũ q̄ separantur licet non equaliter agere videantur ⁊ hoc notatur cũ dī Caph Q̄ si abiecerit ⁊ miserebitur ⁊c· Tercia est q̄ nullũ vere se humilian tē abicit et oīem se ficte humiliãtem abicit et hoc notatur cũ dī Non enim humiliauit in corde ⁊c· quasi p modũ arguendi in iure a contrario sensu di ceret sic q̄ non vere populus iuda se humiliauit ex toto corde suo Jō dñs abiecit eos et nũq̄ sic eos abiecisset si toto corde se humiliassent in cui⁹ sig nũ sic tendit Jhere·sup Jhere· libro

vltimo Jhere· vsq3 ad vltimū diē obsi
dionis iherusalē cuius ei9 penitēciam
cū lacrimis pdicauit & id in signū q
iudei hāc captiuitatē iusto iudicio pati
ebāt Jhere· interscalariter nūc penā
nunc pctm̄ deplangit ī lamentoꝝ hec
ē qd sequitur lamech vt cōtereret sub
pedibꝫ eius omēs vinctos terre· La-
mech vt declinaret iudiciū viri i cōspe
ctu vultus altissimi Lamech vt puer
teret hoiem in iudicio dn̄s ignorauit.
Lamech hebraice interptatur adiuto
riū latine Et ē sensus sub triplici La
mech qd sonat adiutoriū Jhere· ꝯpo
nit tres cōclusiones de trib; generib9
hominū· s· reges & principes sup pla-
tos et pontifices sup ingrōs et iudi-
ces vult ergo Jhere· q in tm̄ ꝯcessit
populi vesania q principes seculares i
feriores· s. p exactiones & extorsiōes
anxiauerūt sub iugo suitutis q nota
tur cū dicitur Lamech vt cōtereret eos
Est eñ ligamentū inter seruū & do-
minū inter discipulū & magistrū quo
vnus aliū timeat & alter aliū ecōtra
diligat Scd̄m est q plati & pontifices
regulares p remissiones diuitū p secu
ciones pauperū et redēpciones scelerꝝ
pctōres puerterūt a via salutis & hoc
notatur cū dicitur Lamech vt decliā
ret iudiciū viri &c. Viri eñ ecclāstici
quodā peculiari federe pl9 ceteris hoi
bꝫ sunt in cōspcū altissimi Terciū ē q
iudices legales p affectiones et in af
fectiones pauperes & simpliciores diui
tes et famosiores transformauerunt i
consistorio veritatis et virtutis q no-
tatur cū dicitur Lamech vt puerteret
hominē in iudicio dn̄s ignorauit qua
si diceret in tm̄ inter iudeos inoleuit

hoc trimembrū delictū & sub dn̄o secula
ri vt in cōsilio regulari vt in solio iudi
ali nullū penitus paupi adiutorium &
hec tā publice fiebant quasi dn̄s igno
raret Vn̄ & i pcā magnitudinis pec
catoꝝ multi iudeoꝝ inciderūt in hūc
errorē caldeorū et hoc ē q sequit i la
mento Men Quis ē iste qui dixit vt
fieret dn̄o non iubente Men Ex ore
altissimi non egredientur nec bona nec
mala Mē qd murmurauit viuēs vir
p pctis suis Men hebraice interptat
ex intimis latine · Vn̄ sub hoc triplici
men Jhere· cōtra eos tā fidei zelator
& ifidelitatis eradicator ac veritatis p
dicator animose se opponit & tres erro
res quibꝫ tota trinitas blasphematur
quasi derisorie ꝓponit cū dt quis est
iste qui dixit &c· prim9 nāqꝫ error e
rat iste q dn̄s de9 israhel erat impotēs
vt iherusalē defenderet & caldeis resi-
steret vn̄ & ad hoc habet hystoria pla
na iiij· Regū· xviij· vbi ille prius exer
citus regis assiriorū rapsaces in obsi-
dione iherusalē postq̄ multa populo i
fra muros denūciauerat cōclusit sic no
lite audire ezechiam qui vos decipit ·
dicens dn̄s liberauit nos nūquid libe
rauerūt dij gēciū terrā suā de manu re
gis assirioꝝ vbi est emath & arphat
vbi est de9 sepharnaim ana & aua nū
qd liberauerūt samariā de manu mea
qui nāqꝫ sunt illi in vniuersis terra-
rū qui eruerūt regionē ·s· de manu
mea vt possit eruere dn̄s de manu mea
Scd̄us error fuit iste q dn̄s de9 isra
hel fuit insipiens qr nec nouit bona·
nec mala Et tercius error fuit iste
q deus israhel erat crudelis & nō cle
mens Et iste error fuit iudeoꝝ duo

alij caldeoꝝ ⁊ aliaꝝ nacionū et colos
istoꝝ erroꝝū erat iste tūc populus iu
da captiuatus in babilonia tot⁊ talia
tormenta incessanter ꝑpessi sunt et in
ter hec oīa deū celi esse deū suū ꝯtes
stati ⁊ ꝯfessi sunt aut igitur tūc deus
eoꝝ potuit iudeos defendere ⁊ libera
re vel non potuit. si non tūc erat ipo
tēs Similiter aūt sciuit ꝑ quē modū
potuit vel non sciuit si non tūc erat i
sipiens Similiter si potuit et noluit
videtur esse crudelis ⁊ non clemens
Ihere. has tres errores ⁊ recitās et
reprobans ⁊ deū iniuitiue excusans pro
dit sic et in signū ꝙ ex intimis ꝯloq̄t
tres q̄stiones erroꝛe ꝯponit sic Men
quis est iste qui dixit. q. d. quis est
iste iude⁹ vel calde⁹ macometicus vel
fictus xp̄ianus vel paganus heretic⁹
vel scismaticus qui dixit captiuitatem
nostrā ex viribus caldeoꝝ euenisse et
non dn̄o deo iubente scio eīn ꝙ deo pa
tri appropriatur potēcia infinita Se
cūdo ꝯtra secundū erroꝛē subdit Mē
quis est iste qui dixit ꝙ ex oꝛe altissi
mi non egredientur bona nec mala.
scio eīn ex spū michi copiato ꝙ deo fi
lio appropriatur sapiā infinita⁊ ē hic
modus loquēdi vulgaris quēadmodū
vt ꝯiter dicitur de simplici laycō ⁊ ex
iliter lrāto vel pocius de non multum
circūspecto bonus hō est nec nouit bo
nū nec malū sic dixerunt de deo ex oꝛe
altissimi Tercio ꝯtra terciū erroꝛē cō
cludit men quid murmurauit hō ⁊c.
scio eīn ꝙ deo spūi sancto appropriat
clemencia infinita quasi diceret vt q̄d
murmurauit hō terrenus viuens in
terris vili vir vtiqꝫ qui deberet esse mi
serabilis vt qui tā miserabilis crea
tura murmurauit ꝯtra deū ꝙ tali pe
na iustissima punit ꝓ pctīs suis Nō
ne eīn minus iudeos de⁹ puniuit q̄
eoꝝ pctīm abhominabile ex condigno
puniri ꝯmeruit vn̄ in argumentū ad
hoc demonstratiuū sic subiungit Ihere
mias Nū scrutemur ⁊c. Ca. Cxvij.

Vm scrute

mur vias nostras ⁊ q̄ramus et reuer
tamur ad dn̄m. Nū leuemus corda
nostra cū manibꝫ ad dn̄m in celo Nū
nos inique egimus ⁊ ad iracundiam
prouocauimus idcirco tu in exorabilis
es Nū hebraice interꝑtatur pastura
latine ⁊ est sensus pastura ꝓdicte pe
ne ē macula moꝛtalis culpe vn̄ ⁊ sub
hoc triplici Nū Ihere. tres infert cō
clusiones. prima est ꝙ principiū grē
ē ꝯfessio neq̄ et cui notat cū dicit.
Num scrutemur ⁊c. Scd̄a est ꝙ non
sufficiunt boni cogitatꝰ sine expssio o
peribꝫ nec ecā opa exteriora sine mū
dis cogitacōibꝫ q̄ notatur cū dicitur
Nū leuemus corda nostra ⁊c. Ter
cia est ꝙ nichil ꝓdest multū ꝯfonem
ınsi pctīm ꝑ deliberacōnē q̄ notat cum
dicitur Num nos iniqꝫ egimus ⁊c.
Est ergo intellectus iste scrutemur
vias nostras in ꝯtricia ꝯfciā⁊ q̄ram⁹
grām cū diligencia ⁊ reuertamur ad
dn̄m in ꝓfunda pnīa leuemus corda
nostra cū ꝯteplacōne i orando cū ma
nibus. s. ꝯcurrenter meritorie ope
rando sed ad dn̄m in celo ꝑseueranter
conclamando nā nos inique egim⁹ cō
tra primū et ad iracundiā ꝓuocaui
mus tuū iustū iudiciū Idcirco tu in
exorabilis es reuertētib ad debitū suppli
ciū in cuius demonstracionē sic ꝓcedit

tur in lamento · Samech operuisti
nos in furore percussisti occidisti nec
pepercisti · Samech opposuisti nubem
tibi ne transeat oracio Samech era-
dicacionem ⁊ abiectionem posuisti me
in medio populorum · Samech
hebraice interpretatur abiectio latine
Vnde sub hoc triplici Samech Ihe-
remias tradit tres conclusiones cir-
ca diuinam abiectionem · Prima est
quod post sentenam dei diffinitiuam
nichil penitus impedit execucionem
punitiuam et hoc notatur cum dicit ·
Samech opperuisti nos in furore per-
cussisti occidisti nec pepercisti ·

Secunda conclusio est ꝙ oratio
impenitentis peccatoris non ascen-
dit ad consistorium conditoris et hec
notatur cum dicit . Samech oppo-
suisti nubem tibi ne transeat oratio ·

Tercia conclusio est ꝙ publicum
peccatum ex condigno parit publi-
cum exilium · Et hec notatur cum
dicit · Samech Eradicionem et ab-
iectionem posuisti me in medio popu-
lorum et cetera · Quia qui deū nō re-
cognoscunt in donis suis · que sunt
prospera iustum est vt ipsum domi-
num esse recognoscant sub flagellis ·
que sunt aduersa · Probat Beda
in exhortacionibus Libro tercio · Ca-
pitulo Vicesimo · Est igitur intel-
lectus iste · Samech opperuisti nos
per importabilem inundacionem tri-
bulacionis ⁊ angustie · sed in furore
tuo · scilicet in prolacione diffinitiue
sentētie · Percussisti igitur fame occi-
disti gladio · nec pepercisti in mortis
articulo · Certa melius est mori tem-
poraliter ꝙ dampnari eternaliter ·

Samech opposuisti tibi domine de-
us nubem · scilicet peccatum con-
tempnentis ne transeat ad te oratio
in peccato permanentis · Samech
Eradicionem inflixisti michi per trā-
slacionem a propria patria · et abie-
ctionem in te terra aliena · Posu-
isti igitur me iusto tuo iudicio i me-
dio populorum qui me vndiqz affli-
gunt multiplici supplicio Nam sequi-
tur ayn apperuerūt sup nos os suū om-
nes inimici nostri Ain formido et la-
queus factus est nobis vastacio ⁊ con-
tricio ain diuisiones aquarum deduxerūt
oculi mei in contricione filie populi
mei Ayn hebraice interpretatur que-
stio inutilis latine et est sensus si fiat
inter iudeos questio vel consultacio .
quomodo hanc plagam pessimam pos-
sint euadere Respondit Iheremias ·
hic in lamento ꝙ inutilis ē talis que-
stio quia sicut scribitur prouerbiorū
xxi · Non est sapiencia non est pruden-
cia non est consilium contra dominum
et maxime postquam sentencia in se-
creto summi pro certo tempore fuerit
sublimata Vnde et inutilitatem sic cō-
tra dei decretum consulendi vel appe-
tendi . Iheremias sub triplici Ayn
hic in lamento per tres conclusiones
insinuat et describit Quarum prima
est ꝙ omnis qui per peccatum a do-
mino deo separatur iuste continue ab
omnibus impugnatur ⁊ hec conclusio
innuitur Cum dicitur Ayn apparu-
erunt super nos scilicet caldei ⁊ phi-
listei assirij ⁊ egipcij filij moab et a-
mon filij madian ⁊ edom os suum ad
comminandum ⁊ exprobrandum ad
subsannandum ⁊ blasphemandum ·

Secunda conclusio est quod qui deum dereliquit in omnibus suis puniri meruit Et hoc innuitur cum dicitur Aym formido & laqueus & cetera. In hac enim littera quatuor mistice copulantur per que peccatores sufficienter cruciantur que sunt formido in mente et laqueus pro corpore vastacio in re temporali et contricio pro prole naturali. Tercia conclusio est quod quantumcumque aliquis fuerit iuste punibilis pro enormi scelere semper tamen debemus sibi compati et condolere. Dicit enim Socrates de planctu nature quod nec gloria semiramidis abrasit eradium nec fortuna policratis in fortunium Et sic concludit ad propositum tibi igitur parue felici et omni compatere misclia Hec ille. Et ideo hanc conpassionem concludit Jheremias cum dicat Aym diuisiones aquarum & cetera. Sed qualis debeat esse vera compassio consequenter scribit in lamento Sequitur enim sic Phe oculus meus afflictus est nec tacuit eo quod non esset requies Phe donec respiceret & videret dominus de celis Phe oculus meus depredatus est animam meam in cunctis filiabus urbis mee. Phe hebraice interpretatur fons latine. Unde & sub hoc triplici Phe Jheremias afflictionem iudeorum tres conclusiones quasi tres riuulos elicit de fonte compassionis. Prima quod iuxta proporcionem passionis debet esse comparacio compassionis Et hoc notatur cum dicitur. Phe oculus meus afflictus est nec tacuit eo quod non esset requies & cetera.

Secunda conclusio est quod Jheremias sic lamentando pro populo prenunciat in spiritu prophetico futuram iudeorum liberacionem de iugo babilonico Et hoc notatur cum dicitur. Phe donec respiceret & videret dominus de celis & cetera. Tercia conclusio est quod secundum impressionem quam anima recipit exterius in sensibili organo consimilem ymaginem & disposicionem recondit interius in mentis armariolo. Et hec est quasi conclusio philosophi qui ponit quod omnis nostra cognicio ortum habet a sensu Hec conclusio Jheremie denudatur Cum dicitur. Phe oculus meus depredatus est animam meam in cunctis filiabus urbis mee & cetera.
Est igitur iste intellectus Phe oculus meus afflictus est ex fletibus sine nine nec tacuit lacrimis effundere. eo quod iudeis non erat requies in caldaico carcere. Phe idest non cessaui plorans & orans donec dominus de celo respiceret oculo columbino ad remittendum culpam & videret oculo caladrino ad finiendum penam Phe quia oculus meus per realem consideracionem dolorum depredatus est animam meam ad compassionem uniuersorum et hoc in cunctis filiabus urbis mee. Idest in cunctis villis & oppidis urbibus & ciuitatibus iudee in quibus nichil aliud cernebatur nisi incineracio edificiorum. Erat enim ut dicit Lyra. Jherusalem metropolis iudee. Et sic ipsa erat quasi mater cetere vero quasi filie Sequitur Sade venacione ceperunt me quasi auem

smiñuã mel gratis sade lapsa est in la
cum vita mea posuerunt lapidem su-
per me. Sade inundauerunt aque
super caput meum et dixi perij.

Sade hebraice interpretatur cam
pus iusticie latine et est sensus. In
cãpo iusticie seminatur ꝯminacio et si
cꝛescat pctm̃ tũc metitur vĩdicte ag-
gũaco in cuius signũ dr venacione ce-
perunt me ꝛc. viĩ et sub hoc triplia sa
de Ihere. depingit iustã puniciõẽ re
gis sedechie quo ad principiũ captio-
nis quo ad mediũ iclusionis et quo ad
finẽ afflictionis et circa ei9 puniciõẽ
p pctõ ꝯscribit tres ꝯclusiones sub t
plici colore copulato Sub colore nã-
qz venatiꝛe captionis Ihere. depingit
regẽ sedechiã vt aiose ventulatũ sub
in numerosa pscaunone hec ꝯclusio no
tatur cũ p̃mittitur Sade venacione ꝛc
Docet Ihero. sup Ihere. li. v. q̈ oẽs
naciones p girũ ꝯsurrexerũt cũ calde
is ꝯtra sedechiã et iherusalẽ Sed q̃li
ter p modũ venandi captus est ponit
Rabisalomon de lege legenda et tãgit
doctoꝛ de lyra sup Ihere. xxxix. Egre
ssi sunt nocte de ciuitate p viã orti re
gis et p portã inter duos muros ꝛc.
Sciens inquit sedechias q̈ ciuitas i
pnnctu pdicionis poneretur ad fugã
se disposuit et vrbẽ hostibz relinquere
ꝯcurrerunt ĝ ad eũ seniores et optiã
tes et egressi sunt nocte de ciuitate p
viã orti regis et p portã inter duos mu
ros hec porta erat muri medij. ciuitas
eñi iherusalẽ muro trino cingebatur et
via p quã fugit sedechias erat via sub
terranea incipiens occultissimo capite
in oꝛto regis iuxta hanc portã medij
muri et ducebat longissiõ tractu extra
ciuitatẽ p montana media versus de-
sertũ solitudinis Ihere cõtine et ibi i
ter montes absditus erat exitus in in
cognita vastitate Nutu ĝ dei non in-
deorum prodicione fuga regis compe
ta est Nã audito caldei q̈ rex cũ suis
versus heremũ nocte ꝯfugeret mox
se illuc direxerunt et ecce q̈ stupen-
dũ caldei a porta sedi muri sp añ eos
transcurrere viderunt quasi sup capi
ta sedechie et suoꝝ subterfugẽciũ q̈ndã
vitem auream cum botro et vuis acer
bis argenteis donec ad exitum illius
specus in heremo peruenerent q̈ mi-
rabile considerantes et vocante deo du-
cte illam vitem cum impetu insequũ
tur interpretantes auream vitem es-
se regem et vuas argenteas eius ath
letas figurare Et ecce illam insequẽ
tes vitem cum ad exitum vie subter
ranee appropinquarent vitis disparu
it et mox exiuit rex ante eos quasi il-
lis obuians procedendo quem lanceis
et sagittis coꝛnibus et clamoribus cũ
suis in montibus ventilabant ceperũt
igitur eum et duxerunt in reblata q̄ ē
anthiochia prope in terra Emath et
ibi nabugodonosor eum suscepit et ocu
los eius effodit occisis prius in ocu-
lis eius filijs eius et lxxij. senioribus
populi qui cum rege et sacerdote ha-
bebant populum iudicare et excecla-
tum Sedechiam vinctum misit in ba
bilonẽ vt ibi dignos caperet cruci-
atus Hec ille. Ex quo igitur ori
ginali scriptura patet prima Ihere-
mie ꝯclusio Crõ sub colore venatici et
cetera. Secundo sub colore malefi-
ce inclusionis Iheremias Sedechiam
depingit et deplangit Vt lacrimose

sepatū a solaciosa ↄione creaturarum ꝙ hec ↄclusio ↄnotat cū subiūgit Sade lapsa est in lacū ꝛc̄. i. ī pfundū putei mercere posuerūt eū vt latronem ꝙ lapidē vt tradit pascasius puteo superposuerūt tercio sub colore nautice afflictionis Jhere. deplangit regē zedechiam vt dolorose ↄsummatū sub luctuosa oppssione angustiarū et hec ↄclusio denudat cū sic ↄcluditur Sade inundauerūt aq̄ ꝛc̄. Forte eñ vt opinat pascasi9 ī ↄtēptū eius aquā immūdā interdū sup eū in lacu piecerūt et sic pp̄ter pctā eorū pijt rex cū regno iudeorū in terra caldeorū Vel aliter sub hoc triplici Sade Jhere. non solū describit iustā puniciōnē regis sedechie sed ecīā iniustā psecucionē sui ipsius. Jheremie. et hoc p tres ↄclusiones. primo p maliciosam circūuencionē q̄ notatur cū sic pmittitur Venaciōe ceperūt ꝛc̄. Jhere. eñ ad mandatū dn̄i et ex zelo populi eradiū verbis pdixit ciuitatē fieri caldeos vt pz Jhere. xxviij. ꝙ iō seniores ī pctis obstinati dixerunt regi sedechie rogam9 vt occidatur hō iste de industria eñ dissoluit man9 virorū bellancū qui remanserunt in ciuitate ista ꝙ man9 vniuersi populi. siquidē hō iste non querit pacē populi huius sed malū respondens aūt zedechias rex ait Ecce in manibz vestris est nec eñ fas est regē vobis quicq̄ negare Tulerunt ꝙ Jhere. et piecerunt eū in lacū helchie et submiserunt Jhere. cū funibus in lacum in quo non erat aqua sed lutū descendit qz Jhere. in cenū ꝙ ꝑ Nabisalo nonē erat Jhere. trib3 dieb3 ꝙ trib3 noctibus in hoc ceno vsq3 ad os vt nō aq̄ mergeretur sed vt vilissimo luto suffocaretur Et ꝑm pascasiū posuerunt lapidē grandē sup os putei in signum ꝙ irreuocabiliter sub hoc genere mortis Jhere. fuerat ↄdēpnatus Ex hijs ꝙ pz ꝙ iudei Jhere. iniuriati sunt per maliciosam circūuencionē qd̄ notatur cū dicitur venacione ceperunt ꝛc̄. Similiter hoc pz p pudenosam ↄdēpnacionē qd̄ notatur cū dicit lapsa ēst in lacū vita mea ꝛc̄. Tercio hoc pz p dolorosam maceracionē qd̄ notatur cum dicitur Jnūdauerunt aq̄ ꝛc̄. Est igitur intellectus iste. sade venacione psecucionis ceperunt me q̄si auē depdacionis inimici mei quasi falcones inhiantes sed gratis quasi in occasionē mali ↄspirantes Sade lapsa est vita mea p maliciā ↄdēpnacionis in lacū p vehemenciā ↄfusionis et posuerūt suple super os laci lapidē ingentē sup me in fundo gementē Sade inūdauerunt aq̄ tribulacionis sup caput meū p oppssionē desolacionis Et dixi. i. estimaui p humanā ↄsideracionē ꝙ perij. i. ꝙ pirē corporaliter p tā horrendā afflictionē sed ecce quid sequitur Caph inuocaui nomen tuū ꝛc̄. Capitulū Cxvij

Aph inuo

caui nomē tuū dn̄e de lacu nouissimo. Caph vocē meā audisti dn̄e ne auertas aurē tuā a singultu meo ꝙ clamoribus. Caph appropinquasti michi ī die qua inuocaui te dixisti ne timeas Caph hebraice interptat inuocacio latine vnḡ circa hominis ad domini inuocacionem Jheremias sub triplici. Caph ponit triplicem conclusionē pma ē ꝙ nō obstante quacumq3 miseria immensa

nunq̄ debet homo peccatoꝛ desperare
Sed in adiutorio altissimi firmiť spe
rare ⁊ ipm instanter inuocare ⁊ hoc i
nuitur cū p̄mittitur Caph inuocaui
nomen tuū ⁊c. Scđa ɔclusio ē ꝙ pec
catoꝛ de būficijs receptis debet reue-
renter regraciari ⁊ tociens quociens i
diguerit ꝓ nouis solacijs confidēter
dep̄cari ⁊ hec notatur cū subdit Caph
Vocē meā audisti ⁊c. Tercia ɔclu-
sio est ꝙ būficiū semel receptū debe-
mus sp memorari ⁊ ipm būfactorem
sp extollere et appreciari ⁊ hec nota-
tur cū ɔcluditur Caph appropinqua
sti michi in die ⁊c. Est igitur intel-
lectus iste Caph. dn̄e inuocaui nomē
tuū in quo ab īfancia sp̄aui de laci no
uissimo in quo de vita sp̄aui Caph vo
cē meā audisti de p̄terito ꝓ memetipō
⁊ iō ne auertas aurē tuam a singul-
tu meo et clamoribꝫ ꝓ populo Caph
appropinquasti michi recedente omni
humano auxilio in die q̄n inuocaui te
de laci ꝓfundissimo Dicit em̄ Rabisa
lomon de lege legenda ꝙ ille puteus
erat clxvi. pedū in quo clausus fuerat
Ihere. Sed dixisti nouiter michi in-
spirando ne timeas hec tormenta tolle
rando Sequitur res Iudicasti dn̄e
causam aie mee defensoꝛ vite mee res
vidisti dn̄e iniquitatē eorū aduersuꝫ
me Iudica iudiciū meū. Res vidisti
dn̄em furorē vniuersas cogitaciones
eoꝝ aduersum me Res hebraice iter
p̄tatur frenū latine Et ē sensus quā
tocūqꝫ aliquis iniuste fuerit a reatꝰ
non debet in vindictā erūpere sed paci
enter sufferre ⁊ per frenū paciencie
debet se regulare vnde circa hec inducē
dū Ihere. sub triplici Res tres ɔclu-
sit oclusiones Prima est ꝙ deus est
iudex oim viatorū ⁊ infallibilis defen
soꝛ oim iustoꝝ in cuius signum dicit
Res iudicasti dn̄e ⁊c. Nam sicut ptꝫ
Ihere. xxviij. abdemelech vir ethiops
et eunuchus regis sedechie vir mag-
nus ⁊ nobilis rogauit regem ꝓ Ihe-
remia ꝙ liberaretur eo ꝙ innocens i
ibi dimissus fuerat Assumptis igitur
secum viris ingressus est domum re-
gis que erat sub cellario ⁊ tulit inde
pannos veteres ⁊ antiqua vestimenta
que computruerant ⁊ submisit ea ad
Iheremiam in lacum per funiculos ⁊
dixit ad Iheremiā. Pone veteres pā
nos ⁊ ex hec scissa et putreda sub cubi
to manuū tuarū ⁊ super funes vt sic
de puteo extraharis antequā moria-
ris et ita factum est ex hoc patet ꝙ q̈
lescūqꝫ fuerit persecutoꝛ iustorum de
us tn̄ tempore opportuno est defensoꝛ
eorum Secunda conclusio est ꝙ cu
iuscūqꝫ persecucionis personalis iudi
cium omnino debet reseruari ad sum-
mi dei arbitrium Vnde et michi in-
quit vindicta ⁊ ego retribuam ⁊c.
Hec aūt conclusio innuitur cum dici
tur Res vidisti domine ⁊c. Tercia
conclusio est ꝙ omnipotens intuetur
omnia tam interiora q̄ exteriora In
cuius signum sic concludit Iheremi-
as. Res Vidisti omnem furorem et
cetera. Est igitur intellectus iste
Res Iudicasti domine causam ani-
me mee per occultam consideracio-
nem de celorum habitaculo defensoꝛ
vite mee ꝑ cōpassiuam subuencionem
in laci mortifero. Dicit em̄ Ihero.
de obstinacione iudeorum ꝙ cum san
ctus Ihere. in laci mortis in scenū

ad oz dimittere ec sine vulnē vinctis
manibz suffocaretur sub pedibus soli
dum quicq̄ non habuit Sed constri
ctus sub axellis funiculis pependit ·
Et mox clauso obscuro puteo affu-
it ei angelus qui lapidem supposu-
it pedibus eius· Et cum Thau sig-
nauit os' eius ec nec corpus ei⁹ vl-
tra descendit nec scenū os eius contin-
gere potuit hec ille· Igitur ex lapide
in luto non descendente ec ex cruce lu
tū ab ore descendente ptz q̄ dn̄s mira
facit pro innocente Et iō Ihere. vt
prudenter captiuet clemenciā dei circa
miserū populū ec eiusdē populi reuol-
uit inuidiā et dei magnalia circa scip
sum nouerat enī q̄ orō p inimicis sum
me placet summo deo et iō subdit i
lamento Sin audisti opprobria eorū
dn̄e oīes cogitaciones eoꝝ aduersū
me eoꝝ et resurrexionē vide ego sum
psalmus eoꝝ Sin hebraice interp̄tat
odiū latine Vn̄ ec Ihere·sub hoc tri-
plici Syn non solū se odiosum sed po
cius populū ip̄m iudaicū deplangit o-
dibilē fuisse caldeis et hoc ex tribz sig
nis pbat q̄ hic enumerando deploret
primo caldeorū contra iudeos in babilo
nia ponit conuicia derisoria ec consilia cō-
spiratoria cū dicat Syn audisti oppro
bria ec· Scdo ponit eoꝝ machinacōes
detractiuas et excogitaciones illusiuas
cū dt Syn labia insurgenciū michi to
ta enī die verba mea execrabantur ad
uersum me oīes cogitacōes eorum i
malū Tercio ponit eoꝝ cantica thea-
tralia ec carmina puerbialia cū dicit
Syn sessionē eorū et resurrexionē ec·
Doctor de lyra stando sedendo surgen
do ec iacendo caldei derisorie de iudeis

composita carmina fabulosa cantabāt eci
am non solū in templis ec festis atqz cō
uiuijs talia caldei non instrumentis mu
sicis concinebant verū eciā quociēs iu-
dei illis occurrebant eciā eos caldei p
talia subsannabāt ec eorū deū plasphe-
mabant hec ille. Hic est ḡ psalmus
hieronicus de quo dt pascasius dauid
regem sic pphetasse factus sum illis i
parabolā ec aduersum me loq̄bātur qui
sedebant in porta ec in me psallebant
q̄ bibebant vinū in signū ḡ q̄ p omnia
p̄dicta nec cogitacō locucō aut opacio
transibit in punita sic concludit Ihere·
de ferocitate caldaica thau reddes eis
vicē dn̄e iuxta opa manuū suarum ·
Thau dabis eis scutū cordis laborē
tuū Thau psequeris eos i furore tuo
ec contere eos sub celis dn̄e Thau he
braice interpretatur consummacio lati
ne Vnde ec circa consummacionē cal-
deorum Ihere· sub hoc triplici Thau
contingit tria decreta dolere ponit enī
primo q̄ correspondenter ad culpam
deus eis retribuet penam · et ideo sic
incipit Thau Reddes eis vicē ec·
scilicet malum pene pro malo culpe·
Secundo predixit q̄ in penam pecca
ti forent caldei indurati et hoc cante in
nuit cum subdit Thau dabis eis scu
tum ec· Glosa interlinealis Scutū
cordis est mentis obstinacio per im pe
nitenciam indurata Dicit igitur pas-
scasius sic dabis permissiue corda il-
lis sic cecitate criminum obturata·
vt in eorum punicione ex diuina afflicti
one videaris laborare Et ideo da-
bis eis ec cetera · Idest super cor
eorum merito induratum · dabis
laborem doloribus cumulatum ·

Hec ille. Jhero. xxto dicit sic in penā
p̄cedenciū pctō℞ pmisit deus obstinaci
onem caldeo℞ et sic ppter maiorē in-
fidelitatē eo℞ū ↄtriuit eos sub flagel-
la inimicorū Doctor de Lira aūt di-
cit sic oīmpotēs deꝰ suos semp sibi in
corpat dicens q̄ minimis meis feci-
stis michi fecistis vīi ⁊ psecucionem
suorū suā dicit vt saule saule quid me
psequeris Cū igitur pluries iusti in
ter iudeos cū malis indifferenter af
fligerentur eorū ideo laborem et dolo
rem sibi asscribit altissimus ppter igi
tur afflictionē q̄ sine mīa caldei iude
is intulerunt data est caldeis obdura
cio in peccatis quasi scutū mentis nul
la pena penetrabile. Dabis ergo eis
dn̄e laborem. i. laborabis sed non per-
forabis q₂ quasi scutū cordis ipene-
trabile dabis eis mentis duriciam et
ipsos psequendo quasi laborabis p pe-
nā sed nūq̄ pforabis pungendo ad pe-
nitēciā puniuerūt eīm iudaicā paciencia
et caldaicā violencia vt deus a babilo-
niis subtraheret auxiliū gracie q̄ nec
modū nec terminū posuerūt culpe et
ideo tercio Jhere. asserit populū rep
batū ⁊ locū ppetue deuastatū cū sic
ↄcludit Thau psequeris eos ⁊c. Et
iuxta ↄcordāciā Dan. v. ⁊ ysa. xiij. et
xxxiiij. Cirus et darius cum medis
⁊ psis babiloniā ceperūt ⁊ iperiū caldeo
rū ad medos et psos transtulerunt et
iā in illa ciuitate tūc famosa nichil in
habitat nisi bruta monstruosa sed est
tota destructa vt hic testatur Jhere.
sentēcia cioſa Thau psequeris eos ⁊c
Dn̄ Rabysalomon de lege legēda po-
nit q̄ ea p̄ma nocte qua hebrei capti-
ui babiloniam intrauerunt in magno
teplo babilonie in quo bel pro deo co-
lebatur circa noctē media insonuit cla-
mor tante vocis vt quasi p totum ciui
tatē audiretur et ydola tēpli corrue-
rent et tēpli custodes semiuiui relin
querentur et erat vbi vlulatꝰ iste an
geli principis babilonie ⁊ hiis verbis
trina vice caldaice ↄclamauit vnum
corruit ⁊ resurget aliud corruit ⁊ nō
resurget que non incōgrue interpta-
mur de iudeis ⁊ caldeis Regnum eīm
hebreorum tunc corruit coram calde-
is in captiuitatē sed resurrexit in re
ditu populi in iherusalem Regnū vero
caldeorū corruit tūc coram deo isra-
hel p nimiam ipietatem ⁊ coram ciro
psarum corruit in vastitatem nec re-
surget ineternum Verissime igit de
caldeis sic ↄcludit Jhere. in hoc lugu
bri carmine. Thau psequeris eos in
furore tuo ⁊ conteres eos sub celis
domine.

Explicit exposicio ac moralisacio
tercij capituli trenorū Jheremie pro
phete. Anno dn̄i M. cccc. lxxxj. vlti-
ma die mensis Julij

271

Est prima littera in latino

alphabeto cui in greco correspondet alpha in hebreo Aleph m. lxx. a b c. Ubi nota differentiam inter alpha et aleph tam realiter quam moraliter

A primo pronunciatur a masculo nato m. iij. d.

A trinitatem significat m. lxx. b.

A trinam creaturam seu trinum amorem dei trini et primi designat m. iij. i.

A est vox solius hominis m. iij. x. in fine

A est prima vox hominis et ultima ibidem g. et v. Aaron pontifex

A a a domine deus nescio loqui quia puer sum exponitur moraliter et anagogice m. ij. n. m. iij. p totum

Abies arbor odorifera per quam crux christi designatur m. xxi. a.

Abraham decimas dedit melchisedech in circumcisio unde sacerdotium melchisedech melius fuit quam aaron m. cxij. e

Abstinentia

Acalus erat magus per quem dyabolus designatur m. cx. n. o

Accidia m. ix. c

Absinthium notat inuidiam m. ix. g.

Accidie duo sunt equi m. xix. d

Accrisia quid est m. ix. m. m.

Accusa te per primam et accusaberis per dei clementiam m. iij. C.

Adam vij. horis stetit in paradiso per lo. e.

Adam que potuit facere si stetisset in innocencia m. xiij. d

Adam que habuit in nocencia et unde deo displicauit m. xvi. a.

Adam et eua rapti a dyabolo m. cvij.

Adam est factus mirabilis m. xv. n. d

Adam erat forestarius

Adam primus et adam secundus quid fecerunt

Ade pena et passio qua exulabat a paradiso m. xxij. C.

Ade tunica pellicia mortem significat m. cix. C.

Adamas lapis adulterium prodit capi. secundum h.

Adiscere nolentes sunt magistri erroris m. ij. J

Adornamenta lapis non sinit hominem irasci m. iij. h

Aduersitas siue persecutio aut est in via m. xv. B C D

Aduersitas sanctos et tentos grauat m. ix. N M

Adulatio est cum timore m. ij. H

Adulatoria lingua m. xvij. F

Adulator vir blanditor est m. xiij. E.

Adulatores comparantur m. ij. h. c. xxxiij. b

Afflictio est sustinenda et duplex est afflictio m. ix. F

Aggrauatio corporis tam animis quam potentibus impedit visionem anime m. xciij. a b c

Albeston lapis igne accensus nunquam extinguitur nec minuitur m. iij. D

Allectorium lapis preciosus sitim extinguit m. iij. F

Aleph exponitur et sumitur sex modis m. ij. B

Aleph interpretatur iusticia vindex m. lxviij. a.

Allegoria est prior sensus scripture

Alleluya m. lxxij. B m. iij. D

Alexander pontificem seu sacerdotem induturum stola pontificali venerabatur et quod deus ei apparuit m. xci. B

Alexander accepit virginem sapientem

M i

273

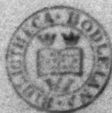
Yn anglico

acus erat

M iij

dus & est procella pessima ca·xlv A B
Consencientes & agentes pari pena
punientur ca·iij I
Consentire peccato quid est ca.iij k.
Consolatores tres mali & tres boni.
ca·liiij·E
Consuetudo peccati ca·xxxiiij M
Contemptus maior ubi reperitur et q̄
sancti contempserunt ca·xv e
Contempnentes disciplinam incidunt
in ruinam ca.ij H I
Contemplacio que facit ca·xlvi e
Contemplacioni nullus accedere viciis
non extirpatis ca.cx·H
Contricione quatuor inducit c.ix ff
Copule carnis quibus dyabolus mundus
caro & mors venatur ca.xlviij· F
Cor est civitas dei & ire huius dictio
nis cor ca·v E
Cornua xp̄i decem que sunt decem p̄cepta
ca·xi. A
Cornua xp̄i tria sunt scilicet potencia cre
acionis sapiencia gubernacionis & cle
mencia reparacionis ibidem
Cornua xpristi quatuor hystorice fa
mes clades captivitas & mors Alle
gorice desiderium patrie bellum pro
prie nature macula originalis & mors
corporalis ibidem B
Cornua xpristi septem dona spiritus san
cti ibidem c
Cornua decies sumpta que sunt in ani
ma peccatrice ca.lxxxiiij
Cornua mulierum ibidem
cornua arietum idest platorum ecclesie
ca·xxvij A
cornua quadruplex ca·xij T
corpus xpristi assimilatur fluvio ca·
vi.M
corpus xpristi assimilatur tentorio·
ca·ciij.e d
corpus cuilibet assimilatur tentorio·
ibidem d
corpus beate marie quale erat in morte
ca·xxxi in fine
corpus xp̄i est ceraculum ca·viij. F
corpus qualibet dotibus ornabatur in
statu innocencie ca.ix q q
corpus dampnati cur igne non consumitur
ibidem y y
corpus xp̄i mare rubrum ca.xv oa p p
correctio quomodo zelo dei est facienda ca·
pi·iij·P
correctionem nemo spernet ibidem M
corrupcionem beata virgo non vidisset
ca·lv·F
corus nigrior est aia in peccato ca·xxviij
in fine
creatura omnis munus dat in nupciis
dei & hominis ca·cv· d ca·cvi D
creatura creatori debitum non reddens
nichil peius est ca.lxvi A
creatura omnis hominem redarguit
& accusat ca.xiij d
creatura omnis xp̄m passum lugebat
ca.cij· A
creaturas omnes xp̄c alloquitur in pa
ssione & quomodo creature ponuntur in qua
tuor plagis mundi ca·xli. A p p et sequentes
crimen pessimum invidia ca·xlviij ff
crimen multis modis sumitur capitu
lo.octavo O
crines evulsi erant a barba xpristi ca
pi·xli p p et sequentes
crux xpristi ex quibus lignis erat fa
cta ca·xxi.
crux xp̄i per arietem designatur ibidem
crux xp̄i demones expellit et dat iter
secretum ca·xviij·B
Culpa plena est

Ampnatus

Habenti de

277

Kalendas

Lac anime xpi̅a̅e [xpi̅a̅e written over "xpia / stiane" beside the heading]

Naaman si

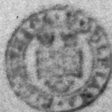

Quattuor sunt quibus seruitute capitulo xvi D
Quatuor sunt qui pingunt ecclesiam ca.xxvi B
Quatuor debite ordinantur scilicet milites in bello sacerdotes in oratorio vulgus in foro et clerus in choro capi.xliij. d
Quatuor sunt genera ossium capitulo.xlvi B
Quatuor sunt genera ignium ibidem ca.lvi.B.
Quatuor gn̄a hoīm a diis retibus capiuntur ca.xlviij a b. xlviij H
Quatuor sunt venatores hoīs capi.
Quatuor etates sunt quatuor dies mortis ca.xix a b. ca.xiij a
Quatuor sunt necessaria sacerdoti
Quatuor sunt qui retibus diaboli capiuntur et diabolus retinet ca.xlviij.a
Quatuor sunt gn̄a hominū qui i quatuor monstra conuertūtur ibidem D
Quatuor sunt in peccō et sequētia peccatum plo.
Quatuor generibus offertur auxiliū sed minime in inferno ca.xxx D
Qn̄ conceptus ē filius dei ca.xi.D
Quercus producens glandes in nocte natiuitatis dn̄i ca.Cvi.c
Qui deū non cognoscunt in psperis et cognoscent in aduersis ca.xiij c.in fi.
Qui posuerūt beatā virginē cōcipi sine originali peccō ca.xxxij d
Quinqz sensus gētes aie ca.vi I
Quinqz sensus sunt quinqz porte anime ca.xx c
Quinqz sensus sunt porte hoīs Ca.lxxxviij A
Quinqz sensus sp vigilāt ca.x.c.
Quinqz spēs visionū ibidem A
Quinqz sensus pctōs sunt castri aie i qb' iacet multitudo peccatorū ca.v f
Quindecim erant pdigia pcedentia destructionē ciuitatū a thi o et vespasiano ca.xxxviij.p.p cessum
Quis visiones videre pt ca.xxij D
Quis hic non penitet alias qz ñ vult punietur ca.xlix.c
Quō quotiens sumitur in libro lie nosū ca.B

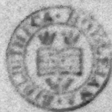
Achel plo

rans filios suos et c.ca.viij c
Racio que sunt in remorsu ɔscīe Capi.xviij.c
Radij septē ūtutes septē ca.ix pp
Raptus pauli ibidem t t
Recordacio pctōꝝ in inferno cū detestacione eorūdē ca.xxx.c d
Recordacio amorosa pctorum animaz sanat ca.xxxix C
Recordacio in scto domino dici pcedentis ca.lij G
Reddenda est rō de minima gutta et de filo et c.ca.xxix.B
Regni celorū amissio maior pena qz i ferno ca.xl.A
Regno sublevatur darius p hinnitū equi brutus p osculū matris strato p visum solis Allexand.fortuna ca.cxi A p pcessum
Remedium contra inuidiam et terrena vicia ca.xvi I H
Remedia contra infortunia hoīs z'b
Remorsus ɔscientie ca.xviij c
Reprobatorum fortitudo ca.xxviij h ws vide ws
Requies in quo est ca.x.D
Requies vbi inuenitur et vbi non capi.xvij B p processum

Sacramenta

tabule

virgo beata erudita fuit septē donis s. san. septē abdicacionibz spūs maligni sep-ē artibus liberalibus septē virtutibus moralibus septē carminibz seu canticis ca. lviij l l. m m p processum
virgo btā votū vouit castitatis ibid n
Virgo btā sepcies locuta ē ca. lviij. oo
Virgo beata facta ē doctrix discipulorū ibidem ff ca. ij
Virgo beata expandit xpo tectu virginitatis & pādā humanitatis ca. lviij b in fine.
Virgo beata assimilatur nucleo castanee ca. xxxij G
Virgo beata conversa est tripliciter in passione xpi ca. lix b in prin. p p.
Virgo beata fonti assimilatur suavissimo ca. lxij A
virgo beata consolatur ibidem a b
Virgo beata non habuit modū in dolore &c. ca. lxviij c d
Virgo beata est scabellū pedū & que beata virgo locuta est filio qn vidit eum euntē ad passionē ca. lxx. h i
Virgo beata nata erat in iherusalem ca. c. ca. cij
virgo beata quō erat humiliata Capitulo cij. e f
virgo beata optabat adorare virgine deū pictura ibidem F
virgo beata repleta fuit caritate sanctitate & ope vide gra & virtute ibid p.
virgo beata corrupta sponsitate virginitate castitate concipiscendi & i nensitate maiestatis ibidem usqz ad finē
virgo beata repleta fuit mero e passione languore virginitatis et operacione caritatis ibidem
virgo beata gloriosa fuit in principio & dolorosa sub patibulo ca. cv ca. cvi
virgo btā speculo assimilatur Capitulo cv p p.
virgo btā in celo corpe & aia ibidē
virgo btā plena grē fuit ibidem
virgo beata capricorno assimilat & q̄ sint eius cornua ca. xcviij b
virgo beata q̄ concepit seu pepit Capitulo lvij D
virgo beata triplici virgine conversē i monstra assimilatur ca. lix B
virgo beata in passione xpi modū consolacionis non habuit sed reciproca fuit passio filij & matris ca. xij
virgo btā dixit fiat & oia recreavit deus dixit fiat & oia creavit c. lvij c. xcviij
virgo beata septiplicē desscripxit figurā capitulo lvij.
virgo beata quō probata erat virgo c. lxx g
virgo beata erat tēplū ca. cxi f
virginis beate ymago adorata a pontificibus egipti & depicta a sancto Luca. Ca. i. G
virginis beate sabbatū celebrare Capi lvij. P P
virginis beate nomen eius libeat quā nomen filij ca. vi N
virginis btē sanctitas & humilitas ibid f
virginis btē xij. donus xij signa et beate virginis color & excellencia & pulchritudo ca. xi p p. ca xcvi A
virginis btē sanctā Joseph videre nō poterat ca. xi D
virginis btē paupertas ibidem E.
virginis btē triplex pulchritudo corporalis spūalis & essencialis scz cogitacione conversacione intencione & quibz hec pulchritudo consistit ca. xxxi p totū n
virginis btē pulchritudo corporalis capi. xxxi p proces.
virginis btē pulchritudo spūalis ibidem

287

ūginis btē corpus q̄le erat in morte cū lauaretur ca·xxxi in fine
ūginis btē corpus assilāt tētorio Ca·cij·d ca·ciij A
ūginis btē nomen demones timent ca xxxij·H·
ūginis btē laus ibidem f in fine
ūginis btē ossibus infusus est ignis Ca·lxi A p pcessum·
virginis btē ossa moraliter ibidem
ūginis btē lac suauissimum
ūginis btā deus nullā pūidit puriorē Ca·lv E
ūgo corrupta resuscitari n̄ pt c·lxvi a
ūgo in iudea septē enigmata pposuit allexandro quā accepit p tributo ca·lxvij a p p·
ūgo beata ascēdebat in quolibet signo ca·xi p pcessum
ūgo signū in celo qp hz ca·xl h
ūgo appet in signis ca·xi p totū g hoc in ariete geminis tauro cancro leone g ūgine ca·xcvi a p p·
ūginē sapientē accepit allex·p tributo q̄ beatā mariā designat ca·lvij a b
ūginē deū parituā btā ūgo optabat adorare ca·cij f·
ūgines vsqz ad annū pubertatis eēnt in templo ca·xix C
ūgines squalitē tres marie ca·xxij d in fine
ūginitas sera nullā viuit ca·xx e
ūginitas g fatua q̄ est ibidem
ūginitas sera seruatatē serarū non timet ca·C·
ūginitas mētis est laudanda ca·xix·h
ūgineus color qualis est ibidem d
ūgilij palaciū vide palaciū
ūgilij domus seu camera septē hōis mutata septuplē ca·lxxxij a

viri ūtuosi betros dr ca·i·I·
viris ecclāsticis ea sunt necessaria sīn ptinent ca·lxvij E
ūga mosaica passio seu crux c·lvij a a
ūtus lacrimaꝝ vide lacrimaꝝ ūtue·
ūtus ois hz inuidiā vide inuidia iudet
ūtus dei ymago ignea ca·iij E
ūtutes aie ossibus cparantur g sic cōiūtuntur qp vna hri non pt sine alia et qui in vna offendit factus est omniū reus ca·xlvi a p p·
ūtutes dicuntur cēm vicia p sacram scripturam p lo.
ūtutes et vicia sp bellantur adinuicē ca·xvij E
ūtutes transmutāt in vicia ca·xx·D
viscera principibus g platis cparantur Ca·xlij A
viscera vide voluciores
visio spūalis q̄ requirit vn̄ gnatur ca pi·lxxxvi D
visio pauli g stephani qualis erat ca pi·xxij· b c
visionis quinqz sunt spēs ca·xci a
visio nocturna
visiōis nocturne due sūt ptes c·xcij d
visa in oriente occidente meridie septētrione p lo.
vita hōis anno cpat ca·xxix· b
vita pūis breuis valde ca·ix d d
voluntas effrenata oia ad libitum et glosat euangeliū et moderat monita aplōrum xlvi D
voluntas est anime quasi cor corpuli g venter Capitulo xli·D·vbi nota de xi xta voluciones anime·
visceribus cparantur g duo sunt viscera Quorum vnum est semiplenum· Et alterum semper vacuum Ibidem E·

rapienti dyamirã vxorē herculis ·i· dy
abolū et aiam ibidem I Et pugnanti
ɔtra draconē idest passionē ibidem n
xpristus ionathan pugnanti ɔtra fili
os amon assimilatur ca·cviij
xpristus erat rex et assimilatur dario
stratoni bruto ꝫ allex.ca·cxi a ꝑ ꝓcess
xpristus est rex ex institucione p̄ris
realiter ca·cxi I
xpristus erat sacerdos ꝫ ex octo titu-
lis ca·cxij A
xpristus acceptus erat minister i tē
plo a iudeis ibidem C
xp̄c figuratus erat pontifex ibidem e
xpristus erat pontifex ca cxi B
xpristus electus erat pontifex
xpristus traxit originem de tribu re-
gali ꝫ sacerdotali ca·cxiij d e
xp̄c multociens orauit ca·lviij ·d d
xpristus assumpsit infirmitates nr̄as
ca·xviij E
xprist9 me seu hominē q̄suit ca·xl h
xpristus culpā non hūit ꝫ maximam
penā sustinuit ca·cij a b
xpristus leo celestis p̄dauit dyabolū
ca·xix I
xpristus est sampson p̄lens mel occi-
so leone ibidem
xpristus exiuit multiplr̄ ca·xix M
xpristus vbi inuenitur ca·xv g
xpristus est iudas ꝫ iheremias Ca.
xviij b vbi nota hystoriā de iuda geñ.
xlix· ꝫ similiter de iuda machabeo
xpristus quare esuriuit et sitiuit ca·
xviij I
xprist9 ē specialis ferueū ca·xxij a
xpristus quō eicit vēdētes de teplo·
ca·xxiiij B
xpristus erat leo ante incarnacionem
circuiens montes nec rethi capi potu

it nisi virginis ca·lviij a b
xpristus fonti iacob assimilatur qui
q̄druplr̄ mutat colores ca.lxij b ꝑ x·
xpristus designatur ꝑ aleph ꝫ quō q̄
druplicter quadratur ca·lxx·c
xpristus octupliciter latuit ibidem F
xprist9 sepcies plorauit et tres susci
tauit mortuos ca.lxxij e ꝑ p
xpristus tripliciter est ɔuersus ꝫ sep
tupliciter fleuit ca·lviij c
xpristus q̄re doluit ꝫ ɔtristabatur·
ca·xviij E
xpristus mori timuit ꝫ petrus nō ti-
muit ibidem G.
xpristus paciebatur depilacionē i bar
ba ca·xli P
xp̄us qn̄ positus erat in cruce ca·xi d
xp̄us qn̄ occideretur ca·xix I
xprist9 octo kalendis aprilis patitur
ca·cxij F
xpristus missam celebrauit in cruce·
ca·vi G
xprist9 in cruce triplici repletur ple
nitudine ca·xviij A
xp̄c q̄ passus est ca.xxiiij a
xp̄s dolorissimā passionē sustinuit ca
pi·xxij a ꝑ p· ibidē A
xp̄c ɔsolacionē in passione non habuit
xpristus lamētando in passione om̄em
creaturā alloquitur anglōs ponendo
in oriente demones in occidente ꝫc. ca
xli a b ꝑ p·
xp̄s in passione dolorē triplicē habuit
p̄cellentē·s·diuturnitate multitudine
passionū ꝫ amaritudie passionis ca.
xli·D
xp̄c doluit i passiōe p matre p paucita
te saluandorꝫ p iudeis ꝫ p ɔtēptu hūi
litatis sue depdicōe ibidē h l c·xli o
xp̄c p hoie morit sed martires p xp̄o

Johannes ...

Xp̄c factus est vermis aiūs & lapis lacrimans ibidem B in fine
Xpristus ɔq̄ritur in passione q̄ʒ dere lictus ē sine adiutorio ca ·lxi· a
Xpristus quō positus ē in sepulchro ca.viij .G
Xp̄i passio vide passionem
Xp̄i fletus vel lacrime ca·lviij C ca pi.lxij E
Xp̄i speciositas ca. C.b. p p̄ces.
Xp̄i vulnerū nūs ca.xli e in fine.
Xp̄i vita q̄ꝫ lōga erat ca.xxij b i fi. ca·cxiij·h·
Xp̄i hūanitas i sua passione erat trās formata ca·ciij. B
Xp̄i statura & formositas vide formo sitatē
Xp̄i mēbra sunt cor epar &c.q̄ i pas sione erāt p̄cipitata ca·cij·d
Xpristi barba depilata erat in passio ne ca·xli P
Xp̄i caro tētorio assimilat ca.aij·C
Xp̄i ɔpacio ad mūdiales ca·cvij b p p̄ces·ūa q̄ xp̄c respuebat ip̄i recipiūt & econtra
Xpristi corpus in passione assimilat ydri vide ydris
xp̄o paucā adherebāt ca·v C
xp̄o sunt due nature ... tunt.
xp̄m non deponi de cruce iudei decreue
xp̄m passum ōis creatura lugebat
Ydola egipti corruerūt in de scēsu xp̄i in egiptū ca.i.f
Ydolo oia corruerūt xp̄o na to nec dabant rīsa ca.cvi a b
Ydolū moloth ca.lxxxiij D
Ydolatria iudeoꝝ & ydola alioꝝ ca. xxxiiij.D
Ydolatriā oēs reges isrٖahel ɔmise runt tribus exceptis ca.xxxiiij
Ydra serpens p quā malicia designa tur ca.xx·A
Ydra heretica p̄ualide ibidem b
Ydre capite absciso duo capita gnan tur ibidem A
Ymago a qua sex q̄stiones q̄rūtur pro.C
Ymago btē virginis ca.i.f c d
Ymago sp̄ flens ca.xij f.
Ymago in speculo est filius btē ma tre ca·cv A
Ymago btē virginis quā depinxit be atus lucas ca.xij D
Ymago mūdi tenēs aureā virgā quā vibrat ɔtra ymaginē p̄uincie rebellā tis ɔtra romā ca.xvi P
Ymagines sex cū suis verbꝫ ca.ij. D
Ymagines oim p̄uinciarū añ tēplū so lis ca.Cvi P
Ypocras fecit capsulā eburneā in qua scribebat secreta nature et sue artis. pro.R
Ypocrite vbi plorant ca.ix D
Yris assilāt corpi xp̄i c.xij.h c.xcvi d
Yridis colorē i xp̄o passo appebāt ibiđ
Yron figurāt diabolū ca·Cviij
Zacharias erat de vite abie. ca·Cxij D
Zap interp̄tatur hec ca·zz A
et fornicatio ca.lxxvi A.
Zelo iusticie et dei est correctio facien da ca·iij P
Zona torrida ē mūdus Ca·vi.A

Explicit tabula sup opus trenorū compilatū per Johannem Lattebu ry ordinis minorum.

Joh[ann]es [illegible] iste possessor [illegible]